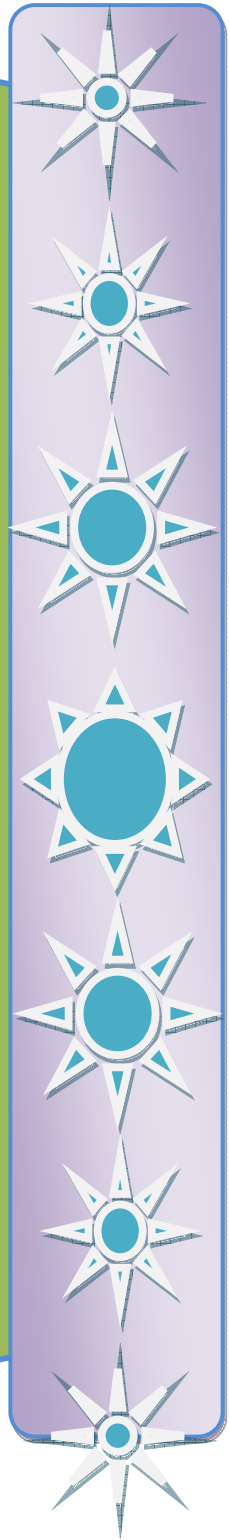

تفسیر

احسن الکلام

نوشته:

دکتر حسین تاجی گله داری

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

آدرس ایمیل:

سایت‌های مفید

www.aqeedeh.com

www.islamtxt.com

www.ahlesonnat.com

www.isl.org.uk

www.islamtape.com

www.blestfamily.com

www.islamworldnews.com

www.islamage.com

www.islamwebpedia.com

www.islampp.com

www.videofarda.com

www.nourtv.net

www.sadaislam.com

www.islamhouse.com

www.bidary.net

www.tabesh.net

www.farsi.sunnionline.us

www.sunni-news.net

www.mohtadeen.com

www.ijtehadat.com

www.islam۴۱۱.com

www.videofarsi.com

فهرست سوره‌های قرآن کریم

جهت انتقال به سوره، کلید **ctrl** بر روی صفحه کلید را پایین نگه دارید و بر روی اسم سوره کلیک کنید، و جهت برگشت به فهرست نیز، از **home + ctrl** استفاده نمایید.

الفاتحة	طه	الزمر	المجادلة	المرسلات	العلق
البقرة	الأنبياء	غافر	الحشر	النبأ	القدر
آل عمران	الحج	فصلت	المتحنة	النازعات	البينة
النساء	المؤمنون	الشورى	الصف	عبس	الزلزلة
المائدة	النور	الزخرف	الجمعة	التكوير	العاديات
الأنعام	الفرقان	الدخان	المنافقون	الانفطار	القارعة
الأعراف	الشعراء	الجاثية	التغابن	المطففين	التكاثر
الأنفال	النمل	الأحقاف	الطلاق	الانشقاق	العصر
التوبة	القصص	محمد	التحریم	البروج	الهمزة
يونس	العنكبوت	الفتح	الملک	الطارق	الفيل
هود	الروم	الحجرات	القلم	الأعلى	قريش
يوسف	لقمان	ق	الحاقة	الغاشية	الماعون
الرعد	السجدة	الذاريات	المعارج	الفجر	الكوثر
إبراهيم	الأحزاب	الطور	نوح	البلد	الكافرون
الحجر	سبا	النجم	الجن	الشمس	النصر
النحل	فاطر	القمر	المزمل	الليل	المسد
الإسراء	يس	الرحمن	المدثر	الضحى	الإخلاص
الكهف	الصافات	الواقعة	القيامة	الشرح	الفلق
مريم	ص	الحديد	الإنسان	التين	الناس

سورة الفاتحة

سوره فاتحه (۱)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾
 الرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾
 نَعْبُدُكَ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾
 اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾
 صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
 عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا
 الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

به نام الله بخشنده مهربان ﴿۱﴾

ستایش مخصوص الله است که پروردگار جهانیان است.
 ﴿۲﴾
 بخشنده مهربان است ﴿۳﴾ مالک روز جزاء است.
 ﴿۴﴾ تنها تو را می پرستیم؛ و تنها از تو یاری می جوییم.
 ﴿۵﴾ ما را به راه راست هدایت کن. ﴿۶﴾
 راه کسانی که بر آنان (۲) نعمت دادی؛ نه خشم گرفتگان
 بر آن ها (۳)؛ و نه گمراهان (۴). ﴿۷﴾

۱- ابوسعید بن معلی رضی الله عنه می گوید: در مسجد نبوی نماز می خواندم که رسول الله صلی الله علیه و آله مرا صدا زد... آنگاه فرمود: «قبل از این که از مسجد خارج شوی، سوره ای را که بزرگترین سوره قرآن است به تو می آموزم» سپس دستم را گرفت و هنگامی که خواست از مسجد بیرون برود؟ عرض کردم: مگر نفرمودی که سوره ای را که بزرگترین سوره قرآن است به تو می آموزم؟ فرمود: «آن سوره حمد ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾» است که دارای هفت آیه می باشد که (در هر رکعت نماز) تکرار می شود، و همان قرآنی بزرگی است که به من عطا شده است». (صحیح بخاری: ۴۴۷۴)

۲- مراد از آنان: انبیا، صدیقین، شهداء و صالحین هستند، چنانکه در سوره نساء آیه ۶۹ آمده است.

۳- مراد از آنها یهود اند.

۴- مراد از گمراهان نصاری می باشد. رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هنگامی که امام ﴿غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ﴾ بخواند، آمین بگویند، زیرا آمین هر کس که همزمان با آمین فرشتگان باشد، گناهان گذشته اش بخشیده می شود». (صحیح بخاری: ۷۸۲)

سورة البقرة

سورة بقره

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ﴿١﴾ ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى
لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ
الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ
وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى
مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

الف. لام. میم^(۱). ﴿۱﴾ این کتابی است که هیچ
شکی در آن نیست و مایه هدایت پرهیزگاران^(۲)
است. ﴿۲﴾ آن کسانی که به غیب^(۳) ایمان می آورند
و نماز را بر پا می دارند و از آنچه روزی شان داده ایم
انفاق می کنند^(۴). ﴿۳﴾ و آنان که به آنچه بر تو نازل
شده و آنچه (بر پیامبران) پیش از تو نازل شده، ایمان
می آورند، و به روز رستاخیز یقین دارند. ﴿۴﴾ آنان
بر هدایت از جانب پروردگارشانند و آنان
رستگارانند. ﴿۵﴾

۱- الف. لام. میم، حروف مقطعه هستند که در اوایل برخی از سوره های قرآن

آمده است، که معانی آن ها را تنها الله متعال می داند. (تفسیر ابن کثیر)

۲- مراد از پرهیزگاران کسانی اند که فقط از الله متعال می ترسند و احکام او را به
جای می آورند و از چیزهای منع شده دوری می جویند.

۳- مراد از غیب، تمام آن چیزهایی است که عقل و حواس نتواند آن را در دنیا
درک کند مانند: وجود الله متعال، فرشتگان، حیات بعد از مرگ و غیره، و
در اینجا مراد از ایمان به غیب، یقین داشتن به تمام آن مسایل ماورای عقل و
حواس که الله و رسول ما را از آن خبر داده اند می باشد مانند: ایمان به الله
متعال، اعتقاد داشتن به فرشتگان، کتاب های آسمانی، پیامبران، روز رستاخیز
و قضا و قدر.

۴- این آیه اشاره به ارکان اساسی اسلام دارد همچنانکه در حدیث نبوی آمده
است: «اسلام بر پنج چیز بنا شده است ۱- گواهی دادن بر این که الله یکی
است و جز او معبودی بر حق نیست و محمد ﷺ رسول الله است ۲- اقامه
نماز ۳- دادن زکات ۴- ادای حج ۵- گرفتن روزه ماه رمضان». (صحیح
بخاری: ۸)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَرِهِمْ غِشْوَةً وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَيَوْمَئِذٍ آخِرٍ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ يُخَذِّعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَمَا يُخَذِّعُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا كَمَا ءَامَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا ءَامَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامِنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ﴿١٤﴾ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ فَمَا رَحَّتْ لِحُرَّتِهِمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

کسانی که کافر شدند، برایشان یکسان است که آنان را بترسانی یا نترسانی، ایمان نمی آورند^(۱). ﴿۶﴾ الله بر دلها و گوش هایشان مهر زده است و بر چشم هایشان پرده ای است، و برای آنها عذاب بزرگی است. ﴿۷﴾ گروهی از مردم هستند که می گویند: به الله و روز رستاخیز ایمان آورده ایم، در حالی که ایمان ندارند. ﴿۸﴾ آنان (به نظرشان) الله و مومنان را فریب می دهند، در حالی که جز خودشان را فریب نمی دهند ولی نمی فهمند. ﴿۹﴾ در دل های آنان بیماری است و الله بر بیماری آنان افزوده، و بخاطر دروغ هایی که می گفتند، برایشان عذاب دردناکی است. ﴿۱۰﴾ و هنگامی که به آنها گفته شود: «در زمین فساد نکنید» می گویند: «ما فقط اصلاح کننده ایم». ﴿۱۱﴾ آگاه باشید! آنها همان مفسدانند؛ ولی نمی فهمند. ﴿۱۲﴾ و هنگامی که به آنان گفته شود: «ایمان بیاورید؛ چنانکه مردم ایمان آورده اند» می گویند: «آیا ایمان بیاوریم چنانکه بی خردان ایمان آوردند؟» آگاه باشید، آنها همان نابخردانند؛ ولی نمی دانند. ﴿۱۳﴾ و هنگامی که افراد با ایمان را ملاقات می کنند، می گویند: «ما ایمان آورده ایم»، و هنگامی که با شیطان های خود خلوت می کنند، می گویند: «ما با شما ایم، ما فقط (آنها را) مسخره می کنیم». ﴿۱۴﴾ الله آنان را مسخره می کند، و آنها را در طغیان شان نگه می دارد تا سرگردان شوند. ﴿۱۵﴾ آنان کسانی هستند که گمراهی را به هدایت خریدند، پس تجارت آنها سودی نداد، و هدایت نیافتند. ﴿۱۶﴾

۱- در اینجا علت ایمان نیاوردن آنها بیان شده که چگونه ارتکاب کفر و تکرار معصیت، دل را از پذیرفتن حق باز می دارد.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلْمَةٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمُّ بَكْمٌ عُمَىٰ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَةٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ تَجْعَلُونَ أَصْبَعَهُمْ فِيْءِ آذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ۗ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ تَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ ۖ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَّشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ ۚ إِنَّا اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ أَعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ ۚ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ ۖ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

و در آن تاریکی ها و رعد و برق باشد، و آن ها از ترس مرگ، انگشتان خود را در گوش هایشان فرو می برند تا صدای صاعقه را نشنوند، و الله به کافران احاطه دارد. ﴿۱۹﴾ نزدیک است که برق چشمان شان را برباید، هرگاه که برای آن ها روشن شود در (روشنائی) آن راه می روند و چون تاریک شود (در جای خود) بایستند. و اگر الله بخواهد گوش و چشمان شان را از بین می برد، چرا که الله بر هر چیز توانا است. ﴿۲۰﴾ ای مردم، پروردگار خود را پرستش کنید، آن کسی که شما و کسانی را که پیش از شما بودند آفرید، تا پرهیزگار شوید. ﴿۲۱﴾ آن کس که زمین را برای شما بگسترده و آسمان را همچون سقفی بالای سر شما قرار داد. و از آسمان آبی فرو فرستاد و بوسیله آن انواع میوه ها را بوجود آورد تا روزی شما باشد. بنا براین برای الله همتیانی قرار ندهید^(۱)، در حالی که می دانید. ﴿۲۲﴾ و اگر درباره آنچه بر بنده خود (محمد ﷺ) نازل کرده ایم؛ در شک و تردید هستید، سوره ای همانند آن بیاورید و گواهان خود را - غیر از الله - فرا خوانید؛ اگر راست می گوید. ﴿۲۳﴾ پس اگر چنین نکردید - و هرگز نتوانید کرد - از آتشی بترسید که هیزم آن مردم و سنگ ها است، و برای کافران آماده شده است. ﴿۲۴﴾

داستان اینان همانند داستان کسی است که آتشی افروخته پس چون آتش اطراف او را روشن ساخت، الله نورشان را بگرفت و در تاریکی های که نمی بینند رهای شان کرد. ﴿۱۷﴾ کرانند، گنگانند، کورانند، پس باز نمی گردند. ﴿۱۸﴾ یا همچون بارانی است که از آسمان (فرو ریزد)

۱- عبدالله ابن مسعود می گوید: از رسول الله ﷺ پرسیدم: بزرگ ترین گناه کدام است؟ فرمود: «اینکه برای الله شریک قرار دهی در حالی که او تو را آفریده است». عرض کردم: بی گمان این گناه بزرگی است، بعد از آن کدام است؟ فرمود: «این که فرزندان را از ترس فقر و گرسنگی به قتل برسانی». پرسیدم: بعد از آن کدام (گناه بزرگ تر) است؟ فرمود: «این که با زن همسایهات زنا کنی». (صحیح بخاری: ۴۴۷۷)

وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَّا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

به ما روزی داده شده بود» و میوه‌هایی همانند آورده شود، و برای آنان همسرانی پاکیزه است و جاودانه در آن خواهند بود^(۱). ﴿۲۵﴾ به راستی الله از اینکه به پشه یا بالاتر از آن مثال بزند شرم نمی‌کند. آنان که ایمان آورده‌اند می‌دانند که آن (مثل) حق است از طرف پروردگارشان و اما آن‌های که کافرند می‌گویند: الله از این مثل چه خواسته است؟ الله بسیاری را با آن گمراه، و گروه بسیاری را هدایت می‌کند، و تنها فاسقان را با آن گمراه می‌سازد. ﴿۲۶﴾ کسانی که پیمان الله را، پس از محکم ساختن آن می‌شکنند، و آنچه را که الله دستور داده بر قرار سازند، قطع نموده، و در روی زمین فساد می‌کنند، این‌ها زیانکارانند. ﴿۲۷﴾ چگونه به الله کافر می‌شوید؟ در حالی که شما مردگان بودید، و او شما را زنده کرد، سپس شما را می‌میراند، سپس شما را زنده می‌کند، آنگاه به سوی او باز گردانده می‌شوید. ﴿۲۸﴾ او (الله) است که همه آنچه را که در زمین است برای شما آفرید، آنگاه آهنگ آسمان کرد و آن‌ها را به صورت هفت آسمان مرتب نمود، و او به هر چیز آگاه است. ﴿۲۹﴾

۱- رسول الله ﷺ می‌فرماید: «اولین گروهی که وارد بهشت می‌شوند، چهره‌هایشان مانند ماه شب چهارده است، در آنجا آب دهان و بینی نمی‌اندازند و ادرار و مدفوعی نیز وجود ندارد، ظروف‌شان از طلا، شانه موهایشان از طلا و نقره، و آتش‌دان‌هایشان از عود می‌باشد، عرق‌شان مشک است، هر یک از آنان دو همسر دارد که از شدت زیبایی، مغز ساق‌هایشان از پشت گوش دیده می‌شود، آنان هیچگونه اختلاف و بغض و کینه نسبت به یکدیگر ندارند، دل‌هایشان دل واحدی است، و صبح و شام الله را تسبیح می‌گویند» (صحیح بخاری: ۳۲۴۵)

به کسانی که ایمان آورده، و کارهای شایسته انجام داده‌اند مژده ده که باغ‌هایی از بهشت برای آن‌هاست که نهرها از زیر (درختان) آن جاری است. هر زمان که میوه از آن به آنان داده شود گویند: «این همان است که قبلاً

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّیْ جَاعِلٌ فِی الْاَرْضِ خَلِیْفَةً ۚ
 قَالُوْۤا اَتَجْعَلُ فِیْهَا مَنْ یُّفْسِدُ فِیْهَا وَیَسْفِكُ الدِّمَآءَ وَیَخُنْ
 نُسُجًا بِحَمْدِكَ وَتُقَدِّسُ لَكَ ۗ قَالَ اِنِّیْۤ اَعْلَمُ مَا لَا
 تَعْلَمُوْنَ ﴿۲۰﴾ وَعَلَّمَ ءَادَمَ الْاَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلٰی
 الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْۢبِئُوْنِیْ بِاَسْمَآءِ هٰٓؤُلَآءِ اِنْ كُنْتُمْ
 صٰدِقِیْنَ ﴿۲۱﴾ قَالُوْۤا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَاۤ اِلَّا مَا
 عَلَّمْتَنَا ۗ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِیْمُ الْحَكِیْمُ ﴿۲۲﴾ قَالَ یٰۤاٰدَمُ
 اَنْۢبِئْهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ ۖ فَلَمَّآ اُنۢۢبَاَهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ
 لَكُمْ اِنِّیْۤ اَعْلَمُ غِیۢبَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاَعْلَمُ مَا
 تُبۢدُوْنَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُوْنَ ﴿۲۳﴾ وَۤاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ
 اَسۡجُدُوْۤا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْۤا اِلَّاۤ اِبۡلِیۡسَ اَبٰی وَاَسۡتَكْبَرَ وَكَانَ
 مِنَ الْكٰفِرِیۡنَ ﴿۲۴﴾ وَقُلْنَا یٰۤاٰدَمُ اَسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ
 الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَیۡثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ
 الشَّجَرَةَ فَتَكُوۡنَا مِنَ الظَّٰلِمِیۡنَ ﴿۲۵﴾ فَاَزَلَّهُمَا الشَّیۡطٰنُ
 عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِیْهِ ۗ وَقُلْنَا اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ
 لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِی الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَّعٌ اِلٰی حَیۡنٍ
 ﴿۲۶﴾ فَتَلَقٰۤی ءَادَمُ مِنْ رَّبِّهٖۤ کَلِمٰتٍ فَتَابَ عَلَیْهِ ۗ اِنَّهٗ
 هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِیْمُ ﴿۲۷﴾

و (بیاد بیاور) هنگامی را که پروردگارت به فرشتگان گفت: «من در زمین جانشینی قرار خواهم داد». گفتند: «آیا کسی را در آن قرار می دهی که در آن فساد و خونریزی کند؟ ما تسبیح و حمد تو را به جامی آوریم و تو را تقدیس می کنیم». پروردگار فرمود: «یقیناً من می دانم آنچه را که شما نمی دانید». ﴿۳۰﴾ و نام ها را همگی به آدم آموخت. سپس آن ها را به فرشتگان عرضه داشت، و فرمود: «اگر راستگوید، نام های این ها را به من خبر دهید». ﴿۳۱﴾ (فرشتگان) گفتند: «منزهی تو! ما چیزی جز آنچه به ما آموخته نمی دانیم، تو دانای حکیمی». ﴿۳۲﴾ فرمود: «ای آدم! آنان را از نام هایشان آگاه کن» هنگامی که آنان را آگاه کرد (الله) فرمود: «آیا به شما نگفتم که من غیب آسمان ها و زمین را می دانم؟! و نیز می دانم آنچه را که آشکار می کنید، و آنچه را پنهان می داشتید». ﴿۳۳﴾ (یاد بیاور) هنگامی را که به فرشتگان گفتیم: «برای آدم سجده کنید» پس (همگی) سجده کردند، جز ابلیس که سرباز زد، و تکبر ورزید، و از کافران شد. ﴿۳۴﴾ و گفتیم: «ای آدم! تو با همسرت در بهشت سکونت کن، و از (میوه های) آن هر جا می خواهید، گوارا بخورید، و لیکن به این درخت نزدیک نشوید، که از ستمگران خواهید شد». ﴿۳۵﴾ پس شیطان موجب لغزش آن دو شد، سپس آنان را از آنچه در آن بودند (= بهشت) بیرون کرد. و گفتیم: «همگی (به زمین) فرود آید در حالی که بعضی دشمن بعضی خواهید بود. و برای شما در زمین تا مدت معینی قرار گاه و وسیله بهره برداری خواهد بود». ﴿۳۶﴾ آنگاه آدم از پروردگارش کلماتی^(۱) فرا گرفت و الله توبه او را پذیرفت، چرا که الله توبه پذیر مهربان است. ﴿۳۷﴾

۱- مراد از «کلمات» سخنانی است که حضرت آدم (علیه السلام) با آن دعا و استغفار نمود و در سوره اعراف آیه ۲۳ بیان شده است. (تفسیر ابن کثیر)

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى
 فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
 ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
 النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾ يٰٓبَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا
 نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ
 بِعَهْدِكُمْ وَإِنِّي فَارَهِبُونَ ﴿٤٠﴾ وَءَامِنُوا بِمَا أُنزِلَتْ
 مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۖ وَلَا
 تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِنِّي فَاتَّقُونَ ﴿٤١﴾ وَلَا
 تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ
 تَعْمَلُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا
 مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ * أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ
 أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾
 وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى
 الْخَاشِعِينَ ﴿٤٥﴾ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَوْنَ رَبَّهُمْ
 وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾ يٰٓبَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا
 نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى
 الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ
 نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا
 عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

گفتیم: «همگی از آن فرود آیید! پس هر گاه هدایتی از
 طرف من برای شما آمد، کسانی که از آن پیروی کنند، نه
 ترسی بر آنان خواهد بود و نه غمگین خواهند شد.» ﴿۳۸﴾
 و کسانی که کافر شدند و نشانه‌های ما را دروغ پنداشتند
 آنان اهل دوزخند، و همیشه در آن خواهند بود. ﴿۳۹﴾ ای
 فرزندان اسرائیل (= یعقوب)! نعمت مرا که به شما ارزانی
 داشتم به یاد آورید، و به پیمانی که با من بسته اید وفا
 کنید، تا من نیز به پیمان شما وفا کنم و تنها از من بترسید.
 ﴿۴۰﴾ و به آنچه نازل کرده‌ام (= قرآن) ایمان بیاورید که
 تصدیق کننده چیزی است که با شما است، و نخستین کافر
 به آن نباشید، و آیات مرا به بهای ناچیز نفروشید، و تنها از
 من بترسید. ﴿۴۱﴾ و حق را با باطل نیامیزید، و حق را
 پنهان نکنید، در حالی که می دانید. ﴿۴۲﴾ و نماز را بر پا
 دارید و زکات را پردازید، و با نماز گزاران نماز بخوانید.
 ﴿۴۳﴾ آیا مردم را به نیکی فرمان می دهید، و خودتان را
 فراموش می کنید، در حالی که شما کتاب (آسمانی) را
 می خوانید؟! آیا نمی اندیشید؟! ﴿۴۴﴾ و از شکیبائی و نماز
 یاری جویند، و نماز؛ جز بر فروتنان، دشوار و گران است.
 ﴿۴۵﴾ آن کسانی که یقیناً می دانند دیدار کننده پروردگار
 خویش اند و به سوی او باز می گردند. ﴿۴۶﴾ ای فرزندان
 اسرائیل (= یعقوب)! نعمت مرا که به شما ارزانی داشتم به
 یاد آورید، و (نیز) اینکه من شما را بر جهانیان برتری دادم.
 ﴿۴۷﴾ و از روزی بترسید که کسی از کسی کفایتی نکند،
 و از او شفاعت پذیرفته نمی شود، و نه از او تاوان و فدیة
 گرفته می شود، و نه یاری می شوند. ﴿۴۸﴾

وَإِذْ خَجَّيْنَكُمْ مِّنْ ءَالٍ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ
 الْعَذَابِ يُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ
 وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَإِذْ فَرَقْنَا
 بِكُمُ الْبَحْرَ فَأَخْجَيْنَكُمْ فَاغْرَقْنَا ءَالَ فِرْعَوْنَ
 وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ
 لَيْلَةً ثُمَّ أَخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ
 ظَالِمُونَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ
 لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ
 وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ
 لِقَوْمِهِ يَقُومِرْ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ
 الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِيكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ
 خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِيكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ
 التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ يَمُوسَىٰ لَنْ نُؤْمِنَ
 لَكَ حَتَّىٰ نَرَىٰ اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّعِقَةُ
 وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاكَ مِنْ بَعْدِ
 مَوْتِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ
 الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ ۖ كُلُوا مِنْ
 طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ۖ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا
 أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

و (نیز به یاد آورید) هنگامی که شما را از چنگال فرعونیان
 نجات دادیم، (آنان) شما را به بدترین صورت آزار و شکنجه
 می دادند، پسران شما را سر می بریدند، و زنان شما را زنده
 نگه می داشتند، و در این ها آزمایش بزرگی از جانب
 پروردگارتان برای شما بود. ﴿۴۹﴾ و (به یاد آورید) هنگامی
 را که دریا را برای شما شکافتیم، و شما را نجات دادیم، و
 فرعونیان را غرق ساختیم، در حالی که شما می نگرستید.
 ﴿۵۰﴾ و (به یاد آورید) هنگامی را که با موسی چهل شب
 وعده گذاردیم، آنگاه شما بعد از او گوساله را (به پرستش)
 گرفتید، در حالی که ستمکار بودید. ﴿۵۱﴾ سپس شما را بعد
 از آن بخشیدیم، شاید سپاسگزاری کنید. ﴿۵۲﴾ و (نیز به یاد
 آورید) هنگامی را که به موسی کتاب (تورات) و فرقان
 (معجزه های جداکننده میان حق و باطل) را عطا کردیم، تا
 اینکه هدایت شوید. ﴿۵۳﴾ و (به یاد آورید) زمانی را که
 موسی به قوم خود گفت: «ای قوم من! شما با (به پرستش)
 گرفتن گوساله به خود ستم کرده اید، پس بسوی آفریدگار
 خود باز گردید و توبه کنید، و خود را (همدیگر را) بکشید،
 این کار برای شما در پیشگاه پروردگارتان بهتر است». آنگاه
 الله توبه شما را پذیرفت، زیرا که او توبه پذیر مهربان است.
 ﴿۵۴﴾ و (به یاد آورید) هنگامی را که گفتید: «ای موسی! ما
 هرگز به تو ایمان نمی آوریم، مگر اینکه الله را آشکارا ببینیم».
 پس صاعقه شما را گرفت، در حالی که می نگرستید. ﴿۵۵﴾
 سپس شما را پس از مردن تان برانگیختیم، شاید سپاسگزاری
 کنید. ﴿۵۶﴾ و ابر را بر شما سایبان قرار دادیم، و «من»
 (ترنجبین) و «سلوی» (بلدرچین) را بر شما فرو فرستادیم، (و
 گفتیم): «از پاکیزه های که به شما روزی داده ایم؛ بخورید»
 (ولی شما کفر ورزیدید). آن ها به ما ستم نکردند؛ بلکه به
 خود ستم می نمودند. ﴿۵۷﴾

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ^{٥٨} وَسَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٩﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٦٠﴾ وَإِذْ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ^{٦١} فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ^{٦٢} كُلُوا وَاشْرَبُوا مِن رِّزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعَثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ يَمُوسَىٰ لَن نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِئُ الْأَرْضُ مِن بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا^{٦٤} قَالَ أَكُنْتُمُ الْكَاذِبِينَ^{٦٥} الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ^{٦٦} أَهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَّا سَأَلْتُمْ^{٦٧} وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ^{٦٨} ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّاتِ بِغَيْرِ الْحَقِّ^{٦٩} ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٠﴾

و (به یاد آورید) هنگامی را که گفتیم: «به این شهر (= بیت المقدس) وارد شوید، و از نعمت های آن از هر جا که می خواهید به فراوانی بخورید، و با خشوع و فروتنی به دروازه در آید و بگوید: «خواسته ما آمرزش گناهان است» تا گناهان شما را ببخشیم، و به نیکو کاران فروتن تر می بخشیم.» ﴿۵۸﴾ آنگاه ستمگران این سخن را که به آن ها گفته شده بود، تغییر دادند^(۱) (و به جای آن کلمه مسخره آمیزی گفتند) لذا بر ستمگران در برابر این نافرمانی شان، عذابی از آسمان نازل کردیم. ﴿۵۹﴾ و (به یاد آورید) هنگامی را که موسی برای قوم خویش، آب خواست، پس گفتیم: «عصای خود را بر سنگ بزن» آنگاه دوازده چشمه آب از آن جوشید، و هر گروهی آبشخور خود را دانست، (و گفتیم): «از روزی الله بخورید و بیاشامید، و در زمین به تباهی مکشید.» ﴿۶۰﴾ و (به یاد آورید) زمانی را که گفتید: «ای موسی! ما هرگز بر یک نوع غذا شکیبائی نداریم، پس پروردگار خویش را بخوان، تا از آنچه زمین می رویاند، از سبزی و خیار و سیر و عدس و پیازش برای ما بیرون آورد.» (موسی) گفت: «آیا چیزی را که پست تر است به جای چیز بهتر جایگزین می کنید؟ به شهری فرود آید، زیرا آنچه را خواستید در آنجا برای شما هست» و (مهر) ذلت و بی نوائی بر آنان زده شد، و سزاوار خشم الله گردیدند، چرا که آنان به آیات الله کفر می ورزیدند، و پیامبران را به ناحق می کشتند. این ها بخاطر آن بود که گناهکار و متجاوز بودند. ﴿۶۱﴾

۱- ابوهریره رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می کند که فرمود: «به بنی اسرائیل گفته

شد: ﴿وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ﴾ آنگاه آنان با نشیمنگاه هایشان خزیدند و عقب عقب وارد شدند، و به جای (حِطَّة) گناهان ما را ببخش گفتند: (حِطَّة) حَبَّةٌ فِي شَعْرَةٍ دانه ای در جو». (صحیح

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى
وَالصَّابِئِينَ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ
صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢١﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ
وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا ءَاتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ
وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ
مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ ^ط فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ
الَّذِينَ آعْتَدُوا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُوفُوا
قِرْدَةً خَاسِئِينَ ﴿٢٤﴾ فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا
وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ
مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْخَبُوا بَقَرَةً ^ط
قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوعًا ^ط قَالَ أَعُودُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ
الْجَاهِلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالُوا أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا
هِيَ ^ج قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ
عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ ^ط فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٢٧﴾
قَالُوا أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا لَوْئِهَا ^ج قَالَ إِنَّهُ
يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ
النَّظِيرِينَ ﴿٢٨﴾

بدرستی کسانی که ایمان آورده‌اند، و کسانی که یهودی شدند
و نصاری و صابئان (= ستاره پرستان) آنان که به الله و روز
قیامت ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دهند،
پاداش‌شان نزد پروردگارشان است، و نه ترسی بر آنان
خواهد بود و نه غمگین خواهند شد. ﴿۶۲﴾ و (به یاد آورید)
زمانی را که از شما پیمان گرفتیم، و (کوه) طور را بالای سر
شما بر افراشتیم، (و به شما گفتیم): «آنچه را به شما داده‌ایم،
با قدرت بگیرید، و آنچه را در آن است یاد کنید، شاید
پرهیزگار شوید». ﴿۶۳﴾ سپس شما بعد از این روی
گردانید، پس اگر فضل و رحمت الله بر شما نبود، از
زیانکاران بودید. ﴿۶۴﴾ بی‌گمان شما از حال کسانی از شما
که در روز شنبه نافرمانی و تجاوز کردند، آگاه شده‌اید، پس
ما به آن‌ها گفتیم: «بوزینه‌های خوار و رانده شده باشید». ﴿۶۵﴾
پس ما این (کیفر) را عبرتی برای مردم آن زمان و
نسل‌های بعد از آنان، و پند و اندرز برای پرهیزگاران قرار
دادیم. ﴿۶۶﴾ و (به یاد آورید) زمانی را که موسی به قوم
خود گفت: «الله به شما دستور می‌دهد که گاوی را ذبح
کنید» گفتند: «آیا ما را مسخره می‌کنی؟» (موسی) گفت: «به
الله پناه می‌برم از اینکه از نادانان باشم». ﴿۶۷﴾ گفتند: «از الله
خود بخواه که برای ما روشن کند که آن چگونه (گاوی)
است؟» (موسی) گفت: (الله) می‌فرماید: «آن گاوی است که
نه پیر و نه جوان، بلکه میان سالی بین این دو باشد، پس آنچه
به شما دستور داده شده است؛ انجام دهید». ﴿۶۸﴾ گفتند: «از
پروردگارت بخواه تا برای ما روشن سازد، رنگ آن چگونه
است؟» (موسی) گفت: (الله) می‌فرماید: «آن گاو زرد پر
رنگی است که بینندگان را شاد می‌کند». ﴿۶۹﴾

قَالُوا أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا ۚ قَالُوا الْكَنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ ۚ فَذَنِّبُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارْتُمْ فِيهَا ۖ وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا أَصْرَبُوهُ بَعْضُهَا ۚ كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْأَمْوَاتَ وَيُرِيكُمْ ءَايَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۚ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ * أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ تُحَرَّفُونَهُ ۚ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامِنًا وَإِذَا خَلَا بِبَعْضِهِمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِندَ رَبِّكُمْ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

گفتند: «از پروردگارت بخواه تا برای ما روشن سازد که آن چگونه (گاوی) است؟ براستی این گاو بر ما مشتبه شده، و اگر الله بخواهد ما هدایت خواهیم شد.» ﴿٧٠﴾ (موسی) گفت: (الله) می فرماید: «آن گاوی است که نه برای شخم زدن رام شده، و نه برای زراعت آبکشی کند، بی عیب است و یک رنگ و در آن خالی نیست» گفتند: «اینک سخن درست آوردی» پس گاو را سر بردند، و نزدیک بود که این کار نکنند. ﴿٧١﴾ و (به یاد آورید) هنگامی را که فردی را کشتید، آنگاه در باره او به نزاع پرداختید، و الله آشکار کننده آن چیزی است که پنهان می کردید. ﴿٧٢﴾ پس گفتیم: «پاره از گاو را به مقتول بزنید، الله این گونه مردگان را زنده می کند، و نشانه های خود را به شما می نمایاند، شاید اندیشه کنید.» ﴿٧٣﴾ سپس بعد از این دل های شما سخت شد، همچون سنگ، یا سخت تر! زیرا که پاره ای از سنگ ها می شکافد، و از آن ها نهرها جاری می شود، و پاره از ترس الله فرو می افتد، و الله از آنچه می کنید غافل نیست. ﴿٧٤﴾ آیا امید دارید که (یهودیان) به (آیین) شما ایمان بیاورند، با اینکه گروهی از آنان سخنان الله (تورات) را می شنیدند و پس از فهمیدنش آن را تحریف می کردند، و حال آنکه علم و اطلاع داشتند؟! ﴿٧٥﴾ و چون با مؤمنان ملاقات کنند؛ گویند: «ایمان آورده ایم» ولی هنگامی که با یکدیگر خلوت می کنند، می گویند: «چرا مطالبی را که الله برای شما بیان کرده، برای مسلمانان بازگو می کنید تا (روز قیامت) در پیشگاه پروردگارتان بر ضد شما به آن استدلال کنند؟ آیا نمی فهمید؟» ﴿٧٦﴾

أُولَٰئِكَ يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾ وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانًا وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ تُخْلَفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

می‌نویسند، سپس می‌گویند: «این از جانب الله است» تا آن را به بهای اندک بفروشند، پس وای بر آن‌ها از آنچه دست‌هایشان نوشته، و وای بر آنان از آنچه از این راه به دست می‌آورند! ﴿۷۹﴾ و گفتند: «آتش دوزخ؛ جز چند روز محدودی، هرگز به ما نخواهد رسید. بگو: «آیا از نزد الله پیمانی گرفته اید؟! که الله هرگز خلاف پیمانش نکند؟ یا چیزی را که نمی‌دانید به الله نسبت می‌دهید؟!» ﴿۸۰﴾ آری هر کس که مرتکب گناه شود، و گناهانش او را احاطه کنند، آن‌ها اهل آتشند، و جاودانه در آن خواهند بود. ﴿۸۱﴾ و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، آنان اهل بهشتند، و جاودانه در آن خواهند ماند. ﴿۸۲﴾ (به یاد آورید) زمانی را که از بنی اسرائیل پیمان گرفتیم که جز الله یگانه را پرستش نکنید، و به پدر و مادر و نزدیکان و یتیمان و بی‌نویان^(۱) نیکی کنید، و به مردم (سخن) نیک بگویید، و نماز را بر پا دارید و زکات را بپردازید، سپس همه شما؛ جز عده کمی پشت کردید و رویگردان شدید. ﴿۸۳﴾

آیا نمی‌دانند که آنچه را پنهان می‌دارند، و آنچه را آشکار می‌کنند؛ الله می‌داند؟! ﴿۷۷﴾ و برخی از آنان بی‌سوادانی هستند که کتاب الله (تورات) را جز یک مشت خیالات و آرزوها نمی‌دانند، و تنها به پندارهایشان دل بسته‌اند. ﴿۷۸﴾ پس وای بر کسانی که با دست خود

۱- در حدیث بینوا را چنین معرفی کرده است: «بینوا کسی نیست که به در خانه‌های مردم می‌رود و یکی دو لقمه نان و یا یکی دو عدد خرما، دریافت می‌کند و برمی‌گردد، بلکه بینوا کسی است که چیزی ندارد و مردم از حال او آگاه نیستند تا به او صدقه دهند و خودش هم از کسی سوال نمی‌کند.» (صحیح بخاری: ۱۴۷۹)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تَخْرُجُونَ
 أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِينِكُمْ ثُمَّ أَقَرَّرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٥﴾ ثُمَّ
 أَنْتُمْ هَتُولَاءٍ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتَخْرُجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ
 دِينِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِنْ يَأْتُوكُمْ
 أَسْرَى تَفْدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ
 بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ
 ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ
 يُرْدُونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٦﴾
 أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا تَحْفَظُ
 عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٧﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى
 الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ
 الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا
 لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ
 ﴿٨٨﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا
 يُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾

و (به یاد آورید) هنگامی را که از شما پیمان گرفتیم که
 خون های همدیگر را نریزید و یکدیگر را از سرزمین
 خود، بیرون نکنید. سپس شما اقرار کردید، و شما (بر آن
 پیمان) گواهی می دهید. ﴿۸۴﴾ پس از آن این شما
 هستید که یکدیگر را می کشید و گروهی از خودتان را
 از سرزمین شان بیرون می کنید و علیه آنها به گناه و ستم
 یکدیگر را کمک می کنید. و اگر (بعضی از آنان به
 صورت) اسیران نزد شما آیند، فدیة می دهید (و آنان را
 آزاد می کنید) و حال اینکه بیرون کردن آنان بر شما
 حرام بود. آیا به بخشی از (دستورات) کتاب (آسمانی)

ایمان می آورید، و به بخشی کافر می شوید؟^(۱) پس
 جزای کسی از شما که چنین کند چیست، جز رسوایی و
 خواری در این جهان، و در روز قیامت به شدیدترین
 عذاب بر گردانیده می شوند، و الله از آنچه انجام می دهید
 غافل نیست. ﴿۸۵﴾ اینان کسانی هستند که زندگانی دنیا
 را به بهای آخرت خریدند، پس عذاب آنها تخفیف
 داده نمی شود، و کسی آنها را یاری نخواهد کرد.
 ﴿۸۶﴾ بدرستی که به موسی کتاب (تورات) دادیم، و
 بعد از او، پیامبرانی پشت سر هم فرستادیم، و به عیسی
 پسر مریم معجزه ها و دلایل روشن دادیم، و او را به
 وسیله روح القدس (= جبریل) تأیید کردیم، آیا هر
 زمان؛ پیامبری چیزی بر خلاف هوای نفس شما آورد،
 در برابر او تکبر کردید، پس گروهی را تکذیب کرده و
 گروهی را کشتید. ﴿۸۷﴾ و گفتند: «دل های ما در پرده
 است»، بلکه الله آنان را به خاطر کفر شان نفرین کرده
 است، پس اندکی ایمان می آورند. ﴿۸۸﴾

۱- در ایام رسول الله ﷺ انصار (که قبل از اسلام مشرک بودند) متشکل از دو
 قبیله به نام اوس و خزرج بودند. در میان این دو قبیله همیشه جنگ و ستیز
 بود. و یهود مدینه به سه قبیله بنو قینقاع، بنو نضیر، و بنو قریظه تقسیم شده
 بودند، در میان این ها نیز اختلافات و کشمکش بود. بنو قریظه هم پیمان
 اوس، و بنو قینقاع و بنو نضیر هم پیمان خزرج بودند. این ها در جنگ
 هم پیمان خود را کمک می کردند و هم مذهب خود یهودیان را به قتل
 می رساندند، اموال و دار ایشان را غارت می کردند و از وطن شان بیرون
 می راندند، در حالی که مطابق احکام تورات چنین طرز عملی تماماً حرام
 بود، ولی هنگامی که یک یهودی به اسارت می افتاد، آن را به وسیله فدیة
 آزاد می کردند و می گفتند: تورات ما را چنین حکم داده است. در این
 آیات کردار یهودیان را بیان نموده که چگونه شریعت خودشان را به بازی
 می گرفتند که طبق میل خود بعضی از احکام را عملی می ساختند و به برخی
 توجهی نمی دادند. (تفسیر ابن کثیر)

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٩١﴾ بِئْسَمَا أَشْتَرُوا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ بَغْيًا أَن يُنَزَّلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩٢﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا تَأْمِنُوا بِمَا أَنزَلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُوا بِمَا وَرَاءَهُ ۚ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ ۗ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٩٤﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا ءَاتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَأَسْمِعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ ۚ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُم بِهِ ءِيمَانُكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٩٥﴾

و هنگامی که از طرف الله کتابی (= قرآن) برای آنها آمد که تصدیق کننده چیزهایی بود که با خود داشتند، و پیش از این بر کافران خواستار پیروزی بودند، پس چون آن چه را که (از قبل) شناخته بودند، نزد آنها آمد، به او کافر شدند، پس لعنت الله بر کافران باد. ﴿۹۱﴾ چه بد است چیزی که خود را به بهای آن فروختند. و از روی حسد به آن چه الله فرستاده بود کافر شوند، که چرا الله از فضل خویش بر هر کس از بندگانش که بخواهد نازل می کند؟! پس سزاوار خشمی بر خشمی دیگر شدند، و برای کافران عذاب خوار کننده است. ﴿۹۰﴾ و چون به آنها گفته شود: «به آنچه الله نازل کرده، ایمان بیاورید» می گویند: «ما به چیزی ایمان می آوریم که بر خود ما نازل شده است» و به غیر آن، کافر می شوند، در حالی که آن حق است و تصدیق کننده چیزی است که با خود دارند. بگو: «اگر (راست می گویند) و مؤمنید پس چرا پیامبران الله را پیش از این می کشتید؟!». ﴿۹۱﴾ و به راستی موسی معجزه ها و نشانه های روشنی برای شما آورد، و آنگاه شما پس از وی، گوساله را به پرستش گرفتید، در حالی که ستمگر بودید. ﴿۹۲﴾ و (به یاد آورید) هنگامی را که از شما پیمان گرفتیم، و (کوه) طور را بالای سر شما برافراشتیم، (و گفتیم): «آنچه را به شما داده ایم محکم بگیرید و بشنوید». گفتند: «شنیدیم و نافرمانی کردیم» و دل های شان بر اثر کفرشان، با (محبت) گوساله آمیخته شد. بگو: «ایمان تان چه فرمان بدی به شما می دهد، اگر شما مؤمن هستید!». ﴿۹۳﴾

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ أَلْدَارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَنْ يَتَمَنَّوَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَهُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَوةٍ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحِّزٍ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٨﴾ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ ءَايَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿٩٩﴾ أَوْكَلِمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَّبَذَهُ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

بگو: «اگر سرای آخرت در نزد خدا، مخصوص شماست، نه سایر مردم، پس آرزوی مرگ کنید؛ اگر راستگوئید». ﴿۹۴﴾ ولی آنها، بخاطر آنچه دست‌هایشان پیش فرستاده است، هرگز آرزوی مرگ نخواهند کرد، و الله به ستمگران داناست. ﴿۹۵﴾ آینه آنان را حریص‌ترین مردم - (حتی) حریص‌تر از مشرکان - بر زندگی خواهی یافت، هر یک از آنان دوست دارد هزار سال عمر کند، در حالی که اگر این عمر (دراز)، به او داده شود، او را از عذاب دور نمی‌کند، و الله به آنچه می‌کنند بیناست. ﴿۹۶﴾ بگو: «کسی که دشمن جبرئیل باشد، (در حقیقت دشمن الله است) زیرا که او به فرمان الله قرآن را بر قلب تو نازل کرده است، در حالی که تصدیق‌کننده آنچه پیش از آن است، و برای مؤمنان راهنما و مژده است». ﴿۹۷﴾ کسی که دشمن الله و فرشتگان و پیامبران او، و جبرئیل و میکائیل باشد، پس بدرستی که الله دشمن کافران است. ﴿۹۸﴾ و هر آینه که ما نشانه‌های روشنی بر تو نازل کردیم، و جز فاسقان کسی به آنها کفر نمی‌ورزد. ﴿۹۹﴾ آیا (چنین نیست) هر گاه آنها پیمانی بستند گروهی از آنان آن را دور افکندند؟! بلکه بیشترشان ایمان نمی‌آورند. ﴿۱۰۰﴾ و هنگامی که فرستاده‌ای از جانب الله به سوی شان آمد، که تصدیق‌کننده آنچه با خود داشتند است، گروهی از آنان که به آنها کتاب داده شده بود، کتاب الله را پشت سرشان افکندند، گویی آنان نمی‌دانند. ﴿۱۰۱﴾

وَاتَّبِعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانُ عَلَىٰ مُلْكٍ سَلِيمٍ ۖ وَمَا كَفَرَ سَلِيمٌ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا يَعْلَمُونَ
النَّاسَ السَّحَرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ بِبَابِلَ هَرُوتَ
وَمَرْوَتَ ۚ وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ
فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ
بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ۚ وَمَا هُمْ بِضَآئِرٍ بِهِ ۚ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا
بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۚ وَلَقَدْ
عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ ۚ
وَلَنْتَسِرَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ ۚ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ ﴿١٧﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ
عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ يَأْتِيهَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انْظُرْنَا
وَأَسْمِعُوا ۚ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٩﴾ مَا يَدْعُ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ
عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَبِّكُمْ ۚ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ
بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٠﴾

و از آنچه شیاطین در (عهد) فرمانروایی سلیمان (بر مردم) می خواندند پیروی کردند، و درحالیکه سلیمان (هرگز دست به سحر نیالود) و کافر نشد، و لیکن شیاطین کفر ورزیدند، به مردم سحر آموختند. و (نیز) از آنچه بر دو فرشته «هاروت» و «ماروت» در بابل نازل شده بود (پیروی کردند). و (آن دو فرشته) به هیچ کس چیزی یاد نمی دادند، مگر اینکه (از پیش به او) می گفتند: «ما وسیله آزمایشیم، پس کافر نشو» پس از آن دو (فرشته) چیزهایی می آموختند که به وسیله آن، میان مرد و همسرش جدایی بیفکنند، و حال آنکه بدون اجازه الله نمی توانند به وسیله آن به کسی زبانی برسانند. و چیزی می آموختند که به آنان زیان می رسانید، و به آنان سودی نمی داد. و قطعاً می دانستند که هرکس خریدار آن باشد، در آخرت بهره نخواهد داشت. و چه بد و زشت است آنچه خود را به آن فروختند، اگر می دانستند! ﴿۱۰۲﴾ و اگر آن ها ایمان می آوردند، و پرهیزگاری می کردند، همانا پاداشی از نزد الله بهتر بود، اگر می دانستند! ﴿۱۰۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید (در گفتگو با پیامبر ﷺ) نگویید: «راعنا» (یعنی رعایتمان کن) بلکه بگویید: «انظرننا» (یعنی: به ما بنگر، ملاحظه ما کن، زیرا که کلمه اول دو معنی دارد که معنای دیگر آن، یعنی: حماقت، و یهود هدف شان این معنی بود). و بشنوید، و برای کافران عذاب دردناکی است. ﴿۱۰۴﴾ کافران از اهل کتاب و مشرکان دوست ندارند که از جانب پروردگارتان خیر و برکتی بر شما نازل گردد، در حالی که الله رحمت خود را به هر کس بخواهد اختصاص می دهد، و الله دارای فضل بزرگ است. ﴿۱۰۵﴾

﴿ مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا ۗ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝ أَمْ تَرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ۗ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِلَا إِيمَانٍ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ۝ وَذَكَرْنَا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۖ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا ۚ حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ ۚ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۗ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۖ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝﴾

هر آیه ای را نسخ کنیم، یا (از دل مردم بزدائیم) و فراموشش گردانیم، بهتر از آن یا همانند آن را می‌آوریم^(۱)، آیا نمی‌دانی که الله بر هر چیز تواناست؟ ﴿۱۰۶﴾ آیا نمی‌دانی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین، از آن الله است، و جز الله سرپرست و یآوری برای شما

نیست. ﴿۱۰۷﴾ آیا می‌خواهید از پیامبر خود، (همان چیزی را) در خواست کنید که پیش از این از موسی خواسته شد؟ و کسی که کفر را به (جای) ایمان برگزیند، مسلماً راه راست را گم کرده است. ﴿۱۰۸﴾ بسیاری از اهل کتاب، از روی حسدی که در وجودشان است، آرزو دارند که شما را بعد از ایمان‌تان به حال کفر باز گردانند، پس از اینکه حق برای آن‌ها روشن شده است، پس شما عفو کنید و در گذرید، تا الله فرمان خویش را (برای جهاد با آن‌ها) صادر نماید، همانا الله بر هر چیزی تواناست. ﴿۱۰۹﴾ و نماز را بر پا دارید و زکات را ادا کنید، و هر کار نیکی را که برای خود از پیش می‌فرستید، آن را نزد الله خواهید یافت، یقیناً الله به آنچه می‌کنید بینا است. ﴿۱۱۰﴾ و گفتند: «هرگز داخل بهشت نخواهد شد، جز کسی که یهودی یا مسیحی باشد، این آرزوهای (باطل) آن‌هاست. بگو: «اگر راستگوید دلیل خود را بیاورید!». ﴿۱۱۱﴾ آری، کسی که مخلصانه روی خود را تسلیم الله کند، و نیکوکار باشد، پس پاداش وی نزد پروردگارش (محفوظ) است، و نه ترسی بر آن‌هاست و نه اندوهگین می‌شوند. ﴿۱۱۲﴾

۱- نسخ یعنی نقل کردن، لیکن در اصطلاح شرعی یعنی نازل کردن حکمی به جای حکم دیگر. البته نسخ کردن از سوی الله متعال می‌باشد، همانگونه که در زمان آدم علیه السلام ازدواج بین خواهر و برادر جایز بود سپس حرام قرار گرفت. بدین گونه الله متعال در قرآن کریم برخی از آیات را منسوخ نموده و به جای آن، آیه یا حکم دیگری مقرر ساخته است.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتْ الْنَصْرَى عَلَى شَيْءٍ وَقَالَتِ
 الْنَصْرَى لَيْسَتْ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ
 كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ
 بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ
 أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَرَ فِيهَا أَسْمُهُ
 وَسَعَى فِي خَرَابِهَا أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا
 إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
 عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولُوا
 فَثَمَّ وَجْهَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ
 اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 كُلُّ لَّهُ قَدِيتُونَ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا
 قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ
 الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ
 كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّثْلَ قَوْلِهِمْ
 تَشَبَّهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ
 ﴿١١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْأَلُ عَنْ
 أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

داوری می کند. ﴿۱۱۳﴾ و کیست ستمکارتر از آن کس
 که مسجدهای الله را باز داشت که در آن نام الله برده
 شود، و در ویرانی آن ها کوشید؟! شایسته آنان نیست،
 جز به حال ترس وارد این مساجد شوند، بهره آنان در
 دنیا خواری و رسوائی، و در آخرت عذاب بزرگی است.
 ﴿۱۱۴﴾ مشرق و مغرب از آن الله است، پس به هر سو
 رو کنید، روی الله آنجاست. همانا الله گشایشگر داناست.
 ﴿۱۱۵﴾ و (یهود و نصاری و مشرکان) گفتند: «الله
 فرزندی (برای خود) بر گزیده است»^(۱) - منزّه است او -
 بلکه آنچه در آسمان ها و زمین است، از آن اوست،
 (و) همه فرمانبردار اویند. ﴿۱۱۶﴾ پدید آورنده آسمان ها
 و زمین است، و چون به کاری اراده فرماید، تنها به آن
 می گوید: «باش»، پس می شود. ﴿۱۱۷﴾ و آنانکه
 نمی دانند گفتند: «چرا الله با ما سخن نمی گوید؟! و یا
 (چرا) معجزه و نشانه برای ما نمی آید؟! کسانی که پیش
 از آنان بودند نیز همین گونه سخن می گفتند، دل های
 شان به یکدیگر همانند است. همانا ما آیات و نشانه ها را
 برای گروهی که یقین دارند، آشکار و روشن ساخته ایم.
 ﴿۱۱۸﴾ همانا ما تو را به حق مژده رسان و بیم دهنده
 فرستادیم. و در باره دوزخیان از تو پرسیده نخواهد شد.
 ﴿۱۱۹﴾

یهودیان گفتند: «مسیحیان بر چیزی نیستند» و مسیحیان
 (نیز) گفتند: «یهودیان بر چیزی نیستند» در حالی که آنان
 کتاب (آسمانی) را می خوانند. همچنین کسانی که
 نمی دانند (سخنی) همانند آنان گفتند. پس الله روز
 قیامت، در آنچه که در آن اختلاف داشتند میان آنان

۱- در حدیث قدسی الله ﷺ می فرماید: «فرزند آدم مرا تکذیب کرد و این کار
 شایسته او نبود، و فرزند آدم مرا دشمنان داد در حالی که این کار شایسته او
 نبود، اما تکذیبش این است که می گوید: من نمی توانم دوباره او را زنده
 کنم، و دشنامش این است که می گوید: من فرزند دارم، در حالی که من از
 داشتن زن و فرزند پاک و منزّه هستم». (صحیح بخاری: ۴۴۸۲)

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۖ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ ۚ وَلَئِنَّ آتِيتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۚ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ كَانَ بِمَا تَعْمَلُ خَبِيرًا ۚ

يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ ۖ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِهِ ۖ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٢٦﴾

يَبْنِي إِسْرَءِيلَ أَذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ۚ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفْعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٧﴾

وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ ۖ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا ۖ قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِي ۖ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿١٢٨﴾

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَا ۖ وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى ۖ وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٩﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا ءَامِنًا ۖ وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ ۖ مَنْ ءَامَنَ مِنهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۖ قَالَ وَمَن كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٣٠﴾

و هرگز یهود و نصاری از تو خشنود نخواهند شد، تا اینکه از آیین آنان، پیروی کنی. بگو: «همانا هدایت الله، تنها هدایت است»، و اگر از خواسته‌ها و آرزوهای آنان پیروی کنی، بعد از اینکه دانشی به تو رسیده است، هیچ سرپرست و یابوری از سوی الله برای تو نخواهد بود. ﴿۱۲۰﴾ کسانی که کتاب آسمانی، (تورات) به آن‌ها داده‌ایم، آن را چنان که شایسته آن است می‌خوانند، آن‌ها به آن (هدایت) ایمان می‌آورند، و کسانی که به او کافر شوند پس بی گمان ایشان زیانکارانند. ﴿۱۲۱﴾ ای بنی اسرائیل! نعمت مرا، که بر شما ارزانی داشتم به یاد آورید، و (نیز) آنکه من شما را بر جهانیان (معاصرتان) برتری بخشیدم. ﴿۱۲۲﴾ و از روزی بترسید که کسی از کسی هیچ کفایتی نکند و هیچ گونه تاوان و فدیة از او پذیرفته نمی‌شود، و شفاعت او را سود نمی‌دهد، و یاری نمی‌شوند. ﴿۱۲۳﴾ و (به یاد آورید) هنگامی که الله، ابراهیم را با سخنانی (مشمول بر اوامر و نواهی و تکالیف) آزمود، پس او همه را بخوبی به انجام رسانید. (الله به او) فرمود: «بدرستی که من تو را پیشوای مردم قرار می‌دهم». (ابراهیم) گفت: «و از فرزندانم (نیز) پیشوایانی قرار بده». (الله) فرمود: «پیمان و عهد من به ستمکاران نمی‌رسد». ﴿۱۲۴﴾ و (به یاد آورید) هنگامی که خانهٔ (کعبه) را محل بازگشت، و (جای) امنی برای مردم قرار دادیم. و از مقام ابراهیم نماز گاهی برای خود بگیرید. و ما به ابراهیم اسماعیل وحی کردیم که: «خانه مرا برای طواف کنندگان و مقیمان و رکوع و سجود کنندگان (= نماز گزاران) پاک و پاکیزه کنید». ﴿۱۲۵﴾ و (به یاد آورید) هنگامی را که ابراهیم گفت: «پروردگارا! این (سرزمین) را شهری امن بگردان، و اهل آن را - کسانی که از ایشان به الله و روز قیامت، ایمان آورده‌اند- از میوه‌های (گوناگون) روزی ده». (الله) فرمود: «و هر کس که کافر شود، اندکی بهره‌مندش می‌سازم، سپس او را به عذاب آتش می‌کشانم، و بد سرانجامی است!». ﴿۱۲۶﴾

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ
 رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۱۲۷﴾
 رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً
 لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ
 الرَّحِيمُ ﴿۱۲۸﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو
 عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۚ
 إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۱۲۹﴾ وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ
 مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ ۚ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ
 فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿۱۳۰﴾
 إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ ۖ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ
 ﴿۱۳۱﴾ وَوَصَّىٰ بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَبْنَئُ إِنَّ
 اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمْ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ
 مُسْلِمُونَ ﴿۱۳۲﴾ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ
 الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا
 نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
 وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿۱۳۳﴾
 تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ۖ
 وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۳۴﴾

و (به یاد آورید) هنگامی را که ابراهیم و اسماعیل پایه‌های خانه (کعبه) را بالا می‌بردند، (و می‌گفتند): «پروردگارا! از ما بپذیر، همانا که تویی شنوای دانا.» ﴿۱۲۷﴾ پروردگارا! ما را فرمانبردار خودت قرار ده، و از فرزندانمان امتی فرمانبردار خود (پدید آور) و طرز عبادتشان را به ما نشان ده، و توبه ما را بپذیر، بدرستی که تو توبه‌پذیر مهربانی. ﴿۱۲۸﴾ پروردگارا! در میان آنها پیامبری از خودشان برانگیز، تا آیات تو را بر آنان بخواند، و آنها را کتاب و حکمت بیاموزد، و آنان را پاکیزه کند، همانا که تو پیروزمند حکیمی. ﴿۱۲۹﴾ و چه کسی از آیین ابراهیم روی گردان خواهد شد؟! جز کسی که خود را به نادانی و سبکسری افکند، و بدرستی که ما او را در دنیا بر گزیدیم، و همانا او در آخرت از شایستگان است. ﴿۱۳۰﴾ آنگاه که پروردگارش به او فرمود: «تسلیم شو» گفت: «برای پروردگار جهانیان تسلیم شدم.» ﴿۱۳۱﴾ و ابراهیم و یعقوب، فرزندان خود را به این آیین سفارش کردند، (و هر کدام به فرزندان خویش گفتند): «ای فرزندان من! الله این آیین را برای شما برگزیده است، پس نمیرید جزاینکه مسلمان باشید.» ﴿۱۳۲﴾ آیا هنگامی که مرگ یعقوب فرا رسید، شما حاضر بودید؟ آنگاه که به فرزندان خود گفت: «پس از من چه چیز را می‌پرستید؟» گفتند: معبود تو، و معبود پدرانت، ابراهیم و اسماعیل و اسحاق، الله یکتا را، می‌پرستیم، و ما تسلیم او هستیم.» ﴿۱۳۳﴾ آنها امتی بودند که در گذشتند، برای آنها است آنچه که کسب کرده‌اند، و برای شماست آنچه کسب کرده‌اید. و از آنچه (آنان) می‌کردند، شما پرسیده نمی‌شوید. ﴿۱۳۴﴾

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾
 قُولُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾
 فَإِنْ ءَامَنُوا بِمِثْلِ مَا ءَامَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾
 صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنْ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ أَتَحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُحْضُونَ ﴿١٣٩﴾ أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

و (اهل کتاب) گفتند: «یهودی یا مسیحی شوید، تا راه یابید». بگو: «بلکه از آیین ابراهیم که یکتا پرست بود و هرگز از مشرکان نبود (پیروی می کنیم)». ﴿۱۳۵﴾ بگوید: «ما به الله ایمان آوردیم، و به آنچه بر ما نازل شده، و آنچه بر ابراهیم و اسماعیل، و اسحاق و یعقوب و نوادگان یعقوب نازل گردید، و به آنچه که به موسی و عیسی داده شده، و به آنچه که پیامبران (دیگر) از طرف پروردگارشان داده شده است، و در میان هیچ یک از آنها جدایی نمی اندازیم و ما تسلیم الله هستیم». ﴿۱۳۶﴾ پس اگر آنها (نیز) به مانند آنچه شما ایمان آورده اید، ایمان بیاورند، قطعاً هدایت یافته اند. و اگر پشت کنند، پس جز این نیست که آنان در ستیزند، پس بزودی الله تو را از (شر) آنها کفایت کند، و او ست شنوای دانا. ﴿۱۳۷﴾ رنگ الهی (را بپذیرید) و چه کس در رنگ کردن از الله نیکوتر است؟! و ما تنها او را می پرستیم. ﴿۱۳۸﴾ بگو: «آیا در (باره) الله با ما مجادله می کنید؟! در حالی که او، پروردگار ما و شماست، و کردار ما از آن ما، و کردار شما از آن شماست، و ما او را با اخلاص پرستش می کنیم». ﴿۱۳۹﴾ یا می گوید: «که همانا ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و اسباط (= نوادگان یعقوب) یهودی یا نصرانی بودند؟! بگو: «شما داناترید یا خدا؟! و چه کسی ستمکارتر است از آن کسی که گواهی و شهادتی را که از (جانب) الله نزد اوست، کتمان می کند؟! و الله از آنچه می کنید غافل نیست». ﴿۱۴۰﴾ (به هر حال) آنها امتی بودند که در گذشتند، برای ایشان است آنچه بدست آورده اند، و برای شماست آنچه به دست آورده اید، و از آنچه آنان می کرده اند شما پرسیده نمی شوید. ﴿۱۴۱﴾

﴿ سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّيْنَاهُمْ عَنْ قِبَلِهِمُ الَّذِي كَانُوا عَلَيْهِمْ قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴾ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۖ وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ ۚ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ إِيْمَانَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٣﴾ قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ ۚ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ۚ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٤﴾ وَلَئِنْ آتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ ۚ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتِهِمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ۚ وَلَئِنْ آتَيْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۚ إِنَّكَ إِذَا لَمَنْ الظَّالِمِينَ ﴿١٢٥﴾

بزودی بی خردان از مردم می گویند: «چه چیز آن‌ها را از قبله شان که بر آن بودند باز گردانید؟» بگو: مشرق و مغرب از آن الله است هر کس را بخواهد به راه راست هدایت می کند. ﴿۱۴۲﴾ و همچنین شما را امت میانه قرار دادیم، تا بر مردم گواه باشید^(۱)، و پیامبر هم بر شما

گواه باشد، و ما آن قبله ای را که بر آن بودی (قبله) قرار دادیم. مگر برای اینکه بدانیم کسی را که از پیامبر پیروی می نماید از کسی که بر پاشنه های خود به عقب باز می گردد. و اگر چه این (حکم) جز بر کسانی که الله آن‌ها را هدایت کرده دشوار است. و الله هرگز ایمان (= نماز) شما را ضایع نمی گرداند، همانا الله نسبت به مردم رؤوف مهربان است. ﴿۱۴۳﴾ به تحقیق ما گرداندن روی تو را به (سوی) آسمان می بینیم، اکنون تو را به (سوی) قبله ای که به آن خشنود شوی باز می گردانیم، پس روی خود را به سوی مسجد الحرام کن، و هر جا باشید، روی خود را به سوی آن بگردانید، و کسانی که کتاب (آسمانی) به آن‌ها داده شد، بخوبی می دانند این (تغییر قبله) حق است (و) از جانب پروردگارشان می باشد، و الله از آنچه می کنند؛ غافل نیست. ﴿۱۴۴﴾ و اگر برای آنان که کتاب بدیشان داده شده، هر گونه نشانه و (حجتی) بیاوری، از قبله تو پیروی نمی کنند، و تو (نیز) از قبله آنان پیروی نخواهی کرد، و برخی از آنان هم قبله برخی دیگر پیروی نمی کنند. و اگر بعد از آنکه علم و دانش به تو رسیده است از خواسته ها و آرزوهای آنان پیروی کنی، در این صورت مسلماً از ستمکاران خواهی بود. ﴿۱۴۵﴾

امتش می پرسد: آیا (نوح) به شما ابلاغ کرد؟ می گویند: هیچ ترساننده ای نزد ما نیامده است؛ الله به نوح می فرماید: چه کسی گواه تر است؟ می گوید: محمد ﷺ و امتش، پس شما گواهی می دهید که او ابلاغ نموده است و پیامبر نیز گواه است، این همان است که الله فرموده: ﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ﴾. (صحیح بخاری: ۴۴۸۷)

۱- ابوسعید خدری ؓ می گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «روز قیامت، حضرت نوح ؑ فرا خوانده می شود، می گوید: لیبیک ای پروردگارم! آماده خدمتم. الله می فرماید: آیا (پیام ما را) ابلاغ کردی؟ می گوید: بله، سپس از

الَّذِينَ ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ
 أَبْنَاءَهُمْ^{١٤٦} وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ
 يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
 الْمُمْتَرِينَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلِّ وِجْهَةٍ هُوَ مُوَلِّيهَا فَلَا تَتَّبِعُوا
 الْخَيْرَاتِ إِنَّمَا تَكُونُوا يَاتٍ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ
 اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ
 قَوْلٍ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ
 مِن رَّبِّكَ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾ وَمِنْ
 حَيْثُ خَرَجْتَ قَوْلٍ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ^{١٥٠} وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ
 شَطْرَهُ لَعَلَّكُمْ يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا
 الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي
 وَلَا تَمَنَّيْ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥١﴾ كَمَا
 أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ
 ءَايَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ
 وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥٢﴾
 فَادْكُرُونِي أَدْكُرْكُمْ وَأَشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٣﴾
 يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ

اللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٤﴾

کسانی که به آنان کتاب (آسمانی) داده ایم او (پیامبر ﷺ) را می شناسند، چنانکه فرزندان خود را می شناسند، و همانا گروهی از آنان در حالی که می دانند حق را کتمان می کنند. ﴿۱۴۶﴾ حق از جانب پروردگار تو است، پس هرگز از شک کنندگان مباش. ﴿۱۴۷﴾ و برای هر یک جهتی است که (هنگام نماز) بدان رو می کند پس در نیکی ها بر یکدیگر سبقت بگیرد. هر جا که باشید، الله همه شما را حاضر می کند، همانا الله بر هر چیزی تواناست. ﴿۱۴۸﴾ و از هر جا که بیرون شدی، پس (به هنگام نماز) روی خود را بسوی مسجد الحرام کن. و بدرستی که این (رو کردنت) حقی از جانب پروردگارت است و الله از آنچه می کنی غافل نیست. ﴿۱۴۹﴾ و از هر جا که بیرون شدی پس روی خود را بسوی مسجد الحرام کن، و (ای مؤمنان) هر جا که بودید روی خود را به سوی آن کنید، تا مردم؛ - جز کسانی از ایشان که ستم کردند - بر شما حجتی نداشته باشند. پس از آن ها نترسید، و از من بترسید، و تا نعمت خود را بر شما تمام کنم، و باشد که هدایت شوید. ﴿۱۵۰﴾ چنانکه پیامبری از خودتان در میان شما فرستادیم، که آیات ما را بر شما می خواند، و شما را پاک می گرداند، و به شما کتاب (قرآن) و حکمت می آموزد، و آنچه نمی دانستید به شما یاد می دهد. ﴿۱۵۱﴾ پس مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم و سپاس مرا گوید و ناسپاسی من نکنید. ﴿۱۵۲﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید، از شکیانی و نماز یاری بجوید، که همانا الله با شکیایان است. ﴿۱۵۳﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمُوتَ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿۱۵۱﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿۱۵۲﴾ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاغِبُونَ ﴿۱۵۳﴾ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿۱۵۴﴾ * إِنَّ الصَّافَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَابِرِ اللَّهِ ط فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا ط وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿۱۵۵﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَأَهْدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ ﴿۱۵۶﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّاهُ فَأُولَٰئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿۱۵۷﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿۱۵۸﴾ خَالِدِينَ فِيهَا ط لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿۱۵۹﴾ وَاللَّهُمَّ إِنَّهُ وَاحِدٌ ط لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿۱۶۰﴾

و به آن‌ها که در راه الله کشته می‌شوند، مرده نگویید، بلکه آنان زنده‌اند، ولی شما نمی‌فهمید. ﴿۱۵۴﴾ و قطعاً شما را با چیزی از ترس و گرسنگی و کاهش مال‌ها و

جان‌ها و میوه‌ها آزمایش می‌کنیم. و مژده بده به صبر کنندگان. ﴿۱۵۵﴾ آن‌ها که هرگاه مصیبتی به ایشان برسد می‌گویند: ما از آن الله هستیم، و به سوی او باز می‌گردیم. ﴿۱۵۶﴾ این‌ها هستند که درودها و رحمتی از پروردگارشان بر ایشان است و اینانند هدایت یافتگان. ﴿۱۵۷﴾ همانا «صفا» و «مروه» از شعائر (نشانه‌های) الله است، پس هر که حج خانه (خدا) کند و یا عمره انجام دهد، بر او گناهی نیست که میان آن دو طواف (سعی) کند، و کسی که به رغبت خود کار نیکی را انجام دهد پس بدرستی که الله سپاسگزار دانااست. ﴿۱۵۸﴾ همانا کسانی که آنچه را که از دلائل روشن و هدایت نازل کرده‌ایم؛ بعد از آنکه آن را در کتاب (تورات) برای مردم بیان نمودیم، کتمان می‌کنند، الله آن‌ها را لعنت می‌کند، و لعنت کنندگان (از مؤمنان و فرشتگان نیز) آن‌ها را لعنت می‌کنند. ﴿۱۵۹﴾ مگر کسانی که توبه کردند و (اعمال خود را) اصلاح نمودند (و آنچه را کتمان کرده بودند) آشکار ساختند، پس اینانند که توبه ایشان را می‌پذیرم، و من توبه‌پذیر مهربانم. ﴿۱۶۰﴾ همانا کسانی که کافر شدند، و در حالی که کافر بودند مردند، لعنت الله و فرشتگان و همه مردم بر آن‌ها خواهد بود. ﴿۱۶۱﴾ در آن (لعنت) جاودانه باقی می‌مانند، و نه عذاب آنان تخفیف داده می‌شود، و نه ایشان مهلت داده می‌شوند. ﴿۱۶۲﴾ و الله شما الله یگانه است که غیر از او معبودی نیست؛ بخشنده‌ی مهربان است. ﴿۱۶۳﴾

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ أَلِيلٍ وَالنَّهَارِ وَالْفَلَكَ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾ إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّا كُنَّا نَدْرَأُ فَنَنْتَبِرَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ ﴿١٦٧﴾ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٨﴾ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ كُلُّوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٩﴾ إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾

همانا در آفرینش آسمان‌ها و زمین و آمد و شد شب و روز، و کشتی‌هایی که در دریا روانند با آنچه به مردم سود می‌رساند و آبی که الله از آسمان نازل کرده که با آن زمین را پس از مردنش زنده نموده، و انواع جنبندگان را در آن پراکنده کرده و (در) تغییر مسیر بادها و ابرهایی که در میان زمین و آسمان‌ها مسخرند؛ بی‌گمان نشانه‌هایی است برای مردمی که تعقل می‌کند و می‌اندیشند. ﴿۱۶۴﴾ و از مردم کسانی هستند غیر از الله همتیانی را انتخاب می‌کنند، و آن‌ها را مانند دوست داشتن الله دوست می‌دارند، و کسانی که ایمان آورد ه‌اند الله را بیشتر دوست می‌دارند، و کسانی که ستم کردند اگر می‌دیدند هنگامی که عذاب (روز قیامت) را مشاهده می‌کنند (خواهند دانست) که تمام قدرت از آن الله است و اینکه الله سخت کیفر است. ﴿۱۶۵﴾ هنگامی که رهبران (گمراه کننده) از پیروان خود، بیزاری می‌جویند و عذاب را مشاهده می‌کنند، و روابط و پیوندشان گسیخته شود. ﴿۱۶۶﴾ و (در این هنگام) پیروان می‌گویند: «کاش برای ما باز گشتی (به دنیا) بود، تا از آن‌ها بیزاری جوییم؛ همان گونه که آنان از ما بیزاری جستند، این چنین الله کردارهایشان را به صورت حسرت زایی به آنان نشان می‌دهد، و هرگز از آتش (دوزخ) بیرون نخواهند آمد. ﴿۱۶۷﴾ ای مردم از آنچه در زمین است؛ حلال و پاکیزه را بخورید، و از گام‌های شیطان پیروی نکنید، چرا که او دشمن آشکار شماست. ﴿۱۶۸﴾ (او) شما را فقط به بدی و زشتی فرمان می‌دهد و اینکه به الله نسبت دهید آنچه را که نمی‌دانید. ﴿۱۶۹﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ ءَابَاءَنَا ۖ أُولَٰئِكَ كَانُوا ءَابَآؤَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾ وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً ۚ صُمُّ بُكْمٌ عُمَىٰ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخَنزِيرِ وَمَا أُهْلَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ ۖ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتُرُونَ بِهِ ۖ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابِ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٧٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

و هنگامی که به آن‌ها گفته شود: از آنچه الله نازل کرده است پیروی کنید می‌گویند: (نه) بلکه ما از آنچه پدران خود را بر آن یافتیم پیروی می‌کنیم. آیا اگر پدران آن‌ها چیزی نمی‌فهمیدند و هدایت نیافتند (باز هم کور کورانه

از آن‌ها پیروی می‌کنند؟) ﴿۱۷۰﴾ مثل (دعوت کننده‌ی) کسانی که کافر شدند، همچون مثل کسی است که چیزی را که جز صدا و ندایی نمی‌شنود، بانگ می‌زند، (این کافران) کر، گنگ، و نابینا هستند، و از این رو نمی‌اندیشند. ﴿۱۷۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از چیزهای پاکیزه‌ای که روزی شما کرده‌ایم بخورید و شکر الله را به جای آورید اگر تنها او را می‌پرستید. ﴿۱۷۲﴾ (الله) تنها مردار و خون و گوشت خوک و آنچه را که (هنگام ذبح) نام غیر الله بر آن برده شده، بر شما حرام کرده است. و اگر کسی (برای حفظ جان خود به خوردن آن‌ها) ناچار شود، در صورتی که ستمگر و متجاوز نباشد، پس گناهی بر او نیست. همانا الله آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۱۷۳﴾ به راستی کسانی که کتمان می‌کنند آنچه را الله از کتاب (آسمانی) نازل کرده و آن را به بهای اندکی می‌فروشند، آن‌ها جز آتش چیزی نمی‌خورند، و الله روز قیامت با آن‌ها سخن نمی‌گوید و آنان را پاکیزه نمی‌کند، برای آن‌ها عذاب دردناکی است. ﴿۱۷۴﴾ اینان کسانی هستند که گمراهی را به (بهای) هدایت و عذاب را به (بهای) آمرزش خریدند، پس بر آتش (دوزخ) چه شکایا هستند! ﴿۱۷۵﴾ این بخاطر آن است که الله کتاب (آسمانی) را به حق نازل کرده است، و کسانی که در آن اختلاف کردند در ستیزی دور (از حق و حقیقت) هستند. ﴿۱۷۶﴾

﴿ لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قَبْلَ الْمَشْرِقِ
وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى
حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ
السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى
الزَّكَاةَ وَالْمُؤُوفَاتِ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا ۖ
وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ ۗ أُولَٰئِكَ
الَّذِينَ صَدَقُوا ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿۱۷۷﴾
يَتَأْتِيهَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ ۖ الْحُرُّ
بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ ۚ وَالْأُنثَىٰ بِالْأُنثَىٰ ۚ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ
مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبَاعْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٍ إِلَيْهِ بِإِحْسَنٍ ۗ
ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۚ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ
ذَٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۱۷۸﴾ وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ
حَيَوةٌ يَتَأُولَى الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿۱۷۹﴾
كُتِبَ
عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا
الْوَصِيَّةُ لِلْوَلَدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ ۚ حَقًّا عَلَى
الْمُتَّقِينَ ﴿۱۸۰﴾ فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَمَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ
عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿۱۸۱﴾

نیکی این نیست که روی خود را به سوی مشرق و مغرب
کنید، بلکه نیکی (و نیکوکار) کسی است که به الله و روز
قیامت و فرشتگان و کتاب (آسمانی) و پیامبران، ایمان

آورده باشد، و مال (خود) را با وجود دوست داشتنش به
خویشاوندان و یتیمان و مسکینان و واماندگان در راه و
گدایان و در (راه آزادی) بردگان بدهد، و نماز را بر پای
دارد و زکات را بدهد، و وفاکنندگان به پیمانشان چون
پیمان بندند و (کسانی که) در فقر و سختی و زیان و
بیماری و به هنگام نبرد؛ شکیبایند. این ها کسانی هستند
که راست گفتند، و آن ها پرهیزگارانند. ﴿۱۷۷﴾ ای
کسانی که ایمان آورده اید! در (مورد) کشتگان (حکم)
قصاص بر شما نوشته شده است، آزاد به آزاد، و برده به
برده، و زن به زن (کشته می شوند). پس اگر کسی از
سوی برادر (دینی) اش (یعنی ولی مقتول) چیزی به او
بخشیده شد، (و حکم قصاص تبدیل به خون بهاء
گردید) باید (ولی مقتول) از راه پسندیده پیروی کند و
(قاتل نیز) به نیکی (دیه) به او پیرازد، این (حکم)
تخفیف و رحمتی است از سوی پروردگارتان پس اگر
کسی بعد از آن (گذشت و عفو) تجاوز کند؛ او را
عذاب درد ناکی است. ﴿۱۷۸﴾ و ای صاحبان خرد!
برای شما در قصاص حیات و زندگی است، باشد که
شما تقوا پیشه کنید. ﴿۱۷۹﴾ بر شما نوشته شده
هنگامی که یکی شما را مرگ فرا رسد، اگر مالی از خود
به جای گذارده، برای پدر و مادر و خویشاوندان به نیکی
وصیت کند. این حق است بر پرهیزگاران. ﴿۱۸۰﴾
پس هر کس که بعد از شنیدنش آن را تغییر دهد،
بدرستی که گناهش بر کسانی است که آن (وصیت) را
تغییر می دهند، همانا الله شنوای داناست. ﴿۱۸۱﴾

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوسٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ
 فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۱۸۲﴾ يَتَأْتِيهَا
 الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ
 عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿۱۸۳﴾
 أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ ۚ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ
 عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ وَعَلَى الَّذِينَ
 يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ ۖ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا
 فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ ۚ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ إِنْ كُنْتُمْ
 تَعْلَمُونَ ﴿۱۸۴﴾ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ
 الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى
 وَالْفُرْقَانِ ۚ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَنْ
 كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ
 يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ
 وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا
 هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۱۸۵﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ
 عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا
 دَعَانِ ۖ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ
 يَرْشُدُونَ ﴿۱۸۶﴾

پس کسی که از بی عدالتی (و میل بی جای) وصیت کننده (نسبت به ورثه) یا از گناه او (در وصیت به کار خلاف) بترسد، آنگاه میان آن‌ها را اصلاح نمود، پس گناهی بر او نیست بدرستی که الله آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۱۸۲﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! روزه بر شما فرض شده است همان گونه که بر کسی که پیش از شما بودند؛ فرض شده بود، تا پرهیزگار شوید. ﴿۱۸۳﴾ (روزه) در روزهایی معدود و اندکی است، پس هر کس از شما که بیمار یا مسافر باشد، (به اندازه آن روزهای که افطار کرده) تعدادی از روزهای دیگر (روزه بگیرد). و بر کسانی که توانائی آن را ندارند؛ لازم است کفاره بدهند، (و آن) خوراک دادن به مسکینی است، و هر کس که رغبت خود (بیشتر) نیکی انجام دهد پس آن برای او بهتر است، و اگر بدانید روزه گرفتن برای شما بهتر است. ﴿۱۸۴﴾ (آن چند روز محدود و اندک) ماه رمضان است (ماهی) که قرآن در آن نازل شده است، (کتابی) که راهنمای مردم است، و (در بردارنده) نشانه‌ها و دلایل آشکار و روشن از هدایت و جدا کننده حق از باطل است. پس هر کس از شما این ماه را (در حضر) دریابد، باید که آن را روزه بدارد، و هر کس که بیمار یا در سفر بود، پس (باید به تعداد روزهای که افطار کرده) روزهای دیگر را (روزه بگیرد). الله برای شما آسانی می‌خواهد، و برای شما دشواری نمی‌خواهد، و تا شمار (روزهای رمضان) را کامل کنید، و الله را بر اینکه شما را هدایت کرده، بزرگ بدارید، و باشد که شکر گزاری کنید. ﴿۱۸۵﴾ و چون بندگانم، از تو درباره من پرسند، بگو: به راستی که من نزدیکم، دعای دعا کننده را هنگامی که مرا بخواند؛ اجابت می‌کنم. پس (آنان) باید دعوت مرا بپذیرند، و به من ایمان بیاورند، باشد که راه یابند. ﴿۱۸۶﴾

أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ ۖ فَالْآنَ بَشِّرُوهُنَّ وَأَبْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ ۚ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۖ ثُمَّ أَتُمُوا الصَّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ ۚ وَلَا تُبَشِّرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَجِدِ ۚ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ ءَايَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿۱۸۷﴾ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۱۸۸﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ ۖ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ۚ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى ۚ وَأَتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿۱۸۹﴾ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقْتُلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ۚ

إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿۱۹۰﴾

آمیزش و نزدیکی با همسرانان در شبِ روزِ بر شما حلال گردیده است، آنان لباس شما هستند و شما لباس آنها، الله می دانست که شما به خودتان خیانت می کردید، پس توبه ی شما را پذیرفت و شما را بخشید، پس اکنون (در شب های رمضان می توانید) با آنان آمیزش کنید، و آنچه را الله برای شما مقرر داشته طلب کنید. و بخورید و بیاشامید، تا رشته ی سپید صبح از رشته ی سیاه (شب) برای شما آشکار شود، سپس روزه را تا شب به پایان رسانید، و در حالی که در مساجد معتکف هستید با زنان آمیزش نکنید، این مرزهای الهی است پس به آن نزدیک نشوید. الله این چنین آیات خود را برای مردم روشن می سازد؛ باشد که پرهیزگار شوند. ﴿۱۸۷﴾ و اموالتان را در بین خود باطل (و ناحق) نخورید، و (به عنوان رشوه قسمتی از) آن را به حاکمان (و قضات) ندهید؛ تا بخشی از اموال مردم را به گناه بخورید، در حالی که شما می دانید (این کار گناه است). ﴿۱۸۸﴾ درباره هلال های (ماه) از تو سؤال می کنند، بگو آنها بیان اوقات برای مردم و (تعیین وقت) حج است. و نیکوکاری آن نیست که (در حال احرام) از پشت خانه ها وارد شوید، بلکه نیکوکار کسی است که تقوا پیشه کند، و به خانه ها از در هایشان وارد شوید، و از الله بترسید تا رستگار شوید. ﴿۱۸۹﴾ و در راه الله با کسانی که با شما می جنگند، جنگ کنید^(۱)، و از حد تجاوز نکنید، که الله تجاوزگران را دوست نمی دارد. ﴿۱۹۰﴾

۱- ابوهریره رضی الله عنه می گوید: شنیدم که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «مثال مجاهد در راه الله- و الله بهتر می داند که چه کسی در راه او جهاد می کند- مانند کسی است که همیشه در حال روزه و نماز بسر می برد. و الله تعهد نموده است که اگر مجاهد راهش را بمیراند، او را وارد بهشت سازد و (اگر زنده نگه دارد) سالم و تندرست، همراه پاداش یا غنیمت (به خانه) برگرداند.» (صحیح بخاری: ۲۷۸۷)

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ ۚ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ ۖ فَإِنْ قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ ۚ كَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ۚ فَإِنْ أَنتَهُوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۚ وَاقْتُلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ ۚ فَإِنْ أَنتَهُوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ۚ الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتُ قِصَاصٌ ۚ فَمَنِ اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ۚ وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ ۚ وَأَحْسِنُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۚ وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ ۚ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ ۚ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِّن رَّأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ ۚ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ۚ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ ۚ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ لَّمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۚ

و آن‌ها را هر کجا یافتید، بکشید، و از آنجا (مکه) که شما را بیرون کرده‌اند؛ آن‌ها را بیرون کنید، و فتنه (شرک) از کشتن بدتر است. و با آن‌ها در نزد مسجد الحرام جنگ نکنید، تا اینکه با شما در آنجا بجنگند، پس اگر (در آنجا) با شما جنگیدند، ایشان را بکشید، سزای کافران چنین است. ﴿۱۹۱﴾ پس اگر دست برداشتند،

بی گمان الله آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۱۹۲﴾ و با آن‌ها جنگ کنید؛ تا فتنه (شرک) باقی نماند، و دین (خالصانه) از آن الله گردد. پس اگر دست برداشتند؛ تجاوز جز بر ستمکاران روا نیست. ﴿۱۹۳﴾ ماه حرام در برابر ماه حرام است، و حرمت (شکنی‌ها) دارای قصاص است، پس هر کس تعدی و تجاوز کرد، همان گونه که بر شما تعدی کرده؛ بر او تعدی کنید، و از الله بترسید و بدانید که الله با پرهیزگاران است. ﴿۱۹۴﴾ و در راه الله انفاق کنید و (با ترک انفاق) خود را با دست خویش به هلاکت نیفکنید، و نیکی کنید که الله نیکوکاران را دوست می‌دارد. ﴿۱۹۵﴾ و حج و عمره را برای الله به اتمام برسانید، و اگر باز داشته شدید (بوسیله دشمن یا بیماری و غیره) پس آنچه از قربانی فراهم شود (ذبح کنید، و آنگاه از احرام بیرون شوید) و سرهای خود را نترشید تا قربانی به جای گاهش برسد، و اگر کسی از شما بیمار بود، و یا ناراحتی در سر داشت، (و ناچار شود در حال احرام سر خود را بترشد) پس فدیة دهد از (قبیل: سه روز) روزه یا صدقه (خوراک دادن به شش مسکین) یا قربانی کردن گوسفندی (که میان فقرا تقسیم شود) پس هنگامی که در امان بودید، هر کس از عمره بهره‌مند گردد؛ سپس (اعمال) حج را آغاز کند، آنچه از قربانی (برای او) میسر شد (ذبح می‌کند) و هر کس نیافت سه روز در (ایام) حج و هفت روز هنگامی که باز گشتید روزه بگیرید. این ده (روز) کامل است، این (حکم) برای کسی است که خانواده او ساکن مسجد الحرام (= مکه و اطراف آن) نباشد، و از الله بترسید و بدانید که الله سخت کیفر است. ﴿۱۹۶﴾

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمَهُ اللَّهُ تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ ﴿١٢٧﴾

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوا كَمَا هَدَيْتُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الضَّالِّينَ ﴿١٢٨﴾

ثُمَّ أَفِضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٩﴾

فَإِذَا قَضَيْتُمْ مِنْ سَكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنْ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ ﴿١٣٠﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٣١﴾

أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٣٢﴾

حج در ماه‌های معلوم و معینی است، پس کسی که در این ماه‌ها حج را (بر خود) فرض گرداند. (باید بداند که) در حج آمیزش جنسی و گناه و جدال (روا) نیست، و آنچه از کارهای نیک انجام دهید؛ الله آن را می‌داند، و توشه بر گیرید؛ که بهترین توشه پرهیزگاری است، و ای خردمندان، از من پرهیزید (بترسید). ﴿۱۲۷﴾ گناهی بر شما نیست که (در ایام حج با خرید و فروش) از فضل پروردگارتان (روزی) طلب کنید، و هنگامی که از عرفات کوچ کردید؛ الله را نزد مشعر الحرام یاد کنید، و او را یاد کنید همچنان که شما را هدایت کرد، و اگر چه پیش از آن از گمراهان بودید. ﴿۱۲۸﴾ پس از آنجا که مردم کوچ می‌کنند؛ کوچ کنید^(۱)، و از الله آمرزش بخواهید همانا الله آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۱۲۹﴾ پس چون مناسک (حج) خود را به جای آورید، الله را یاد کنید همانند یاد کردن پدرانتان بلکه بیشتر از آن، از مردم کسانی هستند که می‌گویند «پروردگارا! به ما در دنیا عطا کن» و او را در آخرت بهره‌ای نیست. ﴿۲۰۰﴾ و از آنان کسانی هستند که می‌گویند: «پروردگارا! به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت (نیز) نیکی (عطا فرما) و ما را از عذاب آتش نگه دار» ﴿۲۰۱﴾ اینانند که از آنچه بدست آورده‌اند، بهره‌ای دارند. و الله سریع الحساب (زود شمار) است. ﴿۲۰۲﴾

۱- حضرت عایشه ام المؤمنین رضی الله عنها می‌فرماید: قریش و هم کیشان‌شان در مزدلفه وقوف می‌کردند، و به آن‌ها «خمس» (متعصب) می‌گفتند، اما سایر عرب‌ها در عرفات وقوف می‌کردند، پس هنگامی که اسلام آمد، الله به پیامبرش دستور داد که به عرفات برود سپس در آنجا وقوف کند، بعد از آنجا روانه (مزدلفه) شود. (صحیح بخاری: ۴۵۲۰)

﴿وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ ۚ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ لِمَنِ اتَّقَىٰ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ﴾ (۲:۲) وَمِنَ النَّاسِ مَن يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ ۖ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿۲:۴﴾ وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ ﴿۲:۵﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ ۚ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿۲:۶﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿۲:۷﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا آدْخُلُوا فِي السَّلَامِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿۲:۸﴾ فَإِن زَلَلْتُمْ مِّن بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿۲:۹﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَن يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿۲:۱۰﴾

و الله را در روزهای معین و شمرده (که سه روز ایام تشریق: ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ ماه ذیحجه است) یاد کنید. پس کسی که شتاب کند؛ و در دو روز (اعمال را انجام دهد) گناهی بر او نیست. و کسی که تأخیر کند (و اعمال را در سه روز انجام دهد) گناهی بر او نیست (این رخصت) برای کسی که تقوا پیشه کند، و از الله بترسید، و بدانید که شما به سوی او محشور خواهید شد. ﴿۲۰۳﴾ و از مردم کسی هست که گفتارش در (باره) زندگی دنیا تو را به شگفت می اندازد و الله را بر آنچه در دل خود دارد؛ گواه می گیرد، و حال آنکه او سرسخت ترین دشمنان است. ﴿۲۰۴﴾ او هنگامی که روی بر می گرداند و می رود (و یا به ریاستی می رسد) در راه فساد در زمین کوشش می کند و کشت و نسل را نابود می سازد، و الله فساد و (تباهکاری) را دوست نمی دارد. ﴿۲۰۵﴾ و چون به او گفته شود: «از الله بترس» خود بزرگ بینی و (تکبر) او را به گناه می کشاند. پس (آتش) جهنم او را کافی است و چه بد آرامگاهی است. ﴿۲۰۶﴾ و از مردمان کسی هست که جان خود را برای به دست آوردن خشنودی الله می فروشد، و الله نسبت به بندگان مهربان است. ﴿۲۰۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! همگی به اسلام (و اطاعت خدا) در آید و گام های شیطان را پیروی نکنید، بدرستی که او برای شما دشمن آشکار است. ﴿۲۰۸﴾ پس اگر بعد از آنکه نشانه های روشن و آشکار برای شما آمد؛ لغزش کردید و (منحرف شدید)، بدانید که الله توانمند حکیم است. ﴿۲۰۹﴾ آیا (کسانی که راه اسلام نمی پویند و در زمین فساد می کنند) جز این انتظار ندارند، که الله (برای داوری و قضاوت میان بندگان) در سایه هایی از ابرها به سوی آنان بیاید. و (نیز) فرشتگان (برای اجرا فرمان الهی بیایند) و کار یکسره شود؟! و کارها به سوی الله برگردانده می شود. ﴿۲۱۰﴾

سَلِّ بَنِي إِسْرَءِيلَ كَمَا ءَاتَيْنَاهُمْ مِّنْ ءَايَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢١١﴾ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۗ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾ كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ ۚ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۗ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَا اٰخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ ۗ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ ۖ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَآءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصْرُ اللَّهِ ۗ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ ﴿٢١٤﴾ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ ۗ قُلْ مَا أَنْفَقْتُ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢١٥﴾

از بنی اسرائیل بپرس: «چه اندازه نشانه‌های روشن و آشکار به آن‌ها داده‌ایم؟» (ولی آن‌ها نعمت‌ها را نادیده گرفته و ناسپاس شدند) و کسی که نعمت الله را پس از آنکه برایش آمد دگرگون کند (عذاب سختی خواهد داشت) همانا الله سخت کیفر است. ﴿۲۱۱﴾ زندگی دنیا برای کافران آراسته شده است، و مؤمنان را مسخره می‌کنند، و (حال آنکه) پرهیزگاران در روز قیامت بالاتر از آنان هستند، و الله هر کس را بخواهد بی شمار روزی می‌دهد. ﴿۲۱۲﴾ (در آغاز) مردم یک امت بودند، آنگاه الله پیامبران را مژده‌آور و بیم‌دهنده برانگیخت و با آنان کتاب (آسمانی) را بحق نازل کرد، تا در میان مردم، در آنچه اختلاف داشتند، داوری کنند، و تنها کسانی که (کتاب) به آنان داده شده بود، پس از آنکه نشانه‌های روشن به آن‌ها رسیده بود، بخاطر ستم و حسادتی که در میان‌شان بود، در آن اختلاف کردند، پس الله به فرمان خویش کسانی را که ایمان آورده بودند؛ به آن حق و (حقیقتی) که در آن اختلاف داشتند، هدایت کرد. و الله هر کس را بخواهد به راه راست هدایت می‌کند. ﴿۲۱۳﴾ آیا گمان کرده‌اید که داخل بهشت می‌شوید و حال آنکه هنوز بر (سر) شما نیامده است، مانند آنچه که بر (سر) پیشینیان شما آمد؟ سختی و زیان به آن‌ها رسید، و (آنچنان) تکان خوردند تا که پیامبر و کسانی که با او ایمان آورده بودند، گفتند: «یاری الله کی خواهد بود؟» آگاه باشید که یاری الله نزدیک است. ﴿۲۱۴﴾ از تو می‌پرسند چه چیزی انفاق کنند؟ بگو: «هر مالی که انفاق کردید، پس برای پدر و مادر و نزدیکان و یتیمان و مستمندان و در راه ماندگان است. و هر کار نیکی که انجام دهید، بدرستی که الله به آن آگاه است.» ﴿۲۱۵﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْهَرَامِ قُلْ فِيهِ قُلٌ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدُّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَكَفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۚ وَلَا يَزَالُونَ يُقْتَلُونَكُم حَتَّى يَرُدُّوكُم عَنْ دِينِكُمْ إِنْ أَسْتَطَعُوا ۚ وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ ۖ فَيُمَتِّ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۖ أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١٨﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ۖ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا ۚ وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ ۖ قُلِ الْغَفْوُ ۚ كَذَلِكَ

يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١٩﴾

جهاد (در راه خدا) بر شما واجب شده است، در حالی که برای شما ناگوار است، چه بسا چیزی را خوش نداشته باشید، حال آنکه آن برای شما بهتر باشد، و چه بسا چیزی را دوست داشته باشید، حال آنکه آن برای شما بد باشد، و الله می داند، و شما نمی دانید. ﴿۲۱۶﴾ از تو درباره جنگ کردن در ماه حرام، می پرسند. بگو: «جنگ در آن (گناهی) بزرگ است، و بازداشتن از راه الله و کفر ورزیدن به او و (باز داشتن از) مسجد الحرام و بیرون راندن اهلش از آن؛ نزد الله (گناهی) بزرگ تر، و فتنه^(۱) (=شرک و شکنجه مؤمنان) از کشتار بزرگ تر است.» و پیوسته با شما می جنگند، تا آنکه اگر بتوانند شما را از دین تان برگردانند، و هر کس از شما که از دینش برگردد و در حال کفر بمیرد، پس آنان اعمال شان در دنیا و آخرت تباه شده است، و آنان اهل آتش (دوزخ) اند، و همیشه در آن خواهند بود. ﴿۲۱۷﴾ بدرستی کسانی که ایمان آوردند و کسانی که هجرت کردند و در راه الله جهاد نمودند، آنان به رحمت الله امیدوارند، و الله آمرزنده ی مهربان است. ﴿۲۱۸﴾ درباره شراب و قمار می پرسند بگو: «در آن دو، گناهی بزرگ است و سودهایی برای مردم در بر دارد، و گناه هر دو از سودشان بزرگ تر است.» و از تو می پرسند «چه چیزی انفاق کنند؟» بگو: مازاد (نیازمندی خود) اینچنین الله آیات را برای شما روشن می سازد، باشد که اندیشه کنید. ﴿۲۱۹﴾

۱- مراد از «فتنه» شرک است، یعنی کسی را با الله متعال شریک ساختن و نیز به آزمایش و تکلیفی که از سوی الله متعال به بنده خویش وارد می شود فتنه گفته می شود.

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الَّتِي مَلَئَتْ قُلُوبَهُمْ
 إِصْلَاحُ هَؤُلَاءِ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ^{٢٢٠} وَاللَّهُ
 يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
 لَأَعْنَتَكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ^{٢٢١} وَلَا تَنْكِحُوا
 الْمُشْرِكَةَ حَتَّىٰ يُؤْمِنَ^{٢٢٢} وَلَا مَؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ
 مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ
 حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا^{٢٢٣} وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ
 أَعْجَبَكُمْ^{٢٢٤} أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو
 إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ^{٢٢٥} وَيُبَيِّنُ^{٢٢٦} آيَاتِهِ^{٢٢٧} لِلنَّاسِ
 لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ^{٢٢٨} وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ^{٢٢٩}
 قُلْ هُوَ أَذَىٰ فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا
 تَقْرِبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهَرْنَ^{٢٣٠} فَإِذَا تَطَهَّرْنَ^{٢٣١} فَأَتْوهُنَّ
 مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ^{٢٣٢} إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ
 الْمُتَطَهِّرِينَ^{٢٣٣} نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأَتُوا
 حَرْثَكُمْ أَنَّىٰ شِئْتُمْ^{٢٣٤} وَقَدْ مُوا^{٢٣٥} لَآئِنْفُسِكُمْ^{٢٣٦} وَاتَّقُوا اللَّهَ
 وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُّلْقَوُهُ^{٢٣٧} وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ^{٢٣٨}
 وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً^{٢٣٩} لِأَيْمَانِكُمْ أَن تَبَرُّوا
 وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ^{٢٤٠} وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

در دنیا و آخرت، و از تو درباره یتیمان می پرسند، بگو: «اصلاح کردن (کار) آنان بهتر است، و اگر با آنان همزیستی کنید؛ آن ها برادران (دینی) شما هستند». و الله تباہکار را از درستکار می شناسد، و اگر الله می خواست شما را به زحمت می انداخت، به راستی که الله توانمند حکیم است. ﴿۲۲۰﴾ و با زنان مشرک تا ایمان نیاورده اند؛ ازدواج نکنید، و بی گمان کنیز با ایمان از زن (آزاد) مشرک بهتر است، اگر چه (زیبایی یا دارائی او) شما را به شگفت آورد. و (زنان با ایمان را) به ازدواج مردان مشرک در نیاورید؛ تا ایمان بیاورند. و قطعاً برده ی با ایمان از مرد (آزاد) مشرک؛ بهتر است، اگر چه (زیبائی یا دارائی و موقعیت او) شما را به شگفت آورد. آنان به سوی آتش (دوزخ) دعوت می کنند و الله به فرمان و (توفیق) خویش به سوی بهشت و آمرزش دعوت می کند، و آیات و (احکام) خود را برای مردم روشن می سازد، باشد که متذکر (و یادآور) شوند. ﴿۲۲۱﴾ و از تو درباره ی حیض (عادت ماهانه زنان) می پرسند، بگو «آن پلید و زاینبار است، پس در حالت قاعدگی از زنان کناره گیری کنید، و با آن ها نزدیکی نکنید؛ تا پاک شوند، پس هنگامی که پاک شدند و غسل کردند. از همان جا که الله به شما فرمان داده، با آن ها آمیزش کنید، به راستی که الله توبه کنندگان را دوست می دارد و (نیز) پاکان را دوست می دارد». ﴿۲۲۲﴾ زنان شما کشتزار شما هستند، پس هر گونه که بخواهید به کشتزار خود درآیید، و (توشه ای) برای خود از پیش بفرستید، و از الله بترسید، و بدانید که شما او را ملاقات خواهید کرد، و به مؤمنان بشارت ده. ﴿۲۲۳﴾ و الله را دستاویز سوگندهای خود قرار ندهید، برای اینکه نیکی کنید و تقوا پیشه سازید، و در میان مردم آشتی دهید (قسم یاد نکنید) و الله شنوای داناست.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ ۖ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٦﴾ لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٨﴾ وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ ۚ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنَنَّ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا ۚ وَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۚ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٩﴾ الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ ۖ فإِمْسَاكُ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَنٍ ۚ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۚ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ ۚ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣٠﴾ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّىٰ تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ ۚ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣١﴾

الله شما را بخاطر سوگند هایی که بیهوده و بدون قصد یاد می کنید، مؤاخذه نمی کند، ولی شما را به آنچه دل های تان کسب کرده (از روی اختیار و قصد بوده) مؤاخذه می کند و الله آمرزنده ی بردبار است. ﴿۲۲۵﴾ برای کسانی که سوگند می خورند با زنان خود آمیزش نکنند (ایلاء) چهار ماه انتظار و (مهلت) است. پس اگر (سوگند خود را نادیده گرفتند) و باز گشتند، همانا الله

آمرزنده ی مهربان است. ﴿۲۲۶﴾ و اگر تصمیم طلاق گرفتند، به راستی که الله شنوای داناست. ﴿۲۲۷﴾ و زنان مطلقه باید مدت سه پاکی (یا دیدن سه بار عادت ماهانه) انتظار بکشند، و اگر به الله و روز قیامت ایمان دارند؛ برای آن ها روا نیست که آنچه را الله در رحم هایشان آفریده، کتمان کنند. و شوهران شان اگر خواهان آشتی هستند، برای باز گرداندن آن ها (به زندگی زناشویی) در این (مدت از دیگران) سزاوارترند. و برای زنان حقوق شایسته ای است همانند (حقوق و وظایفی) که بر عهده آن هاست، و مردان بر آنان برتری دارند، و الله توانمند حکیم است. ﴿۲۲۸﴾ طلاق (رجعی) دوبار است پس از آن یا باید همسر را بطور شایسته نگاه داشتن، یا با نیکی رها کردن. و برای شما روا نیست که از آنچه به آنان داده اید، چیزی پس بگیرید، مگر آنکه (زن و شوهر) بترسند که نتوانند حدود الهی را بر پا دارند، پس (ای مؤمنان) اگر ترسیدید که حدود الهی را بر پا ندارند، گناهی بر آن دو نیست، که زن فدیهِ و عوضی بپردازد (و طلاق بگیرد) این ها حدود الهی است، پس از آن ها تجاوز نکنید و هر کس از حدود الله تجاوز کند، پس اینانند که ستمگرند. ﴿۲۲۹﴾ پس اگر (شوهر برای بار سوم) او را طلاق داد، پس از آن (زن) برای او حلال نیست تا اینکه شوهری غیر از او ازدواج کند (و با او آمیزش جنسی نماید) پس اگر (شوهر بعدی) او را طلاق داد، گناهی بر آن دو نیست که (با ازدواج مجدد) به یکدیگر باز گردند، اگر آن دو پندارند که حدود الله را بر پا می دارند، این ها حدود الله است که آن ها را برای مردمی که می دانند بیان می نماید. ﴿۲۳۰﴾

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَبَعْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ
ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ
نَفْسَهُ ۚ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا ۚ وَادْكُرُوا
نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ
وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾ وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَبَعْنَ
أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا
تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ ذَلِكَ يُوعِظُ بِهِ مَنْ كَانَ
مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَلِكَُمْ أَزْكَى لَكُمْ
وَأَطْهَرُ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾
وَالْوَالِدَاتُ يُرْضَعْنَ أَوْلَدَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ ۖ لِمَنْ
أَرَادَ أَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ ۚ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ
وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۚ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَا
تُضَارَّ وَالِدَةٌ بَوْلِدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهِ ۚ وَعَلَى
الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ ۚ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ
مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۚ وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ
تَسْرِضُوهُمَا أَوْلَدُكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ
مَا آتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾

و هنگامی که زنان را طلاق (رجعی) دادید، آنگاه به پایان (روزهای) عده خویش رسیدند. پس به شایستگی آن‌ها را نگه دارید و یا به نیکی و خوبی آن‌ها را رها سازید، و آنان را بخاطر زیان رساندن نگاه ندارید تا (به حقوق شان) تعدی و تجاوز کنید، و کسی که چنین کند قطعاً به خود ستم کرده است، و آیات الله را به مسخره نگیرید. و نعمت الله را بر خود و آنچه را که از کتاب (قرآن) و حکمت (سنت و اسرار شریعت) بر شما نازل کرده و شما را با آن پند می‌دهد، به یاد بیاورید و از الله بترسید و بدانید که الله به همه چیز داناست. ﴿۲۳۱﴾ و هنگامی که زنان را طلاق دادید، آنگاه (مدت) عده خود را به پایان رسانند، آنان را از ازدواج با شوهران (سابق) خود باز ندارید، وقتی که بطرز پسندیده‌ای در بین خویش تراضی کنند. این (دستوری است) که هر کس از شما که به الله و روز قیامت ایمان دارد؛ به آن پند داده می‌شود، و این (دستور) برای شما پر برکت تر و پاکیزه‌تر است، و الله می‌داند و شما نمی‌دانید. ﴿۲۳۲﴾ و مادران (باید) فرزندان خود را دو سال تمام شیر دهند. (این دستور) برای کسی است که بخواهد دوران شیر خواری را تکمیل کند. و بر آن کس که فرزند برای او متولد شده (پدر) لازم است خوراک و پوشاک آنان (= مادران) را بطور شایسته (در مدت شیر دادن بپردازد) هیچ کس جز به اندازه توانایی اش مکلف نمی‌شود. نه مادر به خاطر فرزندش و نه پدر به سبب فرزندش باید زیان ببیند. و مانند همین (احکام) بر وارث (نیز) لازم است، پس اگر آن دو با رضایت و مشورت یکدیگر بخواهند. (کودک را زودتر) از شیر باز گیرند، گناهی بر آن‌ها نیست، و اگر خواستید که برای فرزندان خود دایه ای بگیرید، گناهی بر شما نیست؛ به شرط اینکه آنچه را که مقرر کرده‌اید، بطور شایسته بپردازید. و از الله بترسید، و بدانید که الله به آنچه انجام می‌دهید؛ بیناست. ﴿۲۳۳﴾

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ
 بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۖ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ
 فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ
 بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٥﴾ وَلَا
 جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خُطْبَةٍ
 لِلنِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ ۚ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ
 سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَكِنْ لَا تُؤَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ
 تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا ۚ وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ
 حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا
 فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
 حَلِيمٌ ﴿٢٣٦﴾ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا
 لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ وَمَتَّعُوهُنَّ
 عَلَى الْمَوْسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُقْتَرِ قَدَرُهُ ۚ مَتَّعَا
 بِالْمَعْرُوفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْحَسَنِينَ ﴿٢٣٧﴾ وَإِنْ
 طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ
 لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ
 يَعْفُوا الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ ۚ وَأَنْ تَعْفُوا
 أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى ۚ وَلَا تَسْأُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ۚ إِنَّ
 اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٨﴾

و کسانی از شما که می میرند و همسرانی باقی می گذارند؛
 باید چهار ماه و ده روز انتظار بکشند (وعده نگه دارند)
 پس هنگامی که مدت عدت خود را به پایان رسانند، در
 آنچه آنان به طور شایسته درباره خود انجام دهند؛ گناهی
 بر شما نیست، و الله به آنچه می کنید آگاه است. ﴿۲۳۴﴾ و
 گناهی بر شما نیست در آنچه که بطور کنایه از
 خواستگاری زنانی (که در عدت اند) بر زبان آورید، یا در
 دل های خود پنهان دارید. الله دانست که شما به زودی به
 یاد آنان خواهید افتاد، ولی پنهانی با آنها وعده (زناشویی)
 ندهید، مگر اینکه سخنی پسندیده (بطور کنایه) بگویید، و
 تصمیم به عقد ازدواج نگیرید تا مدت مقرر (عده) به
 سر آید، و بدانید که الله آنچه را که در دل های شماست
 می داند، پس از (مخالفت) او بترسید، و بدانید که الله
 آمرزندهی بردبار است. ﴿۲۳۵﴾ اگر زنان را مادامی که با
 آنان آمیزش جنسی نکرده اید و مهری برایشان معین
 نکرده اید طلاق دادید؛ گناهی بر شما نیست، و (در این
 حالت) آنها را (با هدیه ای مناسب) بفرستید، بفرمایید، بر
 توانگر به اندازه توانش، و بر تنگدست به اندازه توانش
 هدیه ای شایسته است (و این حکم) بر نیکو کاران الزامی
 است. ﴿۲۳۶﴾ اگر زنان را پیش از آنکه با آنان نزدیکی
 کنید، طلاق دادید در حالی که برای آنها مهری تعیین
 کرده اید؛ پس نصف آنچه را تعیین کرده اید (به آنها
 بدهید) مگر اینکه آنان (حق خود را) ببخشند. یا کسی که
 پیوند نکاح به دست اوست (شوهر) ببخشد (و تمام مهر را
 بدهد) و آنکه ببخشید به پرهیز گاری نزدیکتر است. و
 بزرگواری و نیکی را در میان خود فراموش نکنید، به
 راستی الله به آنچه می کنید بیناست. ﴿۲۳۷﴾

حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٩﴾ فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٢٤٠﴾ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَّتَعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرِ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَّعْرُوفٍ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤١﴾ وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤٢﴾ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٣﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٤﴾ وَقَتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٥﴾ مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ أَزْوَاجًا كَثِيرَةً ۚ وَاللَّهُ يَفْقِضُ وَيَبْصُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٦﴾

یاد داد. ﴿۲۳۹﴾ و کسانی از شما که می‌میرند و همسرانی به جا می‌گذارند، باید برای همسران خود وصیت کنند که تا یک سال آن‌ها را (با پرداختن هزینه زندگی) بهره‌مند سازند بدون آنکه (از خانه شوهر) بیرون کنند. پس اگر بیرون روند، درباره آنچه که آنان نسبت بخود بطور شایسته انجام می‌دهند (از قبیل زینت دادن خود و ازدواج مجدد) گناهی بر شما نیست، و الله توانمند حکیم است. ﴿۲۴۰﴾ و برای زنان طلاق داده شده، هدیه‌ای مناسب و شایسته (بر شوهر) لازم است؛ این حقی است بر پرهیزگاران. ﴿۲۴۱﴾ این چنین الله آیات خود را برای شما روشن می‌سازد؛ باشد که بیندیشید. ﴿۲۴۲﴾ آیا ندیدی کسانی را که از ترس مرگ از خانه‌های خود بیرون شدند در حالی که هزاران نفر بودند؟ پس الله به آنان گفت: «بمیرید» سپس آن‌ها را زنده کرد، همانا الله بر مردم بخشش و فضل دارد، ولی بیشتر مردم شکر بجا نمی‌آورند. ﴿۲۴۳﴾ و در راه الله بجنگید و بدانید که الله شنوای داناست. ﴿۲۴۴﴾ کیست که به الله قرض دهد قرض نیکو^(۱) تا آن را برای او چندین برابر کند؟ و الله است که (روزی بندگان را) تنگ و گشاده می‌سازد، و به سوی او باز گردانده می‌شوید. ﴿۲۴۵﴾

بر (بجا آوردن) نمازها و (بخصوص) نماز میانه (نماز عصر) محافظت کنید، و فروتنانه برای الله به پا خیزید. ﴿۲۳۸﴾ پس اگر (از دشمن و غیره) ترسیدید، در حال پیاده یا سواره (نماز را بجای آورید) پس هنگامی که ایمن شدید، الله را یاد کنید. (و نمازها را به تمام و کمال بجای آورید) همان گونه که چیزهای را که نمی‌دانستید به شما

۱- مراد از قرض نیکو، خرج کردن دارایی در راه الله و جهاد می‌باشد یعنی مانند جان، در قربانی کردن مال نیز ذره‌ای تأخیر نکن. افزایش و کاهش مال به دست الله متعال است و به وسیله آن دو انسان را مورد آزمایش قرار می‌دهد چنانچه بعضی اوقات آن را کم می‌کند و بعضی اوقات به آن می‌افزاید. و اصلاً خرج کردن در راه الله متعال سبب کاهش مال نمی‌گردد، بلکه الله متعال آن را چندین برابر می‌افزاید.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَكِ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ
 قَالُوا لِنَبِيِّ هُمْ أَبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ
 أَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَاءِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ
 الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۖ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
 بِالظَّالِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ
 بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ
 الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ
 سَعَةً مِّنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ
 وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ ۖ وَاللَّهُ يُؤْتِي
 مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾ وَقَالَ
 لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ
 فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ ءَالُ
 مُوسَىٰ وَعَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
 لَآيَةً لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

آیا ندیدی جمعی از بنی اسرائیل را بعد از موسی هنگامی که به پیامبر خود گفتند: پادشاهی برای ما انتخاب کن؛ تا در راه الله جنگ کنیم (پیامبر آنها) گفت: شاید اگر جهاد بر شما مقرر شود (سر پیچی کنید و) در راه الله جهاد نکنید. گفتند: چرا در راه الله جهاد نکنیم در حالی که از خانه‌ها و فرزندانمان بیرون رانده شده‌ایم. پس هنگامی که جنگ بر آنان مقرر شد، جز عده کمی از آنان همه (سر پیچی) و روی گردانی کردند، و الله به ستمکاران آگاه است. ﴿۲۴۶﴾ و پیامبرشان به آنها گفت: همانا الله «طالوت» را (به عنوان) پادشاه برای شما مبعوث (و انتخاب) کرده است، گفتند: چگونه او بر ما پادشاهی کند با اینکه ما به پادشاهی از او سزاوارتریم، و از مال (دنیا) بهره چندانی داده نشده است؟ گفت: به راستی الله او را بر شما برگزیده است، و او را در علم و (نیروی) بدن و سعت و برتری بخشیده است. و الله پادشاهی خود را به هر کس که بخواهد می‌دهد، و الله گشایشگر داناست. ﴿۲۴۷﴾ و پیامبرشان به آنها گفت: همانا نشانه پادشاهی او این است که تابوت (عهد) که در آن آرامشی از پروردگار شما و باقیمانده از آنچه آل موسی و آل هارون بر جای گذاشته‌اند (قرار دارد) در حالی که فرشتگان آن را حمل می‌کنند به سوی شما خواهد آمد، مسلماً در این نشانه‌ای برای شماست، اگر مؤمن باشید. ﴿۲۴۸﴾

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ
 بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ
 مِنِّي إِلَّا مَنْ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ^{٢٤٩} فَشَرَبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا
 مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا
 طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ^{٢٥٠} قَالَ الَّذِينَ
 يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقُوا بِاللَّهِ كَمَ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ
 فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ^{٢٥١} وَلَمَّا
 بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا
 وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ^{٢٥٢}
 فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ
 الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ
 النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ
 اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ^{٢٥٣} تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ
 نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ^{٢٥٤}

پس هنگامی که طالوت با لشکریان رهسپار شد، به آن‌ها
 گفت: همانا الله شما را بوسیله یک جوی (آب) آزمایش
 می‌کند. پس هر کس از آن بنوشد از (یاران) من نیست. و
 هر کس از آن نخورد، قطعاً او از (یاران) من است، مگر
 کسی که با دست خویش کفی (از آب) بگیرد. پس جز
 عده‌ی کمی؛ همگی از آن (آب) نوشیدند. و هنگامی که او
 و کسانی که با او ایمان آورده بودند، از آن (نهر) گذشتند.
 (از کمی افراد خود ناراحت شدند و عده‌ای) گفتند: «امروز
 ما توانایی (مقابله) با جالوت و سپاهیان‌ش را نداریم». (اما)
 آنانی که به دیدار الله یقین داشتند، گفتند: «چه بسا گروه
 کوچکی که به فرمان الله بر گروهی بسیار پیروز شدند و الله
 با بردباران است». ﴿۲۴۹﴾ و هنگامی که برای (مبارزه) با
 جالوت و سپاهیان‌ش به میدان آمدند، گفتند: «پرودگارا! بر
 (دل‌های) ما صبر و شکیانی فرو ریز و گام‌های ما را استوار
 و ثابت بدار، و ما را بر گروه کافران پیروز بگردان». ﴿۲۵۰﴾
 پس به فرمان خدا، آن‌ها را شکست دادند، و
 داوود (جوان نیرومند و شجاعی که در لشکر طالوت بود)
 جالوت را کشت، و الله پادشاهی و نبوت را به او بخشید و
 از آنچه می‌خواست به او آموخت، و اگر الله برخی از مردم
 را به وسیله برخی دیگر دفع نمی‌کرد، قطعاً زمین تباه
 می‌گردید. ولی الله بر جهانیان فضل و بخشش دارد.
 ﴿۲۵۱﴾ این‌ها، آیات الله است که ما آن را بحق بر تو
 می‌خوانیم و به راستی تو از پیامبران هستی^(۱). ﴿۲۵۲﴾

۱- در این اثبات و دلیلی است بر رسالت رسول الله ﷺ و این که رسالت ایشان
 برای تمام انسان‌ها تا روز قیامت می‌باشد و ایشان آخرین پیامبر هستند و پس
 از ایشان نبی یا رسولی نخواهد آمد.

تِلْكَ ءَايَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ
 الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾ تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ
 عَلَى بَعْضٍ مِّنْهُمْ مَّنْ كَلَّمَ اللَّهُ^ط وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ
 دَرَجَاتٍ ۚ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْيَتِيمَ^ط وَأَيَّدْنَاهُ
 بِرُوحِ الْقُدُسِ^ط وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتَلَ الَّذِينَ مِنْ
 بَعْدِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ
 اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ^ط وَلَوْ شَاءَ
 اللَّهُ مَا أَقْتَلُوا وَلَكِنْ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾
 يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّنْ قَبْلِ
 أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفْعَةٌ^ط
 وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي
 السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ^ط مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ
 عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ^ط يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا
 خَلْفَهُمْ^ط وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا
 شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ^ط وَلَا يَئُودُهُ
 حِفْظُهُمَا^ط وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَا إِكْرَاهَ فِي
 الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ^ط فَمَنْ يَكْفُرْ
 بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمَرْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
 الْأَوْثَقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا^ط وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

این پیامبران (که نام برخی از آنان گذشت) بعضی از ایشان را بر بعضی ایشان برتری دادیم، از آنان کسی بود که الله با او سخن گفت و درجات بعضی از آنان را بالا برد. و به عیسی بن مریم نشانه‌های روشن دادیم و او را بوسیله‌ی روح القدس (= جبرئیل) تأیید کردیم. و اگر الله می‌خواست کسانی که بعد از آن‌ها بودند، پس از آن (همه) نشانه‌های روشن که برایشان آمد با یکدیگر جنگ نمی‌کردند. ولی (آنان با هم) اختلاف کردند، پس برخی از آنان ایمان آورد، و برخی از آنان کفر ورزید، و اگر الله می‌خواست با هم جنگ نمی‌کردند. ولی الله آنچه را می‌خواهد انجام می‌دهد. ﴿۲۵۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از آنچه به شما روزی داده‌ایم؛ انفاق کنید پیش از آنکه روزی فرا رسد که در آن نه خرید و فروش است و نه دوستی و نه شفاعتی، و کافران خود ستمکارانند. ﴿۲۵۴﴾ الله (معبود بر حق است) هیچ معبودی بحق جز او نیست، زنده (و جهان هستی را) نگه دار و مدبر است، نه چرت او را فرا گیرد و نه خواب، آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است از آن اوست کیست که در نزد او جز به فرمان او شفاعت کند؟ آنچه در پیش روی آنان و آنچه در پشت سرشان است می‌داند. و به چیزی از علم او، جز به آنچه بخواهد احاطه نمی‌یابد، کرسی او آسمان‌ها و زمین را در بر گرفته، و نگاهداری آن دو (زمین و آسمان) بر او گران و دشوار نیاید، و او بلند مرتبه و بزرگ است. ﴿۲۵۵﴾ در (قبول) دین هیچ اجباری نیست، به راستی که راه راست (و هدایت) از راه انحراف (و گمراهی) روشن شده است. پس هر کس به طاغوت (شیطان و بت و انسان‌های گمراه و طغیانگر) کفر ورزد و به الله ایمان آورد، پس به راستی که به دستگیره محکمی چنگ زده است، که آن را گسستن نیست، و الله شنوای داناست. ﴿۲۵۶﴾

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الظُّلُمَاتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ حَاجَّ إِبرَاهِيمَ فِي رَبِّهٖ أَنْ ءَاتَهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبرَاهِيمُ رَبِّىَ الَّذِى يُحْيِى وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِى وَأُمِيتُ ۗ قَالَ إِبرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِى بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِى كَفَرَ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوْ كَالَّذِى مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِى هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۗ فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۖ وَانْظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِّلنَّاسِ ۖ وَانْظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۖ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ ۖ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

الله یاور و (سر پرست) کسانی است که ایمان آورده‌اند، آن‌ها را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون می‌برد. و کسانی که کافر شدند یاور و سر پرست آن‌ها طاغوت است که آنان را از نور، به سوی تاریکی‌ها بیرون می‌برد، آن‌ها اهل آتشند و جاودان در آن خواهند ماند. ﴿۲۵۷﴾ آیا ندیدی و (آگاهی نداری از) کسی (= نمرود پادشاه بابل) که با ابراهیم درباره‌ی پروردگارش به مجادله و گفتگو پرداخت؟ بدان خاطر که الله به او پادشاهی داده بود. و (از کبر و غرور سرمست شده بود)، هنگامی که ابراهیم گفت: «پروردگار من کسی است که زنده می‌کند و می‌میراند» (نمرود) گفت: «من (نیز) زنده می‌کنم و می‌میرانم». ابراهیم گفت: «همانا الله، خورشید را از مشرق می‌آورد، پس تو آن را از مغرب بیاور!» (در اینجا) آن کسی که کفر ورزیده بود مبهوت شد. و الله قوم ستمگر را هدایت نمی‌کند. ﴿۲۵۸﴾ یا همانند آن کسی که برده‌ی گذشت، در حالی که دیوارهای آن به روی سقف‌ها فرو ریخته بود. (او با خود) گفت: چگونه الله (اهل) این (ده) را پس از مرگ‌شان زنده می‌کند؟! پس الله او را (به مدت) صد سال میراند، پس زنده اش کرد (و به او) فرمود: «چه قدر درنگ کردی؟» گفت: «یک روز، یا بخشی از یک روز را درنگ کردم». فرمود: «(نه) بلکه صد سال درنگ کردی، پس به غذا و نوشیدنی خود نگاه کن (که طعم و رنگ آن) تغییر نکرده است، و به الاغ خود نگاه کن (که چگونه متلاشی شده است ما چنین کردیم تا به تو پاسخ گوئیم) و (هم) تو را نشانه‌ای برای مردم (در مورد معاد) قرار دهیم و (اکنون) به استخوان‌های (الاغ خود) نگاه کن (که چگونه آن‌ها را برداشته به هم پیوند می‌دهیم، سپس گوشت بر آن می‌پوشانیم) پس هنگامی که (قدرت الهی بر زنده کردن مردگان) برایش آشکار شد، گفت: «می‌دانم که الله بر هر چیزی تواناست». ﴿۲۵۹﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ ارْنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ ۖ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِنْ ۖ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي ۖ قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ أَجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا ۚ وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦٠﴾

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّائَةٌ حَبَّةٌ ۗ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾

أَمْوَالُهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبَعُونَ مَا أَنْفَقُوا مِّنَّا وَلَا أَذَىٰ ۚ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾

قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذَىٰ ۗ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿٢٦٣﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَتَكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۖ لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦٤﴾

و (به یاد بیاور) هنگامی را که ابراهیم گفت: «پرورد گارا! به من نشان بده چگونه مردگان را زنده می کنی؟» فرمود: «مگر ایمان نیاورده ای؟!» گفت: «چرا، ولی (می خواهم) که قلبم آرام بگیرد» فرمود: «پس چهار پرنده را بگیر، آنگاه آن ها را پیش خود قطعه قطعه کن (و در هم بیاویز) سپس بر هر کوهی قسمتی از آن را بگذار، آنگاه آن ها را بخوان؛ شتابان به سوی تو می آیند، و بدان که الله توانمند حکیم است. ﴿۲۶۰﴾ مثل کسانی که اموال خود را در راه الله انفاق می کنند، همانند دانه ای است که هفت خوشه برویاند که در هر خوشه یکصد دانه باشد، و الله برای هر کس که بخواهد چند برابر می کند و الله گشایشگر داناست. ﴿۲۶۱﴾ کسانی که اموال خود را در راه الله انفاق می کنند سپس در پی آنچه انفاق کرده اند، منت نمی گذارند و آزاری نمی رسانند، پاداش آن ها برایشان نزد پرورد گارشان (محفوظ) است. و ترسی بر آنان نیست و نه ایشان اندوهگین شوند. ﴿۲۶۲﴾ سخن پسندیده و گذشت بهتر از صدقه ای است که آزاری به دنبال آن باشد، و الله بی نیاز (و) بردبار است. ﴿۲۶۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! صدقه های خود را با منت و آزار، باطل مکنید، مانند کسی که مالش را برای نشان دادن به مردم، انفاق می کند، و به الله و روز قیامت ایمان ندارد، پس مثل او همچون مثل سنگ صافی است که بروی آن (اندکی) خاک باشد. آنگاه باران تندی به آن برسد، و آن را صاف و سخت بر جای گذارد. آنان (ریا کاران) از آنچه که انجام داده اند چیزی به دست نمی آورند، و الله گروه کافران را هدایت نمی کند.

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرَضَاتِ
 اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا
 وَابِلٌ فَفَاتَتْ أَكْلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا
 وَابِلٌ فَطُلٌّ ۖ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ أَيَوَدُّ
 أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ
 وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ
 كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ
 فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ۚ كَذَلِكَ
 يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾
 يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا
 كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا
 تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِءَاخِذِيهِ إِلَّا
 أَنْ تُغْمِضُوا فِيهِ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٢٦٧﴾
 الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ ۗ
 وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾
 يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُؤْتَ
 الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ
 إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾

و مثل کسانی که اموال خود را برای طلب خشنودی خدا، و
 بخاطر یقین و باوری که در دل‌های شان (به پاداش خدا)
 دارند، انفاق می‌کنند؛ همچون مثل باغی است که بر پشته‌ای
 قرار دارد، و باران (زیاد و) تندی به آن برسد. پس میوه‌های
 خود را دو چندان دهد. و اگر باران تند به آن نرسد، باران
 خفیف و اندکی (برای آن کافی است). و الله به آنچه
 می‌کنید؛ بیناست. ﴿۲۶۵﴾ آیا کسی از شما دوست دارد که
 باغی از درختان خرما و انگور داشته باشد که از زیر آن‌ها
 نهرها روان است. و برای او در آن باغ از هر گونه میوه‌ای
 (فراهم) باشد. و در حالی که به سن پیری رسیده و فرزندی
 (خرد سال) و ناتوان دارد. آنگاه گردبادی که در آن آتش
 (سوزانی) است، به آن بر خورد کند و (یکسره) بسوزد؟!
 (همین طور است، حال کسانی که صدقه‌های خود را با منت و
 آزار و ریا باطل می‌کنند). این چنین الله آیات (خود) را برای
 شما روشن می‌سازد، شاید که شما بیندیشید. ﴿۲۶۶﴾ ای
 کسانی که ایمان آورده‌اید! از چیزهای پاکیزه‌ای که به دست
 آورده‌اید، و از آنچه از زمین برای شما بیرون آورده‌ایم،
 انفاق کنید، و برای انفاق کردن قصد نا پاک آن را نکنید، در
 حالی که خود شما حاضر نیستید آن‌ها را بپذیرید، مگر آنکه
 در آن چشم پوشی کنید. و بدانید که الله بی‌نیاز ستوده است.
 ﴿۲۶۷﴾ شیطان شما را (به هنگام انفاق می‌ترساند و) وعده
 تهی دستی می‌دهد، و شما را به زشتی‌ها امر می‌کند. و در
 حالی که الله از جانب خود به شما وعده آمرزش و فزونی
 (نعمت) می‌دهد، و الله گشایشگر داناست. ﴿۲۶۸﴾ (الله) به
 هر کس که بخواهد حکمت و (دانش) می‌دهد، و به هر کس
 حکمت داده شود، بی‌شک خیر فراوانی داده شده است، و
 جز خردمندان پند نمی‌گیرد. ﴿۲۶۹﴾

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِّنْ نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِّنْ نَّذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِّنْ أَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾^{TV} إِنْ تَبَدُّوا أَلْصَقْتِ فَنِعْمًا هِيَ ۖ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ مِّنْ سَيِّئَاتِكُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾^{TV} لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَأَنْفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾^{TV} لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾^{TV} الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾^{TV}

و هر چیزی را که انفاق کنید یا هر نذری که ببندید، قطعاً الله آن را می‌داند، و برای ستمگران هیچ یابوری نیست. ﴿۲۷۰﴾ اگر صدقه‌ها را آشکار کنید چه نیکوست، و اگر آن‌ها را پنهان دارید و به تهی‌دستان بدهید، پس این برای شما بهتر است، و برخی از گناهان شما را می‌زداید، و الله به آنچه می‌کنید، آگاه است. ﴿۲۷۱﴾ هدایت آنان بر عهده تو نیست، و لیکن الله هر که را بخواهد هدایت می‌کند. و آنچه از مال انفاق می‌کنید، برای خودتان است، و جز برای طلب خشنودی الله انفاق نکنید، و آنچه از مال انفاق می‌کنید، (پاداش آن) بطور کامل و تمام به شما داده می‌شود، و به شما ستم نخواهد شد. ﴿۲۷۲﴾ (صدقات شما) برای تهی‌دستانی است که در راه الله محصور و بازداشته شده‌اند، و نمی‌توانند (برای تأمین هزینه زندگی) در زمین سفر کنند. از شدت خویشتن داری، افراد ناگاه آن‌ها را بی‌نیاز می‌پندارد، آن‌ها را از چهره‌هایشان می‌شناسی، با اصرار (چیزی) از مردم نمی‌خواهند^(۱) و آنچه از مال انفاق می‌کنید، قطعاً الله به آن آگاه است. ﴿۲۷۳﴾ کسانی که اموال خود را، در شب و روز پنهان و آشکار انفاق می‌کنند، مزد آن‌ها نزد پروردگارشان برایشان (محفوظ) است؛ و نه ترسی بر آن‌هاست، و نه ایشان اندوهگین می‌شوند. ﴿۲۷۴﴾

۱- ابوهریره رضی الله عنه می‌گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «مسکین کسی نیست که یک یا دو دانه خرما و یک یا دو لقمه او را (از در خانه‌ها) باز گرداند، بلکه مسکین (حقیقی) کسی است که از خواستن خودداری می‌نماید اگر خواستید می‌توانید این آیه را بخوانید ﴿لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا﴾». (صحیح بخاری: ۴۵۳۹)

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا ۗ وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا ۚ فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَىٰ فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ ۗ وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾

يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَءَاتَوْا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾

فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾

وَإِنْ كَانَتْ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ ۚ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ۖ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

کسانی که ربا می‌خورند (روز قیامت از گور) بر نمی‌خیزند؛ مگر مانند برخاستن کسی که بر اثر تماس شیطان دیوانه شده و (نمی‌تواند تعادل خود را حفظ کند) این بدان سبب است که آنان گفتند: «همانا داد و ستد هم مثل ربا است» و در حالی که الله داد و ستد را حلال کرده و ربا را حرام نموده است. پس همانا هر کس که از (جانب) پروردگارش پندی به او برسد، آنگاه (از ربا خواری) باز ایستاد، آنچه گذشته و (قبل از نزول حکم دریافت کرده است) از آن اوست. و کارش به الله و اگذار می‌شود، و کسی که (به ربا خواری) باز گردد، آنان اهل آتشند و در آن جاویدان خواهند بود. ﴿۲۷۵﴾ الله ربا را نابود می‌کند و صدقات را افزایش و (برکت) می‌دهد. و الله هیچ (انسان) ناسپاس گنہکاری را دوست نمی‌دارد. ﴿۲۷۶﴾ به راستی کسانی که ایمان آورده‌اند و اعمال شایسته انجام داده‌اند، و نماز را بر پا داشته‌اند و زکات را پرداخته‌اند؛ پاداش آنان نزد پروردگارشان برایشان (محفوظ) است، و نه ترسی بر آن‌هاست و نه ایشان اندوهگین می‌شوند. ﴿۲۷۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از الله بترسید و آنچه از (مطالبات) ربا باقی مانده است رها کنید؛ اگر مؤمن هستید. ﴿۲۷۸﴾ پس اگر (چنین) نکردید، یقین داشته باشید که الله و رسولش با شما جنگ خواهند کرد. و اگر توبه کردید اصل سرمایه‌هایتان از آن شماست، نه ستم می‌کنید و نه بر شما ستم وارد می‌شود. ﴿۲۷۹﴾ و اگر (بدهکار) تنگدست بود، پس تا (هنگام) گشایش (و توانایی) مهلت دهید، و (اگر توانایی پرداخت ندارد) بخشیدن آن برای شما بهتر است؛ اگر بدانید. ﴿۲۸۰﴾ و از روزی بترسید که در آن (روز) به سوی الله باز گردانده می‌شوید، سپس به هر کس (پاداش) آنچه انجام داده؛ تمام و کامل داده می‌شود، و به آنان ستم نخواهد شد.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنُم بِدَيْنٍ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَاكْتُبُوهُ ۚ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ ۚ وَلَا يَأْب كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ ۚ فَلْيَكْتُبْ وَلْيَمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ ۚ وَلَا يَبْخَسَ مِنْهُ شَيْئًا ۚ فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيَمْلِكْ وَلِيَّهُ بِالْعَدْلِ ۚ وَأَسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ ۖ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَىٰ ۚ وَلَا يَأْب الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا ۚ وَلَا تَسْمَعُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ ۚ ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا ۖ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجْرَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا ۚ وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ ۚ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ ۚ وَإِنْ تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هر گاه به همدیگر تا مدت معینی و امی دادید (یا معامله‌ی نسیه‌ای انجام دادید). آن را بنویسید، و باید نویسنده‌ای (آن را) دادگرانه بین شما بنویسد، و هیچ نویسنده‌ای نباید از نوشتن همان گونه که الله به او آموزش داده، خود داری کند. پس باید بنویسد و (آن) کسی که حق بر ذمه‌ی اوست (= بدهکار) باید املا کند، و باید از الله که پروردگار اوست بپرهیزد، و از آن چیزی نکاهد، پس اگر کسی که حق بر ذمه‌ی اوست سفيه یا ناتوان باشد، یا خود نمی‌تواند املا کند، پس باید ولی او با (رعایت) عدالت؛ املا کند، و دو شاهد از مردان تان را گواه بگیرید، پس اگر دو مرد نبودند، یک مرد و دو زن از میان گواهانی که (به عدالت آنان) رضایت دارید (گواه بگیرید). تا اگر یکی از آن دو (زن) فراموش کرد، دیگری به او یاد آوری کند. و گواهان نباید به هنگامی که آن‌ها را (برای گواهی) دعوت می‌کنند؛ خود داری کنند. و از نوشتن (بدهی) تا سر رسیدش چه کوچک باشد یا بزرگ ملول نشوید. این (نوشتن شما) در نزد الله به عدالت نزدیکتر، و برای گواهی دادن استوارتر، و برای آنکه دچار شک و تردید نشوید؛ بهتر می‌باشد. مگر اینکه داد و ستدی نقدی باشد که بین خود دست به دست می‌کنید. پس در این صورت گناهی بر شما نیست که آن را ننویسید. و هنگامی که داد و ستد (نقدی) کردید؛ گواه بگیرید. و نباید به نویسنده و شاهد زبانی برسد و اگر (چنین) کنید؛ بی‌شک (بیانگر) نافرمانی شما خواهد بود. و از الله بترسید. و (آنچه که برای شما مفید است) الله به شما آموزش می‌دهد، و الله به همه چیز داناست. ﴿۲۸۲﴾

وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهْنَ مَقْبُوضَةً فَإِنْ مِنْ بَعْضِكُمْ بَعْضًا فليؤدِّ الَّذِي أَوْثَقَ أَمْنَتَهُ وَلِيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخَفُّوهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ ءَأَمِنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَأَمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَكَاتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

و اگر در سفر بودید و نویسنده‌ای نیافتید، پس (چیزی) گروگان بگیرید (گروی که در دست طلبکار قرار گیرد). و اگر برخی از شما برخی دیگر را امین دانست، پس آن کس که امین شمرده شده، باید امانت (بدهی) خود را باز پس دهد و باید از الله که پروردگار اوست بترسد، و شهادت را کتمان نکند، و هر کس آن را کتمان کند، بی شک قلبش گناهکار است. و الله به آنچه می‌کنید، داناست. ﴿۲۸۳﴾ آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن الله است. و اگر آنچه را در دل خود دارید، آشکار کنید یا آن را پنهان نمایید، الله شما را به آن محاسبه می‌کند. پس هر کس را بخواهد می‌بخشد، و هر کس را بخواهد؛ عذاب می‌کند، و الله بر هر چیزی تواناست. ﴿۲۸۴﴾ پیامبر به آنچه از (سوی) پروردگارش بر او نازل شده، ایمان آورده است، و مؤمنان (نیز) همه به الله و فرشتگان او و کتاب‌هایش و پیامبرانش ایمان آورده‌اند. (و گفتند): «میان هیچ یک از پیامبرانش فرق نمی‌گذاریم» و گفتند: «شنیدیم و اطاعت کردیم. پروردگارا! آمرزش تو را (خواه‌انیم) و بازگشت به سوی توست». ﴿۲۸۵﴾ الله هیچ کس را جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌کند. آنچه (از خوبی) بدست آورده به سود او، و آنچه (از بدی) به دست آورده به زیان اوست. پروردگارا! اگر فراموش یا خطا کردیم، ما را مؤاخذه نکن، پروردگارا! بارگران (و تکلیف سنگین) را بر (دوش) ما مگذار، چنانکه آن را بر (دوش) کسانی که پیش از ما بودند؛ گذاشتی، پروردگارا! آنچه را که طاقت تحمل آن را نداریم بر (دوش) ما مگذار، و ما را بیمارز و به ما رحم فرمای. تو مولا و سرور مایی پس ما را بر گروه کافران پیروز گردان^(۱). ﴿۲۸۶﴾

۱- ابومسعد بدری^{رضی} می‌گوید: رسول الله^{صلی} فرمود: «هر کس دو آیه آخر سوره بقره را در شب بخواند، او را کفایت می‌کنند». (صحیح بخاری: ۴۰۸)

سورة آل عمران

سورة آل عمران

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الم (الف. لام. میم) ﴿۱﴾ الله (معبود بر حق است) هیچ معبودی بحق جز او نیست، زنده (و جهان هستی را) نگه دار و مدبّر است. ﴿۲﴾ کتاب (قرآن) را بحق بر تو نازل کرد، که تصدیق کننده آنچه (از کتاب‌های آسمانی) که پیش از آن است. و تورات و انجیل را... ﴿۳﴾ پیش از آن برای هدایت مردم نازل کرد و (نیز) فرقان را نازل کرد. به راستی کسانی که به آیات الله کافر شدند، عذاب سختی دارند. و الله توانمند و صاحب انتقام است. ﴿۴﴾ بی‌شک هیچ چیز، (نه) در زمین و نه در آسمان بر الله پوشیده نمی‌ماند. ﴿۵﴾ او کسی است که شما را در رحم‌ها، هرگونه که بخواهد صورتگری می‌کند. هیچ معبودی (بحق) جز او نیست، که توانمند حکیم است. ﴿۶﴾ او کسی است که کتاب (قرآن) را بر تو نازل کرد. بخشی از آن، آیات محکم (صریح و روشن) است، که آن‌ها اساس کتاب است. و (بخش) دیگر «متشابهات» است (آن آیاتی که در نگاه اول معانی و احتمالات مختلفی دارد و قابل تأویل است، ولی با رجوع به آیات محکم، تفسیر و معنای آن‌ها روشن می‌گردد). اما کسانی که در دل‌های شان کثی و انحراف است، برای فتنه جویی (و گمراه کردن مردم) و بخاطر تأویل آن (به دلخواه خود) از متشابه آن پیروی می‌کنند. و در حالی که تأویل آن جز الله نمی‌داند، و راسخان در علم می‌گویند: «ما به همه آن (چه محکم و چه متشابه) ایمان آوردیم، همه از طرف پروردگار ماست» و جز خردمندان متذکر نمی‌شوند. ﴿۷﴾ می‌گویند: پروردگار! دل‌های ما را، بعد از آنکه ما را هدایت کردی (از راه حق) منحرف مگردان، و از سوی خود، رحمتی بر ما ببخش براستی که تو بخشنده‌ای. ﴿۸﴾ پروردگار! بی‌شک تو مردم را برای روزی که در آن تردیدی نیست، جمع خواهی کرد، قطعاً الله وعده (خود) را خلاف نمی‌کند. ﴿۹﴾

الَمْ ۞ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۝ نَزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابُ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ۝ مِن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ ۚ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ۝ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۝ هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَبَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ ۚ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ ۚ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِ ۚ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ۝ رَبَّنَا لَا تَرِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۝ رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۝

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا
 أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَٰئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ﴿١٠﴾
 كَذَابٍ ءَالٍ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَبُوا
 بِآيَاتِنَا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ وَاللَّهُ شَدِيدُ
 الْعِقَابِ ﴿١١﴾ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ
 وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۖ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٢﴾ قَدْ
 كَانَ لَكُمْ ءَايَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الَّتِي قَاتَا ۖ فِئَةٌ تَقْتُلُ فِي
 سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَهُمْ رَأَىٰ
 الْأَعْيُنِ ۗ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصَرِهِ مَن يَشَاءُ ۗ إِنَّ فِي
 ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿١٣﴾ زَيْنَ لِلنَّاسِ
 حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ
 الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ
 الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ۗ ذَٰلِكَ مَتَعُ الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا ۗ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ ﴿١٤﴾ قُلْ
 أُوتِيتُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذَٰلِكُمْ ۚ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِندَ رَبِّهِمْ
 جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
 وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ
 بِالْعِبَادِ ﴿١٥﴾

به راستی کسانی که کافر شدند، اموال و فرزندانشان چیزی از (عذاب) الله را از آنان باز ندارد. و آنان خود هیزم آتش (دوزخ) هستند. ﴿۱۰﴾ (عادت این کافران همچون عادت آل فرعون و کسانی است که پیش از آنها بودند. آیات ما را تکذیب کردند، پس الله آنها را به (سزای) گناهان شان گرفت، و الله سخت کیفر است. ﴿۱۱﴾ به کسانی که کافر شدند بگو: «بزودی مغلوب خواهید شد، و (سپس در قیامت) به سوی جهنم، محشور می شوید، و چه بد جایگاهی است». ﴿۱۲﴾ قطعاً در دو گروهی که (در میان بدر) با هم روبه رو شدند، نشانه و (عبرتی) برای شما بود. یک گروه در راه الله می جنگید، و (گروهی) دیگر کافر بودند، آنها (مؤمنان) را با چشم خود، دو برابر آنچه بودند می دیدند. و الله هر کس را بخواهد با نصرت و یاری خود، تأیید می کند. بر راستی در این (ماجرا) برای صاحبان بینش عبرتی است. ﴿۱۳﴾ محبت خواستنی های (مادی) از (جمله) زنان و فرزندان و اموال هنگفت از طلا و نقره، و اسب های نشاندار، و چهار پایان و زراعت، برای مردم آراسته شده است، این ها (همه) کالا و متاع (زود گذر) زندگی دنیاست. و (حال آنکه) سرانجام نیک نزد الله است. ﴿۱۴﴾ بگو: «آیا شما را به بهتر از این ها خبر دهم؟» برای کسانی که تقوا پیشه کرده اند، در نزد پروردگارشان باغ هایی است که از زیر (درختان) آنها نهرها روان است، در آن جاودانه خواهند بود. و همسرانی پاکیزه (دارند)، و (همچنین) از خشنودی الله (برخور دارند) و الله به (احوال) بندگان بیناست.

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
وَقَنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٦٦﴾ الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ
وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ
بِالْأَسْحَارِ ﴿٦٧﴾ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٨﴾ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ
الْإِسْلَامُ ﴿٦٩﴾ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا
مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ﴿٧٠﴾ وَمَنْ يَكْفُرْ
بِعَايَةِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٧١﴾ فَإِنْ
حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ ﴿٧٢﴾ وَقُلْ
لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ أَسْلَمْتُمْ ﴿٧٣﴾ فَإِنْ
أَسْلَمُوا فَقَدْ أَهْتَدُوا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ
الْبَلَاغُ ﴿٧٤﴾ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٧٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ
يَكْفُرُونَ بِعَايَةِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّاتِ بَغْيًا
حَقًّا وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ
مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٧٦﴾ أُولَٰئِكَ
الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا
لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٧٧﴾

کسانی که می گویند: «پروردگارا! به راستی ما ایمان آورده ایم، پس گناهان ما را بیامرز، و ما را از عذاب آتش نگاه دار». ﴿۱۶﴾ همانا شکیبایان و راستگویان و فرمانبرداران و انفاق کنندگان و آمرزش خواهان در سحرگاهان. ﴿۱۷﴾

الله گواهی داده است که معبودی (بحق) جز او نیست، و فرشتگان و صاحبان دانش، (نیز بر این مطلب گواهی می دهند). در حالی که (الله در جهان هستی) قیام به عدالت دارد، معبودی (بحق) جز او نیست، که توانمند حکیم است. ﴿۱۸﴾ همانا دین (حق) نزد خدا، اسلام است. و کسانی که کتاب (آسمانی) به آنان داده شد، اختلاف نکردند، مگر بعد از آنکه علم و آگاهی برای آنان آمد، آن هم بخاطر سرکشی و حسدی که میان آنان بود، و هر کس به آیات الله کفر ورزد، پس (بداند که) الله سریع الحساب (زود شمار) است. ﴿۱۹﴾ پس اگر (درباره دین و توحید) با تو محاجه و ستیز کردند، بگو: «من روی خود را تسلیم الله نموده ام» و هر کس که پیرو من است (نیز خود را تسلیم الله نموده است). و به اهل کتاب (= یهود و نصاری) و بی سوادان (مشرکان عرب) بگو: «آیا شما هم تسلیم شده اید؟» پس اگر تسلیم شوند، قطعاً هدایت یافته اند. و اگر روی گردان شدند و (سرپیچی کردند) پس (نگران مباش زیرا) بر تو فقط رساندن (پیام خدا) است. و الله به (احوال) بندگان بیناست. ﴿۲۰﴾ به راستی کسانی که به آیات الله کفر می ورزند، و پیامبران را به ناحق می کشند و (نیز) کسانی از مردم را که به عدالت امر می کنند؛ به قتل می رسانند، پس آنان را به عذابی درد ناک مژده بده! ﴿۲۱﴾ آنان کسانی هستند که اعمال شان در دنیا و آخرت تباه شده، و برای آنان هیچ یاور و مددکاری نیست. ﴿۲۲﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ
يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّوْا
فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ
قَالُوا لَن تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ ۖ وَغَرَّهُمْ
فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا
جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ ۖ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ
مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ
مَلِكُ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمَلِكَ مَن تَشَاءُ وَتَنزِعُ
الْمَلِكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعْزِزُ مَن تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَاءُ
بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُوَلِّجُ
الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۖ وَتُخْرِجُ
الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ۖ
وَتَرْزُقُ مَن تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾ لَا يَتَّخِذُ
الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ
وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا
أَن تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَنَّةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ ۗ
وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾ قُلْ إِن تَخَفُوا مَا فِي
صُدُورِكُمْ ۖ أَوْ تُبْدُوهُ يُعَلِّمَهُ اللَّهُ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

آیا ندیدی کسانی را که بهره‌ای از کتاب (آسمانی) داده شدند، به سوی کتاب الله (قرآن) دعوت می‌شوند تا در میان آن‌ها داوری و (حکم) کند، پس گروهی از آنان روی می‌گردانند در حالی که اعراض دارند؟! ﴿۲۳﴾ این (عمل آن‌ها) بدان سبب است که آنان گفتند: «آتش (دوزخ) جز چند روزی به ما نخواهد رسید». و این (افتراها) و دروغ‌هایی که می‌بافتند آنان را در دین‌شان فریفته و مغرور ساخت. ﴿۲۴﴾ پس چگونه خواهد بود (حال‌شان) هنگامی که آن‌ها برای روزی که شکی در آن نیست، گرد آوریم و به هر کس (پاداش) آنچه فراهم کرده به تمام و کمال داده شود؟ و به آن‌ها ستم نخواهد شد. ﴿۲۵﴾ بگو: «بارالها! ای دارنده پادشاهی و (هستی) به هر کس که بخواهی، پادشاهی (و فرمانروایی) می‌بخشی، و از هر کس بخواهی پادشاهی (و فرمانروایی) را می‌گیری، و هر کس را بخواهی عزت می‌دهی، و هر که را بخواهی خوار می‌کنی، همه خوبی‌ها به دست توست، بی‌شک تو بر هر چیز توانایی. ﴿۲۶﴾ شب را در روز داخل می‌کنی، و روز را در شب داخل می‌کنی، و زنده را از مرده بیرون می‌آوری، و مرده را از زنده بیرون می‌آوری، و به هر کس بخواهی بی‌شمار روزی می‌دهی. ﴿۲۷﴾ مؤمنان نباید کافران را به جای مؤمنان دوست و ولی خود بگیرند، و هر کس چنین کند، با الله هیچ رابطه‌ای ندارند و (عهد و پیمان او با الله گسسته شده است). مگر اینکه (از آزار و اذیت) آن‌ها بترسید (در ظاهر با آنان دوستی کنید). و الله شما را از (کیفر) خودش بر حذر می‌دارد، و بازگشت به سوی الله است. ﴿۲۸﴾ بگو: «اگر آنچه در سینه‌های شماست، پنهان دارید یا آشکارش کنید، الله آن را می‌داند، (و نیز) آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است می‌داند، و الله بر هر چیزی تواناست. ﴿۲۹﴾»

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا
وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا
بَعِيدًا ۖ وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ ۗ وَاللَّهُ رَءُوفٌ
بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي
يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ ۚ فَإِنْ تَوَلَّوْا
فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾ * إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَى
آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى
الْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾ ذُرِّيَّتَهُ بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَدَرْتُ
لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي ۖ إِنَّكَ أَنْتَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي
وَضَعْتُهَا أَثْنَىٰ ۖ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَلَيْسَ الذَّكَرُ
كَالْأُنثَىٰ ۖ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ
وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا
بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ
كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا
رِزْقًا ۖ قَالَ يَنْمَرِيْمُ أَنَّىٰ لَكَ هَذَا ۖ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

روزی که هر کس آنچه را از خیر و نیکی انجام داده، و آنچه از بدی مرتکب شده، حاضر شده می‌یابد. و آرزو می‌کند، ای کاش میان او و آن (کارهای بد) فاصله‌ای دور بود، و الله شما را از (کیفر) خودش بر حذر می‌دارد، و (در عین حال) الله به بندگان مهربان است. ﴿۳۰﴾ بگو: «اگر الله را دوست می‌دارید، پس از من پیروی کنید، تا الله شما را دوست بدارد، و گناهان‌تان را برایتان بیامرزد، و الله آمرزنده‌ی مهربان است» ﴿۳۱﴾ بگو: «خدا و پیامبر (او) را اطاعت کنید». پس اگر پشت کردند و (سرپیچی نمودند)، قطعاً الله کافران را دوست نمی‌دارد. ﴿۳۲﴾ به راستی الله آدم و نوح و آل ابراهیم و آل عمران را برجهانیان برگزید. ﴿۳۳﴾ فرزندانی که بعضی از آنان از (نسل) بعضی دیگرند، و الله شنوای داناست. ﴿۳۴﴾ هنگامی که همسر عمران گفت: «پروردگارا! من آنچه را در شکم دارم برای تو نذر کردم که آزاد، (برای خدمت بیت المقدس و پرستشگر تو) باشد. پس از من بپذیر که تو خود شنوای دانایی». ﴿۳۵﴾ پس هنگامی که او را بزاد، گفت: «پروردگارا! من او را دختر زاده‌ام - و الله به آنچه او زایید داناتر بود - و پسر همانند دختر نیست، و من او را مریم نام گذاردم، و من او را و فرزندانش را از (شر) شیطان رانده شده، به تو پناه می‌دهم». ﴿۳۶﴾ آنگاه پروردگارش او (= مریم) را به طرز نیکویی پذیرفت، و به طرز شایسته‌ای او را رویانید (و پرورش داد) و کفالت او را به زکریا سپرد، هرگاه زکریا وارد محراب (و عبادتگاه) او می‌شد، نزد او غذا و رزقی می‌یافت، (زکریا) می‌گفت: «ای مریم این از کجا برای تو آمده است؟» (مریم) می‌گفت: «این از جانب الله است، که الله به هر کس بخواهد بی‌شمار روزی می‌دهد». ﴿۳۷﴾

هَذَا لَكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ ۖ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۖ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾
فَنَادَتْهُ الْمَلَكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ ۖ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّي آيَةً ۖ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمَزًا ۖ وَادَّكُرَ رَبُّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَرِ ﴿٤١﴾ وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَكَةُ يَمْرَيْمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾ يَمْرَيْمُ اقْنِطِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَقُولُونَ أَقْلَمُهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾ إِذْ قَالَتِ الْمَلَكَةُ يَمْرَيْمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُفْرَرِينَ ﴿٤٥﴾

آنجا (بود که) زکریا پروردگارش را خواند، (و) گفت: «پروردگارا! از طرف خود فرزند پاکیزه‌ای به من عطا کن، به درستی توشنونده دعایی». ﴿۳۸﴾ پس در حالی که او ایستاده در محراب نماز می‌خواند، فرشتگان او را ندا کردند که: «الله تو را به یحیی بشارت می‌دهد، (و او) تصدیق کننده‌ی کلمه الله (عیسی) است، و سرور و خویشتندار (از رغبت به زنان) و پیامبری از صالحان است». ﴿۳۹﴾ (زکریا) گفت: «پروردگارا! چگونه مرا فرزندی خواهد بود؟ در حالی که پیری به سراغ من آمده، و همسرم نازا است». (فرشته) گفت: «بدین گونه الله هر چه بخواهد انجام می‌دهد». ﴿۴۰﴾ (زکریا) گفت: «پروردگارا! برای من نشانه‌ای قرار ده». فرمود: «نشانه‌ات این است که سه روز با مردم، جز با اشاره سخن نگویی، و پروردگارت را بسیار یاد کن، و شامگاهان و صبحگاهان (او را) تسبیح بگو». ﴿۴۱﴾ و (به یاد آورید) هنگامی را که فرشتگان گفتند: «ای مریم! الله تو را برگزیده و پاک ساخته و تو را بر زنان جهان برتری داده است». ﴿۴۲﴾ ای مریم! فرمانبر پروردگار خود باش و سجده کن و با رکوع کنندگان رکوع کن». ﴿۴۳﴾ (ای پیامبر!) این از خبرهای غیبی است که به تو وحی می‌کنیم، و تو در آن هنگام که قلم‌های خود را (برای قرعه‌کشی به آب) می‌افکندند تا کدام یک سرپرستی مریم را به عهده گیرد، نزد آنان نبودی، و (نیز) وقتی که با یکدیگر کشمکش می‌کردند، نزدشان نبودی. ﴿۴۴﴾ و (به یاد آورید) هنگامی که فرشتگان گفتند: «ای مریم! الله تو را به کلمه‌ای از جانب خود، که نامش مسیح، عیسی بن مریم است؛ بشارت می‌دهد، در حالی که (او) در دنیا و آخرت آبرومند و از مقربان (در گاه الهی) است.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ
 الصَّالِحِينَ ﴿٤٦﴾ قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ
 وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا
 يَشَاءُ ۚ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ
 ﴿٤٧﴾ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ
 وَالْإِنْجِيلَ ﴿٤٨﴾ وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنِّي قَدْ
 جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ أَنِّي أَخْلَقُ لَكُمْ مِّنَ
 الطَّيْنِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ
 اللَّهِ ۖ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ
 بِإِذْنِ اللَّهِ ۖ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَكُلُونَ وَمَا تَدْخِرُونَ فِي
 بُيُوتِكُمْ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُمْ
 مُّؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ
 مِنَ التَّوْرَةِ وَلَأُحِلَّ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ
 عَلَيْكُمْ ۚ وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ
 وَأَطِيعُوا ۖ إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۗ
 هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٥٠﴾ فَلَمَّا أَحَسَّ
 عِيسَىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ
 قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ ءَامَنَّا بِاللَّهِ
 وَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٥١﴾

و در گهواره و در حالت کهنوت (و میانسالی) با مردم سخن
 می‌گوید و از شایستگان است ﴿۴۶﴾ (مریم) گفت:
 «پروردگارا! چگونه مرا فرزندی خواهد بود، در حالی بشری
 به من دست نزده است؟» (فرشته) گفت: «الله بدینسان هر چه
 را بخواهد می‌آفریند، (و) هر گاه که اراده چیزی کند، فقط
 به آن می‌گوید: «موجود باش» پس (آن بی درنگ) موجود
 می‌شود. ﴿۴۷﴾ و به او کتاب و حکمت و تورات و انجیل
 می‌آموزد. ﴿۴۸﴾ و (او را به عنوان) پیامبری به سوی بنی
 اسرائیل (می‌فرستد که او به آنان می‌گوید: «من از سوی
 پروردگارتان برایتان نشانه‌ای آورده‌ام، من از گِل برای شما
 (چیزی) به شکل پرنده می‌سازم، آنگاه در آن می‌دمم، پس
 به فرمان الله پرنده‌ای می‌شود. و به فرمان الله کور مادر زاد و
 مبتلایان به برص (پیشی) را بهبودی می‌بخشم، و مردگان را
 زنده می‌کنم، و از آنچه می‌خورید و در خانه‌هایتان ذخیره
 می‌کنید؛ به شما خبر می‌دهم، مسلماً در این‌ها، نشانه‌ای برای
 شماست اگر ایمان داشته باشید. ﴿۴۹﴾ و آنچه را پیش از من
 از تورات بوده، تصدیق می‌کنم، و (فرستاده شده‌ام) تا بعضی
 از چیزهایی را که بر شما حرام شده بود، حلال کنم، و
 نشانه‌ای از طرف پروردگارتان برای شما آورده‌ام، پس از الله
 بترسید، و مرا اطاعت کنید. ﴿۵۰﴾ به راستی که الله،
 پروردگار من و پروردگار شماست، پس او را بپرستید، این
 است راه راست». ﴿۵۱﴾ پس هنگامی که عیسی از آنان
 احساس کفر کرد، گفت: «یاوران من (در راه دعوت) به
 سوی الله چه کسانی هستند؟» حواریان گفتند: «ما یاوران
 (دین) الله هستیم، به الله ایمان آورده‌ایم، و (تو نیز) گواه باش
 که ما تسلیم (او) هستیم. ﴿۵۲﴾

رَبَّنَا ءَامَنَّا بِمَا أُنزِلَتْ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا
 مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَكُرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ^ط
 وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكِرِينَ ﴿٥٣﴾ إِذْ قَالَ اللَّهُ يَٰعِيسَى ابْنِي
 مَرْيَمَ قُلْ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ^ط ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ
 فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٤﴾
 فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي
 الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نَّصِيرِينَ ﴿٥٥﴾ وَأَمَّا
 الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ
 أُجُورَهُمْ^ط وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٥٦﴾ ذَلِكَ
 نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿٥٧﴾
 إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَ^ط خَلَقَهُ
 مِن تَرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٨﴾ الْحَقُّ مِن
 رَبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٥٩﴾ فَمَنْ حَاجَّكَ
 فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ
 أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنفُسَنَا
 وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى
 الْكَاذِبِينَ ﴿٦٠﴾

پروردگارا! به آنچه نازل کرده‌ای، ایمان آوردیم و از فرستاده
 (تو) پیروی نمودیم؛ پس ما را از زمره گواهان بنویس.
 ﴿۵۲﴾ و (یهود و دیگر دشمنان مسیح برای کشتن او) نقشه
 کشیدند، و الله چاره جوئی کرد (و مکر و نقشه آنان را نابود
 نمود). و الله بهترین چاره جویان است. ﴿۵۳﴾ (به یاد آورید)
 هنگامی را که الله (به عیسی) فرمود: «ای عیسی، بی گمان من
 تو را برگرفته و به سوی خویش بالا می‌برم، و تو را از
 (آلایش و تهمت) کسانی که کافر شدند؛ پاک می‌گردانم، و
 کسانی را که از تو پیروی کردند، تا روز قیامت برتر از
 کسانی را که کافر شدند قرار می‌دهم، سپس باز گشت شما به
 سوی من است، آنگاه در آنچه در آن اختلاف می‌کردید در
 میان شما داوری می‌کنم. ﴿۵۴﴾ اما کسانی که کافر شدند،
 در دنیا و آخرت آنان را به عذابی سخت عذاب می‌کنم، و
 برای آن‌ها یاورانی نیست. ﴿۵۵﴾ و اما کسانی که ایمان
 آورده‌اند و کارهای شایسته انجام دادند، پس (الله) مزدشان را
 بطور کامل به آنان خواهد داد، و الله ستمکاران را دوست
 نمی‌دارد. ﴿۵۶﴾ (ای محمد) این‌ها که بر تو می‌خوانیم از
 آیات (و نشانه‌های الله) و قرآن حکمت‌آمیز است. ﴿۵۷﴾
 همانا مثل عیسی نزد خدا؛ همچون مثل (خلقت) آدم است
 (که) او را از خاک آفرید، پس به او فرمود: «باش» پس
 (بی‌درنگ) موجود شد. ﴿۵۸﴾ (آنچه درباره عیسی بیان
 کردیم) حق از جانب پروردگار توست، پس هرگز از تردید
 کنندگان مباش. ﴿۵۹﴾ پس هر کس که در این (باره) پس
 از دانشی که به تو رسیده با تو محاجه و ستیز کند، بگو:
 «بیاید تا فرزندان مان و فرزندان تان و زنان مان و زنان تان، و
 (نفوس و) نزدیکان مان و (نفوس و) نزدیکان تان را فرا
 خوانیم، آنگاه مباحله کنیم، و لعنت الله را بر دروغگویان قرار
 دهیم». ﴿۶۰﴾

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ
وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا
فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾ قُلْ يَتَاهَلْ
الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا
نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ
بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا
فَقُولُوا أَشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَتَاهَلْ
الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّوْنَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنْزِلَتْ
التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
﴿٦٥﴾ هَتَأْتُمْ هَتُولاَ حَجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ
فَلِمَ تُحَاجُّوْنَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ
يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ
بِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِنْ
أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّوكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا
أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ يَتَاهَلْ الْكِتَابِ لِمَ
تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

حقا که این همان داستان حق و واقعی (مسیح) است، و
معبودی جز الله نیست، و بی گمان الله است که توانمند
حکیم است. ﴿۶۲﴾ پس اگر روی گردانند (بدان که)
الله به (حال) تباهاکاران آگاه است. ﴿۶۳﴾ بگو: «ای اهل
کتاب! بیاید به سوی سخنی که میان ما و شما یکسان
است، که جز الله را نپرستیم، و چیزی را شریک او
نسازیم، بعضی از ما بعضی دیگر را به جای الله به خدایی
نگیرد». پس اگر (از این دعوت) روی گردانند،
بگویید: «گواه باشید که ما مسلمانیم». ﴿۶۴﴾ ای اهل
کتاب! چرا درباره ابراهیم مجادله و ستیز می کنید، در
حالی که تورات و انجیل بعد از او نازل شده است؟ آیا
اندیشه نمی کنید. ﴿۶۵﴾ هان! شما (اهل کتاب) کسانی
هستید که در باره ی آنچه نسبت به آن آگاهی و علم
داشتید محاجه و ستیز کردید، پس چرا در مورد چیزی
که بدان علم ندارید محاجه و ستیز می کنید؟ و الله
می داند و شما نمی دانید. ﴿۶۶﴾ ابراهیم نه یهودی بود و
نه نصرانی، بلکه یکتاپرستی مسلمان بود، و هرگز از
مشرکان نبود. ﴿۶۷﴾ به راستی سزاوارترین مردم به
ابراهیم همان کسانی هستند که او را پیروی کرده اند. و
(نیز) این پیامبر و کسانی که (به او) ایمان آورده اند، و الله
یاور و ولی مؤمنان است. ﴿۶۸﴾ گروهی از اهل کتاب
(آرزو می کردند و) دوست داشتند کاش شما را گمراه
می کردند، در حالی که جز خودشان (کسی) را گمراه
نمی کنند، و نمی فهمند. ﴿۶۹﴾ ای اهل کتاب! چرا به
آیات الله کافر می شوید، در حالی که خودتان (به صدق و
درستی آن) گواهی می دهید؟ ﴿۷۰﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبُسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ
وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾ وَقَالَتْ
طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ ءَامِنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ عَلَى
الَّذِينَ ءَامِنُوا وَجَهَ النَّهَارِ وَكُفُّوا ءَاخِرَهُ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تَوْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبَعَ
دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ الْهُدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ أَنْ يُؤْتَىٰ أَحَدٌ
مِّثْلَ مَا أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَاجُّوكمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ
الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَسِعَ عَلِيمٌ
يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ ذُو
الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٧٣﴾ وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَن
تَأْمَنُهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّنْ إِن تَأْمَنَهُ
بِدِينَارٍ لَا يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَائِمًا
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيَّةِ سَبِيلٌ
وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ
﴿٧٤﴾ بَلَىٰ مَن أَوفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُتَّقِينَ ﴿٧٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ
وَأَيْمَنِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٦﴾

ای اهل کتاب! چرا حق را به باطل می‌آمیزید. و حق را
کتمان می‌کنید در حالی که خودتان می‌دانید. ﴿۷۱﴾ و
گروهی از اهل کتاب (به همدیگر) گفتند: «به آنچه بر
مؤمنان نازل شده در آغاز روز ایمان بیاورید، و در پایان
(روز) کافر شوید، شاید آنان (از اسلام) برگردند». ﴿۷۲﴾
و جز به کسی که از دین شما پیروی می‌کند؛ ایمان نیاورید،
بگو: «همانا هدایت، هدایت الله است». (گفتند:) مبدا به
کسی همانند آنچه به شما داده شده داده شود، یا در پیشگاه
پروردگارتان با شما محاجه و ستیز کنند. بگو: «به راستی
فضل و برتری به دست الله است، آن را به هر کس که
بخواهد می‌دهد و الله گشایشگر داناست. ﴿۷۳﴾ هر کس
را که بخواهد به رحمت خود مخصوص می‌گرداند، و الله
دارای فضل و بخشش بزرگ است». ﴿۷۴﴾ و از اهل
کتاب کسی است که اگر او را بر مال فراوانی امین شمری،
آن را به تو باز می‌گرداند، و از آنان کسی است که اگر او
را بر دیناری امین شمری آن را به تو باز نمی‌گرداند، مگر
تا زمانی که بر (سر) او ایستاده باشی، این بدان خاطر است
که آنان می‌گویند: «در مورد (خوردن مال) امیین (عرب‌ها،
غیر یهود) گناهی بر ما نیست». و بر الله دروغ می‌بندند، در
حالی که می‌دانند. ﴿۷۵﴾ آری، (گناه هست) هر که به
پیمان خود وفا کند و پرهیزگاری نماید، پس بی‌گمان الله
پرهیزگاران را دوست دارد. ﴿۷۶﴾ همانا کسانی که پیمان
الله و سوگندهای خود را به بهای ناچیزی می‌فروشدند، آن‌ها
بهره‌ای در آخرت نخواهند داشت، و الله در روز قیامت با
آن‌ها سخن نمی‌گوید، و به آنان نمی‌نگرد و آن‌ها را (از
گناه) پاک نمی‌سازد و عذاب دردناکی برای
آنهاست. ﴿۷۷﴾

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُودُونَ أَلْسِنَتَهُم بِالْكَذِبِ
لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ
وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ مَا
كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ
ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّيْنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ
وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا
الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا ۖ أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ
أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾ وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ
لَمَّا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ
رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ
وَلَتَنْصُرُنَّهُ ۚ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَلِكُمْ
إِصْرِي ۖ قَالُوا أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَاشْهَدُوا ۚ وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ
الشَّاهِدِينَ ﴿٨١﴾ فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٨٢﴾ أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ
وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا
وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

و از میان آن‌ها (= یهود) گروهی هستند که زبان خود را
به (هنگام تلاوت) کتاب (آسمانی) چنان می‌گردانند که
گمان کنید (آنچه را می‌خوانند) از کتاب (آسمان) است،
در حالی که از کتاب (آسمانی) نیست. و می‌گویند: «آن
از جانب الله است»؛ در صورتی که از جانب الله نیست، و
بر الله دروغ می‌بندند در حالی که خودشان (هم) می‌دانند.
﴿۷۸﴾ برای هیچ بشری سزاوار نیست که الله به او کتاب
و حکم و پیامبری بدهد، سپس او به مردم بگوید: «به
جای خدا، بندگان من باشید». بلکه (سزاوار پیامبران این
است که به مردم بگویند): «به سبب آنکه کتاب
(آسمانی) آموزش می‌دادید و از آن رو که درس
می‌خواندید (مردمانی) ربانی و الهی باشید». ﴿۷۹﴾ و نه
اینکه به شما فرمان دهد که فرشتگان و پیامبران را به
خدایی بگیرید، آیا شما را پس از آنکه مسلمان شدید، به
کفر فرمان می‌دهد؟! ﴿۸۰﴾ و (به یاد بیاورید) هنگامی
را که الله، از پیامبران پیمان گرفت که هرگاه به شما
کتاب و حکمت دادم، سپس پیامبری به سوی شما آمد
که آنچه را با شماست تصدیق می‌کند، باید به او ایمان
بیاورید و او را یاری کنید. (آنگاه) فرمود: «آیا اقرار
کردید، و بر این امر پیمانم را پذیرفتید؟» گفتند: «اقرار
کردیم» فرمود: «پس گواه باشید و من (نیز) با شما از
گواهانم. ﴿۸۱﴾ پس هر کس که بعد از این (پیمان)
روی گرداند، آنانند که فاسق و نافرمانند». ﴿۸۲﴾ آیا
(کافران) جز دین الله را می‌جویند؟ حال آنکه هر که در
آسمان‌ها و زمین است خواه و ناخواه سر به فرمان او
نهاده است، و به سوی او باز گردانده می‌شوند. ﴿۸۳﴾

قُلْ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ وَمَا أُوتِيَ
مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ
أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ
الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ﴿٨٥﴾ كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ
إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾ أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ
أَنَّ عَلَيْهِمُ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾
خَالِدِينَ فِيهَا لَا تُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ
﴿٨٨﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيْمَانِهِمْ ثُمَّ
ازْدَادُوا كُفْرًا لَّنْ تَقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ
﴿٩٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ
أَحَدِهِمْ مِّلٌ إِلَّا الْأَرْضُ ذَهَبًا وَلَوْ أَفْتَدَىٰ بِهَا
أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَّاصِرِينَ ﴿٩١﴾

بگو: «به الله و آنچه بر ما نازل شده، و آنچه بر ابراهیم و
اسماعیل و اسحاق و یعقوب و اسباط (= فرزندان یعقوب)
نازل گردیده و آنچه به موسی و عیسی و (دیگر) پیامبران
از جانب پروردگارشان داده شده؛ ایمان آوردیم، میان هیچ
یک از آنان فرقی نمی‌گذاریم، و ما او را فرمانبرداریم».
﴿۸۴﴾ و هر کس که دینی غیر از اسلام بر گزیند، هرگز
از او پذیرفته نخواهد شد^(۱)، و او در آخرت از زیانکاران
است. ﴿۸۵﴾ چگونه الله قومی را هدایت می‌کند که بعد از
ایمان‌شان و (پس از آنکه) گواهی دادند به اینکه پیامبر بر
حق است، و برایشان دلایل روشن آمد، کافر شدند؟! و
الله قوم ستمکار را هدایت نمی‌کند. ﴿۸۶﴾ آنان جزای‌شان
این است که لعنت الله و فرشتگان و مردم همگی بر
آنهاست. ﴿۸۷﴾ در آن (لعنت) جاودانه می‌مانند، نه
عذاب از ایشان کاسته می‌شود، و نه آنان مهلت یابند.
﴿۸۸﴾ مگر کسانی که پس از آن توبه کردند و اصلاح و
درستکاری نمودند، پس بی‌گمان الله آمرزنده‌ی مهربان
است. ﴿۸۹﴾ همانا کسانی که پس از ایمان خود کافر
شدند، پس بر کفر (خود) افزودند، هرگز توبه آنان پذیرفته
نخواهند شد، و آنانند که خود گمراهند. ﴿۹۰﴾ به
درستی کسانی که کافر شدند و در حال کفر مردند، اگر
چه زمین را پر از طلا کنند، و آن را (برای خود) فدیهِ
دهند، هرگز از هیچ یک از آنها پذیرفته نمی‌شود، آنان را
عذابی دردناک خواهد بود، و یاورانی نخواهند
داشت. ﴿۹۱﴾

۱- از این واضح می‌گردد که ایمان به رسالت پیامبر ﷺ واجب است، در این
مورد رسول الله ﷺ سوگند خورده فرمودند: هر شخصی از یهود و نصاری
که در باره من آگاه شوند و سپس به رسالت من ایمان نیاورده و بمیرند برای
همیشه در دوزخ خواهند ماند. (صحیح مسلم: ۱۵۳)

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا حُبُّوْا ۚ وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيْمٌ ﴿٩٢﴾ ۖ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِّبَنِي إِسْرَءِيْلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَءِيْلُ عَلَى نَفْسِهِ ۚ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَةُ ۚ قُلْ فَاتَوُوا بِالْتَّوْرَةِ فَاتْلَوْهَا إِنَّ كُنْتُمْ صَادِقِيْنَ ﴿٩٣﴾ ۖ فَمَنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩٤﴾ قُلْ صَدَقَ اللَّهُ ۖ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيْمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِيْنَ ﴿٩٦﴾ فِيْهِ ءَايَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيْمَ ۖ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ ءَامِنًا ۚ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيْلًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِيْنَ ﴿٩٧﴾ قُلْ يَتَاهَلُ الْكِتَابُ لَمْ تَكْفُرُوْا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾ قُلْ يَتَاهَلُ الْكِتَابُ لَمْ تَصُدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ تَبَعُوْهَا عَوَجًا ۖ وَأَنْتُمْ شُهَدَآءُ ۚ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيْلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾ يَتَّيِّبُهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا إِنْ تَطِيعُوا فَرِيْقًا مِّنَ الَّذِيْنَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِيْنَ ﴿١٠٠﴾

هرگز به نیکوکاری نمی‌رسید تا از آنچه دوست دارید انفاق کنید، و آنچه انفاق می‌کنید، بی‌شک الله به آن آگاه است. ﴿۹۲﴾ همه غذاها برای بنی اسرائیل حلال بود، مگر آنچه پیش از نزول تورات اسرائیل (= یعقوب) بر خود حرام کرده بود. بگو: «اگر راست می‌گویید، تورات را بیاورید و آن را بخوانید». ﴿۹۳﴾ پس کسی که بعد از این بر الله دروغ بزند، آنانند که ستمکارند. ﴿۹۴﴾ بگو: «خدا راست گفت، پس از آیین ابراهیم که یکتا پرست و حق گرا بود، و از مشرکان نبود، پیروی کنید». ﴿۹۵﴾ براستی نخستین خانه‌ای که برای (عبادت) مردم قرار داده شده، همان است که در مکه است، که پر برکت و (مایه) هدایت جهانیان است. ﴿۹۶﴾ در آن نشانه‌های روشن، (از جمله) مقام ابراهیم است. و هر کس داخل آن (حرم) شود؛ در امان خواهد بود، و برای خدا، حج خانه (کعبه) بر مردم واجب است، (البته) کسانی که توانایی رفتن به سوی آن دارند، و هر کس کفر ورزد^(۱)، بی‌شک الله از جهانیان بی‌نیاز است. ﴿۹۷﴾ بگو: «ای اهل کتاب! چرا به الله کفر می‌ورزید، حال آنکه الله بر آنچه می‌کنید؛ گواه است». ﴿۹۸﴾ بگو: «ای اهل کتاب! چرا کسی را که ایمان آورده است، از راه الله باز می‌دارید، و می‌خواهید آن (راه) را کج نشان دهید؟! در حالی که شما (به راستی آن) گواه هستید، و الله از آنچه می‌کنید، غافل نیست». ﴿۹۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اگر از گروهی از اهل کتاب اطاعت کنید، شما را بعد از ایمان‌تان به کفر بر می‌گردانند.

﴿۱۰۰﴾

۱- این آیه بر فرض بودن حج و فضیلت آن دلالت دارد. و حج یکی از ارکان پنج‌گانه اسلام است.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ ۚ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١١﴾ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٢﴾ وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۚ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٣﴾ وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٤﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۚ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٦﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضَتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٧﴾ تِلْكَ ءَايَاتُ اللَّهِ تَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٨﴾

و چگونه شما کافر می شوید در حالی که آیات الله بر شما خوانده می شود و پیامبر او در میان شماست؟! و هر کس که به الله تمسک جوید؛ قطعاً به راه راست، هدایت شده است. ﴿۱۰۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! از الله؛ آن گونه که شایسته ترسیدن از او است؛ بترسید، و نمیرید مگر اینکه مسلمان باشید. ﴿۱۰۲﴾ و همگی به ریسمان الله (= قرآن و اسلام) چنگ زنید و پراکنده نشوید، و نعمت الله را بر خود یاد کنید، آنگاه که دشمنان (یکدیگر) بودید، پس میان دل های شما الفت داد، آنگاه به (فضل) نعمت او برادر (یکدیگر) شدید، و شما بر لبه گودلی از آتش بودید، (او) شما را از آن نجات داد. این گونه الله آیات خود را برای شما روشن می سازد، باشد که شما راه یابید. ﴿۱۰۳﴾ و باید از میان شما، گروهی باشند که (مردم را) به نیکی دعوت کنند، و به کار شایسته و ا دارند و از زشتی باز دارند، و آناند که رستگارند. ﴿۱۰۴﴾ و مانند کسانی نباشید که پراکنده شدند و اختلاف کردند پس از آنکه دلایل روشن برایشان آمد، و اینان برایشان عذاب بزرگی است. ﴿۱۰۵﴾ روزی که چهره هایی سفید و چهره هایی سیاه می گردد، اما آن ها که چهره هایشان سیاه شده (به آنان گفته می شود) «آیا بعد از ایمان تان کافر شدید؟! پس به سبب آنچه کفر می ورزیدید؛ عذاب را بچشید». ﴿۱۰۶﴾ و اما آن ها که چهره هایشان سفید شده است، در رحمت الله (= بهشت) خواهند بود، آنان در آن جاویدانند. ﴿۱۰۷﴾ این ها آیات الله است، که آن را به حق بر تو می خوانیم، و الله (هیچ گاه) ستمی برای جهانیان نمی خواهد. ﴿۱۰۸﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ ۚ وَلَوْ ءَامَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ۚ مِّنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَن يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذًى ۖ وَإِنْ يُقَاتِلُوكُمْ يُؤْلُوكُمْ ۚ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١١١﴾ ضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ الدِّيلَةَ ۚ إِنَّ مَا تُقِفُوا إِلَّا بِحَبْلِ مِّنَ اللَّهِ وَحَبْلِ مِّنَ النَّاسِ وَبَآءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةَ ۚ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۚ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾ * لَيْسُوا سَوَاءً ۚ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ ءَانَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ يُدْسِرُغُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٤﴾ وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَن يُكْفَرُوهُ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

و به الله ایمان دارید. و اگر اهل کتاب ایمان می آوردند؛ قطعاً برایشان بهتر بود، برخی از آنان مؤمنند و بیشتر آنان فاسق و نافرمانند. ﴿۱۱۰﴾ (اهل کتاب) هرگز به شما زبانی نخواهند رسانید؛ جز آزاری اندک، و اگر با شما بجنگند، به شما پشت خواهند کرد، سپس یاری نمی شوند. ﴿۱۱۱﴾ هر کجا یافته شوند، (مهر) ذلت و خواری بر آنان زده شده است. مگر آنکه در پناه امان خدا، و امان مردم باشند. و به خشمی از الله گرفتار شده اند، و (مهر) بیچارگی بر آن ها زده شده، این بدان سبب بود که به آیات الله کفر می ورزیدند و پیامبران را به ناحق می کشتند، (و نیز) این (سزا) بخاطر آن بود که نافرمانی کردند و از حدود (الهی) تجاوز می نمودند. ﴿۱۱۲﴾ (ولی همه ی آنان) یکسان نیستند، از اهل کتاب گروهی هستند که درست کردارند، در دل شب در حالی که به نماز ایستاده اند، آیات الله را می خوانند. ﴿۱۱۳﴾ به الله و روز قیامت ایمان دارند و امر به معروف می کنند و از کار زشت و منکر باز می دارند، و در (انجام) کارهای نیک، می شتابند، و آنان از شایستگانند. ﴿۱۱۴﴾ و هر کار نیکی انجام دهند، هرگز کفران نخواهد شد، و الله به (حال) پرهیزگاران آگاه است.^(۱) ﴿۱۱۵﴾

و آنچه در آسمان ها و آنچه در زمین است از آن الله است، و (همه) کارها، به سوی الله باز گردانده می شود. ﴿۱۰۹﴾ شما بهترین امتی هستید که برای مردم پدیدار شده اید: امر به معروف می کنید و نهی از منکر می نمائید،

۱- یعنی تمام اهل کتاب چنانکه در آیات قبلی مورد نکوهش و مذمت قرار گرفته اند یکسان نیستند، بلکه از میان آن ها کسانی هستند که به دین اسلام گرویدند مانند: عبدالله بن سلام، اسد بن عبید، ثعلبه بن سعیه و اسید بن سعیه و غیره، و همچنین در میان آن ها اهل تقوا و نیکوکار نیز وجود دارد.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا
 أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۖ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا
 خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾ مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا
 أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ ۖ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَٰكِنْ أَنْفُسُهُمْ
 يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً
 مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ
 الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ ۚ قَدْ
 بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ ۖ إِن كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾ هَتَأْتُنَّمُ أُولَآءِ
 تُحِبُّونَهُمْ وَلَا تُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا
 لَقَوْكُمْ قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خُلُوعًا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ
 مِنَ الْغَيْظِ ۗ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ
 الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾ إِن مَّمَسَّكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِن تُصِيبْكُمْ
 سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا ۖ وَإِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ
 كَيْدُهُمْ شَيْئًا ۚ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٢٠﴾ وَإِذْ
 غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقْعِدَ لِلْقِتَالِ ۚ
 وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

بی گمان کسانی که کافر شدند، هرگز اموالشان و
 فرزندانشان چیزی از (عذاب) الله را از آنان دفع نخواهد
 کرد. و آنان اهل آتشند، آنها در آن جاودانه خواهند
 بود. ﴿۱۱۶﴾ مثل آنچه (کافران) در این زندگی دنیا
 اتفاق می کنند؛ همانند بادی است که در آن سرمای

سخت و سوزانی است که به کشتزار قومی که بر خود
 ستم کرده اند؛ برسد، و آن را نابود سازد. الله به آنها ستم
 نکرده، بلکه آنها خود بر خویشان ستم کرده اند.
 ﴿۱۱۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید، از غیر خودتان
 (کافران) (دوست و) محرم اسرار نگیرید، آنها از هیچ
 نابکاری در حق شما کوتاهی نمی کنند. آنها دوست
 دارند که شما در رنج و زحمت باشید. به راستی دشمنی
 از دهان (و زبان) شان آشکار شده است، و آنچه
 سینه هایشان پنهان می دارد؛ بزرگتر است، بی شک ما
 آیات و نشانه ها (ی دشمنی آنان) را برای شما بیان
 کردیم، اگر اندیشه کنید. ﴿۱۱۸﴾ هان! شما کسانی
 هستید که آنها را دوست می دارید، در حالی که آنها
 شما را دوست ندارند، و شما به همه کتاب (های
 آسمانی) ایمان دارید، (و آنها به کتاب شما ایمان
 ندارند). و چون با شما ملاقات می کنند می گویند: «ایمان
 آورده ایم». و هنگامی که تنها می شوند، از شدت خشم بر
 شما، سر انگشتان خود را به دندان می گزند. بگو: «به
 خشم خود بمیرید». بی گمان الله به (راز) درون سینه ها
 آگاه است. ﴿۱۱۹﴾ اگر به شما نیکی (و خوشی) برسد؛
 آنها را ناراحت می کند، و اگر به شما بدی (و گزند)ی
 برسد؛ بدان خوشحال می شوند. و اگر شما صبر کنید و
 پرهیزگاری نمایید، مکر و نیرنگ شان هیچ زیانی به شما
 نمی رسد، بی شک الله به آنچه می کنند؛ احاطه دارد.
 ﴿۱۲۰﴾ و (به یاد آور) زمانی را که (در جنگ احد)
 بامدادان از میان خانواده خود بیرون آمدی (و) مؤمنان را
 برای جنگیدن در موضعی می گماردی، و الله شنوای
 داناست. ﴿۱۲۱﴾

إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيُّهَا ۖ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُزْلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلَىٰ ۖ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُم مِّنْ فَوْرِهِمْ هَذَا يُمِدِّدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِ ۖ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾ لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ﴿١٢٧﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٩﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُّضَاعَفَةً ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣١﴾

و (نیز به یاد آور) هنگامی که دو گروه از شما (= بنو سلمه و بنو حارثه) خواستند که سستی ورزند، و الله یاور و نگهدار آنها بود، و مؤمنان باید تنها بر الله توکل کنند. ﴿۱۲۲﴾ و بی گمان الله شما را در (جنگ) بدر یاری کرد در حالی که شما ناتوان بودید، پس از الله بترسید، باشد که سپاسگزاری نمایید. ﴿۱۲۳﴾ آنگاه که به مؤمنان می گفتی: «آیا شما را کافی نیست، که پروردگارتان شما

را با سه هزار فرشته که (از آسمان) فرود می آیند، یاری کند؟» ﴿۱۲۴﴾ آری، اگر صبر کنید و پرهیزگاری نمایید، و (دشمن) با همین جوش (و خروش) سراغ شما بیاید. پروردگارتان شما را به پنج هزار فرشته نشاندار یاری خواهد کرد. ﴿۱۲۵﴾ و الله آن (یاری با فرشتگان) را جز مرده ای برای (پیروزی) شما قرار نداد، تا (بدین وسیله) دل های شما بدان آرامش گیرد، و گرنه نصر و پیروزی جز از جانب الله توانمند حکیم نیست. ﴿۱۲۶﴾ تا گروهی از کسانی که کافر شده اند؛ هلاک و نابود کند، یا آنان را خوار و مغلوب نماید، آنگاه مایوس و ناامیدانه باز گردند. ﴿۱۲۷﴾ هیچ چیز از کار (بندگان) در دست تو نیست، یا (الله) توبه آنان را می پذیرد (و آنان را می بخشاید) یا عذاب شان می کند، زیرا آنان ستمکارند. ﴿۱۲۸﴾ و آنچه در آسمان ها، و آنچه در زمین است، از آن الله است، هر کس را که بخواهد می آمرزد، و هر کس را بخواهد عذاب می کند، و الله آمرزنده ی مهربان است. ﴿۱۲۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! ربا را چند برابر نخورید^(۱)، و از الله بترسید تا رستگار شوید. ﴿۱۳۰﴾ و از آتشی که برای کافران آماده شده است بترسید. ﴿۱۳۱﴾ و الله و پیامبر را اطاعت کنید، تا مورد رحمت (خدا) قرار گیرید. ﴿۱۳۲﴾

۱- رسول الله ﷺ فرمود: «از هفت گناه هلاک کننده اجتناب کنید». صحابه عرض کردند: ای رسول الله! آن ها کدامند؟ فرمود: «شُرک به الله، سحر، کشتن انسان بی گناه، خوردن مال ربا، خوردن مال یتیم، فرار از جهاد، و تهمت زنا به زنان پاکدامن و بی خبر از فساد». (صحیح بخاری: ۲۷۶۶)

وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٢﴾ الَّذِينَ
يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَبَاطِمْينَ الْغَيْظِ
وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٣﴾
وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا
اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ
وَلَمْ يَصِرُوا عَلَىٰ مَآ فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٤﴾
أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُم مَّغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّاتُ جَنَّةٍ مِّن
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ وَنَعَمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿١٣٥﴾
قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عِقَابُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿١٣٦﴾ هَذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ
وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٧﴾ وَلَا تَهْنُوا وَلَا
تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِن كُنْتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣٨﴾
يَمَسُّكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ ۚ وَلَٰئِكَ
الْآيَاتُ نُدَآوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا
وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَآءَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿١٣٩﴾

و به سوی آمرزش پروردگارتان، و بهشتی که پهنای آن
(به قدر) آسمانها و زمین است، (و) برای پرهیزگاران
آماده شده است، بشتابید. ﴿۱۳۳﴾ آن کسانی که در
توانگری و تنگدستی انفاق می کنند، و خشم خود را فرو

می برند^(۱)، و از مردم در می گذرند، و الله نیکو کاران را
دوست می دارد. ﴿۱۳۴﴾ و کسانی که چون مرتکب کار
زشتی شوند یا بر خود ستم کنند، الله را به یاد می آورند،
پس برای گناهان شان آمرزش می خواهند، و چه کسی
جز الله گناهان را می آمرزد؟ و به آنچه کرده اند، در
حالی که می دانند (که گناه است) پا فشاری و اصرار
نمی کنند. ﴿۱۳۵﴾ آن ها پاداش شان آمرزشی از (جانب)
پروردگارشان و باغ هایی است که از زیر (درختان) آن
جوی ها جاری است، جاودانه در آن می مانند، و پاداش
(نیکو کاران و) اهل عمل چه خوب است. ﴿۱۳۶﴾
بی شک پیش از شما (ملت هایی و) سنت هایی گذشته
است، پس در زمین گردش کنید و ببینید؛ سرانجام
تکذیب کنندگان چگونه است؟ ﴿۱۳۷﴾ این (قرآن)
بیانی است برای مردم و هدایت و اندرزی برای
پرهیزگاران است. ﴿۱۳۸﴾ و سست نشوید و اندوهگین
نگردید، و شما برتر هستید؛ اگر مؤمن باشید. ﴿۱۳۹﴾
اگر (در روز احد) به شما زخم و آسیبی رسید؛ به راستی
به آن گروه (کافر نیز در روز بدر) زخم و آسیبی همانند
آن رسید. و ما این روزها (ی شکست و پیروزی) را در
میان مردم می گردانیم. و تا الله افرادی را که (واقعاً) ایمان
آورده اند؛ معلوم بدارد، و از میان شما شاهدانی بگیرد، و
الله ستمکاران را دوست نمی دارد. ﴿۱۴۰﴾

۱- ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «قهرمان کسی نیست که (هنگام
کشتی گرفتن افراد زیادی را) به زمین بزند، بلکه قهرمان کسی است که
هنگام خشم، خود را کنترل کند». (صحیح بخاری: ۶۱۱۴)

وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ
 ﴿١٤١﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ
 الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدْ
 كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ
 وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿١٤٣﴾ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ
 مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ؕ أَفَلَا يَنْفَكُ مَاتَ أَوْ قُتِلَ أُنْقَلَبْتُمْ عَلَى
 أَعْقَابِكُمْ ؕ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ
 شَيْئًا ۖ وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا كَانَ
 لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۖ كَتَبَ مُوَجَّلًا ؕ
 وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ
 الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا ۖ وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾
 وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رَبُّهُوَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا
 لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا
 ۖ وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ
 قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ
 أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٤٧﴾
 فَكَاتَبَهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ
 وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

و تا الله کسانی را که ایمان آورده‌اند؛ پاک و خالص گرداند، و کافران را نابود سازد. ﴿۱۴۱﴾ آیا پنداشتید که (تنها با ادعای ایمان) به بهشت داخل می‌شوید؛ در حالی که الله هنوز مجاهدان از شما معلوم نداشته، و صابران را مشخص و جدا نساخته است؟! ﴿۱۴۲﴾ و به راستی شما مرگ (و شهادت) را پیش از آنکه با آن روبرو شوید، آرزو می‌کردید، پس آن را دیدید، در حالی که به آن نگاه می‌کردید. ﴿۱۴۳﴾ و محمد جز فرستاده‌ای نیست، که به راستی پیش از او (نیز) فرستادگانی (بوده‌اند و) گذشتند. آیا اگر بمیرد یا کشته شود، شما به عقب می‌گردید (و عقیده و دین خود را رها می‌کنید؟) و هر کس به عقب بازگردد (و عقیده و دین راستین را رها کند) هرگز به الله زبانی نمی‌رساند، و به زودی الله سپاسگزاران را پاداش می‌دهد. ﴿۱۴۴﴾ و هیچ کسی جز به فرمان الله نمی‌میرد، سر نوشتی است معین و مشخص شده، و هر کس که پاداش این دنیا را بخواهد از آن به او می‌دهیم، و هر کس که پاداش آخرت را بخواهد، از آن به او می‌دهیم، و بزودی سپاسگزاران را پاداش خواهیم داد. ﴿۱۴۵﴾ و چه بسیار پیامبرانی که همراه او توده‌های انبوه، مردان خدایی نبرد کردند، آن‌ها هیچ گاه در برابر آنچه در راه الله بدیشان رسید، سستی نورزیدند و ناتوان نشدند، و زبونی نشان ندادند (و تسلیم دشمن نشدند) و الله شکیبایان را دوست دارد. ﴿۱۴۶﴾ و سخن آنان جز این نبود که گفتند: «پروردگارا! گناهان ما را بیامرز، و از زیاده روی ما، در کارمان (بر ما بیامرز) و گام‌های ما را استوار بدار و ما را بر گروه کافران، پیروز گردان». ﴿۱۴۷﴾ پس الله پاداش این دنیا و پاداش نیک آخرت را به آن‌ها عطا کرد، و الله نیکوکاران را دوست دارد. ﴿۱۴۸﴾

يَتَّيِّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ
كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا
خَسِرِينَ ﴿١٤٩﴾ بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ ۖ وَهُوَ خَيْرُ
الْمُنْصِرِينَ ﴿١٥٠﴾ سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ
كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ
بِهِ سُلْطَانًا ۖ وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ ۚ وَبِئْسَ مَثْوًى
الظَّالِمِينَ ﴿١٥١﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ
وَعْدَهُ إِذْ تَحْسُونَهُمْ بِإِذْنِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا
فَشَلْتُمْ وَتَنَزَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا
أَرْسَلْنَاكُمْ مَّا تَحِبُّونَ ۚ مِّنْكُمْ مَّن يُّرِيدُ الدُّنْيَا
وَمِنْكُمْ مَّن يُّرِيدُ الْآخِرَةَ ۚ ثُمَّ صَرَفَكُم عَنْهُمْ
لِيَبْتَلِيَكُمْ ۖ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ۗ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٢﴾ إِذْ تَصْعَدُونَ وَلَا
تَلُودُونَ عَلَىٰ أَحَدٍ ۚ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي
أُخْرَانِكُمْ فَاتَّبِعْكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِّكَيْلَا تَحْزَنُوا
عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ ۗ وَاللَّهُ خَبِيرٌ
بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اگر از کسانی که کافر شده‌اند؛ اطاعت کنید، شما را (به کفر) بر می گردانند، آنگاه زیان دیده بر می گردید. ﴿۱۴۹﴾ (بر کافران تکیه نکنید) بلکه، الله یاور و مولای شما است، و او بهترین یاری دهندگان است. ﴿۱۵۰﴾ به زودی در دل‌های کسانی که کافر شدند، بیم و ترس خواهیم افکند؛ بخاطر اینکه چیزی را شریک الله قرار داده‌اند که هیچگونه دلیلی بر (حقانیت) آن نازل نکرده‌است. و جایگاه آن‌ها آتش است، و جایگاه ستمکاران چه بد است. ﴿۱۵۱﴾ به راستی الله، وعده خود را با شما (در جنگ احد) تحقق بخشید، آنگاه که در (در آغاز جنگ) به فرمان او، آنان را می کشتید. تا اینکه سست شدید و در کار (جنگ) جمع آوری غنیمت) با یکدیگر به نزاع پرداختید، و بعد از آنکه آنچه را دوست می داشتید (از پیروزی بر دشمن) به شما نشان داد، نافرمانی کردید، بعضی از شما خواهان دنیا بود، و بعضی خواهان آخرت. سپس برای آنکه شما را آزمایش کند از (تعقیب) آنان منصرف‌تان کرد، (و پیروزی شما به شکست انجامید). و از (معصیت و تقصیر) شما (که نافرمانی از دستور پیامبر بود) در گذشت. و الله نسبت به مؤمنان فضل و بخشش دارد. ﴿۱۵۲﴾ و (بیاد آورید) هنگامی را که (در حال گریز از کوه) بالا می رفتید، و به هیچ کس توجه نمی کردید. و پیامبر از پشت سرتان شما را صدا می زد، پس (الله) با غم و اندوهی در پی غم و اندوهی (دیگر) به شما سزا داد. این بدین خاطر بود که بر آنچه از دست داده‌اید و بر آنچه به شما رسیده‌است؛ اندوهگین نشوید. و الله از آنچه می کنید؛ آگاه است. ﴿۱۵۳﴾

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَى طَافِيفَةً مِّنكُم ۖ وَطَافِيفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ ۚ يُخَفُّونَ فِي أَنفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هَهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحَّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥١﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنكُم يَوْمَ التَّقَىٰ أَجْمَعَانِ إِنَّمَا أَسْرَلَهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا ۚ وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٢﴾ يَتْلُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُرَىٰ لَّوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ ۚ وَاللَّهُ تَحِيّ ۖ وَبِمِيتٍ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٣﴾ وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا تَجْمَعُونَ ﴿١٥٤﴾

سپس بعد از آن غم و اندوه، آرامشی (به صورت) خواب سبکی بر شما فرو فرستاده، که گروهی از شما را فرا گرفت. و گروهی دیگر (= منافقین) در فکرجان خود بودند، و درباره ی خدا، گمان‌های ناروا و باطل، همچون گمان‌های زمان جاهلیت داشتند. می گفتند: «آیا

چیزی از نصرت و پیروزی نصیب ما می شود؟» بگو: «همه کارها (شکست و پیروزی) به دست الله است.» آن‌ها چیزی را در دل‌های شان پنهان می دارند که برای تو آشکار نمی سازند، می گویند: «اگر ما را در این کار اختیاری بود (و بهره‌ای از پیروزی داشتیم) در اینجا کشته نمی شدیم». بگو: «اگر شما در خانه‌های خود هم بودید، کسانی که کشته شدن بر آنان نوشته شده بود؛ قطعاً به قتلگاه‌های خود، بیرون می آمدند». و (این‌ها) برای این است که الله، آنچه را در سینه‌هایتان (پنهان) دارید، بیازماید، و آنچه را در دل‌های تان است؛ خالص و پاک گرداند. و الله به (راز) درون سینه‌ها آگاه است. ﴿۱۵۴﴾ به راستی کسانی از شما که در روز بر خورد دو گروه (مسلمانان و کافران در جنگ احد) فرار کردند، در حقیقت شیطان آنان را به سبب بعضی از کردار (و گناهی) که مرتکب شده بودند، بلغزانید، و قطعاً الله از آنان در گذشت، بی گمان الله آمرزنده‌ی بردبار است. ﴿۱۵۵﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! مانند کسانی نباشید که کفر ورزیدند، و درباره برادران‌شان چون به سفر رفتند (و مردند) یا در جنگ شرکت کردند (و کشته شدند) گفتند: «اگر آن‌ها نزد ما بودند، نمی مردند و کشته نمی شدند» تا الله این (گفتار) را حسرتی در دل‌های شان قرار دهد، و الله، زنده می کند و می میراند (زندگی و مرگ همه به دست الله است) و الله به اعمال شما بیناست. ﴿۱۵۶﴾ و اگر در راه الله کشته شوید یا بمیرید، بی گمان آمرزش و رحمت از (جانب) الله، از آنچه آن‌ها جمع می کنند، بهتر است. ﴿۱۵۷﴾

وَلَيْنَ مُتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لِيَّ اللَّهُ تَحْشُرُونَ ﴿١٥٨﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظًا لَّالْقَلْبَ لَا نَفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾ إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ ۗ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ ۚ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾ أَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَا لَهُ جَهَنَّمَ ۚ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾ هُمْ دَرَجَتٌ عِنْدَ اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾ لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ ۚ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١٦٤﴾ أَوْلَمَّا أَصَبَتْكُمْ مُّصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَهَا قُلْتُمْ أَنَّى هَذَا ۚ قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

و اگر بمیرید یا کشته شوید؛ قطعاً به سوی الله محشور می شوید. ﴿۱۵۸﴾ پس به (سبب) رحمت الهی است که تو با آنان نرم خو (و مهربان) شدی، و اگر تند خو و سخت دل بودی، قطعاً از اطراف تو پراکنده می شدند، پس از آنان گذر و برایشان آموزش بخواه، و در کارها، با آنان مشورت کن، و آنگاه که تصمیم گرفتی بر الله توکل کن، زیرا که الله توکل کنندگان را دوست می دارد. ﴿۱۵۹﴾ اگر الله شما را یاری کند، هیچ کس بر شما پیروز نخواهد شد، و اگر شما را به خود و گذارد (و یاری تان نکند) پس چه کسی بعد از او شما را یاری خواهد کرد؟ و مؤمنان باید تنها بر الله توکل کنند. ﴿۱۶۰﴾ و هیچ پیامبری را نسزد که خیانت کند، و هر کس خیانت کند، روز قیامت، با آنچه (در آن) خیانت کرده بیاید. سپس به هر کس آنچه را کسب کرده است (از نیکی یا بدی) بطور کامل (پاداش یا سزا) داده می شود، و به آنان ستم نخواهد شد. ﴿۱۶۱﴾ آیا کسی که خشنودی الله را پیروی می کند، همانند کسی است که به خشم الله دچار گردد و جایگاه او جهنم است، و (آن) چه بد جائی است. ﴿۱۶۲﴾ (هر یک از) ایشان، درجاتی در نزد الله دارند، و الله به آنچه می کنند؛ بیناست. ﴿۱۶۳﴾ به راستی که الله بر مؤمنان منت نهاد، هنگامی که در میان آنان پیامبری از خودشان برانگیخت، که آیات او (=قرآن) را بر آنها می خواند و پاکیزه شان می دارد و به آنان کتاب (=قرآن) و حکمت (=سنت) می آموزد، و اگر چه پیش از آن در گمراهی آشکاری بودند. ﴿۱۶۴﴾ آیا هنگامی که مصیبتی (در جنگ احد) به شما رسید، در حالی که دو برابر آن را (در جنگ بدر به کافران) رسانده بودید، گفتید: «این (مصیبت) از کجا است؟» بگو: «آن از جانب خود تان است» (و نتیجه نا فرمانی دستور پیامبر است) بی گمان الله بر هر چیز تواناست. ﴿۱۶۵﴾

وَمَا أَصْبَحُكُمْ يَوْمَ التَّقَىٰ الْجَمْعَانِ فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦٦﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا ۚ قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَا تَبْعَنَكُمْ ۖ هُمْ لِلْكَفَرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ ۚ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ ۚ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٧﴾ الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا ۚ قُلْ فَادْرَءُوا عَن أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦٨﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا ۚ بَلْ أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴿١٦٩﴾ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٧٠﴾ ۖ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۚ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٢﴾ الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

و آنچه (در روز احد) روزی که دو گروه (مؤمنان و کافران) با هم برخورد کردند، به شما رسید، به فرمان الله بود، و برای این بود که مؤمنان را معلوم بدارد. ﴿۱۶۶﴾ و (نیز) کسانی که نفاق ورزیدند معلوم بدارد. و به ایشان گفته شد: «بیاید در راه الله بجنگید یا (حداقل از خود و

شهرتان) دفاع کنید». گفتند: «اگر می دانستیم جنگی روی خواهد داد، مسلماً از شما پیروی می کردیم». آنان در آن هنگام، به کفر نزدیک تر بودند تا به ایمان، به زبان خویش چیزی می گویند که در دل های شان نیست، و الله به آنچه کتمان می کنند؛ آگاه تر است. ﴿۱۶۷﴾ کسانی که (خود در خانه) نشستند و درباره ی برادران خود گفتند: «اگر آن ها از ما پیروی می کردند، کشته نمی شدند» بگو: «اگر راست می گویند؛ پس مرگ را از خودتان دور سازید». ﴿۱۶۸﴾ و هرگز کسانی را که در راه الله کشته شده اند؛ مرده مپندار، بلکه زنده اند، نزد پروردگارشان روزی داده می شوند. ﴿۱۶۹﴾ به آنچه الله از فضل و کرم خود به ایشان داده است، شادمانند، و به کسانی که هنوز به آن ها نپیوسته اند، خوش وقتند، که نه بیمی بر آن هاست و نه اندوهگین می شوند. ﴿۱۷۰﴾ به نعمت و فضل الله شادمانند، و اینکه (می بینند) الله پاداش مؤمنان را ضایع نمی کند. ﴿۱۷۱﴾ کسانی که دعوت الله و پیامبر را پس از آنکه (در میدان احد) به آنان زخم و جراحت رسید اجابت کردند. (و برای تعقیب مشرکان به سوی «حمراء الأسد» رفتند) برای کسانی از آن ها که نیکی و پرهیزگاری کردند، پاداش بزرگی است. ﴿۱۷۲﴾ کسانی که مردم به آنان گفتند: «مردم (= مشرکان مکه) برای (جنگ با) شما گرد آمده اند، پس از آن ها بترسید». (این سخن) بر ایمان شان افزوده و گفتند: «الله ما را بس است، و بهترین حامی است». ﴿۱۷۳﴾

فَأَنقَلِبُوا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمَسَّسْهُمْ سُوءٌ
وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٥﴾ إِنَّمَا
ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَآءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونَ
إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٦﴾ وَلَا تَحْزَنْكَ الَّذِينَ يُسْرِعُونَ فِي
الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّوْا اللَّهَ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ
لَهُمْ حَظًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٧﴾ إِنَّ
الَّذِينَ أَشْرَوْا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَن يَضُرُّوْا اللَّهَ شَيْئًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا
نُمَلِّئُهُمْ خَيْرٌ لَّا نَفْسِيهِمْ إِنَّمَا نُمَلِّئُهُمْ لِيُزِدَادُوا إِثْمًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٩﴾ مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ
عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا
كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِيٰ مِنْ
رُّسُلِهِ مَن يَشَاءُ فَتَأْمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَإِنْ تُؤْمِنُوا
وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٨٠﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ
يَبْخُلُونَ بِمَا ءَاتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرٌ لَّهُمْ بَلْ
هُوَ شَرٌّ لَهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللَّهُ
مِيرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨١﴾

و کسانی که در (یاری) کفر شتاب می کنند، تو را
اندوهگین نسازد! یقیناً آن ها هرگز زبانی به الله نمی رسانند،
الله می خواهد که بهره ای برای آنان در آخرت قرار ندهد و
برای آن ها، عذاب بزرگی است. ﴿۱۷۶﴾ به راستی
کسانی که کفر را به (بهای) ایمان خریدند، هرگز به الله
زبانی نمی رسانند، و برای آن ها، عذاب دردناکی است.
﴿۱۷۷﴾ و کسانی که کافر شدند، پندارید که به آنان
مهلت می دهیم، برایشان بهتر است، ما فقط به آن ها مهلت
می دهیم؛ تا بر گناه (خود) بیفزایند، و برای آن ها عذاب
خوار کننده ای است. ﴿۱۷۸﴾ چنین نبود که الله، مؤمنان را
به این (حالی) که شما بر آن هستید، وا گذارد، تا آنکه
پلید را از پاک جدا سازد، و چنین نبود که الله شما را از
غیب آگاه کند، ولی الله از میان فرستادگانش، هر کس را
بخواهد بر می گزیند، پس به الله و فرستادگانش ایمان
بیاورید، و اگر ایمان بیاورید و تقوا پیشه کنید، پاداش
بزرگی برای شماست. ﴿۱۷۹﴾ و کسانی که به آنچه الله از
فضل خویش به آنان داده، بخل می ورزند، گمان نکنند که
آن (بخل) برای آنان خیر است. بلکه برای آن ها شر است،
به زودی آنچه را که نسبت به آن بخل ورزیدن، روز قیامت
طوق گردن شان می شود^(۱)، و میراث آسمان ها و زمین از
آن الله است، و الله به آنچه می کنید؛ آگاه است. ﴿۱۸۰﴾

۱- این آیه وعید سختی است برای کسانی که زکات را ادا نمی کنند، در
حدیث آمده است: «کسی که الله به او ثروت داده است، آنگاه او زکات
مالش را پرداخت نکند روز قیامت، مالش به شکل اژدهایی (کچل) سمی
که دارای دو نیش زهر آگین است در می آید و به دور گردن او می پیچد
سپس دو طرف گونه هایش را می گیرد، آنگاه می گوید: من مال تو هستم
من گنج تو هستم. سپس رسول الله ﷺ این آیه ﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ
يَبْخُلُونَ﴾ را تلاوت نمود.» (صحیح بخاری: ۴۵۶۵-۱۴۰۳)

پس به نعمت و فضل الله (از میدان جنگ) باز گشتند، هیچ
آسبی به آنان نرسید، و خشنودی الله را پیروی کردند، و
الله دارای فضل و بخشش بزرگی است. ﴿۱۷۴﴾ (در
حقیقت) این شیطان است که دوستانش را می ترساند، پس
اگر ایمان دارید از آن ها ترسید، و از من بترسید. ﴿۱۷۵﴾

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَحَنُّ
 أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ
 وَتَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ
 أَيْدِيَكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾ الَّذِينَ
 قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلاَّ نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّى يَأْتِيَنَا
 بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّن قَبْلِي
 بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿١٨٣﴾ فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولٌ مِّن
 قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ
 نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّقُونَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ
 الْقِيَمَةِ فَمَن زُحِرَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ
 وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾ * لَتُبْلَوُنَّ
 فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ
 أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا
 أَذًى كَثِيرًا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِّنْ عَزْمِ
 الْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾

به راستی که الله، سخن کسانی را که گفتند: «خدا فقیر
 است، و ما بی نیازیم!» شنید، به زودی آنچه را گفتند، و
 به ناحق کشتن پیامبران را خواهیم نوشت، و می گوئیم:
 «بجشید عذاب سوزان را». ﴿۱۸۱﴾ این (عقوبت) بخاطر
 چیزی است که دست های شما از پیش فرستاده است، و
 (گرنه) الله هرگز به بندگان (خود) ستمگر نیست.
 ﴿۱۸۲﴾ کسانی که گفتند: «الله با ما عهد و پیمان بسته،
 که به هیچ پیامبری ایمان نیاوریم، تا برای ما قربانی
 بیاورد که آتش (= صاعقه آسمانی) آن را بخورد» بگو:
 «قطعاً پیامبرانی پیش از من، برای شما آمدند با معجزه ها
 و دلایل روشن، و آنچه را گفتید، (برای شما آوردند)
 پس اگر راست می گوئید چرا آن ها را کشتید؟!»
 ﴿۱۸۳﴾ پس اگر تو را تکذیب کردند، (غمگین مباش)
 پیامبرانی (هم) که پیش از تو، دلایل روشن، و نوشته ها و
 کتاب روشن آورده بودند، تکذیب شدند. ﴿۱۸۴﴾ هر
 کس چشنده (طعم) مرگ است، و همانا روز قیامت
 پادشاهایان را بطور کامل به شما داده می شود، پس هر
 که از آتش (دوزخ) دور داشته شد، و به بهشت در
 آورده شد، قطعاً رستگار شده است. و زندگی دنیا چیزی
 جز مایه فریب نیست. ﴿۱۸۵﴾ قطعاً در اموال تان و
 جانهایتان، آزمایش می شوید، و از کسانی که پیش از
 شما به آن ها کتاب (آسمانی) داده شده است (= یهود و
 نصاری) و (نیز) از کسانی که شرک ورزیدند، سخنان
 آزار دهنده ی بسیاری خواهید شنید، و اگر صبر کنید، و
 تقوا پیشه سازید، (بدانید که) این از کارهای مهم و
 سترگ است. ﴿۱۸۶﴾

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَأَشْرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبَيَّسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَتَوْا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَآخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٩٠﴾ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تَدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَءَامَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْوَعْدَ ﴿١٩٤﴾

و (به یاد بیاورید) هنگامی را که الله، از کسانی که کتاب (آسمانی) به آن‌ها داده شده، پیمان گرفت، که حتماً آن را برای مردم بیان کنید، و آن را کتمان نکنید، پس آن (عهد) را پشت سر خود انداختند، و به بهای کمی فروختند، چه بد است آنچه می‌خرند؟! ﴿۱۸۷﴾ گمان مبر کسانی که به آنچه کرده‌اند خوشحال می‌شوند، و دوست دارند به آنچه نکرده‌اند ستوده شوند، قطعاً گمان مبر از عذاب (الهی) نجات و رهایی یابند، (بلکه) برای آن‌ها، عذاب دردناکی است. ﴿۱۸۸﴾ و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن الله است، و الله بر هر چیزی تواناست. ﴿۱۸۹﴾ به راستی در آفرینش آسمان‌ها و زمین، و آمد و رفت شب و روز، نشانه‌های (آشکاری) برای خردمندان است. ﴿۱۹۰﴾ کسانی که الله را در حال ایستاده و نشسته، و بر پهلویش خویشتن (آرمیده) یاد می‌کنند، و در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند، (و می‌گویند): پروردگارا این‌ها را بیهوده نیافریده‌ای، منزهی تو! پس ما را از عذاب آتش (دوزخ) نگاه دار. ﴿۱۹۱﴾ پروردگارا! کسی را که تو به آتش (دوزخ) درآوری، یقیناً او را خوار و رسوا کرده‌ای، و برای ستمکاران یاورانی نیست. ﴿۱۹۲﴾ پروردگارا! ما شنیدیم که ندا دهنده‌ای به ایمان فرا می‌خواند، که: «به پروردگار خود ایمان بیاورید» پس ایمان آوردیم، پروردگارا! پس گناهان ما را ببخش، و بدی‌های ما را بپوشان، و ما را با نیکان بمیران. ﴿۱۹۳﴾ پروردگارا! آنچه را که بر (زبان) فرستاد گانت به ما وعده داده‌ای به ما عطا کن، و ما را در روز قیامت رسوا مگردان، بدرستی که تو خلاف وعده نمی‌کنی. ﴿۱۹۴﴾

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَمَلٍ
 مِّنْكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ ۖ بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ
 فَأَلَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُودُوا فِي
 سَبِيلِي وَقَتَلُوا وَقُتِلُوا لَا كُفْرَنَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
 وَلَا دُخْلَنَّهُمْ جَنَّتِ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ
 ۱۹۵ لَا يَغْرَنَكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبَلَدِ
 ۱۹۶ مَتَّعُ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ
 الْمِهَادُ ۱۹۷ لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ هُمْ جَنَّتِ
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا تَزِلَّ
 مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلَّابْرَارِ ۱۹۸
 وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا
 أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَشَعِينَ لِلَّهِ لَا
 يَشْتُرُونَ بِعَايَتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
 أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ
 ۱۹۹ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَصْبَرُوا وَصَابَرُوا
 وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۲۰۰

پس پروردگارشان دعای آنان را اجابت کرد. (و فرمود:) من عمل هیچ عمل کننده‌ای از شما را، زن باشد یا مرد؛ تباہ و ضایع نمی‌کنم، برخی از برخی دیگرید (و همنوعید). پس، کسانی که هجرت کردند و از خانه‌های خود رانده شدند، و در راه من آزار دیدند و جنگیدند و کشته شدند، قطعاً گناهان‌شان را می‌بخشم و آنان را به باغ‌های (بهشتی) که از زیر (درختان) آن نهرها جاری است، در می‌آورم. (این) پاداشی است از جانب خدا، و پاداش نیکو تنها نزد الله است. ﴿۱۹۵﴾ رفت و آمد کافران در شهرها، تو را نفریبند! ﴿۱۹۶﴾ (این) متاع ناچیزی است، پس جایگاه‌شان دوزخ است، و چه بد جایگاهی است. ﴿۱۹۷﴾ ولی کسانی که از پروردگارشان ترسیدند، برای آن‌ها باغ‌هایی است که از زیر (درختان) آن نهرها جاری است، جاودانه در آن می‌مانند، (این) پذیرائی از جانب الله است، و آنچه در نزد الله است؛ برای نیکوکاران بهتر است. ﴿۱۹۸﴾ و از اهل کتاب کسانی هستند که به خدا، و آنچه بر شما نازل شده و آنچه بر خودشان نازل شده؛ ایمان دارند، در برابر (فرمان) الله خاشع و فروتنند، و آیات الله را به بهای ناچیزی نمی‌فروشند، اینانند که پاداش‌شان را در نزد پروردگارشان خواهند داشت، بی‌گمان الله سریع‌الحساب (زود شمار) است. ﴿۱۹۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! صبر کنید، و دیگران را به صبر و شیکبائی فرا خوانید (و پایداری کنید) و مرزها را نگهبانی کنید، و از الله بترسید، شاید رستگار شوید. ﴿۲۰۰﴾

سورة النساء

سورة نساء

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام الله بخشنده مهربان

يَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾ وَءَاتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَبْدِلُوهَا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ ۚ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ ۚ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ ۚ مَتْنًى وَثَلَّثَ وَرُبِعَ ۚ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَلَّا تَعُولُوا ﴿٣﴾ وَءَاتُوا النِّسَاءَ صَدُقَتِهِنَّ نِحْلَةً ۚ فَإِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَرِيئًا ﴿٤﴾ وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَمًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٥﴾ وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ ۚ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا ۚ وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

ای مردم از پروردگارتان بترسید، آن ذاتی که شما را از یک تن آفرید، و همسرش را (نیز) از او آفرید، و از آن دو، مردان و زنان بسیاری پراکنده کرد، و از پروردگاری که به (نام) او از همدیگر درخواست می کنید، و (همچنین) از (گسستن) پیوند خویشاوندی بهره یزید. بی گمان الله همواره بر شما مراقب (و نگهبان) است. ﴿۱﴾ و به یتیمان اموالشان را بدهید، و (اموال) ناپاک (خود) را با (اموال) پاک (یتیمان) عوض نکنید، و اموال آنان را همراه اموال خودتان (با مخلوط کردن) نخورید، به راستی که این گناه بزرگی است. ﴿۲﴾ و اگر ترسیدید که در حق دختران یتیم نتوانید عدالت را رعایت کنید، (از ازدواج با آنها صرف نظر کنید و) با زنانی (دیگر) که مورد پسند شماست دو دو، و سه سه، چهار چهار، ازدواج کنید. پس اگر بیم دارید که نتوانید عدالت کنید، به یک (زن) یا به آنچه (از کنیزان) که مالک آنها باشید (اکتفا نمایید) این (کار) نزدیک تر است به اینکه ستم نکنید. ﴿۳﴾ و مهریه زنان را به عنوان هدیه (و فریضه ای الهی) با طیب خاطر به آنان بدهید، پس اگر آنان چیزی از آن را با رضایت خاطر به شما بخشیدند، آن را حلال و گوارا بخورید. ﴿۴﴾ و اموال خود را که الله آن را وسیله قوام (زندگی) شما قرار داده است، به سفیهان (و کم خردان) ندهید، و از آن، به آنها روزی دهید، و آنان را لباس بپوشانید، و با آنان سخن شایسته بگویید. ﴿۵﴾ و یتیمان را بیازمایید تا وقتی که به (سن) ازدواج (و بلوغ) رسند، پس اگر در ایشان رشد (کافی) یافتید، اموالشان را به آنان بدهید، و آن را (از بیم) آنکه بزرگ شوند، به اسراف و شتاب مخورید، و هر کس که بی نیاز است؛ باید (از گرفتن حق الزحمه) خود داری کند، و هر کس که نیازمند است؛ باید به طرز شایسته (و به اندازه حق الزحمه و نیاز خود از آن) بخورد، پس هر گاه اموالشان را به آنها باز گردانید؛ بر ایشان گواه بگیرید، و الله برای محاسبه کافی است. ﴿۶﴾

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۖ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينُ فَأَرْزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٨﴾ وَلِيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَفًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۚ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ ۚ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ الشُّدُسُ ۚ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۚ ءَابَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ۖ فَرِيضَةٌ مِنَ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

برای مردان، از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان (از خود) بر جای گذاشته‌اند؛ سهمی است، و برای زنان (نیز) از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان بر جای گذاشته‌اند، سهمی است، خواه آن (مال) کم باشد یا زیاد، این بهره و سهمی فرض و تعیین شده است. ﴿۷﴾ و هر گاه، خویشاوندان و یتیمان و مستمندان بر تقسیم (میراث) حاضر شدند، (چیزی) از آن (اموال) به آنان بدهید، و با آنان بطور شایسته و نیک سخن بگویید. ﴿۸﴾ و کسانی که اگر فرزندان ناتوانی پس از خود بر جای بگذارند، بر (آینده) آنان می‌ترسند؛ باید (از ستم درباره‌ی یتیمان مردم نیز) بترسند، پس باید که از الله بترسند و سخنی سنجیده و درست بگویند. ﴿۹﴾ بی‌گمان کسانی که اموال یتیمان را به ستم می‌خورند، جز این نیست که آتش را در شکم خود (فرو می‌برند و) می‌خورند، و به زودی به آتشی برافروخته درآیند. ﴿۱۰﴾ الله درباره‌ی فرزندان تان به شما سفارش می‌کند، سهم پسر، چون سهم دو دختر است. پس اگر (فرزندان میت همه) دختر (دو دختر یا) بیش از دو دختر باشند، دو سوم ترکه بهره ایشان است، و اگر یک دختر باشد، نیمی از ترکه از آن اوست. و برای هر یک از پدر و مادر وی (= میت) یک ششم از ترکه می‌باشد، در صورتی که (میت) فرزندی داشته باشد، پس اگر فرزندی نداشته باشد و (تنها) پدر و مادرش از او ارث برند، برای مادرش یک سوم است (و باقی از آن پدر خواهد بود) و اگر او (= میت) برادرانی داشته باشد، سهم مادرش یک ششم است، (همه این‌ها) پس از انجام وصیتی است که او (= میت) به آن سفارش کرده و بعد از ادای دین است، شما نمی‌دانید پدران تان و فرزندان تان کدام یک برای شما سودمندترند. (این احکام) فریضه‌ای (معین و مقرر شده) از جانب الله است و بی‌گمان الله دانای حکیم است. ﴿۱۱﴾

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوَصِّينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۚ وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَتُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكَتُمْ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تَوْصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۖ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورِثُ كَلَالَةً أَوْ امْرَأَةً وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ ۚ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ ۚ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرِ مُضَارٍّ ۚ وَصِيَّةٌ مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۚ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾

و برای شما نصف ترکه همسران تان است، اگر آنها فرزندی نداشته باشند، و اگر فرزندی داشته باشند یک چهارم ترکه از آن شماست^(۱). پس از انجام وصیتی که به آن سفارش کرده‌اند، و بعد از ادای دین (آنها) است. و برای زنان شما یک چهارم ترکه شماست، اگر شما فرزندی نداشته باشید، پس اگر فرزندی داشته باشید یک هشتم از ترکه شما از آنهاست، بعد از انجام وصیتی که به آن سفارش کرده‌اید و بعد از ادای دین. و اگر مرد یا زنی که از او ارث می‌برند کلاله (= بی فرزندی و بی پدر) باشد، و برای او برادر یا خواهر (مادری) باشد؛ پس برای هر یک از آن دو یک ششم است، و اگر آنها بیش از این باشند؛ در یک سوم شریکند، پس از انجام وصیتی که به آن سفارش شده و بعد از ادای دین^(۲)، (به شرط آنکه) زبانی (به ورثه) نرساند، این (حکم و) سفارش الله است، و الله دانای بردبار است. ﴿۱۲﴾ اینها (احکام و) حدود الهی است، و هر کس از الله و پیامبرش اطاعت کند، وی را به باغ‌هایی در آورد که از زیر (درختان) آن نهرها جاری است، در آن جاودانه‌اند، و این پیروزی بزرگی است. ﴿۱۳﴾ و هر کس از الله و پیامبرش نافرمانی کند و از حدود او تجاوز کند، وی را در آتشی وارد می‌کند که جاودانه در آن خواهد ماند، و برای او عذاب خوار کننده‌ای است. ﴿۱۴﴾

۱- در هنگام نبودن فرزند، نوه‌ها حکم فرزند را دارند. در این مورد اجماع علما هست.

۲- در بیان احکام میراث، این سومین بار است که فرموده شده بایستی تقسیم میراث پس از عمل به وصیت و ادای قرض میت انجام گیرد و این دلالت بر اهمیت این دو موضوع را می‌دهد.

وَالَّتِي يَأْتِيَنَّ الْفَحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّى يَتَوَفَّيَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ﴿١٥﴾ وَالَّذِينَ يَأْتِيَنَّهَا مِنْكُمْ فَادْخُلُوهُنَّ فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿١٦﴾ إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهْلَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾ وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّى إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ إِلَيْنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٨﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرِهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَجَعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾

(پذیرش) توبه از سوی خدا، برای کسانی است که از روی جهالت و نادانی کار بدی انجام می دهند. سپس به زودی توبه می کنند، اینانند که الله توبه شان را می پذیرد، و الله دانای حکیم است. ﴿۱۷﴾ و برای کسانی که کارهای بد مرتکب می شوند، تا وقتی که مرگ یکی از ایشان فرا رسد؛ می گوید: «اکنون توبه کردم» توبه نیست، و نه برای کسانی که در حال کفر می میرند، این ها کسانی هستند که برایشان عذاب دردناکی آماده کردیم. ﴿۱۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! برای شما حلال نیست که از زنان به اکراه ارث برید، و آنان را زیر فشار قرار ندهید، تا برخی از آنچه را که به آنان داده اید؛ پس بگیرید^(۲)، مگر اینکه آن ها مرتکب عمل زشت آشکاری شوند، و با آن ها بطور شایسته رفتار کنید، و اگر از آنان (خوش تان نیامد و) کراهت داشتید، پس چه بسا چیزی را خوش نمی دارید، و الله در آن خیر بسیار قرار می دهد. ﴿۱۹﴾

و کسانی از زنان شما که مرتکب زنا می شود، چهار نفر از خودتان بر آنان گواه گیرید، پس اگر گواهی دادند، آنان (= زنان) را در خانه ها نگاه دارید، تا مرگ شان فرا رسد، یا الله راهی برای آنان قرار دهد^(۱). ﴿۱۵﴾ و از میان شما، آن مرد و زنی که مرتکب آن (عمل زشت) می شوند؛ آن ها را آزار دهید، پس اگر توبه کردند و درستکار شدند، از آن ها صرف نظر کنید، زیرا الله توبه پذیر مهربان است. ﴿۱۶﴾ جز این نیست، که

۲- مراد از آن مهر است یعنی آن چیزی که از طرف داماد به عروس پرداخت شده باشد مانند: پول، طلا و غیره. مهر اندازه معینی ندارد، ولی بایستی وضعیت مالی پسر را رعایت کرد تا بتواند به آسانی مهر را ادا کند.

سهل بن سعد ساعدی رضی الله عنه می گوید: زنی به نزد رسول الله صلی الله علیه و آله آمد و گفت: من خود را به شما بخشیدم، آن زن جوابی نشنید و انتظار کشید، تا این که شخصی گفت: ای رسول الله! اگر نیازی به او نداری او را به ازدواج من در آور. رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «آیا چیزی داری به عنوان مهر به او بدهی؟» گفت: چیزی جز این ازار ندارم. رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «اگر این ازار را به او بدهی ازاری برایت باقی نخواهد ماند برو چیزی دیگری تلاش کن هر چند یک انگشت آهن هم باشد» آن مرد چیزی نیافت، رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «آیا چیزی از قرآن می دانی؟» گفت: فلان سوره و فلان سوره. رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «پس تو را با این چندی از سوره های قرآن که حفظ داری به ازدواج او در آوردم». (صحیح مسلم: ۱۴۲۵)

۱- حکم این آیه با آیه ۳ سوره نور منسوخ گردیده است. (به تفسیر ابن کثیر رجوع کنید)

وَإِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَآتَيْتُمْ إِحْدَهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ بِهْتِنًا وَإِنَّمَا مُبِينًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنْ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمُ مِنَ الرَّضْعَةِ وَأُمَّهُتِ نِسَائِكُمْ وَرَبِّبُكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَائِكُمُ اللَّاتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٣﴾

و اگر خواستید همسری (دیگر) به جای همسر (پیشین خود) برگزینید، و به یکی از آنان مال فراوانی (بعنوان مهریه) پرداخته اید، چیزی از آن را پس نگیرید، آیا آن (مال) رابه بهتان و گناه آشکار بازپس می گیرید؟ ﴿۲۰﴾ و چگونه آن را بازپس می گیرید در حالی که شما با یکدیگر آمیزش نموده اید، و آنان (هنگام عقد ازدواج) از شما پیمانی محکم و استوار گرفته اند؟! ﴿۲۱﴾ و با زنانی که پدران تان (با آنها) ازدواج کرده اند، ازدواج نکنید، مگر آنچه (زمان جاهلیت بوده و) گذشته است، چرا که این کار، عملی زشت و منفور و راه و روش بسیار بدی است. ﴿۲۲﴾ حرام شده است بر شما: مادران تان، و دختران تان، و خواهران تان، و عمه های تان، و خاله های تان، و دختران برادر، و دختران خواهر، و مادران تان که به شما شیر داده اند، و خواهران رضاعی شما، و مادران زنان تان، و دختران همسران تان که در دامن شما پرورش یافته اند از همسرانی که با آنها همبستری کرده اید، پس اگر با آنها همبستری نکرده اید؛ بر شما گناهی نیست (که با دختران شان ازدواج کنید) و (همچنین) زنان پسران تان که از پشت و صلب خوتان هستند، و (نیز) جمع میان دو خواهر (بر شما حرام است) مگر آنچه که در گذشته رخ داده باشد که الله آمرزنده ی مهربان است. ﴿۲۳﴾

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ
 أَيْمَانُكُمْ^۱ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ^۲ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ
 ذَلِكَ أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ
 مُسْفِحِينَ^۳ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ
 أُجُورَهُنَّ^۴ فَرِيضَةً^۵ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا
 تَرَضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ^۶ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
 حَكِيمًا ﴿٢٤﴾ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ
 يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَا مَلَكَتْ
 أَيْمَانُكُمْ^۷ مِنْ فَتَيَاتِكُمْ الْمُؤْمِنَاتِ^۸ وَاللَّهُ أَعْلَمُ
 بِإِيمَانِكُمْ^۹ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ^{۱۰} فَإِنْ كُفُوهُنَّ بِإِذْنِ
 أَهْلِهِنَّ^{۱۱} وَءَاتُوهُنَّ^{۱۲} أُجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ^{۱۳} مُحْصَنَاتٍ
 غَيْرَ مُسْفِحَاتٍ^{۱۴} وَلَا مُتَّخِذَاتِ^{۱۵} أَخْدَانٍ^{۱۶} فَإِذَا
 أَحْصَنْ^{۱۷} فَإِنْ أَتَيْتَ^{۱۸} بِفَحِشَةٍ^{۱۹} فَعَلَيْهِنَّ^{۲۰} نِصْفُ مَا عَلَى
 الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ^{۲۱} ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ
 آلَعَنَتَ مِنْكُمْ^{۲۲} وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ^{۲۳} وَاللَّهُ غَفُورٌ
 رَحِيمٌ ﴿٢٥﴾ يُرِيدُ اللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ^{۲۴} وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ
 الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ^{۲۵} وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ^{۲۶} وَاللَّهُ عَلِيمٌ
 حَكِيمٌ ﴿٢٦﴾

حَكِيمٌ ﴿٢٦﴾

و زنان شوهردار (بر شما حرام است) مگر زنانی که مالک آنان شده‌اید. (این) فریضه‌ی الهی است که بر شما مقرر داشته است. و غیر از این‌ها (که گفته شد) برای شما حلال است با اموال خود (زنان دیگر را) طلب کنید - در حالی که پاکدامن باشید و زناکار نباشد - پس آن زنانی را که (به ازدواج در آوردید و) از آنان کام گرفتید، باید مهرشان را به عنوان فریضه‌ای به آنان بدهید، و گناهی بر شما نیست در آنچه بعد از تعیین مهریه با یکدیگر توافق کنید، بی‌گمان الله دانای حکیم است. ﴿۲۴﴾ و هر کس از شما از لحاظ مالی توانایی ازدواج با زنان آزاده مؤمن؛ نداشته باشد، پس با کنیزان با ایمانی که ملک یمین شما هستند (ازدواج کند) و الله به ایمان شما داناتر است. برخی از برخی هستند، پس آنان را با اجازه صاحبان‌شان به ازدواج خود در آورید، و مهرشان به طور پسندیده به آنان بدهید. (به شرط آنکه) پاکدامن باشند، نه زناکار، و نه آنان که در پنهانی دوست گیرند. پس چون ازدواج کردند، اگر مرتکب زنا شدند، پس مجازات‌شان؛ نصف مجازات زنان آزاد (پنج‌جاه تازیانه) است.^(۱) این (اجازه ازدواج با کنیزان) برای کسانی از شماست که از آلايش گناه بترسد، و صبر (و پاکدامنی) پیشه کردن؛ برایتان بهتر است. و الله آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۲۵﴾ الله می‌خواهد که (احکام خویش را) برای شما روشن سازد، و شما را به راه و روش کسانی که پیش از شما بودند؛ راهنمایی کند، و الله دانای حکیم است. ﴿۲۶﴾

۱- غلام یا کنیز چه متأهل باشد یا غیر متأهل اگر مرتکب زنا گردد پنج‌جاه ضربه شلاق زده می‌شود و بر او حکم رجم (سنگساری) جاری نخواهد گردید.

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مِيلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾
يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ^ج وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٢٨﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ^ج وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ^ج إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٢٩﴾ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا^ج وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾ إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ^{هـ} بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ^ج لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا أَكْتَسَبُوا^ط وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا أَكْتَسَبْنَ^ج وَسَأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ^{هـ} إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣٢﴾ وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوْلَى مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ^ج وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَنُكُمْ^ج فَآتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ^ج إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٣٣﴾

و الله می خواهد توبه شما را بپذیرد (و از آلودگی پاک

نماید) و کسانی که از خواسته های نفسانی پیروی می کنند؛ می خواهند شما دستخوش انحراف بزرگی شوید. ﴿۲۷﴾ الله می خواهد کار را بر شما سبک و آسان کند، و انسان، ضعیف و ناتوان آفریده شده است. ﴿۲۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! اموال یکدیگر را به باطل (و از راه های نامشروع) نخورید، مگر اینکه تجارتی با رضایت شما (انجام گرفته) باشد. و خودتان را نکشید^(۱)، زیرا الله (نسبت) به شما مهربان است. ﴿۲۹﴾ و هر کس که روی تجاوز و ستم چنین کند، پس بزودی او را در آتشی (سوزان) در آوریم، و این بر الله آسان است. ﴿۳۰﴾ اگر از گناهان بزرگی که از آن نهی شده اید؛ دوری کنید، گناهان (صغیره) شما را از شما می زداییم، و شما را در جایگاه خوبی (= بهشت) وارد می کنیم. ﴿۳۱﴾ آنچه را که الله بدان بعضی از شما را بر بعضی دیگر برتری بخشیده است، آرزو مکنید، مردان را از آنچه به دست آورده اند؛ بهره ای است، و زنان را (نیز) از آنچه به دست آورده اند؛ بهره ای است، و از الله از فضل و بخشش او بخواهید، بی گمان الله به هر چیزی داناست. ﴿۳۲﴾ و ما برای هر کس، وارثانی قرار داده ایم، که از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان، بر جای گذاشته اند؛ ارث ببرند، و (نیز) کسانی که شما (با آنان) پیمان بسته اید؛ نصیب شان را بدهید. بی گمان الله بر هر چیزی گواه است. ﴿۳۳﴾

۱- یعنی خودکشی نکنید، زیرا که عقوبتش سنگین است، در حدیث آمده است: «کسی که خود را خفه (و حلق آویز) کند، همیشه در دوزخ خود را خفه می کند و هر کس با نیزه خود را بکشد، همیشه خود را در دوزخ با نیزه خواهد زد». (صحیح بخاری: ۱۳۶۵)

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ ۚ فَالَّذِينَ حَسِبْتَ قَنِينَتْ حَفِظْتُ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَالَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ ۖ وَأَهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا ﴿٣٤﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِ ۖ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿٣٥﴾ * وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٣٧﴾

مردان بر زنان سر پرست و نگهبانند، بخاطر آنکه الله برخی از ایشان را بر برخی برتری داده، و (نیز) بخاطر آنکه از اموالشان خرج می کنند. پس زنان صالح، فرمانبردارند، (و) به پاس آنچه الله (برای آنان) حفظ کرده، (اسرار و حقوق شوهران خود) را در غیبت (آنان) حفظ می کنند. و زنانی را که نافرمانی آنها بیم دارید، پند و اندرز شان دهید، (اگر فرمانبردار نشد) در بستر از ایشان دوری کنید، (و اگر تأثیر نکرد) آنان را بزنید، پس اگر از شما اطاعت کردند، هیچ راهی برای (سرزنش و) تعدی بر آنها مجوید، (بدانید) که الله، بلند مرتبه‌ی بزرگ است. ﴿۳۴﴾ و اگر از اختلاف و جدائی میان آن دو (زن و شوهر) بیم داشتید، پس داوری از خانواده شوهر و داوری از خانواده زن (تعیین کنید و) بفرستید، اگر این دو (داور) قصد اصلاح داشته باشند، الله میان آن دو (زن و شوهر) سازگاری خواهد داد. بی گمان الله دانای آگاه است. ﴿۳۵﴾ و الله را بپرستید، و چیزی را با او شریک مگردانید. و به پدر و مادر نیکی کنید، و (نیز) به خویشاوندان و یتیمان و بی‌نویان و همسایه خویشاوند و همسایه بیگانه و همنشین و در راه ماندگان و بردگانی که مالک آنها هستید، (نیکی کنید) بی گمان الله کسی را که متکبر و فخر فروش است؛ دوست نمی‌دارد. ﴿۳۶﴾ کسانی که بخل می‌ورزند^(۱)، و مردم را به بخل و می‌دارند، و آنچه را که الله از فضل خویش به آنها داده، کتمان می‌نمایند، و برای کافران (و ناسپاسان) عذابی خوار کننده آماده کرده‌ایم. ﴿۳۷﴾

۱- «بخل» در احادیث نبوی نیز به شدت نکوهش شده است، و سبب هلاکت قرار داده شده است، در یک روایت در ذم بخل و عدم انفاق چنین آمده است: «هر روزی که بندگان صبح می کنند، دو فرشته از آسمان نازل می شود، یکی می گوید: الها! به کسی که در راه تو انفاق می کند، عوض بده، و دیگری می گوید: الها! به کسی که از انفاق خودداری (و بخل) می‌ورزد، ضرر و زیان برسان». (صحیح بخاری: ۱۴۴۲)

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ
 بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا
 فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
 الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا
 ﴿٣٩﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكَ حَسَنَةً
 يُضْعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ
 إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ
 شَهِيدًا ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ
 لَوْ تُسَوَّى بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾
 يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَى
 حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ
 حَتَّى تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ
 أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا
 مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ
 وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا غَفُورًا ﴿٤٣﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى
 الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يَشْتُرُونَ الضَّلَالَةَ
 وَيُرِيدُونَ أَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ ﴿٤٤﴾

می کردند؛ چه زبانی برای آنان داشت؟! و الله به (حال و
 اعمال) آن‌ها داناست. ﴿۳۹﴾ بی گمان الله به اندازه‌ی
 ذره‌ای ستم نمی‌کند، و اگر کار نیکی باشد، آن را دو
 چندان می‌کند، و از نزد خود، پاداش بزرگی عطا
 می‌کند. ﴿۴۰﴾ پس چگونه است (حال‌شان) آنگاه که از
 هر امتی گواهی آوریم، و تو را بر اینان گواه آوریم؟!^(۱)
 ﴿۴۱﴾ آن روز، کسانی که کافر شدند، و از پیامبر
 نافرمانی کردند، آرزو می‌کنند که ای کاش با خاک
 یکسان می‌شدند، و هیچ سخنی را نمی‌توانند از الله پنهان
 کنند. ﴿۴۲﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! در حال
 مستی به نماز نزدیک نشوید، تا بدانید چه می‌گویید، و
 (نیز) در حال جنابت، تا غسل کنید، مگر اینکه رهگذار
 باشید. و اگر بیمار، یا مسافر بودید، و یا یکی از شما از
 مکان قضای حاجت آمد، یا با زنان آمیزش کرده‌اید، و
 آب نیافتید، پس با خاک پاک تیمم کنید، (به این روش
 که) چهره و دست‌هایتان را (با آن) مسح کنید، بی گمان
 الله بخشنده‌ی آمرزنده‌است. ﴿۴۳﴾ آیا ندیدی کسانی را
 که بهره‌ای از کتاب به آن‌ها داده شده‌است، گمراهی را
 می‌خرند، و می‌خواهند شما (نیز) گمراه شوید؟ ﴿۴۴﴾

و (نیز برای) کسانی که اموال‌شان را برای نشان دادن به
 مردم انفاق می‌کنند، و به الله و روز آخرت ایمان ندارند،
 و کسی که شیطان همدم او باشد، چه بد همدمی است.
 ﴿۳۸﴾ و اگر آن‌ها به الله و روز آخرت ایمان
 می‌آوردند، و از آنچه الله به آنان روزی داده، انفاق

۱- عبدالله بن مسعود رضی الله عنه می‌گوید: پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله به من فرمود: «برای من قرآن
 بخوان» عرض کردم: چگونه برای شما قرآن بخوانم در حالی که قرآن بر
 شما نازل شده است؟! فرمود: «من دوست دارم آن را از دیگری بشنوم»
 آنگاه سوره نساء را برایش تلاوت کردم، تا به این آیه ﴿فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا
 مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ...﴾ رسیدم، رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «بس کن» آنگاه دیدم
 که اشک از چشمان مبارکش سرازیر است. (صحیح بخاری: ۴۵۸۲).

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ ۚ وَكَفَى بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَى بِاللَّهِ نَصِيرًا ﴿٤٥﴾
 مِنَ الَّذِينَ هَادُوا تُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ
 سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمِعٍ وَرَاعِنَا لَيْثًا بِالْسِتِّهِمْ وَطَعْنَا
 فِي الدِّينِ ۚ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانْظُرْنَا لَكَانَ
 خَيْرًا لَهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا
 قَلِيلًا ﴿٤٦﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ آمِنُونَا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا
 لِمَا مَعَكُمْ مِّن قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَى أَدْبَارِهَا
 أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٤٧﴾
 إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ
 وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى
 الَّذِينَ يَزُكُّونَ أَنْفُسَهُمْ ۚ بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ
 فَتِيلًا ﴿٤٩﴾ انْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۚ وَكَفَىٰ بِهِ
 إِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ
 الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطُّغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ
 كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا سَبِيلًا ﴿٥١﴾

و الله به دشمنان شما داناتر است، و کافی است که الله سر پرست (شما) باشد، و کافی است که الله یاور (شما) باشد. ﴿۴۵﴾ برخی از یهود، کلمات (خدا) را از جای خود تحریف می کنند، می گویند: «شنیدیم و نافرمانی کردیم» و (نیز می گویند: «بشنو، که هر گز نشنوی.» و (از روی تمسخر می گویند: «راعا (= ما را تحمیق کن)» تا با پیچانیدن زبان خود به دین (اسلام) طعنه بزنند، ولی اگر آن ها می گفتند: «شنیدیم و اطاعت کردیم، و (سخنان ما را) بشنو و به ما مهلت بده.» قطعاً برای آنان

بهرتر و درست تر بود، ولی الله آن ها را بخاطر کفر شان لعنت کرده است، لذا جز (گروهی) اندک ایمان نمی آورند. ﴿۴۶﴾ ای کسانی که کتاب (آسمانی) به شما داده شده است! به آنچه (بر پیامبر خود) نازل کردیم، و تصدیق کننده ی همان چیزی است که با شماست، ایمان بیاورید، پیش از آنکه صورت هایی را محو کنیم، آنگاه آن ها را به پشت سر باز گردانیم، یا آن ها را لعنت کنیم، همان گونه که اصحاب شنبه (گروهی از یهود که نافرمانی کردند و در روز شنبه ماهی گرفتند) را لعنت کردیم. و فرمان الله انجام شدنی است. ﴿۴۷﴾ بی گمان الله این را که به او شرک آورده شود، نمی بخشد، و غیر از آن را برای هر کس بخواهد می بخشد، و هر کس که به الله شرک ورزد، یقیناً گناهی بزرگ بر بافته است. ﴿۴۸﴾ آیا ندیدی کسانی را که خویشان را پاک می شمارند، (و خودستائی می کنند) بلکه الله هر کس را بخواهد پاک می گرداند، و به آن ها اندازه ی نخ روی هسته خرمایی ستم نمی شوند. ﴿۴۹﴾ بین چگونه بر الله دروغ می بندند، و همین کافی است که این، گناه آشکاری باشد. ﴿۵۰﴾ آیا ندیدی کسانی را که بهره ای از کتاب (آسمانی) به آنان داده شدند، به جبت (= بت و سحر) و طاغوت (= معبودان باطل) ایمان می آورند، و درباره کسانی که کفر ورزیده اند می گویند: «اینان از کسانی که ایمان آورده اند، هدایت یافته ترند»؟! ﴿۵۱﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٥٧﴾ أَمْ هُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمَلَكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٨﴾ أَمْ تَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا ﴿٥٩﴾ فَمِنْهُمْ مَنْ ءَامَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٦٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٦١﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا هُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ﴿٦٢﴾ * إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٦٣﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهٖ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٦٤﴾

آن‌ها کسانی هستند که الله لعنت شان کرده، و هر که را الله لعنت کند، هرگز برای او یابوری نخواهی یافت. ﴿۵۲﴾ آیا آن‌ها بهره‌ای از فرمانروایی و حکومت دارند؟ پس در این صورت به اندازه پوست هسته خرمایی (چیزی) به مردم نمی‌دادند. ﴿۵۳﴾ آیا به مردم (= پیامبر و یارانش) بر آنچه الله از فضل خویش به آنان عطا کرده حسد می‌ورزند؟ در حقیقت ما به خاندان ابراهیم کتاب و حکمت دادیم، و به آنان فرمانروایی بزرگ بخشیدیم. ﴿۵۴﴾ پس برخی از آنان به وی (= محمد ﷺ) ایمان آوردند و برخی از آنان از او روی گرداندند، و (برای آن‌ها) آتش افروخته‌ی جهنم کافی است. ﴿۵۵﴾ بی‌گمان کسانی که به آیات ما کفر ورزیدند، بزودی آن‌ها را در آتشی (سوزان) وارد می‌کنیم که هر چه پوست‌شان بریان گردد، پوست‌های دیگری به جایش قراردهیم، تا (طعم) عذاب را بچشند، حقا که الله توانمند حکیم است. ﴿۵۶﴾ و کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، بزودی آن‌ها را به باغ‌هایی (از بهشت) وارد می‌کنیم، که از زیر (درختان) آن نهرها جاری است، همیشه در آن خواهند ماند، و در آنجا همسران پاکیزه دارند، و آنان را به سایه‌های گسترده (و آرام‌بخش) در آوریم. ﴿۵۷﴾ بی‌گمان الله به شما فرمان می‌دهد که امانت‌ها را به صاحبان آن‌ها باز گردانید. و هنگامی که میان مردم داوری می‌کنید، به عدالت داوری کنید، در حقیقت، نیکو چیزی است که الله شما را به آن اندرز می‌دهد، بی‌گمان الله شنوای بیناست. ﴿۵۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اطاعت کنید الله را، و اطاعت کنید پیامبر، و صاحبان امر تان را، و اگر در چیزی اختلاف کردید، آن را به الله و پیامبر باز گردانید؛ اگر به الله و روز قیامت ایمان دارید، این بهتر و خوش فرجام‌تر است. ﴿۵۹﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنْتَفِقِينَ يُصَدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ تَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا أَحْسَنًا وَتَوَفَّقًا ﴿٦٢﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿٦٤﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

آیا ندیده‌ای کسانی را که گمان می‌کنند به آنچه بر تو نازل شده و به آنچه پیش از تو نازل شده است؛ ایمان آورده‌اند، (و لی) می‌خواهند برای داوری نزد طاغوت (و حکام سرکش) بروند با آن که به آن‌ها دستور داده شده که به او کفر ورزند، و شیطان می‌خواهد گمراه‌شان کند، (و به) گمراهی دوری (بیفکند) ^(۱). ﴿۶۰﴾ و چون به آن‌ها گفته شود: «به سوی آنچه الله نازل کرده، و به سوی پیامبر بیایید» منافقان را می‌بینی که از تو سخت روی می‌گردانند. ﴿۶۱﴾ پس چگونه وقتی که به خاطر اعمال بدشان، مصیبتی به آنان برسد، آنگاه نزد تو می‌آیند، سوگند به الله یاد می‌کنند که منظور ما (از رفتن برای داوری نزد دیگران) جز نیکی و توافق (میان طرفین) نبوده است. ﴿۶۲﴾ آنان کسانی هستند که الله آنچه را در دل دارند، می‌داند. پس از آنان روی برگردان، و اندریشان بده، و با بیانی رسا (نتایج) کردارشان را به آن‌ها گوش زد کن. ﴿۶۳﴾ ما هیچ پیامبری را نفرستادیم؛ مگر برای اینکه به فرمان الله (از وی) اطاعت شود. و اگر آن‌ها هنگامی که بر خویشتن ستم می‌کردند، نزد تو می‌آمدند، و از الله طلب آمرزش می‌کردند، بی‌گمان الله را توبه‌پذیر مهربان می‌یافتند. ﴿۶۴﴾ نه، سوگند به پروردگارت که آن‌ها ایمان نمی‌آورند، مگر اینکه در اختلافات خویش تو را داور قرار دهند، و سپس از داوری تو، در دل خود احساس ناراحتی نکنند و کاملاً تسلیم باشند. ﴿۶۵﴾

۱- این آیه و آیات بعدی راجع به آن افرادی نازل شده که در قضاوت و داوری به جای رجوع به شریعت محمدی به یهود و سرداران قریش رجوع می‌کردند. البته این حکم عام است و شامل آن کسانی نیز خواهد بود که در قضاوت از کتاب و سنت روی می‌گردانند و به مرجع‌های دیگر رجوع می‌کنند.

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ احْرُجُوا
 مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا
 مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا ﴿٦٦﴾
 وَإِذَا لَا تَأْتِيَنَّهُمْ مِّنْ لَّدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾
 وَلَهْدَيْنَهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ
 وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ
 الْمُنِيبِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ
 وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ
 اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ بَعَادٍ جَمِيعًا
 ﴿٧١﴾ وَإِنْ مِنْكُمْ لَمَن لَّيْطِئَنَّ فَإِنْ أَصَابَكُمْ مُصِيبَةٌ
 قَالَتْ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾
 وَلَٰئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُنْ
 بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَلْبِئْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا
 عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ فَلْيَقْتُلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ
 يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقْتَلْ فِي
 سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا
 عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

و اگر (مانند بنی اسرائیل) بر آنان مقرر می کردیم که
 خود را بکشید، یا از خانه و شهرتان بیرون روید، جز
 اندکی از آن ها عمل نمی کردند، و اگر اندرز های که به
 آنان داده می شود انجام می دادند، برای آن ها بهتر بود و
 (برای ایمان شان) استوار تر بود. ﴿۶۶﴾ و در این صورت
 از جانب خود پاداش بزرگی به آن ها می دادیم. ﴿۶۷﴾ و
 به راه راست، هدایت شان می کردیم. ﴿۶۸﴾ و کسی که
 الله و پیامبر را اطاعت کند (روز قیامت) همنشین کسانی
 خواهد بود که الله بر آنان انعام نموده است، از پیامبران، و
 صدیقان و شهدا و صالحان، و اینان چه نیکو رفیقانی
 هستند. ﴿۶۹﴾ این فضل و بخشایش از جانب الله است،
 و کافی است که او دانا است. ﴿۷۰﴾ ای کسانی که
 ایمان آورده اید! سلاح خود را بر گیرید، آنگاه گروه
 گروه بیرون روید یا یک پارچه (به سوی دشمن) بیرون
 شوید. ﴿۷۱﴾ و به راستی از (میان) شما کسی است که
 (از شرکت در جهاد) سستی می کند، پس اگر مصیبتی به
 شما برسد، می گوید: الله بر من انعام کرد که با آنان
 حاضر نبودم. ﴿۷۲﴾ و اگر فضل و غنیمتی از جانب الله
 به شما برسد، چنان که گویا هرگز میان شما و آنان
 دوستی و مودتی نبوده، می گویند: ای کاش من هم با
 آن ها بودم، و به کامیابی بزرگی نائل می شدم. ﴿۷۳﴾
 پس کسانی که زندگی دنیا را به آخرت فروخته اند، باید
 در راه الله پیکار کنند، و آن کسی که در راه الله پیکار
 کند، چه کشته شود یا پیروز گردد، به زودی پاداش
 بزرگی خواهیم داد. ﴿۷۴﴾

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَّنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَّنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾ الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الظَّالِمِينَ فَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكَ الشَّيْطَانُ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾ أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكَكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَالِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ﴿٧٨﴾ مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

و شما را چه شده است که در راه الله و (برای یاری) مردان و زنان و کودکان، مستضعف پیکار نمی کنید، آنان که می گویند: «پروردگارا! ما را از این شهر (مکه) که اهلش ستمگرند، بیرون ببر، و از جانب خود، برای ما سر پرستی قرار بده، و از جانب خود یار و مددکاری برای ما مقرر کن».

﴿۷۵﴾ کسانی که ایمان آورده اند در راه الله پیکار می کنند، و آنان که کافرنند در راه طاغوت (= بت و شیطان) پیکار می کنند، پس شما با یاران شیطان پیکار کنید، قطعاً نیرنگ (و نقشه) شیطان ضعیف است. ﴿۷۶﴾ آیا ندیدی کسانی را که (در مکه) به آنها گفته شد: «(اکنون) دست از جنگ بردارید، و نماز را بر پا کنید و زکات بدهید» پس چون (در مدینه) جهاد بر آنان مقرر شد، ناگاه جمعی از آنان، از مردم می ترسیدند همان گونه که از الله می ترسند یا بیشتر می ترسیدند، و گفتند: «پروردگارا، چرا جهاد را بر ما مقرر کردی؟! چرا ما را تا زمانی نزدیک مهلت ندادی؟» بگو: «متاع دنیا ناچیز است، و سرای آخرت، برای کسی که پرهیزگار باشد، بهتر است، به اندازه ی رشته ای (که در میان هسته خرماست) به شما ستم نخواهد شد. ﴿۷۷﴾ هر کجا باشید، مرگ شما را در می یابد، هر چند در برج های محکم باشید، و اگر به آنها (= منافقان) خیری برسد، می گویند: «این از جانب الله است» و اگر بدی به آنها برسد می گویند: «این از جانب توست». بگو: «همه از جانب الله است» پس چرا این قوم حاضر نیستند سخنی را درک کنند؟! ﴿۷۸﴾ آنچه از نیکی ها به تو رسد؛ پس از جانب الله است، و آنچه از بدی به تو رسد؛ از جانب خود توست، و ما تو را رسول برای مردم فرستادیم، و گواهی الله (در این باره) کافی است. ﴿۷۹﴾

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ^ط وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا^{٨٠} وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ^ط وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ^ط فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ^ج وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا^{٨١} أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا^{٨٢} وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوْ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ^ط وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولَى الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ^ط وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا^{٨٣} فَقَتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ^ج وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ^ط عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا^ج وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا^{٨٤} مَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا^{٨٥} وَمَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا^ط وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقِيتًا^{٨٦} وَإِذَا حُيِّمُ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوها^ط إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا^{٨٧}

کسی که از پیامبر اطاعت کند در حقیقت الله را اطاعت کرده است^(۱)، و کسی که سرباز زند، تو را برایشان نگهبان (و مراقب) نفرستادیم. ﴿۸۰﴾ و آنان (در حضور تو) می گویند: «فرمانبرداریم» و چون از نزد تو بیرون روند؛ گروهی از آنان بر خلاف گفته های تو، جلسات سرّی شبانه تشکیل می دهند. و آنچه (در آنجا) شبانه نقشه می کشند؛ الله می نویسد. پس از آنان روی بگردان، و بر الله توکل کن، و او یار و مدافع تو باشد کافی است. ﴿۸۱﴾ آیا در قرآن نمی اندیشند؟ که اگر از سوی غیر الله بود، قطعاً اختلاف بسیار در آن می یافتند. ﴿۸۲﴾ و هنگامی که خبری از ایمنی (و پیروزی) یا ترس (و شکست) به آن ها برسد آن را شایع می سازند، در حالی که اگر آن را به پیامبر و صاحبان امرشان باز می گردانند، از حقیقت امر آگاه می شدند، و اگر فضل و رحمت الله بر شما نبود، جز اندکی، (همگی) از شیطان پیروی می کردید. ﴿۸۳﴾ پس در راه الله پیکار کن، جز بر نفس خودت مکلف نیستی، و مؤمنان را (به جهاد) تشویق کن، امید است الله از آسیب (و قدرت) کافران جلوگیری کند، و الله قدرتش بیشتر، و کیفرش سخت تر است. ﴿۸۴﴾ کسی که شفاعتی (= میانجی) نیک کند، نصیبی از آن برای او خواهد بود. و کسی که شفاعت بدی کند؛ سهمی از آن خواهد داشت، و الله بر هر چیز توانا (و نگهبانان) است. ﴿۸۵﴾ و چون شما را تحیت (و سلام) گویند، پس پاسخی بهتر و یا همانند آن بدهید، الله بر همه چیز حساب رس است. ﴿۸۶﴾

۱- و در حدیث آمده است که رسول الله ﷺ فرمود: «کسی که مرا اطاعت کند، بی گمان الله متعال را اطاعت کرده است، و کسی که مرا نافرمانی کند در حقیقت الله را نافرمانی کرده است...» (صحیح بخاری: ۷۱۳۷)

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَ بَيْنَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٧﴾ فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِتْنَةٍ وَاللَّهُ أَرَكَّهُمْ بِمَا كَسَبُوا ۖ أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ ۚ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿٨٨﴾ وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً ۖ فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يَهَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ ۖ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ ۖ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وُليًا وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾ إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَنْ يَقْتُلُوكُمْ أَوْ يُغَتِّبُوا قَوْمَهُمْ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَتْلُوكُمْ ۚ فَإِنْ اِعْتَرَلُوكُمْ فَلَمْ يُقْتِلُوكُمْ وَالْقَوَا إِلَيْكُمْ أَلْسَلَمَ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿٩٠﴾ سَتَجِدُونَ ءَاخِرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلًّا مَا رُدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكِسُوا فِيهَا ۚ فَإِنْ لَمْ يَعْتَرِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمْ أَلْسَلَمَ وَيَكْفُوا أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ ۖ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ ۚ وَأُولَٰئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿٩١﴾

الله (معبود بر حق است) معبودی جز او نیست، و یقیناً همه‌ی شما را در روز قیامت - که شکی در آن نیست؛- جمع می‌کند، و کیست که از الله راستگو تر باشد. ﴿۸۷﴾ چیست شما را که درباره‌ی منافقان دو گروه شده‌اید؟ در حالی که الله بخاطر اعمال‌شان، آنان را سرنگون (و مردود) کرده‌است، آیا شما می‌خواهید کسی را که الله گمراه کرده‌است، هدایت کنید؟ در حالی که هر کس را الله گمراه کند، برای او راهی نخواهی یافت. ﴿۸۸﴾ آنان آرزو می‌کنند که شما هم مانند آن‌ها کافر شوید تا با هم یکسان شوید، بنابراین از آن‌ها دوستانی انتخاب نکنید، تا اینکه (مسلمان شوند و) در راه الله هجرت کنند، پس هر گاه از این کار سرباز زدند، هر جا که آن‌ها را یافتید، بگیرید. و بکشید، و از میان آن‌ها یار و یآوری اختیار نکنید. ﴿۸۹﴾ مگر آن‌هایی که با هم پیمانان شما پیمان بسته‌اند، یا آن‌هایی که بسوی شما می‌آیند و از پیکار با شما یا پیکار با قوم‌شان دل‌تنگ باشند، و اگر الله بخواهد، آنان را بر شما مسلط می‌کند تا با شما پیکار کنند، پس اگر از شما کناره‌گیری کردند و با شما پیکار نکردند و به شما پیشنهاد صلح دادند، پس (بدانید که) الله برای شما بر علیه آنان راهی قرار نداده‌است. ﴿۹۰﴾ و بزودی (گروه) دیگری را خواهید یافت که (ظاهراً) می‌خواهند از شما در امان باشند، و (نیز) از قوم‌شان در امان باشند، و هر گاه به فتنه (و بت پرستی) باز گردانده شوند، در آن فرو می‌روند، پس اگر از شما کناره‌گیری نکنند و پیشنهاد صلح نفرستند، و دست‌شان را (از شما) باز ندارند، هر کجا که آنان را یافتید، آنان را (به اسارت) بگیرید و (یا) بکشید، آن‌ها کسانی‌اند که ما برای شما تسلط آشکاری بر آنان قرار داده‌ایم. ﴿۹۱﴾

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً
وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَّةٌ
مُسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَدَّقُوا فَإِنْ كَانَ
مِنْ قَوْمٍ عَدُوٌّ لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ
مُؤْمِنَةٍ وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ
مِيثَاقٌ فَدِيَّةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ
مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ
تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾
وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ
خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ
عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا
ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ
أَلْفَىٰ إِلَيْكُمْ أَلْسَلَمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ
عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمُ
كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِّن قَبْلُ فَمَنَّ اللَّهُ
عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

هیچ مؤمنی مجاز نیست که مؤمنی را به قتل برساند، مگر از روی اشتباه و خطا، و کسی که مؤمنی را از روی خطا به قتل رساند، باید یک برده مؤمن را آزاد کند، و خونبهای به خانواده او پردازد، مگر اینکه آن‌ها ببخشند، پس اگر (مقتول) از قومی باشد که دشمنان شما هستند؛ ولی او مؤمن بوده، باید (قاتل) یک برده مؤمن را آزاد کند، و اگر (مقتول) از قومی باشد که میان شما و آن‌ها پیمانی برقرار است، باید خونبهای به خانواده او پردازد، و (نیز) یک برده مؤمن را آزاد کند، و هر کس که (برده‌ای) نیافت، پس دو ماه پی در پی روزه بگیرید، این توبه‌ای از جانب الله است، و الله دانای حکیم است. ﴿۹۲﴾ و هر کس مؤمنی را از روی عمد به قتل برساند، کیفرش دوزخ است، که در آن جاودانه می‌ماند، و الله بر او غضب می‌کند، و او را از رحمتش دور می‌سازد و عذاب بزرگی برای او آماده ساخته است^(۱). ﴿۹۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هنگامی که در راه الله (برای جهاد) رهسپار شدید، پس بررسی کنید، و به کسی که بر شما سلام کرد (و اظهار صلح و اسلام نمود) نگویید: «مؤمن نیستی» تا اینکه (غنایم و) سرمایه‌ی ناپایدار دنیا به دست آورید، زیرا غنیمت‌های بسیاری (برای شما) نزد الله است، شما نیز پیش از این چنین بودید، آنگاه الله بر شما منت گذارد (و هدایت شدید) بنابراین بررسی کنید، که هر آینه الله به آنچه انجام می‌دهید؛ آگاه است. ﴿۹۴﴾

۱- در حدیث آمده است: «مؤمن تا زمانی که مرتکب خون ناحق نشده باشد در امان بسر می‌برد (و در امور دین بر او تنگی نیست)». (صحیح بخاری: ۶۸۶۲)

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولَى الضَّرَرِ
وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ
اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً
وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحَسَنَىٰ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى
الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾ دَرَجَتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً
وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٩٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْتُمُ
الْمَلَائِكَةَ ظَالِمِينَ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا
مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً
فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا
﴿٩٧﴾ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾
فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا
﴿٩٩﴾ وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ
مُرَافًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى
اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ
فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ
أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا
مُّبِينًا ﴿١٠١﴾

(هرگز) مؤمنانی که بدون بیماری و آسیب، از جهاد باز
نشتند، با مجاهدانی که در راه الله با مال و جان خود جهاد
کردند، یکسان نیستند، الله کسانی را که با مال و جان‌شان
جهاد کردند؛ بر بازنشستگان (= ترک کنندگان جهاد
باعذر) مرتبه برتری بخشیده‌است، و الله به هر یک (از
آنها) وعده‌ی نیکو (= بهشت) داده‌است. و الله مجاهدان
را بر قاعدان (= بازنشستگان) با پاداشی بزرگ برتری
بخشیده‌است. ﴿۹۵﴾ درجاتی (در بهشت) از جانب الله، و
آمرزش و رحمت (نصیب آنان می‌گردد) و الله آمرزنده‌ی
مهربان است. ﴿۹۶﴾ همانا کسانی که فرشتگان جان‌شان را
گرفتند در حالی که به خویشتن ستم کرده بودند (فرشتگان)
به آنان گفتند: شما در چه حالی بودید؟ گفتند: «ما در زمین
مستضعف بودیم» (فرشتگان) گفتند: «مگر سر زمین خدا،
پهن‌تر نبود که در آن مهاجرت کنید؟» بنابراین جایگاه‌شان
دوزخ است و بدجایی است. ﴿۹۷﴾ مگر آن مستضعفان از
مردان و زنان و کودکانی که نه چاره‌ای دارند و نه راهی
(برای نجات) می‌یابند. ﴿۹۸﴾ پس اینان را امید است که
الله از ایشان در گذرد (و ببخشد) و الله بخشاینده‌ی
آمرزنده‌است. ﴿۹۹﴾ و کسی که در راه الله هجرت کند در
زمین جاهای امن فراوان و گشایش (در رزق و روزی)
می‌یابد. و کسی که به قصد هجرت به سوی الله و پیامبرش،
از خانه خود بیرون رود، آنگاه مرگش فرا رسد، قطعاً
پاداشش بر الله است. و الله آمرزنده‌ی مهربان است.
﴿۱۰۰﴾ و چون در زمین سفر کنید، گناهی بر شما نیست
که نماز را کوتاه (= قصر) کنید، اگر ترسید که کافران به
شما زانی برسانند، زیرا کافران، برای شما دشمن آشکاری
هستند. ﴿۱۰۱﴾

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِن وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ ۗ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَّيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرَضَى أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ ۖ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٠٢﴾

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَقُعودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ۚ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۚ إِنْ تَكُونُوا تَأْلُمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلُمُونَ كَمَا تَأْلُمُونَ ۖ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرْنَاكَ اللَّهُ ۚ وَلَا تَكُن لِّلْخَائِبِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

و چون (وقت خوف) در میان آن‌ها باشی، و برای آن‌ها نماز بر پا کردی، باید دسته‌ای از آن‌ها با تو (به نماز) بایستند، و باید سلاح‌هایشان را با خود بگیرند. و چون سجده کردند (و نماز را تمام نمودند) باید (دسته دوم) پشت سرتان باشند، و باید آن دسته‌ای که نماز نخوانده‌اند؛ بیایند و با تو نماز بخوانند، و باید آن‌ها احتیاط کنند و سلاح‌هایشان را (در نماز) با خود بگیرند، (زیرا) کافران آرزو دارند که شما از سلاح‌های و متاع‌های خود غافل شوید؛ پس یکباره بر شما یورش برند^(۱)، و اگر برای شما از باران رنجی بود و بیمار (و مجروح) بودید؛ بر شما گناهی نیست (و مانعی ندارد) که سلاح‌های خود را (بر زمین) بگذارید، ولی (وسایل دفاعی و) احتیاط خود را بر گیرید. همانا الله برای کافران عذابی خوارکننده آماده کرده‌است. ﴿۱۰۲﴾ پس چون نماز را به پایان رساندید، الله را ایستاده، و نشسته و بر پهلوئی خویش (خوابیده) یاد کنید، و هرگاه آرامش یافتید (و خوف زایل شد) نماز را (تمام و کامل) بر پا دارید، که همانا نماز (فریضه‌ای است که) در اوقات معینی بر مؤمنان واجب (و نوشته) شده‌است. ﴿۱۰۳﴾ و در تعقیب دشمن سست نشوید. اگر شما رنج می‌برید؛ آن‌ها نیز مانند شما رنج می‌کشند، ولی شما امیدى از الله دارید که آن‌ها ندارند، و الله دانای حکیم است. ﴿۱۰۴﴾ یقیناً (این) کتاب را بحق بر تو نازل کردیم. تا به آنچه الله به تو آموخته در میان مردم داوری کنی، و مدافع (و حمایت‌کننده) خائنان مباش. ﴿۱۰۵﴾

۱- در این آیه به صلاة الخوف (نماز خوف) حکم داده شده است، این نماز در وقتی خوانده می‌شود که مسلمان‌ها و کافران جهت ستیزه و نبرد مقابل یکدیگر ایستاده‌اند و با کوچک‌ترین غفلی خسارت سنگینی برای مسلمانان به بار خواهد آورد.

وَأَسْتَغْفِرِ اللَّهَ ۖ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٦﴾
وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنْفُسَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ مَن كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا ﴿١٠٧﴾ يَسْتَخْفُونَ مِنَ
النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ
مَا لَا يَرْضَىٰ مِنَ الْقَوْلِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾ هَتَأْتُمْ هَتُولَاءِ جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَن يُجَادِلِ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
أَمْ مَن يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿١٠٩﴾ وَمَن يَعْمَلْ
سُوءًا أَوْ يَطْلَمْ نَفْسَهُ ۖ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ
غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١١٠﴾ وَمَن يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا
يَكْسِبُهُ عَلَىٰ نَفْسِهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١١﴾
وَمَن يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ
أَحْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿١١٢﴾ وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ
عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ ۖ لَهَمَّت طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ أَن يُضِلُّوكَ
وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ ۖ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِن
شَيْءٍ ۚ وَأَنزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ ۚ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ

عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٣﴾

و از الله آمرزش بخواه^(۱)، حقا که الله، آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۱۰۶﴾ و از کسانی که به خود خیانت کردند، دفاع مکن، یقیناً الله، افراد خیانت پیشه‌ی گنهکار را دوست ندارد. ﴿۱۰۷﴾ آن‌ها (زشتکاری‌های خود را) از مردم پنهان می‌دارند، اما از الله پنهان نمی‌دارند، و او با ایشان است؛ هنگامی که در جلسات شبانه سخنانی را که الله نمی‌پسندد، تدبیر می‌کنند، و الله به آنچه انجام می‌دهند؛ احاطه دارد. ﴿۱۰۸﴾ هان! شما کسانی هستید که در زندگی دنیا، از آنان دفاع کردید، پس کیست که در روز قیامت در برابر الله از آن‌ها دفاع کند؟ یا چه کسی است که وکیل و حامی آن‌ها خواهد بود؟ ﴿۱۰۹﴾ و کسی که کار بدی انجام دهد یا بر خویشان ستم کند، پس از الله آمرزش بطلبد، الله را آمرزنده‌ی مهربان خواهد یافت. ﴿۱۱۰﴾ و هر کس گناهی مرتکب شود، پس تنها به زیان خود مرتکب شده‌است، و الله دانای حکیم است. ﴿۱۱۱﴾ و هر کس خطا یا گناهی مرتکب شود، سپس بی گناهی را به آن متهم کند، قطعاً بار بهتان و گناه آشکاری را بر دوش گرفته است. ﴿۱۱۲﴾ و اگر فضل الله و رحمتش شامل حال تو نبود، هر آینه گروهی از آنان قصد داشتند که تو را گمراه کنند، و جز خودشان را گمراه نمی‌کنند، و هیچ زیانی به تو نمی‌رسانند، و الله کتاب و حکمت (= سنت) بر تو نازل کرد، و آنچه را نمی‌دانستی، به تو آموخت، و فضل الله بر تو (همیشه) بزرگ بوده‌است. ﴿۱۱۳﴾

۱- طبق دستور این آیه رسول الله ﷺ بسیار استغفار می‌کردند، ابوهریره ؓ می‌گوید: شنیدم که رسول الله ﷺ فرمود: «به الله سوگند که من روزانه بیش از هفتاد بار از الله متعال طلب آمرزش کرده و توبه می‌کنم». (صحیح بخاری: ۶۳۰۷)

﴿ لَا حَيْرِي كَثِيرٌ مِّنْ نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ۝۱۱۴ ﴾
 وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُؤَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۝۱۱۵﴾
 إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ ۖ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ۝۱۱۶﴾
 إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ إِلَّا إِنشَاءً وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَّرِيدًا ۝۱۱۷﴾
 لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ۝۱۱۸﴾
 وَلَا ضَلَالَتُهُمْ وَلَا مَنِيَّتُهُمْ وَلَا مَرْنَهُمْ فَلْيَبْتِكُنَّ إِذَا نَبَأَ الْأَنْعَمِ وَلَا مَرْنَهُمْ فَلْيَغْيِرَنَّ خَلْقَ اللَّهِ ۚ وَمَن يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّن دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ۝۱۱۹﴾
 يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ ۖ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ۝۱۲۰﴾
 أُوتِيكَ مَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ۝۱۲۱﴾

در بسیاری از (در گوشی و) نجوای‌های‌شان خیری نیست، مگر که (با این کار) امر به صدقه دادن یا کار نیک، یا اصلاح در میان مردم کند. و هر کس برای خشنودی الله چنین کند، به زودی پاداش بزرگی به او خواهیم داد. ﴿۱۱۴﴾ و کسی که پس از آنکه هدایت (و راه حق) برایش روشن شد؛ با پیامبر مخالفت کند، و از راهی جز راه مؤمنان پیروی کند، ما او را به آنچه پیروی کرده؛ واگذاریم، و او را به جهنم در افکنیم^(۱)، و بد جایگاهی است. ﴿۱۱۵﴾ قطعاً الله، شرک آوردن به او را نمی‌آمرزد، و جز آن (هرگناهی) را برای هر که بخواهد می‌آمرزد. و هر کس به الله شرک آورد، پس بدون شک در گمراهی دوری افتاده است. ﴿۱۱۶﴾ (مشرکان) جز الله چیزهایی (= بت‌های) ماده را می‌خوانند و (در حقیقت) جز شیطان سرکش را نمی‌خوانند. ﴿۱۱۷﴾ الله او را از رحمت خویش دور ساخته، و او گفت: «از بندگان تو، سهمی معین خواهم گرفت. ﴿۱۱۸﴾ و مسلماً آن‌ها را گمراه می‌کنم، و آنان را به آرزوهای باطل افکنم، و به آنان دستور می‌دهم که گوش چهار پایان بشکافند، و وادار شان می‌کنم؛ تا خلقت و آفرینش الله را تغییر دهند». و هر کس شیطان را به جای الله ولی و دوست خود بگیرد، قطعاً زیانی آشکار کرده است. ﴿۱۱۹﴾ (شیطان) به آن‌ها وعده می‌دهد و آنان را به آرزو افکند، و شیطان جز فریب و باطل به آنان وعده نمی‌دهد. ﴿۱۲۰﴾ آن‌ها (= پیروان شیطان) جایگاه شان جهنم است، و هیچ راه فراری از آن نخواهند یافت. ﴿۱۲۱﴾

۱- مراد از مؤمنین صحابه گرامی هستند که اولین پیروان اسلام بودند، چرا که هنگام نزول این آیات غیر از صحابه گروهی به عنوان گروه مؤمنین وجود نداشت.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ
 جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
 وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا ۚ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٢٢﴾
 لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ
 يَعْمَلْ سُوءًا تَجَزَّ بِهِ وَلَا يُجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا
 وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ
 ذَكَرٍ أَوْ أُتِيَ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ
 وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٢٤﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ
 أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
 حَنِيفًا ۖ وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي
 السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ
 شَيْءٍ حَٰطِطًا ﴿١٢٦﴾ وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ ۚ قُلِ اللَّهُ
 يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي
 يَتَنَمَّى النِّسَاءِ الَّتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ
 وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ
 آلِ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ بِالْقِسْطِ ۚ وَمَا
 تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾

و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، بزودی آنان را درباغ‌هایی (از بهشت) وارد می‌کنیم که نهرها از زیر (درختان) آن جاری است، جاودانه در آن خواهند ماند، وعده الله حق است، و کیست که در گفتار (و وعده‌هایش) از الله راستگوتر باشد؟ ﴿۱۲۲﴾ (این فضیلت و برتری) به آرزوهای شما و آرزوهای اهل کتاب نیست، هر کس کار بدی انجام دهد، به کیفر آن خواهد رسید و جز خدا، یار و مددکاری برای خود نخواهد یافت. ﴿۱۲۳﴾ و کسی که چیزی از کارها شایسته را انجام دهد، چه مرد باشد یا زن، در حالی که او مؤمن باشد، اینان به بهشت داخل می‌شوند و کم‌ترین ستمی (باندازه‌ی گودی پشت هسته‌ی خرما) به آن‌ها نخواهد شد. ﴿۱۲۴﴾ و چه کسی نیک‌ آیین‌تر است از کسی که روی خود را به الله سپرد (و مخلصانه تسلیم شد) و نیکو کار (و فرمانبردار) بود و آیین پاک ابراهیم را پیروی کرد؟ و الله ابراهیم را به دوستی خود برگزیده‌است. ﴿۱۲۵﴾ و آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، از آن الله است، و الله به هر چیزی احاطه دارد. ﴿۱۲۶﴾ از تو (ای پیامبر) درباره‌ی زنان فتوا می‌خواهند، بگو: الله درباره آنان به شما فتوا می‌دهد و (همچنین) آنچه در کتاب (=قرآن کریم) بر شما خوانده می‌شود؛ درباره‌ی زنان یتیمی که آنچه را که برای آنان مقرر شده‌است (از مهر و میراث و حقوق) به آن‌ها نمی‌دهید، و می‌خواهید که با آن‌ها ازدواج کنید. و (نیز به شما توصیه می‌کند و فتوا می‌دهد در مورد) کودکان صغیر ناتوان، و اینکه با یتیمان به عدالت رفتار کنید، و آنچه از نیکی‌ها انجام می‌دهید، الله به آن آگاه است. ﴿۱۲۷﴾

وَإِنْ أَمْرًا خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ ۗ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ ۚ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝۱۲۸ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ ۖ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ ۚ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۝۱۲۹ وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِّنْ سَعَتِهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ۝۱۳۰ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ۝۱۳۱ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝۱۳۲ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرًا ۝۱۳۳ مَن كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِندَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ۝۱۳۴

و اگر زنی، از ناسازگاری یا اعراض شوهرش بیم داشت، پس بر آن دو گناهی نیست که با هم صلح کنند، و صلح، بهتر است، - اگر چه نفس‌ها را بخل فرا گرفته است - و اگر نیکی کنید و پرهیزگاری پیشه سازید (و گذشت کنید) قطعاً الله به آن چه انجام می‌دهید؛ آگاه است. ﴿۱۲۸﴾ و هر چند بکوشید هرگز نمی‌توانید (از نظر محبت قلبی) در میان زنان عدالت برقرار کنید. پس یکسره به سوی یکی میل نکنید، که دیگری را بلا تکلیف (و سرگشته) رها کنید^(۱)، و اگر راه اصلاح پیش گیرید، و پرهیزگاری کنید، الله آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۱۲۹﴾ و اگر آن دو از یکدیگر جدا شوند، الله هر کدام از آن‌ها را با فضل و کرم خود بی‌نیاز می‌کند، و الله گشایشگر حکیم است. ﴿۱۳۰﴾ و آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است از آن الله است، و ما به کسانی که پیش از شما کتاب (آسمانی) به آن‌ها داده شدند و (نیز) به شما سفارش کردیم که «از الله بترسید» (و یکتا پرست باشید) و اگر کافر شوید (بدانید) آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است از آن الله است، و الله بی‌نیاز (و) ستوده است. ﴿۱۳۱﴾ و آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است از آن الله است، و الله برای کارسازی کافی است. ﴿۱۳۲﴾ ای مردم! اگر او بخواهد، شما را از میان می‌برد و دیگران را (به جای شما) می‌آورد، و الله بر این (کار) تواناست. ﴿۱۳۳﴾ هر کس که پاداش دنیوی بخواهد؛ پس (بداند که) پاداش دنیا و آخرت نزد الله است. و الله شنوای بینا است. ﴿۱۳۴﴾

۱- منظور از آن کسانی هستند که بیش از یک همسر داشته باشند، البته از نظر محبت قلبی نمی‌شود، بین همسران عدالت برقرار کرد چرا که محبت عمل قلب است و از اختیار انسان خارج می‌باشد، خود رسول الله ﷺ نیز از میان همسرانشان عایشه را زیاده‌تر دوست می‌داشتند.

﴿يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ ۚ إِنَّ يَكُفِّرُ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أُولَىٰ بِهِمَا ۖ فَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا ۚ وَإِنْ تَلَوُّوا أَوْ تَعْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝۱۳۵﴾ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۚ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ۖ وَالْيَوْمِ الْأَخِيرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ۝۱۳۶﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ أَزْدَادُوا كُفْرًا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ۝۱۳۷﴾ بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝۱۳۸﴾ الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ أَبِيتُّوهُمْ عَنْدهُمْ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۝۱۳۹﴾ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ ءَايَتَ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ تَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلُهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ۝۱۴۰﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! برپا دارنده‌ی عدالت باشید، برای الله شهادت دهید؛ اگر چه به زیان خود شما یا پدر و مادر و نزدیکان (شما) باشد، اگر (مدعی علیه) توانگر یا فقیر باشد. (به هر حال) الله به آنان سزاوارتر (و مهربان‌تر) است. پس از هوای نفس پیروی نکنید، که از حق منحرف می‌شوید و اگر زبان را بگردانید (و حق را تحریف کنید) یا (از اظهار حق) اعراض کنید، مسلماً الله به آنچه انجام می‌دهید؛ آگاه است. ﴿۱۳۵﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! به الله و پیامبرش و کتابی که بر او نازل کرده و کتابی که پیش از این فرستاده‌است؛ ایمان بیاورید (و بر آن پایدار باشید) و هر کس به الله و فرشتگان و کتاب‌هایش و پیامبرانش و روز قیامت کافر شود؛ بتحقیق در گمراهی دور و درازی افتاده‌است. ﴿۱۳۶﴾ همانا کسانی که ایمان آورده‌اند، سپس کافر شدند، باز ایمان آوردند، سپس کافر شدند، آنگاه بر کفر (خود) افزودند؛ الله هرگز آنان را نخواهد بخشید، و آن‌ها را به راه (راست) هدایت نخواهد کرد. ﴿۱۳۷﴾ منافقان بشارت ده که برایشان عذابی دردناک است. ﴿۱۳۸﴾ آنان که کافران را به جای مؤمنان به دوستی بر می‌گزینند، آیا به نزد آنان عزت می‌جویند؟ پس (بدانند که) عزت همه از آن الله است. ﴿۱۳۹﴾ و مسلماً (الله) در قرآن (این حکم) را بر شما نازل کرده که چون شنیدید (افرادی) آیات الله را انکار می‌کنند و آن را به ریشخند می‌گیرند با آنان نشینید تا به سخن دیگری پردازند (و اگر با آنان بنشیند) در این صورت قطعاً شما (نیز) هم مانند آن‌ها خواهید بود. همانا الله همه‌ی منافقان و کافران را در جهنم گرد می‌آورد. ﴿۱۴۰﴾

الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحْذِوْكُمْ عَلَيْهِمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ۚ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ وَلَن تَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِّعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَآؤُنَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾ مُذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ ۚ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا ﴿١٤٤﴾ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَسَوْفَ يُؤْتِي اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾ مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِن شَكَرْتُمْ وَءَامَنْتُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

کسانی که همواره انتظار می کشند (و مراقب شما هستند) اگر فتح و پیروزی از جانب الله نصیب شما گردد، می گویند: «مگر ما شما نبودیم؟» و اگر بهره ای نصیب کافران گردد، گویند: «مگر ما بر شما چیره نشده ایم (و پشتیبان شما نبودیم) و شما را از (آسیب) مؤمنان بازداشتیم؟». پس الله در روز قیامت میان شما داوری می کند، و الله هرگز برای کافران راهی به (زیان) مؤمنان قرار نداده است. ﴿۱۴۱﴾ بی شک منافقان (بگمان خودشان) الله را فریب می دهند، در حالی که او آنها را فریب می دهد، و چون به نماز برخیزند؛ با سستی و کاهلی بر می خیزند، در چشم مردم خود نمایی می کنند (در نمازشان) الله را جز اندکی یاد نمی کنند. ﴿۱۴۲﴾ (منافقان) بین این دو (گروه مؤمنان و کافران) دو دل و سرگشته اند. نه با اینانند و نه با آنان اند، و هر کس را که الله گمراهی کند، راهی برای او نخواهی یافت. ﴿۱۴۳﴾ ای کسانی که ایمان آوردید! کافران را به جای مؤمنان دوستان (خود) نگیرید، آیا می خواهید (با این کار) برای الله دلیل آشکاری بر ضد خود پدید آورید؟ ﴿۱۴۴﴾ همانا منافقان در پایین ترین طبقه (= درکات) آتش (جهنم) هستند، و هرگز یآوری برای آنها نخواهی یافت. ﴿۱۴۵﴾ مگر آنان که توبه کردند و جبران و اصلاح نمودند، و به الله تمسک جستند و دین خود را برای الله خالص گردانند، پس اینان با مؤمنان خواهند بود، و الله به زودی مؤمنان را پاداش بزرگی خواهد داد. ﴿۱۴۶﴾ الله چه نیازی به عذاب شما دارد اگر سپاسگزاری کنید و ایمان آورید؟! و الله شکرگزار داناست. ﴿۱۴۷﴾

﴿ لَا تَحِبُّ إِلَهَ الْجَهَرِ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴾ ﴿١٤٨﴾ إِنْ تُبَدُّوا خَيْرًا أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾ إِنْ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ يُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُوا نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُولَٰئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجْرُهُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٥٢﴾ يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تَنْزِلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَىٰ أَكْبَرَ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ۚ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذَلِكَ ۚ وَءَاتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَانًا مُّبِينًا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

اللہ بانگ برداشتن به سخنان ناروا را دوست ندارد، مگر (از جانب) آن کس که مورد ستم واقع شده باشد، و الله شنوای داناست. ﴿۱۴۸﴾ اگر کار نیک آشکار کنید یا آن را پنهان دارید، یا از بدی و (ستمی که به شما رسیده) گذشت نمایید، پس (بدانید که) الله آمرزنده‌ی تواناست. ﴿۱۴۹﴾ همانا کسانی که به الله و پیامبرانش کفر می‌ورزند و می‌خواهند میان الله و پیامبرانش جدایی بیندازند؛ و می‌گویند: «به بعضی ایمان می‌آوریم؛ و بعضی را انکار می‌کنیم» و می‌خواهند بین این (و آن) راهی (برای خود) برگزینند. ﴿۱۵۰﴾ آن‌ها در حقیقت کافرنند، و برای کافران عذاب خوارکننده‌ای آماده کرده‌ایم. ﴿۱۵۱﴾ و کسانی که به الله و پیامبرانش ایمان آورده و میان هیچ یک از آنان جدائی نیفکندند؛ اینان بزودی پاداش‌شان را (الله) خواهد داد، و الله آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۱۵۲﴾ اهل کتاب (= یهودیان) از تو می‌خواهند که کتابی از آسمان (یکجا) بر آن‌ها نازل کنی، همانا آن‌ها از موسی، بزرگ‌تر از این را خواستند و گفتند: «الله را آشکارا به ما نشان بده». پس بخاطر این ظلم و ستمکاری شان صاعقه آن‌ها را فرو گرفت، سپس بعد از آنکه معجزه و دلایل روشن برایشان آمد، گوساله را (به خدائی) گرفتند، و ما از آن گناه در گذشتیم (و بخشیدیم). و به موسی حجت (و برهان) آشکاری دادیم. ﴿۱۵۳﴾ و بخاطر گرفتن پیمان از ایشان (کوه) طور را بر فراز آن‌ها بر افراشتیم و به آن‌ها گفتیم: «سجده کنان به دروازه (بیت المقدس) داخل شوید.» و (نیز) به آنان گفتیم: در روز شنبه تجاوز نکنید (و از صید ماهی دست بکشید) و از آنان پیمان محکمی گرفتیم. ﴿۱۵۴﴾

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ
 الْأَنْبِيَاءَ بَغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۚ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ
 عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾ وَبِكُفْرِهِمْ
 وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ هَتْنًا عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا
 قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا
 صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي
 شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ ۚ وَمَا
 قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا
 حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ
 قَبْلَ مَوْتِهِ ۚ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِدًا ﴿١٥٩﴾
 فَبُطِّلَ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَمًا عَلَيْهِمْ طَبِيتٌ أُحِلَّتْ
 لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾ وَأَخَذَهُمُ
 الرَّبُّوا وَقَدْ بُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ
 وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾ لَكِنَّ
 الرَّاكِبِينَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ
 إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَالْقَائِمِينَ الصَّلَاةَ
 وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
 أُولَٰئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

پس بخاطر پیمان شکنی شان و انکار آیات خدا، و به ناحق کشتن پیامبران و (این) گفته شان که دل های ما در پرده است (و سخنان پیامبر را درک نمی کنیم). بلکه الله به سبب کفرشان بر (دل های) آنها مهر زده است؛ پس

جز عده کمی ایمان نمی آورند. ﴿۱۵۵﴾ و (نیز) بخاطر کفرشان و تهمت بزرگی که بر مریم زدند. ﴿۱۵۶﴾ و (نیز) بخاطر این گفته شان که «ما مسیح، عیسی پسر مریم پیامبر الله را کشتیم». در حالی که نه او را کشتند و نه به دار آویختند، لکن امر بر آنها مشتبه شد، و هر آینه آنان که در (بارهی قتل) او اختلاف کردند، قطعاً از آن در شک هستند، و علم به آن ندارند و تنها از گمان پیروی می کنند و به یقین او را نکشته اند. ﴿۱۵۷﴾ بلکه الله او را به سوی خود بالا برد، و الله پیروزمند حکیم است. ﴿۱۵۸﴾ و (کسی) از اهل کتاب نیست مگر این که قبل از مرگش به او (= حضرت عیسی) ایمان می آورد، و (عیسی) روز قیامت بر آنها گواه خواهد بود^(۱). ﴿۱۵۹﴾ پس به (کیفر) ستمی که قوم یهود مرتکب شدند، و (نیز) بخاطر جلو گیری بسیار آنها از راه خدا، چیزی های پاکیزه ای را که برایشان حلال بود؛ بر آنها حرام کردیم. ﴿۱۶۰﴾ و (نیز) به سبب ربا گرفتن شان، در حالی که از آن نهی شده بودند، و (نیز) به سبب آنکه اموال مردم را به ناحق می خورند، و ما برای کافران شان عذاب دردناکی آماده کردیم. ﴿۱۶۱﴾ ولی (دانشمندان و) راسخان در علم از آنان و مؤمنان، به آنچه بر تو نازل شده و آنچه پیش از تو نازل گردیده؛ ایمان می آورند، و (همچنین) بر پا دارندگان نماز و زکات دهندگان، و مؤمنان به الله و روز قیامت؛ بزودی به همه ی آنها پاداش بزرگی خواهیم داد. ﴿۱۶۲﴾

۱- این آیه بر نزول حضرت عیسی علیه السلام از آسمان دلالت دارد، به سوره آل عمران آیه: ۵۵ و کتاب نشانه های قیامت ص: ۱۲۱ رجوع کنید.

﴿ إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ ۚ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زُبُورًا ﴾ ﴿١٣٢﴾ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ۚ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿١٣٣﴾ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٣٤﴾ لَكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ ۖ وَالْمَلَكُ يَشْهَدُونَ ۚ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٣٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١٣٧﴾ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٣٨﴾ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَهُمُ الرُّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَتَأْمِنُوا حَيْرًا لَكُمْ ۚ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٣٩﴾

همانا ما به تو وحی فرستادیم^(۱) همان گونه که به نوح و

پیامبران بعد از او وحی فرستادیم و (نیز) به ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و اسباط (= نوادگان دوازده گانه) و عیسی و ایوب و یونس و هارون و سلیمان وحی فرستادیم و به داود زبور دادیم. ﴿۱۶۳﴾ و پیامبرانی (مبعوث کردیم) که سرگذشت آنها را پیش از این برای تو بیان کرده‌ایم، و پیامبرانی که سرگذشت آنها را بیان نکردیم، و الله (بدون واسطه) با موسی سخن گفت. ﴿۱۶۴﴾ پیامبرانی که بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده بودند، تا بعد از (آمدن) این پیامبران برای مردم بر الله حجتی نباشد و الله پیروزمند حکیم است. ﴿۱۶۵﴾ لیکن الله به آنچه بر تو نازل کرده‌است؛ گواهی می‌دهد، که آن را به علم خود نازل کرده‌است، و فرشتگان (نیز) گواهی می‌دهند، و (اگر چه) گواهی الله کافی است. ﴿۱۶۶﴾ هر آینه آنان که کافر شدند و (مردم را) از راه الله باز داشتند، محققاً در گمراهی دوری گرفتار شده‌اند. ﴿۱۶۷﴾ آنان که کافر شدند و ستم کردند، الله هرگز آنها را نخواهد بخشید و آنها را به راهی هدایت نخواهد کرد. ﴿۱۶۸﴾ مگر راه جهنم، که جاودانه در آن خواهند ماند و این (کار) بر الله آسان است. ﴿۱۶۹﴾ ای مردم، بی گمان پیامبر (موعود محمد ﷺ) با (آیین) حق از جانب پروردگارتان برای شما آمد، پس به او ایمان بیاورید که برای شما بهتر است، و اگر کافر شوید؛ پس یقیناً (بدانید که) آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن الله است، (و کفر شما به او زیانی نمی‌رساند) و الله دانای حکیم است. ﴿۱۷۰﴾

۱- ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها می‌گوید: حارث بن هشام از رسول الله ﷺ پرسید: ای رسول الله! وحی چگونه بر تو نازل می‌شود؟ رسول الله ﷺ فرمودند: «گاهی مانند صدای زنگ (به صورت زمزمه) نازل می‌شود و این سخت‌ترین نوع آن است، و پس از فراگرفتن وحی این کیفیت خاتمه پیدا می‌کند، گاهی هم فرشته وحی به صورت انسان می‌آید و با من سخن می‌گوید و من گفته‌هایش را حفظ می‌کنم».

ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها می‌گوید: در فصل زمستان و شدت سرما، شاهد نزول وحی بر پیامبر ﷺ بودم، و در این هنگام چون وحی تمام می‌شد، پیشانی رسول الله ﷺ خیس عرق می‌شد و از آن عرق می‌چکید. (صحیح بخاری: ۲)

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا
 عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ
 رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ
 مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا
 خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ سُبْحَنَهُ أَنْ
 يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٧١﴾ لَنْ يَسْتَنْكِفَ
 الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ
 الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ
 فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴿١٧٢﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ
 مِنْ فَضْلِهِ ﴿١٧٣﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنْكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا
 فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧٤﴾ يَتَأَيَّأُ النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ
 بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ﴿١٧٥﴾
 فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَأَعْتَصَمُوا بِهِ
 فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ
 صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿١٧٦﴾

ای اهل کتاب! در دین خود غلو نکنید و درباره‌ی
 الله جز حق نگویید، همانا مسیح عیسی پسر مریم
 فرستاده‌ی الله و کلمه‌ی اوست؛ که او را به مریم القا
 نمود، و روحی از جانب اوست، پس به الله و
 پیامبرانش ایمان بیاورید، و نگویید: (الله) سه گانه
 است، (از این سخن) باز آید که برای شما بهتر
 است، الله تنها معبود یگانه است و از این که فرزندی
 داشته باشد پاک (و منزّه) است، آنچه در آسمان‌ها و
 آنچه در زمین است از آن اوست و الله برای
 کارسازی کافی است. ﴿۱۷۱﴾ مسیح هرگز ابا ندارد
 که بنده‌ی الله باشد، و نه فرشتگان مقرب (ابا دارند) و
 هر کس از بنده گی او سر باز زند و تکبر کند،
 بزودی همه‌ی آن‌ها را (در قیامت) نزد خود محشور
 خواهد کرد. ﴿۱۷۲﴾ اما آنان که ایمان آوردند و
 کارهای شایسته انجام دادند، پاداش‌هایشان را بطور
 کامل خواهد داد، و از فضل خویش بر آن‌ها خواهد
 افزود، و اما آنان که ابا کردند و تکبر ورزیدند، آنان
 را به عذابی دردناک عذاب می‌کند، و برای خود غیر
 از خدا، دوست و یآوری نخواهند یافت. ﴿۱۷۳﴾ ای
 مردم! همانا دلیل و حجتی از جانب پروردگارتان
 برای شما آمد، و نوری آشکار به سوی شما نازل
 کردیم. ﴿۱۷۴﴾ اما آنان که به الله ایمان آوردند و
 به او تمسک جستند، بزودی همه را در رحمت و
 فضل خود، وارد خواهد کرد، و آنان را در راه راستی
 به سوی خود هدایت‌شان می‌کند. ﴿۱۷۵﴾

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنْ امْرَأُؤُا
 هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُدْ أُخْتُ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ
 وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ
 فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا
 وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
 أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧٦﴾

از تو (درباره ی کلاله = مرده نه فرزند دارد نه پدر) فتوا
 می خواهند، بگو: «الله در (باره ی) کلاله برای شما فتوی
 می دهد، اگر مردی بمیرد که فرزند نداشته باشد و برای او
 خواهری باشد، نصف اموالی را که به جا گذاشته، برای او
 است. و او تمام مال خواهر را به ارث می برد، (اگر خواهر
 بمیرد) در صورتی که فرزند نداشته باشد، و چنانچه دو
 (خواهرش) باقی باشند؛ دو سوم ترکه را می برند، و اگر
 چندین مردان و زنانی برادر و خواهر باشند برای هر مرد دو
 برابر سهم زن خواهد بود، الله (احکام خویش را) برای شما
 بیان می کند تا گمراه نشوید، و الله به همه چیز داناست».

﴿١٧٦﴾

سورة المائدة

سورة مائده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ
 بَيْمَةُ الْأَنْعَمِ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ غَيْرِ مُحِلِّي الصِّدِّ
 وَأَنْتُمْ حُرْمٌ إِنَّ اللَّهَ تَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١٧٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا لَا تَحْلُوا شَعِيرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهَرَ الْحَرَامَ وَلَا
 أَلْهَدَى وَلَا الْقَلْبِدَ وَلَا ءَامِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَبْتَغُونَ
 فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا
 وَلَا تَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوكُمْ عَنِ
 الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ
 وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا
 اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٧٨﴾

ای کسانی که ایمان آورده اید! به پیمان ها (و قرار دادهای
 خود) وفا کنید، (گوشت) چهار پایان برای شما حلال شده
 است، مگر آنچه بر شما خوانده می شود، و در حال احرام
 شکار را حلال نشمارید، همانا الله هر چه بخواهد حکم
 می کند. ﴿۱۷۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! (حرمت) شعائر
 الهی (را نگه دارید و بی حرمتی به آنها) را حلال ندانید، و
 نه ماه حرام را، و نه قربانی های بی نشان و نشاندار را، و نه
 قاصدان خانه الله را که فضل و خشنودی پروردگارشان را
 می طلبند. و چون از احرام بیرون آمدید، پس شکار کنید، و
 دشمنی گروهی که شما از مسجد الحرام باز داشتند، نباید
 شما را به تعدی و تجاوز وا دار کند. و در راه نیکو کاری و
 پرهیز گاری با همدیگر همکاری کنید و (هرگز) در راه گناه
 و تجاوز همکاری نکنید، و از الله بترسید، بی گمان الله سخت
 کیفر است. ﴿۱۷۸﴾

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أَلْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ
لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۚ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ
وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ
عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَمِ ۚ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ
الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ
وَأَخْشَوْنَ ۚ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ
عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ۚ فَمَنِ
أَضْطَرَّ فِي مَخْصَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ ۖ فَإِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢﴾ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ ۖ قُلْ
أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ ۚ وَمَا عَلَّمْتُم مِّنَ الْجَوَارِحِ
مُكَلِّبِينَ تَعْلَمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكَنَّ
عَلَيْكُمْ وَادْكُرُوا اللَّهَ عَلَيْهِ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣﴾ الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ ۖ
وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَّكُمْ وَطَعَامُكُمْ
حِلٌّ لَهُمْ ۖ وَالْحَصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ
أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَفِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي
أَحْدَانٍ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ
وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ ﴿٤﴾

(گوشت) مردار، و خون و گوشت خوک و آنچه (هنگام ذبح) نام غیر الله بر آن برده شود، و (حیوانات) خفه شده، و با ضربه مرده، و از بلندی افتاده، و به ضرب شاخ (حیوان دیگری) مرده، و آنچه درندگان خورده باشند، - مگر آنکه ذبح (شرعی) کرده باشید- و آنچه برای بت‌ها ذبح شده، و آنکه با تیرهای فال؛ بخت و قسمت طلب کنید (همه) بر شما حرام شده، و (روی آوردن به تمام) این‌ها فسق و نافرمانی است. امروز کافران از آیین شما مأیوس شدند، بنابر این از آن‌ها نترسید و از من بترسید، امروز دین شما را کامل کردم و نعمت خود را بر شما تمام نمودم، و اسلام را (بعنوان) دین برای شما برگزیدم. اما هر کس که از گرسنگی درمانده شود و مایل به گناه نباشد (مانعی ندارد که از گوشت‌های ممنوع بخورد) پس (بداند که) الله آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۳﴾ از تو می‌پرسند چه چیز برای آن‌ها حلال شده است؟ بگو: پاکیزه‌ها برای شما حلال گردیده و (نیز) آنچه از (صید) حیوانات شکاری و سگ‌های آموخته (و تربیت شده) که از آنچه الله به شما آموخته است به آن‌ها آموخته‌اید (بر شما حلال است) پس آنچه برای شما (صید می‌کنند و) نگاه می‌دارند، بخورید، و نام الله را (به هنگام فرستادن حیوان برای شکار) بر آن ببرید، و از الله بترسید، بی‌گمان الله زود شمار است. ﴿۴﴾ امروز پاکیزه‌ها برای شما حلال شده، و (همچنین) طعام اهل کتاب برای شما حلال است، و طعام شما برای آن‌ها حلال است و (نیز) زنان پاکدامن از مسلمانان و زنان پاکدامن از کسانی که پیش از شما به آن‌ها کتاب (آسمانی) داده شده، هر گاه که مهر آن‌ها را پردازید، در حالی که پاکدامن باشید، نه زنا کار و نه دوست پنهانی گیرنده (برای شما حلال است) و کسی که به (ارکان) ایمان کفر ورزد، همانا عملش تباه شده است و او در آخرت از زیانکاران خواهد بود. ﴿۵﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا
وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ
كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ
أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا
طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ
لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ
نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾ وَادْكُرُوا
نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَقَهُ الَّذِي وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ
﴿٧﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ
بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاَنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا
أَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ
بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! چون به نماز برخاستید؛
پس صورت خود و دست‌هایتان را تا آرنج بشوید^(۱) و

سرتان را مسح کنید، و پاهای‌تان را تا دو قوزک
(بشوید) و اگر جنب بودید؛ پس خود را پاک سازید (و
غسل کنید)، و اگر بیمار یا مسافر هستید، یا یکی از شما
از محل قضای حاجت آمده (=قضای حاجت کرده) یا
با زنان (تماس گرفته و) آمیزش کرده باشید، آنگاه آب
نیابید؛ پس با خاک پاکی تیمم کنید. و از آن بر
صورت‌تان و دست‌هایتان بکشید^(۲). الله نمی‌خواهد بر
شما دشواری قرار دهد، بلکه می‌خواهد شما را پاک
سازد و نعمتش را بر شما تمام کند، باشد که شکر
گزارید. ﴿۶﴾ و به یاد آورید نعمت الله را بر خویش، و
(به یاد آورید) پیمانی را که با تأکید از شما گرفت، آن
هنگام که گفتید: «شنیدیم و اطاعت کردیم» و از الله
بترسید، بی‌گمان الله از آنچه درون سینه‌هاست آگاه
است. ﴿۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! همواره برای
الله قیام کنید و به عدالت گواهی دهید، دشمنی با
گروهی شما را بر آن ندارد که عدالت نکنید؛ عدالت
کنید که به پرهیزگاری نزدیک‌تر است و از الله بترسید،
همانا الله به آنچه می‌کنید؛ آگاه است. ﴿۸﴾ الله به آنان
که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند و عده‌ی
آمرزش و پاداش بزرگی داده است. ﴿۹﴾

۱- این آیه وجوب وضو گرفتن و کیفیت آن را بیان می‌کند و در روز قیامت
یکی از ویژگی‌های امت محمد ﷺ این است که اعضای وضوی آنان
می‌درخشد، چنانکه در حدیث آمده است: «همانا امت من روز قیامت فرا
خوانده می‌شوند، در حالی که اعضای وضوی آن‌ها بر اثر وضو می‌درخشد.
بنابراین، هرکس که می‌تواند این نور و درخشش را بیشتر گرداند، پس
چنین کند (یعنی به خوبی و کامل وضو بگیرد)». (صحیح بخاری: ۵۹۸۴)

۲- رسول الله ﷺ در حدیث، کیفیت تیمم را چنین بیان کرده‌اند: «کافی است
که چنین کنی»: آنگاه دست‌هایش را یکبار بر زمین زد، پس آن‌ها را فوت
کرد، آنگاه چهره و دست‌هایش را مسح نمود. (صحیح بخاری: ۳۴۷) و در
حدیث دیگر به عمار بن یاسر نیز چنین فرمود: «این گونه برای تو کافی بود»
آنگاه دست‌هایش را بر زمین زد و آن‌ها را فوت کرد، و سپس چهره و
دست‌هایش را مسح نمود. (صحیح بخاری: ۳۳۸)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
 الْجَحِيمِ ﴿١٠٩﴾ يَتَأْتِيهِمُ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ
 عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ
 أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١٠﴾ وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي
 إِسْرَءِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي
 مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَءَامَنْتُمْ
 بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
 لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ
 تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ فَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ
 مِنْكُم فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١١١﴾ فَبِمَا نَقْضِهِم
 مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ
 الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ ۚ وَنَسُوا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوا بِهِ ۚ
 وَلَا تَزَالُ تَطَّلُعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ ۖ فَاعْفُ
 عَنْهُمْ وَأَصْفَحْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٢﴾

و کسانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند؛
 آنان اهل دوزخند. ﴿۱۰۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید!
 نعمت الله را بر خود به یاد آورید، آنگاه که گروهی (از
 دشمنان) قصد کردند که به سوی شما دست دراز کنند،
 پس (الله) دست آن‌ها را از شما باز داشت و از الله
 بترسید، و مومنان باید تنها بر الله توکل کنند. ﴿۱۱۰﴾
 همانا الله از بنی اسرائیل پیمان گرفت و از آن‌ها دوازده
 نقیب (= سرپرست) برانگیختیم. و الله (به آنان) فرمود:
 «من با شما هستم اگر نماز را برپا داشتید و زکات را
 پرداختید و به پیامبران من ایمان آوردید و آن‌ها را یاری
 نمودید و به الله قرض الحسنه دادید (در راه او انفاق
 نمودید) یقیناً گناهان‌تان را از شما می‌زدایم و شما را به
 باغ‌هایی (از بهشت) وارد می‌کنم که نه‌رها از زیر
 (درختان) آن جاری است، پس هر کس از شما بعد از
 این کافر شود؛ مسلماً از راه راست منحرف گردیده
 است». ﴿۱۱۱﴾ پس به خاطر پیمان شکنی شان آن‌ها را از
 رحمت خویش دور ساختیم و دل‌های شان را سخت
 گردانیدیم سخنان (خدا) را از موردش تحریف می‌کنند
 و بخشی از آنچه را که به آن پند داده شده بودند؛
 فراموش کردند، و پیوسته تو به خیانت (تازه‌ای) از آن‌ها
 آگاه می‌شوی؛ مگر عده کمی از آنان، پس از آن‌ها
 در گذرو روی بگردان، بی‌گمان الله نیکو کاران را
 دوست می‌دارد. ﴿۱۱۲﴾

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي أَخَذْنَا مِيثَقَهُمْ
فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ
وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ ۚ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا
كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٤﴾ يَتَأْهَلُ الْكِتَابِ قَدْ
جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا كُنْتُمْ
تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ ۚ قَدْ
جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٥﴾
يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ
وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ
إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٦﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا
إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ
وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ۚ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ سَخَّلَ مَا يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

و از کسانی که گفتند: ما نصرانی هستیم؛ پیمان گرفتیم^(۱)، پس بخشی از آنچه را که به آنان پند داده شده بودند؛ فراموش کردند، لذا ما (نیز) بین آنان تا روز قیامت عداوت و دشمنی افکندیم، و الله بزودی آنها را از آنچه انجام می‌دادند؛ آگاه خواهد ساخت. ﴿۱۴﴾ ای اهل کتاب! بتحقیق پیامبر ما به سوی شما آمد تا بسیاری از حقایق از کتاب (آسمان) را که کتمان کرده‌اید برای شما روشن سازد و از بسیاری درگذرد، به راستی از جانب الله نور و کتاب آشکاری به سوی شما آمد. ﴿۱۵﴾ الله بوسیله‌ی آن کسانی را که از خشنودی او پیروی کنند به راه‌های سلامت هدایت می‌کند و به فرمان خود آنها را از تاریکی‌ها به سوی روشنایی می‌برد و آنها را به راه راست هدایت می‌کند. ﴿۱۶﴾ کسانی که گفتند: «خدا، همان مسیح پسر مریم است» یقیناً کافر شدند. بگو: «اگر الله بخواهد مسیح پسر مریم و مادرش و همه‌ی کسانی را که روی زمین هستند؛ هلاک کند، چه کسی قدرت بر جلوگیری دارد؟ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آن دو است از آن الله است، هر چه بخواهد می‌آفریند و الله بر هر چیز تواناست»^(۲). ﴿۱۷﴾

۱- در کتاب انجیل به نصاری این حکم داده شده که هنگامی که محمد رسول الله ﷺ به عنوان پیامبر از طرف الله متعال برای جهانیان برگزیده شد، به او ایمان بیاورید و از او پیروی کنید.

۲- الله متعال قدرت و ملکیت کامل خود را بیان فرموده است که در حقیقت ردی می‌باشد بر بطلان عقیده نصاری که عیسی بن مریم را اله می‌دانند.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبُّهُ ۖ
قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُمْ ۖ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ
يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ ۚ وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٧﴾
يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى
فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ أَن تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا
نَذِيرٍ ۖ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١٨﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ۖ يَتَقَوْمِ آذْكُرُوا
نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ
مُلُوكًا وَءَاتَاكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٩﴾
يَتَقَوْمِ آذْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ
لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٠﴾
قَالُوا يَمْوَسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن
نَدْخُلُهَا حَتَّىٰ تَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن تَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا
دَاخِلُونَ ﴿٢١﴾ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ
أَنعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا آذْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا
دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُم غَالِبُونَ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن
كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٢﴾

یهود و نصاری گفتند: «ما فرزندان الله و دوستان او هستیم». بگو: «پس چرا شما را به کیفر گناهان تان عذاب می کند؟ بلکه شما (هم) بشری هستید از آنچه آفریده است، هر کس را بخواهد می آمرزد و هر کس را بخواهد عذاب می کند و فرمانروایی آسمان ها و زمین و آنچه میان آن دو است از آن الله است و بازگشت (همه) به سوی اوست» ﴿۱۸﴾ ای اهل کتاب! پیامبر ما پس از (انقطاع وحی و) فترتی از پیامبران به سوی شما آمد، که حقایق را برایتان بیان کند، تا مبدا (روز قیامت) بگویید: «نه بشارت دهنده ای به سوی ما آمد و نه بیم دهنده ای» پس بتحقیق (اینک) پیامبر بشارت دهنده و بیم دهنده به سوی شما آمده است. و الله بر همه چیز تواناست. ﴿۱۹﴾ (به یاد آورید) هنگامی را که موسی به قوم خود گفت: «ای قوم من، نعمت الله را بر خود بیاد آورید، آنگاه که در میان شما، پیامبرانی قرار داد و شما را فرمانروا (و شاهان) قرار داد و چیزهایی به شما بخشید که به هیچ یک از جهانیان نداده بود. ﴿۲۰﴾ ای قوم! به سرزمین مقدس که الله برایتان مقرر نموده است، وارد شوید، و به پشت سر خود باز نگردید (و عقب گرد نکنید) که زیان کار خواهید شد. ﴿۲۱﴾ گفتند: «ای موسی! بی گمان در آنجا قومی (زورمند و) ستمگرند، و ما هرگز وارد آن نمی شویم تا آن ها از آن بیرون شوند، پس اگر آن ها از آن بیرون شوند، قطعاً ما وارد خواهیم شد. ﴿۲۲﴾ دو تن از مردانی که (از الله) می ترسیدند و الله به آن ها نعمت ارزانی داشته بود گفتند: «شما از دروازه بر آنان وارد شوید پس هنگامی که وارد شدید، قطعاً شما پیروز خواهید شد، و بر الله توکل کنید؛ اگر ایمان دارید. ﴿۲۳﴾

قَالُوا يَمْوَسَىٰ إِنَّا لَنَنَدِّخُهَا أَبَدًا مَّا دَامُوا فِيهَا ۖ
فَاذْهَبْ أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ ۖ
﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي ۖ
فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَ
فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ ۖ أَرْبَعِينَ سَنَةً ۖ يَتِيهُونَ فِي
الْأَرْضِ ۚ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾
﴿٢٧﴾ وَآتِلْ عَلَيْهِم نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا
فَتَقَبَّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ
لَأَقْتُلَنَّكَ ۖ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٨﴾
لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ
إِلَيْكَ لِأَقْتُلَنَّكَ ۖ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾
إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ
أَصْحَابِ النَّارِ ۚ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٠﴾
فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ﴿٣١﴾ فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي
الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُورِي سَوْءَةَ أَخِيهِ ۚ قَالَ
يَوَيْلَتِي أَعْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ
فَأُورِيَ سَوْءَةَ أَخِي ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٣٢﴾

(بنی اسرائیل) گفتند: «ای موسی! تا زمانی که آن‌ها در آنجا هستند؛ ما هرگز وارد نخواهیم شد، تو و پروردگارت بروید و بجنگید؛ ما همین جا نشسته‌ایم.» ﴿۲۴﴾ (موسی) گفت: «پروردگارا! من تنها اختیار خودم و برادرم (هارون) را دارم؛ پس میان ما و این گروه نافرمان جدایی بیفکن.» ﴿۲۵﴾ (الله) فرمود: «آن (سرزمین مقدس) تا چهل سال بر آن‌ها حرام شده است پیوسته در زمین سرگردان خواهند بود، پس بر این گروه نافرمان غمگین مباش.» ﴿۲۶﴾ و (ای پیامبر ما) داستان دو فرزندان آدم (هابیل و قابیل) به حق بر آن‌ها بخوان: هنگامی که (هر کدام) برای تقرب (الهی) قربانی تقدیم کردند؛ پس از یکی پذیرفته شد و از دیگری پذیرفته نشد (او) گفت: «قطعاً تو را خواهم کشت» (برادرش) گفت: «الله فقط از پرهیزگاران می‌پذیرد (من) تقصیری ندارم» ﴿۲۷﴾ اگر تو دست برای کشتن من دراز کنی من هرگز دست خود را به سوی تو دراز نخواهم کرد تا تو را بکشم، زیرا من از الله پروردگار جهانیان می‌ترسم. ﴿۲۸﴾ من می‌خواهم که تو با گناه من و گناه خودت باز گردی (و بار هر دو را بر دوش کشی) و از اهل دوزخ باشی و این است سزای ستمکاران.» ﴿۲۹﴾ پس نفس (سرکش) او؛ کشتن برادرش را برایش آراسته (و موجه و آسان) جلوه داد، و او را کشت و از زیانکاران شد. ﴿۳۰﴾ آنگاه الله کلاغی را فرستاد که در زمین جستجو (و کاوش) می‌کرد تا به او نشان دهد چگونه جسد برادرش را بپوشاند او گفت: «وای بر من! آیا من آنقدر درمانده‌ام که همچون این کلاغ باشم و جسد برادرم را بپوشانم؟» و سرانجام (از کار زشت خود) پشیمان شد. ﴿۳۱﴾

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ
 نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
 النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ
 جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا
 مِنْهُمْ بَعَدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾ إِنَّمَا
 جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ
 فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ
 مِنْ خَلْفٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ
 فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾ إِلَّا
 الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ ۖ فَاعْلَمُوا
 أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٤﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ
 لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَ أَنَّ
 لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ ۚ مِنْ
 عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ ۖ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

﴿٣٦﴾

به همین سبب بر بنی اسرائیل مقرر داشتیم که هر کس
 انسانی را بدون اینکه مرتکب قتل نفس^(۱) یا فساد در
 زمین شده باشد؛ بکشد، چنان است که گویی همه‌ی
 مردم را کشته باشد و هر کس انسانی را از مرگ نجات
 دهد؛ چنان است که گویی همه‌ی مردم را زنده کرده
 است، و بی گمان پیامبران ما، با دلایل روشن برای آنها
 آمدند، بازهم بسیاری از آنها پس از آن در روی زمین
 تجاوز و اسراف کردند. ﴿۳۲﴾ سزای کسانی که با الله و
 پیامبرش می جنگند، و در زمین به فساد می کوشند، فقط
 این است که کشته شوند، یا به دار آویخته شوند، یا
 دست (راست) و پای (چپ) آنها بعکس یکدیگر بریده
 شود، و یا از سر زمین خود تبعید گردند، این رسوایی
 آنها در دنیاست، و در آخرت عذاب بزرگی خواهند
 داشت. ﴿۳۳﴾ مگر کسانی که پیش از آنکه بر آنان دست
 یابید، توبه کنند، پس بدانید که همانا الله آمرزنده‌ی
 مهربان است. ﴿۳۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از خدا
 بترسید، و به سوی او تقرب جوید و در راه او
 جهاد کنید، باشد که رستگار شوید. ﴿۳۵﴾ یقیناً
 کسانی که کافر شدند، اگر تمام آنچه در روی زمین
 است و همانند آن، متعلق به آنها باشد، و همه‌ی آن را
 برای نجات از عذاب روز قیامت فدیة بدهند، از آنان
 پذیرفته نخواهد شد، و عذاب دردناکی خواهند
 داشت. ﴿۳۶﴾

۱- در حدیث آمده که رسول الله ﷺ فرمود: «بزرگترین گناهان: ۱- شرک به الله

۲- کشتن ناحق ۳- نافرمانی والدین ۴- گواهی دروغ می باشد». (صحیح

بخاری: ۶۸۷۱)

۲- ملاحظه شود حاشیه (سورة آل عمران: ۸۵/۳).

يُرِيدُونَ أَنْ تَخْرُجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ
 مِنْهَا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٨﴾ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ
 فَاقْطِعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا ۗ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ
 عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٩﴾ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ
 فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ
 تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ
 يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾
 * يَتَأْتِيهَا الرُّسُولُ لَا تَحْزَنْكَ الَّذِينَ يُسْرِعُونَ فِي
 الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا ءَامَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ
 قُلُوبُهُمْ ۗ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا ۗ سَمَّعُونَ لِلْكَذِبِ
 سَمَّعُونَ لِقَوْمٍ ءَاخِرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ تَحْرِفُونَ ۚ أَلَكُم
 مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعُهُ ۗ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ
 وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا ۚ وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ
 لَهُ مِنْ اللَّهِ شَيْئًا ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ
 يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ ۚ هُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ ۖ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
 عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤٢﴾

می خواهند از آتش (جهنم) بیرون شوند، ولی نمی توانند
 از آن بیرون شوند (و راه گریزی نیست) و برای آنها
 عذابی پایدار است. ﴿۳۷﴾ دست مرد دزد و زن دزد را
 به سزای عملی که مرتکب شده اند؛ بعنوان یک عقوبتی

از جانب الله قطع کنید^(۱)، و الله نیرومند حکیم است.
 ﴿۳۸﴾ پس هر کس که بعد از (گناه و) ستمش توبه کند
 و (اعمال خود را) اصلاح و جبران نماید، همانا الله توبه او
 را می پذیرد، بی گمان الله آمرزنده ی مهربان است.
 ﴿۳۹﴾ آیا نمی دانی که فرمانروایی آسمان ها و زمین از
 آن الله است؟! هر کس را بخواهد عذاب می کند و هر
 کس را بخواهد می بخشد، و الله بر هر چیزی قادر است.
 ﴿۴۰﴾ ای پیامبر! کسانی که در (راه) کفر شتاب
 می کنند؛ تو را اندوهگین ن سازند، (چه) از کسانی که به
 زبان شان می گویند: «ایمان آوردیم» و قلب آنها ایمان
 نیاورده است، و (چه) از کسانی که یهودی هستند؛ گوش
 سپردگان به دروغند، و برای گروهی که نزد تو
 نیامده اند (برای جاسوسی) گوش فرا می دهند، آنها
 سخنان (خدا) را از جایگاه شان تحریف می کنند. و (به
 یکدیگر) می گویند: «اگر این (حکم تحریف شده) به
 شما داده شد، پس بپذیرید، و اگر آن را به شما داده نشد
 (از او) دوری کنید». و هر کس که الله گمراهی اش را
 خواسته باشد، هرگز در برابر الله برای او اختیار نداری (و
 نمی توانی از او دفاع نمایی) آنها کسانی هستند که الله
 نخواستہ دل های شان را پاک کند، برای آنان در دنیا
 رسوایی، و در آخرت برایشان عذاب بزرگی
 است. ﴿۴۱﴾

۱- برخی از فقهای ظاهری حکم این دزدی را عام می دانند یعنی مقدار دزدی
 شده چه کم باشد چه زیاد و چه از حرزش (جای مخصوص به خود) دزدی
 شده باشد یا از غیر از حرزش به هر صورت عقوبت دزدی را خواهد
 گرفت، ولی بعضی از فقها حرز و نصاب را شرط عقوبت قرار داده اند.
 محدثین نصاب دزدی را ربع دینار یا سه درهم (یا مبلغ مساوی به آن) قرار
 داده اند و در غیر این صورت دست قطع نخواهد شد و نیز از مچ دست قطع
 می شود نه از بغل که برخی به آن معتقدند.

سَمْعُونََ لِلْكَذِبِ أَكَلُونَ لِلسُّحْتِ ۚ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ ۚ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا ۚ وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾

وَكَيْفَ تَحْكُمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ ۚ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ ۚ تَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّيْنِونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ ۚ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَآخِشُونَ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَايَتِي ثَمَنًا قَلِيلًا ۚ

وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٤﴾

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنْ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ ۚ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ ۖ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ ۚ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٥﴾

آنان گوش سپردگان دروغند (و) مال حرام فراوان می خورند، پس اگر نزد تو آمدند در میان آنان داوری کن، یا از آنان روی بگردان، و اگر از آنان روی گردانی به تو هیچ زیانی نمی رسانند، و اگر داوری کردی، با عدالت در میان آن ها داوری کن، یقیناً الله عادلان را دوست دارد. ﴿۴۲﴾ و چگونه تو را به داوری می طلبند؟ در حالی که تورات نزد ایشان است، (و) حکم الله در آن است، سپس بعد از آن (از حکم تو) روی می گردانند، و اینان مؤمن نیستند. ﴿۴۳﴾ ما تورات را نازل کردیم که در آن هدایت و نور است، پیامبرانی که (در برابر فرمان خدا) تسلیم بودند، بر اساس آن برای یهود حکم می کردند و (همچنین) الله پرستان و دانشمندان، که حفاظت و پاسداری کتاب الله به آن ها سپرده شده و بر آن گواه بودند، (به آن حکم می کردند) پس از مردم نترسید، و از من بترسید، و آیات مرا به بهای ناچیز نفروشید، و هر کس به احکامی که الله نازل کرده است حکم نکند؛ کافر است. ﴿۴۴﴾ و در آن (= تورات) بر آن ها (= بنی اسرائیل) مقرر داشتیم که جان در برابر جان، و چشم در برابر چشم و بینی در برابر بینی، و گوش در برابر گوش، و دندان در برابر دندان می باشد، و (نیز) زخم ها را قصاص است. پس هر کس که از آن در گذرد (و ببخشد) آن کفاره (گناهان) او است، و هر کس به احکامی که الله نازل کرده است حکم نکند؛ ستمگر است. ﴿۴۵﴾

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَرِهِمْ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا
 بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ ۖ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى
 وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى
 وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾ وَلِيَحْكُمَ أَهْلُ الْإِنجِيلِ بِمَا
 أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ ۖ وَمَن لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
 فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ
 الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ
 الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ ۖ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا
 أَنْزَلَ اللَّهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ
 لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
 لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا
 ءَاتَكُم ۖ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ ۚ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ
 جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾ وَأَن
 أَحْكَمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ
 وَاحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
 إِلَيْكَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُصِيبَهُم
 بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٩﴾
 أَفَحُكْمَ الْجَنَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ
 حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

و در پی آن‌ها (= پیامبران پیشین) عیسی پسر مریم را
 فرستادیم که تصدیق کننده‌ی توراتی بود که پیش از او
 فرستاده شده بود، و انجیل را که در آن هدایت و نور بود
 به او دادیم که تصدیق کننده‌ی تورات پیش از او بود، و
 هدایت و موعظه‌ای برای پرهیزگاران بود. ﴿۴۶﴾ و اهل
 انجیل باید به آنچه الله در آن نازل کرده حکم کنند، و هر
 کس به آنچه الله نازل کرده حکم نکند؛ نافرمانند. ﴿۴۷﴾ و
 (این) کتاب (= قرآن) را به حق بر تو نازل کردیم در
 حالی که تصدیق کننده‌ی کتاب‌های که پیش از آن است و
 بر آن‌ها شاهد و نگاهبان است، پس به آنچه الله نازل کرده
 است در میان آن‌ها حکم کن و از هوی و هوس‌های آنان
 به جای آنچه از حق که به تو رسیده است، پیروی نکن (و
 از احکام الهی روی مگردان) ما برای هر کدام از شما،
 آیین و طریقه روشنی قرار دادیم و اگر الله می‌خواست
 همه‌ی شما را یک امت قرار می‌داد، ولی (خدا می‌خواهد)
 شما در آنچه به شما داده است بیازماید، پس در نیکی‌ها بر
 یکدیگر پیشی گیرید، بازگشت همه‌ی شما به سوی الله
 است، آنگاه از آنچه در آن اختلاف می‌کردید به شما خبر
 می‌دهد. ﴿۴۸﴾ و در میان آن‌ها (= یهود) بر اساس آنچه الله
 (در قرآن) نازل کرده حکم کن، و از هوس‌های آنان
 پیروی مکن، و از آنان بر حذر باش، مبدا تو را از بعضی از
 چیزهایی که الله بر تو نازل کرده منحرف نکنند، و اگر
 آن‌ها (از حکم تو) روی گردانند، پس بدان که الله
 می‌خواهد آنان را به (خاطر) پاره‌ای از گناهان‌شان مجازات
 کند، و بی‌گمان بسیاری از مردم نافرمانند. ﴿۴۹﴾ آیا آن‌ها
 حکم جاهلیت را می‌خواهند؟! چه کسی بهتر از الله، برای
 گروهی که یقین دارند، حکم می‌کند؟! ﴿۵۰﴾

﴿يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آلَ يَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ
 أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَإِنَّهُ
 مِنْهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾﴾ فَرَى
 الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسْرِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ
 نَحْشَىٰ أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ فَعَسَىٰ اللَّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ
 أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسْرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ
 نَٰدِمِينَ ﴿٥٢﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَهْـتُولَآءُ الَّذِينَ
 أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ أَنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ
 أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿٥٣﴾ يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا
 مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ
 وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ
 يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تَخَافُونَ لَوْمَةَ لَآئِمٍ ذَٰلِكَ
 فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٤﴾ إِنَّمَا
 وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ
 الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾ وَمَن يَتَوَلَّ
 اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ
 ﴿٥٦﴾ يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا
 دِينَكُمْ هُزُوءًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن
 قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾﴾

ای کسانی که ایمان آوردید! یهود و نصاری را به دوستی بر
 نگزینید، آنان دوستان یکدیگرند، و کسانی که از شما با آنها
 دوستی کنند، از آنها هستند، همانا الله گروه ستمکار را
 هدایت نمی کند. ﴿۵۱﴾ پس کسانی را که در دل های شان
 بیماری (= نفاق) است می بینی که در (دوستی با) آنان
 می شتابند (و) می گویند: «می ترسیم که آسیبی به ما برسد»
 پس نزدیک است که الله پیروزی یا چیزی (دیگر) از سوی
 خود (برای مسلمانان) پیش آورد، آنگاه (این افراد) از آنچه
 در دل خود پنهان داشتند، پشیمان گردند. ﴿۵۲﴾ و آن های
 که ایمان آورده اند می گویند: «آیا این ها (= منافقان) همان
 کسانی هستند که با نهایت تأکید به الله سوگند یاد می کردند،
 که آنان با شما هستند؟! اعمال شان تباه شد، و زیانکار شدند.
 ﴿۵۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! هر کس از شما که از
 دین خود برگردد (به الله زبانی نمی رساند) الله بزودی گروهی
 را می آورد که آنها را دوست دارد و آنها (نیز) او را
 دوست دارند، (آنان) در برابر مؤمنان فروتن و در برابر کافران
 سر سخت و گردان فراز هستند، در راه الله جهاد می کنند و از
 سرزنش هیچ سرزنش کننده ای نمی هراسند، این فضل الله
 است که به هر کس بخواهد می دهد، و الله گشایشگر
 داناست. ﴿۵۴﴾ یار و ولی شما تنها الله است، و پیامبر اش و
 آن ها که ایمان آورده اند، (همان) کسانی که نماز را بر پا
 می دارند و آنان با خشوع و فروتنی زکات را می دهند.
 ﴿۵۵﴾ و هر کس الله و پیامبر او و کسانی که ایمان آورده اند،
 دوست بدارد، (او از حزب الله است و) یقیناً حزب الله پیروز
 است. ﴿۵۶﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! آنان که دین
 شما را به تمسخر و بازی گرفته اند؛ از (اهل کتاب) کسانی که
 پیش از شما کتاب داده شده اند و (همچنین) کفار را؛ دوست
 نگیرید. و اگر ایمان دارید از الله بترسید. ﴿۵۷﴾

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوءًا وَلَعِبًا ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يٰٓأَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذَٰلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا ءَامَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ ؕ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ ﴿٦١﴾ وَتَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسْرِعُونَ فِي الْأَثَمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السَّحْتَ ۚ لَيْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّيُّونَ وَالْأَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْأَثَمَ وَأَكْلِهِمُ السَّحْتَ ۚ لَيْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا ۚ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ ۚ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۚ وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ ۚ كُلَّمَا أَوقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ ۚ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا ۚ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

و چون به نماز ندا دهید آن را به مسخره و بازی می گیرند، این بخاطر آن است که آن ها مردمی نابخردند. ﴿۵۸﴾ بگو: «ای اهل کتاب! آیا از ما خرده و عیب می گیرید؟! (مگر ما چه کرده ایم؟) جز اینکه به الله و آنچه بر ما نازل شده و آنچه پیش از این نازل شده است؛ ایمان آورده ایم، و حال آنکه بیشتر شما نافرمان (و از راه حق منحرف) هستید؟!» ﴿۵۹﴾ بگو: «آیا شما را خبر بدهم از کسانی که نزد الله کیفرشان بدتر از این است. کسانی که الله آن ها را از رحمت خود دور ساخته و بر آن ها خشم گرفته و بعضی از آن ها را بوزینه ها و خوک ها گردانیده و بت (= طاغوت) را پرستیده اند، اینان بد جایگاه تر و از راه راست گم گشته ترند». ﴿۶۰﴾ و چون نزد شما می آیند، می گویند: «ایمان آورده ایم». حال آنکه با کفر وارد شدند و با کفر خارج گشتند، و الله به آنچه کتمان می کنند، آگاه تر است. ﴿۶۱﴾ و بسیاری از آن ها را می بینی که در گناه و تجاوز، و خوردن مال حرام، شتاب می کنند، چه بد است عملی که انجام می دادند. ﴿۶۲﴾ چرا الله پرستان و دانشمندان آن ها را از سخنان گناه آلود، و خوردن مال حرام، نهی نمی کنند؟! چه بد است کاری که انجام می دادند. ﴿۶۳﴾ و یهود گفتند: «دست الله بسته است» دست هایشان بسته باد! و بخاطر آنچه گفتند، لعنت شدند. بلکه دو دست او گشاده است، هر گونه بخواهد می بخشد، و این آیات که از طرف پروردگارت بر تو نازل شده بر سر کشی و کفر بسیاری از آن ها می افزاید، و ما در میان آنان تا روز قیامت دشمنی و کینه افکنیم، و هر زمان آتش جنگی افروختند، الله آن را خاموش کرد، و آنان برای فساد در زمین می کوشند، و الله مفسدان را دوست ندارد. ﴿۶۴﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿٦٥﴾
 وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكْلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ^ج مِنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾
 * يَتَأْتِيهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ^ط وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ^ج وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ^ط إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾
 قُلْ يَتَأَهَّلَ الْكِتَابُ لِسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ^ط وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا^ط فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾
 إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارَى مِنْ ءَامِنٍ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾
 لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلًا^ط كَمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾

و اگر اهل کتاب ایمان بیاورند و تقوا پیشه کنند، یقیناً گناهان‌شان را خواهیم زدود و آن‌ها را به باغ‌هایی پر نعمت (بهشت) وارد خواهیم کرد. ﴿۶۵﴾ و اگر آنان تورات و انجیل، و آنچه را که از سوی پروردگارشان بر آن‌ها نازل شده (از کتاب‌های آسمانی و قرآن) بر پا دارند (و به آن عمل نمایند) از فراز و فرود پاهای‌شان (= از آسمان و زمین) روزی خواهند خورد، گروهی از آن‌ها معتدل و میانه رو هستند، و بسیاری از آنان اعمال بدی انجام می‌دهند. ﴿۶۶﴾ ای پیامبر! آنچه از طرف پروردگارت بر تو نازل شده است، (به مردم) برسان، و اگر (این کار) نکنی، رسالت او را نرسانده‌ای، و الله تو را از (شر) مردم حفظ می‌کند، همانا الله گروه کافران را هدایت نمی‌کند. ﴿۶۷﴾ بگو: «ای اهل کتاب! شما بر هیچ (آیین درستی) نیستید، مگر اینکه تورات و انجیل و آنچه را که از طرف پروردگارتان بر شما نازل شده است، بر پا دارید». و بتحقیق آنچه بر تو از سوی پروردگارت نازل شده، بر سرکشی و کفر بسیاری از آن‌ها می‌افزاید، پس بر (این) گروه کافران، غمگین مباش. ﴿۶۸﴾ همانا کسانی که ایمان آورده‌اند، و کسانی که یهودی هستند، و صابئان و نصاری، هر کس که به الله و روز قیامت ایمان بیاورد و کارهای شایسته انجام دهد، نه ترسی بر آن‌ها خواهد بود و نه آنان اندوهگین شوند. ﴿۶۹﴾ یقیناً ما از بنی اسرائیل پیمان گرفتیم، و رسولانی به سوی آن‌ها فرستادیم، هر گاه که پیامبری چیزی بر خلاف دلخواه آن‌ها می‌آورد، گروهی را تکذیب می‌کردند و گروهی را می‌کشتند. ﴿۷۰﴾

وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةً فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ ۚ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۖ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَبْنِي إِسْرَءِيلَ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۖ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ ۚ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهُ وَاحِدٌ ۚ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٤﴾ مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ ۖ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ ۗ أَنْظِرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ أَنْظِرْ أَنِّي يُؤْفَكُونَ ﴿٧٥﴾ قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۚ وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾

و پنداشتند که آزمایش (و مجازاتی) در کار نیست، لذا کور و کر شدند. سپس (توبه کردند و) الله توبه‌ی آنها را پذیرفت، باز بسیاری از آنها کور و کر شدند، و الله به آنچه انجام می‌دهند؛ بیناست. ﴿۷۱﴾ آنها که گفتند: «الله، همان مسیح پسر مریم است» یقیناً کافر شدند، در حالی که (خود) مسیح گفت: «ای بنی اسرائیل! الله را که پروردگار من و پروردگار شما است؛ پرستش کنید، همانا هر کس به الله شرک آورد، الله بهشت را بر او حرام کرده است، و جایگاه او دوزخ است، و ستمکاران را یاورى نیست». ﴿۷۲﴾ آنها که گفتند: «الله سومین (اقنوم) ثلاثه است» به یقین کافر شدند، معبودی (به حق) جز معبود یگانه نیست، و اگر از آنچه می‌گویند باز نایستند، قطعاً به کافران شان عذاب دردناکی خواهد رسید. ﴿۷۳﴾ آیا به سوی الله باز نمی‌گردند، و از او طلب آمرزش نمی‌کنند؟! و الله آمرزنده‌ی مهربان است.^(۱) ﴿۷۴﴾ مسیح پسر مریم فرستاده‌ای بیش نیست که پیش از او (نیز) فرستادگان دیگری بودند، و مادرش زنی راستگوی بود، هر دو غذا می‌خوردند، بنگر چگونه نشانه‌ها را برای آنها روشن می‌سازیم، پس بنگر چگونه (از حق) باز گردانده می‌شوند! ﴿۷۵﴾ بگو: «آیا چیزی را به جای الله می‌پرستید که دارای سود و زیانی برای شما نیست؟! و الله شنوای داناست». ﴿۷۶﴾

۱- الله متعال از توبه و استغفار بنده‌اش بسیار خوشنود می‌شود، می‌توان قدر و اندازه آن را از این حدیث سنجد: «الله متعال از توبه بنده‌اش از شخصی که شتر گم شده‌اش را در بیابان باید زیاده‌تر خوشنود می‌گردد». (صحیح بخاری: ۶۳۰۹)

قُلْ يٰٓأَهْلَ ٱلْكِتٰبِ لَا تَغْلُواْ فِى دِيْنِكُمْ غَيْرَ ٱلْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُواْ أَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّواْ مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّواْ كَثِيْرًا وَضَلُّواْ عَنْ سَوَآءِ ٱلسَّبِيْلِ ﴿٧٧﴾
لُعِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيْلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۚ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُواْ يَعْتَدُوْنَ ﴿٧٨﴾
كَانُواْ لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوْهُ لَبِئْسَ مَا كَانُواْ يَفْعَلُوْنَ ﴿٧٩﴾
تَرٰى كَثِيْرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِى ٱلْعَذَابِ هُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿٨٠﴾
وَكَانُواْ يُؤْمِنُوْنَ بِٱللَّهِ وَٱلنَّبِيِِّّ وَمَآ أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا ٱتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَآءَ وَلٰكِن كَثِيْرًا مِّنْهُمْ فَسِقُوْنَ ﴿٨١﴾
* لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ ٱلنَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا ٱلْيَهُودَ وَٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا ۗ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُم مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا ٱلَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِيْكَ ۚ ذٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِيْسِيْنَ وَرَهْبَآءًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٨٢﴾

بگو: «ای اهل کتاب! در دین خود به ناحق غلو (و زیاده روی) نکنید، و از هوس‌های گروهی که از پیش گمراه شدند و بسیاری را گمراه کردند و از راه راست منحرف گشتند؛ پیروی نکنید». ﴿۷۷﴾ کافران بنی اسرائیل، بر زبان داوود و عیسی پسر مریم لعنت شدند، این بخاطر آن بود که نافرمانی (و گناه) کردند و (از حد) تجاوز می نمودند. ﴿۷۸﴾ آن‌ها از کار زشتی که انجام می دادند، یکدیگر را نهی نمی کردند، قطعاً بد کاری انجام می دادند! ﴿۷۹﴾ بسیاری از آن‌ها را می بینی که با کافران (و بت پرستان) دوستی می کنند، چه بد است آنچه نفس هایشان برای آنان پیش فرستاده است، که الله بر آن‌ها خشم بیاورد، و آنان در عذاب جاودانه خواهند ماند^(۱). ﴿۸۰﴾ و اگر به الله و پیا مبر و آنچه بر او نازل شده، ایمان می آوردند (هرگز) آنان (کافران) را به دوستی بر نمی گزیدند، ولی بسیاری از آن‌ها فاسقند. ﴿۸۱﴾ به یقین دشمن ترین مردم نسبت به مؤمنان را؛ یهود و مشرکان^(۲) خواهی یافت، و نزدیک ترین دوستان به مؤمنان را؛ کسانی می یابی که می گویند: «ما نصاری هستیم». این بخاطر آن است که از (میان) آن‌ها کشیشان و تارکان دنیا هستند، و آن‌ها تکبر نمی ورزند. ﴿۸۲﴾

۱- این است نتیجه دوستی با اهل کفر که سبب خشم الله متعال می گردد و

سرانجام به عذاب دایمی دوزخ مبتلا می گردد.

۲- مراد از مشرکین آنانی اند که معتقد به معبودان متعدد هستند و نیز

بت پرست‌ها و کسانی که منکر وحدانیت الله متعال و رسالت محمد ﷺ

می باشند.

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَامَنَّا فَكُتِبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٢﴾ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٣﴾ فَأَثْبَهُمْ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٥﴾ يَتَأْتِيهِمُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُخْرِمُوا طَيِّبَتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٦﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَلًا طَيِّبًا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِءِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٧﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ ۖ فَكَفَرْتُمْ ۖ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۖ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ۚ ذَٰلِكَ كَفْرَةٌ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ ۚ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ ۚ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٨﴾

و چون آیاتی را که بر پیامبر نازل شده بشنوند، چشמהای آن‌ها را می‌بینی که اشک ریزان می‌شود، بخاطر حقیقتی که در یافته‌اند، و می‌گویند: «پروردگارا! ایمان آوردیم، پس ما را در زمره گواهان بنویس. ﴿۸۳﴾ چرا به الله و آنچه از حق به ما رسیده است، ایمان نیاوریم، در حالی که آرزو داریم پروردگارمان ما را در زمره صالحان در آورد». ﴿۸۴﴾ پس الله به خاطر این سخن که گفتند، به آن‌ها باغ‌هایی (از بهشت) پاداش داد که از زیر (درختان) آن نهرها جاری است، و جاودانه در آن خواهند ماند، و این است جزای نیکو کاران. ﴿۸۵﴾ و کسانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، آن‌ها اهل دوزخند. ﴿۸۶﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! چیزهای پاکیزه‌ای را که الله برای شما حلال کرده است (بر خود) حرام نکنید، و از حد تجاوز ننمایید، همانا الله متجاوزان را دوست نمی‌دارد. ﴿۸۷﴾ و از چیزهای حلال (و) پاکیزه‌ای که الله به شما روزی داده است؛ بخورید، و از الله که به او ایمان دارید؛ بترسید. ﴿۸۸﴾ الله شما را بخاطر سوگندهای لغو (و) بیهوده) تان مؤاخذه نمی‌کند، ولی شما را بخاطر سوگندهایی که (از روی قصد) محکم کرده‌اید؛ مؤاخذه می‌کند، پس کفاره‌ی آن اطعام ده مسکین است از غذاهای متوسطی که به خانواده‌ی خود می‌خورانید، یا لباس پوشانیدن آن‌ها، و یا آزاد کردن یک برده، پس اگر کسی (هیچ یک از این‌ها) نیابد، سه روز روزه بگیرد، این کفاره‌ی سوگندهای شماست، هر گاه که سوگند یاد کردید (و به آن وفا نکردید) و سوگندهای خود را حفظ کنید (و نشکنید) این چنین الله آیات خود را برای شما بیان می‌کند، باشد که شکر گزایید. ﴿۸۹﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْحَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ
وَالْأَزْلَمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقَعَ بَيْنَكُمْ
الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ
اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ ۖ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴿٩١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا ۚ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ
عَلَىٰ رَسُولِنَا ۚ أَلْبَلَغُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٢﴾ لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا
اتَّقَوْا وَءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَءَامَنُوا ثُمَّ
اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٣﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ
ءَامَنُوا لِيَجْلُوَنَكُمْ اللَّهُ بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالَهُ ۖ أَيَّدِيكُمْ
وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن تَخَافُهُ بِالْغَيْبِ ۚ فَمَنِ اعْتَدَىٰ
بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٤﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا
تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ ۚ وَمَن قَتَلَهُ ۖ مِنْكُمْ مُّتَعَمِّدًا
فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعْمِ تَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ
مِّنْكُمْ هَدِيًّا بَلِغَ الْكَعْبَةِ ۚ أَوْ كَفَرَةً ۚ طَعَامُ مَسْكِينٍ ۚ أَوْ
عَدْلُ ذَلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِه ۗ عَفَا اللَّهُ عَمَّا
سَلَفَ ۚ وَمَن عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللَّهُ مِنْهُ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! همانا شراب و قمار و بت‌ها، و تیرهای قرعه، پلید و از عمل شیطان است. پس از آن‌ها دوری کنید، تا رستگار شوید. ﴿۹۰﴾ همانا شیطان می‌خواهد با شراب و قمار در میان شما عداوت و کینه ایجاد کند و شما را از یاد الله و از نماز باز دارد؛ پس آیا شما خودداری خواهید کرد؟! ﴿۹۱﴾ و الله را اطاعت کنید و (نیز) پیامبر را اطاعت کنید و (از نافرمانی) برحذر باشید، پس اگر روی گردانید؛ بدانید که بر پیامبر ما جز ابلاغ آشکار چیز دیگری نیست. ﴿۹۲﴾ بر کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند گناهی در آنچه خورده‌اند نیست؛ اگر پرهیزکاری کنند و ایمان آورند و کارهای شایسته انجام دهند، سپس پرهیزکاری کنند و ایمان آورند، سپس پرهیزکاری کنند و نیکی نمایند، و الله نیکوکاران را دوست می‌دارد. ﴿۹۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! الله شما را به چیزی از شکار که دست‌ها و نیزه‌هایتان به آن می‌رسد؛ آزمایش می‌کند تا الله معلوم بدارد چه کسی در نهان از او می‌ترسد، پس هر کس بعد از آن تجاوز کند؛ برایش عذاب دردناکی خواهد بود. ﴿۹۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! در حال احرام شکار را نکشید، و هر کس از شما به عمد آن را بکشد؛ باید کفاره‌ای همانند آن از چهارپایان بدهد (بشرطی) که دو نفر عادل از شما (برابر بودن) آن را تصدیق کنند و (بصورت) قربانی به کعبه برساند یا (به جای قربانی) اطعام مساکین کند یا معادل آن روزه بگیرد تا کیفر عمل خود را بچشد، الله از آنچه گذشته در گذشت، و هر کس که (به این گناه) باز گردد؛ الله از او انتقام می‌گیرد، و الله نیرومند (و) انتقام‌گیر است. ﴿۹۵﴾

أَحْلَلْ لَكُمْ صَيْدَ الْبَحْرِ وَطَعَامَهُ، مَتَّعًا لَكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ^ط
وَحَرَّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدَ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا^{هـ} وَأَتَّقُوا اللَّهَ
الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٠٦﴾ جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ
الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَمًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ
وَالْقُلْتِيبَ^ع ذَلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠٧﴾
أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
﴿١٠٨﴾ مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ^{هـ} وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ
وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿١٠٩﴾ قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ
أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَتَّقُوا اللَّهَ يَتَأْوَلِي الْأَلْبَابَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿١١٠﴾ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ
أَشْيَاءَ إِنْ تُبَدَّ لَكُمْ تَسْؤُكُمْ وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ
الْقُرْآنُ تَبَدَّ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١١١﴾
قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ
﴿١١٢﴾ مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ خَيْرٍ وَلَا سَابِغَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا
حَامٍ^ط وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ^ط
وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١١٣﴾

و ماه حرام و قربانی (بی نشان) و قربانی نشاندار را
وسيله ای برای استواری و سامان بخشیدن (به کار) مردم
قرار داد، این (گونه احکام برای اینست که) بدانید
بتحقیق الله آنچه در آسمان ها و آنچه در زمین است
می داند، و مسلماً الله به هر چیز داناست. ﴿۹۷﴾ بدانید
که الله سخت کیفر است و (در عین حال) الله آمرزنده ی
مهربان است. ﴿۹۸﴾ بر پیامبر (وظیفه ای) جز رسانیدن
(پیام الهی) نیست، و الله آنچه را که آشکار می کنید و
آنچه را که پنهان می دارید؛ می داند. ﴿۹۹﴾ بگو: «ناپاک
و پاک یکسان نیست. و اگر چه کثرت ناپاک ها، تو را به
شگفتی اندازد»، پس ای خردمندان، از الله بترسید تا
رستگار شوید. ﴿۱۰۰﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! از
چیزهای نپرسید که اگر برای شما آشکار گردد، شما را
اندوهگین کند، و اگر به هنگام نزول قرآن، از آن ها
سؤال کنید برای شما آشکار می شود الله از آن ها عفو
کرده است، و الله آمرزنده ی بردبار است. ﴿۱۰۱﴾ به
راستی گروهی قبل از شما از آن سؤال کردند، سپس
(وقتی که جواشان آمد) بدان کافر شدند^(۱). ﴿۱۰۲﴾ الله
هیچ گونه «بحیره» و نه «سائبه» و نه «وصیله» و نه «حام» را
قرار نداده است، ولی کسانی که کافر شدند، بر الله دروغ
می بندند، و بیشترشان در نمی یابند. ﴿۱۰۳﴾

شکار دریا و طعام آن برای شما حلال شده است تا برای
شما و کاروانیان بهره ای باشد، و شکار بیابان تا موقعی که
در احرام هستید، بر شما حرام است، و از الله که بسوی او
محشور می شوید؛ بترسید. ﴿۹۶﴾ الله کعبه - بیت الحرام -

۱- روزی رسول الله ﷺ فرمود: «الله متعال حج را بر شما فرض نموده است». شخصی پرسید: آیا هر سال؟ رسول الله ﷺ خاموش ماند، او سه بار سؤال را تکرار کرد، رسول الله ﷺ فرمود: «اگر بلی می گفتم حتماً سالانه حج فرض می شد و اگر چنین می شد شما توان آن را نمی داشتید». (صحیح مسلم: ۱۳۳۷)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَاءَنَا ؕ أُولَٰئِكَ كَانَ ءَابَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٤﴾ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَيْكُمْ أَنفُسُكُمْ ۖ لَا يَضُرُّكُمْ مِّنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ ۚ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ أَوْ ءَاخَرَانِ مِّنْ غَيْرِكُمْ إِنِ أَنتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَبْتُمْكُمْ مُّصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْبِسُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنِ ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۖ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الْآثِمِينَ ﴿١٦﴾ فَإِنْ عَثَرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَءَاخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوَّلَيْنِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهِدْتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهِدَتِهِمَا وَمَا أَعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَن يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهَهَا أَوْ يَخَافُوا أَن تُرَدَّ أَسْمُنْ بَعْدَ أَيْمَنِهِمْ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٨﴾

و هنگامی که به آن‌ها گفته شود: «به سوی آنچه الله نازل کرده و به سوی پیامبر بیاید» گویند: «آنچه نیاکان‌مان را بر آن یافته‌ایم، ما را بس است». آیا اگر نیاکان آن‌ها چیزی نمی‌دانستند و هدایت نیافته بودند (باز هم از آن‌ها پیروی می‌کنند)؟ ﴿۱۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! مراقب خود باشید اگر شما هدایت یافته باشید، گمراهی کسانی که گمراه شده‌اند به شما زیانی نمی‌رساند، بازگشت همه‌ی شما به سوی الله است، آنگاه شما را از آنچه عمل می‌کردید؛ آگاه می‌سازد. ﴿۱۵﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! چون مرگ یکی از شما فرا رسد در موقع وصیت باید از میان شما دو نفر عادل را گواه بگیرید یا اگر مسافرت کردید و مصیبت مرگ به شما رسید (و مسلمانی را نیافتید) دو نفر از غیر خودتان را به گواهی بطلبید و اگر (هنگام ادای شهادت در صدق آن‌ها) شک کردید آن دو را بعد از نماز نگاه دارید تا به الله سوگند بخورند که: «ما حاضر نیستیم حق را به چیزی بفروشیم اگر چه خویشان‌مان باشند و شهادت الله را کتمان نمی‌کنیم که در این صورت از گناهکاران خواهیم بود». ﴿۱۶﴾ پس اگر معلوم شد که آن دو مرتکب گناه (خیانت) شده‌اند (و حق را کتمان نموده‌اند) دو نفر از کسانی که ستم دیده‌اند و نسبت به میت اولی هستند جای آن‌ها را خواهند گرفت، آنگاه به الله سوگند یاد کنند که: «گواهی ما از گواهی آن دو درست‌تر است؛ و ما تجاوزی نکرده‌ایم، و اگر چنین کرده باشیم از ستمکاران خواهیم بود». ﴿۱۷﴾ این (روش) به آنکه گواهی را به گونه‌ی درستش ادا کنند؛ نزدیک‌تر است، و یا بترسند که بعد از سوگندها (ی و رثه) سوگندهای‌شان رد شود؛ و از الله بترسید، و گوش فرا دهید و بدانید که) الله گروه فاسقان را هدایت نمی‌کند. ﴿۱۸﴾

﴿يَوْمَ تَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّمُ الْغُيُوبِ﴾ ١٠٩ ﴿إِذْ قَالَ اللَّهُ يَٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَذَكَّرُ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَلَدَتِكَ إِذْ أَيَّدْتُكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۖ وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ۖ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي ۖ وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي ۖ وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي ۖ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ﴾ ١١٠ ﴿وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَىٰ الْحَوَارِيِّينَ أَنْ ءَامِنُوا بِي وَبِرُّسُولِي قَالُوا ءَامَنَّا وَآشَهِدُ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ﴾ ١١١ ﴿إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ ۖ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ ١١٢ ﴿قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطَهِّرَ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَّقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ﴾ ١١٣

روزی که الله پیامبران را گرد آورد؛ آنگاه بگوید: «(در برابر دعوت حق) چه پاسخی به شما داده شد؟» گویند: «ما را علمی نیست؛ بی گمان تو خود دانای رازهای نهانی». ﴿١٠٩﴾ (به یاد بیاور) هنگامی را که الله (به عیسی پسر مریم) می فرماید: «ای عیسی پسر مریم! نعمتی را که به تو و مادرت بخشیدم به یاد آور؛ زمانی که تو را با «روح القدس» (جبرئیل) تقویت کردم، در گهواره و بزرگی با مردم سخن گفתי، و هنگامی که کتاب و حکمت، و تورات و انجیل را به تو آموختم، و هنگامی که به فرمان من از گل چیزی مانند شکل پرندۀ ای ساختی؛ پس در آن می دمیدی و به فرمان من پرندۀ ای می شد، و کور مادر زاد و مبتلا به بیماری پیسی را به فرمان من شفا می دادی، و آنگاه که مردگان را به فرمان من (زنده) بیرون می آوردی، و هنگامی که بنی اسرائیل را از آسیب رساندن به تو بازداشتی، آنگاه که دلایل روشن برای آنها آوردی، پس کسانی که از آنها کافر شدند؛ گفتند: «این ها جز جادوی آشکار (چیزی دیگر) نیست». ﴿١١٠﴾ (و به یاد آور) زمانی را که به حواریون وحی فرستادم که: «به من و فرستاده من، ایمان بیاورید» گفتند: «ایمان آوردیم، و گواه باش که ما تسلیم شده ایم». ﴿١١١﴾ (و به یاد آور) چون حواریون گفتند: «ای عیسی پسر مریم! آیا پروردگارت می تواند سفره ای از آسمان بر ما نازل کند؟». (عیسی در پاسخ) گفت: «اگر مؤمن هستید از الله بترسید». ﴿١١٢﴾ گفتند: «می خواهیم از آن بخوریم و دل های مان آرام گیرد و بدانیم که به ما راست گفته ای و بر آن از گواهان باشیم».

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ
السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ ۖ وَارْزُقْنَا
وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١٤﴾ قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُرِّلَهَا عَلَيْكُمْ ۖ فَمَنْ
يَكْفُرْ بَعْدَ مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ
الْعَالَمِينَ ﴿١١٥﴾ وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَٰعِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ قُلْتَ
لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّي إِلَهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ قَالَ سُبْحَنَكَ مَا
يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ ۚ إِن كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ
عَلِمْتَهُ ۚ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ۚ إِنَّكَ أَنْتَ
عَلَّمَ الْغُيُوبَ ﴿١١٦﴾ مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ ۚ أَنِ اعْبُدُوا
اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۚ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ ۖ فَلَمَّا
تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ
﴿١١٧﴾ إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ ۖ وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ
صِدْقُهُمْ ۚ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ خَالِدِينَ فِيهَا
أَبَدًا ۚ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾
لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ ۚ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١٢٠﴾

عیسی پسر مریم (دعا کرد و) گفت: بارالها، ای پروردگار ما، از آسمان سفره‌ای بر ما بفرست تا برای اول و آخر ما عیدی باشد و نشانه‌های از تو، و به ما روزی ده که تو بهترین روزی دهندگانی». ﴿۱۱۴﴾ الله (دعای او را اجابت کرد و) فرمود: «من آن را بر شما نازل می‌کنم؛ اما هر یک از شما که بعد از آن کافر شود، او را چنان عذابی می‌کنم که هیچ کس از جهانیان را چنان عذاب نکرده باشم!». ﴿۱۱۵﴾ و (بیاد بیاور) که الله می‌فرماید: «ای عیسی پسر مریم! آیا تو به مردم گفتی که من و مادرم را به عنوان دو معبود به جای الله انتخاب کنید؟» (عیسی) گوید: «تو منزه‌ای! من حق ندارم آنچه را که شایسته من نیست بگویم! اگر چنین سخنی را گفته باشم؛ بی گمان تو می‌دانی، تو از آنچه در ضمیر من است آگاهی و من از آنچه در ذات (پاک) توست؛ نمی‌دانم، یقیناً تو خود دانای رازهای نهانی. ﴿۱۱۶﴾ من چیزی جز آنچه مرا به آن فرمان دادی به آن‌ها نگفتم (به آن‌ها گفتم): الله را بپرستید که پروردگار من و پروردگار شماست و تا زمانی که در میان آن‌ها بودم مراقب و گواه‌شان بودم و چون مرا بر گفستی تو خودت مراقب آن‌ها بودی و تو بر هر چیز گواهی. ﴿۱۱۷﴾ اگر آن‌ها را عذاب کنی آنان بندگان تو هستند و اگر آن‌ها را بیامری تو نیرومند حکیمی». ﴿۱۱۸﴾ الله فرمود: «امروز؛ روزی است که راستی راستگویان به آن‌ها سود می‌بخشد، برای آن‌ها باغ‌های (از بهشت) است که نهرها از زیر (درختان) آن جاری است و تا ابد، جاودانه در آن می‌مانند، الله از آن‌ها خشنود است و آن‌ها از او خشنودند، این رستگاری بزرگ است». ﴿۱۱۹﴾ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه در آن‌هاست از آن الله است؛ و او بر هر چیز تواناست. ﴿۱۲۰﴾

سورة الأنعام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ
الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ۚ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١﴾
هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا ۚ وَأَجَلٌ
مُّسَمًّى عِنْدَهُ ۚ ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ اللَّهُ فِي
السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا
تَكْسِبُونَ ﴿٣﴾ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا
كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا
جَاءَهُمْ ۚ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَتُهُمْ ۖ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٥﴾
أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّهِمْ فِي
الْأَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَكُمْ وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ
مِدْرَارًا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ
بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا ۖ آخِرِينَ ﴿٦﴾ وَلَوْ
نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧﴾ وَقَالُوا لَوْلَا
أُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكَ لَقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا
يُنْظَرُونَ ﴿٨﴾

سورة انعام

به نام الله بخشنده مهربان

ستایش برای الله است که آسمان‌ها و زمین را آفرید و
تاریک‌ها و نور را پدید آورد، و با این همه آن‌هایی که
کافران شدند با پروردگار خویش دیگری را برابر می‌دارند
(و به او شرک می‌آورند). ﴿۱﴾ او کسی است که شما را از
گِل آفرید، سپس مدتی را مقرر کرد، و (برای قیامت) مدتی
معین نزد اوست، با این همه شک می‌کنید. ﴿۲﴾ و اوست الله
معبود در آسمان‌ها و در زمین، نهان شما و آشکار شما را
می‌داند، و آنچه به دست می‌آوردید (و انجام می‌دهید)
می‌داند. ﴿۳﴾ و هیچ نشانه‌ای از نشانه‌های پروردگارشان
برای آنان نمی‌آید، مگر اینکه روی گردان می‌شوند. ﴿۴﴾ به
راستی آنان حق را هنگامی که سراغ‌شان آمد، تکذیب
کردند، پس به زودی خبر چیزهایی که به مسخره می‌گرفتند
به آن‌ها خواهد رسید. ﴿۵﴾ آیا ندیدند که پیش از آن‌ها چه
قدر از امت‌ها را هلاک کردیم؟ (امت‌های) که در زمین به
آن‌ها (قدرت و) اقتدار داده بودیم که به شما (چنان قدرت و)
اقتداری نداده‌ایم، و باران‌های پی در پی از آسمان بر آن‌ها
فرستادیم، و از زیر (آبادی‌های) آن‌ها رودها را جای ساختیم،
آنگاه آنان را به کیفر گناهان‌شان نابودشان کردیم، و پس از
آن‌ها گروهی دیگر را پدید آوردیم. ﴿۶﴾ و اگر کتابی
(نوشته) بر کاغذ بر تو نازل کنیم، که آن را با دست‌های خود
لمس کنند؛ قطعاً کسانی که کافر شدند، می‌گویند: «این
(چیزی) جز جادویی آشکار نیست». ﴿۷﴾ و گفتند: «چرا
فرشته‌ای بر او نازل نشده است؟ (تا او را تصدیق کند؟)» و
اگر فرشته‌ای می‌فرستادیم، (و ایمان نمی‌آوردند) قطعاً کار به
پایان می‌رسید، سپس به آن‌ها (هیچگونه) مهلتی داده نمی‌شد
(و هلاک می‌شدند) ﴿۸﴾

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَا يَلْبِسُونَ ﴿١٠﴾ وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئُ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١١﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ أَنْظِرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿١٢﴾ قُلْ لِّمَن مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ كُتِبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ لِيَجْمَعَ بَيْنَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٤﴾ قُلْ أَغَيَّرَ اللَّهُ أَخَذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٥﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٦﴾ مَن يُصْرِفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾ وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمَسُّكَ بَخِيرٌ فَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١٩﴾

و اگر او (=فرستاده) را فرشته‌ای قرار می‌دادیم، حتماً وی را به صورت یک مرد در می‌آوردیم، باز هم (به گمان آنان کار را بر آنها) مشتبه می‌ساختیم همان گونه که آنها (بر خود و دیگران) مشتبه می‌سازند (و جای شبه باقی می‌ماند). ﴿۹﴾ (ای پیامبر) بتحقیق پیامبران پیش از تو (نیز) مسخره شدند، پس (سزای) آنچه مسخره اش می‌کردند؛ بر سر تمسخر کنندگان فرود آمد (و آنها را احاطه کرد). ﴿۱۰﴾ بگو: «در زمین گردش کنید، سپس بنگرید سرانجام تکذیب کنندگان چگونه بوده است». ﴿۱۱﴾ بگو: «آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن کیست؟» بگو: «از آن الله است، که رحمت را بر خود مقرر داشته است، قطعاً شما را در روز قیامت که در آن شکی نیست، گرد خواهد آورد، کسانی که به خویش زیان رسانده‌اند پس ایمان نمی‌آورند. ﴿۱۲﴾ و از آن اوست، آنچه در شب و روز آرام گیرد، و او شنوایی داناست». ﴿۱۳﴾ بگو: «آیا غیر الله را ولی و یاور گیرم؟ (پروردگاری) که پدید آورنده‌ی آسمان‌ها و زمین است، اوست که روزی می‌دهد، و به او روزی نمی‌دهند». بگو: «من مأمورم که نخستین کسی باشم که اسلام آورده است، و (فرمان یافته‌ام که) از مشرکان نباش». ﴿۱۴﴾ بگو: «همانا من اگر نافرمانی پروردگارم کنم، از عذاب روز بزرگ می‌ترسم». ﴿۱۵﴾ هر کس که در آن روز (عذاب را) از او بگردانند (و به وی عذاب نرسد) قطعاً (الله) به او رحم نموده است؛ و این پیروزی آشکار است. ﴿۱۶﴾ اگر الله (بخواهد) زبانی به تو برساند، هیچ کس جز او نمی‌تواند آن را دفع کند، و اگر خیری به تو رساند، پس او بر همه چیز تواناست. ﴿۱۷﴾ و اوست که بر بندگان خود مسلط و چیره است، و او حکیم آگاه است.

قُلْ أَى شَىْءٍ أَكْبَرُ شَهْدَةً ۖ قُلِ اللَّهُ ۖ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۚ
وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرَكُمْ بِهِ ۖ وَمَنْ بَلَغَ ۖ أَتَيْنَكُمْ
لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ إِلَهَةً أُخْرَى ۚ قُلْ لَا أَشْهَدُ ۚ قُلْ
إِنَّمَا هُوَ إِلَهُهُ وَاحِدٌ وَإِنِّى بَرِئٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٦﴾ الَّذِينَ
ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ ۚ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ ۚ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ
افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِعَاثِتِهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الظَّالِمُونَ ﴿٨﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ
أُشْرِكُوا إِنَّا شُرَكَاءُكُمْ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ لَمْ
تَكُنْ فَتَنْتُهُمْ ۖ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ رَبَّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿١٠﴾
أَنْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ ۚ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ
﴿١١﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۖ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ
يَفْقَهُوهُ وَفِي ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ ءَايَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا
حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ مُتَجِدِّلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا
أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢﴾ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْعَوْنَ عَنْهُ ۚ وَإِنْ
يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وَقُفُّوا
عَلَى النَّارِ فَقَالُوا يَلَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبُ بِعَاثِتِ رَبِّنَا وَنَكُونُ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

بگو: «چه چیز در گواهی بزرگ تر (و برتر) است؟» بگو:
«الله، میان من و شما گواه است، و این قرآن بر من وحی
شده تا شما و تمام کسانی را که به آنها می‌رسد؛ با آن
بیم دهم، آیا براستی شما گواهی می‌دهید که با الله
معبودهای دیگری هستند؟» بگو: «من گواهی نمی‌دهم»

بگو: «همانا او تنها معبود یگانه است، و من از آنچه با او
شریک قرار می‌دهید، بیزارم». ﴿۱۹﴾ کسانی که به آنها
کتاب داده‌ایم، به خوبی او را می‌شناسند، همان گونه که
فرزندان خود را می‌شناسند، کسانی که به خویش زیان
رسانده‌اند پس ایمان نمی‌آورند. ﴿۲۰﴾ و چه کسی
ستمکارتر است از آن کس که بر الله دروغ ببندد، یا
آیاتش را تکذیب کند؟ به راستی ستمکاران رستگار
نخواهند شد. ﴿۲۱﴾ و روزی که همه آنها را گرد
آوریم، سپس به کسانی که شرک ورزیده‌اند؛ می‌گوییم:
«معبودهایی که آنها را شریک الله می‌پنداشتید؛ کجا
هستند؟» ﴿۲۲﴾ آنگاه پاسخ و عذرشان جز این نباشد که
گویند: «به الله پروردگارمان سوگند، که ما مشرک
نبودیم!» ﴿۲۳﴾ بنگر چگونه بر خویشتن دروغ گفتند، و
آن دروغ‌هایی که ساخته بودند همه محو و نابود شد.
﴿۲۴﴾ و از آنان کسانی هستند که به تو گوش فرا
می‌دهند، و ما بر دل‌های شان پرده‌ها افکنده‌ایم تا آن را
نفهمند، و در گوش‌هایشان سنگینی (قرار داده‌ایم) و اگر
تمام معجزه‌ها را ببینند، به آن ایمان نمی‌آورند، تا اینکه
نزد تو آیند و با تو مجادله کنند، کسانی که کافر شدند،
گویند: «این جز افسانه‌های پیشینیان نیست». ﴿۲۵﴾ و
آنها (مردم را) از (پیروی) او (= پیامبر) باز می‌دارند، و
خود (نیز) از او دور می‌شوند، آنها جز خویشتن (کسی)
را هلاک نمی‌کنند و نمی‌دانند. ﴿۲۶﴾ و اگر (آنها را)
هنگامی که در برابر آتش نگه داشته‌اند؛ ببینی (شگفت
زده می‌شوی) پس می‌گویند: «ای کاش باز گردانده
می‌شدیم، و آیات پروردگارمان را تکذیب نمی‌کردیم،
و از مؤمنان می‌بودیم». ﴿۲۷﴾

بَلْ بَدَا لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا
لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوا إِنَّا
هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ
تَرَىٰ إِذْ وَقُفُّوا عَلَىٰ رِجِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ
قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ
تَكْفُرُونَ ﴿٣٠﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ
حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَحْسِرْتَنَّا عَلَىٰ
مَا فَرَطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ
أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ
وَلَهُمْ وَلِلدَّارِ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لِيَحْزُنَكَ الَّذِي يَقُولُونَ
فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ
يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ
فَصَبَرُوا عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا وَأَوْدُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمْ نَصْرُنَا
وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَائِ
الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾ وَإِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ
فَإِنْ أَسْتَطَعْتَ أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا
فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ
عَلَى الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٥﴾

(نه چنین نیست) بلکه آنچه را که پیش از این پنهان می کردند برایشان آشکار شده، و اگر باز گردانده شوند، بی تردید به آنچه از آن نهی شده بودند؛ باز می گردند، و اینان دروغگویانند. ﴿۲۸﴾ و گفتند: «هیچ چیزی جز این زندگی دنیای ما نیست، و ما هرگز بر انگیزته نخواهیم شد». ﴿۲۹﴾ و اگر آن ها را به هنگامی که در پیشگاه پروردگارشان بازداشته شده اند ببینی (شگفت زده می شوی، و الله به آن ها) می فرماید: «آیا این حق نیست؟» گویند: «چرا قسم به پروردگارمان (حق است) (الله) می فرماید: «پس به سزای آنکه کفر می ورزیدید عذاب را بچشید». ﴿۳۰﴾ آن ها که لقای پروردگار را تکذیب کردند؛ قطعاً زیان دیدند، هنگامی که ناگهان قیامت به سراغ شان بیاید، گویند: «ای افسوس بر ما که درباره ی آن کوتاهی کردیم». و آن ها (بار) گناهان شان را بر پشت های خود حمل می کنند، چه بد باری است آنچه را حمل می کنند. ﴿۳۱﴾ زندگی دنیا چیزی جز بازیچه و سرگرمی نیست، و قطعاً سرای آخرت برای کسانی که پرهیزگارند، بهتر است، آیا نمی اندیشید؟! ﴿۳۲﴾ یقیناً ما می دانیم که آنچه می گویند، تو را غمگین می کند، پس آن ها (در حقیقت) تو را تکذیب نمی کنند، بلکه (این) ستمکاران، آیات الله را انکار می کنند. ﴿۳۳﴾ و براستی پیامبرانی پیش از تو تکذیب شدند، و در برابر تکذیب ها صبر کردند و (در این راه) آزار دیدند؛ تا یاری ما به آن ها رسید، و هیچ کس نمی تواند کلام الله را تغییر دهد، و بی گمان اخبار پیامبران به تو رسیده است. ﴿۳۴﴾ و اگر روی گردانی آن ها بر تو گران آمده است، پس اگر می توانی نقبی در زمین (بزنی) یا نردبانی به آسمان بجوی، آنگاه نشانه ای (دیگر) برای آن ها بیاوری! (پس چنان کن). و اگر الله بخواهد آن ها را بر هدایت گرد می آورد، پس هرگز از نادانان مباش.

﴿ إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴾ ﴿٦﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْزِلَ آيَةً وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَلُكُمْ مَا فَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ كَذَبُوا بِعَايَتِنَا صُومٌ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَأِ اللَّهُ يُضِلَّهُ وَمَنْ يَشَأْ يُجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمْ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٠﴾ بَلْ إِلَٰهَهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ ﴿١٢﴾ فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ﴿١٤﴾

تنها کسانی (دعوت تو را) اجابت می کنند که گوش شنوا دارند، و الله مردگان را (در روز قیامت) بر می انگیزد، سپس به سوی او باز گردانده می شوند. ﴿۳۶﴾ و گفتند: «چرا نشانه ای از طرف پروردگارش بر او نازل نشده است؟» بگو: «بی گمان الله، قادر است که نشانه ای نازل کند» ولی بیشتر آن ها نمی دانند. ﴿۳۷﴾ هیچ جنبه ای در زمین نیست، و نه هیچ پرنده ای که با دو بال خود پرواز می کند، مگر اینکه امت هایی مانند شما هستند، ما در کتاب (لوح محفوظ) هیچ چیز را فرو گذار نکردیم، سپس به سوی پروردگارشان محشور می گردند. ﴿۳۸﴾ و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، کر و لال هستند (از شنیدن حق و گفتن حق و) در تاریکی های قرار دارند، هر کس را الله بخواهد گمراه می کند، و هر کس را بخواهد؛ او را بر راه راست قرار خواهد داد. ﴿۳۹﴾ بگو: «اگر راست می گوئید، به من خبر دهید اگر عذاب الله به سراغ شما آید، یا قیامت بر پا شود، آیا غیر از الله را می خوانید؟!» ﴿۴۰﴾ (نه) بلکه تنها او را می خوانید، و اگر او بخواهد مشکلی را که برای آن؛ او را خوانده اید، بر طرف می سازد، و آنچه را شریک او قرار می دهید؛ فراموش خواهید کرد. ﴿۴۱﴾ و ما بتحقیق به سوی امت هایی که پیش از تو بودند، (پيامبرانی) فرستادیم، (چون نافرمانی کردند) پس آن ها را به رنج و سختی ها گرفتار ساختیم، تا زاری کنند (و تسلیم گردند) ﴿۴۲﴾ پس چرا هنگامی که عذاب ما به آن ها رسید زاری نکردند؟ (و تسلیم نشدند؟! بلکه دل های آن ها سخت شد، و شیطان، هر کاری که می کردند، در نظرشان آراست. ﴿۴۳﴾ پس چون آنچه را به آن ها یاد آوری شده بود فراموش کردند، درهای همه چیز را به روی آن ها گشودیم تا وقتی که به آنچه داده شدند شاد گشتند، ناگهان آن ها را گرفتیم، در این هنگام همه مأیوس شدند. ﴿۴۴﴾

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا^ج وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٤٥﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ
 وَأَبْصَرَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ
 يَأْتِيَكُمْ بِهِ^ط أَنْظِرْ كَيْفَ نَصَرْتُ الْأَيْدِ ثُمَّ هُمْ
 يَصْدِفُونَ ﴿٤٦﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ
 اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ
 الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا
 مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ^ط فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ
 عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾ وَالَّذِينَ كَذَبُوا بَعَايَتِنَا
 يَمَسُّهُمْ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ لَا
 أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا
 أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ^ط إِنْ أَتَّبِعْ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ^ج قُلْ
 هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾
 وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ تُحْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ^ط لَيْسَ
 لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾
 وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ
 يُرِيدُونَ وَجْهَهُ^ط مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ
 وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ
 مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

پس ریشه قومی که ستم کرده بودند، قطع شد، و ستایش
 مخصوص الله است که پروردگار جهانیان است. ﴿۴۵﴾
 بگو: «به من خبر دهید، اگر الله، گوش شما و چشم‌هایتان
 را بگیرد، و بر دل‌های شما مهر بزند کدام معبود جز الله
 (می تواند) آن‌ها را به شما بازگرداند؟!» بین چگونه
 آیات را (به شیوهای) گوناگون (بیان) می کنیم، سپس
 آن‌ها روی می گردانند! ﴿۴۶﴾ بگو: «به من خبر دهید
 اگر عذاب الله ناگهان یا آشکارا به سراغ شما بیاید؛ آیا
 جز قوم ستمکاران نابود می شوند؟!». ﴿۴۷﴾ و ما پیامبران
 را جز بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده نمی فرستیم، پس هر
 کس که ایمان آورد و (خویشتن را) اصلاح کند نه
 ترسی بر آنان است و نه آنان اندوهگین می شوند. ﴿۴۸﴾
 و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند؛ بخاطر (کفر و)
 نافرمانی شان عذاب به آنان می رسد. ﴿۴۹﴾ بگو: «من
 نمی گویم خزاین الله نزد من است و غیب نمی دانم، و به
 شما نمی گویم من فرشته هستم، جز از آنچه به من وحی
 می شود؛ پیروی نمی کنم». بگو: «آیا نایبنا و بینا یکسانند؟!
 چرا نمی اندیشید؟!». ﴿۵۰﴾ و با آن (=قرآن) کسانی را
 که می ترسند به سوی پروردگارشان گرد آیند؛ بیم ده
 (زیرا که) برایشان (در آن روز) دوست و شفیع جز او
 (=خدا) نیست؛ باشد که پرهیزگاری پیشه کنند. ﴿۵۱﴾
 و کسانی را که صبح و شام پروردگارشان را می خوانند
 (و) خشنودی او را می خواهند (از خود) دور مکن، نه
 چیزی از حساب آن‌ها بر توست و نه چیزی از حساب تو
 بر آن‌ها؛ پس اگر آن‌ها را طرد کنی از ستمکاران خواهی
 بود. ﴿۵۲﴾

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ
 مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ
 بِالشَّاكِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ
 بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلِّمُوا عَلَيَّكُمْ ۖ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ
 الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ
 مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾
 وَكَذَلِكَ نَفْصِلُ الْأَيَّاتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ
 الْمُجْرِمِينَ ﴿٥٥﴾ قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ
 تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۚ قُلْ لَا أَتَّبِعُ أَهْوَاءَكُمْ ۖ قَدْ
 ضَلَلْتُ إِذًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ قُلْ إِنِّي
 عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ ۚ مَا عِنْدِي مَا
 تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ ۚ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ يَقْضُ الْحَقُّ
 وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا
 تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقُضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۗ وَاللَّهُ
 أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ
 لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا
 تَسْقُطُ مِنَ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلْمَةٍ
 إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٥٩﴾

و این چنین بعضی از آن‌ها را با بعض دیگر آزمودیم؛ تا بگویند: «آیا این‌ها هستند که الله از میان ما بر آنان منت نهاده (و نعمت هدایت بخشیده) است؟!» آیا الله به سپاسگزاران دانایتر نیست؟ ﴿۵۳﴾ و هرگاه کسانی که به آیات ما ایمان دارند نزد تو آیند (به آن‌ها) بگو: «سلام بر شما، پروردگارتان رحمت را بر خود فرض کرده که هر کس از شما از روی نادانی کار بدی مرتکب شود؛ سپس بعد از آن توبه و درستکاری کند، البته او آمرزنده‌ی مهربان است». ﴿۵۴﴾ و این چنین آیات را به تفصیل بیان می‌کنیم و تا راه مجرمان (و گناهکاران) آشکار گردد. ﴿۵۵﴾ بگو: «من از پرستش کسانی که غیر از الله می‌خوانید؛ نهی شده‌ام». بگو: «من از هوس‌های شما پیروی نمی‌کنم که اگر چنین کنم؛ قطعاً گمراه شده‌ام و از هدایت یافتگان نخواهم بود». ﴿۵۶﴾ بگو: «من دلیل روشنی از پروردگارم دارم و شما آن را تکذیب کرده‌اید و آنچه شما بدان شتاب دارید (از نزول عذاب) نزد من نیست؛ حکم و فرمان تنها از آن الله است، حق را بیان می‌کند و او بهترین جدا کننده (ی حق از باطل) است». ﴿۵۷﴾ بگو: «اگر آنچه که شما بدان شتاب دارید (از نزول عذاب) نزد من بود (بر شما نازل می‌کردم و) کار میان من و شما به پایان می‌رسید، و الله به ستمکاران دانایتر است». ﴿۵۸﴾ و کلیدهای غیب نزد اوست؛ و جز او کسی آن‌ها را نمی‌داند، آنچه را در خشکی و دریاست می‌داند، و هیچ برگ‌ی (از درختی) نمی‌افتد؛ مگر اینکه آن را می‌داند، و نه هیچ دانه‌ای در تاریکی‌های زمین و نه هیچ تر و خشکی (و وجود دارد) مگر اینکه در کتابی آشکار (= لوح محفوظ ثبت) است.

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّنُكُمْ بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ
 بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ
 إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦١﴾
 وَهُوَ الْغَافِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ۖ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً
 حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ
 لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦٢﴾ ثُمَّ رُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ
 أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ﴿٦٣﴾ قُلْ مَنْ
 يُنْجِيكُمْ مِّنْ ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا
 وَخُفْيَةً لِّئِنْ أَجَبْنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ
 ﴿٦٤﴾ قُلِ اللَّهُ يُنْجِيكُم مِّنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ
 تُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ
 عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ
 شَيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضُكُم بَأْسَ بَعْضٍ ۚ أَنْظُرْ كَيْفَ
 نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُوْنَ ﴿٦٦﴾ وَكَذَّبَ
 بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ۚ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿٦٧﴾
 لِّكُلِّ نَبَأٍ مُّسْتَقَرٌّ ۖ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ
 الَّذِينَ تَخُوضُونَ فِي ءَايَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ
 تَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ وَإِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ
 فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِىٰ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٩﴾

و او کسی است که (روح) شما را در شب (هنگام خواب) می گیرد و آنچه در روز کرده اید می داند، سپس شما را در آن (روز از خواب) بر می انگیزد تا موعد مقرر فرا رسد، سپس باز گشت شما به سوی اوست، آنگاه شما را از آنچه انجام می دادید؛ آگاه می سازد. ﴿۶۰﴾ و او بر بند گانش چیره است و نگهبانانی (از فرشتگان) بر شما می فرستد تا زمانی که یکی از شما را مرگ فرا رسد؛ فرستادگان ما (ملک الموت و دست یارانش) جاننش را می گیرند، و آن ها (در انجام مأموریت خود) کوتاهی نمی کنند. ﴿۶۱﴾ سپس به سوی الله که مولای حقیقی آن ها است باز می گردند، بدانید که حکم (و داوری) مخصوص اوست، و او زود شمارترین حساب گران است. ﴿۶۲﴾ بگو: «چه کسی شما را از تاریکی های خشکی و دریا رهایی می بخشد؟! او را با تضرع و زاری و (در) پنهانی می خوانید (و می گوید): اگر ما را از این (خطرات و بلاها) رهایی بخشد؛ مسلماً از شکر گزاران خواهیم بود». ﴿۶۳﴾ بگو: «الله شما را از این ها و از هر اندوهی می رها کند، باز هم شما شرک می ورزید». ﴿۶۴﴾ بگو: «او قادر است بر آنکه عذابی از بالای (سر) تان یا از زیر پای تان؛ بر شما بفرستد، یا شما را بصورت گروه گروه (و پراکنده) با هم بیامیزد و (طعم) جنگ (و دو دستی) را به هر یک از شما بوسیله ی دیگری بچشاند». بنگر، چگونه آیات را گوناگون بیان می کنیم؛ تا آنان دریابند. ﴿۶۵﴾ قوم تو آن (= قرآن) را تکذیب کردند در حالی که آن حق است. بگو: «من بر شما نگهبان نیستم». ﴿۶۶﴾ هر خبری (سر انجام و) قرار گاهی دارد، و به زودی خواهید دانست. ﴿۶۷﴾ و هر گاه کسانی را دیدی که در آیات ما (از روی عناد و مسخره) به بحث و گفتگو می پردازند، از آنان روی بگردان؛ تا به سخن دیگری پردازند. و اگر شیطان تو را به فراموشی افکند، پس هرگز بعد از یاد آوردن با گروه ستمگران منشین. ﴿۶۸﴾

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ
وَلَكِنْ ذَكَرُوا لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾ وَذَرِ
الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتَهُمُ الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا ۚ وَذَكَرَ بِهِمْ أَنْ تَبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ
لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ ۚ وَإِنْ تَعَدَلَ
كُلُّ عَدَلٍ لَا يُوْخَذُ مِنْهَا ۖ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا
بِمَا كَسَبُوا ۖ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ ۖ بِمَا
كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ قُلْ أُنَدِّعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُزِدْ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ
هَدَيْنَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ
حَيْرَانٌ لَهُ ۚ أَصْحَابُ يَدْعُوْنَهُ إِلَى الْهُدَىٰ ۚ أَيْنَمَا قُلْ
إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ ۚ وَأَمْرًا لِّنُسَلِّمَ لِرَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْهُ ۚ وَهُوَ
الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ
فَيَكُونُ ۚ قَوْلُهُ الْحَقُّ ۚ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي
الصُّورِ ۚ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ
الْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

و چیزی از حساب (و گناه) آن‌ها بر (عهده) پرهیزگاران نیست، ولی (همنشینی باید) برای پند دادن (و یاد آوری) باشد، شاید که پرهیزگاری پیشه کنند. ﴿۶۹﴾ و کسانی را که آیین خود را به بازیچه و سرگرمی گرفتند، و زندگی دنیا، آن‌ها را فریب داده است، رها کن، و با این (قرآن) اندرز شان بده، تا مبادا کسی به (کیفر) آنچه کرده است، (از کردار بد و گناه) گرفتار (و هلاک) شود، (و در قیامت) جز خدا؛ نه یاورى دارند، و نه شفاعت کننده‌ای، و (چنین افرادی) هر فدیده‌ای را به جای خود بدهند، از او پذیرفته نخواهد شد. آن‌ها کسانی هستند که به (کیفر) آنچه کرده‌اند؛ گرفتار شده‌اند، نوشابه‌ای از آب جوشیده برای آن‌هاست و عذاب دردناکی؛ بخاطر اینکه کفر می‌ورزیدند. ﴿۷۰﴾ بگو: «آیا غیر از خدا، چیزی را بخوانیم که نه ما را سود می‌دهد و نه زیان می‌رساند؟! و به عقب بر گردیم بعد از آنکه الله ما را هدایت کرده است؟! همچون کسی که شیطان او را (با وسوسه) در زمین گمراه کرده و سرگردان مانده است، در حالی که او یارانی دارد، او را به هدایت دعوت می‌کنند، (و می‌گویند: به سوی ما بیا. بگو: «به راستی هدایت الله، هدایت (واقعی) است، و به ما امر شده که تسلیم پروردگار جهانیان باشیم. ﴿۷۱﴾ و اینکه نماز را بر پا دارید، و از او بترسید، و تنها اوست که به سوی شما می‌فرستد. ﴿۷۲﴾ و اوست (آن خالق یکتا) که آسمان‌ها و زمین را به حق آفرید، و روزی که می‌فرماید: «باش» پس موجود می‌شود، گفتار او حق است، و روزی که در صور (= شیپور) دمیده می‌شود؛ فرمانروایی از آن اوست، دانای پنهان و آشکار است، و او حکیم آگاه است. ﴿۷۳﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ ءَازَرَ اتَّخِذْ أَصْنَامًا
 ءَالِهَةً ۖ إِنِّي أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٧٤﴾
 وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَنَّ
 عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَىٰ كَوْكَبًا ۖ قَالَ هَٰذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ
 لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِغًا
 قَالَ هَٰذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَيْنَ لَمْ يَهْدِنِي رَبِّي
 لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا رَأَى
 الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هَٰذَا رَبِّي هَٰذَا أَكْبَرُ ۖ فَلَمَّا
 أَفَلَتْ قَالَ يَنْفُورُ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٧٨﴾ إِنِّي
 وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلذِّى فَطَرَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ حَنِيفًا ۖ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾
 وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ ۚ قَالَ أَتُحْجُونَنِي فِي اللَّهِ وَقَدْ
 هَدَنِي ۚ وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ ۚ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ
 رَبِّي شَيْئًا ۗ وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۖ أَفَلَا
 تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾ وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ
 وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُم بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ
 عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا ۚ فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالْأَمْنِ ۖ إِنْ
 كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

و (بیاد آور) هنگامی را که ابراهیم به پدرش آزر گفت:
 «آیا بت‌ها را به پرستش می‌گیری؟! من تو و قوم تو را در
 گمراهی آشکار می‌بینم». ﴿۷۴﴾ و این چنین، ملکوت
 آسمان‌ها و زمین را به ابراهیم نشان دادیم، تا از یقین
 کنندگان باشد. ﴿۷۵﴾ پس هنگامی که (تاریکی) شب او
 را پوشانید، ستاره‌ای دید، گفت: «این پروردگار من است»
 و چون غروب کرد؛ گفت: «غروب کنندگان را دوست
 ندارم». ﴿۷۶﴾ پس هنگامی که ماه را تابنده دید؛ گفت:
 «این پروردگار من است». و چون غروب کرد، گفت: «اگر
 پروردگارم مرا راهنمایی نکند، مسلماً از گروه گمراهان
 خواهم بود». ﴿۷۷﴾ پس هنگامی که خورشید را درخشان
 دید، گفت: «این پروردگار من است؛ این بزرگتر است». اما
 وقتی که غروب کرد، گفت: «ای قوم! من از آنچه (برای
 خدا) شریک قرار می‌دهید، بیزارم». ﴿۷۸﴾ بتحقیق من
 روی خود را به سوی کسی آوردم که آسمان‌ها و زمین را
 پدید آورد، حق‌گرایم و از مشرکان نیستم. ﴿۷۹﴾ و قومش
 با وی به مجادله و ستیز پرداختند، گفت: «آیا درباره‌ی الله با
 من مجادله و ستیز می‌کنید؛ در حالی که مرا هدایت کرده
 است؟! و من از آنچه با او شریک قرار می‌دهید، نمی‌ترسم،
 مگر پروردگارم چیزی را بخواهد، علم و دانش پروردگارم
 همه چیز را در بر گرفته است، آیا پند نمی‌گیرید؟! ﴿۸۰﴾
 و چگونه از چیزی که شریک او قرار داده‌اید؛ بترسم؟! در
 حالی که شما نمی‌ترسید از آنکه چیزی را شریک الله قرار
 داده‌اید که هیچ گونه دلیلی درباره‌ی آن بر شما نازل نکرده
 است، پس اگر می‌دانید کدام یک از این دو دسته به ایمنی
 شایسته‌تر است؟ ﴿۸۱﴾

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ
 الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٨٣﴾ وَتِلْكَ حُجَّتُنَا ءَاتَيْنَاهَا
 إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ ۚ تَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مِّنْ ذَٰلِكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ
 حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٤﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۚ كُلًّا
 هَدَيْنَا ۚ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ
 وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ ۚ وَكَذَٰلِكَ
 نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ
 كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيُوشَعَ
 وَلُوطًا ۚ كُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَمِن
 ءَابَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ ۖ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَىٰ
 صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٨٨﴾ ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ ۖ مَن
 يَشَاءُ ۖ مِّنْ عِبَادِهِ ۚ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿٨٩﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَ
 وَالنَّبُوءَةَ ۚ فَإِنْ يُكَفِّرْهَا هَتُولَآءٍ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا
 بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٩٠﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۖ
 فَبُهِدْ لَهُمْ أَقْدَرُهُ ۖ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ إِنَّ هُوَ إِلَّا
 ذِكْرَىٰ لِلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾

آنان که ایمان آورده‌اند، و ایمان خود را به شرک
 نیالودند، ایمنی از آن آن‌هاست؛ و آن‌ها هدایت
 شدگانند. ﴿۸۲﴾ و این‌ها حجت و دلایل ما بود که به
 ابراهیم در برابر قومش دادیم، درجات هر کس را
 بخواهیم بالا می‌بریم، همانا پروردگار تو، حکیم داناست.

﴿۸۳﴾ و اسحاق و یعقوب را به او بخشیدیم، و هر یک
 را هدایت کردیم، و نوح را (نیز) پیش از آن هدایت
 نمودیم، و از فرزندان او داوود، و سلیمان، و ایوب و
 یوسف و موسی و هارون را (هدایت کردیم) و این چنین
 نیکوکاران را پاداش می‌دهیم. ﴿۸۴﴾ و (نیز) زکریا و
 یحیی و عیسی و الیاس را (هدایت نمودیم) همه از
 صالحان بودند. ﴿۸۵﴾ و اسماعیل و الیسع، و یونس و
 لوط را (هدایت کردیم) و همه را بر جهانیان برتری
 داده‌ایم. ﴿۸۶﴾ و (نیز) از پدران‌شان و فرزندان‌شان و
 برادران‌شان و (برخی را برتری دادیم) و برگزیدیم و به
 راه راست هدایت نمودیم. ﴿۸۷﴾ این هدایت الله است،
 که هر کس از بندگانش را بخواهد با آن هدایت می‌کند.
 و اگر شرک می‌ورزیدند؛ هر آینه آنچه را که انجام داده
 بودند از (اعمال نیک) آن‌ها ناپود می‌شد. ﴿۸۸﴾ آن‌ها
 کسانی هستند که کتاب و حکمت و نبوت به آنان
 دادیم، پس اگر این (مشرکان) به آن (آیات قرآن) کفر
 ورزند، بتحقیق ما گروهی را بر آن می‌گماریم که نسبت
 به آن کافر نیستند. ﴿۸۹﴾ آن‌ها کسانی هستند که الله
 هدایت‌شان کرده است؛ پس به روش آنان اقتدا کن^(۱)،
 بگو: «من در برابر این (رسالت) پاداشی از شما نمی‌طلبم،
 این (رسالت و دعوت) چیزی جز (پند و) یاد آوری برای
 جهانیان نیست». ﴿۹۰﴾

۱- مجاهد رحمه الله از عبدالله بن عباس رضی الله عنه پرسید: آیا در سوره «ص» سجده
 تلاوت وجود دارد؟ فرمود: بلی! سپس آیه «وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ
 وَيَعْقُوبَ» تا «فَبُهِدْ لَهُمْ أَقْدَرُهُ» را تلاوت کرد، و فرمود: پیامبر شما از
 کسانی است که به او دستور داده شده است تا به آنان (انبیاء) اقتدا کند.
 (صحیح بخاری: ۴۶۳۲)

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَى بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ ۚ قُلْ مَنْ أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ ۖ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا ۖ وَعِلِّمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنتُمْ وَلَا ءَابَاؤُكُمْ ۚ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩١﴾ وَهَذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا ۚ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنفُسَكُمُ ۚ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ ءَايَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَىٰ كَمَا خَلَقْتُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرْكُمَا حَوْلَنَّا ۚ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ ۚ لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾

و آن‌ها (مقام و عظمت) الله را آن گونه که شایسته است؛ نشناخته‌اند، که گفتند: «الله بر هیچ بشری چیزی را نازل نکرده است» بگو: «کتابی را که موسی برای روشنایی و هدایت مردم آورد، چه کسی نازل کرده است؟! (شما) آن را به صورت نوشته‌های پراکنده قرار می‌دهید، قسمتی را آشکار و بسیاری را پنهان می‌کنید، و چیزهایی به شما آموزش داده شده که نه شما می‌دانستید و نه پدران‌تان، (از آن با خبر بودند)» بگو: «الله (آن را نازل

کرده است)» سپس آن‌ها را با سخنان باطل شان، رها کن تا (سرگرم باشند) و بازی کنند. ﴿۹۱﴾ و این (قرآن) کتابی است مبارک که نازل کردیم، که آنچه را پیش از آن (از کتاب‌های آسمانی) آمده تصدیق می‌کند، و تا اهالی مکه و کسانی را که گرد آن ساکنند؛ بیم دهی، و کسانی که به آخرت ایمان دارند به آن (نیز) ایمان می‌آورند، و آنان بر نمازهای خود محافظت می‌کنند. ﴿۹۲﴾ و چه کسی ستمکار تر است از کسی که دروغی به الله ببندد، یا بگوید: «به من وحی شده است». در حالی که به او وحی نشده است، و کسی که بگوید: «من (نیز) همانند آنچه الله نازل کرده است، نازل می‌کنم!» و (شگفت‌زده می‌شوی) اگر بینی هنگامی که (این) ستمکاران در سكرات مرگ فرو رفته‌اند، و فرشتگان (قبض روح) دست‌ها را گشوده (و به آنان می‌گویند): «جان‌هایتان را بیرون آورید! امروز عذاب خفت‌باری در برابر آنچه ناحق بر الله می‌گفتید، و نسبت به آیات او تکبر ورزیدید، خواهید دید». ﴿۹۳﴾ و (در روز قیامت الله می‌فرماید): «همانا شما یکه (و تنها) به سوی ما آمدید، همان گونه که روز اول شما را آفریدیم، و آنچه را به شما بخشیده بودیم، پشت سرتان رها کردید، و شفیعانی را که شریک در (امور) خود می‌پنداشتید با شما نمی‌بینیم، مسلماً (پیوند و روابط) میان شما بریده شده است، و آنچه را (خدایان و حامیان خود) می‌پنداشتید، از شما دور و گم شده‌اند. ﴿۹۴﴾

﴿۹۵﴾ إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى ^ط يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ وَيُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ الْحَيِّ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ﴿۹۶﴾ فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿۹۷﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿۹۸﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿۹۹﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالزُّمَانُ مِثْلَ مَثَبِهَا ^ط وَغَيْرِ مُتَشَبِهٍ أَنْظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ ^ط إِنَّ فِي ذَٰلِكُمْ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿۱۰۰﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ ^ط سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ ﴿۱۰۱﴾ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ^ط أَنَّى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ ^ط وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ^ط وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿۱۰۲﴾

همانا الله شکافنده‌ی دانه و هسته است، زنده را از مرده خارج می‌سازد، و مرده را از زنده بیرون می‌آورد، این است الله شما، پس چگونه (از حق) منحرف می‌شوید؟! ﴿۹۵﴾ (او) شکافنده‌ی صبح است، و شب را (مایه‌ی) آرامش و خورشید و ماه را (و سیله‌ی) حساب (زمان) قرار داده است، این اندازه‌گیری الله توانای داناست. ﴿۹۶﴾ و او کسی است که ستارگان را برای شما قرار داد، تا در تاریکی‌های خشکی و دریا بوسیله‌ی آن‌ها راه یابید. بتحقیق ما آیات (و نشانه‌های خود) را برای گروهی که می‌دانند (بتفصیل) بیان داشتیم. ﴿۹۷﴾ و او کسی است شما را از یک تن آفرید، پس شما را قرار گاه و امانت گاهی است، ما آیات (خود) را برای گروهی که در می‌یابند (به تفصیل) بیان نمودیم. ﴿۹۸﴾ و او کسی است که از آسمان آبی نازل کرد، پس بوسیله‌ی آن گیاهان گوناگون (از زمین) بیرون آوردیم، سپس از آن سبزه‌ها پدید آوردیم، که از آن دانه‌های متراکم، و از شکوفه‌ی نخل خوشه‌هایی نزدیک به یکدیگر بیرون آوردیم. و باغ‌هایی از انگور، و زیتون و انار، (میوه‌هایی) که برخی شبیه هم و برخی بی‌شبهت به هم هستند (بیرون آوردیم). هنگامی که میوه داد (و به بارنشست) به میوه‌ی آن، و (به) رسیدنش بنگرید که همانا در آن نشانه‌هایی است برای گروهی که ایمان دارند. ﴿۹۹﴾ و (مشرکان) برای الله شریک‌های از جن قرار دادند، در حالی که (الله) آن‌ها را آفریده است، و از روی نادانی برای الله پسران و دخترانی ساختند، الله منزّه و برتر است از آنچه توصیف می‌کنند. ﴿۱۰۰﴾ (او) پدید آورنده‌ی آسمان‌ها و زمین است، چگونه ممکن است فرزندی داشته باشد؟! در حالی که همسری ندارد؟! و همه چیز را آفریده، و او به هر چیز داناست.

ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿۱۲﴾ لَا تَدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿۱۳﴾ قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيفٍ ﴿۱۴﴾ وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِيُقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿۱۵﴾ اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۶﴾ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيفًا وَمَا أَنتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿۱۷﴾ وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَٰلِكَ زَيْنًا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلُهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۸﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لَّيُؤْمِنُنَّ بِهَا قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۱۹﴾ وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿۲۰﴾

این است الله، پروردگار شما، هیچ معبودی (بحق) جز او نیست، آفریننده‌ی همه چیز است، پس او را پرستید، و او بر همه چیز (کار ساز و) نگهبان است. ﴿۱۰۲﴾ چشم‌ها او را در نمی‌یابند، و او چشم‌ها را در می‌یابد، و او باریک بین آگاه است. ﴿۱۰۳﴾ (ای پیامبر به مشرکین بگو): (دلائل و) بینش‌هایی از (جانب) پروردگارتان برای شما آمد، پس کسی که ببیند، به (سود) خود اوست، و کسی که (از دیدن آن چشم پوشد و) نابینا شود، پس به زیان خود اوست، و من (مراقب و) نگهبان شما نیستم. ﴿۱۰۴﴾ و این چنین آیات را گوناگون بیان می‌کنیم، تا مبدا بگویند: «درس خوانده‌ای» و ما این آیات را برای گروهی که می‌دانند (و درک می‌کنند) بیان می‌کنیم. ﴿۱۰۵﴾ از آنچه که از سوی پروردگارت بر تو وحی شده، پیروی کن، هیچ معبودی (بحق) جز او نیست، و از مشرکان روی بگردان. ﴿۱۰۶﴾ و اگر الله می‌خواست شرک نمی‌ورزیدند، (و به اجبار ایمان می‌آوردند) و ما تو را بر آنان نگهبان قرار نداده‌ایم، و تو کار سازشان نیستی. ﴿۱۰۷﴾ و کسانی را که (مشرکان) به جای الله می‌پرستند؛ دشنام ندهید، مبدا آن‌ها (نیز) از روی دشمنی و جهالت؛ الله را دشنام دهند، این چنین برای هر امتی عمل‌شان را آراستیم، آنگاه باز گشت آن‌ها به سوی پروردگارشان است، پس آن‌ها را از آنچه عمل می‌کردند، آگاه می‌سازد. ﴿۱۰۸﴾ و آن‌ها به سخت‌ترین سوگندهایش به الله سوگند یاد کردند که اگر معجزه‌ای برای آنان بیاید، قطعاً به آن ایمان می‌آورند، بگو: «معجزات فقط نزد الله است (و در اختیار من نیست) و (شما ای مؤمنان) چه می‌دانید که هر گاه معجزه‌ای (هم) بیاید، ایمان نمی‌آورند؟! ﴿۱۰۹﴾ و ما دل‌های شان و دیدگان‌شان را دگرگون می‌کنیم همان‌گونه که از اول به آن ایمان نیاوردند، و آنان را در سرکشی شان سرگردان رها می‌سازیم. ﴿۱۱۰﴾

* وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتٰى
 وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوا لِيُؤْمِنُوْا اِلَّا
 اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ وَلٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ يَّجْهَلُوْنَ ﴿١١١﴾
 وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيْطٰنِ الْاِنْسِ
 وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ اِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ
 غُرُوْرًا ۚ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوْهُ ۚ فَذَرَهُمْ وَمَا
 يَفْتَرُوْنَ ﴿١١٢﴾ وَلِتَصْغٰى اِلَيْهِ اَفْعٰدَةُ الَّذِيْنَ لَا
 يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوْا مَا هُمْ
 مُّقْتَرِفُوْنَ ﴿١١٣﴾ اَفَغَيَّرَ اللّٰهُ اَبْتٰغِي حَكَمًا وَهُوَ
 الَّذِىۤ اَنْزَلَ اِلَيْكُمْ الْكِتٰبَ مُفَصَّلًا ۚ وَالَّذِيْنَ
 ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتٰبَ يَعْلَمُوْنَ اَنَّهُۥ مُنْزَلٌ مِّنْ رَّبِّكَ
 بِالْحَقِّ ۚ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿١١٤﴾ وَتَمَّتْ
 كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا ۚ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ
 وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيْمُ ﴿١١٥﴾ وَاِنْ تُطِيعْ اَكْثَرُ مَنْ
 فِى الْاَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ اِنْ يَتَّبِعُوْنَ اِلَّا
 الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا تَخْرُصُوْنَ ﴿١١٦﴾ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ
 مَنْ يَّضِلُّ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۚ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ
 ﴿١١٧﴾ فَكُلُوْا مِمَّا ذُكِّرَ اَسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ بِعَآيٰتِهٖ
 مُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٨﴾

مُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

و اگر فرشتگان را بر آن‌ها نازل می‌کردیم، و
 مردگان با آن‌ها سخن می‌گفتند، و همه چیز را در برابرشان
 گرد می‌آوردیم، هرگز ایمان نمی‌آوردند، مگر آنکه الله
 بخواهد، ولی بیشترشان نمی‌دانند. ﴿۱۱۱﴾ و این چنین
 برای هر پیامبری، دشمنی از شیاطین انس و جن قرار دادیم،
 که سخنان فریبنده و بی‌اساس (برای اغفال مردم) به
 یکدیگر القاء می‌کردند، و اگر پروردگارت می‌خواست،
 چنین نمی‌کردند، پس آن‌ها را با (تهمت و) دروغ‌هایشان
 وا گذار. ﴿۱۱۲﴾ و تا دل‌های کسانی که به آخرت ایمان
 ندارند به آن متمایل گردد، و به آن خوشنود شوند، و هر
 گناهی که بخواهند، انجام دهند. ﴿۱۱۳﴾ (ای پیامبر بگو:)
 آیا غیر الله را به داوری طلب کنم؟! و حال آنکه او کسی
 است که (این) کتاب روشن (که همه چیز در آن بیان شده)
 به سوی شما نازل کرده است، و کسانی که به آن‌ها کتاب
 (آسمانی) داده‌ایم؛ می‌دانند که این (قرآن) به حق از سوی
 پروردگارت نازل شده است، بنابراین هرگز از تردید
 کنندگان مباش. ﴿۱۱۴﴾ و کلام پروردگار تو با صدق و
 عدل به انجام رسید، هیچ کس نمی‌تواند کلمات او را
 دگرگون سازد، و او شنوای داناست. ﴿۱۱۵﴾ و اگر از
 بیشتر کسانی که در روی زمین هستند اطاعت کنی، تو را از
 راه الله گمراه می‌کنند، زیرا (آن‌ها) جز از گمان پیروی
 نمی‌کنند، و جز به دروغ سخن نمی‌گویند. ﴿۱۱۶﴾ به
 راستی پروردگارت به کسانی که از راه او گمراه می‌شوند،
 آگاه‌تر است، و او به هدایت یافتگان (نیز) آگاه‌تر است.
 ﴿۱۱۷﴾ پس اگر به آیات او ایمان دارید از (گوشت)
 آنچه نام الله (هنگام ذبح) بر آن برده شده، بخورید.

﴿۱۱۸﴾

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرَّرْتُمْ إِلَيْهِ ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا لِّيُضِلُّونَ بِأَهْوَاءِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴿١١٩﴾ وَذَرُوا ظَهْرَ الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْإِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ ۖ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجْنِدُواكُمْ ۚ وَإِنَّ أَطْعَمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾ أَوْ مَن كَانَ مَيِّتًا فَأُحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مُّجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا ۚ وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا جَاءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَن نُّؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ ۗ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ ۚ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

و چرا از چیزهایی که (هنگام ذبح) نام الله بر آنها برده شده نمی خورید؟! حال آنکه (الله) آنچه را بر شما حرام کرده، به روشنی بیان نموده است! مگر اینکه ناچار باشید. و همانا بسیاری (از مردم) به خاطر هوی و هوس و بی دانشی (دیگران را) گمراه می کنند، بی گمان پروردگارت به (حال) تجاوز کاران دانایتر است. ﴿۱۱۹﴾ و گناه آشکار و پنهان را رها کنید، همانا آنانکه مرتکب گناه می شوند، بزودی در برابر آنچه مرتکب می شوند، مجازات خواهند شد. ﴿۱۲۰﴾ و از آنچه (هنگام ذبح) نام الله بر آن برده نشده، نخورید و همانا این (عمل) نافرمانی (و گناه) است و به راستی شیاطین به دوستان خود (شبه‌های) القا می کنند، تا با شما مجادله کنند، و اگر از آنها اطاعت کنید بی گمان مشرک خواهید بود. ﴿۱۲۱﴾ آیا کسی که (با کفر) مرده بود، پس (با هدایت) او را زنده کردیم، و نوری برایش قرار دادیم که با آن در (میان) مردم راه می رود، همانند کسی است که در تاریکی‌ها باشد، و از آن خارج نگردد؟! این چنین برای کافران آنچه که انجام می دادند آراسته شده است. ﴿۱۲۲﴾ و این گونه در هر شهر و دیاری، بزرگان (و سران) گناه کاران‌شان را قرار دادیم، تا در آن نیرنگ کنند، ولی نمی دانند که جز با خودشان مکر نمی ورزند. ﴿۱۲۳﴾ و چون نشانه‌ای برای آنها بیاید، می گویند: «ما هرگز ایمان نمی آوریم، مگر اینکه همانند آنچه به پیامبران الله داده شده، (به ما هم) داده شود». الله آگاه‌تر است که رسالت خویش را کجا قرار دهد، بزودی به کسانی که مرتکب گناه شدند، به سزای مکاری که می ورزیدند؛ از جانب الله خواری، و عذاب سختی خواهد رسید. ﴿۱۲۴﴾

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ^ط
وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا
كَأَنَّمَا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ تَجْعَلُ اللَّهُ
الرَّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٥﴾ وَهَذَا
صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا^ط قَدْ فَضَّلْنَا الْآيَةَ لِقَوْمٍ
يَذْكُرُونَ ﴿١٢٦﴾ هُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ^ط وَهُوَ
وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٧﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ
جَمِيعًا يَمْعَشَرُ الْجَنِّ قَدْ أَسْتَكْثَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ^ط
وَقَالَ أَوْلِيَائُهُمْ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا
بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي أَجَلْتَ لَنَا^ط قَالَ النَّارُ
مَثْوَاكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ^ط إِنَّ رَبَّكَ
حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٨﴾ وَكَذَلِكَ نُؤَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ
بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٢٩﴾ يَمْعَشَرُ الْجَنِّ
وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ
آيَاتِي وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا^ط قَالُوا شَهِدْنَا
عَلَى أَنْفُسِنَا^ط وَغَرَّتْهُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَى
أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿١٣٠﴾ ذَٰلِكَ أَنْ
لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ

پس هر کس را که الله بخواهد هدایت کند، سینه اش را
برای (قبول) اسلام می گشاید، و هر کس را که بخواهد
گمراه کند، سینه اش را چنان تنگ می کند که گویا به
آسمان بالا می رود، این چنین الله پلیدی را بر کسانی که
ایمان نمی آورند؛ قرار می دهد. ﴿۱۲۵﴾ و این راه مستقیم
پروردگار توست، بتحقیق ما آیات (خود) را برای گروهی
که پند می گیرند، بیان کردیم. ﴿۱۲۶﴾ برای آنها (در
بهشت) سرای آرامش و سلامتی نزد پروردگارشان خواهد
بود، و او ولی و دوستدار آنهاست بخاطر اعمال
(پسندیده ای) که انجام می دادند. ﴿۱۲۷﴾ و روزی که (الله)
همه ای آنان را گرد آورد (و می فرماید: «ای گروه جن،
شما افراد زیادی از انسان ها را گمراه کردید». و دوستان
آنها از آدمیان می گویند: «پروردگارا! هر یک از ما
دو گروه از یکدیگر بهرمند شدیم، و به آن مدتی که برای
ما مقرر داشته بودی رسیدیم». (الله) می فرماید: «آتش
جایگاه شماست، جاودانه در آن خواهید ماند، مگر آنچه
الله بخواهد» بی گمان پروردگار تو حکیم داناست. ﴿۱۲۸﴾
و این چنین بعضی از ستمگران را به کیفر آنچه انجام
می دادند به بعض دیگر وا می گذاریم. ﴿۱۲۹﴾ ای گروه
جن و انس! آیا پیامبرانی از شما به سوی شما نیامدند که
آیات مرا برای تان بخوانند، و شما را از ملاقات این روزتان
هشدار دهند گویند: «بر (ضد) خودمان گواهی می دهیم». و
زندگی دنیا آنها را فریب داد، و بر (زیان) خودشان
گواهی دهند که کافر بودند. ﴿۱۳۰﴾ این (فرستادن
پیامبران) بدان سبب است که پروردگارت هیچ گاه شهرها در
حالی که مردمش غافل و بی خبر باشند، به ستم هلاک
نمی کند. ﴿۱۳۱﴾

وَلِكُلِّ دَرَجَتٌ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ ۚ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفَ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا أَنشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ ءَاخِرِينَ ﴿١٣٣﴾ إِنَّمَا تُوْعَدُونَ لَأَتِيَنَّكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٤﴾ قُلْ يَنْقُومِ أَعْمَالُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ لَهُ عَقِيبَةُ الدَّارِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٥﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا ۚ فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ ۖ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَائِهِمْ ۖ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٣٦﴾ وَكَذَلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ قَتْلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَائِهِمْ لِيُرْدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ ۖ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ ۖ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٧﴾

و برای هر یک در برابر آنچه انجام داده‌اند درجاتی است، و پروردگارت از آنچه انجام می‌دهند؛ غافل نیست. ﴿۱۳۲﴾ و پروردگارت بی‌نیاز (و) صاحب رحمت (بی‌کران) است، اگر بخواهد شما را می‌برد، و پس از شما هر کس را بخواهد جانشین می‌کند، چنانکه شما را از نسل گروهی دیگر به وجود آورد. ﴿۱۳۳﴾ مسلماً آنچه به شما وعده داده می‌شود، خواهد آمد، و شما نمی‌توانید (الله را) ناتوان سازید (و) از کیفر الهی فرار کنید. ﴿۱۳۴﴾ بگو: «ای قوم من! به شیوه خود عمل کنید، همانا من (نیز به شیوه خود) عمل می‌کنم، اما بزودی خواهید دانست که چه کسی سرانجام نیک خواهد داشت، بتحقیق ستمکاران رستگار نخواهند شد». ﴿۱۳۵﴾ (مشرکان) از آنچه الله از زراعت و چهارپایان آفریده است، بهره‌ای برای او قرار دادند (و نیز بهره‌ای برای بت‌ها) و به گمان خود گفتند: «این برای الله است، و این (هم) برای شریکان ما (= بت‌ها) است»^(۱)، پس آنچه از آن شریکان‌شان بود به الله نمی‌رسید، و آنچه از آن الله بود، به شریکان‌شان می‌رسید، چه بد حکم می‌کنند. ﴿۱۳۶﴾ و این چنین شریکان‌شان برای بسیاری از مشرکان؛ کشتن فرزندان‌شان را آراسته جلوه دادند. تا هلاک‌شان کنند، و آیین‌شان را بر آنان مشتبّه سازند، و اگر الله می‌خواست، چنین نمی‌کردند، پس آن‌ها را با تهمت‌هایشان و اگذار. ﴿۱۳۷﴾

۱- در این آیه نمونه‌ای از عقیده خود ساخته مشرکان بیان شده است، آن‌ها بهره‌ای از زراعت و چهارپایان را برای الله و بهره‌ای مخصوص به بت‌ها قرار می‌دادند، بهره الله را در راه مهمان‌نوازی و فقرا و صله خویشاوندی صرف می‌کردند و بهره بت‌ها را در راه احتیاجات بت‌ها خرج می‌کردند. سپس اگر از بهره تعیین شده بت‌ها طبق توقع حاصل نمی‌شد از بهره الله گرفته به او می‌افزودند، ولی برعکس از بهره بت‌ها چیزی نمی‌گرفتند و می‌گفتند: الله متعال بی‌نیاز است.

وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَمُ وَحَرْتُ حِجْرًا لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِزَعْمِهِمْ وَأَنْعَمُ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَمُ لَا يَذْكُرُونَ أَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءٌ عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتُرُونَ ﴿١٣٨﴾

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَمِ خَالِصَةً لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰ أَزْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُن مِّتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾ وَمِنَ الْأَنْعَمِ حَمُولَةٌ وَفَرَسَاتٌ كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٤٢﴾

وگفتند: «این چهار پایان و کشتزارها (برای همه) ممنوع است، مگر کسانی که ما بخواهیم - به گمان آنان - نباید (از) آن بخورد». و چهارپایانی دیگر است که (سوار شدن بر) پشت آن‌ها حرام است. و (نیز) چهارپایانی (دیگر) است که (هنگام ذبح) نام الله را بر آن نمی‌بردند، (و با این کارشان) به الله دروغ می‌بستند. و (الله) به زودی کیفر افتراهایشان را خواهد داد. ﴿۱۳۸﴾ و گفتند: «آنچه در شکم این چهارپایان است مخصوص مردان ماست، و برهمسران مان حرام است، و اگر مرده باشد پس (همگی) در آن شریکند». بزودی (الله) کیفر این توصیف آن‌ها را می‌دهد، بی‌گمان او حکیم داناست. ﴿۱۳۹﴾ مسلماً زیان کردند آن‌ها که فرزندان خود را به نادانی کشتند؛ و از روی افتراء بر الله، آنچه را الله روزی‌شان نموده بود (بر خود) تحریم کردند، بتحقیق آن‌ها گمراه شدند و راه هدایت را نیافته بودند. ﴿۱۴۰﴾ و اوست که باغ‌هایی دار بست و بی‌دار بست، و درخت خرما و کشتزار با میوه‌های گوناگون، و زیتون و انار را شبیه و بی‌شباهت پدید آورد. از میوه آن به هنگامی که رسید، بخورید، و حق (= زکات) آن را در روز درویش بردارید، و اسراف نکنید، بی‌گمان او اسراف‌کنندگان را دوست ندارد. ﴿۱۴۱﴾ و (نیز) از چهارپایان، (حیوانات) باربر و (حیوانات) کوچک (که توان حمل بار ندارند آفرید). از آنچه الله به شما روزی داده است بخورید، و از گام‌های شیطان پیروی مکنید، بی‌گمان او دشمن آشکار شماست. ﴿۱۴۲﴾

ثَمَنِيَّةَ أَزْوَاجٍ ۖ مِّنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعَزِ
 اثْنَيْنِ ۖ قُلْ ءَازْكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا
 أَشْتَمَلْتُ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ ۖ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِن
 كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤٣﴾ وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ
 الْبَقَرِ اثْنَيْنِ ۖ قُلْ ءَازْكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا
 أَشْتَمَلْتُ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ ۖ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ
 إِذْ وَصَّيْكُمْ اللَّهُ بِهَذَا ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ
 عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا
 يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٤﴾ قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا
 أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ
 يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خَنزِيرٍ فَإِنَّهُ
 رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ
 غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٥﴾
 وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ ۖ
 وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا
 مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوْ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ
 بِعَظْمٍ ۚ ذَٰلِكَ جَزَيْنَهُمْ بِبَغْيِهِمْ ۖ وَإِنَّا لَصَدِيقُونَ ﴿١٤٦﴾

هشت جفت (از چهار پایان آفرید) از میش یک جفت
 (نر و ماده) و از بز یک جفت (نر و ماده)، بگو: «آیا (الله)
 دو نر را حرام کرده است، یا دو ماده را؟! یا آنچه که
 رحم‌های (این) دو ماده در بر دارد؟! اگر راست
 می‌گویید از روی علم به من خبر دهید». ﴿۱۴۳﴾ و از
 شتر یک جفت (نر و ماده) و از گاو یک جفت (نر و
 ماده، آفرید). بگو: «آیا دو نر را حرام کرده است یا دو
 ماده را؟! یا آنچه که رحم‌های (این) دو ماده در بر
 دارد؟! آیا هنگامی که الله شما را به (تحریم) آن توصیه
 کرد، (حاضر و) گواه بودید؟! پس چه کسی
 ستمکارتر است از آن کس که بر الله دروغ بزند، تا مردم
 را از روی نادانی گمراه سازد؟! مسلماً الله گروه
 ستمکاران را هدایت نمی‌کند». ﴿۱۴۴﴾ بگو: «در آنچه
 بر من وحی شده است، (چیز) حرامی را که خوردن آن
 بر خورنده‌ای حرام باشد؛ نمی‌یابم، بجز اینکه مردار باشد
 یا خون ریخته شده یا گوشت خوک که پلید است، یا
 (حیوانی که در کشتنش) نافرمانی (خدا) شده، (هنگام
 ذبح) نام غیر الله بر آن برده شده باشد، اما کسی که (به
 خوردن آن‌ها) ناچار گردد، بی آنکه خواهان لذت آن
 باشد و یا زیاده روی و تجاوز کند (گاهی بر وی نیست)
 بی گمان پروردگارت آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۱۴۵﴾ و
 بر یهودیان، هر (حیوان) ناخن دار را حرام کردیم، و از
 گاو و گوسفند، پیه آن دو را بر آن‌ها حرام ساختیم، مگر
 آنچه (از پیه و چربی) که بر پشت آن‌ها قرار دارد، و یا
 در لا به لای روده‌ها یا آنچه به استخوان آمیخته است،
 این را به سبب سرکشی (و ستمی) که می‌کردند؛ به آن‌ها
 کیفر دادیم، و حقاً ما راست‌گوییم. ﴿۱۴۶﴾

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٧﴾ سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ شَيْءٍ ۚ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا بَأْسَنَا ۚ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا ۖ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا خُرُصُونَ ﴿١٤٨﴾ قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَلِغَةُ ۖ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَيْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٤٩﴾ قُلْ هَلَمْ شُهِدَ أَكْثَرُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَذَا ۖ فَإِنْ شِهُدُوا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِبَايَعَتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٠﴾ قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ ۖ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۖ وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ۖ وَلَا تَقْرَبُوا أَلْفَوْاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطْنَ ۖ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّيْتُكُمْ بِهِ ۖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥١﴾

آن‌ها بودند (نیز) این چنین تکذیب کردند، تا آنکه (طعم) عذاب ما را چشیدند. بگو: «آیا نزد شما (دلیل) (و) دانشی است که آن را برای ما آشکار سازید؟! شما فقط از پندارهای بی‌اساس پیروی می‌کنید، و شما جز گزافه و دروغ نمی‌گویید». ﴿۱۴۸﴾ بگو: «دلیل رسا (و) قاطع) از آن الله است، پس اگر می‌خواست همه‌ی شما را هدایت می‌کرد». ﴿۱۴۹﴾ بگو: «گواهان خود را که گواهی می‌دهند که الله این را حرام کرده است، بیاورید!». پس اگر آن‌ها (به دروغ) گواهی دهند، تو با آنان گواهی نده، و از هوی و هوس کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، و کسانی که به آخرت ایمان ندارند و (بت‌ها را) با الله برابر (و شریک) قرار می‌دهند، پیروی مکن. ﴿۱۵۰﴾ بگو: «بیاید آنچه را پروردگارتان بر شما حرام کرده است، برای‌تان بخوانم: آنکه چیزی را شریک او قرار ندهید، و به پدر و مادر نیکی کنید، و فرزندان‌تان را از (بیم) فقر نکشید، ما شما و آن‌ها را روزی می‌دهیم، و به (کارهای) زشت و ناشایست آنچه آشکار باشد یا پنهان نزدیک نشوید^(۱)، و کسی را که الله (کشتنش) را حرام کرده است، جز به حق نکشید، این چیزی است که الله شما را به آن سفارش نموده است، باشد که خرد ورزید. ﴿۱۵۱﴾

پس اگر تو را تکذیب کنند، بگو: «پروردگار شما دارای رحمتی گسترده است، و عذابش از گروه مجرم (و) گناه‌کار) دفع نخواهد شد». ﴿۱۴۷﴾ به زودی کسانی که شرک ورزیدند می‌گویند: «اگر الله می‌خواست، نه ما شرک می‌آوردیم و نه پدران ما، و نه چیزی را تحریم می‌کردیم» کسانی که پیش از

۱- در حدیث آمده است: «هیچ کس بیشتر از الله غیرت ندارد، بدین جهت کارهای زشت را خواه آشکار باشد یا پنهان حرام ساخته است، و هیچ کس نیست که حمد و ثنا را به اندازه الله دوست داشته باشد، از این‌رو خود را ستوده است». (صحیح بخاری: ۴۶۳۷)

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ ۚ وَأَوْفُوا بِالْعَيْلِ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۚ لَا تَكْلِفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۚ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّيْنَاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥١﴾ وَأَنَّ هَٰذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّيْنَاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٥٢﴾ ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٣﴾ وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابَ عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا وَإِن كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَفْلِينَ ﴿١٥٥﴾ أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أَنْزَلْ عَلَيْهِمَا الْكِتَابَ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ ۖ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ بَيِّنَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا ۗ سَجَزَى الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَن ءَايَتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿١٥٦﴾

و به مال یتیم نزدیک نشوید، مگر به نیکوترین وجهی (که برای اصلاح باشد)، تا به سن رشد خود (و بلوغ) برسد، و (حق) پیمان و وزن را به عدالت ادا کنید، ما هیچ کس را جز به اندازه توانش، تکلیف نمی کنیم. و هرگاه سخن گویند (یا داوری کنید و یا شهادت می دهید)، پس عدالت را رعایت کنید، حتی اگر در مورد نزدیکان (شما) بوده باشد. و به عهد و پیمان الله وفا کنید، این چیزی است که الله شما را به آن سفارش نموده است، تا متذکر شوید. ﴿۱۵۲﴾ و این راه مستقیم من است، پس از آن پیروی کنید و از راه های (پراکنده) پیروی نکنید، که شما را از راه الله دور می کند، این چیزی است که الله شما را به آن سفارش نموده است، شاید پرهیزگار شوید. ﴿۱۵۳﴾ سپس به موسی کتاب (آسمانی) دادیم تا (نعمت خود را) بر کسی که نیکوکار بوده تمام (و کامل) کنیم. و همه چیز را به تفصیل بیان کردیم، و (آن را) مایه هدایت و رحمت (قرار دادیم) شاید به لقای پروردگارشان ایمان یابورند. ﴿۱۵۴﴾ و این (قرآن) کتابی است پُر برکت، که ما نازل کردیم، از آن پیروی کنید، و پرهیزگار باشید، تا مورد رحمت قرار گیرید. ﴿۱۵۵﴾ تا نگوید: «کتاب (آسمانی) تنها بر دو طایفه پیش از ما (یهود و نصاری) نازل شده بود، و ما از خواندن و آموختن آن ها بی خبر بودیم. ﴿۱۵۶﴾ یا بگوید: «اگر کتاب (آسمانی) بر ما نازل می شد، از آن ها راه یافته تر بودیم». مسلماً از جانب پروردگارتان دلیل روشن، و هدایت و رحمت برای شما آمده است. پس چه کسی ستمکارتر است از کسی که آیات الله را تکذیب کند، و از آن روی گرداند، به زودی کسانی را که از آیات ما روی می گردانند، به خاطر همین روی گردانی به عذابی سخت مجازات خواهیم داد. ﴿۱۵۷﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ
 أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ
 رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ ءَامَنَتْ مِنْ
 قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انْتَضِرُوا إِنَّا
 مُنْتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ فَارَقُوا دِيَارَهُمْ وَكَانُوا شِيعَةً
 لِّسِتِّ مِثْمَ فِي شَيْءٍ ۚ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم
 بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٥٩﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ
 أَمْثَالِهَا ۖ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا تُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلُهَا
 وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلْ إِنِّي هَدَيْتُ رَبِّي إِلَىٰ
 صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِّلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا
 كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي
 وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ
 لَهُ ۚ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾ قُلْ أَغَيْرِ
 اللَّهُ أَبْغَىٰ رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ
 نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ
 رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾
 وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ
 بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ۚ
 إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

آیا انتظاری جز آن دارند که فرشتگان (مرگ) نزدشان
 بیایند؟ یا پروردگارت (خودش به سوی آنها) بیاید؟ یا
 بعضی از آیات پروردگارت بیاید؟! روزی که بعضی از آیات
 پروردگارت بیاید (و بر آنها ظاهر شود)، ایمان آوردن
 افرادی که قبلاً ایمان نیاورده‌اند، یا در ایمان‌شان (عمل) نیکی
 انجام نداده‌اند، سودی به حال آنها نخواهد داشت. بگو:
 «منتظر باشید، بی گمان ما (نیز) منتظر خواهیم بود». ﴿۱۵۸﴾
 به راستی کسانی که آیین خود را پراکنده ساختند و دسته
 دسته شدند، تو را با آنان هیچ گونه کاری نیست، کار آنها
 تنها با الله است، سپس آنها را از آنچه انجام می‌دادند، آگاه
 می‌سازد. ﴿۱۵۹﴾ (روز قیامت) هر کس (کار) نیکی آورد،
 پس ده برابر آن پاداش دارد، و هر کس (کار) بدی آورد، جز
 به مانند آن کیفر نخواهد دید، و بر آنها ستمی نخواهد شد.
 ﴿۱۶۰﴾ بگو: «بتحقیق پروردگارم مرا به راه راست هدایت
 کرده است، دین درست (و پا بر جا)، دین (حنیف) ابراهیم
 حق پرست، که از مشرکان نبود». ﴿۱۶۱﴾ بگو: «بی گمان
 نمازم، و عبادت (و قربانی) من، و زندگی و مرگ من، همه
 برای الله پروردگار جهانیان است. ﴿۱۶۲﴾ شریکی برای او
 نیست، و به این مأمور شده‌ام، و من نخستین مسلمانم». ﴿۱۶۳﴾
 بگو: «آیا غیر الله، پروردگاری را بجویم در حالی که او
 پروردگار همه چیز است؟! و هیچ کس گناهی مرتکب
 نمی‌شود؛ مگر آنکه به (زیان) خود اوست. و هیچ گناه کاری
 بار گناه دیگری را به دوش نمی‌گیرد، سپس بازگشت همه‌ی
 شما به سوی پروردگارتان است، پس شما را از آنچه در آن
 اختلاف داشتید، آگاه می‌کند. ﴿۱۶۴﴾ و او کسی است که
 شما را جانشینان در زمین قرار داد، و درجات بعضی از شما را
 نسبت به بعضی دیگر برتری داد، تا شما را (بوسیله‌ی) آنچه
 که به شما داده است بیازماید. مسلماً پروردگار تو زود کیفر
 است و همانا او آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۱۶۵﴾

سورة الأعراف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَصَّ ۝ كَتَبْنَا أَنْزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنذِرَ بِهِ ۖ وَذَكَّرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝
 اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۝
 وَكَمْ مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيِّنًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ ۝
 فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۝
 فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ۝
 فَلَنَقْصُصَنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ ۖ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ ۝
 وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ ۖ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝
 وَمَن خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ ۖ بِمَا كَانُوا بِغَايَتِنَا يَظْلِمُونَ ۝
 وَلَقَدْ مَكَنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعِيشَةً قَلِيلًا ۖ مَا تَشْكُرُونَ ۝
 وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ۝

سورة اعراف

به نام الله بخشنده مهربان

المص (الف. لام. میم. صاد). ﴿۱﴾ این کتابی است که بر تو نازل شده است، پس نباید در سینه‌ات از آن تنگی باشد، تا به آن (مردم را) بیم دهی، و برای مؤمنان پند (و تذکری) باشد. ﴿۲﴾ آنچه از جانب پروردگارتان بر شما نازل شده، پیروی کنید، و از اولیاء (و معبودهای) دیگر جز او، پیروی نکنید، چه اندک پند می‌پذیرید. ﴿۳﴾ چه بسیار شهرها (و آبادی‌ها) که آن‌ها را نابود کردیم، و عذاب ما به هنگام شب، یا در هنگام خواب نیم‌روز، به سراغ‌شان آمد. ﴿۴﴾ و چون عذاب ما به سراغ آن‌ها آمد، سخنی نداشتند جز اینکه گفتند: «بی گمان ما ستمکار بودیم». ﴿۵﴾ مسلماً ما از کسانی که (پیامبران) به سوی آن‌ها فرستاده شدند، سؤال خواهیم کرد، و البته از پیامبران (نیز) سؤال می‌کنیم. ﴿۶﴾ یقیناً (کردارشان را) با علم (خود) برایشان بیان می‌کنیم، و ما هرگز غایب نبوده‌ایم. ﴿۷﴾ وزن (و سنجش اعمال) در آن روز حق است، پس کسانی که کفه ترازوی شان سنگین است، آنانند که رستگارند. ﴿۸﴾ و کسانی که کفه ترازوی شان سبک است، آنان کسانی هستند که به (خاطر انکار و) ستمی که نسبت به آیات ما می‌کردند به خویش زیان رساندند (و سرمایه وجود خود را از دست داده‌اند). ﴿۹﴾ و به راستی ما شما را در زمین اقتدار (و استقرار) دادیم، و در آن وسایل معیشت را برای شما قرار دادیم. چه اندک شکر گزاری می‌کنید. ﴿۱۰﴾ و بتحقیق ما شما را آفریدیم، آنگاه شما را شکل و صورت دادیم. سپس به فرشتگان گفتیم: «برای آدم سجده کنید» پس (همه) سجده کردند؛ جز ابلیس که از سجده‌کنندگان نبود. ﴿۱۱﴾

(الله) فرمود: «وقتی که تو را فرمان دادم، چه چیز مانع سجده کردند شد؟!» (ابلیس) گفت: «من از او بهترم، مرا از آتش آفریده‌ای و او را از گِل (آفریده‌ای)». ﴿۱۲﴾ فرمود: «از آن (بهشت) فرود آی، که حق تو نیست که در آن تکبر ورزی، پس بیرون رو، بی شک تو از خوار شدگانی». ﴿۱۳﴾ (ابلیس) گفت: «تا روزی که (مردم) بر انگیزه می‌شوند، مرا مهلت ده». ﴿۱۴﴾ (الله) فرمود: «مسلماً تواز مهلت یافتگانی». ﴿۱۵﴾ (ابلیس) گفت: «پس به سبب آنکه مرا گمراه کردی، من (نیز) بر سر راه مستقیم تو برای (گمراه ساختن) آن‌ها در کمین می‌نشینم، ﴿۱۶﴾ سپس از پیش روی شان و از پشت سرشان و از (سمت) راست شان و از (سمت) چپ شان بر آن‌ها می‌تازم، و بیشترشان را شکر گزار نخواهی یافت». ﴿۱۷﴾ (الله) فرمود: «از آن نکوهیده و خوار بیرون رو، قطعاً هر کس از آن‌ها از تو پیروی کند، جهنم را از شما همگی پر خواهم کرد. ﴿۱۸﴾ و ای آدم! تو و همسرت در بهشت ساکن (شوید)، پس از هر جا که خواستید، بخورید، و به این درخت نزدیک نشوید، که از ستمکاران خواهید بود». ﴿۱۹﴾ پس شیطان آن دو را وسوسه کرد، تا آنچه را از شرمگاه‌شان که از آن‌ها پوشیده بود؛ در نظرشان آشکار سازد، و گفت: «پروردگارتان شما را از این درخت نهی نکرده است؛ مگر بخاطر اینکه مبادا (با خوردن آن) فرشته شوید، یا از جاودانان گردید». ﴿۲۰﴾ و برای آن دو سوگند یاد کرد که من برای شما از خیر خواهم. ﴿۲۱﴾ پس (به این ترتیب) آن‌ها را با فریب (از مقام و منزل‌شان) فرود آورد، و چون از آن درخت چشیدند، شرمگاه‌شان بر آن‌ها آشکار شد، و شروع کردند به قرار دادن برگ (درختان) بهشت بر خود (تا آن را بپوشانند) و پروردگارش آن‌ها را ندا داد: «آیا شما را از آن درخت منع نکردم، و به شما نگفته بودم که شیطان دشمن آشکار شماست؟!». ﴿۲۲﴾

قَالَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ أَهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَعَ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾ يَبْنِيٰ ءَادَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ لِبَاسًا يُورِي سَوَاءَ تَكُمُ وَرِيشًا وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ ءَايَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ يَبْنِيٰ ءَادَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْءَ تِهِمَا ۖ إِنَّهُ يَرَئِكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِّنْ حَيْثُ لَا تَرَوُهُمْ ۚ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٧﴾ وَإِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا ۚ قُلْ إِنَّا لِلَّهِ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحِشَاءِ ۖ أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ ۖ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٢٩﴾ فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ ۚ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٠﴾

(آن دو) گفتند: «پروردگارا! ما به خود ستم کردیم، و اگر ما را نیامرزی و بر ما رحم نکنی، مسلماً از زیان کاران خواهیم بود.» ﴿۲۳﴾ (الله) فرمود: «فرود آید، در حالی که بعضی از شما نسبت به بعض دیگر دشمن خواهید بود، و برای شما در زمین تا مدت معینی قرارگاه و بهرمندی خواهد بود.» ﴿۲۴﴾ فرمود: «در آن زندگی می کنید و در آن می میرید، و (در رستاخیز) از آن بیرون آورده خواهید شد.» ﴿۲۵﴾ ای فرزندان آدم! به راستی برای شما لباسی که شرمگاهتان را می پوشاند و (مایه) زینت شماست، نازل کردیم، و لباس تقوا بهتر است، این از آیات (و نشانه های) الله است تا (انسان ها) متذکر شوند. ﴿۲۶﴾ ای فرزندان آدم! شیطان شما را نفریبد، چنانکه پدر و مادر شما را از بهشت بیرون کرد، و لباس شان را از تن شان **کند (کشید)**؛ تا شرمگاه شان را به آن ها نشان دهد. بی گمان او و همکارانش شما را می بینند از جایی که شما آن ها را نمی بینید، براستی ما شیطان ها را دوستان کسانی قرار دادیم که ایمان نمی آورند. ﴿۲۷﴾ و چون کار زشتی انجام دهند، گویند: «نیاکان خود را بر این (کار) یافته ایم، و الله ما را بدان فرمان داده است». بگو: «الله (هرگز) به کار زشت فرمان نمی دهد، آیا چیزی را که نمی دانید به الله نسبت می دهید؟!». ﴿۲۸﴾ بگو: «پروردگارم به عدالت فرمان داده است، و (نیز) در هر مسجدی (و به هنگام هر نمازی) روی هایتان را به سوی او کنید و او را (به دعا و نیایش) بخوانید؛ در حالی که دین (خود) را برای او خالص گردانید. همانطور که در آغاز شما را آفرید (بعد از مرگ، بار دیگر بسویش) باز می گردید. ﴿۲۹﴾ گروهی را هدایت نمود و گروهی (دیگر) گمراهی بر آن ها محقق (و ثابت) گشت، زیرا آن ها شیطان ها را به جای (الله)، سرپرست (و دوستان خویش) برگزیدند، و گمان می کنند که آنان هدایت یافته اند.» ﴿۳۰﴾

﴿يَبْنِيْٓءَادَمَ خُذُوْا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوْا وَاشْرَبُوْا وَلَا تُسْرِفُوْاۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ۝۶﴾ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللّٰهِ الَّتِيْ اُخْرِجَ لِعِبَادِهِۦ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِيْنَ ءَامَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ كَذٰلِكَ نَفْصَلُ الْآيٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُوْنَ ۝۷﴾ قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رِبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْاِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَاَنْ تُشْرِكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطٰنًا وَاَنْ تَقُوْلُوْا عَلٰى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝۸﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۖ فَاِذَا جَآءَ اَجْلُهُمْ لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ۝۹﴾ يَبْنِيْٓءَادَمَ اِمَّا يٰٓتِيْنَكُمْ رُّسُلٌ مِّنْكُمْ يَفْقُصُوْنَ عَلَيْكُمْ ءَايٰتِيْ ۚ فَمَنْ اَتَقٰۙ وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝۱۰﴾ وَالَّذِيْنَ كَذَبُوْا بِءَايٰتِنَا وَاسْتَكْبَرُوْا عَنْهَاۙ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝۱۱﴾ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰۤى عَلٰى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِءَايٰتِهٖ ۚ اُولٰٓئِكَ يَنٰٓهٖمْ نَصِيْهُهُمْ مِّنَ الْكِتٰبِ ۖ حَتّٰىۤ اِذَا جَآءَهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُوْٓا اَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُوْنَ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ قَالُوْٓا ضَلُّوْٓا عَنَّا وَشَهِدُوْٓا عَلٰۤى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوْٓا كٰفِرِيْنَ ۝۱۲﴾

ای فرزندان آدم! به هنگام رفتن به مسجد (و در هر نمازی) زینت خود را بر گیرید (و لباس‌های شایسته بپوشید) و (نیز) بخورید و بیاشامید ولی اسراف نکنید، بی گمان الله اسراف کاران را دوست نمی‌دارد. ﴿۳۱﴾ بگو: «چه کسی لباس (و زینت‌های) را که الله برای بندگانش پدید آورده و روزی‌های پاکیزه را حرام کرده است؟». بگو: «این (چیزها) در زندگی دنیا، برای کسانی است که ایمان آورده‌اند، (اگر چه کافران نیز از آنها بهره‌مند می‌شوند اما) روز قیامت خاص (برای مومنان) خواهد بود. این چنین آیات (خود) را برای گروهی که می‌دانند بیان می‌کنیم. ﴿۳۲﴾ بگو: (الله) فقط کارهای زشت را، چه آشکارا باشد و چه پنهان، و (نیز) گناه و سرکشی بنا حق را؛ حرام کرده است، و این که چیزی را شریک الله قرار دهید که الله دلیلی بر (حقانیت) آن نازل نکرده است، و چیزی را که نمی‌دانید به الله نسبت دهید (حرام نموده است). ﴿۳۳﴾ و برای هر امتی زمان (و مدت معینی) است، پس هنگامی که اجل‌شان فرا رسد، نه لحظه‌ای (از آن) تأخیر کنند و نه (بر آن) پیشی گیرند. ﴿۳۴﴾ ای فرزندان آدم! هرگاه پیامبرانی از خود شما (به نزد شما) بیایند که آیات مرا برای شما بخوانند (از آن‌ها پیروی کنید) پس هر کس که پرهیزگاری کند و (اعمال خود را) اصلاح کند، نه ترسی بر آن‌هاست، و نه آنان اندوهگین شوند. ﴿۳۵﴾ و کسانی که آیات ما را تکذیب کنند، و در برابر آن (گردن‌کشی و) تکبر ورزند، آنان اهل دوزخند، و جاودانه در آن خواهند ماند. ﴿۳۶﴾ پس چه کسی ستمکارتر است از کسی که بر الله دروغ می‌بندد، یا آیات او را تکذیب می‌کند؟! آن‌ها نصیب (و بهره) شان از کتاب (لوح محفوظ، آنچه مقرر شده) به آنان می‌رسد، تا زمانی که فرستادگان ما به سراغ‌شان روند که جان‌شان را بگیرند، گویند: «کجا این چیزهایی که به جای الله می‌پرستیدید؟! (آنها) گویند: «آنها (نابود و) گم شدند» و بر (زیان) خود گواهی دهند که کافر بوده‌اند. ﴿۳۷﴾

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعْنَتْ أُخْتَهَا حَتَّى إِذَا آذَرَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَبُهُمْ لِأُولَئِهِمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَفَاتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٌ وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ وَقَالَتْ أُولَئِهِمْ لِأُخْرَبُهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ فذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ ۚ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٤٠﴾ لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ ۚ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٢﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ فَجَرَى مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ ۚ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۚ وَنُودُوا أَنْ تِلْكَمُ الْجَنَّةُ أَوْرَثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

(الله) به آنان می‌فرماید: «در بین گروه‌های از جن و انس که پیش از شما گذشته‌اند، در آتش (دوزخ) وارد شوید!». هرگاه که گروهی وارد می‌شوند، گروه دیگر را لعنت می‌کنند، تا هنگامی که همگی در آنجا به هم رسند، گروه آخر (و پیروان) در باره‌ی گروه اول (و پیشوایان خود) گویند: «پروردگارا! اینها بودند که ما را گمراه کردند، پس عذابی دو چندان از آتش به آنان بده» (الله) می‌فرماید: «برای هر کدام (از شما عذاب) دو چندان است، ولی شما نمی‌دانید». ﴿۳۸﴾ و گروه اول (و پیشوایان شان) به گروه آخر (و پیروان شان) گویند: «شما را بر ما هیچ برتری نیست، پس به (کیفر) آنچه انجام می‌دادید؛ عذاب را بچشید». ﴿۳۹﴾ بی‌گمان کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، و در برابر آن (گردن‌کشی و) تکبر ورزیدند، درهای آسمان (هرگز) برای شان گشوده نمی‌شود، و به بهشت داخل نخواهند شد، مگر این که شتر از سوراخ سوزن درآید، و این چنین، گناه کاران را کیفر می‌دهیم. ﴿۴۰﴾ برای آن‌ها بستری از (آتش) جهنم و (نیز) روی آن‌ها پوشش‌های (از آتش جهنم) است. و این چنین ستمکاران را کیفر می‌دهیم. ﴿۴۱﴾ و کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند - هیچ کس را جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌کنیم - آن‌ها اهل بهشت هستند، و جاودانه در آن خواهد ماند. ﴿۴۲﴾ و آنچه از کینه (و نفرت) که در سینه‌هایشان است بر می‌کنیم. و از زیر (درختان و مسکن‌های) آن‌ها نهرها جاری است. و گویند: «ستایش مخصوص الله است که ما را به این (بهشت) هدایت نمود، و اگر الله ما را هدایت نمی‌کرد؛ ما هرگز راه نمی‌یافتیم. مسلماً فرستادگان پروردگار ما به حق آمدند». و (آنگاه) به آنان ندا داده می‌شود که: «این بهشت را به پاداش آنچه که انجام می‌دادید، به (شما داده‌اند و) ارث بردید». ﴿۴۳﴾

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۖ قَالُوا نَعَمْ ۖ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَتِهِمْ ۖ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلِّمُوا عَلَيْنَا ۖ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبُّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَتِهِمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٨﴾ أَهْتُمُ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ ۖ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾ وَأَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ ۖ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾ الَّذِينَ أَخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتُهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۖ فَالْيَوْمَ نَنسَلُهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾

واهل بهشت، اهل دوزخ را صدا می‌زنند که: «آنچه را که پروردگارمان به ما وعده داده بود، (همه را) حق یافتیم، پس آیا شما (نیز) آنچه را پروردگارتان به شما وعده داده بود؛ حق یافتید؟!». گویند: «آری». پس ندا دهنده‌ای در میان آن‌ها ندا دهد که: «لعنت الله بر ستمکاران باد، ﴿۴۴﴾ (همان) کسانی که (مردم را) از راه الله باز می‌داشتند، و آن را کج می‌طلبیدند، و (نیز) آن‌ها به آخرت کافر بودند». ﴿۴۵﴾ و در میان آن دو (گروه بهشتی و دوزخی) حجابی است، و بر اعراف (= بلندی‌های آن) مردانی هستند که هریک (از آن دو گروه) را از سیما (و چهره) شان می‌شناسند، و اهل بهشت را صدا می‌زنند که: «سلام بر شما باد» اینان طمع (و امید) بهشت را دارند، و هنوز بدان در نیامده‌اند. ﴿۴۶﴾ و چون چشم‌شان به سوی اهل دوزخ گردانده شود، گویند: «پروردگارا! ما را با گروه ستمکاران قرار مده». ﴿۴۷﴾ و اهل اعراف، مردانی (از اهل دوزخ را) که از سیما (و چهره) شان آن‌ها را می‌شناسند، صدا می‌زنند، گویند: «جمعیت (و مال اندوزی) شما، و آن سرکشی (و تکبر) های شما، به حالتان فایده‌ای نبخشید!». ﴿۴۸﴾ آیا اینها (همان) کسانی هستند که سوگند یاد می‌کردید که (هرگز) الله رحمتی به آنان نمی‌رساند؟ (به آن‌ها گفته می‌شود): «به بهشت داخل شوید، نه ترسی بر شماست، و نه شما اندوهگین می‌شوید». ﴿۴۹﴾ و اهل دوزخ، اهل بهشت را صدا می‌زنند که: «اندکی از آب، یا از آنچه الله به شما روزی داده، بر ما بریزید» (آن‌ها) گویند: «بی‌گمان الله هر دو را بر کافران حرام کرده است». ﴿۵۰﴾ آنان که دین خود را سرگرمی و بازیچه گرفتند، و زندگی دنیا آن‌ها را فریفت، پس امروز ما آن‌ها را فراموش می‌کنیم، همانطور که آن‌ها دیدار چنین روزی را فراموش کردند، و آنکه آیات ما را انکار می‌کردند. ﴿۵۱﴾

وَلَقَدْ جِئْنَهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى
وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ
يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلَهُ يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ
جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُفَعَاءَ
فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرْدُ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ
قَدْ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿٥٢﴾ إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى
الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ
وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٣﴾ اذْعُوا رَبَّكُمْ
تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٥٤﴾ وَلَا
تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا
وَطَمَعًا ۚ إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٥﴾
وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ
رَحْمَتِهِ ۗ حَتَّىٰ إِذَا أَقْلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنَاهُ لِبَلَدٍ
مَّيِّتٍ فَأَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ
الثَّمَرَاتِ ۚ كَذَٰلِكَ خُرُجُ الْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿٥٦﴾

و بتحقیق ما کتابی برای آن‌ها آوردیم که آن را از روی
دانش به تفصیل بیان کردیم، که مایه هدایت و رحمت برای
قومی است که ایمان می‌آورند. ﴿۵۲﴾ آیا آن‌ها جز انتظار
(سرانجام و) تأویلش را دارند؟! روزی که (نتیجه و) تأویلش
فرا رسد، کسانی که آن را پیش از این فراموش کرده بودند
می‌گویند: «مسئلاً فرستادگان پروردگارمان به حق آمده
بودند، پس آیا (امروز) برای ما شفیعی هستند که برای ما
شفاعت کنند، یا باز گردیم آنگاه اعمالی غیر از آنچه
می‌کردیم، انجام دهیم؟!». بتحقیق آن‌ها به خود زیان
رسانیدند، و (معبودهایی ساختگی و) آنچه دروغ می‌بافتند
(همگی) از (نظر) آنان ناپدید (و گم) شد. ﴿۵۳﴾ (ای مردم)
بی‌گمان پروردگار شما الله است که آسمان‌ها و زمین را در
شش روز آفرید، سپس بر عرش مستقر شد، شب را به روز
می‌پوشاند که شتابان در پی آن می‌رود، و خورشید و ماه و
ستاره‌گان (را آفرید) که مسخر فرمان او هستند، آگاه باشید که
آفرینش و فرمانروایی از آن او است، پر برکت (و به غایت
بزرگ) است الله که پروردگار جهانیان است. ﴿۵۴﴾
پروردگارتان را با تضرع (و زاری) و در پنهانی، بخوانید، همانا او
از حد در گذرندگان را دوست نمی‌دارد. ﴿۵۵﴾ و در زمین،
پس از اصلاح آن فساد نکنید، و او را با بیم و امید بخوانید،
همانا رحمت الله به نیکوکاران نزدیک است. ﴿۵۶﴾ و او
کسی است که بادهای را بشارت‌دهنده در پیشاپیش (باران)
رحمتش می‌فرستد، تا هنگامی که ابرهای سنگین بار را بر
دارند، ما آن را به سوی (شهر و) سرزمینی مرده می‌فرستیم،
سپس از آن؛ آب را نازل می‌کنیم، آنگاه از آن (آب) هر
گونه میوه‌ای (از دل خاک) بیرون می‌آوریم، این گونه
مردگان را (زنده می‌کنیم و از قبرها) بیرون می‌آوریم، شاید
پند گیرید. ﴿۵۷﴾

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ ۖ وَالَّذِي
 حَبَتْ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا ۚ كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْأَيَّاتِ
 لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾ لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ
 فَقَالَ يَنْقُومِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۖ إِنِّي
 أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾ قَالَ الْمَلَأُ
 مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَنَّكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ
 يَنْقُومِ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾ أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنْصَحُ لَكُمْ
 وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ أَوْعَجِبْتُمْ أَن
 جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ
 وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ
 وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَبُوا
 بِآيَاتِنَا ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾ * وَإِلَىٰ
 عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۖ قَالَ يَنْقُومِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
 مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ الْمَلَأُ
 الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَنَّكَ فِي سَفَاهَةٍ
 وَإِنَّا لَنَنْظُنُّكَ مِنَ الْكَذِبِينَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يَنْقُومِ
 لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

سرزمین پاکیزه (و خوب) گیاهش به فرمان پروردگارش
 می‌روید، و سرزمین ناپاک (و بد) جز اندک و بی‌ارزش، از
 آن نمی‌روید، اینگونه آیات (خود) را برای گروهی که
 سپاس می‌گزارند، گوناگون بیان می‌کنیم. ﴿۵۸﴾ همانا ما
 نوح را به سوی قومش فرستادیم، پس گفت: «ای قوم من!
 الله را پرستید، که جز او معبودی (راستین) برای شما نیست،
 (و اگر او را عبادت نکردید) بی‌گمان من بر شما از عذاب
 روزی بزرگ می‌ترسم». ﴿۵۹﴾ اشراف (و بزرگان) قومش
 گفتند: «به راستی ما تو را در گمراهی آشکار می‌بینیم».
 ﴿۶۰﴾ گفت: «ای قوم من! هیچ گونه گمراهی در من نیست،
 بلکه من فرستاده‌ای از (جانب) پروردگار جهانیان هستم.
 ﴿۶۱﴾ پیام‌های پروردگارم را به شما می‌رسانم و شما را
 اندرز می‌دهم، و از (شریعت) الله چیزهایی می‌دانم که شما
 نمی‌دانید. ﴿۶۲﴾ آیا تعجب کرده‌اید که پندی از سوی
 پروردگارتان بر (زبان) مردی از خود شما، برای شما برسد
 تا شما را بیم دهد و تا پرهیزگاری پیشه کنید و باشد که
 مشمول رحمت گردید؟! ﴿۶۳﴾ پس او را تکذیب کردند،
 آنگاه ما او و کسانی را که با وی در کشتی بودند، نجات
 دادیم، و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، غرق کردیم،
 براستی آن‌ها گروهی نابینا (و کوردل) بودند. ﴿۶۴﴾ و به
 (سوی قوم) عاد، برادرشان هود را (فرستادیم) گفت: «ای قوم
 من! الله را پرستش کنید که جز او معبودی (راستین) برای شما
 نیست، آیا پرهیزگاری پیشه نمی‌کنید؟! ﴿۶۵﴾ اشراف (و
 بزرگان) قوم او که کافر بودند گفتند: «بی‌گمان ما تو را در
 سفاهت (و نادانی) می‌بینیم، و ما مسلماً تو را از دروغ‌گویان
 می‌پنداریم». ﴿۶۶﴾ گفت: «ای قوم من! هیچ گونه سفاهت (و
 نادانی) در من نیست، بلکه من فرستاده‌ای از (جانب)
 پروردگار جهانیان هستم، ﴿۶۷﴾

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ أَمِينٌ نَّاصِحٌ ﴿٦٨﴾
 أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ
 مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ ۚ وَادْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ
 مِن بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَصْطَةً ۚ
 فَادْكُرُوا ءَالَآءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾ قَالُوا
 أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ
 آبَاؤُنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ
 ﴿٧٠﴾ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ
 وَغَضَبٌ أَتُجَدِّلُونَنِي فِي أَسْمَاءِ سَمَيْتُمُوهَا أَنتُمْ
 وَءَابَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَانٍ ۚ فَانْتَظِرُوا إِنِّي
 مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿٧١﴾ فَأَخْبَيْنَاهُ
 وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ
 كَذَبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِلَى
 ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا ۚ قَالَ يَنْقُومِ الْعَبْدُوا اللَّهَ مَا
 لَكُمْ مِّن إِلَهِ غَيْرُهُ ۚ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن
 رَبِّكُمْ ۚ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ ءَايَةٌ ۚ فَذَرُوهَا
 تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ
 عَذَابُ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

پیام‌های پروردگارم را به شما می‌رسانم. و من خیر خواه امینی
 برای شما هستم. ﴿۶۸﴾ آیا تعجب کرده‌اید که پندی از
 سوی پروردگارتان بر (زبان) مردی از خود شما، برای شما
 برسد تا شما را بیم دهد؟! و به یاد آورید هنگامی که پس از
 قوم نوح شما را جانشینان (آنان) قرار داد، و شما را در
 آفرینش فزونی (و قدرت) داد. پس نعمت‌های الله را به یاد
 آورید، شاید رستگار شوید. ﴿۶۹﴾ گفتند: «آیا به (نزد) ما
 آمده‌ای که تنها الله را عبادت کنیم، و آنچه را نیاکان‌مان
 می‌پرستیدند، رها کنیم؟! پس اگر از راستگویان هستی، آنچه
 را (از عذاب الهی) به ما وعده می‌دهی، بیاور». ﴿۷۰﴾ (هود)
 گفت: «به تحقیق عذاب و غضب از (جانب) پروردگارتان بر
 شما واقع شده (و شما را فرا گرفته) است، آیا با من در (باره)
 نام‌هایی مجادله می‌کنید که شما و نیاکان‌تان (بر بت‌ها)
 نهاده‌اید، در حالی که الله هیچ دلیل (و برهانی) در باره آن
 نازل نکرده است، پس شما منتظر باشید، بی‌گمان من (نیز)
 باشما از منتظرانم». ﴿۷۱﴾ پس او، و کسانی را که با او
 بودند؛ به رحمت (و لطفی) از (سوی) خویش نجات دادیم، و
 ریشه کسانی که آیات ما را تکذیب کردند و از مؤمنان
 نبودند، قطع کردیم. ﴿۷۲﴾ و به (سوی قوم) ثمود، برادرشان
 صالح را (فرستادیم) گفت: «ای قوم من! الله را پرستید، که
 جز او معبودی (راستین) برای شما نیست. همانا دلیل روشنی
 از (سوی) پروردگارتان برای شما آمده است، این ماده شتر
 الله، برای شما معجزه‌ای است، پس او را (به حال خود) وا
 گذارید که در زمین الله (بچرد و علف) بخورد، و آن را آزار
 (و آسیبی) نرسانید، که عذاب دردناکی شما را خواهد
 گرفت. ﴿۷۳﴾

وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا ۖ فَادْكُرُوا ءَالَآءَ اللَّهِ وَلَا تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتَضَعُّوهُ لِمَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَمْ أَنَا صَالِحًا مُرْسَلٌ مِنْ رَبِّي ۚ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِءٍ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي ءَامَنْتُمْ بِهِءٍ كَافِرُونَ ﴿٧٦﴾ فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَصْلِحْ أَئْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَنِّمِينَ ﴿٧٨﴾ فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَنْقَوْمٍ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّصِيحِينَ ﴿٧٩﴾ وَلَوْ طَآءُ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ءَاتَاؤُنَ الْفَنَاحَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ ۚ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٨١﴾

وبه یاد آورید هنگامی که شما را پس از (قوم) عاد جانشینان (آنان) قرار داد، و در زمین مستقر ساخت، که در دشت‌های آن قصرهایی بنا می‌کنید، و در کوه‌ها خانه‌هایی می‌تراشید. پس نعمت‌های الله را بیاد آورید، و در زمین به فساد (و تباهی) نکوشید. ﴿۷۴﴾ اشراف (و بزرگان) از قوم او که گردن‌کشی می‌کردند به مستضعفان، به (همان) کسانی از آنان که ایمان آورده بودند گفتند: «آیا شما براستی یقین دارید که صالح از (طرف) پروردگارش فرستاده شده است؟!» (آنها) گفتند: «ما به آنچه او بدان فرستاده شده، ایمان داریم». ﴿۷۵﴾ آنان که گردن‌کشی می‌کردند گفتند: «ما به آنچه شما به آن ایمان آورده‌اید، (منکر و) کافریم». ﴿۷۶﴾ پس ماده شتر را پی کردند، و از فرمان پروردگارشان سر باز زدند، و گفتند: «ای صالح! اگر تو از پیامبران (الله) هستی، آنچه را به ما وعده می‌دهی بیاور!». ﴿۷۷﴾ آنگاه زلزله‌ی آنها را فرا گرفت، در نتیجه در خانه‌های خود از پای در آمدند (و مردند). ﴿۷۸﴾ پس (صالح) از آنها روی گردانید و گفت: «ای قوم! من پیام پروردگارم را به شما رساندم، و برای شما خیر خواهی کردم، ولی شما خیر خواهان را دوست نمی‌دارید». ﴿۷۹﴾ و (به یاد آورید) لوط را، هنگامی که به قوم خود گفت: «آیا کار بسیار زشتی را انجام می‌دهید که پیش از شما هیچ یک از جهانیان انجام نداده است؟! ﴿۸۰﴾ همانا شما به جای زنان با مردان شهوت می‌رانید، راستی که شما قومی تجاوز کار هستید». ﴿۸۱﴾

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
 أَخْرِجُوهُمْ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ^ط إِنَّهُمْ أَنْاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ
 ۱۸۲ فَانْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرَاتَهُ كَانَتْ مِنَ
 الْغَابِرِينَ ۝ ۱۸۳ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَأَنْظَرْ كَيْفَ
 كَانَ عَنِقَةَ الْمُجْرِمِينَ ۝ ۱۸۴ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ
 أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَبْقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
 مِنِّ إِلَهِ غَيْرُهُ^ط قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ^ط
 فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
 أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا
 ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ۝ ۱۸۵
 وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ
 عَن سَبِيلِ اللَّهِ مَن ءَامَنَ بِهِ^ط وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا
 وَأَذْكُرُوا إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ^ط وَانْظُرُوا
 كَيْفَ كَانَ عَنِقَةُ الْمُفْسِدِينَ ۝ ۱۸۶ وَإِنْ كَانَ
 طَآئِفَةٌ مِّنْكُمْ ءَامَنُوا بِآلِذِي الْأَرْسِلْتُ بِهِ^ط وَطَآئِفَةٌ
 لَّمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ تَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا^ط وَهُوَ خَيْرُ
 الْحَاكِمِينَ ۝ ۱۸۷

و پاسخ قومش جز این نبود که گفتند: «اینها را از شهر (و دیار) تان بیرون کنید، که اینها مردمی هستند که پاکیزگی می طلبند (و از کار ما بیزارند)». ﴿۸۲﴾ پس ما او و خاندانش را نجات دادیم، جز همسرش که از بازماندگان بود. ﴿۸۳﴾ و بارانی (از سنگ) بر آنها بارانیدیم (که آنها را نابود ساخت) پس بنگر که سرانجام گناه کاران چگونه بود. ﴿۸۴﴾ و به سوی (مردم) مدین برادرشان شعیب را (فرستادیم) گفت: «ای قوم من! الله را پرستید، که جز او معبودی (راستین) برای شما نیست، مسلماً دلیل روشنی از (طرف) پروردگارتان برای شما آمده است، پس (حق) پیمانها و ترازو را کامل (و درست) ادا کنید، و از (اموال و) چیزهای مردم را (چیزی) نگاهید، و در زمین، پس از اصلاحش، فساد نکنید، اگر ایمان دارید، این برای شما بهتر است. ﴿۸۵﴾ و بر سر هر راهی ننشینید که (مردم را) تهدید کنید، و از راه الله کسی را که به او ایمان آورده است، باز دارید، و آن را کج می خواهید، و به یاد آورید زمانی را که اندک بودید، و او شما را بسیار گرداند، و بنگرید سرانجام مفسدان چگونه بود. ﴿۸۶﴾ و اگر گروهی از شما به آنچه من به آن فرستاده شده ام، ایمان آورده اند، و گروهی (دیگر) ایمان نیاورده اند، پس صبر کنید (و منتظر بمانید) تا الله میان ما داوری کند^(۱)، که او بهترین داوران است. ﴿۸۷﴾

۱- شاید این فیصله در دنیا نیز انجام گیرد، البته داوری بین مردم در روز قیامت یقیناً خواهد بود، چنانچه در آن روز از هریک بازپرسی خواهد شد و سپس طبق آن فیصله خواهد گردید، چنانکه رسول الله ﷺ فرموده اند: «هر کدام از شما مسئول هست و از او در باره زیر دستانش پرسیده خواهید شد». سپس رسول الله ﷺ مسئولیت امام، شوهر، همسر و خدمتگذار را جداگانه بیان فرمودند. (صحیح بخاری: ۷۱۳۸)

* قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
 لَنُخْرِجَنَّكَ يَشْعِيبُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا
 أَوْ لَتَعُودَنَّ فِيْ مِلَّتِنَا قَالَ اُولَئِكَ نَكْرِهِيْنَ ﴿٨٨﴾ قَدْ
 افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا اِنْ عُدْنَا فِيْ مِلَّتِكُمْ بَعْدَ اِذْ
 نَجَلْنَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا اَنْ نَّعُودَ فِيْهَا اِلَّا اَنْ
 يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ
 تَوَكَّلْنَا رَبُّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَاَنْتَ
 خَيْرُ الْفَاتِحِيْنَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
 قَوْمِهِ لِيْنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا اِنْكُمْ اِذَا لَخْسِرُونَ ﴿٩٠﴾
 فَاَخَذْتَهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوا فِيْ دَارِهِمْ جَثِيْمًا
 ﴿٩١﴾ الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا
 الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٩٢﴾
 فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰ قَوْمٍ لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسٰلَتِ
 رَبِّيْ وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ ءَاسٰى عَلَى قَوْمٍ
 كٰفِرِيْنَ ﴿٩٣﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ مِّنْ نَّبِيٍّ اِلَّا
 اَخَذْنَا اَهْلَهَا بِالْبَاسِءِ وَالْضَّرَآءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُوْنَ
 ﴿٩٤﴾ ثُمَّ بَدَلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوْا
 وَقَالُوا قَدْ مَسَّ ءَابَاؤُنَا الضَّرَآءُ وَالسَّرَآءُ فَاَخَذْنَاهُمْ
 بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٩٥﴾

اشراف (و بزرگان) از قوم او که سرکشی می کردند،
 گفتند: «ای شعیب! قطعاً تو و کسانی را که با تو ایمان
 آورده اند، از شهر (و دیار) خویش بیرون خواهیم کرد، یا
 اینکه به آیین ما باز گردید». (شعیب) گفت: «آیا (باز گردیم)
 اگر چه از آن کراهت داشته (و بیزار) باشیم؟! ﴿۸۸﴾ اگر ما
 به آیین شما باز گردیم، بعد از آنکه الله ما را از آن نجات داد،
 بتحقیق بر الله دروغ بسته ایم، و شایسته ی ما نیست که به آن باز
 گردیم، مگر آنکه الله، پروردگار ما بخواهد، (زیرا) علم (و
 دانش) پروردگار ما، بر همه چیز احاطه دارد، ما بر الله توکل
 کرده ایم، پروردگارا! میان ما و قوم مان بحق (راهی بگشا و)
 داوری کن، که تو بهترین (راه گشایان و) داورانی». ﴿۸۹﴾ و
 اشراف (و بزرگان) از قوم او که کافر بودند، گفتند: «اگر از
 شعیب پیروی کنید، قطعاً شما زیان کار خواهید بود». ﴿۹۰﴾
 آنگاه زلزله (شدیدی) آنها را فرا گرفت، پس در خانه های
 خود از پا در آمدند (و مردند). ﴿۹۱﴾ آنان که شعیب را
 تکذیب کردند (چنان نابود شدند) که گویا هرگز در آن
 (دیار و خانه ها) نبوده اند، و آنان که شعیب را تکذیب کردند؛
 خود زیان کار بودند. ﴿۹۲﴾ آنگاه (شعیب) از آنان روی
 گرداند، و گفت: «ای قوم من! به راستی من پیام های
 پروردگارم را به شما رساندم و برای شما خیر خواهی (و
 نصیحت) نمودم، پس چگونه بر گروه کافر (و بی ایمان)
 افسوس بخورم؟!». ﴿۹۳﴾ و ما در هیچ شهر (و دیاری)
 پیامبری نفرستادیم؛ مگر اینکه اهلش را به رنج ها و سختی ها
 گرفتار ساختیم، شاید تضرع و زاری کنند (و به سوی الله بر
 گردند). ﴿۹۴﴾ سپس به جای ناخوشی (و بدی)، خوشی (و
 نیکی) آوردیم، تا اینکه افزون شدند، و گفتند: «بی گمان به
 نیاکان ما (نیز) رنج و راحتی رسیده بود» پس ناگهان آنها را
 در حالی که بی خبر (و غافل) بودند گرفتیم. ﴿۹۵﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾ أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيِّنًا وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٩٧﴾ أَوَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يُلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾ أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ ۚ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِن بَعْدِ أَهْلِهَا أَن لَّوْ نَشَاءُ أَصَبْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاءِهَا ۚ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِن قَبْلُ ۚ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ﴿١٠١﴾ وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ ۖ وَإِن وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِن بَعْدِهِم مُّوسَىٰ بِنَائِتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۚ فَظَلَمُوا بِهَا ۖ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَتْ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٠٣﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ يَنفِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

و اگر اهل شهرها (و آبادی‌ها) ایمان می‌آوردند و تقوا پیشه می‌کردند، قطعاً (درهای) برکات از آسمان و زمین را بر آنها می‌گشودیم، و لکن (آنها آیات و پیامبران ما را) تکذیب کردند، پس ما (نیز) آنها را به کیفر آنچه انجام می‌دادند، فرو گرفتیم. ﴿۹۶﴾ آیا اهل (این) شهرها (و

آبادی‌ها) ایمن هستند از اینکه عذاب ما؛ در شب، هنگامی که خفته باشند سراغ‌شان بیاید؟! ﴿۹۷﴾ آیا اهل (این) شهرها (و آبادی‌ها) ایمن هستند از اینکه عذاب ما؛ در روز، هنگامی که سرگرم بازی (و امور بیهوده) هستند، به سراغ‌شان بیاید؟! ﴿۹۸﴾ آیا آنها از مکر (و گرفت) الله در امانند؟! در حالی که جز زیان کاران (کسی) از مکر (و گرفت) الله ایمن نمی‌شود. ﴿۹۹﴾ آیا برای آنان که زمین را پس از (نابود کردن) اهلش به ارث می‌برند، روشن (و واضح) نشده است که اگر بخواهیم آنها را (نیز) به (کیفر) گناهان‌شان هلاک می‌کنیم، و بر دل‌های شان مهر می‌نهم، آنگاه آنان (صدای حق و پندی را) نمی‌شنوند. ﴿۱۰۰﴾ این‌ها، شهرها (و آبادی‌هایی) است که برخی از اخبار آن را بر تو حکایت می‌کنیم، و محققاً پیامبران‌شان دلایل (و معجزات) روشن برای آنان آوردند، پس هرگز به آنچه از پیش تکذیب کرده بودند، ایمان نیاوردند، اینگونه الله بر دل‌های کافران مهر می‌نهد. ﴿۱۰۱﴾ و در بیشترشان (وفای به) عهد نیافتیم، و به راستی بیشتر آنها را نافرمان (و فاسق) یافتیم. ﴿۱۰۲﴾ سپس بعد آنها موسی را با آیات (و نشانه‌های) خویش به سوی فرعون و اطرافیان او فرستادیم، آنگاه آنها به آن (آیات) ستم کردند (و کافر شدند) پس بنگر عاقبت مفسدان چگونه بود! ﴿۱۰۳﴾ و موسی گفت: «ای فرعون! من فرستاده‌ای از (سوی) پروردگار جهانیان هستم. ﴿۱۰۴﴾»

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَنْ لَا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٠٥﴾ قَالَ إِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٠٦﴾ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٠٧﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ ﴿١٠٨﴾ قَالَ أَمْلَأْ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٩﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِّنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١١٠﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿١١١﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿١١٢﴾ وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُفْرَبِينَ ﴿١١٤﴾ قَالُوا يَمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ﴿١١٥﴾ قَالَ أَلْقُوا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَزْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرِ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾ فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾ فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَغِيرِينَ ﴿١١٩﴾ وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَجِدِينَ ﴿١٢٠﴾

سزاوار است که جز (سخن) حق بر الله نگویم، بتحقیق من دلیل (و معجزه‌ای روشن) از پروردگار تان برای شما آورده‌ام، پس بنی اسرائیل را با من بفرست. ﴿۱۰۵﴾ (فرعون) گفت: «اگر معجزه‌ای آورده‌ای، آن را بیاور اگر از راستگوییانی». ﴿۱۰۶﴾ پس (موسی) عصای خود را انداخت، ناگهان آن ازدهای آشکار شد. ﴿۱۰۷﴾ و دست خود را (از گریبان) بیرون آورد، پس ناگهان آن سفید (و درخشان) برای بینندگان بود. ﴿۱۰۸﴾ اشراف (و بزرگان) از قوم فرعون گفتند: «به راستی این (شخص) جادوگری (ماهر) داناست. ﴿۱۰۹﴾ می‌خواهد شما را از سرزمین تان بیرون کند، پس چه فرمان می‌دهید؟». ﴿۱۱۰﴾ (آنگاه به فرعون) گفتند: «او و برادرش را بازداشت کن، (و مهلت دهید) و جمع‌آوری کنندگان را به (همه) شهرها بفرست. ﴿۱۱۱﴾ تا همه ساحران دانا (و ماهر) را به نزد تو بیاورند. ﴿۱۱۲﴾ و ساحران نزد فرعون آمدند، گفتند: «آیا اگر ما پیروز شدیم، پاداشی برای ما خواهد بود؟». ﴿۱۱۳﴾ (فرعون) گفت: «آری! بتحقیق شما از مقربان خواهید بود». ﴿۱۱۴﴾ (روز موعود فرا رسید، ساحران) گفتند: «ای موسی! یا نخست تو (عصای خود را) بیفکن، یا ما (ابزار خود را) می‌افکنیم». ﴿۱۱۵﴾ (موسی) گفت: «شما بیفکنید» چون (ابزار خود را) افکندند، چشم‌های مردم را افسون کردند و آن‌ها را ترساندند، و سحر عظیمی (پدید) آوردند. ﴿۱۱۶﴾ و (ما) به موسی وحی کردیم که: «عصای خود را بیفکن» پس ناگهان آن (عصا، به صورت ازدهای درآمد) آنچه را که به دروغ بر ساخته بودند، می‌بلعید. ﴿۱۱۷﴾ آنگاه حق آشکار (و پیروز) شد و آنچه آن‌ها ساخته بودند (و) انجام می‌دادند باطل گشت. ﴿۱۱۸﴾ پس در آنجا (فرعون و فرعونیان همگی) مغلوب شدند و خوار و زبون باز گشتند. ﴿۱۱۹﴾ و ساحران به سجده افتادند. ﴿۱۲۰﴾

قَالُوا ءَامَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢١﴾ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ
 ﴿١٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ ءَامَنْتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّ
 هَذَا لَمَكْرٌ مَكْرَتُمُوهُ فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَا
 أَهْلَهَا ۖ فَسَوْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ
 وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خَلْفٍ ثُمَّ لَأُسَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ
 ﴿١٢٤﴾ قَالُوا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا نَنقُمُ
 مِنَّا إِلَّا أَنْ ءَامَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءَتْنَا رَبَّنَا
 أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ﴿١٢٦﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ
 مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَذَرُ مُوسَى وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا فِي
 الْأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَ ۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبْنَاءَهُمْ
 وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ﴿١٢٧﴾
 قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ
 الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَالْعَاقِبَةُ
 لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾ قَالُوا أُوذِينَا مِن قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا
 وَمِن بَعْدِ مَا جِئْتَنَا ۚ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ
 عُدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ
 كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٩﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ
 بِالسِّنِينَ وَنَقَصْنَا مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذْكُرُونَ

﴿١٣٠﴾

گفتند: «به پروردگار جهانیان ایمان آوردیم، ﴿۱۲۱﴾
 پروردگار موسی و هارون». ﴿۱۲۲﴾ فرعون گفت: «آیا پیش
 از آنکه به شما اجازه دهم، به او ایمان آوردید؟! قطعاً این
 دسیسه و نیرنگی است که در شهر اندیشیده‌اید، تا اهلش را از
 آن بیرون کنید، پس بزودی خواهید دانست. ﴿۱۲۳﴾ البته
 دست‌هایتان و پاهای‌تان را به خلاف یکدیگر خواهم برید،
 سپس همگی شما را به دار خواهم زد». ﴿۱۲۴﴾ گفتند:
 «(پس از شهادت) ما به سوی پروردگارمان باز می‌گردیم،
 ﴿۱۲۵﴾ و تنها انتقام تو از ما بخاطر این است که ما به آیات
 پروردگارمان هنگامی که به سوی ما آمد، ایمان آوردیم،
 پروردگارا! بر ما صبر (و استقامت) فرو ریز، و ما را مسلمان
 بمیران». ﴿۱۲۶﴾ و اشراف (و بزرگان) از قوم فرعون (به او)
 گفتند: «آیا موسی و قومش را رها می‌کنی تا در زمین فساد
 کنند، و تو و معبودانت را وا گذارند؟». (فرعون) گفت:
 «بزودی پسران‌شان را می‌کشیم، و زنان‌شان را (برای
 خدمت کاری) زنده نگه می‌داریم، و بی‌گمان ما بر آن‌ها چیره
 و مسلط هستیم». ﴿۱۲۷﴾ موسی به قومش گفت: «از الله یاری
 بجوید، و صبر (و استقامت) پیشه کنید، همانا زمین از آن الله
 است، به هر کس از بندگانش که بخواهد آن را به میراث
 می‌دهد (و می‌بخشد) و عاقبت (نیک) از آن پرهیزگاران
 است». ﴿۱۲۸﴾ (قوم موسی) گفتند: «پیش از آنکه به سوی ما
 بیایی آزار دیده‌ایم، و بعد از آنکه نزد ما آمدی (نیز آزار
 می‌بینیم!)». (موسی) گفت: «امید است پروردگارتان دشمن
 شما را هلاک کند، و شما را در زمین جانشین سازد، پس
 بنگرد چگونه عمل می‌کنید». ﴿۱۲۹﴾ و به راستی ما قوم (و
 نزدیکان) فرعون را به قحط سالی و کمبود میوه‌ها گرفتار
 کردیم، شاید که آنان پند گیرند. ﴿۱۳۰﴾

فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِيبْهُمْ
 سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ ۗ أَلَا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ
 عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُوا
 مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا خُنَّكَ
 بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ
 وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالْدَّمَ ۚ آيَاتٍ مُّفَصَّلَاتٍ
 فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿١٣٣﴾ وَلَمَّا
 وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَمُوسَىٰ أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا
 عَهِدَ عِنْدَكَ ۖ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ
 لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا
 كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ هُمْ بَلِغُوهُ إِذَا هُمْ
 يَنْكُثُونَ ﴿١٣٥﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ
 بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٣٦﴾
 وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ
 مَشْرِقَ الْأَرْضِ وَمَغْرِبَهَا الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا
 وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ
 بِمَا صَبَرُوا ۖ وَدَمَرْنَا مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ فِرْعَوْنَ
 وَقَوْمَهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ﴿١٣٧﴾

پس هنگامی که نیکی (و نعمت) به آن‌ها روی آورد،
 گفتند: «این حق ماست» و اگر بدی (و رنجی) به آن‌ها
 می‌رسید، به موسی و کسانی که با او بودند فال بد می‌زدند.
 آگاه باشید، همانا فال بدشان فقط به نزد الله است، (و به
 کفر گناهان‌شان می‌باشد) و لیکن بیشتر آن‌ها نمی‌دانند.
 ﴿۱۳۱﴾ و گفتند: «هرچه را که از نشانه (و معجزه) برای ما
 بیاوری، تا ما را بدان جادو کنی، ما به تو ایمان نمی‌آوریم».
 ﴿۱۳۲﴾ پس (عذاب و بلاهای آشکار از قییل: طوفان، و
 ملخ، و شپش، و قورباغه‌ها، و خون را (که هر کدام معجزه
 و) نشانه‌هایی روشن و جدا جدا بود، بر آن‌ها فرستادیم، باز
 سرکشی کردند، و گروهی گناهکار (و مجرم) بودند.
 ﴿۱۳۳﴾ و هنگامی که عذاب بر آن‌ها واقع می‌شد،
 می‌گفتند: «ای موسی! پروردگارت را برای ما بخوان، به
 آنچه به تو وحی (و عهد) کرده است، اگر این عذاب را از
 ما بر طرف کنی، قطعاً به تو ایمان می‌آوریم، و بنی اسرائیل
 را با تو خواهیم فرستاد». ﴿۱۳۴﴾ پس هنگامی که عذاب را،
 تا مدت معینی که آنان به آن می‌رسیدند، از آن‌ها بر طرف
 کردیم، ناگهان پیمان‌شکنی کردند. ﴿۱۳۵﴾ پس از آن‌ها
 انتقام گرفتیم، و آن‌ها را در دریا غرق کردیم، زیرا که
 آیات ما را تکذیب کردند، و از آن غافل بودند. ﴿۱۳۶﴾ و
 شرق و غرب زمین را که در آن برکت داده بودیم؛ به
 گروهی که ناتوان (و مستضعف) شمرده می‌شدند، به
 میراث دادیم، و وعده نیک پروردگارت بر بنی اسرائیل،
 بخاطر صبر (و استقامتی) که کردند، تحقق یافت، و آنچه
 فرعون و قوم او می‌ساختند، و آنچه را که بر می‌افراشتند در
 هم کوبیدیم (و ویران کردیم). ﴿۱۳۷﴾

وَجَوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ
يَعْكُفُونَ عَلَى أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا يَمُوسَى اجْعَلْ لَنَا
إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾
إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَّبِعُونَ مَا هُم فِيهِ وَبِطِلٌ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَهًا وَهُوَ
فَضْلَكُمُ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَإِذْ أَخْبَيْنَاكُمْ
مِّنْ عَالِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
يُقَتِّلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي
ذَلِكَ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾ * وَوَعَدْنَا
مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتَمَمْنَاهَا بِعَشْرِ فِتْنَةٍ مَّقَتُ
رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ هَارُونَ
اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلَحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ
الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا
وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي إِلَيْكَ قَالَ لَن
تَرِنِي وَلَكِنِ انْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ
فَسَوْفَ تَرِنِي فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا
وَحَرَّ مُوسَى صَعْقًا فَلَمَّا آفَقَ قَالَ سُبْحَنَكَ تُبْتُ
إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

و ما بنی اسرائیل را از دریا گذرانیدیم، آنگاه بر گروهی
گذشتند که اطراف بت‌های خود با تواضع و فروتنی گرد
آمده بودند. گفتند: «ای موسی! برای ما (نیز) معبودی قرار ده،
همان گونه که آن‌ها معبودهای دارند». (موسی) گفت: «حقاً،
شما گروهی نادان و جاهل هستید (و عظمت الله را نمی‌دانید).
﴿۱۳۸﴾ بی گمان این‌ها عاقبت کارشان نابودی است و آنچه
انجام می‌دادند (نیز) باطل است». ﴿۱۳۹﴾ (سپس) گفت: «آیا
غیر از الله، معبودی برای شما بجویم؟! در حالی که او شما را
بر جهانیان (= مردم عصرتان) برتری داد». ﴿۱۴۰﴾ و (به یاد
آورد) زمانی را که شما را از (فرعون و) فرعونیان نجات
دادیم، آن‌ها پیوسته شما را به بدترین صورت شکنجه
می‌دادند، پسران‌تان را می‌کشتند و زنان‌تان را زنده نگه
می‌داشتند، و دراین، (برای) شما آزمایش بزرگی از جانب
پروردگارتان بود. ﴿۱۴۱﴾ و با موسی، سی شب وعده
نهادیم، و آن را با ده شب (دیگر) کامل کردیم، پس میعاد
پروردگارش (با او) چهل شب تمام شد. و موسی به برادرش
هارون گفت: «جانشین من در میان قوم من باش، و (آن‌ها را)
اصلاح کن، و از راه مفسدان پیروی نکن». ﴿۱۴۲﴾ و
هنگامی که موسی به میعاد ما آمد، و پروردگارش با او سخن
گفت، عرض کرد: «پروردگارا! خودت را به من نشان بده، تا
به تو بنگرم» فرمود: «(در دنیا) هرگز مرا نخواهی دید، و لیکن
به کوه بنگر، پس اگر در جایش ثابت ماند، تو (نیز) مرا
خواهی دید». پس چون پروردگارش بر (آن) کوه تجلی
کرد، آن را متلاشی (و هموار) ساخت، و موسی بیهوش افتاد،
پس هنگامی که به هوش آمد، عرض کرد: «تو پاک و منزهی،
من به سوی تو باز گشتم (و توبه کردم) و من نخستین مؤمنانم».

قَالَ يَمُوسَىٰ إِنِّي أَصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَتِي
وَبِكَلْمِي فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ
﴿١٤٤﴾ وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَابِ مِن كُلِّ شَيْءٍ
مُّوَعِّظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ
قَوْمَكَ يَا خُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُوْرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ
﴿١٤٥﴾ سَأَصْرِفُ عَنْ آيَتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي
الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا
بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِنْ
يَرَوْا سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٤٦﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَلُهُمْ ۖ هَلْ
يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٧﴾ وَأَخَذَ قَوْمُ
مُوسَىٰ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ خُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ
خُورٌ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا
أَتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ﴿١٤٨﴾ وَلَمَّا سَقَطَ فِي
أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِنْ لَّمْ يَرْحَمْنَا
رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

(الله) فرمود: «ای موسی! من تو را با پیام‌هایم و با سخن خود،
بر مردم (برتری دادم و) برگزیدم، پس آنچه را به تو داده ام،
بگیر، و از سپاس گزاران باش». ﴿۱۴۴﴾ و برای او در لوح‌ها
هر گونه پند، و تفصیل و بیان هر چیز را نوشتیم، (و به موسی
فرمودیم): «پس آن را با نیرومندی (و جدیت) بگیر، و به
قومت فرمان ده تا به نیکوترین آن، عمل کنند، و به زودی
(جایگاه و) سرای نا فرمانان را به شما نشان خواهم داد».
﴿۱۴۵﴾ بزودی کسانی را که به نا حق در روی زمین تکبر
می‌ورزند، از آیات خود باز می‌دارم، و اگر هر (معجزه و)
نشانه‌ای را ببینند، به آن ایمان نمی‌آورند، و اگر راه هدایت را
ببینند، آن را در پیش نمی‌گیرند، و اگر راه گمراهی را ببینند،
آن را بر می‌گزینند، این بدان (خاطر) است که آیات ما را
تکذیب کردند و از آن غافل بودند. ﴿۱۴۶﴾ و کسانی که
آیات ما، و دیدار آخرت را تکذیب کردند، اعمال‌شان تباه (و
نابود) شد، آیا جز آنچه را عمل می‌کردند، کیفر داده
می‌شوند؟! ﴿۱۴۷﴾ و قوم موسی بعد از (رفتن) او (به
میعادگاه) از زیورهای‌شان گوساله‌ای ساختند، جسد بی جانی
که صدای گوساله داشت، آیا نمی‌دیدند که با آن‌ها سخن
نمی‌گوید، و به راهی هدایت‌شان نمی‌کند؟! آن را (به
پرستش) گرفتند و ستمکار بودند^(۱). ﴿۱۴۸﴾ و چون پشیمان
شدند، و دیدند که به راستی گمراه شده‌اند، گفتند: «اگر
پروردگار ما را به ما رحم نکند و ما را نیامرزد، مسلماً از
زیان کاران خواهیم بود». ﴿۱۴۹﴾

۱- هنگامی که موسی علیه السلام جهت چهل شب به سوی کوه طور رفت، شخصی به
نام سامری به وسیله زیورات طلایی و خاک اثر سم‌های اسب جبرئیل علیه السلام
مجسمه گوساله‌ای را ساخت، از این مجسمه آوازی بیرون می‌آمد. در این
اختلاف است که آیا آن گوساله حقیقی بود یا این که مجسمه‌ای بود به
شکل گوساله که با ورود هوا به آن سبب ایجاد آواز می‌شد. (تفسیر ابن
کثیر).

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضَبَ عَلَيْهِمْ أَسَفًا قَالَ إِنَّمَا أَتَىٰ بِكُم بَشِيرًا مِّن بَعْدِي ۖ أَتَعْتَلُونَ ۚ وَأَلْقَى الْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ ۚ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضَعُّوْنِي وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ ۖ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾ إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَذَلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾ وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِن بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِن بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٥٣﴾ وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَىٰ الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ ۖ وَفِي نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٤﴾ وَآخْتَارَ مُوسَىٰ قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِّمِيقَتِنَا ۖ فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلُ وَإِنِّي أَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاءُ مِنَّا ۖ إِنَّ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَاءُ وَتَهْدِي مَن تَشَاءُ ۖ أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۖ وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ﴿١٥٥﴾

و چون موسی خشمگین و اندوه‌ناک به سوی قومش بازگشت، گفت: «پس از من، چه بد جانشینانی برایم بودید، آیا از حکم پروردگارتان پیشی گرفتید؟!». و لوح‌ها را انداخت، و سر برادر خود را گرفت و به سوی خود کشید، (هارون) گفت: «ای پسر مادرم! به راستی این قوم مرا (در تنگا قرار دادند و) ناتوان کردند، و نزدیک بود مرا بکشند، پس با (اهانت) من (کاری نکن که) دشمنان مرا شتمات کنند، و مرا با گروه ستمکاران قرار مده». ﴿۱۵۰﴾ (موسی) گفت: «پروردگارا! من و برادرم را بیامرزد، و ما را در رحمت خویش داخل کن، و تو مهربان‌ترین مهربانان هستی». ﴿۱۵۱﴾ به راستی کسانی که گوساله را (به معبودیت) گرفتند، بزودی خشمی از پروردگارشان، و ذلت (و خواری) در زندگی دنیا به آن‌ها می‌رسد، و این چنین دروغ‌پردازان را کیفر می‌دهیم. ﴿۱۵۲﴾ و کسانی که مرتکب کارهای بد شدند، سپس بعد از آن توبه نمودند، و ایمان آوردند، همانا پروردگار تو پس از آن، مسلماً آمرزنده مهربان است. ﴿۱۵۳﴾ و چون خشم از (خاطر) موسی فرو نشست، الواح (تورات) را بر گرفت و در نوشته‌های آن، هدایت و رحمت برای کسانی بود که از پروردگارشان می‌ترسند. ﴿۱۵۴﴾ و موسی از قومش، هفتاد مرد را برای میعاد ما برگزید، پس هنگامی که زلزله آن‌ها را فرا گرفت، (و همه مردند، موسی) گفت: «پروردگارا، اگر می‌خواستی پیش از این آن‌ها و مرا هلاک می‌کردی، آیا ما را به آنچه نادانان انجام داده‌اند، هلاک می‌کنی؟! این جز آزمایش تو چیزی نیست، هر که را بخواهی به (وسیله) آن گمراه می‌سازی، و هر که را بخواهی هدایت می‌کنی، تو یاور (و کارساز) مایی، پس ما را بیامرزد، بر ما رحم کن، و تو بهترین آمرزندگان». ﴿۱۵۵﴾

﴿وَأَكْتُبْ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُنَا إِلَيْكَ قَالِ عَذَابِي أَصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ ۖ وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ۚ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ﴾^{۱۵۶}

﴿الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۚ فَاَلَّذِينَ ءَامَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾^{۱۵۷}

﴿قُلْ يَتَّيِّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ ۚ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾^{۱۵۸}

﴿وَمِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ﴾^{۱۵۹}

و برای ما در این دنیا، و در سرای آخرت، نیکی مقرر فرما، ما به سوی تو باز گشته ایم». (الله) فرمود: «عذابم را به هر کس که بخواهم می رسانم، و رحمتم همه چیز را فرا گرفته است، پس آن را برای کسانی که تقوا پیشه می کنند، و زکات می دهند، و کسانی که به آیات ما ایمان می آورند، مقرر خواهم داشت. ﴿۱۵۶﴾ آنان که از (این) رسول (الله)، پیامبر «امی» (= درس ناخوانده) پیروی می کنند، که صفاتش را در تورات و انجیلی که نزدشان است، نوشته می یابند. آن ها را به (کارهای) خوب و پسندیده فرمان می دهد و از زشتی (و کارهای نا پسند) بازشان می دارد. و پاکیزه ها را برایشان حلال می گرداند، و پلیدی ها را بر آنان حرام می کند، و بارهای سنگین، و قید (و زنجیرهایی) را که بر آن ها بود، از (دوش) آن ها بر می دارد، پس کسانی که به او ایمان آوردند، و او را گرمی داشتند، و او را یاری دادند، و از نوری که با او نازل شده پیروی نمودند، آنانند که رستگارند. ﴿۱۵۷﴾ بگو: «ای مردم! من فرستاده الله به سوی همه شما هستم، آن پروردگاری که فرمانروایی آسمان ها و زمین از آن اوست، معبود (راستینی) جز او نیست، زنده می کند، و می میراند، پس به الله و فرستاده اش آن پیامبر «امی» (درس ناخوانده) که به الله و کلماتش ایمان دارد، ایمان بیاورید، و از او پیروی کنید؛ باشد که هدایت شوید. ﴿۱۵۸﴾ و از قوم موسی، گروهی هستند که (مردم را) به (سوی) حق هدایت می کنند، و به آن (حق) عدالت (و حکم) می کنند. ﴿۱۵۹﴾»

وَقَطَعْنَاهُمْ أَنتَتَى عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا^ج وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ^د أَنْ أَضْرِبَ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ^ه فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ أَتْنَا عَشْرَةَ عَيْنًا^ط قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرِبَهُمْ^ج وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَمَ^ز وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ^ح وَالسَّلْوَى^ط كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ^ع وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾ وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ^ط وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَغْفِرَ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ^ج سَتَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٦١﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٦٢﴾ وَسَأَلَهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ^ط إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرْعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ^ز لَا تَأْتِيهِمْ^ح كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٣﴾

و آنها را به دوازده قبیله، گروه گروه (که هریک شاخه‌ای از دودمان یعقوب بود) تقسیم کردیم، و به موسی، آنگاه که قومش از او آب خواستند، وحی کردیم، که: «عصایت را بر سنگ بزن» ناگهان دوازده چشمه از آن بیرون جست، هر گروهی آبشخور خود را دانست. و ابر را بر (سر) آنها سایبان ساختیم، و بر آنها «من» (= ترنجبین) و «سلوی» (= بلدرچین) فرو فرستادیم، (و به آنان گفتیم): از آنچه از پاکیزه‌ها روزی‌تان کرده‌ایم، بخورید، آنها (با نافرمانی شان) بر ما ستم نکردند؛ بلکه بر خویشان ستم می‌نمودند. ﴿۱۶۰﴾ و (به یاد آورید) هنگامی را که به آنها گفته شد: «در این شهر (بیت المقدس) ساکن شوید، و از هر جا که خواستید، از (نعمت‌های) آن بخورید، و بگویید: «گناهان ما را بریز» و با خشوع و فروتنی به دروازه در آید، (اگر چنین کنید) گناهان شما را می‌بخشم، (و) نیکوکاران را (پاداش) افزونتری خواهیم داد». ﴿۱۶۱﴾ آنگاه ستمگران آنها، این سخن را که به آنها گفته شده بود، تغییر دادند، (و به جای آن کلمه مسخره آمیزی گفتند) پس به (کیفر) ستمی که می‌کردند، عذابی از آسمان بر آنها نازل کردیم. ﴿۱۶۲﴾ و از آنها درباره (اهل) قریه^(۱) که نزدیک دریای (سرخ) بود پرس، هنگامی که آنها در (روز) شنبه تجاوز می‌کردند، چون ماهیان آنها در (روز) شنبه شان (که روز تعطیل و عبادت، بود روی آب) آشکار می‌شدند، و روزی که (تعظیم) شنبه نمی‌کردند، به (سراغ) آنها نمی‌آمدند، این چنین آنها را به (کیفر) آنکه نافرمانی می‌کردند، آزمایش کردیم. ﴿۱۶۳﴾

۱- در تعیین این قریه اختلاف رأی است، ولی مفسرین می‌گویند: به احتمال زیاد به «ایله» اشاره می‌کند که میان مدین و کوه طور بر ساحل دریای قلمز واقع بود.

وَإِذْ قَالَتْ أُمَةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعْطُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ
 مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعْدِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّكُمْ
 وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٧٤﴾ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ
 أَنْجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ
 ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٧٥﴾
 فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً
 خَاسِيَةً ﴿١٧٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ
 إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ
 رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ ﴿١٧٧﴾ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٧٨﴾
 وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا مِنْهُمْ الصَّالِحُونَ
 وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ
 وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٧٩﴾ فَخَلَفَ مِنْ
 بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا
 الْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِنْ يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِثْلُهُ
 يَأْخُذُوهُ ﴿١٨٠﴾ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ أَنْ لَا
 يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ ۖ وَالَّذَارِ
 الْأَخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٨١﴾
 وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا
 لَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٨٢﴾

و (به یاد آور) هنگامی را که گروهی از آن‌ها (به گروه دیگر) گفتند: «چرا گروهی را اندرز می‌دهید که الله آن‌ها را هلاک یا به عذاب شدیدی گرفتارشان خواهد کرد؟!» گفتند: «تا ما را نزد پروردگارتان عذری باشد، و شاید آن‌ها تقوا پیشه کنند.» ﴿۱۶۴﴾ پس چون آنچه را که به آن پند داده شدند، فراموش کردند، کسانی را که از بدی نهی می‌کردند، نجات دادیم، و کسانی را که ستم کردند، به (کیفر) آنکه نافرمان بودند، به عذابی سخت گرفتار ساختیم. ﴿۱۶۵﴾ پس چون از (ترک) آنچه از آن نهی شده بودند، سرپیچی کردند، به آن‌ها گفتیم: «به صورت بوزینه‌های (خوار و) مطرود در آید.» ﴿۱۶۶﴾ و (نیز به یاد آور) هنگامی که پروردگارت اعلام کرد، مسلماً تا روز قیامت، کسی را بر آن‌ها مسلط خواهد کرد، که همواره به آن‌ها عذاب سختی بچشاند، بی‌گمان پروردگارت زود کیفر است، و (برای توبه کننده گان) همانا او آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۱۶۷﴾ و آن‌ها را در زمین، بصورت گروه گروه، پراکنده ساختیم، (گروهی) از آن‌ها صالح، و (گروهی) غیر صالح اند، و آن‌ها را بانیکی‌ها و بدی‌ها آزمودیم، شاید (توبه کرده، به راه راست) باز گردند. ﴿۱۶۸﴾ پس از آن‌ها، گروهی (غیر صالح) جانشین آن‌ها شدند، که کتاب (تورات) را به ارث بردند، متاع این (دنیا) پست را می‌گیرند، و می‌گویند: «به زودی آمرزیده خواهیم شد.» و اگر متاع (دیگری) همانند آن برایشان بیاید، آن را (نیز) می‌گیرند، آیا پیمان کتاب (الله) از آن‌ها گرفته نشده است که بر الله جز حق نگویند؟ و آنچه در آن است خوانده‌اند؟ و سرای آخرت برای کسانی که تقوا پیشه کنند، بهتر است، آیا نمی‌اندیشید؟! ﴿۱۶۹﴾ و کسانی که به کتاب (الله) تمسک می‌جویند، و نماز را بر پا می‌دارند، (پاداش بزرگی خواهند داشت) به راستی ما پاداش درست کاران را ضایع نخواهیم کرد. ﴿۱۷۰﴾

وَإِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظُلَّةٌ وَظَنُّوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُوا مَا آتَيْنَكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾ وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِن بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَتَىٰ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ ﴿١٧٢﴾ أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّن بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ ﴿١٧٣﴾ وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٧٤﴾ وَآتِلْ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي ءَاتَيْنَاهُ ءَايَاتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِن تَحْمِلَ عَلَيْهِ يَلْهَثَ أَوْ تَتْرِكْهُ يَلْهَثُ ﴿١٧٦﴾ ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِءَايَاتِنَا ۖ فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٧﴾ سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَبُوا بِءَايَاتِنَا وَأَنْفُسُهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٧٨﴾ مَن يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۖ وَمَن يُضِلِلْ فَلَا وَلِيَّكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

و (به یاد آورید) هنگامی که کوه را همچون سایبانی بر فرازشان برافراشتیم، و پنداشتند که بر آنان فرود می آید، (و در چنین حالت از آن ها عهد گرفتیم، و گفتیم:) آنچه را که به شما داده ایم، با نیرو (و جدیت) بگیرید، و آنچه را که در آن است، یاد کنید، (و به آن عمل نمائید) تا پرهیزگار شوید. ﴿۱۷۱﴾ و (به یاد بیاور) هنگامی که پروردگارت از پشت های فرزندان آدم، ذریه آن ها را برگرفت، و ایشان را بر خودشان گواه ساخت، (و فرمود:) «آیا من پروردگار شما نیستم؟» گفتند: «آری، (هستی) گواهی می دهیم». و (این گواهی بدین خاطر بود که مبادا) در روز قیامت بگویند: «ما از این، بی خبر بودیم». ﴿۱۷۲﴾ یا (مبادا) بگویند: «پدران مان، از پیش شرک آورده بودند، و ما هم فرزندانی بعد از آن ها بودیم، آیا ما را به آنچه باطل گرایان انجام دادند، نابود (و مجازات) می کنی؟». ﴿۱۷۳﴾ و این چنین، آیات را بتفصیل بیان می کنیم، و شاید (به سوی حق) باز گردند. ﴿۱۷۴﴾ و (ای پیامبر!) بر آن ها بخوان سرگذشت کسی را که آیات خود را به او دادیم، آنگاه از آن جدا (و عاری) گشت، پس شیطان در پی او افتاد، و از گمراهان شد. ﴿۱۷۵﴾ و اگر می خواستیم (مقام و منزلت) او را با آن (آیات) بالا می بردیم، ولی او بسوی زمین (و دنیا) مایل شد (و به پستی گرایید) و از هوای خویش پیروی کرد، پس مثل او چون مثل سگ (هار) است که اگر به او حمله کنی، زبان از دهان بیرون می آورد، و اگر او را به حال خود و اگذاری، (بازهم) زبانش را از دهان بیرون می آورد، این مثل گروهی است که آیات ما را تکذیب کردند، پس (این) داستان ها را (بر آن ها) باز گو کن، شاید بیندیشند. ﴿۱۷۶﴾ چه بد مثلی دارند، گروهی که آیات ما را تکذیب کردند، و آن ها بر خویشتن ستم می کردند. ﴿۱۷۷﴾ هر کس را که الله هدایت کند، پس او هدایت یافته (واقعی) است، و هر کس را که گمراه سازد، پس آن ها زیان کاران (واقعی) هستند. ﴿۱۷۸﴾

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ أُذُنٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٧٩﴾ وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا ۖ وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ ۚ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿١٨٣﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِم مِّنْ جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾ أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ ۖ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾ مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ ۚ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ۚ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي ۚ لَا يُجَلِّيهَا لِوَقَّتِهَا إِلَّا هُوَ ۚ ثَقُلَتْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا تَأْتِيكُمُ إِلَّا بَغْتَةً ۚ يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا ۚ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾

بتحقیق، گروه بسیاری از جن و انس را برای جهنم آفریده‌ایم، آن‌ها دل‌های دارند که با آن نمی‌فهمند، و چشمانی دارند که با آن نمی‌بینند، و گوش‌هایی دارند که با آن نمی‌شنوند، آنان مانند چهار پایانند، بلکه اینان گمراه‌ترند، اینان همان غافلانند. ﴿۱۷۹﴾ و برای خدا، نام‌های نیک است، پس به آن (نام‌ها) او را بخوانید، و کسانی را که در نام‌هایش تحریف (و کجروی) می‌کنند، رها کنید، بزودی آن‌ها کیفر آنچه را می‌کردند، داده خواهند شد. ﴿۱۸۰﴾ و از (میان) آنان که آفریده‌ایم، گروهی هستند که به حق هدایت می‌نمایند، و به آن (حکم و) عدالت می‌کنند. ﴿۱۸۱﴾ و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، به تدریج از جایی که نمی‌دانند، گرفتارشان خواهیم کرد. ﴿۱۸۲﴾ و به آن‌ها مهلت می‌دهم، بی‌گمان تدبیر من متین (و استوار) است. ﴿۱۸۳﴾ آیا فکر نکرده‌اند که همنشین آن‌ها (= رسول الله) هیچ گونه (نشانی از) دیوانگی ندارد؟ او تنها بیم‌دهنده‌ی آشکار است. ﴿۱۸۴﴾ آیا در ملکوت آسمان‌ها و زمین، و آنچه الله آفریده است، نمی‌نگرند؟! و (آیا فکر نمی‌کنند) شاید اجل‌شان نزدیک شده باشد؟! پس بعد از این (قرآن)، به کدام سخن، ایمان خواهند آورد؟! ﴿۱۸۵﴾ هر کس را که الله گمراه کند، پس هدایت‌کننده‌ای برایش نیست، و آن‌ها را در سرکشی و طغیان‌شان سرگردان رها می‌کند. ﴿۱۸۶﴾ (ای پیامبر) در باره قیامت از تو سوال می‌کنند، کی واقع می‌شود؟ بگو: «مسلماً علم آن فقط نزد پروردگار من است، و هیچ کس جز او (نمی‌تواند) آن را در وقت معینش آشکار سازد؛ (دانستن آن) در آسمان‌ها و زمین سنگین (و پوشیده) است، و جز بطور ناگهانی، به سوی شما نمی‌آید». (چنان) از تو سوال می‌کنند که گویی تو از وقوع آن خبر داری، بگو: «علم آن، فقط نزد الله است، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند». ﴿۱۸۷﴾

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ
وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَا سَتَكُنْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا
مَسْنِيَ السُّوءُ إِنَّ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
﴿۱۸۸﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ
مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ
حَمْلًا خَفِيًّا فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَوَا اللَّهَ
رَبَّهُمَا لِيَنْزِلَ إِلَيْهَا لِيُخَلِّقَ لَهُمَا صَالِحًا لِيَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ
﴿۱۸۹﴾ فَلَمَّا آتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَ لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا
آتَاهُمَا فَتَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿۱۹۰﴾ أَيْشُرْكُونَ
مَا لَا تَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلِقُونَ ﴿۱۹۱﴾ وَلَا يَسْتَطِيعُونَ
لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنْفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿۱۹۲﴾ وَإِنْ
تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ
أَدْعَوْتُمُوهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُونَ ﴿۱۹۳﴾ إِنَّ الَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادُ أَمْثَالِكُمْ
فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
﴿۱۹۴﴾ اللَّهُمَّ ارْجُلُ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ
بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ
يَسْمَعُونَ بِهَا قُلِ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُوا فَلَا
تُنْظَرُونَ ﴿۱۹۵﴾

بگو: «من مالک سود و زیان خویشتن نیستم، مگر آنچه را الله
بخواهد، و اگر غیب می دانستم، خیر (و سود) بسیاری (برای
خود) فراهم می ساختم، و هیچ بدی (و زیانی) به من نمی رسید،
من (کسی) نیستم، جز بیم دهنده، و بشارت دهنده ای برای
گروهی که ایمان دارند. ﴿۱۸۸﴾ اوست که شما را از یک تن
آفرید، و همسرش را (نیز) از خودش پدید آورد؛ تا در کنار او
آرام بگیرد، پس چون (مرد با همسرش) آمیزش کرد، حملی
سبک بر داشت، پس مدتی با آن (حمل) گذرانید، و چون
سنگین شد، هر دو (زن و شوهر) به درگاه الله، پروردگار شان
دعا کردند، که: «اگر (فرزندی) تندرست (و شایسته) به ما
بدهی، مسلماً از سپاس گزاران خواهیم بود». ﴿۱۸۹﴾ پس چون
(الله، فرزندش) تندرست (و شایسته) به آن ها داد، برای او در
آنچه به آنان داده بود، شریکانی قرار دادند، پس الله بر تراست از
آنچه شریک (و همتای) او قرار می دهند. ﴿۱۹۰﴾ آیا چیزی را
شریک می گیرند که چیزی را نمی آفریند و خودشان مخلوق
اند. ﴿۱۹۱﴾ و نمی توانند آن ها را یاری کنند، و نه خودشان را
یاری می دهند. ﴿۱۹۲﴾ و اگر آن ها را به سوی هدایت دعوت
کنید، از شما پیروی نمی کنند، برای شما یکسان است، خواه
آن ها را دعوت کنید و یا خاموش باشید. ﴿۱۹۳﴾ بی گمان
آن هایی را که غیر از الله می خوانید، بندگان همانی همچون شما
هستند، پس آن ها را بخوانید، اگر راست می گوید (و آن ها الله
هستند)، پس باید (دعای) شما را اجابت کنند! ﴿۱۹۴﴾ آیا
پاهایی دارند که با آن راه بروند؟! یا دست هایی دارند، که با آن
چیزی را بگیرند؟! یا چشمانی دارند، که با آن بینند؟! آیا
گوش هایی دارند، که با آن بشنوند؟! (ای پیامبر! به مشرکین)
بگو: «شریکان تان را بخوانید، سپس (بر ضد من) تدبیر (و
نیرنگ) کنید، و مرا مهلت ندهید. ﴿۱۹۵﴾

إِنَّ وَلِيَ اللَّهِ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابُ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ ﴿١٧٦﴾
وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ نَصَرَكُمْ وَلَا
أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٧٧﴾ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا
يَسْمَعُوا وَتَرْنَهُمْ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٧٨﴾ خُذِ
الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿١٧٩﴾ وَإِمَّا
يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ﴿١٨٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ
الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿١٨١﴾ وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِآيَةٍ
قَالُوا لَوْلَا آجْتَبَيْتَهَا قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ مِنْ رَبِّي
هَذَا بَصَائِرٌ مِّنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٢﴾
وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٨٣﴾
وَأَذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ
مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ ﴿١٨٤﴾ إِنَّ
الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ
وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿١٨٥﴾

همانا یاور (و سرپرست) من، الله است که (این) کتاب را
نازل کرده، و او یاور (و کار ساز) صالحان است. ﴿۱۹۶﴾
و کسانی را که به جای او می خوانید، نمی توانند شما را
یاری کنند، و نه خودشان را یاری دهند. ﴿۱۹۷﴾ و اگر
آن ها را به سوی هدایت دعوت کنید، (سخنان تان را)
نمی شنوند، و آنان را می بینی که به تو نگاه می کنند، در
حالی که نمی بینند. ﴿۱۹۸﴾ (ای پیامبر!) گذشت را پیشه

کن، و به نیکی فرمان ده، و از نادانان روی بگردان.
﴿۱۹۹﴾ و اگر از سوی شیطان و سوسه ای به تو رسد، به الله
پناه ببر، بی گمان او شنوای داناست. ﴿۲۰۰﴾ همانا
کسانی که پرهیزگاری می کنند، چون (خاطره و) سوسه ای
از شیطان به آن ها برسد، به یاد (الله) می افتند (و الله را یاد
می کنند) پس ناگهان بینا می گردند. ﴿۲۰۱﴾ و برادران شان
(از شیطان) آنان را به گمراهی می کشانند، سپس (در این
زمینه) کوتاهی نمی کنند. ﴿۲۰۲﴾ و چون آیه (و معجزه ای
که آن ها می خواهند) برای آنان نیاوری، گویند: «چرا
خودت آن را بر نگزیدی؟!». بگو: «من فقط از چیزی
پیروی می کنم که از پروردگارم به من وحی می شود، این
(قرآن) حجت ها (و بینا)یی از طرف پروردگارتان، و مایه
هدایت و رحمت است برای گروهی که ایمان
می آورند»^(۱). ﴿۲۰۳﴾ و چون قرآن خوانده شود، پس به
آن گوش فرا دهید، و خاموش باشید، تا مشمول رحمت
شوید. ﴿۲۰۴﴾ و پروردگارت را در دل خود، با تضرع و
بیم، نه با صدای بلند، در صبحگاهان و شامگاهان، یاد کن، و
از غافلان مباش. ﴿۲۰۵﴾ همانا کسانی که در نزد پروردگار
تو هستند، از عبادتش تکبر نمی ورزند، و او را به پاکی یاد
می کنند، و برایش سجده می کنند. ﴿۲۰۶﴾

۱- مشرکین مکه از رسول الله ﷺ خواستند که معجزه ای به آنان نشان دهد،
آنگاه پیامبر ﷺ (شق القمر) دو نیم شدن ماه را به آنان نشان داد. (صحیح
بخاری: ۳۶۳۷) و عبدالله بن مسعود ؓ می گوید: در زمان رسول الله ﷺ ماه
به دو نیم تقسیم شد، آنگاه پیامبر ﷺ فرمودند: «گواه باشید». (صحیح
بخاری: ۳۶۳۶)

سورة الأنفال

سورة انفال

به نام الله بخشنده مهربان

از تو در باره انفال (= غنائم) سوال می کنند، بگو: «انفال از آن الله و پیامبر است، پس از الله بترسید؛ و میان خودتان را اصلاح کنید، و خدا و پیامبرش را اطاعت کنید؛ اگر ایمان دارید. ﴿۱﴾ مؤمنان تنها کسانی هستند که چون نام الله برده شود، دل های شان ترسان گردد، و چون آیات او بر آنها خوانده شود، ایمان شان افزون گردد، و بر پروردگارشان توکل می کنند. ﴿۲﴾ کسانی که نماز را بر پا می دارند، و از آنچه به آنان روزی داده ایم، انفاق می کنند. ﴿۳﴾ اینان، مؤمنان حقیقی هستند، برای آنان درجاتی پیاپی (عالی) نزد پروردگارشان است، و (همچنین) آموزش، و روزی فراوان و نیکو (در بهشت) است. ﴿۴﴾ همان گونه که پروردگارت تو را به حق از خانهات (= مدینه، به سوی میدان بدر) بیرون آورد، در حالی که گروهی از مؤمنان ناخشنود بودند. ﴿۵﴾ آنها پس از آن که حقیقت آشکار شد؛ در باره حق (= جهاد) با تو مجادله می کنند، گویی به سوی مرگ رانده می شوند، و خود می نگرند. ﴿۶﴾ و (به یاد آورید) هنگامی را که الله به شما وعده داد که یکی از دو گروه (= کاروان تجاری یا لشکر) نصیب شما خواهد بود، و شما دوست می داشتید که کاروان غیر جنگی (تجاری) برای شما باشد، و الله می خواست با سخنان خویش حق را پایدار (و استوار) کند و ریشه کافران را قطع کند. ﴿۷﴾ تا حق را ثابت، و باطل را از میان بر دارد، اگر چه گنهکاران ناخشنود باشند. ﴿۸﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ
الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ
آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾
الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ
دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾
كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا
مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿٥﴾ تَجَدَّلُونَكَ فِي الْحَقِّ
بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ
يَنْظُرُونَ ﴿٦﴾ وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ
أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ
تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَن يُحَقِّقَ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ
وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾ لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ
الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ
بِأَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ
إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ ۚ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا
مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ إِذْ
يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنْزِلُ عَلَيْكُمْ
السَّمَاءَ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ
الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ
﴿١١﴾ إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا
الَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ سَأُلْقِيَ فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا
الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاصْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ
بَنَانٍ ﴿١٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَمَنْ
يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾
ذَلِكَ فَذُوقُوا وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ
﴿١٤﴾ يَنَآيُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا
زَحَفًا فَلَا تُولُوهُمْ الْأَدْبَارَ ﴿١٥﴾ وَمَنْ يُؤَلِّهْم يَوْمَئِذٍ
دُبْرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِتْنَةٍ فَقَدْ
بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ ۖ وَيَبْسُ
الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

(بیاد آورید) هنگامی که از پروردگارتان (فریاد و) یاری می‌خواستید، پس او (خواستۀ) شما را پذیرفت. (و فرمود:) «من شما را با یک هزار از فرشتگان، که پیاپی فرود می‌آیند، یاری می‌کنم». ﴿۹﴾ و الله این (یاری و مدد) را تنها برای شادی و اطمینان قلب شما قرار داد، و گرنه، پیروزی جز از طرف الله نیست، به راستی الله پیروزمند حکیم است. ﴿۱۰﴾ (و به یاد آورید) هنگامی را که خواب سبکی که آرامشی از سوی او بود، شما را فرا گرفت، و از آسمان آبی بر شما فرو فرستاد، تا شما را با آن پاک کند، و پلیدی شیطان را از شما دور سازد، و دل‌های شما را محکم بدارد، و گام‌هایتان را با آن استوار کند. ﴿۱۱﴾ (و به یاد آور) هنگامی که پروردگارت به فرشتگان وحی کرد: «من با شما هستم، پس کسانی را که ایمان آورده‌اند؛ ثابت قدم دارید، به زودی دردل کسانی که کافر شدند؛ ترس و هراس می‌افکنم، پس بر فراز گردن‌ها بزنید، و همه انگشتان‌شان را بزنید (و قطع کنید). ﴿۱۲﴾ این بخاطر آن است که آن‌ها با الله و رسولش مخالفت کردند، و هر کس با الله و رسولش مخالفت کند، پس (بداند که) الله سخت کیفر است. ﴿۱۳﴾ (ای کافران) شما این (عذاب و مجازات در دنیا) را بچشید! و (بدانید) که برای کافران (در قیامت) عذاب آتش است. ﴿۱۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! چون با انبوه کافران (در میدان جنگ) روبرو شوید، پس به آن‌ها پشت نکنید. ﴿۱۵﴾ و هر کس در آن روز به آن‌ها پشت کند - مگر آنکه (هدفش از کناره‌گیری) برای حمله دوباره یا (به قصد) پیوستن به گروهی (دیگر باشد) - به خشم الله بازگشته (و سزاوار) است، و جایگاه او جهنم است، و چه بد جایگاهی است. ﴿۱۶﴾

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَئِنْ أَلَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَئِنْ أَلَّهَ رَمَىٰ وَلِئَلَّيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلََاءٌ حَسَنًا ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾
وَأَنَّ اللَّهَ مُهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾
تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ ۖ وَإِنْ تَنْهَوْا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا نَعُدْ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾
الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾ ۖ إِنَّ شَرَّ
الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٢﴾
وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ ۖ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾
الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا تَحْيِيكُمْ ۖ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ
الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ ۖ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾
فِتْنَةٌ لَا تُصِيبُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً ۖ
وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٥﴾

پس شما آن‌ها را نکشتید، بلکه الله آن‌ها را کشت. و هنگامی که (به سوی آن‌ها خاک و سنگ) انداختی، تو نینداختی، بلکه الله انداخت، تا مؤمنان را به آزمایش نیکو از جانب خود بیازماید، بی گمان الله شنوای داناست. ﴿۱۷﴾ این (واقعه) چنین بود (که دیدید) و (بدانید که) همانا الله سست کننده مکر (و نقشه‌های) کافران است. ﴿۱۸﴾ ای کافران! خواهان فتح و پیروزی (حق) هستید، پس بی گمان فتح و پیروزی (مسلمانان) برایتان آمد، و اگر (از کفر و مخالفت و جنگ) دست بردارید، برای شما بهتراست. و اگر باز گردید، (ما هم) باز خواهیم گشت، و گروه شما هر چند زیاد باشد، شما را بی‌نیاز نخواهد کرد، (زیرا) که الله با مؤمنان است. ﴿۱۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! الله و رسولش را اطاعت کنید، و از او روی نگردانید در حالی که (سخن او را) می‌شنوید. ﴿۲۰﴾ و مانند کسانی نباشید که گفتند: «شنیدیم» حال آنکه آنان نمی‌شنیدند. ﴿۲۱﴾ همانا بدترین جنندگان نزد الله، (افراد) کر و لالی هستند، که نمی‌اندیشند. ﴿۲۲﴾ و اگر الله خیری در آن‌ها می‌دانست، قطعاً به آنان می‌شنواند، و اگر (هم با این حال) به آنان می‌شنواند، باز روی می‌گرداندند و اعراض (و سرپیچی) می‌کردند. ﴿۲۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! (دعوت) الله و پیامبر (او) را اجابت کنید، هنگامی که شما را به سوی چیزی فرا می‌خواند که شما را حیات (و زندگی) می‌بخشد^(۱)، و بدانید که الله میان شخص و قلب او حایل می‌شود، و (بدانید) که به سوی او محشور خواهید شد. ﴿۲۴﴾ و از فتنه‌ای بپرهیزید که تنها به ستمکاران شما نمی‌رسد، (بلکه همه را فرا می‌گیرد) و بدانید که الله سخت کیفر است! ﴿۲۵﴾

۱- حیات و زندگی واقعی در پیروی از اوامر الله و رسولش می‌باشد.

وَأَذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ
تَخَافُونَ أَنْ يَخَطَفَكُمْ النَّاسُ فَعَاوَلَكُمْ وَأَيَّدَكُمْ
بِنَصْرِهِ وَزَرَقَكُمْ مِّنَ الْأَطْيَبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦٦﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ
وَتَخُونُوا أَمْنَكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾ وَأَعْلَمُوا
أَنْمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ
أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَتَّقُوا
اللَّهَ يَجْعَلْ لَّكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٦٩﴾ وَإِذْ
يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ
يُخْرِجُوكَ ۚ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ ۗ وَاللَّهُ خَيْرٌ
الْمَكْرِينَ ﴿٧٠﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا قَالُوا قَدْ
سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا ۖ إِنْ هَذَا إِلَّا
أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِن كَانَ
هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَابًا
مِّنَ السَّمَاءِ أَوْ آتِنَا بَعْدَابٍ ۚ أَلَيْمٍ ﴿٧٢﴾ وَمَا
كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ
مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٧٣﴾

وبه یاد آورید زمانی را که شما در روی زمین اندک و
ناتوان بودید، می ترسیدید که مردم شما را برابند، پس
الله شما را پناه داد، و با یاری خود شما را تأیید (و
تقویت) کرد، و از چیزهای پاکیزه به شما روزی بخشید،
شاید شما سپاس گزار باشید. ﴿۲۶﴾ ای کسانی که ایمان
آورده اید! به الله و پیامبر (او) خیانت نکنید، و (نیز) در
امانت های خود، در حالی که می دانید خیانت نورزید.
﴿۲۷﴾ و بدانید که اموال شما، و اولاد شما، (و سیله)
آزمایش است، و همانا الله است که پاداش بزرگ نزد
او است. ﴿۲۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! اگر از الله
بترسید برای شما راه نجات (و وسیله ای برای جدایی حق
از باطل) قرار می دهد، و گناهان تان را می پوشاند، و شما
را می آمرزد، و الله صاحب فضل و بخشش بزرگ است.
﴿۲۹﴾ و (به یاد آور) آنگاه که کافران در (بارۀ) تو
نقشه می کشیدند، که تو را به زندان بيفکنند، یا تو را
بکشند، و یا (از مکه) بیرون کنند، آن ها چاره و مکر می
اندیشیدند، و الله (هم) تدبیر می کرد، و الله بهترین
(چاره جویان و) تدبیر کنندگان است. ﴿۳۰﴾ و چون
آیات ما بر آن ها خوانده شود، گویند: «همانا شنیدیم،
اگر ما (هم) بخواهیم، مانند آن را می گوییم، این ها جز
افسانه های پیشینیان نیست». ﴿۳۱﴾ و (به یاد آور) آنگاه
که گفتند: «پروردگارا! اگر این (قرآن) حق است، و از
جانب توست، پس از آسمان سنگی بر ما بباران، یا
عذاب دردناکی بر ما بفرست». ﴿۳۲﴾ و تا تو (ای
پیامبر) در میان آن ها هستی، الله آن ها را عذاب نخواهد
کرد، و (نیز) تا زمانی که استغفار می کنند؛ الله عذاب شان
نمی کند. ﴿۳۳﴾

وَمَا لَهُمْ آلَا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنْ
 الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ ۚ إِنَّ
 أَوْلِيَاءَهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
 ﴿٢٤﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءٌ
 وَتَصَدِيَةٌ ۚ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ
 ﴿٢٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا
 عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ فَسَيُنفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ
 حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ
 مُخْرَجُونَ ﴿٢٦﴾ لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ
 وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضُهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ
 جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ
 الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِن يَنْتَهُوا
 يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ
 سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٨﴾ وَقَتِّلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ
 فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ ۚ فَإِنِ انْتَهُوا
 فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٩﴾ وَإِنْ تَوَلَّوْا
 فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ ۚ نِعَمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعَمَ النَّصِيرُ

﴿٣٠﴾

و چرا الله آن‌ها را عذاب نکند، حال آنکه آنان (مردم را)
 از مسجد الحرام باز می‌دارند، در حالی که آنان متولیان و
 سرپرست آن نیستند (و لیاقت آن را ندارند) متولی و
 سرپرست آن تنها پرهیزگارانند، ولی بیشترشان نمی‌دانند.
 ﴿۳۴﴾ و نمازشان نزد خانه (کعبه) چیزی جز سوت
 کشیدن و کف زدن نبود، پس به (کیفر) کفرتان، عذاب
 را بچشید. ﴿۳۵﴾ به راستی کسانی که کافر شدند،
 اموال‌شان را برای بازداشتن (مردم) از راه الله خرج
 می‌کنند، پس به زودی همه را خرج می‌کنند، آنگاه
 (مایه) حسرت و پشیمانی بر آنان خواهد بود، سپس
 شکست می‌خورند، و (سرانجام) کسانی که کافر شدند،
 بسوی (آتش) جهنم رانده می‌شوند. ﴿۳۶﴾ تا الله پلید را
 از پاک جدا سازد، و پلیدان را روی هم بگذارد، آنگاه
 همگی را متراکم سازد، و سپس یک جا در دوزخ قرار
 دهد، این‌ها همان زیان‌کاران (واقعی) هستند. ﴿۳۷﴾
 (ای پیامبر!) به کسانی که کافر شدند بگو: «اگر (از کفر و
 دشمنی) دست بر دارند، گذشته‌هایشان آمرزیده می‌شود،
 و اگر (به همان اعمال خود) بازگردند، پس بی‌گمان
 سنت (و روش الله درباره) پیشینیان گذشته است (و
 درباره آن‌ها نیز اجرا می‌شود). ﴿۳۸﴾ و با آن‌ها پیکار
 کنید، تا فتنه (شرک) ریشه کن شود، و (پرستش و) دین،
 همه از آن الله باشد، پس اگر آن‌ها (از شرک و آزار و
 اذیت) دست بر دارند، الله به آنچه می‌کنند؛ بیناست.
 ﴿۳۹﴾ و اگر (سرپیچی و) روی گردانی کنند، پس
 بدانید که الله سرپرست (و مولای) شماست، چه نیکو
 سرپرست و چه نیکو یاور است. ﴿۴۰﴾

﴿وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِّن شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ﴾
وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ
وَأَبْنِ السَّبِيلِ إِن كُنْتُمْ ءَامَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلْنَا
عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّفَقَّى الْجَمْعَانِ
وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾ إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ
الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَىٰ وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ
مِنْكُمْ ۖ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لَا خْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَدِ
وَلَكِنَّ لِّيَقْضَىٰ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِّيهْلِكَ
مَنْ هَلَكَ عَن بَيِّنَةٍ وَيَحْيَىٰ مِّن حَىٍّ عَن بَيِّنَةٍ
وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ إِذْ يُرِيكَهُمُ اللَّهُ فِي
مَنَامِكَ قَلِيلًا ۖ وَلَوْ أَرَاكَهُمْ كَثِيرًا لَّفَشَلْتُمْ
وَلَتَنَزَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤٣﴾ وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّفَقُّتُمْ فِي
أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضَىٰ اللَّهُ
أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا ۖ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ
﴿٤٤﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا
وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾

و بدانید که هرگونه غنیمتی به دست آوردید، یک
پنجمش برای خدا، و برای پیامبر، و برای خویشان، و
یتیمان و مسکینان و در راه ماندگان است، اگر به الله و
آنچه بر بنده خود در روز فرقان (= جدایی حق از باطل)،
روز بر خورد دو گروه (مؤمنین و مشرکین در بدر) نازل
کردیم، ایمان آورده‌اید، و الله بر هرچیز تواناست.
﴿۴۱﴾ آنگاه که شما به کناره نزدیکتر بودید، و آن‌ها به
کناره دورتر بودند، و کاروان (قریش) پایین‌تر از شما
بود، و اگر با یکدیگر وعده می گذاشتید، قطعاً در (انجام)
وعده (خود) اختلاف می کردید، ولی الله (بدون میعاد،
شما را جمع کرد و روبروی یکدیگر قرار داد) تا کاری
را که می‌بایست انجام شود، به انجام برساند، تا آن که
هلاک (و نابود) می‌شود، از روی دلیل (و حجت)
هلاک شود، و کسی که زنده می‌ماند، از روی دلیل (و
حجت) زنده ماند، و همانا الله شنوای داناست. ﴿۴۲﴾
(بیاد آور) آنگاه که الله (عده) آن‌ها را در خوابت به تو
اندک نشان داد، و اگر زیاد نشان می‌داد؛ مسلماً سست
می‌شدید، و در این کار اختلاف می‌کردید، ولی الله
(شما را از سستی و اختلاف) سلامت نگاه داشت،
بی‌گمان او به آنچه در سینه‌هاست؛ آگاه است. ﴿۴۳﴾ و
(بیاد آور) آنگاه که چون باهم روبرو شدید، آن‌ها را به
چشم شما کم نشان داد، و شما را (نیز) به چشم آن‌ها کم
جلوه داد، تا الله، کاری را که می‌بایست انجام شود، به
انجام برساند، و همه کارها به الله باز گردانده می‌شود.
﴿۴۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هنگامی که با
گروهی (از دشمن) روبرو شدید، پایدار (و ثابت قدم)
باشید، و الله را بسیار یاد کنید، تا رستگار شوید. ﴿۴۵﴾

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ^ط وَأَصْبِرُوا^ط إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ^ط
 ﴿٤٦﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا^ط وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ^ط وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ^ط ﴿٤٧﴾ وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ^ط فَلَمَّا تَرَأَتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ إِنِّي أَزِي مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ^ط وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ^ط ﴿٤٨﴾ إِذْ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ غَرَّ هَوَاهُ^ط دِينُهُمْ^ط وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ^ط ﴿٤٩﴾ وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا^ط الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَرَهُمْ^ط وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ^ط ﴿٥٠﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ^ط ﴿٥١﴾ كَذَابِ ءَالِ فِرْعَوْنَ^ط وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ^ط كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ^ط إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ^ط ﴿٥٢﴾

و الله و پیامبرش را اطاعت کنید، و با همدیگر نزاع نکنید، که سست شوید، و قوت (و مهابت) شما از میان برود، و صبر کنید، بی گمان الله با صابران است. ﴿۴۶﴾ و مانند کسانی نباشید که باسرکشی و خود نمایی به مردم، از سرزمین خود (مکه) بیرون آمدند، و (مردم را) از راه الله باز می داشتند، و الله به آنچه می کنند؛ احاطه دارد. ﴿۴۷﴾ و (به یاد بیاورید) هنگامی را که شیطان اعمال آن ها را در نظرشان بیاراست، و گفت: «امروز هیچ کس از مردم بر شما پیروز نخواهد شد، و من حامی (و پناه دهنده) شما هستم». پس هنگامی که دو گروه روبرو شدند، به عقب بازگشت، و گفت: «بی گمان من از شما بیزارم، به راستی من چیزی را می بینم که شما نمی بینید، همانا من از الله می ترسم، و الله سخت کیفر است!». ﴿۴۸﴾ و (به یاد آورید) هنگامی را که منافقان و آنان که در دل های شان بیماری است، می گفتند: «اینان را دین شان بفریفته است». و هر کس بر الله توکل کند، پس بی گمان الله پیروزمند حکیم است. ﴿۴۹﴾ و اگر ببینی هنگامی که فرشتگان (مرگ) جان کافران را می گیرند، به صورت و پشت آن ها می زنند و (می گویند): «عذاب سوزنده را بچشید» (هر آینه تعجب می کردی). ﴿۵۰﴾ این به (خاطر) کارهایی است که پیش از این فرستاده اید، و آنکه الله هرگز نسبت به بندگانش ستم را روا نمی دارد. ﴿۵۱﴾ همانند شیوه فرعونیان، و کسانی که پیش از آنان بودند، به آیات الله کفر ورزیدند، پس الله آن ها را به کیفر گناهان شان فرو گرفت، مسلماً الله نیرومند سخت کیفر است. ﴿۵۲﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ۖ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٢﴾ كَذَّابِ ۖ آلِ فِرْعَوْنَ ۖ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ ۚ وَكُلٌّ كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٤﴾ الَّذِينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مِرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٥﴾ فَإِذَا تَشَفَّفْنَاهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِدَ بِهِمْ مَنِ خَلَفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٦﴾ وَإِذَا تَخَافُ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِبِينَ ﴿٥٧﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبْقُوا ۚ إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ﴿٥٨﴾ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ ۚ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلَامِ فَاجْعَلْهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾

این، بدان خاطر است که الله، هیچ نعمتی را که بر قومی ارزانی داشته، تغییر نمی‌دهد، تا آنکه آن‌ها (روش) خودشان را تغییر دهند، و بی‌گمان الله شنوای داناست. ﴿۵۲﴾ مانند شیوهٔ فرعونیان و کسانی که پیش از آنان بودند، آیات پروردگارشان را تکذیب کردند، پس آنان را به کیفر گناهان‌شان هلاک کردیم، و فرعونیان را غرق نمودیم، و همه (آنها) ستمکار بودند. ﴿۵۳﴾ یقیناً، بدترین جنندگان نزد الله، کسانی هستند که کافر شدند، پس آنان ایمان نمی‌آورند. ﴿۵۴﴾ کسانی که با آن‌ها پیمان بستی، سپس هر بار پیمان خود را می‌شکنند، و آن‌ها (در خیانت و پیمان‌شکنی از الله) نمی‌ترسند. ﴿۵۵﴾ پس اگر آن‌ها را در (میدان) جنگ بیابی، چنان به آنان حمله ببر تا کسانی که پشت سر آن‌ها هستند (بترسند و) باشد که پند گیرند. ﴿۵۶﴾ و اگر از خیانت قومی بیم داشتی؛ منصفانه (پیمان‌شان را) به سوی آنان بیانداز (و فسخ پیمان‌شان را برای همگان اعلان کن)، به راستی که الله خائنان را دوست نمی‌دارد. ﴿۵۷﴾ و کسانی که کافر شدند، نپندارند که پیشی گرفته‌اند؛ آن‌ها هرگز ما را ناتوان نخواهند کرد. ﴿۵۸﴾ و آنچه از نیرو در توان دارید؛ برای (مقابله با) آن‌ها آماده سازید، و (همچنین) از اسبان بسته (ی ورزیده، مهیا کنید) تا به وسیلهٔ آن دشمن الله و دشمن خود را بترسانید، و (همچنین) دشمنان دیگری غیر از آن‌ها را، که شما نمی‌شناسید و خدا آن‌ها را می‌شناسد (بترسانید) و هر چیزی را که در راه الله خرج می‌کنید، (پاداشش) به تمام و کمال به شما داده می‌شود، و به شما ستم نخواهد شد. ﴿۵۹﴾ و اگر به صلح مایل شدند، پس تو (نیز) از در صلح درآی، و بر الله توکل کن، بی‌گمان او شنوای داناست.

وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخَذَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيْدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾ وَاللَّهُ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٣﴾ يَأَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾ يَأَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَبِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾ أَلَمْ تَرَ خَفَفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَتْ لِنَبِيِّ أَنْ يَكُونَ لَهُ دَأْسُ رِجَالٍ حَتَّى يُتَخَذَ فِي الْأَرْضِ تَرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٧﴾ لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَكُمُ فِيهَا أَخَذْتُمْ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٦٨﴾ فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ عَظِيمًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٩﴾

میان آن‌ها الفت داد، همانا او پیروزمند حکیم است. ﴿۶۳﴾ ای پیامبر! الله تو را و کسانی از مؤمنان را که از تو پیروی کرده‌اند؛ (از شر دشمنان) کفایت می‌کند. ﴿۶۴﴾ ای پیامبر! مؤمنان را به جنگ تشویق کن، اگر بیست نفر بردبار از شما باشند، بر دویست نفر (از کافران) غلبه می‌کنند، و اگر صد نفر از شما باشند بر هزار نفر از کسانی که کافر شدند، غلبه می‌کنند، زیرا آنان گروهی هستند که نمی‌فهمند. ﴿۶۵﴾ اکنون الله به شما تخفیف داد، و دانست که در شما ناتوانی است، پس اگر صد نفر بردبار از شما باشند؛ بر دویست نفر پیروز می‌شوند، و اگر از شما هزار نفر باشند، به فرمان الله بر دو هزار نفر پیروز خواهند شد، و الله با صابران است. ﴿۶۶﴾ هیچ پیامبری را سزاوار نیست که اسیرانی داشته باشد؛ تا آنکه در زمین کشتار بسیار کند، شما (با گرفتن فدیة از اسیران) متاع دنیا را می‌خواهید، و الله (سرای) آخرت را (برای شما) می‌خواهد، و الله پیروزمند حکیم است. ﴿۶۷﴾ اگر حکم پیشین الهی نبود (که غنیمت و فدیة اسیر حلال است)^(۱)، قطعاً در آنچه گرفتید، عذاب بزرگی به شما می‌رسید. ﴿۶۸﴾ پس از آنچه غنیمت گرفته‌اید، حلال پاکیزه بخورید، و از الله بترسید، همانا الله آمرزنده مهربان است. ﴿۶۹﴾

۱- بعضی می‌گویند که مراد از حکم پیشین حلال بودن مال غنیمت است یعنی این که این حکم پیشین (نوشته شده) تقدیر الهی بود که مال غنیمت برای مسلمانان حلال خواهد گردید، لذا شما با گرفتن فدیة کار جایزی را انجام داده‌اید و اگر چنین نمی‌بود به سبب گرفتن فدیة به عذاب بزرگی دچار می‌شدید. بعضی آن را مغفرت اهل بدر دانسته‌اند. و بعضی آن را به نیامدن عذاب در هنگام وجود رسول الله ﷺ تفسیر کرده‌اند.

و اگر بخواهند تو را فریب دهند، پس الله برای تو کافی است، اوست که با یاری خود و مؤمنان تو را تأیید (و تقویت) کرد. ﴿۶۲﴾ و بین دل‌های آن‌ها الفت داد، اگر تمام آنچه را که در روی زمین است خرج می‌کردی، نمی‌توانستی بین دل‌های شان الفت دهی، ولی الله در

يَتَأْتِيهَا النَّبِيُّ قُلٌ لِّمَن فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرَىٰ إِن يَعْلَمْ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُّؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧٠﴾ وَإِن يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَاوُوا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِّنَ وَلِيَّتِهِم مِّن شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا ۚ وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٧٢﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿٧٣﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَاوُوا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ هُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٤﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِن بَعْدِ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَٰئِكَ مِنكُمْ ۚ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٥﴾

ای پیامبر! به اسیرانی که در دست شما هستند بگو: «اگر الله خیری در دل‌های شما بداند، بهتر از آنچه از شما گرفته شد، به شما خواهد داد، و شما را می‌آمرزد، و الله آمرزندهٔ مهربان است». ﴿۷۰﴾ و اگر بخواهند به تو خیانت کنند، پس آن‌ها پیش از این (نیز) به الله خیانت کردند، و الله (تو را) بر آن‌ها پیروز گردانید، و الله دانای حکیم است. ﴿۷۱﴾ همانا کسانی که ایمان آوردند، و هجرت کردند، و با اموال و جان‌هایشان در راه الله جهاد نمودند، و کسانی که (ایشان را) پناه دادند و یاری نمودند، اینان یاران (و دوستدار) یکدیگرند، و کسانی که ایمان آوردند و هجرت نکرده‌اند، شما هیچ گونه دوستی (و مسئولیتی) در برابر آن‌ها ندارید؛ تا آنکه هجرت کنند، و اگر در (کار) دین از شما یاری خواستند، پس بر شماست که (آن‌ها را) یاری کنید، مگر بر علیه گروهی که میان شما و آن‌ها پیمانی است، و الله به آنچه می‌کنید بیناست. ﴿۷۲﴾ و کسانی که کافر شدند، دوستدار (و یاور) یکدیگرند، اگر (شما ای مؤمنان این کار را) نکنید، فتنه و فساد بزرگ در زمین بر پا خواهد شد. ﴿۷۳﴾ و کسانی که ایمان آوردند، و هجرت نمودند، و در راه الله جهاد کردند، و کسانی که (ایشان را) پناه دادند و یاری نمودند، اینان مؤمنان حقیقی هستند، برای آن‌ها آمرزش و روزی شایسته‌ای خواهد بود. ﴿۷۴﴾ و کسانی که بعد از آن‌ها ایمان آوردند و هجرت نمودند، و به همراه شما جهاد کردند، پس آنان از شما هستند. و خویشاوندان در کتاب الله نسبت به یکدیگر سزاوارترند، و همانا الله به همه چیز داناست. ﴿۷۵﴾

سورة توبه

سورة توبه

بَرَاءَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ
 ﴿١﴾ فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ
 مُعْجِزِي اللَّهِ ۖ وَأَنَّ اللَّهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ ﴿٢﴾ وَأَذَانٌ مِّنَ
 اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ
 بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ۖ وَرَسُولُهُ ۚ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ
 لَّكُمْ ۖ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ ۗ
 وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣﴾ إِلَّا الَّذِينَ
 عَاهَدْتُمْ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ
 يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ
 ۚ إِنَّ اللَّهَ مُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٤﴾ فَإِذَا أَنْسَلَخَ الْأَشْهُرَ الْحُرُمَ
 فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ
 وَأَحْصِرُوهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ ۚ فَإِنْ تَابُوا
 وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ
 غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾ وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ
 اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ۚ
 ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

(اعلام) بیزاری از سوی الله و پیامبرش، به کسانی از
 مشرکان است که (با آنها) پیمان بسته‌اید. ﴿۱﴾ پس
 چهارماه (مهلت دارید که) در زمین سیر کنید، و بدانید
 که شما نمی‌توانید الله را ناتوان سازید، و همانا الله خوار و
 رسوا کننده کافران است. ﴿۲﴾ و (این) اعلامی است از
 جانب الله و پیامبرش به مردم، در روز حج اکبر (= روز
 عید قربان) که: الله و پیامبرش از مشرکان بیزارند، پس
 اگر توبه کنید، برای شما بهتراست، و اگر روی بگردانید
 (و سر پیچی کنید) پس بدانید که شما نمی‌توانید الله را نا
 توان سازید، و کسانی که کافر شدند به عذاب دردناکی
 بشارت ده! ﴿۳﴾ مگر کسانی از مشرکان که با آنها
 پیمان بسته‌اید، آنگاه آنها چیزی (از آن در حق شما)
 فرو گذار نکردند، و کسی را بر (علیه) شما یاری ندادند،
 پس پیمان آنها را تا مدت (پیمان) شان به آخر (و اتمام)
 برسانید، همانا الله پرهیزگاران را دوست دارد. ﴿۴﴾ پس
 هنگامی که ماه‌های حرام پایان پذیرفت؛ مشرکان را هر
 کجا یافتید، بکشید، و آنها را (اسیر) بگیرید، و آنها را
 محاصره کنید، و در هر کمینگاه، بر سر راه‌شان بنشینید،
 پس اگر توبه کردند، و نماز را برپا داشتند، و زکات را
 پرداختند؛ آنها را رها کنید، بی گمان الله آمرزنده مهربان
 است. ﴿۵﴾ و اگر یکی از مشرکان از تو پناه خواست،
 پس او را پناه بده، تا سخن الله را بشنود، سپس او را به
 محل امنش برسان، این بدان سبب است که آنها
 گروهی اند که نمی‌دانند. ﴿۶﴾

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رُسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقِيمُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ سَحْبُ الْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾ كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَى قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨﴾ أَشْتَرُوا بِعَايَتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾ لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَنُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ وَإِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَتِلُوا أَيْمَةَ الْكُفَرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ﴿١٢﴾ أَلَا تَقْتُلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهُمْ مُوَا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَنْ خَشَوْهُمْ فَالَلَهُ أَهَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

چگونه برای مشرکان نزد الله و نزد رسولش (عهد و) پیمانی خواهد بود، مگر کسانی که نزد مسجد الحرام با آن‌ها پیمان بستید، تا زمانی که (برپیمان‌شان) وفادار ماندند، شما نیز (بر سرپیمان‌تان) وفادار باشید، بی‌گمان الله پرهیزگاران را دوست دارد. ﴿۷﴾ چگونه (پیمانی باشد) درحالی که اگر بر شما پیروز شوند، نه خویشاوندی را رعایت می‌کنند و نه پیمان را؟! شما را با زبان‌های شان خشنود می‌کنند، و (لی) دل‌های شان ابا دارد، و بیشتر شان نافرمانند. ﴿۸﴾ آیات الله را به بهای اندکی فروختند، پس (مردم را) از راه او (= الله) بازداشتند، آن‌ها کار بدی انجام می‌دادند! ﴿۹﴾ در باره هیچ فرد مؤمنی خویشاوندی و پیمان را رعایت نمی‌کنند، و آنان مردمی تجاوز کاراند. ﴿۱۰﴾ پس اگر توبه کنند، و نماز را بر پا دارند، و زکات را بدهند، برادران دینی شما هستند، و ما آیات خود را برای گروهی که می‌دانند بیان می‌کنیم. ﴿۱۱﴾ و اگر سوگند (و پیمان‌های) خود را پس از عهد (و پیمان) خویش شکستند، و در دین شما طعن زدند، پس با پیشوایان کفر جنگ کنید، زیرا آن‌ها عهد (و پیمانی) ندارند، باشد که (از کردار خود) دست بر دارند.^(۱) ﴿۱۲﴾ آیا با گروهی که پیمان‌های خود را شکستند، و قصد اخراج پیامبر کردند، نمی‌جنگید؟! درحالی که آن‌ها نخستین بار (جنگ با شما را) آغاز کردند، آیا از آن‌ها می‌ترسید؟! پس الله سزاوارتر است که از او بترسید، اگر ایمان دارید. ﴿۱۳﴾

۱- «اِئِمَّة» جمع امام است و مراد از آن پیشوایان می‌باشد، مطلب این است که مادام این مردم پیمان را می‌شکنند و به دین طعن می‌زنند و در ظاهر سوگند می‌خورند، سوگندشان اعتباری ندارد، پس با پیشوایان کفر بجنگید شاید بدین صورت از کفر خود باز آیند.

قَتَلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَتُخْزِهِمْ
وَيَنْصُرُكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ
﴿١٤﴾ وَيُذْهِبَ غِظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا
وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِجَهَةٍ
وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ
أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ
بِالْكَفْرِ أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ
خَالِدُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ
ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى
الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَئِكَ أَنْ
يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿١٨﴾ أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ
الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ
عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾ الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾

با آن‌ها بجنگید، تا الله با دستان شما عذاب‌شان کند، و
آنان را رسوا سازد، و شما را بر آن‌ها پیروزی دهد، و
سینهٔ گروه مؤمنان را شفا می‌بخشد. ﴿۱۴﴾ و خشم
دل‌های شان را از میان می‌برد، و الله توبه‌ی هر کس را
بخواهد می‌پذیرد، و الله دانای حکیم است. ﴿۱۵﴾ آیا
گمان کردید که (به حال خود) رها می‌شوید؛ در
حالی که الله هنوز کسانی را که از شما جهاد کردند، و
غیر از الله و رسولش و مؤمنان را همراز (خویش)
نگرفته‌اند (از دیگران) مشخص نکرده است؟! و الله به
آنچه انجام می‌دهید؛ آگاه است. ﴿۱۶﴾ مشرکان را
(سزاوار) نیست، که مساجد الله را آباد کنند، در حالی که
به کفر خویش گواهی می‌دهند، آن‌ها اعمال‌شان نابود (و
حبط) شده، و در آتش (جهنم) جاودانه خواهند ماند.
﴿۱۷﴾ مساجد الله را فقط کسی آباد می‌کند که به الله و
روز آخرت ایمان آورده، و نماز را بر پا دارد، و زکات
را بدهد، و جز از الله نترسد، امید است که اینان از
هدایت یا فتگان باشند. ﴿۱۸﴾ آیا آب دادن به حجاج، و
آباد ساختن مسجد الحرام را، همچون (عمل) کسی که به
الله و روز قیامت ایمان آورده، و در راه الله جهاد کرده
است، برابر می‌گیرید؟! (خیر، آن‌ها) نزد الله برابر نیستند،
و الله گروه ستمکاران را هدایت نمی‌کند. ﴿۱۹﴾ (مقام)
کسانی که ایمان آوردند، و هجرت کردند، و با اموال‌شان
و جان‌هایشان در راه الله جهاد کردند، نزد الله برتر (و
بلندمرتبه‌تر) است، و آن‌ها همان رستگارانند.^(۱) ﴿۲۰﴾

۱- رسول الله ﷺ علاوه از ذکر ایمان، نماز و روزه که سبب دخول به بهشت
می‌گردد نیز فرموده‌اند: «در بهشت صد درجه وجود دارد که الله متعال آن
را برای مجاهدین راه حق مهیا ساخته است که فاصله میان هر دو درجه به
اندازهٔ فاصله میان زمین و آسمان است». (صحیح بخاری: ۲۷۹۰)

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّتِ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿١١﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٢﴾ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا ءَابَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ ۚ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣﴾ قُلْ إِن كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ ۖ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ ۖ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿١٦﴾

پروردگارشان آنها را به رحمتی از نزد خود و خشنودی (خویش) و به باغ‌هایی (از بهشت) که در آن نعمت‌های جاویدانه دارند، بشارت می‌دهد.^(۱) ﴿۲۱﴾ همواره در آن

جاویدانند، بی گمان اجر (و پاداش) بزرگ نزد الله است. ﴿۲۲﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! پدران خود و برادران خود را دوستان (و اولیاء) خود قرار ندهید، اگر کفر را بر ایمان ترجیح دادند، و کسانی از شما که آنان را دوست (و ولی) خود قرار دهند، پس آنان ستمکارانند. ﴿۲۳﴾ بگو: «اگر پدران‌تان، و فرزندان‌تان، و برادران‌تان و همسران‌تان، و خویشاوندان‌تان، و اموالی که به دست آورده‌اید، و تجارتی که از کساد آن می‌ترسید، و خانه‌هایی که بدان دلخوش هستید، در نزد شما از الله و پیامبرش و جهاد در راه او محبوب‌تر است، پس منتظر باشید، تا الله فرمان (عذاب) خویش را بیاورد، و الله گروه نافرمان را هدایت نمی‌کند». ﴿۲۴﴾ به راستی الله شما را در جاهای زیادی یاری کرد، (و پیروزی بخشید) و در روز حنین (نیز یاری کرد) آنگاه که فزونی جمعیت‌تان شما را شگفت آورده بود (و مغرور ساخت) پس سودی به حال‌تان نداشت، و زمین با همه فراخی و وسعتش بر شما تنگ آمد، و سپس پشت (به میدان جنگ) نموده، فرار کردید. ﴿۲۵﴾ آنگاه الله آرامش خود را بر پیامبرش و بر مؤمنان نازل کرد، و لشکریانی فرستاد که شما آنها را نمی‌دیدید، و کسانی را که کافر شدند عذاب (مجازات) کرد، و این است کیفر کافران. ﴿۲۶﴾

بهشت صد درجه وجود دارد که الله متعال آنها را برای مجاهدین در راه الله آماده نموده است که فاصله هر درجه با درجه دیگر به اندازه زمین و آسمان می‌باشد، پس هرگاه از الله متعال (چیزی) خواستید، فردوس را طلب کنید، زیرا که آن بهترین و بالاترین (جای) بهشت است، راوی می‌گوید: فکر می‌کنم که فرمود: «عرش الله بالای آن قرار دارد و نهرهای بهشت از آن سرچشمه می‌گیرد». (صحیح بخاری: ۲۷۹۰)

۱- رسول الله ﷺ فرمود: «کسی که به الله و پیامبرش ایمان بیاورد، نماز بخواند، و ماه رمضان را روزه بگیرد، الله متعال تعهد نموده است که او را وارد بهشت نماید، چه در راه الله جهاد کند یا در سرزمینی که متولد شده است بنشیند» صحابه عرض کردند: یا رسول الله! آیا به مردم مژده ندهیم فرمود: «در

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ^{٢٧}
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٨﴾ يَتَّيِّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ
الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا^{٢٩} وَإِنْ خِفْتُمْ عِيلَةً
فَسَوْفَ يَغْنِيكُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ^{٣٠} إِنَّ
اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٣١﴾ قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ
مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّىٰ يُعْطُوا
الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَتِ
الْيَهُودُ عُزَيْرُ ابْنِ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصْرَى الْمَسِيحُ
ابْنُ اللَّهِ^{٣٣} ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ
يُضَاهَوْنَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ^{٣٤}
قَتَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٣٥﴾ اتَّخَذُوا
أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ
وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا
إِلَهًا وَاحِدًا^{٣٦} لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَنَهُ عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٣٧﴾

سپس الله بعد از آن توبه‌ی هر کس را بخواهد می‌پذیرد،
و الله آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۲۷﴾ ای کسانی که ایمان
آورده‌اید! بی‌گمان مشرکان پلید اند، پس نباید بعد از
امسال، به مسجد الحرام نزدیک شوند^(۱)، و اگر از فقر (و
تنگدستی) می‌ترسید، پس هرگاه الله بخواهد شما را از
فضل خود بی‌نیازتان می‌سازد، بی‌گمان الله دانای حکیم
است. ﴿۲۸﴾ با کسانی از اهل کتاب که نه به الله و نه
به روز قیامت ایمان دارند، و نه آنچه را الله و رسولش
حرام کرده، حرام می‌دانند، و نه دین حق را می‌پذیرند،
بجنگید، تا زمانی که با ذلت و خواری به دست خویش
جزیه بدهند. ﴿۲۹﴾ و یهود گفتند: «عزیر پسر الله است»
و نصار گفتند: «مسیح پسر الله است». این سخنی است که
با زبان‌ها می‌گویند، مشابهت (و تقلید) می‌کنند
سخن کسانی که پیش از این کافر بودند، الله آن‌ها را
بکشد، چگونه (از حق) منحرف می‌شوند؟! ﴿۳۰﴾
(آن‌ها) دانشمندان و رهبان خویش، و (همچنین) مسیح
پسر مریم را معبودانی بجای الله گرفتند^(۲)؛ در حالی که
دستور نداشتند جز الله یکتایی را که هیچ معبودی (به
حق) جز او نیست؛ بپرستند، او پاک و منزّه است از آنچه
شریک او قرار می‌دهند. ﴿۳۱﴾

۱- بعد از این سال نهم هجری دیگر نباید مشرکان به مسجد الحرام نزدیک
شوند. پلیدی و نجاست کافر و مشرک باطنی و معنوی است، یعنی از لحاظ
عقاید و اعمال پلید و ناپاک اند. برخی از علما معتقدند که آن‌ها از نظر
ظاهر و باطن پلید و نجس هستند. (تفسیر قرطبی و ابن کثیر)

۲- عدی بن حاتم ؓ می‌گوید: خدمت رسول الله ﷺ حاضر شدم در حالی که
صلیب در گردنم بود، پیامبر ﷺ فرمود: «این بت را دور بینداز، آنگاه شنیدم
که این آیه ﴿اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا﴾ را تلاوت نمود، و
فرمود: «آنان را پرستش نمی‌کردند، و لیکن چنین بودند که هرگاه چیزی را
برای آنان حلال قرار می‌دادند آن را حلال می‌شمردند و اگر چیزی را بر
آنان حرام می‌کردند آن را حرام می‌دانستند». (جامع الترمذی: ۳۰۹۵)

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ
إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورُهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٣٢﴾ هُوَ
الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ
عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾
يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْأَحْبَارِ
وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ
عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۗ وَالَّذِينَ يَكْتُمُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ
وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾
يَوْمَ تُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ
وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ ۗ هَذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ
فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ
اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ۚ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ ۚ فَلَا
تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنفُسَكُمْ ۚ وَقَتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً
كَمَا يُقْتَلُونَكُم كَافَّةً ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

(آن‌ها) می‌خواهند نور الله را با دهان خود خاموش کنند، و الله ابا می‌کند، مگر اینکه نورش را کامل (و تمام) کند، اگر چه کافران کراحت داشته باشند. ﴿۳۲﴾ او کسی است که رسول خود را با هدایت و دین حق فرستاد، تا آن را بر همه دین‌ها غالب گرداند، اگر چه مشرکان کراحت داشته باشند. ﴿۳۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! بی‌گمان بسیاری از احبار و رهبان اموال مردم را به باطل می‌خورند، و (دیگران را) از راه الله باز می‌دارند، و کسانی که طلا و نقره را می‌اندوزند (و گنجینه می‌کنند) و در راه الله انفاق نمی‌کنند، پس آن‌ها را به عذابی دردناک بشارت ده. ﴿۳۴﴾ روزی که آن را در آتش جهنم گرم (و تفته اش) کنند، پس با آن پیشانی‌هایشان و پهلوه‌ای‌شان، و پشت‌هایشان را داغ کنند، (و به آن‌ها گفته شود) این همان چیزی است که برای خود اندوختید، پس بچشید (طعم) آنچه را می‌اندوختید. ﴿۳۵﴾ بی‌گمان تعداد ماه‌ها نزد الله در کتاب خدا، از آن روز که آسمان‌ها و زمین را آفریده، دوازده ماه است، که چهار ماه از آن، (ماه) حرام است.^(۱) این، دین ثابت و درست (الهی) است. پس در این ماه‌ها به خود ستم نکنید، و دسته‌جمعی با مشرکان بجنگید، همان گونه که آن‌ها دسته‌جمعی با شما می‌جنگند، و بدانید که الله با پرهیزگاران است. ﴿۳۶﴾

۱- ماه‌های حرام عبارتند از: ذی القعدة، ذی الحجة، محرم، و رجب؛ که جنگ در آن‌ها حرام است.

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ
 الَّذِينَ كَفَرُوا يُحِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا
 لِّيُوَاطِّئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيُحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ
 زَيْنَ لَهُمْ سُوءَ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
 الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 أَتَأْقَلَّتُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَّعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي
 الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ
 عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلَ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا
 تَضُرُّوهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾
 إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ
 يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا
 فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ
 تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا
 السُّفْلَىٰ وَكَلِمَةَ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ

حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾

همانا به تأخیر افکندن (و جابجای ماه‌های حرام) افزونی
 در کفر است، کسانی که کافر شدند، با آن گمراه
 می‌شوند، یک سال؛ آن را حلال، و یک سال (دیگر) آن
 را حرام می‌کنند، تا مطابق با تعداد ماه‌هایی شود که الله
 تحریم کرده است، پس آنچه را که الله حرام کرده،
 حلال می‌شمارند، اعمال زشت‌شان در نظرشان آراسته
 شده است، و الله گروه کافران را هدایت نمی‌کند.
 ﴿۳۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! شما را چه شده،
 هنگامی که به شما گفته می‌شود: «(به سوی جهاد) در راه
 الله حرکت کنید» به زمین می‌چسبید (و سستی می‌کنید)
 (۱) آیا به جای آخرت به زندگی دنیا راضی شده‌اید؟!
 حال آنکه متاع زندگی دنیا، در (برابر) آخرت، جز
 اندکی (هیچ) نیست. ﴿۳۸﴾ اگر (برای جهاد) کوچ
 نکنید، (الله) شما را به عذاب دردناکی، عذاب می‌کند، و
 قوم دیگری را بجای شما قرار می‌دهد، و هیچ زبانی به او
 نمی‌رسانید، و الله بر هر چیزی تواناست. ﴿۳۹﴾ اگر او
 (= پیامبر) را یاری نکنید، به راستی که الله او را یاری
 کرد، آنگاه که کافران او را (از مکه) بیرون کردند، نفر
 دوم از دو نفری که آن دو در غار بودند، به یار خود
 (ابوبکر) می‌گفت: «اندوهگین مباش، یقیناً الله با ماست».
 پس الله آرامش خود را بر او فرو فرستاد، و با لشکرهایی
 که شما آن را نمی‌دیدید، او را تأیید (و تقویت) نمود، و
 کلام (و گفتار شرک) کسانی را که کافر شدند؛ پایین
 قرار داد، و کلام (و آیین) الله بالا (و پیروز) است، و الله
 پیروزمند حکیم است. ﴿۴۰﴾

۱- در حالی که جهاد در راه الله متعال آن قدر عملی بسیار نیکو و با فضیلت
 است حتی که شهید آرزو می‌کند به دنیا باز گردد و دوباره به درجه شهادت
 نایل شود.

أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَّا تَبْعُوكَ وَلَكِنْ بَعْدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤٢﴾ عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذِنْتَ لَهُمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَغْنِيكَ الَّذِينَ يُولِيُونَكَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَغْنِيكَ الَّذِينَ يُولِيُونَكَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَرْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ انْبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْفَاعِلِينَ ﴿٤٦﴾ لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَأَوْضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّعُونَ لَهُمُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

سبکبار و گرانبار (همگی برای جهاد) کوچ کنید، و با اموالتان، و جانهایتان در راه الله جهاد کنید، این برای شما بهتر است، اگر بدانید. ﴿۴۱﴾ اگر متاعی نزدیک (دست یافتنی) بود، و سفری آسان (و نزدیک درپیش) بود، البته از تو پیروی می کردند، و لیکن مسافت راه (توبک) بر آنها دور (و پر مشقت) است، و به زودی به الله سوگند یاد می کنند که: «اگر توانایی داشتیم، البته همراه شما بیرون می شدیم» (آنها با این کارها) خود را هلاک می کنند، و الله می داند که آنها دروغگو هستند. ﴿۴۲﴾ (ای پیامبر!) الله تو را ببخشد! چرا به آنها اجازه دادی؟! پیش از آنکه راستگویان بر تو آشکار شوند، و دروغگویان را بشناسی! ﴿۴۳﴾ کسانی که به الله و روز آخرت ایمان دارند، هیچ گاه برای (ترک) جهاد با اموال شان و جانهایشان، از تو اجازه نمی خواهند، و الله نسبت به پرهیزگاران داناست. ﴿۴۴﴾ تنها کسانی از تو اجازه می خواهند؛ که به الله و روز آخرت ایمان ندارند، و دل های شان گرفتار شک است، و آنها در شک (و تردید) خود سرگردانند. ﴿۴۵﴾ و اگر آنها می خواستند که (همراه شما) بیرون شوند، سازو برگی برای آن آماده می کردند، و لیکن الله از حرکت آنها کراهت داشت، لذا آنها را (از حرکت) بازداشت، و به آنان گفته شد: «با نشستگان بنشینید». ﴿۴۶﴾ اگر (آنها) همراه شما بیرون می آمدند، جز فساد (و تباهی) چیزی بر شما نمی افزودند، و به سرعت در میان شما فتنه انگیزی می کردند، و در میان شما افرادی (ضعیف الایمان) هستند که به (سخنان) آنها گوش فرا می دهند، و الله (نسبت) به ستمکاران داناست. ﴿۴۷﴾

لَقَدْ ابْتَغُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ الْأُمُورَ
 حَتَّىٰ جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ
 كَارِهُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْهُمْ مَن يَقُولُ أُنْذِنَ لِي
 وَلَا تَفْتِنِّي ۚ أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا ۚ وَإِنَّ جَهَنَّمَ
 لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٤٩﴾ إِنْ تُصِيبَكَ
 حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِنْ تُصِيبَكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا
 قَدْ أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ
 فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾ قُلْ لَّنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ
 اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا
 إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ ۖ وَخُنْ نَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ
 يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهِ ۖ أَوْ بِأَيْدِينَا ۖ
 فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ
 أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَّنْ يُتَقَبَلَ مِنْكُمْ إِنْكُمْ
 كُنْتُمْ قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ
 تُقَبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ
 وَرَسُولِهِ ۚ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَى
 وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٥٤﴾

به راستی که آن‌ها پیش از این (نیز) فتنه‌گری می‌کردند،
 و کارها را برای تو دگرگون کردند، تا آنکه حق فرا
 رسید، و فرمان الله آشکار شد، (و شما پیروز شدید) در
 حالی که آن‌ها کراحت داشتند. ﴿۴۸﴾ بعضی از آن‌ها
 می‌گویند: «(در ترک جهاد) به من اجازه بده، و مرا به
 فتنه (و گناه) نیفکن». آگاه باشید که آن‌ها در فتنه
 افتاده‌اند، و بی‌گمان جهنم کافران را احاطه کرده است.
 ﴿۴۹﴾ اگر به تو نیکی برسد، آن‌ها را ناراحت می‌کند، و
 اگر مصیبتی به تو برسد، می‌گویند: «ما پیش از این چاره
 کار خود را اندیشیده‌ایم» و شادمانه باز می‌گردند. ﴿۵۰﴾
 بگو: «هرگز (مصیبتی) به ما نرسد، جز آنچه الله برای ما
 نوشته است، او مولای ماست، و مؤمنان باید بر الله توکل
 کنند». ﴿۵۱﴾ بگو: «آیا برای ما جز یکی از دو نیکی را
 انتظار دارید؟! (یا پیروزی یا شهادت) و ما برای شما
 انتظار داریم که الله، عذابی از نزد خودش به شما برساند،
 یا بدست ما (شما را مجازات کند) پس شما انتظار
 بکشید، بی‌گمان ما (نیز) با شما انتظار می‌کشیم». ﴿۵۲﴾
 بگو: «انفاق کنید، چه از روی میل باشد یا به اکراه، هرگز
 از شما پذیرفته نخواهد شد، زیرا شما مردمی فاسق (و
 نافرمان) هستید». ﴿۵۳﴾ و هیچ چیز مانع قبول انفاق‌های
 آن‌ها نشد، مگر آنکه به الله و پیامبرش کافر شدند، و جز
 با کسالت (و بی میلی) برای نماز حاضر نمی‌شوند^(۱)، و
 جز با کراحت انفاق نمی‌کنند. ﴿۵۴﴾

۱- نسبت به نماز سستی و کسالت نمودن شیوه منافقین است، رسول الله ﷺ
 می‌فرماید: «هیچ نمازی بر منافقین دشوارتر (و سنگین‌تر) از نمازهای صبح و
 عشا نیست، ولی اگر می‌دانستند که در این نماز چه اجر عظیمی نهفته است،
 به صورت افتان و خیزان هم که بود، حتماً در آن‌ها شرکت می‌کردند».
 (صحیح بخاری: ۶۵۷)

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٥٥﴾ وَخَلِفُونَ بِاللَّهِ إِيَّاهُمْ لِمِنْكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ﴿٥٦﴾ لَوْ سِجِّدُونَ مَلْجَأًا أَوْ مَغْرَتًا أَوْ مَدْخَلًا لَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾ وَمِنْهُمْ مَن يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾ إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمَلِينَ عَلَيْهَا وَالْمَوْلَافَةُ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ ۖ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾ وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ قُلْ أُذُنٌ خَيْرٌ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦١﴾

پس (فرونی) اموال شان و اولادشان، تو را شگفت زده نکند، زیرا الله می خواهد به (و سیله) آن آن ها را در زندگی دنیا عذاب کند، و درحالی که کافرنه جان شان بر آید. ﴿۵۵﴾ و آن ها (= منافقان) به الله سوگند یاد می کنند که از شما هستند، درحالی که از شما نیستند، و لیکن آن ها گروهی اند که می ترسند، (بدین سبب سوگند می خورند). ﴿۵۶﴾ اگر پناه گاه یا غارها یا تونلی (در زیر زمین) بیابند، شتابان به سوی آن می گریزند. ﴿۵۷﴾ و از آن ها کسانی هستند که در (تقسیم) صدقات (و غنایم) به تو خرده می گیرند، پس اگر از آن (اموال، بهره ای) به آن ها داده شود، راضی می شوند، و اگر از آن (چیزی) داده نشود، فوراً خشم می گیرند. ﴿۵۸﴾ اگر به آنچه الله و رسولش به آن ها داده است، راضی باشند، و بگویند: «الله برای ما کافی است، به زودی الله و رسولش از فضل خود به ما عطا می فرماید، ما تنها به سوی الله رغبت می ورزیم». (برای آن ها بهتر بود). ﴿۵۹﴾ صدقات (و زکات ها) مخصوص فقراء و مساکین و کار گزاران (جمع آوری) آن، و دلجوئی شدگان (نو مسلمانی) و برای (آزاد کردن) بردگان، و (ادای وام) بدهکاران، و در راه الله، و به راه ماندگان، (است، این) فریضه ای (مقرر شده) از جانب الله است، و الله دانای حکیم است. ﴿۶۰﴾ و از آن ها (= منافقان) کسانی هستند که پیامبر را آزار می دهند، و می گویند: «گوش (و خوش باور) است». بگو: «برای شما گوش نیکی است، به الله ایمان دارد، و مؤمنان را تصدیق می کند، و رحمت است برای کسانی از شما که ایمان آورده اند». و کسانی که رسول الله را آزار می دهند، برایشان عذاب دردناکی است. ﴿۶۱﴾

سَخَّافُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيَرْضَوْكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ
 أَحَقُّ أَنْ يُرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾
 أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ تُحَادِدُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ
 نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ﴿٦٣﴾
 سَخَّذُوا الْمُنَافِقُونَ أَنْ تَنْزَلَ عَلَيْهِمْ سُورَةُ تُنَبِّئُهُمْ
 بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَزِرُوا إِنِّي اللَّهُ مُخْرِجُ مَا
 تَخْذَرُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا
 كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ
 كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ
 إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفُ عَنْ طَآئِفَةٍ مِّنْكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةً
 بِآيَتِهِمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾ الْمُنَافِقُونَ
 وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِّنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ
 بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ
 أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ
 الْفَاسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ
 وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ
 حَسْبُهُمْ وَلَعْنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٦٨﴾

(منافقان) برای شما به الله سوگند یاد می کنند، تا شما را
 خشنود سازند، درحالی که اگر ایمان داشتند، شایسته تر
 (این) است که الله و رسولش را خشنود سازند. ﴿۶۲﴾
 آیا نمی دانند، بی گمان هر کس با الله و رسولش مخالفت
 (و دشمنی) کند، پس مسلماً برای او آتش جهنم است،
 جاودانه در آن خواهد بود؟! این (همان) رسوایی بزرگ
 است. ﴿۶۳﴾ منافقان می ترسند که مبدا سوره ای بر
 (علیه) آنان نازل شود، و به آن ها از آنچه درون دل های
 شان (نهفته) است، آگاه سازد، بگو: «استهزا کنید،
 بی گمان الله، آنچه را که از آن می ترسید، آشکار
 می سازد». ﴿۶۴﴾ و (ای پیامبر!) اگر از آن ها پرسی:
 «چرا چنین کرده اید؟». گویند: «ما حرف می زدیم،
 (شوخی و) بازی می کردیم» بگو: «آیا الله و آیات او و
 پیامبرش را مسخره می کردید؟». ﴿۶۵﴾ عذر نیاورید، به
 راستی که شما پس از ایمان (آوردن) تان کافر شده اید،
 اگر گروهی از شما را (بخاطر توبه) ببخشیم، گروه
 دیگری را عذاب خواهیم کرد، زیرا که مجرم بودند.
 ﴿۶۶﴾ مردان منافق و زنان منافق، همه (همانند هم و) از
 یک گروه اند، به کارهای زشت فرمان می دهند، و از
 نیکی ها باز می دارند، و دست هایشان را (از بخشش)
 می بندند، الله را فراموش کردند، پس الله (نیز) آن ها را
 فراموش کرد، بی گمان منافقان همان فاسقان هستند.
 ﴿۶۷﴾ الله به مردان منافق و زنان منافق و کفار، وعده
 آتش جهنم داده است، جاودانه در آن خواهند ماند،
 همان برای آن ها کافی است، و الله آن ها را لعنت کرده
 است، و برای آن ها عذاب همیشگی است. ﴿۶۸﴾

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَكَثَرَ
 أَمْوَالًا وَأَوْلَدًا فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ
 بِخَلْقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
 بِخَلْقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا أُولَئِكَ حَبِطَتْ
 أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ
 الْخَاسِرُونَ ﴿٩٦﴾ أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
 قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ
 مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
 فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
 يَظْلِمُونَ ﴿٩٧﴾ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ
 أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
 الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
 وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ
 إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٩٨﴾ وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ
 وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ
 وَرِضْوَانٍ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

(شما منافقان) همانند کسانی که پیش از شما بودند،
 (هستید، بلکه) آن‌ها از شما نیرومندتر، و اموال و
 فرزندان‌شان بیشتر بود، آن‌ها از نصیب خود بهره‌مند
 شدند، پس شما نیز از نصیب خود بهره‌مند شده‌اید،
 همچنان که کسانی که پیش از شما بوده‌اند، از نصیب
 خویش بهره‌مند شده بودند، و شما (در سخنان ناپسند)
 فرو رفتید، همان گونه که آن‌ها فرو رفتند؛ آنان
 اعمال‌شان در دنیا و آخرت نابود شد، و آنان همان
 زیانکارانند. ﴿۹۶﴾ آیا خبر کسانی که پیش از آن‌ها
 بودند، (چون) قوم نوح، و عاد و ثمود، و قوم ابراهیم، و
 اصحاب مدین (= قوم شعیب) و شهرهای زیر و رو
 شده^(۱) (قوم لوط) به آن‌ها نرسیده است، که پیامبران‌شان
 با دلایل روشن به (سوی) آن‌ها آمدند، (ولی نپذیرفتند)
 پس الله (با هلاک‌شان) به آن‌ها ستم نکرد، و لیکن
 خودشان بر خویشان ستم می‌کردند. ﴿۷۰﴾ و مردان
 مؤمن و زنان مؤمن دوستان (و یاور) یکدیگرند، امر به
 معروف و نهی از منکر می‌کنند، و نماز را بر پا می‌دارند،
 و زکات را می‌پردازند، و الله و پیامبرش را اطاعت
 می‌کنند، اینانند که الله به زودی آن‌ها را مورد رحمت
 قرار می‌دهد، بی‌گمان الله پیروزمند حکیم است. ﴿۷۱﴾
 الله به مردان مؤمن و زنان مؤمن، باغ‌هایی (از بهشت)
 وعده داده که نهرها از زیر (درختان) آن جاری است،
 جاودانه در آن خواهند ماند، و (نیز) خانه‌های پاکیزه‌ای
 در بهشت‌های جاوید (نصیب‌شان فرموده) و خوشنودی
 الله (از همه این‌ها) برتر است، این، همان کامیابی بزرگ
 است. ﴿۷۲﴾

۱- مرا از اهل مؤتفکات قوم لوط است که شهرشان به نام «سدوم» بود. انتکاف
 یعنی زیر و روشن، به طریقی که در ابتدا از آسمان سنگباران گشتند سپس
 شهرشان به بالا برده شد و از همانجا به پایین افکنده شد.

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ جَهْدَ الْكَفَّارِ وَالْمُنَافِقِينَ وَأَعْلَىٰ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ ۚ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾
 خَالِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهُمْ مِمَّا لَمْ يَنَالُوا وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ ۖ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٣﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهُ لَئِنْ آتَيْنَاهُ مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٤﴾ فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ خَلَوْا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٥﴾ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٦﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٧٧﴾ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ ۖ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٨﴾

ای پیامبر! با کافران و منافقان جهاد کن، و بر آنان سخت گیر باش، و جایگاهشان جهنم است، و چه بد سرانجامی است. ﴿۷۳﴾ (منافقان) به الله سوگند یاد می کنند که (سخنان نادرست) نگفته اند، و به راستی که سخن کفر گفته اند، و پس از اسلام آوردن شان، کافر شده اند، و قصد چیزی (خطرناک) کردند، که به آن نرسیدند، تنها به این سبب عیب جوئی می کنند که الله و رسولش، آن ها را از فضل خود بی نیاز کرد، پس اگر توبه کنند، برای آن ها بهتر است، و اگر روی بگردانند؛ الله آن ها را در دنیا و آخرت، با عذابی دردناک عذاب شان می کند، و در (روی) زمین هیچ کارساز و یآوری نخواهند داشت. ﴿۷۴﴾ بعضی از آن ها با الله (عهد و) پیمان بستند که: اگر (الله) از فضل خود (نصیبی) به ما دهد، قطعاً صدقه (و زکات) خواهیم داد، و از نیکوکاران خواهیم بود. ﴿۷۵﴾ پس چون (الله) از فضل خود به آن ها (نصیبی) بخشید، به آن بخل ورزیدند، و اعراض کنان روی گرداندند (و سر پیچی کردند). ﴿۷۶﴾ پس (این عمل) نفاق را تا روزی که او (= الله) را ملاقات کنند، در دل های شان برقرار ساخت، به (سبب) آنچه که با الله وعده کرده بودند، خلاف نمودند، (و عهد شکنی کردند) و به (سبب) آنکه دروغ می گفتند. ﴿۷۷﴾ آیا نمی دانستند که الله اسرارشان، و (سخنان) در گوشی شان را می داند، و بی گمان الله دانای غیب ها است. ﴿۷۸﴾ کسانی که از مؤمنان رغبت کننده (و فرمانبردار) در صدقات (شان) عیب جویی می کنند، و کسانی را که جز به اندازه (ناچیز) توانایی خود (چیزی) نمی یابند، پس (عیب جوئی) و مسخره شان می کنند، الله آن ها را مسخره می کند، و برای آن ها عذاب دردناکی است. ﴿۷۹﴾

أَسْتَغْفِرَ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرَ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرَ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٨٠﴾
 فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلَافَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِّنْهُمْ فَاسْتَعَذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَّنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَن تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تَصِلْ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨٤﴾ وَلَا تَعْجَبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَدُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَ بِهِم بِمَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَعْذَنَكَ أُولُوا الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾

(ای پیامبر) برای آن‌ها آمرزش بخواه یا برایشان آمرزش نخواه، اگر هفتاد بار برای آن‌ها آمرزش بخوایی، هرگز الله آن‌ها را نمی‌آمرزد، این بدان سبب است که آن‌ها به الله و پیامبرش کافر شدند، و الله گروه فاسقان را هدایت نمی‌کند. ﴿۸۰﴾ واپس ماندگان (از غزوة تبوک) از نشستن خود بعد از (مخالفت با) رسول الله، خوشحال شدند، و کراهت داشتند که با اموال خود، و جان‌های خود، در راه الله جهاد کنند، و (به یکدیگر) گفتند: «در این گرما، (برای جهاد) بیرون نروید»، (ای پیامبر! به آنان) بگو: «آتش جهنم (از این) گرم‌تر است» اگر در می‌یافتند. ﴿۸۱﴾ پس آن‌ها باید کم‌تر بخندند، و بسیار گریه کنند، (این) جزای آنچه که انجام می‌دادند. ﴿۸۲﴾ پس اگر الله تو را به سوی گروهی از آن‌ها باز گرداند، و از تو اجازه خروج (برای جهاد) خواستند، پس بگو: «هرگز با من خارج نخواهید شد، و هرگز همراه من، با هیچ دشمنی نخواهید جنگید، زیرا شما نخستین بار به نشستن (و کناره‌گیری) راضی شدید، پس با پس ماندگان بمانید». ﴿۸۳﴾ و هرگز بر هیچ یک از آن‌ها که مرده است، نماز نخوان، و بر (کنار) قبرش نایست، بی‌گمان آن‌ها به الله و رسولش کافر شدند، و در حالی که فاسق (و نافرمان) بودند؛ مردند. ﴿۸۴﴾ و (فزون) اموال‌شان و اولادشان، تو را شگفت‌زده نکند، زیرا الله می‌خواهد به (و سیله) آن، آن‌ها را در زندگی دنیا عذاب کند، و در حالی که کافران؛ جان‌شان بر آید. ﴿۸۵﴾ و هنگامی که سوره‌ای نازل شود که به الله ایمان آورید، و همراه پیامبرش جهاد کنید، توانگران‌شان از تو اجازه می‌خواهند، و گویند: «بگذار ما با خانه‌نشینان (که معذورند) باشیم». ﴿۸۶﴾

رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ
فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾ لَكِنَّ الرُّسُولَ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا مَعَهُ جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ^ج
وَأُولَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ
﴿٨٨﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا^ج ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾ وَجَاءَ
الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ
كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ^ج سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٠﴾ لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلَى
الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا
يُنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ^ج مَا عَلَى
الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ^ج وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩١﴾
وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا
أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ
الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ ﴿٩٢﴾ إِنَّمَا
السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَعِذُّونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ^ج
رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ اللَّهُ عَلَى
قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٣﴾

آن‌ها راضی شدند که با (زنان و) باز ماندگان باشند، و
بردل‌های شان مُهر زده شده، پس آنان (چیزی)
نمی‌فهمند. ﴿۸۷﴾ لیکن پیامبر و کسانی که با او ایمان
آوردند، با اموال خود و جان‌های خود (در راه الله) جهاد
کردند، نیکی‌ها (همه) از آن آن‌هاست، و آنانند که
رستگاراند. ﴿۸۸﴾ الله برای آن‌ها باغ‌هایی (از بهشت)
آماده کرده است، که نهرها از زیر (درختان) آن جاری
است، جاودانه در آن خواهند ماند، این کامیابی بزرگ
است. ﴿۸۹﴾ و عذر آورندگان از اعراب (بادیه‌نشین،
نزد تو) آمدند، تا به آن‌ها اجازه داده شود، و کسانی که
به الله و رسولش دروغ گفته بودند (در خانه) نشستند، به
زودی به کسانی از آن‌ها که کافر شدند، عذاب دردناکی
خواهد رسید. ﴿۹۰﴾ بر ناتوانان گناهی نیست و نه بر
بیماران، و نه بر کسانی که چیزی نمی‌یابند، خرج کنند،
(گناهی است). هرگاه برای الله و پیامبرش خیر خواهی
کنند^(۱)، بر نیکو کاران هیچ راه (سرزنش) نیست، و الله
آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۹۱﴾ و نه بر کسانی که وقتی نزد
تو آمدند که آن‌ها را (بر مرکبی) سوار کنی، گفتی:
«چیزی که شما را بر آن سوار کنم، نمی‌یابم» آن‌ها
باز گشتند، در حالی که از اندوه چشمان‌شان اشک ریزان
بود، چرا که هیچ چیزی برای انفاق (در راه الله) نیافتند.
﴿۹۲﴾ تنها راه (سرزنش) بر کسانی (باز) است که از تو
اجازه می‌خواهند، در حالی که توانگراند، (آن‌ها) راضی
شدند که با (زنان و) باز ماندگان باشند، و الله بر دل‌های
شان مهر نهاده است، پس آنان (چیزی) نمی‌دانند. ﴿۹۳﴾

۱- رسول الله ﷺ فرموده‌اند: «دین یعنی: خیرخواهی (اخلاص و راستگویی)،
خیرخواهی برای الله و رسولش، برای اُولی الامر و عامهٔ مسلمان‌ها. (صحیح
مسلم: ۵۵)

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ تُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَأْنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَى عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾ سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِنُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجَسٌ وَمَا وَلَهُمْ جَهَنَّمُ جزاء بما كانوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾ تَحْلِفُونَ لَكُمْ لَتَرْضُوا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾ الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَائِرَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبًا عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ ۚ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ هُمْ سَيِّدُ خَلْقِهِمْ ۗ فِي رَحْمَتِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩٩﴾

هنگامی که به سوی آن‌ها باز گردید، از شما عذرخواهی می‌کنند، بگو: «عذرخواهی نکنید؛ ما هرگز (گفتار) شما را باور نخواهیم کرد، به راستی که الله ما را از اخبار شما آگاه کرده است، و به زودی الله و رسولش، اعمال شما را خواهند دید، آنگاه به سوی (الله) دانای پنهان و آشکار باز گردانده می‌شوید؛ پس شما را به آنچه انجام می‌دادید؛ آگاه می‌کند» ﴿۹۴﴾ هنگامی که به سوی آنان باز گردید، برای شما به الله سوگند یاد می‌کنند، تا از آن‌ها چشم‌پوشی (و اعراض) کنید، پس از آن‌ها روی بگردانید (و اعراض کنید) بی‌گمان آن‌ها (مردمی) پلیدند، و جایگاه‌شان جهنم است، به کفر آنچه که انجام می‌دادند. ﴿۹۵﴾ برای شما سوگند یاد می‌کنند، تا از آن‌ها راضی شوید، اگر شما از آن‌ها راضی شوید، پس بی‌تردید الله از گروه فاسقان راضی نخواهد شد. ﴿۹۶﴾ کفر و نفاق اعراب (بادیه‌نشین)، شدیدتر است، و به نا آگاهی از حدود (و احکامی) که الله بر پیامبرش نازل کرده، سزاوارترند، و الله دانای حکیم است. ﴿۹۷﴾ اعراب (بادیه‌نشین) کسانی اند که آنچه را (در راه الله) انفاق می‌کنند، غرامت به حساب می‌آورند، و منتظرند حوادث (و پیشامد ناگواری) به شما برسد، حوادث بد (و ناگوار) بر خودشان باد، و الله شنوای داناست. ﴿۹۸﴾ و از اعراب (بادیه‌نشین) کسانی اند که به الله و روز آخرت ایمان دارند، و آنچه را (در راه الله) انفاق می‌کنند، سبب تقرب به الله، و دعای پیامبر می‌دانند، آگاه باشید، بی‌گمان این‌ها سبب تقرب‌شان خواهد بود، و الله به زودی آن‌ها را در رحمت خود وارد خواهد کرد، بی‌گمان الله آمرزنده‌ی مهربان است.

وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَنٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٠١﴾ وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ مُنْفِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى النَّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ خُنَّ نَعْلَمُهُمْ سَنُعَذِّبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٢﴾ وَآخَرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَىٰ اللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠٣﴾ خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٥﴾ وَقُلِ أَعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٦﴾ وَآخَرُونَ مُّرْجُونَ لِلَّهِ إِذَا يُعَذِّبُهُمْ وَإِذَا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٧﴾

لی) ما آن‌ها را می‌شناسیم، به زودی آن‌ها را دو بار عذاب خواهیم کرد، سپس به سوی عذابی بزرگ (در قیامت) فرستاده می‌شوند. ﴿۱۰۱﴾ و گروه دیگری (نیز) هستند که به گناهان خود اعتراف کردند، کارهای شایسته و ناشایسته را به هم آمیختند^(۱)، امید است که الله توبه‌ی آن را بپذیرد، بی‌گمان الله آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۱۰۲﴾ از اموال آن‌ها صدقه (و زکات) بگیر، تا بوسیله‌ی آن آن‌ها را پاک سازی و تزکیه شان کنی، و برایشان دعا کن، یقیناً دعای تو مایه‌ی آرامش برای آن‌هاست، و الله شنوای داناست. ﴿۱۰۳﴾ آیا نمی‌دانند، که تنها الله توبه را از بندگان می‌پذیرد، و صدقات را می‌گیرد، و بی‌گمان الله است که توبه‌پذیر مهربان است. ﴿۱۰۴﴾ و بگو: «عمل کنید، پس بزودی الله، و پیامبرش و مؤمنان اعمال شما را خواهند دید، و به زودی به سوی (الله) دانای پنهان و آشکار، باز گردانده می‌شوید، پس شما را به آنچه انجام می‌دادید؛ آگاه می‌کند» ﴿۱۰۵﴾ و گروه دیگری (نیز) موقوف به فرمان (و مشیت) الله است، یا آن‌ها را عذاب می‌کند، و یا توبه‌ی آن‌ها را می‌پذیرد، و الله دانای حکیم است. ﴿۱۰۶﴾

۱- سمره بن جندب رضی الله عنه می‌گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «دیشب (در خواب) دو (فرشته) نزد من آمدند و مرا با خود به شهری بردند که با خشت‌های طلا و نقره ساخته شده بود، در آنجا مردانی به استقبال ما آمدند که نیمی از بدنشان، زیباترین شکلی داشت که تا کنون دیده‌اید، و نیم دیگر بدنشان زشت‌ترین شکلی داشت که تا کنون دیده‌اید، آن دو (فرشته) به آنان گفتند، بروید و خود را در این رودخانه بیندازید، آنان نیز خود را انداختند، سپس به سوی ما باز گشتند در حالی که آن زشتی‌شان بر طرف شده و به زیباترین شکل تبدیل شده بود، آن دو (فرشته) به من گفتند: این بهشت عدن است و این جایگاه توست، اما کسانی که نیمی از بدنشان زیبا و نیمی دیگر زشت بود، افرادی هستند که کارهای شایسته و ناشایسته را به هم آمیختند (و دارای اعمال نیک و بد بودند) و الله متعال از آنان گذشت نمود». (صحیح بخاری: ۴۶۷۴)

و پیشگامان نخستین از مهاجرین و انصار، و کسانی که به نیکی از آن‌ها پیروی کردند، الله از آن‌ها خشنود گشت، و آن‌ها (نیز) از او خشنود شدند، و برای آن‌ها باغ‌هایی (از بهشت) آماده کرده است، که نهرها از زیر (درختان) آن جاری است، جاودانه در آن خواهند ماند، این کامیابی بزرگ است. ﴿۱۰۰﴾ و از (میان) اعراب (بادیه‌نشین) که پیرامون شما هستند، گروهی منافقند، و از اهل مدینه (نیز) گروهی خوی نفاق گرفته‌اند، تو آن‌ها را نمی‌شناسی، و

وَالَّذِينَ أَخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفَرِّقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٧﴾ لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَمَسْجِدُ أُسَسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ تُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ حُبُّ الْمُطَهَّرِينَ ﴿١٨﴾ أَفَمَنْ أُسَسَ بُنْيَنُهُ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أُسَسَ بُنْيَنُهُ عَلَى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانَّهَارٍ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَنُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠﴾ * إِنْ اللَّهُ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ ۖ وَعَدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ ۚ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ ۚ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٢١﴾

و کسانی که برای زیان رسانیدن (به مسلمانان) و (تقویت) کفر و تفرقه افکنی میان مؤمنان، مسجدی ساختند، و (تا) کمینگاهی برای کسانی که از پیش با الله و رسولش مبارزه کرده اند باشد، و البته آن ها سوگند یاد می کنند که قصدی جز نیکی (و خدمت) نداشته ایم و الله گواهی می دهد که یقیناً آن ها دروغگو هستند. ﴿۱۰۷﴾ (ای پیامبر!) هرگز در آن مسجد (برای نماز) نایست، آن مسجد که از روز نخست بر پایه تقوا بنا شده، شایسته تر است که در آن (به نماز) بایستی، در آن مردانی هستند که دوست دارند که پاکیزه شوند، و الله پاکیزگان را دوست دارد. ﴿۱۰۸﴾ آیا کسی که اساس (و بنیان) آن را بر ترس از الله و خشنودی (او) آن را بنا کرده بهتر است، یا کسی که اساس (و بنیان) آن بر کنار پرتگاه سستی بنا نهاده است، پس (ناگهان) با او در آتش جهنم فرو ریزد؟ و الله گروه ستمکاران را هدایت نمی کند. ﴿۱۰۹﴾ آن بنای که آن ها نهاده اند، پیوسته در دل های شان مایه ی شک (و نفاق) خواهد بود، مگر اینکه دل های شان پاره پاره شود (و بمیرند) و الله دانای حکیم است. ﴿۱۱۰﴾ بی گمان الله از مؤمنان جان هایشان و اموال شان را خریده است، به (بهای) اینکه بهشت برای آن ها باشد. (بدین صورت که): در راه الله جنگ می کنند، پس می کشند، و کشته می شوند، (این) وعده ی حقی است بر او، (که) در تورات و انجیل و قرآن (آمده است) و چه کسی از الله به عهدش وفا دارتر است؟! پس شاد باشید، به داد و ستدی که شما با او کرده اید، و این همان کامیابی بزرگ است. ﴿۱۱۱﴾

اَلَّتَّائِبُونَ اَلْعَبْدُونَ اَلْحَمْدُونَ
 اَلْسَّائِحُونَ اَلرَّكُوعُونَ اَلسَّاجِدُونَ
 اَلْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ
 وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾
 مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا
 لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا
 تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا
 كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ
 وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ ۚ إِنَّ
 إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ
 قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا
 يَتَّقُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَهُ
 مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ تُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَمَا
 لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾ لَقَدْ
 تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ
 الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا
 كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّهُ
 بِهِمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٧﴾

(آنها) توبه کنندگان، عابدان، سپاس گزاران،
 روزه داران، رکوع کنندگان، سجده کنندگان،
 فرمان دهندگان به معروف و بازدارندگان از منکر، و
 حافظان (و نگه دارندگان) حدود (و احکام) الهی هستند،
 و مؤمنان را بشارت ده. ﴿۱۱۲﴾ برای پیامبر و کسانی که
 ایمان آوردند (شایسته) نبود که برای مشرکان طلب
 آمرزش کنند، - هر چند از نزدیکان شان باشند - بعد از
 آنکه برای آنها روشن شد که آنها اهل دوزخند.
 ﴿۱۱۳﴾ و آمرزش خواستن ابراهیم برای پدرش نبود؛
 مگر به خاطر وعده‌ای که به او داده بود، پس چون برای
 او آشکار شد که او دشمن الله است؛ از او بیزارى جست،
 بی گمان ابراهیم لابه کننده‌ی برد بار بود. ﴿۱۱۴﴾ و
 هرگز الله قومى را، بعد از آنکه آنها را هدایت کرد
 گمراه نمى کند، تا آنکه چیزهای را که باید از آن
 بپرهیزند، برای آنها بیان کند، بی گمان الله به هر چیزی
 داناست. ﴿۱۱۵﴾ یقیناً فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از
 آن الله است، زنده مى کند و مى میراند، و شما را جز الله
 کارساز و یاورى نیست. ﴿۱۱۶﴾ قطعاً الله رحمت خود
 را شامل حال پیامبر و مهاجران و انصار، آنان که در زمان
 سختی (و تنگدستی) از او پیروی کردند؛ نمود، بعد
 از آنکه نزدیک بود، دل های گروهی از آنها (از حق)
 منحرف شود، سپس توبه‌ی آنها را پذیرفت، بی گمان او
 (نسبت) به آنها رؤوف مهربان است. ﴿۱۱۷﴾

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا حَتَّى إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْغُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نِيلاً إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَلِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾ وَمَا كَانِ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾

و به آن سه نفری که (از جنگ تبوک) تخلف نمودند، (لطف و احسان نمود)؛^(۱) تا آنگاه که زمین با همه فراخی اش بر آن ها تنگ شد، و از خود به تنگ آمدند، و دانستند که پناه گاهی از الله جز به سوی او نیست، سپس رحمت خود را شامل حال آن ها نمود، تا توبه کنند (و توبه ی آنان را پذیرفت) بی گمان الله است که توبه پذیر

مهربان است. ﴿۱۱۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید از الله بترسید، و با راستگویان باشید^(۲). ﴿۱۱۹﴾ سزاوار نیست که اهل مدینه، و اعراب (بادیه نشین) که اطراف آن ها هستند، از (همراهی) رسول الله باز پس مانند، و نه برای (حفظ) جان خود، از جان او چشم پیوشند، این بدان سبب است که هیچ تشنگی و خستگی و گرسنگی در راه الله به آن ها نمی رسد، و هیچ (جا منزل نمی کنند) و گامی که موجب خشم کافران شود؛ بر نمی دارند، و هیچ (دستبرد و) گزندى به دشمن نمی رسانند، مگر اینکه به (سبب) آن، عمل صالحی برایشان نوشته شود، بی گمان الله پاداش نیکو کاران را ضایع نمی کند. ﴿۱۲۰﴾ و هیچ مال کوچک یا بزرگی را (در راه الله) انفاق نمی کنند، و هیچ وادی (و سرزمینی) نمی پیمایند، مگر اینکه برای آن ها نوشته می شود، تا الله پاداش نیکوترین کردارشان را به آن ها بدهد. ﴿۱۲۱﴾ و نباید که مؤمنان همگی (برای جهاد) کوچک کنند، پس چرا از هر گروهی از آنان، دسته ای کوچ نمی کنند، تا در دین دانش بیاموزند، و قوم خود را هشدار دهند، هنگامی که به سوی آن ها باز گشتند، باشد که آن ها بترسند. ﴿۱۲۲﴾

۲- زیرا که راستگویی سبب نجات انسان و دروغگویی سبب هلاکت می گردد.
رسول الله ﷺ فرموده اند: «همانا راستگویی، انسان را به سوی نیکی رهنمون می کند و نیکی انسان را به بهشت می رساند، و شخص همواره راست می گوید تا این که در زمره صدیقین قرار می گیرد و همانا دروغگویی انسان را به سوی فسق و فجور می کشاند، و فسق و فجور انسان را به جهنم می رساند و شخص همواره دروغ می گوید تا این که نزد الله متعال در زمره دروغگویان نوشته می شود». (صحیح بخاری: ۶۰۹۴)

۱- آن سه نفر کعب بن مالک، مراره بن ربیع و هلال بن امیه بودند، داستان آنان را به زبان کعب (یکی از آن سه نفر) در کتاب صحیح بخاری: ۴۴۱۸ ملاحظه فرمایید.

يَنَّايُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَتِلُوا الَّذِينَ يُلُونَكُمْ مِنَ
 الْكُفَّارِ وَلِيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ
 الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَن
 يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هِدَاهِٓمَ إِيْمَانًا ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيْمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٤﴾ وَأَمَّا
 الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَىٰ
 رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾ أَوَلَا يَرَوْنَ
 أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا
 يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ
 سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ هَلْ يَرَيْنَاكَ مِنْ أَحَدٍ
 ثُمَّ أَنْصَرَفُوا ۚ صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ
 ﴿١٢٧﴾ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ
 عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ
 رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا
 هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! با کسانی که از کافران که
 نزدیک شمايند، جنگ کنید، و بايد آنها در شما شدت
 و درستی يابند، و بدانيد که الله با پرهيز گاران است.
 ﴿۱۲۳﴾ و هنگامی که سوره‌ای نازل شود، پس بعضی از
 آنها (به دیگری) می گوید: «این سوره، ایمان کدام یک
 از شما را افزود؟!» (به آنها بگو:!) اما کسانی که ایمان
 آورده‌اند، پس به ایمان‌شان افزوده، و آنها شادمانی
 می کنند. ﴿۱۲۴﴾ و اما کسانی که در دل‌های شان
 بیماری است، پس پلیدی به پلیدی‌شان افزوده، و در
 حالی که کافر بودند؛ مردند. ﴿۱۲۵﴾ آیا آنها نمی بینند
 که در هر سال، یک یا دوبار آزمایش می شوند؟! باز
 توبه نمی کنند، و نه آنها پند می گیرند. ﴿۱۲۶﴾ و
 هنگامی که سوره‌ای نازل شود، بعضی از آنها به بعضی
 دیگر نگاه می کنند (گویند: «آیا کسی شما را می بیند؟»
 سپس باز می گردند، الله دل‌های آنها را از (از حق) باز
 گردانید، زیرا که آنها گروهی اند که نمی فهمند.
 ﴿۱۲۷﴾ یقیناً پیامبری از (میان) خودتان به سوی‌تان آمد
 که رنج‌های شما بر او دشوار (و گران) است، و بر
 (هدایت) شما سخت اصرار دارد، و (نسبت) به مؤمنان
 روؤف (و) مهربان است. ﴿۱۲۸﴾ پس اگر روی بر
 گردانند، بگو: «الله برای من کافی است، هیچ معبودی (به
 حق) جز او نیست، بر او توکل کردم، و او پروردگار
 عرش عظیم است». ﴿۱۲۹﴾

سورة یونس

سورة یونس

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الر. (الف. لام. را) این آیات کتاب محکم (و با حکمت) است. ﴿۱﴾ آیا برای مردم موجب شگفتی است که به مردی از خودشان وحی کرده ایم که: «مردم را بترسان و کسانی که ایمان آورده اند بشارت ده که برای آن ها سابقه ی نیکو (و پاداشی حتمی) نزد پروردگارشان است». کافران گفتند: «این (مرد) جادوگر آشکاری است». ﴿۲﴾ بی گمان پروردگار شما، الله است، که آسمان ها و زمین را در شش روز آفرید، سپس بر عرش مستوی شد، کار (جهان) را تدبیر می کند. هیچ شفاعت کننده ای نیست، مگر بعد از فرمان او، این است الله پروردگار شما، پس او را پرستش کنید، آیا پند نمی گیرید؟! ﴿۳﴾ باز گشت همه شما به سوی اوست، وعده الله حق است، بی گمان او آفرینش را آغاز می کند، سپس آن ها را باز می گرداند، تا کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده اند به عدالت پاداش دهد، و کسانی که کافر شدند، برایشان نوشیدنی از آب جوشان است، و عذابی دردناک، به سبب آنکه کفر می ورزیدند. ﴿۴﴾ او کسی است که خورشید را روشنایی، و ماه را نور قرار داد، و برای آن منازل مقدر کرد، تا عدد سال ها و حساب را بدانید، الله این را جز به حق نیافریده است، آیات را برای گروهی که می دانند، به تفصیل بیان می کند. ﴿۵﴾ بی گمان در آمد و شد شب و روز، و آنچه الله در آسمان ها و زمین آفریده است، نشانه های است برای گروهی که پرهیز گاری می کنند. ﴿۶﴾

الر تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِندَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٢﴾ إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۚ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ۚ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ ۚ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَاطْمَأَنُّوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا
غَافِلُونَ ﴿٧﴾ أُولَٰئِكَ مَا لَهُمْ أَلْتَارُ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرَىٰ مِنْ
تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٩﴾ دَعَوْهُمْ فِيهَا
سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّاتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ۚ وَءَاخِرُ
دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَوْ
يُعْجَلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ
إِلَيْهِمْ أَجْلُهُمْ ۖ فَنَذَرَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ
دَعَا لِحِيزِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ
ضُرَّهُ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرِّ مَسَّهُ ۚ كَذَٰلِكَ
زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ
أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِن قَبْلِكَ لَمَّا ظَلَمُوا ۖ وَجَاءَهُم
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا ۚ كَذَٰلِكَ خُزِّي
الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي
الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

همانا کسانی که ملاقات ما را (در روز قیامت) امید ندارند، و به زندگی دنیا خشنود شده و بدان دل بسته‌اند، و کسانی که از آیات ما غافلند، ﴿۷﴾ آن‌ها (همه) جایگاه‌شان آتش (جهنم) است، به سبب کارهایی که انجام می‌دادند. ﴿۸﴾ بی‌گمان کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته کردند، پروردگارشان به سبب ایمان‌شان آن‌ها را به باغ‌های (بهشت) پر نعمت هدایت می‌کنند که نهرها زیر (درختان) آن جاری است. ﴿۹﴾ دعای‌شان در آن: «الله! تو منزهی» باشد، و تحیت‌شان در آن: «سلام» و پایان دعای‌شان این است که: «حمد و سپاس، مخصوص الله، پروردگار جهانیان است». ﴿۱۰﴾ و اگر الله زود مردم را مجازات می‌کرد، همان‌گونه که آن‌ها برای خیر عجله دارند، عمرشان به پایان می‌رسید، (و نابود می‌شدند) پس کسانی که به ملاقات ما امید ندارند (به حال خود) رها می‌کنیم تا در طغیان خود سرگردان بمانند. ﴿۱۱﴾ و چون به انسان زیان (و رنجی) برسد، (در هر حال که باشد) به پهلوی خوابیده، یا نشسته، یا ایستاده، ما را می‌خواند. پس هنگامی که آن زیان (و رنج) را از او برطرف کردیم، چنان می‌رود که گویی هرگز ما را برای دفع زیان (و رنج) که به او رسیده بود، نخوانده است، این گونه برای اسراف‌کاران، آنچه می‌کردند (در نظرشان) زینت داده شده است. ﴿۱۲﴾ به راستی که ما امت‌های پیش از شما را هنگامی که ستم کردند، هلاک کردیم، در حالی که پیامبران آن‌ها با دلیل روشن به سوی آنان آمدند و آن‌ها ایمان نیاوردند، این گونه گروه مجرمان را کفر می‌دهیم. ﴿۱۳﴾ سپس شما را پس از آن‌ها (روی) زمین جانشینان قرار دادیم، تا بنگریم که چگونه عمل می‌کنید. ﴿۱۴﴾

وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أَأَنْتَ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدَّلَهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِنْ تَلْقَائِي نَفْسِي إِنْ أَتَّبَعُ إِلَّا مَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَاكُمْ بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمَجْرُمُونَ ﴿١٧﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَتُونَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتَتَّبِعُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾ وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾ وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾

و هنگامی که آیات روشن ما بر آن‌ها خوانده شود، کسانی که به ملاقات ما (در روز قیامت) امید ندارند، گویند: «قرآنی غیر از این بیاور یا آن را تغییر بده». (ای پیامبر!) بگو: «من حق ندارم که آن را از پیش خود تغییر دهم، و من پیروی نمی‌کنم مگر آنچه را که بر من وحی می‌شود، و من اگر پروردگارم را نافرمانی کنم از عذاب روز بزرگ می‌ترسم» ﴿۱۵﴾ بگو: «اگر الله می‌خواست من آن را بر شما نمی‌خواندم، و نه (الله) شما را از آن آگاه می‌کرد، به راستی که پیش از این عمری را در میان شما گذرانده‌ام، آیا نمی‌اندیشید؟!» ﴿۱۶﴾ پس چه کسی ستمکارتر است از آن کسی که بر الله دروغ می‌بندد، و یا آیات او را تکذیب می‌کند؟! بی‌گمان مجرمان رستگار نخواهند شد. ﴿۱۷﴾ و غیر از الله چیزهای را می‌پرستند که نه به آن‌ها زیانی می‌رساند و نه سودشان می‌بخشد، و می‌گویند: «این‌ها (= بت‌ها) شفیعان ما نزد الله هستند» بگو: «آیا الله را به چیزی که در آسمان‌ها و در زمین نمی‌داند، خبر می‌دهید؟! منزّه است او، و از آنچه با او شریک می‌سازند برتر است. ﴿۱۸﴾ (در آغاز) مردم جز امت واحدی نبودند، پس اختلاف کردند، و اگر فرمانی نبود پیش از این، از پروردگار صادر شده بود، در میان آن‌ها در آنچه که در آن اختلاف داشتند، داوری می‌شد. ﴿۱۹﴾ و می‌گویند «چرا معجزه‌ای از (جانب) پروردگارش بر او نازل نشده است؟». پس بگو: «(علم) غیب تنها از آن الله است، پس شما انتظار بکشید که من (نیز) با شما از منتظرانم». ﴿۲۰﴾

وَإِذَا أَدْقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَّسَّيْتَهُمْ إِذَا لَهُمْ مَكْرٌ فِيْٓ ءَايَاتِنَا قُلِ اللّٰهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ الَّذِي يُسِيرُكُمْ فِي الْأَبْرِ وَالْبَحْرِ حَتَّىٰ إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ وَجَرِينَ بَيْنَ بَرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَجَبْنَاهُمْ مِنْ هَٰذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٢٢﴾ فَلَمَّا أَجَبْنَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ يَتَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَعَيْنَاكُمْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ مَّتَعَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾ إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنْ السَّمَاءِ فَاحْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُوا عَلَيْهِا أَتْنَاهَا أَمْرًا لَّيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغِبْ بِالْأَمْسِ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَاللّٰهُ يَدْعُوا إِلَىٰ دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٥﴾

وهنگامی که به مردم، پس از رنج (و زیانی) که به آنها رسیده است رحمتی بچشانیم، آنگاه آنها در آیات ما نیرنگ می کنند، بگو: الله در نیرنگ زدن سریع تر است، بی تردید رسولان (= فرشتگان) ما آنچه نیرنگ می کنید، می نویسند. ﴿۲۱﴾ او کسی است که شما را در خشکی و دریا به حرکت در می آورد، تا آنگاه که در کشتی قرار می گیرید، و (کشتی ها) با بادی ملایم آنها را (به سوی مقصد) حرکت می دهند و (آنها) به آن شادمان می شوند. (نا گهان) طوفان شدیدی می وزد، و موج از هر سو (به سوی آنها) بیاید، و گمان کنند، که راه گریزی ندارند (و هلاک خواهند شد)، الله را از روی اخلاص می خوانند: «که اگر ما را از این (گرفتاری) نجات دهی، قطعاً از سپاسگزاران خواهیم بود». ﴿۲۲﴾ پس چون (الله) آنها را نجات داد، آنها به نا حق در زمین سرکشی (و ستم) می کنند ای مردم! سرکشی (و ستم) شما تنها به زیان خودتان است، متاع (چند روز) زندگی دنیاست، سپس باز گشت تان به سوی ماست، پس شما را به آنچه انجام می دادید، خبر می دهیم. ﴿۲۳﴾ مثل زندگی دنیا، همانند آبی است که از آسمان نازل کردیم، سپس بر اثر آن گیاهان گوناگون زمین از آنچه مردم و چهارپایان می خورند؛ روید، تا زمانی که زمین پیرایه خود بگرفت، و آراسته شد، و اهل آن گمان کردند که خود بر آن چیره اند، (نا گهان) فرمان ما در شب یا روزی فرا رسد، و آنچنان آن (کشتزار) را درو کنیم که گوی دیروز هرگز (کشتزاری) نبوده است. این گونه آیات (خود) را برای گروهی که می اندیشند به تفصیل بیان می کنیم. ﴿۲۴﴾ و الله به سرای سلامتی (= بهشت) دعوت می کند، و هر کس را بخواهد به راه راست هدایت می کند. ﴿۲۵﴾

* لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ۖ وَلَا يَرْهَقُ
 وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ
 فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٦﴾ وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ
 سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۚ مَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ
 عَاصِمٍ ۖ كَانَمَا أَغَشِيَتْ وَجُوهُهُمْ قِطْعًا مِّنَ اللَّيْلِ
 مُظْلِمًا ۖ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧﴾
 وَيَوْمَ نَخْشِرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا
 مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ ۖ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ ۖ وَقَالَ
 شُرَكَاءُهُمْ مَا كُنُمْ إِلَّا نَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾ فَكَفَىٰ بِاللَّهِ
 شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ
 لَغَافِلِينَ ﴿٢٩﴾ هُنَالِكَ تَبْلُوا كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ
 ۚ وَرُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ ۖ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
 يَفْتَرُونَ ﴿٣٠﴾ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ
 وَالْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ
 الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ وَيُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ
 يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾
 فَذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ الْحَقُّ ۖ فَمَاذَا بَعَدَ الْحَقِّ إِلَّا
 الضَّلَالُ ۚ فَإِنِّي تُصَرِّفُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَلِكَ حَقَّتْ
 كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

برای کسانی که نیکی کردند، پاداش نیک (= بهشت) است و
 افزون بر آن (= رؤیت باری تعالی است). و تیرگی و خواری
 چهره‌هایشان را نپوشاند، اینان اهل بهشتند، و جاودانه در آن
 خواهند ماند. ﴿۲۶﴾ و کسانی که مرتکب بدی‌ها شدند،
 پاداش هر بدی همانند آن است، و خواری (چهره‌های) آن‌ها
 را می‌پوشاند و هیچ کسی نمی‌تواند آن‌ها را از (عذاب) الله
 ننگه دارد (چنان شوند که) گوی با پاره‌ای از شب تاریک
 چهره‌هایشان پوشیده شده است، اینان اهل آتش (دوزخ) اند
 و جاودانه در آن خواهند ماند. ﴿۲۷﴾ (و به یاد آورید)
 روزی که همه‌ی آن‌ها را گرد آوریم، سپس به کسانی که
 شرک آوردند گویم: «شما و معبودهای تان در مکان خود تان
 بمانید» پس آن‌ها را از یکدیگر جدا می‌کنیم، و
 معبودهای شان (به آن‌ها) می‌گویند: «شما ما را عبادت
 نمی‌کردید، ﴿۲۸﴾ پس، بس است که الله میان ما و شما گواه
 باشد، که ما یقیناً از عبادت شما بی‌خبر بودیم». ﴿۲۹﴾ آنجا
 هر کس هر چه پیش فرستاده است، می‌آزماید، و همه به
 سوی الله مالک حقیقی شان بازگردانده می‌شوند، و چیزهای
 را که افترا می‌بستند (از نظرشان) گم و نابود می‌شوند. ﴿۳۰﴾
 بگو: «چه کسی شما را از آسمان و زمین روزی
 می‌دهد؟ کیست که مالک شنوایی و بینوایی هاست؟ و چه
 کسی زنده را از مرده بیرون می‌آورد، و مرده را از زنده بیرون
 می‌آورد؟ و چه کسی کار (جهان) را تدبیر می‌کند؟ پس بی
 درنگ خواهند گفت: «الله» پس بگو: «آیا (از او) نمی‌ترسید؟!»
 ﴿۳۱﴾ پس آن الله پروردگار حقیقی شماست، پس بعد از
 حق، چه چیزی است جز گمراهی؟ پس چگونه (از پرستش
 او) روی گران می‌شوید؟! ﴿۳۲﴾ این چنین سخن
 پروردگارت بر کسانی که فاسق شدند؛ ثابت شده که آن‌ها
 ایمان نمی‌آورند. ﴿۳۳﴾

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدُوَ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ قُلِ
 اللَّهُ يَبْدُوَ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ فَأَنْتُمْ تُؤْفَكُونَ ﴿٢٤﴾ قُلْ
 هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ ۚ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي
 لِلْحَقِّ ۚ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْ لَا
 يَهْدِي إِلَّا أَنْ يَهْدِي ۚ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٢٥﴾
 وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا ۚ إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ
 شَيْئًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٦﴾ وَمَا كَانَ هَذَا
 الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَى مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ
 الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۚ قُلْ فَاتُوا بِسُورَةٍ
 مِثْلِهِ ۚ وَادْعُوا مَنْ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا
 يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ ۚ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ فَانْظُرْ
 كَيْفَ كَانَتْ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ
 بِهِ ۚ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ ۚ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
 بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾ وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلٌ وَلَكُمْ
 عَمَلُكُمْ ۚ أَنْتُمْ بَرِيْعُونَ مِمَّا آعَمَلُ وَأَنَا بَرِيْعٌ مِمَّا
 تَعْمَلُونَ ﴿٣١﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ ۚ أَفَأَنْتَ
 تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾

بگو: «آیا از این معبودهای شما کسی هست که آفرینش شما را
 آغاز می کند، سپس آن را باز می گرداند؟! بگو: «الله آفرینش را
 آغاز می کند، سپس آن را باز می گرداند، پس چگونه (از حق)
 منحرف می شوید؟! ﴿۳۴﴾ بگو: «آیا از این معبودهای شما کسی
 هست که به (سوی) حق هدایت می کند؟! بگو: «الله به (سوی)
 حق هدایت می کند، آیا کسی که به (سوی) حق هدایت می کند،
 برای پیروی سزاوارتر است یا کسی که خود هدایت نمی شود؛ مگر
 آن که هدایتش کنند؟! پس شما را چه شده؟! چگونه داوری
 می کنید؟! ﴿۳۵﴾ و بیشتر آن ها جز از گمان پیروی نمی کنند،
 بی تردید، گمان، از حق بی نیاز نمی کند، یقیناً الله به آنچه می کنند،
 داناست. ﴿۳۶﴾ و (سزاوار) نیست این قرآن، به دروغ (بدون وحی
 الهی) به الله نسبت داده شود؛ بلکه تصدیق کننده چیزی است که
 پیش از آن (نازل شده) است، و بیان و تفصیل (آن) کتاب است،
 شکی در آن نیست، از (جانب) پروردگار جهانیان است. ﴿۳۷﴾
 آیا آن ها می گویند: «(او) آن را به دروغ (به الله) نسبت داده
 است؟! بگو: «اگر راست می گویند، پس یک سوره همانند آن
 بیاورید، و جز الله هر که را که می توانید به یاری بخوانید» ﴿۳۸﴾
 بلکه آن ها چیزی را تکذیب کردند که به آن علم و احاطه
 نداشتند، و هنوز برای آن ها مصداق (و حقیقت) آن نیامده است،
 بدین گونه کسانی که پیش از آن ها بودند (نیز) تکذیب کردند،
 پس بنگر سرانجام ستمکاران چگونه بوده است. ﴿۳۹﴾ و از آن ها
 کسی هست که به آن ایمان می آورد، و از آن ها کسی هست که به
 آن ایمان نمی آورد، و پروردگار تو به مفسدان آگاه تر است.
 ﴿۴۰﴾ و اگر (کافران) تو را تکذیب کردند، پس بگو: «عمل من
 برای خودم، و عمل شما برای خودتان است، شما از آنچه من
 می کنم بیزارید، و من (نیز) از آنچه (شما) می کنید بیزارم. ﴿۴۱﴾
 و از آن ها کسانی هستند که به تو گوش فرا می دهند، آیا تو
 می توانی کران را بشنوی، و هر چند نفهمند؟! ﴿۴۲﴾

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعَمَىٰ وَلَوْ
كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ
شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾ وَيَوْمَ
نَحْشُرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ
يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ ۚ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ
وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾ وَإِمَّا تُرِيتَكَ بِعُضِّ الْإِذَى
نَعْدُهُمْ أَوْ نَتَوْفِينَا فَالْيَنَّا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ
عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ فَإِذَا
جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾ قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا
إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا
يَسْتَعْجِرُونَ سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ
أَرَأَيْتُمْ إِنِ اتَّكُم عَذَابُهُ بَيِّنًا أَوْ نَهَارًا مَّاذَا
يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ
ءَامَنْتُمْ بِهِ ۚ ءَاَلَكُنَّ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾
ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ
تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾
وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ ۖ
وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾

و از آن‌ها کسانی اند که به تو می‌نگرند، آیا تو می‌توانی
کوران را راهنمایی کنی، و هر چند نبینند؟! ﴿۴۳﴾ یقیناً الله
به مردم هیچ ستم نمی‌کند، ولی مردم به خویش ستم
می‌کنند. ﴿۴۴﴾ و روزی که (الله) آن‌ها را محشور می‌کند،
(چنان احساس می‌کنند) گویی جز ساعتی از روز که
یکدیگر را بشناسند (در دنیا) درنگ نکرده‌اند، به راستی
کسانی که لقای الله را تکذیب کردند، زیان کردند، و هدایت
نیافتند. ﴿۴۵﴾ و اگر پاره‌ای از چیزهای را که به آن‌ها وعده
داده‌ایم به تو نشان دهیم، یا تو را بمیرانیم، پس باز گشت‌شان
به سوی ماست، پس الله بر آنچه که می‌کنند، گواه است.
﴿۴۶﴾ برای هر امتی پیامبری است، پس هنگامی که
پیامبرشان آمد، میان آن‌ها به عدالت داوری شود، و به آن‌ها
ستم نخواهد شد. ﴿۴۷﴾ و می‌گویند: «اگر راست می‌گویید
این وعده (عذاب) کی خواهد بود؟!». ﴿۴۸﴾ بگو: «من برای
خودم مالک هیچ زبانی و سودی نیستم، جز آنچه الله
بخواهد، برای هر امتی سرآمدی است، هنگامی که سرآمد
آن‌ها فرا رسد، پس نه ساعتی تأخیر می‌کنند، و نه پیشی
می‌گیرند». ﴿۴۹﴾ بگو: «به من خبر دهید؛ اگر عذاب او
شبانگاه یا در روز به سراغ شما آید، مجرمان چه چیز را
(اینگونه) به شتاب می‌طلبند؟!». ﴿۵۰﴾ باز هنگامی که
(عذاب) واقع شد، آیا به آن ایمان می‌آورید؟ (آنگاه گفته
می‌شود): حالا، در حالی که با شتاب آن را می‌خواستید.
﴿۵۱﴾ سپس به کسانی که ستم کردند گفته می‌شود: «عذاب
جاوید را بچشید! آیا جز به آنچه که می‌کردید کیفر داده
می‌شوید؟!». ﴿۵۲﴾ و از تو خبر می‌گیرند: آیا آن حق است؟!
بگو: «آری، سوگند به پروردگارم، قطعاً آن حق است، و شما
عاجز کننده نیستید (و نمی‌توانید از آن فرار کنید)». ﴿۵۳﴾

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ ۖ وَأَسْرِوا نَدَامَةً لِّمَا رَأَوْا الْعَذَابَ ۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ۚ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ هُوَ تَحِيَّ ۚ وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾ قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ ۚ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِّن رِّزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَلًا قُلْ ۚ إِنَّ اللَّهَ أَذِنَ لَكُمْ ۚ أَمَرَ عَلَى اللَّهِ تَفَتَّرُونَ ﴿٥٩﴾ وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ ۚ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِن ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٦١﴾

و هر کس که ستم کرده، اگر تمام آنچه در زمین است داشته باشد، حتماً (همه را) برای نجات خودش می‌دهد، و هنگامی که عذاب را ببیند، پشیمانی (خود) را کتمان کنند، و میان آن‌ها به عدالت داوری شود، و به آن‌ها ستم نخواهد شد. ﴿۵۴﴾ آگاه باشید، بی‌شک آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن الله است، آگاه باشید همانا وعده‌ی الله حق است، و لیکن بیشتر آن‌ها نمی‌دانند. ﴿۵۵﴾ اوست که زنده می‌کند و می‌میراند، و (همه) به سوی او باز گردانده می‌شوید. ﴿۵۶﴾ ای مردم! به راستی که برای شما از جانب پروردگارتان موعظه‌ای آمد، و شفایی برای آنچه در سینه‌هاست و هدایت و رحمتی برای مؤمنان است. ﴿۵۷﴾ بگو: «به فضل الله و به رحمت او، پس باید بدان خوشحال شوند، که آن از آنچه می‌اندوزند؛ بهتر است». ﴿۵۸﴾ بگو: «به من خبر دهید؛ آنچه از رزق که الله برای شما نازل کرده است، پس بخشی از آن را حلال، و بخشی را حرام نموده‌اید؟» بگو: «آیا الله به شما اجازه داده است یا بر الله دروغ می‌بندید؟» ﴿۵۹﴾ و کسانی که بر الله دروغ می‌بندند، (در باره‌ی) روز قیامت چه می‌پندارند؟! بی‌گمان الله بر (همه‌ی) مردم فضل (و کرم) دارد، و لیکن بیشترشان سپاسگزاری نمی‌کنند. ﴿۶۰﴾ و در هیچ کار (و حالی) نباشی، و هیچ بخشی از قرآن را نمی‌خوانی، و هیچ عملی را انجام نمی‌دهی، مگر اینکه ما (حاضر و) گواه بر شما هستیم، هنگامی که در آن (عمل) وارد می‌شوید، و هم‌وزن ذره‌ای در زمین و نه در آسمان بر پروردگارت پوشیده نمی‌ماند، و نه کوچکتر از آن (ذره) و نه بزرگتر، مگر اینکه در کتاب روشن (لوح محفوظ، ثبت) است. ﴿۶۱﴾

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٢﴾ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٣﴾ لَهُمُ الْمَبْشَرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٤﴾ وَلَا تَحْزَنْكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٥﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١٦﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصَرًا إِنْ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿١٧﴾ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ هُوَ الْغَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَنِ بِهَٰذَا أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١٩﴾ مَتَّعُ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نَذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٢٠﴾

آگاه باشید! همانا دوستان الله، نه ترسی بر آنهاست، و نه آنها غمگین می شوند^(۱). ﴿۶۲﴾ (همان) کسانی که ایمان آوردند، و پرهیزگاری می کردند. ﴿۶۳﴾ برای آنان در زندگی دنیا و در آخرت بشارت است، سخنان الله تغییر ناپذیر است، این همان کامیابی بزرگ است. ﴿۶۴﴾ (ای پیامبر!) سخن آنها تو را غمگین نکند بی گمان تمام عزت (و پیرومندی) از آن الله است، او شنوای داناست. ﴿۶۵﴾ آگاه باشید، هر که در آسمانها و هر که در زمین است، از آن الله است، و کسانی که غیر الله؛ شریکان را می خوانند، پیروی (از دلیلی) نمی کنند، آنها تنها از گمان پیروی می کنند، و آنها فقط دروغ می گویند. ﴿۶۶﴾ او کسی است که شب را برای شما قرار داد، تا در آن آرام بگیرید، و روز را روشن (قرار داد) بی گمان در اینها نشانه هایی است برای گروهی که می شنوند. ﴿۶۷﴾ (مشرکان) گفتند: «الله فرزندی برگزیده است» او منزّه است، او بی نیاز است، آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است از آن اوست، هیچ دلیلی نزد شما بر این (ادعا) نیست، آیا بر الله چیزی می گوید که نمی دانید؟! ﴿۶۸﴾ بگو: «بی گمان کسانی که به الله دروغ می بندند، رستگار نمی شوند». ﴿۶۹﴾ بر خورداری (ناچیز) در دنیا دارند، آنگاه باز گشت شان به سوی ماست، سپس عذاب سختی بسبب آنکه کفر می ورزیدند؛ به آنها می چشانیم. ﴿۷۰﴾

۱- این آیه از احوال بندگان نیک الله متعال سخن می گوید، اما احوال بندگان نافرمان بر عکس این خواهد بود، چنانکه در حدیث آمده است که رسول الله ﷺ فرمود: «هنگامی که جنازه آماده می شود و مردان آن را بر روی شانه ها بر می دارند، اگر شخص صالحی باشد می گوید: مرا زودتر ببرید و اگر شخص غیر صالحی باشد به فغان و ناله در می آید و می گوید: وای بر من! مرا کجا می برید؟ این آه و فغانش را به جز انسان هر چیز دیگر می شنود، و اگر انسانها آن را بشنوند، بی هوش می شوند». (صحیح بخاری: ۱۳۱۴)

﴿وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَتَقَوَّمُوا لَكُمْ أَنْ يَكُونَ لَكُمْ مَرْكَبٌ عَلَيْهِمْ وَأَنْتُمْ لَا يُخَالِفُونَ﴾^(۷۱)
 ﴿فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجِرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾^(۷۲)
 ﴿وَلَمَّا كَثُرَتْ عَلَيْهِمْ أَفْرَاقُهُمْ وَأُخْرِيَ عَنْهُمْ فِي سَفَرِهِمْ ثَلَاثِينَ نَجْمًا﴾^(۷۳)
 ﴿فَإِذَا هُمْ بِبَابِ مُضَىٰ أُنْفِثَتْ الْبُحْبُورُ فَأَتَوُا سُبْحَانَكَ وَأُخْرِيَ عَنْهُمْ فِي سَفَرِهِمْ ثَلَاثِينَ نَجْمًا﴾^(۷۴)
 ﴿فَإِذَا هُمْ بِوَادِيٍّ أُنْفِثَتْ مِنْ ثَمَرِهِمْ عَذَابٌ فَلَمَّا كَانُوا فِيهِ يَسْتَبِقُونَ﴾^(۷۵)
 ﴿فَإِذَا هُمْ بِوَادِيٍّ أُنْفِثَتْ مِنْ ثَمَرِهِمْ عَذَابٌ فَلَمَّا كَانُوا فِيهِ يَسْتَبِقُونَ﴾^(۷۶)
 ﴿فَإِذَا هُمْ بِوَادِيٍّ أُنْفِثَتْ مِنْ ثَمَرِهِمْ عَذَابٌ فَلَمَّا كَانُوا فِيهِ يَسْتَبِقُونَ﴾^(۷۷)
 ﴿فَإِذَا هُمْ بِوَادِيٍّ أُنْفِثَتْ مِنْ ثَمَرِهِمْ عَذَابٌ فَلَمَّا كَانُوا فِيهِ يَسْتَبِقُونَ﴾^(۷۸)

و داستان نوح را بر آن‌ها بخوان، چون به قوم خود گفت: «ای قوم من! اگر اقامت من، و یاد آوری من به آیات الله، بر شما گران آمده است، پس من بر الله توکل کردم، شما تدبیر (و اندیشه‌ی) خود و معبودهای تان را جمع کنید، سپس هیچ چیز از کارهای تان بر شما پوشیده نماند، آنگاه (برای کشتن) به سوی من هجوم آورید، و (لحظه‌ای) مرا مهلت ندهید. ﴿۷۱﴾ پس اگر روی بگردانید، من (در مقابل دعوت) از شما هیچ مزدی نخواسته‌ام، مزد من، تنها بر الله است، و من مأمور شده‌ام که از مسلمانان باشم». ﴿۷۲﴾ پس آن‌ها او را تکذیب کردند، آنگاه ما او را، و آنان که با او در کشتی بودند، نجات دادیم، و آن‌ها را جانشین (گذشتگان) قرار دادیم، و کسانی را که آیات ما را تکذیب کردند؛ غرق کردیم. پس بنگر که سرانجام بیم داده شده‌گان چگونه بود! ﴿۷۳﴾ سپس بعد از او (=نوح) پیامبرانی به سوی قوم‌شان فرستادیم، پس آنان دلایل روشنی برایشان آوردند، پس آن‌ها (مستعد) نبودند که به آنچه پیش از آن تکذیب کرده بودند، ایمان آوردند. این چنین بر دلهای تجاوزکاران مهر می‌نهم. ﴿۷۴﴾ پس بعد از آن‌ها موسی و (برادرش) هارون را با آیات خود به سوی فرعون و اطراف‌یانش فرستادیم، پس آن‌ها تکبر ورزیدند، و آن‌ها گروه مجرم بودند. ﴿۷۵﴾ پس چون حق از نزد ما برای آن‌ها آمد، گفتند: «بی‌گمان این جادویی آشکار است». ﴿۷۶﴾ موسی گفت: «آیا درباره‌ی حق، چون برای شما آمده است (چنین) می‌گویید؟! آیا این جادو است؟ در حالی که جادوگران رستگار نمی‌شوند». ﴿۷۷﴾ (فرعونیان) گفتند: آیا آمده‌ای که ما را از آنچه نیاکانمان بر آن یافتیم، باز داری، و بزرگی (و حکومت) در روی زمین، از آن شما دو تن باشد؟ ما به شما دو نفر ایمان نمی‌آوریم. ﴿۷۸﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتُنَبِّئُنِي بِكُلِّ سَحَرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُم مُّوسَى الْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا الْقُوا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٨﴾ وَنُحِيقُ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٧٩﴾ فَمَا آمَنَ لِمُوسَى إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّن قَوْمِهِ عَلَى خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٨٠﴾ وَقَالَ مُوسَى يَنْقُومُ إِن كُنْتُمْ ءَامِنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُّسْلِمِينَ ﴿٨١﴾ فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٢﴾ وَخِزْنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٨٣﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّءَا لِقَوْمَكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا إِنَّكَ ءَاتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَئَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَن سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٨٥﴾

و فرعون گفت: «تمام جادوگران (ماهر و) دانا را نزد من بیاورید.» ﴿۷۶﴾ پس چون جادوگران آمدند، موسی به آن‌ها گفت: «آنچه شما (از وسایل سحر) می‌توانید بیفکنید، (اکنون بر زمین) بیفکنید.» ﴿۸۰﴾ پس چون افکندند، موسی گفت: «آنچه شما آورده‌اید، سحر است، بی‌گمان الله آن را باطل خواهد کرد، همانا الله عمل مفسدان را اصلاح نمی‌کند.» ﴿۸۱﴾ و الله با کلمات خود، حق را (ثابت و) پایدار می‌کند گرچه مجرمان کراحت داشته باشند.» ﴿۸۲﴾ پس هیچ کس به موسی ایمان نیاورد، جز گروهی اندک از قوم او، (آن‌هم) با ترس فرعون و اطراف‌یانش، که مبادا آن‌ها را بیازارد، و بی‌شک فرعون در زمین سرکش (و جاه طلب) بود، و همانا او از اسراف کاران بود. ﴿۸۳﴾ موسی گفت: «ای قوم من! اگر شما به الله ایمان آورده‌اید، پس بر او توکل کنید، اگر مسلمان هستید.» ﴿۸۴﴾ گفتند: «بر الله توکل کرده‌ایم، پروردگارا! ما را دستخوش فتنه‌ی گروه ستمگر قرار نده، ﴿۸۵﴾ و به رحمت ما را از (شر) گروه کافران نجات بده.» ﴿۸۶﴾ و به موسی و برادرش (هارون علیهما السلام) وحی کردیم که: برای قوم خود، خانه‌های در (سرزمین) مصر انتخاب کنید، و خانه‌هایتان را عبادتگاه قرار دهید، و نماز را بر پا دارید، و (ای موسی!) مؤمنان را (به پیروزی و بهشت) بشارت بده.» ﴿۸۷﴾ و موسی گفت: «پروردگارا! تو به فرعون و اطراف‌یانش زینت و اموالی (فراوان) در زندگی دنیا داده‌ای، پروردگارا! تا (بدین وسیله دیگران را) از راه تو گمراه کنند. پروردگارا! اموال‌شان را نابود کن، و دل‌های‌شان را سخت کن، پس آن‌ها ایمان نمی‌آورند، تا عذاب دردناک را ببینند.» ﴿۸۸﴾

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَانِ
سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۸۹﴾ * وَجَنُوزْنَا بَنِي
إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا
وَعَدُوًّا حَتَّى إِذَا أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ ءَامَنْتُ أَنَّهُ
لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي ءَامَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَءِيلَ وَأَنَا مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿۹۰﴾ ءَالْأَن وَكَانَ عَصِيَّتَ قَبْلُ وَكُنْتُ
مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿۹۱﴾ فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بَدَنِكَ
لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ ءَايَةً وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ
عَنِ ءَايَتِنَا لَغَافِلُونَ ﴿۹۲﴾ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي
إِسْرَءِيلَ مُبَوَّأً صَدَقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا
أَخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿۹۳﴾ فَإِن
كُنْتَ فِي شَكٍّ مِّمَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْأَلِ الَّذِينَ
يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿۹۴﴾ وَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونُوا
مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿۹۵﴾ إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ
كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۹۶﴾ وَلَوْ جَاءَهُمْ كُلُّ
ءَايَةٍ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿۹۷﴾

(الله) فرمود: «قطعاً دعای شما دو نفر پذیرفته شد، پس
استقامت کنید، و از راه کسانی که نمی دانند، پیروی نکنید»
﴿۸۹﴾ و (سر انجام ما) بنی اسرائیل را از دریا گذرانیدیم،
پس فرعون و سپاهیان او از روی ستم و تعدی، در پی آنها
رفتند، چون (فرعون) هنگام غرق شدنش فرا رسید، گفت:
«ایمان آوردم، که هیچ معبودی (به حق) نیست؛ جز
کسی که بنی اسرائیل به او ایمان آورده اند، و من از
مسلمانان هستم». ﴿۹۰﴾ (به او گفته شد:) حالا؟ در
حالی که قبلاً نافرمانی کردی و از مفسدان بودی! ﴿۹۱﴾
پس امروز بدنت را (از دریا) نجات می دهیم، تا عبرتی
برای کسانی که بعد از تو می آیند باشی، و بی گمان بسیاری
از مردم از آیات ما غافلند. ﴿۹۲﴾ و به راستی که بنی
اسرائیل را در جایگاه نیکو منزل دادیم، و از پاکیزه ها
روزی شان دادیم، پس اختلاف نکردند تا اینکه علم (و
آگاهی) برایشان آمد، بی گمان پروردگار تو، روز قیامت
در آنچه در آن اختلاف می کردند، میان شان داوری خواهد
کرد. ﴿۹۳﴾ پس اگر در آنچه بر تو نازل کرده ایم در
تردید هستی، از کسانی که کتاب (آسمانی) را پیش از تو
می خوانند؛ پرس، یقیناً حق از طرف پروردگار به تو
رسیده است، پس هرگز از تردید کنندگان مباش! ﴿۹۴﴾
و مباش هرگز از کسانی که آیات الله را تکذیب
کردند، آنگاه از زیانکاران خواهی بود. ﴿۹۵﴾ بی گمان
کسانی که فرمان پروردگار بر آنها تحقق یافته، ایمان
نمی آورند، ﴿۹۶﴾ هر چند که هرگونه آیه (و معجزه)
برای آنها بیاید، تا زمانی که عذاب دردناک را
بینند. ﴿۹۷﴾

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ ءَامَنَتْ فَفَعَلَهَا إِيْمَنُهَا إِلَّا قَوْمَ
يُونُسَ لَمَّا ءَامَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٩٨﴾ وَلَوْ شَاءَ
رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنْتَ
تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَمَا
كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۖ وَجَعَلَ
الرَّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٠﴾ قُلِ
انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَمَا تُغْنِي
الْآيَاتُ وَاللَّذُرُّ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾ فَهَلْ
يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ
ۚ قُلِ فَاَنْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿١٠٢﴾
ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ كَذَلِكَ حَقًّا
عَلَيْنَا نُنَجِّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ قُلِ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ
فِي شَكٍّ مِّنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ
اللَّهِ وَلَكِن أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّنكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ
أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ
حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٥﴾ وَلَا
تَدْعُ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ ۖ فَإِنْ
فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِّنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٦﴾

پس چرا هیچ شهر (و آبادی) ایمان نیاورد که ایمان‌شان
سودشان دهد، مگر قوم یونس، چون ایمان آوردند
عذاب رسوا کننده را در زندگی دنیا از آن‌ها بر طرف
کردیم، و تا مدتی معین آن‌ها را بهره‌مند ساختیم. ﴿۹۸﴾
و اگر پروردگار تو می‌خواست، مسلماً تمام کسانی که در
(روی) زمین هستند، همگی ایمان می‌آوردند، آیا تو
می‌خواهی مردم را مجبور کنی تا که ایمان بیاورند؟! ﴿۹۹﴾
و هیچ کس جز به فرمان الله نمی‌تواند؛ ایمان
بیاورد، و (الله) پلیدی را بر کسانی که نمی‌اندیشند؛ قرار
می‌دهد. ﴿۱۰۰﴾ بگو: «بنگرید چه چیز (از نشانه‌های
یگانگی اش) در آسمان‌ها و زمین است؟» و این آیات و
هشدارها به حال گروهی که ایمان نمی‌آورند، سودی
نمی‌بخشد. ﴿۱۰۱﴾ پس آیا آن‌ها (چیزی) جز همانند
روزهای کسانی را که پیش از آن‌ها گذشتند، انتظار
می‌کشند؟! بگو: «پس منتظر باشید، که بی‌گمان من (نیز)
با شما از منتظرانم». ﴿۱۰۲﴾ سپس پیامبران مان، و
کسانی را که ایمان آورده‌اند نجات می‌دهیم، اینگونه،
بر ما حق است که مؤمنان را نجات دهیم. ﴿۱۰۳﴾ بگو:
«ای مردم! اگر از دین من در شک هستید، پس من
کسانی را که شما به جای الله پرستش می‌کنید؛
نمی‌پرستم، و لیکن من تنها الله را می‌پرستم که شما رami
میراند، و من مأمور شده‌ام از مؤمنان باشم. ﴿۱۰۴﴾ و
اینکه روی خود را به آیین حنیف متوجه کن، و هرگز از
مشرکان مباش! ﴿۱۰۵﴾ و به جای الله، چیزی را که نه
سودی به تو می‌رساند و نه زیانی به تو می‌رساند؛ نخوان،
پس اگر چنین کنی، بی‌گمان از ستمکاران خواهی بود.

وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ ۚ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مَن عِبَادِهِ ۚ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٧﴾ قُلْ يَتَّيِبُهَا لِنَاسٍ قَدْ جَاءَكُمُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ ۖ فَمَن أَهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَا أَنَا عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ ﴿١٨﴾ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ تَخْرُجَ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿١٩﴾

و اگر الله زيانی به تو برساند، پس جز او هیچ کس نتواند آن را بر طرف کند، و اگر اراده‌ی خیری برای تو کند، پس هیچ کس فضل او را باز نتواند داشت، به هر کس از بندگانش که بخواهد می‌رساند و او آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۱۷﴾ بگو: «ای مردم! بی‌تردید حق از طرف پروردگارتان برای شما آمد، پس هر کس هدایت شد، برای خود هدایت شده، و هر کس گمراه شد، پس به زیان خود گمراه شده است، و من نگهبان بر شما نیستم». ﴿۱۸﴾ و از آنچه به تو وحی می‌شود پیروی کن، و صبر کن، تا الله داوری کند، و او بهترین داوران است. ﴿۱۹﴾

سوره هود

به نام الله بخشنده مهربان

الر (الف. لام. را) این کتابی است که آیاتش استوار، سپس روشن شده، از نزد حکیم آگاه (نازل گردیده) است. ﴿۱﴾ که جز «الله» را نپرستید، که من از سوی او هشدار دهنده و بشارت‌دهنده برای شما هستم. ﴿۲﴾ و اینکه: از پروردگارتان آمرزش بخواهید، سپس به سوی او توبه کنید، تا شما را تا مدت معینی به بهره‌ی خوبی بهره‌مند سازد، و هر صاحب فضلی را به اندازه فضلش ببخشد، و اگر روی بگردانید، پس من بر شما از عذاب روز بزرگ بیم‌ناک هستم. ﴿۳﴾ باز گشت شما به سوی «الله» است، و او بر همه چیز تواناست. ﴿۴﴾ آگاه باشید آن‌ها سینه‌هایشان را خم می‌کنند (و سرها به هم نزدیک می‌کنند) تا خود را از او پنهان دارند، آگاه باشید، وقتی که آن‌ها لباس‌های خویش را به سر می‌کشند، (الله) می‌داند آنچه را (در دل) پنهان می‌کنند و آنچه را آشکار می‌سازند، بی‌تردید او به راز دل‌ها آگاه است. ﴿۵﴾

سوره هود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ كِتَبٌ أَحْكَمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۚ إِنِّي لَكُمْ مِّنْ نَّذِيرٍ وَنَذِيرٍ ۖ وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ ۖ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ ﴿٢﴾ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣﴾ أَلَّا إِنَّهُمْ يَأْتُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ ۚ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۚ إِنَّهُمْ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ
 مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦﴾
 وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
 وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ
 أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَلَئِنْ قُلْتِ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ
 بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا
 سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧﴾ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ
 مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا تَحْبِسُهُ ۚ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ
 لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ
 يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨﴾ وَلَئِنْ أَدْقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ رَحْمَةٍ
 ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَكْفُرُ ۚ كَفُورٌ ﴿٩﴾ وَلَئِنْ
 أَدْقْنَاهُ نَعْمَاءً بَعْدَ ضَرَاءٍ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ
 السَّيِّئَاتُ عَنِّي ۚ إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ﴿١٠﴾ إِلَّا الَّذِينَ
 صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
 وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١١﴾ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ
 إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ
 عَلَيْهِ كِتَابٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ ۚ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ ۚ وَاللَّهُ
 عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

و هیچ جنبنده‌ای در زمین نیست؛ مگر اینکه روزی اش
 بر (عهده‌ی) الله است، و (او) قرار گاه و مکان دفنش را
 می‌داند، همه‌ی این‌ها در کتابی روشن (ثبت) است. ﴿۶﴾ و
 او کسی هست که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید، و
 عرش او بر آب بود^(۱)، تا شما را بیازماید که کدام یک از
 شما به عمل نیکوتر است، و اگر (به آن‌ها) بگویی: «شما پس
 از مرگ برانگیخته می‌شوید» مسلماً کافران می‌گویند: «این
 (سخن) جز جادوی آشکار نیست». ﴿۷﴾ و اگر تا زمان
 محدودی عذاب را از آن‌ها به تأخیر اندازیم، البته (از روی
 تمسخر) می‌گویند: «چه چیزی مانع آن شده است؟! آگاه
 باشید، روزی که (عذاب) به سراغ‌شان آید، از آن‌ها
 برگردانده نخواهد شد، و آنچه را به مسخره می‌گرفتند، آنان
 را در بر خواهد گرفت. ﴿۸﴾ و اگر از جانب خویش رحمتی
 به انسان بچشانیم، سپس آن را از او بگیریم، همانا او بسیار نا
 امید (و) ناسپاس خواهد شد. ﴿۹﴾ و اگر پس از رنج و
 سختی که به او رسیده است؛ نعمت و آسایشی به او بچشانیم،
 البته می‌گوید: «سختی‌ها از من دور شد». همانا او شادمان (و)
 خودستا می‌شود. ﴿۱۰﴾ مگر کسانی که صبر کردند، و
 کارهای نیک انجام دادند، آنان برایشان آمرزش و پاداش
 بزرگی است. ﴿۱۱﴾ پس (ای پیامبر!) شاید برخی از آنچه
 که به تو وحی می‌شود، واگذاری، و سینه‌ات از این جهت
 تنگ (و ناراحت) شود که گویند: «چرا گنجی بر او نازل
 نشده، یا فرشته‌ای همراه او نیامده است؟!» تو تنها هشدار
 دهنده‌ای، و الله بر همه چیز نگاهبان است. ﴿۱۲﴾

۱- رسول الله ﷺ می‌فرماید: «دست الله پر است و انفاق چیزی آن را کم
 نمی‌کند، او شب و روز می‌بخشد آیا نمی‌بینید که از بدو آفرینش آسمان‌ها
 و زمین چقدر انفاق کرده ولی چیزی از آنچه دست دارد کم نشده و عرش
 او بر روی آب قرار دارد... (صحیح بخاری: ۴۶۸۴)

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۖ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهِ
 مُفْتَرِيَتٍ وَّادْعُوا مَنْ أَسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ
 كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣﴾ فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا
 أَنَّمَا أُنْزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَهَلْ أُنْتُمْ
 مُسْلِمُونَ ﴿٤﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
 وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا
 يُبْخَسُونَ ﴿٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
 إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطُلَّ مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿٦﴾ أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ وَيَتْلُوهُ
 شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً
 أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ ۚ مِنَ الْأَحْزَابِ
 فَالْنَارُ مَوْعِدُهُ ۚ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۚ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ
 رَبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾ وَمَنْ
 أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۚ أُولَٰئِكَ
 يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ
 الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى
 الظَّالِمِينَ ﴿٨﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ
 وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٩﴾

آیا می‌گویند: «این (قرآن) را از خود بافته (و به الله نسبت داده) است» بگو: «اگر راست می‌گویند، شما هم ده سوره‌ی به هم بافته مانند آن بیاورید، و غیر از الله هر که می‌توانید (به یاری) بطلبید». ﴿۱۳﴾ پس اگر آن‌ها دعوت شما را نپذیرفتند، بدانید که (قرآن) فقط به علم الله نازل شده است، و اینکه هیچ معبودی (به حق) جز او نیست، پس آیا شما مسلمان می‌شوید؟! ﴿۱۴﴾ کسی که زندگانی دنیا و زینت آن را بخواهد، (پاداش) اعمالش را در این (دنیا) به طور کامل و تمام به آن‌ها می‌دهیم، و چیزی از آن‌ها کم و کاست نخواهند شد. ﴿۱۵﴾ اینان کسانی هستند که در آخرت، جز آتش (جهنم، نصیبی) نخواهند داشت، و آنچه را در دنیا انجام داده‌اند، بر باد رفته است، و آنچه را عمل می‌کردند؛ باطل است. ﴿۱۶﴾ آیا کسی که از سوی پروردگارش دلیل روشن دارد، و به دنبال آن شاهی از سوی او باشد، و پیش از آن کتاب موسی که پیشوا و رحمت بود (بر صحت آن گواهی دارد، همانند کسی است که دلیلی ندارد؟! اینان به آن (قرآن) ایمان می‌آورند، و از گروه‌های مختلف هر کس به آن کافر شود؛ پس آتش وعده گاه اوست، پس تردیدی در آن نداشته باش، بی‌گمان آن حق است، از (جانب) پروردگارت (نازل شده است)، و لیکن بیشتر مردم ایمان نمی‌آورند. ﴿۱۷﴾ و چه کسی ستمکارتر است؛ از کسی که بر الله دروغ می‌بندد؟! آنان (روز قیامت) بر پروردگارشان عرضه می‌شوند، و گواهان می‌گویند: «این‌ها همان کسانی هستند که بر پروردگارشان دروغ بسته‌اند» هان، لعنت الله بر ستمکاران باد. ﴿۱۸﴾ (همان) کسانی که (مردم را) از راه الله باز می‌دارند، و آن را کج و منحرف می‌جویند، و آنان به آخرت کافرند. ﴿۱۹﴾

أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ يُضْعِفُ لَهُمْ الْعَذَابَ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْأَخْسَرُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَحْبَبُوا إِلَى رَبِّهِمْ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٣﴾ * مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَى وَالْأَصْمَى وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢٥﴾ أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٢٦﴾ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا نَرَاكَ إِلَّا بَشَرًا مِثْلَنَا وَمَا نَرَاكَ اتَّبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا بِآدَائِ الرَّأْيِ وَمَا نَرَى لَكَ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكَ كَذِبِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَءَاتَنِي رَحْمَةً مِنْ عِنْدِهِ فَعَمِيتَ عَلَيْكُمْ أَنْزَلْتُكُمْ هَا وَاتَّخَذْتُمْ لَهَا كِرْهُونَ ﴿٢٨﴾

اینان (هیچ گاه) نمی توانند در زمین (الله را) عاجز کنند (و بگریزند) و جز الله (دوستان و) یاورانی ندارند، عذاب برای آنان دو چندان خواهد شد، توان شنیدن (حق) را نداشتند، و (حقیقت را) نمی دیدند. ﴿۲۰﴾ اینان کسانی هستند که به خود شان زیان زده اند (و سرمایه ی وجود و عمر خویش را از دست داده اند) و آنچه بر می یافتند از (نظر) آن ها گم (و دور) شدند. ﴿۲۱﴾ بدون شک آن ها در آخرت از همه زیان کارترند. ﴿۲۲﴾ بی گمان کسانی که ایمان آورده اند و کارهای شایسته انجام داده اند، (و توجه کنان) به سوی پروردگارشان فروتنی کردند، آن ها اهل بهشتند، آنان در آن جاودان خواهند ماند. ﴿۲۳﴾ مثل این دو گروه (مؤمنان و کافران) مانند کور و کر، و بینا و شنواست، آیا این دو در وصف یکسانند؟! آیا پند نمی گیرید؟! ﴿۲۴﴾ و به راستی ما نوح را به سوی قومش فرستادیم، (و به آن ها گفت:) «همانا من برای شما هشدار دهنده آشکار هستم. ﴿۲۵﴾ جز الله را نپرستید، همانا من از عذاب روز درد ناک بر شما می ترسم». ﴿۲۶﴾ پس اشراف کافر قومش گفتند: «ما تو را جز بشری همانند خودمان نمی بینیم، و نمی بینیم کسانی که از تو پیروی کرده اند؛ مگر (گروهی) ارازل (= فرومایگان) ساده لوح (قوم) ما هستند، و ما برای شما فضیلتی بر خود نمی بینیم، بلکه شما را دروغگو می پنداریم». ﴿۲۷﴾ (نوح) گفت: «ای قوم من! به من خبر دهید، اگر من دلیل (و حجت) آشکاری از پروردگارم داشته باشم و از نزد خود رحمتی به من عطا کرده باشد، پس (آن) بر شما پوشیده مانده است، آیا می توانیم شما را به (پذیرش) آن اجبار کنیم، در حالی که شما از آن کراهت دارید؟! ﴿۲۸﴾

وَيَقَوْمٍ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ۖ إِنَّ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ ۖ وَمَا أَنَا بِطَارِدٍ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۖ إِنَّهُمْ مُلْقُوا رَبِّهِمْ وَلَكِنِّي أَرَأَيْتُمْ قَوْمًا جَاهِلُونَ ﴿٢٩﴾ وَيَقَوْمٍ مِّن يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ ۖ إِنَّ طَرْدُهُمْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِندِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا ۖ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ ۖ إِنِّي إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا يَنْبُوحُ قَدْ جَدَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَالَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا ۖ إِن كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيَكُمْ بِهِ اللَّهُ إِن شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِن أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ ۖ إِن كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ ۖ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ يَقُولُونَ أَفْتَرَاهُ ۚ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ ۖ فَعَلَىٰ إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا تَجْرِمُونَ ﴿٣٥﴾ وَأَوْحِ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَن يُؤْمِنَ ۖ مِن قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدْ ءَامَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَأَصْنَعِ الْفُلَكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحَيْنَا وَلَا خُطْبَتِنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا ۖ إِنَّهُمْ مُّغْرَقُونَ ﴿٣٧﴾

و ای قوم من! بر (رساندن) این (دعوت) از شما مالی نمی‌طلبم، پاداش من تنها بر الله است، و من (هرگز) کسانی را که ایمان آورده‌اند، (از خود) طرد نمی‌کنم، همانا آن‌ها پروردگارشان را ملاقات خواهند کرد، و لیکن من شما را قومی نادان می‌بینم. ﴿۲۹﴾ و ای قوم من! اگر من آن‌ها را طرد کنم، چه کسی من را در برابر (عقوبت) الله یاری می‌کند؟! آیا پند نمی‌گیرید؟! ﴿۳۰﴾ و من به شما نمی‌گویم که گنج‌های الله نزد من است، و غیب هم نمی‌دانم، و نمی‌گویم که من فرشته‌ام، و (نیز) نمی‌گویم کسانی که در نظر شما حقیر می‌آیند، الله به آن‌ها خیری نخواهد داد، الله به آنچه در دل‌های آنان است آگاه‌تر است، و اگر آن‌ها را طرد کنم (قطعاً آنگاه از ستمکاران خواهم بود). ﴿۳۱﴾ (قوم) گفتند: «ای نوح! به راستی که با ما جدال (و بحث) کردی، و زیاد هم جدال و بحث کردی، پس اگر از راستگوییانی آنچه را که به ما وعده می‌دهی؛ بیاور». ﴿۳۲﴾ (نوح) گفت: «اگر الله بخواهد آن را برای شما می‌آورد، و شما (عاجز کننده نیستید و) از آن نتوانید گریخت. ﴿۳۳﴾ و اگر الله بخواهد شما را گمراه سازد، و من بخواهم شما را نصیحت کنم، نصیحت من سودی برای شما نخواهد داشت، او پروردگار شماست، و (همه) به سوی او باز گردانده می‌شوند». ﴿۳۴﴾ آیا (مشرکان) می‌گویند: (پیامبر) آن قرآن را بافته (و به الله نسبت داده) است؟ (ای پیامبر!) بگو: «اگر من آن را بافته باشم، پس گناه من بر عهده من است، و من از گناهانی که شما می‌کنید؛ بیزارم». ﴿۳۵﴾ و به نوح وحی شد که: از قوم تو جز آن‌های که ایمان آورده‌اند، دیگر هیچ کسی ایمان نخواهد آورد، پس بر آنچه که می‌کردند؛ غمگین مباش. ﴿۳۶﴾ و (اکنون) به دیدگان ما و به وحی ما، کشتی را بساز، و در (بارهی) کسانی که ستم کردند، با من سخن مگو، که آنان غرق شدنی هستند». ﴿۳۷﴾

وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ
 سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ
 كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ
 عَذَابٌ تُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ ﴿٣٩﴾
 حَتَّى إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ قُلْنَا فِيهَا مِنْ
 كُلِّ زَوْجٍ بَئِثٍ وَأَهْلِكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ
 الْقَوْلُ وَمَنْ ءَامَنَ وَمَا ءَامَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾
 وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ حَمَلُهَا وَمُرْسَلَهَا إِنَّ
 رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤١﴾ وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ
 كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ
 يَبْنِي أَرْكَبَ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾
 قَالَ سَأَوِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ
 لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ
 بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾
 وَقِيلَ يَتَّارِضْ أَبْلَعِي مَاءَكَ وَيَسْمَاءُ أَقْلَعِي وَغِيصَ
 الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ
 بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ
 رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ
 أَحْكَمُ الْحَكِمِينَ ﴿٤٥﴾

و (نوح) کشتی را می‌ساخت، و هر گاه گروهی از اشراف
 قومش بر او می‌گذشتند، او را مسخره می‌کردند، (نوح)
 می‌گفت: «اگر ما را مسخره می‌کنید، پس ما (نیز) شما را
 مسخره خواهیم کرد؛ همین گونه که مسخره می‌کنید،
 ﴿۳۸﴾ پس به زودی خواهید دانست، چه کسی عذاب به
 سراغش می‌آید که خوارش سازد، و عذاب جاودان بر چه
 کسی وارد خواهد شد..» ﴿۳۹﴾ (این حالت همچنان ادامه
 داشت) تا زمانی که فرمان فرا رسید، و (آب از) تنور
 جوشیدن گرفت (به نوح) گفتیم: «از هر جفتی (از حیوانات)
 دوتا (نر ماده) در آن (کشتی) برگیر، و (همچنین) خاندانت
 را؛ جز کسی که وعده‌ی (هلاک) قبلاً بر او مقرر شده است،
 و (نیز) کسانی که ایمان آورده‌اند (را برگیر)» و جز عده‌ی
 اندکی همراه او ایمان نیاوردند. ﴿۴۰﴾ (نوح) گفت: «در آن
 (کشتی) سوار شوید، حرکت آن و توقف آن به نام الله است،
 همانا پروردگارم آمرزنده‌ی مهربان است.» ﴿۴۱﴾ و آن
 (کشتی) آن‌ها را در موجی همچون کوه‌ها می‌برد و در آن
 هنگام نوح فرزندش را که در کنارهای بود؛ صدا زد: «ای
 فرزندم! همراه ما سوار شو، و با کافران مباش.» ﴿۴۲﴾ گفت:
 «به زودی به کوهی پناه می‌برم که مرا از آب حفظ می‌کند!»
 (نوح) گفت: «امروز هیچ نگه دارنده‌ای در برابر فرمان الله
 نیست، مگر کسی که الله به او رحم کند» و (ناگاه) موج در
 میان آن دو حائل شد، پس (او) از غرق شدگان گردید.
 ﴿۴۳﴾ و گفته شد: «ای زمین آبت را فرو بر، و ای آسمان
 (بارانت را) فرو بند. و آب فرو نشست، و کار به انجام رسید
 و (کشتی) بر (کوه) جودی قرار گرفت، و گفته شد: «دوری
 (و هلاکت) باد بر گروه ستمکاران.» ﴿۴۴﴾ و نوح
 پروردگارش را ندا داد، پس گفت: «پروردگارا! همانا پسر
 از خاندان من است، و بی گمان وعده‌ی تو (در باره‌ی نجات
 خاندانم) حق است، و تو بهترین داورانی.» ﴿۴۵﴾

قَالَ يَنْفُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ
صَلَحٍ فَلَا تَسْأَلِنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّيْ أَعْظُكَ
أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ
بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ
لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَسِرِينَ ﴿٤٧﴾ قِيلَ
يَنْفُوحُ أَهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ
مِّمَّنْ مَعَكَ ۚ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٨﴾ تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا
إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ
هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَقِيبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِلَى
عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَنْفُومِرْ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۚ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ يَنْفُومِرْ
لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى الَّذِي
فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾ وَيَنْفُومِرْ أَسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ
ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا
وَيَزِدَّكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مَجْرِمِينَ
﴿٥٢﴾ قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي
آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

فرمود: «ای نوح! همانا او از خاندان تو نیست، بی گمان او
عمل غیر صالحی است. پس چیزی که به آن علم نداری از
من مخواه، من به تو اندرز می دهم (مبادا) که از جاهلان
باشی». ﴿۴۶﴾ (نوح) گفت: «پروردگارا! همانا من به تو
پناه می برم، که از تو چیزی بخواهم که به آن علم ندارم، و
اگر مرا نبخشی و بر من رحم نکنی، از زیان کاران خواهم
بود». ﴿۴۷﴾ گفته شد: «ای نوح به سلامتی از سوی ما و
(همراه با) برکت های (فراوان) بر تو و بر امت های که با
تواند؛ فرود آی، و امت هایی (نیز) هستند که به زودی آن ها
را (از نعمت ها) بهرمنند سازیم، سپس عذاب دردناکی از
سوی ما به آن ها خواهد رسید». ﴿۴۸﴾ این ها از خبرهای
غیب است که آن را به تو (ای پیامبر) وحی می کنیم، نه تو
آنها را پیش از این می دانستی و نه قوم تو؛ پس صبر کن،
بی گمان عاقبت از آن پرهیزگاران است. ﴿۴۹﴾ و (ما) به
سوی قوم عاد برادرشان هود را فرستادیم، گفت: «ای قوم
من! الله را پرستید که معبودی جز او برای شما نیست، و
شما جز افترا زن نیستید (که بت ها را شریک او قرار
می دهید). ﴿۵۰﴾ «ای قوم من! بر (رساندن) این (دعوت)
از شما پاداشی نمی طلبم، پاداش من تنها بر (عهده ی) ذاتی
است که مرا آفرید، آیا خرد نمی ورزید؟! ﴿۵۱﴾ و ای قوم
من! از پروردگارتان طلب آموزش کنید، سپس به سوی او
باز گردید (و توبه کنید) تا (باران) آسمان را پی در پی بر
شما بفرستد، و نیرویی بر نیروی تان بیفزاید، و گناهکارانه
روی نگردانید». ﴿۵۲﴾ گفتند: «ای هود! برای ما دلیل
روشنی نیاورده ای و ما به (خاطر) گفتار تو معبودهای مان را
رها نمی کنیم، و ما به تو ایمان نمی آوریم. ﴿۵۳﴾

إِنْ نَقُولُ إِلَّا أَعْرَضْنَاكَ بَعْضُ الْهَيْتَانِ بِسُوءٍ ۖ قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ
وَأَشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾ مِنْ دُونِهِ ۖ فَيَكِيدُونِي
جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُونَ ﴿٥٥﴾ إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ
مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا ۚ إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ
وَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا ۚ إِنَّ رَبِّي عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ حَفِیظٌ ﴿٥٧﴾ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٨﴾
وَتِلْكَ ءَادٌ جَادُوا بِنَآيَتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ
كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٥٩﴾ وَأَتَّبَعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ
الْقِيَمَةِ ۚ أَلَا إِنَّ ءَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ ۚ أَلَا بُعْدًا لِعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ﴿٦٠﴾
وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا ۚ قَالَ يَنْقُورُ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۚ هُوَ أَنشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا
فَأَسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ ﴿٦١﴾ قَالُوا
يَنْصَلِحْ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا ۖ أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا
يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٦٢﴾

ما (چیزی) جز این نمی گویم که «بعضی از معبودان مان
آسیبی به تو رسانده اند». (هود) گفت: «همانا من الله را
گواه می گیرم، و شما (نیز) گواه باشید، که من از آنچه
شریک (الله) قرار می دهید، بیزارم، ﴿۵۴﴾ غیر از او، پس
همگی برای من نقشه بکشید، آنگاه مرا مهلت ندهید.
﴿۵۵﴾ همانا من بر الله که پروردگار من و پروردگار
شماست توکل کردم، هیچ جنبه ای نیست مگر آنکه او

(= الله) گیرنده پیشانی اش است (و بر آن چیره است)
بی گمان پروردگارم بر راه راست است. ﴿۵۶﴾ پس اگر
روی برگردانید، به راستی که (من) آنچه را که با آن به
سوی شما فرستاده شده بودم به شما رساندم، و
پروردگارم گروه دیگری را جانشین شما خواهد کرد، و
(شما) هیچ زیانی به او نمی توانید برسانید، بی گمان
پروردگارم بر همه چیز نگهبان است. ﴿۵۷﴾ و
هنگامی که فرمان ما فرا رسید، هود و کسانی که با او
ایمان آورده بودند، به رحمتی از (سوی) خویش نجات
دادیم، و آن ها را از عذاب سخت رهانیدیم. ﴿۵۸﴾ و این
(قوم) عاد بود که آیات پروردگارشان را انکار کردند، و
از پیامبران او نافرمانی کردند، و از فرمان هر سرکش
دشمن حق، پیروی کردند. ﴿۵۹﴾ آن ها در این دنیا و
(نیز) روز قیامت، لعنت به دنبال دارند، آگاه باشید که
(قوم) عاد به پروردگارشان کفر ورزیدند، هان! بر عاد،
قوم هود دوری (و هلاکت) باد. ﴿۶۰﴾ و به سوی (قوم)
ثمود برادرشان صالح را (فرستادیم) گفت: «ای قوم من!
الله را پرستید، که معبودی جز او برای شما نیست، او شما
را از زمین پدید آورد، و شما را در آن به آباد کردنش
گمارد، پس از او آمرزش بطلبید، سپس به سوی او
باز گردید (و توبه کنید) همانا پروردگارم نزدیک (و)
اجابت کننده است» ﴿۶۱﴾ گفتند: «ای صالح! پیش از
این ما به تو امید می داشتیم، آیا ما را از پرستش آنچه
نیاکان مان می پرستیدند، باز می داری؟ و به راستی ما
از آنچه ما را به سوی آن دعوت می کنی سخت در شک
و تردید هستیم». ﴿۶۲﴾

قَالَ يٰ قَوْمِ اَرَأَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَآتَانِي مِّنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ اِنْ عَصَيْتُهُ ۖ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٢﴾ وَيَقَوْمِ هَذِهِ نَافَةُ اللَّهِ لَكُمْ ءَايَةٌ فَذُرُّوْهَا تَاْكُلْ فِيْ اَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوْهَا بِسُوْءٍ فَيَاْخُذْكُمْ عَذَابٌ قَرِيْبٌ ﴿٦٣﴾ فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوْا فِيْ دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ اَيَّامٍ ۚ ذٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوْبٍ ﴿٦٤﴾ فَلَمَّا جَاءَ اَمْرُنَا لِحَيَاتِنَا صٰلِحًا وَالَّذِيْنَ ءَامَنُوْا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيٍ يَوْمَئِذٍ ۚ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَلْقَوِيُّ اَلْعَزِيْزُ ﴿٦٥﴾ وَاَخَذَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا اَلْصِّيْحَةَ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دِيْبَرِهِمْ جَثِيْمٍ ﴿٦٦﴾ كَاَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ۚ اَلَا اِنَّ ثَمُوْدًا كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ۚ اَلَا بُعْدًا لِّثَمُوْدٍ ﴿٦٧﴾ وَلَقَدْ جَاۤءَتْ رُسُلُنَا اِبْرٰهِيْمَ بِالْبَشْرٰى قَالُوْا سَلٰمًا ۖ قَالَ سَلٰمٌ ۭ فَمَا لَبِثَ اَنْ جَاۤءَ بِعَجَلٍ حٰنِيْدٍ ﴿٦٨﴾ فَلَمَّا رَاَ اٰيٰدِيْهِمْ لَا تَصِلُ اِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۚ قَالُوْا لَا تَخَفْ ۚ اِنَّاۤ اَرْسَلْنَا اِلٰى قَوْمِ لُوطٍ ﴿٦٩﴾ وَاَمْرًا۟ لَهُ قٰٓئِمَةٌ ۚ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنٰهَا بِاِسْحٰقَ وَمِنْ وَّرَآءِ اِسْحٰقَ يٰعَقُوْبَ ﴿٧٠﴾

گفت: «ای قوم من! به من خبر دهید که اگر من دلیل (و حجت) آشکاری از پروردگارم داشته باشم، و از جانب خود رحمتی به من عطا کرده باشد، پس اگر نافرمانی او کنم، چه کسی مرا در برابر الله یاری می کند؟! پس شما جز زیان بر من نخواهید افزود. ﴿۶۳﴾ ای قوم من! این ماده شتر الله است، که برای شما نشانه ای است، پس بگذاریدش در زمین الله بچرد، و هیچ آزاری به آن نرسانید، که (آنگاه) عذابی نزدیک شما را فرا گیرد. ﴿۶۴﴾ پس آن ها، آن (ماده شتر) را پی کردند، آنگاه (صالح به آن ها) گفت: «سه روز در خانه هایتان بهره مند گردید، (و بعد از آن عذاب خواهد آمد) این و عده ای است که دروغ نخواهد بود. ﴿۶۵﴾ پس چون فرمان (عذاب) ما فرا رسید، صالح و کسانی که با او ایمان آورده بودند، به رحمتی از (سوی) خویش (از آن عذاب) و از رسوایی آن روز نجات دادیم، بی گمان پروردگار تو همان قوی پیروزمند است. ﴿۶۶﴾ و کسانی که ستم کرده بودند، صیحه ای (= بانگی مرگ بار) فرو گرفت، پس در خانه های خود به روی افتادند و مردند. ﴿۶۷﴾ چنان که گویی در آن (دیار) نبوده اند، آگاه باشید که (قوم) ثمود به پروردگارشان کفر می ورزیدند، هان! بر (قوم) ثمود دوری (و هلاکت) باد. ﴿۶۸﴾ به راستی فرستادگان ما با بشارت نزد ابراهیم آمدند، گفتند: «سلام»، (ابراهیم نیز در پاسخ) گفت: «سلام» پس طولی نکشید که گوساله ای بریان (برای آنان) آورد. ﴿۶۹﴾ پس چون دید دستان شان به سوی آن نمی رسد (و نمی خورند) به آن ها گمان بد برد، و (در دل) از آنان احساس ترس کرد، (فرشتگان) گفتند: «ترس، بی شک ما به سوی قوم لوط فرستاده شده ایم». ﴿۷۰﴾ و همسرش (ساره) ایستاده بود، پس (از خوشحالی) خندید، آنگاه او را به اسحاق، و بعد از او به یعقوب بشارت دادیم. ﴿۷۱﴾

قَالَتْ يَنْوِلَتْنِيَّ آءَالِدٍ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي شَيْخًا
إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٦﴾ قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَحِيدٌ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبَشَرَىٰ خُجِدْنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٨﴾ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّهٌ مُنِيبٌ ﴿٧٩﴾ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِمُوعْرَضٌ عَنْ هَذَا إِنَّهُمْ قَدْ جَاءَ أَمْرٌ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ لَفِي غَيْرِ مَرْدُودٍ ﴿٨٠﴾ وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٨١﴾ وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَنْفِقُمْ هَهُؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴿٨٢﴾ قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ﴿٨٣﴾ قَالَ لَوْ أَنِّي لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ آوَىٰ إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨٤﴾ قَالُوا يَلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَن يَصِلُوا إِلَيْكَ فَأَسِر بِاهْلِكَ بِقَطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرَاتَكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨٥﴾

(ساره) گفت: «ای وای بر من! آیا من می‌زایم، در حالی که پیرزنم و این شوهرم (نیز) پیر است؟! به راستی این چیز عجیبی است!» ﴿۷۲﴾ (فرشتگان) گفتند: «آیا از فرمان الله تعجب می‌کنی؟! رحمت الله و برکاتش بر شما اهل بیت باد، همانا او ستوده‌ی بزرگوار است». ﴿۷۳﴾ پس چون ترس از (دل) ابراهیم (بیرون) رفت، و بشارت به او رسید، در باره‌ی قوم لوط با ما مجادله (و گفت‌گو) شروع کرد. ﴿۷۴﴾ بی‌گمان ابراهیم، برد بار، لابه‌گر بازگشت‌کننده (به سوی الله) بود. ﴿۷۵﴾ ای ابراهیم! از این (سخن) بگذر، که به راستی فرمان (عذاب) پروردگارت فرا رسیده است، و مسلماً عذابی بدون برگشت برایشان خواهد آمد. ﴿۷۶﴾ و چون فرستادگان ما نزد لوط آمدند، از (آمدن) آنان نگران و دلتنگ شد، و گفت: «این روز بسیار سختی است». ﴿۷۷﴾ و قوم او شتابان به سوی او آمدند، و پیش از این کارهای زشت مرتکب می‌شدند، (لوط) گفت: «ای قوم من! این‌ها دختران من هستند، (با آن‌ها ازدواج کنید) آنان برای شما پاکیزه‌ترند، و از الله بترسید و مرا در (مورد) مهمانانم رسوا نکنید، آیا در میان شما یک مرد عاقلی وجود ندارد؟!». ﴿۷۸﴾ گفتند: «به راستی تو می‌دانی که ما به دختران تو نیازی نداریم، و تو خوب می‌دانی که ما چه می‌خواهیم». ﴿۷۹﴾ (لوط) گفت: «کاش در برابر شما قدرتی داشتم، و یا به تکیه‌گاه محکمی پناه می‌بردم». ﴿۸۰﴾ (فرشتگان) گفتند: «ای لوط! ما فرستادگان، پروردگار تو هستیم، (آن‌ها) هرگز به تو نخواهند رسید، پس در پاسی از شب گذشته خانواده‌ات را (از این شهر) ببر، و هیچ‌یک از شما روی بر نگرداند جز همسرت، که به او خواهد رسید آنچه که به آن‌ها رسد، بی‌گمان وعده‌گاه‌شان (وقت) صبح است، آیا صبح نزدیک نیست؟!».

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَلَىٰهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا
 عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنْضُودٍ ﴿٨٢﴾ مُّسَوِّمَةً
 عِندَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٣﴾
 ﴿٨٤﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَنْقُومِ اعْبُدُوا اللَّهَ
 مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ وَلَا تَنْقُصُوا أَلْمِكَالَ
 وَالْمِيزَانَ ۚ إِنِّي أَرْبُكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ
 عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ﴿٨٥﴾ وَيَقُومِ أَوْفُوا أَلْمِكَالَ
 وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۖ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
 أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾
 بَقِيتُ اللَّهُ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ۚ وَمَا أَنَا
 عَلَيْكُمْ بِحَفِيطٍ ﴿٨٧﴾ قَالُوا يَشْعِيبُ أَصَلَوْتُكَ
 تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرَكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي
 أَمْوَالِنَا مَا نَشْتَوُ ۖ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿٨٨﴾
 قَالَ يَنْقُومِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيْنَةٍ مِّن رَّبِّي
 وَرَزَقْنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ۖ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ
 مَا أَنْتُمْ عَنْهُ ۚ إِن أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا
 أَسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ
 أُنِيبُ ﴿٨٩﴾

﴿٨٨﴾

پس چون فرمان ما فرا رسید، آن (شهر و سرزمین) را زیر و
 رو کردیم، و بر (سر) آن‌ها سنگ‌های از سنگ و گِل
 متراکم روی هم فرو باریدیم. ﴿۸۲﴾ (سنگ‌های که) نزد
 پروردگارت نشاندار بود، و این (سنگ‌ها و عذاب) از
 (سایر) ستمگران دور نیست. ﴿۸۳﴾ و به سوی (قوم)
 مدین^(۱) برادرشان شعیب را (فرستادیم). گفت: «ای قوم
 من! الله را پرستید، که معبودی جز او برای شما نیست، و
 پیمانه و میزان را کم نکنید، من شما را در نعمت می‌بینم، و
 من بر شما از عذاب روز فراگیر می‌ترسم. ﴿۸۴﴾ و ای قوم
 من! پیمانه و میزان را با عدالت، تمام (و کامل) دهید، و
 اشیاء مردم را کم ندهید، و در زمین به فساد (و تباهی)
 نکوشید. ﴿۸۵﴾ اگر ایمان داشته باشید، باقی گذاشته الله
 (از مال حلال) برای شما بهتر است، و من بر شما نگهبان
 نیستم. ﴿۸۶﴾ گفتند: «ای شعیب! آیا نمازت به تو فرمان
 می‌دهد که آنچه را که نیاکان‌مان می‌پرستیدند، رها کنیم،
 یا آنچه را می‌خواهیم در اموال‌مان انجام دهیم؟! بی‌گمان
 تو (مردی) بردبار عاقلی هستی!». ﴿۸۷﴾ (شعیب) گفت:
 «ای قوم من! به من خبر دهید؛ اگر من دلیل (و حجت)
 آشکاری از پروردگارم داشته باشم، و از سوی خود رزق
 نیکوی به من عطا کرده باشد، (آیا نباید از او اطاعت
 کنم؟! و من نمی‌خواهم با شما مخالفت کنم، در باره‌ی
 چیزی که شما را از آن نهی می‌کنم، (و خود مرتکب شوم)
 من جز اصلاح؛ - تا آنجا که توانای دارم - نمی‌خواهم، و
 توفیق من جز به (فضل) الله نیست، بر او توکل کردم، و به
 سوی او باز می‌گردم. ﴿۸۸﴾

۱- مدین در اصل نام یکی از فرزندان یا نوه‌های ابراهیم (علیه السلام) بود، سپس پس از
 گسترده شدن نسل آن‌ها قبیله و نیز شهری که وی در آنجا زندگی می‌کرد،
 مدین نامیده شد.

وَيَقَوْمٍ لَا تَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنْكُمْ بِبَعِيدٍ ﴿٨٨﴾ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿٨٩﴾ قَالُوا يَشْعِيبُ مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرْنَكَ فِينَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْنَا بِعِزِيزٍ ﴿٩٠﴾ قَالَ يَنْقَوْمٍ أَرَهْطِي أَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِّنَ اللَّهِ وَاتَّخَذْتُمُوهُ وَرَاءَكُمْ ظَهْرِيَّ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٩١﴾ وَيَنْقَوْمٍ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَمِلٌ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَذِبٌ وَأَرْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ ﴿٩٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا لُجَيْنًا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيرِهِمْ جَثَمِينَ ﴿٩٣﴾ كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا إِلَّا بُعْدًا لِّمَدِينٍ كَمَا بَعَدَتْ ثَمُودُ ﴿٩٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٩٥﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ﴿٩٦﴾

وای قوم من! دشمنی (و مخالفت) با من سبب نشود که به شما (نیز، عذابی) برسد، همانند آنچه که به قوم نوح یا قوم هود، یا قوم صالح رسید، و قوم لوط از شما چندان دور نیست. ﴿۸۹﴾ و از پروردگارتان آمرزش بطلبید، سپس به سوی او باز گردید (و توبه کنید) همانا پروردگارم مهربان دوستدار است. ﴿۹۰﴾ گفتند: «ای شعیب! بسیاری از آنچه را که می گویی، نمی فهمیم، و به درستی که ما تو را در میان خود ناتوان می بینیم، و اگر (احترام) قبیله ات نبود؛ مسلماً تو را سنگسار می کردیم، و تو نزد ما گرانقدر نیستی» ﴿۹۱﴾ (شعیب) گفت: «ای قوم من! آیا قبیله ای من نزد شما گرمی تر از الله است؟! و (فرمان) او را پشت سر خویش انداخته اید! بی گمان پروردگارم به آنچه انجام می دهید احاطه دارد. ﴿۹۲﴾ و ای قوم من! شما به روش خودتان عمل کنید، من هم (به روش خود) عمل می کنم، به زودی خواهید دانست، چه کسی عذاب به سراغ شان می آید که رسوایش کند، و چه کسی خود دروغگو است! شما انتظار بکشید و من (نیز) با شما در انتظارم! ﴿۹۳﴾ و چون فرمان ما فرا رسید، شعیب و کسانی را که با او ایمان آورده بودند، به رحمتی از (سوی) خود نجات دادیم و کسانی را که ستم کردند؛ صبحه ای (= بانگی مرگبار) فرو گرفت، پس در دیار خود به رو افتادند (و مردند). ﴿۹۴﴾ چنان که گویی هرگز در آن (دیار) نبودند! آگاه باشید! دوری (و هلاکت) باد بر (قوم) مدین، همان گونه که (قوم) ثمود دور (و هلاکت) شدند! ﴿۹۵﴾ و به راستی موسی را با آیات خود و دلیلی آشکار فرستادیم. ﴿۹۶﴾ به سوی فرعون و اطراف یانش؛ پس (آنها) از فرمان فرعون پیروی کردند، و فرمان فرعون درست (و بخردانه) نبود. ﴿۹۷﴾

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ الْوَرْدُ
 الْمَوْرُودُ ﴿١٠٨﴾ وَأَتَّبِعُوا فِي هَذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ
 بئسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ ﴿١٠٩﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْفَرَى
 نَقَصُهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١١٠﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ
 وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ﴿١١١﴾ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي
 يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ ﴿١١٢﴾ وَمَا
 زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ ﴿١١٣﴾ وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ
 الْفَرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿١١٤﴾ إِنَّ فِي
 ذَلِكَ لَآيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ﴿١١٥﴾ ذَلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ
 لَهُ النَّاسُ وَذَلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ ﴿١١٦﴾ وَمَا تُؤْخِرُهُ إِلَّا
 لِأَجَلٍ مَعْدُودٍ ﴿١١٧﴾ يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلُمُ نَفْسٌ إِلَّا
 بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ﴿١١٨﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا
 فِي النَّارِ لَمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿١١٩﴾ خَلِدِينَ فِيهَا مَا
 دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ
 فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ ﴿١٢٠﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ سَعِدُوا فِي الْجَنَّةِ
 خَلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ
 رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرَ مَحْذُودٍ ﴿١٢١﴾

(فرعون) روز قیامت پیش رو قومش است، پس آن‌ها را وارد
 آتش (جهنم) کرد، و (جهنم) چه بد آبشخور (و جایگاهی)
 است که بر آن وارد شدند. ﴿۹۸﴾ و در این (دنیا) و روز
 قیامت لعنتی به دنبال دارند، چه بد عطایی است (لعنت) که
 (به آن‌ها) داده شد. ﴿۹۹﴾ این (برخی) از اخبار (آبادی‌ها و)

شهرهاست که آن را برای تو باز گو می‌کنیم، که برخی از
 آن‌ها (هنوز) باقی است، و برخی (دیگر) درو شده (و از بین
 رفته) است. ﴿۱۰۰﴾ و (ما) به آن‌ها ستم نکردیم، و لیکن
 آن‌ها خود بر خویشان ستم کردند، پس هنگامی که فرمان
 پروردگارت فرا رسید، معبودان شان که به جای الله
 می‌خواندند؛ پس چیزی از آنان دفع نکردند (و یاری شان
 ندادند) و آن‌ها را جز هلاکت (و نابودی) نیفزودند. ﴿۱۰۱﴾
 و این چنین است (مجازات و) گرفت پروردگارت،
 هنگامی که فرو گیرد و مجازات کند آبادی‌ها و شهرها را که
 (مردمش) ستمکار باشند، بی گمان (مجازات و) گرفت او
 دردناک سخت است. ﴿۱۰۲﴾ یقیناً در این، (پند و) نشانه‌ای
 است برای کسی که از عذاب آخرت بترسد، آن (روز) روزی
 است که مردم (همه) در آن گرد آورده شوند، و آن (روز)
 روزی است که (همگی) حاضر شوند. ﴿۱۰۳﴾ و ما آن را
 جز تا مدتی معین به تأخیر نمی‌اندازیم. ﴿۱۰۴﴾ روزی بیاید
 که هیچ کس جز به اذن او سخن نگوید، پس بعضی از آن‌ها
 بدبختند، و (بعضی دیگر) خوشبخت. ﴿۱۰۵﴾ اما کسانی که
 بدبخت شدند، پس در آتش (دوزخ) اند، برای آن‌ها در آن
 ناله و فریاد (= دم و بازدم) است. ﴿۱۰۶﴾ در آن جاودانه
 خواهند ماند، تا آسمان‌ها و زمین (باقی) است، مگر آنچه
 پروردگارت بخواهد، بی گمان پروردگارت آنچه را که
 بخواهد؛ انجام دهد. ﴿۱۰۷﴾ و اما کسانی که خوشبخت (و
 سعادت‌مند) شدند، پس جاودانه در بهشت خواهند ماند، تا
 آسمان‌ها و زمین (باقی) است. مگر آنچه پروردگارت
 بخواهد، عطایی است قطع نشدنی. ﴿۱۰۸﴾

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَتُولَاءُ ۚ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ آبَاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ ۚ وَإِنَّا لَمُوفُونَ بِنَصِيحِهِمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ ﴿١٠٩﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاحْتَلَفَ فِيهِ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿١١٠﴾ وَإِنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُوفِيَهُمْ رَبُّكَ أَعْمَلَهُمْ ۚ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١١﴾ فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا ۚ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾ وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفًا مِّنَ اللَّيْلِ ۚ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ۚ ذَلِكَ ذِكْرِي لِلذَّاكِرِينَ ﴿١١٤﴾ وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجَرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٥﴾ فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةً يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَخَذْنَا مِنْهُمْ ۖ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أَتَرَفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلِهَا مُصْلِحُونَ

IV

پس از (باطل بودن) آنچه اینان می پرستند در شک مباش. آن‌ها نمی پرستند جز همان گونه که نیاکان‌شان از پیش می پرستیدند، و مسلماً ما نصیب آنان را بی کم و کاست خواهیم داد. ﴿۱۰۹﴾ و به راستی (ما) به موسی کتاب دادیم، پس در آن اختلاف شد، و اگر فرمان پیشین پروردگارت نبود، قطعاً در میان آنان داوری می شد، و همانا آن‌ها در این (قرآن) سخت در شک و تردید هستند. ﴿۱۱۰﴾ و بی گمان هر کدام (چون برانگیخته شوند) پروردگارت (پاداش) اعمال‌شان را قطعاً بطور کامل و تمام خواهد داد، زیرا که او به آنچه می کنند؛ آگاه است. ﴿۱۱۱﴾ پس (ای پیامبر!) همان گونه که فرمان یافته‌ای، (در برابر مشرکان) استقامت کن، و (نیز) کسی که با تو (به الله) رو آورده است (باید استقامت کند) و سرکشی نکنید، بی گمان او به آنچه که می کنید؛ بیناست. ﴿۱۱۲﴾ به کسانی که ستم کردند تمایل (و تکیه) نکنید، که آتش (جهنم) به شما خواهد رسید، و برای شما (سرپرست و) دوستانی جز الله وجود ندارد، آنگاه یاری نمی شوید. ﴿۱۱۳﴾ و (ای پیامبر!) در دو طرف روز، و ساعاتی از شب، نماز را بر پادار، بی شک نیکی‌ها بدی‌ها را از بین می برند، این پندی برای پند پذیران است. ﴿۱۱۴﴾ و (ای پیامبر!) صبر کن، پس بی گمان الله پاداش نیکو کاران را ضایع نخواهد کرد. ﴿۱۱۵﴾ پس چرا از امت‌هایی پیش از شما، خردمندانی نبودند که (مردمان را) از فساد در زمین باز دارند؟! مگر اندکی از آنان که نجات‌شان دادیم، و کسانی که ستم کردند، از لذات (دنوی) و آسودگی پیروی کردند، و گناه کار بودند (و نابود شدند). ﴿۱۱۶﴾ و (ای پیامبر!) پروردگارت چنین نبود که شهرها (و آبادی‌ها) را به ظلم نابود کند، در حالی که اهل آن (افرادی شایسته و) نیکوکار باشند. ﴿۱۱۷﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً ۖ وَلَا يَزَالُونَ
 مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾ إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ ۚ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ
 وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ
 أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾ وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا
 نُنْثِي بِهِ فُؤَادَكَ ۚ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ
 وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٠﴾ وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا
 عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَمِلُونَ ﴿١٢١﴾ وَانْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ
 ﴿١٢٢﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ
 كُلُّهُ ۖ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا
 تَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

و اگر پروردگارت می‌خواست، (همه‌ی) مردم را یک امت
 قرار می‌داد، ولی (آن‌ها) همواره مختلف اند. ﴿۱۱۸﴾ مگر
 کسی که پروردگارت (بر او) رحم کند، و برای همین آن‌ها
 را آفریده است، و سخن پروردگار تو محقق شد که: مسلماً
 جهنم را از همه‌ی (عاصیان و مجرمان) جن و انس پر خواهم
 کرد. ﴿۱۱۹﴾ و ما هر یک از اخبار پیامبران را بر تو باز گو
 کردیم تا بوسیله‌ی آن، دلت را استوار گردانیم، و در این
 (قرآن) برای تو حق، و برای مؤمنان موعظه و تذکری آمده
 است. ﴿۱۲۰﴾ و به کسانی که ایمان نمی‌آورند، بگو: «بر
 روش خودتان عمل کنید، ما (نیز بر روش خود) عمل
 می‌کنیم، ﴿۱۲۱﴾ و منتظر باشید، ما هم منتظریم!». ﴿۱۲۲﴾ و
 (آگاهی از) غیب آسمان‌ها و زمین، از آن الله است، و همه‌ی
 کارها به سوی او باز گردانده می‌شود، پس او را بپرست و بر
 او توکل کن، و پروردگارت از آنچه می‌کنید؛ (هرگز) غافل
 نیست. ﴿۱۲۳﴾

سوره یوسف

به نام الله بخشنده مهربان

الر (الف. لام. را) این آیات کتاب روشنگر است. ﴿۱﴾
 همانا ما آن را قرآن عربی نازل کردیم؛ شاید شما
 دریابید. ﴿۲﴾ (ای پیامبر!) ما بهترین داستان‌ها را با وحی
 کردن این قرآن بر تو باز گو می‌کنیم، و مسلماً تو پیش
 از آن از بی‌خبران بودی (و آگاهی نداشتی). ﴿۳﴾ (به
 یاد آور) هنگامی را که یوسف به پدرش یعقوب گفت:
 «پدرم! همانا من (در خواب) یازده ستاره و خورشید و
 ماه را دیدم، آن‌ها را برای خود سجده کنان دیدم». ﴿۴﴾

سورة يوسف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الر تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا
 عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾ خُنْ نَفْسُكَ عَلَيْكَ أَحْسَنَ
 الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ
 مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الْغَفِيلِ ﴿٣﴾ إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ
 يَتَابَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
 رَايْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ﴿٤﴾

قَالَ يَبْنِي لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلَىٰ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٥﴾
وَكَذَلِكَ نَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦﴾ لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِلْسَّائِلِينَ ﴿٧﴾ إِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا أَيْنَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٨﴾ اقْتُلُوا يُوسُفَ أَوْ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ﴿٩﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَالْقَوْهُ فِي غَيَبَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿١٠﴾ قَالُوا يَتَّبِعَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَنْصِحُونَ ﴿١١﴾ أَرْسَلَهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَع وَيَلْعَبُ وَإِنَّا لَهُ لَحَفِظُونَ ﴿١٢﴾ قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا لَيْنَ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَخَسِرُونَ

(يعقوب) گفت: «ای پسر کم! خواب خود را برای برادرانت بازگو نکن، که برای تو نقشی بدی می‌اندیشند، بی‌گمان شیطان برای انسان دشمن آشکار است. ﴿۵﴾ و این گونه پروردگارت تو را بر می‌گزیند، و از تأویل احادیث (= تعبیر خواب‌ها) می‌آموزد، و نعمتش را بر تو و بر آل یعقوب تمام می‌کند، همان گونه که پیش از این بر اجدادت ابراهیم و اسحاق تمام کرد، یقیناً پروردگارت دانای حکیم است.» ﴿۶﴾ بی‌شک در (داستان) یوسف و برادرانش برای سوال کننده گان نشانه‌ها و (عبرت‌ها) است. ﴿۷﴾ هنگامی که با خود گفتند: «یوسف و برادرش (بنیامین) نزد پدرمان از ما محبوب‌تر اند، در حالی که ما گروهی (نیرومند) هستیم، بی‌تردید پدرمان در اشتباهی آشکار است. ﴿۸﴾ یوسف را بکشید، یا او را به سرزمینی (دور دست) بیفکنید، تا توجه پدرتان فقط به (سوی) شما باشد، و بعد از آن (توبه کنید و) افرادی صالح باشید.» ﴿۹﴾ یکی از آن‌ها گفت: «یوسف را نکشید، و اگر می‌خواهید (کاری) انجام دهید، او را به قعر چاه بیندازید، تا بعضی از کاروان‌های (ره‌گذر) او را بر گیرد (و به جای دوری ببرد).» ﴿۱۰﴾ (و آنگاه نزد پدر آمدند) و گفتند: «پدرجان! تو را چه شده است که ما را بر (برادرمان) یوسف امین نمی‌شماری، در حالی که ما خیر خواه او هستیم؟! ﴿۱۱﴾ فردا او را با ما (به صحرا) بفرست، تا (از میوه‌ها) بهره برد و بازی کند، همانا ما نگهبان او هستیم.» ﴿۱۲﴾ (یعقوب) گفت: «آنکه او را ببرید مرا اندوهگین می‌کند، و از این می‌ترسم که گرگ او را بخورد، در حالی که شما از او غافل باشید!» ﴿۱۳﴾ گفتند: «با این که ما گروهی (نیرومند) هستیم، اگر گرگ او را بخورد، براستی آنگاه ما زیان کار خواهیم بود.» ﴿۱۴﴾

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَأَجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ
 وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا
 يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾ وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ﴿١٦﴾
 قَالُوا يَتَّابَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ
 عِنْدَ مَتَعِنَا فَأَكْلَهُ الدِّبُّ ۖ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا
 وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ
 بِدَمٍ كَذِبٍ ۚ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا ۖ
 فَصَبْرٌ جَمِيلٌ ۖ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾
 وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ ۚ قَالَ
 يَبُشْرَىٰ هَذَا غُلَامٌ ۚ وَأَسْرُوهُ بِضَعَّةٍ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا
 يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ
 مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ
 الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِمَرْأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ
 عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا ۚ وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا
 لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ ۖ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ
 ۚ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ أَمْرِهِ ۚ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
 يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ ءَاتَيْنَاهُ حُكْمًا
 وَعِلْمًا ۚ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

پس چون او را با خود بردند، و تصمیم گرفتند که او را در
 قعر چاه قرار دهند، و (تصمیم خود را عملی نمودند) به او
 وحی کردیم که قطعاً آن‌ها را از این کارشان آگاه خواهی
 کرد، در حالی که آن‌ها نمی‌دانند. ﴿۱۵﴾ و (برادران) شبانگاه
 گریان به نزد پدرشان آمدند. ﴿۱۶﴾ گفتند: «ای پدرما! همانا
 ما رفتیم که مسابقه دهیم، و یوسف را نزد اثاث خود
 گذاشتیم، پس گرگ او را خورد، و تو (هرگز سخن) ما را
 باور نخواهی کرد، هر چند راستگو باشیم». ﴿۱۷﴾ و پیراهن
 او را با خونی دروغین (برای یعقوب) آوردند، (او) گفت:
 «(چنین نیست) بلکه (هوای) نفس شما کاری (ناشایست) را
 برای شما آراسته است، پس (کار من) صبر جمیل است، و
 بر آنچه می‌گویید، الله مددکار (من) است». ﴿۱۸﴾ و
 کاروانی فرارسید، و پس آن‌ها آب‌آورشان را فرستادند، و
 (او) دلو خود را در (چاه) انداخت (پس چون بیرون آورد،
 یوسف را در آن دید، صدا زد و) گفت: «مژده باد! این
 کودک کی است» و او را بعنوان یک کالا (از دیگران) پنهان
 داشتند، و الله به آنچه می‌کردند، آگاه است. ﴿۱۹﴾ و (سر
 انجام) او را به بهای اندک - چند درهم - فروختند، و در
 (بارهی) او بی‌رغبت بودند. ﴿۲۰﴾ و کسی از (اهل) مصر که
 او را خرید؛ به همسرش گفت: «جای او را گرامی دار، امید
 است برای ما سودمند باشد، یا او را به فرزندی گیریم» و این
 چنین یوسف را در (آن) سرزمین متمکن ساختیم، و تا از
 تأویل احادیث (= تعبیر خواب) به او بیاموزیم، و الله بر کارش
 چیره است، و لیکن بیشتر مردم نمی‌دانند. ﴿۲۱﴾ و چون
 (یوسف به مرحله‌ی بلوغ و) کمال قوت رسید، به او حکم (=
 نبوت) و علم عطا کردیم، و این چنین نیکوکاران را پاداش
 می‌دهیم. ﴿۲۲﴾

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ ۚ وَغَلَّقَتِ
 الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ ۚ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ ۚ إِنَّهُ
 رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾
 وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ ۚ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنَّ رَأَىٰ بُرْهَنَ رَبِّهِ ۚ
 كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ ۚ إِنَّهُ مِنْ
 عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ﴿٢٤﴾ وَأَسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ
 قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ ۚ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ ۚ قَالَتْ
 مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ
 عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَنْ نَفْسِي ۚ
 وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ
 قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٢٦﴾ وَإِنْ كَانَ
 قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ
 ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رَأَىٰ قَمِيصَهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ
 كَيْدِكُنَّ ۚ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾ يُوسُفُ أَعْرِضْ
 عَنْ هَذَا ۚ وَاسْتَغْفِرِي لِذَنْبِكِ ۚ إِنَّكَ كُنْتَ مِنَ
 الْخَاطِئِينَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ
 الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتْنَهَا عَنْ نَفْسِهِ ۚ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا ۚ إِنَّا
 لَنَرُهَا فِي صُلَلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾

و آن زنی که او (یوسف) در خانه‌اش بود، از او درخواست
 کام‌جویی کرد، و درها را بست و گفت: «بیا، (در اختیار تو
 هستم)». (یوسف) گفت: «به الله پناه می‌برم! بی گمان او (عزیز
 مصر) سرور من است، جایگاه مرا گرامی داشته است (پس
 چگونه به او خیانت کنم؟! مسلماً ستمکاران رستگار
 نمی‌شوند». ﴿۲۳﴾ و به راستی آن زن قصد او (= یوسف)
 کرد، و او نیز اگر برهان پروردگارش ندیده بود؛ قصد وی
 می‌کرد، این چنین (کردیم) تا بدی و فحشا از او دور سازیم،
 بی گمان او از بندگان مخلص ماست. ﴿۲۴﴾ و هردو به
 طرف درشتافتند، و (همسر عزیز) پیراهن او را از پشت پاره
 کرد، و (در این هنگام) شوهرش را نزد در یافتند. (آن زن
 گفت: «کیفر کسی که خواسته باشد به خانواده‌ی تو بدی (و
 خیانت) کند چیست؟، جز اینکه زندان شود، یا عذاب
 دردناکی (بیند)». ﴿۲۵﴾ (یوسف) گفت: «او با اصرار مرا به
 سوی خود خوانده است!» و (در آن هنگام) شاهدی از بستگان
 آن زن شهادت داد، اگر پیراهن او از جلو پاره شده باشد،
 پس آن زن راست می‌گوید، و او از دروغ‌گویان است.
 ﴿۲۶﴾ و اگر پیراهن اش از پشت پاره شده باشد، (آن زن
 دروغ می‌گوید، و او از راست‌گویان است». ﴿۲۷﴾ پس چون
 (عزیز مصر) دید که پیراهن او از پشت پاره شده است،
 گفت: «این از مکر شما (زنان) است، بی گمان مکر شما زنان
 بزرگ است». ﴿۲۸﴾ ای یوسف! از این (ماجرا) صرف نظر
 کن، و (تو ای زن) برای گناه خود آمرزش بخواه، همانا تو از
 خطاکاران بوده‌ای». ﴿۲۹﴾ و (این خبر به شهر رسید) زنانی
 در شهر گفتند: «همسر عزیز، برای کام‌جویی غلام (جوان)
 خود را به سوی خود می‌خواند، به راستی محبت (و عشق این
 جوان) در قلبش نفوذ کرده است، مسلماً ما او را در گمراهی
 آشکار می‌بینیم». ﴿۳۰﴾

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكِنًا وَءَاتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتْ أَخْرِجْ عَلَيْنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾ قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاودْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا ءَامُرُهُ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُونَا مِنَ الصَّغِيرِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا رَأَوْا الْآيَاتِ لَيَسْجُنَّهُ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٥﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٍ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أُحْمَلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِئْنَا بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِيهِ إِلَّا نَبَأُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾

پس چون (همسر عزیز) سخنان مکرآمیز شان را شنید، (کسی را) به دنبال آن‌ها فرستاد (و آن‌ها را دعوت نمود) و برای آن‌ها مجلس (با شکوه و با پشتی‌های زیبا) فراهم کرد، و به (دست) هر کدام چاقویی (برای بریدن میوه) داد، و به یوسف گفت: «بر آنان بیرون شو». پس زنان چون او را دیدند، بزرگش یافتند، و دست‌های خود را بریدند، و «گفتند: پناه بر الله! این بشر نیست، این جز فرشته‌ی بزرگوار نیست». ﴿۳۱﴾ (همسر عزیز) گفت: «این هست همان کسی که مرا در (باره‌ی) او سرزنش کردید، (آری) به راستی من او را برای کام‌جویی به خود دعوت کردم، پس او خود داری کرد، و اگر آنچه را که به او دستور می‌دهم، انجام ندهد؛ قطعاً زندانی می‌شود و مسلماً خوار و زبون خواهد بود». ﴿۳۲﴾ (یوسف) گفت: «پروردگارا! زندان نزد من از آنچه (این‌ها) مرا به سوی آن می‌خوانند، محبوب‌تر است، و اگر مکر آن‌ها را از من نگردانی، به سوی آنان متمایل می‌شوم، و از نادانان خواهم بود». ﴿۳۳﴾ پس پروردگارش (دعای) او را اجابت کرد، و مکر آنان را از او باز گردانید، بی‌گمان او شنوای داناست. ﴿۳۴﴾ سپس بعد از آنکه نشانه‌های (پاکی یوسف) را دیدند؛ تصمیم گرفتند تا مدتی او را زندانی کنند. ﴿۳۵﴾ و دو جوان همراه او وارد زندان شدند، یکی از آن دو گفت: «من خواب دیده‌ام که (انگور برای) شراب می‌فشارم» و دیگری گفت: «من خواب دیده‌ام که نان بر سر حمل می‌کنم، پرنده‌گان از آن می‌خورند، ما را از تعبیر آن آگاه کن، بی‌گمان ما تو را از نیکوکاران می‌بینیم». ﴿۳۶﴾ (یوسف) گفت: «پیش از آنکه (جیره) طعام شما را بیاورند و تناول کنید، شما را از تعبیر خواب‌تان آگاه می‌سازم، این (تعبیر خواب) چیزهای است که پروردگارم به من آموخته است، همانا من کیش قومی را که به الله ایمان نمی‌آورند، و آنان به (سرای) آخرت (نیز) کافرند، ترک کرده‌ام». ﴿۳۷﴾

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا
كَانَ لَنَا أَنْ نَشْكُرَكَ بِاللهِ مِنْ شَيْءٍ ذَٰلِكَ مِنْ
فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾ يَصْحَجِي السَّجْنَاءُ رَبَّابُ
مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٣٩﴾ مَا
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءَ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ
وَعِبَادُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْحُكْمُ
إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾
يَصْحَجِي السَّجْنَاءُ أَمَّا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا
وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصَلِّبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ
قُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾ وَقَالَ لِلَّذِي
ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنْسَاهُ
الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السَّجَنِ بِضْعَ
سِنِينَ ﴿٤٢﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ
سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعٌ سُنبُلَاتٍ
خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رَأْيِي

إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾

و از کیش نیاکانم ابراهیم و اسحاق و یعقوب پیروی
کرده‌ام، برای ما سزاوار نیست که چیزی را شریک الله قرار
دهیم، این از فضل الله بر ما و بر (همه) مردم است، و لیکن
بیشتر مردم شکر نمی‌گذارند. ﴿۳۸﴾ ای رفقای زندانی من!
آیا معبودان پراکنده (متعدد) بهترند یا الله یکتای قهار؟
﴿۳۹﴾ شما به جای الله (چیزی را) نمی‌پرستید، مگر
نام‌هایی را که خود و نیاکان‌تان به آن‌ها داده‌اید، الله هیچ
دلیلی بر (اثبات) آن‌ها نازل نکرده است^(۱)، فرمانروایی تنها
از آن الله است، فرمان داده است که جز او را نپرستید، این
است دین راست و استوار، و لیکن بیشتر مردم نمی‌دانند.
﴿۴۰﴾ ای رفقای زندانی من! اما یکی از شما (آزاد
می‌شود) پس سرور خویش را شراب خواهد نوشانید، و اما
دیگری پس به دار آویخته می‌شود، آنگاه پرندگان از
(گوشت) سر او خواهند خورد، امری که در (باره‌ی) آن از
من نظر خواستید، (چنین) مقدر شده است. ﴿۴۱﴾ و
(یوسف) به آن کسی از دو نفر که دانست رهایی می‌یابد،
گفت: «مرا نزد سرورت (= حاکم) یاد کن». ولی شیطان
یاد کردن (او را نزد) سرورش از خاطر او برد، پس
(یوسف) چند سال در زندان باقی ماند. ﴿۴۲﴾ و پادشاه
گفت: «همانا من (در خواب) هفت گاو چاق را دیدم که
هفت گاو لاغر آن‌ها را می‌خورند، و هفت خوشه‌ی سبز، و
(هفت خوشه‌ی) دیگر را خشک (می‌بینم). ای بزرگان! در
(باره‌ی) خوابم نظر دهید؛ اگر خواب را تعبیر می‌کنید.
﴿۴۳﴾

۱- مطلب این است که خود شما آن‌ها را معبود پنداشته‌اید در حالی که نه آن‌ها
معبودی هستند و نه الله متعال دلیلی بر اثبات آن‌ها نازل کرده است. مطلب
دیگری این است که این نام‌هایی که برای معبودان اختصاص داده‌اید مانند:
غریب‌نواز، گنج‌بخش، شکر گنج و غیره همه خود ساخته خود شماست و
از طرف الله دلیلی بر اثبات آن‌ها نازل نشده است.

قَالُوا أَضْغَتْ أَحْلَمٌ وَمَا خَنْ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَمِ يَعْلَمِينَ ﴿٤٤﴾
 وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ
 فَأَرْسَلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ
 سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعُ عِجَافٍ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ
 يَابِسَتٍ لَّعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ
 تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأْبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا
 قَلِيلًا مِّمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ
 يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ هُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ
 بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْرِضُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ
 الْمَلِكُ أَتُوتَنِي بِهِ؟ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ أَرْجِعْ إِلَى رَبِّكَ
 فَسَأَلَهُ مَا بَالَ النِّسْوَةِ الَّتِي قَطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ
 عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدْتُنَّ يُوسُفَ عَنْ نَفْسِهِ؟
 قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ
 الْعَزِيزِ الْقَنْصَنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ أَنَا رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ
 لَمِنَ الصِّدِّيقِينَ ﴿٥١﴾ ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ
 وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْخَائِبِينَ ﴿٥٢﴾

«(این‌ها) خواب‌های (آشفته و) پریشان است، و ما از
 تعبیر خواب‌های پریشان آگاه نیستیم». ﴿۴۴﴾ و یکی از
 آن دو نفر که نجات یافته بود، بعد از مدتی (یوسف) را
 به یاد آورد، گفت: «من شما را از تأویل (= تعبیر) آن
 خبر می‌دهم، پس مرا (به سوی جوان زندانی) بفرستید».
 ﴿۴۵﴾ (چون نزد یوسف آمد، گفت: «یوسف، ای
 (مرد) راستگو! در (باره‌ی این خواب که: هفت گاو

چاق، هفت گاو لاغر آن‌ها را می‌خورند، و هفت
 خوشه‌ی سبز و (هفت خوشه‌ی) دیگر خشک، برای ما
 نظر بده (و تعبیر کن) تا من به سوی مردم باز گردم،
 شاید آنان (از تعبیر این خواب) با خبر شوند». ﴿۴۶﴾
 (یوسف) گفت: «هفت سال پی در پی (با جدیت)
 زراعت کنید، پس آنچه را درو کردید، جز اندکی که
 می‌خورید، (بقیه) در خوشه‌اش باقی بگذارید». ﴿۴۷﴾
 سپس بعد از آن هفت (سال) سخت (قحطی) می‌آید، که
 آنچه را برای آن سال‌ها ذخیره کرده‌اید، می‌خورید، جز
 اندکی از آنچه که (برای بذر) ذخیره خواهید کرد.
 ﴿۴۸﴾ سپس بعد از آن هفت (سال) سالی فرا می‌رسد
 که باران فراوانی نصیب مردم می‌شود، و در آن (سال،
 مردم افشردنی‌ها را) می‌فشارند». ﴿۴۹﴾ و پادشاه (چون
 این تعبیر را شنید) گفت: «او را نزد من بیاورید». پس
 چون فرستاده‌ی (پادشاه) نزد او آمد، (یوسف) گفت:
 «به سوی سرورت باز گرد، پس از او پرس ماجرای
 زنانی که دست‌های خود را بریدند چه بود؟! قطعاً
 پروردگارم به نیرنگ آن‌ها آگاه است». ﴿۵۰﴾ (پادشاه
 آن زنان را خواست و) گفت: «جریان کارتان چه بود؟
 هنگامی که یوسف را به سوی خود دعوت دادید؟!».
 گفتند: «پناه بر الله! ما هیچ گناهی بر او ندانسته‌ایم» (در
 این هنگام) همسر عزیز گفت: «اکنون حق آشکار شد،
 من (بودم که) او را به سوی خود خواندم، (و خواهش
 مرا رد کرد) و بی‌گمان او از راستگویان است». ﴿۵۱﴾
 این (سخن) بدین خاطر است تا (عزیز) بداند که من در
 پنهان به او خیانت نکرده‌ام، و اینکه الله مکر خائنان را به
 هدف نمی‌رساند. ﴿۵۲﴾

﴿وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِي ۚ إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي ۚ إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ (۵۴) وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُؤْتُونِي بِهِ ۖ أَسْتَخْلِصُهُ لِنَفْسِي ۖ فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ﴿۵۵﴾ قَالَ أَجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ ۚ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ ﴿۵۶﴾ وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُونَ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ ۚ نَصِيبٌ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ ۚ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿۵۷﴾ وَلَا جُرْأَلَاءُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿۵۸﴾ وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿۵۹﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ أَتُؤْتُونِي بِأَخٍ لَكُمْ مِنْ أَبِيكُمْ ۚ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّي أُوفِي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿۶۰﴾ فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ ۖ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِ ﴿۶۱﴾ قَالُوا سَتَرُوهُ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ ﴿۶۲﴾ وَقَالَ لِفَتْيَانِهِ أَجْعَلُوا بِضَاعَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَى أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿۶۳﴾ فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَى أَبِيهِمْ قَالُوا يَتَابْنَا مُنْعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا أَخَانًا نَكْتَلْ وَإِنَّا لَهُ لَحَفِيظُونَ ﴿۶۴﴾

من هرگز نفس خود را تبرئه نمی‌کنم، بی‌شک
نفس (اماره، انسان) پیوسته به بدی فرمان می‌دهد، مگر آنچه را پروردگار رحم کند، بی‌گمان پروردگارم آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۵۳﴾ و پادشاه گفت: «او (= یوسف) را نزد من بیاورید، (تا) او را مخصوص خود گردانم» پس چون (یوسف نزد او آمد و) با او صحبت کرد، (پادشاه) گفت: «تو امروز نزد ما صاحب مقام والا

(و) امین هستی». ﴿۵۴﴾ (یوسف) گفت: «مرا بر (سرپرستی) خزائن زمین (مصر) قرار بده، که من نگهدارنده‌ی آگاهم». ﴿۵۵﴾ و این گونه به یوسف در آن سرزمین تمکن (و قدرت) دادیم، از آن (سرزمین) هر جا که می‌خواست منزل می‌گرفت، ما رحمت خود را به هر کس که بخواهیم می‌رسانیم، و پادشاه نیکوکاران را ضایع نمی‌کنیم. ﴿۵۶﴾ و یقیناً پادشاه آخرت، برای کسانی که ایمان آوردند و پرهیزگاری می‌کردند، بهتر است. ﴿۵۷﴾ (چون سرزمین کنعان را خشک سالی فرا گرفت) برادران یوسف (برای تهیه‌ی گندم به مصر) آمدند، پس بر او وارد شدند، آنگاه او آنان را شناخت، در حالی که آن‌ها او را نشناختند. ﴿۵۸﴾ پس چون بارهایشان را آماده کرد، (به آنان) گفت: «آن برادری که از پدرتان دارید، (نوبت آینده) نزد من بیاورید، آیا نمی‌بینید که من پیمانه را تمام می‌دهم، و من بهترین میزبان هستم؟» ﴿۵۹﴾ پس اگر او را نزد من نیاوردید، نه پیمانه‌ی نزد من خواهید داشت، و نه به من نزدیک شوید. ﴿۶۰﴾ گفتند: «ما در (باره‌ی) او با پدرش با اصرار گفتگو خواهیم کرد، و مسلماً این کار را می‌کنیم». ﴿۶۱﴾ (یوسف) به غلامانش گفت: «سرمایه‌ی شان را در بارهایشان بگذارید، شاید هنگامی که به سوی خانواده‌ی خود، باز گشتند، آن را بشناسند، شاید باز آیند». ﴿۶۲﴾ پس چون به سوی پدرشان باز گشتند: «گفتند: ای پدرما! پیمانه (غله) از ما باز داشته شده است، پس برادرمان (بنیامین) را با ما بفرست تا سهمی (از غله) بگیریم، و بی‌گمان ما نگهدارنده‌ی او خواهیم بود». ﴿۶۳﴾

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمِنْتُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ ۖ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَفِظًا ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا مَتْعَهُمْ وَجَدُوا بِضِغَتِهِمْ رُذَّتْ إِلَيْهِمْ ۖ قَالُوا يَتَابَانَا مَا نَبْغِي هَذِهِ ۖ بِضِغَتِنَا رُذَّتْ إِلَيْنَا ۖ وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ۖ ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ لَنْ أَرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُتَوْتُونَ مُوْتَقًا ۖ مِّنَ اللَّهِ لَتَأْتِنِي بِهِ ۖ إِلَّا أَنْ تُحَاطَ بِكُمْ ۖ فَلَمَّا ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَبْنَىٰ لَا تَدْخُلُوا مِن بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ۖ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ۖ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمْ مَا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا ۚ وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ ۖ لَمَّا عَلَّمْنَاهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ ۖ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

(یعقوب) گفت: «آیا شما را بر او امین دانم، همان گونه که پیش از این نسبت به برادرش (یوسف) امین داشتم، پس الله بهترین نگهبان است، و او مهربان ترین مهربانان است». ﴿۶۴﴾ و چون بار خود را گشودند، سرمایه شان را یافتند که به آن ها بازگردانده شده است. گفتند: «ای پدر ما! (ما دیگر) چه می خواهیم؟ این سرمایه ماست که به ما باز گردانده شده است، (پس او را با ما بفرست) و برای خانواده ی خود آذوقه می آوریم، و برادرمان را حفظ می کنیم، و یک بار شتر افزون خواهیم آورد؛ این پیمانه (برای عزیز مصر، کار) آسانی است. ﴿۶۵﴾ (یعقوب) گفت: «هرگز او را با شما نمی فرستم؛ تا آنکه به نام الله به من پیمان دهید که حتماً او را به نزد من باز خواهید آورد، مگر اینکه قدرت از شما گرفته شود (و خودتان گرفتار آید) پس چون (تعهد و) پیمان استوار به او دادند، (یعقوب) گفت: «الله بر آنچه می گویم نگهبان است». ﴿۶۶﴾ و (همچنین به آن ها) گفت: «ای پسران من! از یک در وارد نشوید، بلکه از درهای متفرق داخل شوید، و (من) نمی توانم چیزی از (قضای) الله (که مقرر کرده است) از شما دفع کنم، حکم تنها از آن الله است، بر او توکل کرده ام، و (همه ی) متوکلان بر او توکل کنند. ﴿۶۷﴾ و چون به همان گونه که پدرشان به آن ها دستور داده بود، داخل شدند، — (این کار) نمی توانست چیزی از (قضای) الله را از آنان دفع کند — جز حاجتی (و خواهشی) که در دل یعقوب بود که آن را بر آورده کرد، و بی گمان او علمی داشت که ما به آموخته بودیم، و لیکن بیشتر مردم نمی دانند. ﴿۶۸﴾ و چون (برادران) بر یوسف وارد شدند، برادرش (بنیامین) را نزد خود جای داد، (و) گفت: «بدون شک من برادر تو (یوسف) هستم، پس از آنچه آن ها انجام می دادند، اندوهگین مباش». ﴿۶۹﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ جَعَلَ السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ﴿٧٠﴾
 قَالُوا وَأَقْبِلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ﴿٧١﴾ قَالُوا نَفَقْدُ صُوعَ الْمَلِكِ وَلَمَنْ جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٧٤﴾ قَالُوا جَزَاؤُهُ مَنْ وَجَدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ ۚ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٧٥﴾ فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ ۚ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن نَّشَاءُ ۚ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾ * قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ قَالَ أَنْتُمْ شَرُّ مَكَانٍ ۚ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا يَتَّيَّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ ۚ إِنَّا نَنْزِلُكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

پس هنگامی که بارهای آنها را مهیا کرد، جام (آبخوری پادشاه) را در بار برادرش گذاشت، سپس ندا دهنده‌ی ندا داد: «ای کاروانیان، بدون شک شما دزد هستید». ﴿۷۰﴾ به طرف آنها رو کرده و گفتند: «چه چیز گم کرده‌اید؟!». ﴿۷۱﴾ گفتند: «پیمانه‌ی پادشاه را گم کرده‌ایم، و هر کس آن را بیاورد یک بار شتر (جایزه) دارد، و من ضامن این (وعده) هستم». ﴿۷۲﴾ گفتند: «به الله سوگند، شما می‌دانید که ما نیامده‌ایم تا در این سرزمین فساد کنیم، و ما (هرگز) دزد نبوده‌ایم». ﴿۷۳﴾ (آنها) گفتند: «پس اگر دروغگو باشید؛ کیفرش چیست؟». ﴿۷۴﴾ گفتند: «کیفر کسی که (آن پیمانه) در بارش پیدا شود، پس خودش کیفر آن خواهد بود (که برده‌ی شما خواهد بود) ما این گونه ستم کاران را کیفر می‌دهیم». ﴿۷۵﴾ پس شروع به (جست و جوی) بارهای آنها، پیش از بار برادرش پرداخت، آنگاه آن را از بار برادرش بیرون آورد، این گونه برای یوسف چاره‌اندیشی کردیم، او (هرگز) نمی‌توانست در آیین پادشاه برادرش را بگیرد، مگر آنکه الله بخواهد، درجات هر کس را بخواهیم بالا می‌بریم، و بالاتر از هر صاحب علمی، دانا تری است. ﴿۷۶﴾ (برادران) گفتند: «اگر او دزدی کرده است (تعجب ندارد)؛ برادرش (نیز) پیش از این دزدی کرده بود، پس یوسف آن (سخن) را در دل خود پنهان داشت، و برای آنها آشکار نکرد، (در دل خود) گفت: «شما از نظر منزلت بدترین (مردم) هستید، و الله به آنچه توصیف می‌کنید، آگاه‌تر است». ﴿۷۷﴾ گفتند: «ای عزیز! همانا او پدر پیری دارد، (که از دوری او سخت ناراحت می‌شود) لذا یکی از ما را به جای او بگیر، بی‌گمان ما تو را از نیکو کاران می‌بینیم».

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَّعَنَا
عِنْدَهُ إِنَّا إِذَا لَطَلِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا أَسْتَيْسُوا
مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ
أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْتَقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا
فَرَطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي
أَبِي أَوْ تَحْكُمَ اللَّهُ لِي ﴿٨٠﴾ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨١﴾
أَرْجِعُوا إِلَى آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَتَّابَانَا إِنْ أَبْنَاكَ سَرَقَ
وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ
حَافِظِينَ ﴿٨٢﴾ وَسَلِّ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ
الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَدِّقُونَ ﴿٨٣﴾ قَالَ بَلْ
سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَى اللَّهُ
أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ
﴿٨٤﴾ وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَتَّاسَفُ عَلَى يُوسُفَ
وَأَبِيضَتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزَنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٥﴾
قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتَوْا تَذَكَّرُ يُوسُفَ حَتَّى تَكُونَ
حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ﴿٨٦﴾ قَالَ إِنَّمَا
أَشْكُوا بَنِي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا
تَعْلَمُونَ ﴿٨٧﴾

(یوسف) گفت: «پناه بر الله، که ما جز آن کسی که
کالای مان را نزد او یافته ایم، (دیگری را) بگیریم،
بی گمان در آن صورت ستم کار خواهیم بود». ﴿۷۹﴾
پس چون (برادران) از او نا امید شدند، نجوا کنان به
گوشه ای رفتند، (برادر) بزرگشان گفت: «آیا نمی دانید
که پدرتان از شما به نام الله پیمان (استوار) گرفته است و
پیش از این (نیز) در باره ی یوسف کوتاهی کرده اید؟!
پس من هرگز از این سرزمین (مصر) بیرون نمی شوم، تا
پدرم به من اجازه دهد، یا الله درباره ی من داوری کند، و
او بهترین داوران است. ﴿۸۰﴾ (شما) به سوی پدرتان باز
گردید، و بگوئید: «ای پدر جان! بی گمان پسر ت دزدی
کرد، و ما جز به آنچه می دانستیم گواهی ندادیم، و ما از
غیب آگاه نبودیم. ﴿۸۱﴾ و از (مردم) شهری که در آن
بودیم، و از کاروانی که با آن بودیم پرس، و بدون شک
ما راستگو هستیم». ﴿۸۲﴾ (یعقوب) گفت: «(حقیقت
چنین نیست) بلکه (هوای) نفس شما، کاری (ناشایست)
را برای شما آراسته است؛ پس (کار من) صبر جمیل
است، امید است الله همه ی آنها را به من باز گرداند،
بی گمان او دانای حکیم است». ﴿۸۳﴾ و از آنها روی
بر گرداند و گفت: «افسوس بر یوسف» و چشمان او از
اندوه سفید شد، در حالی که (سرشار از غم بود) اندوه
خود را فرو می برد. ﴿۸۴﴾ گفتند: «به الله سو گند، پیوسته
یوسف را یاد می کنی، تا آنکه سخت بیمار گردی یا
بمیری». ﴿۸۵﴾ (یعقوب) گفت: «من شرح غم و
پریشانی خود را تنها به الله می گویم، (و به سوی او
شکایت می برم) و از (سوی) الله چیزهای می دانم که شما
نمی دانید». ﴿۸۶﴾

يَبْنِي أَذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَأْيَسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْيَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٧﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَتَأْتِيهَا الْعَزِيزُ مَسْنًا وَأَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضْعَةٍ مُزَجَّجَةٍ فَأَوَفَّ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾ قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ﴿٨٩﴾ قَالُوا أَأَنَّكَ لَا تَافِيكَ يُونُسَ قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجَرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ ءَاثَرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَإِنْ كُنَّا لَخَاطِئِينَ ﴿٩١﴾ قَالَ لَا تَثْرِبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٩٢﴾ أَذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا فَالْقُوهُ عَلَى وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ تُفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾ قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ﴿٩٥﴾

ای پسران من! بروید و از یوسف و برادرش جستجو کنید، و از رحمت الله ناامید نشوید، چرا که جز گروه کافران کسی از رحمت الله ناامید نمی شود»^(۱). ﴿۸۷﴾ پس چون (به مصر رفتند و) بر او (= یوسف) وارد شدند، گفتند: «ای عزیز! به ما و خاندان ما سختی (و ناراحتی) رسیده است، و (اینک) کالای نا چیز (و اندکی) با خود آورده ایم؛ پس پیمانه را برای ما کامل کن، و بر ما صدقه (و بخشش) کن، بی گمان الله بخشندگان را پاداش می دهد». ﴿۸۸﴾ (یوسف) گفت: «آیا دانستید با یوسف چه کردید، هنگامی که نادان بودید؟!». ﴿۸۹﴾ (برادران) گفتند: «آیا به راستی تو همان یوسفی؟!». (یوسف) گفت: «(آری) من یوسفم، و این برادر من است، یقیناً الله بر ما منت گذاشت، همانا هر کس پرهیزگاری کند و صبر نماید، بی گمان الله پاداش نیکوکاران را ضایع نمی کند». ﴿۹۰﴾ (برادران) گفتند: «به الله سوگند، یقیناً الله تو را بر ما برتری داده، و حقاً ما خطا کار بودیم». ﴿۹۱﴾ (یوسف) گفت: «امروز هیچ سرزنشی بر شما نیست، الله شما را می آمرزد، و او مهربان ترین مهربانان است». ﴿۹۲﴾ این پیراهن مرا ببرید، و بر چهره ی پدرم بیندازید تا بینا گردد، و همه ی خانواده ی خود را نزد من بیاورید». ﴿۹۳﴾ و چون کاروان (از سرزمین مصر) جدا شد (و حرکت کرد) پدرشان (به اطرافیان) گفت: «یقیناً من بوی یوسف را می یابم، اگر مرا به کم عقلی نسبت ندهید». ﴿۹۴﴾ (آن ها) گفتند: «به الله سوگند، بی گمان تو در همان اشتباه دیرینه ات هستی».

﴿۹۵﴾

۱- رحمت الله متعال بسیار و گسترده است، رسول الله ﷺ می فرماید: «همانا الله متعال روزی که رحمت را آفرید، آن را صدا (بخشش) رحمت آفرید...»

(صحیح بخاری: ۶۴۶۹)

فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَى وَجْهِهِ فَارْتَدَّ
بَصِيرًا ۖ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا
تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا يَتَّبِعُنَا أَسْتَغْفِرُ لَنَا ذُنُوبَنَا
إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ
رَبِّي ۖ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى
يُوسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَبْوِيهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ
اللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ أَبْوِيهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا
لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَتَابَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُءُوسِي مِنْ قَبْلُ
قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا ۖ وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي
مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ
الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي ۚ إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا
يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾ رَبِّ قَدْ
ءَاتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۚ
فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّ فِ الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ ۖ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٠١﴾
ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۖ وَمَا كُنْتَ
لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَا
أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

پس چون بشارت دهنده آمد و آن (پیراهن) را بر چهره‌ی او
افکند، ناگهان بینا شد، گفت: «آیا به شما نگفتم که من از
(سوی) الله چیزهای می‌دانم که شما نمی‌دانید؟!». ﴿٩٦﴾
گفتند: «ای پدر (جان) ما! برای ما (در باره‌ی) گناهان‌مان
آمرزش بخواه، بی‌گمان ما خطا کار بودیم». ﴿٩٧﴾ (یعقوب)
گفت: «به زودی برای شما از پروردگارم آمرزش می‌طلبم،
بدون شک او آمرزنده‌ی مهربان است». ﴿٩٨﴾ پس چون بر
یوسف وارد شدند، او پدر و مادرش را (در آغوش گرفت و)
نزد خود جای داد و گفت: «(همگی) به مصر درآید؛ اگر الله
بخواهد در امن (و امان) خواهید بود». ﴿٩٩﴾ و پدر و مادر
خود را بر تخت نشاند، و (همگی) برای او به سجده افتادند، و
(یوسف) گفت: «ای پدرجان! این تعبیر خوابم است، که از
پیش دیده بودم، پروردگارم آن را راست گرداند (و تحقق
بخشد)، یقیناً به من نیکی کرد هنگامی که مرا از زندان بیرون
آورد، و شما را از آن بیابان (به اینجا) آورد، بعد از آنکه
شیطان میان من و برادرانم (فتنه و) فساد کرد، بی‌گمان
پروردگارم به آنچه که می‌خواهد (تدبیر کند) باریک بین
است، همانا او دانای حکیم است». ﴿١٠٠﴾ پروردگارا!
(بهره‌ی عظیمی) از فرمانروایی به من عطا کردی، و از علم
(تأویل احادیث =) تعبیر خواب‌ها به من آموختی، ای پدید
آورنده‌ی آسمان‌ها و زمین! تویی کار ساز من در دنیا و
آخرت، مرا مسلمان بمیران و به شایستگان ملحق فرما».
﴿١٠١﴾ (ای پیامبر!) این از خبرهای غیب است که به تو
وحی می‌کنیم، و هنگامی که (برادران یوسف) بد اندیشی
می‌کردند و تصمیم (قطعی) گرفتند، تو نزد آنها نبودی.
﴿١٠٢﴾ و بیشتر مردم — و اگر چه (برایمان‌شان) حرص
ورزی — مؤمن نخواهند بود. ﴿١٠٣﴾

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ
لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٤﴾ وَكَأَيِّن مِّنْ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٥﴾
وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُّشْرِكُونَ ﴿١٦﴾
أَفَأَمِنُوا أَن تَأْتِيَهُمْ غَشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ اللَّهِ أَو تَأْتِيَهُمُ
السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٧﴾ قُلْ هَذِهِ
سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي
وَسُبْحَنَ اللَّهِ ۖ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٨﴾ وَمَا
أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِم مِّنْ أَهْلِ
الْقُرَى ۚ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ
لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا
اسْتَيْعَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ
نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مَن نَّشَاءُ ۖ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠﴾ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ
لِّلْأُولَى ۚ فَلْيَلْبَسْ ۖ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِن
تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ
وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّلْقَوْمِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١﴾

و تو بر این (دعوت) از آن‌ها پاداشی نمی‌طلبی، آن جز
پندی برای جهانیان نیست. ﴿۱۰۴﴾ و چه بسا نشانه‌ی در
آسمان‌ها و زمین وجود دارد که آن‌ها از کنارش می‌گذرند
و از آن روی می‌گردانند. ﴿۱۰۵﴾ و بیشتر آن‌ها به الله
ایمان نمی‌آورند؛ مگر اینکه آنان (به نوعی) مشرک اند.
﴿۱۰۶﴾ آیا ایمن هستند از اینکه عذاب فراگیری از سوی
الله به سراغ آن‌ها بیاید، یا ناگهان قیامت به سراغ‌شان آید،
در حالی که آنان بی‌خبرند. ﴿۱۰۷﴾ (ای پیامبر!) بگو: «این
راه من است، من با بصیرت (کامل) به سوی الله دعوت
می‌کنم، و کسانی که از من پیروی کردند (نیز چنین
می‌کند) و الله پاک و منزّه است، و من از مشرکان نیستم».
﴿۱۰۸﴾ و ما پیش از تو نفرستادیم، جز مردانی از اهل
قریه‌ها که به آن‌ها وحی می‌کردیم، آیا (مشرکان) در زمین
سیر نکردند؛ تا ببیند عاقبت کسانی که پیش از آن‌ها بودند،
چگونه بود؟! و یقیناً سرای آخرت برای کسانی که
پرهیزگاری کردند، بهتر است، آیا نمی‌اندیشید؟! ﴿۱۰۹﴾
(کافران پیوسته به انکار خود ادامه دادند) تا آنگاه که
پیامبران (از قوم‌شان) نا امید شدند، و (مردم) پنداشتند^(۱) که
به آن‌ها دروغ گفته شده است، (در این هنگام) یاری ما به
سراغ‌شان آمد، پس هر کس را که خواستیم نجات یافت،
و عذاب ما از قوم گنهکار باز نخواهد گشت. ﴿۱۱۰﴾
یقیناً در داستان‌هایشان عبرتی برای خردمندان است، این
(قرآن) سخنی نبود که (به دروغ) بافته شود، بلکه
تصدیق‌کننده‌ی کتاب‌های است که پیش از آن است، و
بیان‌کننده (و شرح) هر چیز است، و هدایت و رحمت برای
گروهی است که ایمان می‌آورند. ﴿۱۱۱﴾

سورة الرعد

سورة رعد

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

المر (الف. لام. میم. را) این ها آیات کتاب (قرآن) است، و آنچه از (سوی) پروردگارت بر تو نازل شده، حق است، و لیکن بیشتر مردم ایمان نمی آورند. ﴿۱﴾ الله کسی است که آسمان ها را بدون ستون بر افراشت که می بینید، آنگاه بر عرش مستقر شد، و خورشید و ماه را مسخر ساخت، که هر کدام تا مدت معینی روان است، کار (و امور هستی) را تدبیر می کند، نشانه های را (روشن) بیان می کند، شاید شما به لقای پروردگارتان یقین حاصل کنید. ﴿۲﴾ و او کسی است که زمین را گسترده، و در آن کوه ها و نهرها قرار داد، و در آن از هر نوع میوه ها دو قسم (ترش و شیرین و...) پدید آورد، شب را بر روز می پوشاند، بی گمان در این (امور) نشانه ها (و عبرت ها) است برای گروهی که می اندیشند. ﴿۳﴾ و در زمین قطعه های (گوناگون) کنارهم (قرار دارد) و باغ هایی از انگور و کشتزار و نخل های که گاه از یک بن می رویند و گاهی از چند بن، (در صورتی) که از یک آب سیراب می شوند، و (با این حال) میوه ی بعضی از آن ها را بعضی (دیگر) برتری دادیم، بدون شک در این (امور) نشانه ها (و عبرت ها) است برای گروهی که خرد می ورزند. ﴿۴﴾ و ای پیامبر! اگر (از ایمان نیاوردن کفار) تعجب می کنی، پس سخن آنان عجیب (تر) است، که (می گویند): «آیا هنگامی که (مردیم و) خاک شدیم (بار دیگر زنده می شویم و) به آفرینش نوینی باز می گردیم؟!» اینان کسانی هستند که به پروردگارشان کافر شده اند، و اینان غل ها (و زنجیرها) در گردن هایشان است، و اینان اهل آتش (جهنم) اند، و جاودانه در آن خواهند ماند. ﴿۵﴾

الْمَرْجُ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدِيرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الشَّجَرِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشَى الْإِلَّ النَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣﴾ وَالْأَرْضُ قَطْعٌ مُّتَجَبِّرَاتٌ وَجَنَّتٌ مِّنْ أَعْنَابٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنَوَانٌ وَغَيْرُ صِنَوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الْأُكْلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾ وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءِذَا كُنَّا تُرَابًا أَعْنَا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ
 قَبْلِهِمُ الْمَثَلَتُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى
 ظُهُمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦﴾ وَيَقُولُ
 الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا
 أَنْتَ مُنْذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ﴿٧﴾ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ
 كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ
 شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾ عَلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
 الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ ﴿٩﴾ سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسْرَأَ الْقَوْلَ
 وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخَفٌّ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ
 بِالنَّهَارِ ﴿١٠﴾ لَهُ مُعَقَّبَتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
 حَافِظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ
 حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا
 فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ ﴿١١﴾ هُوَ
 الَّذِي يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْشِئُ
 السَّحَابَ الثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ
 وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ
 بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ
 الْحَالِ ﴿١٣﴾

و آن‌ها پیش از نیکی (و رحمت) بدی (و عذاب) را به شتاب
 از تو می‌خواهند، با اینکه (بر امت‌ها) پیش از آن‌ها بلاها (و
 عقوبت‌های عبرت انگیز) گذشته است، و بی‌گمان پروردگار
 تو نسبت به مردم - با وجود ستمکار بودنشان - دارای
 مغفرت است (و می‌آمرزد) و همانا پروردگار تو سخت
 کیفر است. ﴿۶﴾ و کسانی که کافر شدند می‌گویند: «چرا
 نشانه‌ها (و معجزه‌ی) از (سوی) پروردگارش بر او نازل نشده
 است؟!» (ای پیامبر!) تو فقط هشدار دهنده‌ی، و برای هر
 قومی هدایت کننده‌ی است. ﴿۷﴾ الله می‌داند آنچه را که هر
 ماده‌ی بدان بار دار می‌شود، و آنچه را که رحم‌ها می‌کاهند و
 آنچه افزون می‌کنند، و هر چیز نزد او مقدار معینی دارد.
 ﴿۸﴾ (او) دانای غیب و آشکار، بزرگ بلند مرتبه است.
 ﴿۹﴾ (برای الله) یکسان است که کسی از شما پنهانی سخن
 بگوید، و کسی که آن را آشکار سازد، و کسی که در
 (تاریکی) شب پنهان می‌شود، یا در (روشنایی) روز (آشکارا)
 راه می‌رود. ﴿۱۰﴾ برای او (= انسان) فرشتگانی است که پی
 درپی (صبح و شام) از پیش رویش و از پشت سرش او را به
 امر الله حفظ می‌کنند، بی‌گمان الله حالت (و سرنوشت) هیچ
 قومی را تغییر نمی‌دهد، تا وقتی که آنان آنچه را که در
 ضمیرشان است، تغییر دهند. و هنگامی که الله برای قومی
 (بخطا اعمال‌شان) بدی را اراده کند، پس هیچ چیز مانع آن
 نخواهد شد، و آنان را جز او هیچ کارسازی نیست. ﴿۱۱﴾ او
 کسی است که برق را برای ترساندن، و امیدوار شدن به شما
 می‌نمایاند، و ابرهای سنگین (بار) را پدید می‌آورد. ﴿۱۲﴾ و
 رعد به ستایش او و فرشتگان از ترس او تسبیح می‌گویند. و
 صاعقه‌ها را می‌فرستد، پس هر کس را که بخواهد بدان
 آسیب می‌رساند، و آن‌ها (با وجود مشاهده این همه آیات
 الهی همچنان) در باره‌ی الله مجادله می‌کنند، و او بسیار
 نیرومند (و سخت گیر) است. ﴿۱۳﴾

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبْسِطٍ كَفِّهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ ۚ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿١٥﴾ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُمْ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿١٦﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتُخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَبَّهُهُ خَلْقُهُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿١٧﴾ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ ۚ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ۚ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً ۖ وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ ۚ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ﴿١٨﴾ لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحَسَنَىٰ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ ۚ أُولَٰئِكَ هُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوِلُهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٩﴾

دعوت حق از آن اوست، و کسانی را که (مشرکان) به جای او می خوانند، (هرگز) دعوت شان را اجابت نمی کنند، مگر مانند کسی که کف دستش را به سوی آب می گشاید تا (آب) به دهانش برسد، و (هرگز) به آن نخواهد رسید، و دعای کافران جز در گمراهی نیست.

﴿۱۴﴾ (تمام) کسانی که در آسمان ها و زمین هستند - از

روی اطاعت (و دل خواه) یا اکراه (و نا خواه) - و (همچنین) سایه های شان؛ صبحگاهانه و شامگاهان برای الله سجده می کنند. ﴿۱۵﴾ (ای پیامبر! به مشرکان) بگو: «پروردگار آسمان ها و زمین کیست؟» بگو: «الله» (سپس به آن ها) بگو: «آیا به جای او اولیاء (و معبودانی) بر گزیده اید که مالک سود و زیان خود نیستند». بگو: «آیا نایینا و بینا برابرند، یا تاریکی ها و نور یکسان است؟ آیا آن ها شریکانی برای الله قرار داده اند که همچون آفرینش او آفریده اند، پس (این) آفرینش (ها) بر آن ها مشبه شده است؟!». بگو: «الله آفریننده ی همه چیز است، و او یگانه ی چیره است. ﴿۱۶﴾ (الله) از آسمان ها آب را فرو فرستاد، پس رودخانه ها به اندازه ی (ظرفیت) خویش روان شد، آنگاه سیل بر روی خود کفی بالا آمده برداشت، و از آنچه (در کوره ها) برای بدست آوردن زینت آلات یا وسایل زندگی آتش روی آن روشن می کنند، کفی مانند آن به وجود می آید، الله (مثال) حق و باطل را این گونه بیان می کند، پس اما کف ها کنار افتاده، از بین می رود، و آنچه به مردم سود می بخشد در زمین (باقی) می ماند، این گونه الله (برای روشن شدن حق از باطل) مثال می زند.

﴿۱۷﴾ برای کسانی که (دعوت) پروردگارشان را اجابت کردند، پاداش نیک (= بهشت) است و کسانی که (دعوت) او را اجابت نکردند، اگر تمام آنچه در زمین است و (نیز) همانندش، از آن آن ها باشد برای رهایی خود (از عذاب) فدیة بدهند، (از آن ها پذیرفته نخواهد شد) آن ها حساب سختی خواهند داشت، و جایگاه شان جهنم است، و چه بد جایگاهی است! ﴿۱۸﴾

﴿۲۱﴾ و کسانی که به طلب روی پروردگارشان صبر کردند، و نماز را بر پا داشتند و از آنچه به آن‌ها روزی داده‌ایم، پنهان و آشکارا انفاق کردند، و بدی را با نیکی دفع می‌کنند، فرجام (نیک) سرای آخرت از آن‌هاست. ﴿۲۲﴾ (همان) باغ‌های جاویدان (بهشتی) که وارد آن می‌شوند، و (همچنین) هر کس از پدران‌شان و همسران‌شان و فرزندان‌شان که نیکو کار بوده‌اند، و فرشتگان از هر دری بر آنان وارد می‌شوند. ﴿۲۳﴾ (و به آن‌ها می‌گویند: «سلام بر شما به خاطر) آنچه صبر نموده‌اید، پس چه خوب است عاقبت آن سرای (جاویدان)». ﴿۲۴﴾ و کسانی که پیمان الله را پس از استوار کردنش می‌شکنند، و آنچه را که الله به پیوستن آن فرمان داده؛ قطع می‌کنند، و در زمین فساد می‌نمایند، لعنت برای آن‌هاست، و برای آن‌ها سختی (و بدی) آن سرای (آخرت) است. ﴿۲۵﴾ الله روزی را برای هر کسی که بخواهد وسیع می‌گرداند، و (برای هر کس که بخواهد) تنگ می‌دارد، و (کافران) به زندگی دنیا شاد شدند، در حالی که زندگی دنیا در (برابر) آخرت جز متاعی (ناچیز) نیست. ﴿۲۶﴾ و کسانی که کافر شدند می‌گویند: «چرا نشانه (و معجزه‌ی) از (سوی) پروردگارش بر او نازل نشده است؟!». (ای پیامبر!) بگو: «بی‌گمان الله هر کس را بخواهد گمراه می‌کند، و هر کس که باز گردد (و توبه کند) به سوی خویش هدایت می‌کند». ﴿۲۷﴾ (همانا) کسانی که ایمان آوردند، و دل‌های‌شان به یاد الله آرام می‌گیرد، آگاه باشید! (تنها) با یاد الله دل‌ها آرام می‌گیرند. ﴿۲۸﴾

آیا کسی که می‌داند آنچه از (طرف) پروردگارت بر تو نازل شده حق است، مانند کسی است که او نایب‌است؟! تنها خردمندان پند می‌گیرند. ﴿۱۹﴾ (همان) کسانی که به پیمان الله وفا می‌کنند، و عهد (و پیمان) را نمی‌شکنند. ﴿۲۰﴾ و کسانی که آنچه را الله به پیوستن آن فرمان داده؛ پیوند می‌دهند، و از پروردگارشان می‌ترسند، و از

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحَسُنَ
 مَقَابِلُ ﴿٢٩﴾ كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِآ
 أُمَمٌ لِّيَتَلَوُوا عَلَيْهِنَّ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ
 بِالرَّحْمَنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
 وَإِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٠﴾ وَلَوْ أَن قُرْءَانَا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ
 قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كَلِمَ بِهِ الْمَوْتَىٰ بَل لِّلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا
 أَفَلَمْ يَأْيِسِ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَن لَّو يَشَاءُ اللَّهُ لَهْدَى
 النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُم بِمَا
 صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّى يَأْتِيَ وَعْدُ
 اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئَ بِرُسُلٍ
 مِّن قَبْلِكَ فَأَمَلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ
 كَانَ عِقَابِ ﴿٣٢﴾ أَفَمَن هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا
 كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا
 لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ يَبْظَهَرُ مِّنَ الْقَوْلِ بَلْ زُيِّنَ
 لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرَهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ وَمَن يُضِلِلِ
 اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ ﴿٣٣﴾ هُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَّاقٍ ﴿٣٤﴾

و کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند،
 برایشان خوشی است، و بازگشت گاه نیکو (دارند). ﴿۲۹﴾
 (ای پیامبر!) این گونه تو را در (میان) امتی فرستادیم که پیش
 از آن‌ها امت‌های (دیگر، بودند و) رفتند، تا آنچه را به تو
 وحی کردیم بر آن‌ها بخوانی، در حالی که آن‌ها به (الله)

رحمان کفر می‌ورزند. بگو: «او پروردگار من است، معبودی
 (به حق) جز او نیست، بر او توکل کردم، و بازگشتم به سوی
 اوست». ﴿۳۰﴾ اگر (چنین) قرآنی بود که کوه‌ها به آن به
 حرکت آیند یا زمین به آن پاره پاره شود یا مردگان را به
 سخن آرد، (باز هم ایمان نمی‌آورند) بلکه همه امور از آن الله
 است، آیا کسانی که ایمان آورده‌اند (هنوز) ندانسته‌اند که
 اگر الله می‌خواست؛ قطعاً همه‌ی مردم را هدایت می‌کرد؟! و
 پیوسته به کسانی که کفر ورزیدند به سزای کارهای که
 کرده‌اند مصیبت کوبنده‌ی می‌رسد یا آن مصیبت به نزدیک
 خانه‌ی آنان فرو می‌آید تا آنگاه وعده‌ی الهی فرا رسد، یقیناً
 الله متعال وعده‌ی که داده خلاف نمی‌کند ﴿۳۱﴾ و به راستی
 به پیامبرانی پیش از تو (نیز) تمسخر (و استهزاء) کرده شد،
 پس (من) به کسانی که کفر ورزیدند مهلت دادم؛ آنگاه آنان
 را (فرو) گرفتم، پس (بنگر) مجازات من چگونه بود؟!
 ﴿۳۲﴾ آیا کسی که بر همه نفوس (جهانیان) با آنچه به دست
 آورده‌اند مراقب (و نگهبان) است (سزاوار پرستش است یا
 مخلوقات عاجز و ناتوان و از همه جا بی‌خبر)؟! و برای الله
 شریکانی قرار دادند، (ای پیامبر!) بگو: «آن‌ها را نام ببرید! آیا
 او را به چیزی که در زمین نمی‌داند، آگاه می‌کنید؟! یا سخن
 بیهوده (و بی‌محتوا) می‌گویید؟! بلکه (حق این است که)
 برای کسانی که کافر شدند؛ مکرشان آراسته شده است، و از
 راه (راست) باز داشته شده‌اند، و کسی را که الله گمراه کند،
 پس هیچ راهنمایی برای او وجود نخواهد داشت. ﴿۳۳﴾ در
 زندگی دنیا برای آن‌ها عذاب (دردناکی) است و قطعاً عذاب
 آخرت سخت‌تر است، و آن‌ها را هیچ نگه دارنده‌ای از
 عذاب) الله نیست. ﴿۳۴﴾

﴿مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ﴾ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ أَكْلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ ۚ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَقَابِ ۚ ﴿٣٦﴾ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ۚ وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِيَّةً ۚ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِغَايَةِ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣٨﴾ يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ ۚ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ﴿٣٩﴾ وَإِنْ مَا تُرِيدُكَ بَعْضَ الَّذِينَ نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤٠﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقَّبَ لِحُكْمِهِ ۚ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤١﴾ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا ۚ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٤٢﴾

وصف بهشتی که به پرهیزگاران وعده داده شده است، (چنین است که): نهرها از زیر (درختان) آن جاری است، میوه‌هایش همیشگی، و (نیز) سایه‌اش (دائمی است)، این است سرانجام کسانی که پرهیزگاری کردند، و سرانجام کافران آتش (جهنم) است. ﴿۳۵﴾ و کسانی که به آن‌ها کتاب (آسمانی) دادیم، از آنچه بر تو نازل شده، خوشحال می‌شوند، و از احزاب (و گروه‌ها) کسانی هستند که قسمتی از آن را انکار می‌کنند، (ای پیامبر!)

بگو: «من مأمورم که «الله» را بپرستم، و به او شرک نیاورم، و تنها به سوی او دعوت می‌کنم، و بازگشت من به سوی اوست». ﴿۳۶﴾ و این گونه این (قرآن) را (به عنوان) حکم (و فرمانی به زبان) عربی نازل کردیم، و اگر بعد از آن که آگاهی برای تو آمده، از هوس‌های آن‌ها پیروی کنی، در برابر (عذاب) الله هیچ کارساز و نگهدارنده‌ای نخواهی داشت. ﴿۳۷﴾ و به راستی پیش از تو پیامبرانی فرستادیم و برای آن‌ها همسران و فرزندان قرار دادیم، و هیچ پیامبری حق نداشت، که جز به فرمان الله معجزه‌ای بیاورد، برای هر (امر و) زمانی، نوشته‌ای مقرر است. ﴿۳۸﴾ الله هر چه را که بخواهد محو و (هر چه را بخواهد) اثبات می‌کند و ام‌الکتاب (= لوح محفوظ) نزد اوست. ﴿۳۹﴾ و اگر برخی از آنچه را که به آن‌ها وعده می‌دهیم به تو نشان دهیم، یا (بیش از فرا رسیدن آن‌ها) تو را بمیرانیم، در هر حال بر (عهده‌ی) تو تنها تبلیغ (رسالت) است، و حساب (آن‌ها) بر ماست. ﴿۴۰﴾ آیا ندیده‌اند که ما پیوسته به سراغ (این سر) زمین (کفر) می‌آییم، که آن را از اطراف (و دامنه‌هایش) می‌کاهیم؟! (و به سرزمین اسلام می‌افزاییم؟) و الله حکم می‌کند، و هیچ کس نمی‌تواند حکم او را رد کند، و او سریع الحساب (= زود شمار) است. ﴿۴۱﴾ و به راستی کسانی که پیش از آن‌ها بودند مکر ورزیدند (و نقشه کشیدند) پس (باید دانست که) تمام مکرها (و نقشه‌ها) از آن الله است، می‌داند آنچه را که هر کس انجام می‌دهد، و به زودی کافران خواهند دانست که سرانجام (نیک) سرای (آخرت) از آن کیست. ﴿۴۲﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٤٣﴾

و کسانی که کافر شدند می گویند: «تو پیامبر (الله) نیستی»
 بگو: «کافی است که الله و کسی که علم (پیشین) نزد
 اوست، میان من و شما گواه باشند». ﴿۴۳﴾

سورة ابراهيم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ كَتَبَ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ
 الْحَمِيدِ ﴿١﴾ اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
 وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ
 وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ
 إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي
 مَنْ يَشَاءُ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ
 بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِنَا ۚ إِنَّ فِي
 ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾

سورة ابراهيم

به نام الله بخشنده مهربان

الر (الف. لام. را) این (قرآن) کتابی است که بر تو (ای
 پیامبر) نازل کردیم، تا مردم را به فرمان پروردگارشان از
 تاریک‌ها (ی شرک و جهالت) به سوی روشنایی (ایمان
 و دانش) در آوری، به سوی راه (الله) پیروزمند ستوده.
 ﴿۱﴾ (همان) الله که آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین
 است، از آن اوست، و وای بر کافران از عذاب سخت.
 ﴿۲﴾ (همانا) کسانی که زندگی دنیا را بر آخرت ترجیح
 می دهند، و (مردم را) از راه الله باز می دارند، و کجی (و
 انحراف) آن راه را می خواهند، اینان در گمراهی دوری
 هستند. ﴿۳﴾ ما هیچ پیامبری را، مگر به زبان قومش،
 نفرستادیم؛ تا (حقایق را) برای آن‌ها بیان کند، پس الله
 هر کس را بخواهد گمراه می سازد و هر کس را بخواهد
 هدایت می کند، و او پیروزمند حکیم است. ﴿۴﴾ و به
 راستی ما موسی را با نشانه‌های خود فرستادیم، (و به او
 دستور دادیم) که: قومت را از تاریکی‌ها به روشنای
 بیرون آر، و ایام الله (= روزهای پیروزی حق بر باطل) را
 به یادشان آور، بی گمان در این (امر) برای هر صبر
 کننده‌ی شکر گزاری نشانه‌های است. ﴿۵﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أُنْجَيْنَاكُمْ مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ إِنَّ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَأِنَّ اللَّهَ لَغَفِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ ۖ وَالَّذِينَ مِن بَعْدِهِمْ ۚ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ ۚ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ ۖ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٩﴾ قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِى اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخَّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ قَالُوا إِنَّا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَتْ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَاتُونَا بِسُلْطَنِ مُّبِينٍ ﴿١٠﴾

و (ای پیامبر! به یاد آور) هنگامی که موسی به قومش گفت: «نعمت الله را بر خود بیاد آورید، چون شما را از (چنگال) فرعونیان نجات داد، که به بدترین عذاب‌ها شما را عذاب می‌کردند، پسران‌تان را سر می‌بریدند، و زنان‌تان را (برای خدمتکاری) زنده می‌گذاشتند، و در این (امر) از جانب پروردگارتان برای شما آزمایش بزرگ بود». ﴿۶﴾ و (و به یاد آورید) هنگامی را که پروردگارتان اعلام کرد که: «اگر شکر گزاری کنید، یقیناً (نعمت خود را) به شما افزون می‌دهم، و اگر کفران کنید، بی‌گمان عذاب من سخت است». ﴿۷﴾ و موسی به (آنها) گفت: «اگر شما و همه‌ی مردم روی زمین کافر شوید، پس (به الله هیچ زبانی نمی‌رسد) بی‌گمان الله بی‌نیاز ستوده است». ﴿۸﴾ آیا خبر کسانی که پیش از شما بودند، (مانند) قوم نوح و عاد و ثمود، به شما نرسیده است؟! و (خبر) کسانی که پس از ایشان بودند، که جز الله آنان را نمی‌شناسد؟! پیامبران شان با دلایل (و معجزات) روشن به سوی آنها آمدند، پس آنها دستان‌شان در دهان‌های شان گرفتند، و گفتند: «ما به آنچه شما فرستاده شده‌اید، کافریم، و ما نسبت به آنچه ما را به سوی آن فرا می‌خوانید، سخت در شک و تردید هستیم». ﴿۹﴾ پیامبران شان گفتند: «آیا در (وجود) الله آفریننده آسمان‌ها و زمین شک است؟ (او) شما را فرا می‌خواند تا گناهان‌تان را برایتان بیامرزد، و شما را تا مدت معینی مهلت دهد». (آنها) گفتند: «شما جز بشری همانند ما نیستید، می‌خواهید ما را از آنچه که نیاکان‌مان می‌پرستیدند باز دارید، پس معجزه (و دلیل) آشکاری برای ما بیاورید». ﴿۱۰﴾

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ خُنُّوا إِلَّا بُشْرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا ۚ وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَا آذَيْتُمُونَا ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا ۚ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ ﴿١٣﴾ وَلَنُسَكِّنَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ ﴿١٤﴾ مِّنْ وَرَآيِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ مِنْ مَّاءٍ صَدِيدٍ ﴿١٥﴾ يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِغُهُ ۖ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۖ وَمِنْ وَرَآيِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٦﴾ مِّثْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ ۖ أَعْمَلُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ ۖ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٧﴾

پیامبران شان گفتند: «ما جز بشری همانند شما نیستیم، و لیکن الله بر هر کس از بندگانش که بخواهد منت می گذارد (و به پیامبری بر می گزیند) و ما (هرگز) نمی توانیم (و حق نداریم) که معجزه ای جز به فرمان الله برایتان بیاوریم. و مؤمنان باید بر الله توکل کنند. ﴿۱۱﴾ و ما را چه شده است که بر الله توکل نکنیم، در حالی که ما را به راه های (سعادت بخش) مان هدایت فرموده است؟! و مسلماً ما بر آزارهای که به ما می رسانید صبر خواهیم کرد، (و رسالت خود را خواهیم رساند) و توکل کنندگان باید تنها بر الله توکل کنند. ﴿۱۲﴾ و کسانی که کافر شدند به پیامبران شان گفتند: «ما قطعاً شما را از سرزمین خود بیرون خواهیم کرد، یا اینکه به آیین ما باز گردید». پس پروردگارشان به آنها وحی فرستاد که: «یقیناً ستمگران را نابود خواهیم کرد، ﴿۱۳﴾ و شما را بعد از آنها در زمین سکونت خواهیم داد، این (وعده) برای کسی است که از و قوف در پیشگاه من بترسد، و از وعید (عذاب) من بیمناک باشد. ﴿۱۴﴾ و (پیامبران از خدا) طلب فتح و پیروزی (بر کفار) کردند، و (سرانجام) هر گردنکش و ستیزه جوی ناکام (و نابود) شد. ﴿۱۵﴾ پشت سرش جهنم است، و از آب چرک و خون (بد بو) نوشانده شود. ﴿۱۶﴾ که جرعه جرعه آن را می نوشد، و نمی تواند آن را (به آسانی) فرو برد (و گوارایش نیست) و مرگ از هر سو به سراغ او می آید، در حالی که او نخواهد مرد، و عذاب سختی در پیش رو دارد. ﴿۱۷﴾ و صف کسانی که به پروردگارشان کافر شدند، اعمال شان همچون خاکستر است که تند بادی در یک روز طوفانی سخت بر آن وزیده باشد، توان نگه داشتن آنچه را که به دست آورده اند؛ ندارند، و این همان گمراهی دور (و دراز) است. ﴿۱۸﴾»

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ إِنَّ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٩﴾
وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿٢٠﴾ وَبَرِّزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا
فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ
تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُّغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ
شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَّيْنَا اللَّهُ لَهْدًى نَّكُفُّكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا
أَجَزَعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيصٍ ﴿٢١﴾ وَقَالَ
الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ
وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي
عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي
فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا
بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ
بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾ وَأَدْخِلَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ﴿٢٣﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ
ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا
ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿٢٤﴾

(ای انسان) آیا ندیدی که الله آسمانها و زمین را به حق
آفریده است؟! اگر بخواهد شما را می برد و خلق
جدیدی (به جای شما پدید) می آورد. ﴿۱۹﴾ و این
(کار) بر الله دشوار نیست. ﴿۲۰﴾ و (در روز قیامت)
همگی در پیشگاه الله حاضر (و آشکار) شوند، پس (در
این هنگام) ضعیفان به مستکبران می گویند: «همانا ما پیرو
شما بودیم، پس آیا می توانید چیزی از عذاب الله را از ما
دفع کنید؟». (آنها) گویند: «اگر الله ما را هدایت کرده
بود، ما (نیز) شما را هدایت می کردیم، چه بی تابی کنیم
و چه صبر نماییم، برای ما یکسان است، (هیچ) گریز
گاهی برای ما نیست». ﴿۲۱﴾ و چون (داوری و) کار
تمام شود، شیطان گوید: «بی گمان الله به شما وعده‌ی
حق (و راستین) داد، و من به شما وعده دادم، آنگاه
خلاف وعده کردم، من بر شما هیچ تسلطی نداشتم، جز
اینکه دعوت تان کردم، و شما (دعوت) مرا پذیرفتید،
پس مرا سرزنش نکنید، و (بلکه) خویش را سرزنش
کنید، نه من فریاد رس شما هستم، و نه شما فریاد رس
من، همانا من از این که مرا پیش از این شریک (الله)
ساختید، بیزارم» بی گمان برای ستمکاران عذاب
دردناکی است. ﴿۲۲﴾ و کسانی که ایمان آوردند و
کارهای شایسته انجام دادند به باغ‌های (بهشتی) در
آورده میشوند، که نهرا از زیر (درختان) آن جاری
است، به فرمان پروردگارشان جاودانه در آن می مانند، و
تحت آن‌ها در آن سلام است. ﴿۲۳﴾ آیا ندیدی که الله
چگونه مثل زده است؟ کلمه‌ی طیبه (= توحید، و گفتار
پاکیزه) همچون درخت طیبه و پاکی است که ریشه‌ی
آن (در زمین) ثابت، و شاخه‌اش در آسمان است. ﴿۲۴﴾

تُؤْتِي أَكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ
 الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَمَثَلُ
 كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ
 الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٢٦﴾ يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي
 الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ ۚ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا
 يَشَاءُ ﴿٢٧﴾ * أَلَمْ تَر إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ
 كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿٢٨﴾ جَهَنَّمَ
 يَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٢٩﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ أُنْدَادًا
 لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ ۚ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ
 إِلَى النَّارِ ﴿٣٠﴾ قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقِيمُوا
 الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّنْ
 قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خِلَالٍ ﴿٣١﴾ اللَّهُ
 الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ
 السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ
 وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ ۚ
 وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ﴿٣٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ
 وَالْقَمَرَ دَآبِّينَ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿٣٣﴾

هر زمان (و فصلی) میوه‌ی خود را به فرمان پروردگارش
 می‌دهد، و الله برای (هدایت) مردم مثل‌ها می‌زند، باشد
 که متذکر شوند (و پند گیرند). ﴿۲۵﴾ و مثل کلمه‌ی
 خبیثه (= شرک، و گفتار پلید) همچون درخت پلید (و
 ناپاکی) است که از زمین برکنده شده، (و هیچ) قرار و
 ثباتی ندارد. ﴿۲۶﴾ الله کسانی را که ایمان آوردند، با
 گفتار ثابت (کلمه توحید) در زندگی دنیا و (هم) آخرت
 پایدار (و ثابت قدم) می‌دارد، و ستمکاران را گمراه
 می‌سازد، و الله هر چه بخواهد؛ انجام می‌دهد. ﴿۲۷﴾ آیا
 ندیدی آن کسانی را که (شکر) نعمت الله را به کفران
 تبدیل کردند، و قوم خود را به سرای نابودی کشاندند؟!
 ﴿۲۸﴾ که (همان) جهنم است، (که آن‌ها) به آن در
 آیند، و بد قرار گاهی است. ﴿۲۹﴾ (آن‌ها) برای الله
 همتیانی قرار دادند تا (مردم را) از راه او گمراه کنند،
 بگو: «(چند روزی) بهره گیرید، پس یقیناً باز گشت‌تان
 به سوی آتش (دوزخ) است». ﴿۳۰﴾ به بندگان من که
 ایمان آورده‌اند؛ بگو: نماز را بر پا دارند، و از آنچه به
 آن‌ها روزی داده‌ایم، پنهان و آشکار انفاق کنند، پیش از
 آن که روزی فرار رسد که در آن نه خرید و فروش
 است و نه دوستی. ﴿۳۱﴾ الله (همان) کسی است که
 آسمان‌ها و زمین را آفرید، و از آسمان، آبی (گوارا)
 نازل کرد، پس با آن (آب) میوه‌ها (ی گوناگون) برای
 روزی شما (از زمین) بیرون آورد، و کشتی (ها) را برای
 شما مسخر گرداند، تا به فرمان او در دریا روان باشد، و
 نه‌رها (نیز) برای شما مسخر گرداند، ﴿۳۲﴾ و خورشید و
 ماه را که پیوسته در گردش اند برای شما مسخر ساخت،
 و شب و روز را (نیز) برای شما مسخر گرداند. ﴿۳۳﴾

وَأَتَذْكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَتَ
 اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾
 وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا
 وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ إِلَّاصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنِّي
 أَضَلُّنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي
 وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٦﴾ رَبَّنَا إِنِّي
 أَصْبَحْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ
 الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً
 مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الثَّمَرَاتِ
 لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا خَفِيَ وَمَا
 نُعْلِنُ وَمَا تَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا
 فِي السَّمَاءِ ﴿٣٨﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى
 الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ
 ﴿٣٩﴾ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا
 وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ
 وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا
 تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَفِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ
 إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٢﴾

و از هر چه از او خواستید به شما ارزانی داشت، و اگر
 (بخواید) نعمت (های) الله را بشمارید، نمی توانید آن را
 بشمارید، بی شک انسان ستمگری ناسپاس است. ﴿۳۴﴾
 و (به یاد آورید) چون ابراهیم گفت: «پروردگارا! این
 شهر (مکه) را مکان امن قرار بده، و مرا و فرزندانم را از
 آنکه بت‌ها را پرستش کنیم دور بدار. ﴿۳۵﴾ پروردگارا!
 بی گمان آن‌ها (=بت‌ها) بسیاری از مردم را گمراه
 ساختند، پس کسی که از من پیروی کند، بدون شک او
 از من است، و کسی که از من نافرمانی کند، بی گمان تو
 آمرزنده‌ی مهربانی. ﴿۳۶﴾ پروردگارا! من (برخی) از
 فرزندانم را در وادی (خشک) و بی آب و بی گیاه، نزد
 خانه گرامی تو ساکن ساختم. پروردگارا! تا نماز را بر پا
 دارند، پس تو دل‌های (گروهی) از مردم را به آن‌ها
 مایل بگردان و از میوه‌ها به آن‌ها روزی ده، باشد که آنان
 سپاس گزارند. ﴿۳۷﴾ پروردگارا! تو می‌دانی آنچه را
 که ما پنهان می‌کنیم و آنچه را که آشکار می‌سازیم، و
 چیزی نه در زمین و نه در آسمان بر الله پوشیده نمی‌ماند.
 ﴿۳۸﴾ ستایش از آن الله است که در (سن) پیری،
 اسماعیل و اسحاق به من عطا فرمود، مسلماً پروردگار من
 شنونده‌ی دعاست. ﴿۳۹﴾ پروردگارا! مرا بر پا دارنده‌ی
 نماز قرار بده، و از فرزندانم (چنین فرما)، پروردگارا! و
 دعای مرا بپذیر! ﴿۴۰﴾ پروردگارا! مرا و پدر و مادر
 مرا، و مؤمنان را (در) روزی که حساب بر پا می‌شود
 بیامرز. ﴿۴۱﴾ و گمان مبر که الله، از آنچه ستمکاران
 می‌کنند غافل است، (نه، بلکه کیفر) آن‌ها را برای
 روزی که چشم‌ها در آن خیره می‌شوند، به تأخیر
 می‌افکند. ﴿۴۲﴾

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ
 وَأَفْعِدَتْهُمْ لِقَاءَ هَؤُلَاءِ ﴿٤٣﴾ وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ
 الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَى أَجَلٍ
 قَرِيبٍ نَحْبُ دَعْوَتَكَ وَتَتَّبِعِ الرَّسُولَ ۖ أُولَٰئِكَ تَكُونُوا
 أَقْسَمْتُمْ مِّنْ قَبْلُ مَا لَكُم مِّنْ زَوَالٍ ﴿٤٤﴾
 وَسَكَنتُمْ فِي مَسْكِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
 وَتَبَيَّنَ لَكُم كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ
 الْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ
 مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ
 ﴿٤٦﴾ فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُحْخِلَفَ وَعْدِهِ ۚ رُسُلُهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ
 عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ
 الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾
 وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقْرَنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٤٩﴾
 سَرَابِيلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ وُجُوهَهُمُ النَّارُ ﴿٥٠﴾
 لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ ۖ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ
 الْحِسَابِ ﴿٥١﴾ هَذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا بِهِ
 وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهُهُ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ

شتابان سرها رو به بالا گرفته و چشم برهم نمی‌زنند، و دل‌های شان (فرو ریخته و) خالی است. ﴿۴۳﴾ و (ای پیامبر!) مردم را از روزی که عذاب به سراغ‌شان می‌آید؛ بترسان، آنگاه آنان که ستم کرده‌اند، گویند: «پروردگارا! ما را تا یک مدت نزدیک (و کمی) مهلت بده، (تا) دعوت تو را اجابت کنیم، و پیامبران را پیروی نماییم». (به آنان گفته می‌شود:) آیا شما نبودید که پیش از این سوگند یاد می‌کردید که هیچ (فنا و) زوال برایتان نیست. ﴿۴۴﴾ و در مسکن کسانی که به خویشتن ستم کردند، ساکن شدید، و برای شما روشن شد که با آن‌ها چگونه رفتار کردیم، و برای شما مثل‌ها (از سرگذشت پیشینیان) زدیم. ﴿۴۵﴾ و به راستی آن‌ها (نهایت) مکر خود را بکار بردند، و (همه‌ی) مکرشان نزد الله (آشکار) است، و هر چند که با مکرشان کوه‌ها از جا کنده شود. ﴿۴۶﴾ پس گمان مبر که الله (وعده‌ای را که) به پیامبرانش (داده)، خلف وعده کند، بی‌گمان الله پیروزمند انتقام گیر است. ﴿۴۷﴾ روزی که (این) زمین به زمین دیگر، و آسمان‌ها (به گونه‌ای دیگر) مبدل می‌شود، و آن‌ها (همگی) به پیشگاه الله یکتای قهار ظاهر و (آشکار) می‌شوند. ﴿۴۸﴾ و در آن روز مجرمان را (دست و پا) به هم بسته در غل‌ها می‌بینی. ﴿۴۹﴾ جام‌هایشان از قطران است و چهره‌هایشان را آتش (جهنم) می‌پوشاند. ﴿۵۰﴾ تا الله هر کس را به (سزای) آنچه کرده است؛ کیفر دهد، همانا الله سریع الحساب (= زود شمار) است. ﴿۵۱﴾ این (قرآن) پیامی برای مردم است، و تا بدان هشدار یابند، و تا بدانند که او معبودی یکتاست، و تا خردمندان پند گیرند. ﴿۵۲﴾

سورة الحجر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْءَانٍ مُبِينٍ ﴿١﴾ رَبُّمَا
يُودُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٢﴾ ذَرَهُمْ
يَاْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
﴿٣﴾ وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَعْلُومٌ ﴿٤﴾
مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجْلَهَا وَمَا يَسْتَعْجِرُونَ ﴿٥﴾ وَقَالُوا
يَتَأْتِيَ الَّذِي نُرِىٰ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٦﴾ لَوْ
مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَكَةِ إِن كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧﴾ مَا
نُزِّلَ الْمَلَكَةُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذَا مُنْظَرِينَ ﴿٨﴾
إِنَّا لَنَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شَيْعِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ
مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١﴾ كَذَلِكَ
نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٢﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ
وَقَدْ خَلَّتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا
مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٤﴾ لَقَالُوا إِنَّمَا
سُكْرَتُ أَبْصِرُنَا بَلْ لَّحْنُ قَوْمٍ مَّسْحُورُونَ ﴿١٥﴾

سورة حجر

به نام الله بخشنده مهربان

الر (الف. لام. را) این آیات کتاب و قرآن روشنگر است.
﴿١﴾ چه بسا کسانی که کافر شدند دوست دارند (و آرزو
می کنند) که ای کاش مسلمان بودند. ﴿٢﴾ بگذار آن‌ها
بخورند، و بهره گیرند، و آرزوها (ی دراز) سرگرم (و غافل)
شان سازد، پس بزودی خواهند دانست. ﴿٣﴾ و ما (اهل)
هیچ دیار (و شهر) ی را هلاک نکردیم؛ مگر اینکه (مهلت و)
اجلی معین (و معلوم) داشت. ﴿٤﴾ هیچ امتی بر اجل خود
پیش نمی گیرد، و از آن عقب نخواهد افتاد. ﴿٥﴾ و (کافران)
گفتند: «ای کسی که قرآن بر تو نازل شده است، بی تردید تو
دیوانه‌ای! ﴿٦﴾ اگر از راستگوییانی چرا فرشتگان را برای ما
نمی آوری؟». ﴿٧﴾ ما فرشتگان را جز به حق نازل نمی کنیم،
و (هر گاه نازل شوند) آنگاه به آن‌ها مهلت داده نمی شود، و
کارشان یکسره می شود. ﴿٨﴾ همانا ما قرآن را نازل کردیم
و قطعاً ما نگهبان آن هستیم. ﴿٩﴾ و یقیناً ما پیش از تو
(پیامبرانی) در (میان) گروه‌ها (و امت‌ها) ی نخستین
فرستاده ایم. ﴿١٠﴾ هیچ پیامبری به (سوی) آن‌ها نمی آمد
مگر آن که مسخره‌اش می کردند. ﴿١١﴾ این چنین آن
(تکذیب و استهزاء) را در دل‌های مجرمان راه می دهیم.
﴿١٢﴾ آن‌ها به آن (قرآن) ایمان نمی آورند، و به راستی
سنت (و روش) پیشینیان (نیز چنین) گذشته است. ﴿١٣﴾ و
اگر دری از آسمان به روی آن‌ها بگشاییم که پیوسته در آن
بالا روند، ﴿١٤﴾ باز هم می گویند: «یقیناً ما را چشم بندی
کرده‌اند، بلکه ما گروهی سحر شده ایم!». ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٦﴾
وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٧﴾ إِلَّا مَنْ أَسْرَقَ
الْسَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ شِهَابٌ مُبِينٌ ﴿١٨﴾ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَالْقَيْنَا
فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا
لَكُمْ فِيهَا مَعْيِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا
عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنْزِلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢١﴾ وَأَرْسَلْنَا
الرِّيْحَ لَوَافِحٍ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ
لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿٢٢﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ
﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا
الْمُتَخَذِرِينَ ﴿٢٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ
﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَلٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٦﴾
وَالْجَنَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السُّمُورِ ﴿٢٧﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ
لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلِيقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَلٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٨﴾
فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٢٩﴾
فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٣٠﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ
يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣١﴾

و به راستی ما در آسمان برج‌هایی قرار دادیم، و آن‌ها را
برای بینندگان آراستیم. ﴿۱۶﴾ و آن را از هر شیطان
رانده شده‌ای حفظ کردیم. ﴿۱۷﴾ مگر آن کسی که
دزدانه گوش فرا دهد، پس (در آن صورت) شهابی
آشکار دنبالش کند. ﴿۱۸﴾ و زمین را گسترديم، و در
آن کوه‌های استواری افکندیم، و از هر چیز سنجیده (و
مناسب) در آن رویاندیم. ﴿۱۹﴾ و برای شما (انواع)

وسایل زندگی، و (همچنین برای) کسانی که روزی
دهنده‌ی آن‌ها نیستید، در آن قرار دادیم. ﴿۲۰﴾ و هیچ
چیز نیست مگر آنکه گنجینه‌هایش نزد ماست، و ما جز
به اندازه‌ای معین آن را نازل نمی‌کنیم. ﴿۲۱﴾ و ما بادها
را بارور کننده‌ی (ابرها و گیاهان) فرستادیم، پس از
آسمان‌ها آبی نازل کردیم و با آن (آب) شما را سیراب
ساختیم، در حالی که شما خازن (و نگهدارنده‌ی) آن
نیستید. ﴿۲۲﴾ و یقیناً ما می‌میرانیم و می‌کنیم
می‌میرانیم، و ما وارث (همه‌ی جهانیان) هستیم. ﴿۲۳﴾ و
به یقین (حال) گذشتگان شما را دانسته‌ایم، و به یقین
(حال) آیندگان را (هم به خوبی) دانسته‌ایم. ﴿۲۴﴾ و
(ای پیامبر!) بی‌گمان پروردگار تو، (همه‌ی) آن‌ها را (در
قیامت) محشور می‌کند، همانا او حکیم داناست. ﴿۲۵﴾
و به راستی ما انسان را از گِل خشکیده‌ای، که از گِل
بویناک تیره‌ای (گرفته شده) بود آفریدیم. ﴿۲۶﴾ و جن
را پیش از آن از آتش سوزان آفریدیم. ﴿۲۷﴾ و (به یاد
آور) هنگامی را که پروردگارت به فرشتگان فرمود:
«همانا من آفریننده‌ی بشری از گِل خشکیده‌ای که از گِل
بویناک تیره‌ای (گرفته شده)، هستم. ﴿۲۸﴾ پس چون
(او را آفریدم و) به او سامان دادم، و از روح خود در آن
دمیدم، (همگی) برای او سجده کنید». ﴿۲۹﴾ پس
همه‌ی فرشتگان با همدیگر سجده کردند. ﴿۳۰﴾ جز
ابلیس، که سر پیچی کرد از آنکه با سجده‌کنندگان
باشد. ﴿۳۱﴾

قَالَ يٰٓاِبْلِيسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُوْنَ مَعَ السَّٰجِدِيْنَ ﴿٣١﴾
 قَالَ لَمْ اَكُنْ لِاَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلَٰصِلِ
 مِّنْ حَمَلٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿٣٢﴾ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ
 رَجِيْمٌ ﴿٣٣﴾ وَاِنَّ عَلَيْكَ اَلَلْعَنَةَ اِلٰى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٣٤﴾
 قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْ اِلٰى يَوْمٍ يُبْعَثُوْنَ ﴿٣٥﴾ قَالَ فَاِنَّكَ
 مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿٣٦﴾ اِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ﴿٣٧﴾
 قَالَ رَبِّ مَآ اَغْوَيْتَنِيْ لَازِيْنًا لَهُمْ فِي الْاَرْضِ
 وَلَا اُغْوِيَهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٣٨﴾ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ
 الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٣٩﴾ قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلٰى
 مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٤٠﴾ اِنَّ عِبَادِيْ لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ
 اِلَّا مِّنْ اَتْبَعَكَ مِنَ الْغَاوِيْنَ ﴿٤١﴾ وَاِنَّ جَهَنَّمَ
 لَمَوْعِدُهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٤٢﴾ لَهَا سَبْعَةُ اَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ
 مِنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُوْمٌ ﴿٤٣﴾ اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنَّتٍ
 وَعِيُوْنَ ﴿٤٤﴾ اَدْخُلُوْهَا بِسَلٰمٍ ؕ اٰمِيْنَ ﴿٤٥﴾ وَنَزَعْنَا
 مَا فِيْ صُدُوْرِهِمْ مِّنْ غَلٍّ اِخْوَانًا عَلٰى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِيْنَ
 ﴿٤٦﴾ لَا يَمَسُّهُمْ فِيْهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا
 بِمُخْرَجِيْنَ ﴿٤٧﴾ نَبِئْ عِبَادِيْ اَنِّيْ اَنَا الْغَفُوْرُ
 الرَّحِيْمُ ﴿٤٨﴾ وَاَنَّ عَذَابِيْ هُوَ الْعَذَابُ الْاَلِيْمُ ﴿٤٩﴾
 وَنَبِّئُهُمْ عَنِ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ ﴿٥٠﴾

(الله) فرمود: «ای ابلیس! تو را چه شده که با سجده کنندگان
 (همراه) نیستی؟!» ﴿۳۱﴾ گفت: «من هرگز برای بشری که او
 را از گل خشکیده‌ای که از گل بویناک تیره‌ای (گرفته شده)
 آفریده‌ای، سجده نخواهم کرد». ﴿۳۲﴾ (الله) فرمود: «از آن
 (بهشت) بیرون شو، بی گمان تو رانده شده‌ای، ﴿۳۳﴾ و همانا
 تا روز قیامت بر تو لعنت خواهد بود». ﴿۳۴﴾ (ابلیس) گفت:
 «پروردگارا! مرا تا روزی که (مردم) برانگیخته می‌شوند مهلت
 ده». ﴿۳۵﴾ (الله) فرمود: «یقیناً تو از مهلت یافتگانی، ﴿۳۶﴾
 تا (آن) روز وقت مقرر (و معین شده)». ﴿۳۷﴾ گفت:
 «پروردگارا! به سبب اینکه مرا گمراه ساختی، قطعاً من (گناه
 و بدی‌ها) در زمین در نظرشان زینت می‌دهم، و همگی آن‌ها
 را گمراه خواهم کرد، ﴿۳۸﴾ مگر بندگان مخلص تو را از
 (میان) آن‌ها». ﴿۳۹﴾ (الله) فرمود: «این (اخلاص) راه مستقیم
 است که به من می‌رسد. ﴿۴۰﴾ یقیناً تو را بر بندگانم تسلطی
 نیست، مگر (بر آن) گمراهانی که از تو پیروی می‌کنند.
 ﴿۴۱﴾ و بی گمان جهنم میعادگاه برای همه‌ی آن‌هاست.
 ﴿۴۲﴾ برای آن هفت در هست، برای هر دری گروهی از
 آن‌ها تقسیم (و معین) شده‌اند». ﴿۴۳﴾ یقیناً پرهیزگاران در
 باغ‌ها (ی بهشت) و در (کنار) چشمه‌ها هستند. ﴿۴۴﴾ (به
 آن‌ها گفته می‌شود): به سلامت و ایمنی به آن (باغ‌ها) وارد
 شوید. ﴿۴۵﴾ آنچه در دل‌های شان از کینه (و حسد) بود،
 بیرون کشیدیم، برادرانه بر تخت‌ها رو بروی یکدیگر قرار
 دارند. ﴿۴۶﴾ در آنجا هیچ خستگی و رنجی به آن‌ها
 نمی‌رسد، و هیچ گاه از آنجا بیرون‌شان نرانند. ﴿۴۷﴾ (ای
 پیامبر!) بندگانم را خبر ده که یقیناً من آمرزنده‌ی مهربانم.
 ﴿۴۸﴾ و آنکه عذاب من همان عذاب دردناک است!
 ﴿۴۹﴾ و آن‌ها را از مهمانان ابراهیم خبر ده. ﴿۵۰﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلِّمْ عَلَيْنَا مِنْكُمْ وَجَلُّوا ۖ
 قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ۝ قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي
 عَلَىٰ أَن مَّسَّنِيَ الْكِبَرُ فِيمَ تُبَشِّرُونَ ۝ قَالُوا بَشِّرْنَاكَ
 بِالْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ الْفَاطِطِينَ ۝ قَالَ وَمَن يَقْطُطُ مِن
 رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ۝ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا
 الْمُرْسَلُونَ ۝ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ۝
 إِلَّا ءَالَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ ۝ إِلَّا أَمْرًا تُدْرِكُونَ
 قَدَرْنَا ۚ إِنَّا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ۝ فَلَمَّا جَاءَ ءَالَ لُوطٍ
 الْمُرْسَلُونَ ۝ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّكَرُونَ ۝ قَالُوا بَلْ
 جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ ۝ وَأَتَيْنَكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا
 لَصَادِقُونَ ۝ فَأَسِرْ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ
 أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ۝
 وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ
 مُّصْبِحِينَ ۝ وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ۝ قَالَ إِنَّ
 هَٰؤُلَاءِ صِغْفَىٰ فَلَا تَفْضَحُونِ ۝ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزِنِ
 ۝ قَالُوا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعِلْمِ ۝

چون بر او وارد شدند، و سلام گفتند. (ابراهیم) گفت:
 «همانا ما از شما می ترسیم» ﴿۵۲﴾ گفتند: «نترس،
 بی گمان ما تو را به پسری دانا بشارت می دهیم» ﴿۵۳﴾
 (ابراهیم) گفت: «آیا به من (این) بشارت می دهید با اینکه
 پیری به من رسیده است؟ پس به چه چیز بشارت
 می دهید؟!» ﴿۵۴﴾ گفتند: «تو را به حق بشارت دادیم،
 پس از نا امیدان نباش.» ﴿۵۵﴾ (ابراهیم) گفت: «و چه

کسی جز گمراهان از رحمت پروردگارش نا امید
 می شود؟!» ﴿۵۶﴾ (آنگاه) گفت: «پس ای فرستادگان
 (الله) مقصود شما چیست؟» ﴿۵۷﴾ گفتند: «همانا ما به
 سوی قوم گنهکار فرستاده شده ایم (تا آنها را هلاک
 کنیم).» ﴿۵۸﴾ جز خاندان لوط که ما حتماً همه ی آنها
 را نجات خواهیم داد. ﴿۵۹﴾ مگر همسر او که مقدر
 داشتیم او قطعاً از بازماندگان (و هلاکت شوندگان)
 باشد.» ﴿۶۰﴾ پس هنگامی که که فرستادگان (الله) نزد
 خاندان لوط آمدند. ﴿۶۱﴾ (لوط) گفت: «همانا شما
 گروهی نا شناس هستید!» ﴿۶۲﴾ (فرشتگان) گفتند:
 «بلکه، ما (همان) چیزی را برای تو آورده ایم که آنها در
 آن تردید داشتند.» ﴿۶۳﴾ و ما حق را برای تو آورده ایم،
 و ما قطعاً راستگویانیم. ﴿۶۴﴾ پس پاسی از شب گذشته
 خانواده ات را با خود بردار، (و از این جا) ببر، و
 (خودت) به دنبال آنها برو، و کسی از شما پشت سرش
 ننگرد، و به آن جایی که فرمان یافته اید بروید. ﴿۶۵﴾ و
 ما این امر را به او (= لوط) وحی کردیم که همانا
 صبحگاهان همه ی آنها ریشه کن خواهند شد. ﴿۶۶﴾ و
 اهل شهر شادی کنان (به طرف خانه ی لوط) آمدند.
 ﴿۶۷﴾ (لوط) گفت: «به راستی اینها مهمانان من
 هستند، پس مرا رسوا (و شرمنده) نکنید، ﴿۶۸﴾ و از الله
 بترسید و مرا خوار نسازید.» ﴿۶۹﴾ (آنها) گفتند: «مگر
 ما تو را از (مهمانی و حمایت) مردمان نهی نکرده
 بودیم؟!» ﴿۷۰﴾

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ فَعِلِينَ ﴿٧٦﴾ لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٧﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٧٨﴾ فَجَعَلْنَا عَلَيْهِمَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٧٩﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّمَنْتَوَسَّمِينَ ﴿٨٠﴾ وَإِنَّا لَبَسِيلٌ مُّقِيمٌ ﴿٨١﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٢﴾ وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿٨٣﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿٨٤﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسِلِينَ ﴿٨٥﴾ وَءَاتَيْنَاهُمُ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٨٦﴾ وَكَانُوا يُنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِنِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْحِينَ ﴿٨٨﴾ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٩﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ ﴿٩٠﴾ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿٩١﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلْقُ الْعَلِيمُ ﴿٩٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْءَانَ الْعَظِيمَ ﴿٩٣﴾ لَا تَمْدَنَّ عَيْنُكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَخَفِضْ جَنَاحَكَ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٤﴾ وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٩٥﴾ كَمَا أُنْزِلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٦﴾

(لوط) گفت: «این‌ها دختران (قوم) من هستند، (با آن‌ها ازدواج کنید) اگر انجام دهنده‌ی کاری (مشروع) هستید». ﴿٧١﴾ سوگند به جان تو (ای پیامبر) که آن‌ها در مستی خود سر گردانند. ﴿٧٢﴾ پس هنگام طلوع آفتاب صیحه (= بانگ مرگبار) آن‌ها را فرو گرفت. ﴿٧٣﴾ آنگاه بالای آن (آبادی‌ها) را پایین قرار دادیم. (وزیر رو کردیم) و بر (سر) آنان سنگ‌های از سنگ گل بارانیدیم. ﴿٧٤﴾

بی گمان در این (سر گذشت) نشانه‌های برای هوشیاران است. ﴿٧٥﴾ و همانا آن (شهرهای ویرانه) بر سر راه (کاروانیان) پا برجاست. ﴿٧٦﴾ بی گمان در این نشانه‌ای برای مؤمنان است. ﴿٧٧﴾ و بی شک اصحاب ایکه (= قوم شعیب) ستمکار بودند. ﴿٧٨﴾ پس (ما) از آن‌ها انتقام گرفتیم، و (شهرهای ویرانه شده) این دو (قوم) بر سر راه آشکار است. ﴿٧٩﴾ و به راستی اصحاب حجر (= قوم ثمود) پیامبران را تکذیب کردند. ﴿٨٠﴾ و (ما) آیات خود را به آن‌ها دادیم، پس آن‌ها از آنان روی گردان بودند. ﴿٨١﴾ آن‌ها با خاطری مطمئن و آسوده از کوه‌ها خانه‌هایی (برای خود) می‌تراشیدند. ﴿٨٢﴾ پس صبحگاهان صیحه (= بانگ مرگبار) آن‌ها را فرو گرفت. ﴿٨٣﴾ و آنچه را به دست آورده بودند (عذاب الهی را) از آن‌ها دفع نکرد. ﴿٨٤﴾ و (ما) آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آن دو است، جز به حق نیافریدیم، و قیامت قطعاً خواهد آمد، پس (ای پیامبر) بطرز شایسته‌ای گذشت کن (و از آن‌ها صرف نظر فرما) ﴿٨٥﴾ بی گمان پروردگار تو، همان آفریننده‌ی داناست. ﴿٨٦﴾ و به راستی (ما) به تو سبع المثنائی (= سوره‌ی فاتحه) و قرآن عظیم دادیم. ﴿٨٧﴾ (پس) هرگز چشم خود را به (سوی) آنچه (از نعمت‌ها و متاع دنیوی) که گروه‌هایی از آنان را از آن بهرمند ساخته‌ایم، نیندوز، و بر آن‌ها غمگین نباش، و بال (شفقت) خود را برای مؤمنان فرود آر (و نسبت به آن‌ها فروتن باش). ﴿٨٨﴾ و بگو: «همانا من هشدار دهنده‌ی آشکارم». ﴿٨٩﴾ (و آن‌ها را از عذابی بترسان) همان‌گونه که بر تقسیم‌کنندگان (آیات الهی) نازل کردیم. ﴿٩٠﴾

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾ فَأَصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٤﴾ إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٩٥﴾ الَّذِينَ يَتَجَلَّوْنَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿٩٨﴾ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

(همان) کسانی که قرآن را تقسیم (و بخش، بخش) کردند. ﴿۹۱﴾ پس سوگند به پروردگارت، قطعاً (در قیامت) از همه آنها سوال خواهیم کرد. ﴿۹۲﴾ از آنچه می کردند. ﴿۹۳﴾ پس (ای پیامبر!) به آنچه مأمور شده‌ای آشکارا ابلاغ کن، و از مشرکان روی بگردان. ﴿۹۴﴾ بی گمان ما (شر) مسخره کنندگان را از تو دفع خواهیم کرد. ﴿۹۵﴾ کسانی که معبود دیگری با الله قرار می دهند، پس بزودی خواهند دانست. ﴿۹۶﴾ و به راستی ما می دانیم که سینه تو (ای پیامبر) از آنچه آنها می گویند تنگ می شود (و تو را آزرده و نا راحت می کند). ﴿۹۷﴾ پس به ستایش پروردگارت تسبیح گوی و از سجده کنندگان باش. ﴿۹۸﴾ و پروردگارت را عبادت کن تا هنگامی که یقین (= مرگ) به سراغت آید. ﴿۹۹﴾

سورة النحل

سورة نحل

به نام الله بخشنده مهربان

فرمان الله فرا رسیده است، پس برای آن شتاب نکنید، او پاک و برتر است از آنچه شریک او قرار می دهند. ﴿۱﴾ (الله) فرشتگان را با روح (= وحی) به فرمان خویش بر هر کس از بندگانش بخواهد نازل می کند، (با این پیام) که (مردم را) هشدار دهید، (و بگویید:) معبودی (به حق) جز من نیست، پس از من بترسید. ﴿۲﴾ آسمانها و زمین را به حق آفرید، از آنچه که شریکش می سازند برتر است. ﴿۳﴾ انسان را از نطفه آفرید، آنگاه او (دشمنی) ستیزه جویی آشکار شده است. ﴿۴﴾ و چهارپایان را برای شما آفرید، که در آنها پوشش (گرم) و منافع (دیگری) است، و از (گوشت، برخی) آنها می خورید. ﴿۵﴾ و در آنها برای شما (زینت و) زیبایی است، چون شامگاهان (از صحرا) باز می گردانید، و چون صبحگاهان (به صحرا) می فرستید. ﴿۶﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ ۚ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾ يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ ۖ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٤﴾ وَاللَّائِمَةَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرْتَحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بَلِغِيهِ إِلَّا
بِشِقِّ الْأَنْفُسِ ۚ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَّءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾
وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ
مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا
جَائِزٌ ۚ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾ هُوَ
الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً ۖ لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ
وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾ يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ
الزَّيْتُونَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَبَ وَمِنْ
كُلِّ الثَّمَرَاتِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾ وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ
وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۚ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۚ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾ وَمَا
ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَنُهُ ۚ إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾ وَهُوَ
الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا
وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ
مَوَاجِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَلِعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

و (آن‌ها) بارهای سنگین شما را به شهری که جز با رنج و مشقت زیاد، به آن نمی‌رسیدید، حمل می‌کنند، بی‌گمان پروردگارتان روؤف و رحیم است. ﴿۷﴾ و (همچنین) اسبان و استران و خران را (آفرید) تا بر آن‌ها سوار شوید، و (نیز برای شما) زینت است، و چیزهایی را می‌آفریند که نمی‌دانید. ﴿۸﴾ و بر الله است که راه راست را (به بنده گانش) بنمایاند، و برخی از آن راه‌ها بیراهه (و کج) است، و اگر می‌خواست همه‌ی شما را هدایت می‌کرد. ﴿۹﴾ او کسی است که از آسمان برایتان آبی نازل کرد، که از آن (آب) آشامیدنی است، و از آن (گیاهان و) درختانی (می‌روید) که (حیوانات خود را) در آن می‌چرانید. ﴿۱۰﴾ (الله) با آن (آب) برای شما زراعت و زیتون و (درختان) خرما و تاکستان‌های انگور، و از همه نوع میوه‌ها می‌رویاند. بی‌گمان در این نشانه‌ای است برای گروهی که اندیشه می‌کنند. ﴿۱۱﴾ و شب و روز و خورشید و ماه را برای شما مسخر کرد، و ستارگان (نیز) به فرمان او مسخر هستند، بی‌تردید در این نشانه‌ای است برای گروهی که خرد می‌ورزند. ﴿۱۲﴾ و (همچنین مسخر گرداند) آنچه را که برای شما در زمین به رنگ‌های گوناگون آفرید، مسلماً در این نشانه‌ای است برای گروهی که پند می‌پذیرند. ﴿۱۳﴾ و او کسی است که دریا را مسخر ساخت، تا از آن گوشت تازه بخورید، و زینتی (مانند مروارید) که آن را بپوشید؛ بیرون آرید، و کشتی‌ها را می‌بینی که در آن روانند (و سینه‌ی دریا را می‌شکافند) و تا از فضل او (= الله) روزی بجوید، و باشد که شکر گزاید. ﴿۱۴﴾

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا
وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾ وَعَلَّمَتِ بِالْنَّجْمِ
هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَنْ تَخْلُقُ كَمَنْ لَا تَخْلُقُ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا
تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨﴾ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
مَا تُسْرُوبْنَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَالَّذِينَ
يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ
يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ
أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾ إِلَهُكُمْ إِلَهٌُ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ
﴿٢٢﴾ لَا جَرَمَ أَنْ اللَّهَ يَعْلَمَ مَا يُسْرُوبْنَ وَمَا
يُعْلِنُونَ إِنَّهُمْ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾ وَإِذَا
قِيلَ لَهُمْ مَآذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ
﴿٢٤﴾ لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَمِنْ
أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلا سَاءَ مَا
يَزِرُونَ ﴿٢٥﴾ قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَأَتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ
الْسَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَنَّهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

و در زمین کوه‌های استوار (و محکمی) افکند، که مبادا
شما را بلرزاند، و نهرها و راه‌ها (پدید آورد) شاید هدایت
شوید. ﴿۱۵﴾ و (نیز) نشانه‌ها (قرار داد) و (در هنگام شب)
بوسیله ستاره گان راه می‌یابند. ﴿۱۶﴾ آیا کسی که
می‌آفریند، مانند کسی است که نمی‌آفریند؟! آیا پند
نمی‌گیرید؟! ﴿۱۷﴾ و اگر (بخواهید) نعمت (های) الله را
بشمارید، نمی‌توانید آن را بشمارید، بی‌تردید الله آمرزنده‌ی
مهربان است. ﴿۱۸﴾ و الله آنچه را پنهان می‌دارید، و آنچه
را آشکار می‌کنید؛ می‌داند. ﴿۱۹﴾ و آن‌هایی را که به
جای الله (به معبودیت) می‌خوانند؛ چیزی را نمی‌آفرینند، و
خودشان (نیز) آفریده می‌شوند. ﴿۲۰﴾ (آن‌ها) مرده‌گانی
هستند غیر زنده، و نمی‌دانند در چه زمانی برانگیخته
می‌شوند. ﴿۲۱﴾ معبود شما، معبودی یگانه است، پس
کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند، دل‌های شان (حق
را) انکار کند، و خودشان مستکبرند. ﴿۲۲﴾ قطعاً آنچه را
پنهان می‌دارند، و آنچه را آشکار می‌کنند؛ می‌داند،
بی‌گمان اوستکبران را دوست ندارد. ﴿۲۳﴾ و چون به
آن‌ها گفته شود: «پروردگارتان چه چیز نازل کرده است؟»
گویند: «افسانه‌های پیشینیان». ﴿۲۴﴾ تا در روز قیامت بار
گناهان خود را بطور کامل بر دوش کشند، و (نیز) بخشی
از گناهان کسانی را که به نادانی گمراه‌شان می‌سازند،
آگاه باشید، چه بد است آنچه بر دوش می‌کشند. ﴿۲۵﴾ به
راستی کسانی که پیش از ایشان بودند (نیز) مکر ورزیدند،
پس الله بنیاد شان را از اساس و پایه ویران کرد، که سقف
از بالا بر سرشان فرو ریخت، و عذاب (الهی) از آن‌جای که
نمی‌دانستند به سراغ‌شان آمد. ﴿۲۶﴾

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِ
الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقُّونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ
﴿٢٧﴾ الَّذِينَ تَتَوَفَّيْهُمْ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ
فَأَلْقُوا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَى إِنَّ اللَّهَ
عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَادْخُلُوا أَبْوَابَ
جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَئْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ
﴿٢٩﴾ وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا
خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ
وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٠﴾
جَنَّتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ هُمْ
فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ
﴿٣١﴾ الَّذِينَ تَتَوَفَّيْهُمْ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾
هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرُ
رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ
اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾
فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا
بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٤﴾

آنگاه روز قیامت (الله) آن‌ها را رسوا می‌سازد، می‌فرماید: «آن
شریکان (دروغین) من، (آن) کسانی که شما در باره‌ی آن‌ها
(با پیامبران) دشمنی (و مجادله) می‌کردید، کجا هستند؟!
کسانی که به آن‌ها علم داده شده گویند: «همانا رسوایی و
سختی امروز بر کافران است». ﴿۲۷﴾ (همان) کسانی که
فرشتگان (عذاب) جان‌شان را می‌گیرند، در حالی که به خود
ستم کرده بودند، پس سر تسلیم فرود می‌آورند (و گویند): ما
هیچ (کار) بدی انجام نمی‌دادیم، آری، مسلماً الله به آنچه
انجام می‌دادید؛ داناست. ﴿۲۸﴾ پس از درهای جهنم داخل
شوید در حالی که جاودانه در آن خواهید بود، چه بد است
جای گاه مستکبران. ﴿۲۹﴾ و به کسانی که پرهیزگاری
نمودند، گفته شد: «پروردگارتان چه چیز نازل کرده است؟»
گویند: «خیر (و هدایت را)». برای کسانی که نیکی کردند، در
این دنیا نیکی است، و قطعاً سرای آخرت (بسی) بهتر است، و
چه خوب است سرای پرهیزگاران. ﴿۳۰﴾ باغ‌هایی (از
بهشت) جاویدان است، که به آن در آیند، نهرها از زیر
(درختان) آن جاری است، در آنجا هر چه بخواهند برایشان
(مهیا) است، این گونه الله پرهیزگاران را پاداش می‌دهد.
﴿۳۱﴾ (همان) کسانی که فرشتگان (رحمت) جان‌شان را
می‌گیرند، در حالی که پاکند، (به آن‌ها) می‌گویند: «سلام بر
شما، به خاطر آنچه که می‌کردید به بهشت وارد شوید».
﴿۳۲﴾ آیا (کافران) جز این انتظار دارند که فرشتگان (برای
گرفتن جان‌شان) به سراغ آن‌ها بیایند، یا فرمان پروردگارت
(برای عذاب‌شان) فرا رسد، کسانی که پیش از آن‌ها بودند
(نیز) چنین کردند، و الله به آن‌ها ستم نکرد، لیکن آن‌ها به
خویشتن ستم می‌کردند. ﴿۳۳﴾ پس بدی‌های آنچه را که
می‌کردند به آن‌ها رسید، و آنچه به آن مسخره می‌کردند،
بر آنان فرود آمد. ﴿۳۴﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبْدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ ابْعُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطُّغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾ إِنْ تَحَرَّصَ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٧﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَى وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَذِبِينَ ﴿٣٩﴾ إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَاهَرُوا لِنَبِيِّنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَلَآ جَزَاءُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

﴿٤٢﴾

و کسانی که شرک ورزیدند گفتند: «اگر الله می خواست، نه ما و نه پدرانمان، غیر از او هیچ چیزی را پرستش نمی کردیم، و نه چیزی را بدون فرمان او حرام می ساختیم» کسانی که پیش از آنها بودند (نیز) چنین کردند، پس آیا بر پیامبران جز ابلاغ آشکار (مسئولیت دیگری) هست؟ ﴿۳۵﴾ یقیناً ما در (میان) هر امت پیامبری را فرستادیم که: «الله یکتا را پرستید، و از طاغوت اجتناب کنید». پس الله بعضی از آنان را هدایت کرد و بر بعضی از آنان گمراهی محقق گشت، پس در زمین بگردید، آنگاه بنگرید عاقبت تکذیب کنندگان چگونه بود. ﴿۳۶﴾ (ای پیامبر!) هر اندازه بر هدایت آنها حریص باشی (سودی ندارد، زیرا که) الله کسی را که گمراه کرده است، هدایت نمی کند، و آنها یاورانی ندارند. ﴿۳۷﴾ و آنها با شدیدترین سوگندهایشان به الله سوگند یاد کردند که: «الله کسی را که می میرد، بر نمی انگیزد!» آری (این) وعده ی قطعی بر اوست (که همه ی مردگان را بر می انگیزد) ولی بیشتر مردم نمی دانند. ﴿۳۸﴾ تا آنچه را که در آن اختلاف می کردند برایشان روشن سازد، و تا کسانی که کافر شدند، بدانند که آنها دروغ گو بوده اند. ﴿۳۹﴾ فرمان ما به هر چیز که چون اراده اش کنیم، فقط این است که به او گوییم: «موجود باش» پس (بلا فاصله) موجود می شود. ﴿۴۰﴾ و کسانی که پس از آن که ستم دیدند، در راه الله هجرت کردند، یقیناً در این دنیا جای گاه خوبی خواهیم داد، و مسلماً پاداش آخرت بزرگتر است، ای کاش می دانستند. ﴿۴۱﴾ (همان) کسانی که صبر کردند، و (تنها) بر

پروردگارشان توکل می کنند. ﴿۴۲﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِيَ إِلَيْهِمْ
فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾
بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ ۖ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ
لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾
أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ
الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ
﴿٤٥﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقْلُيبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ
﴿٤٦﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ
رَحِيمٌ ﴿٤٧﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ
يَتَفَيَّؤُا ظِلَالُهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ
وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةِ وَهُمْ لَا
يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾ تَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ
مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٥٠﴾ وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ
إِثْنَيْنِ ۖ إِنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ ۖ فَإِنِّي فَأَرْهَبُونَ ﴿٥١﴾
وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا ۖ
أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾ وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ
ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ إِذَا
كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ

و پیش از تو (ای پیامبر) جز مردانی که به آنها وحی
می کردیم نفرستادیم، پس (ای مردم) اگر نمی دانید از
(آگاهان) اهل کتاب پرسید. ﴿۴۳﴾ (که آنها را) با دلایل
روشن و کتابها (فرستادیم) و (ما این) قرآن را بر تو نازل
کردیم تا برای مردم روشن سازی، آنچه را که به سوی آنها
نازل شده است، و باشد که آنها بیندیشند. ﴿۴۴﴾ آیا
کسانی که بد اندیشی (و توطئه) کردند، (از این) ایمن هستند
که الله (همه) آنها را در زمین فرو برد، و یا عذاب (الهی)
از جایی که نمی دانند، به سراغشان بیاید؟! ﴿۴۵﴾ یا (آن که)
به هنگام رفت و آمدشان (گریبان) آنها را بگیرد، پس
نمی توانند که (ما را ناتوان کنند و) بگیرند. ﴿۴۶﴾ یا (آن که)
آنان را در حال ترس (و وحشت) بگیرد، پس بی تردید
پروردگار شما رؤوف مهربان است. ﴿۴۷﴾ آیا آنها به
چیزهای که الله آفریده است نمی نگرند که (چگونه)
سایه هایش از راست و چپ سجده کنان برای الله در حرکتند،
و آنها (عاجز و) فروتن هستند؟! ﴿۴۸﴾ و آنچه در آسمانها
و آنچه در زمین از جنبه گان وجود دارد، و (نیز) فرشتگان؛
برای الله سجده می کنند، و آنان تکبر نمی ورزند. ﴿۴۹﴾
آنها از پروردگارشان که بر فرازشان است، می ترسند، و
آنچه فرمان می یابند، انجام دهند. ﴿۵۰﴾ و الله فرمود: «دو
معبود را نگیرید، فقط او معبود یگانه است، پس (تنها) از من
بترسید». ﴿۵۱﴾ و آنچه در آسمانها و زمین است از آن
اوست، و (نیز) دین (و پرستش) ابدی از آن اوست، آیا از
غیر الله می ترسید؟! ﴿۵۲﴾ آنچه از نعمت دارید، پس (همه)
از (جانب) الله است، سپس هنگامی که ناراحتی به شما رسد،
باز به سوی او زاری می کنید. ﴿۵۳﴾ سپس هنگامی که آن
ناراحتی را از شما بر طرف ساخت، آنگاه گروهی از شما به
پروردگارشان شرک می آورند. ﴿۵۴﴾

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ^ج فَتَمَتَّعُوا^ط فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾
وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ^ق تَاللَّهِ لَتَسْعَلَنَّ
عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُونَ ﴿٥٧﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَنَهُ^و وَلَهُمْ
مَا يَشْتَهُونَ ﴿٥٨﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنْثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ
مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٩﴾ يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ
بِهِ^ج أَيَمْسِكُهَا عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا
سَحْكُمُونَ ﴿٦٠﴾ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ^ط وَلِلَّهِ
الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ^ع وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦١﴾ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ
النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤْخِرُهُمْ إِلَىٰ
أَجَلٍ مُّسَمًّى^ط فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَعْجِرُونَ سَاعَةً وَلَا
يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦٢﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ
أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ^ط لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ
وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ﴿٦٣﴾ تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ
فَرِيقَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَغْوَيْنَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٦٤﴾ وَمَا أُنْزِلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي
اخْتَلَفُوا فِيهِ^و وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٥﴾

تا آنچه را که به آن‌ها داده‌ایم کفران کنند، پس (چند
روزی) بهره گیرید، که بزودی خواهید دانست. ﴿۵۵﴾ و
آن‌ها برای چیزی (=بنانی) که نمی‌دانند، سهمی از آنچه
روزی‌شان داده‌ایم قرار می‌دهند، به الله سوگند، البته از
آنچه افترا می‌بندید، بازخواست خواهید شد. ﴿۵۶﴾ و
(آن‌ها) برای الله دختران قرار می‌دهند، - او منزّه است - و
برای خودشان آنچه را میل دارند (قرار میدهند). ﴿۵۷﴾

و هرگاه به یکی از آن‌ها به (تولد) دختر بشارت دهند،
چهره‌اش سیاه می‌شود در حالی که او خشم خود را فرو
می‌خورد. ﴿۵۸﴾ و به سبب بشارت بدی که به او داده
شده، از قوم (خود) پنهان می‌شود (می‌اندیشد که) آیا با
خواری او را نگه دارد یا در خاک پنهانش کند؟! آگاه
باشید آنچه را که حکم می‌کنند، بد (حکمی) است.
﴿۵۹﴾ برای کسانی که به (سرای) آخرت ایمان ندارند،
مثل (و صفت) بد است. و برای الله صفت برتر (و عالی)
است، و او پیروزمند حکیم است. ﴿۶۰﴾ و اگر الله مردم
را به (خاطر) ستم‌شان مؤاخذه می‌کرد، هیچ جنبنده‌ای بر
روی آن (=زمین) باقی نمی‌گذارد، و لیکن آن‌ها را تا
زمان معین مهلت می‌دهد، پس هنگامی که اجل‌شان فرا
رسد، نه ساعتی تأخیر می‌کنند و نه ساعتی پیشی
می‌گیرند. ﴿۶۱﴾ و (آن‌ها) برای الله چیزهایی قرار
می‌دهند که خودشان (از آن) کراهت دارند، و زبان‌ها
یشان (سخن) دروغ بیان می‌کند که نیکی‌ها از آن ایشان
است، بی‌تردید برای آنان آتش (جهنم) است، و قطعاً
آن‌ها از پیشگامان (جهنم) هستند. ﴿۶۲﴾ (ای پیامبر!) به
الله سوگند که به سوی امت‌های پیش از تو (پیامبرانی)
فرستادیم، پس شیطان اعمال‌شان را برای آن‌ها بیاراست،
لذا امروز او دوست (و یاور) شان است، و عذاب
دردناکی برای آن‌هاست. ﴿۶۳﴾ و (ای پیامبر! ما) کتاب
(قرآن) را بر تو نازل نکردیم؛ مگر برای اینکه آنچه را
که در آن اختلاف کردند، برای آن‌ها روشن سازی، و
(نیز) مایه‌ی هدایت و رحمت برای گروهی که ایمان
می‌آورند؛ باشد. ﴿۶۴﴾

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ ﴿٦٦﴾ وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلَالًا تَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادِّي رِزْقِهِمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ تَجْحَدُونَ ﴿٧١﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْوَابِكُمْ بَيْنَ وَحَفْدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٧٢﴾

و الله از آسمان آبی فرو فرستاد، پس با آن زمین را بعد از مردنش زنده گرداند. بی گمان در این، نشانه‌ای است برای گروهی که می‌شنوند. ﴿۶۵﴾ و همانا در (وجود) چهار پایان برای شما عبرتی است، از آنچه در شکم آن‌ها، از میان سرگین و خون، شیر خالص که برای نوشندگان گوارا است، به شما می‌نشانیم. ﴿۶۶﴾ و (نیز)

از میوه‌های درختان خرما و انگور، مسکرات (نا پاک) و روزی خوب (و پاکیزه) می‌گیرید. بی گمان در این نشانه‌ی است برای گروهی که خرد می‌ورزند. ﴿۶۷﴾ و پروردگار توبه زنبور عسل الهام کرد که: «از کوه‌ها و درختان و داربست‌هایی که (مردم) می‌سازند، خانه‌هایی برگزین، ﴿۶۸﴾ آنگاه از (شیره‌ی) تمام میوه‌ها (و گل‌ها) بخور، سپس راه‌های هموار پروردگارت را پیما» از شکم آن‌ها، نوشیدنی با رنگ‌های گوناگون بیرون می‌آید که در آن شفا برای مردم است. بی شک در این نشانه‌ی است برای گروهی که می‌اندیشند. ﴿۶۹﴾ و الله شما را آفرید، سپس می‌میراند، و بعضی از شما را به پیری و (فرتوتی) می‌رساند، تا بعد از علم (و آگاهی) چیزی نداند (و همه را فراموش کند) بی گمان الله دانای تواناست. ﴿۷۰﴾ و الله برخی از شما را بر برخی (دیگر) در روزی برتری داده است، پس کسانی که برتری داده شده‌اند، حاضر نیستند از روزی خود به بردگانشان بدهند، تا همگی در آن برابر شوند، آیا آن‌ها نعمت الله را انکار می‌کنند؟! ﴿۷۱﴾ و الله برای شما از (جنس) خودتان همسرانی قرار داد، و از همسران‌تان برای شما فرزندان و نوادگان پدید آورد، و از پاکیزه‌ها به شما روزی داد، آیا به باطل ایمان می‌آورند، و به نعمت الله آن‌ها کفر می‌ورزند؟! ﴿۷۲﴾

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِنَ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٦﴾ فَلَا
 تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ
 ﴿٧٧﴾ * ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى
 شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنَّْا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ
 سِرًّا وَجَهْرًا ۖ هَلْ يَسْتَوُونَ ۚ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ
 أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا
 رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ
 كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ ۖ هَلْ
 يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ
 مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
 أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۚ إِنَّ
 اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨٠﴾ وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ
 بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ
 السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
 ﴿٨١﴾ أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوْ
 السَّمَاءِ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
 لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٢﴾

و آن‌ها غیر از الله، چیزی را می‌پرستند که هیچ روزی را
 برای آن‌ها از آسمان‌ها و زمین در اختیار ندارند، و (هرگز)
 نمی‌توانند. ﴿۷۳﴾ پس برای الله مثل‌ها مزینید، یقیناً الله
 می‌داند، و شما نمی‌دانید. ﴿۷۴﴾ الله مثلی زده: برده‌ی
 مملوکی را که بر هیچ چیز توانا نیست، و کسی را که از
 جانب خود، روزی نیکو بخشیده‌ایم، پس او پنهان و آشکار
 از آن (روزی) انفاق می‌کند، آیا (این دو نفر) برابرند؟! ^(۱)
 ستایش مخصوص الله است، بلکه بیشترشان نمی‌دانند.
 ﴿۷۵﴾ و الله مثل (دیگری) زده است: دو مرد را، که یکی
 از آن دو، گنگ است، و بر هیچ چیزی توانا نیست، سر
 بار صاحب (و مولای) خود است، هر کجا او را بفرستد،
 هیچ خیری را نمی‌آورد. (و مأموریتش را خوب انجام
 نمی‌دهد). آیا او و کسی که به عدل فرمان می‌دهد، و خود
 بر راه مستقیم قرار دارد، برابر است؟! ﴿۷۶﴾ (علم) غیب
 آسمان‌ها و زمین از آن الله است (و تنها او همه را می‌داند)
 و امر قیامت مانند چشم برهم‌زدن و یا از آن هم نزدیک‌تر
 است، بی‌گمان الله بر همه چیز تواناست. ﴿۷۷﴾ و الله شما
 را از شکم مادران‌تان بیرون آورد، در حالی که هیچ چیز
 نمی‌دانستید، و برای شما گوش و دیدگان و دل‌ها پدید
 آورد، شاید سپاس گزایید. ﴿۷۸﴾ آیا آن‌ها به پرندگانی
 که درجۂ آسمان مسخر (فرمان الله) هستند، نمی‌نگرند،
 مسلماً در این (امر) نشانه‌هایی است برای گروهی که ایمان
 می‌آورند. ﴿۷۹﴾

۱- مطلب این است که با این که برده و شخص آزاد هردو انسان‌اند و مخلوق
 می‌باشند و نیز در بسیاری از چیزها باهم مشترکند، ولی باز هم از لحاظ
 درجه و منزلت یکسان شمرده نشده‌اند. پس چگونه می‌شود بت‌ها را با الله
 متعال یکسان قرار داد؟

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ^۱ وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثْنَا وَمِثْقَالًا إِلَى حِينٍ^۲ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُم سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمُ بَأْسَكُمْ^۳ كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ^۴ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْغُ الْمُمِينُ^۵ يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ^۶ وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ^۷ وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا تُخَفِّفْ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ^۸ وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَائُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ^۹ فَأَلْقُوا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ^{۱۰} وَالْقَوَا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَامُ^{۱۱} وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ^{۱۲}

و الله برای شما از خانه‌هایتان جای آرامش (و سکونت) قرار داد، و از پوست چهار پایان (نیز) برای شما خانه‌هایی (= خیمه‌هایی) قرار داد که آنرا در روز کوچ کردن‌تان و روز اقامت‌تان سبک می‌یابید (و به آسانی آنرا جا بجا می‌کنید) و از پشم‌هایش و کرک‌هایش و موهایش اثاثیه (خانه) و متاع (و اسباب و وسایل زندگی) تا مدت معینی (برای‌تان) قرار داد. ﴿۸۰﴾ و (نیز) الله از آنچه آفریده است سایه‌هایی برای شما قرار داده، و از کوه‌ها پناه‌گاه‌هایی برای شما قرار داده است، و برای شما جامه‌هایی برای شما قرار داد که شما را از از گرما (و سرما) حفظ می‌کند، و جامه‌هایی که شما را در (هنگام) جنگ (و درگیری) مصون می‌دارد. این گونه (الله) نعمت‌هایش را بر شما تمام می‌کند، باشد که تسلیم (فرمان او) شوید. ﴿۸۱﴾ پس (ای پیامبر!) اگر (آنها) روی گردانند؛ جزاین نیست که بر (عهده‌ی) تو ابلاغ آشکار است. ﴿۸۲﴾ (آنها) نعمت الله را می‌شناسند، سپس انکارش می‌کنند، و بیشترشان کافرنند. ﴿۸۳﴾ و روزی که از هر امتی گواهی (بر آنان) بر می‌انگیزیم، آنگاه به کسانی که کافر شدند، اجازه‌ی (سخن گفتن) داده نمی‌شود، و نه از آنها تقاضای توبه (و عذرخواهی) می‌شود. ﴿۸۴﴾ و کسانی که ستم کردند، هنگامی که عذاب را ببینند، پس نه از (عذاب) آنها کاسته می‌شود، و نه آنها مهلت می‌یابند. ﴿۸۵﴾ و کسانی که شرک ورزیدند هنگامی که شریکان (= معبودهایی خود ساخته‌ی) خود را ببینند، می‌گویند: «پروردگارا! اینان شریکان (و معبودان) ما هستند، کسانی که ما به جای تو می‌خواندیم». آنگاه (معبودان‌شان) به آنها پاسخ می‌دهند: «به راستی که شما دروغگو هستید» ﴿۸۶﴾ و در آن روز (همگی) در پیشگاه الله تسلیم شوند، و (تمام) آنچه را افتراء می‌بستند، از (نظر) آنان گم (و نابود) شوند. ﴿۸۷﴾

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ
 عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾
 وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِّنْ أَنْفُسِهِمْ
 وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰؤُلَاءِ ۚ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ
 الْكِتَابَ تَبَيِّنًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ
 لِّلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ
 وَإِيتَايِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ
 وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ۚ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
 ﴿٩٠﴾ وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا
 الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ
 عَلَيْكُمْ كَفِيلًا ۚ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾
 وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ
 أَنْكَبَتْ أَتَخَذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ
 تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ ۚ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ
 بِهِ ۚ وَلِيُبَيِّنَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ
 ﴿٩٢﴾ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ
 يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ وَلَتَسْأَلُنَّ عَمَّا
 كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

کسانی که کافر شدند و (مردم را) از راه الله باز داشتند، به
 (کیفر) آنکه فساد می کردند، عذابی بر عذابشان
 خواهیم افزود. ﴿۸۸﴾ و روزی که در (میان) هر امتی،
 گواهی از خودشان بر آن‌ها بر می‌انگیزیم، و تو را بر
 آن‌ها گواه آوریم. و (ما این) کتاب را بر تو نازل کردیم،
 که بیانگر همه چیز، و هدایت و رحمت و بشارت برای
 مسلمانان است. ﴿۸۹﴾ به راستی الله به عدل و احسان و
 بخشش به نزدیکان فرمان می‌دهد^(۱)، و از فحشا و منکر و
 ستم نهی می‌کند، و شما را پند می‌دهد؛ شاید متذکر
 شوید. ﴿۹۰﴾ و به عهد (و پیمان) الله وفا کنید، هرگاه
 عهد (و پیمان) بستید، و سوگندها را پس از محکم
 ساختنش نشکنید، درحالی که شما الله را کفیل (و ضامن)
 بر خود قرار داده‌اید، یقیناً الله آنچه را می‌کنید؛ می‌داند.
 ﴿۹۱﴾ و مانند آن زن نباشید که پشم‌های تاییده‌ی خود
 را پس از محکم شدن وا می‌تابد. (و قطعه قطعه می‌کند)،
 که سوگندهای خود را وسیله‌ی (خیانت و) فریب سازید،
 به خاطر اینکه گروهی از گروه (دیگر) بیشتر است. جز
 این نیست که الله شما را با این وسیله آزمایش می‌کند،
 یقیناً روز قیامت، آنچه را در آن اختلاف می‌کردید، برای
 شما روشن خواهد کرد. ﴿۹۲﴾ و اگر الله می‌خواست
 همه‌ی شما را یک امت قرار می‌داد، و لیکن هر کس را
 بخواهد؛ گمراه می‌کند، و هر کس را بخواهد؛ هدایت
 می‌نماید، و قطعاً از آنچه می‌کردید، بازخواست خواهید
 شد. ﴿۹۳﴾

۱- نزدیکان درجاتی هستند، به ترتیب نخست پدر و مادر، سپس فرزندان، سپس
 برادر و خواهر، سپس عمو و عمه سپس دایی و خاله سپس نزدیکان دیگر.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَرِلَ قَدَمٌ
 بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا أَلْسُوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ
 اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ
 ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ
 تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾ مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ
 بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا
 كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ
 ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً
 وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 ﴿٩٧﴾ فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ
 الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾ إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطٰنٌ عَلَى
 الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا
 سُلْطٰنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ
 مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا بَدَلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ
 وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنْزِلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ
 أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾ قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ
 مِن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهُدًى
 وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

و سو گندهایتان را وسیله‌ی (خیانت و) فریب در میان خود
 قرار ندهید، که (مبادا) گامی بعد از استواری اش (بر ایمان)
 متزلزل شود، و به خاطر باز داشتن (مردم) از راه الله، بدی
 آن را (در دنیا) بچشید، و (در آخرت) برای شما عذاب
 بزرگی خواهد بود. ﴿۹۴﴾ و پیمان (و عهد) الله را به بهای
 اندک نفروشید، اگر بدانید! آنچه نزد الله است، یقیناً برای
 شما بهتر است. ﴿۹۵﴾ آنچه نزد شماست، فنا می‌شود، و
 آنچه نزد الله است باقی است، و قطعاً به کسانی که صبر
 کردند، پاداش‌شان را به (حسب) بهترین اعمالی که انجام
 می‌دادند؛ می‌دهیم. ﴿۹۶﴾ هر کسی که کار شایسته‌ای
 انجام دهد، (خواه) مرد باشد یا زن، در حالی که مؤمن
 است، او را به حیاتی پاک زنده می‌داریم، و مسلماً
 پاداش‌شان را به (حسب) بهترین اعمالی که انجام می‌دادند؛
 به آن‌ها می‌دهیم. ﴿۹۷﴾ پس هنگامی که قرآن می‌خوانی،
 از (شر) شیطان رانده شده، به الله پناه ببر. ﴿۹۸﴾ بی‌گمان
 او بر کسانی که ایمان آورده‌اند و بر پروردگارشان توکل
 می‌کنند، (هیچ) تسلطی ندارد. ﴿۹۹﴾ تسلط او تنها بر
 کسانی است که او را به دوستی (و سرپرستی) خود بر
 گزیده‌اند، و کسانی که (به پیروی از وی) به او (= الله)
 شرک می‌ورزند. ﴿۱۰۰﴾ و هنگامی که آیه‌ی را به جای
 آیه‌ی دیگر جای‌گزین (= نسخ) کنیم - و الله به آنچه که
 نازل می‌کند، داناتر است - (آن‌ها) گویند: «بی‌گمان تو
 افترا زنی» (هرگز چنین نیست) بلکه بیشتر آن‌ها نمی‌دانند.
 ﴿۱۰۱﴾ بگو: «روح القدس (= جبرئیل) آن را از جانب
 پروردگارت به حق نازل کرده است، تا کسانی را که
 ایمان آورده‌اند، ثابت قدم گردانند، و برای (عموم)
 مسلمانان هدایت و بشارت باشد». ﴿۱۰۲﴾

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ ﴿١٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٥﴾ مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعَتْهُمُ وَأَبْصَرَهُمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٨﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَسِرُونَ ﴿١٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

و به راستی (ما) می دانیم که آن ها می گویند: «همانا بشری (این آیات را) به او آموزش می دهد» در حالی که زبان کسی که این ها به او نسبت می دهند عجمی (= غیر عربی) است، و این (قرآن به) زبان عربی آشکار است. ﴿۱۰۳﴾ یقیناً کسانی که به آیات الله ایمان نمی آورند، الله آن ها را هدایت نمی کند، و برای آن ها عذاب دردناکی است. ﴿۱۰۴﴾ تنها کسانی دروغ می بندند که به آیات الله ایمان ندارند، و ایشانند که دروغگویان (واقعی) هستند. ﴿۱۰۵﴾ کسی که بعد از ایمانش به الله کافر شود (باز خواست می شود) مگر کسی که به زور (به کفر) و داشته شود در حالی که قلبش به ایمان آرام باشد،^(۱) لیکن کسی که سینه‌ی خود را برای (پذیرش) کفر بگشاید، پس خشم الله بر آن هاست، و برای آن ها عذاب بزرگی است. ﴿۱۰۶﴾ این به (خاطر) آن است که زندگی دنیا را بر آخرت ترجیح دادند، و همانا الله گروه کافران (لجوج) را هدایت نمی کند. ﴿۱۰۷﴾ اینان کسانی هستند که (بر اثر گناهان شان) الله بر دل های شان و گوش شان و چشمان شان مهر نهاده است، و اینان غافلان (واقعی) هستند. ﴿۱۰۸﴾ بدون شک آن ها در آخرت زیانکارانند. ﴿۱۰۹﴾ آنگاه پروردگارتو برای کسانی که هجرت کردند، بعد از آن که شکنجه (و عذاب) کشیدند (تا سخن کفر بگویند) سپس (در راه الله) جهاد کردند، و صبر نمودند، بی گمان پروردگارت بعد از این (رنج ها) آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۱۱۰﴾

۱- اهل علم بر این اجماع کرده اند که اگر شخصی به کفر آوردن مجبور کرده شود، و او برای نجات جان خویش مرتکب به کفر قولی و فعلی گردد ولی قلباً ایمان داشته باشد، کافر نخواهد بود.

* يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَدِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفَّى
 كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾
 وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ ءَامِنَةً مُّطْمَئِنَّةً
 يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعَمِ
 اللَّهِ فَأَذَقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا
 كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ
 مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١١٣﴾
 فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ حَلَلًا طَيِّبًا
 وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِن كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١١٤﴾
 إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَلَحْمَ الْخَزِيرِ
 وَمَا أَهْلَ لَغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۖ فَمَنْ أَضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا
 عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٥﴾ وَلَا تَقُولُوا لِمَا
 تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا
 حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ
 عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾ مَتَّعْ قَلِيلٌ وَهُمْ
 عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا
 قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا
 أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

(به یاد آورید روز قیامت، آن) روزی که هر کس (به دفاع)
 از خود به مجادله بر می خیزد، و به هر کسی (پاداش) آنچه
 کرده است؛ به طور کامل (و تمام) داده می شود، و به آن ها
 ستم نخواهد شد. ﴿۱۱۱﴾ و الله مثلی زده است: قریه ی که
 ایمن و آسوده بود، همواره روزی اش به فراوانی از هر جا
 می رسید، پس (اهلش) به نعمت های الله ناسپاسی کردند،
 آنگاه الله به (کیفر) آنچه که انجام می دادند؛ لباس
 گرسنگی و ترس (و نا امنی) را بر آن ها پوشانید (و طعمش
 را چشانید). ﴿۱۱۲﴾ و به راستی پیامبری از خودشان به
 سوی آن ها آمد، پس او را تکذیب کردند، آنگاه در
 حالی که ظالم بودند، عذاب (الهی) آن ها را فرو گرفت.
 ﴿۱۱۳﴾ پس از آنچه که الله به شما روزی داده است؛
 حلال (و) پاکیزه بخورید، و شکر و نعمت الله را بجای
 می آورید، اگر او را می پرستید. ﴿۱۱۴﴾ (الله) تنها مردار، و
 خون و گوشت خوک و آنچه را که (هنگام ذبح) نام غیر
 الله بر آن برده شده است؛ بر شما حرام کرده است، پس
 کسی که ناچار شود در حالی که نه ستمکار باشد و نه از حد
 تجاوز کند (و از آن ها بخورد) پس بی گمان الله آمرزنده ی
 مهربان است. ﴿۱۱۵﴾ و چیزی را که زبان تان به دروغ
 توصیف می کند؛ نگوئید: «این حلال است، و آن حرام» تا
 بر الله افترا ببندید، یقیناً کسانی که بر الله افترا می بندند؛
 رستگار نمی شوند. ﴿۱۱۶﴾ (در این دنیا) بهره ی اندک
 (نصیب شان می شود) و برای آن ها (در آخرت) عذاب
 دردناک است. ﴿۱۱۷﴾ و بر کسانی که یهودی شدند؛ حرام
 کرده بودیم، چیزهای را که پیش از این بر تو حکایت
 کردیم، و (ما) به آن ها ستم نکردیم، و لیکن آن ها به
 خودشان ستم کردند. ﴿۱۱۸﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا الشُّوْءَ جَهَنَّمَةً ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٩﴾ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾ شَاكِرًا لِأَنْعُمِهِ ۚ أَجْتَبَنَاهُ وَهَدَيْنَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾ وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٢٢﴾ ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾ إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ ۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾ أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ ۖ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ ۖ وَجَدِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٥﴾ وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ ۖ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿١٢٦﴾ وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ ۚ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٧﴾ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

سپس پروردگار تو برای کسانی که از روی جهالت بدی کردند، آنگاه بعد از آن توبه کردند، و (اعمال خود را) اصلاح کردند، یقیناً پروردگارت بعد از آنکه (توبه، برای آن‌ها) آمرزنده‌ی مهربان است. ﴿۱۱۹﴾ به راستی ابراهیم (به تنهایی) امتی بود، فرمانبردار الله، حنیف (= خالی از انحراف) بود و (هرگز) از مشرکان نبود. ^(۱) ﴿۱۲۰﴾ شکر گزار نعمت‌های الله بود، (الله) او را برگزید، و به راه راست هدایتش نمود. ﴿۱۲۱﴾ (ما) در دنیا به او نیکی عطا کردیم؛ و قطعاً او در آخرت از صالحان است. ﴿۱۲۲﴾ سپس به تو (ای پیامبر!) وحی کردیم که از آیین ابراهیم که حنیف بود و از مشرکان نبود؛ پیروی کن. ﴿۱۲۳﴾ (رعایت تعظیم روز) شنبه تنها بر کسانی که در آن اختلاف کردند (بعنوان مجازات) مقرر شد، و بی‌گمان پروردگارت روز قیامت در آنچه اختلاف می‌کردند؛ میان آن‌ها داوری می‌کند. ﴿۱۲۴﴾ با حکمت و پند نیکو (مردم را) به راه پروردگارت دعوت نما، و با روشی که نیکوتر است، با آن‌ها (بحث و) مناظره کن، بی‌تردید پروردگارت به (حال) کسی که از راه او گمراه شده است؛ داناتر است، و (نیز) او به هدایت یافتگان؛ داناتر است. ﴿۱۲۵﴾ و اگر خواستید مجازات کنید، پس چنان مجازات کنید که شما را مجازات کرده‌اند، و اگر صبر نمایید، مسلماً آن برای صابران بهتر است. ﴿۱۲۶﴾ و (ای پیامبر گرامی) صبر کن و صبر تو جز به (توفیق) الله نیست، و بر آن‌ها اندوهگین مشو، و از آنچه مکر می‌ورزند؛ دلتنگ مباش. ﴿۱۲۷﴾ همانا الله با کسانی است که تقوا پیشه کردند، و کسانی که نیکوکارانند. ﴿۱۲۸﴾

سورة الإسراء

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَنَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ
 الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي
 بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ ءَايَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
 الْبَصِيرُ ﴿١﴾ وَءَاتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى
 لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُوا مِن دُونِي وَكِيلًا ﴿٢﴾
 ذُرِّيَّةً مِّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا
 ﴿٣﴾ وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ
 فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوقًا كَبِيرًا ﴿٤﴾ فَإِذَا
 جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَا أُولَى
 بَاسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا
 مَّفْعُولًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ
 وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ
 نَفِيرًا ﴿٦﴾ إِن أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ وَإِنْ
 أَسَأْتُمْ فَلَهَا ﴿٧﴾ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسْئَلُوا
 وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ
 أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا ﴿٨﴾

سورة اسراء

به نام الله بخشنده مهربان

پاک و منزّه است کسی که بنده اش را شبی از مسجد الحرام
 به مسجد الأقصى - که گرداگردش را برکت داده ایم برد؛ تا
 برخی از آیات خود را به او بنمایانیم، بی گمان اوست که
 شنوای بیناست. ﴿۱﴾ و (ما) به موسی کتاب (تورات) دادیم،
 و آن را (مایه ی) هدایت برای بنی اسرائیل گردانیدیم، (و
 فرمودیم): که جز من کارسازی بر مگزینید. ﴿۲﴾ ای
 فرزندان کسانی که با نوح (بر کشتی) سوار کردیم، به راستی
 او (= نوح) بنده ای شکر گزار بود. ﴿۳﴾ و (ما) به بنی
 اسرائیل در کتاب (تورات) وحی کردیم که دو بار در زمین
 فساد خواهید کرد، و برتری جویی (و طغیان) بزرگی خواهید
 نمود. ﴿۴﴾ پس هنگامی که وعده ی نخستین آن دو (بار) فرا
 رسد؛ گروهی از بندگان بسیار نیرومند (پیکار جوی) خود را
 بر شما برانگیزیم (تا شما را درهم کوبند و نابود کنند) پس
 (برای قتل و کشتار) درون خانه ها را جستجو کنند، و این
 وعده شدنی (و قطعی) است. ﴿۵﴾ آنگاه شما را بر آن ها
 چیره گردانیم، و شما را با اموال و فرزندان یاری تان کنیم، و
 (تعداد) نفرت شما را بیشتر (از دشمن) گردانیم. ﴿۶﴾ اگر
 نیکی کنید، به خودتان نیکی کرده اید، و اگر بدی کنید، باز
 به خود کرده اید، پس هنگامی که وعده ی دیگر فرا رسد،
 (چنان دشمنان بر شما مسلط هستند که) آثار غم و اندوه در
 چهره هایتان ظاهر می شود، و به مسجد (الأقصى) در آیند؛
 همان گونه که در مرتبه ی اول وارد شدند، و آنچه را زیر
 سلطه ی خود یابند؛ یکسره نابود گردانند. ﴿۷﴾

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدتُمْ عُدتْنَا وَجَعَلْنَا
 جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ
 يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ
 يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾ وَأَنَّ
 الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا
 ﴿١٠﴾ وَيَدْعُ الْإِنْسَنُ بِالْشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ
 الْإِنْسَنُ عَجُولًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ
 فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً
 لِتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ
 وَالْحِسَابَ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ
 إِنْسَنٍ أَلْزَمْنَاهُ طَبْعَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ
 الْقِيَمَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ﴿١٣﴾ أَقْرَأَ كِتَابَكَ
 كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٤﴾ مِّن
 أَهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا
 يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَمَا كُنَّا
 مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَإِذَا أَرَدْنَا أَن
 نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا
 الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن
 الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ
 خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

امید است که پروردگارتان به شما رحم فرماید، و اگر
 برگردید، ما هم باز می گردیم، و جهنم را برای کافران زندان
 قرار داده ایم. ﴿۸﴾ بی شک این قرآن، به راهی که آن
 استوارترین راه است؛ هدایت می کند، و به مؤمنانی که
 کارهای شایسته انجام می دهند بشارت می دهد که برای آن ها
 پاداش بزرگی است. ﴿۹﴾ و این که برای کسانی که به
 آخرت ایمان ندارند عذاب دردناکی را آماده کرده ایم.
 ﴿۱۰﴾ و انسان بدی ها را می طلبد، آن گونه که نیکی ها را
 طلب می کند، و انسان همیشه عجول است. ﴿۱۱﴾ و (ما)
 شب و روز را دو نشانه قرار دادیم، پس نشانه شب را محو
 کردیم، و نشانه ی روز را روشنی بخش ساختیم، تا (در پرتو
 آن) از پروردگارتان فضل (و روزی) بجوید، و تا شمارش
 سال ها و حساب را بدانید، و هر چیز را به تفصیل بیان
 کرده ایم. ﴿۱۲﴾ و هر انسانی اعمال (خیر و شرش) را در
 گردنش آویخته ایم، و روز قیامت کتابی برای او بیرون
 می آوریم که آن را سرگشوده می بینید (که همانا نامه ی
 اعمالش است). ﴿۱۳﴾ (و به او می فرماییم): کتابت را بخوان،
 کافی است که امروز خود حساب گر خویش باشی. ﴿۱۴﴾
 کسی که هدایت یابد برای خود هدایت یافته است، و
 کسی که گمراه گردد، فقط به زیان خود گمراه شده است. و
 هیچ کس بار (گناه) دیگری را به دوش نمی کشد، و ما هرگز
 عذاب نخواهیم کرد؛ مگر آنکه پیامبری بفرستیم. ﴿۱۵﴾ و
 هنگامی که بخواهیم دیاری را نابود کنیم، به مترفین (و
 سرکشان) آنجا فرمان (اطاعت) می دهیم، پس چون در آنجا
 به فسق (و فساد) برخاستند، آنگاه وعده ی (عذاب) بر آن ها
 محقق می گردد، پس آن ها را به کلی نابود گردانیم. ﴿۱۶﴾ و
 چه بسیار نسل ها را که بعد از نوح (زندگی می کردند) هلاک
 کردیم، و کافی است که پروردگارت (نسبت) به گناهان
 بندگانش دانای بیناست. ﴿۱۷﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ
لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مَذْمُومًا
مَدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾
كُلًّا نُمِدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ
عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ أَنْظِرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا
بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَلَٰئِذَا خِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَتٍ وَأَكْبَرُ
تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ
مَذْمُومًا مَّخْذُومًا ﴿٢٢﴾ * وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا
إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۚ إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ
الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَفٍ وَلَا
تَهَرَّهْمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَأَخْفِضْ
لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا
كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴿٢٤﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ
إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ
غُفُورًا ﴿٢٥﴾ وَءَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ
وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ
كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ ط وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ
كَفُورًا ﴿٢٧﴾

هر کس که (دنیای) زود گذر را بخواهد، در آن (دنیا) برای
هر که بخواهیم؛ همان اندازه که بخواهیم؛ زود خواهیم داد،
سپس جهنم را برای او قرار خواهیم داد که نکوهیده‌ی مردود
در (آتش سوزان) آن درآید. ﴿۱۸﴾ و کسی که (سرای)
آخرت را بخواهد، و برای آن سعی و تلاش خود را بکند، در
حالی که مؤمن باشد، پس اینان سعی (و تلاش) شان مشكور
است (و پاداش داده خواهد شد). ﴿۱۹﴾ هر یک از اینان و
آنان (از هر دو گروه) از عطای پروردگارت (بهره و) کمک
می‌دهیم، و عطای پروردگارت هرگز (از کسی) باز داشته
شده نیست (مؤمن و کافر همه از نعمت‌های دنیوی بهره‌مند
می‌شوند) ﴿۲۰﴾ بنگر چگونه بعضی را بر بعضی دیگر برتری
داده‌ایم، و یقیناً درجات آخرت و برتری‌هایش از این هم
بیشتر است. ﴿۲۱﴾ (هرگز) معبود دیگری را با الله (شریک)
قرار مده، که آنگاه نکوهیده‌ی خوار (بی یار و یاور) خواهی
نشت. ﴿۲۲﴾ و پروردگارت (چنین) مقرر داشته است که:
جز او را نپرستید، و به پدر و مادر نیکی کنید، هرگاه یکی از
آن دو، یا هر دوی آنها نزد تو به سن پیری رسند، (حتی) به
آنها (کلمه‌ی) اف (= کمترین کلمه رنج آور) نگو، و بر
(سر) آنها فریاد زن، و با نیکی (و بزرگواری) با آنها سخن
بگو. ﴿۲۳﴾ و از روی مهربانی بال فروتنی (و خاکساری)
برای آنها فرود آور، و بگو: «پروردگارا! به آنان رحمت
آور، همان گونه که مرا در کودکی پرورش دادند». ﴿۲۴﴾
پروردگار شما به آنچه در دل‌های تان است؛ آگاه‌تر است،
اگر صالح باشید، بی گمان او برای توبه کنندگان آمرزنده
است. ﴿۲۵﴾ و حق خویشاوندان را پرداز، و (همچنین حق)
مسکین، و در راه مانده را (پرداز) و هرگز اسراف (و تبذیر)
نکن. ﴿۲۶﴾ به راستی که تبذیر کنندگان؛ برادران شیاطین
هستند، و شیطان نسبت به پروردگارش بسیار ناسپاس است.

وَأِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمْ أَبْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَّيْسُورًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ حَشِيَّةَ إِمْلَاقٍ لَّحْنُ نَرزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِن قَتَلْتَهُمْ كَانَ خَطَاً كَبِيرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرُبُوا الزِّنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴿٣٤﴾ وَأَوْفُوا بِالْكِيلِ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِندَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

و اگر به انتظار رحمتی از پروردگارت که به آن امیدواری، از آنان (= مسکینان و در راه ماندگان) اعراض کنی، پس با گفتاری نرم با آنان سخن بگو. ﴿۲۸﴾ و (هرگز) دستت را به گردن خوددت نبند، (و ترک انفاق منما) و بیش از حد آن را مگشا، آنگاه سرزنش شده‌ی درمانده بنشینی. ﴿۲۹﴾ یقیناً پروردگارت روزی را برای هرکس که بخواهد گشاده و (یا) تنگ می‌دارد، بی‌گمان او به بندگانش دانای بیناست. ﴿۳۰﴾ و فرزندان تان را از ترس تنگدستی نکشید، ما آن‌ها و شما را روزی می‌دهیم، به راستی کشتن آن‌ها گناه بزرگی است. ﴿۳۱﴾ و نزدیک زنا نشوید، که کار بسیار زشت، و بد راهی است! ﴿۳۲﴾ و جانی که الله (خونش را) حرام شمرده، جز به حق نکشید، و کسی که مظلوم کشته شود، برای و لیش (برای حق قصاص) قدرتی قرار داده‌ایم، پس در کشتن (و خون‌خواهی) اسراف نکند، بی‌گمان او مورد حمایت است. ﴿۳۳﴾ و به مال یتیم نزدیک نشوید، جز به روشی که آن بهتر است، تا آنکه به (حد بلوغ) و رشدش برسد، و به عهد (خویش) وفا کنید، بی‌گمان از عهد سؤال می‌شود. ﴿۳۴﴾ و هنگامی که پیمان‌ه می‌کنید، پیمان‌ه را کامل (و تمام) دهید، و با ترازوی درست وزن کنید، این برای شما بهتر و عاقبتش نیکوتر است. ﴿۳۵﴾ و از آنچه به آن علم نداری، پیروی نکن، بدون شک گوش و چشم و دل، هر یک از این‌ها از آن باز خواست خواهند شد. ﴿۳۶﴾ و در (روی) زمین با تکبر راه مرو، بی‌گمان تو نمی‌توانی زمین را بشکافی، و (هرگز) در بلندی (و قامت) به کوه‌ها نمی‌رسی. ﴿۳۷﴾ همه‌ی این کارهای (ذکر شده) بدی (و گناه) آن نزد پروردگارت ناپسند است. ﴿۳۸﴾

ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ۖ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا ﴿٤١﴾ أَفَأَصْفَكَ رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنثًا ۚ إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٣﴾ قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ ءَالِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذَا لَا بَتَّغُوا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤٥﴾ تَسْبِيحٌ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ ۚ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٦﴾ وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَّسْتُورًا ﴿٤٧﴾ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ، وَلَوْ أَعْلَمَ عَلَىٰ أَذْبَرِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٨﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ ۖ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ﴿٤٩﴾ أَنْظِرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٥٠﴾ وَقَالُوا ءَإِذَا كُنَّا عِظْمًا وَّرُفَّتًا ءَأَنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٥١﴾

این (احکام) از آن حکمتی است که پروردگارت به تو وحی فرستاده، و هرگز معبودی را با الله قرار نده، که نکوهیده‌ی مطرود در جهنم افکنده می‌شوی. ﴿۳۹﴾ آیا پروردگارتان برای شما پسران برگزید، و (خودش) از فرشتگان دختران را برگزیده است؟! بی‌گمان شما سخن بزرگ (و زشتی) می‌گویید. ﴿۴۰﴾ و به راستی

(ما) در این قرآن (سخنان) گوناگون آوردیم، تا متذکر شوند، ولی جز به رمیدن‌شان نمی‌افزاید. ﴿۴۱﴾ (ای پیامبر!) بگو: «اگر آن چنان که آن‌ها (= مشرکان) می‌گویند با او معبودانی بود، در این صورت، (معبودان) سعی می‌کردند راهی به سوی (الله) صاحب عرش پیدا کنند» ﴿۴۲﴾ او منزّه و پاک است، و از آنچه آن‌ها می‌گویند بسا برتر است. ﴿۴۳﴾ آسمان‌های هفتگانه و زمین و هرکس که در آن‌هاست همه تسبیح او می‌گویند، و هیچ چیز نیست؛ مگر آنکه به ستایش او تسبیح می‌گوید، و لیکن شما تسبیح آن‌ها را در نمی‌یابید، بی‌گمان او بردبار آمرزنده است. ﴿۴۴﴾ (ای پیامبر!) هنگامی که قرآن بخوانی، میان تو و میان کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند، پرده‌ای پوشیده قرار می‌دهیم. ﴿۴۵﴾ و بر دل‌های شان پوشش‌هایی قرار می‌دهیم تا آن را در نیابند، و در گوش‌هایشان سنگینی (می‌گذاریم که نشنوند). و چون پروردگارت را در قرآن به یگانگی یاد کنی، آن‌ها با نفرت پشت می‌کنند (و می‌گریزند). ﴿۴۶﴾ و چون به تو گوش فرا می‌دهند، ما داناتریم به چه (منظور) به آن (= قرآن) گوش فرا می‌دهند، و (نیز) هنگامی که آنان نجوی می‌کنند، آنگاه که ستمگران می‌گویند: «شما جز از مردی که جادو شده پیروی نمی‌کنید». ﴿۴۷﴾ بنگر چگونه برای تو مثل‌ها زدند، پس گمراه شدند، لذا نمی‌توانند راهی (به سوی حق) بیابند. ﴿۴۸﴾ و (کافران) گفتند: «آیا هنگامی که ما استخوان‌هایی (پوسیده) و پراکنده‌ای شدید، آیا دگر بار با آفرینش تازه‌ای برانگیخته خواهیم شد؟!» ﴿۴۹﴾

﴿قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا﴾ ﴿۵۱﴾ أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ﴿۵۲﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿۵۳﴾ وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿۵۴﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنَّ يَشَاءُ يَرْحَمَكُمُ أَوْ إِنْ يَشَاءُ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿۵۵﴾ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَى بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿۵۶﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿۵۷﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿۵۸﴾ وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَمَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿۵۹﴾

بگو: «سنگ باشید یا آهن، ﴿۵۰﴾ یا (هر) مخلوقی که در خاطرتان بزرگ می‌نماید، (باز هم) الله قادر است شما را دوباره زنده کند». پس خواهند گفت: «چه کسی ما را باز می‌گرداند؟!» بگو: «(همان) کسی که نخستین بار شما را آفرید». پس آنان سرهایشان را (از روی تردید) به تو می‌جنبانند و می‌گویند: «آن چه زمانی خواهد بود؟!»

بگو: «شاید که نزدیک باشد، ﴿۵۱﴾ روزی که (الله) شما را (از قبرهایتان) فرا می‌خواند، پس شما هم سپاس گویان (دعوت) او را اجابت می‌کنید، و می‌پندارید جز مدت کوتاهی (در دنیا) درنگ نکرده‌اید». ﴿۵۲﴾ و به بندگانم بگو: «(با یکدیگر) سخنی بگویند که آن بهترین باشد، بی‌گمان شیطان میان آن‌ها فتنه (و فساد) می‌کند، به راستی که شیطان دشمن آشکاری برای انسان است». ﴿۵۳﴾ و پروردگار شما به (حال) شما داناتر است، اگر بخواهد بر شما رحمت می‌آورد، یا اگر بخواهد عذاب‌تان می‌کند، و (ای پیامبر!) ما تو را بر آن‌ها نگهبان نفرستاده‌ایم. ﴿۵۴﴾ پروردگار تو، به (حال هر) کسی که در آسمان‌ها و زمین است، داناتر است، و به راستی (ما) بعضی پیامبران را بر بعضی (دیگر) برتری دادیم، و به داود زبور عطا کردیم. ﴿۵۵﴾ (ای پیامبر!) بگو: «کسانی را که به جای او (معبود خود) می‌پندارید؛ بخوانید، پس آن‌ها نه می‌توانند بلا (و مشکلی) را از شما دور سازند، و نه تغییر دهند. ﴿۵۶﴾ کسانی را که (کافران) آنان را می‌خوانند، خودشان به سوی پروردگارشان وسیله‌ی (تقرب) می‌جویند، که کدام یک از آن‌ها نزدیک‌ترند، و به رحمت او امیدوارند و از عذابش می‌ترسند، بی‌گمان عذاب پروردگار همواره ترسناک است». ﴿۵۷﴾ و هیچ (آبادی و) قریه‌ای (از قریه‌های یاغیان و مفسدان) نیست؛ مگر اینکه پیش از (فرا رسیدن) روز قیامت، ما آنان را هلاک خواهیم کرد، یا به عذاب شدیدی عذاب‌شان می‌کنیم، این در کتاب (= لوح محفوظ) ثبت است. ﴿۵۸﴾

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأُولُونَ ۚ وَآتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا ۚ وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُحُوفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ﴿٦٠﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ﴿٦١﴾ قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَنْ أُخْرَتَنِي إِلَى يَوْمِ الْفَيْصَةِ لَا حَتَّيْكُ بِذُنُوبِهِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَذْهَبَ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا ﴿٦٣﴾ وَأَسْتَفْزِزُ مَنْ أَسْتَفْعَتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَدَّهُمْ ۚ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٦٤﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٦٥﴾ رَبُّكُمْ الَّذِي يُزْجِي لَكُمْ الْفَلَكَ فِي الْبَحْرِ لِيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ كَارٍ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾

و (هیچ چیز) ما را از فرستادن معجزات باز نداشت؛ جز اینکه پیشینیان آن را تکذیب کردند، و به (قوم) ثمود، ماده شتر که (معجزه‌ای) روشن گر بود، دادیم، پس (آنها) به آن ستم کردند (و آن را کشتند). و ما معجزات را جز برای ترسانیدن نمی‌فرستیم. ﴿۵۹﴾ (و ای پیامبر! به یاد آور) هنگامی را که به تو گفتیم: «بی‌شک پروردگارت به مردم احاطه (کامل) دارد، و رؤیایی را که (در شب اسراء و معراج عیاناً) به تو نشان دادیم و (همچنین) درخت ملعون را در قرآن، (چیزی) جز برای آزمایش مردم قرار ندادیم، ما آنها را می‌ترسانیم، پس (این ترسانیدن) جز سرکشی بزرگ، چیزی بر آنها نمی‌افزاید». ﴿۶۰﴾ (به یاد آور) چون به فرشتگان گفتیم: «برای آدم سجده کنید» پس (همگی) سجده کردند؛ جز ابلیس که گفت: «آیا برای کسی سجده کنم که (او را) از گِل آفریده‌ای؟!». ﴿۶۱﴾ (سپس) گفت: «به من خبر بده، این کسی را که بر من برتری داده‌ای (به چه دلیل بوده است؟! اگر مرا تا روز قیامت مهلت دهی، فرزندانش را؛ جز عده‌ی کمی (گمراه و) ریشه کن خواهم کرد». ﴿۶۲﴾ (الله) فرمود: «برو، پس هر کس از آنان، از تو پیروی کند، بی‌تردید جهنم کیفر شماس، که کیفری کامل (و فراوان) است، ﴿۶۳﴾ و هر کس از آنان را که می‌توانی با صدایت برانگیزی، و با (یاری) سواران و پیادگان بر آنها بتاز، و در اموال و فرزندان با آنها شرکت جوی، و به آنها وعده بده - و شیطان جز فریب به آنها وعده نمی‌دهد - ﴿۶۴﴾ بی‌گمان تو هرگز بر بندگان من سلطه‌ای نخواهی داشت؛ و پروردگار تو برای نگهبانی آنها کافی است». ﴿۶۵﴾ پروردگار شما کسی است که کشتی را در دریا برای شما به حرکت در می‌آورد، تا از فضلش بهره‌مند شوید، بی‌گمان او نسبت به شما مهربان است. ﴿۶۶﴾

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا
 إِلَٰهَهُ ۖ فَلَمَّا نَجَّيْكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ الْإِنْسَانُ
 كَفُورًا ﴿٦٧﴾ أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ تَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبُ الْبَرِّ أَوْ
 يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا
 ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَىٰ ۖ فَيُرْسِلَ
 عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا
 تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ﴿٦٩﴾ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي
 آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ
 الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا
 تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمْئِهِمْ
 فَمَنْ أَؤْتِيَ كِتَابَهُ بِإِيمِينِهِ ۖ فَأُولَٰئِكَ يَقْرَءُونَ
 كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾ وَمَنْ كَانَتْ فِي
 هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا
 ﴿٧٢﴾ وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أُوحِيَ
 إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ ۖ وَإِذَا لَا تَخَذُوكَ خَلِيلًا
 ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَا أَنْ تَبَتَّنَا لَقَدْ كِدْتَ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ
 شَيْئًا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ إِذَا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ
 وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

و هنگامی که در دریا سختی به شما برسد، جز او همه کسانی را که می خوانید؛ فراموش می کنید، پس چون شما را به خشکی نجات دهد؛ روی می گردانید، و انسان بسیار ناسپاس است. ﴿۶۷﴾ آیا از آن که شما را به کناره ای از خشکی فرو برد؛ یا تند بادی از سنگریزه بر شما بفرستد؛ ایمن شده اید؟! آنگاه برای خود هیچ نگهبان (و کارسازی) نیابید. ﴿۶۸﴾ آیا از آن که بار دیگر شما را به دریا باز گرداند؛ سپس تند باد کوبنده ای بر شما بفرستد، آنگاه شما را به (کیفر) کفرتان غرق کند؛ ایمن شده اید؟! سپس در برابر ما بازخواست کننده (و خونخواهی برای خود) نیابید. ﴿۶۹﴾ و به راستی ما فرزندان آدم را گرمی داشتیم، و آن ها را در خشکی و دریا (بر مرکبها) حمل کردیم، و از انواع (روزیهای) پاکیزه به آن ها روزی دادیم، و آن ها را بر بسیاری از موجوداتی که آفریده ایم؛ چنانکه باید برتری بخشیدیم. ﴿۷۰﴾ (به یاد آورید) روزی را که هر گروهی را با پیشوایشان فرا خوانیم، پس کسی که نامه ی (اعمال) اش را به (دست) راستش داده شود، پس اینان نامه شان را (با شادمانی) می خوانند، و به اندازهی رشته ی شکاف هسته ی خرمایی ستم نمی بینند. ﴿۷۱﴾ و (اما) کسی که در این (دنیا از دیدن حق) نابینا بوده است؛ پس او در آخرت (نیز) نابینا و گمراه تر است. ﴿۷۲﴾ و (ای پیامبر!) نزدیک بود (مشرکان) تو را (با وسوسه های خود) از آنچه بر تو وحی کرده ایم؛ منصرف کنند، تا غیر آن را به ما نسبت دهی، و آنگاه تو را دوست خود بگیرند. ﴿۷۳﴾ و اگر (ما) تو را ثابت قدم نمی کردیم؛ به راستی نزدیک بود اندکی به آن ها تمایل کنی. ﴿۷۴﴾ (اگر چنین می کردی) آنگاه دو چندان عذاب در زندگی دنیا و دو چندان عذاب (بعد از) مرگ به تو می چشاندیم، سپس در برابر ما برای خود یآوری نمی یافتی. ﴿۷۵﴾

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفْزُوا نَكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا ۖ وَإِذَا لَا يَلْبَثُونَ خِلْفَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾
سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا ۖ وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ ۖ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ ۖ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ﴿٧٩﴾ وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ ۚ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَسَا بِنِعْمَتِنَا ۖ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوسًا ﴿٨٣﴾ شَاكِرْتَهُ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا ﴿٨٤﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ ۖ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّيْ وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِيْ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾

و نزدیک بود (با مکر و توطئه) تو را از (سرزمین) (مکه) بلغزانند، تا ترا از آن بیرون کنند، (و اگر چنین می کردند) آنگاه پس از تو جز مدت کمی (باقی) نمی ماندند. ﴿۷۶﴾ این (روش و) سنت (ما در باره ی) پیامبرانی است که پیش از تو فرستادیم، و (هرگز) برای سنت ما تغییر و دگرگونی نخواهی یافت. ﴿۷۷﴾ نماز را از زوال آفتاب (هنگام ظهر) تا تاریکی شب بر پا دار، و (نیز) قرآن فجر (= نماز صبح) را؛ بی گمان هنگام قرآن (خواندن، در نماز) فجر (فرشتگان) حاضر آیند. ﴿۷۸﴾ و پاسی از شب را (از خواب) برخیز و با آن (= قرآن) نماز بخوان، که برای تو افزون (بر دیگران) است، امید است پروردگارت تو را به مقامی پسندیده برانگیزد. ﴿۷۹﴾ و بگو: «پروردگارا! مرا به در آوردنی راست (به مدینه) در آور، و به بیرون آوردنی راست، مرا (از مکه) بیرون آور، و از سوی خود حجتی یاری کننده برایم قرار بده». ﴿۸۰﴾ و بگو: «حق آمد، و باطل نابود شد، بی گمان باطل نابود شدنی است». ﴿۸۱﴾ و از قرآن آنچه را که شفا و رحمت برای مؤمنان است؛ نازل می کنیم، و ستمکاران را جز زیان نمی افزاید. ﴿۸۲﴾ و هنگامی که برانسان نعمت بخشیم، (از حق) روی بگرداند، و (متکبرانه) پهلویش را دور کند، و هنگامی که (کمترین) بدی به او برسد، نا امید گردد. ﴿۸۳﴾ (ای پیامبر!) بگو: «هر کس به روش خود عمل می کند، پس پروردگارتان به کسی که او هدایت یافته تر است؛ داناتر است». ﴿۸۴﴾ (ای پیامبر!) از تو درباره ی روح سؤال می کنند، بگو: «روح از فرمان پروردگار من است، و جز اندکی از دانش به شما داده نشده است». ﴿۸۵﴾ و اگر بخواهیم آنچه را که به تو وحی کرده ایم؛ (از سینه ات) می بریم، آنگاه در برابر ما برای خود هیچ کار سازی (و مدد کننده ای) نخواهی یافت، ﴿۸۶﴾

إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۚ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ
كَبِيرًا ﴿٨٧﴾ قُلْ لِّينِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ
عَلَىٰ أَن يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ
وَلَوْ كَانَتْ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾ وَلَقَدْ
صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ
أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا لَن نُّؤْمِنَ
لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿٩٠﴾ أَوْ
تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ خَيْلٍ وَعَنْبٍ فَتُفَجَّرَ الْأَنْهَارُ
خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾ أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءُ كَمَا زَعَمَتْ
عَلَيْنَا كِسْفًا أَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَبِيلًا ﴿٩٢﴾ أَوْ
يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرَفٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِي السَّمَاءِ وَلَن
نُّؤْمِنَ لِرُقِّيكَ حَتَّىٰ تُنْزِلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَّقْرُؤُهُ ۚ قُلْ
سُبْحَانَ رَبِّيَ هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٣﴾ وَمَا
مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَن
قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٤﴾ قُلْ لَّوْ كَانَتْ فِي
الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَّمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا
عَلَيْهِم مِّنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿٩٥﴾ قُلْ
كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۚ إِنَّهُ كَانَ
بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٩٦﴾

لیکن (باقی ماندنش به سبب) رحمتی از جانب
پروردگارت است؛ بدون شک فضل او بر تو بزرگ است.
﴿۸۷﴾ (ای پیامبر!) بگو: «اگر انس و جن (همگی) گرد
آیند بر آن که همانند این قرآن را بیاورند، (هرگز) همانند
آن را نخواهند آورد، هر چند برخی از آنان یاور برخی
(دیگر) باشند». ﴿۸۸﴾ و به تحقیق (ما) در این قرآن، برای
مردم هر مثلی را گوناگون بیان کردیم، پس بیشتر مردم جز
ناسپاسی را قبول نکردند، ﴿۸۹﴾ و گفتند: «ما هرگز به تو
ایمان نمی آوریم؛ تا اینکه از زمین چشمه‌ای برای ما جاری
کنی. ﴿۹۰﴾ یا باغی از نخل و انگور داشته باشی، آنگاه
نهرها در میان آن به خوبی جاری سازی. ﴿۹۱﴾ یا آسمان
را آنچنان که می‌پنداری پاره پاره بر (سر) ما فرود آوری،
یا الله و فرشتگان را روبروی (ما) بیاوری، ﴿۹۲﴾ یا اینکه
خان‌های (پر نقش و نگار) از سیم و زر داشته باشی، یا در
آسمان بالا روی، و هرگز به بالا رفتن ایمان نمی آوریم؛
مگر آنکه کتابی بر ما نازل کنی، که آن را بخوانیم». بگو:
«پروردگارم منزّه است، آیا من جز بشری فرستاده شده
هستم؟!». ﴿۹۳﴾ و مردم را (هیچ چیز) باز نداشت، از آنکه
ایمان آوردند هنگامی که هدایت به سوی آنان آمد؛ مگر
این که گفتند: «آیا الله بشری را (بعنوان) پیامبر فرستاده
است؟!». ﴿۹۴﴾ (ای پیامبر!) بگو: «اگر در زمین فرشتگانی
بودند که با آرامش (و مطمئن) راه می‌رفتند، مسلماً از
آسمان فرشته‌ای را (بعنوان) پیامبر بر آن‌ها نازل می‌کردیم»
(اما چون شما انسان هستید پیامبران نیز از خودتان است)
﴿۹۵﴾ (ای پیامبر!) بگو: «همین کافی است که الله میان من
و شما گواه باشد، بی گمان او (نسبت) به بندگانش دانای
بیناست. ﴿۹۶﴾»

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۖ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أُولِيَاءَ
 مِنْ دُونِهِ ۗ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمِّيًّا
 وَنُكَمَا وَصُمًّا ۖ مَأْوَنُهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا
 ﴿٩٧﴾ ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا
 عِظْمًا وَّرُفَاتًا أَعْنَا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾ * أَوَلَمْ
 يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ
 يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى الظَّالِمُونَ
 إِلَّا كُفُورًا ﴿٩٩﴾ قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا
 لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾ وَلَقَدْ
 آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ ۖ فَسْتَلَبَ بَنِي إِسْرَءِيلَ إِذْ
 جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَمُوسَىٰ مَسْحُورًا
 ﴿١٠١﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ بِصَآئِرٍ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ﴿١٠٢﴾
 فَأَرَادَ أَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْأَرْضِ فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا
 ﴿١٠٣﴾ وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَءِيلَ أَكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا
 جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿١٠٤﴾

و هر کسی را که الله هدایت کند، پس او هدایت یافته‌ی (واقعی) است، و هر کسی را که گمراه سازد؛ پس جز الله (سر پرستان و) دوستانی برای او نخواهی یافت، و روز قیامت آنان را بر چهره‌هایشان، نابینا و گنگ و کر محشور می‌کنیم، جایگاه‌شان جهنم است، هرگاه (آتش آن) فرو نشیند، بر آنان شعله‌ای (سوزان) می‌افزاییم. ﴿۹۷﴾ این کفر آن‌هاست، به (خاطر) این که به آیات ما کافر شدند، و گفتند: «آیا هنگامی که ما استخوان‌هایی

(پوسیده) و پراکنده‌ای شدیم، آیا دگر بار با آفرینش تازه‌ای برانگیخته خواهیم شد؟!». ﴿۹۸﴾ آیا نمی‌دانند، که الله که آسمان‌ها و زمین را آفریده؛ قادر است که مانند آن‌ها را بیافریند، و برای آنان سرآمدی مقرر کرده که شکی در آن نیست، سپس ستمکاران جز ناسپاسی را قبول نکردند. ﴿۹۹﴾ (ای پیامبر!) بگو: «اگر شما مالک گنجینه‌های (بخشش و) رحمت پروردگار من بودید، آنگاه از ترس فقر (و تنگدستی) از انفاق خوداری می‌کردید، و انسان بسیار بخیل (و تنگ نظر) است». ﴿۱۰۰﴾ و به راستی (ما) به موسیٰ نه معجزه‌ی روشن دادیم، پس (ای پیامبر) از بنی اسرائیل پرس، آن زمان که (موسیٰ) به سوی آنان آمد، فرعون به او گفت: «ای موسیٰ گمان می‌کنم تو سحر شده‌ای». ﴿۱۰۱﴾ (موسیٰ) گفت: «تو قطعاً می‌دانی که این (معجزها) را جز پروردگار آسمان‌ها و زمین؛ برای روشن‌گری نفرستاده است، و من ای فرعون، یقیناً تو را هلاک شده می‌پندارم». ﴿۱۰۲﴾ پس (فرعون) تصمیم گرفت که آنان (= بنی اسرائیل) را از آن سرزمین بیرون کند، پس (ما) او و همه‌ی کسانی را که با او بودند؛ غرق کردیم. ﴿۱۰۳﴾ و بعد از (هلاکت) او به بنی اسرائیل گفتیم: «در (این) سرزمین (شام) ساکن شوید، پس هنگامی که وعده‌ی آخرت فرا رسد، همه‌ی شما دسته‌جمعی خواهیم آورد». ﴿۱۰۴﴾

و (ما) این (قرآن) را به حق نازل کردیم، و به حق نازل شد، و تو را (ای پیامبر) جز بشارت دهنده و هشدار دهنده نفرستادیم. ﴿۱۰۵﴾ و قرآنی که (آیات و سوره‌هایش را) جدا ساختیم، تا آن را با درنگ (و تأنی) بر مردم بخوانی، و آن را تدریج (و کم کم) نازل کردیم. ﴿۱۰۶﴾ (ای پیامبر!) بگو: «(خواه) به آن ایمان آورید، یا ایمان نیاورید، بی گمان کسانی که پیش از آن به آن‌ها دانش داده شده، هنگامی که (آیات قرآن) بر آن‌ها خوانده می شود، سجده کنان به رو در می افتند». ﴿۱۰۷﴾ و می گویند: «منزه است پروردگار ما، که یقیناً وعده‌هایش انجام شدنی است». ﴿۱۰۸﴾ و (آن‌ها) گریه کنان به رو در می افتند، و (تلاوت این قرآن) بر فروتنی شان می افزاید. ﴿۱۰۹﴾ بگو: «الله» را بخوانید یا «رحمان» را بخوانید، هر کدام را بخوانید، پس (فرقی ندارد) برای او نام‌های نیکوست، و نمازت را نه زیاد بلند بخوان، و نه آنرا خیلی آهسته بخوان، و میان آن دو؛ راهی (معتدل) برگزین. ﴿۱۱۰﴾ و بگو: «ستایش برای الله است که فرزندی (برای خود) بر نگزیده و او را در فرمانروای هیچ شریکی نیست، و بخاطر ناتوانی (و ذلت حامی و) سرپرستی برای او نیست، و او را به شایستگی بزرگ بشمار». ﴿۱۱۱﴾

سوره کهف

به نام الله بخشنده مهربان

حمد و سپاس مخصوص الله است که بر بنده‌اش (محمد) کتاب (قرآن) را نازل کرد، و هیچ گونه کجی و انحرافی در آن قرار نداد. ﴿۱﴾ در حالی که ثابت و مستقیم (و نگاهبان کتاب‌های آسمانی) است، تا (بدکاران را) از عذاب سخت او بیم دهد، و مؤمنانی را که کارهای شایسته انجام می دهند، مژده دهد که پاداش نیکویی برای آن‌هاست. ﴿۲﴾ (همان بهشتی) که جاودانه در آن خواهند ماند. ﴿۳﴾ و (نیز) کسانی که گفتند: الله فرزندی (برای خود) برگزیده است، بیم دهد. ﴿۴﴾

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ ۖ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿۱﴾ وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا ﴿۲﴾ قُلْ ءَامِنُوا بِهِ ءَوْ لَا تُؤْمِنُوا ۚ إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ تَخْرُونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿۳﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَنَ رَبِّنَا إِن كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿۴﴾ وَتَخْرُونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ﴿۵﴾ قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿۶﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ الدُّنْيَا ۖ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ﴿۷﴾

سورة الكهف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ﴿۱﴾ قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿۲﴾ مَّتَكِينٍ فِيهِ أَبَدًا ﴿۳﴾ وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ﴿۴﴾

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ
 مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنَّ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ﴿٦﴾ فَلَعَلَّكَ بَنِعْجُ
 نَفْسِكَ عَلَىٰ آثَرِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِذَا الْحَدِيثِ
 أَسَفًا ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لِّهَا لِنَبْلُوَهُمْ
 أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ﴿٨﴾ وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا
 جُرُزًا ﴿٩﴾ أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ
 كَانُوا مِنْ ءَايَتِنَا عَجَبًا ﴿١٠﴾ إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ
 فَقَالُوا رَبَّنَا ءَاتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا
 رَشَدًا ﴿١١﴾ فَضَرَبْنَا عَلَىٰ ءَاذَانِهِم فِي الْكَهْفِ سِنِينَ
 عَدَدًا ﴿١٢﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَىٰ لِمَا
 لَبِثُوا أَمَدًا ﴿١٣﴾ لَخُنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ
 فِتْيَةٌ ءَامَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ﴿١٤﴾ وَرَبَطْنَا عَلَىٰ
 قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 لَن نَّدْعُوهُ مِنْ دُونِهِ ؕ إِلَٰهًا لَّقَدْ قُلْنَا إِذَا شَطَطًا ﴿١٥﴾
 هَتُولَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ ؕ إِلَٰهَةً لَّوْلَا يَأْتُونَ
 عَلَيْهِم بِسُلْطٰنٍ بَيِّنٍ ۖ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ
 كَذِبًا ﴿١٦﴾

نه ایشان به این سخن علم و آگاهی دارند و نه
 پدران شان، سخن بزرگی از دهان شان بیرون می شود!
 آنان جز دروغ نمی گویند. ﴿۵﴾ پس گویی می خواهی
 در پی ایشان خود را از غم و اندوه هلاک سازی، اگر به

این سخن (قرآن) ایمان نیاورند. ﴿۶﴾ ما آنچه که روی
 زمین است، زینت آن قرار داده ایم، تا آن ها را بیازماییم
 که کدام یک شان عمل بهتر می کنند. ﴿۷﴾ و ما
 (سرانجام) آنچه که روی زمین است، (صاف می کنیم) به
 خاکی هموار و بی گیاه (بیابانی خشک) تبدیل می کنیم.
 ﴿۸﴾ آیا گمان کردی که اصحاب کهف (= غار) و
 رقیم (= نوشته) از جمله ی نشانه های شگفت انگیز ما
 بوده اند؟! ﴿۹﴾ (بیاد آور) آنگاه که آن جوانان به غار
 پناه بردند، و گفتند: «پرورد گارا! ما را از سوی خود
 رحمتی عطا کن، و راه نجاتی بر ایمان ما فراهم ساز».
 ﴿۱۰﴾ پس (ما پرده های خواب را) در غار بر
 گوش هایشان زدیم، و سال ها در خواب فرو رفتند.
 ﴿۱۱﴾ سپس آنان را بر انگیزیم تا بدانیم کدام یک از
 آن دو گروه مدت ماندن خود را بهتر حساب کرده
 است. ﴿۱۲﴾ ما داستان آنان را به حق برای تو بازگو
 می کنیم. آن ها جوانانی بودند که به پروردگارشان ایمان
 آورده بودند، و ما بر هدایت شان افزودیم. ﴿۱۳﴾ و (ما)
 دل های آن ها را محکم ساختیم، هنگامی که قیام کردند،
 و گفتند: «پروردگار ما، پروردگار آسمان ها و زمین
 است، و ما هرگز غیر از او معبودی نمی پرستیم (اگر
 چنین کنیم) سخنی گزاف و بیهوده گفته ایم. ﴿۱۴﴾ این
 قوم ما، معبودهای جز الله انتخاب کرده اند، چرا دلیل
 آشکاری (بر این معبودان) نمی آورند؟! چه کسی
 ستمکارتر است از آن فردی که بر الله دروغ ببندد؟!».

﴿۱۵﴾

وَإِذِ اعْتَرَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأْوُوا إِلَى
 الْكَهْفِ يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُم مِّن رَّحْمَتِهِ وَيُهَيِّئْ لَكُم
 مِّنْ أَمْرِكُمْ مَرْفَقًا ﴿١٦﴾ وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ
 تَرَاوُرَ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ
 تَقَرُّضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِّنْهُ ذَٰلِكَ
 مِّنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّ هُدًى لِّلْمُهْتَدِينَ وَمَن
 يُضِلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُّرْشِدًا ﴿١٧﴾ وَتَحْسَبُهُمْ
 أَيْقَاطًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ
 الشِّمَالِ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ
 اطَّلَعَتْ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ
 رُغْبًا ﴿١٨﴾ وَكَذَٰلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ
 قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ
 بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا
 أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا
 أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا
 يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا ﴿١٩﴾ إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ
 يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَن تُفْلِحُوا
 إِذًا أَبَدًا ﴿٢٠﴾

و (به آن‌ها گفتیم): هنگامی که از آن‌ها و آنچه را جز الله می‌پرستند؛ کناره‌گیری کردید، پس به غار پناه برید، که پروردگارتان نعمتش را بر شما می‌گستراند، و راه آسایش و نجات از این امر را برای شما فراهم می‌سازد. ﴿۱۶﴾ و خورشید را می‌دیدید که به هنگام طلوع به سمت راست غارشان متمایل می‌گردد، و به هنگام غروب ایشان را و گذاشته به سمت چپ متمایل می‌گردد، و آن‌ها در محل وسیعی از آن (غار) قرار داشتند، این از آیات الله است، هر کس را هدایت کند، پس او هدایت یافته (واقعی) است، و هر که را گمراه کند، سرپرست و راهنمائی هرگز برای او نخواهی یافت. ﴿۱۷﴾ و (اگر به آن‌ها نگاه می‌کردی) می‌پنداشتی بیدارند، در حالی که آن‌ها خفته بودند، و ما آن‌ها را به سمت راست و چپ می‌گردانیدیم، و سگ آن‌ها دست‌های خود را (بحالت پاسبانی) بر دهانه‌ی غار گشوده بود. اگر به آن‌ها نگاه می‌کردی قطعاً فرار می‌کردی، و تواز آن‌ها سخت می‌ترسیدی (و وجودت از وحشت پر می‌شد). ﴿۱۸﴾ و این گونه ما آن‌ها را (از خواب) برانگیختیم تا از یکدیگر سؤال کنند، یکی از آن‌ها گفت: «چه مدت خوابیدید؟» گفتند: «یک روز یا بخشی از یک روز» (وقتی که نتوانستند مدت خواب‌شان را بدانند) گفتند: «پروردگارتان داناتر است که چقدر مانده‌اید، پس (اکنون) یک نفر از خودتان را با این سکه‌ای که دارید به شهر بفرستید، و باید بنگرد کدام یک از غذاها پاکیزه‌تر است، پس روزی و طعامی از آن برای شما بیاورد، و باید دقت کند، و هیچ کس را از حال شما آگاه نسازد. ﴿۱۹﴾ بدرستی که اگر آن‌ها (از وضع شما آگاه شوند و)، بر شما دست یابند، سنگسارتان می‌کنند، یا شما را به آئین خویش باز می‌گردانند، و در آن صورت هرگز رستگار نخواهید شد. ﴿۲۰﴾»

وَكَذَلِكَ أَغْتَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّهُ وَعْدَ اللَّهِ
 حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّعُونَ بَيْنَهُمْ
 أَمْرُهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِم بُنْيَانًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ
 قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ
 مَسْجِدًا ﴿٢١﴾ سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ
 وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ
 وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامُهُمْ كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ
 بِعَدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٢٢﴾ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا
 مِرَاءً ظَهَرَ وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٢٣﴾
 وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا
 أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ وَادْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَنْ
 يَهْدِيَنِّي رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا ﴿٢٥﴾ وَلَبِثُوا فِي
 كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا ﴿٢٦﴾
 قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا ۚ لَهُ غَيْبُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ ۚ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ
 وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴿٢٧﴾ وَأَتْلُ مَا
 أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ ۚ لَا مُبَدِّلَ
 لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿٢٨﴾

و این چنین مردم را متوجه حال آن‌ها کردیم، تا بدانند که وعده‌ی الله حق است، و آنکه در (قیام) قیامت شکی نیست، هنگامی که (مردم) میان خود در این باره نزاع می‌کردند، پس گروهی گفتند: «بنائی بر آن بسازید»، پروردگارشان به حال آن‌ها آگاه‌تر است. برخی دیگر که قدرت بدست (و اکثریت) داشتند گفتند: «بر (غار) ایشان پرستشگاهی می‌سازیم». ﴿۲۱﴾ (گروهی) خواهند گفت: «آن‌ها سه نفر بودند، که چهارمین آن‌ها سگ‌شان بود»، و (گروهی) می‌گویند: «پنج نفر بودند، که ششمین آن‌ها سگ‌شان بود» - همه‌ی این‌ها سخنانی بدون دلیل است - و (گروهی) می‌گویند: «آن‌ها هفت نفر بودند، و هشتمین آن‌ها سگ‌شان بود»، بگو: «پروردگار من از تعداد آن‌ها آگاه‌تر است». جز گروه کمی تعداد آن‌ها را نمی‌دانند. پس درباره‌ی آنان گفتگوی مختصر و ساده (و مجادله روشن و آرام) داشته باش، و از هیچ کس در باره‌ی آن‌ها سؤال مکن. ﴿۲۲﴾ و هرگز در باره‌ی هیچ چیز نگو: «من فردا آن را انجام می‌دهم». ﴿۲۳﴾ مگر اینکه الله بخواهد، و هرگاه فراموش کردی (و این شاء الله نگفتی) پروردگارت را به خاطر بیاور، و بگو: «امیدوارم که پروردگارم مرا به راهی روشن‌تر از این هدایت کند». ﴿۲۴﴾ و آن‌ها (= اصحاب کهف) مدت سیصد سال در غارشان درنگ کردند، و نه سال (نیز) بر آن افزودند. ﴿۲۵﴾ (ای پیامبر!) بگو: «الله از مدت ماندن‌شان (در غار) آگاه‌تر است، غیب آسمان‌ها و زمین از آن اوست، چقدر بیناست و چقدر شنواست! آن‌ها هیچ ولی (و سرپرستی) جز او ندارند، و او تعالی هیچ کس را در حکم خود شریک نمی‌کند». ﴿۲۶﴾ و آنچه از کتاب پروردگارت به سوی تو وحی شده؛ تلاوت کن، هیچ کسی نمی‌تواند سخنان پروردگارت را دگرگون سازد، و هرگز پناهگاهی جز او نمی‌یابی. ﴿۲۷﴾

وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدْوَةِ وَالْعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۖ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا ۖ وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ
وَكَانَ أَمْرُهُ فُرْطًا ﴿٢٨﴾ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ ۖ فَمَنْ شَاءَ
فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ ۚ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ
بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۚ وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي
الْوُجُوهَ ۚ بئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ
عَمَلًا ﴿٣٠﴾ أُولَئِكَ هُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
يُخْلَوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ
سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ ۚ نِعَمَ الْوَرَثِ
وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾ * وَأَضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا
لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَبٍ وَحَفَفْنَاهَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا
بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿٣٢﴾ كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ آتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِنْهُ
شَيْئًا ۚ وَفَجَّرْنَا خِلَالَهُمَا نَهْرًا ﴿٣٣﴾ وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ
لِصَاحِبِهِ ۖ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٤﴾

و با کسانی باش که پروردگار خود را صبحگاهان و
شامگاهان می خوانند، (و تنها) وجه او را می طلبند، و
هرگز بخاطر زیورهای دنیا، چشمانت را از آنها بر مگیر،
و پیروی نکن از کسانی که دل های شان را از یاد خود
غافل ساخته ایم، و هوای نفس خویش را پیروی کردند،
و کارهایشان از حد گذشته (و برباد) است. ﴿۲۸﴾ (ای
پیامبر!) بگو: «(این قرآن) حق است از سوی
پروردگارتان، پس هر کس می خواهد ایمان بیاورد، و

هر کس می خواهد کافر گردد». ما برای ستمکاران آتشی
آماده کرده ایم که سرا پرده اش آنان را از هر طرف
احاطه کرده است. و اگر تقاضای آب کنند، آبی،
همچون فلز گداخته که صورت ها را بریان می کند، برای
آنان می آورند، چه بد نوشیدنی، و چه بد آرامگاهی
است. ﴿۲۹﴾ بدرستی کسانی که ایمان آوردند و
کارهای شایسته انجام دادند، همانا ما پاداش نیکو کاران
را ضایع نخواهیم کرد. ﴿۳۰﴾ آن ها کسانی هستند که
بهشت های جاویدان از آن ایشان است، (بهشت های که)
نهرها از زیر (کاخ ها و درختان) آن جاری است، در آنجا
با دست بندهایی از طلا آراسته می شوند، و لباس هایی
(فاخر) سبز رنگ از حریر نازک و ضخیم در بر می کنند،
در حالی که بر تخت ها تکیه زده اند، چه پاداش خوبی و
چه منزل نیکو و خوبی است. ﴿۳۱﴾ و (ای پیامبر!) برای
آن ها مثالی بزن، (مثال) آن دو مرد که برای یکی از آن ها
دو باغ از انواع انگورها قرار دادیم، و گرداگرد آن دو
(باغ) را با درختان نخل پوشانیدیم، و در میان آن زراعت
(پر برکتی) قرار دادیم. ﴿۳۲﴾ هر دو باغ، میوه آورده
بود (میوه های بسیار) و چیزی فرو گذار نکرده بود، و
میان آن دو (باغ)، نهر بزرگی جاری ساخته بودیم.
﴿۳۳﴾ (صاحب این دو باغ) میوه های بسیار (و درآمد
فراوانی) داشت؛ پس به همین خاطر با دوستش در
حالی که با او گفتگو می کرد گفت: «من از لحاظ ثروت
از تو بیشترم و از لحاظ نفرات نیرومندترم». ﴿۳۴﴾

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ ۖ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ﴿٣٥﴾ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِدْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاهُ رَجُلًا ﴿٣٧﴾ لَّيَكُنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ۚ إِنَّ تَرَنَّا أَنَا أَقَلُّ مِنكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾ فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَنِي خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ أَوْ يُصْبِحَ مَأْوَهَا غُورًا فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا ﴿٤١﴾ وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُن لَّهُ فِتْنَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِن دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ ۖ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾ وَأَضْرَبَ لَهُم مَّثَلًا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذَرُوهُ الرِّيحُ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾

و در حالی که به خود ستمکار بود، در باغ خویش داخل شد، و گفت: «من باور نمی کنم هرگز این (باغ) نابود شود. ﴿۳۵﴾ و باور نمی کنم که قیامت بر پا گردد، و اگر به سوی پروردگارم باز گردانده شوم (به فرض این که قیامتی باشد) قطعاً جایگاهی بهتر از این خواهم یافت. ﴿۳۶﴾ دوست وی - در حالی که با او گفتگو می کرد - به او گفت: «آیا به آن کسی که تو را از خاک، سپس از نطفه آفرید، آنگاه تو را مردی (کامل) قرار داد، کافر شدی؟! ﴿۳۷﴾ لیکن من (می گویم) الله پروردگار من است، و هیچ کس را شریک پروردگارم قرار نمی دهم. ﴿۳۸﴾ چرا هنگامی که به باغ خویش وارد شدی، نگفتی: ما شاء الله، نیرو و قوتی جز از ناحیه الله نیست، اگر مرا از نظر مال و فرزند کمتر از خود بینی. ﴿۳۹﴾ پس امید است که پروردگارم بهتر از باغ تو به من بدهد، و بر باغ تو آفتی از آسمان فرو فرستد؛ تا به زمینی بی گیاه لغزنده ای تبدیل گردد. ﴿۴۰﴾ یا آب آن در عمق زمین فرو رفته تا هرگز نتوانی آن را به دست آوری. ﴿۴۱﴾ (سرانجام عذاب الهی فرا رسید) و تمام میوه هایش را در بر گرفت و نابود شد. و او بخاطر هزینه هائی که صرف آن کرده بود؛ پیوسته دست هایش را به هم می مالید - در حالی که داربست های آن فرو ریخته بود - و می گفت: «ای کاش کسی را شریک پروردگارم قرار نداده بودم!» ﴿۴۲﴾ و او را گروهی نبود که در برابر الله یاریش کنند، و نتوانست که خود را یاری کند. ﴿۴۳﴾ در آنجا (ثابت گردید) که یاری و کمک از آن الله برحق است، اوست که بهترین پاداش و بهترین عاقبت را (برای مطیعان) دارد. ﴿۴۴﴾ (ای پیامبر!) برای آنان مثل زندگی دنیا را بزن که مانند آبی است که آن را از آسمان فرو فرستادیم، سپس گیاهان زمین با آن درهم آمیخت سپس خشک گردید، و بادهای آن را به هر سو پراکنده اش کردند. و الله بر همه چیز تواناست. ﴿۴۵﴾

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿۴۸﴾ وَيَوْمَ نُسِيرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿۴۹﴾ وَغَرَضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿۵۰﴾ وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا ۚ وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا ۚ وَلَا يَظْلُمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿۵۱﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ ۖ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ﴿۵۲﴾ * مَا أَشْهَدُهُمْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلَقَ أَنْفُسَهُمْ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا ﴿۵۳﴾ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا ﴿۵۴﴾ وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿۵۵﴾

مال و فرزندان زینت زندگی دنیاست، و کارهای ماندگار شایسته، نزد پروردگارت بهترین ثواب دارد، و بهترین امید است. ﴿۴۶﴾ و (بیاد بیاور) روزی را که کوه‌ها را به حرکت در آوریم، و زمین را آشکار (و صاف) می‌بینی، همگان را گرد می‌آوریم، و احدی از آنان را فرو نمی‌گذاریم. ﴿۴۷﴾ و ایشان به صف بر پروردگارت عرضه می‌شوند (و به آن‌ها می‌فرماید): «همگی نزد ما

آمدید، همان گونه که نخستین بار شمار را آفریدیم، بلکه شما گمان می‌کردید، ما هرگز موعدی برای شما قرار نخواهیم داد». ﴿۴۸﴾ و کتاب (نامه‌ی اعمال) در آنجا گذارده می‌شود، پس گنهکاران را می‌بینی که از آنچه در آن است ترسانند، و می‌گویند: «ای وای بر ما، این چه کتابی است که هیچ عمل کوچک و بزرگی را فرو نگذاشته؛ مگر اینکه آن را به شمار آورده است؟! و آنچه را انجام داده‌اند؛ حاضر یابند و پروردگارت به هیچ کس ستم نمی‌کند. ﴿۴۹﴾ و (ای پیامبر! برایشان بیان کن) زمانی را که به فرشتگان گفتیم: «برای آدم سجده کنید» پس (همه) سجده کردند، بجز ابلیس - که از جن بود - و از فرمان پروردگارش سرپیچید، آیا او و فرزندانش به جای من دوستان خود می‌گیرید، در حالی که آن‌ها دشمن شما هستند؟! ستمکاران چه جایگزین بدی دارند. ﴿۵۰﴾ من آنان (= ابلیس و فرزندانش) را به هنگام آفرینش آسمان و زمین، و نه به هنگام آفرینش خودشان حاضر نکردم. و من هیچ وقت گمراه کنندگان را دست‌یار و مددکار خود قرار نمی‌دهم (و اصلاً نیازی ندارم). ﴿۵۱﴾ و (بیاد بیاورید) روزی را که الله می‌فرماید: شریک‌هائی را که برای من می‌پنداشتید، بخوانید (تا شما را از عذاب رها سازند). پس آن‌ها را بخوانند، ولی اجابت‌شان نکنند، و ما در میان این دو گروه هلاکت گاهی قرار داده‌ایم. ﴿۵۲﴾ و گناهکاران آتش (دوزخ) را می‌بینند، پس یقین می‌کنند که در آن خواهند افتاد، و از آن هیچ راه گریزی نیابند. ﴿۵۳﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَنُجَدِّلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَيِّنَاتِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا ﴿٥٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٥٧﴾ وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَلْ لَهُمُ الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَّنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْيلًا ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتْنِهِ لَا أُبْرَحُ حَتَّىٰ أَتِلْغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنَهُمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾

و به راستی در این قرآن، هر گونه مثلی برای مردم بیان کرده ایم، ولی انسان بیش از هر چیز به مجادله می پردازد. ﴿۵۴﴾ و چیزی مردم را باز نداشت از اینکه - وقتی هدایت به سوی شان آمد - ایمان بیاورند، و از پروردگارشان طلب آمرزش کنند؛ جز اینکه (می خواستند) سر نوشت پیشینیان برای آنان بیاید، یا عذاب در برابر شان قرار گیرد. ﴿۵۵﴾ و ما پیامبران را جز بشارت دهنده و هشدار دهنده نمی فرستیم، و کسانی که کافر شدند، همواره به باطل مجادله می کنند تا بوسیله ی آن، حق را از میان بردارند، و آیات و نشانه های من و آنچه به آن بیم داده شده اند به باد مسخره گرفتند. ﴿۵۶﴾ و چه کسی ستم کارتر از آن کسی است که به آیات پروردگارش پند داده شود، سپس از آن روی گرداند، و آنچه را با دست های خود پیش فرستاده فراموش کرد؟! ما بر دل های آنان پرده هایی افکنده ایم تا نفهمند، و در گوش هایشان سنگینی (قرار داده ایم). و اگر آن ها را به سوی هدایت بخوانی، پس هرگز هدایت نمی شوند. ﴿۵۷﴾ و پروردگار آمرزنده، و صاحب رحمت است، اگر به خاطر آنچه مرتکب شده اند، آن ها را مؤاخذه می کرد، قطعاً هر چه زودتر عذاب را برای آن ها می فرستاد، ولی برای آن ها موعدی است که هرگز از آن راه فراری نخواهند داشت. ﴿۵۸﴾ و این شهرها و آبادی ها هنگامی که ستم کردند؛ هلاک شان نمودیم، و برای هلاکت شان موعدی قرار دادیم. ﴿۵۹﴾ و (بیاد بیاور) هنگامی را که موسی به جوان (خدمت کار) خود (یوشع بن نون) گفت: «من دست از جستجو بر نمی دارم تا به محل برخورد دو دریا برسم هر چند مدت طولانی به راه خود ادامه دهم». ﴿۶۰﴾ پس چون به محل برخورد دو دریا رسیدند، ماهی خود را (که برای تغذیه همراه داشتند) فراموش کردند و ماهی راه خود را در دریا پیش گرفت (و رفت). ﴿۶۱﴾

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتْنِهِ ءَاتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا ﴿٦١﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْخُوتَ وَمَا أَتَسْنِينُهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ ۚ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٦٢﴾ قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ ۚ فَارْتَدَّا عَلَىٰ ءِثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٦٣﴾ فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا ءَاتِيَنَّهُ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَهُ مِنَ لَّدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٤﴾ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَ مِنَّمَا عَلَّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٥﴾ قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٦﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ﴿٦٧﴾ قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٦٨﴾ قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٦٩﴾ فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا ۖ قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ﴿٧٠﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٢﴾ فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ ۖ قَالَ أَقْتَلْتُ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَّقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا ﴿٧٣﴾

پس هنگامی که (از آنجا) گذشتند، (موسی) به جوان (خدمت کار) خود (یوشع) گفت: «غذایمان را بیاور، که سخت از این سفرمان خسته شده‌ایم». ﴿۶۲﴾ گفت: «به یاد داری، هنگامی که (برای استراحت) به کنار آن تخته سنگ پناه بردیم، من (در آنجا) ماهی را فراموش کردم؛ و جز شیطان (کسی) آن را از یاد من نبرد تا به یادش

باشم، و ماهی بطرز شگفت آوری راه خود را در دریا پیش گرفت». ﴿۶۳﴾ (موسی) گفت: «آن همان چیزی بود که ما می‌خواستیم» پس جستجو کنان از همان راه باز گشتند. ﴿۶۴﴾ پس (در آنجا) بنده‌ای از بندگانم (= خضر) را یافتند که از جانب خود به او رحمتی عطا کرده و علم فراوانی از نزد خود به او آموخته بودیم. ﴿۶۵﴾ موسی به او گفت: «آیا از تو پیروی کنم تا از آنچه به تو آموخته شده و مایه‌ی رشد و صلاح است، به من بیاموزی؟». ﴿۶۶﴾ (خضر) گفت: «تو هرگز نمی‌توانی با من شکیبایی کنی! ﴿۶۷﴾ و چگونه می‌توانی بر چیزی که به (راز) آن آگاه نیستی، شکیبا باشی؟!». ﴿۶۸﴾ (موسی) گفت: «به خواست الله مرا شکیبا خواهی یافت، و در هیچ کاری تو را نا فرمانی نکنم». ﴿۶۹﴾ (خضر) گفت: «پس اگر همراهی مرا نمودی، از هیچ چیز مپرس تا آنکه خودم در باره‌ی آن برای تو سخن بگویم». ﴿۷۰﴾ پس آن دو به راه افتادند، تا آنکه سوار کشتی شدند (خضر) کشتی را سوراخ کرد. (موسی) گفت: «آیا آن را سوراخ کردی تا سرنشینان آن را غرق کنی؟ راستی چه کاربردی انجام دادی!». ﴿۷۱﴾ (خضر) گفت: «آیا نگفتم تو هرگز نمی‌توانی با من شکیبایی کنی؟!». ﴿۷۲﴾ (موسی) گفت: «بخاطر آنچه فراموش کردم، مرا مؤاخذه مکن و از این کارم بر من سخت مگیر». ﴿۷۳﴾ پس به راه خود ادامه دادند؛ تا هنگامی که به نوجوانی بر خوردند، پس (خضر) او را کشت، (موسی) گفت: «آیا انسان پاکی را، بدون آنکه کسی را کشته باشد؛ کشتی؟ براستی کار زشتی انجام دادی!». ﴿۷۴﴾

﴿۷۵﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَّكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا
 ﴿۷۶﴾ قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَحِّبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ﴿۷۷﴾ فَانْطَلَقَا
 حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطَعَمَا أَهْلُهَا فَأَبَوْا أَنْ
 يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ
 فَأَقَامَهُ ﴿۷۸﴾ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿۷۹﴾
 قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ
 تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿۸۰﴾ أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ
 لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ
 وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿۸۱﴾ وَأَمَّا
 الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا
 طُغْيَانًا وَكُفْرًا ﴿۸۲﴾ فَأَرَدْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا رَهْمًا
 خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿۸۳﴾ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ
 لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ
 لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا
 أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ ﴿۸۴﴾ وَمَا
 فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ﴿۸۵﴾ ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ
 صَبْرًا ﴿۸۶﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الذِّكْرِينِ قُلْ
 سَأَتْلُوهُمَا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿۸۷﴾

گفت: «آیا به تو نگفتم که هرگز نمی‌توانی با من صبر
 کنی؟!» ﴿۷۵﴾ (موسی) گفت: «بعد از این اگر از تو درباره‌ی
 چیزی سؤال کردم، دیگر با من همراهی نکن، به راستی از
 جانب من معذور خواهی بود.» ﴿۷۶﴾ پس به راه خود ادامه
 دادند، تا به اهل قریه‌ای رسیدند، از آنان خواستند که به ایشان
 غذا دهند، ولی آنان از مهمان نمودن آنان خود داری کردند.
 آنگاه در آنجا دیواری یافتند که می‌خواست فرو ریزد، پس
 (خضر) آن را راست و استوار کرد، (موسی) گفت: «اگر
 می‌خواستی (می‌توانستی) در مقابل این کار؛ مزدی بگیری»
 ﴿۷۷﴾ (خضر) گفت: «اینک زمان جدایی من و تو فرا
 رسیده، بزودی تو را از راز (و حکمت) آنچه که نتوانستی در
 برابر آن صبر کنی؛ آگاه خواهم ساخت.» ﴿۷۸﴾ اما کشتی،
 از آن بی‌نویانی بود که در دریا کار می‌کردند، پس من
 خواستم آن رامعیوب کنم، (چرا که) پشت سر آنها پادشاهی
 (ستمگر) بود که هر کشتی (سالمی) را بزور می‌گرفت.
 ﴿۷۹﴾ و اما نوجوان، پدر و مادرش (هر دو) با ایمان بودند،
 پس بیم داشتیم که آنان را به سرکشی و کفر وا دارد. ﴿۸۰﴾
 از این رو، خواستیم که پروردگارشان فرزند پاک‌تر و پر
 محبت‌تری بجای او به آن دو عطاء فرماید. ﴿۸۱﴾ و اما
 دیوار، از آن دو نوجوان یتیم در آن شهر بود، و زیر آن،
 گنجی متعلق به آن دو وجود داشت، و پدرشان مردی صالح
 بود، پس پروردگارت خواست که آنان به حد بلوغ برسند و
 گنج خود را بیرون آورند، این رحمتی از پروردگارت بود،
 این (کارها) را من خود سرانه انجام ندادم، این بود راز (و
 حکمت) کارهای که نتوانستی در برابر آنها صبر کنی.»
 ﴿۸۲﴾ و (ای پیامبر!) از تو درباره‌ی «ذوالقرنین» می‌پرسند؛
 بگو: «به زودی چیزی از سر گذشت او برای شما خواهم
 خواند.» ﴿۸۳﴾

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَءَاتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَاتَّبَعَ سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَبْدَأُ الْقَرْنَيْنِ إِنَّمَا أَنْ تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكْرًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ أَحْسَنُ ۖ وَسَتَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُم مِّنْ دُونِهَا سَبِيلًا ﴿٩٠﴾ كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوا يَبْدَأُ الْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ نَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ ءَاتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ أَنْفُخُوا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ ءَاتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٦﴾ فَمَا اسْتَطَعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٧﴾

یقیناً ما به او در زمین قدرت و حکومت دادیم، و اسباب هر چیز را در اختیارش گذاشتیم. ﴿۸۴﴾ پس او (از این) اسباب (پیروی و) استفاده کرد. ﴿۸۵﴾ تا آن که به غروب گاه آفتاب رسید، (چنین به نظرش رسید) که خورشید در چشمه‌ای گِل آلود و سیاه غروب می‌کند، و در آنجا مردمی را یافت، گفتیم: «ای ذوالقرنین! یا (آنان را) مجازات می‌کنی، و یا روش خوبی در باره‌ی آن‌ها انتخاب می‌نمایی». ﴿۸۶﴾ (ذو القرنین) گفت: «اما کسی که ستم کرده است، مجازات

خواهیم کرد، سپس به سوی پروردگارش باز گردانده می‌شود، آنگاه او را مجازات سختی خواهد کرد. ﴿۸۷﴾ و اما کسی که ایمان آورد و کار شایسته انجام داد، پس (در آخرت) پاداشی نیکو دارد، و ما دستور، آسانی به او خواهیم داد. ﴿۸۸﴾ سپس از اسبابی (که در اختیارش بود) استفاده کرد. ﴿۸۹﴾ تا آنکه به جایگاه برآمدن آفتاب رسید، (در آنجا) دید که آفتاب بر مردمانی طلوع می‌کند که در برابر (تابش) آفتاب برایشان پوششی قرار نداده بودیم. ﴿۹۰﴾ اینچنین بود (کار ذی القرنین) و به راستی ما از آنچه در اختیار داشت (و انجام می‌داد) کاملاً آگاه بودیم. ﴿۹۱﴾ سپس از وسایل و اسباب استفاده کرد. ﴿۹۲﴾ (و به سفر ادامه داد) تا به میان دو کوه رسید، و در کنار آن دو (کوه) مردمی را یافت که هیچ سخنی را نمی‌فهمیدند. ﴿۹۳﴾ (آنان به او) گفتند: «ای ذوالقرنین! یا جوج و مأجوج در این سرزمین فساد می‌کنند، پس آیا هزینه‌ای برای تو قرار دهیم، که میان ما و آن‌ها سدی بسازی؟» ﴿۹۴﴾ (ذوالقرنین) گفت: «آنچه پروردگارم در اختیار من قرار داده (از قدرت و ثروت) بهتر است (از آنچه شما پیشنهاد می‌کنید) پس مرا با نیرویاری کنید، تا میان شما و آن‌ها سد محکمی بسازم. ﴿۹۵﴾ قطعات بزرگ آهن برایم بیاورید، (و روی هم بچینید) تا وقتی که کاملاً میان دو کوه را برابر کرد (و پوشانید)، گفت: «(در اطراف آن آتش بیفروزید) و در آن بدمید» (آن‌ها دمیدند) تا وقتی قطعات آهن را سرخ و گداخته کرد. گفت: «(اکنون) مس ذوب شده برایم بیاورید؛ تا بر روی آن بریزم». ﴿۹۶﴾ (سر انجام سد محکمی ساخت) پس آن‌ها (= یا جوج و مأجوج) اصلاً نتوانستند از آن بالا روند، و نتوانستند سوراخ و نقبی در آن ایجاد کنند. ﴿۹۷﴾

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ ۖ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿١٠٠﴾ * وَتَرَكْنَا بَعْضَهُم يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ ۖ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَهُمْ جَمْعًا ﴿١٠١﴾ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ عَرْضًا ﴿١٠٢﴾ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنِ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿١٠٣﴾ أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِن دُونِي أَوْلِيَاءَ ۚ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِّلْكَافِرِينَ نَزْلًا ﴿١٠٤﴾ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٥﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيَّهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٦﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ ۖ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزَنًا ﴿١٠٧﴾ ذَٰلِكَ جَزَاءُ هُم جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿١٠٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزْلًا ﴿١٠٩﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١١٠﴾ قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿١١١﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ ۖ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ ۖ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ ۚ أَحَدًا ﴿١١٢﴾

(آنگاه) گفت: «این از رحمت پروردگار من است (و تا الله بخواهد پا برجا می ماند) اما هنگامی که وعده پروردگارم فرا رسد، آن را در هم می کوبد، و وعده پروردگارم حق است.» ﴿۹۸﴾ و در آن روز (که جهان پایان می پذیرد) ما آن ها را (چنان) رها می کنیم که در هم موج می زنند، و در شیپور دمیده می شود، سپس ما همه را (در یکجا) جمع می کنیم.

﴿۹۹﴾ و در آن روز، جهنم را بر کافران عرضه می داریم. ﴿۱۰۰﴾ (آن) کسانی که چشمان شان از یاد من در پرده ی (غفلت) بود، و توان شنیدن (حق را) نداشتند. ﴿۱۰۱﴾ آیا کسانی که کافر شدند؛ گمان می برند که بندگان مرا بجای من اولیای خود بگیرند؟! بی گمان ما جهنم را برای پذیرائی کافران آماده کرده ایم. ﴿۱۰۲﴾ (ای پیامبر!) بگو: «آیا شما را به زیان کارترین (مردم) در کارها، خبر دهیم. ﴿۱۰۳﴾ کسانی که تلاش و کوشش شان در زندگی دنیا تباه و ضایع شده، و با این حال گمان می کنند که کار نیک انجام می دهند.» ﴿۱۰۴﴾ آن ها کسانی هستند که به آیات پروردگارشان و لقای او (در جهان آخرت) کافر شدند، در نتیجه اعمال شان تباه و نابود شد، سپس در روز قیامت برای آن ها (ارزشی قائل نیستیم) و زنی بر پا نخواهیم کرد. ﴿۱۰۵﴾ (آری) این (گونه) است سزای شان دوزخ است، بخاطر آنکه کافر شدند، و آیات من و پیامبرانم را مسخره گرفتند. ﴿۱۰۶﴾ بی گمان کسانی که ایمان آورده اند و کارهای شایسته انجام دادند، باغ های (بهشت) برین محل پذیرائی آنان خواهد بود. ﴿۱۰۷﴾ جاودانه در آن خواهند ماند و هرگز تقاضای نقل مکان از آنجا نمی کنند. ﴿۱۰۸﴾ (ای پیامبر!) بگو: «اگر دریا برای (نگارش) کلمات پروردگارم جوهر شود؛ قطعاً دریا به پایان می رسد، پیش از آنکه کلمات پروردگارم پایان یابد، هر چند همانند آن (دریا) به کمک آن بیاوریم.» ﴿۱۰۹﴾ (ای پیامبر!) بگو: «من فقط بشری هستم مثل شما، (امتیاز من این است که) به من وحی می شود، که تنها معبود تان معبود یگانه است، پس هر که به لقای پروردگارش امید دارد، باید کار شایسته انجام دهد، و هیچ کس را در عبادت پروردگارش شریک نسازد.» ﴿۱۱۰﴾

سوره مریم

سوره مریم

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کهیصص (کاف. ها. یا. عین. صاد). ﴿۱﴾ (این) بیان رحمت پروردگارت (نسبت) به بنده‌اش زکریا است. ﴿۲﴾ چون پروردگارش را به ندایی پنهان (به دعا) خواند. ﴿۳﴾ گفت: «پروردگارا! به راستی که استخوانم سست شده، و شعله‌ی پیری سرم را فرا گرفته (و موهایم سفید گشته است) و من (هرگز) در دعای تو، ای پروردگارم! محروم نبوده‌ام. ﴿۴﴾ و به راستی که من بعد از (مرگ) خودم از وارثانم بی‌مناکم، و همسرم نازا (و عقیم) است، پس از نزد خویش وارثی به من عطا فرما. ﴿۵﴾ که وارث من و (نیز) وارث آل یعقوب باشد، و پروردگارا! او را پسندیده قرار ده». ﴿۶﴾ (الله فرمود): «ای زکریا! همانا ما تو را به پسرى بشارت می‌دهیم که نامش یحیی است، (که) پیش از این همنامی برای او قرار نداده‌ایم. ﴿۷﴾ (زکریا) گفت: «پروردگارا! چگونه برای من پسرى خواهد بود؟! درحالی که همسرم نازا است، و من (نیز) از شدت پیری به ناتوانی رسیده‌ام!» ﴿۸﴾ (فرشته) گفت: «این گونه است، پروردگارت فرموده است: این بر من آسان است، و به راستی پیش از این تو را آفریدم در حالی که چیزی نبودى». ﴿۹﴾ (زکریا) گفت: «پروردگارا! برای من نشانه‌ی قرار ده» فرمود: «نشانه‌ی تو این است که سه شبانه (روز) در حالی که (تندرست و) سالمی؛ توانی با مردم سخن بگویی». ﴿۱۰﴾ پس (او) از محراب (= جایگاه عبادتش) بر قومش بیرون آمد، آنگاه به آن‌ها اشاره کرد که: صبح و شام (الله را) تسبیح گوید». ﴿۱۱﴾

كَهَيْصَصٍ ﴿١﴾ ذَكَرَ رَحْمَتَ رَبِّكَ عَبْدُهُ زَكَرِيَّا ﴿٢﴾ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ﴿٤﴾ وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ﴿٥﴾ يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ عَالِ يَعْقُوبَ ۖ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ﴿٦﴾ يٰزَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ﴿٧﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ﴿٨﴾ قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىٰ هَٰئِنُّ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ﴿٩﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۚ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿١٠﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿١١﴾

يَحْيَىٰ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ ۖ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ۝
وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً ۖ وَكَانَ تَقِيًّا ۝
بَوَلَدِيهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ۝
وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۝
اَلِكِتَابِ مَرْيَمَ ۖ اِذْ اَنْتَبَدْتَ مِنْ اَهْلِهَا مَكَانًا شَرْفِيًّا ۝
فَاَخَذْتَ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا ۖ فَأَرْسَلْنَا اِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ
لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ۝
قَالَتْ اِنِّىۤ اَعُوْذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ ۖ اِنْ
كُنْتَ تَقِيًّا ۝
قَالَ اِنَّمَا اَنَا رَسُوْلُ رَبِّكَ لِاَهْبَ لَكَ
غُلْمًا زَكِيًّا ۝
قَالَتْ اَنْىَۤ اَكُوْنُ لِيۤ غُلْمٌ وَلَمْ
يَمَسْسْنِيۤ بَشَرٌ وَلَمْ اَكُۢ بَغِيًّا ۝
قَالَ كَذٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ
هُوَ عَلٰى هٰٓهٖنَ ۖ وَلَنَجْعَلَنَّ اٰيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةًۭ مِّنَّا ۖ
وَكَانَ اَمْرًا مَّقْضِيًّا ۝
مَكَانًا قَصِيًّا ۝
فَاَجَاَهَا الْمَخَاضُ اِلَىٰ جِدْعِ
النَّخْلَةِ قَالَتْ يَلِيَّتَنِ مَتًىۤ قَبْلَ هٰذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا
مَّنْسِيًّا ۝
فَنَادٰهَا مِنْ تَحْتِهَا اَلَا تَحْزَنِيۤ ۚ قَدْ جَعَلَ رَبُّكَ
تَحْتَكَ سَرِيًّا ۝
وَهٰٓؤُلَآءِ اِلَيْكَ يَجْذَعُ النَّخْلَةُ تُسْقِطُ
عَلَيْكَ رُطْبًا جَنِيًّا ۝

(الله فرمود:) ای یحیی! کتاب (تورات) را با قوت (و جدیت) بگیر، و در کودکی به او دانش (و نبوت) دادیم. ﴿۱۲﴾ و (نیز به او) شفقت و پاکیزگی از جانب خود (عطا کردیم). و (او) پرهیزگار بود. ﴿۱۳﴾ و (او) نسبت به پدر و

مادرش نیکو کار بود، و سرکش (و) نافرمان نبود. ﴿۱۴﴾ و سلام بر او باد، روزی که متولد شد، و روزی که می‌میرد، و روزی که زنده برانگیخته می‌شود. ﴿۱۵﴾ و در (این) کتاب (قرآن) مریم را یاد کن، هنگامی که از خانواده‌اش کناره گرفت، (و در) ناحیه‌ی شرقی (بیت المقدس) مستقر شد. ﴿۱۶﴾ پس میان خود و آن‌ها پرده‌ی کشید، آنگاه (ما) روح خود (= جبرئیل) را به سوی او فرستادیم، پس به هیئت انسانی کامل بر او ظاهر شد. ﴿۱۷﴾ (مریم) گفت: «همانا من از (شر) تو، به (الله) رحمان پناه می‌برم، اگر تو پرهیزگار هستی». ﴿۱۸﴾ (فرشته) گفت: «یقیناً من فرستاده‌ی پروردگار تو هستم، تا پسر پاکیزه‌ای به تو ببخشم». ﴿۱۹﴾ (مریم) گفت: «چگونه ممکن است مرا پسری باشد در حالی که تاکنون انسانی با من تماس نداشته است، و هرگز (زن) بدکاره‌ای (هم) نبوده‌ام؟!». ﴿۲۰﴾ (فرشته) گفت: «این گونه است، پروردگارت فرموده است: این (کار) بر من آسان است، و او را برای مردم نشانه‌ای قرار می‌دهیم، و (نیز) رحمتی از سوی ماست، و این امری است انجام یافته». ﴿۲۱﴾ پس (مریم) به او بار دار شد، آنگاه با او به جایی دور دستی (رفت و از مردم) کناره گرفت. ﴿۲۲﴾ پس درد زایمان او را به سوی تنه‌ای (درخت) خرمایی کشاند، گفت: «ای کاش پیش از این مرده بودم، و بکلی از یادها رفته (و فراموش شده) بودم». ﴿۲۳﴾ ناگهان از (سمت) پائینش (فرشته یا عیسی) او را صدا زد که: «غمگین مباش، به راستی پروردگارت زیر (پای) تو چشمه‌ای (جاری) قرار داده است. ﴿۲۴﴾ و (این) تنه‌ای (درخت) خرما رابه طرف خود تکان بده، (که) رطب تازه‌ای بر تو فرو می‌ریزد. ﴿۲۵﴾

فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا ۖ فَمَا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا
فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ
إِنْسِيًّا ﴿٢٦﴾ فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ ۖ قَالُوا يَمْرَأَتُ لَقَدْ
جَعَلَتْ شَيْئًا فَرِيًّا ﴿٢٧﴾ يَتَأَخَّتُ هَرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ أَمْرًا
سَوًى وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ۖ قَالُوا
كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْأَمْهِدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ قَالَ إِنِّي
عَبْدُ اللَّهِ ۖ إِنِّي الْكَتَبَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنِي
مُبَارَكًا أَيَّنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَنِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا
دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا
﴿٣٢﴾ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ
حَيًّا ﴿٣٣﴾ ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي
فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ ۚ
سُبْحَنَهُ ۚ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ
﴿٣٥﴾ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ ۚ هَذَا صِرَاطٌ
مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ
لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ
يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾

پس (از آن) بخور و (از آب چشمه) بنوش، و دیدگان را
(به این مولود) روشن دار، پس اگر کسی از انسان‌ها را
دید (با اشاره) بگو: «همانا من برای (الله) رحمان روزه
(سکوت) نذر کرده‌ام، لذا امروز با هیچ بشری سخن
نمی‌گویم». ﴿۲۶﴾ پس (مریم) در حالی که او (= عیسی)

را برداشته بود، نزد قومش آمد، گفتند: «ای مریم! به راستی
کاری (بسیار) زشت (و شگفت انگیزی) انجام داده‌ای!
﴿۲۷﴾ ای خواهر هارون! پدرت مرد بدی نبود، و مادرت
(نیز) زن بد کاره‌ای نبود!». ﴿۲۸﴾ پس (مریم) به او
(= عیسی) اشاره کرد، گفتند: «چگونه با کسی که کودک
است در گهواره، سخن بگوییم؟!». ﴿۲۹﴾ (عیسی) گفت:
«من بنده‌ای الله هستم، به من کتاب داده، و مرا پیامبر قرار
داده است. ﴿۳۰﴾ و مرا هر جا که باشم پر برکت و
فرخنده قرار داده، و تا زنده‌ام مرا به نماز و زکات سفارش
کرده است. ﴿۳۱﴾ و (مرا) نسبت به مادرم نیکو کار (قرار
داده) و مرا سرکش (و) بدبخت قرار نداده است. ﴿۳۲﴾ و
سلام بر من، روزی که متولد شدم، و روزی که می‌میرم، و
روزی که زنده برانگیخته شوم» ﴿۳۳﴾ این است (حکایت)
عیسی پسر مریم، گفتار راستی که در آن تردید (و
اختلاف) می‌کنند. ﴿۳۴﴾ (هرگز) شایسته الله نیست که
فرزندی بگیرد، او منزه است، هرگاه کاری را فرمان دهد
(و بخواهد)، فقط به آن می‌گوید: «موجود شو» پس (بی
درنگ) موجود می‌شود. ﴿۳۵﴾ و (عیسی به قومش
گفت: «یقیناً الله پروردگار من و پروردگار شماست، پس
او را پرستش کنید، (که) راه راست این است». ﴿۳۶﴾
آنگاه گروه‌های (یهود و نصاری) در میان خود اختلاف
کردند، پس وای بر کسانی که کافر شدند، از حضور (در
آن) روز بزرگ (قیامت). ﴿۳۷﴾ (آن) روزی که نزد ما
می‌آیند، چه خوب شنوا و چه خوب بینا هستند، لیکن
ستمکاران امروز در گمراهی آشکارند. ﴿۳۸﴾

وَأَنْذَرَهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٨﴾ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٢٩﴾ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَأْتِبِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ﴿٣١﴾ يَأْتِبِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٣٢﴾ يَأْتِبِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿٣٣﴾ يَأْتِبِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٣٤﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنِ الْهَيْئَةِ يَتَّبِعُهُمْ لَنْ لَمْ تَنْتَه لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا ﴿٣٥﴾ قَالَ سَلِمَ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٣٦﴾ وَأَعِزَّنَا لَكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَفِيًّا ﴿٣٧﴾ فَلَمَّا أَعْتَرَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٣٨﴾ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ﴿٣٩﴾

و (ای پیامبر!) آن‌ها را از روز حسرت بترسان، آنگاه که کار پایان پذیرد، و آن‌ها (همچنان) در غفلتند و ایمان نمی‌آورند. ﴿۳۹﴾ همانا ما میم که زمین و کسانی را که بر آن هستند، به ارث می‌بریم، و (همگی) به سوی ما باز گردانده می‌شوند. ﴿۴۰﴾ و (ای پیامبر!) در (این) کتاب ابراهیم را یاد کن، بی‌گمان او پیامبری راستگو بود.

﴿۴۱﴾ هنگامی که به پدرش گفت: «ای پدر جان! چرا چیزی را پرستش می‌کنی که نه می‌شنود و نه می‌بیند، و نه هیچ نیازی از تو برآورده می‌سازد؟! ﴿۴۲﴾ ای پدر جان! یقیناً (از جانب الله) دانشی برای من آمده که برای تو نیامده است، پس از من پیروی کن، تا تو را به راه راست هدایت کنم. ﴿۴۳﴾ ای پدر جان! شیطان را پرستش نکن، زیرا که شیطان نسبت به (الله) رحمان نافرمان بود. ﴿۴۴﴾ ای پدر جان! من از این می‌ترسم که از (سوی الله) رحمان عذابی به تو برسد، آنگاه از دوستان شیطان (و همنشینان او در آتش) باشی». ﴿۴۵﴾ (پدرش) گفت: «ای ابراهیم! آیا تو از معبودهای من روی گردانی؟ اگر باز نیایی، قطعاً تو را سنگسار می‌کنم، و برای مدت طولانی از من دور شو». ﴿۴۶﴾ (ابراهیم) گفت: «سلام بر تو! به زودی از پروردگارم برای تو طلب آمرزش خواهم کرد، بی‌گمان او نسبت به من مهربان است. ﴿۴۷﴾ و از شما و آنچه به جای الله می‌خوانید، کناره‌گیری می‌کنم، و پروردگارم را می‌خوانم، امید است که در خواندن پروردگارم محروم نباشم». ﴿۴۸﴾ پس چون از آن‌ها و آنچه به جای الله می‌پرستیدند کناره‌گیری کرد، اسحاق و یعقوب را به او بخشیدیم، و هر یک (از آنان) را پیامبر گردانیدیم. ﴿۴۹﴾ و از رحمت خود به آن‌ها عطا کردیم، و برایشان (در میان امت‌ها) ذکر خیر بلند آوازه‌ای قرار دادیم. ﴿۵۰﴾ و (ای پیامبر!) در (این) کتاب موسی را یاد کن، به راستی او مخلص بود، و فرستاده‌ای پیامبر بود. ﴿۵۱﴾

وَنَدَيْتُهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ۖ وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ۚ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ ۚ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۚ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ۚ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ ۚ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ۚ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا ۚ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۝ خُلِفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا ۝ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ۝ جَنَّتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ ۚ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ۝ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا ۚ وَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۝ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۝ وَمَا تَنْزِيلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ ۚ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَٰلِكَ ۚ وَمَا كَانَ رُؤُوكَ نَسِيًّا ۝

و (ما) او را از طرف راست (کوه) طور ندا دادیم، و رازگویان او را (به خود) نزدیک ساختیم. ﴿۵۲﴾ و (ما) از رحمت خود برادرش هارون را - که پیامبر بود - به او عطا کردیم. ﴿۵۳﴾ و در (این) کتاب اسماعیل را یاد کن، بی گمان او راست وعده، و فرستاده‌ای پیامبر بود. ﴿۵۴﴾ و (او همواره) خانواده‌اش را به نماز و زکات فرمان می‌داد، و

نزد پروردگارش پسندیده بود. ﴿۵۵﴾ و در (این) کتاب ادريس را یاد کن بی شک او پیامبری راستگو بود. ﴿۵۶﴾ و (ما) او را به جایگاهی بلند فرا بردیم. ﴿۵۷﴾ اینان کسانی از پیامبران بودند که الله بر آنان انعام کرده بود، از فرزندان آدم و از کسانی که با نوح (بر کشتی) سوار کردیم، و از فرزندان ابراهیم و اسرائیل (= یعقوب) و از کسانی که آنها را هدایت کردیم و برگزیدیم. چون آیات (الله) رحمان بر آنها تلاوت می‌شد، سجده‌کنان و گریان (به خاک) می‌افتادند. ﴿۵۸﴾ آنگاه پس از آنان (فرزندان) نا خلفانی جانشین شدند که نماز را (ضایع و) ترک کردند و از شهوات پیروی کردند، پس به زودی (کیفر) گمراهی (خود) را خواهند یافت. ﴿۵۹﴾ مگر آن که توبه کرد و ایمان آورد، و کار شایسته انجام داد، پس اینان به بهشت داخل می‌شوند، و بر آنان هیچ ستمی نخواهد شد. ﴿۶۰﴾ باغ‌هایی (بهشتی) جاودانی است که (الله) رحمان به غیب (= نادیده) بندگان را به آن وعده داده است، مسلماً وعده‌ای او فرا خواهد رسید. ﴿۶۱﴾ در آنجا سخن بیهوده نمی‌شنوند، جز سلام (می‌شنوند) و برای آنها (هر) صبح و شام روزی‌شان (در بهشت آماده) است. ﴿۶۲﴾ این همان بهشتی است که از (میان) بندگان مان (به) آن کسی که (در دنیا) پرهیزگار بوده به ارث می‌دهیم. ﴿۶۳﴾ و (جبرئیل به پیامبر عرض کرد:) (ما فرشتگان) جز به فرمان پروردگارت نازل نمی‌شویم، (آگاهی از) آنچه پیش روی ما، و آنچه پشت سرما، و آنچه میان این دو است، (همه) از آن اوست، و پروردگارت هرگز فراموش کار نیست. ﴿۶۴﴾

رَّبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ ۚ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ أَإِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوْ لَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنْجِي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثًّا ﴿٧٢﴾ وَإِذَا تُلِيٰ عَلَيْهِمْ ءَايَتُنَا يَنْتَوِيحُوا لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَيْ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثْنًا وَرَدًّا ﴿٧٤﴾ قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا ۚ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى ۚ وَالْبَلَقِيَّتُ الصَّلِحَتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ﴿٧٦﴾

(همان) پروردگار آسمان‌ها و زمین، و آنچه میان آن دو است، پس او را پرستش کن، و بر عبادتش شکیا (و پایدار) باش. آیا (مانند و) هم‌نامی برای او می‌شناسی؟ ﴿۶۵﴾ و انسان (کافر) می‌گوید: «آیا زمانی که بمیریم، زنده (از گور) بیرون آورده خواهیم شد؟!» ﴿۶۶﴾ آیا انسان به یاد نمی‌آورد که ما پیش از این او را آفریدیم در حالی که هیچ چیز نبود؟! ﴿۶۷﴾ پس سوگند به

پروردگارت که محققاً (همه‌ای) آن‌ها را با شیاطین محشور خواهیم کرد، سپس (همه‌ای) آن‌ها را به زانو در آمده پیرامون جهنم حاضر می‌سازیم. ﴿۶۸﴾ آنگاه از هر گروه، کسانی را که در برابر (فرمان الله) رحمان (از همه) سرکش‌تر (و پر جرأت‌تر) بوده‌اند، جدا خواهیم کرد. ﴿۶۹﴾ سپس ما به (حال) کسانی که (برای سوختن) در آتش (جهنم) سزاوارترند؛ داناتریم. ﴿۷۰﴾ و هیچ یک از شما نیست؛ مگر آن که وارد آن (= جهنم) شود، این (وعده) بر پروردگارت فرمانی حتمی (و شدنی) است. ﴿۷۱﴾ سپس کسانی را که تقوا پیشه کردند از آن رهایی می‌بخشیم، و ستمکاران را به زانو در آمده در آن رها می‌کنیم. ﴿۷۲﴾ و هنگامی که آیات روشن ما بر آن‌ها تلاوت شود، کسانی که کافر شدند به کسانی که ایمان آوردند؛ می‌گویند: «کدام یک از دو گروه (ما و شما) در جایگاه (و مقام) بهتر، و از لحاظ محفل، (محفل‌شان) نیکوتر است». ﴿۷۳﴾ چه بسیار نسل‌ها را پیش از آنان نابود کردیم که آن‌ها از لحاظ ثروت از این‌ها بهتر بودند و ظاهر‌شان (نیز) آراسته‌تر بود. ﴿۷۴﴾ (ای پیامبر!) بگو: «کسی که در گمراهی است، پس (الله) رحمان (از روی استدراج) او را به فزونی مهلت دهد، تا زمانی که آنچه را به آن وعده داده شده‌اند؛ یا عذاب و یا قیامت را ببینند، آنگاه به زودی خواهند دانست چه کسی جایگاهش بدتر، و سپاهش ناتوان‌تر است. ﴿۷۵﴾ و کسانی که هدایت یافته‌اند، الله بر هدایت‌شان می‌افزاید، و (آثار و) نیکی‌های شایسته‌ای ماندگار در نزد پروردگارت پاداش بهتر، و عاقبت خوبتر دارد. ﴿۷۶﴾

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٧٧﴾ أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٧٨﴾ كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾ وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾ وَأَخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤْزُهُمْ أَزًّا ﴿٨٣﴾ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَذًّا ﴿٨٤﴾ يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا ﴿٨٥﴾ وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرْدًا ﴿٨٦﴾ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفْعَةَ إِلَّا مَنْ أَخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِذَا ﴿٨٨﴾ تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٨٩﴾ أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا ﴿٩٠﴾ وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩١﴾ إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتَى الرَّحْمَنِ عَبْدًا ﴿٩٢﴾ لَقَدْ أَحْصَيْنَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٣﴾ وَكُلُّهُمْ ءَاتِيهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَرْدًا ﴿٩٤﴾

﴿٩٥﴾

را (برای خود) بر گزیدند، تا سبب عزت شان باشد. ﴿۸۱﴾ چنین نیست، (بلکه) به زودی (معبودها) عبادت آنان را انکار خواهند کرد، و بر ضدشان برخیزند. ﴿۸۲﴾ (ای پیامبر!) آیا ندیدی که ما شیاطین را بر کافران فرستادیم (و مسلط نبودیم) تا آن‌ها را سخت بر انگیزند. ﴿۸۳﴾ پس (ای پیامبر!) درباره‌ی آن‌ها شتاب نکن، ما با دقت (اجل و اعمال) آن‌ها را می‌شماریم. ﴿۸۴﴾ روزی که پرهیزگاران را (دسته‌جمعی) - به صورت مهمان - به سوی (الله) رحمان گرد آوریم. ﴿۸۵﴾ و مجرمان را تشنه‌کام به سوی جهنم برانیم. ﴿۸۶﴾ آن‌ها مالک شفاعت نیستند؛ مگر کسی که نزد (الله) رحمان عهدی گرفته باشد. ﴿۸۷﴾ و (مشرکان) گفتند: «(الله) رحمان فرزندی (برای خود) برگزیده است». ﴿۸۸﴾ به راستی چیزی بسیار زشت (و زنده‌ای، در میان) آوردید. ﴿۸۹﴾ نزدیک است آسمان‌ها از این (سخن) از هم متلاشی گردد، و زمین شکافته شود، و کوه‌ها درهم شکافته فرو ریزند. ﴿۹۰﴾ (از این رو) که برای (الله) رحمان فرزندی ادعا کرده‌اند. ﴿۹۱﴾ و هرگز برای (الله) رحمان سزاوار نیست که فرزندی برگزیند. ﴿۹۲﴾ هیچ چیز در آسمان‌ها و زمین نیست؛ مگر این که به بندگی سوی (الله) رحمان بیاید. ﴿۹۳﴾ یقیناً (الله همه‌ای) آن‌ها را سرشماری کرده، و به دقت شمرده است، ﴿۹۴﴾ و همه‌ای آن‌ها روز قیامت، تنها نزد او حاضر می‌شوند. ﴿۹۵﴾

آیا کسی را دیده‌ای به آیات ما کافر شد، و گفت: «قطعاً مال و فرزند (فراوانی) به من داده خواهد شد»؟! ﴿۷۷﴾ آیا بر غیب آگاهی یافته است، یا نزد (الله) رحمان عهدی گرفته است؟! ﴿۷۸﴾ (هرگز) چنین نیست، (ما) به زودی آنچه را می‌گوید خواهیم نوشت، و بر عذاب او بسیار می‌افزاییم. ﴿۷۹﴾ و آنچه را می‌گوید از او می‌گیریم، و تنها نزد ما می‌آید. ﴿۸۰﴾ و (آن‌ها) به جای الله معبودانی

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لَّدَا ﴿٩٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّن قَرْنٍ هَلْ نُحِشُ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْرًا ﴿٩٨﴾

بی گمان کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، (الله) رحمان برای آن‌ها محبتی (در دل‌ها) قرار می‌دهد. ﴿۹۶﴾ پس همانا (ای پیامبر!) ما آن (= قرآن) به زبان تو آسان نمودیم، تا پرهیزگاران را با آن بشارت دهی، و گروه ستیزه‌گران (سرسخت) را با آن هشدار دهی. ﴿۹۷﴾ و چه بسیار نسل‌ها که پیش از آن‌ها بودند هلاک کردیم، آیا کسی از آن‌ها را احساس می‌کنی، یا کمترین صدایی از آن‌ها می‌شنوی؟! ﴿۹۸﴾

سوره طه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طه ﴿١﴾ مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ﴿٢﴾ إِلَّا تَذَكُّرَةً لِّمَن تَخْشَى ﴿٣﴾ تَزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ﴿٤﴾ الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴿٥﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ﴿٦﴾ وَإِنْ تَجْهَر بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ﴿٧﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ﴿٨﴾ وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿٩﴾ إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدٍ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١٠﴾ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَمْوَسَى ﴿١١﴾ إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٢﴾

﴿١٢﴾

سوره طه

به نام الله بخشنده مهربان

طه (طا. ها). ﴿۱﴾ (ای پیامبر!) قرآن را بر تو نازل نکردیم که به مشقت افتی. ﴿۲﴾ مگر (آن) یاد آوری برای کسی است که (از الله) می‌ترسد. ﴿۳﴾ (این قرآن) فرو فرستاده شده از سوی کسی که زمین و آسمان‌های بلند را آفریده است. ﴿۴﴾ (الله) رحمان (است که) بر عرش قرار گرفت. ﴿۵﴾ از آن اوست آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین، و آنچه میان آن دو است، و آنچه زیر خاک (پنهان) است. ﴿۶﴾ و اگر سخن آشکارا بگویی (یا آن را پنهان داری) بی گمان او (راز) نهان و نهان‌تر را می‌داند. ﴿۷﴾ (او) الله است، که هیچ معبودی جز او نیست؛ نام‌های نیکو از آن اوست. ﴿۸﴾ و ﴿۹﴾ (ای پیامبر!) آیا خبر موسی به تو رسیده است؟ ﴿۱۰﴾ هنگامی که آتشی را (از دور) دید، پس به خانواده‌ای خود گفت: «(لحظه‌ای) درنگ کنید، همانا من آتشی را دیده‌ام شاید شعله‌ای از آن برای شما بیاورم، یا بر آن آتش راهنمایی بیابم». ﴿۱۱﴾ پس چون نزد آن (آتش) آمد، ندا داده شد که: «ای موسی! ﴿۱۲﴾ همانا من پروردگار تو هستم، پس کفش‌هایت را بیرون کن، که تو در وادی مقدس طوی هستی. ﴿۱۲﴾»

وَأَنَا آخَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ﴿١٣﴾ إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ ﴿١٦﴾ وَمَا تَلَكَ بِيَمِينِكَ يَمُوسَىٰ ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا وَاهْبُثْ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلْقَهَا يَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَالْقَلْبُهَا فَإِذَا هِيَ حَبِئَةٌ تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ﴿٢١﴾ وَأَضْمَمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجَ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ؕ آيَةٌ أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِنُرِيكَ مِنْ ءَايَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ﴿٢٣﴾ أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿٢٨﴾ وَاجْعَلْ لِّي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي ﴿٢٩﴾ هَارُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾ اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ﴿٣١﴾ وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾ كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾ وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَمُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ﴿٣٧﴾

و من تو را (به پیامبری) بر گزیدم، پس به آنچه (بر تو) وحی می شود، گوش فرا ده. ﴿۱۳﴾ یقیناً من «الله» هستم، هیچ معبودی (به حق) جز من نیست، پس مرا پرستش کن، و نماز را برای یاد من بر پا دار. ﴿۱۴﴾ قطعاً قیامت خواهد آمد،

می خواهم (وقت) آن را پنهان دارم، تا هر کس در برابر سعی (و اعمالی) که می کند جزا داده شود. ﴿۱۵﴾ پس مبادا کسی که به آن ایمان ندارد، و از هوس های خود پیروی می کند، تو را از آن باز دارد، که هلاک خواهی شد. ﴿۱۶﴾ و ای موسی! آن چیست به (دست) راست؟ ﴿۱۷﴾ گفت: «این عصای من است، بر آن تکیه می کنم، و با آن برای گوسفندانم (برگ درختان) فرو می ریزم، و مرا با آن کارهای دیگری (نیز) است (که بر آورده می کنم). ﴿۱۸﴾ فرمود: «ای موسی! آن را بیفکن» ﴿۱۹﴾ پس (موسی) آن (عصا) را افکند، که ناگهان ماری شد که (به هر سو) می دوید. ﴿۲۰﴾ فرمود: «آن را بگیر و نترس، به زودی آن را به صورت اولش باز می گردانیم. ﴿۲۱﴾ و دست را در بغل خود داخل کن، تا سفید (و) بی عیب بیرون آید، (این نیز) معجزه ای دیگری است. ﴿۲۲﴾ تا آیات (و نشانه های) بزرگ خود را به تو نشان دهیم. ﴿۲۳﴾ (اینک) به سوی فرعون برو، بی گمان او سرکشی کرده است». ﴿۲۴﴾ (موسی) گفت: «پروردگارا! سینه ام را برایم بگشا. ﴿۲۵﴾ و کارم را برایم آسان گردان. ﴿۲۶﴾ و گره از زبانیم باز کن. ﴿۲۷﴾ تا سخنانم را بفهمند. ﴿۲۸﴾ و برای من (یاور و) وزیری از خاندانم قرار ده. ﴿۲۹﴾ برادرم هارون را. ﴿۳۰﴾ به (وسیله ای) او پشت مرا محکم کن، ﴿۳۱﴾ و او را در کار (رسالت) من شریک ساز، ﴿۳۲﴾ تا تو را بسیار تسبیح گویم، ﴿۳۳﴾ و بسیار تو را یاد کنیم، ﴿۳۴﴾ بی شک تو به (حال) ما خوب بینایی». ﴿۳۵﴾ فرمود: «ای موسی! هر چه خواستی به تو داده شد. ﴿۳۶﴾ و به تحقیق ما بار دیگر (نیز) بر تو منت نهاده ایم (و نعمت بخشیده ایم) ﴿۳۷﴾

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ﴿٣٨﴾ أَنْ أَقْذِفِيهِ فِي
 التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ
 عَدُوُّ لِي وَعَدُوُّ لَهُ ۖ وَالْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةٌ مِنِّي وَلِتُصْنَعَ
 عَلَىٰ عَيْنِي ﴿٣٩﴾ إِذْ تَمْشِي أُحْتَكُ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ
 عَلَىٰ مَنْ يَكْفُلُهُ ۖ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا
 تَحْزَنَ ۚ وَفَتَلَّتْ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۚ
 فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَمْوَسَىٰ
 ﴿٤٠﴾ وَأَصْطَبَعْنَاكَ لِنَفْسِي ﴿٤١﴾ أَذْهَبَ أَنْتَ وَأَخُوكَ
 بِغَايَتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي ﴿٤٢﴾ أَذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ
 طَغَىٰ ﴿٤٣﴾ فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لِّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ تَخْشَىٰ
 ﴿٤٤﴾ قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَنْ يَفْرُطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ
 ﴿٤٥﴾ قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾
 فَأَتَيْنَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسَلْ مَعَنَا بَنِي
 إِسْرَءِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ۖ قَدْ جَعَلْنَاكَ بِغَايَةِ مِّنْ رَبِّكَ
 وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ أَهْدَىٰ ﴿٤٧﴾ إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا
 أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾ قَالَ فَمَنْ
 رَبُّكُمَا يَمْوَسَىٰ ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ
 خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ ﴿٥٠﴾ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ﴿٥١﴾

آن هنگام که به مادرت الهام کردیم، آنچه را که باید الهام می‌شد، ﴿۳۸﴾ که: «او را در صندوقی بگذار، آنگاه آن (صندوق) را به دریا بینداز، تا دریا او را به ساحل افکند، (و) دشمن من و دشمن او، او را برگرد» و من محبتی از سوی خود بر تو افکندم و تا در برابر دیدگان من پرورش یابی. ﴿۳۹﴾ آنگاه که خواهرت می‌رفت و می‌گفت: «آیا کسی را به شما نشان دهم که سرپرستی‌اش را به عهده گیرد؟! پس تو را به مادرت باز گردانیم، تا چشمش (به دیدار تو) روشن شود، و اندوهگین نگردد، و (بعدها) تو یک نفر (قبطی) را گشتی، پس (ما) تو را از اندوه (و گرفتاری) نجات دادیم، و بارها (چنانکه باید) تو را آزمودیم. پس (از آن) سال‌ها در میان مردم مدین ماندی، سپس ای موسی! بر (طبق) تقدیر (الهی به اینجا) آمدی. ﴿۴۰﴾ و تو را برای خودم خاص ساختم (و پرورش دادم). ﴿۴۱﴾ (اینک) تو و برادرت با آیات من برو، و در یاد من سستی نکنید. ﴿۴۲﴾ به سوی فرعون بروید، بی‌گمان او سرکشی کرده است. ﴿۴۳﴾ پس به نرمی با او سخن بگویید، شاید که او پند گیرد یا (از پروردگارش) بترسد، ﴿۴۴﴾ (موسی و هارون) گفتند: «پروردگارا! به راستی ما می‌ترسیم که بر ما پیش‌دستی نماید (و قبل از بیان حق ما را آزار دهد) یا طغیان کند» ﴿۴۵﴾ فرمود: «نترسید! بی‌شک من با شما هستم، می‌شنوم و می‌بینم. ﴿۴۶﴾ پس به نزد او بروید و بگویید: ما فرستادگان پروردگارت هستیم، بنی اسرائیل را با ما بفرست، و آن‌ها را آزار و شکنجه نکن، به راستی که ما نشانه‌های روشنی از سوی پروردگارت برای تو آورده‌ایم، و سلام بر آن کسی که از هدایت پیروی کند. ﴿۴۷﴾ همانا به ما وحی شده که محققاً عذاب (الهی) بر کسی است که (آیات و معجزات را) تکذیب کند، و (از ایمان) روی بگرداند. ﴿۴۸﴾ (فرعون) گفت: «ای موسی! پروردگار شما کیست؟» ﴿۴۹﴾ (موسی) گفت: «پروردگار ما کسی است که آفرینش هر چیزی را به او ارزانی داشته، سپس (آن‌ها را) هدایت کرده است» ﴿۵۰﴾ (فرعون) گفت: «پس حال (و سرنوشت) نسل‌های گذشته چه می‌شود؟» ﴿۵۱﴾

قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى ﴿٥٦﴾
 الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنزَلَ
 مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّن نَّبَاتٍ شَتَّى ﴿٥٧﴾
 كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَمَكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٥٨﴾
 * مِنهَا خَلَقْنَكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى
 ﴿٥٩﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَيْنَا كَلْهًا فَكَذَّبَ وَإِلَى ﴿٦٠﴾ قَالَ أَجِئْتَنَا
 لِنُخْرِجَنا مِّنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَمُوسَى ﴿٦١﴾ فَلَنَأْتِيَنَّكَ
 بِسِحْرِ مِثْلِهِ فَأَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا
 أَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿٦٢﴾ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ تُحْشَرَ
 النَّاسُ ضُحًى ﴿٦٣﴾ فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى
 ﴿٦٤﴾ قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ وَيَلَكُمْ لَا تَقْتُلُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
 فَيَسْحَبَكُم بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَى ﴿٦٥﴾ فَتَنَزَّعُوا
 أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَى ﴿٦٦﴾ قَالُوا إِنَّ هَٰذَانِ
 لَسِحْرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِمَا
 وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَى ﴿٦٧﴾ فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ أَتُوا
 صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَى ﴿٦٨﴾

(موسی) گفت: «علم آن نزد پروردگارم در کتابی (ثبت) است، پروردگارم نه اشتباه می کند و نه فراموش می کند. ﴿۵۲﴾ (همان) کسی که زمین را برای شما گهواره (و محل آسایش) قرار داد، و برای شما در آن راه‌هایی ایجاد نمود، و از آسمان آبی فرو فرستاد پس با آن، انواع گوناگون گیاه را (از زمین) بیرون آوردیم. ﴿۵۳﴾ بخورید، و (نیز) چهار پایان تان را بچرانید،

بی گمان در این (امور) نشانه‌های برای خردمندان است. ﴿۵۴﴾ (ما) شما را از آن (= زمین) آفریدیم، و در آن باز می گردانیم، و بار دیگر شما را از آن بیرون می آوریم. ﴿۵۵﴾ و به راستی (ما) همه‌ای آیات خود را به او نشان دادیم، پس (او همه را) تکذیب کرد و سر باز زد. ﴿۵۶﴾ گفت: «ای موسی! آیا به نزد ما آمده‌ای که با سحر خود، ما را از سرزمین مان بیرون کنی؟! ﴿۵۷﴾ پس یقیناً ما هم سحری مانند آن برای تو می آوریم، پس (هم اکنون) در مکانی هموار (و مقبول همه) موعدی میان ما و خودت قرار بده که نه ما و نه تو از آن تخلف نکنیم، ﴿۵۸﴾ (موسی) گفت: «موعد شما روز (عید) زینت است و آن که (همه‌ای) مردم چاشتگاه گرد آورده شوند» ﴿۵۹﴾ آنگاه فرعون باز گشت، پس (همه‌ای) مکر و حيله خود را جمع کرد، سپس آمد. ﴿۶۰﴾ موسی به آن‌ها گفت: «وای بر شما! برالله دروغ نبندید، که شما را با عذاب‌ی نابود می سازد، و یقیناً کسی که (بر الله) افترا بدهد، ناکام (و نا امید) می شود» ﴿۶۱﴾ پس آن‌ها در کارشان میان خود اختلاف کردند، و رازشان را پنهان داشتند. ﴿۶۲﴾ گفتند: «مسلمان این دو (نفر) جادوگرند، می خواهند شما را با جادوشان از سرزمین تان بیرون کنند، و آیین (و راه و رسم) برتر شما را از بین ببرند. ﴿۶۳﴾ پس (همه‌ای) حيله (و تدبیر) خود را گرد آورید (و به کار بندید) سپس در یک صف (برای مبارزه) بیایید، و به راستی امروز کسی رستگار خواهد شد که چیره (و غالب) گردد. ﴿۶۴﴾

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾
 قَالَ بَلْ أَلْقُوا ۖ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ
 سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ﴿٦٦﴾ فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةُ مُوسَىٰ
 ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلْقِ مَا فِي
 يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا ۖ إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سَاحِرٌ وَلَا
 يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾ فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سُبُجًا قَالُوا
 ءَامَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾ قَالَ ءَامَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ
 ءَاذَنَ لَكُمْ ۖ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السَّحَرَ ۖ
 فَلَا تُقْطِعْ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلُكُمْ مِنْ خَلْفٍ وَلَا صَلْبَنَّكُمْ فِي
 جُدُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمَنَّ إِنَّا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ ﴿٧١﴾ قَالُوا
 لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا ۖ
 فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ ۖ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾
 إِنَّا ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطِيئَتَنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنْ
 السَّحَرِ ۗ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿٧٣﴾ إِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ
 لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٧٤﴾ وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا
 قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ ﴿٧٥﴾
 جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ
 جَزَاءُ مَنْ تَرَكَ ۖ ﴿٧٦﴾

(ساحران) گفتند: «ای موسی! یا این است که (اول) تو (عصا را) بیفکنی یا آنکه ما کسانی باشیم که اول بیفکنیم!» ﴿٦٥﴾ (موسی) گفت: «بلکه، (شما) بیفکنید» پس ناگهان ریسمان‌هایشان و عصاهایشان از (اثر) سحرشان چنان به نظرش رسید که حرکت می‌کند (و می‌دوند) ﴿٦٦﴾ پس

موسی در دل خود ترسی احساس کرد که (مبادا در ایمان مردم خللی ایجاد شود). ﴿٦٧﴾ گفتیم: «نترس! مسلماً تو (غالب و) برتری، ﴿٦٨﴾ و آنچه را که در دست راست خود داری بیفکن، تا (تمام) آنچه را که ساخته‌اند، بیلعد، بی شک آنچه ساخته‌اند، تنها مکر ساحر است، و ساحر هر جا رود رستگار (و موفق) نخواهد شد». ﴿٦٩﴾ (پس موسی عصای خود را افکند، ناگهان به مار بزرگی تبدیل شد و همه‌ای آن‌ها را که ساخته بودند بلعید) آنگاه ساحران (همگی) به سجده افتادند، گفتند: «(ما) به پروردگار هارون و موسی ایمان آوردیم». ﴿٧٠﴾ (فرعون) گفت: «آیا پیش از آن که به شما اجازه دهم به او ایمان آوردید؟! بی تردید او بزرگ شماس است که به شما سحر آموخته است، پس یقیناً دستان‌تان و پاهای‌تان را بر خلاف یکدیگر قطع می‌کنم، و شما را بر تنه‌های نخل به دار می‌آویزم، و بی شک خواهید دانست که عذاب (و شکنجه) کدام‌یک از ما سخت‌تر است و پایدارتر است!». ﴿٧١﴾ گفتند: «سوگند به آن که ما را آفریده است، هرگز تو را بر این دلایل روشنی که برای ما آمده، ترجیح نمی‌دهیم، پس به هر حکمی که می‌خواهی حکم کن، تو تنها می‌توانی در این زندگی دنیا حکم کنی. ﴿٧٢﴾ همانا ما به پروردگارمان ایمان آورده‌ایم تا گناهان مان و آنچه را از سحر که ما را به آن وادار کردی، برای‌مان ببخشاید، و الله بهتر و پایدارتر است». ﴿٧٣﴾ بی گمان کسی که گناه کار به نزد پروردگارش حاضر شود، پس آتش جهنم برای اوست، در آن جا نه می‌میرد، و نه زنده می‌ماند. ﴿٧٤﴾ و کسی که مؤمن نزد او آید، در حالی که کارهای شایسته انجام داده باشد، پس اینان برایشان درجات بلند است. ﴿٧٥﴾ باغ‌های جاویدان (بهشتی) که نهرها زیر (درختان) آن جاری است، همیشه در آن خواهند بود، و این است پاداش کسی که خود را (از شرک و گناهان) پاک نموده است. ﴿٧٦﴾

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْطَبِرْ
 لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَفُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَى
 فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ يَجُنُّدُهُ فَعَشِيَهِمْ مِّنَ اللَّيْلِ مَا
 عَشِيَهُمْ ^(٧٧) وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ ^(٧٨)
 يَبْنِي إِسْرَءِيلَ قَدْ أَجَيْنَكُم مِّنْ عَدُوِّكُمْ
 وَوَعَدَنَكُم جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ
 الْآمَنَ وَالسَّلَوى ^(٧٩) كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ
 وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ^(٨٠) وَمَنْ تَحَلَّى
 عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ ^(٨١) وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَنْ تَابَ
 وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ ^(٨٢) * وَمَا
 أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَمُوسَىٰ ^(٨٣) قَالَ هُمْ أَوْلَاءُ
 عَلَىٰ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ^(٨٤) قَالَ
 فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ
^(٨٥) فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَنَ أَسْفًا قَالَ
 يَنْقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَفَطَالَ
 عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ
 مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِي ^(٨٦) قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا
 مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حُمِلْنَا أَوْزَارًا مِّن زِينَةِ
 آلْقَوْمِ فَقَدْ فَنَنَّا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ ^(٨٧)

و به راستی (ما) به موسی وحی کردیم که: «شبانۀ بندگان مرا (از مصر بیرون) ببر، سپس برای آن‌ها در دریا راهی خشک بگشا، که نه از تعقیب (دشمنان) خواهی ترسید، و نه (از غرق شدن در دریا) هراسی داری.» ﴿۷۷﴾ پس فرعون با لشکریانش آنان را دنبال کردند، آنگاه دریا چنانکه باید آنان را (بطور کامل در میان امواج خود) فرو پوشانید. ﴿۷۸﴾ و فرعون قوم خود را گمراه نمود، و هدایت نکرد. ﴿۷۹﴾ ای بنی اسرائیل! به راستی (ما) شما را از (دست) دشمنان تان نجات دادیم، و در طرف راست (کوه) طور با شما وعده گذاردیم، (تا تورات را بر شما نازل کنیم) و بر شما «من» (= ترنجبین) و «سلوی» (= بلدرچین) نازل کردیم. ﴿۸۰﴾ از پاکیزه‌ها آنچه به شما روزی داده‌ایم؛ بخورید، و در آن سرکشی نکنید، که خشم من بر شما وارد می‌شود، و کسی که خشم من بر او وارد شود، قطعاً نابود شده است. ﴿۸۱﴾ و همانا من آمرزنده‌ام برای کسی که توبه کرد و ایمان آورد، و کار شایسته انجام داد، سپس هدایت یافت. ﴿۸۲﴾ ای موسی! چه چیز سبب شد که از قوم خود پیشی گیری؟ ﴿۸۳﴾ (موسی) گفت: «پروردگارا! آنان به دنبال من هستند، و من به سوی تو شتاب کردم، تا (از من) خشنود شوی.» ﴿۸۴﴾ فرمود: «بی‌گمان ما قوم تو را بعد از تو، آزمودیم، و سامری آن‌ها را گمراه کرد.» ﴿۸۵﴾ پس موسی خشمگین (و اندوهناک به سوی قومش بازگشت، (و) گفت: «ای قوم من! مگر پروردگارتان وعده‌ی نیکو به شما نداده بود؟ آیا مدت (جدایی من از شما) به درازا کشید، یا خواستید خشمی از (سوی) پروردگارتان بر شما نازل شود، که وعده‌ی مرا خلاف کردید؟» ﴿۸۶﴾ گفتند: «(ما) به اختیار خود وعده‌ی تو را خلاف نکردیم، لیکن بارهای سنگینی از زینت زیورهای قوم (فرعون) که با خود داشتیم، آن را (در آتش) افکندیم» پس بدین سان سامری نیز (آنچه داشت) افکند. ﴿۸۷﴾

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عَجَلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ
وَالَهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ إِلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا
يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ
يَنْقُومُ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا
أَمْرِي ﴿٩٠﴾ قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَنكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا
مُوسَىٰ ﴿٩١﴾ قَالَ يَهْدُرُونَ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ﴿٩٢﴾ أَلَا
تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُمْ لَا تَأْخُذْ بِلِحَيَّتِي
وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَمْ
تَرْقُبْ قَوْلِي ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَسْمُرِي ﴿٩٥﴾ قَالَ
بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ
فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٩٦﴾ قَالَ فَادْهَبْ
فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا
لَّنْ يُخْلَفَهُ وَانْظُرْ إِلَىٰ إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا
لَّنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ
الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

آنگاه برای آن‌ها مجسمه‌ی گوساله‌ای که صدای (چون
صدای گوساله) داشت، پدید آورد، پس (سامری و
پیروانش به مردم) گفتند: «این معبود شما، و معبود موسی
است، که آن را فراموش کرده است». ﴿۸۸﴾ آیا
نمی‌بینند که (این گوساله) هیچ پاسخی به آن‌ها نمی‌دهد،
و مالک هیچ سود و زیانی برای آن‌ها نیست؟ ﴿۸۹﴾ و
بی‌شک هارون پیش از این به آن‌ها گفته بود: «ای قوم
من! یقیناً شما به (وسیله‌ی) این (گوساله) آزمون شده‌اید،

و بی‌گمان پروردگار شما (الله) رحمان است، پس از من
پیروی نمائید و فرمانم را اطاعت کنید». ﴿۹۰﴾ (آن‌ها)
گفتند: «(ما) پیوسته پیرامون آن (برای پرستش) می‌نشینیم
(و آن را عبادت می‌کنیم)، تا موسی به سوی ما باز
گردد». ﴿۹۱﴾ (چون موسی آمد) گفت: «ای هارون! چه
چیزی تو را باز داشت، هنگامی که آن‌ها را دیدی گمراه
شده‌اند، ﴿۹۲﴾ از من پیروی نکردی؟ آیا فرمان مرا
عصیان (و سرپیچی) کردی؟!». ﴿۹۳﴾ (هارون) گفت:
«ای پسر مادرم! نه ریش مرا بگیر، و نه (موسی) سرم را،
همانا من ترسیدم که بگویی میان بنی اسرائیل
تفرقه‌انداختی، و سخن (و سفارش) مرا به کار نبستی».
﴿۹۴﴾ (موسی رو به سامری کرد و) گفت: «ای سامری!
(این) کار تو چیست؟ (چرا چنین کرده‌ای؟)». ﴿۹۵﴾
گفت: «من چیزی را دیدم که آن‌ها ندیدند، پس مشتی
(خاک) از رد پای (اسب) رسول (= جبرئیل) را گرفتم،
آنگاه آن را (بر پیکر) افکندم، و این چنین (هوای) نفسم
(این کار را) برایم آراسته جلوه داد». ﴿۹۶﴾ (موسی)
گفت: «پس برو، بی‌شک بهره‌ی تو در زندگی دنیا این
است که بگویی: «(به من) دستزنید (و نزدیک
نشوید)» و همانا وعده‌ای (از عذاب) داری، که هرگز
تخلیف نخواهد شد، و (اکنون) به معبودت بنگر که
پیوسته عبادتش می‌کردی (و آن را رها نمی‌کردی) آن
را خواهیم سوزاند، سپس (خاکستر و ذرات) آن را در
دریا پراکنده می‌سازیم. ﴿۹۷﴾ معبود شما تنها الله است
که جز او هیچ معبودی نیست؛ و علم او همه چیز را فرا
گرفته است». ﴿۹۸﴾

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿١﴾ مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا ﴿٢﴾ خَلِيدٍ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ جِمْلًا ﴿٣﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿٤﴾ يَخْفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿٥﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿٦﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ﴿٧﴾ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿٨﴾ لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ﴿٩﴾ يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ ۖ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿١٠﴾ يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴿١١﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ ۖ عَلَمًا ﴿١٢﴾ وَعَنْتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١٣﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ ۖ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١٤﴾ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١٥﴾

(ای پیامبر!) این گونه از خبرهای آنچه گذشته است بر تو باز گو می کنیم، و به راستی (ما) از جانب خود به تو ذکر (=قرآن) داده ایم. ﴿۹۹﴾ کسی که از آن (قرآن) روی گردان شود، پس بی گمان او روز قیامت بار سنگینی (از گناه) بر دوش خواهد کشید. ﴿۱۰۰﴾ که در آن (رنج) جاودانه خواهند ماند، و برای آن ها روز قیامت بد باری است. ﴿۱۰۱﴾ (همان) روزی که در «صور» دمیده شود، و مجرمان را کبود (چشم) در آن روز گرد آوریم. ﴿۱۰۲﴾

آن ها در میان خود آهسته سخن می گویند، (و به یکدیگر می گویند: «(شما) فقط ده روز (در دنیا) درنگ کرده اید». ﴿۱۰۳﴾ ما به آنچه می گویند؛ داناتریم، چون نیکو روش ترین آن ها بگویند: «(شما) تنها یک روز درنگ کرده اید». ﴿۱۰۴﴾ و (ای پیامبر!) از تو درباره ی کوه ها می پرسند، پس بگو: «پروردگارم آن ها را سخت تلاشی (و پراکنده) خواهد کرد، ﴿۱۰۵﴾ پس آن ها را (زمینی) صاف و هموار می گرداند، ﴿۱۰۶﴾ که در آن هیچ پستی و بلندی را نبینی». ﴿۱۰۷﴾ (در) آن روز، (همگی) دعوت کننده را پیروی کنند، هیچ راه سرپیچی (و مخالفت) نیست، و همه ی صداها در برابر (الله) رحمان خاشع می شود، پس جز صدای آهسته (چیزی) نمی شنوی. ﴿۱۰۸﴾ آن روز شفاعت (هیچ کس) سود نمی بخشد، جز کسی که (الله) رحمان به او اجازه داده، و گفتار او را پسندیده است. ﴿۱۰۹﴾ آنچه را پیش رو دارند، و آنچه را پشت سرشان است می داند، و آن ها به علم او احاطه ندارند. ﴿۱۱۰﴾ و (همه ی) چهره ها در برابر (الله) زنده ی پاینده فروتن می شود، و آن که (بار) ستم بر دوش دارد، ناکام (و مأیوس) می گردد. ﴿۱۱۱﴾ و کسی که کارهای شایسته انجام دهد در حالی که او مؤمن باشد، پس نه از ستمی می ترسد و نه از کم و کاستی، (در حقش می هراسد). ﴿۱۱۲﴾ و این گونه آن را قرآنی عربی نازل کردیم، و وعید (و هشدارهای) گوناگون را در آن بیان داشتیم، شاید آن ها تقوا پیشه کنند، یا این کتاب برای آن ها پندی پدید آورد. ﴿۱۱۳﴾

فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ ۚ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٦﴾ وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَخْلُقَ لَهُ زَوْجًا لَهُ أَنْ يَقُولَ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١١٧﴾ فَقُلْنَا يَتَّعَدُمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكَ مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١١٨﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى ﴿١١٩﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ﴿١٢٠﴾ فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَتَّعَدُمُ هَلْ أَذُنُكَ عَلَى شَجَرَةٍ ظَاهِلَةٍ وَمُلْكُ لَا يَبْلَى ﴿١٢١﴾ فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتَ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا مَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ﴿١٢٢﴾ ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿١٢٣﴾ قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٢٤﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى ﴿١٢٥﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٦﴾

پس بلند مرتبه است الله که فرمانروای حق است، به (تلاوت) قرآن شتاب مکن؛ پیش از آن که وحی آن بر تو تمام شود، و بگو: «پروردگارا! به علم من بیفز». ﴿۱۱۴﴾ و به راستی پیش از این به آدم سفارش کردیم (و عهد بستیم) پس او فراموش کرد، و برای او عزمی (استوار) نیافتیم. ﴿۱۱۵﴾ و (به یاد آور) آنگاه که به فرشتگان گفتیم: «برای آدم سجده کنید» پس (همگی)

سجده کردند؛ جز ابلیس که سر باز زد. ﴿۱۱۶﴾ پس گفتیم: «ای آدم! بی گمان این (ابلیس) دشمن تو و (دشمن) همسرت است، پس مبادا شما را از بهشت بیرون کند که به رنج (و مشقت) افتی. ﴿۱۱۷﴾ همانا برای تو این است که در آن نه گرسنه می شوی و نه برهنه می مانی. ﴿۱۱۸﴾ و آن که تو در آن نه تشنه می شوی و نه گرما (و سوزش آفتاب) می یابی. ﴿۱۱۹﴾ پس شیطان او را به وسوسه انداخت، گفت: «ای آدم! آیا (می خواهی) تو را به درخت جاودانگی و فرمانروایی بی زوال راهنمایی کنم؟!». ﴿۱۲۰﴾ آنگاه (آدم و حوا) از آن (درخت) خوردند، (و لباس های بهشتی آنها ریخت) پس عورت شان برایشان آشکار گشت، و شروع کردند که از برگ (درختان) بهشت بر خودشان می چسپانند، و آدم پروردگارش را نافرمانی کرد، پس گمراه شد. ﴿۱۲۱﴾ سپس پروردگارش او را برگزید، پس توبه اش را پذیرفت، و (او را) هدایت کرد. ﴿۱۲۲﴾ فرمود: «شما دو تن با ابلیس) همگی از آن (بهشت) فرود آید، در حالی که دشمن یکدیگر خواهید بود، پس اگر از (سوی) من هدایتی برای شما بیاید، هر کس از هدایت من پیروی کند، پس نه گمراه می شود و نه به رنج افتد (و بدبخت شود). ﴿۱۲۳﴾ و کسی که از یاد من روی گردان شود، پس بی گمان زندگانی (سخت و) تنگی خواهد داشت، و روز قیامت او را نابینا برانگیزیم. ﴿۱۲۴﴾ گوید: «پروردگارا! چرا مرا نابینا برانگیختی؟ و حال آنکه من (در دنیا) بینا بودم!». ﴿۱۲۵﴾

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ ءَايَاتُنَا فَنَسِيَهَا ۖ وَكَذَلِكَ آلَيَوْمَ
 تُنْسَى ۝ (۱۲۸) وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ
 بِءَايَاتِ رَبِّهِ ۚ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى ۝ (۱۲۹) أَفَلَمْ
 يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي
 مَسَاجِدِهِمْ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّأُولِي النُّهَى ۝ (۱۳۰) وَلَوْلَا
 كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ۝ (۱۳۱)
 فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ
 الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۖ وَمِنْ ءَانَايِ الْإِلِيلِ فَسَبِّحْ
 وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ ۝ (۱۳۲) وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ
 إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ۝ (۱۳۳) وَأْمُرْ أَهْلَكَ
 بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا تَسْأَلْكَ رِزْقًا ۚ حٰنٌ نَّرْزُقُكَ ۚ
 وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ ۝ (۱۳۴) وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِءَايَةٍ مِّنْ
 رَبِّهِ ۚ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةٌ مَّا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ۝ (۱۳۵) وَلَوْ
 أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا
 أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ
 وَنَخْزَىٰ ۝ (۱۳۶) قُلْ كُلُّ مُرْتَبَضٍ فَتَرْتَبُؤَ ۖ
 فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ
 اهْتَدَىٰ ۝ (۱۳۷)

فرمود: «همان گونه که آیات ما برای تو آمد پس آن‌ها را
 فراموش کردی؛ و این گونه امروز (تو در آتش) فراموش
 خواهی شد.» ﴿۱۲۶﴾ و این گونه کسی را که اسراف کند، و
 به آیات پروردگارش ایمان نیاورد؛ جزا می‌دهیم، و یقیناً
 عذاب آخرت شدیدتر و پایدارتر است. ﴿۱۲۷﴾ آیا برای

هدایت (و بیداری) آن‌ها کافی نیست که پیش از اینان چه
 بسیار از نسل‌ها را هلاک کردیم که در مساکن آن‌ها راه
 می‌روند؟! بی‌گمان در این (امر) نشانه‌های برای خردمندان
 است. ﴿۱۲۸﴾ و اگر فرمانی که پیش از این از پروردگارت
 مقرر شده (مبنی بر تأخیر عذاب) و وقت معین، نبود، مسلماً
 (عذاب الهی) بر آن‌ها محقق می‌شد. ﴿۱۲۹﴾ پس (ای
 پیامبر!) بر آنچه می‌گویند، صبر کن، و پیش از طلوع آفتاب
 و قبل از غروب آن به ستایش پروردگارت تسبیح گوی، و
 (نیز) در ساعاتی از شب و اطراف روز تسبیح گوی، باشد که
 خشنود شوی. ﴿۱۳۰﴾ و هرگز چشمان خود را به (سوی)
 آنچه (از نعمت‌ها و متاع دنیوی) که گروه‌هایی از آنان را از
 آن بهره‌مند ساخته‌ایم، ندوز، این‌ها زینت‌ها (و شکوفه‌های)
 زندگی دنیا است، تا آنان را در آن بیازماییم، و روزی
 پروردگار تو بهتر و پایدارتر است. ﴿۱۳۱﴾ و خانواده‌ات را
 به نماز فرمان بده، و (خود) بر (انجام) آن شکیا باش، (ما) از
 تو روزی نمی‌خواهیم، (بلکه) ما به تو روزی می‌دهیم، و
 سرانجام نیک برای پرهیزگاران است. ﴿۱۳۲﴾ و (مشرکان)
 گفتند: «چرا معجزه‌ای از جانب پروردگارش برای ما
 نمی‌آورد؟! بگو: «آیا دلایل روشنی که در کتاب‌های پیشین
 بوده برای آن‌ها نیامده است؟! ﴿۱۳۳﴾ اگر (ما) آن‌ها را پیش
 از آمدن او (= پیامبر) با عذابی هلاک می‌کردیم؛ قطعاً (روز
 قیامت) می‌گفتند: «پروردگارا! چرا پیامبری به سوی ما
 نفرستادی، تا پیش از آن که خوار و رسوا شویم از آیات تو
 پیروی کنیم؟!». ﴿۱۳۴﴾ (ای پیامبر!) بگو: «همه منتظرند، شما
 (نیز) منتظر باشید، پس به زودی خواهید دانست که چه کسی
 اصحاب راه راست، و چه کسی هدایت یافته‌اند.» ﴿۱۳۵﴾

سورة الانبياء

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾
 مَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِمْ مُّحَدَّثٍ إِلَّا أَسْتَمِعُوهُ
 وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَا هِيََ قُلُوبُهُمْ ۖ وَأَسْرُوا النَّجْوَى
 الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۖ أَفَتَأْتُونَ
 السَّحَرَ وَأَنْتُمْ تَبْصِرُونَ ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ
 الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
 ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوا أَضْغَتْ أَحْلَمٌ بَلْ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ
 شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأَوْلُونَ ﴿٥﴾ مَا
 ءَامَنَتْ قَبْلَهُمْ مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ
 ﴿٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ
 فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾
 وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا
 كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ
 وَمَنْ نَّشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾ لَقَدْ أَنْزَلْنَا
 إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

سورة انبياء

به نام الله بخشنده مهربان

حساب مردم به آن‌ها نزدیک شده است، در حالی که آن‌ها در غفلت روی گردانند. ﴿۱﴾ هیچ پند تازه‌ای از جانب پروردگارشان برای آن‌ها نمی‌آید، مگر آنکه بازی کنان به آن گوش می‌دهند. ﴿۲﴾ (در حالی که) دل‌های شان غافل (و در لهو سرگرم) است. و کسانی که ستمکار بودند پنهانی نجوی کردند (و گفتند): «آیا جز این است که او بشری مانند شماست؟! آیا به جادو روی می‌آورید، در حالی که (حقیقت را) می‌بینید؟!» ﴿۳﴾ (پیامبر) گفت: «پروردگار هر سخنی را که در آسمان و زمین باشد، می‌داند، و او شنوای داناست.» ﴿۴﴾ بلکه (آن‌ها) گفتند: «(آنچه او آورده) خواب‌های آشفته است، بلکه آن را به دروغ (به الله) افترا بسته است، (نه) بلکه او شاعر است، پس (اگر راست می‌گوید) برای ما معجزه‌ای بیاورد، چنانکه پیامبران پیشین (با معجزات) فرستاده شدند.» ﴿۵﴾ پیش از آن‌ها هیچ (آبادی و) قریه‌ای که آن را هلاک کردیم؛ ایمان نیاورده بودند، آیا این‌ها ایمان می‌آورند؟! ﴿۶﴾ و (ای پیامبر!) پیش از تو، جز مردانی را که به آن‌ها وحی می‌کردیم؛ نفرستادیم، پس (ای مردم!) اگر نمی‌دانید از اهل کتاب بپرسید. ﴿۷﴾ و (ما) آن‌ها را پیکرهایی که غذا نخورند، قرار ندادیم، و (در دنیا) جاوید هم نبودند. ﴿۸﴾ سپس وعده‌ای را که به آن‌ها داده بودیم راست گردانیدیم (و وفا کردیم) پس آن‌ها و هر که را خواستیم (از دشمنان‌شان) نجات دادیم، و مسرفان را هلاک کردیم. ﴿۹﴾ به راستی به سوی شما کتابی نازل کردیم که آوازه (و عزت) شما در آن است، آیا خرد نمی‌ورزید؟ ﴿۱۰﴾

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا
 قَوْمًا آخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّا أَحْسَوْا بِأُسْنَانَا إِذَا هُمْ
 مِنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا
 أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْأَلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا
 يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ
 دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَمِدِينَ ﴿١٥﴾
 وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبَادٍ
 لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهْوًا لَآتَخَذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا
 فَاعِلِينَ ﴿١٦﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ
 فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمْ آلَؤِيلٌ مِمَّا تَصِفُونَ
 ﴿١٧﴾ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ
 لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٨﴾
 يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿١٩﴾ أَمْ اتَّخَذُوا
 ءَالِهَةً مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ ﴿٢٠﴾ لَوْ كَانَ فِيهِمَا
 ءَالِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَنَ اللَّهُ رَبِّ الْعَرْشِ
 عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢١﴾ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ
 يُسْأَلُونَ ﴿٢٢﴾ أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً قُلْ
 هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرٌ مِنْ مَعِيَ وَذِكْرٌ مِنْ قَبْلِي
 بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾

چه بسیار شهرهایی را که (ساکنانش) ستمکار بودند؛ درهم شکستیم، و بعد از آنها قوم دیگری را پدید آوردیم. ﴿۱۱﴾ پس چون عذاب ما را احساس کردند، ناگهان آنها از آنجا می گریختند. ﴿۱۲﴾ (گفتیم:) فرار نکنید، به سوی خانه هایتان و نعمت های که در آن آسوده بودید، باز گردید، باشد که باز خواست شوید. ﴿۱۳﴾ گفتند: «وای بر ما، یقیناً ما ستمکار بودیم». ﴿۱۴﴾ پس پیوسته فریاد شان این بود، تا آنکه آنها را (چون کشت) درو شده خاموش ساختیم. ﴿۱۵﴾ و (ما) آسمان و زمین، و آنچه را که در میان آن دو است به بازیچه نیافریدیم. ﴿۱۶﴾ (به فرض محال) اگر می خواستیم که سر گرمی بگیریم، همانا آن را از نزد خودمان بر می گرفتیم، اگر (چنین کاری) می کردیم. ﴿۱۷﴾ بلکه ما حق را بر باطل می افکنیم، پس آن را درهم می شکند و ناگاه آن (باطل) نابود می شود، و وای بر شما (ای کافران) از آنچه توصیف می کنید. ﴿۱۸﴾ و هر کس که در آسمان ها و زمین است، از آن اوست، و آنان که نزد او هستند، (هیچ گاه) از عبادتش سرکشی نمی کنند، و (هرگز) خسته نمی شوند. ﴿۱۹﴾ شب و روز تسبیح می گویند، سستی نمی ورزند. ﴿۲۰﴾ آیا آنها معبودانی از زمین برگزیده اند، که آنها (مردگان را) بر می انگیزند. ﴿۲۱﴾ اگر در این دو (= آسمان و زمین) تباه می شدند (و نظام هستی به هم می خورد) پس منزله است الله، پروردگار عرش، از آنچه آنها توصیف می کنند. ﴿۲۲﴾ (او) از آنچه می کند، باز خواست نمی شود، و آنان باز خواست می شوند. ﴿۲۳﴾ آیا به جز او معبودانی را بر گزیده اند؟! بگو: «دلیل تان را بیاورید، این پند کسانی است که با من هستند، و پند آنان که پیش از من بودند» بلکه بیشتر آنها حق را نمی دانند، لذا آنها (از آن) روی گردانند. ﴿۲۴﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُوا أَخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنَ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾ وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌُ مِنْ دُونِهِ ۚ فَذَلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ ۚ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا ۖ وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۚ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۖ أَفَلَا يَنْمُتُ فَهُمْ يَخْلَدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۖ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ۖ وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

و (ما) پیش از توهیج پیامبری را نفرستادیم، مگر آنکه به او وحی کردیم که: «معبودی جز من نیست، پس تنها مرا عبادت کنید». ﴿۲۵﴾ و گفتند: «(الله) رحمان فرزندی برگزیده است» او منزّه است، بلکه آنان (= فرشتگان) بندگان گرامی (او) هستند، ﴿۲۶﴾ (هرگز) در سخن بر او پیشی نمی گیرند، و به فرمان او کار می کنند. ﴿۲۷﴾ (الله) آنچه که در پیش روی آنهاست، و آنچه که پشت سر آنهاست می داند، و آنها جز برای کسی که (الله از او خشنود باشد و) بپسندد، شفاعت نمی کنند، و آنها از ترس او بیمناک اند. ﴿۲۸﴾ و هر کس از آنها بگوید: «همانا من به جای او معبود هستم» پس سزای چنین کسی را جهنم می دهیم، و ستمکاران را این گونه سزا می دهیم. ﴿۲۹﴾ آیا کسانی که کافر شدند؛ ندیدند که آسمانها و زمین به هم پیوسته بودند، پس (ما) آنها را از یکدیگر باز کردیم، و هر چیز زنده ای را از آب پدید آوردیم؟! آیا ایمان نمی آورند؟! ﴿۳۰﴾ و در زمین، کوهها (ی استوار) قرار دادیم، که (مبادا) آنها را بلرزاند، و در آن راههایی گشاده قرار دادیم؛ باشد که آنان راه یابند. ﴿۳۱﴾ و آسمان را سقفی محفوظ قرار دادیم، و آنها از آیات آن روی گردانند. ﴿۳۲﴾ و او کسی است که شب و روز، و خورشید و ماه را آفرید، هر یک در مداری شناورند. ﴿۳۳﴾ و پیش از تو (ای پیامبر!) برای هیچ بشری جاودانگی قرار ندادیم، آیا اگر تو بمیری، پس آنها جاوید خواهند بود؟! ﴿۳۴﴾ هر کسی چشمندهی مرگ است، و به شما را به بدی و نیکی (کاملاً) آزمایش می کنیم، و به سوی ما باز گردانده می شوید. ﴿۳۵﴾

وَإِذَا رَأَوْاكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكْفُونِ عَنْ وُجُوهِهمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤١﴾ قُلْ مَن يَكْلُؤُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِّن دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٤٣﴾ بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ أَفَهُمْ أَغْلِبُونَ ﴿٤٤﴾

و کسانی که کافر شدند؛ هنگامی که تو را ببینند، فقط تو را به ریشخند می گیرند، (و می گویند): «آیا این همان کسی است که معبودان شما را (به بدی) یاد می کند؟! در حالی که خودشان یاد (الله) رحمان را انکار می کنند. ﴿۳۶﴾ انسان از شتاب آفریده شده، به زودی آیات خود را به شما نشان خواهیم داد، پس شتاب نکنید. ﴿۳۷﴾ و می گویند: «اگر راست می گوید، این وعده ی (قیامت) کی خواهد بود؟!». ﴿۳۸﴾ اگر کسانی که کافر شدند؛ می دانستند زمانی که (قیامت فرا رسد) نمی توانند (شعله های) آتش را از چهره هایشان و نه از پشت هایشان باز دارند، و نه کسی آن ها را یاری می کند، (چنین نمی گفتند). ﴿۳۹﴾ بلکه (حق این است که آن) ناگهانی به سراغ شان می آید، پس مبهوت شان می کند، آنگاه نمی توانند آن را دفع کنند، و نه به آن ها مهلت داده شود. ﴿۴۰﴾ و به راستی به پیامبران پیش از تو (نیز) استهزاء شد (و مورد تمسخر قرار گرفتند)، پس آنچه را مسخره می کردند، (از عذاب الهی) دامن کسانی از آن ها را که مسخره می کردند گرفت (و هلاک شدند). ﴿۴۱﴾ (ای پیامبر!) بگو: «چه کسی شما را در شب و روز از (عذاب الله) رحمان نگاه می دارد؟ بلکه (حق این است که) آن ها از یاد پروردگارشان روی گردانند. ﴿۴۲﴾ آیا آن ها معبودانی دارند که (می توانند) آن ها را در برابر (عذاب) ما (حفظ کنند و) باز دارند. (آن ها) نمی توانند خودشان را یاری دهند، و نه آن ها از (عذاب) ما محفوظ هستند. ﴿۴۳﴾ بلکه، (ما) آن ها و پدران شان را (از نعمت های دنیوی) بهرمند ساختیم، تا اینکه عمرشان به درازا کشید (و مغرور شدند) آیا نمی بینند که ما پیوسته به سراغ (سر) زمین (کفر) می آییم، که آن را از اطراف (و دامنه هایش) می کاهیم؟! آیا آن ها پیروزند، (یا

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ ۚ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ
 الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِنْ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ
 مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَنْوِيلُنَا إِنَّا كُنَّا
 ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ
 الْقِيَمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا ۖ وَإِنْ كَانَ
 مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا ۖ وَكَفَىٰ بِنَا
 حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ
 الْفُرْقَانَ وَضِيَآءَ وَذِكْرًا لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ الَّذِينَ
 خَشَوْا رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ
 مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ ۖ أَفَأَنْتُمْ
 لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن
 قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٥١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ
 مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾
 قَالُوا وَجَدْنَا ءَابَاءَنَا لَهَا عِبْدِينَ ﴿٥٣﴾ قَالَ لَقَدْ
 كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَءَابَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوا
 أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَلْ
 رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ
 وَأَنَا عَلَىٰ ذَلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٦﴾ وَتَاللَّهِ
 لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾

(ای پیامبر!) بگو: «من تنها شما را به وحی هشدار می‌دهم»
 و کران هنگامی که هشدار می‌شوند، ندا را نمی‌شنوند.
 ﴿۴۵﴾ اگر شمه‌ای از عذاب پروردگارت به آن‌ها برسد،
 قطعاً خواهند گفت: «ای وای بر ما! بی‌گمان ما (همگی)
 ستمکار بودیم». ﴿۴۶﴾ و (ما) در روز قیامت ترازوهای
 عدل را می‌نهم، پس به هیچ کس، هیچ ستمی نمی‌شود، و
 اگر (عملی) به مقدار سنگینی یک دانه‌ی خردل باشد، آن
 را (به حساب) می‌آوریم، و حساب‌رسی ما کافی است.
 ﴿۴۷﴾ و به راستی به موسی و هارون فرقان (= جدا
 کننده‌ی حق از باطل) و روشنی و پندی برای پرهیزگاران،
 دادیم. ﴿۴۸﴾ (همانا) کسانی که در نهان از پروردگارشان
 می‌ترسند، و آنان از قیامت بیم دارند. ﴿۴۹﴾ و این (قرآن)
 پند مبارکی است که آن را نازل کردیم، آیا شما آن را
 انکار می‌کنید؟! ﴿۵۰﴾ به راستی (ما) پیش از این به
 ابراهیم رشد (و راه یابی اش) را دادیم، و به (حال) او آگاه
 بودیم. ﴿۵۱﴾ چون به پدرش و قومش گفت: «این
 مجسمه‌ها چیست که شما به (پرستش) آن‌ها دل نهاده‌اید؟!
 ﴿۵۲﴾ گفتند: «ما پدران خود را پرستش کنندگان آن‌ها
 یافته‌ایم». ﴿۵۳﴾ (ابراهیم) گفت: «به راستی شما و
 پدران‌تان، در گمراهی آشکار بوده‌اید». ﴿۵۴﴾ گفتند: «آیا
 برای ما (سخن) حق را آورده‌ای، یا تو از بازی کنندگانی
 (و شوخی می‌کنی)؟! ﴿۵۵﴾ گفت: «بلکه پروردگار شما،
 پروردگار آسمان‌ها و زمین است، آن که آن‌ها را پدید
 آورد، و من بر این (سخن) از گواهانم. ﴿۵۶﴾ و (آهسته
 گفت: «به الله سوگند، بعد از آن که پشت کنان روی
 بگردانید برای (نابودی) بت‌های شما تدبیری خواهم
 اندیشید. ﴿۵۷﴾

فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ
يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾ قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ
لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾ قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ
يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا فَاتُّوا بِهِ عَلَىٰ أَعْيُنِ
النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوا ءَأَنْتَ فَعَلْتَ
هَذَا بِآلِهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ
كَبِيرُهُمْ هَذَا فَسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ﴿٦٣﴾
فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ
الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نَكَسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ
عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ
أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ
شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا حَرِّقُوهُ
وَأَنْصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا
يَنَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾ وَأَرَادُوا
بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمْ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَخَجِنَهُ
وُلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾
وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا
صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾

پس (در غیاب بت پرستان) همه‌ی آن‌ها - جز (بت) بزرگشان - را قطعه قطعه کرد، باشد که به سوی او باز گردند. ﴿٥٨﴾ (و هنگامی که به بت خانه آمدند و دیدند) گفتند: «هر کسی که با معبودان ما چنین کرده است، مسلماً او از ستمکاران است». ﴿٥٩﴾ (عده‌ای) گفتند: «شنیدیم جوانی که او را ابراهیم می‌گویند، آن‌ها (=بت‌ها) را (به بدی) یاد می‌کرد». ﴿٦٠﴾ گفتند: «پس او را در برابر دیدگان مردم بیاورید، باشد که آن‌ها گواهی دهند». ﴿٦١﴾ (هنگامی که ابراهیم را حاضر کردند) گفتند: «ای ابراهیم! آیا تو این (کار) را با معبودان ما کرده‌ای؟!». ﴿٦٢﴾ گفت: «بلکه این بزرگشان این (کار) را کرده است، پس از آن‌ها پرسید اگر سخن می‌گویند!». ﴿٦٣﴾ آنگاه (آن‌ها) به خود باز گشتند، پس گفتند: «بی‌گمان شما خود ستمکار هستید». ﴿٦٤﴾ سپس (با شرمندگی) سر به زیر انداختند (و گفتند): «مسلماً تو می‌دانی که این‌ها سخن نمی‌گویند». ﴿٦٥﴾ (ابراهیم) گفت: «آیا به جای الله چیزی را می‌پرستید که هیچ نفعی برای شما ندارد، و نه زبانی به شما می‌رساند؟!». ﴿٦٦﴾ اف بر شما، و بر آنچه به جای الله می‌پرستید، آیا نمی‌اندیشید؟!». ﴿٦٧﴾ گفتند: «او را بسوزانید، و معبودان خود را یاری کنید، اگر کننده‌ی (کاری) هستید». ﴿٦٨﴾ (سرانجام آن‌ها او را به آتش انداختند، ولی ما) گفتیم: «ای آتش! بر ابراهیم سرد و سلامت باش». ﴿٦٩﴾ و آن‌ها خواستند برای (نابودی) او نیرنگ (خطرناکی) ورزند، پس آن‌ها را زیانکارترین (مردم) قرار دادیم. ﴿٧٠﴾ و او و لوط را به سرزمینی که در آن برای جهانیان برکت داده‌ایم، نجات دادیم. ﴿٧١﴾ و اسحاق، و افزون (بر اونهاش) یعقوب را به او بخشیدیم، و همه‌ی آنان را شایسته قرار دادیم. ﴿٧٢﴾

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ
فَعَلِ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ
وَكَانُوا لَنَا عَبِيدِينَ ﴿٧٢﴾ وَلَوْ طَآءِتْنَاهُ حُكْمًا
وَعِلْمًا وَخَجَيْنَاهُ مِنَ الْفِرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ
الْخَبِيثَاتُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَسَقِينَ ﴿٧٣﴾
وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٤﴾
وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ
وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٥﴾ وَنَصَرْنَاهُ مِنَ
الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ
سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٧٦﴾ وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ
سَخَّرْنَا فِي الْحَرِّ إِذْ فَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ
وَكَانَا مُحْكِمِي شَهَدِينَ ﴿٧٧﴾ فَفَهَّمْنَاهَا
سُلَيْمَانَ وَكُلًّا ؕ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ
دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكَانَا مُنَازِلِينَ
﴿٧٨﴾ وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِيُتَحَصِّنَكُمْ مِنَ
بَأْسِكُمْ ۖ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَسُلَيْمَانَ الرِّيحَ
عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا
وَكَانَا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ﴿٨٠﴾

و (نیز) آن‌ها را پیشوایانی قرار دادیم که به فرمان ما (مردم را) هدایت می‌کردند، و انجام کارهای نیک و برپاداشتن نماز و ادای زکات را به آن‌ها وحی کردیم، و آن‌ها (همه) عبادت‌گزار ما بودند. ﴿۷۳﴾ و لوط را حکمت (= نبوت) و دانش دادیم، و او را از شهری که (مردمانش) اعمال زشت (و پلید) انجام می‌دادند، نجات دادیم، بی‌شک آن‌ها مردم بد فاسقی بودند. ﴿۷۴﴾ و او را در رحمت خود داخل کردیم، بی‌گمان او از صالحان بود. ﴿۷۵﴾ و (ای پیامبر!) نوح را (به یاد آور) هنگامی که پیش از آن (ما را) ندا داد، پس ما (دعایش) را برای او اجابت کردیم، آنگاه او و خاندانش را از اندوه بزرگ نجات دادیم. ﴿۷۶﴾ و او را بر قومی که آیات ما را تکذیب کرده بودند؛ یاری دادیم، بی‌گمان آن‌ها قوم بدی بودند، پس همه‌ی آن‌ها را غرق کردیم. ﴿۷۷﴾ و داود و سلیمان را (به یاد آور) هنگامی که در (باره‌ای) کشت‌زاری که گوسفندان قوم، شبانه در آن چریده بودند، داوری می‌کردند، و ما بر حکم (و قضاوت) آن‌ها شاهد بودیم. ﴿۷۸﴾ پس آن (شیوه‌ی قضاوت عادلانه و درست) را به سلیمان فهماندیم، و به هر یک از آنان حکمت (= داوری) و دانش عطا کردیم، و کوه‌ها و پرندگان را با داود مسخر ساختیم که (همراه او) تسبیح می‌گفتند، و ما این (همه) را انجام دادیم. ﴿۷۹﴾ و ساختن زره را بخاطر شما به او آموختیم، تا شما را از (آسیب) جنگ‌های تان محفوظ دارد، پس آیا شکر گزار هستید؟! ﴿۸۰﴾ و تند باد را مسخر (و مطیع) سلیمان کردیم، که به فرمان او به سوی سرزمینی که در آن برکت دادیم، حرکت می‌کرد، و ما بر هر چیز آگاهیم. ﴿۸۱﴾

وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يَغْوُصُونَ لَهُ
وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ
حَفِظِينَ ﴿٨٢﴾ * وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي
مَسْنِيَ الصُّرُورَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٨٣﴾
فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ
أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَذَكَرَىٰ
لِلْعَبِيدِ ﴿٨٤﴾ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ
كُلٌّ مِّنَ الصَّابِرِينَ ﴿٨٥﴾ وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا
إِنَّهُمْ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾ وَذَا النُّونِ إِذْ
ذَهَبَ مُغْضِبًا فَظَنَّ أَن لَّنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَىٰ فِي
الظُّلُمَاتِ أَن لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَنَكَ إِنِّي
كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ
وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾
وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ
خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ
يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا
يُسرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا
وَكَانُوا لَنَا خَشِيعِينَ ﴿٩٠﴾

و (نیز) از شیاطین کسانی را (مسخر کردیم) که برایش
غواصی می کردند، و کارهایی غیر از این (نیز) انجام
می دادند، و (ما) حافظ آنها بودیم. ﴿۸۲﴾ و (ای پیامبر!)
ایوب را (به یاد آور) هنگامی که پروردگارش را ندا داد:
«رنج و بیماری به من رسیده است، و تو مهربان ترین
مهربانانی». ﴿۸۳﴾ پس (ما) دعای او را اجابت کردیم، و
رنج و ناراحتی که داشت بر طرف ساختیم، و خانواده اش و
(نیز) همانندشان را با آنها به او بازگردانیدیم، (تا) رحمتی
از جانب ما، و پندی برای عبادت کنندگان باشد. ﴿۸۴﴾ و
اسماعیل و ادریس و ذوالکفل را (به یاد آور) که همگی از
صابران بودند. ﴿۸۵﴾ و (ما) آنها را در رحمت خود وارد
کردیم، بی گمان آنها از صالحان بودند. ﴿۸۶﴾ و ذوالنون
(= یونس) را (به یاد آور) هنگامی که خشمگین (از میان
قومش) رفت، پس چنین پنداشت که ما هرگز بر او تنگ
نمی گیریم، پس (وقتی که در شکم ماهی فرو رفت) در
تاریکی ها ندا داد که: «(پروردگارا!) هیچ معبودی بر حق
جز تو نیست، تو منزهی! بی گمان من از ستمکاران بودم».
﴿۸۷﴾ پس دعای او را اجابت کردیم، و از اندوه نجاتش
دادیم، و این گونه مؤمنان را نجات می دهیم. ﴿۸۸﴾ و
زکریا را (به یاد آور) هنگامی که پروردگارش را ندا داد:
«پروردگارا! مرا تنها مگذار، و تو بهترین وارثانی». ﴿۸۹﴾
پس دعای او را اجابت کردیم، و یحیی را به او بخشیدیم،
و همسرش را (بعد از آن که نازا بود) برایش شایسته (و
آماده بار داری) گردانیدیم. بی گمان آنها همواره در
کارهای خیر می شتافتند، و در حال بیم و امید ما را
می خواندند، و پیوسته برای ما (خاشع و) فروتن بودند.

وَأَلَّتِي أَحْصَنْتَ فَرَجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا
وَجَعَلْنَهَا وَأَبْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ
هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ
فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾ وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ
كُلُّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ ﴿٩٣﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ
مِنْ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
لِسَعِيهِ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ ﴿٩٤﴾ وَحَرَامٌ عَلَى
قَرِيَّةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾
حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِّنْ
كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٦﴾ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ
الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَرُ الَّذِينَ كَفَرُوا
يَوِيلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا
ظَالِمِينَ ﴿٩٧﴾ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ حَصْبُ جَهَنَّمَ أَنتُمْ لَهَا وَارِدُونَ
﴿٩٨﴾ لَوْ كَانَ هَؤُلَاءِ إِلَهًا مَا وَرَدُوهَا
وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ
فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ
لَهُمْ مِنَ الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿١٠١﴾

داشت، پس (ما) از روح خود در آن دمیدیم^(۱)، و او و
فرزندانش را نشانه‌ای برای جهانیان قرار دادیم. ﴿۹۱﴾
بی تردید این است آیین شما که آیینی یگانه است، و من
پروردگار شما هستم، پس مرا پرستش کنید. ﴿۹۲﴾ و
(گروهی از پیروان انبیا) در میان خود در امر (دین) شان فرقه
فرقه شدند، همگی به سوی ما باز می‌گردند. ﴿۹۳﴾ پس
کسی که از کارهای شایسته را انجام دهد در حالی که مؤمن
باشد، کوشش او ناسپاسی نخواهد شد، و بی‌گمان ما
(اعمالش را) برایش می‌نویسیم. ﴿۹۴﴾ و (مردم) هر شهری را
که (بر اثر کفر و گناه) آن را هلاک کردیم، محال است که
(به دنیا) باز گردند. ﴿۹۵﴾ تا وقتی که (سد) یأجوج و مأجوج
گشوده شود، و آن‌ها از هر (تبه و) بلندی شتابان سرازیر
گردند. ﴿۹۶﴾ و وعده‌ی حق (= قیامت) نزدیک شود، پس
در آن هنگام چشم‌های کسانی که کافر شدند (از وحشت)
خیره ماند (گویند: ای وای بر ما که از این (واقعه) در غفلت
بودیم، بلکه ما ستمکار بودیم! ﴿۹۷﴾ یقیناً شما و آنچه به
جای الله می‌پرستید، هیزم جهنم هستید، شما در آن وارد
خواهید شد. ﴿۹۸﴾ اگر این‌ها (= بت‌ها) معبودانی (برحق)
بودند، هرگز وارد آن نمی‌شدند، و (آن‌ها) همگی در آن
جاودان خواهند ماند. ﴿۹۹﴾ برای آن‌ها در آن (= جهنم)
ناله‌های (دردناکی) است، و آن‌ها در آن (چیزی) نمی‌شنوند.
﴿۱۰۰﴾ به راستی کسانی که پیشتر از سوی ما (وعده‌ای)
نیکوی برای آن‌ها مقرر شده است، آن‌ها از آن (= جهنم)
دور نگاه داشته می‌شوند. ﴿۱۰۱﴾

۱- گفته می‌شود که جبرئیل علیه السلام در گریبان حضرت مریم علیها السلام دمید، آنگاه به فرمان الله متعال حامله شد. (تفسیر قرطبی)

و (ای پیامبر! به یاد آور) زنی را که شرمگاهش را پاک نگاه

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا ۖ وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ
 أَنْفُسُهُمْ خَلِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا تَحْزَنْهُمْ
 أَلْفَازُ الْكَبْرِ وَتَتَلَقَّيْهُمْ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ
 الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾ يَوْمَ نَطْوِي
 السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجْلِ لِلْكِتَابِ كَمَا بَدَأْنَا
 أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ ۖ وَعَدًا عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا
 فَاعِلِينَ ﴿١٠٤﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ
 بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
 الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِّقَوْمٍ
 عَابِدِينَ ﴿١٠٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً
 لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا
 إِلَهُكُمْ إِلَهٌُ وَاحِدٌ ۖ فَهَلْ أَنْتُمْ مُّسْلِمُونَ
 ﴿١٠٨﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ ءَاذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ
 وَإِنِّي أَدْرِيٰ أَقْرَبُ أَمْ بَعِيدُ ۖ مَا تُوعَدُونَ
 ﴿١٠٩﴾ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا
 تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾ وَإِنِّي أَدْرِيٰ لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ
 لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١١﴾ قُلْ رَبِّ أَحْكُم بِالْحَقِّ
 وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

آن‌ها (حتی) صدایش را نمی‌شنوند، و در آنچه دل‌شان
 بخواهد جاودانه (متنعم) هستند. ﴿۱۰۲﴾ و حشت بزرگ
 (قیامت) آن‌ها را اندوهگین نسازد، و فرشتگان به
 استقبال‌شان آیند (گویند): «این همان روز تان است که
 به شما وعده داده می‌شد». ﴿۱۰۳﴾ روزی که آسمان را
 چون طوماری نوشته شده درهم می‌پیچیم، همان‌گونه
 که نخستین آفرینش را آغاز کردیم، (دیگر بار) آن را
 باز می‌گردانیم، (این) وعده‌ای بر ما است، قطعاً آن را
 انجام خواهیم داد. ﴿۱۰۴﴾ و به راستی بعد از ذکر (=
 تورات) در زبور نوشتیم که: «زمین را بندگان صالح من
 به ارث خواهند برد». ﴿۱۰۵﴾ بی‌گمان در این (امر)
 برای گروه عبادت‌کنندگان پیام روشنی است. ﴿۱۰۶﴾
 و (ای پیامبر!) تو را جز رحمتی برای جهانیان نفرستادیم.
 ﴿۱۰۷﴾ بگو: «تنها به سوی من وحی می‌شود که همانا
 معبود شما، معبود یگانه است، پس آیا شما تسلیم
 می‌شوید؟!». ﴿۱۰۸﴾ پس اگر (باز) روی گردان شوند،
 بگو: «من شما را یکسان آگاه کردم (و اعلام خطر
 می‌کنم) و نمی‌دانم آنچه که به شما وعده داده می‌شود؛
 نزدیک است یا دور؟!». ﴿۱۰۹﴾ بی‌شک او سخن آشکار
 را می‌داند، و (نیز) آنچه را (در دل خود) کتمان می‌کنید؛
 می‌داند. ﴿۱۱۰﴾ و من نمی‌دانم، شاید این (تأخیر
 عذاب) برای شما آزمایشی، و بهره‌مندی تا مدتی (معین)
 باشد. ﴿۱۱۱﴾ (و پیامبر) گفت: «ای پروردگارا! به حق
 داوری کن، و پروردگار ما (الله) رحمان است، که از او
 استمداد می‌شود در برابر آنچه شما بیان می‌کنید».
 ﴿۱۱۲﴾

سورة الحج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَتَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ ۚ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ۝ يَوْمَ تَرْوُنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمَلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ۝ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَآنَهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ۝ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عِلْقَةٍ ثُمَّ مِّن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنَبِّئَنَّ لَكُمْ وَنُقَرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لَتَبَلِّغُوهُنَّ أَشَدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ۝

سورة حج

به نام الله بخشنده مهربان

ای مردم! از پروردگارتان بترسید، بدون شک زلزله‌ی قیامت حادثه‌ی عظیمی است. ﴿۱﴾ روزی که آن را می‌بینید، هر مادر شیر دهی، (کودک) شیر خوارش از یاد خود می‌برد، و هر (زن) بارداری، بار خود را بر زمین می‌گذارد، و مردم را مست می‌بینی، در حالی که مست نیستند، و لیکن عذاب الله شدید است. ﴿۲﴾ و بعضی از مردم، بدون (هیچ) علم و دانشی، در (باره‌ی) الله به مجادله بر می‌خیزند، و از هر شیطان سرکشی پیروی می‌کنند، ﴿۳﴾ (در قضای الهی) بر او (= شیطان) نوشته شده که هر کس با او دوستی کند، مسلماً او گمراهش می‌کند، و او را به عذاب (آتش) سوزان (جهنم) می‌کشاند. ﴿۴﴾ ای مردم! اگر از برانگیخته شدن در شک هستید، پس (به این نکته دقت کنید): همانا ما شما را از خاک آفریدیم، سپس از نطفه، و بعد از خون بسته شده، سپس از مضغه (= پاره گوشتی) شکل یافته و شکل نیافته، تا (قدرت و حکمت خود را) برای شما آشکار سازیم، و هر چه را که بخواهیم تا زمانی معین در رحم (مادران) نگه می‌داریم، آنگاه شما را به صورت طفل بیرون می‌آوریم، سپس تا به حد رشد (و بلوغ) خود برسید، و از شما کسی هست که می‌میرد، و از شما کسی هست که (آنقدر عمر می‌کند که) به نهایت فرتوتی (و پیری) باز برده می‌شود، تا آنکه پس از (آن همه) علم و دانش، چیزی نداند، و (به مثال دیگر توجه کنید): زمین را خشکیده می‌بینی، پس هنگامی که آب (باران) بر آن فرو فرستیم، به حرکت در آید، و رشد کند، و از هر نوع گیاه زیبا (و خرم) برویاند. ﴿۵﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُخَيِّ الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿٢﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ﴿٣﴾ ثَانِي عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٤﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٥﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿٦﴾ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْصُرُهُمْ وَمَا لَا يَنْفَعُهُمْ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿٧﴾ يَدْعُوا لِمَنْ ضُرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لِبَيْسٍ الْمَوْلَىٰ وَلِبَيْسٍ الْعَشِيرُ ﴿٨﴾ إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٩﴾ مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَن لَّنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٠﴾

این به خاطر آن است که (بدانید) الله حق است، و آنکه او مردگان را زنده می‌کند، و آن که او بر هر چیز تواناست.

﴿٦﴾ و آنکه قیامت آمدنی است، شکی در آن نیست، و

آنکه الله (همه) کسانی که در گورها هستند، بر می‌انگیزد. ﴿٧﴾ از مردم کسی است که بدون هیچ دانش و هیچ هدایت و کتاب روشنی بخشی در باره الله مجادله می‌کند. ﴿٨﴾ (تکبر کنان) پهلوی (و گردن) خود را می‌پیچد، تا (مردم را) از راه الله گمراه سازد، برای او در دنیا رسوایی است، و روز قیامت آتش سوزان را به او می‌چشانیم. ﴿٩﴾ (و به او می‌گوییم:) این (کیفر) در برابر چیزی است که دست‌هایت از پیش فرستاده است، و بی‌گمان الله (هرگز) به بندگان ستم نمی‌کند. ﴿١٠﴾ و از (میان) مردم کسی است که الله را بر کناره (با تردید) می‌پرستد (و ایمانش بسیار ضعیف و سست است) پس اگر خیری به او برسد (دلش) به آن آرام می‌گیرد، و اگر بلایی (برای آزمایش) به او برسد، روی می‌گرداند (و به کفر باز می‌گردد)، در دنیا و آخرت زیان کرده است، این همان زیان آشکار است، ﴿١١﴾ (او) به جای الله چیزی را می‌خواند که نه زبانی به او می‌رساند و نه سودی به او می‌بخشد، این همان گمراهی دور است. ﴿١٢﴾ (او) کسی را می‌خواند که زیانش نزدیکتر از نفعش است، چه بد (سر پرست و) یاوری است، و چه بد (همدم و) معاشری است. ﴿١٣﴾ بی‌گمان الله کسانی را که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، به باغ‌هایی (از بهشت) وارد می‌کند که نهرها از زیر (درختان) آن جاری است، مسلماً الله آنچه را می‌خواهد، انجام می‌دهد. ﴿١٤﴾ کسی که گمان می‌کند که الله او (= پیامبر) را در دنیا و آخرت یاری نخواهد کرد، (و بدین خاطر عصبانی است) پس ریسمانی به سقف (خانه‌اش) بیاویزد (و خود را حلق آویز کند) سپس آن را قطع کند، آنگاه بنگرد آیا (این) تدبیرش خشم او را از میان خواهد برد؟! ﴿١٥﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يُرِيدُ ﴿١٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارَى وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ ۖ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۚ وَمَن يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّكْرِمٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾ هَذَانِ حَصَمَانِ أَخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ ۖ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿١٩﴾ يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَهُمْ مَقْمَعُونَ مِّنْ حَدِيدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن تَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُخَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾

و این گونه (ما) آن (= قرآن) را (بصورت) آیات روشن نازل کردیم، و بی گمان الله هر کس را بخواهد هدایت می کند. ﴿۱۶﴾ یقیناً کسانی که ایمان آوردند، و کسانی که یهودی شدند، و صابئان (= بی دینان) و نصاری و مجوس و کسانی که (به الله) شرک آوردند، همانا الله در میان آنها روز قیامت داوری می کند، بی گمان الله بر هر چیز گواه است. ﴿۱۷﴾ آیا ندیدی که هر کس در آسمان ها و هر کس که در زمین است، و خورشید و ماه و ستارگان و کوه ها و درختان و جنبندگان و بسیاری از مردم برای الله سجده می کنند، و بسیارند که (فرمان) عذاب بر آنان تحقق یافته است، و هر که را الله خوار سازد، پس کسی او را گرامی نخواهد داشت، بی گمان الله هر چه را بخواهد، می کند. ﴿۱۸﴾ این دو (گروه) دشمنان یکدیگرند درباره پروردگارشان (ستیز و) خصومت کردند، پس کسانی که کافر شدند لباس هایی از آتش برای آنها بریده شده است، از بالای سرشان آب سوزان ریخته می شود. ﴿۱۹﴾ که آنچه در درون شان است و (نیز) پوست های (شان) با آن گداخته می شود. ﴿۲۰﴾ و برای (زدن) آنها گرزهای از آهن (داغ) است. ﴿۲۱﴾ هر گاه بخواهند از (شدت) اندوه از آنجا (= دوزخ) خارج شوند، به آن باز گردانده می شوند، و (به آنها گفته می شود): عذاب سوزان (جهنم) را بچشید. ﴿۲۲﴾ بی گمان الله کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند به باغ هایی (از بهشت) وارد می کند که از زیر (درختان) آن نهرها جاری است، در آنجا به دستبندهای از طلا و مروارید آراسته می شوند، و لباس شان در آنجا ابریشم است. ﴿۲۳﴾

وَهْدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهْدُوا إِلَى صِرَاطِ
 الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن
 سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ
 سَوَاءً أَلْعَكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ
 بِظُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ بَوَّأْنَا
 لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا
 وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ
 السُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ
 رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ
 عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾ لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ
 اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةٍ
 آلَاءِ نَعْمٍ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا أَوَّلَ الْفَقِيرِ ﴿٢٨﴾
 ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نُدُورَهُمْ وَلِيَطَّوَّفُوا
 بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾ ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ حُرْمَتِ اللَّهِ
 فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۖ وَأُحِلَّتْ لَكُمْ الْآنَعَامُ إِلَّا
 مَا يُتَلَّى عَلَيْكُمْ ۖ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ
 الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٣٠﴾

و به سوی گفتار پاکیزه هدایت می شوند، و به راه (الله) ستوده
 راهنمایی می گردند. ﴿۲۴﴾ بی گمان کسانی که کافر شدند،
 و (مردم را) از راه الله باز می دارند و (همچنین از) مسجد
 الحرام، که آن را برای (همه‌ی) مردم یکسان قرار دادیم،
 (چه) مقیم در آنجا و یا وارد بر آن، و کسی که از روی ستم
 در آنجا کج روی (و انحراف از حق را) بخواهد، از عذاب
 دردناک به او می چشانیم. ﴿۲۵﴾ و (به یاد آور) زمانی را که
 جای خانه (کعبه) را برای ابراهیم تعیین کردیم؛ (و گفتیم):
 چیزی را شریک من قرار مده، و خانه مرا برای طواف
 کنندگان و قیام کنندگان و رکوع (و) سجود کنندگان پاک
 گردان. ﴿۲۶﴾ و در (میان) مردم به حج ندا بده، تا پیاده و
 (سوار) بر هر (مرکب و) شتر لاغری از هر راه دوری به سوی
 تو بیایند.^(۱) ﴿۲۷﴾ تا شاهد منافع (گوناگون) خویش باشند،
 و در روزهای معین (به هنگام قربانی) نام الله را بر چهارپایانی
 که به آن‌ها روزی داده‌ایم؛ یاد کنند، پس از (گوشت) آن
 بخورید، و بی‌نوی فقیر را (نیز) اطعام کنید. ﴿۲۸﴾ سپس،
 باید آلودگی‌هایشان را بر طرف سازند، و به نذرهای خود
 وفا کنند، و (برگرد) خانه‌های کهن سال (کعبه) طواف کنند.
 ﴿۲۹﴾ (حکم) این است، و هر کس (مقدسات و) حرمت
 نهاده‌های الله را بزرگ دارد، پس این (کار) نزد پروردگارش
 برای او بهتر است. و چهارپایان برای شما حلال شده، مگر
 آنچه بر شما خوانده می‌شود، پس از پلیدی بت‌ها اجتناب
 کنید، و از گفتار باطل (و دروغ) دوری کنید.^(۲) ﴿۳۰﴾

۱- ابوهریره رضی الله عنه می‌گوید: شنیدم که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هر کس به خاطر
 (رضای) الله حج نماید و از مقاربت جنسی و مقدمات آن (در زمان حج)
 پرهیز کند و مرتکب معصیت نشود، (چنان از گناه پاک شده) برمی‌گردد
 گویا که تازه از مادر متولد شده است». (صحیح بخاری: ۱۵۲۱)

۲- به سوره مائده حاشیه آیه ۳۲ رجوع فرماید.

حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنْ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣١﴾ ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظَمَ شَعِيرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾ لَكُمْ فِيهَا مَنْفَعٌ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةٍ ۖ أَلَّا نَعْمَ فَإِلَهُكُمْ إِلَهُ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا ۖ وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ ﴿٣٤﴾ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَالْبَدَنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعِيرٍ ۚ اللَّهُ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۖ فَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۖ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۚ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾ لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَى مِنْكُمْ ۚ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ ۖ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾

در حالی که حق گرا و مخلص الله و شریک نیاورندگان به او باشید، و کسی که به الله شرک آورد، پس گویی از آسمان سقوط کرده است، آنگاه پرندگان (گوشت خوار) او را می ربایند، یا باد او را به جایی بسیار دور پرتاب می کند. ﴿۳۱﴾ (حکم) این است، و کسی که شعائر الهی را بزرگ دارد، پس بی گمان این (کار) از پرهیزگاری دل هاست. ﴿۳۲﴾ در آن (چهارپایان قربانی) تا زمان معین برای شما منافع (و بهره ها) است، پس قربانگاه آن ها خانه کهن سال (کعبه) است. ﴿۳۳﴾ و برای هر امتی (رسم) قربانی دادیم، تا نام الله را (به هنگام ذبح) بر چهارپایانی که روزی شان کرده است؛ ببرند، پس معبود شما، معبود یگانه است، (همه) برای او تسلیم شوید، و به فروتنان بشارت ده. ﴿۳۴﴾ (همان) کسانی که چون نام الله برده شود، دل های شان ترسان گردد، و شکیبایان در برابر مصیبت هایی که به آن ها می رسد، و آن ها که نماز را بر پا می دارند، و از آنچه روزی شان کرده ایم؛ انفاق می کنند. ﴿۳۵﴾ و (قربانی) شتران (فربه) را (در حج) برای شما از شعائر الهی قرار دادیم، در آن برای شما خیر (و برکت) است. پس (هنگام قربانی) در حالی که بر پا ایستاده اند؛ نام الله را بر آن ها ببرید، آنگاه چون پهلوهایشان (بر زمین) افتاد، از (گوشت) آن ها بخورید، و (فقیران) قانع (غیر سائل) و (فقیران) سائل را اطعام کنید. این گونه (ما) آن ها را برای شما رام کردیم؛ باشد که شما سپاس گزاری کنید. ﴿۳۶﴾ گوشت های قربانی و خون های آن ها هرگز به الله نمی رسد، و لیکن پرهیزگاری شما به او می رسد، این گونه (الله) آن ها را برای شما مسخر کرده تا الله را به (شکرانه) آن که شما را هدایت کرده است؛ بزرگ بشمارید، و نیکوکاران را بشارت ده. ﴿۳۷﴾ یقیناً الله از کسانی که ایمان آورده اند؛ دفاع می کند، بی گمان الله هیچ خیانت کار ناسپاسی را دوست ندارد. ﴿۳۸﴾

أَذِنَ لِلَّذِينَ يُقَتِّلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٣٦﴾ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفُتَّتْ صَوْمِعُ وَيَبِعُ وَصَلَوَاتُ وَمَسْجِدُ يُذَكِّرُ فِيهَا أَسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٣٧﴾ الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَاللَّهُ عَقِيبُ الْأُمُورِ ﴿٣٨﴾ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ ﴿٣٩﴾ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٠﴾ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ ۖ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤١﴾ فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْسَ مُعْطَلَةٌ وَقَصِرَ مَشِيدِ ﴿٤٢﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ ءَاذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۖ فَإِنَّهَا لَا تَعْمَىٰ الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَىٰ الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٤٣﴾

به کسانی که با آنان جنگ می‌شود، اجازه (جهاد) داده شده است، از آن روی که مورد ستم قرار گرفته‌اند، و یقیناً الله بر یاری آن‌ها تواناست. ﴿۳۹﴾ (همان) کسانی که به ناحق از دیارشان رانده شدند؛ جز اینکه می‌گفتند: «پروردگار ما الله است». و اگر الله بعضی از مردم را به (وسیله) بعضی دیگر دفع نمی‌کرد، بی‌گمان دیرهای (راهبان) و کلیساهای (مسیحیان) و کنش‌های (یهودیان) و مساجدی که نام الله در آن‌ها بسیار برده می‌شود؛ ویران می‌گردید، و مسلماً الله یاری می‌کند کسی که (دین) او را یاری دهد، بی‌گمان الله قوی‌پروزمند است. ﴿۴۰﴾ (همان) کسانی که اگر در زمین به آن‌ها قدرت (و حکومت) بخشیم، نماز را بر پا می‌دارند، و زکات را می‌دهند، و امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند، و سرانجام کارها از آن الله است. ﴿۴۱﴾ (ای پیامبر) اگر (این قوم بت پرست) تو را تکذیب می‌کنند، (غمگین نباش) به راستی پیش از آن‌ها قوم نوح و عاد و ثمود (پیامبران‌شان را) تکذیب کردند. ﴿۴۲﴾ و (همچنین) قوم ابراهیم و قوم لوط. ﴿۴۳﴾ و اصحاب مدین (قوم شعیب)، و موسی (نیز) تکذیب شد، پس به کافران مهلت دادم آنگاه آن‌ها را فرو گرفتم، پس (بنگر) انکار (و عقوبت) من چگونه بود! ﴿۴۴﴾ پس چه بسیار آبادی‌ها را در حالی که (مردمش) ستمگر بودند؛ نابودشان کردیم، پس (اینک) بر سقف‌هایش فرو ریخته (و ویران شده) است، و (چه بسیار) چاه (پر آب) که بی‌حاصل مانده، و (چه) قصر (های) بر افراشته استوار (که بی‌صاحب مانده است). ﴿۴۵﴾ آیا آن‌ها در زمین سیر نکردند، تا دل‌های ی‌داشته باشند که با آن (حقیقت را) دریابند، یا گوش‌های که با آن (اخبار گذشتگان را) بشنوند؟! پس بی‌گمان چشم‌های (ظاهر) نابینا نمی‌شود، و لیکن دل‌های ی‌که در سینه‌هاست؛ نابینا می‌شود. ﴿۴۶﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ تُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ ۚ
وَأِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ
وَكَأَيُّنَ مِّنْ قَرْيَةٍ أَمَلَتْ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ
ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَى الْمَصِيرِ ﴿٤٧﴾ قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ
إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٨﴾ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤٩﴾
وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ ﴿٥٠﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا
نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ
اللَّهُ مَا يُلْقَى الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ ءَايَتِهِ ۚ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥١﴾ لِيَجْعَلَ مَا يُلْقَى الشَّيْطَانُ فِتْنَةً
لِّلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ
الْظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ
فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٣﴾ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا
فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ
عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٤﴾

و آنها به شتاب از تو عذاب می طلبند، و الله هرگز و عده اش را خلاف نمی کند، و بی گمان یک روز نزد پروردگارت، مانند هزار سال از آنچه است که (شما) می شمارید. ﴿۴۷﴾ و چه بسیار آبادی ها که به آنها مهلت دادم؛ در حالی که (مردمش) ستم گر بودند، آنگاه آنها را گرفتم، و باز گشت (همه) به سوی من است. ﴿۴۸﴾ (ای پیامبر!) بگو: «ای مردم! جز این نیست که من برای شما بیم دهنده آشکاری هستم». ﴿۴۹﴾ پس کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، برای آنها آمرزش و روزی نیک است. ﴿۵۰﴾ و کسانی که مبارزه کنان در (انکار) آیات ما تلاش کردند، و پنداشتند که ما را به ستوه می آورند) آنان اهل دوزخ هستند. ﴿۵۱﴾ و (ما) هیچ رسول و پیامبری را پیش از تو نفرستادیم؛ مگر اینکه چون (آیات ما را) تلاوت می کرد، شیطان در تلاوت او (چیزی) القاء می کرد، آنگاه الله آنچه شیطان القاء می کند؛ از میان می برد، سپس الله آیاتش را استوار (و محکم) می دارد، و الله دانای حکیم است. ﴿۵۲﴾ تا (الله) آنچه را که شیطان القاء می کند، آزمونی قرار دهد برای کسانی که در دل های ش بیماری است، و آن هایی که دل های شان سخت است، و بی گمان ستمکاران در مخالفت (و دشمنی) دور (و دراز) هستند. ﴿۵۳﴾ و تا کسانی که به آنان دانش داده شده بدانند که مسلماً آن (قرآن) از سوی پروردگارت حق است، پس به آن ایمان بیاورند، آنگاه دل های شان برای آن (حق) خاضع گردد، و یقیناً الله کسانی را که ایمان آوردند به راه راست هدایت می کند. ﴿۵۴﴾ و کسانی که کافر شدند همواره در آن (= قرآن) شک دارند، تا آنکه ناگهان قیامت فرا رسد یا عذاب روز نحس بر آنها (فرو) آید. ﴿۵۵﴾

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ تَخَضَّعُوا لَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٥٨﴾ لِيَدْخِلْنَهُمْ مُّدْخَلَ بَرٍّ صَوْنَةٍ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُؤٌ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٦١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

فرمانروایی در آن روز از آن الله است، میان آن‌ها داوری می‌کند، پس کسانی که ایمان آورده، و کارهای شایسته انجام داده‌اند؛ در باغ‌های پر نعمت (بهشت) هستند. ﴿۵۶﴾ و کسانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، برای آن‌ها عذاب خوار کننده‌ای است. ﴿۵۷﴾ و کسانی که در راه الله هجرت کردند، سپس کشته شدند یا (به مرگ طبیعی) مردند، مسلماً الله به آن‌ها روزی نیکویی می‌دهد، یقیناً الله بهترین روزی دهندگان است. ﴿۵۸﴾ بدون شک آن‌ها را به جایگاهی وارد می‌کند که از آن خشنود باشند، و بی‌گمان الله دانای برد بار است. ﴿۵۹﴾ (احکام) این

است، و هر کس به همان مقدار که به او ستم شده مجازات کند، سپس بر او ستم کنند، بدون شک الله او را یاری خواهد کرد، یقیناً الله بخشنده‌ی آمرزنده است. ﴿۶۰﴾ این (نصرت مظلوم) از آن روست که الله (قادر است چیزی را بر دیگری غالب کند چنان که) شب را در روز داخل می‌کند (و ظلمت مغلوب می‌شود) و روز را در شب در می‌آورد، و بی‌گمان الله شنوای بیناست. ﴿۶۱﴾ این بخاطر آن است که الله حق است، و آنچه جز او می‌خوانند باطل است، و به راستی که الله بلند مرتبه‌ی بزرگ است. ﴿۶۲﴾ آیا ندیدی که الله از آسمان آبی فرو فرستاد، سپس زمین (بر اثر آن) سبز و خرم می‌گردد؟ بی‌گمان الله باریک بین آگاه است. ﴿۶۳﴾ آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است از آن اوست^(۱)، و بدون شک الله بی‌نیاز ستوده است.

﴿۶۴﴾

۱- حتی نیز تولد انسان، ملکیت، تصرف همه در اختیار اوست، لذا تمام مخلوقات به او محتاج‌اند و او به کسی محتاج نیست چرا که او غنی یعنی بی‌نیاز است، و او ذاتی است که منبع تمام اختیارات و کمالات می‌باشد، پس اوست که شایسته حمد و ستایش می‌باشد.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفَلَكَ
تَجَرَّى فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ
عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ
رَحِيمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ
ثُمَّ يُخَيِّكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾ لِكُلِّ أُمَّةٍ
جَعَلْنَا مَنَسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنْزِعُ عَنْكَ فِي
الْأَمْرِ وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ
﴿٦٧﴾ وَإِنْ جَدَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾
اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ
تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ
عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ
يُنْزَلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا
لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا
بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ
يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ
آيَاتِنَا قُلْ أَفَأَنْتُمْ كُمُّ مِنَ ذَلِكَمُ النَّارُ وَعَذَابُهَا
اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَبْسُ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

آیا ندیدی که الله آنچه را در زمین است مسخر شما
کرده است، و (نیز) کشتی‌ها به فرمان او در دریا روان
است، و آسمان را از آن که بر زمین افتد - جز به
فرمانش - نگه می‌دارد، بی‌گمان الله (نسبت) به مردم
رؤوف مهربان است. ﴿۶۵﴾ و او کسی است که شما را
زنده کرد، سپس شما را می‌میراند، آنگاه بار دیگر زنده
می‌کند، به راستی که انسان بسیار ناسپاس است. ﴿۶۶﴾
برای هر امتی (روش عبادت و) آیینی مقرر کردیم که
آنان به آن عمل کنند، پس نباید در این امر با تو به نزاع
بر خیزند، به سوی پروردگارت دعوت کن، بی‌گمان تو
بر هدایت مستقیم قرار داری. ﴿۶۷﴾ و اگر با تو مجادله
کردند، پس بگو: «الله به آنچه انجام می‌دهید؛ داناتر
است، ﴿۶۸﴾ الله روز قیامت میان شما در آنچه در آن
اختلاف می‌کردید، داوری می‌کند». ﴿۶۹﴾ آیا
ندانسته‌ای که الله آنچه را در آسمان و زمین است
می‌داند؟! بی‌گمان (همه‌ی) این‌ها در کتابی (ثبت) است،
مسلماً این بر الله آسان است. ﴿۷۰﴾ و (آنها) به جای الله
چیزی را می‌پرستند که (او) هیچ دلیلی بر آن نازل نکرده
است، و چیزی را که علم به آن ندارند، و برای ستمگران
هیچ یآوری نیست. ﴿۷۱﴾ و هنگامی که آیات روشن ما
بر آنان خوانده می‌شود، در چهره‌ی کسانی که کافر
شدند (آثار) ناخوشی (و انکار) را می‌شناسی که نزدیک
است بر کسانی که آیات ما را بر آنان می‌خواند، حمله ور
شوند، بگو: «آیا شما را به بدتر از این خبر دهم؟ (همان)
آتش (جهنم) است که الله به کسانی که کافر شدند؛
وعده داده است، و بد سرانجامی است». ﴿۷۲﴾

يَتَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرْبَ مَثَلٍ ۖ فَاَسْتَمِعُوا لَهُ ۚ إِنَّ
 الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا
 ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ ۖ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ
 شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ۚ ضَعُفَ الطَّالِبُ
 وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۚ إِنَّ
 اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ
 الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ
 سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا
 خَلْفَهُمْ ۖ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٦﴾ يَتَأْتِيهَا
 الَّذِينَ ءَامَنُوا أَرْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا
 رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾
 وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ ۚ هُوَ
 اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ۚ
 مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ ۚ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ
 قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ
 وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ ۚ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
 وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ ۖ

فَنِعَمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعَمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

ای مردم! مثلی زده شده است، پس به آن گوش فرا
 دهید: بی گمان کسانی را که به جای الله (به خدایی)
 می خوانید؛ هرگز نمی توانند مگسی را بیافرینند، اگر چه
 (همگی) برای این (کار) گرد آیند، و اگر مگس چیزی
 را از آن ها برباید، نمی توانند از آن باز پس گیرند،
 (آری) طالب و مطلوب (= عابد و معبود) ناتوانند.
 ﴿۷۳﴾ (آن ها) الله را چنانکه سزاوار اوست نشناختند،
 یقیناً الله قوی پیروزمند است. ﴿۷۴﴾ الله از فرشتگان
 رسولانی را بر می گزیند، و (نیز) از مردم، بی گمان الله
 شنوای بیناست. ﴿۷۵﴾ آنچه را در پیش روی آن ها، و
 آنچه پشت سر آن هاست می داند، و (همه ی) کارها به
 سوی الله باز گردانده می شود. ﴿۷۶﴾ ای کسانی که
 ایمان آورده اید! رکوع کنید، و سجده کنید، و
 پروردگارتان را پرستید، و کار نیک انجام دهید باشد که
 رستگار شوید. ﴿۷۷﴾ و در راه الله جهاد کنید، چنانکه
 سزاوار جهاد (در راه) او است، او شما را بر گزید، و در
 دین برای شما هیچ سختی (و تنگنایی) قرار نداد^(۱)،
 (همان) آیین پدرتان ابراهیم است، او (= الله) پیش از این
 (در کتب سابقه) و در این (قرآن نیز) شما را مسلمان
 نامید، تا پیامبر گواه بر شما باشد و شما گواهان بر مردم
 باشید، پس نماز را بر پا دارید، و زکات را بدهید، و به
 الله تمسک جوید، که او مولای شماست، چه خوب
 مولا، و چه خوب یاورى است. ﴿۷۸﴾

۱- رسول الله ﷺ فرمود: «دین آسان است، و اگر کسی آن را بر خود سخت
 بگیرد سرانجام خسته خواهد شد. بنابراین، راه راست و میانه را در پیش
 گیرید، خوشحال باشید و از عبادت صبح و شام و پاسی از شب کمک
 بگیرید». (صحیح بخاری: ۳۹)

سورة المؤمنون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ
 ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
 لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾
 إِلَّا عَلَى أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
 مَلُومِينَ ﴿٦﴾ فَمَنْ أَتَبَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
 الْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ
 ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ
 الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا
 خَالِدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ
 ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُفْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا
 النَّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ
 عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ
 فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ
 لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾
 وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ
 غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

سورة مؤمنون

به نام الله بخشنده مهربان

به راستی مؤمنان رستگار شدند. ﴿١﴾ همان کسانی که در
 نمازشان خاشع (و فروتن) هستند. ﴿٢﴾ و کسانی که از لغو (و
 کارهای بیهوده) روی گردانند. ﴿٣﴾ و کسانی که زکات را
 انجام می‌دهند. ﴿٤﴾ و آن‌ها که شرمگاه‌شان را حفظ
 می‌کنند. ﴿٥﴾ جز بر همسران‌شان یا (بر) کنیزان‌شان، پس
 بی‌گمان اینان (در بهره‌گیری از آنان) ملامت نمی‌شوند.
 ﴿٦﴾ پس کسی که فراتر از این بخواهد، آنانند که تجاوز
 کردند. ﴿٧﴾ و کسانی که امانت‌های‌شان و عهد خود را
 رعایت می‌کنند. ﴿٨﴾ و کسانی که بر نمازهای‌شان مواظبت
 می‌نمایند. ﴿٩﴾ (آری) اینانند که وارثند. ﴿١٠﴾ کسانی که
 (بهشت) فردوس را ارث می‌برند، و جاودانه در آن خواهند
 ماند. ﴿١١﴾ و به راستی انسان را از چکیده‌ای از گِل
 آفریدیم. ﴿١٢﴾ سپس او را از نطفه‌ای در قرار گاهی استوار
 (= رحم) قرار دادیم. ﴿١٣﴾ سپس نطفه را (به صورت) علقه
 (= خون بسته) گردانیدیم، آنگاه علقه را (به صورت) مضغه
 (پاره گوشتی) در آوردیم، آنگاه مضغه را (به صورت)
 استخوان‌هایی گردانیدیم، پس بر استخوان‌ها گوشت
 پوشانیدیم، سپس آن را آفرینشی دیگر بخشیدیم، پس (پر
 برکت و) بزرگوار است، الله که بهترین آفرینندگان است.
 ﴿١٤﴾ سپس مسلماً شما بعد از این خواهید مرد. ﴿١٥﴾
 آنگاه یقیناً شما روز قیامت بر انگيخته می‌شوید. ﴿١٦﴾ و به
 راستی بر فرازتان هفت آسمان آفریدیم، و (ما هرگز) از
 آفرینش (خود) غافل نبوده‌ایم. ﴿١٧﴾

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ
وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ
بِهِ جَنَّاتٍ مِّنْ نَّحِيلٍ وَأَعْنَبٍ لَّكُمْ فِيهَا فَوَاحٍ كَثِيرَةٌ
وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ
تَنْبُتُ بِالذِّهْنِ وَصَبْغٍ لِلَّاسِكِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِي
الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا
مَنْفَعٌ كَثِيرٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ
تَحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ
يَقَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا
تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَأُوا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَكًا مَّا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي
آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جَنَّةٌ
فَرْتَبَّصُوا بِهِ حَتَّى حِينٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ أَنْصُرْنِي بِمَا
كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعْ الْفُلْكَ
بِأَعْيُنِنَا وَوَحَيْنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ
فَأَسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَئِزٍّ وَأَهْلَكَ إِلَّا
مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا نُخَاطِبُنِي فِي الَّذِينَ
ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٧﴾

و از آسمان آبی به اندازهی معین نازل کردیم، پس آن را در
زمین جای دادیم، و بی گمان ما بر از بین بردن آن کاملاً قادر
هستیم. ﴿۱۸﴾ پس بوسیلهی آن باغهایی از درختان خرما و
انگور برای شما پدید آوردیم، شما را در آن (باغها)
میوههای بسیار است، و از آن می خورید. ﴿۱۹﴾ و (نیز)
درختی را که از طور سینا بیرون می آید (= درخت زیتون)
که از آن روغن و (نان) خورش برای خوردندگان فراهم
می شود. ﴿۲۰﴾ و بی گمان برای شما در چهارپایان عبرتی
است، از آنچه درونشان است (= از شیر آنها) شما را
سیراب می کنیم؛ و برای شما در آنها منافع فراوان است، و از
(گوشت) آنها می خورید. ﴿۲۱﴾ و بر آنها و بر کشتیها
سوار می شوید. ﴿۲۲﴾ و به راستی (ما) نوح را به سوی
قومش فرستادیم، پس (او به آنها) گفت: «ای قوم من! الله را
پرستید، که جز او معبودی برای شما نیست، آیا پرهیز
نمی کنید؟! ﴿۲۳﴾ پس اشراف قومش، (آن) کسانی که کافر
بودند؛ گفتند: «این (مرد) جز بشری همچون شما نیست، که
می خواهد بر شما برتری جوید، اگر الله می خواست، همانا
فرشتگانی را نازل می کرد، ما (هرگز) چنین چیزی را در
(میان) نیاکان خود نشنیده ایم. ﴿۲۴﴾ او مرد دیوانه ای بیش
نیست، پس تا مدتی در باره ی او صبر کنید، ﴿۲۵﴾ (نوح)
گفت: «پروردگارا! مرا در برابر تکذیب آنها یاری کن»
﴿۲۶﴾ پس به او وحی کردیم که: «به دیدگان ما و به وحی
ما کشتی را بساز، پس هنگامی که فرمان ما فرا رسد، و آب از
تنور بجوشد، آنگاه از هرنوع (حیوان) یک جفت (نر و ماده)
در کشتی سوار کن و (نیز) خانواده خود را (سوار کن) جز
کسی از آنان را که وعده ی (هلاک) از پیش بر او مقرر شده
است. و در (باره ی) کسانی که ستم کردند، با من سخن مگو،
که آنان غرق شدنی هستند». ﴿۲۷﴾

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفَلَكَ فَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّيْنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾ وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٣٢﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣٣﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا ءَاخِرِينَ ﴿٣٤﴾ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ آعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهِ غَيْرُهُ ؕ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنَ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِإِلْقَاءِ الْآخِرَةِ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٦﴾ وَلَئِنْ أَطَعْتُم بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَخَسِرُونَ ﴿٣٧﴾ أَيْعِدُكُمْ أَنْكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظْمًا أَنْكُمْ تُخْرَجُونَ ﴿٣٨﴾ * هِيَ هِيَ لِمَا تُوْعَدُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ رَبِّ أَنْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ ﴿٤٢﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لِيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ ﴿٤٣﴾ فَأَخَذْتُهُمُ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً فَبَعْدًا لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا ءَاخِرِينَ ﴿٤٥﴾

هنگامی که تو و همراهانت بر کشتی سوار شدید؛ بگو: «ستایش برای الله است که ما را از قوم ستمگر نجات داد». ﴿٢٨﴾ و (نیز) بگو: «پروردگارا! ما را در منزلگاهی پر برکت فرود آور، و تو بهترین فرود آورندگان». ﴿٢٩﴾ بی گمان در این (ماجرا) نشانه‌هایی است، و (ما) به راستی آزمایش می کنیم. ﴿٣٠﴾ سپس قوم دیگری را

بعد از آن‌ها به وجود آوردیم. ﴿٣١﴾ پس از خودشان پیامبری در (میان) آنان فرستادیم که: «الله را پرستید، که جز او معبودی برای شما نیست، آیا پرهیز نمی کنید؟!». ﴿٣٢﴾ و گروهی از اشراف قومش که کافر بودند، و دیدار آخرت را تکذیب می کردند، و در زندگی دنیا به آن‌ها نعمت و آسایش داده بودیم، گفتند: «این (مرد) بشری همچون شما است، از آنچه که (شما) می خورید، می خورد، و از آنچه که شما می نوشید، می نوشد. ﴿٣٣﴾ و اگر از بشری همچون خود اطاعت کردید، یقیناً شما زیان کار خواهید شد. ﴿٣٤﴾ آیا (او) به شما وعده می دهد: که همانا شما چون مردید و خاک و استخوان‌هایی (پوسیده) شدید، (بار دیگر از گور) بیرون آورده می شوید؟! ﴿٣٥﴾ هیهات، هیهات (= دور است، دور است) آنچه به شما وعده داده می شود. ﴿٣٦﴾ جز زندگی دنیوی ما چیزی نیست، می میریم و زنده می شویم، و هرگز برانگیخته نخواهیم شد. ﴿٣٧﴾ او جز مردی نیست که بر الله دروغ بسته است، و ما به او ایمان نمی آوریم». ﴿٣٨﴾ (پیامبرشان) گفت: «پروردگارا! مرا در برابر تکذیب آن‌ها یاری کن». ﴿٣٩﴾ (الله) فرمود: «به زودی (از کار خود) پشیمان خواهند شد» ﴿٤٠﴾ پس صیحه (= بانگ مرگبار) آن‌ها را به حق فرو گرفت، آنگاه آن‌ها را (همچون) خاشاکی (بر سیلاب) قرار دادیم، پس قوم ستمکار (از رحمت الله) دور (و نابود) باد. ﴿٤١﴾ سپس اقوام دیگری را بعد از آن‌ها پدید آوردیم. ﴿٤٢﴾

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَعِجِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا
رُسُلَنَا تَتْرًا كُلًّا مَا جَاءَ أُمَّةً رُسُوهَا كَذَّبُوهُ فَاتَّبَعْنَا بَعْضَهُمْ
بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ
أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾
إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾
فَقَالُوا أَنْتُمْ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَبِيدُونَ ﴿٤٧﴾
فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا
مُوسَىٰ الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ
ءَايَةً وَأَوَّيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾ يَتَأْتِيهَا
الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ
فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا
لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرَهُمْ فِي غَمَرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾
أَتَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِ مِنْ مَّالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ
فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ
رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾
وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

هیچ امتی از اجل خود پیشی نمی گیرد، و نه تأخیر می کند.
﴿۴۳﴾ سپس پیامبران خود را پی در پی فرستادیم، هر
زمان پیامبری برای (هدایت) امتی می آمد، او را تکذیب
می کردند، پس (ما نیز) آن ها (= امت های کافر) را یکی
پس از دیگری هلاک کردیم، و آن ها را افسانه هایی (برای
آیندگان) قرار دادیم. پس دور باد قومی که ایمان
نمی آورند. ﴿۴۴﴾ سپس موسی و برادرش هارون را با

آیات خود، و دلایل آشکار فرستادیم، ﴿۴۵﴾ به سوی
فرعون و اشراف (قوم) او، پس آن ها تکبر کردند، و
مردمی (سرکش و) برتری جوی بودند. ﴿۴۶﴾ پس گفتند:
«آیا (ما) به دو انسان مانند خود ایمان بیاوریم، در حالی که
قوم آن ها بردگان (و زیر دستان) ما هستند؟!» ﴿۴۷﴾ پس
(آن ها) آن دو (پیامبر) را تکذیب کردند، سرانجام
(همگی) از هلاک شدگان گشتند. ﴿۴۸﴾ و به راستی به
موسی کتاب (تورات) دادیم، باشد که آنان (= بنی
اسرائیل) هدایت شوند. ﴿۴۹﴾ و پسر مریم و مادرش را
آیتی قرار دادیم، و آن ها را در مکانی بلند و هموار که
دارای امنیت و آب جاری بود، جای دادیم. ﴿۵۰﴾ ای
پیامبران! از (غذاهای) پاکیزه بخورید، و کار شایسته انجام
دهید، بی شک من به آنچه انجام می دهید؛ آگاهم. ﴿۵۱﴾
و بی گمان این امت شما، امت واحدی است، و من
پروردگار شما هستم، پس از من بترسید. ﴿۵۲﴾ پس آن ها
در میان خود در کار (دین) شان فرقه فرقه و پراکنده شدند،
و هر گروه به آنچه نزد خود دارند؛ خوشحالند. ﴿۵۳﴾ پس
(ای پیامبر!) آن ها را تا مدتی در جهل و غفلت شان بگذار.
﴿۵۴﴾ آیا گمان می کنند که آن مال و فرزندان که با آن ها
آنان را یاری می دهیم. ﴿۵۵﴾ برای این است که شتابان
خیرات (و نیکی ها) به آن ها برسانیم؟! (چنین نیست) بلکه
آن ها (حقیقت را) در نمی یابند. ﴿۵۶﴾ بی گمان
کسانی که از خوف پروردگارشان بیمناکند. ﴿۵۷﴾ و
کسانی که به آیات پروردگارشان ایمان می آورند. ﴿۵۸﴾
و کسانی که به پروردگارشان شرک نمی آورند. ﴿۵۹﴾

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجَلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٠﴾ أُولَٰئِكَ يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا تُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَلَدَيْنَا مَكْتُبٌ بِمَا لَحِقَ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمَرَةٍ مِّنْ هَذَا وَهُمْ أَعْمَلُ مِّنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَمَلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ تَجْعَرُونَ ﴿٦٤﴾ لَا تَجْعَرُوا الْيَوْمَ إِنَّا كُنَّا مِنَّا لَا تَنْصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ ءَايَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنْكَبُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَمِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُم لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوْ أَتَبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ بَلْ أَتَيْنَهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنِ ذِكْرِهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَّاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الرَّزَاقِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَيِّبُونَ ﴿٧٤﴾

و کسانی که (در راه الله) آنچه را باید بدهند، می دهند، و (با این حال) دل های شان بیمناک است، که بی گمان آنان به سوی پروردگارشان باز می گردند. ﴿۶۰﴾ (آری) اینانند که در نیکی ها شتاب می کنند، و در انجام آن (از دیگران) پیشی می گیرند. ﴿۶۱﴾ (ما) هیچ کس را جز به اندازه توانش تکلیف نمی کنیم، و نزد ما کتابی است که به حق

سخن می گوید، و به آنها هیچ ستمی نمی شود. ﴿۶۲﴾ بلکه دل های آنها از این (کتاب) در غفلت است، و آنها جز این؛ اعمال (زشت) دیگری (نیز) دارند که پیوسته آن را انجام می دهند. ﴿۶۳﴾ تا زمانی که متعلمان آنها را به عذاب گرفتار کنیم، در این هنگام آنها ناله و فریاد سر می دهند. ﴿۶۴﴾ (به آنها گفته می شود): امروز فریاد نکنید، یقیناً شما از سوی ما یاری نخواهید شد. ﴿۶۵﴾ به راستی آیات من پیوسته بر شما خوانده می شد، پس شما (از حق اعراض می کردید و) به عقب باز می گشتید. ﴿۶۶﴾ در حالی که در برابر آن تکبر می کردید، (و در مجالس) شبانه (خود) به بدگویی می پرداختید (و افسانه سرایی می کردید) ﴿۶۷﴾ آیا (آنها) در این گفتار نیندیشیدند، یا (اینکه) چیزی برای آنان آمده که برای نیاکان نخستین شان نیامده است؟! ﴿۶۸﴾ یا (اینکه) پیامبران را نشناخته اند، پس او را انکار می کنند؟! ﴿۶۹﴾ یا می گویند او جنون دارد؟ (چنین نیست) بلکه (او) حق را برای آنها آورده است، و بیشترشان از حق کراهت دارند. ﴿۷۰﴾ و اگر حق از هوس های آنها پیروی کند، آسمان ها و زمین و هر که در آنهاست، تباه شوند، بلکه (ما) برای آنها پند و اندرزشان آورده ایم، پس آنها از پندشان روی گردانند. ﴿۷۱﴾ یا (اینکه) تو از آنها مزدی طلب می کنی؟ پس پاداش پروردگارت بهتر است، و او بهترین روزی دهندگان است. ﴿۷۲﴾ و یقیناً تو آنها را به راه راست دعوت می کنی. ﴿۷۳﴾ و بی گمان کسانی که به آخرت ایمان ندارند از (این) راه (راست) منحرف هستند. ﴿۷۴﴾

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلَجُوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتَلَفُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَأَنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا لَكُم بِهَذَا وَإِنَّا لَمُبْعُوثُونَ ﴿٨٣﴾ قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنْ يَدْعُو مَلَكَتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

و اگر به آن‌ها رحم کنیم و بلا و رنجی را که بدان گرفتارند، از آن‌ها برطرف سازیم، در طغیان خود لجاجت (و پافشاری) می‌کنند (و) سرگردان می‌مانند. ﴿۷۵﴾ و به راستی (ما) آن‌ها را به عذاب (و بلا) گرفتار ساختیم، (تا بیدار شوند) پس برای پروردگارشان فروتنی نمودند، و (به درگاهش تضرع و) زاری نکردند. ﴿۷۶﴾ تا زمانی که دری از عذاب سخت به روی آن‌ها گشودیم، آنگاه آن‌ها در آن بکلی نا امید گردیدند. ﴿۷۷﴾ و او کسی است که برای شما گوش و چشم و دل پدید آورد، چه اندک سپاس می‌گزارید. ﴿۷۸﴾ و او کسی است که شما را در زمین (آفرید و) پراکنده نمود، و به سوی او گرد آورده می‌شوید. ﴿۷۹﴾ و او کسی است که زنده می‌کند و می‌میراند، و رفت و آمد شب و روز از آن اوست، آیا نمی‌اندیشید؟! ﴿۸۰﴾ (چنین نکردند) بلکه آن‌ها (نیز) مثل آنچه پیشینیان گفته بودند، گفتند. ﴿۸۱﴾ گفتند: «آیا هنگامی که مردیم و خاک و استخوان‌های (پوسیده) شدیم، آیا (دوباره) برانگیخته می‌شویم، ﴿۸۲﴾ به راستی این وعده به ما و نیاکان ما از قبل داده شده، این (چیزی) جز افسانه‌های پیشینیان نیست». ﴿۸۳﴾ (ای پیامبر!) بگو: «اگر می‌دانید، زمین و هر که در آن است از آن کیست؟!». ﴿۸۴﴾ به زودی خواهند گفت: «(همه) از آن الله است» بگو: «آیا پند نمی‌گیرید؟!». ﴿۸۵﴾ بگو: «چه کسی پروردگار آسمان‌های هفتگانه، و پروردگار عرش عظیم است؟!». ﴿۸۶﴾ خواهند گفت: «(همه) از آن الله است» بگو: «آیا (از الله) نمی‌ترسید؟!». ﴿۸۷﴾ بگو: «اگر می‌دانید، چه کسی فرمان‌روایی همه‌ی موجودات در دست دارد، و او پناه می‌دهد، و کسی در برابر او پناه داده نمی‌شود؟!». ﴿۸۸﴾ خواهند گفت: «از آن الله است» بگو: «پس چگونه جادو می‌شوید؟!». ﴿۸۹﴾

بَلْ أَتَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٢﴾ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَنَ اللَّهُ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٩٣﴾ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَّى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٤﴾ قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيدُنِي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٥﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٦﴾ وَإِنَّا عَلَى أَنْ تُرِيكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَدِيرُونَ ﴿٩٧﴾ أَدْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السِّيَفَةِ ﴿٩٨﴾ خُنْ أَعْلَمُ بِمَا يُصِفُونَ ﴿٩٩﴾ وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿١٠٠﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿١٠١﴾ حَتَّى إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿١٠٢﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٣﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٠٤﴾ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿١٠٦﴾ تَلْفَحُ وُجُوهُهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١٠٧﴾

(چنین نیست) بلکه حق را برای آنها آوردیم، و بی گمان آنان دروغگو هستند. ﴿۹۰﴾ الله هر گز فرزندی بر نگزیده است، و هیچ معبود (دیگری) با او نیست، (اگر چنین بود) آنگاه هر معبودی آنچه را که آفریده بود؛ می برد، و مسلماً بعضی بر بعضی دیگر برتری می جستند، الله منزّه (و پاک) است از آنچه آنها توصیف می کنند. ﴿۹۱﴾ دانای نهان و آشکار است، پس برتر است از آنچه شریک او می سازند.

﴿۹۲﴾ (ای پیامبر!) بگو: «پروردگارا! اگر آنچه را که به آنها وعده داده می شود، به من نشان دهی. ﴿۹۳﴾ پروردگارا! پس مرا در (زمره‌ی) قوم ستمگران قرار مده. ﴿۹۴﴾ و یقیناً ما تواناییم که آنچه را به آنها وعده می دهیم؛ به تو نشان دهیم. ﴿۹۵﴾ بدی را به روشی که آن بهتر است، دفع کن، ما به آنچه توصیف می کنند؛ داناتریم. ﴿۹۶﴾ و بگو: «پروردگارا! من از وسوسه‌های شیطان به تو پناه می برم، ﴿۹۷﴾ و پروردگارا! از اینکه آنان نزد من حاضر شوند، به تو پناه می برم». ﴿۹۸﴾ (کافران پیوسته به راه و روش خود ادامه می دهند) تا زمانی که مرگ یکی از آنها فرا رسد، گوید: «پروردگارا! مرا (به دنیا) باز گردان، ﴿۹۹﴾ باشد که در آنچه (در دنیا) ترک (و کوتاهی) کرده‌ام، کار شایسته انجام دهم». هر گز چنین نیست، بی گمان این سخنی است که او به زبان می گوید، (و به فرض محال اگر باز گردد، به کارهای گذشته‌اش ادامه می دهد) و پشت سر آنها برزخی است تا روزی که برانگیخته شوند. ﴿۱۰۰﴾ پس هنگامی که در صور دمیده شود، در آن روز هیچ گونه پیوندهای خویشاوندی در میان آنها نخواهد بود، و از (حال) یکدیگر نپرسند. ﴿۱۰۱﴾ و کسانی که (کفه) ترازوی (اعمال) شان سنگین شود، پس آنانند که رستگار هستند. ﴿۱۰۲﴾ و کسانی که (کفه) ترازوی (اعمال) شان سبک باشد، پس آنها کسانی هستند که (وجود خود را از دست داده و) به خود زیان رسانده‌اند و در جهنم جاودانه خواهند ماند. ﴿۱۰۳﴾ (شعله‌های) آتش چهره‌هایشان را می سوزاند، و آنها در آن ترشرو (و عبوس) هستند. ﴿۱۰۴﴾

أَلَمْ تَكُنْ ءَايَتِي تَتْلَىٰ عَلَيْهِمْ فَاكُنْتُمْ بِهَا تَكْذِبُونَ ﴿١٥٥﴾
 قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿١٥٦﴾
 رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿١٥٧﴾
 قَالَ أَحْسَعُوا فِيهَا وَلَا تَكَلِّمُونِ ﴿١٥٨﴾
 إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَامَنَّا فَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥٩﴾
 فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِحْرِيًّا حَتَّىٰ أَنْسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١٦٠﴾
 إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَآئِزُونَ ﴿١٦١﴾
 قُلْ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١٦٢﴾
 قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسَلِّ الْعَادِينَ ﴿١٦٣﴾
 قُلْ إِنْ لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ لَّوْ أَنكُم كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦٤﴾
 أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١٦٥﴾
 فَتَعَلَىٰ اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١٦٦﴾
 وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ ۖ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١٦٧﴾
 وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٦٨﴾

(به آن‌ها گفته می‌شود): مگر آیات من بر شما خوانده نمی‌شد، پس شما آن‌ها را تکذیب می‌کردید؟! ﴿۱۵۵﴾ (در پاسخ) گویند: «پروردگارا! بدبختی ما بر ما چیره شد، و ما قومی گمراه بودیم. ﴿۱۵۶﴾ پروردگارا! ما را از این (جهنم) بیرون کن، پس اگر (به کفر و نافرمانی) باز گردیم، قطعاً ستمکار خواهیم بود. ﴿۱۵۷﴾ (الله) می‌فرماید: «در آن گم شوید و با من سخن مگویید. ﴿۱۵۸﴾ بی‌گمان گروهی از بندگانم می‌گفتند: پروردگارا! (ما) ایمان آوردیم، پس ما را ببخش و بر ما رحم کن، و تو بهترین رحم‌کنندگان. ﴿۱۵۹﴾ پس شما آن‌ها را به مسخره گرفتید؛ تا یاد مرا فراموش‌تان کردند، و شما به آن‌ها می‌خندیدید! ﴿۱۶۰﴾ همانا من امروز آن‌ها را بخاطر صبری که کرده‌اند پاداش دادم، قطعاً آن‌ها کامیاب هستند. ﴿۱۶۱﴾ (الله) می‌فرماید: «(شما) چند سال در زمین درنگ کردید؟! ﴿۱۶۲﴾ گویند: «یک روز، یا قسمتی از یک روز درنگ کرده‌ایم، پس از حسابگران بپرس. ﴿۱۶۳﴾ می‌فرماید: «(آری) اگر می‌دانستید، شما جز مقدار اندکی (در دنیا) درنگ نکردید، ﴿۱۶۴﴾ آیا گمان کردید که ما شما را بیهوده آفریده‌ایم، و همانا شما به سوی ما باز گردانده نمی‌شوید؟! ﴿۱۶۵﴾ پس بلند مرتبه (و برتر) است الله که فرمانروای حق است، هیچ معبودی (به حق) جز او نیست، پروردگار عرش کریم است. ﴿۱۶۶﴾ و هر کس که با الله معبود دیگری را بخواند، مسلماً هیچ دلیلی بر (حقانیت) آن نخواهد داشت، جز این نیست که حسابش نزد پروردگارش خواهد بود، یقیناً کافران رستگار نمی‌شوند. ﴿۱۶۷﴾ و (ای پیامبر) بگو: «پروردگارا! ببخش و رحم کن! و تو بهترین رحم‌کنندگان. ﴿۱۶۸﴾»

سورة النور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةُ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١﴾ الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَيْشَهِدَ عَذَابُهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرَكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٦﴾ وَالْخَمْسَةُ أَنْ لَعْنَتْ اللَّهُ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٧﴾ وَيَدْرُؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٨﴾ وَالْخَمْسَةُ أَنْ غَضَبَ اللَّهُ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

سورة نور

به نام الله بخشنده مهربان

(این) سوره است که آن را نازل کرده ایم، و (احکام) آن واجب نموده ایم، و در آن آیات روشنی نازل کرده ایم، شاید شما پند گیرید. ﴿۱﴾ هر یک از زن و مرد زنا کار را صد تازیانه بزنید، و اگر به الله و روز آخرت ایمان دارید نباید در (اجرای احکام) دین الله نسبت به آن دو (زن و مرد) رأفت (و رحمت کاذب) داشته باشید، و باید گروهی از مؤمنان بر مجازاتشان (شاهد و) حاضر باشند. ﴿۲﴾ مرد زنا کار جز با زن زنا کار یا مشرک ازدواج نمی کند، و زن زنا کار را جز مرد زنا کار یا مشرک به ازدواج خود در نمی آورد، و این (امر) بر مؤمنان حرام شده است. ﴿۳﴾ کسانی که زنان پاکدامن را (به زنا) متهم می کنند، سپس چهار شاهد نمی آورند، پس آنها را هشتاد تازیانه بزنید، و هرگز شهادتشان را نپذیرید، و اینانند که فاسق اند. ﴿۴﴾ مگر کسانی که بعد از آن توبه کردند، و (اعمال خود را) اصلاح (و جبران) نمودند، پس بی گمان الله آمرزنده مهربان است. ﴿۵﴾ کسانی که همسران خود را (به زنا) متهم می کنند، و جز خودشان گواهانی ندارند، پس هر یک از آنها باید چهار مرتبه به نام الله سوگند یاد کنند که او از راستگویان است. ﴿۶﴾ و پنجمین بار (چنین گوید): که لعنت الله بر او باد؛ اگر از دروغگویان باشد. ﴿۷﴾ و از آن (زن) کیفر (رجم) را دور می کند، (به) آن که چهار بار الله را شاهد بگیرد (و سوگند یاد کند) که او (= شوهرش) از دروغگویان است. ﴿۸﴾ و بار پنجم (بگوید): که خشم الله بر او باد؛ اگر (شوهرش) از راستگویان باشد. ﴿۹﴾ و اگر فضل الله و رحمت او بر شما نمی بود، و اینکه الله توبه پذیر حکیم است (گرفتار عقوبت الهی می شدید). ﴿۱۰﴾

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِآلِافِكَ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُمْ ۖ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ ۚ وَالَّذِي تَوَلَّىٰ كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾ لَّوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾ لَّوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ ۚ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ فَقُلْتُ لَكَ عِندَ اللَّهِ هُمْ الْكَذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾ إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَنَكَ هَذَا بُهْتَنٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾ وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

مسلمان کسانی که تهمت بزرگ (درباره ام المؤمنین عایشه - رضی الله عنها-) آوردند، گروهی از خود شما هستند، گمان نکنید که این (ماجرا) برای شما بد است، بلکه آن برای شما خیر است، برای هر کدام از آن‌ها سهمی از گناه است که مرتکب شده است، و کسی از آنان که (بخش) بزرگی (و مهمی) از آن (تهمت) را به عهده داشته است^(۱)، برای او عذاب عظیمی است. ﴿۱۱﴾ چرا هنگامی که این (تهمت) را شنیدید، مردان و زنان مؤمن نسبت به خود گمان خیر نبردند، و نگفتند: این تهمتی (بزرگ و) آشکار است. ﴿۱۲﴾ چرا چهار شاهد بر آن نیاوردند؟! پس چون گواهان را نیاوردند، آنان در نزد الله دروغگویانند. ﴿۱۳﴾ و اگر فضل الله و رحمت او در دنیا و آخرت نبود، قطعاً در آنچه به آن پرداختید، عذاب (سخت و) بزرگی به شما می‌رسید. ﴿۱۴﴾ زمانی که آن (شایعه) را از زبان یکدیگر می‌گرفتید، و بادهان خود سخنی می‌گفتید که به آن علم (و یقین) نداشتید، و آن را سهل (و کوچک) می‌پنداشتید در حالی که آن نزد الله بسیار بزرگ است. ﴿۱۵﴾ چرا هنگامی که آن را شنیدید؛ نگفتید: «ما حق نداریم که آن (سخن) را بر زبان آوریم، (الهی) تو منزهی! این بهتان بزرگی است؟!». ﴿۱۶﴾ الله شما را اندرز می‌دهد که اگر مؤمن هستید؛ هرگز به چنین کاری باز نگردید. ﴿۱۷﴾ و الله آیات (خود) را برای شما بیان می‌کند، و الله دانای حکیم است. ﴿۱۸﴾ بی‌گمان کسانی که دوست دارند زشتی‌ها در (میان) مؤمنان شایع شود، عذاب دردناکی برای آن‌ها در دنیا و آخرت است، و الله می‌داند و شما نمی‌دانید. ﴿۱۹﴾ و اگر فضل الله و رحمت او بر شما نمی‌بود، و اینکه الله رؤوف مهربان است، (عقوبت سختی شما را در بر می‌گرفت). ﴿۲۰﴾

۱- عبدالله بن ابی سردسته منافقان، عامل پخش شایعه بود.

﴿يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ (٢١) وَلَا يَأْتَلِ أُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ (٢٢) إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لُعِنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ (٢٣) يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (٢٤) يَوْمَئِذٍ يُوفِّيهِمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ﴾ (٢٥) الْحَبِيبَتُ لِلْحَبِيبِينَ وَالْحَبِيبُونَ لِلْحَبِيبَاتِ وَالطَّيِّبَتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ﴾ (٢٦) يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾ (٢٧)

ای کسانی که ایمان آوردید! از گام‌های شیطان پیروی نکنید، و هر کس که از گام‌های شیطان پیروی کند، پس بی گمان (گمراهش می‌کند، و) او (= شیطان) به فحشا و منکر فرمان می‌دهد، و اگر فضل الله و رحمت او بر شما نمی‌بود، هرگز کسی از شما پاک نمی‌شد، و لیکن الله هر که را بخواهد پاک می‌کند، و الله شنوای داناست. ﴿۲۱﴾ کسانی از میان شما که توانگر و (دارای) وسعت (زندگی) هستند، نباید سوگند بخورند بر آن که به

خویشاوندان و مستمندان و مهاجران در راه الله چیزی ندهند، آن‌ها باید عفو کنند و چشم پبوشند^(۱)، آیا دوست نمی‌دارید که الله شما را ببخشد؟! و الله آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۲۲﴾ بی گمان کسانی که زنان پاکدامن بی خبر (از هرگونه بدکاری و) مؤمن را متهم (به زنا) می‌سازند، در دنیا و آخرت لعنت شده‌اند، و عذاب بزرگی برای آن‌هاست. ﴿۲۳﴾ روزی که زبان‌ها ایشان و دست‌هایشان و پاهایشان به آنچه می‌کردند بر علیه آن‌ها گواهی می‌دهند. ﴿۲۴﴾ آن روز، الله جزای واقعی آن‌ها را به تمام (و بی کم و کاست) می‌دهد، و خواهند دانست که الله همان حق آشکار است. ﴿۲۵﴾ زنان ناپاک از آن مردان نا پاکند، و مردان ناپاک (نیز) برای زنان ناپاک هستند، و زنان پاک از آن مردان پاک، و مردان پاک از آن زنان پاک اند. اینان از آنچه (مردم دربارهٔ شان) می‌گویند، مبرا (و پاک) هستند، برای آن‌ها آمرزش (الهی) و روزی ارزشمندی است. ﴿۲۶﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! وارد خانه‌هایی جز خانه‌های خود نشوید، تا اجازه بگیرید، و براهل آن (خانه) سلام کنید، این برای شما بهتر است، باشد که پند گیرید. ﴿۲۷﴾

۱- مسطح بن اثاثه پسر خاله ابوبکر صدیق فردی مسکین بود که ابوبکر مخارج وی را تأمین می‌کرد، او نیز در این شایعه پراکنی شرکت داشت لذا ابوبکر صدیق ﷺ سوگند یاد کرد که دیگر به او کمک نکند، آنگاه الله متعال این آیه را نازل فرمود: ﴿وَلَا يَأْتَلِ أُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ﴾ (تفسیر ابن کثیر).

فَإِنْ لَّمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى
يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ آرْجِعُوا فَآرْجِعُوا هُوَ
أَزْكَىٰ لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا
مَتَعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ
﴿٢٩﴾ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ
وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ
بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ
أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ
إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ
وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ
ءَابَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ
أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ
بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ
التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولَى الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوْ الْطِفْلِ
الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا
يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ
وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

پس اگر کسی در آن (خانه) نیافتید، وارد نشوید، تا به
شما اجازه داده شود، و اگر به شما گفته شد: «باز گردید»
پس باز گردید، که آن برای شما پاکیزه تر است، و الله به
آنچه انجام می‌دهید؛ داناست. ﴿۲۸﴾ و بر شما گناهی
نیست که وارد خانه‌هایی غیر مسکونی بشوید، که در آن
متاعی دارید، و الله می‌داند آنچه را آشکار می‌سازید و
آنچه را پنهان می‌کنید. ﴿۲۹﴾ (ای پیامبر!) به مردان
مؤمن بگو چشم‌های خود را (از نگاه به نا محرم) فرو
گیرند، و شرمگاه‌شان را حفظ کنند، این (کار) برای
آنها پاکیزه تر است، بی‌گمان الله به آنچه انجام می‌دهند؛
آگاه است. ﴿۳۰﴾ و به زنان مؤمن بگو چشم‌های خود
را (از نگاه به نامحرم) فرو گیرند، و شرمگاه‌شان را حفظ
کنند، و زینت خود را آشکار نکنند؛ جز آنچه از آن که
(طبعاً خودش) نمایان است، و باید (اطراف) مقنعه‌های
خود را بر گریبان‌ها نشان بيفکنند (تا چهره و گردن و
سینه با آن پوشیده گردد) و زینت خود را آشکار ن سازند؛
مگر برای شوهران‌شان، یا پدران‌شان، یا پدر
شوهران‌شان، یا پسران‌شان یا پسران شوهران‌شان، یا
برادران‌شان یا پسران برادران‌شان، یا پسران خواهران‌شان
یا زنان (هم کیش) شان یا بردگان‌شان یا مردان (سفیه)
خدمت‌کاری که رغبتی (به زنان) ندارند، یا کودکانی که
بر شرمگاه زنان آگاهی نیافته‌اند، و (زنان) نباید (هنگام
راه رفتن) پاهای خود را (به زمین) بکوبند، تا آنچه از
زینت‌شان را که پنهان کرده‌اند، دانسته شود، و ای
مؤمنان! همگی به سوی الله توبه کنید، تا رستگار شوید.

وَأَنْكِحُوا الْأَيْمَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ
وَأِمَائِكُمْ ۚ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ
وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٢﴾ وَلَيْسَتَعَفِيفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ
نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَالَّذِينَ يَبْتِغُونَ
الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ
فِيهِمْ خَيْرًا ۖ وَآتُوهُمْ مِّنْ مَّالِ اللَّهِ الَّذِي ءَاتَكُمْ ۚ وَلَا
تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا
لِّتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا ۚ وَمَنْ يُكْرِهِنَّ فَإِنَّ اللَّهَ
مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا
إِلَيْكُمْ ءَايَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا لِّلَّذِينَ خَلَوْا مِن
قَبْلِكُمْ ۚ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾ * اللَّهُ نُورٌ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ مَثَلُ نُورِهِ ۚ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا
مِصْبَاحٌ ۚ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۚ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا
كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَرَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا
شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ
نَارٌ ۚ نُورٌ عَلَى نُورٍ ۚ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ ۚ مَنْ يَشَاءُ ۚ
وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَلَ لِلنَّاسِ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
﴿٣٥﴾ فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا
أَسْمُهُ ۖ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿٣٦﴾

مردان و زنان مجرد (و بی همسر) خود را همسر دهید، و (نیز) غلامان و کنیزان تان که شایسته (و نیکو کار) هستند، (همسر دهید) اگر فقیر باشند، الله از فضل (و کرم) خویش آن‌ها را بی نیاز می کند، و الله گشایش دهنده آگاه است. ﴿۳۲﴾ و کسانی که (اسباب و امکانات) ازدواج را نمی یابند، باید پاکدامنی پیشه کنند؛ تا الله آنان را از فضل خود بی نیاز گرداند، و کسانی از بردگان تان که خواستار مکاتبه (= باز خریدن خویش) هستند، پس با آن‌ها قرار داد ببندید، اگر خیر و صلاح در آن‌ها احساس می کنید، و چیزی از مال الله را که به شما داده است؛ به آن‌ها بدهید، و کنیزان خود را که می خواهند پاکدامنی کنند، برای بدست آوردن متاع ناچیز زندگانی دنیا به زنا وادار نکنید، و کسی که آن‌ها را (بر این کار) مجبور کند، پس بی گمان الله بعد از اجبار آن‌ها (برای آنان) آمرزنده مهربان است. ﴿۳۳﴾ و به راستی ما بر شما آیاتی روشن را نازل کردیم، و مثلی از (حال) کسانی که پیش از شما گذشتند، و اندرزی برای پرهیزگاران. ﴿۳۴﴾ الله نور آسمان‌ها و زمین است، مثل نور او همانند چراغی است که در آن چراغی (افروخته) باشد، که آن چراغ در (میان) شیشه است، آن شیشه گویی ستاره درخشان است، این چراغ با (روغن) درخت پر برکت زیتون افروخته می شود، که نه شرقی است و نه غربی، نزدیک است که روغنش بدون تماس با آتش شعله ور شود، نوری است افزون بر نور، و الله هر کس را بخواهد به نور خود هدایت می کند، و الله برای مردم مثل‌ها می زند، و الله به هر چیزی آگاه است. ﴿۳۵﴾ (این چراغ پر نور) در خانه‌های است که الله اجازه داده است که بلند شود، و نامش در آن‌ها برده شود، (و) صبح و شام در آن‌ها تسبیح او گویند. ﴿۳۶﴾

رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ
 الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ ۖ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ
 الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٧﴾ لِيَجْزِيَ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا
 عَمِلُوا وَيَزِيدَهُمْ مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ
 بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ
 كَسَرَابٍ بِقِيَعَةٍ تَحْسَبُهُ الظَّمْثَانُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ
 لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَفَّيْنَاهُ حِسَابَهُ ۗ
 وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾ أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي خَرِّ لُّجِّيٍّ
 يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ ۖ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ ۖ سَحَابٌ
 ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدُهُ لَمْ يَكِدْ
 يَرْنَهَا ۗ وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ
 ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَفَّتْ ۖ كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ
 وَتَسْبِيحَهُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ
 أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا
 فَتَرَى الْوَدْقَ تَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ ۖ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ
 مِّن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ ۖ فَيُصِيبُ بِهِ ۖ مَن يَشَاءُ
 وَيَصْرِفُهُ عَن مَّن يَشَاءُ ۖ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ
 بِالْأَبْصَارِ ﴿٤٣﴾

مردانی که هیچ تجارت و خرید و فروشی آن‌ها را از یاد الله و
 بر پاداشتن نماز و ادای زکات غافل نمی‌کند، (آن‌ها) از
 روزی می‌ترسند که در آن دل‌ها و چشم‌ها دگرگون (و
 بی‌تاب) می‌شود. ﴿۳۷﴾ تا الله بهتر از آنچه انجام داده‌اند به
 آن‌ها پاداش دهد، و از فضل خود بر پاداش آن‌ها بیفزاید، و
 الله هر کس را که بخواهد بی‌حساب روزی می‌دهد. ﴿۳۸﴾
 و کسانی که کافر شدند؛ اعمال‌شان همچون سرابی است در
 بیابانی، که (انسان) تشنه (از دور) آن را آب می‌پندارد، تا
 آنکه به آن نزدیک شود، چیزی نمی‌یابد، و الله را نزد خود
 یابد که حساب او را کامل بدهد، و الله زود شمار است.
 ﴿۳۹﴾ یا (اعمال‌شان) همچون تاریکی‌هایی در دریای پهناور
 که موج آن را پوشانده، و بر فراز آن موج دیگری است، (و)
 بر فراز آن ابری (تاریک) است، تاریکی‌هایی است یکی بر
 فراز دیگری، (آن گونه که) هرگاه دست خود را بیرون
 آورد، ممکن نیست آن را ببیند، و کسی را که الله نوری برای
 او قرار نداده است، پس (هیچ) نوری برای او نیست. ﴿۴۰﴾
 آیا ندیدی که همه آنان که در آسمان‌ها و زمین هستند، و
 پرندگان بال گسترده الله را تسبیح می‌گویند. هر یک از آن‌ها
 نماز و تسبیح خود را می‌دانند، و الله به آنچه انجام می‌دهند؛
 داناست. ﴿۴۱﴾ و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن الله
 است، و بازگشت (همه) به سوی الله است. ﴿۴۲﴾ آیا ندیدی
 که الله ابرهایی را به آرامی می‌راند، سپس بین آن‌ها پیوند
 می‌دهد، آنگاه آن را متراکم می‌کند، پس قطره (باران) را
 می‌بینی که از میان آن بیرون می‌شود، و از آسمان، از
 کوه‌های که در آنجاست، دانه‌های تگرگ نازل می‌کند، پس
 آن را به هر کس که بخواهد می‌رساند، و آن را از هر کس
 که بخواهد باز می‌دارد، نزدیک است درخشندگی برق آن
 (نور) چشم‌ها را (از بین) ببرد. ﴿۴۳﴾

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي
 الْأَبْصَارِ ﴿٤٤﴾ وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ ۖ فَمِنْهُمْ
 مَّن يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ ۖ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ
 رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ ۚ تَخْلُقُ اللَّهُ مَا
 يَشَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾ لَقَدْ
 أَنْزَلْنَا ءَايَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ ۖ وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ
 صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ ءَأَمَنَّا بِاللَّهِ
 وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مِّنْ بَعْدِ
 ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوا إِلَىٰ
 اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ
 مُّعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن يَكُنْ هُمْ أَحَقُّ بِآتَاؤِ إِلَيْهِ
 مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ
 سَخَافُونَ أَن تُخَيِّفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ ۚ بَلْ
 أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ
 الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ
 أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ
 ﴿٥١﴾ وَمَن يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَخَشِيَ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ
 فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٥٢﴾ ۖ وَقَسِمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ
 أَيْمَنِهِمْ لِنِ أَمْرِهِمْ لِيَخْرُجُنَّ ۖ قُلْ لَا تَقْسِمُوا
 طَاعَةٌ مَّعْرُوفَةٌ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾

الله شب و روز را دگرگون می‌سازد، بی‌گمان در این (امر)
 برای دیده‌وران عبرتی است. ﴿۴۴﴾ و الله هر جنبنده را از
 آب آفرید، پس برخی از آنها بر شکم خود راه می‌روند، و
 برخی بر دو پا راه می‌روند، و برخی از آنها بر چهار (پا) راه
 می‌روند، الله هر چه را بخواهد می‌آفریند، بی‌گمان الله بر همه
 چیز تواناست. ﴿۴۵﴾ به راستی (ما) آیات روشنگری نازل
 کردیم، و الله هر کس را که بخواهد به راه راست هدایت
 می‌کند. ﴿۴۶﴾ و (منافقان) می‌گویند: «به الله و به پیامبر (او)
 ایمان آوردیم، و اطاعت کردیم» سپس گروهی از آنها بعد
 از این (ادعا) روی گردان می‌شوند، و اینان (در حقیقت)
 مؤمن نیستند. ﴿۴۷﴾ و هنگامی که به سوی الله و پیامبرش
 فراخوانده شوند تا در میان‌شان داوری کند، ناگهان گروهی
 از آنها اعراض می‌کنند. ﴿۴۸﴾ و اگر حق با آنها باشد،
 گردن نهاده (با سرعت) به سوی او می‌آیند. ﴿۴۹﴾ آیا در
 دل‌های شان بیماری است؟ یا تردید و شک دارند؟ یا
 می‌ترسند که الله و پیامبرش بر آنها ستم کنند؟! (نه) بلکه
 آنها خودشان ستم‌گرند. ﴿۵۰﴾ سخن مؤمنان هنگامی که به
 سوی الله و پیامبرش خوانده شوند تا میان آنها داوری کند،
 فقط این است که می‌گویند: «شنیدیم و اطاعت کردیم» و
 اینان همان رستگارانند. ﴿۵۱﴾ و کسی که الله و پیامبرش را
 اطاعت کند، و از الله بترسد، و از (مخالفت فرمان) او پرهیزد،
 پس اینانند که کامیاب (واقعی) هستند. ﴿۵۲﴾ (منافقان) با
 (نهایت تاکید و) سخت‌ترین سوگندهایشان، به الله سوگند یاد
 کردند که اگر به آنها فرمان دهی (برای جهاد) بیرون
 می‌روند، (ای پیامبر! به آنها) بگو: «سوگند یاد نکنید، طاعت
 پسندیده (و خالصانه مطلوب) است، بی‌گمان الله به آنچه
 انجام می‌دهید؛ آگاه است». ﴿۵۳﴾

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۚ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ ۚ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا ۚ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْأَمِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۚ يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٥﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۚ وَمَأْوَهُمُ النَّارُ وَلَبِئْسَ الْأَمَصِيرُ ﴿٥٧﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَسْتَعِذَّ نَكْمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَنُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ۚ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهْرِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ۚ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ ۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾

(ای پیامبر!) بگو: «الله را اطاعت کنید، و از پیامبر اطاعت کنید، پس اگر سر پیچی کردید، بر او (= پیامبر) است آنچه که به آن مکلف شده است، و بر شماست آنچه که بر آن تکلیف شده‌اید، و اگر از او اطاعت کنید؛ هدایت خواهید شد، و بر (عهده) پیامبر (چیزی) جز ابلاغ آشکار نیست.» ﴿۵۴﴾ الله به کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند؛ وعده داده است که قطعاً آن‌ها را در زمین جانشین (و حکمران) خواهد کرد، همان گونه که کسانی را که پیش از آن‌ها بودند جانشین (و حکمران) ساخت، و دین‌شان را که برای آن‌ها پسندیده است برای آن‌ها استوار (و پا برجا) سازد، و یقیناً (خوف و) ترس‌شان را به آرامش و امنیت مبدل می‌کند، تنها مرا پرستش می‌کنند و چیزی را با من شریک نمی‌سازند، و کسانی که بعد از این کافر شوند، اینانند که فاسقند. ﴿۵۵﴾ و نماز را بر پا دارید و زکات را بدهید، و پیامبر (الله) را اطاعت کنید، تا شما مورد رحمت قرار گیرید. ﴿۵۶﴾ گمان مبر کسانی که کافر شدند؛ می‌توانند ما را در زمین به ستوه آورند (و از عقوبت ما فرار کنند) جایگاه‌شان آتش است، و چه بد بازگشتگاهی است. ﴿۵۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! باید بردگان شما، و کسانی از (کودکان) شما که به حد بلوغ نرسیده‌اند، در سه وقت از شما اجازه بگیرند: پیش از نماز صبح، و نیم‌روز هنگامی که لباس‌هایتان را بیرون می‌آورید، و بعد از نماز عشا، (این) سه (وقت) وقت عورت (و خلوت) برای شما است. بعد از این (سه وقت) بر شما و بر آن‌ها هیچ گناهی نیست (که بدون اجازه وارد شوند). آن‌ها بر اطراف (و پیرامون) شما در رفت آمدند (و) بعضی بر بعضی دیگر (وارد می‌شوند). این گونه الله آیات (خود) را برای شما بیان می‌کند، و الله دانای حکیم است. ﴿۵۸﴾

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمْ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَعِذُوا كَمَا
 اسْتَعَذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ^ج كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
 لَكُمْ^ط آيَاتِهِ^ط وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾
 وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرَجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ
 عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ
 مُتَبَرِّجَتٍ بِزِينَةٍ^ط وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ^ط
 وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ
 وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا
 عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
 آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ
 أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
 عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ
 أَوْ مَا مَلَكَتُمْ مَفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ^ج لَيْسَ
 عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا^ج
 فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ هَٰذِهِ مَنَ
 عِنْدَ اللَّهِ مُبَرَكَاةٌ طَيِّبَةٌ^ج كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
 لَكُمْ^ط الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

و هنگامی که کودکان شما به سن بلوغ رسیدند؛ باید اجازه بگیرند، همانند کسانی که پیش از آن‌ها بودند، اجازه می‌گرفتند، این گونه الله آیاتش را برای شما بیان می‌کند و الله دانای حکیم است. ﴿۵۹﴾ و (پیر) زنان (یائسه) از کار افتاده که امید ازدواج ندارند، بر آن‌ها گناهی نیست که لباس‌های (رویین) خود را بگذارند، در صورتی که زینت (و زیبایی خود) را آشکار نکنند، و اگر خود داری کنند (و خود را بپوشانند) برای آن‌ها بهتر است، و الله شنوای داناست. ﴿۶۰﴾ بر نابینا گناهی نیست، و بر (افراد) لنگ گناهی نیست، و بر بیمار (نیز) گناهی نیست، و (همچنین) بر خود شما گناهی نیست؛ در آن که از خانه‌های خود، یا خانه‌های پدران‌تان یا خانه‌های مادران‌تان یا خانه‌های برادران‌تان یا خانه‌های خواهران‌تان یا خانه‌های عموهایتان یا خانه‌های عمه‌هایتان یا خانه‌های دایه‌هایتان یا خانه‌های خاله‌هایتان، یا خانه‌ای که کلیدش در اختیار شماست، یا (خانه‌های) دوستان‌تان (چیزی) بخورید، بر شما گناهی نیست که دسته‌جمعی یا جداگانه (غذا) بخورید^(۱)، پس هنگامی که به خانه‌ها وارد شدید بر خویشتن سلام کنید که تحیتی مبارک (و) پاکیزه از سوی الله (مقرر) است، این گونه الله آیات (خود) را برای شما روشن می‌کند، باشد که شما خرد ورزید. ﴿۶۱﴾

۱- از این آیه معلوم می‌گردد که انسان می‌تواند طبق میل خود به طور جداگانه یا دسته جمعی غذا خورد. البته خوردن به طور دسته‌جمعی موجب برکت است، رسول الله ﷺ می‌فرماید: «دسته‌جمعی غذا بخورید و از هم پراکنده نشوید، زیرا برکت در جماعت نهفته است». (سنن ابن ماجه: ۳۷۸۷)

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا
كَانُوا مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ
يَسْتَعِذُّوهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَعِذُّونَكَ أَولَٰئِكَ الَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ فَإِذَا أَسْتَعِذُّوكَ لِبَعْضِ
شَأْنِهِمْ فَاذْنِ لِّمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللَّهُ ۚ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ
بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ۚ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ
يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ
أَمْرِهِ ۚ إِنَّ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ أَلَا
إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ
عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا ۗ وَاللَّهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

مؤمنان (واقعی) کسانی هستند که به الله و پیامبرش ایمان آورده‌اند و هنگامی که در کار همگانی با او باشند (به جایی) نمی‌روند تا از او اجازه بگیرند، بی‌گمان کسانی که از تو اجازه می‌گیرند، آن‌ها کسانی‌اند که به الله و پیامبرش ایمان آورده‌اند، پس اگر برای بعضی کارهای (مهم) خود از تو اجازه بخواهند، به هر کس از آن‌ها که می‌خواهی اجازه بده، و برایشان از الله آمرزش بخواه، یقیناً الله آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۶۲﴾ صدا زدن پیامبر (الله) را در میان خود همچون صدا زدن یکدیگر قرار ندهید، یقیناً الله کسانی از شما را که پشت سر دیگران پنهان می‌شوند، و یکی بعد از دیگری فرار می‌کنند می‌داند، پس کسانی که با فرمان او مخالفت می‌کنند؛ باید بترسند از این که فتنهٔ ایشان را فرا گیرد، یا عذابی دردناک به آن‌ها برسد! ﴿۶۳﴾ آگاه باشید، بی‌گمان آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن الله است، و یقیناً او آنچه را که شما بر آن هستید؛ می‌داند، و روزی که به سوی او باز گردانده می‌شوند، آن‌ها را به آنچه انجام داده‌اند؛ آگاه می‌سازد، و الله به هر چیزی داناست. ﴿۶۴﴾

سوره فرقان

به نام الله بخشندهٔ مهربان

پر برکت و بزرگوار است کسی که فرقان (= قرآن) را بر بنده‌اش نازل کرد؛ تا بیم دهندهٔ جهانیان باشد. ﴿۱﴾ (همان) کسی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست، و فرزندی (برای خود) برگزیده است، و در فرمانروایی هیچ شریکی ندارد، و همه چیز را آفرید، پس اندازهٔ هر چیز را چنان که می‌باید؛ معین کرده است.

﴿۲﴾

سورة الفرقان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ ۚ لِيَكُونَ
لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي
الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

وَأَتَّخِذُوا مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً لَا تَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَوةً وَلَا نُشُورًا ﴿٢٦﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا إِفْكُ افْتَرَاهُ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ ءَاخِرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا ﴿٢٧﴾
 وَقَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ أَكُتِّبَتْهَا فَهِيَ تُمْلَىٰ عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٢٨﴾ قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٩﴾
 وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا ﴿٣٠﴾ أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٣١﴾
 أَنْظِرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَلَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ ذَلِكَ جَنَّتِ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا ﴿٣٣﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَن كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿٣٤﴾

و (مشركان) به جای او معبودانی (برای خود) برگزیدند که چیزی نمی آفرینند، و خودشان مخلوقند، و مالک زیان و سود خود نیستند، و (نیز) مالک مرگ و حیات و برانگیختن نیستند. ﴿۳﴾ و کسانی که کافر شدند؛ گفتند: «این (قرآن) جز دروغی نیست که (خود) بافته است، و گروهی دیگر او را بر این (کار) یاری داده اند» به راستی آن ها (با این سخن شان) ستم و دروغ بزرگی را مرتکب شده اند. ﴿۴﴾ و گفتند: «(این همان) افسانه های پیشینیان است که آن را رونویسی کرده و هر صبح و شام بر او املا می شود» ﴿۵﴾ (ای پیامبر!) بگو: «کسی آن را نازل کرده که راز (نهان) آسمان ها و زمین را می داند، بی گمان او آمرزنده مهربان است. ﴿۶﴾ و گفتند: «این پیامبر را چه شده است که غذا می خورد و در بازارها راه می رود؟! چرا فرشته بر او نازل نشده است؛ پس همراه او بیم دهنده باشد؟! ﴿۷﴾ یا گنجی (از آسمان) بر او افکنده شود، و یا باغی داشته باشد که از (میوه های) آن بخورد؟! و ستمگران گفتند: «شما فقط از مردی سحر شده پیروی می کنید». ﴿۸﴾ بنگر چگونه برای تو مثل ها زدند، پس گمراه شدند (آن گونه) که نمی توانند راهی را بیابند. ﴿۹﴾ پر برکت و بزرگوار است کسی که اگر بخواهد برای تو بهتر از این قرار می دهد: باغ هایی که نهرها از زیر (درختان) آن جاری است، و (نیز) برایت کاخ هایی (مجلل) قرار می دهد. ﴿۱۰﴾ (این ها همه بهانه است) بلکه (حقیقت این است که) آن ها قیامت را تکذیب کرده اند، و (ما) برای کسی که قیامت را تکذیب کند، آتش سوزان (جهنم) فراهم کرده ایم. ﴿۱۱﴾

إِذَا رَأَتْهُمْ مِّن مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغِيْظًا وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾ وَإِذَا أَلْقَاوْا مِّنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقْرَنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا ﴿١٣﴾ لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا ﴿١٤﴾ قُلْ أَذِلَّكَ خَيْرٌ أَم جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ؕ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءٌ وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾ هُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ ؕ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْئُولًا ﴿١٦﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ؕ أَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَٰؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُوا سُبْحَنَكَ مَا كَانَ يُنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَعَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٨﴾ فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا ؕ وَمَنْ يَظْلِم مِّنكُمْ نَذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ ؕ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ ؕ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾

هنگامی که (جهنم) آن‌ها را از مکانی دور ببیند؛ از آن خشم و خروشی (وحشتناک) می‌شنوند. ﴿۱۲﴾ و هنگامی که دست و پا بسته (باغل و زنجیر) در مکان تنگی از آن انداخته شوند، در آنجا مرگ (و نابودی خود) را به فریاد می‌خوانند. ﴿۱۳﴾ (به آن‌ها گفته شود:) امروز یک بار مرگ (و نابودی) را نخوانید، و (بلکه) بسیار (و بارها) فریادش کنید. ﴿۱۴﴾ (ای پیامبر!) بگو: «آیا این بهتر است؛ یا بهشت جاویدانی که به پرهیزگاران وعده داده شده است؟! (بهشتی) که پاداش آن‌ها، و بازگشت گاه‌شان است». ﴿۱۵﴾ هر چه بخواهند در آنجا برایشان (مهیّا) است؛ جاودانه در آن خواهند ماند، این وعده است بر (عهده) پروردگارت که (تحقق) آن را از او خواسته‌اند. ﴿۱۶﴾ و روزی که (همه) آن‌ها و آنچه را که به جای الله می‌پرستیدند؛ گرد آورد، پس (به معبودان باطل) می‌فرماید: «آیا شما این بندگان مرا گمراه کردید، یا خودشان راه را گم کردند؟!». ﴿۱۷﴾ گویند: «تو منزهی! برای ما شایسته نبود که به جای تو (اولیاء و) دوستانی برگزینیم، و لیکن آن‌ها و پدران‌شان را (از نعمت‌ها) بهره‌مند نمودی تا اینکه یاد (تو) را فراموش کردند، و گروهی هلاک (و تباه) شده شدند». ﴿۱۸﴾ (الله به آن‌ها می‌فرماید:) به راستی (این معبودان) شما را در آنچه می‌گویید؛ تکذیب کردند، پس (اکنون) نمی‌توانید (عذاب را) برطرف کنید، و نه (از کسی) یاری بجوید، و هر کس از شما که ستم (= شرک) کند، عذاب بزرگی به او می‌چشانیم. ﴿۱۹﴾ (ای پیامبر!) پیش از تو هیچ پیامبری را نفرستادیم، مگر اینکه آن‌ها هم غذا می‌خوردند، و در بازارها راه می‌رفتند، و ما بعضی از شما را وسیله آزمایش بعضی دیگر قرار داده‌ایم، آیا صبر می‌کنید؟! و پروردگار تو بیناست. ﴿۲۰﴾

﴿وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلٰٓئِكَةُ أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا لَقَدْ اسْتَكْبَرُوا فِيْٓ أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيرًا﴾ ﴿٢١﴾ يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٢٢﴾ وَقَدْ مَنَّآ إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنْثُورًا ﴿٢٣﴾ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٢٤﴾ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَمِ وَنُزِّلَ الْمَلٰٓئِكَةُ تَنْزِيلًا ﴿٢٥﴾ الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ﴿٢٦﴾ وَيَوْمَ يَعْضُ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَلِيْتَنِي أَنْتَحَدْتُ مَعَ الرُّسُولِ سَبِيلًا ﴿٢٧﴾ يَتَوَلَّىٰ لِيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا ﴿٢٨﴾ لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي وَكَانَ الشَّيْطٰنُ لِلْإِنْسٰنِ خَدُوْلًا ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الرُّسُولُ يٰرَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هٰذَا الْقُرْءَانَ مَهْجُورًا ﴿٣٠﴾ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هٰدِيًا وَنَصِيرًا ﴿٣١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْءَانُ جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿٣٢﴾

کسانی که به دیدار ما امید ندارند گفتند: «چرا فرشتگانی بر ما نازل کرده نشدند، یا (چرا) پروردگارمان را نمی بینیم؟!» به راستی آن ها در باره خود تکبر ورزیدند، و طغیان (و سرکشی) بزرگی کردند. ﴿۲۱﴾ روزی که فرشتگان را ببینند، در آن روز هیچ بشارتی برای مجرمان نخواهد بود؛ (بلکه روز مجازات و عذاب است) و (فرشتگان) می گویند: «(بهشت) بر شما ممنوع (و حرام) است (و بهره جز حرمان ندارید)». ﴿۲۲﴾ و ما به سراغ هرگونه عملی که انجام داده اند؛ می رویم، پس آن را (چون) غبار پراکنده (در هوا) قرار می دهیم. ﴿۲۳﴾ بهشتیان در آن روز جایگاه شان (از همه) بهتر، و استراحت گاه شان نیکوتر است. ﴿۲۴﴾ و (به یاد آور) روزی را که آسمان با ابرها شکافته شود، و فرشتگان چنانکه باید (پی در پی) فرود آورده شوند. ﴿۲۵﴾ فرمانروایی راستین (و حقیقی) در آن روز از آن (الله) رحمان است، و (آن روز) روز سختی بر کافران خواهد بود. ﴿۲۶﴾ و (به یاد آور) روزی که ستمکار (از حسرت) دست خود را می گزد، می گوید: «ای کاش من با رسول (الله) راهی بر گزیده بودم، ای وای بر من، ای کاش فلانی را دوست نمی گرفتم. ﴿۲۷﴾ به راستی او مرا از ذکر (= قرآن) گمراه ساخت، بعد از آن که به سوی من آمده بود، و شیطان همواره انسان را تنها (و خوار) می گذارد». ﴿۲۸﴾ و پیامبر (الله) گوید: «پروردگارا! بی گمان قوم من این قرآن را رها کردند». ﴿۲۹﴾ و این گونه برای هر پیامبری دشمنی از مجرمان قرار دادیم، و پروردگار تو برای راهنمایی و یاری (تو) کافی است. ﴿۳۰﴾ و کسانی که کافر شدند؛ گفتند: «چرا قرآن یکباره بر او نازل کرده نمی شود؟! این گونه (آن را بخش بخش نازل کردیم) تا با آن قلب تو را استوار داریم، و آن را آرام آرام (و به تدریج بر تو) بخوانیم. ﴿۳۱﴾

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ
تَفْسِيرًا ﴿٣٢﴾ الَّذِينَ تَحْشُرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ
جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٣﴾
وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ
هَارُونَ وَزِيرًا ﴿٣٤﴾ فَقُلْنَا أَذْهَبَا إِلَى الْقَوْمِ
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِءَايَاتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٥﴾
وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ
وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ ءَايَةً ۖ وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ
عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٦﴾ وَعَادًا وَثَمُودًا وَأَصْحَابَ الرِّسِّ
وَقُرُونًا بَيْنَ ذَٰلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٧﴾ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ
الْأَمْثَلَ ۖ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٣٨﴾ وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى
الْقَرْيَةِ الَّتِي أَمْطَرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ ۚ أَفَلَمْ يَكُونُوا
يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٣٩﴾ وَإِذَا
رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوءًا أَهْذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ
رُسُلًا ﴿٤٠﴾ إِن كَادَ لِيُضِلَّنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا لَوْلَا
أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۚ وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ
يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَن أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤١﴾ أَرَأَيْتَ مَن
أَخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ ۚ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٢﴾

و (کافران) هیچ (اعتراض و) مثلی برای تو نمی آورند؛ مگر آن که برای تو حق و (پاسخی) نیک بیان تر می آوریم. ﴿۳۳﴾ کسانی که بر چهره هایشان به سوی جهنم محشور می شوند، اینان بد جایگاه تر و گمراه تر هستند. ﴿۳۴﴾ و به راستی (ما) به موسی کتاب (تورات) دادیم، و برادرش هارون را همراه او مددکار (او) قرار دادیم. ﴿۳۵﴾ آنگاه گفتیم: «شما دو نفر سوی قومی که آیات ما را تکذیب کردند، بروید» پس آن ها را بشدت (هلاک و) نابود کردیم. ﴿۳۶﴾ و قوم نوح را هنگامی که پیامبران را تکذیب کردند، آن ها را غرق کردیم، و آن ها را برای مردم (نشانه و) عبرت قرار دادیم، و برای ستمکاران عذاب درد ناک آماده کرده ایم. ﴿۳۷﴾ و (همچنین) عاد و ثمود و اصحاب رس و نسل های بسیار را که بین آن ها بودند (هلاک کردیم). ﴿۳۸﴾ و برای هر یک از آن ها مثل ها زدیم، و همگی (آن ها) را سخت نابود (و هلاک) کردیم. ﴿۳۹﴾ و به راستی آن ها (= مشرکان مکه) بر قریه که باران بلا بر آن باریده بود، گذشتند، آیا آن را نمی دیدند؟! (آری، می دیدند) بلکه به (قیامت و) زنده شدن امید (و ایمان) ندارند. ﴿۴۰﴾ و هنگامی که تو را بینند، فقط تو را به ریشخند (و مسخره) می گیرند، (و می گویند:) آیا این همان کسی است که الله او را به پیامبری فرستاده است؟! ﴿۴۱﴾ اگر ما بر (پرستش) معبودمان استقامت نمی کردیم، نزدیک بود که ما را از (پرستش) آن ها گمراه کند! و چون عذاب (الهی) را ببینند؛ به زودی خواهند دانست چه کسی گمراه تر (بوده) است. ﴿۴۲﴾ آیا دیدی کسی را که هوای (نفس) خود را معبود خود برگزیده است؟! آیا تو می توانی بر او (وکیل و) نگهبان باشی؟! ﴿۴۳﴾

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ
 إِنَّ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَمِ ۖ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ
 تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا
 ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ
 إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ
 لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ
 الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۚ
 وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنُنْحِي بِهِ
 بَلَدَةً مَيِّتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَمًا وَنَاسِيًا
 كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَكَّرُوا فَأَبَى
 أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا
 فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ
 وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ * وَهُوَ الَّذِي
 مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ
 وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ
 الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا ۚ
 وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا
 لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۚ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ
 ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

آیا گمان می‌کنی بیشتر آن‌ها می‌شنوند یا می‌فهمند؟! آن‌ها همچون چهارپایانی بیش نیستند، بلکه اینان گمراه‌ترند. ﴿۴۴﴾ آیا ندیدی چگونه پروردگارت سایه را گسترانیده است، و اگر می‌خواست آن را ساکن قرار می‌داد، پس خورشید را بر (وجود) آن دلیل قرار دادیم. ﴿۴۵﴾ سپس آن (سایه) را اندک اندک به سوی خود باز می‌گیریم. ﴿۴۶﴾ و او کسی است که شب را برای شما پوششی قرار داد، و خواب را مایهٔ آسایش، و روز را (هنگام) برخاستن (و جنبش) قرار داد. ﴿۴۷﴾ و او کسی است که بادهای را بشارت دهندگانی پیشاپیش رحمتش فرستاد، و از آسمان آبی پاک نازل کردیم. ﴿۴۸﴾ تا به آن سرزمین مردهٔ را زنده کنیم، و آن را به چهارپایان و انسان‌های بسیاری را که آفریده‌ایم؛ بنوشانیم. ﴿۴۹﴾ و به راستی (ما) آن (آب باران) را در میان آن‌ها تقسیم کردیم تا متذکر شوند، پس بیشتر مردم جز ناسپاسی را قبول نکردند. ﴿۵۰﴾ و اگر می‌خواستیم در هر قریه و دیاری بیم دهنده می‌فرستادیم. ﴿۵۱﴾ پس (ای پیامبر!) از کافران اطاعت مکن، و بوسیلهٔ آن (= قرآن) با آن‌ها جهاد بزرگی بنما. ﴿۵۲﴾ و او کسی است که دو دریا را به هم آمیخت، این گوارا و شیرین، و آن شور تلخ است، و در میان آن دو حائل و مانعی استوار قرار داد. ﴿۵۳﴾ و او کسی است که از آب انسانی را آفرید، آنگاه او را (پیوند) نسبی و سببی قرار داد، و پروردگار تو تواناست. ﴿۵۴﴾ و (مشرکان) به جای الله چیزی را می‌پرستند که نه به آن‌ها سود می‌بخشد و نه به آن‌ها زیانی می‌رساند. و کافر پیوسته در برابر پروردگارش پشتیبان (یکدیگر و یاور شیطان) است. ﴿۵۵﴾

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٦﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٥٧﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَىٰ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ۚ وَكَفَىٰ بِهِ بُذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا ﴿٥٨﴾ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ الرَّحْمَنُ فَسُئِلَ بِهِ خَبِيرًا ﴿٥٩﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ﴿٦٠﴾ تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦١﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٢﴾ وَالرَّحْمَنُ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَمًا ﴿٦٣﴾ وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَمًا ﴿٦٤﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ ۚ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٥﴾ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٦﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾

و (ای پیامبر!) ما تو را جز بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده نفرستادیم. ﴿۵۶﴾ بگو: «من در برابر (تبلیغ) آن هیچ گونه مزدی از شما نمی‌طلبم، مگر کسی که بخواهد راهی به سوی پروردگارش برگزیند» ﴿۵۷﴾ و برزنده که هرگز نمی‌میرد؛ توکل کن، و به ستایش او تسبیح گوی، و همین بس که او به گناهان بندگانش آگاه است. ﴿۵۸﴾ (همان) کسی که آسمان‌ها و زمین و آنچه را در میان آن دو است، در شش روز آفرید، سپس بر عرش قرار گرفت (او الله) رحمان است. پس درباره او (تعالی) از کسی (= پیامبر) پرس که آگاه است. ﴿۵۹﴾ و هنگامی که به آن‌ها گفته شود: «برای (الله) رحمان سجده کنید» گویند: «رحمان چیست؟! (او را نمی‌شناسیم) آیا برای چیزی که تو به ما فرمان می‌دهی سجده کنیم؟! و بر نفرت (و گریزشان) افزوده شد. ﴿۶۰﴾ بر برکت و بزرگواری است کسی که در آسمان برج‌هایی قرار داد، و در (میان) آن چراغ روشن و ماه تابانی قرار داد. ﴿۶۱﴾ و او (همان) کسی است که شب و روز را در پی یکدیگر قرار داد برای کسی که بخواهد متذکر شود یا بخواهد شکر گذاری کند. ﴿۶۲﴾ و بندگان (خاص) رحمان، کسانی هستند که با فروتنی (و آرامش) بر زمین راه می‌روند، و هنگامی که جاهلان آن‌ها را مخاطب قرار دهند (و سخنان نا بخردانه و ناسزا گویند) به آن‌ها سلام گویند (و از آن‌ها روی می‌گردانند). ﴿۶۳﴾ و کسانی که شب را برای پروردگارشان سجده کنان و قیام کنان می‌گذرانند. ﴿۶۴﴾ و کسانی که می‌گویند: «پروردگارا! عذاب جهنم را از ما برطرف کن، بی‌تردید عذابش (سخت و) پایدار است. ﴿۶۵﴾ بی‌گمان آن (جهنم) بد قرارگاه و (بد) اقامت‌گاهی است. ﴿۶۶﴾ و کسانی که چون انفاق کنند، اسراف نمی‌نمایند و سختگیری نمی‌کنند، و بین این دو (روش) اعتدال دارند. ﴿۶۷﴾

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ^{٦٨} وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَتَحِلُّ فِيهِ^{٦٩} مُهَانًا^{٧٠} إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ^{٧١} وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا^{٧٢} وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا^{٧٣} وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا^{٧٤} وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا^{٧٥} وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا^{٧٦} أُولَئِكَ أُوتُوا الْكِتَابَ الْحَكِيمَ^{٧٧} فَصَبْرُوا^{٧٨} وَيُلْقُوا فِيهَا حَيَّةً^{٧٩} وَسَلَامًا^{٨٠} خَالِدِينَ فِيهَا^{٨١} حَسَنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا^{٨٢} قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا^{٨٣}

و کسانی که با الله معبود دیگر را نمی خوانند، و نفسی را که الله (کشتنش را) حرام کرده است، جز به حق نمی کشند، و زنا نمی کنند، و هر کس چنین کند، مجازات گناه (خود) را خواهد دید. ﴿۶۸﴾ عذاب او در روز قیامت مضاعف می گردد و با خواری (و ذلت) در آن جاودان خواهد ماند. ﴿۶۹﴾ مگر کسی که توبه کند و ایمان آورد، و عمل صالح انجام دهد، پس اینانند که الله بدی هایشان را به نیکی ها مبدل می کند، و الله آمرزنده مهربان است. ﴿۷۰﴾ و کسی که توبه کند و عمل صالح انجام دهد، پس بی گمان او چنانکه باید به سوی الله بازگشت می کند. ﴿۷۱﴾ و کسانی که شهادت دروغ نمی دهند، و چون بر (کار) لغو (و بیهوده) بگذرند، بزرگوارانه (از آن) می گذرند. ﴿۷۲﴾ و کسانی که چون به آیات پروردگارشان پند داده شدند، کر و کور بر روی آن نمی افتند. ﴿۷۳﴾ و کسانی که می گویند: «پروردگارا! از همسرانمان، و فرزندانمان مایه روشنی چشم به ما عطا فرما، و ما را برای پرهیزگاران پیشوا قرار بده». ﴿۷۴﴾ (آری) اینان به (خاطر) صبری که کرده اند درجات (و منازل) عالی (بهشت) به آن ها پاداش داده می شود، و در آن با تحیت و سلام استقبال می شوند. ﴿۷۵﴾ در آن جاودانه خواهند ماند، چه نیکو قرارگاه و (نیکو) اقامت گاهی است. ﴿۷۶﴾ (ای پیامبر!) بگو: «پروردگار به شما اعتنایی ندارد؛ اگر دعای شما نباشد، به راستی شما (حق را) تکذیب کردید، پس به زودی (کیفرش، گردن گیر و) ملازم تان خواهد بود. ﴿۷۷﴾

سورة الشعراء

سورة شعراء

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طسم (طا، سین، میم) ﴿۱﴾ این آیات کتاب روشن است. ﴿۲﴾ گویی می خواهی از (شدت غم و اندوه) این که آن ها ایمان نمی آورند؛ خود را هلاک کنی! ﴿۳﴾ اگر بخواهیم از آسمان بر آن ها نشانه نازل می کنیم که گردن هایشان در برابر آن تسلیم (و خاضع) گردد. ﴿۴﴾ و هیچ پند تازه از سوی (الله) رحمان برای آن ها نمی آید؛ مگر این که از آن روی گردان هستند. ﴿۵﴾ به راستی آن ها تکذیب کردند، پس به زودی اخبار آنچه را که به آن استهزاء (و تمسخر) می کردند؛ به آن ها خواهد رسید. ﴿۶﴾ آیا به زمین ننگریسته اند که چه قدر از هر گونه گیاهان (نیکو و) پر ارزش در آن رویانده ایم؟! ﴿۷﴾ بی گمان در این نشانه (بزرگی) است، و بیشتر آن ها مؤمن نیستند. ﴿۸﴾ و به راستی پروردگار تو پیروزمند مهربان است. ﴿۹﴾ و (به یاد بیاور) هنگامی را که پروردگارت موسی را ندا داد که به سوی قوم ستمکار برو، ﴿۱۰﴾ قوم فرعون، آیا آن ها نمی ترسند؟! ﴿۱۱﴾ (موسی) گفت: «پروردگارا! من می ترسم که مرا تکذیب کنند!» ﴿۱۲﴾ و سینه ام تنگ گردد و زبانم باز نشود، پس (برادرم) هارون را (نیز) رسالت ده (تا مرا یاری کند). ﴿۱۳﴾ و آن ها بر (گردن) من (ادعای) گناهی دارند، پس می ترسم که مرا بکشند. ﴿۱۴﴾ (الله) فرمود: «چنین نیست، پس شما هردو با آیات ما بروید، یقیناً ما با شما شنوندگان هستیم. ﴿۱۵﴾ پس (به نزد) فرعون بروید، و بگویید: «ما فرستاده پروردگار جهانیان هستیم، ﴿۱۶﴾ که بنی اسرائیل را با ما بفرست». ﴿۱۷﴾ (فرعون) گفت: «آیا ما تو را در کودکی نزد خود پرورش ندادیم، و سال هایی از عمرت را در میان ما نگذراندی؟! ﴿۱۸﴾ و (بالآخره) آن کارت را (که نایست انجام می دادی) انجام دادی، و تو از ناسپاسانی». ﴿۱۹﴾

طسّم ۱ تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۲ لَعَلَّكَ بَنخِعُ نَفْسَكَ اَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۳ اِنْ نَّشَأْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِم مِّنَ السَّمَاءِ ءَايَةً فَظَلَّتْ اَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ ۴ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمٰنِ مُحْدَثٍ اِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ۵ فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيَهُمْ اُنْبُؤًا مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۶ اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الْاَرْضِ كَمْ اُنْبِئْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۷ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَآيَةً ۘ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ۸ وَاِنْ رَّيْتَ لَهٗوَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۹ وَاِذْ نَادٰى رَبُّكَ مُوسٰى اَنْ اَنْتَ اَلْقَوْمَ الظَّالِمِيْنَ ۱۰ قَوْمٌ فِرْعَوْنٌ اَلَا يَتَّقُونَ ۱۱ قَالَ رَبِّ اِنِّىْٓ اَخَافُ اَنْ يُكَذِّبُوْنِ ۱۲ وَيَضِيقُ صَدْرِىْ وَلَا يَنْطَلِقُ لِسٰىى فَاَرْسَلْ اِلٰى هٰرُونَ ۱۳ وَهَمَّ عَلَىٰ ذَنْبٍ فَاَخَافُ اَنْ يَقْتُلُوْنِ ۱۴ قَالَ كَلَّا ۚ فَاذْهَبَا بِاٰيٰتِنَا اِنَّا مَعَكُمْ مُّسْتَمِعُونَ ۱۵ فَاْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا اِنَّا رَسُوْلُ رَبِّ اَلْعٰلَمِيْنَ ۱۶ اَنْ اَرْسَلْ مَعَنَا بَنٰىٓ اِسْرٰٓءِيْلَ ۱۷ قَالَ اَلَمْ نُرَبِّكَ فِيْنَا وَلَيْدًا وَلَبِثْتَ فِيْنَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِيْنَ ۱۸ وَفَعَلْتَ فَعَلْتِكَ الَّتِيْ فَعَلْتَ وَاَنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ۱۹

(موسی) گفت: «(من) آن (کار) را آنگاه انجام دادم که من از بی خبران بودم. ﴿۲۰﴾ پس چون از شما ترسیدم از شما فرار کردم، آنگاه پروردگارم به من دانش (و نبوت) بخشید و مرا از پیامبران قرار داد. ﴿۲۱﴾ و آیا این نعمتی است که تو بر من منت می گذاری که بنی اسرائیل را برده خود ساخته؟! ﴿۲۲﴾ فرعون گفت: «پروردگار جهانیان چیست؟!» ﴿۲۳﴾ (موسی) گفت: «پروردگار آسمان ها و زمین و آنچه میان آن دو است، اگر اهل یقین هستید». ﴿۲۴﴾ (فرعون) به آن های که در اطرافش بودند؛ گفت: «آیا نمی شنوید؟» ﴿۲۵﴾ (موسی) گفت: «(او) پروردگار شما و پروردگار نیاکان پیشین شماست. ﴿۲۶﴾ (فرعون) گفت: «بی تردید پیامبرتان که به سوی شما فرستاده شده دیوانه است». ﴿۲۷﴾ (موسی) گفت: «(او) پروردگار مشرق و مغرب و آنچه میان آن دو است، اگر بیندیشید». ﴿۲۸﴾ (فرعون) گفت: «اگر معبودی جز من برگزینی، البته تو را از زندانیان قرار خواهم داد». ﴿۲۹﴾ (موسی) گفت: «حتی اگر معجزه روشنی برای تو آورده باشم؟!» ﴿۳۰﴾ (فرعون) گفت: «پس اگر از راستگوییانی، آن را بیاور». ﴿۳۱﴾ پس (موسی) عصای خود را افکند، که ناگهان آن ازدهایی آشکار شد. ﴿۳۲﴾ و دست خود را (در گریبان فرو برد و) بیرون آورد که ناگهان در برابر بینندگان سفید (و روشن) بود. ﴿۳۳﴾ (فرعون) به اشرافی که اطراف او بودند؛ گفت: «بی گمان این (مرد) جادوگر دانایی است. ﴿۳۴﴾ (او) می خواهد با سحرش شما را از سرزمین تان بیرون کند، پس شما چه نظر می دهید؟!» ﴿۳۵﴾ گفتند: «(کار) او و برادرش را به تأخیر انداز، و جمع آوری کنندگان را در (همه) شهرها بفرست». ﴿۳۶﴾ تا هر جادوگر ماهر (و) دانایی را نزد تو آورند». ﴿۳۷﴾ پس (سرانجام) جادوگران برای وعده گاه روز معینی گرد آورده شدند. ﴿۳۸﴾ و به مردم گفته شد: «آیا شما (نیز) جمع می شوید، ﴿۳۹﴾

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الصَّالِّينَ ﴿۲۰﴾ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿۲۱﴾ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿۲۲﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿۲۳﴾ قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ﴿۲۴﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿۲۵﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿۲۶﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿۲۷﴾ قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿۲۸﴾ قَالَ لِمَنِ اتَّخَذَتْ إِلَٰهًا غَيْرِي لَا جَعَلَنكَ مِنَ الْمَسْجُودِينَ ﴿۲۹﴾ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُبِينٍ ﴿۳۰﴾ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿۳۱﴾ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ ﴿۳۲﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ ﴿۳۳﴾ قَالَ لِلْمَلَأِ حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿۳۴﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿۳۵﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَبْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿۳۶﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلِيمٍ ﴿۳۷﴾ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿۳۸﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ﴿۳۹﴾

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَإِنَّا لَنَا أَجْرًا إِنْ كُنَّا خُنَّ الْغَالِبِينَ ﴿٤٤﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾ قَالَ هُمْ مُوسَى الْقَوَا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٤٦﴾ فَأَلْقَوْا حِبَاهُمْ وَعَصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٧﴾ فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿٤٨﴾ فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَجَدِينَ ﴿٤٩﴾ قَالُوا ءَامَنَّا بِرَبِّ الْغَلَمِينَ ﴿٥٠﴾ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٥١﴾ قَالَ ءَامَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُهُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السَّحَرَ فَلَسَوْفَ تَعْمُونَ ۚ لَا قُطْعَنَ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خَلْفٍ وَلَا تُصَلِّبُنَا أَجْمَعِينَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا لَا صَبِيرَ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٣﴾ إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطِيئَتَنَا أَنْ كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٤﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكَ مُتَّبَعُونَ ﴿٥٥﴾ فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي أَلْمَدَايِنِ حَاشِرِينَ ﴿٥٦﴾ إِنْ هَؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ ﴿٥٨﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَادِرُونَ ﴿٥٩﴾ فَأَخْرَجْنَاهُم مِّنْ جَنَّتِ وَعُيُونٍ ﴿٦٠﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٦١﴾ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٦٢﴾ فَأَتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ﴿٦٣﴾

تا اگر ساحران پیروز شدند، ما از آن‌ها پیروی کنیم؟! ﴿۴۰﴾ پس هنگامی که ساحران آمدند، به فرعون گفتند: «اگر ما پیروز شویم، آیا ما پاداشی خواهیم داشت؟! ﴿۴۱﴾ گفت: «آری، و بی گمان آنگاه شما از مقربان خواهید بود». ﴿۴۲﴾ موسی به آن‌ها گفت: «هر چه

می خواهید بیفکنید، بیفکنید» ﴿۴۳﴾ پس آن‌ها ریسمان‌ها و عصاهای خود را افکندند، و گفتند: «به عزت فرعون سوگند که، قطعاً ما پیروزیم». ﴿۴۴﴾ پس موسی عصایش را افکند، ناگهان آنچه را به دروغ بر ساخته بودند، بلعید. ﴿۴۵﴾ پس ساحران سجده کنان (به زمین) افتادند. ﴿۴۶﴾ گفتند: «ما به پروردگار جهانیان ایمان آوردیم» ﴿۴۷﴾ پروردگار موسی و هارون. ﴿۴۸﴾ (فرعون) گفت: «آیا پیش از آن که به شما اجازه دهم به او ایمان آوردید؟! مسلماً او بزرگتر شماست که سحر را به شما یاد داده است، پس به زودی خواهید دانست! داستان تان و پاهایتان را به عکس یکدیگر قطع می‌کنم، و همه شما را به دار می‌آویزم». ﴿۴۹﴾ گفتند: «باکی نیست، ما به سوی پروردگار مان باز می‌گردیم. ﴿۵۰﴾ ما امیدواریم که پروردگارمان خطاهای ما را ببخشد، که ما از نخستین ایمان آورندگان بودیم». ﴿۵۱﴾ و به موسی وحی کردیم که: «شبانہ بندگانم را (از مصر) بیرون ببر، بی گمان شما تعقیب می‌شوید». ﴿۵۲﴾ پس فرعون (چون از ماجرا آگاه گردید) گرد آورندگان (نیرو) را به شهرها فرستاد. ﴿۵۳﴾ (و گفت:) این‌ها (= بنی اسرائیل) گروهی اندک (و ناچیز) هستند، ﴿۵۴﴾ و این‌ها ما را به خشم آورده‌اند، ﴿۵۵﴾ و ما همگی آماده (و بیدار) هستیم». ﴿۵۶﴾ پس آن‌ها را از باغ‌ها و چشمه‌ها بیرون کردیم. ﴿۵۷﴾ و (نیز) از گنج‌ها و منزل گاه نیکو (و قصرهای مجلل بیرون راندیم). ﴿۵۸﴾ (آری) این چنین (کردیم) و بنی اسرائیل را وارث آن‌ها ساختیم. ﴿۵۹﴾ پس آن‌ها (صبحگاهان به) هنگام طلوع آفتاب به تعقیب‌شان پرداختند. ﴿۶۰﴾

فَلَمَّا تَرَىٰٓ اِلَآلَ الْجَمْعَانِ قَالَ اَصْحَبُ مُوسَىٰ اِنَّا لَمُدْرِكُونَ ﴿٦١﴾
 قَالَ كَلَّا اِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِيْنِ ﴿٦٢﴾ فَاَوْحَيْنَا اِلَىٰ مُوسَىٰ اَنْ
 اَصْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ ۖ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ
 الْعَظِيْمِ ﴿٦٣﴾ وَاَزَلْنَا ثَمَّ الْاٰخَرِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَاُنْحَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ
 مَّعَهُ اَجْمَعِيْنَ ﴿٦٥﴾ ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخَرِيْنَ ﴿٦٦﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً
 وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٦٧﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ
 ﴿٦٨﴾ وَاَنْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ اِبْرٰهِيْمَ ﴿٦٩﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَا
 تَعْبُدُوْنَ ﴿٧٠﴾ قَالُوْا نَعْبُدُ اَصْنَامًا فَنُظِلُّ لَهَا عِيَكْفِيْنَ ﴿٧١﴾
 قَالَ هَلْ يَسْمَعُوْنَكُمْ اِذْ تَدْعُوْنَ ﴿٧٢﴾ اَوْ يَنْفَعُوْنَكُمْ اَوْ يَضُرُّوْنَ
 قَالُوْا بَلَّ وَجَدْنَا اٰبَاءَنَا كَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ﴿٧٣﴾ قَالَ
 اَفَرءَيْتُمْ مَّا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ﴿٧٤﴾ اَنْتُمْ وَاٰبَاؤُكُمْ الْاَقْدَمُونَ
 ﴿٧٥﴾ فَاِنَّهُمْ عَدُوْلِيْ اِلَّا رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧٦﴾ الَّذِيْ خَلَقَنِيْ فَهُوَ
 يَهْدِيْنِ ﴿٧٧﴾ وَالَّذِيْ هُوَ يُطْعِمُنِيْ وَيَسْقِيْنِ ﴿٧٨﴾ وَاِذَا مَرَضْتُ
 فَهُوَ يَشْفِيْنِ ﴿٧٩﴾ وَالَّذِيْ يُمَيِّتُنِيْ ثُمَّ ثَحِّيْنِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِيْ
 اَطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَ لِيْ خَطِيْئَتِيْ يَوْمَ الدِّيْنِ ﴿٨١﴾ رَبِّ هَبْ لِيْ
 حُكْمًا وَّالْحَقْنِيْ بِالصَّلٰحِيْنَ ﴿٨٢﴾

پس چون دو گروه یکدیگر را دیدند، یاران موسی گفتند: «یقیناً ما (در چنگال فرعونیان) گرفتار شدیم». ﴿۶۱﴾ (موسی) گفت: «چنین نیست، بی گمان پروردگارم با من است، به زودی مرا هدایت خواهد کرد» ﴿۶۲﴾ پس به موسی وحی کردیم: «عصایت را به دریا بزن» آنگاه (دریا) شکافته شد، پس هر بخشی (از آن) همچون کوه عظیمی شد. ﴿۶۳﴾ و دیگران (=

فرعون و فرعونیان) را (نیز) به آنجا نزدیک ساختیم. ﴿۶۴﴾ و موسی و همراهانش را همگی نجات دادیم. ﴿۶۵﴾ سپس دیگران را غرق کردیم. ﴿۶۶﴾ بی گمان در این (ماجرای) نشانه (روشن) است، ولی بیشتر مردم ایمان نمی آورند. ﴿۶۷﴾ و بی تردید پروردگارتو پیروزمند مهربان است. ﴿۶۸﴾ و خبر ابراهیم را بر آنها بخوان. ﴿۶۹﴾ هنگامی که به پدر و قومش گفت: «چه چیز را می پرستید؟!». ﴿۷۰﴾ گفتند: «بت هایی را می پرستیم، و پیوسته برای (عبادت) آنها معتکف هستیم». ﴿۷۱﴾ (ابراهیم) گفت: «آیا هنگامی که آنها را می خوانید (صدای) شما را می شنوند؟!». ﴿۷۲﴾ یا سود و زیانی به شما می رسانند؟!». ﴿۷۳﴾ گفتند: «(نه) بلکه ما نیاکان خود را یافتیم که چنین می کردند». ﴿۷۴﴾ (ابراهیم) گفت: «آیا دیدید چیزهایی را که پیوسته عبادت می کردید، ﴿۷۵﴾ شما و نیاکان پیشین شما. ﴿۷۶﴾ پس همه آنها دشمن من هستند، جز پروردگار جهانیان. ﴿۷۷﴾ (همان) کسی که مرا آفرید، پس او مرا هدایت می کند. ﴿۷۸﴾ و کسی که او به من غذا می دهد و سیراب می نماید. ﴿۷۹﴾ و هنگامی که بیمار شوم پس او مرا شفا می دهد. ﴿۸۰﴾ و کسی که مرا می میراند؛ سپس زنده می کند. ﴿۸۱﴾ و کسی که امیدوارم گناهانم را در روز جزا برایم ببخشد. ﴿۸۲﴾ پروردگارا! به من (دانش و) حکمت ببخش، و مرا به صالحان ملحق کن. ﴿۸۳﴾

وَأَجْعَلِ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَأَجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ
جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَأَغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٨٦﴾
وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾
إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾
وَبُرِزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩١﴾ وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٢﴾
مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ أَوْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٩٣﴾ فَكُذِّبُوا ﴿٩٤﴾
فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ ﴿٩٥﴾ وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا
وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٧﴾ تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٩٨﴾
إِذْ نُسَوِّجُكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٩﴾ وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمَجْرُمُونَ ﴿١٠٠﴾
فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠١﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠٢﴾ فَلَوْ أَنَّ
لَنَا كَرَّةً فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٥﴾
كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا
تَتَّقُونَ ﴿١٠٧﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا
أَمْرَهُ ﴿١٠٩﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١١٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرَهُ ﴿١١١﴾ قَالُوا أَنْتُمْ لَكُمْ
وَأَتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١١٢﴾

و برای من در میان آیندگان آوازه نیک (و ذکر خیر) قرار
بده. ﴿۸۴﴾ و مرا از وارثان بهشت پر نعمت بگردان.
﴿۸۵﴾ و پدرم را بیمارز، بی گمان او از گمراهان بود.
﴿۸۶﴾ و در روزی که (همه مردم) برانگیخته می شوند، مرا
رسوا (و شرمنده) مکن. ﴿۸۷﴾ روزی که مال و فرزندان
سودی نبخشند. ﴿۸۸﴾ مگر کسی که با قلب سلیم (خالی از

شرک و کفر و نفاق) به پیشگاه الله بیاید. ﴿۸۹﴾ و (در آن
روز) بهشت برای پرهیزگاران نزدیک آورده شود. ﴿۹۰﴾ و به
و دوزخ برای گمراهان آشکار کرده شود. ﴿۹۱﴾ و به
آنها گفته می شود: «کجا هستند آنچه که به جای الله
پرستش می کردید؟! ﴿۹۲﴾ آیا آنها شما را یاری
می کنند، یا (خود) انتقام می گیرند؟! ﴿۹۳﴾ پس آنها و
گمراهان (به رو) در آن افکنده می شوند. ﴿۹۴﴾ و (نیز)
همه لشکریان ابلیس. ﴿۹۵﴾ آنها در آنجا در حالی که با
یکدیگر مخاصمه می کنند، گویند: ﴿۹۶﴾ «به الله سوگند
که ما در گمراهی آشکار بودیم. ﴿۹۷﴾ چون شما را با
پروردگار جهانیان برابر می دانستیم. ﴿۹۸﴾ و کسی جز
مجرمان ما را گمراه نکرد. ﴿۹۹﴾ پس (اکنون) هیچ
شفاعت کنندگانی برای ما نیست. ﴿۱۰۰﴾ و نه هیچ
دوست (مخلص و) مهربانی. ﴿۱۰۱﴾ پس ای کاش بار
دیگر (به دنیا) باز گردیم، تا از مؤمنان باشیم». ﴿۱۰۲﴾
بی گمان در این (ماجرا) نشانه (روشن) است، و بیشتر آنها
مؤمن نبودند. ﴿۱۰۳﴾ و بی تردید پروردگار تو پیروزمند
مهربان است. ﴿۱۰۴﴾ قوم نوح پیامبران را تکذیب کردند.
﴿۱۰۵﴾ هنگامی که برادرشان نوح به آنها گفت: «آیا (از
الله) نمی ترسید؟! ﴿۱۰۶﴾ مسلماً من برای شما پیامبری
امین هستم. ﴿۱۰۷﴾ پس از الله بترسید، و مرا اطاعت کنید.
﴿۱۰۸﴾ و من بر (رساندن) این (دعوت) هیچ مزدی از شما
نمی طلبم، مزد من تنها بر (عهده) پروردگار جهانیان است.
﴿۱۰۹﴾ پس از الله بترسید، و مرا اطاعت کنید». ﴿۱۱۰﴾
گفتند: «آیا به تو ایمان بیاوریم در حالی که فرومایگان از تو
پیروی کرده اند؟! ﴿۱۱۱﴾

قَالَ وَمَا عَلَّمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٧﴾ إِنَّ حِسَابَهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَوَ تَشْعُرُونَ ﴿١١٨﴾ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٩﴾ إِنَّ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٢٠﴾ قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١٢١﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١٢٢﴾ فَأَفْتَحَ بَنِيَّ وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَجَنِّي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٣﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفَلَكَ الْمَشْحُونِ ﴿١٢٤﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٢٥﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢٦﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٧﴾ كَذَبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٨﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٩﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٣١﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣٢﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٣٣﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٣٤﴾ وَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٣٦﴾ وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٧﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَمٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٨﴾ وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٩﴾ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٤٠﴾ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أُوَعِّظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٤١﴾

(نوح) گفت: «من چه می دانم آن ها چه کارها کرده اند! ﴿۱۱۲﴾ اگر می فهمید، حساب آن ها تنها با پروردگار من است. ﴿۱۱۳﴾ و من (هرگز) مؤمنان را طرد نخواهم کرد. ﴿۱۱۴﴾ من جز بیم دهنده آشکار نیستم. ﴿۱۱۵﴾ گفتند: «ای نوح! اگر (از دعوت) دست برداری، حتماً سنگسار خواهی شد. ﴿۱۱۶﴾ (نوح) گفت: «پروردگار!

همانا قوم من، مرا تکذیب کردند. ﴿۱۱۷﴾ پس میان من و آن ها داوری کن، و مرا و مؤمنانی را که با من هستند؛ نجات بده. ﴿۱۱۸﴾ پس او و کسانی را که همراه او بودند، در (آن) کشتی پر (و انباشته) نجات دادیم. ﴿۱۱۹﴾ سپس بقیه را غرق کردیم. ﴿۱۲۰﴾ بی گمان در این (ماجرا) نشانه (روشن) است، و بیشتر آن ها مؤمن نبودند. ﴿۱۲۱﴾ و بی تردید پروردگار تو پیروزمند مهربان است. ﴿۱۲۲﴾ (قوم) عاد (نیز) پیامبران (الله) را تکذیب کردند. ﴿۱۲۳﴾ هنگامی که برادرشان هود به آن ها گفت: «آیا (از الله) نمی ترسید؟! ﴿۱۲۴﴾ به راستی من برای شما پیامبری امین هستم. ﴿۱۲۵﴾ پس از الله بترسید، و مرا اطاعت کنید. ﴿۱۲۶﴾ و من بر (رساندن) این (دعوت) هیچ مزدی از شما نمی طلبم، مزد من تنها بر (عهده) پروردگار جهانیان است. ﴿۱۲۷﴾ آیا بر هر مکان مرتفعی نشانه (از روی هوا و هوس و) بیهوده می سازید؟! ﴿۱۲۸﴾ و قصرها (و قلعه های) محکم و استوار بنا می کنید، گویی که (در دنیا) جاودانه می مانید. ﴿۱۲۹﴾ و چون (کسی را) کیفر دهید، همچون جباران کیفر می دهید. ﴿۱۳۰﴾ پس از الله بترسید و مرا اطاعت کنید. ﴿۱۳۱﴾ و از کسی بترسید که شما را به آنچه می دانید مدد کرده است. ﴿۱۳۲﴾ شما را به چهارپایان و فرزندان مدد (و یاری) فرموده است. ﴿۱۳۳﴾ و (همچنین به) باغ ها و چشمه ها. ﴿۱۳۴﴾ همانا من از عذاب روزی بزرگ بر شما می ترسم! ﴿۱۳۵﴾ گفتند: «برای ما یکسان است، چه ما را پند دهی یا پند ندهی. ﴿۱۳۶﴾

إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا خُنْ بِمُعْذِيبٍ ﴿١٣٨﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ ۖ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٤٢﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٤٤﴾ أَتُتْرَكُونَ فِي مَا هَنَاهَا ءَامِنِينَ ﴿١٤٥﴾ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٦﴾ وَزُرُوعٍ وَخَلِّ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٧﴾ وَتَنَحُّتُونَ مِنْ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَرِهِينَ ﴿١٤٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤٩﴾ الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٠﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥١﴾ مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَأْتِ بَآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٥٢﴾ قَالَ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ ۖ لَهَا شَرَبٌ وَلَكُمْ شَرَبٌ يَوْمَ مَعْلُومٍ ﴿١٥٣﴾ وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذْكُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٤﴾ فَعَقَرُوهَا فَاصْبَحُوا نَدِيمِينَ ﴿١٥٥﴾ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ ۖ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٥٦﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٥٧﴾

این جز (همان) روش پیشینیان نیست. ﴿۱۳۷﴾ و ما (هرگز) عذاب نخواهیم شد. ﴿۱۳۸﴾ پس او (= هود) را تکذیب کردند، در نتیجه ما آن‌ها را هلاک کردیم، بی گمان در این (ماجرا) نشانه است، و بیشتر آن‌ها مؤمن نبودند. ﴿۱۳۹﴾ و بی تردید پروردگار تو پیروزمند مهربان است. ﴿۱۴۰﴾ (قوم) ثمود پیامبران (الله) را

تکذیب کردند. ﴿۱۴۱﴾ هنگامی که برادرشان صالح به آن‌ها گفت: «آیا (از الله) نمی ترسید؟! ﴿۱۴۲﴾ بی گمان من برای شما پیامبری امین هستم. ﴿۱۴۳﴾ پس از الله بترسید و مرا اطاعت کنید. ﴿۱۴۴﴾ و من بر (رساندن) این (دعوت) هیچ مزدی از شما نمی طلبم، مزد من تنها بر (عهده) پروردگار جهانیان است. ﴿۱۴۵﴾ آیا (می) پندارید که شما در (نعمت‌هایی) اینجا ایمن رها خواهید شد؟! ﴿۱۴۶﴾ در (این) باغ‌ها و چشمه‌ها. ﴿۱۴۷﴾ و (در) این) زراعت‌ها و نخل‌هایی که شکوفه‌هایش (نرم و) رسیده است؟! ﴿۱۴۸﴾ و شادمانه از کوه‌ها خانه‌هایی می تراشید؟! ﴿۱۴۹﴾ پس از الله بترسید و مرا اطاعت کنید. ﴿۱۵۰﴾ و فرمان اسراف کاران را اطاعت نکنید. ﴿۱۵۱﴾ (همان) کسانی که در زمین فساد می کنند و اصلاح نمی کنند. ﴿۱۵۲﴾ گفتند: «ای صالح) جز این نیست که تو از جادو شدگانی. ﴿۱۵۳﴾ تو جز بشری همانند ما نیستی، پس اگر از راستگویانی نشانه بیاور». ﴿۱۵۴﴾ (صالح) گفت: «این ماده شتری است، که برای او یک نوبت آب خوردن، و برای شما (نیز) نوبت روز معینی است. ﴿۱۵۵﴾ و (کمترین) آزاری به آن نرسانید، که عذاب روزی بزرگ شما را فرو می گیرد. ﴿۱۵۶﴾ پس آن را پی کردند، آنگاه (از کرده خود) پشیمان شدند. ﴿۱۵۷﴾ پس عذاب (الهی) آن‌ها را فرو گرفت، بی گمان در این (ماجرا) نشانه است، و بیشتر آن‌ها مؤمن نبودند. ﴿۱۵۸﴾ و بی تردید پروردگار تو پیروزمند مهربان است. ﴿۱۵۹﴾

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿١٦٣﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾ أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَوْجَادِكُمْ ۖ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوا لَيْن لَمْ تَنْتَهِ يَلُوطُ لَتَكُونَ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾ رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَتَجَنَّبَهُ وَاهْلَاهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْأَخْرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذِرِينَ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ أَصْحَابُ لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿١٧٩﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾ أَوْفُوا بِالْكَيْلِ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

﴿١٨٣﴾

قوم لوط (نیز) پیامبران (الله) را تکذیب کردند. ﴿۱۶۰﴾ هنگامی که برادرشان لوط به آنها گفت: «آیا (از الله) نمی ترسید؟! ﴿۱۶۱﴾ بی گمان من برای شما پیامبری امین هستم. ﴿۱۶۲﴾ پس از الله بترسید، و مرا اطاعت کنید. ﴿۱۶۳﴾ و من بر (رساندن) این (دعوت) هیچ

مزدی از شما نمی طلبم، مزد من تنها بر (عهده) پروردگار جهانیان است. ﴿۱۶۴﴾ آیا در میان جهانیان شما به سراغ مردان می روید؟! ﴿۱۶۵﴾ و همسرانی که الله برای شما آفریده است؛ رها می کنید، بلکه شما قومی متجاوز هستید. ﴿۱۶۶﴾ گفتند: «ای لوط، اگر دست بر نداری، یقیناً از اخراج شدگان خواهی بود». ﴿۱۶۷﴾ (لوط) گفت: «من دشمن سرسخت عمل شما هستم. ﴿۱۶۸﴾ پروردگارا! من و خانواده ام را از (عاقبت) آنچه (این ها) انجام می دهند، نجات بده». ﴿۱۶۹﴾ پس او و خانواده اش را همگی نجات دادیم. ﴿۱۷۰﴾ مگر پیر زنی که در میان بازماندگان بود. ﴿۱۷۱﴾ سپس دیگران را نابود ساختیم. ﴿۱۷۲﴾ و بر آنها بارانی (از سنگ) بارانیدیم، پس باران بیم داده شدگان چه بد بود. ﴿۱۷۳﴾ بی گمان در این (ماجرا) نشانه است، و بیشتر آنها مؤمن نبودند. ﴿۱۷۴﴾ و بی تردید پروردگار تو پیروزمند مهربان است. ﴿۱۷۵﴾ اصحاب ایکه (= قوم شعیب) پیامبران (الله) را تکذیب کردند. ﴿۱۷۶﴾ هنگامی که شعیب به آنها گفت: «آیا (از الله) نمی ترسید؟! ﴿۱۷۷﴾ همانا من برای شما پیامبری امین هستم. ﴿۱۷۸﴾ پس از الله بترسید، و مرا اطاعت کنید. ﴿۱۷۹﴾ و من بر (رساندن) این (دعوت) هیچ مزدی از شما نمی طلبم، مزد من تنها بر (عهده) پروردگار جهانیان است. ﴿۱۸۰﴾ پیمان را تمام بدهید، و از کاهندگان (و کم فروشان) نباشید. ﴿۱۸۱﴾ و با ترازوی درست وزن کنید. ﴿۱۸۲﴾ و چیزهای مردم را کم ندهید (و حق آنها را ضایع نکنید) و در زمین به فساد نکوشید. ﴿۱۸۳﴾

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْحَبِيلَةَ الْأُولَىٰ ﴿١٨٤﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٨٦﴾ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾ قَالَ رَبِّيَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٨٩﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٠﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩١﴾ وَإِنَّهُ لَنَزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ﴿١٩٥﴾ وَإِنَّهُ لَفِي زُبْرِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٩٦﴾ أَوْلَمْ يَكُنْ لَهُمْ ءَايَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاؤُا بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٨﴾ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٩﴾ كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ حَتَّىٰ يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾ فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ أَفَعَذَابُنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٤﴾ أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٥﴾ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٢٠٦﴾

و از کسی که شما و آفریدگان نخستین را آفرید بترسید. ﴿۱۸۴﴾ گفتند: «ای شعیب! جز این نیست که تو از جادو شدگانی، ﴿۱۸۵﴾ تو جز بشری همانند ما نیستی، و تو را از دروغگویان می‌پنداریم. ﴿۱۸۶﴾ پس اگر از راستگویانی، پاره از آسمان را بر (سر) ما بینداز» ﴿۱۸۷﴾ (شعیب) گفت: «پروردگارم! به آنچه انجام می‌دهید؛

داناتر است. ﴿۱۸۸﴾ پس او را تکذیب کردند، آنگاه عذاب روز سایه آن‌ها را فرو گرفت، بی‌گمان آن عذاب روز بزرگی بود. ﴿۱۸۹﴾ بی‌گمان در این (ماجرا) نشانه است، و بیشتر آن‌ها مؤمن نبودند. ﴿۱۹۰﴾ و بی‌تردید پروردگار تو پیروزمند مهربان است. ﴿۱۹۱﴾ و همانا این (قرآن) نازل شده (از جانب) پروردگار جهانیان است. ﴿۱۹۲﴾ روح الامین (= جبرئیل) آن را فرود آورده است. ﴿۱۹۳﴾ بر قلب تو، تا از هشدار دهندگان باشی. ﴿۱۹۴﴾ (آن را) به زبان عربی روشن (نازل کرد). ﴿۱۹۵﴾ و همانا (توصیف) آن در کتاب‌های پیشینیان (نیز آمده) است. ﴿۱۹۶﴾ آیا همین نشانه برای آن‌ها کافی نیست که علمای بنی اسرائیل^(۱) از آن (قرآن) آگاهند؟! ﴿۱۹۷﴾ و اگر آن را بر بعضی از عجمیان (= غیر عرب‌ها) نازل می‌کردیم. ﴿۱۹۸﴾ پس او آن را برایشان می‌خواند، به آن ایمان نمی‌آوردند. ﴿۱۹۹﴾ (آری) این گونه آن (تکذیب) را در دل‌های مجرمان در آوردیم. ﴿۲۰۰﴾ به آن ایمان نمی‌آوردند تا عذاب دردناک را (با چشم خود) ببینند. ﴿۲۰۱﴾ پس ناگهان در حالی که بی‌خبرند به سراغ آن‌ها می‌آید. ﴿۲۰۲﴾ آنگاه می‌گویند: «آیا مهلتی به ما داده خواهد شد؟! ﴿۲۰۳﴾ آیا برای عذاب ما شتاب می‌کنند؟! ﴿۲۰۴﴾ آیا دیدی که اگر سالیانی آن‌ها را (از این زندگی دنیا) بهره‌مند سازیم. ﴿۲۰۵﴾ سپس آنچه که به آن‌ها وعده داده شده است به سراغ‌شان بیاید. ﴿۲۰۶﴾

۱- مانند عبدالله بن سلام و دیگران. (تفسیر ابن کثیر)

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمْتَعُونَ ﴿٢١٧﴾ وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا هَا مُنْذِرُونَ ﴿٢١٨﴾ ذَكَرْنَاهُ وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢١٩﴾ وَمَا نَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٢٠﴾ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢٢١﴾ إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمْعَزُولُونَ ﴿٢٢٢﴾ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمَعْذِبِينَ ﴿٢٢٣﴾ وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢٢٤﴾ وَاحْفَظْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٥﴾ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢٦﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢٢٧﴾ الَّذِي يَرِنُّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢٢٨﴾ وَتَقْلُبُكَ فِي السَّجْدِينَ ﴿٢٢٩﴾ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٣٠﴾ هَلْ أَنْتُمْ عَلَىٰ مَنْ نَزَّلَ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٣١﴾ تَنْزِلُ عَلَىٰ كُلِّ آفَاكٍ أَثِيمٍ ﴿٢٣٢﴾ يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثُرُهُمْ كَذِبُونَ ﴿٢٣٣﴾ وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٢٣٤﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٢٣٥﴾ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٣٦﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا ۗ وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٢٣٧﴾

این بهره‌مندیشان (از دنیا) سودی برای آن‌ها نخواهد داشت. ﴿۲۰۷﴾ و هیچ قریه را هلاک نکردیم؛ مگر این که هشدار دهندگانی (از پیامبران) داشتند. ﴿۲۰۸﴾ برای پند دادن، و ما هرگز ستمکار نبودیم. ﴿۲۰۹﴾ و شیطان‌ها (هرگز) این (قرآن) را نازل نکرده‌اند. ﴿۲۱۰﴾ و برای آن‌ها سزاوار نیست؛ و نمی‌توانند. ﴿۲۱۱﴾ بی‌گمان آن‌ها از شنیدن (وحی، و استراق سمع)

برکنارند. ﴿۲۱۲﴾ پس (ای پیامبر!) هیچ معبودی را با الله مخوان، که از عذاب شدگان خواهی بود. ﴿۲۱۳﴾ و خویشاوندان نزدیکت را هشدار بده. ﴿۲۱۴﴾ و بال (رحمت و فروتنی) خود را برای مؤمنانی که از تو پیروی می‌کنند؛ بگستر. ﴿۲۱۵﴾ پس اگر از (فرمان) تو سرپیچی کردند، بگو: «همانا من از آنچه انجام می‌دهید؛ بیزارم». ﴿۲۱۶﴾ و بر الله پیروزمند مهربان توکل کن. ﴿۲۱۷﴾ (همان) کسی که تو را به هنگامی که (برای عبادت) بر می‌خیزی می‌بیند. ﴿۲۱۸﴾ و (نیز) حرکت (و نشست و برخاست) تو را میان سجده‌کنندگان (می‌بیند). ﴿۲۱۹﴾ همانا او شنوای داناست. ﴿۲۲۰﴾ آیا به شما خبر دهم که شیاطین بر چه کسی نازل می‌شوند؟! ﴿۲۲۱﴾ بر هر دروغگوی گنهکار نازل می‌گردند. ﴿۲۲۲﴾ (به شیاطین) گوش فرا می‌دهند و بیشترشان دروغگو هستند. ﴿۲۲۳﴾ و شاعران (کسانی) هستند که گمراهان از آن‌ها پیروی می‌کنند. ﴿۲۲۴﴾ آیا ندیدی که آن‌ها در هر وادی سرگشته (و حیران) هستند؟! ﴿۲۲۵﴾ و بی‌گمان آن‌ها چیزی می‌گویند که (خود به آن) عمل نمی‌کنند؟! ﴿۲۲۶﴾ مگر کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند و الله را بسیار یاد کردند، و بعد از آن که ستم دیدند، انتقام گرفتند، (و با شعر خود از اسلام و مسلمین دفاع نمودند)، و کسانی که ستم کردند؛ به زودی خواهند دانست به چه بازگشتگاهی باز می‌گردند. ﴿۲۲۷﴾

سورة النمل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طس ۱ تِلْكَ ءَايَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ ۱ هُدًى
وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۲ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۳ إِنَّ الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زِينَتًا لَّهُمْ أَعْمَلُهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ۴
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ
الْأَخْسَرُونَ ۵ وَإِنَّكَ لَتَلْقَى الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنْ
حَكِيمٍ عَلِيمٍ ۶ إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِ إِنِّي آنَسْتُ
نَارًا سَاعَتِكُمْ مِّنْهَا يُخْبِرُ أَوْ عَاتِيكُمْ بِشَهَابٍ فَبَسَّ لَعَلَّكُمْ
تَصْطَلُونَ ۷ فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي
النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَنَ اللَّهُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۸
يَمُوسَىٰ إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۹ وَأَلْقِ عَصَاكَ
فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ
يَمُوسَىٰ لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَى الْمَرْسُلُونَ ۱۰
إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَلْ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَّحِيمٌ
۱۱ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ
فِي تِسْعِ ءَايَاتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ ۱۲ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا
فَاسِقِينَ ۱۳ فَلَمَّا جَاءَهُمْ ءَايَتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا
سِحْرٌ مُّبِينٌ ۱۴

سورة نمل

به نام الله بخشنده مهربان

طس (طا. سین) این آیات قرآن و کتاب مبین است. ﴿۱﴾ که
هدایت و بشارت برای مؤمنان است. ﴿۲﴾ (همان) کسانی که
نماز را بر پا می‌دارند، و زکات را ادا می‌کنند، و آنان به
آخرت یقین دارند. ﴿۳﴾ بی‌گمان کسانی که به آخرت ایمان
نمی‌آورند، اعمال‌شان را برای آن‌ها زینت داده‌ایم، پس آن‌ها
سرگردان می‌شوند. ﴿۴﴾ آن‌ها کسانی هستند که عذاب بد
(و درد ناک) برایشان است، و آن‌ها در آخرت
زیانکارترینند. ﴿۵﴾ و بی‌تردید تو (این) قرآن را از سوی
(الله) حکیم دانا دریافت می‌داری. ﴿۶﴾ (به یاد بیاور)
هنگامی را که موسی به خانواده خود گفت: «بایستید» همانا
من آتشی (از دور) دیده‌ام، به زودی خبری از آن برای شما
می‌آورم یا شعله آتشی از آن می‌آورم تا گرم شوید». ﴿۷﴾
پس چون به آن (آتش) رسید، ندا داده شد که: «مبارک باد
کسی که در آتش است و کسی که پیرامون آن است. و منزهِ
است الله که پروردگار جهانیان است. ﴿۸﴾ ای موسی! همانا
من الله پیروزمند حکیم هستم. ﴿۹﴾ و عصایت را بیفکن -
پس چون آن را دید که (با سرعت) می‌جنبد، گویی که آن
ماری است، (ترسید و) به عقب برگشت، و پشت سر خود
نگاه نکرد - ای موسی! نترس، که پیامبران در نزد من
نمی‌ترسند. ﴿۱۰﴾ مگر کسی که ستم کند، پس (توبه کند و)
بدی را به نیکی تبدیل نماید، پس بی‌گمان من آمرزنده
مهربان هستم. ﴿۱۱﴾ و دست را در گریبان فرو کن، که
سفید (و درخشنده) بی عیب بیرون بیاید، (این معجزه) در
زمره معجزات نه گانه است، به سوی فرعون و قومش (برو)
که آن‌ها قومی فاسقند». ﴿۱۲﴾ پس چون آیات روشن (و
کاملاً آشکار) ما به سراغ آن‌ها آمد؛ گفتند: «این جادویی
آشکار است». ﴿۱۳﴾

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ
 كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ
 وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ
 مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥﴾ وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ
 يَأَيُّهَا النَّاسُ عَلِّمْنَا مَنَاطِقَ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
 إِنَّ هَذَا هُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿٦﴾ وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ
 جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٧﴾
 حَتَّى إِذَا أَتَوْا عَلَى وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَأَيُّهَا النَّمْلُ
 ادْخُلُوا مَسَكِنَكُمْ لَا تَحْطَمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ
 وَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ
 رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى
 وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي
 عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿٩﴾ وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ
 لَا أَرَى الْهَدْهَدَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ ﴿١٠﴾
 لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْنَحَنَّهُ أَوْ لَيَأْتِيَنِي
 بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا
 لَمْ نَحْطُ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بَنِيَّ يَقِينٍ ﴿١٢﴾

و آن را از روی ستم و سرکشی انکار کردند، در حالی که
 دل‌های شان به آن یقین داشت، پس بنگر عاقبت مفسدان
 چگونه بود. ﴿۱۴﴾ و به راستی به داوود و سلیمان دانش
 (عظیمی) دادیم، و (آنان) گفتند: «ستایش از آن الله است که
 ما را بر بسیاری از بندگان مؤمن خود برتری بخشید». ﴿۱۵﴾
 و سلیمان وارث داوود شد، و گفت: «ای مردم! زبان پرندگان
 به ما آموخته شده، و از هر چیز به ما عطا شده، بی‌تردید این
 فضل آشکاری است». ﴿۱۶﴾ و برای سلیمان لشکریانش از
 جن و انس و پرندگان گرد آورده شدند، آنگاه نگاه داشته
 شدند (تا همه آن‌ها به یکدیگر پیوندند). ﴿۱۷﴾ (بعد
 حرکت کردند) تا هنگامی که به وادی مورچگان رسیدند،
 مورچه گفت: «ای مورچگان! به لانه‌های خود بروید تا
 سلیمان و لشکریانش شما را پایمال نکنند در حالی که
 نمی‌فهمند». ﴿۱۸﴾ پس (سلیمان) از سخن آن (مورچه)
 تبسمی کرد (و) خندید، گفت: «پروردگارا! به من توفیق ده تا
 شکر نعمت‌هایی را که بر من و بر پدر و مادرم ارزانی داشته
 بجای آورم، و (توفیق عطا فرما تا) کار (های) شایسته که تو
 خشنود شوی، انجام دهم، و مرا به رحمت خود در (زمره)
 بندگان صالحت در آور». ﴿۱۹﴾ و (سلیمان) از حال
 پرندگان جويا شد، و گفت: «مرا چه شده است که هدهد را
 نمی‌بینم، یا اینکه او از غایبان است؟» ﴿۲۰﴾ قطعاً او را به
 کیفر شدید کیفر خواهم داد، یا او را ذبح خواهم کرد، یا
 (باید) دلیلی روشن (برای غیبتش) برای من بیاورد». ﴿۲۱﴾
 پس درنگش چندان طول نکشید (که هدهد آمد) آنگاه
 گفت: «من به چیزی دست یافته‌ام که تو به آن دست نیافته، و
 از (سرزمین) سبا برایت خبر قطعی آورده‌ام. ﴿۲۲﴾

إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ
لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ
فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٢٤﴾ أَلَّا
يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي تَخْرُجُ الْخَبَاءُ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٥﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٢٦﴾ * قَالَ سَنَنْظُرُ
أَصْدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٢٧﴾ أَذْهَبَ بِكِتَابِي
هَذَا فَأَلْقَاهُ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّى عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ
﴿٢٨﴾ قَالَتْ يَتَأْتِيَهَا الْمَلَأُ إِنِّي أُلْقِيَ إِلَيَّ كِتَابٌ كَرِيمٌ ﴿٢٩﴾
إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾
أَلَّا تَعْلَمُوا عَلَى وَاتُونِ مُسْلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَتْ يَتَأْتِيَهَا الْمَلَأُ
أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُونِ
﴿٣٢﴾ قَالُوا لَخْنُ أُولُوا قُوَّةٍ وَأُولُوا بَأْسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ
إِلَيْكَ فَانْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا
دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً وَكَذَلِكَ
يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾ وَإِنِّي مُرْسَلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَظِرَةٌ بِمِ
يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾

من زنی را یافتم که بر آن‌ها فرمانروایی می‌کند، و (به او) از هر گونه نعمتی داده شده است، و تخت عظیمی دارد. ﴿۲۳﴾ او و قومش را دیدم که به جای الله برای خورشید سجده می‌کنند، و شیطان اعمال آن‌ها را در نظرشان آراسته پس آن‌ها را از راه (الله) باز داشته است، از این رو آن‌ها هدایت نمی‌شوند. ﴿۲۴﴾ چرا برای الله سجده نمی‌کنند که آنچه را در آسمان‌ها و زمین پنهان است بیرون می‌آورد، و آنچه را پنهان می‌دارید و آنچه را آشکار می‌کنید (همه را) می‌داند. ﴿۲۵﴾ الله که جز او معبودی نیست، پروردگار عرش عظیم است. ﴿۲۶﴾ (سلیمان) گفت: «اکنون خواهیم دید که آیا راست گفته‌ای یا از دروغ‌گویان هستی. ﴿۲۷﴾ این نامه مرا ببر، و بر آن‌ها بیفکن، سپس از آن‌ها روی بگردان، پس (در گوشه توقف کن) بنگر که چه جواب می‌دهند. ﴿۲۸﴾ (ملکه سبا) گفت: «ای بزرگان، به راستی نامه‌ی پر ارزشی به سوی من افکنده شده! ﴿۲۹﴾ همانا آن (نامه) از سلیمان است، و چنین است: به نام الله بخشنده مهربان. ﴿۳۰﴾ بر من برتری مجوید، و تسلیم شده نزد من بیاید» ﴿۳۱﴾ (ملکه) گفت: «ای بزرگان، در کار من رأی دهید، که من هیچ کار مهمی را بدون حضور (و مشورت) شما تصمیم نگرفته‌ام (و انجام نداده‌ام)» ﴿۳۲﴾ گفتند: «ما دارای نیروی کافی و جنگ‌جویان با قدرتی هستیم، و اختیار (و تصمیم‌نهایی) با توست، پس بنگر که چه فرمان می‌دهی. ﴿۳۳﴾ گفت: «بی‌تردید پادشاهان هنگامی که وارد قریه‌ی شوند آن را ویران (و تباه) سازند، و عزیزانش را ذلیل می‌کنند، و این گونه رفتار می‌کنند. ﴿۳۴﴾ و همانا من هدیه برای آن‌ها می‌فرستم، پس می‌نگرم که فرستادگان چه جواب می‌آورند.» ﴿۳۵﴾

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنَ قَالَ أُمِدُّونَنِي بِمَالٍ فَمَا آتَنِيَ اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا آتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدْيَتِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٨﴾ أَرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٩﴾ قَالَ يَأْتِيهَا الْمَلَأُوْا أَئِيكُمُ يَأْتِيَنِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ عَفَرْتُ مِنْ آلِجَنِّ أَنَا ءَاتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَّقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ ﴿٤١﴾ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا ءَاتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي ءَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَ شْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٤٢﴾ قَالَ نَكَرُوا هَآ عَرْشَهَا نَنْظُرْ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكِ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأُوتِينَا آلْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٤٥﴾ قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقِهَا قَالَتْ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِنْ قَوَارِيرَ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾

پس چون (فرستادهٔ ملکه) نزد سلیمان آمد، (سلیمان) گفت: «آیا می‌خواهید مرا با مال یاری کنید؟! آنچه الله به من داده، بهتر است از آنچه به شما داده است. بلکه شما به هدیهٔ تان شادمان می‌شوید. ﴿۳۶﴾ (اکنون) به سوی آن‌ها باز گرد، پس البته با لشکریانی به سوی آن‌ها خواهیم آمد که قدرت مقابله با آن را نداشته باشند، و بی‌تردید آن‌ها را از آن (سرزمین) با ذلت و خواری بیرون می‌کنیم! ﴿۳۷﴾

(سلیمان) گفت: «ای بزرگان! کدام یک از شما تخت او را برای من می‌آورد، پیش از آن که تسلیم شده نزد من آیند؟» ﴿۳۸﴾ عفریتی از جن گفت: «من آن را نزد تو می‌آورم پیش از آنکه از جای برخیزی، و همانا من بر آن توانای امین هستم». ﴿۳۹﴾ کسی که دانشی از کتاب (الهی) داشت گفت: «من پیش از آن که چشم بر هم زنی، آن را نزد تو می‌آورم». پس چون (سلیمان) آن (تخت) را نزد خود مستقر دید؛ گفت: «این از فضل پروردگار من است، تا مرا بیازماید که آیا شکر او را به جای می‌آورم یا ناسپاسی می‌کنم!» پس هر که شکر کند، تنها به نفع خود شکر می‌کند، و هر که ناسپاسی کند پس (به زیان خود نموده است)، بی‌گمان پروردگار من بی‌نیاز کریم است. ﴿۴۰﴾ (سلیمان) گفت: «تخت او را برایش نا شناس کنید، (تا) بینیم آیا (آن را) باز می‌شناسد، یا از آن‌هاست که باز نتوانند شناخت. ﴿۴۱﴾ پس چون (ملکه سبا) آمد، (به او) گفته شد: «آیا تخت تو این گونه است؟» گفت: «گویی همان است، و ما پیش از این هم (به قدرت الله و حقانیت سلیمان) دانش یافته بوده‌ایم، و مسلمان (و فرمانبردار) بودیم. ﴿۴۲﴾ و آنچه به جای الله می‌پرستید او را (از ایمان به الله) باز داشته بود، بی‌گمان او (= ملکه سبا) از قوم کافران بود. ﴿۴۳﴾ به او گفته شد: «به صحن (قصر) داخل شو» پس هنگامی که آن را دید پنداشت که آب عمیقی است، و دو ساق (پای) خود را برهنه کرد (تا از آب بگذرد، سلیمان) گفت: «(این آب نیست) این صحنی صاف از آبگینه است». (ملکه) گفت: «پروردگارا! من به خود ستم کردم، و (اینک) با سلیمان برای الله پروردگار جهانیان تسلیم شدم» ﴿۴۴﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ تَخْتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَتَقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا أَطِيرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٤٨﴾ قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٠﴾ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَا دَمَرْنَهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥١﴾ فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةٌ بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾ وَأُنْحَيْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٥٤﴾ أَيْنُكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ ﴿٥٥﴾ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّجْهَلُونَ ﴿٥٦﴾

و به راستی به سوی (قوم) ثمود، برادرشان صالح را فرستادیم که: الله یگانه را بپرستید، آنگاه آن‌ها دو گروه شدند که به مخاصمه پرداختند. ﴿۴۵﴾ (صالح) گفت: «ای قوم من! چرا پیش از نیکی بر بدی می‌شتابید (و بجای رحمت، عذاب الهی را می‌طلبید) چرا از الله آمرزش نمی‌خواهید، تا شاید مورد رحمت قرار گیرید؟!» ﴿۴۶﴾ گفتند: «ما به تو و کسانی که با تو هستند فال بد زده‌ایم» (صالح) گفت: «فال بد شما نزد الله است، بلکه شما گروهی هستید که مورد آزمایش قرار می‌گیرید.» ﴿۴۷﴾ و در (آن) شهر (حِجْر) نه نفر بودند که در زمین فساد می‌کردند و اصلاح نمی‌کردند. ﴿۴۸﴾ گفتند: «به الله سوگند یاد کنید که حتماً بر او (= صالح) و خانواده‌اش شیخون می‌زنیم، (و آن‌ها را می‌کشیم) سپس به ولی (دم) او می‌گوییم: ما هنگام هلاکت و نابودی خانواده‌اش؛ هرگز حاضر نبودیم (و از آن‌ها خبر نداریم) و بی‌گمان ما راستگو هستیم.» ﴿۴۹﴾ و آن‌ها (برای قتل صالح و پیروانش) حيله و نیرنگی به کار بردند و ما (نیز) حيله و تدبیری (برای هلاک آن‌ها و نجات صالح و پیروانش) اندیشیدیم، در حالی که آن‌ها نمی‌دانستند. ﴿۵۰﴾ پس بنگر عاقبت نیرنگ‌شان چه شد؟! ما آن‌ها و قوم‌شان همگی را نابود کردیم. ﴿۵۱﴾ پس این خانه‌های آن‌هاست که به سزای ستمی که می‌کردند خالی مانده است، بی‌گمان در این (ماجرای) نشانه است برای گروهی که می‌دانند. ﴿۵۲﴾ و کسانی را که ایمان آورده، و پرهیزگار بودند، نجات دادیم. ﴿۵۳﴾ و لوط را (به یاد آور) هنگامی که به قومش گفت: «آیا کار بسیار زشت (لواط) مرتکب می‌شوید؛ در حالی که خود (سرانجام و زشتی آن را) می‌بینید؟! ﴿۵۴﴾ آیا شما به جای زنان، از روی شهوت سراغ مردان می‌روید؟! بلکه شما مردمی نادان هستید.» ﴿۵۵﴾

﴿فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ﴾ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٧﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ ۚ ؕ اللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾ أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتِ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنبِتُوا شَجَرَهَا ۚ ؕ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۚ ؕ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ أَمَّنْ تُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ۚ ؕ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيَّحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۚ ؕ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ ۚ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

پس جواب قومش جز این نبود که (به یکدیگر) گفتند: «خاندان لوط را از قریه خود بیرون کنید، که این‌ها مردمانی (پاکدامن و) پاکیزه‌جو هستند!» ﴿۵۶﴾ آنگاه او و خانواده‌اش را نجات دادیم؛ مگر همسرش که مقدر کردیم او را بازماندگان (در آن شهر) باشد. ﴿۵۷﴾ و بارانی (از سنگ) بر (سر) آن‌ها بارانیدیم، پس باران بیم داده‌شدگان چه بد است! ﴿۵۸﴾ (ای پیامبر) بگو: «حمد و سپاس مخصوص الله است، و سلام بر بندگان، کسانی که او (آن‌ها را) برگزیده است». آیا الله بهتر است یا آن چیزهای که شرک می‌آورند؟ ﴿۵۹﴾ (آیا این معبودان باطل شما بهتر اند) یا کسی که آسمان‌ها و زمین را آفرید، و از آسمان برای شما آبی نازل کرد، پس با آن باغ‌های خرم (و زیبا) رویانیدیم، که شما هرگز توان رویاندن درختان آن را نداشتید، آیا معبودی دیگری با الله است؟! (نه) بلکه آن‌ها گروهی هستند که (از حق منحرف می‌شوند و بت‌ها را) هم‌طراز (الله) قرار می‌دهند. ﴿۶۰﴾ (آیا این بت‌ها بهتر اند) یا کسی که زمین را قرارگاه ساخت، و میان آن نه‌رهای قرار داد، و برای آن کوه‌های (ثابت و استوار) پدید آورد، و میان دو دریا مانعی قرار داد، آیا معبود دیگری با الله است؟! (نه) بلکه بیشترشان نمی‌دانند. ﴿۶۱﴾ (آیا این بت‌ها بهتر اند) یا کسی که (دعای) مضطر (= درمانده) را اجابت می‌کند؛ چون او را بخواند، و گرفتاری را بر طرف می‌سازد، و شما را جانشینان زمین قرار می‌دهد، آیا معبودی دیگری با الله است؟! چه اندک پند می‌گیرید. ﴿۶۲﴾ (آیا این بت‌ها بهتر اند) یا کسی که شما را در تاریکی‌های بیابان و دریا هدایت می‌کند، و کسی که پیش از (باران) رحمت خود بادها را به مژده می‌فرستد، آیا معبودی دیگر با الله است؟! الله برتر است از آنچه برای او شریک قرار می‌دهند. ﴿۶۳﴾

أَمَّنْ يَبْدُوْا أَلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ أَعَلَهُ مَعَ اللَّهِ قُلْ هَاتُوا بُرْهَنَكُمْ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٦٤﴾ قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ
﴿٦٥﴾ بَلْ أَدْرَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْهَا
بَلْ هُمْ مِّنْهَا عَمُونَ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَإِذَا كُنَّا
تُرَابًا وَءَابَاؤُنَا أَبْنَاءَ لَمْخَرَجُونَ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا
هَذَا نَحْنُ وَءَابَاؤُنَا مِن قَبْلُ إِن هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ
﴿٦٨﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٩﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا
يَمْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٧١﴾ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ رَدْفَ لَكُمْ بَعْضُ
الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى
النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾ وَمَا مِنْ
غَآيِبَةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٧٥﴾ إِنَّ
هَذَا الْقُرْآنَ يَقْضَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي
هُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٧٦﴾

(آیا این معبودان باطل بهتر اند) یا کسی که آفرینش را آغاز کرد، سپس آن را (بار دیگر) باز می گرداند، و کسی که شما را از آسمان و زمین روزی می دهد، آیا معبود دیگری با الله است؟! (ای پیامبر!) بگو: «اگر راست می گویند دلیل تان را بیاورید». ﴿۶۴﴾ بگو: «در آسمان ها و زمین جز الله هیچ کس غیب نمی داند و (آن معبودان باطل) نمی دانند که کی برانگیخته می شوند. ﴿۶۵﴾ بلکه علم آن ها (= مشرکان) درباره آخرت به پایان رسیده است (و هیچ اطلاعی ندارند) بلکه آن ها در (وقوع) آن شک دارند، بلکه آن ها نسبت به آن نایابند. ﴿۶۶﴾ و کسانی که کافر شدند؛ گفتند: «آیا هنگامی که ما و پدران مان خاک شدیم، آیا (باز زنده می شویم و از گورها) بیرون آورده می شویم؟! ﴿۶۷﴾ به راستی این وعده است که از پیش به ما و نیاکان مان داده شده است، این جز افسانه های پیشینیان نیست». ﴿۶۸﴾ (ای پیامبر!) بگو: «در زمین سیر کنید، پس بنگرید عاقبت مجرمان چگونه بود». ﴿۶۹﴾ و بر آن ها غمگین مباش و از آنچه مکر می ورزند؛ دل تنگ نشو. ﴿۷۰﴾ و می گویند: «اگر راست می گویند، این وعده کی خواهد بود؟! ﴿۷۱﴾ (ای پیامبر!) بگو: «شاید پاره از آنچه را که به شتاب می طلبید به شما نزدیک شده باشد». ﴿۷۲﴾ و بی گمان پروردگار تو نسبت به مردم دارای فضل (و رحمت) است، و لیکن بیشترشان شکر نمی گزارند. ﴿۷۳﴾ و بی تردید پروردگار تو آنچه در سینه هایشان پنهان می دارند و آنچه را آشکار می کنند؛ بخوبی می داند. ﴿۷۴﴾ و هیچ پنهانی در آسمان و زمین نیست؛ مگر آن که در کتاب روشن (لوح محفوظ، نوشته شده) است. ﴿۷۵﴾ بی گمان این قرآن بر بنی اسرائیل بیشتر چیزهایی را که آن ها در آن اختلاف دارند، بیان می کند. ﴿۷۶﴾

وَإِنَّهُ هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ
يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾
فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۖ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾
إِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمَعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا
وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَنْ
ضَلَالَتِهِمْ ۚ إِنَّ تَسْمَعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ
مُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ * وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ
أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ
كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نُخْشِرُ مِنْ
كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ
يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوا قَالَ أَكَذَّبْتُمْ
بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِطُوا بِهَا عِلْمًا أَمْ إِذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا
يَنْطِقُونَ ﴿٨٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَكُنُوا
فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي
السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ۚ وَكُلُّ
أَتَوْهُ دَاخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً
وَهِيَ تَمْرٌ مَّرَّ السَّحَابِ ۚ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ
شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

و به راستی آن (قرآن) هدایت و رحمت برای مؤمنان است.
﴿۷۷﴾ مسلماً پروردگار تو میان آن‌ها (در قیامت) به حکم خود
داوری می‌کند، و او پیروزمند داناست. ﴿۷۸﴾ پس (ای پیامبر!) بر
الله توکل کن، بی‌شک تو بر حق آشکار هستی. ﴿۷۹﴾ و بی‌گمان
تو نمی‌توانی (سخنت را) به (گوش) مردگان بشنوانی، و نمی‌توانی
کران را هنگامی که پشت کنان روی می‌گردانند؛ سخن (و ندای
خود را) بشنوانی. ﴿۸۰﴾ و تو نمی‌توانی کوران را از گمراهی‌شان
(باز گردانی و) هدایت کنی، تو تنها می‌توانی (سخن خود را) به
کسانی بشنوانی که به آیات ما ایمان دارند؛ پس آن‌ها (در برابر
حق) تسلیم شدگان هستند. ﴿۸۱﴾ و هنگامی که فرمان (عذاب) بر
آن‌ها واقع شود (و حادثه قیامت نزدیک شود) جنبنده‌ای را از
زمین برای آن‌ها بیرون می‌آوریم که با آن‌ها سخن گوید، که
مردم به آیات ما یقین نمی‌آورند. ﴿۸۲﴾ و (به یاد آور) روزی را
که ما از هر امتی گروهی را از آنان که آیات ما را تکذیب
می‌کردند؛ محشور می‌کنیم، آنگاه آن‌ها (به صف) نگاه داشته
می‌شوند. ﴿۸۳﴾ تا هنگامی که (به سرزمین محشر) می‌آیند (الله)
می‌فرماید: «آیا مرا تکذیب کردید در حالی که به آن احاطه علمی
نداشتید، یا چه (کاری) بود که می‌کردید؟» ﴿۸۴﴾ و بخاطر
ستمی که کرده‌اند؛ فرمان (عذاب) بر آن‌ها واقع می‌شود، پس
آن‌ها هیچ سخنی نمی‌گویند. ﴿۸۵﴾ آیا ندیدند که ما شب را
برای آرامش آن‌ها قرار دادیم، و روز را روشنی بخش (قرار
دادیم) بی‌گمان در این (امور) نشانه‌های (روشنی) است برای
گروهی که ایمان می‌آورند. ﴿۸۶﴾ و (به یاد آور) روزی را که
در صور دمیده می‌شود، پس (تمام) کسانی که در آسمان‌ها و زمین
هستند وحشت کنند (و بترسند) جز کسی که الله بخواهد، و همگی
با خواری (و ذلت) به پیشگاه او (تعالی) بیایند. ﴿۸۷﴾ و کوه‌ها را
می‌بینی، (و) آن‌ها را جامد (و بی‌حرکت) پنداری، در حالی که
مانند حرکت ابرها در حرکت هستند (این) صنع (و آفرینش) الله
است که هر چیزی را محکم (و استوار) ساخته است، بی‌گمان او
از آنچه انجام می‌دهید؛ با خبر است. ﴿۸۸﴾

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُمْ مِّنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ ءَامِنُونَ ﴿٨٨﴾ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٩﴾ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ ؕ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ وَأَنْ أَتْلُوَ الْقُرْآنَ ؕ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ؕ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنْذِرِينَ ﴿٩١﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ ءَايَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٢﴾

هر کس که نیکی آورد، پس (پاداشی) بهتر از آن خواهد داشت، و آنان از وحشت آن روز در امان هستند. ﴿۸۹﴾ و هر کس که بدی آورد، پس چهره‌های‌شان در آتش نگونسار شود، (و به آن‌ها گفته می‌شود): آیا جزایی جز آنچه می‌کردید به شما داده می‌شود؟ ﴿۹۰﴾ (ای پیامبر! بگو): من فقط مأمورم که پروردگار این شهر (مکه) را عبادت کنم، همان کسی که این (شهر) را حرمت بخشید، و همه چیز از آن اوست، و من مأمورم که از مسلمانان باشم. ﴿۹۱﴾ و این که قرآن را تلاوت کنم، پس هر کس هدایت شود به نفع خود هدایت شده است، و هر کس که گمراه گردد؛ بگو: «من فقط از هشدار دهندگان هستم». ﴿۹۲﴾ و بگو: «حمد و ستایش مخصوص الله است، به زود آیاتش را به شما نشان می‌دهد، پس آن‌ها را خواهید شناخت، و پروردگار تو از آنچه انجام می‌دهید؛ غافل نیست. ﴿۹۳﴾

سورة القصص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسْمَ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَةُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ نَتْلُو عَلَيْكَ مِنْ نَّبَأِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ طَآئِفَةً مِّنْهُمْ يُدَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِ نِسَاءَهُمْ ؕ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٤﴾ وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُّوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ﴿٥﴾

سورة قصص

به نام الله بخشنده مهربان

طسم (طا، سین، میم) ﴿۱﴾ این آیات کتاب مبین است. ﴿۲﴾ از داستان موسی و فرعون به حق بر تو می‌خوانیم، برای گروهی که ایمان می‌آورند. ﴿۳﴾ بی‌گمان فرعون در زمین برتری جست و اهل آن را گروه گروه کرد، گروهی از آن‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، پسران‌شان را سر می‌برد و زنان‌شان را (برای خدمت) زنده نگه می‌داشت، بی‌تردید او از مفسدان بود. ﴿۴﴾ و می‌خواهیم بر کسانی که در زمین به استضعاف کشیده شده‌اند، منت گذاریم و آنان را پیشوایان سازیم، و آنان را وارثان (زمین) قرار دهیم. ﴿۵﴾

وَنُמَكِّنْ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَمَانَ
وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا تَحَدَّرُونَ ﴿٦﴾
وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خَفَتْ
عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِ وَلَا تَحْزَنِي ۖ إِنَّا
رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾
فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا
وَحَزَنًا ۖ إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَجُنُودَهُمَا
كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾ وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ
قَرْنُ عَيْنٍ لِّي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ
نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ وَأَصْبَحَ
فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَارِغًا ۖ إِن كَادَتْ لَتُبْدِيَ بِهِ
لَوْ لَا أَنَّ رَبَّنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ ۖ فَبَصَّرَتْ
بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾ وَحَرَّمْنَا
عَلَيْهِ الْمَرَاعِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ
أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصْحُونَ
﴿١٢﴾ فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَىٰ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ
وَلَنَعْلَمَنَّ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

و آن‌ها را در زمین تمکّن (و حکومت) دهیم و به فرعون
و هامان و لشکریان آن دو، از (دست) آن‌ها (= بنی
اسرائیل) آنچه را که از آن می‌ترسیدند، نشان دهیم^(۱).
﴿۶﴾ و به مادر موسی الهام کردیم که: «او را شیر بده،
پس هنگامی که بر او ترسیدی، او را به دریای (نیل)
بینداز، و نترس، و اندوهگین مشو، یقیناً ما او را به تو باز
می‌گردانیم و او را از پیامبران قرار می‌دهیم». ﴿۷﴾ پس
(هنگامی که مادر موسی او را به دریا افکند) خاندان
فرعون او را (از آب) بر گرفتند، تا سرانجام دشمن و مایه
اندوه‌شان شود، مسلماً فرعون و هامان و لشکریان‌شان
خطا کار بودند. ﴿۸﴾ و (آسیه) همسر فرعون گفت:
«(این کودک) نور چشم من و توست! او را نکشید، شاید
به ما سود بخشد، یا او را به فرزندی گیریم» و آنان (از
عاقبت آن) بی‌خبر بودند (و نمی‌فهمیدند). ﴿۹﴾ و قلب
مادر موسی (از همه چیز) تهی گشت، اگر دل او را (به
ایمان) محکم نکرده بودیم تا از باور دارندگان باشد،
نزدیک بود آن (راز) را فاش کند. ﴿۱۰﴾ و (مادر
موسی) به خواهر او گفت: «به دنبالش برو» پس
(خواهرش) او را از دور دید، در حالی که آن‌ها بی‌خبر
بودند. ﴿۱۱﴾ و (پستان) همه زنان شیرده را از پیش بر او
حرام کردیم، آنگاه (خواهرش) گفت: «آیا شما را به
خانواده‌ای راهنمایی کنم که او را برایتان نگه دارند در
حالی که آن‌ها خیر خواه او باشند؟!». ﴿۱۲﴾ پس او را به
مادرش باز گرداندیم تا چشمش روشن شود و غمگین
نباشد، و تا بداند که وعده الله حق است، و لیکن بیشتر
آن‌ها نمی‌دانند. ﴿۱۳﴾

۱- یعنی آن اندیشه‌ای که تخت فرعون و لشکر او به دست یک شخص
اسرائیلی نابود خواهد شد ما آن را به حقیقت در آوریم.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ ؕ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِنْ شِيعَتِهِۦ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِۦ ۚ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنَ شِيعَتِهِۦ عَلَى الَّذِي مِنَ عَدُوِّهِۦ فَوَكَرَهُ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۚ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ ۚ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَعَوِيُّ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّا أَن أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ يَمْوَسَىٰ أَرِيدُ أَنْ تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ ۚ إِن تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَمْوَسَىٰ ابْنَ الْاِمْلَاءِ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢٠﴾ فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۚ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾

و چون (موسی) به (مرحله بلوغ و) کمال قوت رسید و برومند شد، به او حکمت و علم دادیم، و این گونه نیکوکاران را پاداش می دهیم. ﴿۱۴﴾ او هنگامی به شهر وارد شد که اهل آن در غفلت بودند، ناگهان دو مرد را دید با هم نزاع (و جنگ) می کردند، یکی از آن‌ها از پیروان او بود، و دیگری از دشمنانش، پس آن که از پیروان او بود بر (علیه) کسی که از دشمنانش بود از وی یاری خواست. پس (موسی) به او مشیت (محکمی) زد و کارش را ساخت، (و مُرد، موسی) گفت: «این از عمل شیطان بود، بی گمان او دشمن گمراه کننده آشکاری است». ﴿۱۵﴾ (سپس) گفت: «پروردگارا! من به خود ستم کردم، پس مرا ببخش» آنگاه (الله) او را بخشید، بی تردید او آمرزنده مهربان است. ﴿۱۶﴾ گفت: «پروردگارا! به شکرانه نعمتی که بر من عطا کردی، پس هرگز پشتیبان مجرمان نخواهم بود». ﴿۱۷﴾ پس (موسی) در شهر ترسان، و چشم به راه حادثه (شب را) صبح نمود، که ناگهان (دید) همان کسی که دیروز از او یاری خواسته بود، او را فریاد می زند (و کمک می خواهد) موسی به او گفت: «بی گمان تو آشکارا (انسان ماجرا جو و) گمراه هستی». ﴿۱۸﴾ پس هنگامی که (موسی) خواست به کسی که دشمن هر دوی آن‌ها بود، حمله برد (و بزند، او فریاد زد و) گفت: «ای موسی! آیا می خواهی مرا بکشی همان گونه که دیروز کسی را کشتی؟! تو فقط می خواهی در زمین جباری باشی، و نمی خواهی که از مصلحان باشی!». ﴿۱۹﴾ (در این هنگام) مردی از دورترین نقطه شهر شتابان آمد (و گفت: «ای موسی! همانا بزرگان (و اشراف قوم) درباره تو مشورت می کنند؛ تا تو را بکشند، پس بی درنگ (از شهر) بیرون شو، بی تردید من از خیر خواهان تو هستم» ﴿۲۰﴾ پس ترسان و چشم به راه حادثه، از شهر بیرون شد، گفت: «پروردگارا! مرا از قوم ستمکار نجات بده». ﴿۲۱﴾

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تَلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَنْ
يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ
وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةٌ مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ
دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا
نَسْقِي حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاءُ وَأُبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾
فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا
أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا
تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ
لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ
عَلَيْهِ الْقِصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَأْتِبِ اسْتَعْجَرُهُ
إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَعَجَرْتُ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ﴿٢٦﴾ قَالَ
إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَي هَاتَيْنِ عَلَى أَنْ
تَأْجُرَنِي ثَمَنِي حِجَجٍ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ
عِنْدِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي
إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي
وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ
وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

و هنگامی که به (جانب شهر) مدین رو آورد؛ گفت: «امید
است پروردگارم مرا به راه راست هدایت کند». ﴿۲۲﴾ و
چون به (چاه) آب مدین رسید، بر آن (چاه) گروهی از مردم
را دید که (چهارپایان خود را) آب می‌دهند، و در کنار آنان
دو زن را دید که (گوسفندان خود را) باز می‌دارند (و به چاه
نزدیک نمی‌شوند، موسی) گفت: «کار شما چیست؟ (چرا
گوسفندان خود را آب نمی‌دهید؟! گفتند: «ما (آنها را) آب
نمی‌دهیم تا چوپان‌ها باز گردند (و بروند) و پدر ما پیر
کهن سال است (و توانایی این کار را ندارد)». ﴿۲۳﴾ پس
(موسی) برای گوسفندان آن دو آب داد، سپس رو به سایه
آورد، آنگاه گفت: «پروردگارا! من هر خیری که بر من
بفرستی نیازمند هستم». ﴿۲۴﴾ آنگاه یکی از آن دو (زن) در
حالی که با نهایت حیا گام بر می‌داشت، نزد او آمد،
گفت: «همانا پدرم تو را دعوت می‌کند؛ تا مزد آب دادن
(گوسفندان) را که برای ما انجام دادی، به تو بدهد» پس
چون (موسی) به نزد او آمد و داستان (سرگذشت خود) را بر
او حکایت کرد، گفت: «تترس، از گروه ستمکاران نجات
یافتی». ﴿۲۵﴾ یکی از آن دو (دختر) گفت: «پدرجان! او را
اجیر کن، بی‌تردید بهترین کسی را که می‌توانی اجیر کنی،
کسی است که نیرومند امین باشد (و او چنین است)». ﴿۲۶﴾
(شعیب) گفت: «من می‌خواهم یکی از این دو دختر را به
ازدواج تو در بیاورم به شرطی که هشت سال برای من کار
کنی، و اگر (آن را) تا ده سال تمام کنی، پس (لطف و)
محبتی از سوی توست، من نمی‌خواهم بر تو سختگیری کنم،
اگر الله بخواهد مرا از صالحان خواهی یافت. ﴿۲۷﴾ (موسی)
گفت: «این (قرار داد) میان من و تو باشد که هر کدام از این
دو مدت را انجام دادم بر من ستمی نخواهد بود، و الله بر
آنچه می‌گوییم گواه است». ﴿۲۸﴾

﴿ فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ ۚ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴾ ﴿ ٢٩ ﴾ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَظِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبْرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَمْوِسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿ ٣٠ ﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَءَاهَا تهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمْوِسَى أَقْبَلَ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْأَمِينِينَ ﴿ ٣١ ﴾ أَسْلُكَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخَرُّجَ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ۚ وَأَضْمَمَ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ ۚ فَذَنبَكَ بُرْهَنَانِ مِنَ رَبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿ ٣٢ ﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿ ٣٣ ﴾ وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي ۚ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿ ٣٤ ﴾ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَجَعَلْنَا لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِعَايَتِنَا أَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ ﴿ ٣٥ ﴾

پس هنگامی که موسی (آن) مدت (معین) را به پایان رسانید، و همراه خانواده اش حرکت کرد، از سوی (کوه) طور آتشی دید؛ به خانواده اش گفت: «درنگ کنید، همانا من آتشی دیدم، شاید خبری از آن برای شما بیاورم، یا شعله از آتش (بیاورم) تا شما (با آن) گرم شوید». ﴿ ۲۹ ﴾ پس هنگامی که به (نزدیکی) آن رسید، از کرانه راست وادی در جایگاه پر برکت، از (میان) یک درخت ندا داده شد که «ای موسی! یقیناً من الله، پروردگار جهانیانم». ﴿ ۳۰ ﴾ و اینکه عصایت را بیفکن - پس چون آن را دید که (با سرعت) می جنبد گویی که آن ماری است، (ترسید و) به عقب برگشت و پشت سر خود را نگاه نکرد - (الله فرمود:) «ای موسی! پیش آی، و نترس، بی گمان تو از ایمنان هستی». ﴿ ۳۱ ﴾ دست را در گریبان خود فرو کن، که سفید (و درخشنده) بی عیب بیرون بیاید، و بازویت را (برای حذر) از ترس به سوی خود (بیار و) جمع کن، پس این دو (معجزه عصا و ید بیضا) دو برهان (روشن) از پروردگارت به سوی فرعون و اشراف (قوم) اوست، بی گمان آن ها گروهی فاسق هستند». ﴿ ۳۲ ﴾ (موسی) گفت: «پروردگارا! همانا من یک تن از آن ها را کشته ام، پس می ترسم که مرا بکشند». ﴿ ۳۳ ﴾ و برادرم هارون زبانش از من فصیح تر است، پس او را همراه من بفرست تا یاورم باشد و مرا تصدیق کند، زیرا که می ترسم مرا تکذیب کنند». ﴿ ۳۴ ﴾ (الله) فرمود: «به زودی بازوی تو را با برادرت قوی (و نیرومند) خواهیم کرد، و برای شما سلطه و برتری قرار می دهیم، پس به سبب آیات ما، بر شما دست نیابند، و شما دو نفر و کسی که از شما پیروی کند؛ پیروزد». ﴿ ۳۵ ﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا يَبْتَغِي قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرٍ وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَن جَاءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ عِنْدِهِ ۖ وَمَن تَكُونُ لَهُ عَقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَتَأَيَّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَهِ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَهْمَمُنْ عَلَى الطِّينِ فَأَجْعَلْ لِي صَرْحًا لَّعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٣٨﴾ وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُم إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ ۖ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ ۖ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً ۖ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ مِن بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

پس هنگامی که موسی با آیات روشن ما به سوی آنها آمد، گفتند: «این (چیزی) جز سحر ساختگی نیست، و ما چنین چیزی را در نیاکان پیشینیان خود نشنیده ایم.» ﴿۳۶﴾ و موسی گفت: «پروردگار من از (حال) کسی که هدایت را از نزد او آورده، و کسی که سرانجام سرای (دیگر) از آن اوست، داناتر است، بی گمان ستمکاران رستگار نخواهند شد»^(۱). ﴿۳۷﴾ و فرعون گفت: «ای بزرگان! من معبودی جز خودم برای شما نمی شناسم، پس ای هامان! برایم آتشی بر گل بیفروز (و آجر بپز) آنگاه برایم برج بلندی بساز، شاید که از الله موسی با خبر شوم، و هرچند من گمان می کنم که او از دروغ گویان است.» ﴿۳۸﴾ و او (= فرعون) و لشکریانش به ناحق در زمین سرکشی کردند، و پنداشتند که آنها به سوی ما باز گردانده نمی شوند. ﴿۳۹﴾ پس (ما) او و لشکریانش را فرو گرفتیم، آنگاه در دریا انداختیم، پس بنگر عاقبت ستمکاران چگونه بود؟! ﴿۴۰﴾ و آنها را پیشوایانی قرار دادیم که به سوی آتش (دوزخ) دعوت می کنند، و روز قیامت یاری نخواهند شد. ﴿۴۱﴾ در این دنیا لعنتی به دنبال آنان روانه کردیم؛ و روز قیامت از زشت رویانند. ﴿۴۲﴾ و به راستی بعد از آنکه امت های پیشین را هلاک نمودیم؛ به موسی کتاب (تورات) دادیم که برای مردم بصیرت و هدایت و رحمت باشد، شاید پند گیرند. ﴿۴۳﴾

۱- مراد از «ظالم» مشرک و کافر است. چرا که ظلم یعنی گذاشتن چیزی در جای غیر مختص به خود، و مشرک چون که کسانی را در مقام الوهیت قرار می دهند که لایق آن نیستند، ظلم شمرده می شوند و همچنین کافر چون که از حقیقت مقام پروردگار کاملاً جاهل و ناآشنا می باشند ظالم شمرده شده اند. لذا آنها از همه ظالم ترند و به رستگاری روز آخرت نخواهند رسید و نیز از این آیه روشن می گردد که اصل رستگاری، رستگاری در روز آخرت است نه رستگاری در مال و ثروت دنیوی، لذا چنین رستگاری موقت به کافر و مشرک در دنیا داده می شود.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ
وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا
قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي
أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا
مُرْسِلِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا
وَلَكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِّنْ
نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْلَا أَن
تُصِيبَهُمْ مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا
لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِّنْ
عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ
أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ قَالُوا
سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَفْرٍ لَّكِنَّا
فَاتُّوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ
إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا
لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ
مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٩﴾

و تو (ای پیامبر!) در ناحیه غربی نبودی، هنگامی که فرمان
(نبوت) را به موسی دادیم و تو از حاضران نبودی.
﴿۴۴﴾ و لیکن (ما) نسل‌هایی آفریدیم که عمر دراز
یافتند، و تو در میان اهل مدین اقامت نداشتی که آیات ما
را بر آن‌ها بخوانی، و لیکن ما بودیم که (پیامبرانی)
می‌فرستادیم. ﴿۴۵﴾ و تو در کنار طور نبودی آنگاه که
ندا دادیم، ولی این (و حی) رحمتی از جانب
پروردگارت است؛ تا گروهی را بیم دهی که پیش از تو
بیم‌دهنده برای آن‌ها نیامده بود، شاید که آن‌ها پند
گیرند. ﴿۴۶﴾ و اگر آن نبود که به (سبب) اعمالی که
مرتکب شده‌اند؛ مصیبتی به آن‌ها برسد، آنگاه
بگویند: «پروردگارا! چرا به سوی ما پیامبری نفرستادی تا
از آیات تو پیروی کنیم و از مؤمنان باشیم؟». ﴿۴۷﴾ پس
هنگامی که حق از نزد ما برای آن‌ها آمد، گفتند: «چرا (به
این پیامبر) مانند آنچه به موسی داده شد، داده نشده
است؟! آیا به آنچه پیش از این به موسی داده شد، کفر
نورزیدند؟ گفتند: «این دو (قرآن و تورات) جادوی تأیید
کننده یکدیگرند» و گفتند: «همانا ما به هر کدام
(از آن‌ها) کافریم». ﴿۴۸﴾ بگو: «اگر راست می‌گویید،
پس کتابی هدایت‌کننده‌تر از این دو (کتاب) از نزد الله
بیاورید، تا من از آن پیروی کنم». ﴿۴۹﴾ پس اگر (این
سخن) تو را نپذیرفتند، بدان که آن‌ها فقط از هوس‌های
خود پیروی می‌کنند، و گمراه‌تر از آن کس که هوای
نفس خویش را بدون (هیچ) هدایتی از (سوی) الله پیروی
می‌کند؛ کیست؟! بی‌گمان الله گروه ستمکاران را
هدایت نمی‌کند. ﴿۵۰﴾

﴿ وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴾
 الَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمْ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ
 ﴿ وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوا ءَاْمَنَّا بِهِ ءِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ
 رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴾ اُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ
 أَجْرُهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ
 السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿ وَإِذَا
 سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا اَعْمَلُنَا وَلَكُمْ
 اَعْمَلُكُمْ سَلَمٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَنَّةَ ﴿ اِنَّكَ
 لَا تَهْدِي مَنْ اَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
 وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴾ وَقَالُوا اِنْ نَتَّبِعِ
 اَهْدَىٰ مَعَكَ نَتَّخِطُّفَ مِنْ اَرْضِنَا اَوْ لَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ
 حَرَمًا ءَامِنًا تَحْبِيْ اِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا مِّنْ
 لَّدُنَّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿ وَكَمْ
 اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِيشَتَهَا ۖ فَتِلْكَ
 مَسْكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ اِلَّا قَلِيْلًا ۖ وَكُنَّا
 خُنُ الْوَارِثِينَ ﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ
 حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِيْ اُمِّهَا رَسُوْلًا يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ ءَايَاتِنَا ۚ وَمَا
 كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ اِلَّا وَاَهْلُهَا ظَالِمُوْنَ ﴿

و به راستی (ما این) سخن را یکی پس از دیگری برای آن‌ها
 آوردیم؛ شاید متذکر شوند. ﴿۵۱﴾ کسانی که پیش از این
 (قرآن) به آنان کتاب (آسمانی) داده‌ایم؛ به آن ایمان
 می‌آورند. ﴿۵۲﴾ و چون (قرآن) بر آن‌ها خوانده شود،
 گویند: «به آن ایمان آوردیم، بی‌تردید، این حق از سوی
 پروردگار ما است، همانا ما پیش از (نزول) آن هم مسلمان
 بودیم». ﴿۵۳﴾ اینان (کسانی اند که) به (سبب) صبری که
 کرده‌اند، پاداش‌شان دوبار (به آنان) داده می‌شود، و (این‌ها)
 با نیکی‌ها بدی‌ها را دفع می‌کنند، و از آنچه به آن‌ها روزی
 داده‌ایم؛ انفاق می‌کنند. ﴿۵۴﴾ و هنگامی که سخن لغو (و
 بیهوده) بشنوند، از آن روی می‌گردانند و گویند: «اعمال ما از
 آن ماست، و اعمال شما از آن شما، سلام بر شما ما خواستار
 جاهلان نیستیم». ﴿۵۵﴾ (ای پیامبر!) بی‌تردید تو هر کس را
 دوست داری نمی‌توانی هدایت کنی، ولی الله هر کس را
 بخواهد هدایت می‌کند، و او به هدایت شدگان آگاه‌تر است.
 ﴿۵۶﴾ و (مشرکان) گفتند: «اگر به همراه تو از هدایت
 پیروی کنیم، ما را از سرزمین مان می‌ربایند» آیا ما (آن‌ها را)
 در حرم امنی جای‌شان ندادیم، که ثمرات (و فرآورده‌های)
 هر چیزی (از هر سو) به سوی آن آورده می‌شود، (این) رزقی
 است از جانب ما، و لیکن بیشتر آن‌ها نمی‌دانند. ﴿۵۷﴾ و چه
 بسیار از قریه‌ها (و آبادی‌ها) بی‌را که بر اثر فزونی نعمت،
 مست و مغرور شده بودند؛ هلاک کردیم، پس این خانه‌های
 (ویران شده‌ای) آن‌هاست، که بعد از آن‌ها جز اندکی
 (کسی) در آن‌ها سکونت نکرد، و ما وارث آن‌ها بودیم.
 ﴿۵۸﴾ و پروردگار تو هرگز نابود کننده‌ای قریه‌ها (و
 آبادی‌ها) نبود، تا اینکه در کانون آن‌ها پیامبری بفرستد، که
 آیات ما را بر آن‌ها بخواند، و ما هرگز قریه‌ها (و آبادی‌ها) را
 هلاک نکردیم؛ مگر آن که اهالی آن ستمکار بودند. ﴿۵۹﴾

وَمَا أُوْتِيتُمْ مِّن شَيْءٍ فَمَتَّعُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنٰهُا
وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَأَبْقٰى ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٦٠﴾ اَفَمَن
وَعَدَنّٰهُ وَعَدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيْهِ كَمَن مَّتَّعْنٰهُ مَتَّعٍ
اَلْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِيْنَ
﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآئِيَ الَّذِيْنَ
كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذِيْنَ حَقَّ عَلَيْهِمُ
اَلْقَوْلُ رَبَّنَا هٰؤُلَآءِ الَّذِيْنَ اَعْوَيْنَا اَعْوَيْنٰهُمْ كَمَا
عَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا اِلَيْكَ ؕ مَا كَاْنُوْا اِيَّانَا يَعْبُدُوْنَ ﴿٦٣﴾
وَقِيْلَ اَدْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوْا لَهُمْ
وَرَاَوْا الْعَذَابَ ؕ لَوْ اَنَّهُمْ كَانُوْا يَّهْتَدُوْنَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ
يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ مَاذَا اَحْبَبْتُمْ اَلْمُرْسَلِيْنَ ﴿٦٥﴾
فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ اَلْاَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُوْنَ
﴿٦٦﴾ فَاَمَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صٰلِحًا فَعَسٰى اَنْ
يَكُوْنَ مِنَ الْمُفْلِحِيْنَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ تَخْلُقُ مَا
يَشَآءُ وَيَخْتَارُ ؕ مَا كَانَ لَهُمُ الْحِيْرَةُ سُبْحٰنَ اللّٰهِ
وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ
صُدُوْرُهُمْ وَمَا يُعْلَنُوْنَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِى الْاَوَّلِ وَالْآخِرَةِ ؕ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ
تَرْجَعُوْنَ ﴿٧٠﴾

و آنچه به شما داده شده، متاع زندگی دنیا و زینت آن است، و آنچه نزد الله است، بهتر و پایدار تر است، آیا نمی‌اندیشید؟! ﴿۶۰﴾ آیا کسی که به او وعده نیک داده‌ایم، پس او به آن (وعده) خواهد رسید، همانند کسی است که او را از متاع زندگی دنیا بهرمند ساخته‌ایم، سپس روز قیامت از احضار شدگان (در عذاب) خواهد بود؟ ﴿۶۱﴾ و روزی که (الله) آنان را ندا دهد، آنگاه فرماید: «کجا هستید، شریکانی که برای من می‌پنداشتید؟! ﴿۶۲﴾ کسانی (از معبودان) که فرمان (عذاب) بر آنان تحقیق یافته است. می‌گویند: «پروردگارا! این‌ها (=عابدان) کسانی اند که گمراه‌شان کردیم؛ (آری) آن‌ها را گمراه کردیم، همان گونه که (خودمان) گمراه شدیم، از آن‌ها به سوی تو بیزاری می‌جویم، آن‌ها (در حقیقت) ما را نمی‌پرستیدند (بلکه آن‌ها شیطان را پرستش می‌کردند)» ﴿۶۳﴾ و (به عابدان) گفته می‌شود: «معبودهای تان را (که شریک الله می‌پنداشتید) بخوانید (تا شما را یاری کنند)» پس آن‌ها را می‌خوانند، ولی جوابی به ایشان نمی‌دهند، و عذاب (الهی) را (با چشم خود) ببینید، (و آرزو کنند) که ای کاش هدایت یافته بودند. ﴿۶۴﴾ و روزی که (الله) آنان را ندا دهد، آنگاه فرماید: «پیامبران را چه پاسخی دادید؟! ﴿۶۵﴾ در آن روز همه‌ای خبرها (و حجت‌ها) بر آن‌ها پوشیده ماند، (و همه چیز را فراموش کنند) پس آنان از یکدیگر نپرسند. ﴿۶۶﴾ اما کسی که توبه کرد و ایمان آورد و عمل شایسته انجام داد، پس امید است که از رستگاران باشد. ﴿۶۷﴾ و پروردگار تو هر چه بخواهد می‌آفریند، و (هر چه بخواهد) بر می‌گزیند، آنان را (هیچ) اختیاری نیست، الله منزله و برتر است از آنچه شریک او قرار می‌دهند. ﴿۶۸﴾ و پروردگار تو می‌داند آنچه را که سینه‌های آنان پنهان می‌دارد، و آنچه را آشکار می‌کنند. ﴿۶۹﴾ و او ذاتی است که هیچ معبودی (به حق) جز او نیست، ستایش در دنیا و آخرت برای اوست، و حکم (و فرمانروایی) از آن اوست، و (همه‌ی شما) به سوی او باز گردانده می‌شوید. ﴿۷۰﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَاءٍ أَوْ لَئِنْ تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بَلِيلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَوْ لَئِنْ تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَنَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ * إِنَّ قُرُونًا كَانَتْ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُتُوبِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

(ای پیامبر!) بگو: «به من خبر دهید اگر الله شب را تا روز قیامت بر شما پایدار سازد، کیست معبودی جز الله که برای شما روشنی آورد؟! آیا نمی شنوید؟!». ﴿٧١﴾ بگو: «به من خبر دهید اگر الله روز را تا روز قیامت بر شما پایدار گرداند، کیست معبودی جز الله که برای شما شبی آورد که در آن آرام بگیرید؟! آیا نمی بینید؟!». ﴿٧٢﴾ و از رحمت خویش شب و روز را برای شما قرار داد، تا در آن (= شب) آرام بگیرید، و تا (در روز) از فضل او (روزی) بجوید، و شاید سپاس گزارید. ﴿٧٣﴾ و روزی که (الله) آنان را ندا دهد، آنگاه فرماید: «کجا هستید، شریکانی را که برای من می پنداشتید؟!». ﴿٧٤﴾ و از هر امتی گواهی بر می گیریم، آنگاه می گویم: «دلیل خود را بیاورید» آنگاه بدانند که حق از آن الله است، و (تمام) آنچه را افترا می بستند از (نظر) آنان ناپدید شود (و تباه گردد). ﴿٧٥﴾ بی گمان قارون از قوم موسی بود، پس بر آن ها ستم کرد، آنقدر از گنج ها به او داده بودیم که حمل کلیدهایش بر گروهی زورمند دشوار (و سنگین) بود. هنگامی که قومش به او گفت: «(به خاطر مالت این همه مغرورانه) شادی نکن، همانا الله شادی کنندگان (مغرور) را دوست ندارد. ﴿٧٦﴾ و در آنچه الله به تو داده، سرای آخرت را بجوی و بهرات را از دنیا فراموش نکن^(۱)، و همان گونه که الله به تو نیکی کرده است؛ نیکی کن، و هرگز در زمین در پی فساد مباش، بی گمان الله مفسدان را دوست ندارد» ﴿٧٧﴾

۱- یعنی در مباحات دنیا نیز اسراف و ولخرجی نکن. مباحات دنیا مانند خوردن، نوشیدن، لباس، خانه، ازدواج و غیره. مطلب اینست که همچنانکه بایستی حق پروردگار ادا کرد نیز باید حق بدن خود و زن و بچه و مهمان ها و غیره را ادا کرد. یعنی باید حق هر حق داری را به جای آورد.

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۚ أَوَلَمْ يَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا ۚ وَلَا يُسْأَلُ عَن ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ۚ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَلِيتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قُرُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِّمَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ ﴿٨١﴾ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَكَافُ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ ۚ لَوْلَا أَن مِّنَ اللَّهِ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بَنَاهُ وَيَكَانَهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۚ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾ مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَمَن جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا تُجْزَىٰ الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

(قارون) گفت: «تنها به سبب دانشی که نزد من است آن (مال و ثروت) به من داده شده است» آیا او نمی‌دانست که الله پیش از او اقوامی را هلاک کرد که از او نیرومندتر و ثروتمندتر بودند؟! و مجرمان از گناهان‌شان پرسیده نمی‌شوند. ﴿۷۸﴾ پس (روزی قارون) با آرایش و زینت خویش بر قومش بیرون آمد، کسانی که خواهان زندگی دنیا بودند، گفتند: «ای کاش همانند آنچه به قارون داده شده است؛ ما نیز داشتیم، به راستی که او از بهره عظیمی برخوردار است». ﴿۷۹﴾ و کسانی که دانش به آن‌ها داده شده بود، گفتند: «وای بر شما! ثواب الله برای کسی که ایمان آورد و کار شایسته انجام دهد بهتر است، و آن (سخن را کسانی) جز صابران نمی‌پذیرند» ﴿۸۰﴾ پس او و خانه‌اش را در زمین فرو بردیم، و هیچ گروهی نداشت که او را در برابر (عذاب) الله یاری کنند، و خود (نیز) نمی‌توانست خویش را یاری کند^(۱). ﴿۸۱﴾ و کسانی که دیروز آرزو می‌کردند به جای او باشند، می‌گفتند: «وای بر ما! گویی الله روزی را برای هر کس از بندگان که بخواهد فراخ می‌گرداند، و (یا) تنگ می‌گیرد، اگر الله بر ما منت نهاده بود، بی‌تردید ما را (نیز به قعر زمین) فرو می‌برد، ای وای! گویی کافران هرگز رستگار نمی‌شوند. ﴿۸۲﴾ (آری) این سرای آخرت را (فقط) برای کسانی قرار می‌دهیم که نه خواهان برتری جویی هستند و نه خواهان فساد، و سرانجام نیک برای پرهیزگاران است. ﴿۸۳﴾ کسی که نیکی آورد، پس برای او پاداش بهتر از آن است، و کسی که بدی آورد، پس کسانی که بدی‌ها انجام دادند، جز (به اندازه) آنچه می‌کردند، مجازات نخواهند داشت. ﴿۸۴﴾

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدُكَ إِلَىٰ مَعَادٍ
 قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ
 ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا
 رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَافِرِينَ ۚ وَلَا
 يَصُدُّكَ عَنْ ءَايَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ ۖ وَادْعُ
 إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۚ ﴿٨٦﴾ وَلَا تَدْعُ
 مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا
 وَجْهَهُ ۚ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٧﴾

بی تردید کسی که قرآن را بر تو فرض (و نازل) کرد، قطعاً تو را به جایگاهت (= مکه) باز می گرداند. بگو: «پروردگار من بهتر می داند چه کسی هدایت آورده، و چه کسی در گمراهی آشکار است». ﴿۸۵﴾ و تو امید نداشتی که کتاب (آسمانی) بر تو القا شود، جز این که رحمت پروردگارت بود، پس هرگز پشتیبان کافران مباش. ﴿۸۶﴾ و هرگز (کافران) تو را از آیات الله، بعد از آن که بر تو نازل شد، باز ندارند، و به سوی پروردگارت دعوت کن، و هرگز از مشرکان مباش. ﴿۸۷﴾ و معبود دیگری با الله مخوان، هیچ معبودی (به حق) جز او نیست، همه چیز جز روی (= ذات) او نابود می شود، فرمانروایی (تنها) از آن اوست، و (همه) به سوی او باز گردانده می شوید. ﴿۸۸﴾

سورة العنكبوت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ﴿١﴾ أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا
 وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
 فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ
 ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ
 يَسْبِقُونَا ۚ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَنْ كَانَ يَرْجُوا
 لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
 ﴿٥﴾ وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ
 لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

به نام الله بخشنده مهربان

الم (الف. لام. میم). ﴿۱﴾ آیا مردم پنداشتند که چون بگویند: «ایمان آوردیم» (به حال خود) رها می شوند، و آنان آزمایش نمی شوند؟! ﴿۲﴾ و به راستی کسانی را که پیش از آن ها بودند؛ آزمودیم، پس البته الله کسانی را که راست گفتند معلوم می دارد، و دروغگویان را (نیز) معلوم خواهد داشت. ﴿۳﴾ آیا کسانی که اعمال بد انجام می دهند؛ گمان کردند که از ما پیشی می گیرند؟ چه بد داوری می کنند! ﴿۴﴾ کسی که به دیدار الله امید دارد، پس به راستی که عده الله خواهد آمد، و او شنوای داناست. ﴿۵﴾ کسی که (در راه الله) جهاد کند، تنها برای (نفع) خودش جهاد می کند، بی گمان الله از (همه) جهانیان بی نیاز است. ﴿۶﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ إِلَىٰ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ﴿٩﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِن جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولَنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ۖ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ﴿١١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطِيئَتَكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِّنْ خَطِيئَتِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ ۖ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَاهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ ۖ وَلَيَسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ ۖ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾

و کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، قطعاً گناهان‌شان را از آنان می‌زداییم، و آنان را به بهترین اعمالی که انجام می‌داند، پاداش می‌دهیم. ﴿۷﴾ و انسان را به نیک رفتاری (نسبت) به پدر و مادرش سفارش کردیم، و اگر آن دو (مشرک باشند و) تلاش کنند که تو چیزی را که به آن علم نداری شریک من قرار دهی، پس از آنان اطاعت نکن، بازگشت شما به سوی من است، آنگاه شما را به آنچه انجام می‌دادید؛ آگاه خواهم کرد. ﴿۸﴾ و کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، هر آینه آن‌ها را در (زمره) صالحان در می‌آوریم. ﴿۹﴾ و از مردم کسانی هستند که می‌گویند: «به الله ایمان آورده‌ایم» پس هنگامی که در راه الله آزار ببیند، آزار (و اذیت) مردم را همچون عذاب الله بشمار می‌آورد، و اگر پیروزی از سوی پروردگارت (برای شما) بیاید؛ حتماً می‌گویند: «به راستی که ما (نیز) با شما بودیم» آیا الله به آنچه در سینه‌های جهانیان است؛ داناتر نیست؟! ﴿۱۰﴾ و مسلماً الله کسانی را که ایمان آوردند معلوم می‌دارد، و یقیناً منافقان را (نیز) معلوم خواهد داشت. ﴿۱۱﴾ و کسانی که کافر شدند به کسانی که ایمان آوردند؛ گفتند: «از راه ما پیروی کنید، و البته ما (بار) گناهان‌تان را بر می‌داریم». و آن‌ها هرگز چیزی از گناهان ایشان را بر نخواهند داشت، بی‌گمان آن‌ها دروغگو هستند. ﴿۱۲﴾ و البته بارهای سنگین (گناهان) خویش را بر می‌دارند، و (همچنین) بارهای دیگری را با بارهای سنگین خود بر می‌دارند، و روز قیامت یقیناً از آنچه افترا می‌بستند پرسیده خواهند شد. ﴿۱۳﴾ و به راستی که (ما) نوح را به سوی قومش فرستادیم، پس او در میان آنان هزار سال به جز پنجاه سال (= نهصد و پنجاه سال) درنگ کرد، آنگاه طوفان (و سیلاب) آنان را فرو گرفت در حالی که ستمکار بودند.

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَبَ السَّفِينَةَ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً
 لِلْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾ وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَعْبُدُوا
 اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ۖ ذَالِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ
 تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ
 أَشْئًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا ۚ إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ
 مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِندَ
 اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ ۚ إِلَيْهِ
 تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَإِن تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ
 مِّن قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا أَلْبَلُغُ الْمُبِينُ
 ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ
 يُعِيدُهُ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ سِيرُوا
 فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ
 يُنْشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
 ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَن يَشَاءُ ۚ وَإِلَيْهِ
 تُقْلَبُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ
 وَلَا فِي السَّمَاءِ ۚ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ
 وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ
 وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ يَئِسُوا مِن رَّحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ هُم
 عَذَابُ الْإِلِيمِ ﴿٢٣﴾

آنگاه او و سرنشینان کشتی را نجات دادیم، و آن
 (کشتی) را نشانه (عبرتی) برای جهانیان قرار دادیم.
 ﴿۱۵﴾ و ابراهیم را (نیز فرستادیم)، هنگامی که به قومش
 گفت: «الله را پرستید و از او بترسید، که اگر بدانید این
 برای شما بهتر است. ﴿۱۶﴾ شما به جای الله فقط بت‌های
 (از سنگ و چوب) را می‌پرستید، و دروغی (بزرگ) به
 هم می‌بافید، بی‌گمان کسانی را که به جای الله
 می‌پرستید، مالک هیچ رزقی برای شما نیستند، پس
 روزی را تنها (از) نزد الله طلب کنید، و او را پرستید، و
 شکر او را بجای آورید، که به سوی او باز گردانیده
 می‌شوید. ﴿۱۷﴾ و اگر شما تکذیب کنید (عجیب
 نیست) به راستی که امت‌هایی پیش از شما نیز تکذیب
 کردند، و بر (عهده) پیامبر (الله) چیزی جز تبلیغ آشکار
 نیست. ﴿۱۸﴾ آیا ندیدند که الله چگونه آفرینش را
 آغاز می‌کند، سپس باز می‌گرداند؟! بی‌تردید این (کار)
 بر الله آسان است. ﴿۱۹﴾ (ای پیامبر!) بگو: «در زمین
 بگردید؛ آنگاه بنگرید (الله) چگونه آفرینش را آغاز
 کرد، سپس الله (به همین گونه) پیدایش باز پسین را پدید
 می‌آورد، بی‌گمان الله بر هر چیز تواناست. ﴿۲۰﴾ هر
 کس را بخواهد عذاب می‌کند، و هر کس را بخواهد
 مورد رحمت قرار می‌دهد، و (شما) به سوی او باز
 گردانیده می‌شوید. ﴿۲۱﴾ و شما هرگز نمی‌توانید ما را
 در زمین و نه در آسمان به ستوه آورید (و از عقوبت ما
 فرار کنید) و برای شما جز الله هیچ کار ساز و یآوری
 نیست. ﴿۲۲﴾ و کسانی که به آیات الله و دیدار او کافر
 شدند، اینانند که از رحمت من نا امید هستند، و آنان
 برایشان عذاب دردناکی است. ﴿۲۳﴾

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾ وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَنًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٢٥﴾ * فَاَمَّا لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُم لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ أَبِئْكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقَاطِعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيَكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَتَيْنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾

آنگاه جواب قوم او (= ابراهیم) جز این نبود که گفتند: «او را بکشید، یا او را بسوزانید» پس الله او را از آتش نجات داد، بی گمان در این (ماجرا) نشانه‌هایی است برای گروهی که ایمان می‌آورند. ﴿۲۴﴾ و (ابراهیم) گفت: «شما غیر از الله بت‌هایی را برای خود برگزیده‌اید که مایه دوستی و محبت میان شما در زندگی دنیا باشد، سپس روز قیامت برخی از شما برخی (دیگر) را انکار می‌کند، و برخی از شما برخی (دیگر) را لعنت می‌کند، و جایگاه شما آتش است، و هیچ یابوری برای شما نخواهد بود. ﴿۲۵﴾ پس لوط به او (= ابراهیم) ایمان آورد، و (ابراهیم) گفت: «من به سوی پروردگارم هجرت می‌کنم، بی گمان او پیروزمند حکیم است» ﴿۲۶﴾ و اسحاق و یعقوب را به او بخشیدیم، و در فرزندانش نبوت و کتاب (آسمانی) قرار دادیم، و پاداش او را در دنیا دادیم، و بی تردید او در آخرت از صالحان است. ﴿۲۷﴾ و لوط را (فرستادیم) هنگامی که به قومش گفت: «بی گمان شما (عمل) بسیار زشتی انجام می‌دهید، که هیچ کس از جهانیان پیش از شما آن را انجام نداده است! ﴿۲۸﴾ آیا شما (برای کامجویی) به سراغ مردان می‌روید، و راه را قطع می‌کنید، و در محافل خود اعمال نا پسند انجام می‌دهید؟!» پس جواب قومش جز این نبود که گفتند: «اگر از راستگویانی عذاب الله را برای ما بیاور». ﴿۲۹﴾ (لوط) گفت: «پروردگارا! مرا بر قوم مفسدان یاری فرما». ﴿۳۰﴾

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ ۖ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ إِنِّ فِيهَا لُوطًا ۖ قَالُوا خَبِّرُنَا ۖ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنَنْجِيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرًا تَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَيْبِ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِـَٔءِلَهُمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ ۖ إِنَّا مُنْجُوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا أَمْرًا تَك كَانَتْ مِنَ الْغَيْبِ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَى أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَنْقُومِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٣٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثِيمِينَ ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودًا وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِّن مَّسْكِنِهِمْ ۖ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلُهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٣٨﴾

و هنگامی که فرستادگان ما ابراهیم را بشارت (تولد فرزند) آوردند، گفتند: «به راستی ما اهل این قریه (سدوم) را هلاک خواهیم کرد، بی شک اهل آن ستمکار بودند». ﴿۳۱﴾ (ابراهیم) گفت: «همانا لوط در آنجاست!» (فرشتگان) گفتند: «ما به هر کس که در آنجاست داناتریم، یقیناً او و خانواده اش را نجات می دهیم، جز همسرش که از بازماندگان خواهد بود». ﴿۳۲﴾ و چون فرستادگان ما نزد لوط آمدند، از (دیدن) آن ها اندوهگین، و به خاطر آن ها دل تنگ شد، و (فرشتگان) گفتند: «نترس، و غمگین مباش، بی گمان ما تو و خانواده ات را نجات خواهیم داد؛ جز همسرت که از بازماندگان خواهد بود». ﴿۳۳﴾ همانا ما بر اهل این قریه به (خاطر) آن که نافرمانی (و گناه) می کردند، عذابی از آسمان فرو خواهیم ریخت». ﴿۳۴﴾ و به راستی از آن (قریه) نشانه (و عبرت) روشنی برای گروهی که خرد می ورزند؛ باقی گذاشتیم. ﴿۳۵﴾ و به سوی مدین برادرشان شعیب را فرستادیم، پس گفت: «ای قوم من! الله را پرستید، و به روز باز پسین امیدوار باشید، و در زمین به فساد نکوشید». ﴿۳۶﴾ آنگاه او را تکذیب کردند، پس زلزله آنان را فرو گرفت، پس در خانه های خود به رو افتادند (و مردند). ﴿۳۷﴾ و (قوم) عاد و ثمود را (نیز هلاک کردیم) و یقیناً برخی از مساکن (ویران شده) آن ها برای شما آشکار شده است. و شیطان اعمال شان را برای آن ها بیاراست، پس آن ها را از راه (الله) بازداشت در حالی که بینا بودند. ﴿۳۸﴾

وَقَرُّوْا وَفِرْعَوْنَ وَهَمَسَ ۖ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ
 مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا
 سَابِقِينَ ﴿٣٩﴾ فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنْبِهِ ۖ فَمِنْهُمْ مَّنْ
 أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ
 وَمِنْهُمْ مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَّنْ
 أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا
 أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ أَخَذُوا
 مِنَ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ
 بَيْتًا ۖ وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ
 كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا
 يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ
 الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ
 وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً
 لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ أَتُلُّ مَا أَوْحِيَ إِلَيْكَ مِنْ
 الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۖ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ
 الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۚ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا
 تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

و قارون و فرعون و هامان را (نیز هلاک کردیم) و به
 راستی موسی با دلایل روشن نزد آنان آمد، پس آن‌ها در
 زمین سرکشی کردند و پیشی گیرندگان (بر الله) نبودند.
 ﴿۳۹﴾ آنگاه هر یک از آن‌ها را به (کیفر) گناهش
 گرفتیم، پس بر بعضی از آن‌ها طوفانی از سنگریزه
 فرستادیم، و بعضی از آن‌ها را صیحه (= بانگ مرگبار)
 فرو گرفت، و بعضی را در زمین فرو بردیم، و بعضی را
 غرق کردیم، و الله هر گز به آن‌ها ستم نکرد، و لیکن
 آن‌ها (خود) بر خویشتن ستم می کردند. ﴿۴۰﴾ مثل
 کسانی که بجای الله اولیاء (و دوستانی برای خود) بر
 گزیدند، همچون مثل عنکبوت است، که خانه (برای
 خود) بر گزیده است، و بی گمان سست ترین خانه‌ها خانه
 عنکبوت است^(۱)، اگر می دانستند. ﴿۴۱﴾ یقیناً الله هر
 آنچه را که به جای او می خوانند، می داند، و او پیروزمند
 حکیم است. ﴿۴۲﴾ و این مثال‌هایی است که آن‌ها را
 برای مردم می زنیم، و جز دانایان آن‌ها را در نمی یابند.
 ﴿۴۳﴾ الله آسمان‌ها و زمین را به حق آفرید، بی گمان در
 این نشانه (بزرگ) برای مؤمنان است. ﴿۴۴﴾ ای
 پیامبر! آنچه را از (این) کتاب بر تو وحی شده است
 تلاوت کن، و نماز را بر پا دار، یقیناً نماز (انسان را) از
 زشتی‌ها و منکر باز می دارد، و البته یاد الله بزرگ‌تر
 است، و الله آنچه را انجام می دهید؛ می داند. ﴿۴۵﴾

۱- یعنی همانگونه که خانه عنکبوت سست و ناپایدار و با کوچکترین اشاره
 دست از بین می رود، معبودان خود ساخته خود که آن را مشکل گشا و
 حاجت روا می پندارید بدینگونه تماماً بیهوده و بوج می باشند، چرا که از هر
 لحاظ قادر به کاری نیستند، بدین سبب آن معبودان غیر از الله تعالی مانند
 خانه عنکبوت ناپایدار می باشند و اگر واقعاً آن‌ها قادر به کاری و یا
 سودبخش بودند چرا نتوانستند ملت‌های گذشته را از نابودی نجات دهند.

﴿ وَلَا تَجْدِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ ۖ وَقُولُوا ءَامَنَّا بِالَّذِي أُنْزِلَ
إِلَيْنَا وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ
لَهُ مُسْلِمُونَ ﴾ ۱۶ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ
الْكِتَابَ ۚ فَالَّذِينَ ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ
بِهِ ۖ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ ۖ وَمَا تَجْحَدُ بِغَايَتِنَا
إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴾ ۱۷ وَمَا كُنْتَ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ
كِتَابٍ وَلَا تَخْطُهُ بِيَمِينِكَ ۖ إِذَا لَأَزْتَابُ
الْمُبْطِلُونَ ﴾ ۱۸ بَلْ هُوَ ءَايَتٌ بَيِّنَةٌ فِي صُدُورِ
الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ ۚ وَمَا تَجْحَدُ بِغَايَتِنَا إِلَّا
الظَّالِمُونَ ﴾ ۱۹ وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ
مِّن رَّبِّهِ ۖ قُلْ إِنَّمَا الْآيَةُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ
مُّبِينٌ ﴾ ۲۰ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ
الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءِإِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً
وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴾ ۲۱ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ
بَنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا ۖ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ ۚ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا
بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴾ ۲۲

و با اهل کتاب جز به روشی که آن بهتر است مجادله
نکنید، مگر کسانی از آنان که ستم کردند، و بگویند: «به
آنچه (از سوی الله) بر ما نازل شده و آنچه بر شما نازل
شده، ایمان آورده ایم، و معبود ما و معبود شما یکی
است، و ما برای او تسلیم هستیم». ﴿۴۶﴾ و این گونه
کتاب (=قرآن) را بر تو نازل کردیم، پس کسانی که به
آن ها کتاب (آسمانی) دادیم، به آن ایمان می آورند، و از
همین گروه (مشرکان نیز) کسی است که به آن ایمان
می آورد، و آیات ما را جز کافران انکار نمی کنند.
﴿۴۷﴾ و تو (هرگز) پیش از این (قرآن) هیچ کتابی را
نمی خواندی، و با (دست) راست خود چیزی نمی نوشتی،
اگر چنین بود، باطل گرایان به شک (و تردید)
می افتادند. ﴿۴۸﴾ بلکه آن (قرآن) آیات روشنی است
که در سینه کسانی که دانش داده شده اند، جای دارد، و
آیات ما را جز ستمکاران انکار نمی کنند. ﴿۴۹﴾ و
گفتند: «چرا نشانه هایی از سوی پروردگارش بر او نازل
نشده است؟! (ای پیامبر!) بگو: «همانا نشانه ها (همه) نزد
الله است (و به فرمان او نازل می شود) و من تنها هشدار
دهنده آشکار هستم». ﴿۵۰﴾ آیا برای آن ها کافی نیست
که همانا ما (این) کتاب (قرآن) را بر تو نازل کردیم که
(پیوسته) بر آن ها تلاوت می شود؟! بی گمان در این
(قرآن) رحمت و پندی است برای کسانی که ایمان
می آورند. ﴿۵۱﴾ بگو: «همین بس که الله میان من و شما
گواه است، آنچه را در آسمان ها و زمین است می داند، و
کسانی که به باطل ایمان آوردند و به الله کافر شدند،
اینان زیانکاران (واقعی) هستند» ﴿۵۲﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ ۚ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لِّجَاءِهِمْ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٢﴾ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٣﴾ يَوْمَ يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾ يَعْبادِي الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِنِّي فَاعْبُدُونِ ﴿٥٥﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعَمَ أَجْرَ الْعَامِلِينَ ﴿٥٧﴾ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٨﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٥٩﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٦٠﴾ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۚ وَيَقْدِرُ لَهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾

و آنها با شتاب عذاب را از تو طلب می کنند، و اگر موعد مقرری تعیین نشده بود، یقیناً عذاب (الهی) به (سراغ) آنها می آمد، و ناگهان در حالی که نمی دانند به (سراغ) آنها خواهد آمد. ﴿۵۳﴾ و آنها با شتاب عذاب را از تو می طلبند، و بی گمان جهنم به کافران احاطه دارد. ﴿۵۴﴾ روزی که عذاب آنها را از بالای (سر)شان و از زیر پاهای شان در بر می گیرد، و (الله به آنها) می فرماید: «بچشید آنچه را انجام می دادید». ﴿۵۵﴾ ای بندگان من که ایمان آورده اید! بی گمان زمین من وسیع است، پس تنها مرا بپرستید». ﴿۵۶﴾ هر کسی چشیده مرگ است، سپس به سوی ما باز گردانده می شوید. ﴿۵۷﴾ و کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، قطعاً آنها را در غرفه هایی از بهشت جای می دهیم که نهرها در زیر آن جاری است، جاودانه در آن خواهند ماند، چه خوب است پاداش عمل کنندگان. ﴿۵۸﴾ (همان) کسانی که صبر کردند و تنها بر پروردگارشان توکل می کنند. ﴿۵۹﴾ و چه بسیار جنبدگانی که روزی خود را بر دوش نمی گیرند، الله به آنها و شما روزی می دهد، و او شنوای داناست. ﴿۶۰﴾ و اگر از آنها پرسی: «چه کسی آسمان ها و زمین را آفریده، و خورشید و ماه را مسخر کرده است؟!» البته می گویند: «الله» پس چگونه (از حق) منحرف می شوند؟! ﴿۶۱﴾ الله روزی را برای هر کس از بندگانش که بخواهد فراخ می گرداند، و (یا) برایش تنگ می دارد، بی گمان الله به همه چیز داناست. ﴿۶۲﴾ و اگر از آنها پرسی: «چه کسی از آسمان آبی را نازل کرد، آنگاه با آن (آب) زمین را بعد از مردنش زنده کرد؟» البته می گویند: «الله» بگو: «حمد و ستایش مخصوص الله است» بلکه بیشتر آنها در نمی یابند. ﴿۶۳﴾

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ
 الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ
 ﴿٦٤﴾ فَإِذَا رَكَبُوا فِي الْفُلِّ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ
 الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّيْنَهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾
 لِيَكْفُرُوا بِمَا ءَاتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا ۖ فَسَوْفَ
 يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا
 وَيَتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ
 وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى
 عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ ۗ أَلَيْسَ
 فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا
 فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

و این زندگی دنیا (چیزی) جز سرگرمی و بازیچه نیست، و
 بی تردید اگر می دانستند سرای آخرت همان زندگی
 (واقعی) است. ﴿۶۴﴾ پس هنگامی که در کشتی سوار
 شوند، الله را با اخلاص می خوانند، پس چون (الله) آن ها را
 (با آوردن) به خشکی نجات داد، باز آنان شرک می آورند.
 ﴿۶۵﴾ تا آنچه را به آن ها داده ایم؛ کفران کنند، و تا (از
 لذات زندگی دنیا) بهره گیرند، پس به زودی خواهند
 دانست. ﴿۶۶﴾ آیا ندیدند که همانا ما حرم امنی (برای
 آن ها) قرار دادیم، در حالی که مردم از اطراف آنان ربوده
 می شوند؟! آیا به باطل ایمان می آورند و به نعمت الله
 ناسپاسی می کنند؟! ﴿۶۷﴾ و کیست ستمکارتر از آن
 کسی که بر الله دروغ بندد یا حق را چون به سوی او آید
 تکذیب کند؟! آیا جایگاه کافران در جهنم نیست؟! ﴿۶۸﴾
 و کسانی که در راه ما (کوشش و) جهاد کنند؛ قطعاً به
 راه های خویش هدایت شان می کنیم، و یقیناً الله با
 نیکوکاران است. ﴿۶۹﴾

سورة الروم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ﴿١﴾ غُلِبَتِ الرُّومُ ﴿٢﴾ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ
 مِنْ بَعْدِ غَلِبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٣﴾ فِي بَضْعِ
 سِنِينَ ۚ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدِ ۚ وَيَوْمَئِذٍ
 يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾ بِنَصْرِ اللَّهِ ۚ يَنْصُرُ
 مَنْ يَشَاءُ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٥﴾

سورة روم

به نام الله بخشنده مهربان

الم (الف. لام. میم). ﴿۱﴾ رومیان مغلوب شدند. ﴿۲﴾
 در نزدیکترین سرزمین، و آن ها بعد از مغلوب شدن شان
 به زودی غالب خواهند شد. ﴿۳﴾ در (ظرف) چند سال؛
 پیش از (این پیروزی) و بعد از این (پیروزی) فرمان از
 آن الله است، و در آن روز مؤمنان شادمان خواهند شد.
 ﴿۴﴾ به (سبب) یاری الله، و (الله) هر که را بخواهد یاری
 می کند، و او پیروزمند مهربان است. ﴿۵﴾

وَعَدَ اللَّهُ لَا تُخْلَفُ اللَّهُ وَعَدَهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَفْلُونَ ﴿٧﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ ۚ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكَفِرُونَ ﴿٨﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ ۖ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ أُسْتُعُوا السُّوْءَى ۚ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ مِّنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءُ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْفِقُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

الله وعده داده است، الله هرگز وعده خویش را خلاف نمی کند، و لیکن بیشتر مردم نمی دانند. ﴿۶﴾ آن ها فقط ظاهری از زندگی دنیا را می دانند، و آن ها از آخرت غافلند^(۱). ﴿۷﴾ آیا در ضمیر خود نیندیشیده اند که (دریابند) الله آسمان ها و زمین و آنچه را میان آن دو است؛ جز به حق و (تا) زمان معینی نیافریده است؟! و بی تردید بسیاری از مردم به دیدار پروردگارشان (در روز قیامت) نا باورند. ﴿۸﴾ آیا در زمین گردش نکردند، تا بنگرند عاقبت کسانی که پیش از آن ها بودند؛ چگونه بود؟! (آن ها) نیرومندتر از اینان بودند، و در زمین دگرگونی به وجود آوردند و آن را بیشتر از آنچه (اینان) آبادش کرده اند، آباد کردند، و پیامبران شان با دلایل روشن به سوی آن ها آمدند، پس الله بر آن نبود که بر آن ها ستم کند، و لیکن (آن ها) به خودشان ستم می کردند. ﴿۹﴾ سپس سرانجام کسانی که بدی کردند، بدتر شد، که آیات الله را تکذیب کردند، و آن را به مسخره می گرفتند. ﴿۱۰﴾ الله آفرینش را آغاز می کند، سپس آن را باز می گرداند، آنگاه به سوی او باز گردانده می شوید. ﴿۱۱﴾ و روزی که قیامت بر پا شود، مجرمان نا امید شوند. ﴿۱۲﴾ و برای آن ها از معبودان شان شفیعی نخواهد بود، و نسبت به معبودان شان (که آن ها را همتای الله قرار داده بودند) کافر می شوند. ﴿۱۳﴾ و روزی که قیامت بر پا شود، آن روز (مردم) از هم جدا می شوند. ﴿۱۴﴾ اما کسانی که ایمان آورده اند و کارهای شایسته انجام داده اند، آنان در باغی (از بهشت) شادمان و مسرور خواهند بود. ﴿۱۵﴾

۱- یعنی اغلب مردم از معاملات دنیوی خوب علم دارند چنانچه هنرومهارت خود را که بهره آن مؤقت و ثابت نیست ظاهر می کنند و از معاملات اخروی که پایدار و سودمند می باشد به کلی غافل هستند یعنی به امور دنیوی خوب آشنایی دارند و از دین تماماً بی خبرند.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ
 فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَنَ اللَّهُ
 حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ
 فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾
 تُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ وَتُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ
 الْحَيِّ وَتُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ وَكَذَٰلِكَ
 تُخْرِجُونَ ﴿١٩﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ
 تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ
 آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا
 إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
 لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَالْوَلَوَانِكُمْ
 ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ
 مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّ
 فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ
 آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ
 السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ
 إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

و اما کسانی که کافر شدند و آیات ما و دیدار آخرت را
 تکذیب کردند، پس اینان در عذاب (الهی) احضار
 شوند. ﴿۱۶﴾ پس الله را تسبیح گوید؛ هنگامی که شام
 می کنی و هنگامی که صبح می کنی. ﴿۱۷﴾ و حمد و
 ستایش مخصوص اوست، در آسمان‌ها و زمین، و
 عصرگاهان و هنگامی که ظهر می کنی. ﴿۱۸﴾ زنده را از
 مرده بیرون می آورد، و مرده را از زنده بیرون می آورد، و
 زمین را پس از مردنش زنده می سازد، و همین گونه
 (روز قیامت از گورها) بیرون آورده می شوید. ﴿۱۹﴾ و
 از نشانه‌های او (این) است که شما را از خاک آفرید،
 پس ناگاه شما انسان‌های (زیادی شدید و در زمین)
 پراکنده گشتید. ﴿۲۰﴾ و از نشانه‌های او (این) است که
 همسرانی از جنس خودتان برای شما آفرید؛ تا به آن‌ها
 آرام گیرید، و در میان‌تان مودت و رحمت قرار داد،
 بی گمان در این (امر) نشانه‌های است برای گروهی که
 تفکر می کنند. ﴿۲۱﴾ و از نشانه‌های او آفرینش
 آسمان‌ها و زمین، و اختلاف زبان‌ها یتان و رنگ‌هایتان
 است، بی تردید در این نشانه‌های برای دانایان است.
 ﴿۲۲﴾ و از نشانه‌های او خوابیدن شما در شب و روز
 است، و تلاش و بهره جستن شما از فضل اوست،
 بی شک در این نشانه‌های است؛ برای گروهی که
 می شنوند. ﴿۲۳﴾ و از نشانه‌های او (این) است که برق را
 برای بیم و امید به شما نشان می دهد، و از آسمان آبی
 نازل می کند، آنگاه زمین را بعد از مردنش به آن (آب)
 زنده می کند؛ بی گمان در این نشانه‌های است؛ برای
 گروهی که می اندیشند. ﴿۲۴﴾

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾^{٢٥} وَلَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَهُ قَنِينُونَ ﴿٢٦﴾^{٢٦} وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ﴿٢٧﴾^{٢٧} وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٨﴾^{٢٨} ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا مِّنْ أَنْفُسِكُمْ ۖ هَلْ لَّكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْنَكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ ۚ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٩﴾^{٢٩} بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نَّاصِرِينَ ﴿٣٠﴾^{٣٠} فَأَقْصِرْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ۚ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾^{٣١} * مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٢﴾^{٣٢} مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا ۖ كُلُّ حِزْبٍ لَّدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٣﴾^{٣٣}

و از نشانه‌های او (این) است که آسمان‌ها و زمین به فرمانش (بر جای) می‌ایستند، پس هنگامی که با ندایی شما را از زمین فرا خواند، ناگهان شما خارج می‌شوید. ﴿۲۵﴾ و از آن اوست هر که در آسمان‌ها و زمین است، و همگی فرمانبردار او هستند. ﴿۲۶﴾ و او کسی است آفرینش را آغاز می‌کند، سپس آن را باز می‌گرداند و این (باز گرداندن) بر او آسان‌تر است، و توصیف برتر در آسمان‌ها و زمین برای اوست، و او پیرزومند حکیم است. ﴿۲۷﴾ (الله) برای شما از خودتان مثلی زده است؛ آیا بردگان‌تان در آنچه به شما روزی دادیم، با شما شریک هستند، تا شما در آن برابر (و یکسان) باشید، همان‌گونه که شما از (شرکای آزاد) خود بیم دارید از آن‌ها هم بیم داشته باشید؟! این چنین آیات را برای گروهی که تعقل می‌کنند به روشنی بیان می‌کنیم. ﴿۲۸﴾ بلکه ستمکاران بدون علم و آگاهی از هوی و هوس‌های خود پیروی کردند، پس آن را که الله گمراه کرده است چه کسی هدایت می‌کند؟! و برای آن‌ها هیچ یابوری نخواهد بود. ﴿۲۹﴾ پس روی خود را با حق‌گرایی (و اخلاص) به سوی دین آور، فطرت الهی است، که (الله) مردم را بر آن آفریده است، دگرگونی در آفرینش الله نیست، این است دین استوار، و لیکن بیشتر مردم نمی‌دانند. ﴿۳۰﴾ به سوی او باز گردید، و از او بترسید، و نماز را بر پا دارید، و از مشرکان نباشید. ﴿۳۱﴾ از کسانی که دین خود را پاره پاره کردند، و فرقه فرقه شدند^(۱)، و هر گروهی به آنچه نزد خود دارند؛ خوشحالند. ﴿۳۲﴾

۱- در این آیه تفرقه و فرقه‌گرایی سخت مذمت شده است.

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا
 أَذَقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٢﴾
 لِيَكْفُرُوا بِمَا ءَاتَيْنَهُمْ فَتَمْتَعُوا فَسَوْفَ
 تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ أَمْ أُنزِلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ
 يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٤﴾ وَإِذَا أَذَقْنَا
 النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِيبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا
 قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٣٥﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ
 اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٦﴾ فَكَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ
 وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ ﴿٣٧﴾ ذَلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ
 يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾
 وَمَا ءَاتَيْتُم مِّن رَّبًّا لِّيرْبُتُوا فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُتُوا
 عِنْدَ اللَّهِ وَمَا ءَاتَيْتُم مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ
 فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضْغَفُونَ ﴿٣٩﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ
 شُرَكَائِكُمْ مَّن يَفْعَلُ مِنْ ذَٰلِكُمْ مِّن شَيْءٍ سُبْحَنَهُ
 وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ
 وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ
 الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

و هنگامی که (رنج و) زیانی به مردم برسد پروردگارشان را
 می خوانند، (و توبه کنان) به سوی او باز می گردند، سپس
 هنگامی که رحمتی از خودش به آنان بچشاند، ناگاه گروهی
 از آنان به پروردگارشان شرک می آورند. ﴿۳۳﴾ تا به آنچه
 که به آن ها داده ایم؛ کفران کنند، پس (از لذات دنیا) بهره
 بگیرید، که به زودی خواهید دانست. ﴿۳۴﴾ آیا دلیل
 محکمی بر آن ها نازل کردیم، پس آن (دلیل) از چیزی که با
 الله شریک می سازند، سخن می گوید؟! ﴿۳۵﴾ و هنگامی که
 رحمتی به مردم بچشانیم به آن خوشحال می شوند، و اگر به
 خاطر اعمالی که انجام داده اند؛ رنج و مصیبتی به آن ها برسد،
 ناگهان مأیوس می شوند. ﴿۳۶﴾ آیا ندیدند که الله روزی را
 برای هر کس که بخواهد فراخ می گرداند، و (با) تنگ
 می گیرد؟! بی گمان در این (گشایش و تنگی) نشانه هایی
 است برای گروهی که ایمان می آورند. ﴿۳۷﴾ پس حق
 خویشاوندان و مسکینان و در راه ماندگان را بده، این برای
 کسانی که رضا و روی الله را می طلبند؛ بهتر است، و اینانند که
 رستگارند. ﴿۳۸﴾ و آنچه (به قصد) ربا می دهید تا در اموال
 مردم فزونی یابد، نزد الله فزونی نخواهد یافت، و آنچه را (به
 عنوان) زکات می پردازید که تنها وجه الله را می طلبید
 (برکت و فزونی می یابد) پس (کسانی که چنین کنند) اینان
 فزونی یافتگانند. ﴿۳۹﴾ الله همان کسی است که شما را
 آفرید، آنگاه به شما روزی داد، پس شما را می میراند، آنگاه
 شما را زنده می کند، آیا هیچ یک از شریکان تان می توانند
 چیزی از این (کارها) انجام دهند؟! او منزّه و برتر است از
 آنچه شریک او قرار می دهند. ﴿۴۰﴾ به سبب کارهای که
 مردم انجام داده اند، فساد در خشکی و دریا آشکار شده
 است، تا (الله) جزای بعضی از آنچه را که انجام داده اند، به
 آنان بچشاند، باشد که آنان (به سوی حق) باز گردند. ﴿۴۱﴾

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
 الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَأَقَمَ
 وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَاسِمِ مِنْ قَبْلُ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ
 لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصَدِّعُونَ ﴿٤٣﴾ مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ
 كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسَ لَهُ يَمْهَدُونَ ﴿٤٤﴾
 لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ
 فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمِنْ ءَايَاتِهِ
 أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيَذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ
 وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
 وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا
 إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَاتَّقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ
 أَجْرُمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾
 اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي
 السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَنَرَى الْوَدْقَ
 يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ ﴿٤٨﴾ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ
 عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٩﴾ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ
 أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْهِمْ مِنَ قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ ﴿٥٠﴾ فَانْظُرْ
 إِلَى ءَاثَرِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ تَحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
 إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِ الْمَوْتَىٰ ﴿٥١﴾ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ﴿٥٢﴾

(ای پیامبر!) بگو: «در زمین سیر کنید، پس بنگرید عاقبت
 کسانی که پیش از این بودند؛ چگونه بود، بیشتر آن‌ها مشرک
 بودند. ﴿۴۲﴾ پس روی خود را به آیین پایدار بیاور، پیش از
 آن که روزی فرا رسد که برایش هیچ بازگشتی از (سوی) الله
 نیست، آن روز (مردم) متفرق شوند. ﴿۴۳﴾ کسی که کفر
 ورزد، پس کفرش بر زیان (خود) اوست، و کسی که کار
 شایسته انجام دهد، پس برای خودشان آماده می‌سازند.
 ﴿۴۴﴾ تا (الله) کسانی را ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته
 انجام داده‌اند از فضل خود پاداش دهد، بی‌گمان او کافران را
 دوست نمی‌دارد. ﴿۴۵﴾ و از نشانه‌های (عظمت) او آن است
 که بادهای مزده‌دهنده را می‌فرستد، و تا از رحمت خود به
 شما بچشانند، و تا کشتی‌ها به فرمان او حرکت کنند، و تا از
 فضل او (روزی) بجوید، و باشد که سپاس گوید. ﴿۴۶﴾ و
 به راستی پیش از تو پیامبرانی را به سوی قوم‌شان فرستادیم،
 پس با دلایل روشن نزدشان آمدند، آنگاه از کسانی که گناه
 کردند، انتقام گرفتیم، (و مؤمنان را یاری دادیم) و یاری دادن
 مؤمنان بر (عهده) ما بود. ﴿۴۷﴾ الله همان کسی است که
 بادها را می‌فرستد، آنگاه ابرها را به حرکت در می‌آورد،
 سپس آن (ابرها) را در آسمان آن‌گونه که بخواهد
 می‌گستراند، و آن را پاره پاره می‌گرداند، پس می‌بینی که
 دانه‌های باران از لابه لای آن خارج می‌شود. پس هنگامی که
 این (باران حیات بخش) را به هر کس از بندگانش که
 بخواهد برساند، ناگهان آنان خوشحال می‌شوند. ﴿۴۸﴾ و
 اگر چه پیش از آن که (باران رحمت) بر آنان نازل شود؛
 مأیوس بودند. ﴿۴۹﴾ پس به آثار رحمت الله بنگر که چگونه
 زمین را بعد از مردنش زنده می‌کند، یقیناً این (الله) زنده
 کنندهٔ مردگان است، و او بر همه چیز تواناست. ﴿۵۰﴾

وَلَيْنَ أَرْسَلْنَا رَحْمًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ
يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾ فَإِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمَعُ الصُّمَّ
الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَا أَنْتَ بِهَادٍ الْعَمَى عَنْ
ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تَسْمَعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ
﴿٥٣﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ
ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا
يَشَاءُ ۖ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ
يُقَسِّمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا
يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ
لَبِثْنَا فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ
وَلَكِنَّا كُنَّا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ
الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾
وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ
جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۖ وَلَا
يَسْتَخِفَّنَكَ الَّذِينَ لَا يُؤْفِقُونَ ﴿٦٠﴾

و اگر بادی بفرستیم (گرم و سوزان) آنگاه آن (کشتزارها) را
زرد شده ببینند، (مأیوس شده، و) پس از آن ناسپاس
می شوند. ﴿۵۱﴾ پس (ای پیامبر!) تو نمی توانی (سخت را)
به (گوش) مردگان بشنوانی، و نمی توانی کران را هنگامی که
پشت کنان روی می گردانند؛ سخن (و ندای خود را) بشنوانی.
﴿۵۲﴾ و تو نمی توانی کوران را از گمراهی شان (باز گردانی
و) هدایت کنی، تو تنها می توانی (سخن خود را) به کسانی
بشنوانی که به آیات ما ایمان دارند، پس آن ها (در برابر حق)
تسلیم شدگان هستند. ﴿۵۳﴾ الله همان کسی است که شما را
ناتوان آفرید، سپس بعد از ناتوانی، قوت بخشید، و آنگاه بعد
از قوت ناتوانی و پیری قرار داد، هر چه بخواهد می آفریند، و
او دانای تواناست. ﴿۵۴﴾ و روزی که قیامت بر پا شود،
مجرمان سوگند یاد می کنند که جز ساعتی (در دنیا) درنگ
نکردند! (آری) این گونه (از حقیقت و راه حق) باز گردانده
می شوند. ﴿۵۵﴾ و کسانی که دانش و ایمان داده شده اند،
گویند: «به راستی شما به فرمان کتاب الله (لوح محفوظ) تا
روز رستاخیز درنگ کردید، پس این روز رستاخیز است،
لیکن شما نمی دانستید». ﴿۵۶﴾ پس آن روز کسانی که ستم
کردند؛ عذر خواهی شان سودی ندارد و به آنان مهلت (توبه)
داده نخواهد شد. ﴿۵۷﴾ به راستی برای مردم در این قرآن از
هر گونه مثلی آوردیم، و اگر نشانه برای آنان بیاوری، البته
کسانی که کافر شدند، گویند: «شما جز بیهوده گویان نیستید».
﴿۵۸﴾ این گونه الله بر دل های کسانی که نمی دانند، مهر
می نهد. ﴿۵۹﴾ پس (ای پیامبر گرامی!) صبر پیشه کن،
بی گمان وعده الله حق است، و هرگز کسانی که یقین ندارند
تو را سبک سر نگردانند. ﴿۶۰﴾

سورة لقمان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ﴿۱﴾ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿۲﴾ هُدًى
وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ﴿۳﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ
وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿۴﴾
أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿۵﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ
الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ
وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿۶﴾
وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلِيَ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ
يَسْمَعْهَا كَأَن فِي أُذُنِهِ قِرَاطٌ ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿۷﴾
إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ
النَّعِيمِ ﴿۸﴾ خَالِدِينَ فِيهَا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿۹﴾ خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا
وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوْسِي أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا
مِن كُلِّ دَابَّةٍ ۖ وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنبَتْنَا فِيهَا
مِن كُلِّ رَوْحٍ كَرِيمٍ ﴿۱۰﴾ هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي
مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ ۚ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ﴿۱۱﴾

سورة لقمان

به نام الله بخشنده مهربان

الم (الف. لام. میم). ﴿۱﴾ این آیات کتاب حکیم است.
﴿۲﴾ هدایت و رحمت برای نیکوکاران است. ﴿۳﴾
کسانی که نماز را بر پا می‌دارند، و زکات را می‌پردازند،
و آن‌ها به آخرت یقین دارند. ﴿۴﴾ اینان از جانب
پرودگارشان بر هدایت هستند، و اینان رستگارانند. ﴿۵﴾
و از مردم کسی هست که سخنان بیهوده را می‌خرد؛ تا به
نادانی (مردم را) از راه الله گمراه سازد، و آن (آیات) را
به ریخشد می‌گیرد، اینان برایشان عذاب خوار کننده
است. ﴿۶﴾ و هنگامی که آیات ما بر او خوانده شود،
تکبرکنان روی می‌گرداند، گویا که آن را نشنیده است،
گویا در گوش‌هایش سنگینی است، پس او را به عذابی
دردناک بشارت ده. ﴿۷﴾ بی‌گمان کسانی که ایمان
آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، برای آن‌ها
باغ‌های پر نعمت (بهشت) است. ﴿۸﴾ جاودانه در آن
خواهند ماند، وعده الله راست است، و او پیروزمند حکیم
است. ﴿۹﴾ (الله) آسمان‌ها را بدون ستون آفرید که
می‌بینید، و در زمین کوه‌های استوار افکند تا شما را
نلرزاند، و از هر گونه جنبنده در آن پراکند، و از آسمان
آبی نازل کردیم، آنگاه در آن (زمین) هر جفت (گیاه)
پر ارزش (و نیکو) رویانیدیم. ﴿۱۰﴾ این آفرینش الله
است، پس به من نشان دهید کسانی که غیر او هستند، چه
چیزی را آفریده‌اند؟! بلکه ستمکاران در گمراهی
آشکاری هستند. ﴿۱۱﴾

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ ۚ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَفِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ ۚ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهَنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفَصَّلُوهُ فِي عَمِيمٍ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَىٰ الْمَصِيرِ ﴿١٤﴾ وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَن تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۖ وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ۚ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَبْنِيٰ إِنَّهَا إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ يَبْنِيٰ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَامْرُءٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنَّهُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزَمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاعْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ ۚ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

و به راستی به لقمان حکمت دادیم، (و به او گفتیم) که: شکر الله را به جای آور؛ و هر کس شکر کند تنها به سود خود شکر کرده است، و هر کس که کفران کند، پس بی تردید الله بی نیاز ستوده است. ﴿۱۲﴾ و (به یاد آور) هنگامی را که لقمان به فرزندش در حالی که او را پند می داد، گفت: «ای پسرک من! به الله شرک نیاور، بی گمان شرک، ستم بزرگی است. ﴿۱۳﴾ و به انسان درباره پدر و مادرش سفارش کردیم، مادرش او را با ناتوانی روی ناتوانی حمل کرد، و از شیر باز گرفتنش در دو سال است، (آری، سفارش کردیم) که برای من و برای پدر و مادرت شکر به جای آور که بازگشت (همه شما) به سوی من است. ﴿۱۴﴾ و اگر آن دو (مشرک باشند و) تلاش کنند که تو چیزی را که به آن علم نداری شریک من قرار دهی، پس از آنان اطاعت نکن، و در دنیا با آنان به شایستگی رفتار کن، و از راه کسی پیروی کن که (توبه کنان) به سوی من باز آمده است، سپس بازگشت (همه شما) به سوی من است، آنگاه شما را از آنچه انجام می دادید؛ آگاه می کنم. ﴿۱۵﴾ ای پسرک من! اگر (عمل نیک یا بد) به اندازه سنگینی دانه خردل باشد، آنگاه در درون تخته سنگی یا در آسمان ها یا در زمین باشد، الله آن را (در روز قیامت برای حساب) می آورد، بی گمان الله باریک بین آگاه است. ﴿۱۶﴾ ای پسرک من! نماز را بر پا دار، و امر به معروف کن و نهی از منکر کن، و بر هر آنچه به تو برسد صبر کن، بی تردید این از کارهای سترگ است. ﴿۱۷﴾ و با بی اعتنایی از مردم روی مگردان، و مغرورانه در زمین راه مرو، بی گمان الله هیچ متکبر خودستای را دوست ندارد. ﴿۱۸﴾ و در راه رفتنت اعتدال را رعایت کن، و از صدای خود بکاه (و هرگز فریاد زن) زیرا زشت ترین صداها؛ صدای خران است. ﴿۱۹﴾

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَهَرَ وَبَاطِنًا وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ﴿١﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أُولَئِكَ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢﴾ وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَنَقَبَةُ الْأُمُورِ ﴿٣﴾ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا تَحْزُنْكَ كُفْرُهُ إَلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٧﴾ وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَمٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَنْحَارٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمَتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ مَّا خَلَقَكُمْ وَلَا بَعَثَكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٩﴾

آیا ندیدید که الله آنچه را که در آسمان‌ها و آنچه را که در زمین است؛ مسخر شما کرده است، و نعمت‌های خود را آشکار و پنهان (بطور فراوان) بر شما ارزانی داشته است؟! و از مردم کسی هست که بدون هیچ دانش و هدایت و کتاب روشنگری درباره الله مجادله می‌کند. ﴿۲۰﴾ و هنگامی که به آنان گفته شود: «از آنچه الله نازل کرده است؛ پیروی کنید» گویند: «(نه) بلکه ما از چیزی پیروی می‌کنیم که نیاکان خود را بر آن یافتیم». آیا حتی اگر شیطان آنان را به سوی عذاب (آتش) سوزان دعوت کند (باز هم از آن‌ها پیروی می‌کنند؟! ﴿۲۱﴾ و کسی که روی خویش را تسلیم الله کند در حالی که نیکوکار باشد، به راستی به دستگیره محکمی چنگ زده است، و سرانجام (همه) کارها به سوی الله است. ﴿۲۲﴾ و کسی که کافر شود، پس کفر او تو را غمگین نسازد، بازگشت (همه) آنان به سوی ماست، پس آنان را از آنچه انجام داده‌اند؛ آگاه خواهیم کرد، بی‌تردید الله به آنچه درون سینه‌هاست؛ دانا است. ﴿۲۳﴾ آن‌ها را اندکی (از متاع دنیا) بهره‌مند می‌کنیم، سپس آن‌ها را به (تحمل) عذاب سختی ناگزیر سازیم. ﴿۲۴﴾ و اگر از آن‌ها پرسی: «چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفرید؟! مسلماً می‌گویند: «الله». بگو: «حمد و ستایش مخصوص الله است» بلکه بیشتر آن‌ها نمی‌دانند. ﴿۲۵﴾ آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن الله است، بی‌گمان الله است که بی‌نیاز ستوده است. ﴿۲۶﴾ و اگر (همه) درختان روی زمین قلم شود، و دریا (مرکب گردد) و هفت دریای دیگر به مدد آن بیاید، سخنان الله پایان نمی‌یابد، بی‌تردید الله پیروزمند حکیم است. ﴿۲۷﴾ آفرینش و برانگیختن (همه) شما (در روز قیامت) جز مانند (آفرینش و زنده کردن) یک تن بیش نیست، بی‌گمان الله شنوای بیناست. ﴿۲۸﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الْبَطْلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِّنْ آيَاتِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾
 وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣٢﴾ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَأَخْشَوْا يَوْمًا لَا تَجْزِي وَالِدٌ عَنِ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنِ وَالِدِهِ شَيْئًا ۚ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٣٣﴾ إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا ۖ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

آیا ندیدی که الله شب را در روز داخل می کند، و روز را در شب داخل می گرداند، و خورشید و ماه را مسخر کرده که هر یک تا زمانی معین در حرکت است، و یقیناً الله به آنچه انجام می دهید؛ آگاه است. ﴿۲۹﴾ این بدان (سبب) است که الله حق است، و همانا آنچه به جز او می خوانند؛ باطل است، و همانا الله است که بالا و بلند مرتبه بزرگ است. ﴿۳۰﴾ آیا ندیدی که کشتی به (فرمان و) نعمت الله در دریا حرکت می کند، تا (الله) بخشی از نشانه های خود را به شما نشان دهد؟! بی گمان در این برای هر شکیبای سپاسگزار نشانه هایی است. ﴿۳۱﴾ و هنگامی که (در دریا) موجی همچون سایه بان آن ها را بپوشاند، الله را با اخلاص می خوانند، پس چون آن ها را (با آوردن) به خشکی نجات داد، آنگاه بعضی از آنان راه اعتدال را پیش می گیرند. (و بر ایمان و عهد خود می مانند، در حالی که بعضی دیگر راه کفر را پیش می گیرند) و آیات ما را هیچ کس جز پیمان شکنان ناسپاس؛ انکار نمی کند. ﴿۳۲﴾ ای مردم! از پروردگارتان بترسید، و از روزی بترسید که نه پدر کیفر فرزندش را به عهده می گیرید، و نه فرزند چیزی از کیفر (اعمال) پدرش را عهده دار می شود، یقیناً وعده الله حق است، پس زندگی دنیا شما را نفریبد، و (شیطان) فریبکار شما را نسبت به الله نفریبد. ﴿۳۳﴾ بی گمان علم (وقوع) قیامت نزد الله است، و (او) باران را نازل می کند، و آنچه را که در رحم هاست می داند، و هیچ کس نمی داند فردا چه چیز به دست می آورد، و هیچ کس نمی داند که در کدام سرزمین می میرد، یقیناً الله دانای آگاه است. ﴿۳۴﴾

سورة السجدة

سورة سجده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام الله بخشنده مهربان

اَلَمْ ۙ تَنْزِلُ الْكِتَابَ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١﴾
 اَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ ﴿٢﴾
 قَوْمًا مَّا اَتَتْهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣﴾
 اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ ﴿٤﴾
 اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ ﴿٥﴾
 وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۚ اَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٦﴾ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنْ ﴿٧﴾
 السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ ﴿٨﴾
 اَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٩﴾ ذَلِكَ عِلْمُ الْغَيْبِ ﴿١٠﴾
 وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿١١﴾ الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ ﴿١٢﴾
 خَلْقَهُ ۚ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنسَانِ مِنْ طِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ جَعَلَ ﴿١٤﴾
 نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿١٥﴾ ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ ﴿١٦﴾
 مِنْ رُّوحِهِ ۚ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿١٧﴾ وَقَالُوا أَإِذَا ضَلَلْنَا فِي ﴿١٨﴾
 الْأَرْضِ أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۚ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ ﴿١٩﴾
 كَافِرُونَ ﴿٢٠﴾ قُلْ يَتَوَفَّنَكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ ﴿٢١﴾
 بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾

الم (الف. لام. میم) ﴿۱﴾ نازل شدن (این) کتاب، که در آن
 هیچ شکی نیست، از سوی پروردگار جهانیان است. ﴿۲﴾ آیا
 می گویند: «(محمد-صلی الله علیه وسلم-) آن را به دروغ
 بافته است؟» (نه) بلکه آن حق است، از جانب پروردگار
 توست، تا هشدار دهی قومی را که پیش از تو هشدار دهنده
 برایشان نیامده است، شاید هدایت شوند. ﴿۳﴾ الله کسی
 است که آسمانها و زمین و آنچه را میان آنهاست در شش
 روز آفرید، سپس بر عرش قرار گرفت، شما را جز او هیچ
 کار ساز و شفیعی نیست، آیا پند نمی گیرید؟! ﴿۴﴾ کار
 (جهان هستی) را از آسمان تا زمین تدبیر می کند، سپس در
 روزی که مقدار آن هزار سال از سالهایی است که شما
 می شمارید؛ به سوی او بالا می رود. ﴿۵﴾ این (توصیف)
 دانای پنهان و آشکار، پیروزمند مهربان است. ﴿۶﴾ (همان)
 کسی که هر چه را آفرید به نیکوترین (وجه) آفرید، و
 آفرینش انسان را از گل آغاز کرد. ﴿۷﴾ سپس نسل او را از
 عصاره از آب ناچیز پدید آورد. ﴿۸﴾ آنگاه (اندام) او را
 سامان داد، و از روح خود در آن دمید، و برای شما گوش و
 چشمها و دلها قرار داد، چه اندک سپاس می گزارید. ﴿۹﴾
 و (کافران) گفتند: «آیا هنگامی که (مردیم و) در زمین نا پدید
 شدیم، آیا در آفرینش تازه خواهیم بود؟!» بلکه آنان به دیدار
 پروردگارشان کافرنند. ﴿۱۰﴾ (ای پیامبر!) بگو: «فرشته مرگ
 که بر شما گماشته شده؛ جان تان را می گیرد، سپس به سوی
 پروردگارتان باز گردانده می شوید». ﴿۱۱﴾

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمَجْرُمُونَ نَاكِسُوا رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا
 أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١١﴾
 وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى وَلَٰكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي
 لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٢﴾
 فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا
 عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا
 الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
 وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٤﴾ تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ
 الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
 يُنفِقُونَ ﴿١٥﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ
 جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ
 فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ ﴿١٧﴾ أَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَأَمَّا
 الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا
 أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنتُمْ بِهِ
 تُكَذِّبُونَ ﴿١٩﴾

و اگر ببینی مجرمان را هنگامی که در پیشگاه پروردگارشان
 سرهایشان به زیر افکنده‌اند، (گویند): «پروردگارا! دیدیم، و
 شنیدیم، پس ما را بازگردان تا کار شایسته انجام دهیم،
 بی گمان ما (به قیامت) یقین داریم» ﴿۱۲﴾ و اگر می‌خواستیم
 به هر کس هدایتش را می‌دادیم، و لیکن سخن (و و عده) من
 حق است که جهنم را از جنیان و آدمیان همگی پُر می‌کنم.
 ﴿۱۳﴾ پس به کیفر آن که دیدار امروزتان را فراموش
 کردید، (عذاب را) بچشید، بی گمان ما (نیز) شما را فراموش
 کردیم. و عذاب جاودان را بخاطر اعمالی که انجام می‌دادید؛
 بچشید. ﴿۱۴﴾ تنها کسانی به آیات ما ایمان می‌آورند که
 چون به آن پند داده شوند، سجده‌کنان (به زمین) افتند، و
 پروردگارشان را به پاکی بستانند، و آنان تکبر نمی‌کنند.
 ﴿۱۵﴾ پهلوهایشان از بسترها (در دل شب) دور می‌شود،
 پروردگارشان را با بیم و امید می‌خوانند، و از آنچه به آن‌ها
 روزی داده‌ایم انفاق می‌کنند. ﴿۱۶﴾ پس هیچ کس نمی‌داند
 چه پاداش‌های (عظیمی) که مایه روشنی چشم‌هاست برای
 آن‌ها نهفته شده است، به (پاس) آنچه که (در دنیا) انجام
 می‌دادند. ﴿۱۷﴾ آیا کسی که مؤمن است همچون کسی
 است که فاسق است؟! (نه) هرگز برابر نیستند. ﴿۱۸﴾ اما
 کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، پس
 برای آن‌ها باغ‌های بهشت جاویدان خواهد بود، (این به
 عنوان) محل پذیرایی (از آن‌ها) است؛ به پاداش آنچه که
 انجام می‌دادند. ﴿۱۹﴾ و اما کسانی که فاسق شدند، پس
 جایگاه‌شان آتش (جهنم) است، هرگاه که بخواهند از آن
 خارج شوند، به آن باز گردانده شوند، و به آن‌ها گفته شود:
 «بچشید عذاب آتشی را که آن را تکذیب می‌کردید».

وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ
ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنْقِمُونَ ﴿٢٢﴾
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَائِهِ
وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٢٣﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً
يَّذُوبُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾
إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ
الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً أَفَلَا
يَسْمَعُونَ ﴿٢٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ
الْجُرْزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعُمُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ
أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾ قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ
وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ إِنَّهُمْ
مُنْتَظَرُونَ ﴿٣٠﴾

هدایت می کردند، چون شکیبایی ورزیدند، و به آیات ما
یقین داشتند. ﴿۲۴﴾ مسلماً پروردگار توست که در روز
قیامت میان آن‌ها در آنچه اختلاف می کردند؛ داوری
می کند. ﴿۲۵﴾ آیا برای آن‌ها روشن نشده است که چه
نسل‌های بسیاری را پیش از آن‌ها هلاک کردیم؟! که
اینان در خانه‌های (ویران شده) آن‌ها راه می‌روند،
بی‌گمان در این نشانه‌ها (و عبرت‌ها) است، آیا
نمی‌شنوند؟! ﴿۲۶﴾ آیا ندیدند که ما آب را به سوی
زمین خشک (و بی گیاه) می‌رانیم، پس به (و سیله) آن
کشتزار را بیرون می‌آوریم، که چهارپایان‌شان و خودشان
از آن می‌خورند، آیا نمی‌بینند؟! ﴿۲۷﴾ و گویند: «اگر
راستگوئید، این پیروزی کی خواهد بود؟!» ﴿۲۸﴾
بگو: «روز پیروزی (هنگام نزول عذاب یا روز قیامت)،
کسانی که کافر شدند؛ ایمان‌شان سودی نخواهد داشت،
و نه به آن‌ها مهلت داده می‌شود». ﴿۲۹﴾ سپس (ای
پیامبر!) از آن‌ها روی بگردان، و منتظر باش که آن‌ها
(نیز) منتظر هستند. ﴿۳۰﴾

و یقیناً به آنان از عذاب نزدیک (این دنیا) پیش از عذاب
بزرگ (آخرت) می‌چشانیم، شاید باز گردند. ﴿۲۱﴾ و
کیست ستمکارتر از آن کسی که به آیات پروردگارش
پند داده شد، آنگاه از آن اعراض کند؟ بی‌گمان ما از
مجرمان انتقام خواهیم گرفت. ﴿۲۲﴾ به راستی به موسی
کتاب (تورات) دادیم، پس (ای پیامبر گرامی!) از دیدار
او (= موسی) در شک و تردید مباش و ما آن (تورات)
را (و سیله) هدایت برای بنی اسرائیل قرار دادیم. ﴿۲۳﴾
و از آنان پیشوایانی قرار دادیم که به فرمان ما (مردم را)

سورة الأحزاب

سورة احزاب

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ای پیامبر! از الله بترس، و از کافران و منافقان اطاعت نکن، بی گمان الله دانای حکیم است. ﴿۱﴾ و از آنچه از سوی پروردگارت به تو وحی می شود؛ پیروی کن، یقیناً الله به آنچه انجام می دهی؛ آگاه است. ﴿۲﴾ و بر الله توکل کن، و الله (به عنوان) کارساز (و مدافع) بسنده است. ﴿۳﴾ الله برای هیچ کس دو قلب در درونش قرار نداده است، و هرگز همسران تان را که مورد ظهار قرار می دهی^(۱)؛ مادران شما قرار نداده است، و (نیز) فرزند خوانده های شما را فرزند (حقیقی) شما قرار نداده است، این سخن (باطل) شماست که به دهان خود می گوید، و الله سخن حق را می گوید، و او به راه راست هدایت می کند. ﴿۴﴾ آن ها (= فرزند خوانده ها) را به نام پدران شان بخوانید که این (کار) نزد الله منصفانه تر است، پس اگر پدران شان را نمی شناسید، برادران دینی شما، و موالی شما هستند. و در آنچه که (قبلاً) اشتباه کرده اید؛ گناهی بر شما نیست، ولیکن آنچه را که دل های شما از روی عمد می خواهد (و می گوید، گناه است) و الله آمرزنده مهربان است. ﴿۵﴾ پیامبر نسبت به مؤمنان از خودشان سزاوارتر است، و همسران او مادران آن ها هستند، و در کتاب الله خویشاوندان برخی از آنان به برخی (دیگر) از (سایر) مؤمنان و مهاجران سزاوارترند^(۲)، مگر این که به دوستان تان نیکی کنید (و سهمی از اموال خود را به آنان بدهید) این (حکم) در کتاب (لوح محفوظ) نوشته شده است. ﴿۶﴾

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝ مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّن قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ ۚ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ اللَّائِي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ ۚ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۝ أَدْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِن لَّمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ ۚ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ ۚ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ۝ النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ ۚ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ ۚ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۚ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَن تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَّعْرُوفًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝

۱- به سورة مجادله آیه ۲ و ۳ رجوع شود.

۲- یعنی باید مؤمنان پیامبر گرامی ﷺ را از جان خود بیشتر دوست داشته باشند.

و (ای پیامبر گرامی! به یاد آور) هنگامی را که از پیامبران پیمان شان را گرفتیم و (همچنین) از تو و از نوح و ابراهیم و موسی و عیسی بن مریم، و از همه آنان پیمان محکمی گرفتیم. ﴿۷﴾ تا (الله) راستگویان را از صدق شان پرسد، و برای کافران عذابی دردناک آماده کرده است. ﴿۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! نعمت الله را بر خود به یاد آورید، هنگامی که لشکریایی به سوی شما آمدند، پس ما تند باد (سختی) بر آنها فرستادیم، و لشکریایی (از فرشتگان) که آنها را نمی دیدید، (و آنها را درهم کوبیدیم) و الله به آنچه انجام می دهید؛ بیناست. ﴿۹﴾ هنگامی که آنها (= دشمنان در غزوة احزاب) از (سمت) بالای (شهر) شما و از (سمت) پایین (شهر) تان به سوی شما آمدند (و شما را محاصره کردند) و زمانی را که چشم ها (از شدت و حشت) خیره شد، و دل ها به حنجره ها رسید، و گمان های گوناگونی به الله می بردید. ﴿۱۰﴾ آنجا بود که مؤمنان آزمایش شدند و به سختی تکان خوردند. ﴿۱۱﴾ و (نیز به یاد آورید) هنگامی را که منافقان و کسانی که در دل های شان بیماری است، می گفتند: «الله و پیامبرش جز فریب به ما و عده نداده است». ﴿۱۲﴾ و (نیز) هنگامی که گروهی از آنان گفتند: «ای اهل یثرب! اینجا جای ماندن شما نیست، پس (به خانه های خود) برگردید» و گروهی از آنان از پیامبر اجازه (بازگشت) می خواستند، می گفتند: «بی شک خانه های ما بی حفاظ است» در حالی که بی حفاظ نبود، آنها فقط می خواستند (از جهاد) فرار کنند. ﴿۱۳﴾ و اگر (لشکر دشمنان) از اطراف مدینه بر آنان وارد می شدند (و خانه های شان را محاصره می کردند) سپس پیشنهاد بازگشت به کفر و شرک (به آنها) می کردند، قطعاً می پذیرفتند، و جز اندکی برای (انتخاب) آن درنگ نمی کردند. ﴿۱۴﴾ و به راستی که آنان پیش از این با الله عهد کرده بودند که پشت (به دشمن) نکنند، و عهد (و پیمان) الله باز خواست دارد. ﴿۱۵﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۚ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾ لِيَسْأَلَ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ ۚ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٨﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿١١﴾ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَأْتِهَا لِيَزْهِقَ رَبُّكُمُ الْمُفْتِنُ فَارْجِعُوا ۚ وَدَسْتَعِذُّنَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَأَتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا فِيهَا إِلَّا بَسِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُؤْلَوْنَ إِلَّا الدَّبَرَ ۚ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٥﴾

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تُمْتَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا تَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمَعْوِقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَاسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾ أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِاللِّسَانِ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَلَهُمْ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُونَ أَنَّ حَزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوْا لَوْ أَنَّهُمْ بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَٰذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾

(ای پیامبر!) بگو: «اگر از مرگ یا کشته شدن فرار کنید، هرگز فرار سودی به حال شما نخواهد داشت، و آنگاه جز اندکی (از زندگی دنیا) بهره‌مند نخواهید شد.» ﴿۱۶﴾ (ای پیامبر!) بگو: «چه کسی است که شما را از (اراده) الله حفظ می‌کند، اگر (او) برای شما بدی اراده کرده باشد، یا رحمتی برای شما اراده کرده باشد؟! و آن‌ها برای خود جز الله هیچ دوست و یآوری نخواهند یافت.» ﴿۱۷﴾ قطعاً الله باز دارندگان را (از جهاد) از شما، و آنان را که به برادران‌شان گفتند: «به سوی ما بیایید» و جز اندکی به کارزار نمی‌آیند؛ می‌شناسد. ﴿۱۸﴾ (در حالی که) آن‌ها بر شما بخل می‌ورزند، پس هنگامی که (زمان) ترس (پیش) آید، می‌بینی که به تو نگاه می‌کنند، در حالی که چشم‌هایشان (در حلقه) می‌چرخد، مانند کسی که از (سکرات) مرگ بی‌هوش شده باشد، پس چون ترس (و وحشت) بر طرف شد، شما را با زبان‌های تیز (و تند خود) می‌رنجانند، در حالی که بر مال (غنایم) سخت حریص و آزمندند، اینان (هرگز) ایمان نیاورده‌اند، لذا الله اعمال‌شان را تباه (و نابود) کرد، و این (کار) بر الله آسان است. ﴿۱۹﴾ آن‌ها گمان می‌کنند که (لشکریان) احزاب (هنوز) نرفته‌اند، و اگر (لشکریان) احزاب (بار دیگر) برگردند، آرزو می‌کنند، ای کاش! آنان در میان اعراب بادیه‌نشین بودند، که از اخبار شما جويا می‌شدند، و اگر در میان شما باشند؛ جز اندکی پیکار نکنند. ﴿۲۰﴾ یقیناً برای شما در زندگی رسول الله سرمشق نیکویی است، برای آنان که به الله و روز آخرت امید دارند، و الله را بسیار یاد می‌کنند. ﴿۲۱﴾ و چون مؤمنان (لشکر) احزاب را دیدند، گفتند: «این همان چیزی است که الله و پیامبرش به ما وعده داده، و الله و پیامبرش راست گفته‌اند» و (این امر) جز بر ایمان و تسلیم‌شان نیفزود. ﴿۲۲﴾

مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ^ط
فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ^ط وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ^ط وَمَا بَدَلُوا^ط
تَبْدِيلًا ﴿٢٢﴾ لِّيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ
وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ^ع إِنَّ
اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾ وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِعَيْثِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا^ع وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ
الْقِتَالَ^ع وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيمًا ﴿٢٤﴾ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ
ظَاهَرُوهُمْ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ
فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ
فَرِيقًا ﴿٢٥﴾ وَأَوْرَثَكُم أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ
وَأَرْضًا لَّمْ تَطْطُوهَا^ع وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرًا ﴿٢٦﴾ يَتَأَيَّأُ النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ إِن كُنْتُنَّ
تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ
أُمْتِعْكَنَّ وَأُسرِحْكِنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٧﴾ وَإِن
كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ^ط وَالْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ
أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٨﴾ يٰنِسَاءَ
النَّبِيِّ^ع مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَحِشَةٍ مَّيِّنَةٍ يُضَعَّفْ لَهَا
الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ^ع وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٢٩﴾

از مؤمنان مردانی هستند که به عهد و پیمانی که با الله بسته بودند (صادقانه) وفا کردند، پس کسی از آنان هست که پیمان خود را به آخر رساند (و شهید شد) و از آنان کسی هست که در انتظار (و چشم براه) است، و هرگز تغییر و تبدیلی (در پیمان خود) نیاورده اند. ﴿۲۳﴾ تا الله راستگویان را به (خاطر) صدق شان پاداش دهد، و منافقان را اگر بخواهد عذاب کند، یا توبه آن ها را بپذیرد، بی تردید الله آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۲۴﴾ و (در غزوهٔ احزاب) الله کافران را با خشم شان (از مدینه) باز گرداند، (در حالی که) هیچ خیر و منفعتی نیافتند، و الله مؤمنان را از جنگ بی نیاز کرد، (و پیروزی نصیب شان ساخت) و الله توانای پیروزمند است. ﴿۲۵﴾ و (الله) کسانی از اهل کتاب (= یهود بنی قریظه) را که از آن ها (= مشرکان) حمایت کرده بودند؛ از قلعه هایشان فرود آورد، و در دل های شان و حشت انداخت، (و شما) گروهی را می کشتید و گروهی را اسیر می گرفتید. ﴿۲۶﴾ و (الله) زمین آنان و خانه هایشان و اموال شان را به شما وا گذاشت و (همچنین) زمینی را که در آن گام نهاده بودید، و الله بر هر چیز تواناست. ﴿۲۷﴾ ای پیامبر! به همسرانت بگو: «اگر شما زندگی دنیا و زینت آن می خواهید، پس بیاید تا (با هدیهٔ مناسب) شما را بهر مند سازم، و شما را به طرز نیکویی رها کنم. ﴿۲۸﴾ و اگر شما الله و پیامبرش و سرای آخرت را می خواهید، پس (بدانید که) الله برای نیکوکارانتان پاداش عظیمی آماده کرده است». ﴿۲۹﴾ ای زنان پیامبر! هر کس از شما که (گناه) نا شایست آشکاری مرتکب شود، عذاب او دو چندان افزوده می شود، و این بر الله آسان است. ﴿۳۰﴾

وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُؤْتِهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾
يُنْسَاءُ النَّبِيُّ لَسْتَنَ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ ۚ إِنَّ اتَّقِيْتَنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٣٢﴾ وَقرَنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى ۚ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَأَذْكُرَنَّ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَنَاتِينَ وَالْقَنَاتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّيِّمِينَ وَالصَّيِّمَاتِ وَالْحَافِظِينَ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

و هر کس از شما برای الله و پیامبرش خضوع (و فرمانبرداری) کند، و عمل صالح انجام دهد، پاداش او را دوبار به او خواهیم داد، و روزی ارزشمندی برای او آماده کرده ایم. ﴿۳۱﴾ ای زنان پیامبر! شما مانند هیچ یک از زنان (عادی دیگر) نیستید، اگر پرهیزگاری کنید؛ پس در سخن گفتن نرمی نکنید که آنگاه کسی که در دلش بیماری است؛ طمع کند، و سخن شایسته بگوید. ﴿۳۲﴾ و در خانه های خود بمانید، و به شیوه جاهلیت نخستین زینت های خود را آشکار نکنید^(۱)، و نماز را بر پا دارید، و زکات را بدهید، و الله و پیامبرش را اطاعت کنید، الله قطعاً می خواهد پلیدی را از شما اهل بیت دور کند و چنانکه باید شما را پاک سازد. ﴿۳۳﴾ و آنچه را در خانه هایتان از آیات الله و حکمت (= سنت پیامبر) خوانده می شود یاد کنید؛ بی گمان الله باریک بین آگاه است. ﴿۳۴﴾ همانا مردان مسلمان و زنان مسلمان، مردان مؤمن و زنان مؤمن، مردان فرمانبردار و زنان فرمانبردار، مردان راستگو و زنان راستگو، مردان صابر و زنان صابر، مردان با خشوع و زنان با خشوع، مردان صدقه دهنده و زنان صدقه دهنده، مردان روزه دار و زنان روزه دار، مردانی که شرمگاه خود را حفظ می کنند، و زنانی که شرمگاه خود را حفظ می کنند، و مردانی که الله را بسیار یاد می کنند، و زنانی که الله را بسیار یاد می کنند، الله برای (همه) آنان آمرزش و پاداش عظیمی آماده کرده است. ﴿۳۵﴾

۱- مقاتل بن حیان می گوید: شیوه جاهلیت این است که زن چادر خود را محکم نبندد و گردن و گردن بند و گوشواره هایش نمودار گردد.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ﴿٣٦﴾ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ ۗ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ ۖ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ﴿٣٨﴾ الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَخَشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ ۚ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ۖ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤١﴾ هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٢﴾

و هیچ مرد مؤمن و زن مؤمنی را نسزد؛ هنگامی که الله و پیامبرش کاری را حکم کند، آنکه آنها در کارشان اختیاری باشد، و هر کس الله و پیامبرش را نافرمانی کند، به راستی که در گمراهی آشکاری گرفتار شده است. ﴿۳۶﴾ و (به یاد بیاور) زمانی را که به آن کس که الله به او نعمت داده بود، و تو (نیز) به او نعمت داده بودی، می گفتم: «همسرت را نگاه دار و از الله بترس» و در دل خود چیزی را پنهان می داشتی که الله آن را آشکار می کند، و از مردم می ترسیدی؛ در حالی که الله سزاوارتر است که از او بترسی، پس چون زید (بن حارثه - رضی الله عنه-) از او حاجت خویش بگزارد، (و طلاقش داد) او را به ازدواج تو در آوریم؛ تا بر مؤمنان در (بارۀ ازدواج با) زنان پسر خواندگان شان هیچ حرجی نباشد؛ هنگامی که حاجت خویش از او بگزارده (و طلاق شان داده) باشند، و فرمان الله انجام شدنی است. ﴿۳۷﴾ بر پیامبر در آنچه الله برای او حلال (و مقرر) کرده است؛ هیچ حرجی نیست، این سنت الله است در (بارۀ) کسانی که پیش از این بوده اند، و فرمان الله حساب شده و دقیق است. ﴿۳۸﴾ (همان) کسانی که پیام های الله را می رسانند و از او می ترسند و از هیچ کس جز او نمی ترسند، و الله برای حساب گری (اعمال شان) کافی است. ﴿۳۹﴾ محمد (ﷺ) پدر هیچ یک از مردان شما نیست، و لیکن رسول الله و خاتم پیامبران است، و الله به هر چیز آگاه است. ﴿۴۰﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! الله را بسیار یاد کنید. ﴿۴۱﴾ و صبح و شام او را تسبیح گوید. ﴿۴۲﴾ او کسی است که بر شما درود می فرستد، و فرشتگانش (نیز بر شما درود می فرستند) تا شما را از تاریکی ها به سوی نور بیرون برد، و (الله) نسبت به مؤمنان مهربان است. ﴿۴۳﴾

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ ۖ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾
يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا
وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيَا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾
وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ أَذُنَهُمْ ﴿٤٨﴾
وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٩﴾ يَأْتِيهَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ
طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ
عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا فَمَتَّعُوهُنَّ وَسَرَخُوهُنَّ
سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٥٠﴾ يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ
أَزْوَاجَ الَّتِي ءَاتَيْتَ أَجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِكَ وَبَنَاتِ
عَمَّتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَالَتِكَ الَّتِي
هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَأَةً مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا
لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَكَ مِنْ
دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۖ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي
أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ
عَلَيْكَ حَرَجٌ ۖ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥١﴾

تحت آنان در روزی که با او دیدار می کنند «سلام»
است، و برای آن ها پاداش ارزشمندی آماده کرده است.
﴿۴۴﴾ ای پیامبر! ما تو را گواه، و بشارت دهنده و
بیم دهنده فرستادیم. ﴿۴۵﴾ و دعوت کننده به سوی الله
به فرمان او، و چراغی روشنی بخش قرار دادیم.^(۱)
﴿۴۶﴾ و مؤمنان را بشارت ده که برای آن ها از سوی الله
فضل بزرگی است. ﴿۴۷﴾ و از کافران و منافقان اطاعت
مکن، و آزارشان را و اگذار (و به آنان اعتنا نکن) و بر
الله توکل کن، و الله (به عنوان) کارساز (و مدافع) بسنده
است. ﴿۴۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! هنگامی که
با زنان با ایمان ازدواج کردید، آنگاه پیش از آن که با
آن ها همبستری کنید، طلاق شان دادید، پس عده برای
شما بر آن ها نیست که شما آن را بشمارید، لذا آن ها را
(با هدیه مناسب) بهره مند سازید و به نیکوترین وجه
رهای شان کنید. ﴿۴۹﴾ ای پیامبر! ما همسرانت را که
مهرشان را پرداخته ای برای تو حلال کردیم، و (نیز)
کنیزانی را که (از طریق غنایم جنگی) الله به تو ارزانی
داشته است، و دختران عمویت، و دختران عمه هایت و
دختران دایی ات، و دختران خاله هایت که با تو هجرت
کرده اند، (ازدواج با آن ها برای تو حلال کرده ایم) و
(نیز) زن مؤمنی را که اگر خود را به پیامبر ببخشد، اگر
پیامبر بخواهد او را به زنی گیرد، (این حکم) ویژه
توست؛ نه دیگر مؤمنان، به راستی که ما می دانیم آنچه را
که بر آن ها در (باره) همسران شان و کنیزان شان واجب
کرده ایم، تا بر تو هیچ حرجی نباشد، و الله آمرزنده
مهربان است. ﴿۵۰﴾

۱- یعنی همانگونه که با وجود چراغ، تاریکی دور می گردد بدینگونه به دریغ
شما نیز تاریکی های کفر و شرک دور می گردد.

﴿ تَرْجِي مَنْ نَشَاءُ مِنْهُمْ وَتُؤَيِّ إِلَيْكَ مَنْ نَشَاءُ ۖ وَمَنْ أَبْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ۚ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ تَقْرَءَ أَعْيُنُهُنَّ وَلَا تَخْزِبَ وَيَرْضَيْنَ بِمَا ءَاتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ۝ لَا تَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا ۝ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرِ نَظَرٍ ۖ إِنَّهُ وَلَكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَعْسِنِينَ ۚ حَدِيثٌ ۚ إِنَّ ذَلِكَ كَمَا كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ ۖ فَيَسْتَحْيِ مِنْكُمْ ۖ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِ ۚ مِنْ الْحَقِّ ۚ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ۚ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ ۚ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ ۚ مِنْ بَعْدِهِ ۚ أَبَدًا ۚ إِنَّ ذَلِكَ كَمَا كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ۝ إِنْ تُبَدُّوا شَيْئًا أَوْ خُفُّوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۝﴾

(نوبت) هر یک از همسرانت را که بخواهی (می‌توانی) به تأخیر اندازی، و هر کدام را بخواهی نزد خود جای دهی، و اگر (بعضی) از آن‌ها که بر کنار ساخته بخواهی نزد خود جای دهی، هیچ گناهی بر تو نیست، این (گزینش) نزدیکتر است برای آن که چشم آنان روشن گردد و این که غمگین نباشند، و همگی شان به آنچه به آنان می‌دهی خشنود گردند، و الله آنچه را که در دل‌های شماست می‌داند، و الله دانای بردبار است. ﴿۵۱﴾ بعد از این، (دیگر) هیچ زنی برای تو حلال نیست، و نه (حلال است) آن که همسران دیگری جایگزین آن‌ها کنی، هر چند زیبایی آن‌ها تو را به شگفت آورد، مگر آنچه که (بصورت کنیز) دست تو مالک شد، و الله بر همه چیز نگهبان است. ﴿۵۲﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! به خانه‌های پیامبر داخل نشوید؛ مگر آنکه برای (صرف) غذا به شما اجازه داده شود، بی‌آنکه منتظر پخته شدنش باشید، ولی چون دعوت شدید، داخل شوید، پس هنگامی که غذا خوردید؛ پراکنده شوید، و (بعد از صرف غذا) برای بحث و گفتگو ننشینید، بی‌گمان این (عمل) پیامبر را آزار می‌دهد، پس (او) از شما شرم می‌کند (و چیزی نمی‌گوید) و الله از (بیان) حق شرم نمی‌کند، و هنگامی که چیزی (از وسایل زندگی به عاریت) خواستید، پس از آنان (= زنان پیامبر) از پشت پرده بخواهید، این (کار) برای دل‌های شما و دل‌های آنان پاکیزه‌تر است، و شما را نسزد که پیامبر الله را بیازارید، و نه آن که همسرانش را بعد از او هرگز به همسری گیرید، بی‌تردید این (کار) نزد الله (گناهی) بزرگ است. ﴿۵۳﴾ اگر چیزی را آشکار کنید یا آن را پنهان دارید، پس بی‌گمان الله به هر چیز آگاه است. ﴿۵۴﴾

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِمْ فِيْ ءَابَائِهِمْ وَلَا اُتْنَآئِهِمْ وَلَا اِخْوَانِهِمْ وَلَا اُتْنَآئِ اِخْوَانِهِمْ وَلَا اُتْنَآئِ اُخْوَاتِهِمْ وَلَا نِسَائِهِمْ وَلَا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ وَاتَّقِيْنَ اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٥٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّوْنَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٥٧﴾ وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوْا فَقَدِ احْتَمَلُوْا بُهْتَانًا وَاِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿٥٨﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّاَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِيْنَ يُدْنِيْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلِيْبِيْهِنَّ ذٰلِكَ اَدْنٰى اَنْ يُعْرِفْنَ فَلَا يُؤْذِيْنَ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٥٩﴾ لِّن لَّمْ يَنْتَهِ الْمُتَنَفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ ۖ وَالْمُرْجِفُوْنَ فِي الْمَدِيْنَةِ لَنُغْرِيْنَكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا تُجَاوِرُوْنَكَ فِيْهَا اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٦٠﴾ مَّلْعُوْنِيْنَ اَيْنَمَا تُقِفُوْا اُخِذُوْا وَقْتُلُوْا قَتْلًا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا

بر آنان (= زنان) گناهی نیست (که) در (حضور) پدران شان و پسران شان و برادران شان و پسران برادران شان و پسران خواهران شان و زنان (هم دین) شان و بردگان شان (بدون حجاب باشند) و (ای زنان!) از الله بترسید، قطعاً الله بر همه چیز گواه است. ﴿۵۵﴾ بی گمان الله و فرشتگانش بر پیامبر درود می فرستند؛ ای کسانی که ایمان آورده اید! بر او درود فرستید، و سلام بگویید، سلامی نیکو. ﴿۵۶﴾ همانا کسانی که الله و پیامبرش را آزار می دهند، الله آن ها را در دنیا و آخرت لعنت کرده، و برای آن ها عذاب خوار کننده آماده کرده است. ﴿۵۷﴾ و کسانی که مردان مؤمن و زنان مؤمن را بی هیچ گناهی که مرتکب شده باشند؛ آزار می دهند، به راستی (بار) بهتان و گناه آشکاری را به دوش کشیده اند. ﴿۵۸﴾ ای پیامبر! به همسرانت و دخترانت و زنان مؤمنان بگو: «چادرهای خود را بر خویش فرو افکنند، (و با آن سر و صورت و سینه هایشان را بپوشانند) این مناسب تر است تا شناخته شوند؛ پس مورد آزار قرار نگیرند، و الله آمرزنده مهربان است. ﴿۵۹﴾ اگر منافقان و کسانی که در دل های شان بیماری است، و شایعه پراکنان در مدینه (از کار خود) باز نایستند، یقیناً تو را بر (ضد) آن ها می شورانیم (و بر آن ها مسلط می گردانیم) سپس جز اندکی در کنار تو در آن (شهر مدینه) نباشند. ﴿۶۰﴾ طرد شدگانند، هر کجا یافت شوند، گرفته خواهند شد، و به سختی کشته خواهند شد. ﴿۶۱﴾ (این) سنت الله است در (بارۀ) کسانی که پیش از این گذشتند، و هرگز برای سنت الله دگرگونی نخواهی یافت. ﴿۶۲﴾

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ
 اللَّهِ ۚ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ إِنَّ
 اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾ خَالِدِينَ
 فِيهَا أَبَدًا ۖ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٥﴾ يَوْمَ
 تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَلَيِّنَا أَطَعْنَا اللَّهَ
 وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ ﴿٦٦﴾ وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا
 وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَ ﴿٦٧﴾ رَبَّنَا ءَاتِهِمْ ضِعْفَيْنِ
 مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنِيمَ لَعْنَا كَبِيرًا ﴿٦٨﴾ يَتَأَيَّأُ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ ءَاذَوْا مُوسَىٰ فَبَرَأَهُ اللَّهُ مِمَّا
 قَالُوا ۚ وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا ﴿٦٩﴾ يَتَأَيَّأُ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ
 لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ
 وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾ إِنَّا عَرَضْنَا
 الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ
 أَنْ تَحْمِلَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ ۖ إِنَّهُ كَانَ
 ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾ لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ
 وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ
 اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
 رَحِيمًا ﴿٧٣﴾

(ای پیامبر!) مردم تو را از (زمان قیام) قیامت می‌پرسند، بگو: «علم آن تنها نزد الله است» و تو چه می‌دانی شاید که قیامت نزدیک باشد. ﴿۶۳﴾ بی‌تردید الله کافران را لعنت کرده، و برای آن‌ها آتش سوزان آماده کرده است. ﴿۶۴﴾ که جاودانه در آن خواهند ماند، هیچ دوست و یاورى نخواهند یافت. ﴿۶۵﴾ روزی که صورت‌هایشان در آتش (جهنم) گردانیده شود (پشیمان می‌شوند و) می‌گویند: «ای کاش الله را اطاعت کرده بودیم، و رسول (الله) را اطاعت کرده بودیم» ﴿۶۶﴾ و گفتند: «پروردگارا! ما از سروران و بزرگان خود اطاعت کردیم، پس ما را از راه به در بردند (و گمراه کردند)» ﴿۶۷﴾ پروردگارا! آن‌ها را از عذاب دو چندان ده، و آن‌ها را به لعنتی بزرگ (و سخت) لعنت فرما» ﴿۶۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! مانند کسانی نباشید که موسی را آزار دادند، آنگاه الله او را از آنچه (در حق او) گفته بودند؛ مبرا ساخت، و (او) نزد الله آبرومند (و صاحب منزلت) بود. ﴿۶۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از الله بترسید، و سخن درست (و حق) بگویید. ﴿۷۰﴾ تا (الله) کارهای‌تان را برایتان اصلاح کند، و گناهان‌تان را بیامرزد، و هرکس که از الله و پیامبرش اطاعت کند؛ یقیناً به کامیابی عظیمی نائل شده است. ﴿۷۱﴾ همانا ما امانت (خویش) را بر آسمان‌ها و زمین و کوه‌ها عرضه داشتیم، پس آن‌ها از تحمل آن سر باز زدند و از آن ترسیدند، و انسان آن را بر دوش گرفت که او بسیار ستمکار نادان است. ﴿۷۲﴾ تا (سرانجام) الله مردان منافق و زنان منافق و مردان مشرک و زنان مشرک را عذاب کند، و الله توبه مردان مؤمن و زنان مؤمن را بپذیرد (و از گناهان‌شان در گذرد) و الله آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۷۳﴾

سورة سبا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ
 ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا
 يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ
 الْغَفُورُ ﴿٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ
 قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عِلْمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ
 عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا
 أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ
 ﴿٣﴾ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 أُولَٰئِكَ هُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ
 سَعَوْا فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن
 رَّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ
 إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ
 الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ
 عَلَىٰ رَجُلٍ يَنْتَعِظُكُمْ إِذَا مُزِقْتُمْ كُلٌّ مِّمَّزِقٍ إِنَّكُمْ لَفِي
 خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾

سورة سبا

به نام الله بخشنده مهربان

حمد (و ستایش) مخصوص الله است که آنچه در آسمان‌ها و
 آنچه در زمین است از آن اوست، و ستایش در (سرای)
 آخرت (نیز) از آن اوست، و او حکیم آگاه است. ﴿۱﴾
 آنچه را که در زمین فرو می‌رود و آنچه را که از آن بیرون
 می‌آید، و آنچه را که از آسمان نازل می‌شود و آنچه را
 که در آن بالا می‌رود؛ می‌داند، و او مهربان آمرزنده است.
 ﴿۲﴾ و کسانی که کافر شدند، گفتند: «قیامت به سراغ ما
 نخواهد آمد» (ای پیامبر!) بگو: «آری، به پروردگارم (آن)
 دانای غیب سوگند که حتماً به سراغ شما خواهد آمد،
 به اندازه ذره در آسمان‌ها و در زمین از او پنهان نیست، و نه
 کوچکتر از آن و نه بزرگتر، مگر (اینکه) در کتابی آشکار
 (ثبت) است. ﴿۳﴾ تا کسانی را که ایمان آورده‌اند و
 کارهای شایسته انجام داده‌اند؛ پاداش دهد، آنان برایشان
 مغفرت و روزی ارزشمندی است. ﴿۴﴾ و کسانی که
 مبارزه‌کنان در (انکار) آیات ما تلاش کردند (و گمان
 کردند که ما را به ستوه می‌آورند) برای آنان عذابی از
 کیفر دردناک خواهد بود. ﴿۵﴾ و کسانی که به ایشان علم
 داده شده است؛ می‌دانند آنچه را که از سوی پروردگارت
 بر تو نازل شده، حق است، و به راه (الله) پیروزمند ستوده
 هدایت می‌کند. ﴿۶﴾ و کسانی که کافر شدند، گفتند: «آیا
 مردی به شما نشان دهیم که به شما خبر می‌دهد هنگامی که
 (مردید و) کاملاً متلاشی (و پراکنده) شدید، همانا شما (بار
 دیگر) در آفرینش تازه خواهید بود؟! ﴿۷﴾

أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ ۚ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿٨﴾
 أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّ نَشْأَ خَسِفَ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطَ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿٩﴾ ۖ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا ۖ يَجِبَالُ أَوْبَىٰ مَعَهُ وَالطَّيْرُ ۖ وَأَلْنَا لَهُ الْحَدِيدَ ﴿١٠﴾ أَنْ أَعْمَلَ سَبِغَتٍ وَقَدَّرَ فِي السَّرْدِ ۖ وَاعْمَلُوا صَالِحًا ۖ إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١﴾
 وَلَسَلِمَنَّ الرِّيحُ غُدُوهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۖ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ ۖ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ ۖ وَمَن يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِّنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٢﴾ يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِن مَّخْرِيبٍ وَتَمَثِيلٍ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَّاسِيَتٍ ۚ أَعْمَلُوا ءَالَ دَاوُدَ شُكْرًا ۚ وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُورِ ﴿١٣﴾ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنسَاتِهِ ۖ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجُنُّ أَنْ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿١٤﴾

آیا بر الله دروغ بسته یا به او دیوانگی است؟! (چنین نیست) بلکه کسانی که به آخرت ایمان نمی آورند در عذاب و گمراهی دور و درازی هستند. ﴿۸﴾ آیا به آنچه پیش روی و آنچه پشت سر آنان از آسمان و زمین است، نگاه نکرده اند؟! اگر بخواهیم آن ها را در زمین فرو می بریم، یا تکه از آسمان را بر (سر) آنان می افکنیم، بی گمان در این نشانه برای هر بنده بازگشت کننده است. ﴿۹﴾ و به راستی (ما) به داوود از سوی خود فضیلتی (بزرگ) دادیم، (گفتیم:) ای کوه ها و ای پرندگان! با او (در تسبیح گفتن) هم آواز شوید، و آهن را برای او نرم کردیم. ﴿۱۰﴾ (و به او دستور دادیم) که زره های بلند (و فراخ) بساز و در بافتن (حلقه ها) اندازه نگه دار، و کار شایسته انجام دهید، همانا من به آنچه انجام می دهید؛ بینا هستم. ﴿۱۱﴾ و برای سلیمان باد را (مسخر ساختیم) که صبحگاهان مسیر یک ماه را طی می کرد، و شامگاهان مسیر یک ماه را، و چشمه مس (مذاب) را برایش روان ساختیم، و از جن کسانی را (مسخر کردیم) که به فرمان پروردگارش در پیش او کار می کردند، و هر که از آنان که از فرمان ما سرپیچی می کرد، او را از عذاب آتش سوزان می چشاندیم. ﴿۱۲﴾ (سلیمان) هر چه می خواست (جن ها) برایش می ساختند: از (قیل) معبد ها، و تمثال ها، و کاسه هایی (غذا خوری) همچون حوض ها، و دیگ های ثابت (که از بزرگی قابل حمل و نقل نبود، و به آن ها گفتیم:) ای آل داوود! سپاس (این همه نعمت را) به جا آوردید، و اندکی از بندگان من سپاسگزارند. ﴿۱۳﴾ پس چون مرگ را بر او (= سلیمان) مقرر داشتیم، (کسی) آن ها را از مرگش آگاه نساخت؛ مگر جنبنده زمین (= موریانه) که عصایش را می خورد، پس چون (بر زمین) افتاد، جنیان دریافتند که اگر غیب می دانستند در (آن) عذاب خوار کننده نمی ماندند. ﴿۱۴﴾

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ
وَشِمَالٍ كُلُّوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ ۚ بَلَدَةٌ
طَيِّبَةٌ وَرَبُّ غَفُورٌ ﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ أُكُلٍ
حَمَاطٍ وَأَثَلٍ ۚ وَشِئَاءٌ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿١٦﴾ ذَلِكَ
جَزَيْنَهُمْ بِمَا كَفَرُوا ۚ وَهَلْ نُجْزِي إِلَّا الْكَافِرَ ﴿١٧﴾
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا قُرًى
ظَهْرَةً وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ ۚ سِيرُوا فِيهَا لِيَالِي ۖ وَأَيَّامًا
ءَامِنِينَ ﴿١٨﴾ فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَيْنِ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ۚ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ
صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِّن سُلْطَانٍ
إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُّؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ
وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾ قُلِ ادْعُوا
الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ
فِيهِمَا مِن شِرْكٍَ وَمَا لَهُ مِثْمَلٌ مِّنْ ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾

همانا برای (قوم) سبا در مساکن شان نشانه بود، دو باغ
(بزرگ) از راست و چپ، (و به آنها گفتیم:) از روزی
پروردگارتان بخورید و برای او شکر گزارید، شهری است
پاکیزه، و پروردگاری آمرزنده. ﴿۱۵﴾ پس آنها روی
گرداندند، آنگاه سیلی ویران گر را بر آنها فرستادیم، و دو
باغ (پر میوه) شان را به دو باغ (بی ارزش) با میوه های تلخ و
(درختان) شوره گز و اندکی از (درخت) کنار مبدل ساختیم.
﴿۱۶﴾ این کیفر را به (خاطر) آن که نا سپاسی کردند؛ به
آنها دادیم، و آیا جز نا سپاسان را مجازات می کنیم؟!
﴿۱۷﴾ و میان آنها و قریه هایی که برکت داده بودیم،
قریه هایی (آباد و) به هم پیوسته (بر سر راه) قرار دادیم، و در
(میان) آنها آمد و رفت مقرر داشتیم (و به آنان گفتیم:) در
این (آبادی ها) با امن (و امان) شب ها و روزها سفر کنید.
﴿۱۸﴾ پس گفتند: «پروردگارا! میان سفرهای ما دوری
بیفکن» و بر خویشتن ستم کردند، پس ما آنها را داستان هایی
(برای عبرت دیگران) قرار دادیم، و آنان را سخت پراکنده
(و متلاشی) ساختیم، بی گمان در این (ماجرا) برای هر صبر
کننده سپاسگزاری نشانه هایی است. ﴿۱۹﴾ و یقیناً ابلیس
گمان خود را در باره آنها درست یافت، پس (همگی) از او
پیروی کردند؛ جز گروهی (اندک) از مؤمنان. ﴿۲۰﴾ و او
(= شیطان) را بر آنان هیچ سلطه نبود؛ مگر اینکه (خواستیم)
معلوم بداریم کسی را که به آخرت ایمان می آورد، از
کسی که او از آن در شک (و تردید) است. و پروردگار تو
بر همه چیز نگاهبان است. ﴿۲۱﴾ (ای پیامبر!) بگو: «کسانی
را که غیر از الله (معبود خود) می پندارید، (به فریاد) بخوانید،
(آنها) هم وزن ذره در آسمان ها و در زمین مالک نیستند، و
در (آفرینش و تدبیر) آن دو هیچ شرکشی ندارند، و او (= الله)
از میان آنها یاور و پشتیبانی ندارد. ﴿۲۲﴾

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ ۖ
 حَتَّىٰ إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۖ
 قَالُوا الْحَقُّ ۖ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾ ۖ قُلْ مَنْ
 يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ قُلِ اللَّهُ ۖ وَإِنَّا
 أَوْيَاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًىٰ أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾
 قُلْ لَا تَسْأَلُونَنَا عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا
 تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ قُلْ جَمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا
 بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾ قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ
 أَلْحَقْتُم بِهِ شُرَكَاءَ ۖ كَلَّا ۚ بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ
 الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ
 بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
 ﴿٢٨﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قُلْ لَّكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَعْجِرُونَ
 عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا لَن نُّؤْمِنَ بِهِذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ
 يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِندَ
 رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ
 الَّذِينَ اسْتَضْعِفُوا لِّلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ
 لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

و شفاعت نزد او سود نبخشد؛ مگر برای کسی که (او خود) برایش اجازت داده باشد، تا زمانی که اضطراب (و نگرانی) از دل‌های شان بر طرف شود، گویند: «پروردگارتان چه گفت؟» گویند: «حق را (فرمود)، و او بالا و بلند مرتبه بزرگ است» ﴿۲۳﴾ (ای پیامبر! به مشرکان) بگو: «چه کسی شما را از آسمان‌ها و زمین روزی می‌دهد؟» (در پاسخ) بگو: «الله، و ما یا شما بر (طریق) هدایت یا در گمراهی آشکار هستیم» ﴿۲۴﴾ بگو: «شما از گناهی که ما مرتکب شده‌ایم؛ باز خواست نمی‌شوید، و ما (نیز) از آنچه شما انجام می‌دهید؛ باز خواست نمی‌شویم» ﴿۲۵﴾ بگو: «پروردگار ما، (همه) ما (و شما) را گرد می‌آورد؛ سپس در میان ما به حق داوری می‌کند، و او داور داناست» ﴿۲۶﴾ بگو: «کسانی را که به عنوان شریک به او ملحق ساخته‌اید؛ به من نشان دهید، (هرگز) چنین نیست، بلکه او الله پیرومند حکیم است» ﴿۲۷﴾ (ای پیامبر!) ما تو را برای همه مردم؛ جز بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده نفرستادیم، و لیکن بیشتر مردم نمی‌دانند. ﴿۲۸﴾ و می‌گویند: «اگر راستگوید؛ این وعده (قیامت) کی خواهد بود؟!» ﴿۲۹﴾ بگو: «میعاد شما روزی خواهد بود که نه ساعتی از آن تأخیر می‌کنید و نه (بر آن) پیشی می‌گیرید» ﴿۳۰﴾ و کسانی که کافر شدند، گفتند: «ما هرگز به این قرآن ایمان نمی‌آوریم و نه به آن (کتاب‌های) که پیش از آن بوده» (ای پیامبر!) اگر بینی (در روز قیامت) هنگامی که ستمکاران در پیشگاه پروردگارشان (برای حساب‌رسی) نگه داشته شده‌اند، (از حال آن‌ها به شکفت می‌آیی) برخی از آن‌ها سخن برخی دیگر را پاسخ می‌دهند (و هر کدام گناه خود را به گردن دیگری می‌اندازد) کسانی که به استضعاف کشیده شده‌اند، به کسانی که استکبار (و سرکشی) نمودند، گویند: «اگر شما نبودید ما قطعاً مؤمن بودیم» ﴿۳۱﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا اُخْنُ صَدَدْتُمْ
 عَنْ اَهْدَى بَعْدَ اِذْ جَاءَكُمْ^ط بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ ﴿٣١﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اَلِيلٍ
 وَالنَّهَارِ اِذْ تَأْمُرُونَنَا اَنْ نَّكْفُرَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهُ اَنْدَادًا
 وَاَسْرُوا اَلْنَدَامَةَ لَمَّا رَاُوا اَلْعَذَابَ وَجَعَلْنَا اَلْاَغْلَلَ فِي
 اَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 ﴿٣٢﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ اِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا اِنَّا
 بِمَا اُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٣﴾ وَقَالُوا اُخْنُ اَكْثَرُ اَمْوَالًا
 وَاَوْلَدًا وَمَا لَاحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾ قُلْ اِنَّ رَبِّيْ يَبْسُطُ
 الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا
 يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾ وَمَا اَمْوَالُكُمْ وَلَا اَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ
 عِندَنَا زُلْفَى اِلَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولَٰئِكَ هُم
 جَزَاءُ الضَّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَتِ ءَامِنُونَ ﴿٣٦﴾
 وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِيْ ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ اُولَٰئِكَ فِي
 اَلْعَذَابِ مُخَضَّرُونَ ﴿٣٧﴾ قُلْ اِنَّ رَبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
 لِمَنْ يَّشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ^ج وَمَا اَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ
 فَهُوَ مُخْلِفُهُ^ط وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٣٨﴾

کسانی که سرکشی (و تکبر) کردند (= مستکبران) به
 کسانی که به استضعاف کشیده شده‌اند، (= مستضعفان)
 گویند: «آیا ما شما را از هدایت باز داشتیم بعد از آن که به
 سراغ شما آمد؟! (هرگز نه) بلکه شما خود مجرم بودید».
 ﴿۳۱﴾ و مستضعفان به مستکبران گویند: «بلکه، مکر و حیلۀ
 شب و روز شما (سبب شد که از هدایت بازمانیم) هنگامی که
 به ما دستور می‌دادید که به الله کافر شویم و برای او همتیانی
 قرار دهیم». و هنگامی که عذاب (الهی) را ببینند، پشیمانی
 (خود) را (در دل) پنهان دارند، و ما غل‌ها در گردن‌های
 کسانی که کافر شدند؛ بگذاریم، آیا جز آنچه عمل
 می‌کردند، به آن‌ها جزا داده می‌شود؟! ﴿۳۲﴾ ما در هیچ قریه
 هشدار دهنده نفرستادیم؛ مگر اینکه منتعمان آن‌ها (که مست
 ناز و نعمت و قدرت بودند) گفتند: «بی‌تردید ما به آنچه
 فرستاده شده‌اید؛ کافریم». ﴿۳۳﴾ و گفتند: «اموال و اولاد ما
 (از شما) بیشتر است، (و این دلیل آن است که الله از ما
 خشنود است) و ما هرگز مجازات نخواهیم شد». ﴿۳۴﴾ (ای
 پیامبر!) بگو: «بی‌گمان پروردگارم روزی را برای هر کس که
 بخواهد فراخ و (یا) تنگ می‌کند، (و این نشانه محبت و
 رضایت الله نیست) و لیکن بیشتر مردم نمی‌دانند». ﴿۳۵﴾ و
 اموال‌تان و اولادتان چیزی نیستند که شما را نزد ما نزدیک و
 مقرب سازند، جز کسانی که ایمان آوردند و عمل صالح
 انجام دادند، پس اینان پاداش مضاعف در برابر کارهای که
 انجام داده‌اند؛ دارند، و آن‌ها در غرفه‌های (بلند بهشتی) در
 امن و (امان) هستند». ﴿۳۶﴾ و کسانی که مبارزه‌کنان در
 (انکار) آیات ما تلاش کردند (و گمان کردند که ما را به
 ستوه می‌آورند) اینان در عذاب احضار می‌شوند. ﴿۳۷﴾ (ای
 پیامبر!) بگو: «بی‌گمان پروردگارم روزی را برای هر کس که
 بخواهد فراخ می‌گرداند، و (یا) برای او تنگ (و محدود)
 می‌سازد، و هر چیزی را (در راه الله) انفاق کنید، پس او
 عوض آن را می‌دهد، و او بهترین روزی دهندگان است».

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهْتُولَاءُ
 إِلَآكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا سُبْحَنَكَ أَنْتَ
 وَلَيْنَا مِنْ دُونِهِمْ ۖ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ ۚ
 أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ
 بَعْضُكُم لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا
 ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٢﴾
 وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا
 رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَاؤُكُمْ
 وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُفْتَرٍ ۚ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
 لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٤٣﴾
 وَمَا ءَاتَيْنَهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ
 قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ﴿٤٤﴾ وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا
 بَلَّغُوا مِعْشَارَ مَا ءَاتَيْنَهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي ۖ فَكَيْفَ
 كَانَ نَكِيرٍ ﴿٤٥﴾ ۚ قُلْ إِنَّمَا أَعْظِيكُمْ بَوَاحِدَةٍ أَنْ
 تَقُومُوا لِلَّهِ مَتَىٰ وَفُرْدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا ۚ مَا
 بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ
 عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾ قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ
 لَكُمْ ۚ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 شَهِيدٌ ﴿٤٧﴾ قُلْ إِنْ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَٰمُ الْغُيُوبِ

و (به یاد آور) روزی را که (الله) همه آنان را بر می انگیزد، سپس
 به فرشتگان می گوید: «آیا این ها شما را پرستش می کردند؟!». ﴿۴۰﴾
 (فرشتگان) گویند: «تو منزهی! (تنها) تو ولی (و کار ساز)
 ما هستی، نه آن ها، (آنان هرگز ما را پرستش نمی کردند) بلکه جن
 (و شیاطین) را پرستش می کردند، بیشترشان به آن ها ایمان داشتند». ﴿۴۱﴾
 پس امروز برخی از شما برای برخی دیگر مالک هیچ سود
 و زبانی نیست، و به کسانی که ستم (= شرک) کردند، می گوئیم:
 «بخشید عذاب آتشی را که آن را تکذیب می کردید». ﴿۴۲﴾ و
 هنگامی که آیات روشن (و واضح) ما بر آنان خوانده شود، گویند:
 «این (محمد ﷺ) جز مردی نیست که می خواهد شما را از آنچه
 نیاکان تان می پرستیدند؛ باز دارد» و گویند: «این (قرآن) جز دروغ
 بزرگی که به هم بافته شده نیست». و کسانی که کافر شدند،
 هنگامی که حق به سراغ آن ها آمد، درباره آن گفتند: «این (قرآن)
 جز سحری آشکار نیست». ﴿۴۳﴾ و ما (پیش از این) چیزی از
 کتاب های (آسمانی) را به آن ها نداده ایم که آن را بخوانند (و بر
 اساس آن تو را تکذیب کنند) و پیش از تو هیچ هشدار دهنده به
 سوی آن ها نفرستادیم. ﴿۴۴﴾ و کسانی که پیش از آن ها بودند
 (نیز پیامبران ما را) تکذیب کردند، در حالی که این ها به یک دهم
 آنچه به آن ها داده بودیم؛ نرسیده اند، آنگاه آن ها پیامبران مرا
 تکذیب کردند، (بنگر) مجازات من چگونه بود؟! ﴿۴۵﴾ (ای
 پیامبر!) بگو: «همانا من شما را به یک (خصلت) اندرز می دهم،
 که: دو نفر دو نفر یا یک نفر یک نفر برای الله بر خیزد، سپس
 بیندیشد که این همنشین شما (= محمد ﷺ) هیچ گونه دیوانگی
 ندارد، او برای شما جز هشدار دهنده پیشاپیش عذاب شدید نیست». ﴿۴۶﴾
 (ای پیامبر!) بگو: «هر مزدی که از شما خواسته ام؛ پس آن
 برای خود شما باد، پاداش من تنها بر (عهده) الله است، و او بر همه
 چیز گواه است». ﴿۴۷﴾ (ای پیامبر!) بگو: «بی گمان پروردگارم
 حق را (بر قلب پیامبران خود) می افکند، (آن پروردگاری که)
 دانای غیب هاست». ﴿۴۸﴾

(ای پیامبر!) بگو: «حق آمد، و (معبودان) باطل نه (آفرینش را) آغاز می کند، و نه (دوباره) باز می گرداند». ﴿۴۹﴾ (ای پیامبر!) بگو: «اگر من گمراه شوم، تنها بر زیان خودم گمراه می شوم، و اگر هدایت یابم، پس به (خاطر) آن چیزی است که پروردگارم به من وحی می کند، یقیناً او شنوای نزدیک است». ﴿۵۰﴾ و (ای پیامبر!) اگر ببینی هنگامی که مضطرب (و نگران) شوند، آنگاه رهایی (از عذاب) نباشد، و از جای نزدیکی گرفته شوند (تعجب خواهی کرد) ﴿۵۱﴾ و (در آن حال) گویند: «به آن (قرآن) ایمان آوردیم» ولی چگونه می توانند از فاصله دور به آن دست یابند؟! ﴿۵۲﴾ در حالی که آن ها پیش از این (در دنیا) به آن کافر شدند، و از جای دور نادیده (و بدون آگاهی، تیری) می افکندند. ﴿۵۳﴾ و میان آن ها و آنچه می خواستند جدایی افکنده شد، همان گونه که از پیش با امثال آن ها انجام شد، بی گمان آن ها سخت در شک (و تردید) بودند. ﴿۵۴﴾

سوره فاطر

به نام الله بخشنده مهربان

حمد (و ستایش) مخصوص الله است، آفریننده آسمان ها و زمین، (کسی) که فرشتگان را رسولانی قرار داد؛ دارای بال های دو گانه و سه گانه و چهار گانه، هر چه بخواهد در آفرینش می افزاید، بی گمان الله بر هر چیزی تواناست. ﴿۱﴾ (هر) رحمتی را که الله برای مردم بگشاید، کسی نمی تواند که بازش دارد، و آنچه را باز دارد کسی جز او نمی تواند آن را روان سازد، و او پیروزمند حکیم است. ﴿۲﴾ ای مردم! نعمت الله را بر خود به یاد آورید، آیا آفریننده جز الله هست که شما را از آسمان و زمین روزی دهد؟! هیچ معبودی جز او نیست، پس چگونه (از حق) منحرف می شوید؟! ﴿۳﴾

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿۱﴾ قُلْ إِنْ صَلَّيْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي ۖ وَإِنِ اهْتَدَيْتُ فِيمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿۲﴾ وَلَوْ تَرَى إِذْ فَرَعُوا فَلَا قَوَّةَ وَآخَذُوا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿۳﴾ وَقَالُوا ءَامَنَّا بِهِ ۖ وَأَنَّى لَهُمُ التَّنَافُثُ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿۴﴾ وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ ۖ مِنْ قَبْلُ ۖ وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿۵﴾ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ﴿۶﴾

سوره فاطر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكِةِ رُسُلًا أُولَىٰ أَجْنَحَةٍ مَّتَنَّى ۖ وَثُلُثَ وَرُبْعَ ۖ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۱﴾ مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۖ وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۲﴾ يَتَأَيُّهَا النَّاسُ أذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ ۖ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَآَنِي ۖ تُؤَفَّكُونَ ﴿۳﴾

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤١﴾ يَتَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرَّنَكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُفْرٌ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا ۚ إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿٤٣﴾ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٤٤﴾ أَفَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا ۖ فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ ۖ فَلَا تَذْهَبَ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَتٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾ وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فُسْقَنَهُ إِلَى بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ كَذَٰلِكَ النُّشُورُ ﴿٤٦﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا ۖ إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ ۚ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ وَمَكْرُ أُولَٰئِكَ هُوَ يُبْورُ ﴿٤٧﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا ۚ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ ۚ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُّعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٤٨﴾

و اگر تو را تکذیب کنند (غمگین نباش) همانا پیامبران پیش از تو (نیز) تکذیب شدند، و (همه) کارها به سوی الله باز گردانده می شود. ﴿۴۱﴾ ای مردم! یقیناً وعده الله حق است، پس زندگی دنیا شما را نفریبد، و (شیطان) فریبکار شما را نسبت به الله نفریبد. ﴿۴۲﴾ مسلماً شیطان دشمن شماست، پس او را دشمن بگیرید، او فقط پیروانش را دعوت می کند تا (همه) از اهل آتش سوزان (جهنم) باشند. ﴿۴۳﴾ کسانی که کافر شدند، برای آنان عذابی سخت است، و کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، برایشان آمرزش و پاداش بزرگی است. ﴿۴۴﴾ آیا کسی که کردار بدش برای او آراسته شده، پس آن را نیک (و زیبا) می بیند (همانند کسی است که چنین نیست؟) پس بی گمان الله هر کس را که بخواهد گمراه می سازد و هر کس را که بخواهد هدایت می کند، پس نباید که جانت به خاطر شدت تأسف (و حسرت) بر آنان از بین برود، بی شک الله به آنچه انجام می دهند؛ داناست. ﴿۴۵﴾ و الله کسی است که بادها را فرستاد، آنگاه (آن بادها) ابرها را بر می انگیزند، پس آن (ابرها) را به سوی سرزمین مرده رانندیم، آنگاه بوسیله آن زمین را بعد از مردنش زنده کردیم، بر انگیزختن (مردگان از گورها نیز) چنین است. ﴿۴۶﴾ کسی که خواهان عزت است، پس (بداند که) عزت همگی از آن الله است، سخن پاکیزه به سوی او بالا می رود، و (الله) عمل صالح را بالا می برد، و کسانی که (نقشه و) نیرنگ های بد می کشند، برای آن ها عذاب سختی است، و نیرنگ (و نقشه های بد) آن ها نابود می شود. ﴿۴۷﴾ و الله شما را از خاک، سپس از نطفه آفرید، آنگاه شما را جفت های یکدیگر قرار داد، و هیچ ماده باردار نمی شود، و نمی زاید؛ مگر به علم او، و هیچ سالخورده عمر طولانی نمی کند، و (با) از عمرش کاسته نمی شود؛ مگر آنکه در کتاب (لوح محفوظ ثبت) است، بی گمان این (کارها) بر الله آسان است. ﴿۴۸﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ ۖ وَمِن كُلِّ تَاكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً تَلْبُسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَازِرَ لِّتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُولِجُ اللَّيْلُ فِي النَّهَارِ وَيُوجِجُ النَّهَارُ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ لِّجَرِيِّ لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۚ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُونَ بِشْرِكِكُمْ ۚ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ﴿١٤﴾ يَتَّيِّبُهَا النَّاسُ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جَمَلِهَا لَا تُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۚ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ خَشِئْتَهُمْ بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ ۚ وَمَنْ تَرَكَا فِإِنَّمَا يَتَرَكَ لِنَفْسِهِ ۚ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

و (آن) دو دریا یکسان نیستند: این یکی (آبش) شیرین گوارا است که نوشیدنش خوش گوار است، و آن یکی شور تلخ است، و از هر دو گوشتی تازه می‌خورید، و (از آن‌ها) چیزهایی زینتی بیرون می‌آورید که می‌پوشید، و کشتی‌ها را در آن (دریا) می‌بینی که (امواج را) می‌شکافد (و به سوی مقصد خویش پیش می‌رود) تا از فضل الله (روزی) بجوید، و شاید که سپاس گزارید. ﴿۱۲﴾ (او) شب را در روز داخل می‌کند و روز را در شب داخل می‌گرداند، و خورشید و ماه را مسخر کرده که هر یک تا زمانی معین در حرکت است، این است الله پروردگار شما، فرمانروایی از آن اوست، و کسانی را که به جای او می‌خوانید (هم‌وزن) پوست نازک هسته خرما مالک نیستند. ﴿۱۳﴾ اگر آن‌ها را بخوانید (صدای) خواندن شما را نمی‌شنوند، و (به فرض) اگر بشنوند به شما پاسخ نمی‌دهند، و روز قیامت شرک شما را انکار می‌کنند، و هیچ کس مانند (الله) آگاه خبردارت نمی‌کند. ﴿۱۴﴾ ای مردم! شما (همگی) به الله نیازمندید، و (تنها) الله است که بی‌نیاز ستوده است. ﴿۱۵﴾ اگر بخواهد شما را (از بین) می‌برد، و آفرینش تازه می‌آورد. ﴿۱۶﴾ و این (کار) بر الله دشوار نیست. ﴿۱۷﴾ و هیچ کس بار (گناه) دیگری را به دوش نمی‌کشد، و اگر (شخص) گرانباری (دیگری را) برای حمل بار (گناه) خود بخواند، چیزی از آن (بار) برداشته نمی‌شود، هر چند خویشاوند (نزدیک او) باشد. تو (ای پیامبر!) تنها کسانی را هشدار می‌دهی که از پروردگارشان در پنهانی می‌ترسند، و نماز را بر پا می‌دارند، و هر کس پاک گردد (و تقوا پیشه کند) پس (بداند که) تنها به سود خویش پاک شده است، و باز گشت (همه) به سوی الله است. ﴿۱۸﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿١٩﴾ وَلَا الظُّلُمَاتُ
وَلَا النُّورُ ﴿٢٠﴾ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ﴿٢١﴾ وَمَا
يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن
يَشَاءُ ۚ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ أَنتَ
إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَأَن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾ وَإِن
يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ
أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ فَكَيْفَ كَانَتْ نَكِيرٌ ﴿٢٦﴾ أَلَمْ
تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ
ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا ۚ وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيَضٌ
وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ﴿٢٧﴾ وَمِنَ
النَّاسِ وَالْدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ
كَذَٰلِكَ ۚ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۚ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ
كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴿٢٩﴾
لِيُؤْفِقَهُمُ أَجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ
غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٠﴾

و ناینا و بینا (هرگز) برابر نیستند. ﴿۱۹﴾ و نه تاریکی ها و نور، ﴿۲۰﴾ و نه سایه و باد سوزان. ﴿۲۱﴾ و (هرگز) زندگان و مردگان یکسان نیستند، بی گمان الله هر کس را بخواهد می شنوند، و تو (ای پیامبر!) نمی توانی (سخنت را) به در گور خفتگان بشنوانی. ﴿۲۲﴾ تو جز هشدار دهنده نیستی، ﴿۲۳﴾ یقیناً ما تو را به حق بشارت دهنده و هشداردهنده فرستادیم، و هیچ امتی نیست؛ مگر آن که در (میان) آن هشدار دهنده (آمده و) گذشته است. ﴿۲۴﴾ و اگر تو را تکذیب کنند، (چیز تازه نیست) همانا کسانی که پیش از آنان بودند (نیز) پیامبران خود را) تکذیب کردند، پیامبران شان با دلایل روشن و نوشته های (مشمول بر پند و موعظه) و کتاب روشنگر به سراغ آنها آمدند. ﴿۲۵﴾ سپس کسانی که کفر ورزیدند؛ فرو گرفتم، پس (بنگر) مجازات من چگونه بود؟! ﴿۲۶﴾ آیا ندیدی همانا الله از آسمان آبی را نازل کرد که بوسیله آن میوه هایی با رنگ های گوناگون (از زمین) بیرون آوردیم، و از کوه ها (نیز) راه های (به رنگ) سفید و سرخ رنگارنگ و به غایت سیاه (پدید آوردیم). ﴿۲۷﴾ و همچنین از مردم و جنندگان و چهارپایان با رنگ های مختلف (پدید آوردیم)، جز این نیست که از میان بندگان الله دانایان از او می ترسند، بی تردید الله پیروزمند آمرزنده است. ﴿۲۸﴾ بی گمان کسانی که کلام الله را تلاوت می کنند و نماز را بر پا می دارند، و از آنچه روزی شان داده ایم؛ پنهان و آشکار انفاق می کنند، به تجارتی (پر سود) که هرگز زیان (و کساد) ندارد؛ امید دارند. ﴿۲۹﴾ تا (الله) پاداش آنها را به تمامی بدهد و از فضل خود بر آنها بیفزاید، بی گمان او آمرزنده سپاسگزار است. ﴿۳۰﴾

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٦٠﴾ ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۖ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ ۖ وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ ۖ بإِذْنِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٦١﴾ جَنَّتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۖ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٦٢﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ ۖ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٦٣﴾ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِن فَضْلِهِ ۖ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٦٤﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِّنْ عَذَابِهَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ﴿٦٥﴾ وَهُمْ يَصْطَرِحُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۖ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۖ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٦٦﴾ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمُ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٦٧﴾

و (ای پیامبر!) آنچه از (این) کتاب به تو وحی کردیم؛ حق است که تصدیق کننده آنچه پیش از آن است، یقیناً الله به (حال) بندگانش آگاه بیناست. ﴿۳۱﴾ سپس (این) کتاب را به کسانی از بندگانمان که برگزیده بودیم؛ به میراث دادیم، پس (برخی) از آنان بر خود ستم کردند و (برخی) از آنان میانه رو بودند، و (برخی) از آنان به فرمان الله در نیکی‌ها پیشتازند، این همان فضل (و بخشایش) بزرگی است. ﴿۳۲﴾ (پادشاهان آنها) باغ‌های جاویدان (بهشتی) است که به آن وارد می‌شوند، در آنجا به دستبندهای از طلا و مروارید آراسته می‌گردند، و لباس‌هایشان در آنجا حریر است. ﴿۳۳﴾ و گویند: «حمد (و ستایش) مخصوص الله است که اندوه را از ما دور کرد، یقیناً پروردگار ما آمرزنده سپاس‌گزار است. ﴿۳۴﴾ (همان) کسی که از فضل خویش ما را در این سرای اقامت (جاویدان) جای داد که در آنجا هیچ رنجی به ما نمی‌رسد، و در آنجا هیچ خستگی (و واماندگی) به ما نمی‌رسد. ﴿۳۵﴾ و کسانی که کافر شدند؛ برای آنها آتش جهنم است، نه فرمان (مرگ) بر آن صادر شود تا بمیرند (و راحت گردند) و نه چیزی از عذابش از آنها کاسته شود، این گونه هر ناسپاسی را کیفر می‌دهیم. ﴿۳۶﴾ و آنها در آن (آتش) فریاد می‌زنند: «پروردگارا! ما را بیرون آر تا عمل صالحی انجام دهیم؛ غیر از آنچه انجام می‌دادیم» (در پاسخ آنان می‌فرماییم): آیا آن قدر شما را عمر ندادیم که پند گیرندگان در آن پند گیرند؟! و هشدار دهنده (نیز) به سراغ شما آمد؟! پس (طعم عذاب را) بچشید که برای ستمکاران هیچ یآوری نیست. ﴿۳۷﴾ بی‌گمان الله دانای نهان آسمان‌ها و زمین است و همانا او به آنچه در درون سینه‌هاست؛ دانا است. ﴿۳۸﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ
فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا
﴿٣٨﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي
السَّمَوَاتِ أَمْ ءَاتَيْنَهُمُ كِتَابًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْهُ
بَلْ إِنْ يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا
﴿٣٩﴾ إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ
تَزُولَا وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ
إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٠﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ
أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ
إِحْدَى الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَا زَادَهُمْ إِلَّا
نُفُورًا ﴿٤١﴾ اسْتَكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ وَلَا
يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا
سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ
تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ﴿٤٢﴾ أُولَٰئِكَ يَسِيرُونَ فِي
الْأَرْضِ فَيَنْظُرُونَ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ
شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ
عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٣﴾

او کسی است که شما را در زمین جانشینان (پیشینیان) قرار داد، پس هر کس که کافر شود، او به زیان خودش خواهد بود، و کافران را کفرشان جز خشم (و دشمنی) در نزد پروردگارشان (چیزی) نمی‌افزاید، و (نیز) کافران را کفرشان جز زیان (چیزی) نمی‌افزاید. ﴿۳۹﴾ (ای پیامبر!) بگو: «آیا معبودان تان که به جای الله می‌خوانید؛ دیده‌اید؟ به من نشان دهید چه چیزی از زمین را آفریده‌اند؟ یا اینکه در (آفرینش) آسمان‌ها شرک می‌دارند؟ یا به آن‌ها کتابی داده‌ایم که آن‌ها دلیلی از آن (برای شرک خود) دارند؟» (نه هیچ یک از این‌ها نیست) بلکه ستمکاران جز فریب به یکدیگر وعده نمی‌دهند. ﴿۴۰﴾ بی‌تردید الله آسمان‌ها و زمین را نگه می‌دارد از آن‌که (از نظام خود) منحرف شوند، و اگر منحرف گردند، کسی جز او نمی‌تواند آن‌ها را نگه دارد، بی‌گمان او بردبار آمرزنده است. ﴿۴۱﴾ و (کفار قریش) با محکم‌ترین سوگندهای شان (و با نهایت تأکید) به الله سوگند یاد کردند که اگر هشدار دهنده برای آنان بیاید، از هدایت یافته‌ترین امت‌ها خواهند بود، پس چون (پیامبر) هشدار دهنده بر آنان آمد، جز (فرار و) نفرت (از حق چیزی) بر آنان نیفزود. ﴿۴۲﴾ (این‌ها) بخاطر استکبار در زمین و نیرنگ‌های بد (شان) بود، و نیرنگ‌های بد جز دامن گیر صاحبانش نمی‌گردد، آنگاه آیا آنان (چیزی) جز سنت (و شیوه الله با) پیشینیان را انتظار دارند؟! پس هرگز برای سنت (و شیوه) الله تغییری پیدا نمی‌کند و هرگز در طرز کار الله دگرگونی نمی‌یابد. ﴿۴۳﴾ آیا (آن‌ها) در زمین نگشته‌اند؛ تا ببینند عاقبت کسانی را که پیش از آن‌ها بودند؛ چگونه بود؟! در حالی که آنان از اینان نیرومندتر بودند، و هیچ چیزی در آسمان‌ها و زمین نیست که الله را ناتوان سازد (و از حوزه قدرت او بیرون رود) بی‌گمان او دانای تواناست. ﴿۴۴﴾

و اگر الله مردم را به (سبب) آنچه که انجام داده‌اند؛ مجازات کند، هیچ جنبنده را بر روی آن (= زمین) باقی نخواهد گذاشت، و لیکن آن‌ها را تا زمانی معین به تأخیر می‌اندازد، پس هنگامی که اجل آن‌ها فرا رسد، یقیناً الله به بندگانش بیناست. ﴿۴۵﴾

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ﴿۴۵﴾

سوره یس

سوره یس

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یس (یا، سین) ﴿۱﴾ سوگند به قرآن حکیم ﴿۲﴾ که تو قطعاً از پیامبران (ما) هستی. ﴿۳﴾ بر راه راست (قرار داری). ﴿۴﴾ (این قرآن) فرو فرستاده (الله) پیروزمند مهربان (است). ﴿۵﴾ تا گروهی را هشدار دهی که نیاکان‌شان هشدار نیافته‌اند، پس آنان غافلند. ﴿۶﴾ به راستی فرمان (الهی) بر بیشتر آنان تحقق یافته است، پس آنان ایمان نمی‌آورند. ﴿۷﴾ بی‌گمان ما در گردن‌های آنان غل‌هایی قرار دادیم پس آن (غل‌ها) تا چانه‌ها است، لذا سرهای‌شان را بالا نگاه داشته است. ﴿۸﴾ و پیش روی آنان سدی (= دیواری) و از پشت سرشان (نیز) سدی قرار دادیم، آنگاه (دیدگان) آنان را پوشاندیم، لذا آنان نمی‌بینند. ﴿۹﴾ و (ای پیامبر) بر آنان یکسان است، چه آن‌ها را هشدار دهی و یا هشدارشان ندهی، ایمان نمی‌آورند. ﴿۱۰﴾ (ای پیامبر) تو تنها کسی را هشدار می‌دهی که از (این) پند پیروی کند، و در نهان از (الله) رحمان بترسد، پس او را به آمرزش و پاداشی گرامی بشارت ده. ﴿۱۱﴾ یقیناً ماییم که مردگان را زنده می‌کنیم، و آنچه را (از اعمال نیک و بد) که از پیش فرستاده‌اند، و آثار (و گام‌های) شان را می‌نویسیم، و همه چیز را در کتاب روشنگر (لوح محفوظ) شمار کرده‌ایم. ﴿۱۲﴾

یس ﴿۱﴾ وَالْقُرْآنِ الْحَکِیمِ ﴿۲﴾ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِینَ ﴿۳﴾ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِیمٍ ﴿۴﴾ تَنْزِیلَ الْعَزِیزِ الرَّحِیمِ ﴿۵﴾ لِنُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ﴿۶﴾ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۷﴾ إِنَّا جَعَلْنَا فِيْٓ أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُونَ ﴿۸﴾ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿۹﴾ وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۱۰﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَیْبَ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِیمٍ ﴿۱۱﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْیِ الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَءَاثِرَهُمْ ۚ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِینٍ ﴿۱۲﴾

وَأَضْرَبَ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾
 إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اتْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعُزِّرْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُم مُّرْسَلُونَ ﴿١٧﴾ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٨﴾ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُم لَمُرْسَلُونَ ﴿١٩﴾ وَمَا عَلَيْنَا الْبَلِّغُ الْمُبِينُ ﴿٢٠﴾ قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾ قَالُوا طَيَّرْنَاكُمْ مَعَكُمْ إِنْ دُكِرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٢٢﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَنْقُومُ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٣﴾ اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢٤﴾ وَمَا لِيَ لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٥﴾ أَأَخَذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً إِنْ يُرَدِّنَ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٢٦﴾ إِنِّي إِذًا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٧﴾ إِنِّي آمَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ﴿٢٨﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلِيَتْ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٣٠﴾

و (ای پیامبر) برای آن‌ها مثال (و داستان) مردم آن قریه (انطاکیه) را بزن، چون رسولان (ما) بدان جا آمدند. ﴿۱۳﴾
 آنگاه که دو نفر (از رسولان) را به سوی آن‌ها فرستادیم، پس آنان را تکذیب کردند، سپس با (فرستادن) سومی (آن دو را) تقویت کردیم، پس گفتند: «همانا ما به سوی شما فرستاده شده‌ایم». ﴿۱۴﴾ (آن‌ها در پاسخ) گفتند: شما جز بشری همانند ما نیستید، و (الله) رحمان چیزی را نازل نکرده است، شما فقط دروغ می‌گویید. ﴿۱۵﴾ (پیامبران) گفتند: «پروردگار ما می‌داند که ما قطعاً به سوی شما فرستاده

شده‌ایم. ﴿۱۶﴾ و بر (عهده) ما جز رساندن (پیام) آشکار نیست». ﴿۱۷﴾ (آن‌ها) گفتند: «بی‌گمان ما شما را به فال بد گرفته‌ایم، اگر دست بر ندارید البته سنگسارتان خواهیم کرد، و از سوی ما عذاب (و شکنجه) دردناکی به شما خواهد رسید». ﴿۱۸﴾ (پیامبران) گفتند: «شومی (و فال بد) تان با خود شماست، اگر به شما پند داده شود (چنین می‌گویید، و به فال بد می‌گیرید؟! بلکه (حقیقت این است که) شما مردمی اسراف‌کار هستید». ﴿۱۹﴾ و مرد (مؤمنی) از دورترین نقطه شهر شتابان آمد، (و خطاب به مردم) گفت: «ای قوم من! پیامبران (الله) را پیروی کنید. ﴿۲۰﴾ کسانی را پیروی کنید که از شما مزدی طلب نمی‌کنند، و خودشان هدایت یافته‌اند. ﴿۲۱﴾ و چه شده است مرا که پرستش نکنم کسی را که مرا آفریده است، (همه) به سوی او باز گردانده می‌شوید؟ ﴿۲۲﴾ آیا غیر از او معبودهایی را بر گزینم که اگر (الله) رحمان بخواهد به من زبانی برساند، شفاعت آن‌ها چیزی را از من دفع نمی‌کند (و کمترین فایده برایم ندارد) و مرا نجات نخواهند داد؟! ﴿۲۳﴾ (اگر چنین کنم) یقیناً آنگاه من در گمراهی آشکاری خواهم بود. ﴿۲۴﴾ من به پروردگارتان ایمان آورده‌ام، پس (سخنان) مرا بشنوید. ﴿۲۵﴾ (پس او را شهید کردند) به او گفته شد: «وارد بهشت شو» گفت: ای کاش قوم من می‌دانستند^(۱)، ﴿۲۶﴾ که پروردگارم مرا آمرزیده و از گرامی شدگان قرار داده است! ﴿۲۷﴾

(۱) - نجات تنها در فرمانبرداری از الله و رسولش می‌باشد، و راه هدایت و راهی که به بهشت منتهی می‌شود نیز همین است.

ابو موسی اشعری رضی الله عنه می‌گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «مثال من و آنچه که الله مرا بدان فرستاده است، مانند مردی است که نزد قومی می‌آید و می‌گوید: من با دشمنان خودم، سپاه دشمن را دیدم، و به شما اعلام خطر می‌کنم، بشتابید، بشتابید، پس گروهی از آن‌ها از او اطاعت کردند، پس شبانه بدون عجله حرکت کردند، و سرانجام نجات یافتند، اما گروهی دیگر او را تکذیب کردند، بنابراین سپاه دشمن ناگهانی به آن‌ها حمله کرد، و آن‌ها را نابود ساخت». (صحیح بخاری ۶۴۸۲ و مسلم ۲۲۸۳).

وَمَا أَنْزَلْنَاهُ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِّنَ السَّمَاءِ
وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٢٥﴾ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ
خَمِدُونَ ﴿٢٦﴾ يَنْحَسِرُونَ عَلَىٰ أَعْيَادٍ^۱ مَا يَأْتِيهِمْ مِّن رَّسُولٍ
إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٢٧﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم
مِّنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾ وَإِنْ كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ
لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٢٩﴾ وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَمِيَّةُ أَحْيَيْنَاهَا
وَأَحْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا
جَنَّتٍ مِّنْ خَلِيلٍ وَأَعْنَبٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣١﴾
لِيَأْكُلُوا مِن ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٢﴾
سُبْحَنَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ
وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ
مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٤﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ
لَّهَا^۲ ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٥﴾ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ
حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٣٦﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ
تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

و بعد از او بر قومش هیچ لشکری از آسمان فرو نفرستادیم
و ما فرو فرستنده نبودیم. ﴿۲۸﴾ (بلکه کيفر آنها) جز
یک بانگ مرگبار نبود، پس ناگاه همه خاموش (=هلاک)
شدند. ﴿۲۹﴾ ای افسوس بر (این) بندگان، هیچ پیامبری به
سوی آنها نمی آمد مگر اینکه او را استهزاء می کردند! ﴿۳۰﴾
آیا ندیدند که پیش از آنها چه بسیار نسل ها را نابود
کردیم، که آنها هرگز به سوی ایشان باز نمی گردند؟! ﴿۳۱﴾
و همه آنها (برای حساب) نزد ما جمع و احضار

می شوند. ﴿۳۲﴾ و زمین مرده برایشان نشانه (و عبرتی)
است که ما آن را زنده گردانیدیم، و دانه (غذایی) که از
آن می خورند، بیرون آوردیم. ﴿۳۳﴾ و در آن باغ هایی از
نخل ها و انگورها قرار دادیم، و در آن چشمه های جاری
ساختیم. ﴿۳۴﴾ تا از میوه آن بخورند در حالی که دست
آنان (در تولید آنها) هیچ دخالتی نداشته است^(۱)، آیا
سپاس نمی گویند. ﴿۳۵﴾ مژه است کسی که همه جفت ها را
آفرید، از آنچه زمین می رویاند، و از (جنس) خودشان، و از
آنچه نمی دانند. ﴿۳۶﴾ و شب (نیز) برای آنها نشانه (و
عبرتی) است ما روز را از آن بر می کشیم، پس آنگاه همه
در تاریکی فرو می روند. ﴿۳۷﴾ و خورشید (نیز که)
پیوسته به سوی قرارگاهش^(۲) در حرکت است، این تقدیر
(الله) پیرومند داناست. ﴿۳۸﴾ و برای ماه منزلگاه های
مقدر کرده ایم، تا چون شاخه (خشک و) کهنه خرما باز
گردد. ﴿۳۹﴾ نه خورشید را سزد که به ماه رسد، و نه
شب بر روز پیشی می گیرد، و هر یک در مدار خود
شناورند. ﴿۴۰﴾

(۱) - و یا: «از دست آورد خود (و آنچه که با دست خود ساخته اند) بخورند».

(۲) - ابوذر رضی الله عنه می گوید: هنگام غروب آفتاب همراه رسول الله صلی الله علیه و آله در مسجد بودم رسول الله صلی الله علیه و آله از من پرسید: ای ابوذر! آیا می دانی این آفتاب کجا غروب می کند؟! عرض کردم: الله و رسولش داناتر اند.

فرمود: «این خورشید می رود تا اینکه در زیر عرش سجده می کند، و این مقصود از آیه ﴿وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ﴾ است.» (صحیح بخاری ۴۸۰۲).

و روایت دیگر آمده: ابوذر رضی الله عنه می گوید: درباره آیه ﴿وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا﴾ از رسول الله صلی الله علیه و آله سؤال کردم؟ فرمود: «مستقر (و قرارگاهش) زیر عرش است.» (صحیح بخاری ۴۸۰۳)

وَأَيُّهُمُ أَنَا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِّ الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾
وَحَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا
صَرِيحَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ﴿٤٣﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَى
حِينٍ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا
كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ
اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْطَعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ
أَطْعَمَهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى
هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً
وَّاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
تَوْصِيَةً وَلَا إِلَى أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ
فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَى رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٥١﴾ قَالُوا
يَوَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ
وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً
وَّاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾ فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ
نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

نشانه (دیگر) برای آنان این است که فرزندان شان را بر
کشتی پر بار سوار کردیم. ﴿۴۱﴾ و (مرکب های
دیگری) همانند آن برای آن ها آفریدیم، که سوار
می شوند. ﴿۴۲﴾ و اگر بخواهیم آن ها را غرق
می کنیم، پس آن ها را هیچ فریاد رسی نباشد، و نه
آن ها رهایی یابند. ﴿۴۳﴾ مگر اینکه رحمتی از سوی
ما (شامل حال آن ها شود) و تا زمان معینی (از دنیا) بهره

بگیرند. ﴿۴۴﴾ و هنگامی که به آن ها گفته شود: «از آنچه
پیش روی شماست، و از آنچه پشت سر شماست، بترسید،
شاید مورد رحمت قرار گیرید» (اعراض می کنند). ﴿۴۵﴾
و هیچ آیه از آیات پروردگارشان برای آن ها نیاید مگر
آنکه از آن روی بگردانند. ﴿۴۶﴾ و هنگامی که به آن ها
گفته شود: از آنچه الله به شما روزی داده، انفاق کنید،
کسانی که کافر شدند، به کسانی که ایمان آوردند
می گویند: آیا ما کسی را طعام بدهیم که اگر الله
می خواست، (خود) به او طعام می داد و شما جز در
گمراهی آشکار نیستید. ﴿۴۷﴾ و می گویند: «اگر
راست می گویند، این وعده (عذاب) کی خواهد
بود؟!﴾ ﴿۴۸﴾ آن ها جز انتظار یک بانگ مرگبار
نمی کشند، که آن ها را فرو گیرد در حالی که سرگرم
جدال (و دشمنی) هستند. ﴿۴۹﴾ پس (در آن وقت)
نمی توانند وصیتی کنند، و نه به سوی خانواده خود باز
گردند. ﴿۵۰﴾ و (چون بار دیگر) در صور دمیده شود،
پس ناگهان آن ها از قبرها (بیرون آیند) شتابان به سوی
پروردگارشان می روند. ﴿۵۱﴾ گویند: «وای بر ما چه
کسی ما را از خوابگاه مان برانگیخت؟!﴾ (به آن ها گفته
شود: این همان است که (الله) رحمان وعده داده بود، و
پیامبران (الله) راست گفتند. ﴿۵۲﴾ (آن) جز یک بانگ
مرگبار نخواهد بود، پس ناگهان همه نزد ما جمع و
احضار می شوند. ﴿۵۳﴾ پس امروز به هیچ کس ذره ستم
نخواهند شد، و جز به آنچه عمل می کردید، جزا داده
نمی شوید. ﴿۵۴﴾

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَّكُونَ ﴿٥٦﴾ هُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَهُمْ مَا يَدْعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَمٌ قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَحِيمٍ ﴿٥٨﴾ وَأَمْتَرُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمَجْرُمُونَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَبْنَىءَ آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَأَنْ أَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ أَصَلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ﴿٦٩﴾ لِيُنذِرَ مَنِ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

بی گمان اهل بهشت امروز در کاری (لذت بخش) مشغولند (و) شادمان هستند. ﴿۵۵﴾ آن‌ها و همسران‌شان در سایه‌هایی (گسترده بهشتی) بر تخت‌ها تکیه زده‌اند. ﴿۵۶﴾ برای آن‌ها در آن (= بهشت، انواع) میوه است، و هر چه که بخواهند برایشان (فراهم) است. ﴿۵۷﴾ (به آن‌ها گفته می‌شود) سلام (بر شما باد) این سخنی است از جانب پروردگار مهربان. ﴿۵۸﴾ ای گنهکاران امروز (از نیکان) جدا شوید. ﴿۵۹﴾ ای فرزندان آدم! آیا با شما پیمان نبستم که شیطان را نپرستید، که او برای شما دشمن آشکار است؟! ﴿۶۰﴾ و اینکه مرا پرستید، این راه مستقیم است. ﴿۶۱﴾ و به راستی او گروه زیادی از شما را گمراه ساخت آیا اندیشه نکردید؟! ﴿۶۲﴾ این (همان) جهنمی است که به شما وعده داده می‌شد. ﴿۶۳﴾ امروز به سزای کفری که ورزیده‌اید به آن در آیید. ﴿۶۴﴾ امروز بر دهان‌هایشان مهر می‌نهم، و دست‌هایشان با ما سخن می‌گویند، و پاهایشان به آنچه می‌کردند گواهی می‌دهند. ﴿۶۵﴾ و اگر بخواهیم چشمان‌شان را محو (و نابود) می‌کنیم، پس شتابان قصد راه می‌کنند، اما چگونه می‌توانند ببینند؟! ﴿۶۶﴾ و اگر بخواهیم آن‌ها را در جایگاه‌شان مسخ (و میخ کوب) می‌کنیم، پس نتوانند که به پیش قدم بردارند، و نه به عقب باز گردند. ﴿۶۷﴾ و هر کس را طول عمر دهیم، در آفرینش دگرگونش کنیم، (و به حالت ناتوانی کودکی بر می‌گردانیم) آیا اندیشه نمی‌کنند؟! ﴿۶۸﴾ ما (هرگز) شعر به او (= رسول) نیاموخته‌ایم و شایسته او نیست، این (کتاب چیزی) جز اندرز، و قرآنی روشن‌گر نیست. ﴿۶۹﴾ تا هر کس را که زنده (دل) باشد، بیم دهد و سخن حق بر کافران ثابت شود. ﴿۷۰﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَمًا
 فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ
 وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُمْ فِيهَا مَتَعِفُّ وَمَشَارِبٌ أَفْلا
 يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً
 لَعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ
 وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا تَحْزَنْكَ قَوْلُهُمْ
 إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرِ
 الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ
 مُبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ
 يُحْيِي الْعِظَمَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي
 أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ الَّذِي
 جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِّنْهُ
 تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ تَخْلُقَ مِثْلَهُمْ ۚ بَلَىٰ وَهُوَ
 الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ
 يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾ فَسُبْحَنَ الَّذِي بِيَدِهِ
 مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

آیا ندیدند که ما برای آن‌ها از آنچه ساخته دست‌های ماست، چهار پایانی را آفریده‌ایم، پس آنان مالک آن هستند. ﴿٧١﴾ و آن‌ها را برایشان رام کردیم، پس بر بعضی سوار می‌شوند، و از (گوشت) بعضی می‌خورند. ﴿٧٢﴾ و برای آن‌ها بهره‌های دیگر، و نوشیدنی‌ها در آن (حیوانات) است، آیا سپاس نمی‌گویند؟! ﴿٧٣﴾ و آن‌ها غیر از الله معبودانی (برای خود) بر گزیدند، (به این امید) شاید که یاری شوند. ﴿٧٤﴾ آن‌ها قادر به یاری ایشان نیستند، و آنان (= مشرکان) برای این‌ها (= معبودان) لشکری احضار شده (و آماده) هستند. ﴿٧٥﴾ پس (ای پیامبر) سخن آنان تو را غمگین نسازد، بی‌گمان ما آنچه را که پنهان می‌دارند و آنچه را که آشکار می‌کنند، می‌دانیم. ﴿٧٦﴾ آیا انسان ندیده است که ما او را از نطفه آفریده‌ایم، پس او ستیزه جویی آشکار شده است. ﴿٧٧﴾ و برای ما مثلی زد، و آفرینش خود را فراموش کرد، گفت: «چه کسی (این) استخوان‌ها را (دوباره) زنده می‌کند در حالی که پوسیده است؟!». ﴿٧٨﴾ بگو: «همان» کسی آن را زنده می‌کند که نخستین بار آن را پدید آورد، و او به هر آفرینشی داناست، ﴿٧٩﴾ همان کسی که از درخت سبز برای شما آتش پدید آورد، پس آنگاه شما از آن (آتش) می‌افروزید. ﴿٨٠﴾ آیا کسی که آسمان‌ها و زمین را آفریده است، نمی‌تواند همانند آن‌ها (= انسان‌ها) را بیافریند؟! آری (می‌تواند) و او آفریننده داناست. ﴿٨١﴾ جز این نیست که فرمان او، چون چیزی را اراده کند، (این است) که به آن می‌گوید: «موجود شو» پس (بی درنگ) موجود می‌شود. ﴿٨٢﴾ پس منزّه است، کسی که پادشاهی همه چیز در دست اوست، و (همه) به سوی او باز گردانده می‌شود. ﴿٨٣﴾

۱# گویند: عاص بن وائل سهمی - و در روایتی ابی بن خلف - نزد رسول الله ﷺ آمد در حالی استخوانی در دست داشت، سپس آن را ریزه ریزه کرد، و گفت: آیا الله این استخوان را بعد از اینکه پوسیده و ریزه شده دوباره زنده می‌کند؟

رسول الله ﷺ فرمود: «آری و تو را می‌میراند، سپس تو را زنده می‌گرداند، آنگاه تو را به جهنم وارد می‌کند». بعد این آیات نازل شد. (تفسیر طبری و ابن کثیر) ###

سورة الصافات

سورة صافات

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به (فرشتگان) صف کشیده^(۱). ﴿۱﴾ پس سوگند به (فرشتگان) باز دارنده، ﴿۲﴾ و به تلاوت کنندگان ذکر (=قرآن)، ﴿۳﴾ که همانا معبود شما یکی است. ﴿۴﴾ پروردگار آسمانها و زمین و آنچه میان آنهاست، و پروردگار مشرقها. ﴿۵﴾ بی گمان ما آسمان دنیا (=پایین) را به زیور ستارگان بیاراستیم. ﴿۶﴾ و از هر شیطان سرکشی حفظ کردیم. ﴿۷﴾ (تا) به (سخنان) عالم بالا گوش فرادهند، و از هر سو (بوسیله شهاب) زده (و رانده) می شوند. ﴿۸﴾ (آن ها به سختی) عقب رانده می شوند، و برای آن ها عذاب دایمی است. ﴿۹﴾ مگر کسی که ناگهان چیزی را برآید، پس شهابی درخشان او را دنبال می کند. ﴿۱۰﴾ پس (ای پیامبر) از آن ها بپرس که آیا آفرینش آن ها سخت تر است، یا (آفرینش) آنچه ما آفریده ایم، ما آن ها را از گل چسپنده آفریدیم. ﴿۱۱﴾ بلکه تو (از انکار آن ها) در شگفت شدی، و آن ها مسخره می کنند. ﴿۱۲﴾ و هنگامی که پند داده شوند، پند نمی پذیرند. ﴿۱۳﴾ و هنگامی که معجزه ببینند (آترا) مسخره می کنند. ﴿۱۴﴾ و می گویند: «این جز جادویی آشکار نیست، ﴿۱۵﴾ آیا هنگامی که مردیم و به خاک و استخوان های (پوسیده، مبدل) شدیم، (دوباره) برانگیخته خواهیم شد؟! ﴿۱۶﴾ آیا نیاکان نخستین ما (نیز برانگیخته می شوند؟! ﴿۱۷﴾ بگو: «آری، و شما خوار و زبون (زنده) می شوید. ﴿۱۸﴾ پس آن تنها یک بانگ (سهمناک) است، ناگهان آن ها (از قبرها بیرون می آیند و) می نگرند. ﴿۱۹﴾ و گویند: «وای بر ما این (همان) روز جزا است! ﴿۲۰﴾ (آری) این (همان) روز داوری است، که شما آن را تکذیب می کردید. ﴿۲۱﴾ (به فرشتگان فرمان داده می شود) گرد آورید کسانی را که ستم کردند، و (همپایگان و) همراهانشان و آنچه را می پرستیدند. ﴿۲۲﴾ به جای الله، پس (همه) آن ها را به راه دوزخ هدایت کنید. ﴿۲۳﴾ و آن ها را نگاه دارید که یقیناً باز خواست خواهند شد. ﴿۲۴﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّافَّاتِ صَفًّا ۝۱ فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا ۝۲ فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا ۝۳ إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ ۝۴ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشْرِقِ ۝۵ إِنَّا زَيْنَا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِزِينَةِ الْكَوَاكِبِ ۝۶ وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ ۝۷ لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَىٰ وَيُقَذَّفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۝۸ دُحُورًا ۝۹ وَهُمْ عَذَابٌ وَأَصِيبٌ ۝۱۰ إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ۝۱۱ فَاسْتَفْتِهِمْ أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ مَنِ خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَّازِبٍ ۝۱۲ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ۝۱۳ وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ۝۱۴ وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ۝۱۵ وَقَالُوا إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝۱۶ أَعِدَّا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا ۝۱۷ إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۝۱۸ أَوَّابًا أُولَؤُنَّ ۝۱۹ قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ ۝۲۰ فَلِنَمَّا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ۝۲۱ وَقَالُوا يَنْوِيلُنَا هَذَا يَوْمُ الدِّينِ ۝۲۲ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝۲۳ أَحْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزَّوَجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۝۲۴ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ۝۲۵ وَقِفُوهُمْ ۝۲۶ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ ۝۲۷

۱- جابر بن سمره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله خطاب به ما فرمود: «آیا مانند صف بستن فرشتگان نزد پروردگارشان، صف نمی بندید؟! عرض کردیم: فرشتگان چگونه صف می بندند؟ فرمود: «صف های جلو را تکمیل می کنند، و در صف فشرده و کنار هم می ایستند.» (صحیح مسلم ۴۳۰) و حذیفه رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می کند که فرمود: «به سه چیز بر سایر مردمان برتری داده شده ایم: اول: صف های ما (در نماز) مانند صف های فرشتگان است. دوم: تمام زمین برای ما مسجد (و جایگاه نماز) قرار داده شد. سوم: و خاک آن برای ما پاک کننده (جهت تیمم) قرار داده شده، در صورتی که آب نیابیم.» (صحیح مسلم ۵۲۲)

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٢٥﴾ بَلْ هُمْ آيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٢٦﴾
وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٧﴾ قَالُوا إِنَّا كُنْتُمْ
تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٢٨﴾ قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾
وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿٣٠﴾
فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَٰبِقُونَ ﴿٣١﴾ فَأَغْوَيْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا
غَوِينَ ﴿٣٢﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا
كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ أَإِنَّا لَتَارِكُوا آلِهَتِنَا
لِشَٰعِرٍ مَّجْنُونٍ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٧﴾
إِنَّا كُنْمُ لَذَٰبِقُوا الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تُحْزَنُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ أُولَٰئِكَ هُمْ
رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾ فَوَٰكِهِ هُمْ مُكْرَمُونَ ﴿٤٢﴾ فِي جَنَّتِ
النَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿٤٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَاسٍ
مِّنْ مَّعِينٍ ﴿٤٥﴾ بَيَضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّٰرِبِينَ ﴿٤٦﴾ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا
هُم عَنْهَا يُزْفَوْنَ ﴿٤٧﴾ وَعِنْدَهُمْ قَنْصَرَتُ الطَّرْفِ عَيْنٌ ﴿٤٨﴾
كَأَنَّهُمْ بَيضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٤٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ
يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَآبِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥١﴾

شما را چه شده است که یکدیگر را یاری نمی‌دهید؟! ﴿۲۵﴾ بلکه آن‌ها امروز (همه) تسلیم (و فرمانبردار) هستند. ﴿۲۶﴾ آن‌ها سوال کنان رو به یکدیگر کنند، ﴿۲۷﴾ (به سردمداران) گویند: «به راستی که شما (برای گمراه کردن ما) از (راه) خیر خواهی به نزد ما می‌آمدید». ﴿۲۸﴾ (سردمداران در پاسخ) گویند: «بلکه، شما خودتان مؤمن نبودید (تقصیر ما چیست؟! ﴿۲۹﴾ و ما هیچ‌گونه تسلطی

بر شما نداشتیم، بلکه شما خود گروهی سرکش بودید. ﴿۳۰﴾ پس فرمان پروردگارمان بر ما ثابت شد، البته ما چشندۀ (عذاب) خواهیم بود. ﴿۳۱﴾ پس شما را گمراه کردیم، بی‌گمان ما (نیز) خود گمراه بودیم. ﴿۳۲﴾ پس مسلماً در آن روز همه آن‌ها (= پیروان و سردمداران) در عذاب شریک خواهند بود. ﴿۳۳﴾ بی‌شک ما با مجرمان این گونه رفتار می‌کنیم! ﴿۳۴﴾ آن‌ها (در دنیا چنان) بودند که چون به آن‌ها گفته می‌شد: «معبودی (به حق) جز الله نیست» سرکشی (و تکبر) می‌کردند. ﴿۳۵﴾ و می‌گفتند: «آیا ما معبودان مان را به خاطر (سخن) شاعری دیوانه رها کنیم؟! ﴿۳۶﴾ (چنین نیست) بلکه (پیامبر الله) حق را آورد، و پیامبران (پیشین) را تصدیق کرد. ﴿۳۷﴾ مسلماً شما عذاب دردناک را خواهید چشید. ﴿۳۸﴾ و جز به آنچه می‌کردید، کیفر داده نمی‌شوید. ﴿۳۹﴾ مگر بندگان مخلص الله، ﴿۴۰﴾ (که) آن‌ها رزق و روزی معین دارند. ﴿۴۱﴾ (انواع) میوه‌ها، و آنان گرامی داشتگاند. ﴿۴۲﴾ در باغ‌هایی پر نعمت (بهشت)، ﴿۴۳﴾ بر تخت‌ها رو به روی یکدیگر (نشسته‌اند). ﴿۴۴﴾ گرداگردشان جامی از (شراب) روان می‌گردانند. ﴿۴۵﴾ (شرابی) سفید (و لذت‌بخش برای نوشندگان است. ﴿۴۶﴾ نه در آن تبهکاری (و فساد) است، و نه آن‌ها از آن (شراب) مست شوند. ﴿۴۷﴾ و نزدشان (همسرانی) سیه چشم، دیده فرو هشته (که تنها به شوهران خود نظر دارند) خواهند بود. ﴿۴۸﴾ گویی آن‌ها بیضه‌های (شتر مرغ) در پرده پوشیده‌اند. ﴿۴۹﴾ پس آن‌ها سوال کنان رو به یکدیگر کنند. ﴿۵۰﴾ یکی از آن‌ها گوید: «به راستی من (در دنیا) همنشینی داشتم. ﴿۵۱﴾

يَقُولُ أَأَنْتَ لِمَنْ أَلْمَصَدِّقِينَ ﴿٥٦﴾ أِذَا مِنَّا وَكُنَّا تُرَابًا
وَعَظْمًا أَءِنَّا لَمَدِينُونَ ﴿٥٧﴾ قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ ﴿٥٨﴾
فَاطْلَعُ فَرَّاهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٥٩﴾ قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدَتْ
لَتُزْدِينَ ﴿٦٠﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمَحْضَرِينَ ﴿٦١﴾
أَفَمَا حُنَّ بِمَيِّتِينَ ﴿٦٢﴾ إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَى وَمَا حُنَّ بِمُعْذِبِينَ
﴿٦٣﴾ إِنَّ هَذَا هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٤﴾ لِمَثَلٍ هَذَا فَلَيعْمَلِ
الْعَمِلُونَ ﴿٦٥﴾ أَذَلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ﴿٦٦﴾ إِنَّا
جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ
الْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ زُرُّوسُ الشَّيْطَانِ ﴿٦٩﴾ فَإِنَّهُمْ
لَا كُلُونَ مِنْهَا فَمَا لَئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٧٠﴾ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا
لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٧١﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ﴿٧٢﴾
إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ﴿٧٣﴾ فَهُمْ عَلَى آثَرِهِمْ يُرْعَوْنَ
﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿٧٦﴾ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٧٧﴾
إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٧٨﴾ وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلَنِعْمَ
الْمُحِبُّونَ ﴿٧٩﴾ وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٨٠﴾

که (پیوسته) می گفت: آیا (واقعاً) تو از باور کنندگان
(بعث و قیامت) هستی؟! ﴿۵۲﴾ آیا وقتی که مردیم و
خاک و استخوان‌های (پوسیده) شدیم، (زنده می شویم
و) کیفرمان می دهند؟! ﴿۵۳﴾ (او به دوستان بهشتی اش)
گوید: «آیا شما می توانید (به دوزخیان) بنگرید (و از او
خبری بگیرید)؟! ﴿۵۴﴾ پس (چشم برگرداند و)
نگریست، ناگاه او را در میان دوزخ دید. ﴿۵۵﴾ گوید:

به الله سوگند، نزدیک بود که مرا به هلاکت افکنی.
﴿۵۶﴾ و اگر نعمت پروردگارم نبود، من (نیز) از احضار
شدگان (دوزخ) بودم. ﴿۵۷﴾ (سپس به دوستان بهشتی
خود گوید:) آیا ما (هرگز) نمی میریم (و در بهشت
جاودان هستیم) ﴿۵۸﴾ جز همان مرگ نخستین خود،
(دیگر مرگی به سراغمان نخواهد آمد) و ما (هرگز)
عذاب نخواهیم شد؟! ﴿۵۹﴾ بی گمان این همان کامیابی
بزرگ است! ﴿۶۰﴾ (آری) عمل کنندگان باید برای
چنین (پاداشی) عمل کنند. ﴿۶۱﴾ آیا برای پذیرایی این
(نعمت‌های بهشتی) بهتر است یا درخت زقوم؟ ﴿۶۲﴾
همانا ما آن را ابتلای برای ستمکاران قرار دادیم. ﴿۶۳﴾
به راستی آن درختی است که از قعر جهنم می روید.
﴿۶۴﴾ شکوفه‌اش همانند سرهای شیاطین است. ﴿۶۵﴾
پس حتماً آن‌ها (= جهنمیان) از آن می خورند، و
شکم‌ها را از آن پر می کنند. ﴿۶۶﴾ آنگاه بر روی آن
(خوراک) آمیزه از آب گرم (سوزان) دارند. ﴿۶۷﴾
سپس بازگشت آن‌ها به سوی جهنم است. ﴿۶۸﴾
بی گمان آن‌ها نیاکان خود را گمراه یافتند. ﴿۶۹﴾ پس
این‌ها در دنبال آنان شتابان می روند. ﴿۷۰﴾ و به راستی
پیش از آن‌ها بیشتر پیشینیان گمراه شدند. ﴿۷۱﴾ و به
تحقیق ما هشدار دهندگانی در میان آن‌ها فرستادیم.
﴿۷۲﴾ پس بنگر عاقبت هشدار یافتگان چگونه بود!
﴿۷۳﴾ مگر بندگان مخلص الله. ﴿۷۴﴾ و یقیناً نوح ما را
ندا داد، پس (ما) چه خوب اجابت کننده هستیم. ﴿۷۵﴾
و او و خاندانش را از اندوه بزرگ نجات دادیم. ﴿۷۶﴾

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمْ الْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٧٨﴾
 سَلَّمَ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾
 إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ﴿٨٢﴾ وَإِنَّ
 مِنْ شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ إِذْ قَالَ
 لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ أَفَبِكَا إِلَهَةٍ دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ
 ﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٨٨﴾
 فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهِتِهِمْ
 فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا
 بِالْيَمِينِ ﴿٩٣﴾ فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزْفُونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ
 ﴿٩٥﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا أَبْنِوْا لَهُ بُيُوتًا فَأَلْقُوهُ
 فِي الْجَحِيمِ ﴿٩٧﴾ فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ﴿٩٨﴾ وَقَالَ
 إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيِّدِينَ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠٠﴾
 فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَأَمَّا بَلَعُ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبْنِيْ إِنِّي أَرَىٰ
 فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْكُرُ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ﴿١٠٢﴾ قَالَ يَتَابَعْتُ أَفْعَلُ مَا تُؤْمَرُ
 سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿١٠٣﴾

و تنها فرزندان او را باقی گذاشتیم^(۱). ﴿۷۷﴾ و برای او در
 میان امت‌های بعد (نام نیک) بر جای نهادیم. ﴿۷۸﴾ در میان
 جهانیان سلام بر نوح باد. ﴿۷۹﴾ بی گمان ما این گونه
 نیکوکاران را پاداش می‌دهیم. ﴿۸۰﴾ یقیناً او از بندگان
 مؤمن ما بود. ﴿۸۱﴾ آنگاه دیگران (= تکذیب کنندگان) را
 غرق کردیم. ﴿۸۲﴾ و همانا ابراهیم از پیروان او بود. ﴿۸۳﴾
 چون با قلب سلیم (خالی از شرک و شک و شهوت) به
 پیشگاه پروردگارش آمد. ﴿۸۴﴾ چون به پدر و قومش

گفت: «چه چیزی را می‌پرستید؟! ﴿۸۵﴾ آیا به جای الله،
 معبودهای دروغین می‌خواهید؟! ﴿۸۶﴾ پس شما نسبت به
 پروردگار جهانیان چه گمان می‌برید؟! ﴿۸۷﴾ پس
 (ابراهیم) یک نگاه به ستارگان نگریست. ﴿۸۸﴾ آنگاه
 گفت: «من بیمارم (و با شما به جشن نمی‌آیم)» ﴿۸۹﴾ پس
 آن‌ها پشت کنان از او دور شدند (و رفتند). ﴿۹۰﴾ آنگاه
 پنهانی نزد معبودان‌شان رفت و گفت: «آیا (چیزی) نمی‌خورید؟
 ﴿۹۱﴾ شما را چه شده است که سخن نمی‌گویید». ﴿۹۲﴾
 پس به سوی آنان روی آورد (و) ضربه محکم (با دست
 راست) بر آن‌ها زد (و بجز بت بزرگ همه بت‌ها را درهم
 شکست). ﴿۹۳﴾ پس آن‌ها (= قومش) شتابان به سوی او
 روی آوردند. ﴿۹۴﴾ (ابراهیم) گفت: «آیا چیزی را
 می‌پرستید که خود تراشیده‌اید؟! ﴿۹۵﴾ در حالی که الله شما
 را و آنچه را که انجام می‌دهید (و می‌سازید) آفریده
 است؟! ﴿۹۶﴾ (بت پرستان) گفتند: «بنای (بلندی) برایش
 بسازید، و او را در (خرمن) آتش بیفکنید». ﴿۹۷﴾ پس آن‌ها
 در حق او نیرنگ و مکر ورزیدند و ما آن‌ها را (مغلوب و)
 پست ساختیم. (و آتش به فرمان الله سرد شد). ﴿۹۸﴾ و
 (ابراهیم) گفت: «من به سوی پروردگارم می‌روم، (او) مرا
 هدایت خواهد کرد. ﴿۹۹﴾ پروردگار! به من (فرزندی) از
 صالحان عطا فرما». ﴿۱۰۰﴾ ما او را به (تولد) پسری بردبار^(۲)
 بشارت دادیم. ﴿۱۰۱﴾ پس هنگامی که (فرزندش) با او به
 (سن) سعی و کوشش رسید گفت: «ای فرزندم! من در
 خواب^(۳) دیدم که تو را قربانی می‌کنم، بین، تو چه نظر
 داری؟! گفت: «پدرم، به آنچه مأمور شده‌ام عمل کن، اگر الله
 بخواهد، مرا از صابران خواهی یافت». ﴿۱۰۲﴾

(۱) - تمام انسان‌ها از نسل سه فرزند نوح علیه السلام بنام: سام، و حام و یافث
 هستند، (به تفسیر ابن کثیر رجوع کنید)، و در این زمینه حدیثی نیز در سنن
 ترمذی ۳۲۳۰، ۳۲۳۱ و مسند احمد ۱۰۹/۵ روایت شده که اسنادش ضعیف
 است.

(۲) - آن پسر، حضرت اسماعیل علیه السلام بود که به اتفاق مسلمانان و اهل
 کتاب از حضرت اسحاق علیه السلام بزرگتر بود. (تفسیر ابن کثیر).
 (۳) - خواب پیامبران علیهم السلام وحی است.

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَلَّاهُ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٣﴾ وَنَدَيْنَاهُ أَنْ يَتَّبِعْ أَهْلَهُمْ
 ﴿١٠٤﴾ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ
 ﴿١٠٥﴾ إِنَّ هَذَا هُوَ الْبَلْتُوَا الْمُئْمِنُ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنَاهُ
 بِذَبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَّمَ
 عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿١٠٩﴾ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾ إِنَّهُ
 مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ وَكَشَرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنْ
 الصَّالِحِينَ ﴿١١٢﴾ وَبَرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ وَمِنْ
 ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ
 مَنَّآ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١١٤﴾ وَجَعَلْنَاهُمَا قَوْمَهُمَا
 مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ
 الْغَالِبِينَ ﴿١١٦﴾ وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿١١٧﴾
 وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي
 الْآخِرِينَ ﴿١١٩﴾ سَلَّمَ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١٢٠﴾
 إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾ إِنَّهُمَا مِنْ
 عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنْ
 الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾
 أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَلْقِينَ ﴿١٢٥﴾ اللَّهُ
 رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢٦﴾

پس چون هردو تسلیم شدند، و (ابراهیم) او را به پیشانی (بر زمین) افکند. ﴿۱۰۳﴾ و او را ندا دادیم: «ای ابراهیم! ﴿۱۰۴﴾ یقیناً خواب (خویش) را تحقق بخشیدی». بدون شک ما این گونه نیکوکاران را پاداش می دهیم. ﴿۱۰۵﴾ مسلماً این (خواب) آزمایشی آشکار بود. ﴿۱۰۶﴾ و او را به ذبح بزرگی^(۱) فدا دادیم. ﴿۱۰۷﴾ و برای او در (میان) امت های بعد (نام نیک) بر جای نهادیم. ﴿۱۰۸﴾ سلام بر ابراهیم. ﴿۱۰۹﴾ این گونه نیکوکاران را پاداش می دهیم. ﴿۱۱۰﴾ بی گمان او از بندگان مؤمن ما بود. ﴿۱۱۱﴾ و او را به (تولد) اسحاق پیامبری از شایستگان بشارت دادیم. ﴿۱۱۲﴾ و (ما) بر او و اسحاق برکت دادیم، و از دودمان آن دو، (افرادی) نیکوکار بودند، و (افرادی) آشکار بر خود ستم کردند. ﴿۱۱۳﴾ و به راستی (ما) بر موسی و هارون منت نهادیم. ﴿۱۱۴﴾ و آن دو و قوم شان را از اندوه بزرگ نجات دادیم. ﴿۱۱۵﴾ و یاری شان کردیم، پس آنان پیروز شدند. ﴿۱۱۶﴾ و به آن دو کتاب روشنگر دادیم. ﴿۱۱۷﴾ و آن دو را به راه راست هدایت کردیم. ﴿۱۱۸﴾ و برای آنان در (میان) امت های بعد (نام نیک) باقی گذاشتیم. ﴿۱۱۹﴾ سلام بر موسی و هارون! ﴿۱۲۰﴾ بی گمان ما این گونه نیکوکاران را پاداش می دهیم. ﴿۱۲۱﴾ یقیناً آن دو از بندگان مؤمن ما بودند. ﴿۱۲۲﴾ و بی گمان الیاس از رسولان (ما) بود. ﴿۱۲۳﴾ چون به قومش گفت: «آیا پرهیزگاری نمی کنید؟! ﴿۱۲۴﴾ آیا (بت) «بعل» را می خوانید، و بهترین آفرینندگان را رها می کنید؟! ﴿۱۲۵﴾ الله که پروردگار شما و پروردگار نیاکان نخستین شماست». ﴿۱۲۶﴾

(۱) - عبدالله بن عباس رضی الله عنه می گوید: قوچی بود که چهل سال در بهشت چریده = بود. (تفسیر طبری و ابن کثیر)

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٢٧﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمَخْلَصِينَ ﴿١٢٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢٩﴾ سَلَّمَ عَلَىٰ إِيَّاسِينَ ﴿١٣٠﴾ إِنَّا كَذَّلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ وَإِنَّ لُوطًا لَّمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾ إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٤﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٣٥﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخِرِينَ ﴿١٣٦﴾ وَإِنَّا لَتَمُزُّونَ عَلَيْهِمْ مُصْصِحِينَ ﴿١٣٧﴾ وَبِأَلِيلٍ أَفْلًا تَعْقِلُونَ ﴿١٣٨﴾ وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٩﴾ إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلِّكَ الْمَشْحُونِ ﴿١٤٠﴾ فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٤١﴾ فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿١٤٢﴾ فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿١٤٣﴾ لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٤﴾ فَتَبَدَّدَ بِهِ بِالْعِرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَقْطِينٍ ﴿١٤٦﴾ وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٧﴾ فَآمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١٤٨﴾ فَاسْتَفْتِهِمُ الرِّبَّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿١٤٩﴾ أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ ﴿١٥٠﴾ أَلَا إِنَّهُمْ مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥١﴾ وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٥٢﴾ أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾

پس (آن‌ها) او را تکذیب کردند، و یقیناً (همه) آنان (به جهنم) احضار خواهند شد. ﴿۱۲۷﴾ مگر بندگان مخلص الله. ﴿۱۲۸﴾ و برای او در (میان) امت‌های بعد (نام نیک) باقی گذاشتیم. ﴿۱۲۹﴾ سلام بر «ال یاسین» (= الیاس). ﴿۱۳۰﴾ ما این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم. ﴿۱۳۱﴾ بی گمان او از بندگان مؤمن ما بود. ﴿۱۳۲﴾ و یقیناً لوط از رسولان (ما) بود. ﴿۱۳۳﴾ هنگامی که او و خانواده‌اش را همگی نجات دادیم. ﴿۱۳۴﴾ مگر پیر زنی که از باقی ماندگان بود.

﴿۱۳۵﴾ سپس دیگران را هلاک کردیم. ﴿۱۳۶﴾ و شما (پیوسته) صبحگاهان بر (ویرانه‌های شهرهای) آن‌ها می‌گذرید. ﴿۱۳۷﴾ و (همچنین) شامگاهان آیا نمی‌اندیشید؟! ﴿۱۳۸﴾ و یقیناً یونس از رسولان (ما) بود.^(۱) ﴿۱۳۹﴾ پس هنگامی به کشتی پر (از مسافر و بار) گریخت. ﴿۱۴۰﴾ پس (اهل کشتی) قرعه زدند، پس (قرعه بنام او افتاد و) مغلوب شد. ﴿۱۴۱﴾ آنگاه ماهی (عظیمی) او را بلعید، در حالی که او سزاوار نکوهش بود. ﴿۱۴۲﴾ پس اگر او از تسبیح گویان نبود.^(۲) ﴿۱۴۳﴾ یقیناً تا روزی که (مردم) بر انگيخته می‌شوند، در شکمش باقی می‌ماند. ﴿۱۴۴﴾ پس او را به سرزمین خشک (و خالی از گیاه) افکندیم، در حالی که او بیمار بود، ﴿۱۴۵﴾ و درخت کدویی بر (فراز) او رویاندیم (تا زیر سایه آن آرام بگیرد). ﴿۱۴۶﴾ و او را بسوی یکصد هزار نفر (از قومش) یا بیشتر فرستادیم. ﴿۱۴۷﴾ پس (آن‌ها) ایمان آوردند، بنا براین تا مدتی آنان را (از نعمت‌های زندگی) بهره‌مند ساختیم. ﴿۱۴۸﴾ پس (ای پیامبر) از آنان (= مشرکان) بپرس: آیا دختران از آن پروردگارت است، و پسران از آن آن‌هاست؟ ﴿۱۴۹﴾ آیا ما فرشتگان را مؤنث آفریدیم و آن‌ها حاضر بودند؟ ﴿۱۵۰﴾ آگاه باش! بی گمان آن‌ها از (روی تهمت و) دروغ‌گویی‌شان است که می‌گویند: ﴿۱۵۱﴾ «الله (فرزندی) زاده است» و یقیناً آن‌ها دروغ‌گو هستند. ﴿۱۵۲﴾ آیا (الله) دختران را بر پسران ترجیح داد؟ ﴿۱۵۳﴾

(۱) - عبدالله بن عباس رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می‌کند که فرمود: «برای

هیچ بنده شایسته نیست که بگوید: من از یونس بن متی بهترم». (صحیح

بخاری ۳۴۱۳ و صحیح مسلم ۲۳۷۶)

(۲) - چنانکه در سوره انبیاء آیه ۸۷ آمده: ﴿فَنَادَىٰ فِي الظُّلُمَاتِ أَن لَّا إِلَهَ إِلَّا

أَنْتَ سُبْحَنَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ (۲۴۷)

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطَنٌ مُّبِينٌ ﴿١٥٦﴾ فَاتُّوْا بِكِتَابِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٥٧﴾ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نَسَبًا ﴿١٥٨﴾ وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٩﴾ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٦٠﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦١﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦٢﴾ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ ﴿١٦٣﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْحَجِيمِ ﴿١٦٤﴾ وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُونَ ﴿١٦٦﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿١٦٧﴾ وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿١٦٨﴾ لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦٩﴾ لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٧٠﴾ فَكَفَرُوا بِهِ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧١﴾ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٢﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿١٧٣﴾ وَإِنَّ جُنَدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١٧٤﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٥﴾ وَأَبْصَرُهُمْ فَسَوْفَ يُبْصَرُونَ ﴿١٧٦﴾ أَفَبِعَدَابِنَا يُسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٧﴾ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٨﴾ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٩﴾ وَأَبْصَرُوا فَسَوْفَ يُبْصَرُونَ ﴿١٨٠﴾ سُبْحَنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨١﴾ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨٢﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٣﴾

شما را چه شده است؟ چگونه حکم می کنید؟! ﴿۱۵۴﴾ آیا نمی اندیشید؟! ﴿۱۵۵﴾ یا شما (بر ادعای خود) دلیل روشنی دارید؟! ﴿۱۵۶﴾ پس اگر راستگوید، کتابتان را بیاورید. ﴿۱۵۷﴾ و آنها (= مشرکان) میان او (= الله) و جنیان (نسب و خویشاوندی قرار دادند، در حالی که جنیان به خوبی می دانند که آنان احضار خواهند شد. ﴿۱۵۸﴾ الله منزله است

از آنچه توصیف می کنند. ﴿۱۵۹﴾ مگر بندگان مخلص الله. ﴿۱۶۰﴾ پس شما (مشرکان) و آنچه می پرستید. ﴿۱۶۱﴾ (هرگز) نمی توانید بر (پرستش) آن (بت ها کسی را) گمراه کنید. ﴿۱۶۲﴾ مگر کسی که راهی (آتش) جهنم باشد. ﴿۱۶۳﴾ (فرشتگان گفتند: «و هیچ کس از ما نیست، مگر آن که جایگاه (و مقام) معلومی دارد. ﴿۱۶۴﴾ و همانا ما (برای اطاعت فرمان الله) به صف ایستاده ایم. ﴿۱۶۵﴾ و بی گمان ما تسبیح گویان (او) هستیم». ﴿۱۶۶﴾ و (کافران) پیوسته می گفتند: ﴿۱۶۷﴾ «اگر نزد ما کتابی از (کتاب های) پیشینان می بود. ﴿۱۶۸﴾ مسلماً ما از بندگان مخلص الله می شدیم». ﴿۱۶۹﴾ پس (هنگامی که پیامبر برای آنها قرآن آورد) آنها به آن (قرآن) کافر شدند، و به زودی خواهند دانست. ﴿۱۷۰﴾ و به راستی وعده ما برای بندگان فرستاده ما از پیش صادر شده است. ﴿۱۷۱﴾ که هر آینه آنها یاری شدگانند. ﴿۱۷۲﴾ و بی گمان لشکر ما پیروزند. ﴿۱۷۳﴾ پس (ای پیامبر) تا مدتی از آنها (= مشرکان) روی بگردان. ﴿۱۷۴﴾ و آنها را ببین، پس (آنها نیز، نتیجه کردار خود را) به زودی خواهند دید. ﴿۱۷۵﴾ آیا آنها برای (دیدن) عذاب ما شتاب دارند؟! ﴿۱۷۶﴾ پس چون (عذاب) بر آستانه خانه هایشان فرود آید، هشدار یافتگان چه صبحگاه بدی خواهند داشت. ﴿۱۷۷﴾ و تا مدتی از آنها روی بگردان. ﴿۱۷۸﴾ و (آنها را) ببین، پس (آنها نیز) به زودی خواهند دید. ﴿۱۷۹﴾ پاک و منزّه است پروردگار تو، پروردگار عزت، از آنچه (مشرکان) توصیف می کنند. ﴿۱۸۰﴾ و سلام، بر رسولان. ﴿۱۸۱﴾ و سپاس و ستایش مخصوص الله است که پروردگار جهانیان است. ﴿۱۸۲﴾

سورة ص

سورة ص

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صَّ وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ۝ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ۝ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوا وَلَا تَحْنِ مَنَاصٍ ۝ وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سَجَرٌ كَذَابٌ ۝ أَجْعَلِ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ۝ وَانطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنْ آمَسُوا وَاصْبِرُوا عَلَىٰ آلِهَتِكُمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ۝ مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْأَمَلَةِ الْأَخْرَىٰ إِنَّ هَذَا إِلَّا آخْتِلَافٌ ۝ أُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي ۝ بَلْ لَمَّا يَذُوقُوا عَذَابِ ۝ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ۝ أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ۝ جُنْدٌ مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ الْأَحْزَابِ ۝ كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ۝ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَبُ لَيْكَةِ ۝ أُولَٰئِكَ الْأَحْزَابُ ۝ إِنَّ كُلًّا إِلَّا كَذَبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ۝ وَمَا يَنْظُرُ هَتُولَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ۝ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطْعَانًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ۝

ص (صاد) سوگند به قرآنی که دارای پند و اندرز است. ﴿۱﴾ بلکه، کسانی که کافر شدند در سرکشی و اختلافند. ﴿۲﴾ چه بسیار نسل‌های را که پیش از آن‌ها هلاک کردیم، پس (هنگام نزول عذاب) فریاد می‌زدند، اما (آن زمان) وقت نجات نبود. ﴿۳﴾ و آن‌ها به شگفت آمدند که (پیامبر) هشدار دهنده از میان (خود) شان به سوی‌شان آمده است، و کافران گفتند: «این جادوگری بسیار دروغگو است، ﴿۴﴾ آیا (همه) معبودان را یک معبود قرار داده است؟ بی‌گمان این چیزی عجیبی است». ﴿۵﴾ و بزرگان (و اشراف) شان، به راه افتادند و گفتند: «بروید و بر (پرستش) معبودان‌تان پایدار باشید، بی‌گمان این (دعوت) چیزی است خواسته شده (که شما را گمراه کنند). ﴿۶﴾ ما (هرگز) این (چنین سخنی) در آیین واپسین نشنیده‌ایم، این جز دروغ (چیزی) نیست. ﴿۷﴾ آیا از میان (همه) ما قرآن بر او نازل شده است؟! (در حقیقت چنین نیست که آن‌ها می‌گویند) بلکه آن‌ها در (وحی و) قرآن من تردید دارند، بلکه هنوز عذاب را نچشیده‌اند. ﴿۸﴾ یا آنکه گنجینه‌های رحمت پروردگار پیروزمند بخشنده‌ات نزد آن‌هاست؟ ﴿۹﴾ یا فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آن دوست از آن‌هاست؟! پس (اگر چنین است) با ریسمان (و هر وسیله دیگر به آسمان) بالا روند. ﴿۱۰﴾ (این‌ها) لشکری شکست خورده از احزاب هستند. ﴿۱۱﴾ پیش از آن‌ها قوم نوح و عاد و فرعون صاحب میخ‌ها (و سپاه، نیز پیامبران ما را) تکذیب کردند. ﴿۱۲﴾ و (نیز) ثمود، و قوم لوط، و اصحاب ایکه (= قوم شعیب) این‌ها احزاب (و گروه‌های) بودند (که پیامبران را تکذیب کردند). ﴿۱۳﴾ هر یک (از این‌ها) بودند که پیامبران را تکذیب کردند، پس عقوبت (من) تحقق یافت. ﴿۱۴﴾ و این‌ها جز بانگی سهمناک را انتظار نمی‌کشند، که هیچ مهلت بازگشتی ندارد. ﴿۱۵﴾ و (آن‌ها) گفتند: «پروردگارا! بهره ما را (از عذاب) پیش از فرا رسیدن روز حساب به ما بده». ﴿۱۶﴾

أَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَادْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿١٧﴾ إِنَّا سَخَرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ﴿١٨﴾ وَالطَّيْرَ مُحْشُورَةً كُلُّ لَهُ أَوَّابٌ ﴿١٩﴾ وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَآتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصَّلَ الْخِطَابِ ﴿٢٠﴾ وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَصَمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ ﴿٢١﴾ إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصِمَانِ بَغَىٰ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَأَحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تَسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةً وَاحِدَةً فَقَالَ أَكْفَلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعَجَتِكَ إِلَىٰ نَعَاجِهِمْ ﴿٢٤﴾ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ ﴿٢٥﴾ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ﴿٢٦﴾ فَغَفَرْنَا لَهُ ذَٰلِكَ ﴿٢٧﴾ وَإِنَّ لَهُ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّكَابٍ ﴿٢٨﴾ يَدَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ ﴿٢٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٣٠﴾

بر آنچه می گویند، صبر کن، و بنده ما داود صاحب (نیرو و) قوت را یاد آور، بی گمان او بسیار رجوع کننده بود. ﴿۱۷﴾ همانا ما کوه ها را با او مسخر (و رام) کردیم، که شامگاهان و صبحگاهان (با او) تسبیح می گفتند. ﴿۱۸﴾ و پرندگان را (نیز، مسخر او کردیم) که گرد می آمدند، همه (این ها) فرمانبردار (و باز گشت کننده به سوی) او بودند. ﴿۱۹﴾ و فرمانروایی او را استوار و محکم کردیم، و به او حکمت و سخنان فصیح (فیصله کننده) عطا کردیم. ﴿۲۰﴾ و آیا خبر شایان هنگامی که از (دیوار) عبادتگاه (داود) بالا رفتند، به تو رسیده است؟! ﴿۲۱﴾ چون بر داود وارد شدند، پس (او) از آن ها وحشت کرد، (آن ها) گفتند: «نترس، دو نفر شاکی هستیم که یکی از ما بر دیگری ستم کرده است. پس بین ما به حق داوری کن، و ستم نکن، و ما را به راه راست راهنمایی کن. ﴿۲۲﴾ بی گمان این برادر من است، او نود و نه میش دارد، و من یک میش دارم. پس (او) می گوید: آن (یک میش) را به من وا گذار، و در سخن بر من غلبه کرده است. ﴿۲۳﴾ (داوود) گفت: به راستی او با در خواست یک میش تو که آن را به میش هایش بیفزاید بر تو ستم کرده است، و البته بسیاری از شریکان به یکدیگر ستم می کنند، مگر کسانی که ایمان آورده اند و کارهای شایسته انجام داده اند، و اینان (نیز) اندک هستند. و داوود دانست که ما او را آزموده ایم، پس از پروردگارش آمرزش خواست، (و فرو تانه) به (رکوع =) سجده افتاد^(۱) و (به سوی الله) رجوع کرد. ﴿۲۴﴾ پس ما او را بخشیدیم، و بی گمان برای او نزد ما (قرب و) مقامی والا و بازگشت نیکوست. ﴿۲۵﴾ ای داوود! ما تو را در زمین خلیفه (= فرمانروا) قرار دادیم، پس به حق در میان مردم داوری کن، و از هوای (نفس) پیروی نکن که تو را از راه الله گمراه می کند، بی گمان کسانی که از راه الله گمراه می شوند، به خاطر آنکه روز حساب را فراموش کردند، عذاب شدیدی (در پیش) دارند. ﴿۲۶﴾

(۱) - عبدالله بن عباس می گوید: رسول الله ﷺ در سوره «ص» سجده کردند، و فرمودند: «داوود علیه السلام برای توبه سجده کرد، و ما برای شکر سجده می کنیم».

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَطْلًا ۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ﴿٣٢﴾ أَمْ يُجْعَلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ يُجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ﴿٣٣﴾ كَتَبَ أُنزِلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا ءَايَاتِهِ ۖ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٣٤﴾ وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٣٥﴾ إِذْ عَرَضَ عَلَيْهِ بِالْعِشِيِّ الصِّفْنَتُ الْحَيَّادُ ﴿٣٦﴾ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٧﴾ رُدُّوهَا عَلَيَّ ۖ فَفُطِفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿٣٨﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي ۖ إِنَّكَ الْوَهَّابُ ﴿٤٠﴾ فَسَخَرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ ﴿٤١﴾ وَالشَّيَاطِينُ كُلَّ بَنَاءٍ وَعَوَاصٍ ﴿٤٢﴾ وَءَاخَرِينَ مُقَرَّبِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٤٣﴾ هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٤﴾ وَإِنْ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنُ مَّغَابٍ ﴿٤٥﴾ وَأَذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ ۖ أَنِّي مَسْنَى الشَّيْطَانِ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤٦﴾ ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٧﴾

(ما) آسمان و زمین و آنچه میان آنهاست بیهوده نیافریده ایم، این گمان کسانی است که کافر شدند، پس وای بر کسانی که کافر شدند از آتش (دوزخ)!. ﴿۲۷﴾ آیا کسانی که ایمان آورده اند و کارهای شایسته انجام داده اند، مانند مفسدان در زمین قرار می دهیم؟! آیا پرهیزگاران را مانند بدکاران قرار می دهیم؟ ﴿۲۸﴾ کتابی است پر برکت، که آن را بر تو نازل کردیم، تا در آیاتش تدبیر کنند، و خردمندان پند گیرند. ﴿۲۹﴾ و (ما) سلیمان را به داوود عطا کردیم، چه بنده خوبی! بی گمان او بسیار رجوع کننده بود. ﴿۳۰﴾ (به یاد بیاور) چون عصرگاهان اسبان چابک تیزرو بر او عرضه شد، ﴿۳۱﴾ پس گفت: «من این اسبان را

به خاطر (فرمان) پروردگارم دوست دارم» (و پیوسته به آن ها نگاه می کرد) تا از دیدگانش پنهان شدند^(۱). ﴿۳۲﴾ گفت: «آن اسبان را نزد من باز گردانید». سپس به ساق ها و گردن های (آن ها) دست کشید (و نوازش کرد)^(۲). ﴿۳۳﴾ و به راستی (ما) سلیمان را آزمودیم، و بر تخت او جسدی افکندیم، سپس (او) رو (به درگاه الله) آورد (و توبه کرد). ﴿۳۴﴾ گفت: «پروردگارا! مرا ببخش، و به من فرمانروایی عطا فرما که پس از من کسی را سزاوار نباشد، بی گمان تو بخشاینده»^(۳). ﴿۳۵﴾ پس (ما) باد را برای او مسخر کردیم، تا به فرمانش به نرمی حرکت کند، هر کجا می خواست، برود. ﴿۳۶﴾ و (نیز) دیوان را، هر بنا و غواصی (از آن ها را برای او مسخر کردیم). ﴿۳۷﴾ و (گروه) دیگری (از دیوان) را (که همه) در غل و زنجیر بودند (برایش مسخر کردیم). ﴿۳۸﴾ این عطای ماست، پس (به هر کس می خواهی) ببخش، و یا نگه دار، حسابی بر تو نیست. ﴿۳۹﴾ و بی گمان برای او (= سلیمان) نزد ما (قرب و) مقامی والا، و بازگشت نیکوست. ﴿۴۰﴾ و به یاد بیاور، بنده ما ایوب را، هنگامی که پروردگارش را ندا داد که: همانا شیطان به من رنج و عذاب رسانده است. ﴿۴۱﴾ (به او فرمان دادیم): پای خود را بر زمین بکوب، (چشمه می جوشد) این (چشمه آبی) خنک برای شستشو و آشامیدنی است. ﴿۴۲﴾

(۱) - یا: تا اینکه آفتاب در پرده پنهان شد و غروب کرد.

(به تفسیر ابن کثیر و طبری رجوع کنید).

(۲) - برخی مفسرین نوشته اند: مشغول دیدن اسبان شد، و نماز عصرش فوت گردید، آنگاه آنها را ذبح کرد و کشت. (تفسیر ابن کثیر)

(۳) - در حدیث آمده: رسول الله ﷺ فرمود: «در هنگام نماز غفریتی از جنیان، شعله از آتش را آورد، که چهره ام را بسوزاند، (و نمازم را قطع کند) پس او را گرفتم، و خواستم که به ستون های مسجد بیندم؛ تا او را ببینید (و کودکان مدینه با او بازی کنند) و لی دعای برادرم سلیمان علیه السلام را بیاد آوردم ﴿قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي﴾ پس او را رها کردم». (صحیح بخاری ۴۸۰۸ و صحیح مسلم ۵۴۱ و ۵۴۲ تفسیر ابن کثیر).

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرَىٰ لَأُولَى الْأَلْبَابِ ﴿٤٤﴾ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاصْرُبْ بِهِ وَلَا تُحَنِّتْ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِّعَمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٤٥﴾ وَادْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولَى الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٦﴾ إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ﴿٤٧﴾ وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾ وَادْكُرْ إسماعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٩﴾ هَذَا ذِكْرٌ وَإِنَّا لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنٌ مَقَابٍ ﴿٥٠﴾ جَنَّتٍ عَدْنٍ مُفْتَحَةً لَهُمُ الْأَبْوَابُ ﴿٥١﴾ مُتَّكِئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَنِكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥٢﴾ * وَعِنْدَهُمْ قَنْصَرَاتُ الطَّرَفِ أَتْرَابٍ ﴿٥٣﴾ هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٤﴾ إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ ﴿٥٥﴾ هَذَا وَإِنَّا لِلطَّغْيِينَ لَشَرٌّ مَقَابٍ ﴿٥٦﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَيُسَّسْنَ آلِهَاهُا ﴿٥٧﴾ هَذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَعَسَاقٌ ﴿٥٨﴾ وَآخِرُ مِنْ شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ ﴿٥٩﴾ هَذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿٦٠﴾ قَالُوا بَلْ أَنتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ أَأَنْتُمْ قَدْ مَتَمُّوهُ لَنَا فَيُسَّسَ الْقَرَارُ ﴿٦١﴾ قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦٢﴾

و خانواده اش و همانند آنان همراهشان را به او بخشیدیم، که رحمتی از سوی ما و اندرزی برای خردمندان باشد. ﴿۴۳﴾ و (به او فرمان دادیم که) دسته از شاخه های (باریک) را بگیر، پس با آن (همسرت را) بزن، و سوگند خود را مشکن^(۱)،

بی گمان ما او را شکست می یابیم، چه بنده خوبی، که بسیار رجوع کننده بود. ﴿۴۴﴾ و (ای پیامبر) به یاد آور، بندگان ما، ابراهیم، و اسحاق و یعقوب را، صاحبان دست های (توانمند) و چشم های (بینا). ﴿۴۵﴾ ما آن ها را با خصلت ویژه، که آن یاد سرای آخرت بود، خالص گردانیدیم، ﴿۴۶﴾ و یقیناً آن ها نزد ما از بر گزیدگان نیکان بودند. ﴿۴۷﴾ و به یاد آور، اسماعیل، و الیسع و ذوالکفل را که همگی از نیکان بودند. ﴿۴۸﴾ این (قرآن) پندی است، و بی گمان برای پرهیزگاران منزلگاهی نیکوست. ﴿۴۹﴾ باغ های جاویدان (بهشتی) که درهایش برای آنان باز است. ﴿۵۰﴾ در آنجا تکیه زده اند، و در آن میوه فراوان و نوشیدنی را می طلبند. ﴿۵۱﴾ و نزد آنان (همسرانی) فرو هشته چشم همسال (که تنها به شوهران خود نظر دارند) است. ﴿۵۲﴾ این است چیزهایی که برای روز حساب به شما وعده داده می شود. ﴿۵۳﴾ بی گمان این روزی ماست که آن را هیچ پایانی نیست. ﴿۵۴﴾ این (پاداش پرهیزگاران) است، و بی گمان برای سرکشان بدترین بازگشتگاه است. ﴿۵۵﴾ جهنم، که در آن وارد می شوند، پس چه بد آرامگاهی است. ﴿۵۶﴾ این (عذاب) آب جوشان و چرک و خونابه است، که باید آن را بچشند. ﴿۵۷﴾ و (کیفرهای) دیگر همانند آن به انواع گوناگون (دارند) ﴿۵۸﴾ (به سرداران آن ها گفته می شود): این گروهی است که با شما (به جهنم) وارد می شوند، (آن ها می گویند): خوش آمد (و گشایش) بر آن ها مباد. بی گمان آن ها داخل شدگان به آتش هستند. ﴿۵۹﴾ (پیروان) گویند: «بلکه، شما را خوش آمد مباد، که این (عذاب) را پیشاپیش شما برای ما فراهم کرده اید، پس چه بد قرارگاهی است». ﴿۶۰﴾ (سپس) گویند: پروردگارا! هر کس که این (عذاب) را پیشاپیش برای ما فراهم کرده است، پس عذابی دو چنان در آتش بر او بیفزارد». ﴿۶۱﴾

(۱) - مفسرین می گویند: همسر حضرت ایوب علیه السلام در ایام بیماری همیشه او را خدمت می کرد، یکبار در خدمت کوتاهی نمود، حضرت ایوب علیه السلام خشمگین شد، و سوگند یاد کرد، چون شفا یابد او را صد

تازیانه بزند، الله او را امر فرمود؛ که جاروی از خوشه های خرما که صد شاخه داشته باشد؛ بگیرد، و او را بزند. (تفسیر طبری و ابن کثیر).

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى رَجُلًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِّنَ الْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ أَخَذْنَاهُم بِسَحَرٍ أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقُّ نَحَاسُمْ أَهْلَ النَّارِ ﴿٦٤﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِن إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٦٦﴾ قُلْ هُوَ نَبُؤٌ عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾ أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٨﴾ مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَإِ الْأَعْلَىٰ إِذْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾ إِنْ يُوحَىٰ إِلَىٰ إِلَّا أَنْمَأَ أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٧٠﴾ إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكَةِ إِنِّي خَلَقْتُ بَشَرًا مِّن طِينٍ ﴿٧١﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٧٢﴾ فَسَجَدَ الْمَلَكَةُ كُلُّهُمْ أَسْجُودًا ﴿٧٣﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ يَتَّبِعِلِّيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيدِي اسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ ﴿٧٥﴾ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿٧٦﴾ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٧٧﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٩﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٨٠﴾ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٨١﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَا أُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٢﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلَصِينَ ﴿٨٣﴾

و گویند: «ما را چه شده است، مردمانی را که ما آن‌ها را اشرار می‌شمردیم، (در جهنم) نمی‌بینیم؟! ﴿۶۲﴾ آیا آن‌ها را به مسخره گرفتیم یا (اینکه) از نظرها دور مانده‌اند؟! ﴿۶۳﴾ بی‌گمان این مخاصمه (و گفتگوی) دوزخیان حق (و واقعیت) است. ﴿۶۴﴾ (ای پیامبر) بگو: به درستی که من تنها یک هشدار دهنده‌ام، و هیچ معبودی (به حق) جز الله یکتای قهار نیست. ﴿۶۵﴾ پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آن دو است، (آن) پیروزمند آمرزنده. ﴿۶۶﴾ (ای پیامبر) بگو: «این خبری بزرگ است، ﴿۶۷﴾ که شما از آن روی می‌گردانید! ﴿۶۸﴾ من از ساکنان عالم بالا (= فرشتگان) چون (درباره) آفرینش آدم) با یکدیگر جدال می‌کردند، خبری ندارم ^(۱). ﴿۶۹﴾ به من وحی نمی‌شود مگر این که من هشدار دهنده آشکار هستم. ﴿۷۰﴾ (و به یاد آور) هنگامی که پروردگارت به فرشتگان گفت: بی‌تردید من بشری را از گِل می‌آفرینم، ﴿۷۱﴾ پس هنگامی که درستش کردم، و از روح خود در آن دمیدم، برای او سجده کنان بیفتید. ﴿۷۲﴾ پس فرشتگان همگی یکپارچه سجده کردند. ﴿۷۳﴾ جز ابلیس که تکبر ورزید و از کافران بود. ﴿۷۴﴾ (الله) فرمود: «ای ابلیس! چه چیز مانع تو شد، از آنکه برای آنچه من با دو دست خود آفریده‌ام، سجده کنی؟ آیا تکبر ورزیدی یا از بلند پایگان هستی؟! ﴿۷۵﴾ گفت: «من از او بهترم، مرا از آتش آفریده‌ای، و او را از گِل آفریده‌ای. ﴿۷۶﴾ فرمود: «پس از اینجا بیرون شو، که تو رانده شده‌ای. ﴿۷۷﴾ و همانا لعنت من تا روز قیامت بر تو خواهد بود. ﴿۷۸﴾ (ابلیس) گفت: «پروردگارا! پس مرا تا روزی که (دوباره) برانگیخته می‌شوند، مهلت ده. ﴿۷۹﴾ (الله) فرمود: «همانا تو از مهلت یافتگانی، ﴿۸۰﴾ تا آن روز زمان معین. ﴿۸۱﴾ (ابلیس) گفت: «پس به عزت سوگند، که همه آن‌ها را گمراه خواهم کرد، ﴿۸۲﴾ مگر بندگان مخلص تو را، از میان آن‌ها. ﴿۸۳﴾»

(۱) - به سوره ی بقره آیه ۳۰ رجوع کنید.

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٦﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعْلَمَنَّ نَبَاهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿٨٨﴾

(الله) فرمود: «پس (این سخن) حق است، و حق را می گویم، ﴿۸۴﴾ یقیناً جهنم را از تو و از آنان که از تو پیروی کنند، پر خواهم کرد». ﴿۸۵﴾ (ای پیامبر) بگو: «من بر (رساندن) این (دین) هیچ مزدی از شما در خواست نمی کنم، و من از متکلفان نیستم». ﴿۸۶﴾ این (قرآن) جز پند برای جهانیان نیست. ﴿۸۷﴾ و قطعاً خبر (صدق) آن را بعد از مدتی خواهید دانست. ﴿۸۸﴾

سورة الزمر

سورة زمر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٤﴾ لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَاصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَنَهُ ﴿٥﴾ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦﴾ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ﴿٧﴾ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٨﴾

به نام الله بخشنده مهربان

نازل شدن (این) کتاب از سوی الله پیرومند حکیم است. ﴿۱﴾ بی گمان ما (این) کتاب را به حق بر تو نازل کردیم، پس الله را پرستش کن و دین را برای او خالص گردان. ﴿۲﴾ آگاه باشید که دین خالص از آن الله است، و کسانی که به جای او معبودان (و اولیای) گرفتند (و گفتند) این ها را نمی پرستیم جز برای این که ما را به الله نزدیک کنند بی گمان الله (روز قیامت) میان آن ها در آنچه اختلاف داشتند، داوری می کند، الله آن کسی را که دروغگوی ناسپاس است، هدایت نمی کند. ﴿۳﴾ اگر (به فرض مُحال) الله می خواست فرزندی بگیرد، مسلماً از میان آنچه را می آفریند، چیزی را که می خواست بر می گزید، او پاک و منزّه است، او الله یکتای قهار است. ﴿۴﴾ آسمان ها و زمین را به حق آفرید، شب را بر روز می پیچد، و روز را بر شب می پیچد، و خورشید و ماه را مسخر (و رام) گردانید، هر کدام تا زمانی معین در حرکتند، آگاه باشید، که او پیرومند آمرزنده است. ﴿۵﴾

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا
وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنْ الْأَنْعَامِ ثَمَنِيَّةَ أَزْوَاجٍ ۚ تَخْلُقُكُمْ فِي
بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ
ثَلَاثٍ ۚ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
فَأَنَّى تُصْرَفُونَ ﴿٦﴾ إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ
عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ
لَكُمْ ۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ
مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾ * وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا
رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا
كَانَ يَدْعُوًا إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِّيُضِلَّ
عَنْ سَبِيلِهِ ۚ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا ۚ إِنَّكَ مِنْ
أَصْحَابِ النَّارِ ﴿٨﴾ أَمَّنْ هُوَ قَدِيتُ ءَانَاءَ اللَّيْلِ
سَاجِدًا وَقَائِمًا يَتَذَكَّرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةَ رَبِّهِ ۚ
قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۚ
إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٩﴾ قُلْ يَعْبَادِ الَّذِينَ
ءَامَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ ۚ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا
حَسَنَةٌ ۗ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ ۚ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ
أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾

(او) شما را از یک تن آفرید، سپس همسرش را از آن پدید
آورد، و از چهار پایان برای شما هشت جفت فرو فرستاد، و
شما را در شکم‌های مادران‌تان آفرینشی بعد از آفرینش
دیگر، در تاریکی‌های سه گانه، می‌آفریند، این الله، پروردگار
شماست که فرمانروایی از آن اوست، و جز او معبودی (به
حق) نیست، پس چگونه (از حق) منحرف (و روی گردان)
می‌شوید؟! ﴿۶﴾ اگر ناسپاسی کنید، پس (بدانید که) الله از شما
بی‌نیاز است، و هرگز ناسپاسی را برای بندگانش نمی‌پسندد. و
اگر شکر او را به جای آورید آن را برای شما می‌پسندد.
و هیچ کس بار گناه دیگر را بر دوش نمی‌کشد، پس
بازگشت‌تان به سوی پروردگارتان است، آنگاه شما را به آنچه
انجام می‌دادید، آگاه می‌کند، یقیناً او به راز دل‌ها آگاه است.
﴿۷﴾ و هنگامی که به انسان (رنج و) زیانی برسد،
پروردگارش را می‌خواند، و به سوی او باز می‌گردد، پس
هنگامی که نعمتی از سوی خود به او بخشید، آنچه را که از
پیش برای آن دعا می‌کرد فراموش می‌کند، و برای الله
همتایانی قرار می‌دهد، تا (مردم را) از راه او گمراه کند. بگو:
«اندکی از کفرت (در دنیا) بهره‌مند شو، بی‌شک تو از
دوزخیان خواهی بود». ﴿۸﴾ آیا (این مشرک بهتر است، یا)
کسی که در ساعات شب در حال سجده و قیام به عبادت
مشغول است، و از (عذاب) آخرت بیم ناک است، و به
رحمت پروردگارش امیدوار است؟! بگو: «آیا کسانی که
می‌دانند، و کسانی که نمی‌دانند یکسان هستند؟! تنها خردمندان
پند می‌پذیرند». ﴿۹﴾ (ای پیامبر) بگو: «ای بندگان من که
ایمان آورده‌اید! از پروردگارتان بترسید، برای کسانی که در
این دنیا نیکی کرده‌اند، پاداش نیکوست، و (اگر در شکنجه و
آزار مشرکان بودید، هجرت کنید، که) زمین الله وسیع است،
جز این نیست که صابران، پاداش خود را بی‌شمار و تمام
دریافت می‌دارند». ﴿۱۰﴾

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣﴾ قُلْ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴿١٤﴾ فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ ﴿١٥﴾ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ هُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ﴿١٧﴾ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ يَنْعَبِدُونَ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَالَّذِينَ أَجْتَنَبُوا الطُّغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادَ ﴿١٨﴾ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَٰئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾ أَفَمَن حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنقِذُ مَن فِي النَّارِ ﴿٢٠﴾ لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ هُمْ غُرَفٌ مِّنْ فَوْقِهَا غُرْفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَ اللَّهُ لَا تُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ ﴿٢١﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنبُوعٌ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ خَرَجَ بِهِ رِزْقًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَنُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطْلَمًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٢٢﴾

بگو: «من مأمور شده‌ام که الله را پرستش کنم، در حالی که دینم را برای او خالص گردانم». ﴿۱۱﴾ و مأمور شده‌ام که نخستین مسلمانان باشم». ﴿۱۲﴾ بگو: «همانا من اگر نافرمانی پروردگارم کنم، از عذاب روز بزرگ (قیامت) می‌ترسم». ﴿۱۳﴾ (ای پیامبر) بگو: «من الله را می‌پرستم، در حالی که دینم را برای او خالص می‌گردانم، ﴿۱۴﴾ پس شما هر چه را که می‌خواهید به جای او پرستش کنید. بگو: «بی‌گمان

زیانکاران (واقعی) کسانی اند که خود و خاندان‌شان را در روز قیامت از دست داده‌اند، آگاه باشید این همان زیان آشکار است. ﴿۱۵﴾ برای آن‌ها از بالای (سر) شان سایبان‌هایی از آتش، و در زیر (پای) شان (نیز) سایبان‌هایی است، این (چیزی) است که الله با آن بندگان را می‌ترساند، ای بندگان من! از من بترسید. ﴿۱۶﴾ و کسانی که از طاعت و شیطان و بت‌ها اجتناب کردند از آنکه آن را عبادت کنند، و رو به سوی الله آوردند، برای آنان بشارت است، پس بندگان مرا بشارت ده. ﴿۱۷﴾ (همان) کسانی که سخن (ها) را می‌شنوند، پس (از) نیکوترین آن پیروی می‌کنند، آن‌ها کسانی هستند که الله هدایت‌شان کرده است، و آن‌ها خردمنداند. ﴿۱۸﴾ آیا (تو می‌توانی) کسی را که فرمان عذاب بر او تحقق یافته است (نجات دهی؟! آیا تو (می‌توانی) کسی را که در آتش است نجات دهی؟! ﴿۱۹﴾ لکن برای کسانی که از پروردگارشان ترسیدند، غرفه‌هایی^(۱) (در بهشت) است، که بر فراز آن‌ها غرفه‌های دیگر بنا شده است، و از زیر آن‌ها نهرها جاری است، (این) وعده الله است (و) الله وعده خود را خلاف نمی‌کند. ﴿۲۰﴾ آیا ندیدی که الله از آسمان آبی را نازل کرد، پس آن را بصورت چشمه‌هایی در زمین به جریان در آورد، سپس با آن کشت و زرع که رنگ‌های گوناگون دارد بیرون می‌آورد، آنگاه خشک می‌شود، و آن را زرد می‌بینی، سپس آن را (ریزه ریزه و) درهم می‌شکند؟! بی‌گمان در این (امر) پندی برای خردمندان است. ﴿۲۱﴾

(۱) - در حدیث آمده: «همانا در بهشت صد درجه وجود دارد، که الله آنها را برای مجاهدین در راه خود، آماده نموده است، و فاصله ی هر درجه تا درجه ی دیگر به اندازه ی فاصله ی زمین تا آسمان است».

در حدیث دیگر آمده: «همانا در بهشت غرفه ها (و قصرهای) وجود دارد که از داخل آنها بیرون دیده می‌شود، و از بیرون (زیبای) درون آن دیده می‌شود». فردی اعرابی عرض کرد: یا رسول الله! اینها برای چه کسانی است؟ فرمود: «برای کسی که سخنان پاکیزه (و نیک) گوید، و طعام دهد، و شب هنگامی که مردم در خواب هستند نماز (شب) بخواند».

(سنن ترمذی ۱۹۸۴، ۲۵۲۷ و مسند احمد ۱/۱۰۰)

أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِّن رَّبِّهِ ۖ
 فَويلٌ لِلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ اللَّهِ ۖ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ
 مُّبِينٍ ﴿٢٢﴾ اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْكِتَابِ كِتَابًا مُّتَشَبِّهًا
 مَّثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ تَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ
 جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي
 بِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ ﴿٢٣﴾
 أَفَمَن يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ وَقِيلَ
 لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٢٤﴾ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن
 قَبْلِهِمْ فَاتَّتَاهُمُ الْعَذَابُ مِن حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٥﴾
 فَأَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ
 أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي
 هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ قُرْءَانًا
 عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ اللَّهُ
 مَثَلًا رَّجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَكِّسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ
 هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا ۚ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
 ﴿٢٩﴾ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَّيِّتُونَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ
 الْقِيَمَةِ عِندَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾

(= همانند یکدیگر، و) مکرر است که از (شنیدن) آن پوست‌های کسانی که از پروردگارشان می‌ترسند، به لرزه می‌افتد، آنگاه پوست‌هایشان و دل‌هایشان با یاد الله نرم می‌شود (و آرام می‌گیرد). این هدایت الله است که هر کس را بخواهد با آن هدایت می‌کند، و هر کس را که گمراه سازد، پس برای او هیچ هدایت کننده نخواهد بود. ﴿۲۳﴾ آیا کسی که با چهره‌اش سختی عذاب روز قیامت را (از خود) دور می‌سازد، (همانند بهشتیان هستند؟! و به ستمکاران گفته می‌شود: «بچشید (کیفر) آنچه را که بدست می‌آوردید». ﴿۲۴﴾ کسانی که پیش از آن‌ها بودند (نیز آیات ما را) تکذیب کردند، پس عذاب (الهی) از جایی که نمی‌دانستند، به سراغشان آمد. ﴿۲۵﴾ پس الله (طعم) خواری را در زندگی دنیا به آن‌ها چشانند، و مسلماً عذاب آخرت بزرگتر (و سخت‌تر) است، اگر می‌دانستند. ﴿۲۶﴾ و به راستی ما برای مردم در این قرآن از هر (نوع) مثلی زده‌ایم، شاید که آنان پند گیرند. ﴿۲۷﴾ قرآنی عربی، بی‌هیچ انحراف (و کجی را نازل کردیم) شاید آنان تقوا پیشه کنند. ﴿۲۸﴾ الله مردی (مملوک) را مثل زده که در (بردگی) او شریکانی است که پیوسته با هم اختلاف (و مشاجره) دارند، و مردی (مملوک) که تنها تسلیم یک شخص است، آیا (این دو) در وصف یکسانند؟! حمد و ستایش مخصوص الله است، بلکه بیشتر آن‌ها نمی‌دانند. ﴿۲۹﴾ (ای پیامبر) قطعاً تو خواهی مرد، و آن‌ها (نیز) خواهند مرد. ﴿۳۰﴾ سپس بی‌گمان شما روز قیامت نزد پروردگارتان مخاصمه^(۱) (و جدال) می‌کنید. ﴿۳۱﴾

(۱) - هنگامی که این آیه: ﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَّيِّتُونَ﴾ بر رسول الله ﷺ نازل شد، زبیرؓ گفت: ای رسول الله! آیا آنچه در دنیا بین ما و دیگران از خصومت و گناه بوده بر ما تکرار می‌شود (و محاسبه می‌شویم)؟! فرمود: «بله، چنان تکرار می‌شود، که به هر صاحب حقی حق او داده شود». زبیر گفت: سوگند به الله پس این امر بسیار دشوار است. (سنن ترمذی ۳۲۳۶ و سنن کبری نسائی ۱۱۴۴۷ و مسند احمد ۱/۱۶۷).

آیا کسی که الله سینه‌اش را برای (پذیرش) اسلام گشوده است، پس او از سوی پروردگارش بر نور (و روشنی) است (همچون سخت دلان است؟! پس وای بر آنان که دل‌هایشان در برابر ذکر الله سخت است. آنان در گمراهی آشکار هستند. ﴿۲۲﴾ الله بهترین سخن را نازل کرده است، کتابی که (آیاتش) متشابه

به بهترین اعمالی که انجام می‌دادند پاداش دهد^(۱).
﴿۳۵﴾ آیا الله برای بنده‌اش کافی نیست؟! و تو را به کسانی غیر از او می‌ترسانند، و هر کس را الله گمراه کند، پس او را هیچ هدایت‌گری نیست. ﴿۳۶﴾ و هر کس را الله هدایت کند، پس او را هیچ گمراه‌کننده نیست. آیا الله پیروزمند انتقام‌گیر نیست؟! ﴿۳۷﴾ و اگر از آن‌ها (= مشرکان) پرسیم: «چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفریده است؟» مسلماً گویند: «الله» بگو: «آیا دیدید آنچه را که به جای الله می‌خوانید، اگر الله زبانی برای من بخواهد، آیا آن‌ها (= معبودان) خواهند توانست زیان او را بر طرف کنند؟! و یا اگر رحمتی برای من بخواهد، آیا آن‌ها خواهند توانست رحمت او را باز دارند؟!». بگو: «الله مرا کافی است، و (همه) توکل کنندگان بر او توکل می‌کنند». ﴿۳۸﴾ بگو: «ای قوم من! شما بر روش خود عمل کنید، من (نیز به روش خود) عمل می‌کنم، پس به زودی خواهید دانست، ﴿۳۹﴾ چه کسی عذاب خوارکننده به سراغش می‌آید، و عذابی داریم بر او فرود می‌آید». ﴿۴۰﴾

و در حدیث دیگر چنین آمده است: «هر گاه بنده اسلام بپذیرد، و مسلمان خوبی شود، الله گناهان گذشته اش را می بخشد، سپس در ازای هر نیکی، ده الی هفت صد برابر پاداش دارد، اما در برابر کارهای بد، تنها به اندازه همان یک عمل مؤاخذه می شود. مگر اینکه الله از او بگذارد و عفو نماید.» (صحیح بخاری ۴۱).

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّٰ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾ اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فِيمِمْسَلِهَا الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ قُلْ أُولَٰئِكَ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾ قُلِ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا ۖ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿٤٧﴾

اندیشه می کنند. ﴿۴۲﴾ آیا غیر از الله شفیعانی گرفته اند؟! (به آن ها) بگو: اگر چه مالک چیزی نباشند، و (چیزی را) درک نکنند (باز هم از آن ها شفاعت می طلبید). ﴿۴۳﴾ بگو: «تمام شفاعت از آن الله است، فرمانروایی آسمان ها و زمین از آن اوست، سپس (همگی) به سوی او باز گردانده می شوید». ﴿۴۴﴾ و هنگامی که الله به تنهایی یاد شود دل های کسانی که به آخرت ایمان ندارند متنفر (و بیزار) می شود، و هنگامی که کسانی غیر از او یاد شوند، آنگاه است که آن ها شادمان می شوند. ﴿۴۵﴾ بگو: پروردگارا! (ای) آفریننده آسمان ها و زمین دانای نهان و آشکار، تو در میان بندگان در آنچه اختلاف می کردند، داوری خواهی کرد^(۱). ﴿۴۶﴾ و اگر تمام آنچه که در روی زمین است و همانند آن همراهش از آن کسانی باشد که ستم کردند^(۲)، یقیناً همه را بخاطر سختی عذاب روز قیامت (برای رهایی خود از عذاب) فدا کنند، و برای آن ها از سوی الله چیزهایی آشکار می شود که هرگز گمان نمی کردند. ﴿۴۷﴾

بی گمان ما (این) کتاب (آسمانی) را برای مردم به حق بر تو نازل کردیم، پس هر کس که هدایت شود به سود خود اوست، و هر کس که گمراه شود، تنها به زیان خودش خواهد بود، و تو بر آن ها نگهبان نیستی (که آن ها را به هدایت اجبار کنی). ﴿۴۱﴾ الله جان ها را به هنگام مرگ شان قبض می کند، و (نیز جان) آن ها را که در خواب خود نمرده اند، (قبض می کند) آنگاه (جان) کسانی که فرمان مرگ شان را صادر کرده نگه می داد، و (جان) دیگری را تا مدتی معین باز پس می فرستد، بی گمان در این (امر) نشانه های (روشنی) است برای گروهی که

(۱) - ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها روایت می کند که رسول الله صلی الله علیه و آله هر گاه برای نماز شب می ایستاد، نمازش را با این دعا آغاز می فرمود: «اللهم رب جبریل و میکائیل، و اسرافیل، فاطر السموات والأرض، عالم الغیب و الشهادة، أنت تحكم بین عبادك فيما كانوا فيه يختلفون، اهدني لما اختلف فيه من الحق بإذنك، إنك تهدي من تشاء إلى صراط مستقیم». الهی! پروردگار جبریل و میکائیل و اسرافیل، ای پدید آورنده آسمان ها و زمین، و دانای نهان و آشکار، تو در میان بندگان در آنچه که در آن اختلاف می ورزند، داوری خواهی کرد، مرا به آنچه که از حق در آن اختلاف شده است با فرمان خودت هدایت کن، چرا که تو هر که را بخواهی به راه راست هدایت می نمایی. (صحیح مسلم ۲۰۰)

(۲) - (ظلم): ستم، در اینجا بمعنای شرک و کفر است، چنانکه در سوره ی لقمان آیه ۱۳ می فرماید: ﴿إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾.

وَبَدَأَ لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤٨﴾ فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْتَهُ نِعْمَةً مِنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالُوا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِن هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ يَعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾ وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَن تَقُولَ نَفْسٌ يَحْسَرُنِي عَلَىٰ مَا قَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِن كُنتَ لَمِنَ السَّخِرِينَ ﴿٥٦﴾

و بدی‌های آنچه انجام داده‌اند برای آن‌ها آشکار می‌شود و آنچه به آن مسخره می‌کردند، آن‌ها را فرو می‌گیرد. ﴿۴۸﴾ پس چون به انسان (رنج و) زیانی برسد ما را می‌خواند، آنگاه چون از جانب خود به او نعمتی عطا کنیم، می‌گوید: «به سبب دانایی (و لیاقت) خودم به من داده شده» بلکه این آزمایشی است، و لیکن بیشترشان نمی‌دانند. ﴿۴۹﴾ به راستی این سخن را کسانی که پیش از آن‌ها بودند (نیز) گفتند، پس آنچه را بدست آوردند، برای آن‌ها سودی نبخشید (و عذاب را دفع نکرد).

﴿۵۰﴾ پس بدی‌های آنچه می‌کردند به آن‌ها رسید، و کسانی از آن‌ها که ستم کردند (نیز) بدی‌های آنچه می‌کردند به زودی به آن‌ها خواهد رسید، و آن‌ها (الله را) عاجز کننده نیستند (و راه گریزی ندارند). ﴿۵۱﴾ آیا آن‌ها ندانستند که الله روزی را برای هر کس که بخواهد گسترده یا تنگ می‌سازد، بی‌گمان در این، نشانه‌هایی است برای گروهی که ایمان می‌آورند. ﴿۵۲﴾ (ای پیامبر، از جانب من) بگو: «ای بندگان من که بر خود اسراف (و ستم) کرده‌اید! از رحمت الله نا امید نشوید، همانا الله همه گناهان را می‌بخشد، یقیناً او بسیار آمرزنده مهربان است»^(۱). ﴿۵۳﴾ و به سوی پروردگارتان باز گردید و در برابر او تسلیم شوید، پیش از آنکه عذاب به سراغ شما آید، آنگاه (از سوی هیچ کس) یاری نشوید. ﴿۵۴﴾ و از نیکوترین چیزی که از جانب پروردگارتان بر شما نازل شده پیروی کنید، پیش از آنکه ناگهان عذاب به سراغ شما آید، در حالی که شما از آن بی‌خبرید. ﴿۵۵﴾ تا (مبادا) کسی (در روز قیامت) بگوید: «ای افسوس بر من، که در حق الله کوتاهی کردم، و بی‌گمان از مسخره کنندگان (آیین او) بودم». ﴿۵۶﴾

(۱) - همه گناهان با توبه بخشیده می‌شود، و گناه هر چند بزرگ باشد، نباید از رحمت الله نا امید شد. (تفسیر ابن کثیر) و به سوره‌ی فرقان آیه ۷۰ نیز رجوع فرمائید.

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾
 أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ
 الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ بَلَىٰ قَدْ جَاءَكَ ءَايَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا
 وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ تَرَى
 الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ
 مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا
 بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾ اللَّهُ
 خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾ لَهُ مَقَالِيدُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ
 الْخَاسِرُونَ ﴿٦٣﴾ قُلْ أَغْفِرَ اللَّهُ تَأْمُرُونِي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ
 ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ
 لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ اللَّهِ فَاعْبُدْ
 وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٦﴾ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ
 وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمَوَاتُ
 مَطْوِيَّاتٌ بِّيَمِينِهِ ﴿٦٧﴾ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾

برای متکبران نیست؟! ﴿۶۰﴾ و الله کسانی را که
 پرهیزگاری کردند با رستگاریشان نجات می‌دهد، نه
 رنجی به آنها رسد، و نه آنها اندوهگین شوند. ﴿۶۱﴾
 الله آفریدگار همه چیز است، و او بر همه چیز نگهبان
 است. ﴿۶۲﴾ کلیدهای آسمانها و زمین از آن اوست، و
 کسانی که به آیات الله کافر شدند، اینان زیانکارانند.
 ﴿۶۳﴾ بگو: «ای نادانان آیا به من فرمان می‌دهید که غیر
 الله را پرستش کنم؟» ﴿۶۴﴾ و به راستی که به تو و به
 کسانی که پیش از تو بودند، وحی شد که اگر شرک
 آوری، یقیناً اعمالت (تباه و) نابود می‌شود، و از
 زیان کاران خواهی بود. ﴿۶۵﴾ بلکه تنها الله را پرستش
 کن، و از شکر گزاران باش. ﴿۶۶﴾ و آنها (= مشرکان)
 الله را چنانکه سزاوار بزرگی اوست نشناختند در حالی که
 روز قیامت تمام زمین در مشت اوست و آسمانها درهم
 پیچیده در دست راست اوست^(۱)، او منزّه و برتر است از
 آنچه شریک او می‌پندارند. ﴿۶۷﴾

یا بگوید: «اگر الله مرا هدایت می‌کرد، یقیناً از
 پرهیزگاران بودم» ﴿۵۷﴾ یا هنگامی که عذاب را می‌بیند،
 بگوید: «ای کاش بار دیگر (به دنیا) باز می‌گشتم تا از
 نیکوکاران می‌شدم». ﴿۵۸﴾ (الله می‌فرماید: آری، آیات
 من برایت آمد، و تو آن را تکذیب نمودی، و تکبر
 ورزیدی، و از کافران بودی. ﴿۵۹﴾ و روز قیامت
 کسانی را که بر الله دروغ بسته‌اند، می‌بینی که
 چهره‌هایشان سیاه شده است، آیا در جهنم جایگاهی

(۱) - ابوهریره رضی الله عنه می‌گوید: شنیدم که رسول الله صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «در روز قیامت
 الله، زمین را در مشت می‌گیرد، و آسمانها را در هم پیچیده در دست
 راست می‌گیرد، سپس می‌فرماید: من پادشاه هستم، پادشاهان زمین کجا
 هستند؟! (صحیح بخاری ۴۸۱۲)
 و عبدالله بن مسعود رضی الله عنه می‌گوید: یکی از علمای یهود، نزد رسول الله صلی الله علیه و آله آمد، و
 گفت: ای محمد، ما در (تورات) دیده‌ایم، که الله آسمانها را بر یک انگشت، و
 زمین را بر یک انگشت، و درختان را بر یک انگشت و آب و خاک را بر یک
 انگشت، و سایر خلایق را بر یک انگشت، قرار می‌دهد، آنگاه می‌گوید: من
 پادشاه هستم، رسول الله صلی الله علیه و آله برای تصدیق سخن او خندید، به طوری که دندانهای
 پیشین ایشان آشکار شد، سپس رسول الله صلی الله علیه و آله آیه: ﴿وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ﴾
 وَاَلْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ را تلاوت فرمود. (صحیح بخاری ۴۸۱۱)

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا
 مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٦٨﴾
 وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِئَءَ بِالنَّبِيِّينَ
 وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٩﴾
 وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٧٠﴾
 وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا
 فَتَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ
 يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۚ
 قَالُوا بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾
 قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ فَبِئْسَ مَثْوًى
 لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾ وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ
 زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
 سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طَبِّئْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ
 لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ
 حَيْثُ نَشَاءُ ۖ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٧٤﴾

و در «صور» دمیده شود ^(۱)، پس هر که در آسمان‌ها و هر که
 در زمین است (جز آن‌ها که الله بخواهد) (بی‌هوش شده و)

بمیرند. سپس بار دیگر در آن دمیده می‌شود، ناگهان
 آن‌ها به پا خیزند (و) می‌نگرند. ﴿۶۸﴾ و زمین به نور
 پروردگارش روشن می‌شود، و نامه (اعمال) نهاده شود، و
 پیامبران و گواهان را بیاورند، و در میان آن‌ها به حق داوری
 شود، و به آن‌ها ستم نخواهند شد. ﴿۶۹﴾ و به هر کس
 (پاداش) آنچه کرده است به تمام داده شود، و او به آنچه
 انجام می‌دهند داناتر است. ﴿۷۰﴾ و کسانی که کافر شدند
 گروه گروه به سوی جهنم رانده می‌شوند، تا وقتی به (کنار)
 آن (= دوزخ) رسند درهایش گشوده شود، و نگهبانانش به
 آنان گویند: «آیا پیامبرانی از میان خودتان به سوی شما
 نیامدند که آیات پروردگارتان را برای شما بخوانند، و شما
 را از دیدار امروزتان هشدار دهند؟!» گویند: «آری، و لیکن
 فرمان عذاب (الهی) بر کافران محقق شده است». ﴿۷۱﴾ گفته
 شود: «از درهای جهنم وارد شوید، جاودانه در آن بمانید، پس
 چه بد است، جایگاه متکبران». ﴿۷۲﴾ و کسانی که از
 پروردگارشان ترسیده‌اند، گروه گروه به بهشت برده
 می‌شوند، تا وقتی به (کنار) آن رسند، و درهایش گشوده
 شود، و نگهبانانش به آنان گویند: «سلام بر شما پاکیزه
 بوده‌اید (خوش باشید) پس جاودانه به آن (= بهشت) وارد
 شوید». ﴿۷۳﴾ و (بهشتی‌ها) گویند: «حمد و ستایش
 مخصوص الله است که وعده‌اش در حق ما راست بود، و
 سرزمین (بهشت) را به ارث به ما داد، که از بهشت هر جا که
 خواهیم منزل می‌گیریم، پس چه نیکو است پاداش عمل
 کنندگان». ﴿۷۴﴾

(۱) - این دمیدن دوم است، که با آن تمام کسانی که در زمین و آسمان هستند،
 - بجز کسانی که الله بخواهد - می‌میرند، چنانکه در حدیث «صور» مشهور
 آمده است. (تفسیر ابن کثیر)

ابوهریره رضی الله عنه روایت می‌کند که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «فاصله میان دو دمیدن
 (صور)، چهل است» گفتند: ای ابوهریره! چهل روز؟ گفت: در این مورد
 چیزی نمی‌گویم، گفتند: چهل سال؟ گفت: چیزی نمی‌گویم، گفتند: چهل
 ماه؟ گفت: باز هم چیزی نمی‌گویم.

سپس گفت: «تمام اعضای بدن انسان از بین می‌رود، جز (دنبالچه) بیخ دم
 که آفرینش از آن شروع می‌شود». (صحیح بخاری ۴۸۱۴ و صحیح مسلم
 ۴۶۵۱)

و فرشتگان را می‌بینی که بر گرد عرش حلقه زده‌اند به ستایش پروردگارشان تسبیح می‌گویند، و در میان مردم به حق داوری می‌شود، و گفته شود: «حمد و ستایش مخصوص الله پروردگار جهانیان است». ﴿۷۵﴾

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ
يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾

سورة غافر

سورة غافر

به نام الله بخشنده مهربان

حم (حا. میم) ﴿۱﴾ نازل شدن (این) کتاب از سوی الله پیروزمند داناست. ﴿۲﴾ آمرزنده گناه، و پذیرنده توبه، سخت عقوبت، صاحب نعمت است، هیچ معبودی (به حق) جز او نیست، بازگشت به سوی اوست. ﴿۳﴾ در آیات الله جز کسانی که کافر شدند، جدال نمی‌کنند، پس رفت و آمد آنان در شهرها تو را نفریبند. ﴿۴﴾ پیش از آن‌ها قوم نوح و گروه‌های (دیگر) که پس از آنان (بودند، پیامبران‌شان را) تکذیب کردند، و هر امتی اراده آن کرد که پیامبرش را دستگیر، و به باطل جدال کردند، تا با آن حق را از میان بردارند، پس من آن‌ها را (فرو) گرفتم پس (بنگر) عقوبت من چگونه بود؟! ﴿۵﴾ و این‌گونه فرمان پروردگارت بر کسانی که کافر شدند محقق شد، که آن‌ها اهل آتشند. ﴿۶﴾ کسانی که عرش را حمل می‌کنند، و آنان که بر گرد آن هستند به ستایش پروردگارشان تسبیح می‌گویند، و به او ایمان دارند و برای کسانی که ایمان آورده‌اند استغفار می‌کنند. (می‌گویند: «پروردگارا! رحمت و علم تو همه چیز را فرا گرفته است، پس برای کسانی که توبه کرده‌اند، و راه تو را پیروی کرده‌اند، بیامرز، و آنان را از عذاب دوزخ ننگه دار». ﴿۷﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٢﴾ غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾ مَا تَجَدَّلُ فِي ءَايَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرُكَ تَقْلُبُهُمْ فِي الْأَلْبَدِ ﴿٤﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَدَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٦﴾ الَّذِينَ تَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ
 آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾
 وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ
 وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ
 لِمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى
 الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾ قَالُوا رَبَّنَا أَمَتْنَا آتَيْنَا وَأَحْيَيْتَنَا
 أَنْتَيْنِ فَأَعْرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١١﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكَ بِهِ
 تَوَمَّنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٢﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُم
 وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ
 ﴿١٣﴾ فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٤﴾
 رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ
 يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٥﴾ يَوْمَ هُمْ بَرْزُورٌ لَا
 يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ
 الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

پروردگارا! و آن‌ها را به باغ‌های جاویدان (بهشت) که به آن‌ها وعده
 داده‌ای وارد کن، و (همچنین) هر که صالح باشد از پدران‌شان، و
 همسران‌شان و فرزندان‌شان (به همان بهشت وارد کن) همانا تویی که
 پیروزمند حکیمی. ﴿۸﴾ و آن‌ها را از بدی‌ها نگاهدار، و هر کس را که
 در آن روز از (کیفر) بدی‌ها نگاهداری مسلماً به او رحم کرده‌ای، و این
 همان کامیابی بزرگ است. ﴿۹﴾ بی‌گمان کسانی که کافر شدند (روز
 قیامت) ندا می‌زنند که: حقا که خشم (و دشمنی) الله (نسبت به شما) از
 خشم (و دشمنی) خودتان (نسبت به خودتان) بیشتر است، آنگاه که به
 (سوی) ایمان دعوت می‌شدید، پس شما انکار می‌کردید. ﴿۱۰﴾

گویند: «پروردگارا! ما را دوبار میراندی و دو بار زنده کردی»^(۱)، پس
 (اکنون) به گناهان خود اعتراف کردیم، آیا راهی برای خروج (از
 جهنم) وجود دارد؟ ﴿۱۱﴾ (به آن‌ها گفته می‌شود: این (عذاب) بدان
 سبب است که چون الله به تنهایی خوانده می‌شد، انکار می‌کردید، و اگر
 به او شرک آورده می‌شد ایمان می‌آوردید، پس (اینک) داوری از آن
 الله بلند مرتبه است. ﴿۱۲﴾ او کسی است که آیات خود را به شما نشان
 می‌دهد و از آسمان برای شما روزی می‌فرستد، تنها کسی پند می‌گیرد
 که (به سوی الله) رجوع می‌کند. ﴿۱۳﴾ پس الله را در حالی که دین
 خود را برای او خالص گردانیدید بخوانید، و اگر چه کافران خوش
 نداشته باشند^(۲). ﴿۱۴﴾ (او) بالا برنده درجات^(۳) صاحب عرش، که
 روح (= وحی) را به فرمان خویش بر هر کس از بندگانش که
 بخواهد می‌فرستد، تا (او مردم را) از روز ملاقات (= قیامت) بترساند.
 ﴿۱۵﴾ روزی که (همه) آنان آشکار شوند چیزی از آن‌ها بر الله پوشیده
 نخواهد ماند، (الله می‌فرماید: «امروز فرمانروایی از آن کیست؟»^(۴)
 آنگاه خود می‌فرماید: از آن الله یگانه قهار است. ﴿۱۶﴾

(۱) - این آیه همانند آیه ۲۸ سوره بقره است که فرمود: ﴿كَيْفَ تَكْفُرُونَ
 بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَانًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمَيِّتُكُمْ ثُمَّ أَخْيَاكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
 ۲۸﴾ (تفسیر ابن کثیر).

(۲) - رسول الله ﷺ بعد از نمازهای فرض چنین می‌فرمود: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا
 شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
 إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ النِّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ، وَلَهُ الثَّنَاءُ
 الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ».

معبودی (به حق) جز الله نیست، یگانه اوست، و شریکی ندارد، پادشاهی از
 آن اوست، و ستایش مخصوص اوست، و او بر همه چیز تواناست، هیچ نیرو
 و قوتی، جز نیرو و قوت الله و جود ندارد، هیچ معبودی (به حق) جز او
 نیست، جز او کسی را پرستش نمی‌کنیم، نعمت و فضل از آن اوست، و
 ستایش نیکو مخصوص اوست، معبودی جز او نیست، همه ما با اخلاص او
 را بندگی می‌کنیم، هر چند کافران خوش نداشته باشند. (صحیح مسلم ۱۳۹)

(۳) - یا او صاحب درجات بلند است.

(۴) - در حدیث «صور» آمده: «الله ارواح همه خلایق را قبض می‌کند، و جز
 ذات اقدسش کسی باقی نمی‌ماند، آنگاه می‌فرماید: «امروز پادشاهی از آن
 کیست؟» سه بار تکرار می‌فرماید، آنگاه خود پاسخ می‌دهد: «لِلَّهِ الْوَاحِدِ
 الْقَهَّارِ». (تفسیر ابن کثیر)

الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ
 إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾ وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ
 الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَظْمِينَ^ع مَا
 لِلْظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ ﴿١٨﴾ يَعْلَمُ
 خَائِبَةً الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفَى الصُّدُورُ ﴿١٩﴾ وَاللَّهُ
 يَقْضِي بِالْحَقِّ^ط وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا
 يَقْضُونَ شَيْئًا^ق إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾
 أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
 الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ^ع كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً
 وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ
 لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٢١﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ
 تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ
 قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى
 بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢٣﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
 وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٤﴾
 فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ
 الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ^ع وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ^ع وَمَا
 كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٢٥﴾

امروز هر کس به (حسب) آنچه کرده است، پاداش داده
 می شود، امروز هیچ ستمی نیست، بی گمان الله زود شمار
 است. ﴿۱۷﴾ و آنها را از روز نزدیک (= قیامت) بترسان،
 آنگاه که دلها لبریز از غم به حنجره ها رسد، برای
 ستمکاران نه دوستی وجود دارد، و نه شفيعی که
 (شفاعتش) پذیرفته شود. ﴿۱۸﴾ (الله) خیانت چشم ها و
 آنچه را که سینه ها پنهان می دارند، می داند^(۱). ﴿۱۹﴾
 و الله به حق داوری می کند، و کسانی را که بجای او
 می خوانند، به هیچ چیزی داوری نمی کنند، بی گمان الله
 همان شنوای بیناست. ﴿۲۰﴾ آیا آنها در زمین سیر
 نکرده اند پس بنگرند که سرانجام کسانی که پیش از آنها
 بودند، چگونه بود؟! آنها در توانایی و (پدید آوردن) آثار
 در زمین از این ها برتر (و سخت تر) بودند، پس الله آنها را
 به (سبب) گناهان شان (فرو) گرفت، و برای آنها از
 (عذاب) الله هیچ پناه دهنده نبود. ﴿۲۱﴾ این بدان سبب بود
 که پیامبران شان با دلایل روشن به سوی آنها می آمدند
 پس آنها کفر می ورزیدند، بنابر این الله آنها را (فرو)
 گرفت، بی گمان او نیرومند سخت کیفر است. ﴿۲۲﴾ به
 راستی ما موسی را با آیات خود و حجتی آشکار فرستادیم.
 ﴿۲۳﴾ به سوی فرعون و هامان و قارون، پس (آنها)
 گفتند: «(او) جادوگری دروغگوست». ﴿۲۴﴾ پس چون
 حق را از جانب ما برای آنها آورد، گفتند: «پسران کسانی
 را که با او ایمان آورده اند، بکشید و زنان شان را (برای
 خدمت کاری) زنده بگذارید». و نیرنگ کافران جز در
 گمراهی نیست. ﴿۲۵﴾

۱- این آیه بیانگر علم کامل الله متعال می باشد که به همه چیز حتی به
 کوچک ترین ذره نیز آگاه است، پس انسان باید کوشش کند که تا حد
 امکان از نافرمانی او پرهیزد و ترس از او را در وجود خود جای دهد.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٦٠﴾ وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٦١﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَنَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ ﴿٦٢﴾ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَابٌ ﴿٦٣﴾ يَنْقُومِ لَكُمْ أَلْمَلِكُ أَلْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٦٤﴾ وَقَالَ الَّذِي ءَامَنَ يَنْقُومِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٦٥﴾ مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ ﴿٦٦﴾ وَيَنْقُومِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿٦٧﴾ يَوْمَ تَوَلَّوْنَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ﴿٦٨﴾ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٦٩﴾

و فرعون گفت: «بگذارید موسی را بکشم، و او پروردگارش را (برای نجات) بخواند، بی گمان من می ترسم که دین شما را دگرگون کند یا در (این) سرزمین فساد انگیزد». ﴿۲۶﴾ و موسی گفت: «من از (شر) هر متکبری که به روز حساب ایمان نمی آورد، به پروردگارم و پروردگار شما پناه می برم»^(۱). ﴿۲۷﴾ و مرد مؤمنی از آل فرعون^(۲) که ایمانش را پنهان می داشت، گفت: آیا مردی

را می کشید (برای آن) که می گوید: پروردگار من الله است، و همانا دلایل روشنی از سوی پروردگارتان برای شما آورده است؟! اگر او دروغگو باشد، (گناه) دروغش بر گردن اوست، و اگر راست گو باشد پاره از آنچه به شما وعده می دهد به شما خواهد رسید، بی گمان الله کسی را که اسراف کار دروغگو است، هدایت نمی کند. ﴿۲۸﴾ «ای قوم من! امروز فرمانروایی از آن شماست، در این سرزمین پیروزید پس چه کسی ما را از عذاب الله یاری می دهد، اگر (عذاب) بیاید». فرعون گفت: «من شما را جز به راهی که (مصلحت) می بینم، (سفارش نمی کنم) و شما را جز به راه صحیح (و رشد) هدایت نمی کنم». ﴿۲۹﴾ و کسی که ایمان آورده بود، گفت: «ای قوم من! به راستی من بر شما (از روزی) همانند روز گروه های (پیشین) می ترسم». ﴿۳۰﴾ مانند (حال و) شیوه قوم نوح و عاد و ثمود، و کسانی که بعد از آن ها بودند، و الله برای بندگان خواهستار ستم نیست. ﴿۳۱﴾ وای قوم من! بی گمان من بر شما از روزی که (مردم) یکدیگر را صدا می زنند، (روز قیامت) می ترسم، ﴿۳۲﴾ (همان) روزی که پشت کنان روی می گردانید، و برای شما هیچ نگه دارنده از (عذاب) الله نیست، و هر کس را که الله گمراه کند، پس هدایت کننده برای او نیست. ﴿۳۳﴾

(۳) - عروه بن زبیر می گوید: به عبدالله بن عمر و بن العاص گفتم: مرا از سخت ترین رفتاری که قریش با رسول الله ﷺ نمود؛ خبر بده. گفت: هنگامی که رسول الله ﷺ در کنار خانه الله مشغول نماز بود، عقبه بن ابی معیط آمد، و شانه رسول الله را گرفت، و پیرانش را سخت به دور گردنش پیچاند (طوری که نفس کشیدن برای رسول الله ﷺ دشوار گردید) آنگاه ابوبکر صدیق ؓ آمد، شانه عقبه را گرفت و با قوت او را از پیامبر ﷺ دور کرد، سپس گفت: آیا مردی را می کشید که می گوید:

پروردگارم الله است، و دلایل روشن از سوی الله برای شما آورده است؟

(صحیح بخاری ۴۸۱۵)

(۱) - و بدین خاطر در حدیث آمده است که: رسول الله ﷺ هر گاه از قومی ترس و اندیشه داشت چنین می فرمود: «پروردگارا! ما از شر آنها به تو پناه می آوریم، و تو را در مقابل آنان قرار می دهیم». (سنن نسائی کبری ۸۶۳۱ و تفسیر ابن کثیر)

(۲) - مشهور این است که آن مرد مؤمن فردی قبطی از خاندان فرعون بود.

(تفسیر ابن کثیر)

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ
 فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ ۚ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ
 لَن يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا ۚ كَذَلِكَ يُضِلُّ
 اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِينَ تَجَدَّلُونَ
 فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَتْهُمْ كَبْرَ مَقْتًا عِنْدَ
 اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ
 كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ
 يَهْمَنُنِ ابْنُ لِي صِرَاحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ﴿٣٦﴾
 أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعُ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي
 لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا ۚ وَكَذَلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءُ
 عَمَلِهِ وَصُدَّ عَنِ السَّبِيلِ ۚ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ
 إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ الَّذِي ءَامَنَ يَنْقَوْمِ
 اتَّبِعُونِ أَهْدِيكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٣٨﴾ يَنْقَوْمِ إِنَّمَا
 هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَّعُ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ
 الْقَرَارِ ﴿٣٩﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا ۚ
 وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَتَىٰ وَهُوَ
 مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا
 بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

و به راستی پیش از این یوسف با دلایل روشن به (نزد) شما آمده بود، پس شما از آنچه او برای شما آورده بود پیوسته در شک بودید، تا زمانی که او مرد گفتید: «هرگز الله بعد از او پیامبری را مبعوث نخواهد کرد». این گونه الله کسی را که اسراف کار شکاک است گمراه می سازد. ﴿۳۴﴾ (همان) کسانی که بی آنکه حجتی برایشان آمده باشد، در آیات الله مجادله می کنند (این عمل) نزد الله و نزد کسانی که ایمان آورده اند سخت ناپسند (و موجب خشم) است. این گونه الله بر دل هر متکبر سرکشی مهر می نهد. ﴿۳۵﴾ و فرعون گفت: «ای هامان! برای من کوشک بلندی بساز، باشد که به آن درها (و راه ها) دست یابم. ﴿۳۶﴾ (راه ها و) درهای آسمان ها، تا به معبود موسی بنگرم (و از او آگاه شوم)، و البته من او را دروغگو می پندارم». و این گونه برای فرعون زشتی کردارش (در نظرش) آراسته شد، و از راه (حق) باز داشته شد، و حيله (و نیرنگ) فرعون جز در تباهی نبود. ﴿۳۷﴾ و کسی که ایمان آورده بود، گفت: «ای قوم من! از من پیروی کنید، تا شما را به راه درست (و صواب) هدایت کنم». ﴿۳۸﴾ ای قوم من! این زندگی دنیا تنها متاع (زود گذر) است و همانا آخرت سرای همیشگی است، ﴿۳۹﴾ هر کس کار بدی مرتکب شود، پس جز به همانند آن کیفر نیابد، و هر کس از مرد یا زن در حالی که مؤمن است، کار شایسته ای انجام دهد^(۱)، پس آن ها وارد بهشت می شوند، و در آن روزی بی شمار به آن ها داده خواهد شد. ﴿۴۰﴾

۱- مراد اینست که ایمان بدون عمل نیکو و یا عمل نیکو بدون ایمان ارزشی ندارد، و برای رسیدن به رستگاری باید ایمان همراه با عمل نیکو باشد.

وَيَقَوْمٍ مَا لِي اَدْعُوكُمْ اِلَى النَّجْوَةِ
وَتَدْعُونِنِي اِلَى النَّارِ ﴿٤١﴾ تَدْعُونِنِي لَآكُفِّرَ
بِاللّٰهِ وَاُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَاَنَا
اَدْعُوكُمْ اِلَى الْغَيْرِ الْغَفْرِ ﴿٤٢﴾ لَا جَرَمَ اَنَّمَا
تَدْعُونِنِي اِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي
الْآخِرَةِ وَاَنْ مَرَدَّنَا اِلَى اللّٰهِ وَاَنْ الْمُسْرِفِينَ هُمْ
اَصْحَابُ النَّارِ ﴿٤٣﴾ فَسَتَذْكُرُونَ مَا اَقُولُ
لَكُمْ وَاُقَوْضُ اَمْرِي اِلَى اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بَصِيرٌ
بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَّهٗ اللّٰهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا
وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ﴿٤٥﴾ النَّارُ
يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَاَيُّومَ تَقُومُ
السَّاعَةُ اَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ اَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾
وَإِذْ يَتَحَاوُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ
لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ اَنْتُمْ
مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِّنَ النَّارِ ﴿٤٧﴾ قَالَ
الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اِنَّا كُلُّ فِئَةٍ بِهٖ اِنَّ اللّٰهَ قَدْ
حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ
لِخِزْنَةِ جَهَنَّمَ اَدْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ
الْعَذَابِ ﴿٤٩﴾

وای قوم من! چیست مرا که من شما را به سوی نجات
می‌خوانم، و (شما) مرا به سوی آتش می‌خوانید؟! ﴿۴۱﴾ مرا
دعوت می‌کنید که به الله کافر شوم و چیزی را که به آن
علم ندارم شریک او قرار دهم، و من شما را به سوی (الله)
پیروزمند آمرزگار دعوت می‌کنم. ﴿۴۲﴾ قطعاً آنچه مرا
به سوی آن دعوت می‌دهید نه (حق) دعوت در دنیا دارد و
نه در آخرت، و همانا بازگشت ما به سوی الله است و
بی‌گمان اسراف‌کارانند که اهل آتشند. ﴿۴۳﴾ پس به
زودی آنچه را به شما می‌گویم به یاد خواهید آورد،
من کار خودم را به الله و اگذار می‌کنم، بی‌گمان الله (نسبت) به
بندگان بیناست. ﴿۴۴﴾ پس الله او را از آسیب آنچه که
(برایش) مکر کرده بودند، حفظ کرد، و بدترین عذاب آل
فرعون را در میان گرفت. ﴿۴۵﴾ (آن عذاب) آتش
(دوزخ است) که هر صبح و شام بر آن عرضه می‌شوند^(۱).
و روزی که قیامت بر پا می‌شود (گفته می‌شود): «آل فرعون
را در سخت‌ترین عذاب وارد کنید». ﴿۴۶﴾ و چون در آتش
(جهنم) با همدیگر مجادله (و کشمکش) می‌کنند، پس ناتوانان
به کسانی که تکبر ورزیدند، می‌گویند: «بی‌شک ما (در
دنیا) پیرو شما بودیم، پس آیا شما (امروز) می‌توانید بخشی
از آتش را که نصیب ما شده از ما دور کنید؟!» ﴿۴۷﴾
کسانی که تکبر ورزیدند، گویند: «بی‌گمان ما همگی در
آن (آتش) هستیم، همانا الله در میان بندگان داوری کرده
است». ﴿۴۸﴾ و کسانی که در آتشند به نگهبانان جهنم
می‌گویند: «از پروردگارتان بخواهید تا یک روز عذاب را
از ما بکاهد». ﴿۴۹﴾

(۱) - این آیه به عذاب قبر دلالت دارد، و احادیثی که درباره عذاب قبر آمده

بسیار است. (تفسیر ابن کثیر)

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمُ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَىٰ قَالُوا
فَادْعُوا^{٥٠} وَمَا دُعَاؤُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ^{٥١} إِنَّا لَنَنْصُرُ
رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ
الْأَشْهُدُ^{٥٢} يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ
وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ^{٥٣} وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا
بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ^{٥٤} هُدًى وَذِكْرَىٰ لِأُولَى
الْأَلْبَابِ^{٥٥} فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ
وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ^{٥٦} إِنَّ الَّذِينَ
يُجَادِلُونَ فِي ءَايَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَتْهُمْ^{٥٧} إِنْ فِي
صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَلِّغِيهِ^{٥٨} فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْبَصِيرُ^{٥٩} لَخَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ
خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ^{٦٠} وَمَا
يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَالْمُسِيءُ^{٦١} قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ^{٦٢}

(آنها) می گویند: «آیا پیامبران شما با دلایل روشن نزد شما نیامدند؟!» گویند: «آری» (نگهبانان) گویند: «پس (خودتان) دعا کنید، و دعای کافران جز در تباهی نیست». ﴿۵۰﴾ یقیناً ما پیامبران خود و کسانی را که ایمان آورده‌اند، در زندگی دنیا و روزی که گواهان (برای گواهی) بر خیزند، یاری می‌کنیم. ﴿۵۱﴾ روزی که عذر خواهی ستمکاران سودی ندهد، و لعنت (الله) برای آنان است، و (نیز) سرای بد (= جهنم) برای آن‌هاست. ﴿۵۲﴾ و به راستی ما به موسی هدایت عطا کردیم، و بنی اسرائیل را وارثان کتاب (تورات) قرار دادیم. ﴿۵۳﴾ (کتابی که) برای خردمندان هدایت و پند است. ﴿۵۴﴾ پس (ای پیامبر) صبر کن، بی‌گمان وعده‌الله حق است، و برای گناهت آمرزش بخواه^(۱) و هر صبح و شام به ستایش پروردگارت تسبیح گوی. ﴿۵۵﴾ همانا کسانی که در آیات الله بدون هیچ حجت (و دلیلی) که برای آن‌ها آمده باشد، مجادله می‌کنند، در سینه‌هایشان جز تکبر نیست، که خود به آن نخواهند رسید، پس به الله پناه ببر، بی‌گمان اوست که شنوای بیناست. ﴿۵۶﴾ مسلماً آفرینش آسمان‌ها و زمین بزرگتر از آفرینش مردم است، و لیکن بیشتر مردم نمی‌دانند. ﴿۵۷﴾ و هرگز نابینا و بینا یکسان نیستند و (همچنین) کسانی که ایمان آورده، و کارهای شایسته انجام داده‌اند با (افراد) بدکار (یکسان نباشند) چه اندک پند می‌پذیرید. ﴿۵۸﴾

۱- مراد از گناه لغزش‌های کوچکی است که از هر انسانی سر زده می‌شود و از طرف الله متعال مورد بخشش قرار می‌گیرد. یا این که استغفار نیز عبادت است و جهت افزایش اجر و ثواب به استغفار حکم داده شده است. یا این که مراد از آن پندی است به مسلمان‌ها که از استغفار غافل نشوند.

إِنَّ السَّاعَةَ لَأَتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي
أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي
سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ
لَكُمْ أَلِيلَ لَتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ
لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَلَقَ كُلَّ
شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَانِّي تُؤْفَكُونَ ﴿٦٢﴾ كَذَلِكَ
يُؤْفِكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٣﴾
اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً
وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ
الطَّيِّبَاتِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَ ﴿٦٤﴾ هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾ قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي
وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

یقیناً قیامت آمدنی است، شکی در آن نیست و لیکن بیشتر مردم ایمان نمی آورند. ﴿۵۹﴾ و پروردگار شما فرمود: «مرا بخوانید، تا (دعای) شما را اجابت کنم همانا کسانی که از عبادت من سرکشی می کنند، به زودی با خواری به جهنم وارد می شوند»^(۱). ﴿۶۰﴾ الله کسی است که شب را برای شما قرار داد تا در آن آرام گیرید، و روز را روشن (قرار داد)، بی گمان الله بر مردم فضل (و کرم) دارد، و لیکن بیشتر مردم سپاس نمی گزارند. ﴿۶۱﴾ این است الله، پروردگار شما، (که) آفریننده همه چیز (است) هیچ معبودی (به حق) جز او نیست، پس چگونه (از حق) منحرف می شوید؟! ﴿۶۲﴾ این گونه کسانی که آیات الله را انکار می کردند، (از حق) منحرف می شوند. ﴿۶۳﴾ الله کسی است که زمین را برای شما قرارگاه، و آسمان را (همچون) سقفی قرار داد، و شما را صورت بخشید، پس صورت تان را نیکو گرداند، و از چیزهای پاکیزه به شما روزی داد این است الله پروردگار شما، پس پر برکت و بزرگوار است الله که پروردگار جهانیان است. ﴿۶۴﴾ او زنده است، هیچ معبودی (به حق) جز او نیست، پس در حالی که دین خود را خالص گردانیده او را بخوانید، حمد و ستایش مخصوص الله پروردگار جهانیان است. ﴿۶۵﴾ (ای پیامبر) بگو: «همانا من نهی شده ام از اینکه کسانی را پرستش کنم که شما بجای الله می خوانید، چون نشانه های روشن از جانب پروردگارم برای من آمده است، و مأمور شده ام که برای پروردگار جهانیان تسلیم باشم».

﴿۶۶﴾

(۱) - نعمان بن بشیر رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می کند که فرمود:

«یقیناً دعا عبادت است» سپس آیه ﴿ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾ را تلاوت کرد.

(مسند احمد ۲۷۱/۴ و سنن ابوداود ۱۴۷۹ و ترمذی ۲۹۶۹).

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ لِيَكَوُنُوا شُيُوخًا ۚ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُتَوَفَّىٰ مِنْ قَبْلُ ۚ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلَ مُّسَمًّى ۖ وَلِعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ ۖ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ سَاجِدُونَ لِـۤءَايَتِ اللَّهِ أَنِّي يُصْرَفُونَ ﴿٦٩﴾ الَّذِينَ كَذَبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾ إِذِ الْأَغْلُلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾ فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا ۚ كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾ ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ فَبِئْسَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۖ فَإِنَّمَا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يَرْجِعُونَ ﴿٧٧﴾

او کسی است که شما را از خاک آفرید، سپس از نطفه، سپس از خون بسته، سپس شما را (به صورت) کودکی (از شکم مادر) بیرون می آورد، سپس (بزرگ می شود) تا به کمال نیرو و قوت خود می رسید، سپس (زندگی می کنید) تا بعد از آن پیر می شوید، و از (میان) شما کسی است که پیش از این (مرحله) می میرد و (به بعضی از شما مهلت می دهد) تا به اجل معین برسید، و شاید بیندیشید. ﴿۶۷﴾ او کسی است که زنده می کند و می میراند، پس هنگامی که چیزی را بخواهد، تنها به او می گوید: «موجود شو» پس (بی درنگ) موجود می شود. ﴿۶۸﴾ آیا ندیدی کسانی را که در آیات الله مجادله می کنند، چگونه (از راه حق) منحرف می شوند؟! ﴿۶۹﴾ کسانی که کتاب (آسمانی) و آنچه پیامبران مان را بدان فرستاده ایم، تکذیب کردند، پس به زودی خواهند دانست. ﴿۷۰﴾ آنگاه که غل ها و زنجیرها در گردن شان خواهد بود، و کشیده می شوند. ﴿۷۱﴾ در آب جوش، سپس در آتش (جهنم) فروخته می شوند. ﴿۷۲﴾ آنگاه به آنها گفته می شود: آنچه را که شریک (الله) قرار می دادید، کجایند؟ ﴿۷۳﴾ (همان معبودانی که) جز الله (عبادت می کردید؟) گویند: «از (نظر) ما ناپدید شدند، بلکه ما هرگز پیش از این چیزی را نمی خواندیم». این گونه الله کافران را گمراه می کند. ﴿۷۴﴾ این بدان (سبب) است که به ناحق در زمین شادمان می شدید، و به آنکه می نازیدید. ﴿۷۵﴾ از درهای جهنم وارد شوید، جاودانه در آن بمانید، پس جایگاه متکبران چه بد است. ﴿۷۶﴾ پس (ای پیامبر) صبر کن، بی گمان وعده الله حق است، پس اگر قسمتی از چیزهایی را که به آنها وعده داده ایم به تو نشان دهیم، یا تو را بمیرانیم، پس (در هر صورت) به سوی ما باز گردانده می شوند (و آنجا کیفر می شوند). ﴿۷۷﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِغَايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾
 اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرَحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾ فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللَّهُ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

و به راستی پیش از تو پیامبرانی فرستادیم، (داستان) بعضی از آنها را برای تو بازگو کردیم و (داستان) بعضی را برای تو بازگو نکرده‌ایم، و هیچ پیامبری را اجازه نیست که معجزه جز به فرمان الله بیاورد، پس چون فرمان الله در رسد، به حق داوری شود، و آنجا بیهوده‌گویان (اهل باطل) زیان خواهند کرد. ﴿۷۸﴾ الله کسی است که چهار پایان را برای شما آفرید، تا بر بعضی از آنها سوار شوید، و از بعضی بخورید. ﴿۷۹﴾ و برای شما در آنها منافعی است، و تا (با سوار شدن) بر آنها به مقصدی که در دل دارید برسید، و بر آنها و (نیز) بر کشتی (ها) سوار می‌شوید. ﴿۸۰﴾ و (الله) آیاتش را به شما نشان می‌دهد، پس کدام یک از آیات الله را انکار می‌کنید. ﴿۸۱﴾ آیا در (روی) زمین سیر نکردند، پس ببینند سرانجام کسانی که پیش از آنها بودند، چگونه بود؟ آنها (از لحاظ) تعداد افراد از این‌ها بیشتر بودند، و در توانایی (و پدید آوردن) آثار در زمین از این‌ها برتر (و سخت‌تر) بودند، پس آنچه بدست می‌آوردند توانست آنها را بی‌نیاز کند (و عذاب‌شان را دور نماید). ﴿۸۲﴾ پس چون پیامبران‌شان با دلایل روشن به سوی آنها آمدند، به دانشی که نزد خود داشتند خوشحال شدند، و آنچه را که مسخره‌اش می‌گرفتند آنها را فرا گرفت. ﴿۸۳﴾ پس چون عذاب ما را دیدند گفتند: «تنها به الله ایمان آوردیم، و به معبودهایی که شریک او قرار داده بودیم، کافر شدیم». ﴿۸۴﴾ پس هنگامی که عذاب ما را دیدند، ایمان‌شان برای آنها سودی نبخشید، (چنین) است سنت الله که در میان بندگانش گذشته است، و آنجا کافران زیان کار شدند^(۱). ﴿۸۵﴾

(۱) - این حکم و سنت الهی در باره تمام کسانی است که هنگام مشاهده عذاب ایمان می‌آورند، و لذا در حدیث آمده است: «الله توبه بندگان را می‌پذیرد تا زمانی که روح‌شان به غرغره نرسیده است». (مسند احمد ۱۳۲/۲ و سنن ابن ماجه ۴۲۵۳ و به تفسیر ابن کثیر رجوع کنید).

سورة فصلت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ۝ تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ كِتَابٌ فُصِّلَتْ
 آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
 فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۝ وَقَالُوا قُلُوبُنَا
 فِي أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا
 وَبَيْنَكَ حِجَابٌ فَاَعْمَلْ إِنَّا نَعْمَلُونَ ۝ قُلْ إِنَّمَا أَنَا
 بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌُ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا
 إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ ۝ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ ۝ الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ
 الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝
 ۞ قُلْ أَنتُمْ لَكُمْ تَكْفُرُونَ بِأَلَدِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ
 وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَندَادًا ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝ وَجَعَلَ فِيهَا
 رَوَاسِيَ مِّن فَوْقِهَا وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَامًا فِي أَرْبَعَةِ
 أَيَّامٍ سَوَاءً لِّلسَّالِينَ ۝ ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ
 دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا
 طَائِعِينَ ۝

سورة فصلت

به نام الله بخشنده مهربان

حم (ح.ا. میم) ﴿۱﴾ نازل شدن (این کتاب) از سوی (الله) بخشنده مهربان است. ﴿۲﴾ کتابی است که آیاتش به روشنی بیان شده است، در حالی که (زبان) عربی است، برای گروهی که می دانند. ﴿۳﴾ بشارت دهنده، و هشدار دهنده است، پس بیشتر آن ها روی گردان شدند، پس آن ها نمی شنوند. ﴿۴﴾ و گفتند: «دل های ما از آنچه ما را به آن دعوت می کنی در پوشش های است، و در گوش هایمان سنگینی است، و میان ما و تو حجابی است، پس تو (به شیوه خود) عمل کن، ما (نیز به شیوه خود) عمل می کنیم». ﴿۵﴾ بگو: «من فقط انسانی مانند شما هستم، به من وحی می شود که معبود شما معبود یگانه است، پس به او روی آورید و از او طلب آموزش کنید، و وای بر مشرکان!» ﴿۶﴾ (همان) کسانی که زکات نمی دهند^(۱)، و آن ها که به آخرت ایمان ندارد. ﴿۷﴾ بی گمان کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، برای آن ها پاداش بی پایان است. ﴿۸﴾ بگو: آیا شما به آن کسی که زمین را در دو روز آفرید کافر می شوید، و برای او همتیانی قرار می دهید؟! او پروردگار جهانیان است. ﴿۹﴾ و در آن (زمین) کوه ها را از فرازش پدید آورد، و در آن برکت داد، و خوراک (و رزق، اهل) آن را مقدر (و معین) فرمود، (این ها همه) در چهار روز بود، (بنا بر این) برای سؤال کنندگان (و واضح و) روشن گردید. ﴿۱۰﴾ سپس به سوی آسمان متوجه شد، در حالی که بصورت دود بود، پس به آن و به زمین فرمود: «خواسته یا ناخواسته بیایید» گفتند: «به دلخواه آمدیم». ﴿۱۱﴾

(۱) - اکثر مفسرین گفته اند: «یعنی زکات اموالشان را پرداخت نمی کنند» (تفسیر طبری) ولی امام ابن کثیر می گوید: مراد از «زکات» در این آیه تزکیه و پاک نمودن نفس از اخلاق رذیله است، که مهمترین آن، تزکیه و پاک کردن نفس از شرک است. (تفسیر ابن کثیر).

عاد و ثمود بیم می‌دهم»^(۱). ﴿۱۳﴾ چون پیامبران از پیش رو و پشت سر (از هر سو) نزدشان آمدند، (گفتند) که جز الله را نپرستید، (آنها) گفتند: «اگر پروردگار ما می‌خواست، فرشتگانی را نازل می‌کرد، پس ما به آنچه شما بدان فرستاده شده‌اید، کافر هستیم». ﴿۱۴﴾ اما (قوم) عاد به ناحق در زمین تکبر ورزیدند، و گفتند: «چه کسی از ما نیرومندتر است؟! آیا ندیدند الله ذاتی که آنان را آفریده از آنها نیرومندتر است؟! و آنها همواره آیات ما را انکار می‌کردند. ﴿۱۵﴾ پس (ما) تند بادی شدید (و سرد) در روزهایی شوم بر آنها فرستادیم، تا عذاب خوار کننده را در زندگی دنیا به آنها بچشانیم، و بی‌گمان عذاب آخرت خوار کننده‌تر است، و آنها (از هیچ سویی) یاری نخواهند شد. ﴿۱۶﴾ و اما (قوم) ثمود را هدایت کردیم، پس آنها نابینایی را بر هدایت ترجیح دادند، لذا به (خاطر) آنچه می‌کردند، صاعقه عذاب خوار کننده آنها را (فرو) گرفت. ﴿۱۷﴾ و کسانی را که ایمان آورده بودند و پرهیزگار بودند، نجات دادیم. ﴿۱۸﴾ و روزی که دشمنان الله را به سوی آتش گرد آورده شوند، پس آنها (برای پیوستن دیگران) باز داشته شوند. ﴿۱۹﴾ تا چون (همگی) به آن (آتش دوزخ) برسند، گوش‌هایشان و چشم‌هایشان و پوست‌هایشان به آنچه می‌کردند بر علیه آنها گواهی می‌دهند. ﴿۲۰﴾

فَقَضَيْنَهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١٣﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِّثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ﴿١٤﴾ إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿١٥﴾ فَأَمَّا عَادُ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةٌ أُولَئِكَ يَرَوْنَ أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٦﴾ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحْسَاتٍ لِنَنْذِقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٧﴾ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمُ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٨﴾ وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٢٠﴾ حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَرُهُمْ وَقُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢١﴾

پس آنها را (بصورت) هفت آسمان در دو روز ساخت، و در هر آسمانی کار (و تدبیر) آن (آسمان) را وحی کرد، و آسمان دنیا را با چراغ‌هایی (= ستارگان) بیاراستیم (و از شیاطین) حفظ کردیم، این است تقدیر (الله) پیروزمند دانا. ﴿۱۲﴾ پس اگر آنها روی گردانند، بگو: «من شما را از صاعقه همانند صاعقه

(۱) - گویند: عتبه بن ربیعہ کہ از بزرگان قریش بود، نزد رسول الله ﷺ آمد، آنگاه بزعم خودش برخی پیشنهادات برای رسول الله ﷺ پیشنهاد کرد، رسول الله ﷺ به سخنان او گوش فرا داد، آنگاه فرمود:

«ای ابوالولید، سخنان تمام شد؟»

عتبه گفت: بله، فرمود: «حالا گوش کن»، پس از اول سوره فصلت تا این آیه: ﴿فَإِنْ أَعْرَضُوا...﴾ را تلاوت فرمود، آنگاه عتبه دست خود را بر دهان رسول الله ﷺ گذاشت، و او را به حق خویشاوندی سوگند داد که ادامه ندهد، و او از تلاوت رسول الله ﷺ متأثر شد، و نزد قریش برگشت...

(امام بغوی در تفسیر روایت نموده است، و امام ابن کثیر اسنادش را اندکی ضعیف دانسته است).

وَقَالُوا لَجُلُودُهُمْ لَمْ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا
 اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
 وَإِلَيْهِ تَرْجَعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ
 عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَرُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ
 ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾
 وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ
 فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ
 مَثْوًى لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ
 ﴿٢٤﴾ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ
 أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ
 خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا
 خَاسِرِينَ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا هَذَا
 الْقُرْآنَ وَالْعَوَّاهُ فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾ فَلَنَذِيقَنَّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي
 كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ
 هُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ ﴿٢٨﴾ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ
 ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ أُضْلَلْنَا
 مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ جَعَلَهُمَا نَحْتًا فَقَدْ آمَنَّا لِيَكُونَا
 مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿٣٠﴾

و آن‌ها به پوست‌هایشان گویند: «چرا بر علیه ما گواهی دادید؟!» (در جواب) گویند: «همان الهی که هر چیز را به سخن آورده است، ما را گویا ساخته است، و او نخستین بار شما را آفرید، و به سوی او باز گردانده می‌شوید.» ﴿۲۱﴾ از اینکه (مبادا) گوش‌هایتان و چشم‌هایتان و پوست‌هایتان بر علیه شما گواهی دهند (گناهان‌تان را) پنهان نمی‌کردید، و لیکن شما گمان می‌کردید که الله بسیار از آنچه را که انجام می‌دهید نمی‌داند. ﴿۲۲﴾ این گمان (بد) شما بود، که دربارهٔ پروردگارتان داشتید، شما را هلاک کرد، پس از زیانکاران شدید. ﴿۲۳﴾ پس اگر صبر کنند آتش (جهنم) جایگاه‌شان است، و اگر پوزش بخواهند، پس عذرشان پذیرفته نمی‌شود. ﴿۲۴﴾ و ما برای آن‌ها همنشینانی (از شیاطین) قرار دادیم، پس (زشتی‌ها را) از پیش رو و پشت سر آن‌ها برایشان بیاراستند، و بر آن‌ها نیز همانند امت‌هایی از جن و انس که پیش از آن‌ها بودند، فرمان (عذاب) تحقق یافت، بی‌گمان آن‌ها زیانکار بودند. ﴿۲۵﴾ و کسانی که کافر شدند گفتند: «به این قرآن گوش فرا ندهید، و در (هنگام تلاوت) آن جنجال کنید (و سخنان بیهوده بگویید) شاید پیروز گردید.» ﴿۲۶﴾ پس یقیناً کسانی را که کافر شدند، عذاب سختی می‌چشانیم، و آن‌ها را به (خاطر) بدترین اعمالی که انجام می‌دادند، کیفر می‌دهیم. ﴿۲۷﴾ این آتش کیفر دشمنان الله است، که آنان در آن سرای جاوید دارند، کیفری است به (سبب) آنکه آیات ما را انکار می‌کردند. ﴿۲۸﴾ و کسانی که کافر شدند، گفتند: «پروردگارا! آن دو کسانی از جن و انس که ما را گمراه کردند، به ما نشان بده، که آن دو را زیر پای خود قرار دهیم (و لگد کوب‌شان کنیم) تا از پست‌ترین (مردم) باشند.» ﴿۲۹﴾

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَائُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿٣١﴾ نَزَّلًا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلْقِنَهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقِنَهَا إِلَّا ذُو حُظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ﴿٣٨﴾

بی گمان کسانی که گفتند: «پروردگار ما الله است» سپس استقامت کردند^(۱)، فرشتگان بر آنها نازل می شوند (و می گویند): «نترسید، و اندوهگین نباشید، و بشارت باد، به بهشتی که شما وعده داده می شدید. ﴿۳۰﴾ ما در زندگی دنیا و (نیز) در آخرت دوستان (و یاران) شما هستیم، و برای شما در آن (بهشت) هر چه دل تان بخواهد فراهم است، و هر چه درخواست کنید برایتان (حاضر) است. ﴿۳۱﴾ (این ها) پذیرایی از سوی (الله) آمرزنده مهربان است. ﴿۳۲﴾ و چه کسی خوش گفتارتر است از کسی که به سوی الله دعوت کند، و کار شایسته انجام دهد، و گوید: «بی شک من از مسلمانان هستم؟! ﴿۳۳﴾» و (هرگز) نیکی و بدی یکسان نیست، همیشه به نیکوترین شیوه پاسخ ده، پس ناگاه (می بینی) همان کس که میان تو و او دشمنی است، گویی دوست صمیمی است. ﴿۳۴﴾ و (اما) جز کسانی که شکبیا باشند آن را نپذیرند، و جز دارنده بهره بزرگ (از ایمان و اخلاق) آن را نپذیرد. ﴿۳۵﴾ و هرگاه وسوسه (باز دارنده) از سوی شیطان تو را باز گرداند، پس به الله پناه ببر، یقیناً اوست که شنوای داناست. ﴿۳۶﴾ و از نشانه های او، شب و روز، و خورشید و ماه است، برای خورشید و برای ماه سجده نکنید، و برای الله که آنها را آفریده است، سجده کنید، اگر تنها او را می پرستید. ﴿۳۷﴾ پس اگر (کافران) تکبر کنند، (باکی نیست) پس کسانی که نزد پروردگارت هستند، شب و روز او را تسبیح می گویند و آنان خسته نمی شوند. ﴿۳۸﴾

(۱) - سفیان بن عبدالله بجلی رضی الله عنه می گوید: عرض کردم: ای رسول الله! سخنی در

اسلام برایم بگوئید، که بعد از شما درباره آن از کسی سوال نکنم.

فرمود: «بگو: به الله ایمان آوردم، سپس بر آن استقامت کن». (صحیح مسلم

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۚ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِ الْمَوْتِ ۚ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا ۚ أَفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ أَعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ ۚ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ لَا يَأْتِيهِ الْبَطْلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ ۚ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤١﴾ مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٢﴾ وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ ۚ أَأَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ ۚ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ ۚ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۚ أُولَٰئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٣﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿٤٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۚ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٤٥﴾

و از نشانه‌های او (این) است که زمین را خشک (و بی‌جان) می‌بینی، پس هنگامی که آب (باران) را بر آن فرو فرستیم، به جنبش در آید و برویاند، بی‌گمان کسی که آن را زنده کرد، یقیناً مردگان را زنده می‌کند، بی‌شک او بر هر چیز تواناست. ﴿۳۹﴾ بی‌گمان کسانی که در آیات ما کجروی می‌کنند، بر ما پوشیده نیستند، آیا کسی که در آتش انداخته شود بهتر است، یا کسی که روز قیامت ایمن (و بدون وحشت) بیاید؟! هر چه می‌خواهید بکنید، مسلماً او به آنچه انجام می‌دهید بیناست. ﴿۴۰﴾ بی‌گمان کسانی که به ذکر (= قرآن) هنگامی که برای (هدایت) آنان آمده کافر شدند، (نیز بر ما پوشیده نیستند). و به راستی که آن کتابی ارجمند است. ﴿۴۱﴾ که هیچ گونه باطلی نه از پیش روی آن و نه از پشت سر آن، به او راه نیابد، از سوی حکیم ستوده نازل شده است. ﴿۴۲﴾ (ای پیامبر) به تو (چیزی) گفته نمی‌شود، مگر آنچه به پیامبران پیش از تو گفته شد، مسلماً پروردگار تو دارای آمرزش، و (هم) دارای مجازات دردناک است. ﴿۴۳﴾ و اگر آن را قرآنی عجمی (= غیر عربی) قرار می‌دادیم، یقیناً می‌گفتند: «چرا آیاتش روشن (و واضح) نیست؟! آیا (قرآن) عجمی است، و (مخاطب آن) عربی است؟!» بگو: «این (قرآن) برای کسانی که ایمان آوردند، هدایت و شفاست، و کسانی که ایمان نمی‌آورند، در گوش‌هایشان سنگینی است، و آن (قرآن) برایشان (مایه) کوری است، آنان (همچون کسانی اند که گویا) از جایی دور ندا داده می‌شوند». ﴿۴۴﴾ و به راستی ما به موسی کتاب (تورات) دادیم، پس در آن اختلاف شد، و اگر فرمانی از پروردگار تو پیش از این نبود، مسلماً در میان آن‌ها داوری می‌شد، و بی‌گمان آن‌ها درباره آن (= قرآن) در شکی قوی هستند. ﴿۴۵﴾ هر کس که کار شایسته انجام دهد، پس به سود خود اوست، و هر کس بدی کند، پس به زیان اوست، و پروردگار تو هرگز به بندگان ستم نمی‌کند. ﴿۴۶﴾

﴿۴۷﴾ و آنچه را پیش از این می خواندند، از (نظرشان) ناپدید (و نابود) شد، و دریافتند که (در آن روز) هیچ راه گریزی ندارند. ﴿۴۸﴾ انسان (هرگز) از طلب خیر (و نیکی) خسته نمی شود، و اگر شر (و بدی) به او برسد، مأیوس و نا امید می شود. ﴿۴۹﴾ و اگر پس از رنجی که به او رسیده است، رحمتی از سوی خود به او بچشانیم، مسلماً می گوید: «این حق من است، و گمان نمی کنم قیامت بر پا می شود، و (به فرض) اگر به سوی پروردگارم باز گردانده شوم، بی گمان برای من نزد او (پاداش های) نیکو (و خوش) است». پس بی گمان کسانی که کافر شدند به آنچه کرده اند آگاه خواهیم کرد، و از عذاب سخت به آن ها می چشانیم. ﴿۵۰﴾ و هرگاه بر انسان (خیر و) نعمتی عطاء نمائیم، روی می گرداند، و متکبرانه (از حق) دور می شود، و هرگاه شر (و بدی) به او برسد، پس دعا (و تقاضا) یش (برای دفع آن) افزون می شود. ﴿۵۱﴾ (ای پیامبر!) بگو: «به من خبر دهید اگر این (قرآن) از سوی الله باشد، سپس شما به آن کافر شوید، چه کسی گمراه تر خواهد بود از کسی که (با آن) در مخالفت (شدید و) دور است. ﴿۵۲﴾ به زودی نشانه های خود را در آفاق و در نفس خودشان به آن ها نشان خواهیم داد، تا برای آن ها روشن گردد که او حق است، آیا کافی نیست که پروردگارت بر همه چیز گواه است؟! ﴿۵۳﴾ آگاه باش، که آن ها از لقای پروردگارشان در شک اند، و آگاه باش که او به همه چیز احاطه دارد. ﴿۵۴﴾

علم (وقوع) قیامت تنها به سوی او (الله) باز گردانده می شود^(۱)، و هیچ میوه از غلافش بیرون نمی شود و هیچ ماده باردار نمی شود و نمی زاید مگر به علم او، و روزی که آن ها را ندا می دهد (و می فرماید): کجایند شریکانی (که برای) من (می پنداشتید؟! گویند: «پروردگارا! ما (در درگاه تو) عرضه داشتیم که هیچ کس از ما (بر شرک) گواهی

(۱) - سید المرسلین محمد ﷺ در جواب پرسش جبریل علیه السلام، که پرسید: قیامت کی است؟ فرمود: «سؤال شده از سؤال کننده در این مورد داناست نیست». یعنی در دانستن وقت قیامت دانش ما هر دو برابر است، و نمی دانیم. (صحیح بخاری ۵۰ و صحیح مسلم ۱۰)

سورة الشورى

سورة شوری

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ۱ عَسَقَ ۲ كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۳ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۴ تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ ۵ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ ۶ إِلَّا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۷ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِیْظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۸ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ۹ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ ۱۰ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۱۱ أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۱۲ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۱۳ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۱۴

حم (حا. میم). ﴿۱﴾ عسق (عین. سین. قاف). ﴿۲﴾ این گونه الله پیروزمند حکیم به سوی تو و پیامبرانی که پیش از تو بودند، وحی می کند. ﴿۳﴾ آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است از آن اوست، و او بلند مرتبه بزرگ است. ﴿۴﴾ نزدیک است که آسمانها (بخاطر عظمت الهی) بر فراز یکدیگر شکافته (و متلاشی) شوند، و فرشتگان به ستایش پروردگارشان تسبیح می گویند، و برای کسانی که در زمین هستند آمرزش می طلبند، آگاه باش، همانا الله آمرزنده مهربان است. ﴿۵﴾ و کسانی که جز او دوستان (و سرپرستانی) گرفته اند، الله بر آنها نگرهبان (و مراقب) است، و تو (ای پیامبر) بر آنها متعهد (و مسئول) نیستی. ﴿۶﴾ و این چنین قرآنی عربی به تو وحی کردیم تا «ام القرى» (= مکه) و کسانی را که پیرامون آن هستند هشدار دهی، و از روز جمع شدن (= روز قیامت) که در آن شک و تردیدی نیست، بترسانی، (که در آن روز) گروهی در بهشت، و گروهی در آتش سوزاند! ﴿۷﴾ و اگر الله می خواست یقیناً (همه) آنها را یک امت قرار می داد، و لیکن هر کس را که بخواهد در رحمتش داخل می کند، و برای ستمکاران هیچ یار و یابوری نیست. ﴿۸﴾ آیا آنها جز او دوستانی (برای خود) برگزیده اند؟ در حالی که الله فقط کارساز (و دوست حقیقی) است، و اوست که مردگان را زنده می کند، و اوست که بر هر چیزی تواناست. ﴿۹﴾ و در هر چیزی که در آن اختلاف کنید، پس حکم (و داوری) آن با الله است، این الله، پروردگار من است. بر او توکل کردم، و به (سوی) او باز می گردم. ﴿۱۰﴾

(۱) - ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها روایت می کند که حارث بن هشام از رسول الله صلی الله علیه و آله پرسید و گفت: ای رسول الله! وحی چگونه بر تو نازل می گردد؟ رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «گاهی مانند صدای زنگ (بصورت زمزمه) نازل می شود، و این، سخت ترین نوع آن است، و پس از فرا گرفتن وحی، این کیفیت تمام می شود، گاهی هم فرشته وحی بصورت انسان می آید و با من سخن می گوید، و من گفته هایش را حفظ می کنم». ام المؤمنین عایشه می گوید: در فصل زمستان و شدت سرما، هنگامی وحی تمام می شد، می دیدم که از پیشانی رسول الله صلی الله علیه و آله عرق می چکد. (صحیح بخاری ۲ و صحیح مسلم ۲۳۳۳).

فَاطِرُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا يَذُرُّكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾ * شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ ۚ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ۚ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾ وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَيْنَهُمْ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكُتُبَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿١٤﴾ فَلِذَلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ ءَامَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمْ ۚ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ ۚ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ ۚ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

(او) آفریننده آسمان‌ها و زمین است، و از خودتان برای شما همسرانی قرار داد، و (نیز) جفت‌هایی از چهار پایان (آفرید) شما را بدین (و سیله) افزون می‌کند، هیچ چیز همانند او نیست، و او شنوای بیناست. ﴿۱۱﴾ کلیدهای آسمان‌ها و زمین از آن اوست، روزی هر که را بخواهد گسترش می‌دهد، و (برای هر کس که بخواهد) تنگ می‌گیرد، به درستی که او به همه چیز داناست. ﴿۱۲﴾ دینی را برای شما تشریع کرد، از همان گونه که به نوح توصیه کرده بود، و از آنچه بر تو وحی کرده ایم، و به ابراهیم و موسی و عیسی سفارش کرده ایم^(۱)، که دین را بر پا دارید و در آن فرقه فرقه نشوید، بر مشرکان گران است، آنچه شما آن‌ها را بدان دعوت می‌کنید. الله هر که را بخواهد بر می‌گزیند، و هر که به سوی او باز گردد، هدایت می‌کند. ﴿۱۳﴾ آن‌ها پراکنده نشدند مگر بعد از آنکه علم (و دانش) به سراغشان آمد (و کاملاً آگاهی یافتند، آن هم) از روی حسادت در میان خود (بود) و اگر فرمانی پیش از این از جانب پروردگار صادر نشده بود، (که آن‌ها) را تازمانی معین (مهلت) داده است، یقیناً در میان آن‌ها داوری می‌شد، و بی‌گمان کسانی که بعد از آن‌ها وارث کتاب شده‌اند، در باره آن سخت در شک و تردیدند، (و نسبت به آن بدبینند). ﴿۱۴﴾ پس به این (دین) دعوت کن، و همان گونه که مأمور شده‌ای پایداری (و استقامت) ورز، و از هوی و هوس‌های آنان پیروی مکن، و بگو: «به هر کتابی که الله نازل کرده است، ایمان آورده‌ام، و مأمورم در میان شما به عدالت رفتار کنم، الله پروردگار ما، و پروردگار شماست، (نتیجه) اعمال ما از آن ما، و (نتیجه) اعمال شما از آن شماست، بین ما و شما هیچ جدال (و خصومتی) نیست، الله ما و شما را (در یک جا) گرد می‌آورد، و بازگشت (همه) به سوی اوست». ﴿۱۵﴾

(۱) - رسول الله ﷺ فرمود: «انبياء برادرانی هستند که از یک پدر و چند مادر متولد شده‌اند، که دین آنها یکی است».

وَالَّذِينَ تَخَاجَتُونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُمْ
 حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةً عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ
 عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾ اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
 وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾
 يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ
 ءَامَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ
 الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٨﴾
 اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ
 الْعَزِيزُ ﴿١٩﴾ مَنْ كَانَتْ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ
 فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَتْ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ
 مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴿٢٠﴾ أَمْ لَهُمْ
 شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ
 اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ
 الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾ تَرَى
 الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ
 بِهِمْ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي
 رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ
 ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٢٢﴾

و کسانی که در (بارۀ) الله محاجه می کنند، پس از آنکه
 (فرمان) او پذیرفته شد، دلیل شان نزد پروردگارشان باطل (و
 بی اساس) است، و خشم (الله) بر آنهاست. و عذاب شدیدی
 برای آنهاست. ﴿۱۶﴾ الله کسی است که کتاب و میزان
 را به حق نازل کرد، و تو چه می دانی شاید قیامت
 نزدیک باشد! ﴿۱۷﴾ کسانی که به آن ایمان ندارند، در
 (رسیدن) آن شتاب می کنند، و کسانی که ایمان آورده اند
 (پیوسته) از آن بیمناکند، و می دانند که آن حق است، آگاه
 باشید، بی گمان کسانی که در (بارۀ) قیامت جدال می کنند،
 در گمراهی دور و دراز هستند. ﴿۱۸﴾ الله نسبت به بندگانش
 لطیف (و مهربان) است، هر کس را بخواهد روزی می دهد،
 و او توانای پیروزمند است. ﴿۱۹﴾ کسی که کشت آخرت را
 بخواهد، در کشت او (برکت می دهیم، و) می افزایشیم، و
 کسی که کشت دنیا را بخواهد، از آن به او می دهیم، و او در
 آخرت هیچ (نصیب و) بهره ندارد. ﴿۲۰﴾ آیا (مشرکان)
 معبودانی دارند که بدون اجازه الله آیینی برای آنها مقرر
 داشته اند؟! و اگر و عده فیصله بخش (سابق، در تأخیر
 عذاب شان) نبود، یقیناً در میان آنها داوری می شد، و
 بی گمان برای ستمکاران عذابی دردناک است. ﴿۲۱﴾ (در
 روز قیامت) ستمکاران را می بینی که از آنچه به دست
 آورده اند، بیمناکند، و (کیفر) آن به آنها خواهد رسید. و
 کسانی که ایمان آورده اند و کارهای شایسته انجام داده اند در
 باغ های بهشتند، و هر چه بخواهند نزد پروردگارشان برای
 آنها (مهیا) است. این همان فضل (و بخشش) بزرگ است.

این همان چیزی است که الله بندگان را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، به آن مژده می‌دهد. بگو: «من بر (رساندن) آن هیچ پاداشی از شما در خواست نمی‌کنم، جز محبت خویشاوندی، (که بجای آورید)»^(۱). و هر کس که نیکی کند، بر نیکی‌اش می‌افزاییم، بی‌گمان الله آمرزنده قدر شناس است. ﴿۲۳﴾ آیا می‌گویند: «(پیامبر) بر الله دروغ بسته است؟! پس اگر الله بخواهد بر قلب تو مهر می‌زند، و الله باطل را محو می‌کند، و حق را با سخنان خویش محقق (و پا برجا) می‌سازد، بی‌گمان او به راز سینه‌ها آگاه است. ﴿۲۴﴾ و او کسی است که از بندگان توبه می‌پذیرد، و از بدی‌ها در می‌گذرد، و آنچه را انجام می‌دهید می‌داند»^(۲). ﴿۲۵﴾ (دعای کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، اجابت می‌کند، و از فضل (و کرم) خویش آنان را افزون می‌دهد، و برای کافران، عذاب شدیدی است. ﴿۲۶﴾ و اگر الله روزی را برای بندگان فراخ (و گشاده) می‌گرداند، یقیناً در زمین فساد می‌کردند، و لکن به اندازه‌ای که بخواهد نازل می‌کند، بی‌گمان او به بندگان دانای بی‌ناست. ﴿۲۷﴾ و او کسی است که باران (سودمند) را پس از آنکه ناامید شدند، نازل می‌کند، و رحمت خود را می‌گستراند، و او کارساز ستوده است. ﴿۲۸﴾ و از نشانه‌های او آفرینش آسمان‌ها و زمین است، و آنچه از جنندگان که در آن دو پراکنده است. و او هرگاه بخواهد، برگرد آوری آن‌ها تواناست. ﴿۲۹﴾ و هر مصیبتی که به شما رسد، به خاطر کارهایی است که انجام داده‌اید، و (الله) از بسیاری (گناهان) در می‌گذرد. ﴿۳۰﴾ و شما هرگز در زمین عاجز کننده نیستید (و نمی‌توانید از او بگریزید) و شما را غیر از الله، هیچ یار و یاور نیست. ﴿۳۱﴾

ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۖ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۖ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّدِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا ۖ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۖ فَإِن يَشِإِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَىٰ قَلْبِكَ ۖ وَيَمَحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ ۖ وَحُقُّ الْحَقِّ بِكَلِمَاتِهِ ۖ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ ۖ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ ۖ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٢٦﴾ * وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَٰكِن يُنْزِلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ ۖ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ الَّذِي يُنْزِلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ۖ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٨﴾ وَمِنَ ءَايَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا مِن دَابَّةٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ وَمَا أَصْبَحُكُمْ مِّن مُّصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾ وَمَا أَنتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣١﴾

(۱) - عبد الله بن عباس رضی الله عنه می‌گوید: هیچ تیره از قریش نبود، مگر اینکه با رسول الله صلی الله علیه و آله نسبت خویشاوندی داشت، پس رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «از شما چیزی جز ادا کردن حق خویشاوندی که میان من و شما است، نمی‌خواهم».
(صحیح بخاری ۴۸۱۸).

(۲) - رسول الله صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «به الله سوگند، من در روز بیش از هفتاد بار از الله طلب مغفرت می‌کنم و به سوی او توبه می‌نمایم».
(صحیح بخاری ۶۳۰۷).

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَمِ ﴿٣١﴾ إِنَّ يَشَأْ يُسْكِنَ الرِّيحَ فَيَظْلِلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٢﴾ أَوْ يُوقِفَهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٣﴾ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ تَجْدِلُونَ فِي ۚ آيَاتِنَا مَا هُمْ مِنْ حَاصِرٍ ﴿٣٤﴾ فَمَا أُوتِيتُمْ مِّن شَيْءٍ فَمَتَّعُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ تَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٦﴾ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٣٨﴾ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۚ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾ وَلَمَنِ أَنْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَٰئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِّن سَبِيلٍ ﴿٤٠﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤١﴾ وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿٤٢﴾ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن وَلِيٍّ مِّن بَعْدِهِ ۚ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن سَبِيلٍ

﴿٤٣﴾

واز نشانه‌های او کشتی‌هایی است که همچون کوه در دریا روانند. ﴿۳۲﴾ اگر بخواهد باد را (از حرکت) باز می‌دارد، پس کشتی‌ها بر پشت آن (دریا) بی حرکت بمانند، بی گمان در این نشانه‌هایی برای هر صبر کننده شکرگزاری است. ﴿۳۳﴾ یا (اگر بخواهد) آن‌ها (= سرنشینان کشتی) را به خاطر اعمال‌شان نابود (و غرق) می‌سازد، و از بسیاری (گناهان) در می‌گذرد. ﴿۳۴﴾ و (تا) کسانی که در آیات ما مجادله می‌کنند، بدانند که هیچ گریزگاهی ندارند. ﴿۳۵﴾ پس آنچه به شما داده است، متاع زود گذر زندگی دنیاست، و آنچه نزد الله است برای کسانی که ایمان آورده‌اند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند بهتر و پایدارتر است. ﴿۳۶﴾ و (همان) کسانی که از گناهان بزرگ^(۱) و زشتی‌ها اجتناب می‌کنند، و هنگامی که خشمگین شوند، گذشت می‌کنند. ﴿۳۷﴾ و کسانی که (دعوت) پروردگارشان را اجابت کردند، و نماز را بر پا می‌دارند، و کارهای‌شان بین آنان به (صورت) مشورت است، و از آنچه به آن‌ها روزی داده‌ایم. (در راه الله) اتفاق می‌کنند. ﴿۳۸﴾ و کسانی که چون ستمی به آن‌ها برسد، انتقام می‌گیرند. ﴿۳۹﴾ و جزایی بدی، بدی است همانند آن، پس هر کس که در گذرد، و اصلاح (و آشتی) کند، پاداشش بر الله است، بی گمان او ستمکاران را دوست ندارد. ﴿۴۰﴾ و کسی که پس از ستمی که بر او رفته است، انتقام بگیرد، پس اینانند که هیچ راه (ملامتی) بر آنان نیست. ﴿۴۱﴾ تنها راه (ملامت) بر کسانی است که به مردم ستم می‌کنند، و در زمین به ناحق سرکشی (و ستم) می‌کنند، اینانند که برایشان عذابی دردناک است. ﴿۴۲﴾ و کسی که شکیبایی کند، و در گذرد، بی گمان این از کارهای سترگ (پسندیده) است. ﴿۴۳﴾ و کسی را که الله گمراه کند، پس بعد از او برایش هیچ ولی (و کارسازی) نیست، و ستمکاران را (روز قیامت) می‌بینی که چون عذاب (الهی) را مشاهده کنند، می‌گویند: «آیا هیچ راهی به سوی بازگشت وجود دارد؟!». ﴿۴۴﴾

(۱) - گناهان کبیره و بزرگ، شرک، نافرمانی پدر و مادر، قتل، دزدی، زنا، گواهی دروغ ... (به سوره انعام آیه ۱۵۱ - ۱۵۲ رجوع کنید).

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعَاتٍ مِنَ الذَّلِيلِ
يَنْظُرُونَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ
الْخَسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ
الْقِيَمَةِ ۚ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُقِيمٍ ﴿٤٥﴾
وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ اسْتَجِيبُوا
لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنْ اللَّهِ ۚ
مَا لَكُمْ مِنْ مَلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ﴿٤٧﴾
فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا ۖ إِنَّ
عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلْغُ ۚ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً
فَرِحَ بِهَا ۚ وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ
الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنِثَاءً وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ
الذَّكَورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يَزُوجَهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنثَاءً وَتَجْعَلُ مَنْ
يَشَاءُ عَقِيمًا ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ
أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَآئِ حِجَابٍ أَوْ
يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ عَلَىٰ
حَكِيمٍ ﴿٥١﴾

و آن‌ها را می‌بینی که بر آن (= آتش) عرضه می‌شوند،
که از شدت خواری خاشعند، از گوشه چشم نیم گشوده،
نگاه می‌کنند، و کسانی که ایمان آورده‌اند می‌گویند:
«بی‌گمان زیانکاران کسانی هستند که در روز قیامت خود و
خانواده خویش را به زیان افکندند». آگاه باشید که
ستمکاران در عذابی دایم خواهند بود. ﴿۴۵﴾ و آن‌ها جز
الله، یاورانی ندارند، که یاری‌شان کنند، و کسی را که الله
گمراه سازد، پس برایش هیچ راه (نجاتی) نیست. ﴿۴۶﴾
(دعوت) پروردگارتان را اجابت کنید، پیش از آنکه روزی
فرا رسد که از (جانب) الله (راه) بازگشتی در آن نیست، در
آن روز پناهی نخواهید داشت، و هیچ مدافعی (و راه
انکاری) ندارید. ﴿۴۷﴾ پس (ای پیامبر) اگر (مشرکان
اعراض کنند، (نگران نباش)، ما تو را نگهبان بر آن‌ها
نفرستاده‌ایم، بر (عهده) تو جز تبلیغ (رسالت) نیست، و ما
چون رحمتی از سوی خود به انسان بچشانیم، به آن شاد
می‌شود، و اگر به خاطر کارهایی که انجام داده‌اند بلایی به
آن‌ها برسد، پس (به ناسپاسی می‌پردازند) بی‌گمان
انسان بسیار ناسپاس است. ﴿۴۸﴾ فرمانروایی آسمان‌ها و
زمین از آن الله است، هر چه را بخواهد می‌آفریند، به هر کس
بخواهد دختر می‌بخشد، و به هر کس بخواهد پسر می‌بخشد.
﴿۴۹﴾ یا پسر و دختر - هر دو - با هم می‌دهد، و
هر کس را که بخواهد عقیم می‌گرداند، بی‌گمان او
دانای قادر است. ﴿۵۰﴾ و برای هیچ بشری (ممکن) نیست
که الله با او سخن بگوید، مگر با وحی یا از پس پرده یا
رسولی بفرستد که به فرمان او (= الله) آنچه را بخواهد (به
او) وحی کند، بی‌گمان او بلند مرتبه حکیم است. ﴿۵۱﴾

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي
 مَا أَلِكْتُبُ وَلَا أَلِيْمُنُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ
 مَن نَّشَاءُ مِّنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدَى إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ
 ﴿٥٢﴾ صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ ۚ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

سورة الزخرف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْ ﴿١﴾ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهُ
 قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُ فِي
 أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِّ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ
 عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا أَن كُنْتُمْ قَوْمًا
 مُّسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَّبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ
 ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ نَّبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ
 ﴿٧﴾ فَأَهْلَكْنَاهُ أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ
 الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ مِّنْ خَلْقِ
 السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ لَيَقُولُنَّ خَلَقْنَهُنَّ الْعَزِيزُ
 الْعَلِيمُ ﴿٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا
 وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

و این گونه بر تو (ای پیامبر) روحی (=قرآن کریم) را به فرمان
 خود وحی کردیم، تو (پیش از این) نمی دانستی کتاب و ایمان
 چیست، ولی ما آن را نوری قرار دادیم، با آن هر کس از
 بندگانمان را که بخواهیم، هدایت می کنیم، و مسلماً تو (ای
 پیامبر) به راه راست هدایت می کنی. ﴿۵۲﴾ راه الهی که آنچه در
 آسمانها و آنچه در زمین است از آن اوست، آگاه باشید، که
 (همه) کارها به سوی الله باز می گردد. ﴿۵۳﴾

سورة زخرف

به نام الله بخشنده مهربان

حم (ح.ا. میم). ﴿۱﴾ سوگند به کتاب روشنگر. ﴿۲﴾
 بی گمان ما این (کتاب) را قرآنی عربی قرار دادیم، شاید که
 شما (آن را) دریابید. ﴿۳﴾ و به راستی که آن درام
 الکتاب (لوح محفوظ) نزد ما بلند مرتبه (و) حکمت آمیز
 است. ﴿۴﴾ آیا بدان سبب که شما (مشرکان) گروهی
 اسراف کارید، اعراض کنان این پند (قرآن) را از شما
 بگیریم؟! ﴿۵﴾ و چه بسیار پیامبرانی که (برای هدایت)
 به میان پیشینیان فرستادیم. ﴿۶﴾ و هیچ پیامبری به سوی
 آنان نیامد، مگر این که او را مسخره (و استهزاء) می کردند.
 ﴿۷﴾ پس ما (کافرانی) نیرومندتر از این ها (= کفار قریش)
 را هلاک کردیم، و داستان پیشینیان گذشت. ﴿۸﴾ (ای
 پیامبر) اگر از آن ها (= مشرکان) بپرسی: «چه کسی آسمان ها
 و زمین را آفریده است؟» یقیناً می گویند: «(الله) پیروزمند
 دانا آن ها را آفریده است». ﴿۹﴾ (همان) کسی که
 زمین را برای شما گهواره (و محل آسایش) قرار داد، و
 برای شما در آن راه هایی قرار داد، باشد که هدایت
 شوید. ﴿۱۰﴾

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ
 بَلْدَةً مَّيِّتًا كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾ وَالَّذِي خَلَقَ
 الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفَلَكَ وَالْأَنْعَامِ مَا
 تَرَكُوبُونَ ﴿١٢﴾ لِّتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا
 نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَنَ
 الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾
 وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾ وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ
 عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَمِ
 اتَّخَذَ مِمَّا تَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَنَكُم بِالْبَنِينَ ﴿١٦﴾ وَإِذَا
 بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ
 مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾ أَوْ مِّنْ يُّنْشَأُ فِي الْحُلِيِّهٖ
 وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٨﴾ وَجَعَلُوا
 أَلَمَ لَيْكَةِ الَّذِينَ هُمْ عِبْدُ الرَّحْمَنِ إِنِ شَاءَ أَشْهَدُوا
 خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا
 لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ مَّا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ
 عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ ءَاتَيْنَاهُمْ كِتَابًا
 مِن قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾ بَلْ قَالُوا إِنَّا
 وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَى آثَرِهِمْ مُّهْتَدُونَ

﴿٢٢﴾

و (آن) کسی که از آسمان آبی به اندازه (معین) فرو فرستاد، پس با
 آن (آب) سرزمین مرده را زنده کردیم شما (نیز) این گونه (پس از
 مرگ، از گورها) بیرون آورده می شوید. ﴿۱۱﴾ و (آن) کسی که
 همهٔ اصناف را (جفت) آفرید، و برای شما از کشتی و چهار پایان
 مرکب‌هایی قرار داد که (بر آنها) سوار شوید. ﴿۱۲﴾ تا بر
 پشت‌شان (درست) قرار گیرید، آنگاه چون بر آنها قرار گرفتید
 (و سوار شدید) نعمت پروردگارتان را یاد کنید، و بگویید: «پاک
 و منزّه است کسی که این را برای ما مسخر گرداند، و (گرچه) ما
 توانایی آن را نداشتیم، ﴿۱۳﴾ و ما به سوی پروردگارمان باز
 می گردیم». ﴿۱۴﴾ و آنها برای او (الله) از میان بندگانش جزئی
 (= فرزندی) قرار دادند، بی گمان انسان نا سپاس آشکاری است.
 ﴿۱۵﴾ آیا از (میان) آنچه می آفریند دختران را (برای خود)
 انتخاب کرده است، و پسران را برای شما برگزیده است؟!
 ﴿۱۶﴾ و چون یکی از آنها را به (تولد) همان چیزی که برای
 (الله) رحمان نسبت داده، مژده دهند، (از شدت ناراحتی) چهره‌اش
 سیاه گردد، و او خشمگین شود. ﴿۱۷﴾ آیا کسی را که در
 زیور (و زینت) پرورده می شود، و او در (هنگام) جدال
 (قادر به) آشکار (و تبیین مقصودش) نیست (به الله نسبت
 می دهید؟! ﴿۱۸﴾ و آنها فرشتگان را که بندگان (الله) رحمان
 هستند، مونث پنداشتند، آیا به هنگام آفرینش آنها (آنجا) حاضر
 بوده‌اند؟ به زودی گواهی آنان نوشته خواهد شد، و (از آن) باز
 خواست می شوند. ﴿۱۹﴾ و گفتند: «اگر (الله) رحمان
 می خواست، ما آنها را پرستش نمی کردیم» آنان به این
 (امر) هیچ گونه علمی ندارند، آنان جز دروغ (چیزی) نمی گویند.
 ﴿۲۰﴾ آیا پیش از این (قرآن) کتابی به آنان داده‌ایم پس آنان به
 آن تمسک می جویند؟! ﴿۲۱﴾ بلکه می گویند: «بی گمان ما
 نیاکان خود را بر آیینی یافتیم، و ما (نیز) از پی آنها (می رویم و)
 هدایت یافته‌ایم». ﴿۲۲﴾

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا
 قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ
 آثَرِهِمْ مُّقْتَدُونَ ﴿٢٢﴾ قُلْ أُولَٰؤِ جِئْتُكُمْ
 بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءُكُمْ قَالُوا إِنَّا بِمَا
 أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٢٣﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْظَرُ
 كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ
 لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٥﴾ إِلَّا
 الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٢٦﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً
 بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٧﴾ بَلْ مَتَّعْتُ
 هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿٢٨﴾
 وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ
 كَافِرُونَ ﴿٢٩﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ
 رَجُلٍ مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣٠﴾ أَهَمْ يَقْسِمُونَ
 رَحْمَتَ رَبِّكَ لَحْنٌ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَّعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَتَّخِذَ
 بَعْضُهُمْ بَعْضًا سَخِرِيًّا ۖ وَرَحِمْتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا
 تَجْمَعُونَ ﴿٣١﴾ وَلَوْلَا أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً
 لَّجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقْفًا مِّنْ
 فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٢﴾

و این گونه در هیچ (شهر و) قریه پیش از تو هشدار دهنده
 نفرستادیم، مگر اینکه متعانش گفتند: «ما نیاکان خود را بر
 آیینی یافتیم، و بی گمان ما به (اعمال و) آثار آنها اقتداء
 می کنیم». ﴿۲۲﴾ (پیامبرشان) گفت: «آیا اگر برای شما چیزی
 هدایت کننده تر از آنچه که نیاکانتان را بر آن یافتید، آورده
 باشم؟! (باز هم به آنها اقتداء می کنید؟! گفتند: «آری،)
 ما به آنچه که شما به آن فرستاده شده اید، کافریم». ﴿۲۴﴾ بنا
 براین از آنها انتقام گرفتیم، پس بنگر سرانجام تکذیب
 کنندگان چگونه بود! ﴿۲۵﴾ و (به یاد آور) راهنگامی که
 ابراهیم به پدرش و قومش گفت: «بی گمان من از آنچه
 می پرستید، بیزارم، ﴿۲۶﴾ مگر آن کسی که مرا آفریده، و او
 به زودی هدایت می خواهد کرد». ﴿۲۷﴾ و (ابراهیم) این کلمه
 (توحید) را (کلمه پاینده) در نسل های بعد از خود قرار داد،
 باشد که (به سوی الله) باز گردند. ﴿۲۸﴾ بلکه، آنان و
 پدران شان را (از زندگی) بهره مند ساختیم، تا حق و فرستاده
 آشکار برایشان آمد. ﴿۲۹﴾ و هنگام که حق برایشان آمد،
 گفتند: «این سحر است، و ما (نسبت) به آن کافریم». ﴿۳۰﴾ و
 گفتند: «چرا این قرآن بر مرد بزرگ، از (مردم) این دو شهر
 (مکه و طایف) نازل نشده است؟!». ﴿۳۱﴾ آیا آنها رحمت
 پروردگار را تقسیم می کنند؟! ما روزی (و معیشت) آنها را
 در زندگی دنیا میان شان تقسیم کردیم، و بعضی را بر بعضی
 (درجات و) برتری دادیم، تا بعضی از آنان بعضی دیگر را به
 خدمت گیرند، و رحمت پروردگار از (تمام) آنچه گرد
 می آورند، بهتر است. ﴿۳۲﴾ اگر (چنین) نبود که همه مردم
 یک امت می شدند، یقیناً ما برای خانه های کسانی که به (الله)
 رحمان کافر می شدند، سقف های از نقره قرار می دادیم، و (نیز)
 نردبان هایی که از آن بالا روند. ﴿۳۳﴾

وَلَبِئْسَ لَهُمُ آبَوَابًا وَسُرَرًا عَلَيْهَا يَتَكَبَّرُونَ ﴿٣٢﴾
 وَزُخْرَفًا وَإِنْ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَّعُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
 وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٣﴾ وَمَنْ يَعِشْ عَنْ
 ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٤﴾
 وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّوهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ
 مُهْتَدُونَ ﴿٣٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَلَيْتَ بَيْنِي
 وَبَيْنَكَ بَعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَبْسُ الْقَرِينُ ﴿٣٦﴾ وَلَنْ
 يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ
 مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٧﴾ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي
 الْأَعْمَىٰ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ فَإِمَّا
 نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ﴿٣٩﴾ أَوْ نُرِيَنَّكَ
 الْآذِيَ وَعَذَابَهُ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٠﴾
 فَاسْتَمْسِكْ بِالْأَذَىٰ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ
 مُسْتَقِيمٍ ﴿٤١﴾ وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ
 تُسْأَلُونَ ﴿٤٢﴾ وَسَأَلَ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا
 أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهًا يُعْبَدُونَ ﴿٤٣﴾ وَلَقَدْ
 أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
 فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ
 بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٥﴾

و برای خانه‌هایشان درها و تخت‌هایی (نقره، قرار می‌دادیم) که بر
 آن تکیه زنند. ﴿۳۴﴾ و تجمل (و زینت‌های) فراوان (برایشان
 قرار می‌دادیم) و تمام این‌ها بهره (نا چیز) زندگی دنیاست، و
 آخرت نزد پروردگارت برای پرهیزگاران است. ﴿۳۵﴾ و
 هر کس از یاد (الله) رحمان غافل (و روی گردان) شود، برای او
 شیطانی بر می‌گماریم، پس همواره آن (شیطان) قرین (و همنشین)
 او باشد. ﴿۳۶﴾ و آن‌ها (= شیاطین) این‌ها (= انسان‌ها) را از راه (الله)
 باز می‌دارند، و گمان می‌کنند که آنان هدایت یافته‌اند. ﴿۳۷﴾ تا
 زمانی که (در روز قیامت) نزد ما آید، (به همنشین خود) می‌گوید:
 «ای کاش میان من و تو مسافت شرق و غرب فاصله بود، پس تو
 چه بد همنشینی بودی». ﴿۳۸﴾ (الله می‌فرماید: «چون ستم
 کردید، امروز (این گفته‌ها) هرگز سودتان ندهد، چرا که (همه)
 شما در عذاب شریک هستید». ﴿۳۹﴾ (ای پیامبر) آیا تو می‌توانی
 به کران (سخنی) بشنوانی، یا کوران، و آن‌هایی را که در گمراهی
 آشکار هستند، هدایت کنی؟! ﴿۴۰﴾ پس اگر تو را (از این دنیا)
 ببریم، بی‌گمان ما از آن‌ها انتقام خواهیم گرفت. ﴿۴۱﴾ یا آنچه
 را که به آن‌ها وعده داده‌ایم، به تو نشان می‌دهیم، پس یقیناً ما
 بر آن‌ها توانا هستیم. ﴿۴۲﴾ پس به چیزی که به تو وحی شده
 است تمسک بجوی، که بی‌شک تو بر راه راست هستی. ﴿۴۳﴾ و
 بی‌گمان این (قرآن) برای تو و قومت پند (و سربلندی) است، و
 به زودی باز خواست خواهید شد. ﴿۴۴﴾ و از پیامبرانی که پیش
 از تو فرستادیم پیرس: آیا غیر از (الله) رحمان، معبودانی برای
 پرستش قرار دادیم؟! ﴿۴۵﴾ و به راستی ما موسی را با
 نشانه‌های خود به سوی فرعون و درباریان او فرستادیم، پس
 گفت: «بی‌گمان من فرستاده پروردگار جهانیان هستم». ﴿۴۶﴾
 پس چون با نشانه‌های ما (به سوی) آن‌ها آمد، ناگاه (همه) از آن
 خندیدند. ﴿۴۷﴾

وَمَا نُزِيهِمْ مِّنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُحْتَهَا^ط
وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا
يَتَّيْنُهُ السَّاحِرُ أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهْدَ عِنْدَكَ إِنَّا
لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ
يَنْكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ
يَنْقُومِ آلِيَسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَتَّهَرُ حَجَرِي
مِن تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَذَا
الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يَبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَا أُلْقِيَ
عَلَيْهِ أَسُورَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَأِكَةُ
مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ
كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّا ءَاسَفُونَا انْتَقَمْنَا
مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا
وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ
مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوا
ءَالِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ
هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا
عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٥٩﴾ وَلَوْ نَشَاءُ
لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَّلَأِكَةً فِي الْأَرْضِ تَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

وما هیچ نشانه (و معجزه) به آنها نشان نمی دادیم، مگر اینکه از دیگری بزرگتر (و مهم تر) بود، و آنها را به عذاب گرفتار کردیم، باشد که (توبه کنند و) باز گردند. ﴿۴۸﴾ و (به موسی) گفتند: «ای جادوگر! پروردگارت را با عهدهی که با تو کرده، برای ما بخوان، بی گمان ما هدایت خواهیم یافت». ﴿۴۹﴾ پس چون عذاب را از آنها برطرف ساختیم، آنگاه آنها عهد شکنی کردند. ﴿۵۰﴾ و فرعون در (میان) قوم خود ندا داد، گفت: «ای قوم من! آیا فرمانروایی مصر، و این نهرها که زیر (کاخ) من روان است، از آن من نیست؟! آیا نمی بینید؟! ﴿۵۱﴾ بلکه من بهترم، از این مردی که خوار است، و نمی تواند درست سخن بگوید. ﴿۵۲﴾ پس چرا بر او دستبندهای طلا فرو فرستاده نشده، یا (چرا) فرشتگان صف کشیده همراه او نیامده اند، (تا او را یاری کنند)؟! ﴿۵۳﴾ پس (فرعون) قوم خود را (بی خرد و) سبک شمرد، پس آنها را از او اطاعت کردند، بی گمان آنها گروهی فاسق بودند. ﴿۵۴﴾ پس چون ما را به خشم آوردند از آنها انتقام گرفتیم، و همگی شان را (در دریا) غرق کردیم. ﴿۵۵﴾ آنگاه آنها را در شمار گذشتگان و عبرتی (برای آیندگان) قرار دادیم. ﴿۵۶﴾ و چون (در باره آفرینش) فرزند مریم مثلی زده شد، ناگهان قوم تو از آن (شادی کنان) داد و فریاد زدند. ﴿۵۷﴾ و گفتند: «آیا معبودان ما بهترند یا او؟». آنها آن (مثل) را جز برای جدال (و لجابت) با تو نزدند، بلکه آنها گروهی ستیزه جویند^(۱). ﴿۵۸﴾ او (عیسی) جز بنده نبود که ما بر او نعمت بخشیدیم، و او را (مایه) عبرت برای بنی اسرائیل گردانیدیم. ﴿۵۹﴾ و اگر می خواستیم به جای شما فرشتگانی قرار می دادیم که در (روی) زمین جانشین (شما) باشند. ﴿۶۰﴾

(۱) - این آیه اشاره به آیه ۹۸ سوره انبیاء دارد که می فرماید: ((شما و آنچه غیر از الله می پرستید، هیزم جهنم خواهید بود)). مشرکان مسخره کنان گفتند: عیسی نیز پرستش شده پس او هم وارد جهنم می شود ...
(به تفسیر طبری و ابن کثیر رجوع کنید).

وَأَنَّهُ لَعَلَّمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُون ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦٣﴾ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَوْمَ أَلِيمٍ ﴿٦٤﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٥﴾ إِلَّا خِلَآءَ يَوْمٍ مِّدٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ يَعْبَادُ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٧﴾ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِعَايَتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٦٨﴾ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٦٩﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصَحَافٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ ۖ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ ۖ وَأَنتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧٠﴾ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾

و بی گمان او (= عیسی) نشانه برای قیامت است^(۱)، پس هرگز در آن (= قیامت) شک نکنید، و از من پیروی کنید، (که) این راه راست است. ﴿۶۱﴾ و شیطان شما را (از راه حق) باز ندارد، بی گمان او برای شما دشمنی آشکار است. ﴿۶۲﴾ و چون عیسی با دلایل (و معجزات) روشن آمد، گفت: «من برای شما حکمت آورده ام، و (آمده ام) تا چیزهایی را که در آن اختلاف دارید، برایتان روشن کنم، پس از الله بترسید، و از من اطاعت کنید. ﴿۶۳﴾ بی گمان الله پروردگار من، و پروردگار شماست، پس او را پرستید، (که) این راه راست است». ﴿۶۴﴾ آنگاه گروههای (مختلف، بنی اسرائیل) میان خود (در باره عیسی) اختلاف کردند، پس وای بر کسانی که ستم کردند، از عذاب روز دردناک! ﴿۶۵﴾ آیا (چیزی) جز قیامت را انتظار می کشند، که ناگهان و در حالی که بی خبرند به سراغشان بیاید. ﴿۶۶﴾ دوستان در آن روز (قیامت) دشمن یکدیگرند، جز پرهیزگاران. ﴿۶۷﴾ ای بندگان من! امروز نه ترسی بر شما است، و نه شما اندوهگین می شوید. ﴿۶۸﴾ (همان) کسانی که به آیات ما ایمان آوردند و مسلمان بودند. ﴿۶۹﴾ شما و همسران تان با شادمانی (و اکرام) به بهشت وارد شوید. ﴿۷۰﴾ بر (گرداگرد) آن ها سینی هایی زرین (غذا) و (نیز) جام های (طلایی، شراب) می گردانند، و در آن (بهشت) آنچه دل ها تمنا می کند، و چشم ها از آن لذت می برد، وجود دارد، و شما در آن همیشه خواهید بود. ﴿۷۱﴾ و (این) همان بهشتی است، که به (پاداش) آنچه که انجام می دادید، آن را به ارث برده اید. ﴿۷۲﴾ در آن (بهشت) برای شما میوه فراوانی است، که از آن می خورید. ﴿۷۳﴾

(۱) - نزول حضرت عیسی علیه السلام از نشانه های قیامت است، و روایات نزول حضرت عیسی علیه السلام از آسمان، متواتر می باشد. به کتاب «نشانه های قیامت در پرتو روایات صحیح» رجوع فرمائید.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يُفْتَرُ عَنْهُمْ
وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمْ
الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾ وَنَادَوْا يَمْلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ
مَكِينُونَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ جَعَلْنَاكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنْ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ
كَاهِنُونَ ﴿٧٨﴾ أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ يَحْسَبُونَ
أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلَىٰ وَرُسُلْنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨٠﴾
قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَبِيدِ ﴿٨١﴾ سُبْحَنَ رَبِّ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ فَذَرَهُمْ
مُخَوَّضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿٨٣﴾
وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌُ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌُ وَهُوَ الْحَكِيمُ
الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾ وَلَا
يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الشَّفْعَةَ إِلَّا مَن شَهِدَ
بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ
اللَّهُ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ وَقِيلَ لَهُ يَرْبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

بی گمان مجرمان در عذاب جهنم جاودانند. ﴿۷۴﴾ (عذاب) از
آنها کاهش نمی یابد، و آنها در آن (از همه چیز) نا امید
هستند. ﴿۷۵﴾ و (ما) به آنها ستم نکردیم، لیکن آنان خود
ستمکار بودند. ﴿۷۶﴾ و (آنها) فریاد می زنند: «ای مالک،
(بخواه) که پروردگارت کار ما را یکسره کند (و بمیراند)». (او)
گوید: «بی گمان شما (در این جا) ماندنی هستید». ﴿۷۷﴾ به
راستی ما حق را برای شما آوردیم، و لیکن بیشترتان از حق
کراحت داشتید. ﴿۷۸﴾ آیا آنها (= مشرکان مکه) تصمیم

قاطع بر کاری گرفتند، پس ما (نیز) تصمیم (و ارده)
قاطع (در باره آنها) داریم. ﴿۷۹﴾ آیا آنها می پندارند
که ما راز گویی و (سخنان) در گوشه آنان را
نمی شنویم؟! آری، (می شنویم) و فرستادگان ما (از فرشتگان)
نزد آنها (هستند) و می نویسند. ﴿۸۰﴾ (ای پیامبر، به مشرکان)
بگو: «اگر (به فرض محال) برای (الله) رحمان فرزندی بود، پس
من نخستین پرستندگانش بودم». ﴿۸۱﴾ پاک و منزّه است
پروردگار آسمانها و زمین، پروردگار عرش، از آنچه آنها
توصیف می کنند. ﴿۸۲﴾ پس (ای پیامبر) آنها را (به حال
خود) رها کن، تا (در باطل) غوطه بخورند، و به بازی سرگرم
باشند، تا روزی را که به آنها وعده شده است، ملاقات کنند
(و سزای اعمال خود را ببینند). ﴿۸۳﴾ و او کسی است که در
آسمان معبود است، و در زمین (نیز) معبود است، و او حکیم
داناست. ﴿۸۴﴾ و پر برکت و بزرگوار است کسی که
فرمانروایی آسمانها و زمین و آنچه در میان آن
دواست، از آن اوست. و علم (برپا شدن) قیامت نزد
اوست، و (همه) به سوی او باز گردانده می شوید.
﴿۸۵﴾ و کسانی را که به جای او می خوانند، اختیار
شفاعت ندارند، مگر کسانی که به حق گواهی دادند،
و آنان (به خوبی) می دانند. ﴿۸۶﴾ و اگر از آنها (= مشرکان)
پرسی، چه کسی آنها را آفریده است، قطعاً
می گویند: «الله» پس چگونه (از حق) منحرف می شوند؟!
﴿۸۷﴾ و (شکایت و) گفتار او (= پیامبر) (این بود):
«پروردگارا! بی گمان اینها قومی هستند که ایمان
نمی آورند». ﴿۸۸﴾ پس (ای پیامبر) از آنها در گذر، و بگو:
«سلام (بر شما)». پس به زودی خواهند دانست^(۱). ﴿۸۹﴾

(۱) - این آیات پیش از فرض شدن جهاد نازل شده است. (تفسیر طبری و ابن کثیر).

سورة الدخان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ۝ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَرَكَةٍ ۝ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ۝ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ۝ أَمْرًا مِّنْ عِندِنَا ۝ إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۝ رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ إِن كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۝ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۝ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ۝ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ ۝ يَغْشى النَّاسُ ۚ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ۝ أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ۝ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ ۝ إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا ۚ إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ۝ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى ۚ إِنَّا مُنْتَقِمُونَ ۝ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ۝ أَنْ أَدَّوْا إِلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ ۚ إِنِّي لَكُم رَسُولٌ أَمِينٌ ۝

سورة دخان

به نام الله بخشنده مهربان

حم (ح.ا. میم). ﴿۱﴾ سوگند به کتاب روشنگر. ﴿۲﴾ بی گمان ما آن را در شب مبارک (و فرخنده قدر) نازل کردیم، بی شک ما (همواره) هشدار دهنده بوده ایم. ﴿۳﴾ در آن شب هر امر با حکمت (و استواری) فیصله (و تدبیر) می شود ^(۱). ﴿۴﴾ فرمانی از جانب ما (بود)، بی گمان ما فرستنده (آن) بوده ایم. ﴿۵﴾ رحمتی است از سوی پروردگارت، بی گمان او ست که شنوای

(۱) - آنچه از روزی و عمر و مصیبت، برای انسان ها فیصله شده است، و در لوح محفوظ ثبت است، به فرشتگان سپرده می شود. (تفسیر ابن کثیر).

داناست. ﴿۶﴾ پروردگار آسمان ها و زمین و آنچه در میان آن دو است، اگر شما یقین دارید. ﴿۷﴾ هیچ معبودی (به حق) جز او نیست، زنده می کند و می میراند، پروردگار شما و پروردگار پدران نخستین شماست. ﴿۸﴾ بلکه، آن ها در شک اند (و) بازی می کنند. ﴿۹﴾ پس (ای پیامبر) منتظر روزی باش که آسمان دودی آشکار (پدید) آورد ^(۲). ﴿۱۰﴾ که (تمام) مردم را فرا می گیرد، این عذابی دردناک است. ﴿۱۱﴾ (آنگاه کافران می گویند: «پروردگارا! این) عذاب را از ما برطرف کن، بی گمان ما ایمان می آوریم» ^(۳). ﴿۱۲﴾ چگونه (و از کجا) پند می پذیرند در حالی که پیامبر روشنگر برایشان آمده! ﴿۱۳﴾ سپس از او روی گردانند، و گفتند: «(او) آموزش یافته دیوانه است». ﴿۱۴﴾ بی گمان ما اندکی عذاب را برطرف می کنیم، (و لی) شما (به کفر و اعمال زشت خود) باز می گردید. ﴿۱۵﴾ روزی که به گرفتاری سخت (آن ها را) فروگیریم، بی گمان ما انتقام گیرنده ایم. ﴿۱۶﴾ و به راستی ما پیش از آن ها قوم فرعون را آزمودیم، و پیامبری بزرگوار به سوی شان آمد. ﴿۱۷﴾ (و به آن ها گفت:) که «بندگان الله (= بنی اسرائیل) را به من و اگذارید، بی گمان من برای شما فرستاده امینی هستم. ﴿۱۸﴾

(۲) - عبد الله بن مسعود رضی الله عنه می گوید: هنگامی که قریش ایمان نیاوردند، و نافرمانی رسول الله صلی الله علیه و آله را نمودند، رسول الله صلی الله علیه و آله بر آنان دعا کرد که: «پروردگارا! سال های قحط سالی و گرسنگی مانند سال های قحطی زمان حضرت یوسف بر آنان بیاور، آنگاه مردم از شدت گرسنگی وقتی که به آسمان نگاه می کردند، چیزی مانند دود در آسمان مشاهده می کردند ... (صحیح بخاری ۴۷۷۴).

و عبد الله بن عباس و جمعی از تابعان و ائمه معتقدند که این دود قبل از قیامت خواهد بود، و از نشانه های بزرگ قیامت است. (به کتاب «شانه های قیامت» رجوع فرمائید).

(۳) - ابن مسعود رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله دعا فرمود، و الله نیز عذاب را از آنان بر طرف نمود، و لی آنها بار دیگر به کفر بازگشتند، آنگاه الله در روز بدر، از آنان انتقام گرفت. (صحیح بخاری ۴۸۲۲).

وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ ۚ إِنِّي ءَاتِيكُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿١٨﴾ وَإِنِّي
 عَذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ ﴿١٩﴾ وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي
 فَاعْتَرِلُونِ ﴿٢٠﴾ فَدَعَا رَبَّهُ أَنْ هَتُوْا لِقَوْمٍ مُّجْرِمُونَ ﴿٢١﴾
 فَأَسْرَبِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ ﴿٢٢﴾ وَأَتْرَكَ الْبَحْرَ رَهْوًا
 إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٣﴾ كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٤﴾
 وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٥﴾ وَنَعْمَةً كَانُوا فِيهَا فَنَكِهِنَّ ﴿٢٦﴾
 كَذٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا ءَاخِرِينَ ﴿٢٧﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ
 السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ﴿٢٨﴾ وَلَقَدْ خَجَيْنَا بَنِي
 إِسْرَءٰٓءِيلَ مِنَ الْعَذَابِ أَلْمُهِينَ ﴿٢٩﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ ؕ إِنَّهُ كَانَ
 عَلِيًّا مِّنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣٠﴾ وَلَقَدْ أَخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلٰى
 الْعَالَمِينَ ﴿٣١﴾ وَءَاتَيْنَاهُمْ مِّنَ الْآيٰتِ مَا فِيهِ بَلٰٓغٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾
 إِنَّ هٰتُوْلَآءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٣﴾ إِنْ هٰى إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولٰٓءِ وَمَا نَحْنُ
 بِمُنْشَرِينَ ﴿٣٤﴾ فَأَتُوا بِعَابِآءِنَا إِن كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ﴿٣٥﴾ أَهْمُ
 خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَعٍ وَٱلَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ
 ﴿٣٦﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبَادٍ
 ﴿٣٧﴾ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
 ﴿٣٨﴾

و (نیز) بر الله برتری مجوید، بی تردید من برای شما دلیل
 روشنی آورده ام. ﴿۱۹﴾ و همانا من به پروردگار خود و
 پروردگار شما پناه می‌برم، از اینکه مرا سنگسار کنید. ﴿۲۰﴾ و
 اگر به من ایمان نمی‌آورید، پس از من کناره بگیرید. ﴿۲۱﴾
 آنگاه به درگاه پروردگارش دعا کرد که: این‌ها گروهی مجرمند.
 ﴿۲۲﴾ پس (به او حکم داده شد): بندگان مرا شبانه ببر،
 یقیناً شما تعقیب می‌شوید. ﴿۲۳﴾ و دریا را آرام و گذار،
 بی گمان آن‌ها لشکری غرق شده خواهند بود. ﴿۲۴﴾ چه بسیار
 باغ‌ها و چشمه‌ها را (بعد از غرق شدن‌شان) رها کردند. ﴿۲۵﴾ و
 (نیز) زراعت‌ها و قصرهای نیکو (و زیبا). ﴿۲۶﴾ و نعمتی که در
 آن (شادمان) بودند. ﴿۲۷﴾ اینچنین بود، و ما (همه) آن‌ها را به
 مردمی دیگر وا گذاشتیم. ﴿۲۸﴾ پس آسمان و زمین بر آن‌ها
 نگریست، و (به آن‌ها) مهلت داده نشد. ﴿۲۹﴾ و مسلماً بنی
 اسرائیل را از عذاب ذلت بار نجات دادیم. ﴿۳۰﴾ از فرعون، که
 او سرکشی از اسراف کاران بود. ﴿۳۱﴾ و به راستی ما آن‌ها را با
 علم (و آگاهی) بر جهانیان (زمان‌شان) برگزیدیم. ﴿۳۲﴾ و از
 نشانه‌ها آنچه به آن‌ها دادیم که آزمایش آشکاری در آن بود.
 ﴿۳۳﴾ بی گمان این‌ها (= مشرکان) می‌گویند: ﴿۳۴﴾
 «سرانجام جز همین مرگ نخستین ما نیست، و ما هرگز بر انگیزته
 نخواهیم شد. ﴿۳۵﴾ پس اگر راست می‌گویند: نیاکان ما را (زنده
 کنید و) بیاورید. ﴿۳۶﴾ آیا آن‌ها بهترند یا قوم «تبع» و
 کسانی که پیش از آن‌ها بودند؟ ما آن‌ها را هلاک نمودیم،
 بی گمان آن‌ها مجرم بودند. ﴿۳۷﴾ و (ما) آسمان‌ها و زمین و
 آنچه را که در میان آن دو است، به بازیچه نیافریده‌ایم.
 ﴿۳۸﴾ و (ما) آن دو را جز به حق نیافریدیم، و لیکن
 بیشتر آن‌ها نمی‌دانند. ﴿۳۹﴾

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى
عَنْ مَوْلَى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾ إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ
إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ شَجَرَتَ الزُّقُومِ ﴿٥٠﴾
طَعَامٌ لِالْأَثِيمِ ﴿٥١﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٥٢﴾ كَغَلِي
الْحَمِيمِ ﴿٥٣﴾ خُذُوهُ فَاعْتَلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٥٤﴾ ثُمَّ
صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٥٥﴾ ذُوقْ إِنَّكَ
أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٥٦﴾ إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٧﴾
إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥٨﴾ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ
يَلْبَسُونَ مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٥٩﴾
كَذَلِكَ وَرَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٦٠﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ
فَكِيهَةٍ ءَامِينٍ ﴿٦١﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا
الْمَوْتَ الْأُولَىٰ ۗ وَوَقَّهْمُ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٦٢﴾ فَضْلًا مِّنْ
رَّبِّكَ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٣﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٦٤﴾ فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُونَ ﴿٦٥﴾

بی گمان روز داوری و جدایی (= روز قیامت) وعده گاه همه آن هاست. ﴿۴۰﴾ روزی که هیچ دوستی برای دوست خود سودمند نباشد، و آن‌ها (از سوی کسی) یاری نمی‌شوند. ﴿۴۱﴾ مگر کسی که الله او را مورد رحمت قرار داده، یقیناً او پیروزمند مهربان است. ﴿۴۲﴾ بی گمان درخت زقوم. ﴿۴۳﴾ غذای گناهکاران است. ﴿۴۴﴾ همانند مس گداخته در شکم‌ها می‌جوشد. ﴿۴۵﴾ جوششی همچون آب جوشان. ﴿۴۶﴾ (آنگاه به فرشتگان می‌گوییم: او را

بگیرید، پس به سختی او را میان دوزخ بکشید. ﴿۴۷﴾ سپس بر سرش از عذاب جوشان بریزید. ﴿۴۸﴾ (و به او می‌گوییم:) بچش که تو (به پندار خود) پیروزمند بزرگواری. ﴿۴۹﴾ بی گمان این (همان) چیزی است که در آن شک داشتید. ﴿۵۰﴾ یقیناً پرهیزگاران در جایگاه امنی هستند. ﴿۵۱﴾ (میان) باغ‌ها و (کنار) چشمه‌ها. ﴿۵۲﴾ (لباس‌هایی) از دیبای نازک و دیبای ضخیم می‌پوشند، رو بروی هم می‌نشینند. ﴿۵۳﴾ بدین سان (است) و حوریان گشاده چشم (بهشتی) را به همسری آن‌ها در می‌آوریم. ﴿۵۴﴾ در آن (بهشت) با امن (و آرامش خاطر) هر میوه را (که بخواهند) می‌طلبند. ﴿۵۵﴾ در آن (بهشت) مرگ را نمی‌چشند، مگر همان مرگ نخستین (که در دنیا چشیده‌اند) ^(۱) و (الله) آن‌ها را از عذاب دوزخ حفظ کند. ﴿۵۶﴾ (این) بخششی است از (سوی) پروردگارت، این همان کامیابی بزرگ است. ﴿۵۷﴾ پس (ای پیامبر) ما آن (= قرآن) را به زبان تو آسان کردیم، تا که آن‌ها پند گیرند. ﴿۵۸﴾ پس (ای پیامبر) منتظر (وعده‌های الهی) باش، بی گمان آن‌ها (نیز) منتظرند. ﴿۵۹﴾

(۱) - در حدیث صحیح رسول الله ﷺ فرموده: «مرگ را به شکل قوچ سیاه و سفیدی می‌آورند و در میان بهشت و دوزخ نگه می‌دارند، سپس بهشتیان را ندا می‌زنند، و آنان نگاه می‌کنند، به آنها گفته می‌شود: این را می‌شناسید! می‌گویند: بله، این مرگ است، سپس دوزخیان را ندا می‌زنند، آنها نیز نگاه می‌کنند، پرسیده می‌شوند: این را می‌شناسید! می‌گویند: بله، مرگ است، آنگاه آن را ذبح می‌کنند، سپس منادی ندا می‌دهد: ای بهشتیان زندگی جاوید خواهید داشت و مرگی نیست، وای دوزخیان! در عذاب جاویدان هستید و مرگی نیست...» (صحیح بخاری ۴۷۳۰ و صحیح مسلم ۲۸۴۹).

سورة الجاثية

سورة جاثیه

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْ ۱ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۲ إِنَّ
 فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۳ وَفِي خَلْقِكُمْ
 وَمَا يَبْتُئ مِنْ دَابَّةٍ ءَايَاتٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۴ وَاخْتَلَفَ
 اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ
 الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ ءَايَاتٌ لِّقَوْمٍ
 يَعْقِلُونَ ۵ تِلْكَ ءَايَاتُ اللَّهِ تَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ
 فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَءَايَاتِهِ يُؤْمِنُونَ ۶ وَيَلْ لَّكُلِّ
 أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ۷ يَسْمَعُ ءَايَاتِ اللَّهِ تُتْلَى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ
 مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۸ وَإِذَا
 عَلِمَ مِنْ ءَايَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا ءَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
 مُّهِينٌ ۹ مِّنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا
 شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ ۱۰ وَهُمْ عَذَابٌ
 عَظِيمٌ ۱۱ هَذَا هُدًى ۱۲ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِءَايَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ
 عَذَابٌ مِّن رَّجَزٍ أَلِيمٌ ۱۳ * اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ
 الْبَحْرَ لَتَجْرِيَ أَلْفُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ ۱۴ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۱۵
 وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۱۶ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا
 فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ۱۷ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
 يَتَفَكَّرُونَ ۱۸

حم (ح.ا. میم). ﴿۱﴾ نازل شدن (این) کتاب از سوی الله پیروزمند حکیم است. ﴿۲﴾ یقیناً در آسمان ها و زمین نشانه های برای مومنان است. ﴿۳﴾ و (نیز) در آفرینش شما، و (در) آنچه از جنندگان پراکنده می سازد، نشانه های است برای گروهی که یقین دارند. ﴿۴﴾ و (نیز در) آمد و شد شب و روز، و رزقی (= بارانی) که الله از آسمان نازل کرده پس بوسیله آن زمین را بعد از مردنش زنده گرداند و (نیز در) وزش بادهای، نشانه های است برای گروهی که خرد می ورزند. ﴿۵﴾ این ها آیات الله است که ما آن ها را به حق، بر تو می خوانیم، پس به کدام سخن بعد (از سخن) الله، و آیات او ایمان می آورند؟! ﴿۶﴾ وای بر هر دروغگوی گنهکار. ﴿۷﴾ که آیات الله را که بر او خوانده می شود، می شنود، سپس متکبرانه اصرار (بر کفر) دارد، گویی که آن را نشنیده است، پس او را به عذابی دردناک بشارت ده. ﴿۸﴾ و هرگاه چیزی از آیات ما را فراگیرد، آن را به مسخره می گیرد، اینان برایشان عذاب خوار کننده است. ﴿۹﴾ از پشت سرشان جهنم است، و آنچه را بدست آورده اند به حال شان هیچ سودمند نخواهد بود، و نه آنچه به جای الله (برای خود) دوست (و معبود) بر گزیده اند (آن ها را نجات می دهد) و برای آن ها عذاب بزرگی است. ﴿۱۰﴾ این (قرآن) هدایت است، و کسانی که به آیات پروردگارشان کافر شدند، برایشان عذابی از سخت ترین عذاب های درد آور است. ﴿۱۱﴾ الله (همان) کسی است که دریا را برای شما مسخر کرد، تا کشتی ها به فرمان او در آن روان باشند، و (نیز) تا شما (با سفر و تجارت) از فضل او (روزی) بجوید، و باشد که شما سپاسگزارید. ﴿۱۲﴾ و آنچه را که در آسمان ها و آنچه را که در زمین است همگی از آن اوست که برای شما مسخر (و رام) کرد، بی گمان در این نشانه های است برای گروهی که اندیشه می کنند. ﴿۱۳﴾

قُلْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٥﴾ مَنْ عَمَلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۖ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَزَكَّيْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾ وَءَاتَيْنَاهُمْ بَيْنَاتٍ مِّنَ الْأَمْرِ ۖ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٨﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۖ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٠﴾ هَذَا بَصِيرَتُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢١﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ أَجْرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمُ كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مِّمَّنْ حَيَّاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۚ سَاءَ مَا تَحْكُمُونَ ﴿٢٢﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٣﴾

(ای پیامبر) به مؤمنان بگو: «از (خطای) کسانی که به ایام الله (= روزهای گرفت و پیروزی ایمان بر کفر) امید ندارند، در گذرند^(۱)، تا (الله) هر گروهی را به (سبب) آنچه که انجام می‌دادند، سزا دهد». ﴿۱۴﴾ هر کس کار شایسته‌ای انجام دهد، پس به سود خود اوست، و کسی که مرتکب کار بدی

شود، پس به زیان خود اوست، آنگاه (همه) به سوی پروردگارتان باز گردانده می‌شوید. ﴿۱۵﴾ و یقیناً ما بنی اسرائیل را کتاب (آسمانی) و حکومت و نبوت بخشیدیم، و از پاکیزه‌ها روزیشان دادیم، و آن‌ها را بر جهانیان (زمانشان) برتری دادیم. ﴿۱۶﴾ و آن‌ها را در امر (دین) نشانه‌های روشنی عطا کردیم، پس آن‌ها اختلاف نکردند مگر بعد از آنکه برای آنان علم و دانش آمد، (آن هم) از روی تجاوز (و ستم) به یکدیگر بود. بی‌گمان پروردگارتو روز قیامت در آنچه اختلاف می‌کردند در میان آن‌ها داوری می‌کند. ﴿۱۷﴾ سپس تو را (ای پیامبر) بر راه (و شریعتی) روشن از دین قرار دادیم. پس از آن پیروی کن، و از (هوی و) هوس‌های کسانی که نمی‌دانند پیروی نکن. ﴿۱۸﴾ بی‌شک آن‌ها هرگز نمی‌توانند تو را از الله بی‌نیاز کنند، (و عذاب او را از تو دفع نمایند) و مسلماً ستمکاران برخی شان یاور برخی دیگرانند، و الله یاور پر هیزگاران است. ﴿۱۹﴾ این (قرآن) برای مردم مایه بصیرت است، و برای گروهی که یقین دارند، هدایت و رحمت است. ﴿۲۰﴾ آیا کسانی که مرتکب بدیها شدند، گمان کردند که (ما) آن‌ها را همچون کسانی قرار می‌دهیم که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، که زندگی شان و مرگشان یکسان باشد؟! چه بد داوری می‌کنند! ﴿۲۱﴾ و الله آسمان‌ها و زمین را به حق آفریده است، و تا هر کس را در برابر آنچه که انجام داده است پاداش دهد، و به آن‌ها ستمی نخواهد شد. ﴿۲۲﴾

(۱) - حکم این آیه با نازل شدن آیه ۳۶ سوره ی توبه ﴿وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ﴾

کافه﴾ منسوخ گردید. (تفسیر طبری و ابن کثیر).

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُبْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٣﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا اتَّبُوا بِأَبَائِنَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٤﴾ قُلِ اللَّهُ يُخَيِّبُكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُحْسِرُ الْمَبْطُلُونَ ﴿٢٦﴾ وَتَرَىٰ كُلُّ أُمَّةٍ جَائِئَةٌ كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰ إِلَىٰ كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ؕ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٢٩﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَلَمْ تَكُنْ ءَايَتِي تَتْلَىٰ عَلَيْهِمْ فَاَسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا تُجْرِمُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ نَظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا خُبْرُ بِمُسْتَقِيقِينَ ﴿٣١﴾

آیا دیده‌ای کسی را که معبود خود را هوای (نفسانی) خویش قرار داد، و الله از روی علم او را گمراه کرد، و بر گوشش و دلش مهر نهاد، و بر دیده اش پرده قرار داد؟! پس (اگر الله هدایتش نکند) چه کسی بعد از الله او را هدایت خواهد کرد؟ آیا پند نمی گیرید؟! ﴿۲۳﴾ و (مشرکان) گفتند: «چیزی جز (این) زندگانی

دنای ما، (در کار) نیست، می میریم و زنده می شویم، و جز طبیعت (و روزگار) ما را هلاک نمی سازد» و آن‌ها به این (امر) هیچ علمی ندارند، و آن‌ها جز (وهم و) گمان می کنند. ﴿۲۴﴾ و هنگامی که آیات روشن ما بر آن‌ها خوانده شود، حجتشان جز این نیست که گویند: «اگر راستگوید، نیاکان ما را (زنده کنید و) بیاورید». ﴿۲۵﴾ (ای پیامبر) بگو: «الله شما را زنده می کند، سپس شما را می میراند، باز شما را در روز قیامت - که تردیدی در آن نیست - جمع می کند. و لیکن بیشتر مردم نمی دانند. ﴿۲۶﴾ و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن الله است، و روزی که قیامت بر پا شود، اهل باطل زیان خواهند کرد. ﴿۲۷﴾ و (در آن روز) هرامتی را می بینی که به زانو در آمده، هرامتی به سوی نامه اعمالش خوانده می شود، (و به آن‌ها گفته می شود): «امروز در برابر آنچه می کردید، پاداش می یابید». ﴿۲۸﴾ این کتاب ماست که به حق بر علیه شما سخن می گوید (و گواهی می دهد) البته ما آنچه را که می کردید، می نوشتیم. ﴿۲۹﴾ پس اما کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، پروردگارشان آن‌ها را در رحمت خود (= بهشت) داخل می کند، این همان کامیابی بزرگ است. ﴿۳۰﴾ و اما کسانی که کافر شدند، (به آن‌ها گفته می شود): آیا آیات من بر شما خوانده نمی شد، پس شما تکبر کردید، و قومی مجرم بودید؟! ﴿۳۱﴾ و چون گفته می شود: «بی گمان و عده الله حق است، و (در آمدن) قیامت هیچ شکی نیست» می گفتید: «ما نمی دانیم قیامت چیست؟ ما فقط گمانی داریم، و ما (در باره آن) یقین کننده نیستیم». ﴿۳۲﴾

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١١﴾ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسِفُكُمْ كَمَا نَسِفْنَا لِقَاءَ
يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿١٢﴾ ذَٰلِكُمْ
بِأَنكُم أَخَذْتُم بِآيَاتِ اللَّهِ هُزُوعًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
فَالْيَوْمَ لَا تَخْرُجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿١٣﴾ فَلِلَّهِ
الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٤﴾ وَلَهُ
الْكِبَرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٥﴾

وبدیهای آنچه کرده‌اند، برای آنان آشکار شد، و آنچه که مسخره‌اش
می‌کردند آن‌ها را فرو گرفت. ﴿۳۳﴾ و (به آن‌ها) گفته می‌شود: «امروز
شما را فراموش می‌کنیم، همان گونه که (شما) دیدار امروزتان را
فراموش کردید، و جایگاه شما آتش (دوزخ) است، و شما هیچ یابوری
ندارید. ﴿۳۴﴾ این بدان سبب است که شما آیات الله را به مسخره
گرفتید، و زندگی دنیا شما را فریفت. پس امروز نه آن‌ها از آن (دوزخ)
بیرون آورده می‌شوند، و نه هیچ عذری از آن‌ها پذیرفته می‌شود.
﴿۳۵﴾ پس ستایش مخصوص الله است، پروردگار آسمان‌ها و
پروردگار زمین، پروردگار جهانیان. ﴿۳۶﴾ و کبریا و بزرگی در
آسمان‌ها و زمین، از آن اوست ^(۱)، و او پیروزمند حکیم است. ﴿۳۷﴾

سوره احقاف

به نام الله بخشنده مهربان

حم، ﴿۱﴾ نازل شدن (این) کتاب از سوی الله پیروزمند حکیم
است. ﴿۲﴾ ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را که در میان آن دواست
جز به حق و (برای) مدتی معین نیافریده‌ایم. و کسانی که کافر شدند
از آنچه بیم‌شان می‌دهند روی گردانند. ﴿۳﴾ (ای پیامبر، به آن‌ها)
بگو: «آیا دیده‌اید آنچه را که جز الله می‌خوانید، به من نشان دهید
چه چیزی از زمین را آفریده‌اند؟ یا اینکه آن‌ها در (آفرینش)
آسمان‌ها شرکت داشته‌اند؟! اگر راست می‌گویید کتابی (آسمانی)
پیش از این (قرآن)، یا اثری از علم گذشتگان، بر صدق ادعای
خود (برای من بیاورید). ﴿۴﴾ و چه کسی گمراه‌تراست از آن که
(معبودی) غیر از الله را می‌خواند که تا روز قیامت (هم دعای) او
را اجابت نکند، و آن‌ها (= معبودان باطل) از خواندن (و دعای)
ایشان (کاملاً) بی‌خبرند؟! ﴿۵﴾

سورة الاحقاف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَم ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ مَا
خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ
وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾
قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا
مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَتُتَوَنَّى بِكُتُبِ
مِّن قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَرٌ مِّنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٤﴾ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ
غَافِلُونَ ﴿٥﴾

(۱) - ابو هريره رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می‌کند که فرمود: «الله متعال عز و جل
می‌فرماید: کبریا و ردا می‌دهد، و عظمت (و بزرگی) ازار من، پس کسی که
در یکی از آن دو با من منازعه کند، او را در آتش دوزخم جای می‌دهم».
(صحیح مسلم ۲۶۲۰ و مسند احمد ۳۷۶/۲).

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦١﴾
 وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا
 جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنِ
 افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِمَا
 تُفِيضُونَ فِيهِ ۚ كَفَىٰ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۚ وَهُوَ الْغَفُورُ
 الرَّحِيمُ ﴿٦٣﴾ قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرَىٰ مَا
 يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ ۚ إِنِّي أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ
 مُّبِينٌ ﴿٦٤﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن كَانَ مِّنْ عِندِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ ۖ وَشَهِدَ
 شَاهِدٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ ۖ فَقَامَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ ۚ إِنَّ
 اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٦٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ
 ءَامَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِ ۚ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ
 فَسَيَفْضِلُونَ هَذَا ۖ إِنَّكَ قَدِيمٌ ﴿٦٦﴾ وَمِن قَبْلِهِ ۖ كَتَبَ مُوسَىٰ
 إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ وَهَذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ الَّذِينَ
 ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ
 اسْتَقْبَلُوا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ أُولَٰئِكَ
 أَحْصَىٰ الْجَنَّةَ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

و هنگامی که مردم (در قیامت) گرد آورده شوند، آن‌ها (معبودان باطل) دشمنانشان خواهند بود، و عبادت شان را انکار می کنند.^(۱)

﴿۶۶﴾ و هنگامی که آیات روشن ما بر آن‌ها خوانده شود، کسانی که کافر شدند، در برابر حقی که برای آن‌ها آمده است گویند: «این جادویی آشکار است». ﴿۶۷﴾ یا می گویند:

«پیامبر خود) آن را بافته (و به الله نسبت داده) است». (ای پیامبر) بگو: «اگر من آن را بافته (و به الله نسبت داده) باشم پس

شما نمی توانید در برابر (عذاب و خشم) الله از من دفاع کنید، (تنها) او به آنچه شما درباره آن (=قرآن می گویند و گفتگو می کنید) آگاه تر است، و گواهی او (=الله) میان من و شما کافی است، و او آمرزنده مهربان است». ﴿۸﴾ (ای پیامبر) بگو: «من از میان پیامبران (و جودی) نو ظهور نیستم. و نمی دانم که با من و شما چگونه رفتار خواهد شد، من تنها از چیزی پیروی می کنم که به من وحی می شود، و جز بیم دهنده ی آشکاری نیستم». ﴿۹﴾ (ای پیامبر) بگو: «به من خبر دهید اگر (این قرآن) از سوی الله باشد، و شما به آن کافر شوید، و شاهی از بنی اسرائیل بر (نشانه های) آن (در تورات) شهادت داد پس (او) ایمان آورد^(۲)، و شما سرکشی (و تکبر) می ورزید (چه بر سر شما خواهد آمد؟) مسلماً الله گروه ستمگر را هدایت نمی کند». ﴿۱۰﴾ و کسانی که کافر شدند به کسانی که ایمان آوردند گفتند: «اگر (این دین) بهتر بود، هرگز آن‌ها (در پذیرش آن) بر ما پیشی نمی گرفتند». و چون بدان هدایت نشدند، خواهند گفت: «این (یک) دروغ قدیم است». ﴿۱۱﴾ و پیش از آن، کتاب موسی پیشوا و رحمت بود، و این (قرآن) کتابی است تصدیق کننده (آن) که به زبان عربی است، تا کسانی که ستم کردند بیم دهد و برای نیکوکاران بشارتی باشد. ﴿۱۲﴾ بی گمان کسانی که گفتند: «پروردگار ما الله است، سپس استقامت کردند، پس بر آن‌ها ترسی نیست و نه آن‌ها اندوهگین شوند». ﴿۱۳﴾ آن‌ها اهل بهشتند، جاودانه در آن باشند، (این) پاداش اعمالی است که انجام می دادند. ﴿۱۴﴾

(۲) - اکثر مفسرین می نویسند این آیه در باره عبد الله بن سلام رضی الله عنه نازل شده است، در حالی که این آیه مکی است و عبد الله بن سلام در مدینه مسلمان شده است، امام ابن کثیر می گوید: این آیه عام است، شامل عبد الله بن سلام و دیگران می باشد، زیرا که این پیش از اسلام عبد الله بن سلام در مکه نازل شده است. (تفسیر ابن کثیر و تفسیر بغوی).

(۱) - سوره ی بقره آیه ۱۶۵ ملاحظه فرمائید.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا ۖ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا
وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۖ وَحَمَلُهُ وَفَصْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ
أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ
الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ
وَأَصْلَحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي ۚ إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ
سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ ۖ وَعَدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا
يُوعِدُونَ ﴿١٦﴾ وَالَّذِي قَالَ لُؤْلُدًا ۖ أُفٍّ لَّكُمْ أَتَعِدَانِي أَنْ
أُخْرَجَ ۖ وَقَدْ خَلَتْ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي ۚ وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ اللَّهَ
وَيْلَكَ ءَامِنْ ۖ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ
الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أَمْرِ قَدْ
خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ
﴿١٨﴾ وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِمَّا عَمِلُوا ۖ وَلِيُوفيَهُمْ أَعْمَلَهُمْ ۚ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلْهَبْتُمْ
طَبِيبَتَكُمْ فِي حَيَاتِكُمْ الدُّنْيَا ۖ وَأَسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ
عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۖ وَبِمَا
كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾

ما به انسان سفارش کردیم که به پدر و مادرش نیکی کند^(۱)،
مادرش او را به دشواری حمل می کند، و به دشواری بر زمین
گذارد، و دوران حمل او و از شیر باز گرفتن او سی ماه است

(۱) - ابو هریره رضی الله عنه روایت می کند: شخصی نزد رسول الله صلی الله علیه و آله آمد و عرض کرد:
چه کسی برای خوش رفتاری من از دیگران سزاوارتر است؟ فرمود:
«مادرت» عرض کرد: سپس چه کسی؟ فرمود: «مادرت» پرسید: بعد از او
چه کسی؟ فرمود: «مادرت» او باز عرض کرد: سپس چه کسی؟ فرمود:
«پدرت». (صحیح بخاری ۵۹۷۱).

^(۲)، تا هنگامی که به کمال (توانمندی و) رشدش برسد، و به
(سن) چهل سالگی برسد، گوید: «پروردگارا! مرا توفیق ده تا
شکر نعمت را که بر من و بر پدر و مادرم ارزانی داشته‌ای به
جای آورم و کار شایسته‌ای انجام دهم که تو از آن خشنود
شوی، و فرزندانم را صالح گردان، بی گمان من به سوی تو
بازگشتم (و توبه نمودم)، و بی شک من از مسلمانانم». ﴿۱۵﴾
آن‌ها کسانی هستند که مایکوترین کارشان را می پذیریم، و از
گناهانشان می گذریم و در زمره اهل بهشت هستند، این و عده
راستی است که وعده داده می شدند. ﴿۱۶﴾ و کسی که به پدر
و مادرش گفت: «اف بر شما! آیا شما به من و عده می دهید که
(از گورم) بیرون آورده می شوم؟ در حالی که نسلها پیش از من
گذشته اند؟! (و هرگز برانگیخته نشدند) و آن دو (= پدر و
مادر) الله را به یاری می طلبند که: «وای بر تو! ایمان بیا و ر، یقیناً
و عده الله حق است»، پس (او) می گوید: «این‌ها چیزی جز
افسانه‌های پیشینیان نیست». ﴿۱۷﴾ آن‌ها کسانی هستند که
همان سخن (= و عده عذاب) در (زمره) امتهای که پیش از
آن‌ها از جن و انس گذشته اند، بر آن‌ها محقق شده است،
بی گمان آن‌ها زیانکار بودند. ﴿۱۸﴾ و برای هر یک (از
آن‌ها) درجاتی است به (حسب) آنچه انجام داده اند، و تا الله
(پاداش) کارهایشان را به تمامی به آن‌ها بدهد، و به آن‌ها هیچ
ستمی نخواهد شد. ﴿۱۹﴾ و روزی که کسانی که کافر شدند بر
آتش عرضه کنند، (و به آن‌ها گفته شود): «در زندگی دنیا
(نعمت‌های) پاکیزه (و لذت‌های) خود را از بین بردید و از
آن‌ها بهره مند شدید، پس (ای کافران) امروز به عذاب خوار
کننده پاداشتان می دهند، (و این) به (خاطر) گردنکشی (و
استکباری) که به نا حق در زمین می کردید، و به (خاطر)

نافرمانی (و گناهانی) که انجام می دادید. ﴿۲۰﴾

(۲) - در سوره‌ی بقره مدت رضاعت دو سال بیان کرده است، و در اینجا مدت
بارداری و رضاعت ۳۰ ماه بیان شده است، لذا فقهاء و دانشمندان اسلامی
می گویند: کمترین مدت بار داری شش ماه می باشد.

﴿وَأَذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتْ الْأَنْدُرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ﴾ (۱) قَالُوا أَجِئْنَا لِنَتَّفِكَنَّ عَنْ إِلَهِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿۲﴾ قَالَ إِنَّمَا أَلْعَلُّمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَنْ يَكُنِّي أَرْكُكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿۳﴾ فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۴﴾ تَذْمِيرُ كُلِّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا مَسَكِنُهُمْ ﴿۵﴾ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿۶﴾ وَلَقَدْ مَكَنَّهُمْ فِيْمَا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَرًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَرُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا تَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿۷﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنْ الْقُرَى وَصَرَفْنَا آلَايَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿۸﴾ فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً بَلْ صَلُّوا عَلَيْهِمْ وَذَلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿۹﴾

(ای پیامبر، داستان هود) برادر (قوم) عاد، را به یاد آور که چون قومش را در (سرزمین) «احقاف» (=ریگستان‌ها) هشدار داد، - و به راستی هشدار دهندگانی پیش از او و بعد از او گذشته بودند - که: جز الله را نپرستید، بی گمان من از عذاب روزی بزرگ بر شما می ترسم. ﴿۲۱﴾ (آنها) گفتند: «آیا آمده‌ای تا ما را از (پرستش) معبودهایمان برگردانی، پس اگر از راستگویانی آنچه به ما وعده داده‌ای برایمان بیاور». ﴿۲۲﴾ (هود) گفت: «علم (تحقق آن وعده‌ها) تنها نزد الله است، و من آنچه را که به آن فرستاده شده ام به شما

می‌رسانم، و لیکن من شما را قومی می‌بینم که (پیوسته) نادانی می‌کنید». ﴿۲۳﴾ پس هنگامی که آن (عذاب) را به صورت ابری که رو به راه و ادیهایشان است، دیدند، (خوشحال شدند) گفتند: «این ابری است که بر ما (باران) می‌بارد»^(۱). (هود گفت: نه، بلکه این همان (عذابی) است که در آمدنش شتاب می‌کردید، بادی است که عذاب دردناکی در آن است. ﴿۲۴﴾ همه چیز را به فرمان پروردگار (ویران و) نابود می‌کند، پس چنان شدند که جز خانه‌هایشان دیده نمی‌شد، ما این گونه گروه مجرمان را کیفر می‌دهیم. ﴿۲۵﴾ به راستی ما به آنها (=قوم عاد) چنان (تمکن و) قدرتی دادیم که به شما آن قدرت (و تمکن) ندادیم و برای آنها گوش و چشم‌ها و دل‌ها قرار دادیم. پس گوش‌هایشان و نه چشم‌هایشان و نه دل‌هایشان چیزی (از عذاب الهی) را از آنها دفع نکرد (و به حالشان سودی نبخشید)، چون آیات الله را انکار می‌کردند، و (سرانجام) آنچه را که به (مسخره و) ریشخند می‌گرفتند آنها را فرو گرفت. ﴿۲۶﴾ و به راستی ما قریه‌ها (و آبادیها) یی را که اطراف شما بوده‌اند هلاک کردیم، و آیات (خود) را (به صورتهای) گوناگون (برای آنها) بیان کردیم، تا شاید باز گردند. ﴿۲۷﴾ پس چرا کسانی را که آنها به جای الله برای (قصد) تقرب (به خدا) معبود (خود) گرفتند، یاریشان نکردند؟ بلکه از نظرشان گم شدند، و این بود (نتیجه) دروغشان، و آنچه را افترا می‌بستند. ﴿۲۸﴾

(۱) - ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها می‌فرماید: رسول الله صلی الله علیه و آله هرگاه ابری را در آسمان می‌دیدند، به جلو و عقب می‌رفتند، و به خانه می‌آمدند و بیرون می‌شدند، و چهره اش دگرگون می‌شد، و همین که باران می‌بارید، این حالتش بر طرف می‌شد، ام المؤمنین عایشه سبب جویا شد، پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: «نمی‌دانم، شاید این همانند ابری باشد که چون قوم عاد آن را دیدند، گفتند: این ابری است که بر ما باران می‌بارد» (صحیح بخاری ۳۲۰۶).

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا يَنْقُومَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٩﴾ يَنْقُومَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَءَامِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجَكُم مِّنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٣٠﴾ وَمَنْ لَا يُحِبِّ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءُ ۚ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣١﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَكُنْ لَّيَحْيِلْهُنَّ بِقَدْرِ عَلَىٰ أَنْ تُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ بَلَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٢﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٣﴾ فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أَوَّلُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّن نَّهَارٍ بَلَّغَ فَبَلَ يَهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٤﴾

و (بیاد آور، ای پیامبر) هنگامی که گروهی از جن را به سوی تو متوجه ساختیم که قرآن را بشنوند^(۱)، پس چون نزد او (= پیامبر) حضور یافتند،

(به یکدیگر) گفتند: «خاموش باشید» آنگاه چون (تلاوت قرآن) به پایان رسید، (همچون) بیم دهندگانی به سوی قوم خود بازگشتند. ﴿۲۹﴾ گفتند: «ای قوم ما! یقیناً ما کتابی را شنیدیم که بعد از موسی نازل شده است که تصدیق کننده (کتابهای) پیش از خود است، به سوی حق و به سوی راه راست هدایت می کند. ﴿۳۰﴾ ای قوم ما! (دعوت، این) دعوت کننده الله را اجابت کنید، و به او ایمان آورید تا (الله) برخی از گناهانتان را برای شما بیامزد، و شما را از عذابی دردناک پناه دهد. ﴿۳۱﴾ و هر کس (دعوت) دعوت کننده الله را پاسخ نگوید، پس هرگز نمی تواند در زمین (از عذاب خدا) بگریزد و او را غیر از الله هیچ یابوری نیست، آنان در گمراهی آشکاری هستند. ﴿۳۲﴾ آیا ندیدند الهی که آسمان ها و زمین را آفریده است، و در آفرینش آن ها (ناتوان) و در مانده نشده، قادر است بر آنکه مردگان را زنده کند؟! آری، او بر هر چیزی تواناست. ﴿۳۳﴾ و (روز قیامت) روزی (است) که کسانی که کافر شدند (برای عذاب) بر آتش عرضه می شوند، (و به آن ها گفته می شود): «آیا این (عذاب) حق نیست؟» گویند: «چرا، سوگند به پروردگارمان (که حق است)». گویند: «پس به خاطر کفری که می ورزیدید عذاب را بپذیرید». ﴿۳۴﴾ پس (ای پیامبر) صبر کن، همچنانکه پیامبران اولو العزم صبر کردند^(۲)، و برای (عذاب) آن ها شتاب نکن، روزی که آنچه را که وعده داده می شوند ببینند، گویی جز ساعتی از روز (در دنیا) درنگ نکرده اند، این (قرآن) ابلاغی است، پس آیا (قومی) جز قوم فاسق (و نافرمان) هلاک می شوند؟! ﴿۳۵﴾

(۱) - عبد الله بن عباس رضی الله عنه می گوید: روزی رسول الله صلی الله علیه و آله با تنی چند از یارانش به سوی بازار عکاظ براه افتادند، و این در زمانی بود که از دسترسی شیاطین (جن ها) به اخبار آسمان ها جلوگیری شده بود، و شهاب های آسمانی، آنها را تعقیب می کرد، پس شیاطین (جن ها) نزد قوم خود بازگشتند، قوم شان از آنها پرسیدند: شما را چه شده، چرا برگشتید؟ گفتند: بین ما و اخبار آسمان ها جلوگیری شده است، و شهاب های آسمانی به تعقیب ما فرستاده شده است، آنها گفتند: حتماً اتفاق مهمی بوقوع پیوسته است، بروید شرق و غرب زمین را بگردید، تا ببینید سبب جلوگیری چیست؟ پس آن عده (از جنی ها) که مأمور تحقیق بودند، گروهی بسوی تهمامه رفتند، در آنجا با رسول الله صلی الله علیه و آله مواجه شدند که عازم بازار عکاظ بودند، و در محلی بنام

«نخله» با یارانش در حال خواندن نماز فجر بودند، پس چون جن ها صدای قرآن را شنیدند، به آن گوش فرا دادند، و به یکدیگر گفتند: به الله سوگند، این (قرآن) همان چیزی است که بین ما و اخبار آسمان ها مانع شده است، این بود که به سوی قوم خود برگشتند، و گفتند: ای قوم! ما قرآن شگفت انگیزی شنیدیم ... بعد از آن الله آیات سوره جن ﴿قُلْ أُوْحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ﴾ بر پیامبر نازل فرمود. (صحیح بخاری ۷۷۳).

(۲) - پیامبران اولو العزم پنج تن هستند: ۱ - نوح ۲ - ابراهیم ۳ - موسی ۴ - عیسی ۵ - محمد خاتم الانبیاء علیهم السلام. (تفسیر ابن کثیر)

سورة محمد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَلُهُمْ ﴿١﴾ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّهِمْ كَفَرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ
كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَلَهُمْ ﴿٣﴾ فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا
فَضَرْبِ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَتَخْتَمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ فَإِمَّا مَثًّا بَعْدُ
وَأِمَّا فِدَاءً حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ
مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالُهُمْ ﴿٤﴾ سَيِّئَاتِهِمْ وَيُصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمْ
الْجَنَّةَ عَرَفَهَا هُمْ ﴿٦﴾ يَتَأَيَّأُ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ
وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ وَأَصْلَ أَعْمَالُهُمْ
﴿٨﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٩﴾ أَفَلَمْ
يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَنِقَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَرٌ
أَلَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَلُهَا ﴿١٠﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا
وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ﴿١١﴾

سورة محمد

به نام الله بخشنده مهربان

کسانی که کافر شدند و (مردم را) از راه الله بازداشتند، (الله) اعمال
آنان را نابود کرد. ﴿۱﴾ و کسانی که ایمان آوردند و کارهای
شایسته انجام دادند و به آنچه بر محمد (ﷺ) نازل شده - و همه از
سوی پروردگارشان حق است - (نیز) ایمان آوردند، (الله)
گناهان شان را از آنها دور ساخت (و بخشید) و کارشان را اصلاح
نمود. ﴿۲﴾ این بدان سبب است که کسانی که کافر شدند از باطل

پیروی کردند، و همانا کسانی که ایمان آوردند از حقی که از
سوی پروردگارشان (نازل شده) است پیروی کردند، این گونه الله
برای مردم مثل هایشان را بیان می کند. ﴿۳﴾ پس هنگامی که (در
میدان نبرد) با کسانی که کفر ورزیدند، روبرو شدید گردن ها
(یشان) را بزنید، (و نبرد را ادامه دهید) تا هنگامی که (بسیاری از)
آنها را از پای در آورید (و) کشتید، پس بند (اسیران) را محکم
ببندید، آنگاه پس از آن یا بر آنان منت گذارید (و آزادشان کنید)
یا (از آنان) فدیة بگیرید (و رهای شان کنید) تا جنگ بار سنگین
خود را (بر زمین) نهد، (حکم) این است، و اگر الله می خواست از
آنها انتقام می گرفت و لیکن (می خواهد) بعضی از شما را با
بعضی دیگر بیازماید، و کسانی که در راه الله کشته شدند، پس
(الله) هرگز اعمال آنها را نابود نمی کند. ﴿۴﴾ به زودی آنها را
هدایت می نماید و (حال و) کارشان را اصلاح می کند. ﴿۵﴾ و
آنها را به بهشتی که (اوصافش) برای آنها بیان داشته است، وارد
می کند ^(۱). ﴿۶﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! اگر (دین) الله را
یاری کنید، (الله) شما را یاری می کند و گمراهیتان را (ثابت و)
استوار می دارد. ﴿۷﴾ و کسانی که کافر شدند، مرگ بر آنان باد! و
(الله) اعمال شان را نابود کرد. ﴿۸﴾ این بدان سبب است که آنان
آنچه را که الله نازل کرده است ناپسند داشتند، پس الله اعمال شان
را تباہ (و نابود) کرد. ﴿۹﴾ آیا در زمین سیر نکردند تا بنگرند
عاقبت کسانی که پیش از آنها بودند چگونه بود؟ (اموال و)
دیارشان را) بر سرشان ویران کرد، (و آنها را نابود ساخت)، و
برای کافران (کیفری) مانند آن خواهد بود. ﴿۱۰﴾ این بدان سبب
است که الله یاور (و مولای) کسانی است که ایمان آوردند، و
آنکه کافران (مولا و) یآوری ندارند. ﴿۱۱﴾

(۱) - ابو سعید خدری رضی الله عنه روایت می کند که رسول الله ﷺ فرمود: «هنگامی که مؤمنان
از آتش (جهنم) نجات می یابند، بر روی پلی بین بهشت و دوزخ نگه داشته
می شوند، و از مظالم و ستم هایی که در دنیا نسبت به یکدیگر کرده اند (پاک و)
تصفیه حساب می شوند، که پس بعد از آن که پاک و صاف شدند، اجازه ورود
به بهشت به آنها داده می شود، پس سوگند به ذاتی که جان محمد ﷺ در دست
اوست، هر یک از آنها سکن و خانه اش را در بهشت، از خانه و منزلش (که) در
دنیا (زندگی می کرده)، بهتر می شناسد». (صحیح بخاری ۲۴۴۰).

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ
 الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى هُمْ ﴿١٣﴾ وَكَأَيْنَ مِنْ قَرِيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً
 مِنْ قَرِيَّتِكَ الَّتِي أَخْرَجْنَاكَ أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿١٤﴾
 أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيْنَةٍ مِنْ رَبِّهِ كَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ
 وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٥﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا
 أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ ءَاسٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرَ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ
 مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَهُمْ فِيهَا مِنْ
 كُلِ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا
 مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿١٦﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ
 حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا
 قَالَ ءَايَا ءُؤُلِيَّتِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا
 أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٧﴾ وَالَّذِينَ أَهْتَدُوا زَادَهُمْ هُدًى وَءَاتَاهُمْ
 تَقْوَاهُمْ ﴿١٨﴾ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً
 فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّىٰ لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ ذِكْرُهُمْ ﴿١٩﴾ فَاعْلَمُوا أَنَّهُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَسْتَغْفِرُ لَذُنُوبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
 وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ﴿٢٠﴾

بی گمان الله کسانی را که ایمان آوردند و کارهای شایسته
 انجام دادند به باغ‌هایی (از بهشت) وارد می کند که نهرها از
 زیر (درختان) آن جاری است، و کسانی که کافر شدند (از
 متاع دنیوی) بهره می گیرند و می خورند همچنان که چارپایان
 می خورند، و آتش (جهنم) جایگاه آنان است. ﴿۱۲﴾ و چه بسیار
 شهرهایی که (مردم) آن‌ها از (مردم) شهر تو که بیرون

کرده‌اند^(۱)، توانمندتر بودند، ما هلاک‌شان کردیم، پس هیچ
 یآوری نداشتند. ﴿۱۳﴾ آیا کسی که از سوی پروردگارش بر شیوه
 روشنی باشد، همانند کسی است که کردار بد او در نظرش
 آراسته شده و از هواهای (نفسانی) خود پیروی می کند؟ ﴿۱۴﴾
 و صف بهشتی که به پرهیزگاران وعده داده شده، چنین است که:
 در آن نهرهایی از آب (زالال) بدبو نشده، و نهرهایی از شیر که
 طعم آن دگرگون نگشته، و نهرهایی از شراب (ناب) که مایه
 لذت نوشندگان است، و نهرهایی از عسل مصفی وجود دارد، و
 (نیز) در آن برای آن‌ها از هرگونه میوه‌ها (مهیا) است، و (از همه
 برتر) آمرزشی از سوی پروردگارشان است. (آیا این‌ها) همانند
 کسانی هستند که همیشه در آتش (جهنم) اند، و از آب
 جوشان نوشانده شوند که روده‌هایشان را پاره پاره (و
 متلاشی) کند؟ ﴿۱۵﴾ (ای پیامبر) گروهی از آن‌ها (=)
 منافقان) به تو گوش فرا می دهند، تا وقتی که از نزد
 بیرون رفتند، به کسانی که به آنان علم عطا کرده شده، (از
 روی استهزاء) می گویند: «الآن (محمد ﷺ) چه گفت؟»
 آن‌ها کسانی هستند که الله بر دل‌هایشان مهر نهاده، و از هواهای
 (نفسانی) خود پیروی کرده‌اند. ﴿۱۶﴾ و کسانی که هدایت
 یافته‌اند (الله) بر هدایت‌شان افزود، و به آنان پرهیزگاری عطا
 فرمود. ﴿۱۷﴾ پس آیا آن‌ها (= کافران) جز این انتظار دارند که
 قیامت ناگهان فرا رسد؟ به راستی نشانه‌هایش آمده است^(۲)، پس
 چون فرا رسد، پند گرفتن (و ایمان) شان چه سودی خواهد
 داشت؟! ﴿۱۸﴾ (ای پیامبر) بدان که معبودی (به حق) جز
 «الله» نیست، و برای گناه خود و برای مردان و زنان مؤمن
 آمرزش طلب کن، و الله محل حرکت شما و قرار گاه شما را
 می داند. ﴿۱۹﴾

(۱) - مراد شهر مکه است.

(۲) - بعثت خاتم الأنبياء محمد مصطفی ﷺ یکی از نشانه‌های قیامت می باشد.
 برای کسب اطلاعات بیشتر درباره نشانه‌های قیامت به کتاب «نشانه‌های
 قیامت» تالیف بنده گنجهکار رجوع فرمائید.

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ^۱ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ ظَنَرُ الْمَغْشَى عَلَيْهِ مِنْ الْمَوْتِ فَأُولَئِكَ لَهُمْ^(۱) طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ^(۲) فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتُقْطِعُوا أَرْحَامَكُمْ^(۳) أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَرَهُمْ^(۴) أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفَرِثَاءُ أَمْرٌ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا^(۵) إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ^(۶) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ^(۷) وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ^(۸) فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ^(۹) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَصْحَبَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَاحْبَطَ أَعْمَلَهُمْ^(۱۰) أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَصْغَنَهُمْ^(۱۱)

گرفته شد، اگر با الله صادق باشند برای آن‌ها بهتر است. ﴿۲۱﴾ پس آیا اگر به حکومت رسیدید، جز این (امید) است که در زمین فساد کنید، و پیوند خویشاوندان‌تان را ببرید؟! ﴿۳۲﴾ اینان کسانی هستند که الله لعنت‌شان کرده است، پس (گوش‌های) آنان را کر نموده و چشم‌هایشان را نابینا کرده است. ﴿۲۳﴾ آیا در قرآن تدبیر نمی‌کنند یا بر دل‌هایشان قفل‌هاست؟! ﴿۲۴﴾ بی‌گمان کسانی که بعد از روشن شدن (راه) هدایت برای آن‌ها، به پشت سر خود باز گشتند (و مرتد شدند) شیطان (اعمال زشت‌شان را) برای آن‌ها بیاراست، و (با آرزوهای دراز) فریب‌شان داد. ﴿۲۵﴾ این بدان سبب است که آن‌ها (= منافقان) به کسانی (= یهودیان) که نسبت به آنچه الله نازل کرده (از وحی) کراهت داشتند، گفتند: «ما در پاره‌ای از امور از شما پیروی می‌کنیم» و الله پنهان‌کاری آن‌ها را می‌داند. ﴿۲۶﴾ پس (حال آن‌ها) چگونه خواهد بود هنگامی که فرشتگان (مرگ) جان‌هایشان را می‌گیرند، بر چهره‌ها و پشت‌هایشان می‌زنند. ﴿۲۷﴾ این (کیفر) بدان سبب است که آن‌ها از آنچه الله را به خشم می‌آورد پیروی کردند، و خشنودیش را کراهت داشتند، پس (الله) اعمال‌شان را نابود کرد. ﴿۲۸﴾ آیا کسانی که در دل‌هایشان بیماری (نفاق) است گمان کردند که الله کینه‌هایشان را آشکار نخواهد کرد؟! ﴿۲۹﴾

(۲) - ابو هریره رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می‌کند که فرمودند: «الله متعال مخلوقات را آفرید، و هنگامی که از آفرینش آنها فارغ شد، رحم (صله) خویشاوندی) برخاست، حق تعالی فرمود چه می‌خواهی؟ عرض کرد: این جایگاه پناه جویان به تو از قطع پیوند خویشاوندی است، الله متعال فرمود: آیا راضی می‌شوی که هر کس با تو وصل شود (و حق تو را اداء کند) من او را با خود وصل کنم، و هر کس تو را قطع کند، من او را از خود قطع نمایم؟ گفت: بلی، ای پروردگارم، الله فرمود: پس چنین خواهد بود» ابو هریره افزود: اگر خواستید این = آیه را تلاوت کنید: ﴿فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ...﴾

(صحیح بخاری ۴۸۳۰ و صحیح مسلم ۲۵۵۴).

و در یک حدیث دیگر، رسول الله صلی الله علیه و آله فرموده است: «قاطع رحم (یعنی: کسی که با خویشاوندانش قطع رابطه می‌کند) به بهشت وارد نمی‌شود». (صحیح بخاری ۵۹۸۴ و صحیح مسلم ۲۵۵۶).

و کسانی که ایمان آورده‌اند می‌گویند: «چرا سوره نازل نشده؟! (که فرمان جهاد را بدهد؟)». پس چون سوره محکم (و روشن) نازل شود و در آن (سخن از) جنگ ذکر شده باشد، کسانی که در دل‌هایشان بیماری است می‌بینی که همچون کسی که در سكرات مرگ (قرار گرفته و) بی‌هوش شده باشد به تو نگاه می‌کنند، پس برای آنان شایسته‌تر است^(۱). ﴿۲۰﴾ فرمانبرداری (نمودن) و سخن نیکو (گفتن)، پس چون تصمیم قطعی (جهاد)

(۱) - برخی از مفسرین کلمه ی «أولی» را بمعنای: تهدید و وعید (یعنی و ای بر آنان) تفسیر کرده‌اند، اما برخی دیگر همچون امام ابن کثیر آن را بمعنای شایسته‌تر، و سزاوارتر تفسیر نموده است.

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيمَتِهِمْ^ج
وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ^ج وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ^ج
وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ الْمُجْتَهِدِينَ مِنْكُمْ
وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوَ أَخْبَارَكُمْ^ج إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا
تَبَيَّنَ لَهُمْ أَهْدَىٰ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحْبِطُ
أَعْمَالُهُمْ^ج * يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ^ج إِنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارٌ فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ^ج فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى
السَّلَامِ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتَرَكَمُ
أَعْمَالَكُمْ^ج إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌّ وَلَهُوَ وَإِنْ
تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أَجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ^ج
إِنْ يَسْأَلْكُمْوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخُلُوا وَنُخْرِجْ
أَضْغَنْتَكُمْ^ج هَذَا نَتَمِّ هَتُولَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنفِقُوا
فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ^ط وَمَنْ يَبْخُلْ
فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَن نَفْسِهِ^ج وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ^ج
وَإِن تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا
أَمْثَلَكُمْ^ج

و اگر ما بخواهیم آن‌ها را به تو (ای پیامبر) نشان می‌دهیم، آنگاه
آنان را با سیما (و قیافه) های شان بشناسی، و مسلماً تو آنان را در
طرز سخن گفتن شان می‌شناسی، و الله اعمال شما را می‌داند.
﴿۳۰﴾ و (همه) شما را قطعاً آزمایش می‌کنیم تا از میان
شما مجاهدان و صابران را معلوم کنیم، و (اخبار و) احوال
شما را بیازماییم. ﴿۳۱﴾ بی‌گمان کسانی که کافر شدند و
(دیگران را) از راه الله باز داشتند و بعد از آشکار شدن (راه)
هدایت برای آن‌ها با پیامبر مخالفت ورزیدند، هرگز زبانی به الله
نمی‌رسانند، و (الله) به زودی اعمال شان را تباه خواهد کرد.
﴿۳۲﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! الله را اطاعت کنید، و
رسول (الله) را اطاعت کنید، و اعمال تان را باطل نکنید. ﴿۳۳﴾
بی‌گمان کسانی که کافر شدند و (دیگران را) از راه الله باز
داشتند سپس در حال کفر مردند، پس الله هرگز آن‌ها را
نخواهد آمرزید. ﴿۳۴﴾ پس (ای مؤمنان) هرگز (هنگام جهاد)
سست نشوید، و (دشمنان را) به صلح و آشتی دعوت نکنید، در
حالی که شما برتر هستید و الله با شماست، و (چیزی از پاداش)
اعمال تان را نخواهد کاست. ﴿۳۵﴾ جز این نیست که
زندگی دنیا بازی و سرگرمی است، و اگر ایمان بیاورید و
پرهیزگاری کنید (الله) پاداش های تان را به شما خواهد
داد، و (تمام) اموال تان را از شما نمی‌طلبد. ﴿۳۶﴾ اگر
(تمام) آن را از شما مطالبه کند، آنگاه اصرار نماید،
بخل می‌ورزید، و کینه‌های شما را آشکار می‌سازد.
﴿۳۷﴾ آگاه باشید، شما همان کسانی هستید که برای اتفاق در
راه الله فرا خوانده می‌شوید، پس بعضی از شما بخل می‌ورزد، و
هر کس بخل ورزد، جز این نیست که بر خویشتن بخل ورزیده
است، و الله بی‌نیاز است و شما (همه) فقیر (و نیازمند) ید، و اگر
روی بگردانید (الله) گروهی دیگر را بجای شما می‌آورد، آنگاه
آن‌ها مانند شما نخواهند بود. ﴿۳۸﴾

سورة الفتح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١﴾ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ
 ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا
 مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾ وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيمًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذِي
 أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ
 إِيمَانِهِمْ ۖ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا
 حَكِيمًا ﴿٤﴾ لِيَدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ ۖ وَكَانَ
 ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٥﴾ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ
 وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ ۚ بِاللَّهِ
 ظَنُّ السَّوْءِ ۚ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۖ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
 وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٦﴾ وَلِلَّهِ جُنُودُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيمًا حَكِيمًا ﴿٧﴾ إِنَّا
 أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾ لِيُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
 وَرَسُولِهِ ۖ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

سورة فتح

به نام الله بخشنده مهربان

به راستی ما برای تو (فتح و) پیروزی^(۱) آشکاری مقرر
 کرده‌ایم^(۲). ﴿۱﴾ تا الله گناه گذشته و آینده تو را ببامزد^(۳)،

و نعمتش را بر تو تمام کند، و به راه راست هدایت نماید.
 ﴿۲﴾ و الله به پیروزی شکست ناپذیری تو را یاری کند.
 ﴿۳﴾ او کسی است که در دل‌های مؤمنان آرامش نازل
 کرد، تا ایمانی بر ایمان‌شان بیفزایند، و سپاهیان آسمان‌ها و
 زمین از آن الله است، و الله دانای حکیم است. ﴿۴﴾ تا
 (سرانجام) مردان و زنان مؤمن را به باغ‌هایی (از بهشت) وارد
 کند، که نهرها از زیر (درختان) آن جاری است، جاودانه در
 آنجا خواهند بود، و تا گناهان‌شان را از آن‌ها بزداید (و
 ببخشد) و این نزد الله کامیابی بزرگی است. ﴿۵﴾ و (نیز)
 مردان و زنان منافق و مردان و زنان مشرک را که به الله گمان
 بد می‌برند، عذاب کند، حوادث ناگوار و بد بر آنان باد، و الله
 بر آن‌ها خشم گرفته، و آن‌ها را لعنت کرده، و جهنم را برای
 آن‌ها آماده ساخته است، و چه بد جایگاهی است. ﴿۶﴾ و
 سپاهیان آسمان‌ها و زمین از آن الله است، و الله پیروزمند
 حکیم است. ﴿۷﴾ (ای پیامبر) به راستی ما تو را گواه و
 مزه‌دهنده و بیم‌دهنده فرستادیم. ﴿۸﴾ تا (شما ای مردم) به
 الله و پیامبرش ایمان بیاورید و (دین) او را یاری کنید، و او را
 بزرگ دارید، و بامداد و شامگاه او را تسبیح گوید. ﴿۹﴾

(۲) - در حدیث آمده است که رسول الله ﷺ فرمود: «امشب بر من سوره نازل
 شده است که نزد من از آنچه که خورشید بر آن تاییده محبوب‌تر است»
 آنگاه این آیات ﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا﴾ را تلاوت نمودند.
 (صحیح بخاری ۴۱۷۷).

(۳) - با این وجود رسول الله ﷺ آنقدر عبادت می‌کردند، که پاهای مبارک‌شان
 ورم می‌کرد، مغیره بن شعبه می‌گوید: رسول الله ﷺ شب‌ها آن قدر به نماز
 می‌ایستاد که پاهای مبارک‌شان ورم کرد، چون به ایشان گفته شد: الله گناه
 گذشته و آینده شما را بخشیده است پس چرا خود را به زحمت می‌اندازی؟
 فرمودند: «آیا بنده شکر گذار نباشم؟». صحیح بخاری (۱۱۳۰، ۴۸۳۶) و صحیح
 مسلم (۲۸۱۹).

(۱) - مراد از این فتح و پیروزی صلح حدیبیه است. (تفسیر ابن کثیر).

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولَ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزَيَّبَ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنًّا سَوِيًّا وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ﴿١٤﴾ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٥﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَى مَغَائِرِ لَنَا خُذُواهَا ذُرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾

بی گمان کسانی که با تو بیعت می کنند^(۱)، جز این نیست که با الله بیعت می کنند، دست الله بالای دست آن هاست، پس هر کس که پیمان شکنی کند، تنها به زیان خودش پیمان شکسته است، و هر کس به آنچه که بر آن با الله عهد

بسته وفا کند، بزودی پاداش عظیمی به او خواهد داد. ﴿۱۰﴾ به زودی باز ماندگان از اعراب (بادیه نشین، عذر آورده و) به تو (ای پیامبر) می گویند: «نگهداری) اموال و زن و فرزندان ما را به خود مشغول داشت، (و نتوانستیم در سفر حدیبه همراه شما باشیم) پس برای ما طلب آموزش کن» آن ها با زبان های خود چیزی می گویند که در دل های آن ها نیست، بگو: «چه کسی می تواند در برابر الله از شما دفاع کند، اگر در حق شما زیانی بخواد و یا در حق شما نفی بخواد؟! بلکه الله به آنچه انجام می دهد آگاه است». ﴿۱۱﴾ بلکه شما گمان بردید که پیامبر (الله) و مؤمنان هرگز به سوی خانواده خویش باز نخواهند گشت، و این (گمان) در دل های شما زینت یافته بود، و گمان بد بردید، و قومی هلاک شده (و نابود) گشتید. ﴿۱۲﴾ و هر کس که به الله و پیامبرش ایمان نیاورد، پس (بداند که) ما برای کافران آتش سوزان (جهنم) را آماده کرده ایم. ﴿۱۳﴾ فرمانروایی آسمان ها و زمین از آن الله است، هر که را بخواد می آمرزد، و هر که را بخواد عذاب می کند، و الله آمرزنده مهربان است. ﴿۱۴﴾ هنگامی که به سوی غنائیم^(۲) (خیبر) حرکت نمودید تا آن ها را بگیرید، بازماندگان (حدیبیه) خواهند گفت: «بگذارید ما (نیز) در پی شما بیاییم». آن ها می خواهند کلام الله را تغییر دهند، (ای پیامبر) بگو: «هرگز از پی ما نیاید، این چنین الله از پیش فرموده است». پس آن ها خواهند گفت: «(نه) بلکه، شما به ما حسادت می ورزید». بلکه (حقیقت این است که) جز اندکی در نمی یابند. ﴿۱۵﴾

(۱) - مراد از این بیعت، بیت رضوان است که در روز حدیبیه زیر درختی انجام گرفت. (تفسیر ابن کثیر)

جابر بن عبد الله می گوید: رسول الله ﷺ در روز حدیبیه خطاب به ما فرمود: «شما بهترین مردم روی زمین هستید» و تعداد ما در آن روز یک هزار چهار صد نفر بود. (صحیح بخاری ۴۱۵۵).

(۲) - مراد از این غنائیم، غنائیم خیبر بود که بین آن و صلح حدیبیه سه ماه بود، زیرا که صلح حدیبیه در ذی القعدة سال ششم هجری انجام گرفت و خیبر در محرم سال هفتم هجری فتح گردید، و رسول الله ﷺ کسانی را با خود به خیبر بردند که در حدیبیه شرکت داشتند. (تفسیر طبری).

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعُونَ إِلَى قَوْمٍ أُولِي
بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقْتَلُونَ بِهِمْ أَوْ يُسْلِمُونَ ۖ فَإِنْ تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ
اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا ۖ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ
يُعَذِّبُكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ
وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ ۚ وَمَنْ
يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ ۖ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ ۖ لَقَدْ
رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ
الشَّجَرَةِ ۚ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ
وَأَثْبَتَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا ۚ وَكَانَ
اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَكُمْ اللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً
تَأْخُذُونَهَا ۚ فَعَجَلَ لَكُمْ هَذِهِ ۚ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ
عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا
مُسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾ وَأُخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ
بِهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَتَلْتُمْ
الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوْا الْأَدْبَرَ ثُمَّ لَا يَحْدُونَ ۚ وَلِيًّا وَلَا
نَصِيرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ
لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

(ای پیامبر،) به باز ماندگان از اعراب (بادیه نشین) بگو: «به زودی فراخوانده می شوید به سوی قومی سخت جنگجو (و نیرومند) که با آنها نبرد کنید، یا اسلام بیاورند، پس اگر اطاعت کنید، الله پاداش نیکی به شما می دهد، و اگر سرپیچی کنید همان گونه که پیش از این سرپیچی کردید، شما را به عذابی دردناک عذاب می دهد». ﴿۱۶﴾ بر نابینا گناهی نیست، و بر لنگ (نیز) گناهی نیست، و بر بیمار (هم) گناهی نیست، (اگر این ها در جهاد شرکت نکنند). و هر کس از الله و رسولش اطاعت نماید، او را در باغ هایی (از بهشت) وارد می سازد که نهرها از زیر (درختان) آن جاری است، و هر کس که سرپیچی کند به عذابی دردناک او را عذاب می کند. ﴿۱۷﴾ به راستی الله از مؤمنان - هنگامی که زیر درخت با تو بیعت کردند - خشنود شد^(۱)، پس آنچه که در درون دل های شان بود دانست، لذا آرامش را بر آنها نازل کرد و پیروزی (و فتحی) نزدیک را به آنها پاداش داد. ﴿۱۸﴾ و (همچنین) غنیمت های فراوانی که آن را به دست می آوردند، و الله پیروزمند حکیم است. ﴿۱۹﴾ الله غنیمت های فراوانی به شما وعده داده است که آنها را به دست می آورید، پس این (غنیمت خبیر) را برای شما زودتر فراهم ساخت، و دست (تعذی) مردم (مخالف و دشمن) را از شما باز داشت، و تا (عبرت و) نشانه ای برای مؤمنان باشد، و شما را به راه راست هدایت کند. ﴿۲۰﴾ و (نیز غنیمت های) دیگری که هنوز به آنها دست نیافته اید، به تحقیق الله به آن احاطه دارد، و الله بر همه چیز تواناست. ﴿۲۱﴾ و اگر کسانی که کافر شدند، با شما می جنگیدند، یقیناً پشت می کردند (و از میدان فرار می کردند) آنگاه یار و یاورى نمی یافتند. ﴿۲۲﴾ (این) سنت الله است، که پیش از این (نیز) گذشته است، و برای سنت الله هرگز دگرگونی نخواهی یافت. ﴿۲۳﴾

(۱) - جابر رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می کند که فرمود: «هیچ یک از کسانی که زیر درخت با من بیعت کرده اند، وارد دوزخ نمی شوند». (مسند احمد

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ مَحَلَّهُ ۚ وَلَوْلَا رِجَالُ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءُ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوَّهُمْ فِتْصِيْبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ لِيَدْخُلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ ۖ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾ لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ ۚ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ ۚ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ۚ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾

و او کسی است که دست آن‌ها را از شما، و دست شما را از آن‌ها در درون مکه بعد از آنکه شما را بر آن‌ها پیروز گرداند، (باز داشت و) کوتاه کرد. و الله به آنچه انجام می‌دهید بیناست. ﴿۲۴﴾ آن‌ها کسانی هستند که کافر شدند و شما را از مسجد الحرام بازداشتند، و از رسیدن قربانی به قربانگاهش (بازداشتند)، و اگر مردان و زنان مومن (مستضعف در مکه) نبودند، که شما آن‌ها را نمی‌شناسید، (و بیم آن نبود) که آن‌ها را پایمال (و هلاک) کنید، پس ندانسته (از کشتن) آن‌ها به شما گناه (و ننگ و رنج) می‌رسید، (الله هرگز از این جنگ جلوگیری نمی‌کرد) تا الله هر کس را بخواهد در رحمت خود وارد کند، اگر (مؤمنان و کافران در مکه) از یکدیگر جدا بودند، مسلماً کافران‌شان را به عذابی دردناک عذاب می‌کردیم. ﴿۲۵﴾ آنگاه که کسانی که کافر شدند در دل‌های خود حمیت (= تعصب و نخوت) - همان حمیت جاهلیت - نهادند ^(۱)، پس الله آرامش خود را بر رسولش و بر مؤمنان نازل فرمود، و آن‌ها را به کلمه تقوا ملزم ساخت، و آن‌ها از هر کس سزاوار تر و اهل آن بودند، و الله به همه چیز داناست. ﴿۲۶﴾ به راستی الله رؤیای رسولش را به حق تحقق بخشید، قطعاً اگر الله بخواهد همه شما در نهایت امنیت (و) در حالی که سرهای خود را تراشیده و (یا) کوتاه کرده‌اید، و از هیچ کس ترس ندارید وارد مسجد الحرام خواهید شد، پس (الله) چیزهایی را می‌دانست که شما نمی‌دانستید، و پیش از آن، فتح (و پیروزی) نزدیکی (برای شما) مقرر نمود. ﴿۲۷﴾ او کسی است که رسولش را به هدایت و دین حق فرستاد، تا آن را بر همه ادیان پیروز گرداند و کافی است که الله گواه باشد. ﴿۲۸﴾

(۱) - این آیه اشاره به صلح حدیبیه دارد، تعصب و نخوت جاهلی آنان این بود، که نبوت رسول الله ﷺ را تسلیم نکردند، و به نوشتن بسم الله الرحمن الرحيم اقرار نمودند، و مانع رفتن مسلمانان به خانه الله شدند. (به صحیح بخاری ۲۷۳۱ - ۲۷۳۲ و تفسیر ابن کثیر رجوع کنید).

محمد (ﷺ) رسول الله است، و کسانی که با او هستند، بر کافران سخت گیر (و شدید) و در میان خود مهربانند، آن‌ها را در حال رکوع و سجده می‌بینی که از الله فضل و خوشنودی می‌طلبند، نشانه (درستکاری) آن‌ها در چهره‌هایشان از اثر سجده (نمایان) است. این توصیف آن‌ها در تورات است، و توصیف آن‌ها در انجیل همانند زراعتی که جوانه بزند، سپس آن را تقویت کرد، تا محکم گردیده، و بر پای خود ایستاده است، و کشاورزان را به شگفتی وامی‌دارد، تا از (دیدن) آن‌ها کافران را به خشم آورد، الله به کسانی از آن‌ها که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند وعده آمرزش و پاداش عظیمی داده‌است^(۱).

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ۚ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ ۖ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا ۖ سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ ۚ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَرَزَعٍ أُخْرِجَ شَطْعُهُ فَفَازَرَهُ فَأَسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سَوْقَيْهِ ۚ يُعْجِبُ الزَّرَّاعُ لِيَغِيْظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۗ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١﴾

سورة الحجرات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ ۚ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِندَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ ۚ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِن وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

سورة حجرات

به نام الله بخشنده مهربان

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! بر الله و رسولش پیش‌دستی نکنید، و از الله بترسید، بی‌گمان الله شنوای داناست. ﴿۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! صدای‌تان را فراتر از صدای پیامبر نکنید، و با او با آواز بلند سخن نگوئید، همان گونه که با یکدیگر بلند سخن می‌گوئید، که مبادا در حالی که نمی‌دانید اعمال شما نابود گردد. ﴿۲﴾ بی‌گمان کسانی که صدای خود را نزد رسول الله پایین می‌آورند، آن‌ها کسانی هستند که الله دل‌های‌شان را برای تقوا آزموده (و خالص گردانیده) است، برای آن‌ها آمرزش و پاداش عظیمی است. ﴿۳﴾ بی‌گمان کسانی که از پشت حجره‌ها صدا می‌زنند، بیشترشان بی‌خردانند. ﴿۴﴾

(۱) - رسول الله ﷺ می‌فرماید: «به یاران من نا سزا نگوئید، قسم به ذاتی که جانم در دست او ست، اگر یکی از شما بمانند کوه احد، طلا (در راه الله) انفاق نماید، به اندازه یک مد آنان یا حتی نیم مد آنان نمی‌رسد». (صحیح مسلم ۲۵۴۰).

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنْ
جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهْلَةٍ
فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ﴿٦﴾ وَاعْلَمُوا أَنَّ
فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ
وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ
وَكَرِهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ ﴿٧﴾ أُولَٰئِكَ
هُمُ الرَّاشِدُونَ ﴿٧﴾ فَضَلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى
الْأُخْرَىٰ فَاقْتَتِلُوا الَّتِي تَبَغَىٰ حَتَّىٰ تَفِيَّءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ
فَإِنْ فَأَتْ فَاصْلَحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ
فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ
﴿١٠﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ
عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ
عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا
تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ
الْإِيمَانِ وَمَنْ لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١١﴾

و اگر آن‌ها صبر می کردند تا که (خود) به سوی آنان بیرون
آیی برای آن‌ها بهتر بود، و الله آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۵﴾
ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اگر (شخص) فاسقی خبری
برای شما آورد، پس (در بارهٔ آن) بررسی (و تحقیق) کنید،
تا آنکه (مبادا) به گروهی از روی نادانی آسیب برسانید،
آنگاه بر آنچه انجام داده‌اید پشیمان شوید. ﴿۶﴾ و بدانید که
همانا رسول الله در میان شماست، اگر در بسیاری از کارها از
شما اطاعت کند، یقیناً به مشقت خواهید افتاد، و لیکن الله
ایمان را محبوب شما ساخت و آن را در دل‌های تان زینت
بخشید، و کفر و فسق و نافرمانی را برایتان (منفور و) ناپسند
گرداند، اینانند که هدایت یافتگانند. ﴿۷﴾ (و این (خیر)
فضل و نعمتی از سوی الله است، و الله دانای حکیم است.
﴿۸﴾ و اگر دو گروه از مؤمنان با یکدیگر به جنگ بر
خاستند، میان‌شان آشتی برقرار کنید، پس اگر یکی از آن
دو بر دیگری تجاوز کرد، با گروه متجاوز بجنگید تا به فرمان
الله باز گردد، پس اگر باز گشت، میان آن‌ها به عدالت صلح
برقرار کنید، و عدالت پیشه کنید، بی گمان الله عادلان را
دوست می‌دارد. ﴿۹﴾ یقیناً مؤمنان برادرند، پس میان
برادران تان صلح (و آشتی) برقرار کنید، و از الله بترسید،
باشد که به شما رحم کرده شود. ﴿۱۰﴾ ای کسانی که ایمان
آورده‌اید! گروهی (از مردان) گروه دیگر را مسخره نکند،
شاید آنان (= مسخره شدگان) از این‌ها بهتر باشند، و نه
زنانی، زنان دیگر را، شاید آنان (= مسخره شدگان) از
این‌ها بهتر باشند، و از یکدیگر عیبجویی نکنید، و یکدیگر را
با القاب زشت نخوانید، که پس از ایمان (آوردن) نام فسق
بسیار (زشت و) بد است و هر که توبه نکرد، پس آنانند که
ستمکارند. ﴿۱۱﴾

ناپسند دارید^(۱)، و از الله بترسید، بی گمان الله توبه‌پذیر مهربان است. ﴿۱۲﴾ ای مردم! بی شک ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم، و شما را تیره‌ها و قبیله‌ها قرار دادیم، تا یکدیگر را بشناسید، همانا گرامی‌ترین شما نزد الله پرهیزگارترین شماست^(۲)، بی گمان الله دانای آگاه است. ﴿۱۳﴾ اعراب (بادیه‌نشین) گفتند: «ایمان آورده‌ایم» (ای پیامبر!) بگو: «شما ایمان نیاورده‌اید، لیکن بگوئید: اسلام آورده‌ایم، و هنوز ایمان در دل‌های تان وارد نشده است. و اگر الله و پیامبرش را اطاعت کنید چیزی از (پاداش) اعمال تان کاسته نمی‌شود، همانا الله آمرزنده مهربان است». ﴿۱۴﴾ مؤمنان (حقیقی) تنها کسانی اند که به الله و پیامبرش ایمان آورده‌اند، سپس (در این باره) شک (و تردید) نکرده‌اند، و با اموال خود و جان‌های خود در راه الله جهاد کرده‌اند، اینانند که راستگویند. ﴿۱۵﴾ (ای پیامبر!) بگو: «آیا الله را به دین خود با خبر می‌سازید؟! در حالی که الله آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است می‌داند، و الله به همه چیز آگاه است». ﴿۱۶﴾ آن‌ها بر تو (ای پیامبر) منت می‌گذارند که اسلام آورده‌اند، بگو: «اسلام آوردن تان را بر من منت نگذارید، بلکه اگر راستگویند الله بر شما منت می‌نهد که شما را به (سوی) ایمان هدایت کرده است». ﴿۱۷﴾ همانا الله غیب آسمان‌ها و زمین را می‌داند، و الله به آنچه انجام می‌دهید بیناست. ﴿۱۸﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ ۖ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا ۚ أَنُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوْٓا ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقٰكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ﴿١٣﴾ ۚ قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَامَنَّا ۖ قُلْ لَّمْ تُوْمِنُوْا وَلٰكِن قَوْلُوْا اٰسَلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْاِيْمَنُ فِيْ قُلُوْبِكُمْ ۚ وَاِنْ تُطِيعُوْا اللَّهَ وَرَسُوْلَهٗ لَا يَلِتْكُمْ مِّنْ اَعْمَالِكُمْ شَيْئًا ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٤﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوْا وَجَهْدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الصّٰدِقُوْنَ ﴿١٥﴾ قُلْ اَتُعَلِّمُوْنَ اللّٰهَ بَدِيْنَكُمْ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٦﴾ يٰٓمُنُوْنَ عَلَيَّ اَنْ اَسْلَمُوْا ۚ قُلْ لَا تَمْنُوْا عَلٰٓى اِسْلَمِكُمْ ۚ بَلِ اللّٰهُ يَمْنُ عَلَيْكُمْ اَنْ هَدٰكُمْ لِلْاِيْمَنِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿١٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٨﴾

(۱) - در این آیات الله مسلمانان را از بعضی رذائل اخلاقی نهی فرموده، و در احادیث نبوی نیز بر همین مطلب تاکید شده است. رسول الله ﷺ فرموده است: «از گمان بد، اجتناب کنید، زیرا دروغ‌ترین سخن است، و دنبال عیوب مردم نباشید، و تجسس نکنید، قیمت کالا را بدون قصد خرید بالا نبرید، و به یکدیگر حسادت نوزید و با یکدیگر دشمنی و کینه توزی نکنید، و به یکدیگر پشت ننمایید، بندگان الله، برادران همدیگر باشید». (صحیح بخاری ۶۰۶۶) و در حدیث دیگر می‌فرماید: «سخن چین، وارد بهشت نمی‌شود». (صحیح بخاری ۶۰۵۶).

(۲) - رسول الله ﷺ می‌فرماید: «الله متعال به چهره‌های تان و اموال تان نگاه نمی‌کند، بلکه به دل‌های تان و کردار تان نگاه می‌کند». (صحیح مسلم ۱۹۸۷).

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از بسیاری از گمان (های بد) پرهیزید، بی شک بعضی از گمان (ها) گناه است، و (در امور دیگران) تجسس (و کنجکاوی) نکنید، و بعضی از شما بعضی دیگر را غیبت نکند، آیا کسی از شما دوست دارد که گوشت برادرش را در حالی که مرده است، بخورد؟! پس (البته) آن را

سورة ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ﴿١﴾ بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٢﴾ أِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ۖ ذَٰلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ ﴿٣﴾ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ ۖ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيفٌ ﴿٤﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِيجٍ ﴿٥﴾ أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ﴿٦﴾ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رِيسًا وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٧﴾ تَبَصَّرَةٌ وَذَكَرَىٰ لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ﴿٨﴾ وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبْرَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ ﴿٩﴾ وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ﴿١٠﴾ رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا ۚ كَذَٰلِكَ الْخُرُوجُ ﴿١١﴾ كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ ﴿١٢﴾ وَعَادُ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ﴿١٣﴾ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ ۚ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ حَقَّ وَعِيدٍ ﴿١٤﴾ أَفَعَيْنَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ ۚ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٥﴾

سورة ق

به نام الله بخشنده مهربان

ق، سوگند به قرآن مجید (که تو پیامبر الله ای). ﴿١﴾ بلکه آن‌ها تعجب کردند که هشدار دهنده‌ای از (میان) خودشان به سوی آنان آمده، پس کافران گفتند: «این چیزی عجیب است، ﴿٢﴾ آیا هنگامی که مریم و خاک شدیم، (دوباره برانگیخته خواهیم شد؟! این باز گشتی بعید است». ﴿٣﴾ به راستی ما می‌دانیم آنچه را زمین از آن‌ها می‌کاهد، و کتابی که همه چیز در آن نگهداری شده، نزد ماست. ﴿٤﴾ بلکه آن‌ها حق را هنگامی که به سراغشان آمد تکذیب کردند، پس آنان در کاری سرگردان (و پریشان) هستند. ﴿٥﴾ آیا آن‌ها به آسمان بالای سرشان نمی‌نگرند که چگونه آن را بنا کرده‌ایم و آراسته‌ایم، و هیچ شکافی در آن نیست؟! ﴿٦﴾ و زمین را گسترده‌ایم و در آن کوه‌های بلند (و استوار) افکندیم، و از هر نوع (گیاه) خوش منظر در آن رویاندیم. ﴿٧﴾ (تا همه این‌ها) بینش و پندی برای هر بنده توبه‌کاری باشد. ﴿٨﴾ و از آسمان آبی پر برکت نازل کردیم، پس با آن باغ‌ها و دانه (های) درو شدنی رویاندیم، ﴿٩﴾ و نخل‌های بلند (قامت) که خوشه‌های برهم چیده دارند. ﴿١٠﴾ (همه‌ی این‌ها) برای روزی بندگان (رویاندیم) و با آن (باران) سرزمین مرده را زنده کردیم، بر آمدن (از گور و زنده شدن نیز) چنین است. ﴿١١﴾ پیش از آن‌ها قوم نوح و اصحاب رس (= چاه، که در یمامه بودند). و (قوم) ثمود (پیامبران‌شان را) تکذیب کردند. ﴿١٢﴾ و (همچنین قوم) عاد و فرعون و قوم لوط. ﴿١٣﴾ و اصحاب «ایکه» (= قوم شعیب) و قوم «تبع» (حمیری‌ها، که در یمن بودند) هر یک (از آن‌ها) رسولان (الهی) را تکذیب کردند، پس وعده عذاب (و بیم) من (بر آن‌ها) تحقق یافت. ﴿١٤﴾ آیا ما از آفرینش نخستین عاجز ماندیم؟! (خیر) بلکه آن‌ها (با این همه دلایل) از آفرینش جدید در تردید (و شک) اند. ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ^ط وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ^ط مَا كُنْتُمْ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ^ج ذَلِكُمْ يَوْمُ الْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾ لَقَدْ كُنْتُمْ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَى عَتِيدٍ ﴿٢٣﴾ أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٢٤﴾ مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُرِيبٍ ﴿٢٥﴾ الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾ * قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطَّغَيْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٢٧﴾ تَخْتَصِمُوا لَدَى^ط وَقَدْ قَدَّمْتُمُ^ط إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ﴿٢٨﴾ مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَى^ط وَمَا أَنَا بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتَ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ﴿٣٠﴾ وَأَزْلَفَتْ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٣١﴾ هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ﴿٣٢﴾ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنََ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ﴿٣٣﴾ ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٣٤﴾ هُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٥﴾

به راستی ما انسان را آفریده ایم و چیزی را که نفسش به او وسوسه می کند می دانیم، و ما از (شاه) رگ گردن به او نزدیک تریم. ﴿۱۶﴾ هنگامی که دو (فرشته) فراگیرنده بر جانب راست و چپ نشسته اند، (و اعمالش را) فرا می گیرند. ﴿۱۷﴾ هیچ سخنی را بر زبان نمی آورد، مگر اینکه نزدش مراقبی حاضر (و آماده نوشتن) است. ﴿۱۸﴾ و سكرات (و سختی) مرگ به راستی فرا رسید، (و به او گفته می شود: ای انسان)، این همان چیزی است که تو از آن می گریختی. ﴿۱۹﴾ و در «صور» دمیده

شود، آن روز، (روز تحقق) وعده (عذاب) است. ﴿۲۰﴾ و هر کسی (به عرصه محشر) می آید در حالی که همراه او سوق دهنده و گواهی است. ﴿۲۱﴾ (به او گفته می شود:) به راستی تو از این (صحنه) غافل بودی، پس ما پرده را از (چشم) تو برداشتیم، لذا امروز چشمانت تیز بین است. ﴿۲۲﴾ و (فرشته) همنشین او می گوید: «این (اعمال اوست) آنچه که نزد من آماده (و حاضر) است». ﴿۲۳﴾ (الله به فرشتگان مراقب فرمان می دهد) «هر نا سپاس سرکشی را در جهنم افکنید. ﴿۲۴﴾ (همان) باز دارنده خیر، تجاوز گر شکاک را. ﴿۲۵﴾ (همان) کسی که با الله معبود دیگری قرار داده است، پس او را در عذاب سخت یفکنید». ﴿۲۶﴾ همنشین او (از شیاطین) گوید: «پروردگارا! (من) او را به طغیان (و گمراهی) و ادا نکردم، لیکن (او خود) در گمراهی دور و درازی بود». ﴿۲۷﴾ (الله) می فرماید: «نزد من (مجادله و) مخاصمه نکنید، و مسلماً من (بیش از این) برای شما هشدار فرستاده بودم. ﴿۲۸﴾ (آن) سخن نزد من تغییر داده نمی شود، و من هرگز به بندگان ستم نخواهم کرد». ﴿۲۹﴾ (و به یاد آور) روزی که به جهنم می گوئیم: «آیا پر شده ای؟!» و (او) می گوید: «آیا هیچ افزون بر این (هم) هست؟!». ﴿۳۰﴾ (در آن روز) بهشت را برای پرهیزگاران نزدیک آورده شود (تا آن ها از آن دور نباشند). ﴿۳۱﴾ (به آن ها گفته می شود:) این چیزی است که به شما وعده داده می شد، برای هر رجوع کننده (به سوی الله و) نگهدارنده (پیمان و احکام الهی) است. ﴿۳۲﴾ کسی که در نهان از (الله) رحمان بترسد، و با قلبی توبه کار (در محضر او) آمده باشد. ﴿۳۳﴾ (به آن ها گفته می شود:) «به سلامت وارد آن (بهشت) شوید، (که) این روز جاودانگی است». ﴿۳۴﴾ هر چه بخواهند در آنجا برای آن هاست، و در نزد ما افزون (بر این) است. ﴿۳۵﴾

(۱) - رسول الله ﷺ می فرماید: «دوزخیان در آتش دوزخ انداخته می شوند، و دوزخ همواره می گوید: آیا افزون بر این هم هست؟ تا اینکه الله متعال قدش را در آن می گذارد، آنگاه دوزخ می گوید: بس است، بس است». (صحیح بخاری ۴۸۴۸ و صحیح مسلم ۲۸۴۸)

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِن مَّحِيسٍ ﴿١﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِّمَن كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ ﴿٣﴾ فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٤﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَرَ السُّجُودِ ﴿٥﴾ وَأَسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادُ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٦﴾ يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ﴿٧﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَشْقَقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٩﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرَ بِالْقُرْآنِ مَن يَخَافُ وَعِيدَ ﴿١٠﴾

و چه بسیار امت‌هایی را که پیش از آن‌ها هلاک کردیم، که آن‌ها از این‌ها قوی‌تر بودند، پس در شهرها (سیر و) جستجو کردند، آیا هیچ راه فراری وجود دارد؟! ﴿۳۶﴾ بی‌گمان در این (سخن) برای صاحب دلان یا آنان که با حضور (خاطر) گوش فرا دهند، پندی است. ﴿۳۷﴾ و به راستی ما آسمان‌ها و زمین و آنچه در میان آن دوست در شش روز آفریدیم، و هیچ (گونه) خستگی (و رنجی) به ما نرسید. ﴿۳۸﴾ پس بر آنچه آن‌ها می‌گویند شکیا باش، و پیش از طلوع خورشید و پیش از غروب (آن) به ستایش پروردگارت تسبیح گوی ^(۱). ﴿۳۹﴾ و (نیز) پاره‌ای از شب و بعد از سجده‌ها او را تسبیح گوی. ﴿۴۰﴾ و (ای پیامبر) گوش فرا ده، روزی که منادی از مکانی نزدیک ندا می‌دهد. ﴿۴۱﴾ روزی که همگان صیحه (= بانگ سهمناک رستاخیز) را بحق می‌شنوند، آن روز خروج (از گورها) است. ﴿۴۲﴾ همانا ماییم که زنده می‌کنیم و می‌میرانیم، و بازگشت (همگان) به سوی ماست. ﴿۴۳﴾ روزی که زمین از (روی) آن‌ها شکافته شود، (و آن‌ها) شتابان (از گورها بیرون آیند)، این گردآوری برای ما آسان است. ﴿۴۴﴾ ما به آنچه (مشرکان) می‌گویند داناتریم، و تو (ای پیامبر) بر آن‌ها زورگو نیستی (که آن‌ها را به ایمان آوردن اجبار کنی) پس کسی را که از عذاب (و هشدار) من می‌ترسد، به (وسیله) قرآن پند (و اندرز) بده. ﴿۴۵﴾

سوره ذاریات

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به بادهای که (خاک را) می‌پراکند، ﴿۱﴾ و سوگند به ابرهای که بار سنگینی (از باران را) با خود حمل می‌کنند. ﴿۲﴾ و سوگند به کشتی‌هایی که به آسانی (بر روی دریاها) در حرکتند. ﴿۳﴾ و سوگند به فرشتگانی که کارها را تقسیم می‌کنند. ﴿۴﴾ بی‌گمان آنچه به شما وعده داده شد قطعاً راست است. ﴿۵﴾ و یقیناً (روز) جزا (ی اعمال) واقع شدنی است. ﴿۶﴾

(۱) - جریر بن عبد الله بجلي می‌گوید: ما شی در خدمت رسول الله ﷺ حاضر بودیم، پس ایشان به سوی ماه، نگاه کردند و فرمودند: «شما پروردگارتان را خواهید دید، همانگونه که این ماه را می‌بینید، و در این مورد هیچ مشکل و مزاحمتی وجود نخواهد داشت، پس بکشید که نماز پیش از طلوع، آفتاب (صبح) و نماز قبل از غروب (عصر) را اداء نمایید، و حتماً چنین کنید (و کارهای دنیا شمارا از آن مشغول نسازد)» آنگاه این آیه ﴿وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا﴾ را تلاوت فرمود. (مسند احمد ۴/۳۶۵ و صحیح بخاری ۵۵۴ و صحیح مسلم ۴۳۹)

سورة الذاریات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالذَّارِيَّتِ ذَرَوَا ﴿١﴾ فَالْحَمِلَتِ وَقْرًا ﴿٢﴾ فَالْجَرِيَّتِ يُسْرًا ﴿٣﴾ فَالْمَقْسَمَتِ أَمْرًا ﴿٤﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾ وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾

قسم به آسمان که دارای راه‌ها (و ستارگان زیباست). ﴿۷﴾ بی گمان شما (کفار) در گفتار مختلف و گوناگون هستید. ﴿۸﴾ کسی که (در علم الهی از خیر و نیکی) دور نگه داشته شده است از (ایمان آوردن به) آن (=قرآن) دور نگه داشته می‌شود. ﴿۹﴾ مرگ (و لعنت) بر دروغگویان. ﴿۱۰﴾ کسانی که آنان در غفلت (و جهل) فرو رفته‌اند. ﴿۱۱﴾ پیوسته می‌پرسند: «روز جزا کی خواهد بود؟». ﴿۱۲﴾ (همان) روزی که آن‌ها بر آتش عذاب می‌شوند. ﴿۱۳﴾ (و به آن‌ها گفته می‌شود): «عذاب خود را بچشید، این همان چیزی است که برای آن شتاب داشتید». ﴿۱۴﴾ (در روز قیامت) مسلماً پرهیزگاران در باغ‌ها و چشمه سارها (ی بهشت) هستند. ﴿۱۵﴾ آنچه پروردگارشان به آن‌ها عطا فرموده، دریافت کرده‌اند، بی گمان آن‌ها پیش از این (در دنیا) نیکوکار بودند. ﴿۱۶﴾ آن‌ها بخش اندکی از شب را می‌خوابیدند (و به نماز و نیایش مشغول بودند). ﴿۱۷﴾ و در سحر گاهان آمرزش طلب می‌کردند. ﴿۱۸﴾ و در اموال‌شان برای سائل و (تنگدست) محروم (بهره و) حقی بود. ﴿۱۹﴾ و در زمین (عبرت و) نشانه‌های برای اهل یقین است. ﴿۲۰﴾ و (نیز) در وجود خودتان، آیا نمی‌بینید؟ ﴿۲۱﴾ و رزق (و روزی) شما، و آنچه به شما وعده داده می‌شود در آسمان است. ﴿۲۲﴾ پس سوگند به پروردگار آسمان و زمین که آن (وعده‌ها) حق است، همان گونه که شما (با یکدیگر) سخن می‌گویید. ﴿۲۳﴾ (ای پیامبر) آیا خبر مهمانان گرامی ابراهیم به تو رسیده است؟! ﴿۲۴﴾ آنگاه که بر او وارد شدند و گفتند: «سلام» (ابراهیم در جواب) گفت: «سلام» (و با خود گفت): گروهی ناشناس هستید. ﴿۲۵﴾ پس پنهانی به سوی همسرش رفت و گوساله (بریان شده) فربه‌ی (برای آن‌ها) آورد. ﴿۲۶﴾ سپس آن را به آنان نزدیک کرد، و گفت: «آیا نمی‌خورید؟». ﴿۲۷﴾ پس (چون دید دست به سوی غذا دراز نمی‌کنند) از آن‌ها احساس ترس (و وحشت) کرد، (آن‌ها) گفتند: «نترس (ما فرستادگان پروردگار تو ایم)» و او را به (تولد) پسری دانا بشارت دادند. ﴿۲۸﴾ آنگاه همسرش (ساره) فریاد زنان پیش آمد و به صورت خود زد و گفت: «(من) پیر زنی نازا هستم (چگونه فرزند می‌زایم؟!)(۱)». ﴿۲۹﴾ (فرشتگان) گفتند: «پروردگار تو این چنین فرموده است، و بی گمان او حکیم داناست». ﴿۳۰﴾

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ﴿۷﴾ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿۸﴾ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أَفَكَ ﴿۹﴾ قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ ﴿۱۰﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي عَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿۱۱﴾ يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ﴿۱۲﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿۱۳﴾ ذُوقُوا فَتَنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿۱۴﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿۱۵﴾ ءَاخِذِينَ مَا ءَاتَاهُمْ رَبُّهُمْ ؕ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿۱۶﴾ كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿۱۷﴾ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿۱۸﴾ وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿۱۹﴾ وَفِي الْأَرْضِ ءَايَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ﴿۲۰﴾ وَفِي أَنْفُسِكُمْ ؕ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿۲۱﴾ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿۲۲﴾ فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ ﴿۲۳﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثٌ ضَلَفَ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ ﴿۲۴﴾ إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا ؕ قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ﴿۲۵﴾ فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿۲۶﴾ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿۲۷﴾ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ؕ قَالُوا لَا تَخَفْ ؕ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿۲۸﴾ فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿۲۹﴾ قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿۳۰﴾

(۱) - آن زمان حضرت ساره عليها السلام ۹۹ ساله بود . (تفسیر قرطبی ۴۷/۱۷).

﴿۳۵﴾ و جز یک بودند (پیش از نزول عذاب) بیرون آوردیم. ﴿۳۶﴾ و در آن خانه از مسلمانان در آن (شهرها) نیافتیم. ﴿۳۷﴾ و (نیز) در درناک می ترسند بر جای گذاشتیم^(۳). ﴿۳۸﴾ و (نیز) در (داستان) موسی (نشانه و عبرتی است) هنگامی که او را با دلیلی آشکار به سوی فرعون فرستادیم، ﴿۳۹﴾ پس (فرعون) با قدرت (و لشکر) خویش روی گرداند، و گفت: «این مرد جادوگر یا دیوانه است». ﴿۴۰﴾ آنگاه او و لشکریانش را گرفتیم و آنان را به دریا افکندیم در حالی که او سزاوار سرزنش بود. ﴿۴۱﴾ و (نیز) در (داستان قوم) عاد (نشانه است) هنگامی که تندبادی بی خیر و برکت بر آنان فرستادیم. ﴿۴۲﴾ (تندبادی) که بر هیچ چیز نمی گذشت مگر اینکه آن را مانند استخوان پوسیده می گرداند. ﴿۴۳﴾ و (همچنین) در (داستان قوم) ثمود (نشانه است) هنگامی که به آن ها گفته شد: «مدتی کوتاه (از زندگی) بهره مند شوید (که تنها سه روز فرصت دارید)». ﴿۴۴﴾ آنگاه آن ها از فرمان پروردگارشان سر پیچی کردند، پس صاعقه آن ها را در بر گرفت در حالی که آنان (به عقوبت خود) نگاه می کردند. ﴿۴۵﴾ (چنان بر زمین افتادند) که توان بر خاستن نداشتند، و نتوانستند (برای خود) انتقام بگیرند. ﴿۴۶﴾ و قوم نوح را پیش از این (هلاک نمودیم)، زیرا آن ها قومی بدکار (و فاسق) بودند. ﴿۴۷﴾ و (ما) آسمان را با قوت (و قدرت عظیم) بنا کردیم و بی گمان (بر وسعت پهناوری آن) تواناییم. ﴿۴۸﴾ و زمین را گسترده پس چه نیک گسترانده ای هستیم، ﴿۴۹﴾ و از هر چیز جفت آفریدیم، شاید شما پند گیرید. ﴿۵۰﴾ (ای پیامبر! بگو: «پس به سوی الله بگریزید، بی گمان من از جانب او برای شما هشدار دهنده ای آشکار هستم. ﴿۵۱﴾ و معبود دیگری با الله قرار ندهید، به راستی من از جانب او برای شما هشدار دهنده ای آشکار هستم.» ﴿۵۲﴾

(ابراهیم) گفت: «پس ای فرستادگان (الله) کار و مأموریت شما چیست؟!». ﴿۳۱﴾ (فرشتگان) گفتند: «بی گمان ما بسوی قومی مجرم (و گناهکار)^(۱) فرستاده شده ایم، ﴿۳۲﴾ تا سنگ های از گل بر (سر) آن ها فرود آوریم. ﴿۳۳﴾ (سنگ هایی) که نزد پروردگارت برای اسراف کاران نشان گذاری شده است^(۲). ﴿۳۴﴾ پس کسانی از مؤمنان را که در آن (شهرهای قوم لوط)

(۱) - در میان قوم لوط گناهیانی از قبیل شرک، لواط، و فساد در زمین و .. و جود داشت.

(۲) - در حدیث صحیح آمده است که از رسول الله ﷺ سوال شد: آیا در حالی که افراد صالح میان ما باشند ما هلاک می شویم؟ فرمودند: «آری، هرگاه (ناپاکان و) پلیدی بسیار گردد».

(۳) - این نشانه ها تاکنون باقی است، این آبادی ها در (ساحل) جنوبی دریای اردن (بحر المیت) قرار داشت و این تنها دریای است که هیچ نوع موجودات زنده در آن زندگی نمی کند.

كَذَلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مُجْنُونٌ ﴿١﴾ أَتَوَاصَوْا بِهِ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٢﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ﴿٣﴾ وَذَكَرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤﴾ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا ﴿٦﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٧﴾ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٨﴾ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٩﴾

همچنین بر پیشینیان آن‌ها هیچ پیامبری نیامد، مگر اینکه گفتند: «(او) جادوگر یا دیوانه است». ﴿۵۲﴾ آیا آن‌ها یکدیگر را به آن سفارش کرده بودند؟ بلکه آن‌ها مردمی طغیان‌گر هستند. ﴿۵۳﴾ پس (ای پیامبر) از آن‌ها روی بگردان، که هرگز تو سزاوار ملامت نیستی. ﴿۵۴﴾ و (بی‌وسه) پند (و تذکر) بده، زیرا که بی‌گمان (پند و) تذکر مؤمنان را سود می‌بخشد. ﴿۵۵﴾ و من جن و انس را نیافریده‌ام مگر برای اینکه مرا عبادت کنند، ﴿۵۶﴾ هرگز از آن‌ها روزی نمی‌خواهم، و نمی‌خواهم که مرا طعام دهند. ﴿۵۷﴾ بی‌گمان الله است که روزی دهنده است، (و او) قدرتمند استوار است. ﴿۵۸﴾ پس بی‌شک برای کسانی که ستم کردند بهره‌ای (از عذاب) است همانند بهره‌ی یاران‌شان (از ستمگران پیشین)، پس نباید شتاب بکنند! ﴿۵۹﴾ پس وای بر کسانی که کافر شدند، از روزشان (= روز قیامت) که وعده داده می‌شوند! ﴿۶۰﴾

سورة الطور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالطُّورِ ﴿١﴾ وَكَتَبَ مَسْطُورٍ ﴿٢﴾ فِي رَقٍ مَّنْشُورٍ ﴿٣﴾ وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ﴿٤﴾ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ﴿٥﴾ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ﴿٩﴾ وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾ فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ دَعَاً ﴿١٣﴾ هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾

سورة طور

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به (کوه) طور^(۱)، ﴿۱﴾ و (سوگند) به کتاب نوشته شده، ﴿۲﴾ در صحیفه‌ای گشوده. ﴿۳﴾ و (سوگند) به «بیت المعمور»^(۲). ﴿۴﴾ و به سقف برافراشته شده، ﴿۵﴾ و دریای مملو. ﴿۶﴾ بی‌گمان عذاب پروردگارت واقع شدنی است. ﴿۷﴾ آن را هیچ دفع‌کننده‌ای نیست. ﴿۸﴾ روزی که آسمان بشدت بلرزد، (و به حرکت درآید). ﴿۹﴾ و کوه‌ها (از جا کنده) به تندی روان گردد. ﴿۱۰﴾ پس در آن روز (قیامت) وای بر تکذیب‌کنندگان. ﴿۱۱﴾ کسانی که در سخنان (و کارهای) باطل به بازی مشغولند. ﴿۱۲﴾ روزی که آن‌ها را به زور به سوی آتش (جهنم) می‌رانند. ﴿۱۳﴾ (خازنان جهنم به آن‌ها می‌گویند: «این (همان) آتشی است که شما آن را تکذیب می‌کردید. ﴿۱۴﴾»

(۱) - در سرزمین شام است، جای که الله با حضرت موسی عليه السلام سخن گفت.

(۲) - «بیت المعمور»: خانه‌ای بموازات خانه کعبه در آسمان هفتم قرار دارد که روزانه هفتاد هزار فرشته برای عبادت وارد آن می‌شوند، پس هرگاه یکبار وارد شدند دوباره باز نگرند.

أَفَسِحْرُ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٥﴾ أَصَلَوْهَا فَاصْبِرُوا
 أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُحْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾
 إِنَّ الْأُمْتَقِينَ فِي جَنَّتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٧﴾ فَنَكِهِنَّ بِمَا آتَيْنَهُمْ رَبُّنَّ
 وَوَقْنَهُمْ رَبُّنَّمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ كُلُّوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا
 كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ مُتَكِبِينَ عَلَى سُرُرٍ مَصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ
 بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا
 بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا
 كَسَبَ رَهِينٌ ﴿٢١﴾ وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِفِكَهَةٍ وَلَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ
 ﴿٢٢﴾ يَنْتَزِعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْتِيهِمْ ﴿٢٣﴾ *
 وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ هُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ ﴿٢٤﴾ وَأَقْبَلَ
 بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٥﴾ قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي
 أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ﴿٢٦﴾ فَمَنْ أَلَّهَ عَلَيْنَا وَوَقَّعْنَا عَذَابَ
 السُّمُومِ ﴿٢٧﴾ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ
 الرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا
 مَجْنُونٍ ﴿٢٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ الْمَنُونِ ﴿٣٠﴾
 قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُرْتَبِصِينَ ﴿٣١﴾

آیا این (آتش و عذاب) جادو است یا شما نمی بینید؟ ﴿۱۵﴾
 به آن در آید (و بسوزید) پس صبر کنید یا صبر نکنید، برای
 شما یکسان است، تنها (به کیفر) آنچه انجام می دادید جزا
 داده می شوید! ﴿۱۶﴾ بی گمان پرهیزگاران در باغها (ی
 بهشت) و نعمت ها (ی فراوان) هستند. ﴿۱۷﴾ و از آنچه
 پروردگارشان به آن ها داده مسرورند، و پروردگارشان
 آن ها را از عذاب جهنم محفوظ داشته است. ﴿۱۸﴾ (به

آن ها گفته می شود:) «بخورید و بیاشامید، گوارای تان باد،
 به (خاطر) آنچه که (در دنیا) انجام می دادید». ﴿۱۹﴾ (در
 حالی که آن ها) بر تخت هایی که کنارهم نهاده شده تکیه
 می زنند، و حوریان گشاده چشم (بهشتی) را به همسری آن ها
 در می آوریم. ﴿۲۰﴾ و کسانی که ایمان آوردند و
 فرزندان شان (نیز) در ایمان از آنان پیروی کردند،
 فرزندان شان را (در بهشت) به آن ها ملحق می کنیم، و از عمل
 آن ها چیزی نمی کاهیم، و هر کس در گرو دستاورد (و
 اعمال) خویش است. ﴿۲۱﴾ و پیوسته از هر میوه و گوشتی
 که بخواهند در اختیارشان می گذاریم. ﴿۲۲﴾ در آنجا از
 یکدیگر جام (شراب طهور) می گیرند که نه بیهوده گویی در
 آن است و نه گناهی، ﴿۲۳﴾ و همواره پسرانی همچون
 مرواید درون صدف برای (خدمت) آنان بر گردشان
 می چرخند. ﴿۲۴﴾ و (بهشتیان) رو به یکدیگر می کنند و از
 (حال گذشته) یکدیگر سؤال می نمایند. ﴿۲۵﴾
 می گویند: «ما پیش از این در میان خانواده خود (از عذاب
 الهی) ترسان بودیم. ﴿۲۶﴾ پس الله بر ما منت نهاد و ما را از
 عذاب گرم و کشنده (جهنم) حفظ کرد. ﴿۲۷﴾ همانا ما
 پیش از این او را می خواندیم، بی گمان او
 نیکو کار مهربان است. ﴿۲۸﴾ پس (ای پیامبر) پند (و
 تذکر) ده، که تو به فضل و نعمت پروردگارت کاهن و
 دیوانه نیستی. ﴿۲۹﴾ آیا می گویند: «او شاعری است که
 درباره ی او منتظر حوادث روزگاریم، (و مرگش را انتظار
 می کشیم)». ﴿۳۰﴾ بگو: «انتظار بکشید، که من (نیز) با شما از
 انتظار کشندگانم». ﴿۳۱﴾

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَمُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٣٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾ فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٣٤﴾ أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ الْخَلْقُونَ ﴿٣٥﴾ أَمْ عَنْدهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصِيطِرُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ هُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمْعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٣٧﴾ أَمْ لَهُ الْآبَنَاتُ وَلَكُمُ الْآبَنُونَ ﴿٣٨﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٣٩﴾ أَمْ عَنْدهُمْ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٠﴾ أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿٤١﴾ أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ ﴿٤٣﴾ فَذَرَهُمْ حَتَّى يَلْتَقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿٤٤﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ وَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٧﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَرَ النُّجُومِ ﴿٤٨﴾

آیا عقل‌هایشان آن‌ها را به این (خیالات باطل) دستور می‌دهد، یا آن‌ها گروهی طغیان‌گرند؟! ﴿۳۲﴾ آیا می‌گویند: «(محمد) آن (= قرآن) را بافته (و به الله نسبت داده) است؟» (خیر، چنین نیست) بلکه ایمان نمی‌آورند. ﴿۳۳﴾ پس اگر راست گویند باید سخنی مانند آن بیاورند. ﴿۳۴﴾ آیا آن‌ها از هیچ (و بدون آفریننده)، آفریده شده‌اند، یا خود خالق (خویش) اند. ﴿۳۵﴾ آیا آن‌ها آسمان‌ها و

زمین را آفریده‌اند؟! (خیر) بلکه آن‌ها یقین نمی‌کنند. ﴿۳۶﴾ آیا خزائن پروردگارت نزد آن‌هاست؟! یا آن‌ها (بر همه چیز) تسلط دارند؟! ﴿۳۷﴾ آیا نردبانی دارند (که از آن به آسمان‌ها بالا می‌روند و) از آن (اسرار وحی را) می‌شنوند؟ پس باید شنونده‌شان (بر این ادعا) دلیل روشنی بیاورد. ﴿۳۸﴾ آیا برای او (= الله) دختران است و برای شما پسران؟! ﴿۳۹﴾ (ای پیامبر) آیا از آن‌ها پاداشی درخواست می‌کنی، که (آن‌ها از ادای آن در رنجند و) برایشان (گران و) سنگین است؟! ﴿۴۰﴾ آیا (اسرار) غیب نزد آن‌هاست، پس آنان (از آن) می‌نویسند؟! ﴿۴۱﴾ آیا نیرنگ (و نقشه‌پلیدی برای تو) می‌خواهند (بکشند)؟! پس کسانی که کافر شدند خودشان گرفتار نیرنگ اند. ﴿۴۲﴾ آیا آن‌ها معبودی غیر الله دارند؟! پاک و منزّه است الله، از آنچه شریک او قرار می‌دهند. ﴿۴۳﴾ و اگر (مشرکان) پاره‌ای از آسمان (برای عذاب‌شان) افتاده ببینند، می‌گویند: «(این) ابری متراکم است». ﴿۴۴﴾ پس (ای پیامبر) آن‌ها را وا گذار، تا آن روزشان (= روز قیامت) را که در آن بی‌هوش می‌شوند ملاقات کنند! ﴿۴۵﴾ روزی که نیرنگ (و حيله) شان سودی به حال‌شان ندارد، و نه آن‌ها یاری می‌شوند. ﴿۴۶﴾ و بی‌گمان برای کسانی که ستم کردند، عذابی غیر از آن (نیز در همین دنیا) است، ولی بیشترشان نمی‌دانند. ﴿۴۷﴾ (ای پیامبر) برای حکم پروردگارت شکیا باش، زیرا تو زیر نظر (و در حفاظت) ما هستی، و هنگامی که بر می‌خیزی به ستایش پروردگارت تسبیح گوی. ﴿۴۸﴾ و (همچنین) بخشی از شب او را تسبیح گوی و (نیز) هنگام ناپدید شدن ستارگان. ﴿۴۹﴾

سورة النجم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يَنْطَلِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٣﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴿٤﴾ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ﴿٥﴾ ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ﴿٦﴾ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ﴿٧﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ﴿٨﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ﴿٩﴾ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ﴿١٠﴾ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ﴿١١﴾ أَفَتُمَرُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ﴿١٣﴾ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ﴿١٤﴾ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ ﴿١٥﴾ إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ﴿١٦﴾ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ ءَايَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ ﴿١٨﴾ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّتَّ وَالْعُزَّىٰ ﴿١٩﴾ وَمَثْوَةَ الثَّالِثَةِ الْأُخْرَىٰ ﴿٢٠﴾ أَلَكُمُ الذَّكْرُ وَلَهُ الْأُنْثَىٰ ﴿٢١﴾ تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَىٰ ﴿٢٢﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمِيَتْهُمَا أُتُمٌ ﴿٢٣﴾ وَإِنَّا وَكَّرْنَا أَنزِلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ ﴿٢٤﴾ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ هُدًى ﴿٢٥﴾ أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَمْنَىٰ ﴿٢٦﴾ فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٧﴾ وَكَرَّمْنَا فِي السَّمَاءِ لَا تَفْنَىٰ شَفَعَهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ ﴿٢٨﴾

سورة نجم

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به ستاره چون فرود افتد، ﴿۱﴾ (که) بار شما (= محمد ﷺ) گمراه نشده و راه را گم نکرده است، ﴿۲﴾ و از روی هوای نفس سخن نمی گوید. ﴿۳﴾ این نیست جز آنچه به او وحی می شود (و بجز وحی چیزی نمی گوید) ^(۱). ﴿۴﴾ (فرشته) بس نیرومند (= جبرئیل) او را تعلیم داده است، ﴿۵﴾

(۱) - این آیه دلالت دارد بر اینکه «سنت» نیز وحی می باشد، بنابراین آنچه پیامبر ﷺ از قرآن و سنت بیان می فرماید وحی الهی است. عبد الله بن عمرو بن العاص رضی الله عنه می گوید: من آنچه از زبان مبارک پیامبر ﷺ می شنیدم می نوشتم، برخی از قریش مرا از این کار باز داشتند و گفتند: پیامبر ﷺ بشر هستند، در حال خشم و خشمندی سخن می گوید، آنگاه من ماجرا را برای رسول الله ﷺ بیان کردم، پیامبر ﷺ فرمود: «بنویس قسم به ذاتی که جانم در

(همان فرشته) نیرومندی که آنگاه راست و درست (به شکل حقیقی فرا رویش) ایستاد. ﴿۶﴾ در حالی که او در افق اعلی (آسمان) بود. ﴿۷﴾ سپس (جبرئیل) نزدیک شد، آنگاه فرو آمد (و نزدیک تر شد). ﴿۸﴾ پس (فاصله او با پیامبر) به قدر دو کمان یا کمتر بود. ﴿۹﴾ آنگاه (الله) آنچه را باید وحی می کرد، به بنده اش وحی نمود. ﴿۱۰﴾ قلب (پیامبر) آنچه را دید، دروغ نگفت. ﴿۱۱﴾ آیا با او در باره آنچه می بیند مجادله می کنید؟! ﴿۱۲﴾ و به راستی بار دیگر (نیز) اورا دید ^(۲). ﴿۱۳﴾ نزد «سدره المنتهی» ^(۳). ﴿۱۴﴾ که «جنة المأوى» نزد آن (درخت) است. ﴿۱۵﴾ چون (درخت) سدره را چیزی (= نوری) پوشاند. ﴿۱۶﴾ چشم (پیامبر) خطا نکرد و (از حد) در نگذشت. ﴿۱۷﴾ به راستی (او) پاره از نشانه های بزرگ پروردگارش را دید ^(۴). ﴿۱۸﴾ آیا «لات» و «عزی» را دیده اید؟! ﴿۱۹﴾ و «منات» (بت) سومی بی ارزش را؟. ﴿۲۰﴾ آیا شما را پسر باشد و او را دختر؟ ﴿۲۱﴾ در این صورت، این تقسیمی غیر عادلانه است. ﴿۲۲﴾ این ها چیزی جز نام هایی نیست که شما و پدران تان بر آنها گذاشته اید و الله دلیلی بر (صدق مدعی شما) نازل نکرده است. آن ها جز از گمان (های بد و بی اساس) و هوای نفس پیروی نمی کنند، در حالی که هدایت از (سوی) پروردگارشان برای آنها آمده است. ﴿۲۳﴾ آیا انسان هر چه آرزو کند برایش میسر است؟! ﴿۲۴﴾ پس آخرت و دنیا از آن الله است. ﴿۲۵﴾ و چه بسیار فرشتگانی که در آسمان ها هستند که شفاعت آنها هیچ سودی نمی بخشد، مگر پس از آنکه الله برای هر کس که بخواهد اجازه دهد و راضی باشد. ﴿۲۶﴾

دست اوست، چیزی جز حق از زبان من خارج نمی شود» (سنن ابو داود ۳۶۴۶).

(۲) - جبرئیل علیه السلام را در صورت حقیقی، در حالی که ششصد بال داشت دیدند. (صحیح بخاری ۳۲۳۲ و تفسیر ابن کثیر)

(۳) - درخت سدر عظیمی که در آسمان هفتم است و علم هیچ کس از آن فراتر نرود. (تفسیر طبری)

(۴) - این آیه درباره معراج پیامبر ﷺ می باشد که رسول الله ﷺ با روح و جسد به آسمان ها رفتند. پیامبر ﷺ می فرماید: «من کنار خانه کعبه بحالت خواب و بیدار در میان دو نفر بودم، (که) فرشتگان نزد من آمدند و مرا شناختند آنگاه نشی طلانی سرشار از حکمت و ایمان نزد من آوردند، سپس سینه مرا شکافتند و با آب زمزم شستشو دادند، و آن را از حکمت و ایمان مملو نمودند، و بعد مرکبی سفید بنام براق، که کوچک تر از قاطر و بزرگ تر از الاغ بود برایم آوردند، آنگاه به همراه جبرئیل به آسمان ها رفتم، ... در آسمان اول حضرت آدم علیه السلام را ملاقات کردم، و در آسمان دوم حضرت عیسی و یحیی علیهما السلام را ملاقات کردم، و در آسمان سوم یوسف علیه السلام را، و در آسمان چهارم با ادریس ملاقات کردم، و در آسمان پنجم با هارون علیه السلام و در ششم با موسی علیه السلام ملاقات نمودم، و در آسمان هفتم با حضرت ابراهیم علیه السلام ملاقات کردم، و در آنجا بیت المعمور بمن نشان داده شد، و پنجاه نماز فرض گردید که بعد به پنج نماز در اداء و پنجاه نماز در صواب مقرر شد.» (اختصار از صحیح بخاری شماره ۳۲۰۷).

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيَسْمُومُونَ أَلْسِنَتَهُمُ اللَّعْنَةَ تَسْمِيَةً ۖ أَلَا تَأْنِي
 ﴿٢٥﴾ وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ ۖ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا
 يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا ﴿٢٦﴾ فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ
 يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٢٧﴾ ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ ۚ إِنَّ رَبَّكَ
 هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَى ﴿٢٨﴾
 وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسْتَوُوا بِمَا
 عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى ﴿٢٩﴾ الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ
 كَبِيرَ الْأَثَمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّعَمَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ۚ هُوَ
 أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجْنَةٌ فِي بُطُونِ
 أُمَهْنِكُمْ ۖ فَلَا تُرْكُوا أَنْفُسَكُمْ ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى ﴿٣٠﴾
 أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى ﴿٣١﴾ وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْدَى ﴿٣٢﴾ أَعِنْدَهُ
 عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَى ﴿٣٣﴾ أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى
 ﴿٣٤﴾ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى ﴿٣٥﴾ أَلَا تَرَى وَازِرَةً وَرَزْأُ حَرَى ﴿٣٦﴾
 وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ﴿٣٧﴾ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى ﴿٣٨﴾
 ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى ﴿٣٩﴾ وَأَنَّ إِلَى رَبِّكَ الْمُنْتَبَى ﴿٤٠﴾
 وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى ﴿٤١﴾ وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ﴿٤٢﴾

بی گمان کسانی که به آخرت ایمان ندارند، فرشتگان را به نام دختران نام گذاری می کنند. ﴿۲۷﴾ و آن ها به آن هیچ دانشی ندارند، جز از گمان (بی اساس) پیروی نمی کنند، و یقیناً گمان (انسان را) از (شناخت) حق بی نیاز نمی کند. ﴿۲۸﴾ پس (ای پیامبر) از کسی که از ذکر ما روی می گرداند، و جز زندگی (مادی) دنیا را نخواهد، اعراض کن. ﴿۲۹﴾ این آخرین حد دانش آن ها است، بی گمان پروردگار تو به کسانی که از راه او گمراه شده اند داناتر است، و او (نیز) به کسانی که هدایت یافتند داناتر است. ﴿۳۰﴾ و آنچه در

آسمان ها و آنچه در زمین است از آن الله است تا کسانی را که (کار) بد کردند به (سبب) آنچه کرده اند کیفر دهد، و کسانی را که نیکو کاری کردند با (بهشت) نیکو پاداش دهد. ﴿۳۱﴾ (همان) کسانی که از گناهان کبیره ^(۱) و اعمال زشت - جز گناهان صغیره - دوری می کنند بی گمان پروردگار تو گسترده آمرزش است، و او نسبت به شما داناتر است، هنگامی که شما را از زمین پدید آورد، و هنگامی که شما در شکم مادران تان بصورت جنین هایی بودید، پس خودتان را نستانید (و پاک نشمارید) او به کسانی که پرهیزکاری نمودند داناتر است. ﴿۳۲﴾ آیا دیده ای کسی را که (از حق) روی گرداند؟! ﴿۳۳﴾ و اندکی (مال) بخشید و (سپس) سنگدل شد (و) خود داری کرد. ﴿۳۴﴾ آیا نزد او علم غیب است پس او (همه چیز را) می بیند؟! ﴿۳۵﴾ یا از آنچه در صحیفه های موسی بوده، آگاه نشده است؟! ﴿۳۶﴾ و (نیز) آنچه در صحیفه های ابراهیم، همان کسی که وفا دار بود؟! ﴿۳۷﴾ که هیچ کس بارگناه دیگری را بر دوش نمی کشد. ﴿۳۸﴾ و اینکه برای انسان (بهره ای) جز آنچه سعی کرده، نیست. ﴿۳۹﴾ و اینکه به زودی (حاصل) تلاش و سعی او دیده خواهد شد. ﴿۴۰﴾ سپس او به پاداشی تمام (و کافی) پاداش داده خواهد شد، ﴿۴۱﴾ و یقیناً بازگشت (همه امور) به سوی پروردگار توست. ﴿۴۲﴾ و اینکه او خداند و گریاند. ﴿۴۳﴾ و اینکه او میراند و زنده کرد. ﴿۴۴﴾

(۱) - در حدیث صحیح آمده رسول الله ﷺ فرمود: «از هفت گناه (کبیره) هلاک کننده اجتناب کنید» یاران عرض کردند: آنها کدام اند؟ فرمود: «شرک به الله، و سحر، و کشتن کسی که الله کشتن او را جز بحق حرام گردانیده، و خوردن مال ربا و خوردن مال یتیم، و پشت کردن به دشمن در میدان جنگ، و تهمت نا روا بستن به زنان پاک دامن و بی خبر». (صحیح بخاری ۶۸۵۷ و صحیح مسلم ۸۹)

و اینکه او دو جفت نر و ماده آفرید. ﴿۴۵﴾ از نطفه‌ای چون (در رحم) ریخته شود. ﴿۴۶﴾ و اینکه پدید آوردن بار دیگر بر (عهده) او (=الله) است. ﴿۴۷﴾ و اینکه اوست که بی‌نیاز کرد و سرمایه بخشید. ﴿۴۸﴾ و اینکه اوست که پروردگار (ستاره) «شعری»^(۱) است. ﴿۴۹﴾ و اینکه اوست که «عاد نخستین» را هلاک کرد. ﴿۵۰﴾ و (نیز) «ثمود» را (هلاک کرد) پس (کسی را) باقی نگذاشت. ﴿۵۱﴾ (و (همچنین) قوم نوح را پیش از آن (هلاک نمود). بی‌گمان آن‌ها از همه ظالم‌تر و سرکش‌تر بودند. ﴿۵۲﴾ و (شهرهای) مؤتفکه (=قوم لوط) را زیر و رو (و نابود) کرد^(۲). ﴿۵۳﴾ پس آن‌ها را با آنچه سزاوار بودند از عذاب سنگین و دردناک پوشانید. ﴿۵۴﴾ پس (ای انسان نا سپاس) به کدامیک از نعمت‌های پروردگار شک داری؟! ﴿۵۵﴾ این (پیامبر) هشدار دهنده‌ای از (قبیل) هشدار دهنده‌گان پیشین است. ﴿۵۶﴾ قیامت نزدیک شده است. ﴿۵۷﴾ و هیچ کس جز الله آشکارش نکند (و نتواند سختی‌های آن را دفع کند). ﴿۵۸﴾ آیا از این سخن تعجب می‌کنید؟! ﴿۵۹﴾ و می‌خندید و نمی‌گریید؟! ﴿۶۰﴾ و شما همواره در غفلت (و هوس‌رانی) هستید. ﴿۶۱﴾ پس (همه) برای الله سجده کنید، و او را پرستید^(۳). ﴿۶۲﴾

سوره قمر

به نام الله بخشنده مهربان

قیامت نزدیک شد و ماه بشکافت^(۴). ﴿۱﴾ و اگر (کافران) معجزه ببینند، روی بگردانند و گویند: «(این) جادویی قوی است». ﴿۲﴾ و آن‌ها (آیات و نشانه‌های الهی را) تکذیب کردند و از هوی نفس خود پیروی کردند، و هرکاری قرارگاهی دارد. ﴿۳﴾ و به راستی برای آنان به اندازه کافی خبرهایی (پندآمیزی) آمده است که (از گناهان و بدی‌ها) باز می‌دارد. ﴿۴﴾ (این آیات) حکمت (و دانش) تمام (ورسا) است. پس (برای افراد جاهل و لجوج) هشدارها سودی نمی‌بخشد. ﴿۵﴾ بنابر این (ای پیامبر!) از آن‌ها روی بگردان، (تا آن) روزی که دعوت کننده (مردم را) به امر وحشت‌ناکی دعوت کند. ﴿۶﴾

(۱) - ستاره شعری در زمان جاهلیت پرستیده می‌شد بدین خاطر الله آن را ذکر نموده است. (تفسیر ابن کثیر و تفسیر سعدی).

(۲) - عموره و سدوم از شهرهای زیور و شده قوم لوط می‌باشد.

(۳) - عبد الله بن عباس رضی الله عنه می‌گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله سوره نجم را تلاوت فرمودند و سجده نمودند و مسلمانان و مشرکان و جن و انس همگی سجده کردند. (صحیح بخاری ۴۸۶۲) و عبد الله بن مسعود رضی الله عنه می‌گوید: اولین سوره که نازل گردید و در آن سجده وجود داشت سوره نجم بود، پس رسول الله صلی الله علیه و آله تلاوت فرمودند آنگاه سجده کردند و همه حاضران بجز یک نفر سجده کردند، و آن یک نفر مشتی از خاک برداشت و بر پیشانی خود گذاشت و گفت: این مرا کفایت می‌کند، عبد الله می‌گوید: او امیه بن خلف بود، او را دیدم که به حالت کفر کشته شد. (صحیح بخاری ۴۸۶۳ و صحیح مسلم ۵۷۶).

(۴) - دونیم شدن ماه معجزه از معجزات رسول الله صلی الله علیه و آله می‌باشد، که در احادیث متواتر با اسنادهای صحیح روایت شده است (تفسیر ابن کثیر).

انس بن مالک می‌گوید: اهل مکه از پیامبر صلی الله علیه و آله طلب نشانه و معجزه کردند، رسول الله صلی الله علیه و آله شکافته شدن ماه را به آنها نشان داد. (صحیح بخاری ۴۸۶۷ و صحیح مسلم ۲۸۰۲)

و عبد الله بن مسعود می‌گوید: ماه در عهد رسول الله صلی الله علیه و آله شکافته و دونیم گشت، قسمتی از آن بر کوهی و قسمتی بر کوهی دیگر قرار گرفت، آنگاه پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «گواه باشید». (صحیح بخاری ۴۸۶۴ و صحیح مسلم ۲۸۰۰).

وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿۱﴾ مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ﴿۲﴾ وَأَنَّهُ عَلَيهِ النَّشْأَةُ الْآخَرَىٰ ﴿۳﴾ وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ﴿۴﴾ وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشَّعَرَىٰ ﴿۵﴾ وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ﴿۶﴾ وَثَمُودًا فَمَا أَبْقَىٰ ﴿۷﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْعَىٰ ﴿۸﴾ وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ﴿۹﴾ فَغَشَّيْنَا مَا غَشَىٰ ﴿۱۰﴾ فَلَبِئْسَ أَهْلَآءَ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ﴿۱۱﴾ هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النَّذِرِ الْأُولَىٰ ﴿۱۲﴾ أَزِفَتِ الْآرِفَةُ ﴿۱۳﴾ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿۱۴﴾ أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿۱۵﴾ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَتَّبِعُونَ ﴿۱۶﴾ وَأَنْتُمْ سَمِدُونَ ﴿۱۷﴾ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ﴿۱۸﴾

سورة القمر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَبَتْ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴿۱﴾ وَإِن يَرَوْا ءَايَةً يُعْرَضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَعْمَرٌ ﴿۲﴾ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقَرٌّ ﴿۳﴾ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ﴿۴﴾ حِكْمَةٌ بَلِغَةٌ فَمَا تُغِنِ الْتُدْرُ ﴿۵﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُكْرٍ ﴿۶﴾

(فراوان و) فروریزنده گشودیم. ﴿۱۱﴾ و از زمین چشمه‌های جوشانیدیم (و جاری نمودیم). پس این (دو) آب (آسمان و زمین) برای امری که مقدر شده بود باهم در آمیختند. ﴿۱۲﴾ و او (= نوح) را بر (مرکبی) ساخته شده از تخته و میخ سوار کردیم. ﴿۱۳﴾ زیر نظر (و حفاظت) ما روان بود، کیفری بود برای کسانی که کافر شده بودند. ﴿۱۴﴾ و به راستی ما این (ماجرا) را (به عنوان) نشانه بر جای گذاشتیم، پس آیا کسی هست که پند گیرد؟! ﴿۱۵﴾ پس (بنگرید) عذاب و هشدارهای من چگونه بود؟! ﴿۱۶﴾ و یقیناً ما قرآن را برای تذکر آسان نمودیم، پس آیا کسی هست که متذکر شود؟! ﴿۱۷﴾ (قوم) عاد (نیز) تکذیب کردند، پس (بنگرید) عذاب و هشدارهای من چگونه بود؟! ﴿۱۸﴾ ما تند باد سرد (وحشت‌ناکی) در روزی شوم طولانی بر آنها فرستادیم. ﴿۱۹﴾ که مردم را (از جا) بر می‌کند، گویی که آنها تنه‌های نخل ریشه کن شده‌اند. ﴿۲۰﴾ پس (بنگرید) عذاب و هشدارهای من چگونه بود؟! ﴿۲۱﴾ و یقیناً ما قرآن را برای تذکر آسان نمودیم، پس آیا کسی هست که متذکر شود؟! ﴿۲۲﴾ (قوم) ثمود (نیز) هشدار دهندگان را تکذیب کردند. ﴿۲۳﴾ و گفتند: «آیا از یک بشری از (جنس) خودمان پیروی کنیم؟! (اگر چنین کنیم) آنگاه ما در گمراهی و دیوانگی خواهیم بود، ﴿۲۴﴾ آیا از میان ما تنها بر او وحی نازل شده است؟ (خیر) بلکه او دروغگوی خود پسند است». ﴿۲۵﴾ فردا خواهند دانست چه کسی دروغگوی خود پسند است. ﴿۲۶﴾ بی‌گمان ما ماده شتر^(۱) را برای آزمایش آنها می‌فرستیم، پس (ای صالح) منتظر (پایان کار) شان باش و صبر پیشه کن. ﴿۲۷﴾

خُشْعًا أَبْصَرُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ۖ مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿۱۱﴾
 كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ﴿۱۲﴾
 فَدَعَا رَبُّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَأَنْتَصِرْ ﴿۱۳﴾ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُّنْهَرٍ ﴿۱۴﴾ وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿۱۵﴾ وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْأَلْوَحِ وَدُسِرَ ﴿۱۶﴾
 تَجَرَّى بِأَعْيُنِنَا جَزَاءٌ لِّمَن كَانَ كُفِرَ ﴿۱۷﴾ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ﴿۱۸﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ ﴿۱۹﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ﴿۲۰﴾ كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ ﴿۲۱﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمٍ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿۲۲﴾ تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنْقَعِرٍ ﴿۲۳﴾
 فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ ﴿۲۴﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ﴿۲۵﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ﴿۲۶﴾ فَقَالُوا أَبَشَرًا مِّمَّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ إِنَّا إِذَا لَفِيَ ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿۲۷﴾ أَلَلْقَى الذِّكْرَ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌّ ﴿۲۸﴾ سَيَعْمُونَ غَدًا مِنَ الْكَذَّابِ الْأَشِرِّ ﴿۲۹﴾ إِنَّا مُرْسَلُوا لِنَاقَةٍ فَتَنَّا هُمْ فَأَرْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ﴿۳۰﴾

در حالی که چشمان‌شان فروهسته باشد از قبرها بیرون آیند گویی که آنها ملخ‌هایی پراکنده هستند. ﴿۷﴾ و به سوی دعوت کننده می‌شتابند. کافران می‌گویند: «این روز سختی است». ﴿۸﴾ پیش از آنها قوم نوح تکذیب کرده بودند، پس بنده ما (نوح) را تکذیب کردند و گفتند: «(او) دیوانه است» و (با او) درشتی کردند (و آزرده‌اند). ﴿۹﴾ پس او پروردگارش را خواند (و عرض کرد): «من مغلوب شده‌ام، پس یاریم فرما (و از آنها انتقام بگیر)». ﴿۱۰﴾ آنگاه درهای آسمان را با آبی

(۱) - بیرون آوردن ماده شتر از دل کوه معجزه بود که قوم صالح از پیامبر خود درخواست کرده بودند، و این معجزه تحقق یافت و لی باز هم انکار کردند و ماده شتر را پی کردند.

وَنَبِّئِهِمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرْبٍ مُّخْتَصِرٌ ۖ فَتَنَادَوْا صَاحِبُهُمْ فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ ۚ ﴿٢٨﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ۚ ﴿٢٩﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْحَتِّظِرِ ۚ ﴿٣٠﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ۚ ﴿٣١﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالْأُنذُرِ ۚ ﴿٣٢﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا عَالَ لُوطٌ ۖ حَجَّجْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ۚ ﴿٣٣﴾ نِعْمَةً مِنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ۚ ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالْأُنذُرِ ۚ ﴿٣٥﴾ وَادُّوهُ عَنْ ضَيْفِهِ ۖ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ۚ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ۚ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ۚ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ۚ ﴿٣٨﴾ وَلَقَدْ جَاءَ عَالَ فِرْعَوْنَ الْأُنذُرُ ۚ ﴿٣٩﴾ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ۚ ﴿٤٠﴾ أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَئِكَمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ ۚ ﴿٤١﴾ أَمْ يَقُولُونَ خُنْ حَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ ۚ ﴿٤٢﴾ سَيَهْرُمُ الْجَمْعُ وَيُولُونَ الدُّبْرَ ۚ ﴿٤٣﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذْهَىٰ وَأَمْرٌ ۚ ﴿٤٤﴾ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ۚ ﴿٤٥﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ۚ ﴿٤٦﴾ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ۚ ﴿٤٧﴾

و به آن‌ها خبر ده که همانا آب (قریه) در میان آن‌ها (و ناقه) تقسیم شده است، هر که در نوبت خود باید حاضر شود. ﴿۲۸﴾ پس آن‌ها یار خود^(۱) را صدا زدند، آنگاه (آمد و) دست بکار شد و (شتر را) پی کرد. ﴿۲۹﴾ پس (بنگرید) عذاب و هشدارهای من چگونه بود؟! ﴿۳۰﴾ بی گمان ما یک صیحه (= بانگ مرگباری) بر آن‌ها فرستادیم، پس (همگی) به صورت گیاه خشک خردشده در آمدند. ﴿۳۱﴾ و یقیناً ما

قرآن را برای تذکر آسان نمودیم، پس آیا کسی هست که متذکر شود؟! ﴿۳۲﴾ قوم لوط هشدار دهندگان را تکذیب کردند. ﴿۳۳﴾ بی گمان ما شن باد تندی بر آن‌ها فرستادیم (و همگی را هلاک کردیم) جز خاندان لوط که سحرگاهان نجات‌شان دادیم. ﴿۳۴﴾ (این) نعمتی بود از سوی ما، این گونه کسی را که شکر کند پاداش می‌دهیم. ﴿۳۵﴾ و به راستی (لوط) آن‌ها را از عقوبت (سخت) ما بیم داد، پس آن‌ها با هشدارها مجادله (و ستیز) کردند. ﴿۳۶﴾ و به راستی آن‌ها از او (= لوط) خواستند که مهمانش را (برای کار زشت) در اختیارشان بگذارد، پس ما دیدگان‌شان را کور کردیم، (و گفتیم:) «پس (طعم) عذاب مرا و هشدارهای مرا بچشید». ﴿۳۷﴾ و یقیناً صبحگاهان عذابی پایدار آن‌ها را فرو گرفت (و هلاک کرد). ﴿۳۸﴾ (و گفتیم:) «پس (طعم) عذاب مرا (و طعم) هشدارهای مرا بچشید». ﴿۳۹﴾ و یقیناً ما قرآن را برای تذکر آسان نمودیم، پس آیا کسی هست که متذکر شود؟! ﴿۴۰﴾ و به راستی هشدار دهندگان به سراغ خاندان فرعون آمدند. ﴿۴۱﴾ (آن‌ها) همه آیات (و معجزات) ما را تکذیب کردند، پس ما آن‌ها را گرفتیم، گرفتن پیروزمندی توانا! ﴿۴۲﴾ (ای قریش) آیا کفار شما از آن‌ها بهترند یا برای شما امان نامه در کتابهای (آسمانی پیشین) است. ﴿۴۳﴾ یا می‌گویند: «ما جماعتی (نیرومند و) پیروزمین». ﴿۴۴﴾ به زودی آن جمع (کفار قریش) شکست می‌خورد و پشت می‌کنند، (و پا به فرار می‌گذارند)^(۲). ﴿۴۵﴾ بلکه قیامت وعده‌گاه آن‌هاست، و قیامت سخت‌تر و تلخ‌تر است. ﴿۴۶﴾ بی گمان گناهکاران در گمراهی و دیوانگی هستند. ﴿۴۷﴾ روزی که بر چهره‌هایشان در آتش (جهنم) کشیده می‌شوند (و به آن‌ها گفته می‌شود:) «(طعم) آتش دوزخ را بچشید». ﴿۴۸﴾ بی گمان ما همه چیز را به اندازه آفریدیم. ﴿۴۹﴾

(۲) - مصداق این آیه در جنگ بدر تحقق یافت، رسول الله ﷺ روز جنگ بدر پس از مناجات و راز و نیاز با پروردگارش در حالی که لباس جنگی پوشیده بود از چادر بیرون آمدند و این آیات ﴿سَيَهْرُمُ الْجَمْعُ وَيُولُونَ الدُّبْرَ...﴾ را می‌خواندند. (صحیح بخاری ۴۸۷۷)

(۱) - شقی‌ترین آنها که نامش قدار بن سالف بود. (تفسیر ابن کثیر).

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا شَتَّىٰ أُمَمًا مِّنْ مُّذَكَّرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُّسْتَطَرٌّ ﴿٥٢﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٣﴾ فِي مَقْعَدٍ صَدِيقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٤﴾

و فرمان ما جز یک بار نیست، همچون یک چشم برهم زدنی است. ﴿۵۰﴾ و به راستی ما (کسانی که) همانند شما (بودند)، هلاک کردیم پس آیا کسی هست که متذکر شود (و پند گیرد)؟! ﴿۵۱﴾ و هر چیزی را که انجام داده‌اند در نامه‌های (اعمال‌شان ثبت) است. ﴿۵۲﴾ و هر (کار) کوچک و بزرگ نوشته شده است. ﴿۵۳﴾ بی‌گمان پرهیزگاران در باغ‌ها و (کنار) نه‌های (بهشتی) هستند. ﴿۵۴﴾ در (جایگاه و) مجلس صدق (و راستی) نزد فرمانروایی مقتدر. ﴿۵۵﴾

سورة الرحمن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ﴿٣﴾ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿٥﴾ وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿٧﴾ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾ وَأَقِيمُوا الزُّنْبَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَحْسَبُوا الْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ﴿١٠﴾ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ﴿١١﴾ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ ﴿١٥﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٦﴾

به نام الله بخشنده مهربان

سورة رحمن

(الله) رحمن ﴿۱﴾ قرآن را تعلیم داد. ﴿۲﴾ انسان را آفرید. ﴿۳﴾ به او (نطق و) سخن گفتن آموخت. ﴿۴﴾ خورشید و ماه به حساب منظم (و دقیقی) در حرکتند. ﴿۵﴾ و گیاه ^(۱) و درخت (برای او) سجده می‌کنند. ﴿۶﴾ و آسمان را بر افراشت و میزان را قرار داد. ﴿۷﴾ تا در میزان تجاوز نکنید. ﴿۸﴾ و وزن را بر اساس عدل بر پا دارید و میزان را کم نکنید. ﴿۹﴾ و زمین را برای مردمان قرار داد (و گسترانید). ﴿۱۰﴾ که در آن میوه‌ها و نخل‌های خوشه دار است. ﴿۱۱﴾ و (در آن) دانه برگ‌دار (که بصورت کاه در می‌آید) و ریحان (و گیاهان خوشبو) است. ﴿۱۲﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۱۳﴾ انسان را از گل خشکیده چون سفال آفرید، ﴿۱۴﴾ و جن را از شعله از آتش خلق کرد ^(۳). ﴿۱۵﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۱۶﴾

(۱) - مفسران درباره مراد از «النجم» اختلاف نظر دارند، برخی «ستاره» ذکر کرده‌اند، و برخی دیگر به «گیاه» تفسیر کرده‌اند. (تفسیر ابن کثیر).

(۲) - جابر رضی الله عنه می‌گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله نزد اصحاب تشریف آوردند، آنگاه سوره الرحمن را از اول تا آخر بر آنان تلاوت نمودند، و اصحاب خاموش بودند، پس رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «شبی که جنیان با من ملاقات کردند، بر آنها خواندم، پاسخ آنان از شما بهتر بود، هر بار که به آیه ﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ می‌رسیدم، می‌گفتند: پروردگارا! هیچ یک از نعمت‌هایت را تکذیب نمی‌کنیم، ستایش برای توست». (سنن ترمذی ۳۲۹۱).

(۳) - رسول الله صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «فرشتگان از نور آفرید، شده‌اند، و جنیان از شعله از آتش آفریده شده‌اند، و آدم از آنچه برای‌تان توصیف شده آفریده شده است». (صحیح مسلم ۲۲۹۴).

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ تَخْرُجُ مِنْهُمَا اللَّوْزُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ أَجْوَادُ الْمُنْشَأَتِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَمِ ﴿٢٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٨﴾ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيَّهَ الثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَمَعَشَرِ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ إِنْ أَسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُدُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُدُوا لَا تَنْفُدُونَ إِلَّا بِسُلْطَنِ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوْاظُ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا أَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾

(او) پروردگار دو مشرق و پروردگار دو مغرب است. ﴿۱۷﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۱۸﴾ دو دریای (مختلف شور و شیرین) را به جریان آورد در حالی که با یکدیگر بر خورد می‌کنند. ﴿۱۹﴾ میان آن دو حایلی است که یکی بر دیگری غلبه نمی‌کند. (و در هم نیا میزنند). ﴿۲۰﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۲۱﴾ از آن دو (دریا)

مروارید و مرجان بیرون می‌آید. ﴿۲۲﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۲۳﴾ و برای اوست کشتی‌هایی همچون کوه که در دریا به حرکت در می‌آیند. ﴿۲۴﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۲۵﴾ هر چه بر روی آن (= زمین) است، فانی شود. ﴿۲۶﴾ و (تنها) روی پروردگار ذو الجلال و گرامی‌توست که باقی می‌ماند. ﴿۲۷﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۲۸﴾ (تمام) کسانی که در آسمان‌ها و زمین هستند از او سؤال (و درخواست نیاز) می‌کنند، و او هر روز در کاری است. ﴿۲۹﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۳۰﴾ ای دو گروه (انس و جن) بزودی به (حساب) شما می‌پردازیم. ﴿۳۱﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۳۲﴾ ای گروه جن و انس اگر می‌توانید از کناره‌ها (و مرزهای) آسمان‌ها و زمین بگذرید، پس بگذرید، ولی جز با غلبه و نیرو (بی فوق العاده) نمی‌توانید بگذرید (که شما ندارید). ﴿۳۳﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۳۴﴾ شعله‌هایی از آتش، و دود بر شما (جن و انس) فرستاده می‌شود پس نمی‌توانید از خودتان دفاع کنید. ﴿۳۵﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۳۶﴾ پس آنگاه که آسمان بشکافد، پس همچون چرم (و روغن مذاب) سرخ‌گون شود (در آن روز قیامت حوادث هولناکی رخ می‌دهد). ﴿۳۷﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۳۸﴾ پس در آن روز (قیامت) هیچ جن و انسی از گناهش پرسیده نشود (چون با علامات چهره‌های‌شان شناخته می‌شوند). ﴿۳۹﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۴۰﴾

يَعْرِفُ الْمَجْرُمُونَ بِسَيِّئِهِمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَصِي وَالْأَقْدَامِ ﴿٤١﴾ فَبِأَيِّ
 ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا
 الْمَجْرُمُونَ ﴿٤٣﴾ يَطُوفُونَ فِيهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ ءَانِ ﴿٤٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَاءِ
 رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٥﴾ وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ ﴿٤٦﴾ فَبِأَيِّ
 ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٧﴾ ذَوَاتَا أَفْنَانٍ ﴿٤٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا
 تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾ فِيهَا عَيْنَانِ حَٰجِرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا
 تُكَذِّبَانِ ﴿٥١﴾ فِيهَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ رَّوْجَانِ ﴿٥٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَاءِ
 رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٣﴾ مُتَكَيِّفِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَآئِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ
 وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ
 قَصِيرَاتُ الْطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ﴿٥٦﴾ فَبِأَيِّ
 ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٧﴾ كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِأَيِّ
 ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٩﴾ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ ﴿٦٠﴾
 فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦١﴾ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَبِأَيِّ
 ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٣﴾ مُدْهَمَمَتَانِ ﴿٦٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا
 تُكَذِّبَانِ ﴿٦٥﴾ فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاحَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا
 تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾

گناهکاران از چهره‌هایشان شناخته می‌شوند، پس (آن‌ها را) با موی
 جلو سر و پاها (یشان) گرفته (و به دوزخ افکنده) می‌شوند. ﴿۴۱﴾
 پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان
 را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۴۲﴾ این (همان) جهنمی است که
 گناهکاران آن را انکار می‌کردند. ﴿۴۳﴾ (امروز آن‌ها) در میان
 آن و آب سوزان می‌گردند. ﴿۴۴﴾ پس (ای گروه انس و جن)
 کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟!
 ﴿۴۵﴾ و برای کسی که از ایستادن در پیشگاه پروردگارش بترسد،

دو باغ (بهشتی) است ^(۱). ﴿۴۶﴾ پس (ای گروه انس و جن)
 کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟!
 ﴿۴۷﴾ (آن دو باغ) دارای (درختان و) شاخسارهای بسیار است.
 ﴿۴۸﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های
 پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۴۹﴾ در آن دو (باغ) دو
 چشمه روان است. ﴿۵۰﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین
 نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۵۱﴾ در آن
 دو (باغ) از هر میوه دو نوع است. ﴿۵۲﴾ پس (ای گروه انس و
 جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟!
 ﴿۵۳﴾ (بهشتیان) بر فرش‌هایی که آسترشان از دیبای ضخیم
 است، تکیه کرده‌اند، و میوه (آن) دوباغ (بهشتی) در دسترس
 است. ﴿۵۴﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های
 پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۵۵﴾ در آن (کاخ‌ها و
 باغ‌های بهشتی) حوریانی دیده فروهشته هستند، که هیچ
 انس و جن پیش از این‌ها (= مؤمنان) با آنان تماس نگرفته
 است. ﴿۵۶﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های
 پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۵۷﴾ گویی آن‌ها (=)
 حوریان) یاقوت و مرجاند. ﴿۵۸﴾ پس (ای گروه انس و جن)
 کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟!
 ﴿۵۹﴾ آیا پاداش نیکی جز نیکی است؟! ﴿۶۰﴾ پس (ای گروه
 انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب
 می‌کنید؟! ﴿۶۱﴾ و غیر از آن دو (باغ) دو باغ (بهشتی) دیگر
 است. ﴿۶۲﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های
 پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۶۳﴾ (آن دو باغ) سر
 سبز که (از شدت سبزی) به سیاهی متمایل است. ﴿۶۴﴾ پس (ای
 گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را
 تکذیب می‌کنید؟! ﴿۶۵﴾ در آن دو (باغ بهشتی) دو چشمه
 جوشان است. ﴿۶۶﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین
 نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۶۷﴾

(۱) - علامه ابن کثیر می‌نویسد: این قوی‌ترین دلیل بر این مطلب است که اگر
 جنیان ایمان آورند و تقوا پیشه کنند به بهشت وارد می‌شوند. (تفسیر ابن
 کثیر).

در آن دو (باغ) میوه و نخل و انار است. ﴿۶۸﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۶۹﴾ در آن (کاخ‌ها و باغ‌های بهشتی زنانی) نیک سیرت و صورت هستند. ﴿۷۰﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۷۱﴾ حورانی که در خیمه‌های (بهشتی مستور) نگاه داشته شده‌اند. ﴿۷۲﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۷۳﴾ (دوشیزگانی که) هیچ انس و جن پیش از این‌ها (=مؤمنان) با آنان تماس نگرفته است. ﴿۷۴﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۷۵﴾ (در حالی که بهشتیان) بر بالش‌های سبز و فرش‌های نیکو تکیه زده‌اند، ﴿۷۶﴾ پس (ای گروه انس و جن) کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۷۷﴾ (ای پیامبر) نام پروردگار صاحب جلال و گرمای تو با برکت و فرخنده است. ﴿۷۸﴾

سوره واقعه

به نام الله بخشنده مهربان

هنگامی که واقعه قیامت واقع شود. ﴿۱﴾ که در واقع شدنش هیچ دروغی نیست. ﴿۲﴾ (گروهی را) خوار کننده، (و گروهی را) برافرازنده است.^(۱) ﴿۳﴾ هنگامی که زمین بشدت لرزانده شود. ﴿۴﴾ و کوه‌ها (درهم کوبیده و) متلاشی شود. ﴿۵﴾ پس چون غبار پراکنده گردد ﴿۶﴾ و شما سه گروه (تقسیم) شوید: ﴿۷﴾ پس (گروه نخست سعادتمندان) یاران دست راست، (سعادتمندان) یاران دست راست چه حال دارند؟ ﴿۸﴾ و (گروه دیگر شقاوتمندان) یاران دست چپ، (شقاوتمندان) یاران دست چپ چه حال دارند؟ ﴿۹﴾ و (سومین گروه) پیشگامان پیشرو. ﴿۱۰﴾ آن‌ها مقربان هستند. ﴿۱۱﴾ در باغ‌های پر نعمت (بهشت جای دارند). ﴿۱۲﴾ گروهی بسیاری از پیشینیان. ﴿۱۳﴾ و اندکی از آیندگان هستند. ﴿۱۴﴾ بر تخت‌هایی چیده شده و مرصع. ﴿۱۵﴾ در حالی که رو به روی هم بر آن تکیه زده‌اند. ﴿۱۶﴾

فِيهَا فَنَكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمانٌ ﴿١٨﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٩﴾ فِيهِنَّ حَيْرَاتٌ حِسانٌ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ ﴿٢٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ مُتَكِبِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضِرَ وَعَبَقَرِي حِسانٍ ﴿٢٦﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٧﴾ تَبَرَّكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٨﴾

سورة الواقعة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَذِبٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ﴿٣﴾ إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ﴿٤﴾ وَدُسَّتِ الْجِبَالُ دَسًّا ﴿٥﴾ فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا ﴿٦﴾ وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ﴿٧﴾ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾ وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿٩﴾ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ﴿١٠﴾ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿١٢﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَقَلِيلٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ﴿١٤﴾ عَلَى سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُتَكِبِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ﴿١٦﴾

(۱) - گروه کافران را خوار می‌کند و به دوزخ روانه می‌کند، و گروه مؤمنان را سربلند و شاد به بهشت می‌فرستد. (تفسیر طبری و ابن کثیر).

﴿۲۳﴾ (این‌ها) پاداشی است در برابر آنچه که انجام می‌دادند.
 ﴿۲۴﴾ در آن (باغ‌های بهشتی) نه سخن لغو و بیهوده می‌شنوند و
 نه گفتار گناه‌آلود. ﴿۲۵﴾ تنها یک سخن (می‌شنوند) سلام
 است، سلام. ﴿۲۶﴾ و اصحاب دست راست (سعادت‌مند) چه
 (وضع و) حالی دارند اصحاب دست راست (سعادت‌مندان)؟! ﴿۲۷﴾
 در (میان) درختان «سدر» (= کنار) بی‌خار، ﴿۲۸﴾ و
 درختان موز پربار تو برتو. ﴿۲۹﴾ و سایه گسترده ^(۱). ﴿۳۰﴾ و
 (در کنار) آبی جاری (و روان). ﴿۳۱﴾ و میوه فراوان. ﴿۳۲﴾ نه
 پایان پذیرد و نه (کسی را از آن) باز داشته شود، ﴿۳۳﴾ و
 بسترهای برافراشته شده (و همسرانی گرانقدر) ﴿۳۴﴾ بی‌گمان ما
 آن‌ها را به آفرینش نوینی آفریده‌ایم. ﴿۳۵﴾ و آن‌ها را دوشیزه
 قرار داده‌ایم. ﴿۳۶﴾ شوهر دوستان هم سن و سال، ﴿۳۷﴾ (همه)
 این‌ها) برای اصحاب دست راست (سعادت‌مندان) است. ﴿۳۸﴾
 که گروهی از پیشینیان. ﴿۳۹﴾ و عده از آیندگان هستند. ﴿۴۰﴾
 و اصحاب دست چپ (شقاوت‌مندان) چه (وضع و) حالی دارند
 اصحاب دست چپ (شقاوت‌مندان)؟! ﴿۴۱﴾ در (میان) باد سوزان
 و آب جوشان، قرار دارند. ﴿۴۲﴾ و (در) سایه از دودهای متراکم
 و سیاه. ﴿۴۳﴾ نه خنک باشد و نه آرام بخش. ﴿۴۴﴾ بی‌گمان
 آن‌ها پیش از این (در دنیا) ناز پرورده (و مترف) بودند. ﴿۴۵﴾ و
 بر گناه بزرگ (شرک) اصرار می‌ورزیدند. ﴿۴۶﴾ و می‌گفتند:
 «آیا هنگامی که مردیم و خاک و استخوان شدیم، آیا باز هم ما بر
 انگیزه می‌شویم؟! ﴿۴۷﴾ آیا پدران نخستین ما (نیز بر انگیزه
 می‌شوند)؟!». ﴿۴۸﴾ (ای پیامبر) بگو: «بی‌گمان گذشتگان و
 آیندگان، ﴿۴۹﴾ (همگی) در موعد روزی معین گرد آورده
 می‌شوند». ﴿۵۰﴾

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخْلَدُونَ ﴿٢٣﴾ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقٍ وَكَأْسٍ
 مِنْ مَّعِينٍ ﴿٢٤﴾ لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُونَ ﴿٢٥﴾ وَفِيهَا
 مِمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٧﴾ وَحُورٌ
 عِينٌ ﴿٢٨﴾ كَأَمْثَلِ اللَّوْلِيِّ الْمَكْنُونِ ﴿٢٩﴾ جَزَاءً بِمَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿٣٠﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ﴿٣١﴾ إِلَّا قِيلًا
 سَلَامًا سَلَامًا ﴿٣٢﴾ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴿٣٣﴾
 فِي سِدْرٍ مَخْضُودٍ ﴿٣٤﴾ وَطَلْحٍ مَّنْضُودٍ ﴿٣٥﴾ وَظِلِّ مَمْدُودٍ ﴿٣٦﴾
 وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٣٧﴾ وَفِيهَا كَثِيرٌ مِّنْ لَّدُنَّا مَقْطُوعَةٍ ﴿٣٨﴾
 وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٩﴾ وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٤٠﴾ إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنْشَاءً
 فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا ﴿٤١﴾ غُرُبًا أَتْرَابًا ﴿٤٢﴾ لِأَصْحَابِ
 الْيَمِينِ ﴿٤٣﴾ ثَلَاثَةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿٤٤﴾ وَثَلَاثَةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ﴿٤٥﴾
 وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ ﴿٤٦﴾ فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٤٧﴾
 وَظِلٍّ مِّنْ تَحْمُومٍ ﴿٤٨﴾ لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٩﴾ إِنَّهُمْ
 كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٥٠﴾ وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ
 الْعَظِيمِ ﴿٥١﴾ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا
 أَعْنَا لَمَجْعُوثُونَ ﴿٥٢﴾ أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿٥٣﴾ قُلْ إِنِّ
 الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٥٤﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٥٥﴾

نو جوانانی جاودان پیوسته بر گردش می‌چرخند. ﴿۱۷﴾ با قدح‌ها و
 کوزه‌ها و جام‌هایی از شرابی که (در جوی‌ها) جاری است. ﴿۱۸﴾
 (شرابی) که از آن نه سر درد گیرند و نه بیهوش شوند. ﴿۱۹﴾ و هر
 میوه که خود انتخاب کنند. ﴿۲۰﴾ و (نیز) گوشت پرنده (از
 هر نوعی) که میل داشته باشند. ﴿۲۱﴾ و (همسرانی از) حوریان
 سیه چشم (دارند). ﴿۲۲﴾ همچون مروارید پنهان در صدف.

(۱) - انس بن مالک رضی الله عنه می‌گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «در بهشت درختی است
 که شخص سواره، صد سال در سایه آن حرکت می‌کند و به آخر آن
 نمی‌رسد» و در روایت ابو هریره آمده: «اگر خواستید این آیه را بخوانید
 (ظل ممدود)» (صحیح بخاری ۳۲۵۱ و ۳۲۵۲ و صحیح مسلم ۲۸۲۶).

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمَكِيدُونَ ﴿٥١﴾ لَا كُؤُونَ
 شَجَرٍ مِّن رَّقُومٍ ﴿٥٢﴾ فَمَالِكُونَ مِّنَ الْبُطُونِ ﴿٥٣﴾
 فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَرِبُونَ شَرْبَ الْهِيمِ
 ﴿٥٥﴾ هَذَا نُزْلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَكُمْ فَلَوْلَا
 تَصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ ءَأَنْتُمْ خَلَقْتُمُوهُ
 أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا
 نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾ عَلَىٰ أَن نُّبَدِّلَ أَمْثَلَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ
 فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا
 تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ ءَأَنْتُمْ
 تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ
 حُطْبًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمُعْرِمُونَ ﴿٦٦﴾ بَلْ
 نَحْنُ مُحْرِمُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾
 ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ
 نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ أَفَرَأَيْتُمْ
 النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٧١﴾ ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ
 الْمُنْشِئُونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذَكُّرًا وَفِتْنًا
 لِلْمُقَوِّينَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ فَلَا
 أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ
 عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

سپس شما ای گمراهان تکذیب کننده! ﴿۵۱﴾ قطعاً از درخت
 زقوم خواهید خورد، ﴿۵۲﴾ پس شکم‌های (خود) را از آن پر
 می‌کنید، ﴿۵۳﴾ آنگاه بر آن از آب جوشان می‌نوشید،
 ﴿۵۴﴾ پس مانند شتران (مبتلا به بیماری عطش) از آن (آب
 جوشان) می‌نوشید. ﴿۵۵﴾ این پذیرایی آن‌ها در روز قیامت است.
 ﴿۵۶﴾ ما شما را آفریدیم، پس چرا (دو باره زنده شدن را)
 تصدیق نمی‌کنید؟! ﴿۵۷﴾ آیا نطفه را که (در رحم همسران تان)
 می‌ریزید، دیده‌اید؟! ﴿۵۸﴾ آیا شما او را می‌آفرینید یا ما
 آفریدگاریم؟! ﴿۵۹﴾ ما در میان شما مرگ را مقدر کردیم و ما
 ناتوان (از آن) نیستیم. ﴿۶۰﴾ که همانند شما را جای‌گزین کنیم،
 و شما را به صورتی که آن را نمی‌دانید باز آفرینیم. ﴿۶۱﴾ و یقیناً
 شما آفرینش نخستین را دانسته‌اید، پس چرا متذکر
 نمی‌شوید؟! ﴿۶۲﴾ آیا چیزی را که می‌کارید، دیده‌اید؟!
 ﴿۶۳﴾ آیا شما آن را می‌رویانید، یا ما می‌رویانیم؟! ﴿۶۴﴾ اگر
 بخواهیم آن را به کاه درهم کوبیده مبدل می‌کنیم که تعجب کنید.
 ﴿۶۵﴾ (بگوئید:) براستی ما زیان کرده‌ایم، ﴿۶۶﴾ بلکه ما
 بکلی (از محصول) محروم شده‌ایم. ﴿۶۷﴾ آیا آبی را که می‌نوشید،
 دیده‌اید؟! ﴿۶۸﴾ آیا شما آن را از ابر نازل کرده‌اید یا ما نازل
 می‌کنیم؟! ﴿۶۹﴾ اگر بخواهیم آن را تلخ (و شور) قرار
 می‌دهیم، پس چرا شکر نمی‌کنید؟! ﴿۷۰﴾ آیا آتشی را که
 می‌افروزید، دیده‌اید؟! ﴿۷۱﴾ آیا شما درخت آن را آفریده‌اید یا
 ما آفریده‌ایم؟! ﴿۷۲﴾ ما آن (= آتش) را (مایه) یاد آوری و وسیله
 زندگی برای مسافران قرار دادیم. ﴿۷۳﴾ پس (ای پیامبر) به نام
 پروردگار بزرگ تسبیح گوی ^(۱) (و او را به پاکی یا دکن).
 ﴿۷۴﴾ پس سوگند به جایگاه ستارگان. ﴿۷۵﴾ و اگر بدانید این
 سوگندی بزرگ است. ﴿۷۶﴾

(۱) - جابر رضی الله عنه از پیامبر صلی الله علیه و آله روایت می‌کند: «کسی که «سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ» بگوید، درخت خرمایی در بهشت برایش کاشته می‌شود». (سنن ترمذی)

إِنَّهُ لَفَرَّقَ أَنْ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾ فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ ﴿٧٨﴾ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾ تَنْزِيلُ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾ أَفَبِهَذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ ﴿٨١﴾ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنْكُمْ تُكَذِّبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ﴿٨٣﴾ وَأَنْتُمْ حِينِيذٍ تَنْظُرُونَ ﴿٨٤﴾ وَخَنْ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾ فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ﴿٨٦﴾ تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُفْرَبِينَ ﴿٨٨﴾ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩٠﴾ فَسَلَمٌ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩١﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكْذِبِينَ الصَّاغِينَ ﴿٩٢﴾ فَتَزِلُّ مِنَ حَمِيمٍ ﴿٩٣﴾ وَتَصْلِيَةُ حَمِيمٍ ﴿٩٤﴾ إِنْ هَذَا هُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

همانا این (کتاب) قرآنی کریم (و گرامی قدر) است. ﴿۷۷﴾ در کتاب پوشیده (= لوح محفوظ) است. ﴿۷۸﴾ که جز پاکان (= فرشتگان) به آن دست نمی‌زنند. ﴿۷۹﴾ از سوی پروردگار جهانیان نازل شده است. ﴿۸۰﴾ آیا شما نسبت به این کلام (الهی = قرآن کریم) انکار کننده‌اید؟! (و از پیروی آن سستی می‌کنید). ﴿۸۱﴾ و (به جای شکر) روزی خود، (رازق) را تکذیب می‌کنید؟! ﴿۸۲﴾ پس چرا هنگامی که (جان) به گلوگاه می‌رسد. ﴿۸۳﴾ و شما در این هنگام نگاه می‌کنید. ﴿۸۴﴾ و ما از شما به او نزدیک‌تر هستیم، ولی شما نمی‌بینید. ﴿۸۵﴾ پس اگر (در برابر اعمال‌تان) جزا داده نمی‌شوید. ﴿۸۶﴾ اگر راست می‌گویید آن (روح) را باز گردانید! ﴿۸۷﴾ پس اما اگر (آن شخص) از مقربان باشد. ﴿۸۸﴾ پس (در) آسایش و ریحان و باغ (بهشت) پر نعمت است. ﴿۸۹﴾ و اما اگر از اصحاب دست راست (سعادت‌مند) باشد. ﴿۹۰﴾ پس (به او گفته می‌شود): سلام بر تو باد، (که) از اصحاب دست راست (هستی) ﴿۹۱﴾ و اما اگر از تکذیب‌کنندگان گمراه (یاران دست چپ) باشد. ﴿۹۲﴾ پس با آب جوشان (دوزخ از او) پذیرایی می‌شود. ﴿۹۳﴾ و به (آتش) جهنم در آورده (و سوزانده) شود. ﴿۹۴﴾ بی‌گمان این (خبر) حق یقین است. ﴿۹۵﴾ پس (ای پیامبر) به نام پروردگار بزرگت تسبیح گوی (و او را به پاکی یاد کن).^(۱) ﴿۹۶﴾

سورة الحديد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ تُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢﴾ هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣﴾

سورة حدید

به نام الله بخشنده مهربان

آنچه در آسمان‌ها و زمین است برای الله تسبیح می‌گویند^(۲)، و او پیروزمند حکیم است. ﴿۱﴾ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست، زنده می‌کند و می‌میراند، و او بر هر چیز تواناست. ﴿۲﴾ او اول و آخر و ظاهر و باطن است، و او به هر چیز داناست. ﴿۳﴾

(۱) - رسول الله ﷺ می‌فرماید: «دو کلمه است که نزد الله رحمان محبوب و پسندیده است و بر زبان آسان است، و در میزان (روز قیامت) سنگین می‌باشد، سبحان الله و بحمده، سبحان الله العظیم». (صحیح بخاری ۷۵۶۳ و صحیح مسلم ۲۶۹۴).

(۲) - این تسبیح با زبان حال نیست، بلکه بازبان مقال تسبیح می‌گویند، زیرا که فرموده ﴿وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ﴾ (سوره اسراء: ۴۴).

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ يَعْلَمُ مَا يَلْجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۖ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١﴾ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٢﴾ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۚ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣﴾ ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَخْلَفِينَ فِيهِ ۖ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا هُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٤﴾ وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ يَدْعُوكُمْ لَتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٥﴾ هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ ءَايَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٦﴾ وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَتْلَ أَوْلِيَّكَ أَعْظَمَ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَتْلُوا ۚ وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٧﴾ مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿٨﴾

او کسی است که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید، سپس بر عرش مستقر شد، آنچه را در زمین فرو می‌رود و آنچه را از آن خارج می‌شود، و آنچه را از آسمان نازل می‌شود و آنچه را که در آن بالا می‌رود^(۱) می‌داند. و هر کجا باشید او با شماست، و الله به آنچه می‌کنید بیناست. ﴿۴﴾ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست، و (همه) کارها به الله باز می‌گردد. ﴿۵﴾ شب را در روز (داخل) می‌کند، و روز را در شب (داخل) می‌کند، و او به آنچه در سینه‌هاست داناست. ﴿۶﴾ به الله و پیامبرش ایمان بیاورید و از آنچه شما را در آن جانشین قرار داده انفاق کنید، پس کسانی که از شما ایمان آوردند و (در راه الله) انفاق کردند برای آن‌ها پاداش بزرگی است. ﴿۷﴾ و شما را چه شده است که به الله ایمان نمی‌آورید، در حالی که پیامبر شما را می‌خواند که به پروردگارتان ایمان بیاورید، و به راستی اگر باور دارید از شما پیمان گرفته است؟! ﴿۸﴾ او کسی است که آیات روشن بر بنده‌اش نازل می‌کند تا شما را از تاریکی‌های (کفر و شرک) به سوی نور (ایمان) ببرد، و یقیناً الله نسبت به شما رؤوف و مهربان است. ﴿۹﴾ و شما را چه شده است که در راه الله انفاق نمی‌کنید، در حالی که میراث آسمان‌ها و زمین از آن الله است، کسانی که شما که قبل از فتح (مکه) انفاق کردند و (با مشرکان) جنگیدند (با کسانی که پس از فتح انفاق کردند و جنگیدند) یکسان نیستند. آن‌ها مقام (و منزلت) شان و الاثر (و برتر) است از کسانی که بعد از فتح (مکه) انفاق کردند و جنگیدند، و الله به هر یک وعده نیک (= بهشت) داده است، و الله به آنچه می‌کنید آگاه است. ﴿۱۰﴾ کیست که به الله «قرض الحسنه» (= وام نیکو) دهد، (و در راه او انفاق نماید) پس برای او دو چندان‌ش کند، و برای او پاداش ارجمندی است. ﴿۱۱﴾

(۱) - در حدیث صحیح آمده: «کردار شب پیش از (آغاز) روز، و کردار روز پیش از (فرا رسیدن) شب بسوی الله بالا برده می‌شود». (صحیح مسلم ۱۷۹).

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرَنُكُمُ الْيَوْمَ جَنَّتُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا انظُرُونَا نَقْتِسِسْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿١٣﴾ يُنَادُوهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَى وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّى جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿١٤﴾ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَأْوِيَكُمْ النَّارُ هِيَ مَوْلَاكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنْ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿١٦﴾ أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ تُحِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّ الْمُصَدِّقِينَ وَالْمُصَدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَعَّفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٨﴾

روزی که مردان و زنان مؤمن را بنگری که نورشان پیشاپیش آنها و در سمت راستشان بسرعت حرکت می کند، (به آنها گفته می شود) امروز شما را بشارت باد، به باغ هایی (از بهشت) که نهرها زیر (درختان) آن جاری است، جاودانه در آن خواهید ماند، این کامیابی بزرگی است. ﴿۱۲﴾ روزی که مردان و زنان منافق به کسانی که ایمان آورده اند می گویند: «درنگی کنید (و به ما بنگرید) تا از نور شما پرتوی بگیریم». گفته شود: «به پشت سر خودتان (به دنیا) باز گردید، پس (در آنجا) نور بجوئید». پس دیواری میان آنها زده می شود که دری دارد، درونش رحمت است و از سمت بیرونش عذاب است. ﴿۱۳﴾ (منافقان) آنها را صدا می زنند: «آیا ما با شما نبودیم» (مؤمنان) می گویند: «آری، ولی شما خودتان را به بلا افکندید و منتظر ماندید و شک آوردید و آرزوهای (باطل) شما را فریب داد تا فرمان الله فرا رسید و (شیطان) فریب کار شما را در برابر (فرمان) الله فریب داد». ﴿۱۴﴾ پس امروز نه از شما فدیة پذیرفته می شود و نه از کسانی که کافر شدند، و جایگاه شما آتش (جهنم) است. همان شایسته شماست، و چه بد جایگاهی است. ﴿۱۵﴾ آیا برای کسانی که ایمان آورده اند وقت آن نرسیده است که دل های شان برای ذکر الله و آنچه از حق نازل شده است خاشع گردد؟ و مانند کسانی نباشند که پیش از این به آنها کتاب (آسمانی) داده شد، پس مدت زمان طولانی بر آنها گذشت، آنگاه قلب هایشان سخت شد، و بسیاری از آنها (گنهکار و) فاسقند. ﴿۱۶﴾ بدانید که الله زمین را بعد از مردنش زنده می کند، به راستی ما آیات (خود) را برای شما (به روشنی) بیان کردیم باشد که شما اندیشه کنید. ﴿۱۷﴾ بی گمان مردان و زنان صدقه دهنده و (آنها که) به الله «قرض الحسنه» دهند، برایشان دوجندان داده می شود و برای آنها پاداش ارجمندی است. ﴿۱۸﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّٰدِقُونَ^ط
وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ ۖ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۖ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٩﴾
اَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ ۖ وَلَهُمْ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ
بَيْنَهُمْ وَتَكَاثُرٌ فِى الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ ۖ كَمَثَلِ غَيْثٍ
أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ
حُطَمًا ۖ وَفِى الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ
وَرِضْوَانٌ ۖ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿٢٠﴾
سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ
ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ
الْعَظِيمِ ﴿٢١﴾ مَا أَصَابَ مِّن مُّصِيبَةٍ فِى الْأَرْضِ وَلَا فِى
أَنفُسِكُمْ إِلَّا فِى كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَا ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ
عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾ لِّكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا
تَفْرَحُوا بِمَا ءَاتَكُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ
﴿٢٣﴾ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۖ وَمَن
يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٤﴾

و کسانی که به الله و پیامبرانش ایمان آوردند، آن‌ها نزد پروردگارشان صدیقین و شهداء هستند، برای آن‌ها است پاداش‌شان و نورشان، و کسانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، آن‌ها دوزخی اند. ﴿۱۹﴾ بدانید که زندگی دنیا تنها بازیچه و سرگرمی و تجمل، و خودستایی در میان شما و افزون طلبی در اموال و فرزندان است، همانند بارانی که رویدنی‌اش کشاورزان را به شگفت آورد سپس خشک شود (به گونه‌ای که) آن را زرد رنگ بینی، سپس خرد (و به کاه تبدیل) شود و در آخرت (برای کفار) عذاب سخت است و (برای مؤمنان) آمرزشی از جانب الله و خشنودی است، و زندگی دنیا چیزی جز متاع فریبنده نیست. ﴿۲۰﴾ برای رسیدن به آمرزش پروردگارتان و بهشتی که پهنای آن مانند پهنای آسمان‌ها و زمین است بر یکدیگر پیشی گیرید (که آن) برای کسانی که به الله و پیامبرانش ایمان آورده‌اند آماده شده است، این فضل الله است که به هر کس بخواهد می‌دهد، و الله دارای فضل عظیم است. ﴿۲۱﴾ هیچ مصیبتی در زمین و نه در وجود شما روی نمی‌دهد مگر پیش از آنکه آن را پدید آوریم در کتاب (لوح محفوظ نوشته) است.^(۱) مسلماً این امر بر الله آسان است. ﴿۲۲﴾ (این را بیان کردیم) تا به خاطر آنچه از دست‌تان رفته است افسوس نخورید، و به آنچه (الله) به شما داده است شادمان نشوید، و الله هیچ خود پسند فخرکننده را دوست ندارد. ﴿۲۳﴾ (همان) کسانی که بخل می‌ورزند و مردم را (نیز) به بخل فرمان می‌دهند، و هر کس که (از فرمان الهی) روی گردان شود، پس (بداند که) الله بی‌نیاز ستوده است. ﴿۲۴﴾

(۱) - در حدیث آمده است که رسول الله ﷺ فرمودند: «الله متعال پنجاه هزار سال پیش از خلقت آسمان‌ها و زمین تمام (سرنوشت‌ها و) تقدیرها را مقدر کرده و نوشته است». (صحیح مسلم ۲۶۵۳).

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۚ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ ۚ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ ۚ فَمِنْهُمْ مُهْتَدٍ ۚ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٢٦﴾

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَرِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهَابَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَكَاتَبْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ ۚ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٢٧﴾

يَتْلُوهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ أَتَقُوا اللَّهَ وَءَامَنُوا بِرُسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِن رَّحْمَتِهِ ۚ وَتَجْعَل لَّكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ ۚ وَيَغْفِرَ لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٨﴾

لَقَلَّا يَعْلَمُ أَهْلُ الْكِتَابِ إِلَّا يَفْقَدُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّن فَضْلِ اللَّهِ ۚ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

به راستی که پیامبران خود را با دلایل روشن فرستادیم، و با آن‌ها کتاب (آسمانی) و میزان (عدالت) نازل کردیم. تا مردم به عدالت قیام کنند، و آهن را نازل کردیم که در آن نیروی سخت و منفعی برای مردم است. و تا الله معلوم بدارد چه کسی به نادیده او و پیامبرانش را یاری می‌کند، بی‌گمان الله توانای پیروزمند است. ﴿۲۵﴾ و به راستی ما نوح و ابراهیم را فرستادیم، و در دودمان آن دو نبوت و کتاب قرار دادیم. پس بعضی از آن‌ها هدایت یافته‌اند و بسیاری از آن‌ها (بدکار و) فاسقند. ﴿۲۶﴾ سپس در پی آن‌ها پیامبران (دیگر) خود را فرستادیم، و بعد از آنان عیسی پسر مریم را آوردیم و به او انجیل عطا کردیم، و در دل‌های کسانی که از او پیروی کردند رأفت و رحمت قرار دادیم^(۱)، و رهبانیتی که خود آن را پدید آوردند، ما بر آن‌ها مقرر نداشته بودیم، گرچه هدف‌شان بدست آوردن خشنودی الله بود، ولی چنانکه باید حق آن را رعایت نکردند، لذا ما به کسانی از آن‌ها که ایمان آوردند پاداش‌شان را دادیم، و بسیاری از آن‌ها (بدکار و) فاسقند. ﴿۲۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از الله بترسید و به پیامبرش ایمان بیاورید تا دو بهره از رحمتش را به شما ببخشد و برای شما نوری قرار دهد که با آن راه بروید و گناهان شما را بیامرزد، و الله آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۲۸﴾ (این را بیان کردیم) تا اهل کتاب بدانند که قادر بر چیزی از فضل الله نیستند، و آنکه فضل به دست الله است به هر کس که بخواهد آن را می‌دهد، و الله دارای فضل بزرگ است. ﴿۲۹﴾

۱- در اینجا مراد از پیروان، حواریین حضرت عیسی (علیه السلام) می‌باشند که میان آن‌ها همچون صحابه گرامی (گرامی) محبت و دوستی برقرار بود. یهودیان نسبت به یکدیگر همدرد و دل‌سوز نیستند چنانکه پیروان حضرت عیسی (علیه السلام) بودند.

سورة المجادلة

سورة مجادله

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به راستی الله سخن زنی را که در باره شوهرش با تو مجادله می کرد، و به الله شکایت می برد شنید، و الله گفتگوی شما را می شنید، بی گمان الله شنوای بیناست. ﴿۱﴾ کسانی از شما که زنان شان را ظهار می کنند، آنان هرگز مادران شان نیستند، مادران شان فقط کسانی اند که آنها را زاده اند، بی گمان آنها سخنی زشت و دروغ می گویند، و همانا الله عفوکنده آمرزگار است. ﴿۲﴾ و کسانی که زنان شان را ظهار می کنند، سپس از آنچه گفته اند باز می گردند، پس باید پیش از آمیزش جنسی باهم برده را آزاد کنند، این حکمی است که به آن (پند و) اندرز داده می شوید، و الله به آنچه می کنید آگاه است. ﴿۳﴾ پس کسی که (برده را) نیابد، پیش از آمیزش جنسی، دو ماه پی در پی روزه بگیرد، و کسی که نتواند پس شصت مسکین را طعام دهد، این (حکم) برای آن است که به الله و رسولش ایمان بیاورید، و اینها حدود (و احکام) الهی است، و برای کافران عذاب دردناکی است. ﴿۴﴾ همانا کسانی که با الله و رسولش دشمنی می کنند خوار (و ذلیل) می شوند، همان گونه کسانی که پیش از آنها بودند خوار (و ذلیل) شدند، و به راستی ما آیات روشنی نازل کردیم و برای کافران عذاب خوار (و رسوا) کننده ای است. ﴿۵﴾ روزی که الله همه آنها را بر می انگیزد، پس آنها را از آنچه کرده اند باخبر می سازد، (همان اعمالی که) الله حساب آن را نگه داشته و آنها فراموشش کرده اند، و الله بر همه چیز گواه (و ناظر) است. ﴿۶﴾

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِنَّ أُمَمَهُمْ إِلَّا الَّتِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ذَلِكُمْ تَوْعَظُونَ بِهِ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ۖ فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُتِبُوا كَمَا كُتِبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا ۚ أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٦﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرُ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ هُمْ أَعَنِ النَّجْوَى ثُمَّ يُعْودُونَ لِمَا هُمْ عَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَإِذَا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٨﴾ يَتَأَيَّأُ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَنَجَّيْتُمْ فَلَا تَتَنَجَّوْا بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَتَتَنَجَّوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوَى ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ يَتَأَيَّأُ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ ۖ وَإِذَا قِيلَ انْشُرُوا فَانْشُرُوا ۚ يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

مگر ندیده‌ای که الله آنچه را که در آسمان‌ها و آنچه را که در زمین است می‌داند؟ هیچ نجوایی میان سه نفر نباشد مگر آن که او چهارمین آن‌ها است، و پنج نفری نیست مگر آن که او ششمین آن‌ها است، و نه کمتر از آن و نه بیشتر، مگر آن که هر کجا باشند او همراه آن‌ها است، سپس روز قیامت آن‌ها را به آنچه کرده‌اند باخبر می‌سازد، بی‌گمان الله به همه چیز داناست. ﴿۷﴾ (ای پیامبر!) مگر ندیده‌ای کسانی را که از نجوا نهی شدند سپس به آنچه از آن نهی شده بودند باز می‌گردند و به گناه و تجاوز و نافرمانی پیامبر نجوا می‌کنند، و هنگامی که نزد تو می‌آیند تو را تحیتی گویند (با کلماتی) که الله با آن تو را تحیت و سلام نگفته است، و در دل خود می‌گویند: چرا الله ما را به (کیفر) آنچه می‌گوییم عذاب نمی‌کند؟ جهنم برای آن‌ها کافی است، به آن وارد می‌شوند، پس (آن) بد (سرانجام و) جایگاهی است. ﴿۸﴾ ای کسانی که ایمان آوریده‌اید! هنگامی که با یکدیگر نجوا می‌کنید پس به گناه و تجاوز و نافرمانی رسول الله نجوا نکنید، و به نیکی و پرهیزگاری نجوا کنید، و از الله بترسید که به سوی او محشور خواهید شد. ﴿۹﴾ جز این نیست که نجوا از (سوی) شیطان است، تا کسانی را که ایمان آورده‌اند اندوهگین سازد، و جز به فرمان الله نمی‌تواند هیچ ضرری به آن‌ها برساند، پس مؤمنان باید بر الله توکل کنند. ﴿۱۰﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هنگامی که به شما گفته شود: در مجالس جا باز کنید، پس (جا) باز کنید، الله برای شما گشایش می‌آورد، و هنگامی که گفته شود: برخیزید، پس برخیزید، الله مقام (و درجات) کسانی را از شما که ایمان آورده‌اند و کسانی را که علم داده شده‌اند بالا می‌برد، و الله به آنچه می‌کنید آگاه است. ﴿۱۱﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَجَّيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ جُحُوشِكُمْ صَدَقَةٌ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُ ۚ فَإِنْ لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ ءَأَشْفَقْتُمْ أَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ جُحُوشِكُمْ صَدَقْتُمْ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

﴿١٢﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَتَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٥﴾ لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٦﴾ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ ۖ كَمَا تَحْلِفُونَ لَكُمْ ۖ وَتَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ ۚ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٧﴾ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ ۚ أُولَٰئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ ۚ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۖ أُولَٰئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ ﴿١٩﴾ كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي ۚ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٠﴾

ای کسانی که ایمان آوریده‌اید! هنگامی که می‌خواهید با رسول الله نجوا کنید، پس پیش از نجوای تان صدقه‌ای (در راه الله) بدهید، این (کار) برای شما بهتر و پاکیزه‌تر است. پس اگر نیابید، بی‌گمان الله آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۱۲﴾ آیا (از فقر) ترسیدید که پیش از نجوای تان صدقاتی دهید؟ پس چون چنین نکردید، و الله از شما درگذشت، پس نماز را برپا دارید و زکات را ادا کنید، و الله و پیامبرش را اطاعت کنید، و الله به آنچه می‌کنید آگاه است. ﴿۱۳﴾ (ای پیامبر!) آیا ندیدی کسانی را که دوستی کردند با قومی که الله بر آنان خشم (و غضب) کرده است، آن‌ها نه از شما هستند و نه از آنان، و بر دروغ سوگند یاد می‌کنند (که مسلمان هستند) در حالی خودشان می‌دانند (که منافق هستند). ﴿۱۴﴾ الله عذاب سختی برای آن‌ها آماده کرده است، بی‌گمان بد است آنچه انجام می‌دادند. ﴿۱۵﴾ آن‌ها سوگندهای خود را سپر قرار دادند، پس (مردم را) از راه الله باز داشتند، لذا برای آن‌ها عذاب خوارکننده‌ای است. ﴿۱۶﴾ هرگز اموال‌شان و فرزندان‌شان چیزی از عذاب الله را از آن‌ها دفع نخواهد کرد، آن‌ها اهل (آتش) دوزخند، و جاودانه در آن می‌مانند. ﴿۱۷﴾ روزی که الله همهٔ آن‌ها را برمی‌انگیزد، پس آن‌ها برای او (نیز) سوگند یاد می‌کنند، همان‌گونه که (امروز در دنیا) برای شما سوگند یاد می‌کنند، و گمان می‌کنند که بر چیزی (سودمند) هستند، آگاه باشید (و بدانید) که آن‌ها دروغگویانند. ﴿۱۸﴾ شیطان بر آن‌ها چیره شده پس یاد الله را از خاطر آن‌ها برده است، آن‌ها حزب شیطان هستند، و آگاه باشید (و بدانید) که حزب شیطان زیانکارانند. ﴿۱۹﴾ بی‌گمان کسانی که با الله و پیامبرش مخالفت (و دشمنی) می‌کنند، آن‌ها در زمرهٔ خوارترین (افراد) اند. ﴿۲۰﴾ الله مقرر داشته است که یقیناً من و رسولانم پیروز می‌شویم؛ بی‌گمان الله نیرومند شکست‌ناپذیر است. ﴿۲۱﴾

(ای پیامبر!) هیچ قومی را که ایمان به الله و روز قیامت دارند نمی‌یابی که با کسانی که با الله و رسولش (دشمنی و) مخالفت می‌ورزند، دوستی کنند، اگرچه پدران‌شان یا فرزندان‌شان یا برادران‌شان یا خویشاوندان‌شان باشند، آن‌ها کسانی هستند که الله ایمان را در (صفحه) دل‌های‌شان نوشته است، و به روحی از جانب خود آن‌ها را تقویت (و تأیید) نموده است، و آن‌ها را به باغ‌هایی (از بهشت) وارد می‌کند که نهرها از زیر (درختان) آن جاری است، جاودانه در آن می‌مانند، الله از آن‌ها خشنود است، و آن‌ها (نیز) از الله خشنودند، آن‌ها حزب الله هستند، آگاه باشید (و بدانید) همانا حزب الله رستگاراند. ﴿۲۲﴾

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۲۲﴾

سورة الحشر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۱﴾ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ تَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَتْهُمْ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدَى الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ ﴿۲﴾ وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿۳﴾

سورة حشر

به نام الله بخشنده مهربان

آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است برای الله تسبیح می‌گویند، و او پیروزمند حکیم است. ﴿۱﴾ او کسی است که کسانی از اهل کتاب را که کافر شدند، با نخستین برخورد (و گردآوری لشکر) از دیارشان بیرون راند، گمان نمی‌کردید که آن‌ها خارج شوند، و خودشان (نیز) گمان می‌کردند که دژهای (محکم) شان آن‌ها را از (عذاب) الله مانع می‌شود، پس (عذاب) الله از جایی که گمان نمی‌کردند به سراغ‌شان آمد، و در دل‌های‌شان ترس و وحشت افکند، (به گونه‌ای که) خانه‌های خود را با دست خود، و با دست مؤمنان ویران می‌کردند، پس ای دیده‌وران عبرت بگیرید. ﴿۲﴾ و اگر الله ترک وطن (و آوارگی) را بر آنان مقرر نداشته بود، یقیناً آن‌ها را در (همین) دنیا عذاب می‌کرد، و برای آنان در آخرت عذاب آتش (جهنم) است. ﴿۳﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَمَنْ يُشَاقِّ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦١﴾ مَا قَطَعْتُمْ مِّن لِّيَنَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِقِينَ ﴿٦٢﴾ وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦٣﴾ مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ ۚ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَكُمُ عَنْهُ فَانْتَهُوا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦٤﴾ لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿٦٥﴾ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُخْبُونَ مَن هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۚ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٦٦﴾

این (آوارگی و عذاب) به خاطر آن است که آن‌ها با الله و پیامبرش مخالفت (و دشمنی) کردند و هر کس با الله مخالفت (و دشمنی) کند، پس بی گمان الله سخت کیفر است. ﴿۴﴾ آنچه از درخت خرما بریدید، و یا آن را ایستاده بر ریشه‌اش باقی گذاردید، به فرمان الله بود، تا فاسقان را خوار (و رسوا) سازد. ﴿۵﴾ و آنچه الله از (اموال) آن‌ها به پیامبرش بازگردانده (و بخشیده) است، پس بر آن (اموال) نه اسبی تاختید و نه شتری، و لیکن الله رسولانش را بر هر کس بخواهد چیره می گردانند، و الله بر هر چیز تواناست. ﴿۶﴾ و آنچه الله از (اموال) اهل آبادی‌ها به پیامبرش بازگردانده (و بخشیده) است، پس از آن الله و رسول، و خویشاوندان او، و یتیمان، و بی‌نویان، و در راه ماندگان است. تا (این اموال) در میان ثروتمندان شما دست به دست نشود، و آنچه که رسول الله به شما بدهد آن را بگیرید، و از آنچه که شما را از آن نهی کرده است پس خودداری کنید، و از الله بترسید، بی گمان الله سخت کیفر است. ﴿۷﴾ (این اموال فی) برای فقرای مهاجری است که از خانه و اموالشان بیرون رانده شدند، از الله فضل و خشنودی می طلبند، و الله و پیامبرش را یاری می کنند، آن‌ها راستگویانند. ﴿۸﴾ و (نیز برای) کسانی که پیش از آنان در دیار خود (مدینه دار الاسلام) جای گرفتند و (نیز) ایمان آورده بودند، کسانی را که به سوی‌شان هجرت کنند دوست می دارند، و در دل‌های خود از آنچه (به مهاجران) داده شده احساس حسد (و نیازی) نمی کنند، و آن‌ها را بر خود مقدم می دارند، هر چند خودشان نیازمند باشند، و کسانی که از بخل (و حرص) نفس خویش باز داشته شده‌اند، پس آن‌ها راستکارانند. ﴿۹﴾

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَیْنٌ أَخْرَجْتُمُ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِیكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١١﴾ لَیْنٌ أَخْرَجُوا لَا تَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَیْنٌ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُوهُمْ وَلَیْنٌ نَّصَرُوهُمْ لَیُولُوبُوا ۗ أَلَا دَبَّرْتُمْ لَا یَنْصُرُونَ ﴿١٢﴾ لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهَبَةً فِی صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَٰلِكِ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا یَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا یُقَاتِلُونَكُم مَّجِیْعًا إِلَّا فِی قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَیْنَهُمْ شَدِیدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِیْعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ذَٰلِكِ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا یَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِیبًا ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِیمٌ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ الشَّیْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَنِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّ بَرِئٌ مِّنْكَ إِنِّیْ أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِینَ ﴿١٦﴾

و (نیز) کسانی که بعد از آنها (بعد از مهاجران و انصار) آمدند، می گویند: «پروردگارا! ما را و برادران مان را که در ایمان بر ما پیشی گرفتند بیامرز، و در دل های مان کینه ای نسبت به کسانی که ایمان آورده اند قرار مده، پروردگارا! بی گمان تو رؤوف و مهربانی». ﴿۱۰﴾ آیا منافقان را ندیدی که پیوسته به برادران اهل کتاب شان که کفر ورزیده اند می گویند: «اگر شما را (از سرزمین تان) بیرون کنند، ما (نیز) با شما بیرون خواهیم آمد، و هرگز (سخن) کسی را در مورد شما اطاعت نخواهیم کرد، و اگر با شما جنگ شود، البته یاری تان خواهیم کرد!» و الله گواهی می دهد که آنها دروغگو هستند. ﴿۱۱﴾ اگر آنها را (از وطن) بیرون کنند با آنها بیرون نمی روند، و اگر با آنها جنگ شود یاری شان نخواهند کرد، و اگر (هم) یاری شان کنند، البته پشت (به میدان) کرده فرار می کنند، سپس یاری نمی شوند. ﴿۱۲﴾ (ای مؤمنان) همانا وحشت از شما در دل های آنها بیشتر از (ترس شان از) الله است، این بدان سبب است که آنها قومی هستند که نمی فهمند. ﴿۱۳﴾ آنها (یهود) هرگز دسته جمعی با شما نمی جنگند جز در آبادی ها (و دژهای) محکم یا از پشت دیوارها، نزاع (و جنگ) شان در میان خودشان سخت است، تو آنها را متحد می پنداری، در حالی که دل های شان پراکنده است، این بدان سبب است که آنها قومی هستند که تعقل نمی کنند. ﴿۱۴﴾ (داستان این ها) مانند (داستان) کسانی است که اندکی پیش از آنان بودند، (طعم) عاقبت کار (بد) شان را چشیدند، و برای آنها عذاب دردناکی است. ﴿۱۵﴾ همچون (داستان شیطان است، هنگامی که به انسان گفت: «کافر شو» پس چون کافر شد، گفت: «بی گمان من از تو بیزارم، من از الله پروردگار جهانیان می ترسم». ﴿۱۶﴾

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ
 جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ يَتَأْتِيَا الذِّبْنَ ؕ ءَامَنُوا اتَّقُوا
 اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ
 اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
 نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ
 الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ
 وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۚ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾
 لَوْ أَنزَلْنَا هَٰذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا
 مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۚ وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا
 لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا
 إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۚ هُوَ الرَّحْمَنُ
 الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ
 الْقُدُّوسُ السَّلَامُ ۚ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ ۚ الْعَزِيزُ
 الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ۚ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾
 هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ ۚ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ
 الْحُسْنَىٰ ۚ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَهُوَ
 الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

پس سرانجام (کار) هردوی آنها این شد که هردوی
 آنها در آتش (دوزخ) خواهند بود، جاودانه در آن
 می‌مانند، و این است کیفر ستمکاران! ﴿۱۷﴾ ای
 کسانی که ایمان آوریده‌اید! از الله بترسید، و هر کس باید
 بنگرد که برای فردا چه پیش فرستاده است، و از الله
 بترسید، بی‌گمان الله به آنچه انجام می‌دهید آگاه است.
 ﴿۱۸﴾ و همچون کسانی نباشید که الله را فراموش
 کردند، پس الله (نیز) خودشان را فراموش‌شان ساخت،
 آنها (بدکار و) نافرمانند. ﴿۱۹﴾ هرگز اهل جهنم و اهل
 بهشت یکسان نیستند، اهل بهشت رستگارانند. ﴿۲۰﴾
 اگر این قرآن را بر کوهی نازل می‌کردیم، یقیناً آن را از
 ترس الله خاکسار و از هم پاشیده می‌دیدى^(۱) و این
 مثل‌ها را برای مردم می‌زنیم، شاید که بیندیشند. ﴿۲۱﴾
 او الله است که جز او معبودی (راستین) نیست، دانای
 غیب و آشکار است، او بخشندهٔ مهربان است. ﴿۲۲﴾ او
 الله است که جز او معبودی (راستین) نیست، پادشاه،
 نهایت پاک، منزّه (و سالم از هر عیب)، ایمنی دهنده،
 نگهبان پیروزمند، جبار (جبران‌کننده) و شایستهٔ عظمت و
 بزرگی است. الله پاک و منزّه است از آنچه (برای او)
 شریک می‌آورند. ﴿۲۳﴾ او الله است، خالق، نوآفرین،
 نقشبند (بی‌نظیر) برای او نام‌های نیک است، آنچه در
 آسمان‌ها و زمین است تسبیح او می‌گویند، و او پیروزمند
 حکیم است. ﴿۲۴﴾

(۱) - از آیه معلوم می‌گردد که نباتات و جمادات نیز دارای شعور و ادراک
 می‌باشند، در این مورد به صحیح بخاری، حدیث: ۳۵۸۴ مراجعه نمایید.

سورة المتحنة

سورة ممتحنة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَنَاقِهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ
تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِّنَ
الْحَقِّ تُخْرِجُونَ الرُّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَن تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ
إِن كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهْدًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي
تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ
وَمَن يَفْعَلْهُ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١﴾ إِن
يَقْفُوكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَسْطُورُوا إِلَيْكُمْ يَدِيهِمْ
وَالسِّنَنَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ﴿٢﴾ لَن نَّفْعَعَكُم
أَرْحَامَكُمْ وَلَا أُولَدُكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَفْصَلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي
إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءُؤُا مِنكُمْ
وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ أَلْعَادُوءُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
وَحَدُّهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ
لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنْتَبْنَا
وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٤﴾ رَّبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا
وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٥﴾

به نام الله بخشنده مهربان

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! دشمن من و دشمن خودتان را
دوست نگیرید که با آن‌ها طرعی دوستی می‌افکنید، در حالی که
آن‌ها به آنچه از حق برای شما آمده کافر شده‌اند، و رسول الله و
شما را به خاطر ایمان آوردن به الله که پروردگارتان است (از
شهر و دیارتان) بیرون می‌کنند، اگر شما برای جهاد در راه من
(بیرون آمده‌اید) و برای خشنودی من هجرت کرده‌اید (هرگز
پیوند دوستی با آن‌ها برقرار نکنید) شما پنهانی با آن‌ها پیوند
دوستی برقرار می‌کنید در حالی که من به آنچه که پنهان
می‌دارید و آنچه که آشکار می‌سازید دانایم. و هر کس از شما
چنین (کاری) کند یقیناً راه راست را گم کرده است. ﴿۱﴾ اگر
آن‌ها بر شما دست یابند، دشمنان‌تان خواهند بود، و به آزارتان
دست و زبان می‌گشایند و دوست دارند که شما (نیز) کافر
گردید. ﴿۲﴾ هرگز خویشاوندان‌تان و فرزندان‌تان روز قیامت
به حال‌تان سودی نخواهند داشت. الله در میان شما جدایی
می‌اندازد، و الله به آنچه انجام می‌دهید بیناست. ﴿۳﴾ یقیناً برای
شما سرمشق خوبی در (زندگی) ابراهیم و کسانی که با او بودند
وجود دارد، آنگاه که به قوم خود گفتند: «ما از شما و از آنچه
غیر از الله می‌پرستید بیزاریم، به شما کافر (و منکر) شده‌ایم، و
میان ما و شما برای همیشه عداوت و دشمنی آشکار شده است،
تا این که به الله یگانه ایمان آورید - مگر آن سخن ابراهیم که به
پدرش (آزر) گفت: «البته من برایت آمرزش طلب می‌کنم، و
در برابر الله برای تو اختیار چیزی را ندارم» - پروردگارا! بر تو
توکل کردیم، و به سوی تو روی آوردیم، و بازگشت (همه) به
سوی توست. ﴿۴﴾ پروردگارا! ما را دستخوش (فتنه) کافران
قرار مده، و ما را بیمارز ای پروردگار ما! بی‌گمان تو پیروزمند
حکیمی. ﴿۵﴾

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ
وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦﴾
﴿٦﴾ عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم
مَّوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾ لَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ
عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقْتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّنْ
دِينِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُقْسِطِينَ ﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَتَلُوكُمْ فِي
الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّنْ دِينِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَى
إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ
الْمُؤْمِنَتُ مِهْجِرَتٍ فَأَمْتَحِنُوهُنَّ ۚ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ
فَإِن عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَا
هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَءَاتُوهُنَّ مَّا أَنفَقُوا
وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ
أُجُورَهُنَّ ۚ وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَسَلُّوا مَا
أَنْفَقْتُمْ وَلَيْسَ لَكُم مَّا أَنْفَقُوا ذَلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ تَحْكُمُ
بَيْنَكُمْ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ وَإِن فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ
أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقِبْتُمْ فَاتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
أَزْوَاجُهُمْ مِّثْلَ مَا أَنْفَقُوا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ
مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

مسلمانان برای شما در (زندگی) آنها (ابراهیم و یارانش) سرمشق
خوبی است، برای کسانی که امید به الله و روز قیامت دارند، و
هر کس روی گردان شود، پس همانا الله بی نیاز ستوده است.
﴿۶﴾ امید است که الله میان شما و کسانی (از مشرکین) که با
آنها دشمنی داشته‌اید (پیوند) دوستی (و محبت) برقرار کند، و
الله تواناست، و الله آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۷﴾ الله شما را از
نیکی کردن و رعایت عدالت نسبت به کسانی که در (امر) دین با
شما نجنگیده‌اند و شما را از دیارتان بیرون نکرده‌اند، نهی
نمی‌کند، بی‌گمان الله عدالت پیشگان را دوست دارد. ﴿۸﴾ تنها
شما را از دوستی با کسانی نهی می‌کند که در (امر) دین با شما
جنگیده‌اند و شما را از دیارتان بیرون کرده‌اند، و بر بیرون‌راندن
شما (دیگران را) کمک (و پشتیبانی) کرده‌اند، و هر کس با
آنها (رابط) دوستی بگیرد، پس آنان ستمکارانند. ﴿۹﴾ ای
کسانی که ایمان آورده‌اید! هنگامی که زنان مؤمن هجرت کرده
به نزد شما آیند، پس آنها را آزمایش کنید، الله به ایمان‌شان
داناتر است، پس اگر آنها را (زنانی) مؤمن یافتید، آنها را به
سوی کفار باز نگردانید، نه آنها را برای آنان (کافران) حلالند و
نه آنها (کافران) برای این‌ها حلالند و آنچه را (شوهرا کافر)
خرج کرده‌اند به آنها بدهید، و گناهی بر شما نیست که با
آنها ازدواج کنید هرگاه مهریه‌شان را به آنان بدهید، و (در
صورت ارتداد از اسلام) به عقد زنان کافر تمسک مجوید (و
آنها را رها کنید). و آنچه را خرج کرده‌اید مطالبه کنید، و
(کافران نیز) آنچه را خرج کرده‌اند مطالبه کنند. این حکم الله
است که در میان شما حکم می‌کند و الله دانای حکیم است.
﴿۱۰﴾ و اگر یکی از همسران شما به سوی کافران رفت آنگاه
شما (در جنگ بر آنان پیروز شدید و) به انتقام از کافران
برخاستید، پس به کسانی که همسران‌شان رفته‌اند، همانند آنچه
خرج کرده‌اند بدهید، و از الهی که شما به او ایمان دارید
بترسید. ﴿۱۱﴾

يَتَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعُنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَدَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعَهُنَّ وَاسْتَغْفِرَ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾
يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَيسُّوْا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَيسُ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٣﴾

ای پیامبر! هنگامی که زنان مؤمن نزد تو آمدند تا با تو بیعت کنند بر آن که چیزی را با الله شریک نسازند، و دزدی نکنند، و مرتکب زنا نشوند، و فرزندان خود را نکشند، و بهتان و افترا بی را پیش دست و پای خود نیاورند (که فرزندی را به دروغ به شوهران شان نسبت دهند)، و در کارهای نیک نافرمانی تو نکنند، پس با آنها بیعت کن و از الله برای آنها آمرزش بخواه، بی گمان الله آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۱۲﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! با قومی که الله بر آنان خشم (و غضب) گرفته است دوستی نکنید، آنها از آخرت مأیوسند همان گونه که کفار از گور خفتگان مأیوس هستند. ﴿۱۳﴾

سورة الصف

سورة صف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقْتُلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنِينَ مَرْصُوصٍ ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَنْقُومُ لِمَ تُؤْذُونِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾

به نام الله بخشندهٔ مهربان
آنچه در آسمان ها و آنچه در زمین است تسبیح الله می گویند، و او پیروزمند حکیم است. ﴿۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! چرا چیزی را می گوید که عمل نمی کنید؟! ﴿۲﴾ نزد الله سخت ناپسند (و موجب خشم) است آن که چیزی را بگوید که عمل نمی کنید. ﴿۳﴾ بی گمان الله کسانی را که چون بنیانی آهنین صف بسته در راه او پیکار می کنند دوست دارد. ﴿۴﴾ و (ای پیامبر! به یاد آور) هنگامی را که موسی به قومش گفت: «ای قوم من! چرا مرا آزار (و اذیت) می رسانید، در حالی که می دانید بی گمان من فرستادهٔ الله به سوی شما هستم؟» پس چون آنها (از حق) منحرف شدند، الله دل های شان را منحرف ساخت، و الله قوم نافرمان را هدایت نمی کند. ﴿۵﴾

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَبْنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ ۖ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا هَلْ أَذِلُّكُمْ عَلَى تَجَرَّةٍ تَنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تُوْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسْكِنٌ طَيِّبَةٌ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ حَنُّ أَنْصَارُ اللَّهِ فَآمَنْتَ طَائِفَةٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَكَفَرَتَ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ﴿١٤﴾

و (یادآور باش) هنگامی که عیسی پسر مریم گفت: «ای بنی اسرائیل! بی گمان من فرستادهٔ الله به سوی شما هستم، آنچه از تورات که پیش از من بوده تصدیق می کنم و (نیز) مژده دهنده به رسولی هستم که بعد از من می آید، و نامش «احمد» است» پس هنگامی که او (احمد) با معجزه ها (و دلایل روشن) به سوی آنان آمد، گفتند: «این جادوی آشکار است». ﴿۶﴾ و چه کسی ستمکارتر است از آن کس که بر الله دروغ ببندد، در حالی که او به (دین) اسلام دعوت می شود؟! و الله گروه ستمگاران را هدایت نمی کند. ﴿۷﴾ آن ها می خواهند نور الله را با دهان خود خاموش کنند، ولی الله کامل کنندهٔ نور خویش است هر چند کافران خوش نداشته باشند. ﴿۸﴾ او کسی است که رسول الله را با هدایت و دین حق فرستاد تا آن را بر همهٔ ادیان غالب گردانند، هر چند مشرکان خوش نداشته باشند. ﴿۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! آیا شما را به تجارتی راهنمایی کنم که شما را از عذاب دردناک نجات می دهد؟ ﴿۱۰﴾ به الله و پیامبرش ایمان بیاورید، و با اموال و جان های تان در راه الله جهاد کنید، اگر بدانید این (کار) برای شما بهتر است. ﴿۱۱﴾ (اگر چنین کردید، الله) گناهان تان را می بخشد، و شما را در باغ هایی (از بهشت) وارد می کند که نهرا از زیر (درختان) آن جاری است، و در خانه های پاکیزه در بهشت جاویدان (جای می دهد)، این کامیابی بزرگی است. ﴿۱۲﴾ و (نعمت) دیگری که آن را دوست دارید (نیز به شما عنایت می فرماید) که آن یاری از سوی الله و پیروزی نزدیک است، و مؤمنان را (به این پیروزی) بشارت ده. ﴿۱۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! یاوران (دین) الله باشید، همان گونه که عیسی پسر مریم به حواریون گفت: «چه کسانی یاوران من (در دعوت) به سوی الله هستند؟!» حواریون گفتند: «ما یاوران (دین) الله هستیم» پس گروهی از بنی اسرائیل ایمان آوردند، و گروهی کافر شدند، آنگاه ما کسانی را که ایمان آورده بودند بر دشمنان شان قوت (و توانایی) دادیم و سرانجام پیروز شدند. ﴿۱۴﴾

سورة الجمعة

سورة جمعه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام الله بخشنده مهربان

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكُ
 الْقُدُّوسُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي
 الْأُمَمِينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ
 وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي
 ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢﴾ وَءَاخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ
 وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ
 يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ الَّذِينَ
 حُمِلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ
 يَحْمِلُ أَسْفَارًا ۚ بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا
 بِآيَاتِ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾ قُلْ
 يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنْكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ
 مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾
 وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْت أَيْدِيهِمْ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
 بِالظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ قُلْ إِنْ أَلَمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ
 مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلْقِيكُمْ ۖ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ
 وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است تسبیح الله می‌گویند،
 (الله) که فرمانروا، پاک پیروزمند حکیم است. ﴿۱﴾ او کسی
 است که در میان درس ناخواندگان رسولی از خودشان
 برانگیخت که آیاتش را بر آن‌ها می‌خواند، و آن‌ها را پاک
 (و تزکیه) می‌کند و به آنان کتاب (قرآن) و حکمت (سنت)
 می‌آموزد، و اگر چه پیش از این در گمراهی آشکار بودند.
 ﴿۲﴾ و (نیز این پیامبر) بر گروه دیگری از آنان (برانگیخته
 شده) که هنوز به آن‌ها نپیوسته‌اند، و او پیروزمند حکیم است.
 ﴿۳﴾ این فضل الله است که آن را به هر کس که بخواهد
 می‌بخشد و الله دارای فضل عظیم است. ﴿۴﴾ مثل کسانی که
 به تورات مکلف شدند، آنگاه برنداشتند آن را (یعنی: حق آن
 را ادا نکردند) همچون خری است که کتاب‌هایی را حمل
 می‌کند (اما از آن چیزی نمی‌فهمد) چه بد است مثل گروهی
 که آیات الله را تکذیب کردند، و الله گروه ستمکاران هدایت
 نمی‌کند. ﴿۵﴾ (ای پیامبر!) بگو: «ای کسانی که یهودی
 شدید! اگر گمان دارید که (تنها) شما دوستان الله هستید نه
 مردم دیگر، پس آرزوی مرگ کنید، اگر راست می‌گویید».
 ﴿۶﴾ ولی آن‌ها به خاطر آنچه از پیش فرستاده‌اند هرگز آن
 آرزو را نخواهند کرد، و الله ستمکاران را خوب می‌شناسد.
 ﴿۷﴾ (ای پیامبر!) بگو: «بی‌گمان آن مرگی که از آن فرار
 می‌کنید، یقیناً به شما خواهد رسید، سپس به سوی (الله آن)
 دانای غیب و آشکار باز گردانده می‌شوید، آنگاه شما را از
 آنچه انجام می‌دادید خبر می‌دهد». ﴿۸﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمٍ
الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ
لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ
فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ
كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِجْرَةً أَوْ هَوًّا
أَنْفَضُوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا ۚ قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِّنْ
اللَّهِوِّ وَمِنَ التِّجْرَةِ ۚ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هنگامی که در روز جمعه برای
نماز اذان گفته شد به سوی (نماز و) ذکر الله بشتابید و خرید
و فروش را رها کنید، اگر بدانید این برای شما بهتر است.
﴿۹﴾ پس هنگامی که نماز پایان یافت، (برای کسب رزق و
روزی) در زمین پراکنده شوید، و از فضل الله طلب کنید، و
الله را بسیار یاد کنید تا رستگار شوید. ﴿۱۰﴾ و (ای پیامبر!)
برخی از این مردم) هنگامی که تجارتی یا سرگرمی را ببینند
به سوی آن پراکنده می‌شوند و تو را ایستاده (بر منبر) رها
می‌کنند، بگو: «آنچه در نزد الله است بهتر از سرگرمی و
تجارت است، و الله بهترین روزی‌دهندگان است». ﴿۱۱﴾

سورة المنافقون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ ۚ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ
لَكَاذِبُونَ ﴿١﴾ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ ۚ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَٰلِكَ
بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا
يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ
وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ ۖ كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسْنَدَةٌ
يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ۚ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ
ۚ قَتَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾

سورة منافقون

به نام الله بخشنده مهربان

هنگامی که منافقان نزد تو آیند، گویند: «ما گواهی می‌دهیم
که یقیناً تو فرستاده الله هستی» و الله می‌داند که بی‌گمان تو
فرستاده او هستی، و الله گواهی می‌دهد که منافقان یقیناً
دروغگو هستند. ﴿۱﴾ آن‌ها سوگندهای خود را سپر قرار
دادند، پس (مردم را) از راه الله باز داشتند، به راستی کار
بسیار بدی انجام می‌دهند. ﴿۲﴾ این بدان خاطر است که
آن‌ها ایمان آوردند، سپس کافر شدند، آنگاه بر دل‌های شان
مهر نهاده شد، پس آن‌ها در نمی‌یابند. ﴿۳﴾ و هنگامی که
آن‌ها را ببینی، جسم (و قیافه) شان تو را به شگفت آورد، و
اگر (سخن) گویند به سخنان شان گوش فرا می‌دهی، گویی
آن‌ها چوب‌های تکیه داده به دیوارند، هر بانگی را علیه خود
می‌پندارند، آن‌ها دشمن (واقعی) هستند، پس از آنان بر حذر
باش! الله آن‌ها را بکشد، چگونه (از حق) منحرف
می‌شوند؟! ﴿۴﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّأُ رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٥٥﴾ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥٦﴾ هُمْ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَى مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنْفَضُوا ۗ وَاللَّهُ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٥٧﴾ يَقُولُونَ لِنِ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لِيُخْرِجَنَا الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ ۗ وَاللَّهُ الْعَزِيزُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٨﴾ يَتَأَيَّأُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٩﴾ وَأَنْفِقُوا مِنْ مَا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ ۚ وَأَكُن مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٦٠﴾ وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا ۚ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦١﴾

﴿٦١﴾

و هنگامی که به آن‌ها گفته شود: «بیاید تا رسول الله برای شما آمرزش بخواهد» سرهای خود را تکان می‌دهند، و آن‌ها را می‌بینی که (از سخنان تو) اعراض می‌کنند و تکبر می‌ورزند. ﴿۵۵﴾ برای آن‌ها یکسان است که برایشان آمرزش بخواهی یا آمرزش نخواهی، الله هرگز آنان را نمی‌بخشد، بی‌گمان الله قوم نافرمان را هدایت نمی‌کند. ﴿۵۶﴾ آن‌ها کسانی هستند که می‌گویند: «بر آنان که نزد رسول الله هستند (چیزی) انفاق نکنید تا پراکنده شوند و حال آن که خزاین آسمان‌ها و زمین از آن الله است، ولی منافقان در نمی‌یابند. ﴿۵۷﴾ آن‌ها می‌گویند: «اگر به مدینه باز گردیم، یقیناً صاحبان عزت، ذلیلان را از آنجا بیرون می‌کنند» در حالی که عزت از آن الله، و فرستاده او و مؤمنان است، ولی منافقان نمی‌دانند. ﴿۵۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اموال‌تان، و فرزندان‌تان شما را از یاد الله غافل نکنند، و هر کس که چنین کند، پس آنان زیانکارانند. ﴿۵۹﴾ و از آنچه به شما روزی داده‌ایم، (در راه الله) انفاق کنید، پیش از آن که مرگ به سراغ یکی از شما آید، پس بگوید: «پروردگارا! ای کاش (مرگ) مرا مدت کمی با تأخیر می‌انداختی، تا (در راه تو) صدقه بدهم و از صالحان باشم». ﴿۶۰﴾ و الله هرگز (مرگ) کسی را هنگامی که اجلش فرا رسد به تأخیر نمی‌اندازد، و الله به آنچه می‌کنید آگاه است. ﴿۶۱﴾

سورة التغابن

سورة تغابن

به نام الله بخشنده مهربان

آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است همه تسبیح الله می‌گویند، فرمانروایی از آن اوست، و سپاس (و ستایش نیز) از آن او است، و او بر همه چیز تواناست. ﴿۱﴾ او کسی است که شما را آفرید، پس (گروهی) از شما کافرنده و (گروهی) از شما مؤمن هستند، و الله به آنچه می‌کنید بیناست. ﴿۲﴾ آسمان‌ها و زمین را به حق آفرید، و شما را (در رحم مادران‌تان) شکل و صورت بخشید، پس شکل و صورت‌تان را نیکو (و زیبا) گرداند، و باز گشت (همه) به سوی اوست. ﴿۳﴾ آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند، و آنچه را که پنهان می‌دارید و آنچه را که آشکار می‌کنید می‌داند، و الله از آنچه در سینه‌هاست آگاه است. ﴿۴﴾ آیا خبر کسانی که پیش از این کافر شدند، به شما نرسیده است؟! پس آن‌ها (طعم) کیفر کار خود را چشیدند، و برای آن‌ها عذاب دردناکی است. ﴿۵﴾ این بدان سبب است که پیامبران‌شان با معجزات (و دلایل روشن) به سوی آنان آمدند، پس (آن‌ها از روی تکبر) گفتند: «آیا بشری (مانند ما) می‌خواهد ما را هدایت کند؟! آنگاه کافر شدند و روی گردانند، و الله (از آن‌ها و ایمان‌شان) بی‌نیاز بود، و الله بی‌نیاز ستوده است. ﴿۶﴾ کسانی که کافر شدند گمان بردند که هرگز برانگیخته نخواهند شد، (ای پیامبر!) بگو: «آری، به پروردگارم سوگند، یقیناً (همه) برانگیخته خواهید شد، آنگاه از آنچه می‌کردید به شما خبر خواهند داد، و این (کار) بر الله آسان است». ﴿۷﴾ پس به الله و پیامبرش و نوری که نازل کرده‌ایم ایمان بیاورید، و الله به آنچه می‌کنید آگاه است. ﴿۸﴾ روزی که همه شما را (در محشر) گرد می‌آورد، آن روز، روز مغبونی است، و هر کس به الله ایمان آورد و کارهای شایسته انجام دهد، گناهان او را می‌بخشد و او را به باغ‌هایی (از بهشت) وارد می‌کند که نه‌رها زیر (درختان) آن جاری است، جاودانه در آن می‌مانند، این کامیابی بزرگ است. ﴿۹﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فَدَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ فَآمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٠﴾
 مَا أَصَابَ مِنْ مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۚ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٢﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنِّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ فَأَحْذَرُوهُمْ ۚ وَإِنْ تَعَفَّوْا وَتَصَفَّحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فَتْنَةٌ ۖ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمِعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ ۚ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ ۖ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِنْ تَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضْعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٨﴾

و کسانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند آنان اهل آتش (دوزخ) اند که جاودانه در آن می‌مانند، و بد (سرانجام و) جایگاهی است. ﴿۱۰﴾ هیچ مصیبتی (به انسان) نمی‌رسد، مگر به حکم (و فرمان) الله و هر کس به الله ایمان آورد (الله) قلبش را هدایت می‌کند، و الله به همه چیز داناست. ﴿۱۱﴾ الله را اطاعت کنید، و رسول الله را اطاعت کنید، پس اگر روی بگردانید، (بدانید که) بر فرستاده ما وظیفه‌ای جز ابلاغ آشکار نیست. ﴿۱۲﴾ الله کسی است که هیچ معبودی (به حق) جز او نیست، پس مؤمنان باید بر الله توکل کنند. ﴿۱۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! به راستی (بعضی) از همسران‌تان و فرزندان‌تان دشمنان شما هستند، پس از آن‌ها بر حذر باشید، و اگر عفو کنید، و چشم پوشید، و ببخشید، بی‌گمان الله آمرزنده مهربان است^(۱). ﴿۱۴﴾ جز این نیست که اموال‌تان و اولادتان مایه آزمایش هستند، و الله است که پاداش بزرگ نزد اوست. ﴿۱۵﴾ پس تا (جایی که) می‌توانید از الله بترسید، و گوش دهید، و فرمان برید، و انفاق کنید که برای خود شما بهتر است، و کسانی که از بخل و حرص نفس خود مصون بمانند آنانند که رستگارند. ﴿۱۶﴾ اگر به الله قرض الحسنه بدهید، آن را برای شما افزون می‌کند، و شما را بیامرزد، و الله قدر شناس بر دبار است. ﴿۱۷﴾ دانای پنهان و آشکار، و پیروزمند حکیم است. ﴿۱۸﴾

(۱) - سبب نزول آیه: هنگامی که برخی از مسلمانان اراده هجرت از مکه به مدینه کردند، همسران و فرزندان‌شان مانع هجرت آنها شدند، سپس بعد از این که به نزد رسول الله ﷺ در مدینه رسیدند، متوجه شدند که سبقت کنندگان از مسایل دین بسیار بهره‌مند شده‌اند چنانچه قصد کردند که زن و فرزندان خود را سزا دهند، در این هنگام الله تعالی به درگذشتن از آنها حکم فرمود. (جامع ترمذی: ۳۳۱۷).

سورة الطلاق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُنَاقِهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تَخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا تَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ﴿١﴾ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنِ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
 الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ﴿٢﴾ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَلِّغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾ وَالَّتِي يَبْسُغُ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِّسَائِكُمْ إِنْ أَرَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَالَّتِي لَمْ تَحْضَنْ وَأُولَتْ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ﴿٤﴾ ذَٰلِكُمْ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ﴿٥﴾

سورة طلاق

به نام الله بخشنده مهربان

ای پیامبر! هرگاه خواستید زنان را طلاق دهید، پس آنها را در زمان (آغاز) عده طلاق دهید، و حساب عده را نگه دارید، و از الله که پروردگار شماست بترسید، نه شما آنها را از خانه هایشان بیرون کنید، و نه آنها بیرون روند، مگر آن که کار زشت آشکاری مرتکب شوند، و این حدود الله است، و هر کس از حدود الله تجاوز کند پس مسلماً به خود ستم کرده است. تو نمی دانی، شاید الله پس از آن وضع تازه ای فراهم آورد (که به صلح و آشتی منجر شود). ﴿۱﴾ پس چون (آنها را طلاق دادید و) عده آنها به سر رسید، آنها را بطرز شایسته ای نگه دارید یا بطرز شایسته ای از آنها جدا شوید، و دو فرد عادل از خودتان را گواه بگیرید، و شهادت را برای الله برپا دارید، این (حکمی است) که کسی که به الله و روز قیامت ایمان دارد به آن پند و اندرز داده می شود، و هر کس که از الله بترسد، (الله) راه نجاتی برای او قرار می دهد. ﴿۲﴾ و او را از جایی که گمان ندارد روزی می دهد، و هر کس بر الله توکل کند، پس همان او را کافی است. بی گمان الله فرمان خود را به انجام می رساند، مسلماً الله برای هر چیزی اندازه ای قرار داده است. ﴿۳﴾ و کسانی از زنان تان که از عادت ماهانه مأیوس شده اند، - اگر شک کردید - عده آنها سه ماه است و (نیز) آنها که حیض نشده اند. و عده زنان بار دار این است که بار خود را بگذارند، و هر کس از الله بترسد، (الله) کارش را برایش آسان می سازد. ﴿۴﴾ این فرمان الله است که بر شما نازل کرده است، و هر کس از الله بترسد، الله گناهانش را از او می زداید (و می بخشد) و پاداش او را بزرگ می گرداند. ﴿۵﴾

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تَضَارُّوهُنَّ لِيُضَيِّقُوا عَلَيْهِنَّ ۚ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمْلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ۚ وَاتَمَرُوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ ۚ وَإِنْ تَعَاَسَرْتُمْ فِستَرْضِعْ لَهُنَّ أُخْرَى ۖ ۞ لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ ۚ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا ۚ سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۖ ۞ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ ۚ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نُّكَرًا ۖ ۞ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عِقَبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ۖ ۞ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَتَأُولَىٰ الْأَلْبَابِ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ۖ ۞ رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ ءَايَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ۖ ۞ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ۖ ۞

آنان (زنان مطلقه) را در حد توان تان هر جای که خودتان سکونت دارید، سکونت دهید، و به آن‌ها زیان نرسانید تا (عرصه را) بر آنان تنگ کنید، (و پیش از پایان عده مجبور به ترک منزل شوند) و اگر بار دار باشند نفقه آن‌ها را بدهید تا آن که حمل خود را بگذارند. پس اگر (فرزندتان را) برای شما شیر می‌دهند، مزدشان راپردازید، و (این کار را) به نیکی و با مشورت همدیگر انجام دهید، و اگر به توافق نرسیدید، پس زن دیگری (به درخواست شوهر) او را شیر دهد. ﴿۶﴾ آنان که دارا (و ثروتمند) هستند باید از دارایی (و ثروت) خود انفاق کنند، و کسی که تنگدست است پس باید از آنچه که الله به او داده انفاق کند، الله هیچکس را جز به اندازه (توانایی) که به او داده مکلف نمی‌کند، الله به زودی بعد از سختی (و تنگدستی) آسانی (و گشایش) قرار می‌دهد. ﴿۷﴾ چه بسیار (اهالی) آبادی‌ها که از فرمان پروردگارشان و (فرمان) پیامبران او سرپیچی کردند، پس ما به شدت از آن‌ها حساب کشیدیم، و به عذابی سخت (و سهم‌ناک) آنان را عذاب کردیم. ﴿۸﴾ پس آن‌ها (طعم) عقوبت کار خود را چشیدند، و سرانجام کارشان زیان بود. ﴿۹﴾ الله عذاب سختی برای آن‌ها آماده کرده است. پس ای خرمندانی که ایمان آورده‌اید! از الله بترسید، محققاً الله ذکر (قرآن) را به سوی شما نازل کرده است. ﴿۱۰﴾ (و نیز) پیامبری (به سوی شما فرستاده) که آیات روشن الله را بر شما می‌خواند، تا کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون آورد. و هرکس به الله ایمان آورد و کار شایسته انجام دهد (الله) او را به باغ‌هایی (از بهشت) وارد می‌کند که از زیر (درختان) آن نهرها جاری است، جاودانه در آن بمانند، به راستی الله رزق و روزیش را نیکو گردانیده است. ﴿۱۱﴾ الله (همان) کسی است که هفت آسمان را آفرید، و از زمین (نیز) همانند آن‌ها را (آفرید). و فرمان (الله) پیوسته در میان آن‌ها نازل می‌شود تا بدانید که الله بر هر چیز تواناست، و آن که علم الله بر همه چیز احاطه دارد. ﴿۱۲﴾

سورة التحريم

سورة تحريم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ
 أَزْوَاجِكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١﴾ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ
 أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَانَا وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾ وَإِذْ أَسَرَّ
 النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ
 عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضُهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ
 قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَذَا قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٣﴾ إِنْ
 تَوْبَتَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ
 هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَلْحُ الْمُؤْمِنِينَ وَوَلَمَْلِكُهُ بَعْدَ
 ذَلِكَ ظَهِيرٌ ﴿٤﴾ عَسَى رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنْ أَنْ يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا
 خَيْرًا مِنْكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ قَنِيئَاتٍ تَتَبِعَتِ عَبْدَتِ
 سَيِّحَتِ تَبَيَّنَتْ وَأُنْكَارًا ﴿٥﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوًا أَنْفُسُكُمْ
 وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَظُ
 شِدَادٍ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾
 يَأْتِيهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَدُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا جُزُونَ مَا كُنْتُمْ
 تَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

به نام الله بخشنده مهربان

ای پیامبر! چرا چیزی را که الله بر تو حلال کرده است به خاطر
 خشنودی همسرانت (بر خود) حرام می کنی؟! و الله آمرزنده
 مهربان است. ﴿۱﴾ به راستی الله (راه) گشودن سوگندهای تان
 را برای شما مقرر داشته است، و الله دوستدار (و مولای)
 شماست، و او دانای حکیم است. ﴿۲﴾ و هنگامی که پیامبر به
 بعضی از همسرانش سخنانی را به راز گفت، پس چون (آن
 همسر) آن را (به دیگری) خبر داد، و الله او (پیامبر) را بر آن
 آگاه کرد، قسمتی از آن را برای او بیان کرد و از قسمتی
 (دیگر) خود داری نمود، پس هنگامی که (پیامبر) او را از آن
 خبر داد، گفت: «چه کسی این را به تو خبر داده است؟» (پیامبر)
 فرمود: «(الله) دانای آگاه مرا خبر داده است». ﴿۳﴾ (ای
 همسران پیامبر!) اگر شما دو نفر به درگاه الله توبه کنید (به سود
 شماست) بی گمان دل های تان (از حق) منحرف گشته است، و
 اگر شما دو نفر بر علیه او همدست (متفق) شوید پس (بدانید)
 که الله یاور (و مولای) اوست، و (نیز) جبرئیل و مردمان شایسته
 از مؤمنان، و فرشتگان (نیز) بعد از آن پشتیبان (و مددکار او)
 هستند. ﴿۴﴾ چه بسا اگر شما را طلاق دهد، پروردگارش
 همسرانی بهتر از شما برایش جایگزین کند، (که) مسلمان،
 مؤمن، فرمانبردار، توبه کار، عبادت کننده، روزه دار، بیوه و
 دوشیزه باشند. ﴿۵﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! خودتان و
 خانواده تان را از آتشی که هیمة آن مردم و سنگ ها است نگه
 دارید (آتشی که) بر آن فرشتگان خشن و سخت گیر (گمارده
 شده) که هرگز الله را در آنچه به آنان فرمان داده نافرمانی
 نمی کنند، و هر چه فرمان می یابند انجام می دهند. ﴿۶﴾ ای
 کسانی که کافر شده اید! امروز عذرخواهی نکنید، جز این نیست
 که در برابر آنچه می کردید جزا داده می شوید. ﴿۷﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا
 عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ
 جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ
 النَّبِيَّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ ۖ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ
 أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتِمِّمْ لَنَا نُورَنَا
 وَآغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾ يَتَأْتِيهَا
 النَّبِيُّ جَهْدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ
 وَمَأْوَاهُمُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٩﴾ ضَرَبَ اللَّهُ
 مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتِ نُوحٍ وَامْرَأَتِ لُوطٍ
 كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ
 فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ
 ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا
 لِلَّذِينَ ءَامَنُوا امْرَأَتِ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ
 ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَخِجْتِي مِنَ فِرْعَوْنَ
 وَعَمَلِهِ وَخِجْتِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾
 وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا
 فِيهِ مِنْ رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ
 وَكَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿١٢﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! به سوی الله توبه کنید،
 توبه‌ای خالص، امید است پروردگارتان گناهان‌تان را از
 شما بزداید، و شما را به باغ‌هایی (از بهشت) که نرها زیر
 (درختان) آن جاری است وارد کند، روزی که الله، پیامبر
 و کسانی را که با او ایمان آورده‌اند خوار نمی‌کند،
 نورشان پیشاپیش آنان و سمت راست‌شان در حرکت
 است، می‌گویند: «پروردگارا! نور ما را به تمام (و کمال)
 برسان، و ما را پیامرزی گمان تو بر هر چیز توانایی».
 ﴿۸﴾ ای پیامبر! با کفار و منافقان جهاد کن، و بر آنها
 سخت بگیر، و جایگاه‌شان جهنم است، و بد جایگاهی
 است. ﴿۹﴾ الله برای کسانی که کافر شده‌اند، همسر نوح
 و همسر لوط را مثل زده است که آن دو در نکاح دو تن
 از بندگان صالح ما بودند، پس به آن دو خیانت کردند،
 آنگاه (آن دو بنده صالح) نتوانستند چیزی از (عذاب) الله
 را از آن دو دفع کنند، و (به آن دو) گفته شد: «همراه
 وارد شوندگان به آتش (جهنم) وارد شوید». ﴿۱۰﴾ و
 الله برای کسانی که ایمان آورده‌اند، همسر فرعون (آسیه)
 را مثل زده است، هنگامی که گفت: «پروردگارا! خانه
 برای من نزد خودت در بهشت بساز، و مرا از فرعون و
 کردارش نجات بده، و مرا از قوم ستمگر رهایی بخش».
 ﴿۱۱﴾ و (نیز) مریم دختر عمران را (مثل زده) که
 شرمگاه خویش را (پاک) نگه داشت، پس ما از روح
 خود در آن دمیدیم، و (او) کلمات پروردگارش و
 کتاب‌های او را تصدیق کرد و از فرمانبرداران بود.

سورة الملك

سورة ملك

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَرَّكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾
 الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ
 الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا مَّا
 تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَوتٍ فَأَرْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ
 تَرَى مِنْ فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ أَرْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ
 الْبَصَرُ حَاسِدًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا
 بِمَصْبِيحٍ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ
 عَذَابَ السَّعِيرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ
 وَبُئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٦﴾ إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهيقًا وَهِيَ
 تَفُورُ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيِّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ
 سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾ قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا
 نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي
 ضَلَالٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي
 أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿١٠﴾ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ
 السَّعِيرِ ﴿١١﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
 وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

به نام الله بخشنده مهربان

پر برکت و بزرگوار است کسی که فرمانروایی جهان هستی به
 دست اوست، و او بر هر چیز تواناست. ﴿۱﴾ (همان)
 کسی که مرگ و زندگی را آفرید تا شما را بیازماید که کدام
 یک از شما نیکو کارتر است، و او پیروزمند بخشنده است.
 ﴿۲﴾ (آن) کس که هفت آسمان را بر فراز یکدیگر آفرید،
 در آفرینش (الله) رحمان هیچ خلل و بی نظمی نمی‌بینی، باز
 چشم بگردان، آیا نقصانی (و شکافی) می‌بینی؟ ﴿۳﴾ سپس
 بار دیگر چشم بگردان، چشم تو در حالی که خسته و نا توان
 است به سوی تو باز می‌گردد. ﴿۴﴾ به راستی ما آسمان دنیا را
 با چراغ‌ها آراستیم، و آن‌ها را برای راندن شیاطین قرار دادیم،
 و برای آن‌ها عذاب (آتش) سوزان آماده ساختیم. ﴿۵﴾ و
 برای کسانی که به پروردگارشان کافر شدند عذاب جهنم
 است، و چه بد جایگاهی است. ﴿۶﴾ هنگامی که در آن
 انداخته شوند، از آن نعره (وحشتناک) می‌شنوند، در حالی که
 آن می‌جوشد. ﴿۷﴾ از شدت خشم نزدیک است پاره پاره
 شود، هرگاه که گروهی در آن انداخته می‌شوند، نگهبانانش
 از آن‌ها می‌پرسند: «آیا بیم‌دهنده به سراغ شما نیامد؟!». ﴿۸﴾
 گویند: «چرا، بیم‌دهنده به سوی ما آمد، پس ما او را تکذیب
 کردیم، و گفتیم: هرگز الله چیزی نازل نکرده است، شما جز
 در گمراهی بزرگ نیستید». ﴿۹﴾ و گویند: «اگر ما
 می‌شنیدیم یا تعقل می‌کردیم، در (زمره) دوزخیان نبودیم». ﴿۱۰﴾
 پس آن‌ها به گناه خود اعتراف کنند، دور باد
 دوزخیان از رحمت الله. ﴿۱۱﴾ بی‌گمان کسانی که درنهایت از
 پروردگارشان می‌ترسند، آنان آمرزش و پاداش بزرگی
 دارند. ﴿۱۲﴾

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ ۖ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
 الصُّدُورِ ﴿١٣﴾ أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ
 ﴿١٤﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامْشُوا فِي
 مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِ ۖ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ﴿١٥﴾ ءَأَمِنْتُمْ مِّنْ
 فِي السَّمَاءِ أَن تَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ﴿١٦﴾
 أَمْ أَمِنْتُمْ مِّنْ فِي السَّمَاءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۖ
 فَسَتَعْمَلُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن
 قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ
 صَفَّتْ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۖ إِنَّهُ بِكُلِّ
 شَيْءٍ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ
 يَنْصُرُكُم مِّن دُونِ الرَّحْمَنِ ۚ إِنَّ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ
 ﴿٢٠﴾ أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ ۚ بَلْ
 لَّجُوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾ أَفَمَن يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ
 وَجْهِهِ ۖ أَهْدَىٰ أَمَّن يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ
 ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ
 وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ ۖ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ
 الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ
 مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ
 عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

گفتار خود را پنهان دارید یا آن را آشکار سازید، (به هر حال) او
 به آنچه در دل‌هاست آگاه است. ﴿۱۳﴾ آیا کسی که (همه)
 موجودات را آفریده است، (از حال آن‌ها) نمی‌داند؟ در حالی که
 او باریک‌بین و آگاه است. ﴿۱۴﴾ او کسی است که زمین را برای
 شما رام گردانید، پس در گوشه و نواحی آن راه بروید و از روزی
 او بخورید، و باز گشت (همه) به سوی اوست. ﴿۱۵﴾ آیا خود را
 از کسی که در آسمان است، در امان می‌دانید، که (فرمان دهد)
 زمین شما را فرو برد، پس آن ناگهان به لرزش در آید؟ ﴿۱۶﴾ یا
 خود را از کسی که در آسمان است، در امان می‌دانید، که تند بادی
 همراه با سنگریزه بر شما فرستد؟ پس بزودی خواهید دانست که
 هشدار من چگونه است! ﴿۱۷﴾ و به راستی کسانی که پیش از
 آنان بودند (نیز دعوت پیامبران را) تکذیب کردند، پس عقوبت
 من چگونه بود! ﴿۱۸﴾ آیا به پرندگان که بر فراز سرشان است،
 که گاهی بال‌های خود را می‌گشایند، و گاهی فرو می‌بندند، نگاه
 نکردند؟! جز (الله) رحمان (کسی) آن‌ها را (بر فراز آسمان) نگاه
 نمی‌دارد، بی‌گمان او به هر چیز بیناست. ﴿۱۹﴾ آیا این چه کسی
 است آن که لشکر شماست، که به جای (الله) رحمان شما را یاری
 می‌کند؟ کافران جز در فریب (و غرورشان) نیستند. ﴿۲۰﴾ آیا آن
 کیست که به شما روزی دهد اگر او روزیش را باز دارد؟ بلکه
 آن‌ها در سرکشی و دوری از حق لجاجت می‌کنند. ﴿۲۱﴾ آیا
 کسی که به رو افتاده حرکت می‌کند به هدایت نزدیک‌تر است، یا
 آن کسی که راست و استوار بر راه راست گام بر می‌دارد؟! ﴿۲۲﴾
 بگو: «او کسی است که شما را آفرید، و برای شما گوش و
 چشمان و دل قرار داد، (اما شما) اندکی سپاس‌گزاری می‌کنید».
 ﴿۲۳﴾ بگو: «او کسی است شما را در زمین پراکند و به سوی او
 گرد آورده می‌شوید». ﴿۲۴﴾ و می‌گویند: «اگر راست می‌گویند
 این وعده (قیامت) چه زمانی است؟». ﴿۲۵﴾ (ای پیامبر) بگو:
 «علم (قیامت) تنها نزد الله است، و من فقط هشدار دهنده آشکار
 هستم». ﴿۲۶﴾

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ عَمَّنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

سورة القلم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِ الْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾ وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾ بِأَيِّكُمْ أَلْمَفْتُونُ ﴿٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾ فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾ وُدُّوا لَوْ تَدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾ وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَهِينٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾ مَنَّاعٍ لِلْخِيرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ عُتْلٍ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾ أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾ إِذَا تَتَلَّى عَلَيْهِ ءَايَتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾

پس چون آن (وعده و عذاب الهی) را از نزدیک ببینند، چهره کسانی که کافر شدند سیاه و اندوهگین می گردد، و (به آنها) گفته می شود: این همان چیزی است که شما آن را می طلبید. ﴿۲۷﴾ (ای پیامبر) بگو: «به من خبر دهید، اگر الله مرا و کسانی که با من هستند، هلاک کند، یا بر ما رحمت آورد، پس چه کسی کافران را از عذاب دردناک پناه می دهد؟!». ﴿۲۸﴾ بگو: «او (الله) رحمان است، به او ایمان آورده ایم، و بر او توکل کرده ایم، پس (ای کافران) بزودی خواهید دانست چه کسی در گمراهی آشکار است!». ﴿۲۹﴾ (ای پیامبر) بگو: «به من خبر دهید اگر آب (شرب) شما (در زمین) فرو رود، پس چه کسی می تواند برای شما آب روان (و گوارا) بیاورد؟!». ﴿۳۰﴾

سورة قلم

به نام الله بخشنده مهربان

نون، سوگند به قلم و آنچه می نویسند. ﴿۱﴾ که تو (ای پیامبر) به نعمت (و فضل) پروردگارت دیوانه نیستی. ﴿۲﴾ و بی گمان برای تو (ای پیامبر) پاداشی بی پایان (و عظیم) است. ﴿۳﴾ و یقیناً تو (ای محمد) بر اخلاق و خوی بسیار عظیم و والایی هستی. ﴿۴﴾ پس تو بزودی خواهی دید و آنها (نیز) خواهند دید. ﴿۵﴾ که کدام یک از شما دیوانه است! ﴿۶﴾ همانا پروردگارت بهتر می داند چه کسی از راه او گمراه گشته است، و (نیز) او به هدایت یافتگان داناتر است. ﴿۷﴾ پس از تکذیب کنندگان اطاعت مکن. ﴿۸﴾ آنها دوست دارند (و می خواهند) که نرمی (و مدارا) کنی، پس آنها (نیز) نرمی (و مدارا) کنند. ﴿۹﴾ و از هر فرومایه که بسیار سوگند (دروغ) یاد می کند، اطاعت مکن. ﴿۱۰﴾ (آن) بسیار عیجوبی که به سخن چینی آمد و رفت می کند. ﴿۱۱﴾ و بسیار بازدارنده (کار) خیر، و متجاوز و گناهکار است. ﴿۱۲﴾ خشن (و کینه توز) و (بدتر) از آن (بی نسب و) حرام زاده است. ﴿۱۳﴾ بدان خاطر که صاحب مال و فرزندان بسیار است (مبادا از او اطاعت کنی!). ﴿۱۴﴾ هنگامی که آیات ما بر او خواند شود، گوید: «(اینها) افسانه های گذشتگان است. ﴿۱۵﴾»

سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرُطُومِ ﴿١٦﴾ إِنَّا بَلَوْنَهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا يَسْتَنْتُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِبُونَ ﴿١٩﴾ فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾ أَنِ اغْدُوا عَلَى حَرْثِكُمْ إِن كُنْتُمْ صٰرِمِينَ ﴿٢٢﴾ فَانْطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ ﴿٢٣﴾ أَن لَّا يَدْخُلَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدَوْا عَلَى حَرْدٍ قٰدِرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَصٰلُونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ لَّحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا سُبْحٰنَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَلَوُمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظٰلِغِينَ ﴿٣١﴾ عَسَىٰ رَبُّنَا أَن يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رٰغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ ۖ وَلَٰعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّتِ النَّعِيمِ ﴿٣٤﴾ أَفَتَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْجَرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ إِن لَّكُمْ فِيهِ مَا تَخْتَرُونَ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَكُمْ أَيْمٰنٌ عَلَيْنَا بَلِغَةُ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۖ إِن لَّكُمْ لِمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلٰهُمُ أَيُّهُمْ بِذٰلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَمْ هُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِن كَانُوا صٰدِقِينَ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

به زودی بر بینی او داغ می گذاریم. ﴿۱۶﴾ ما آن‌ها را آزمایش کردیم، همان گونه که صاحبان باغ را آز مودیم، هنگامی که سوگند یاد کردند که صبحگاهان (که مستندان نباشند) میوه‌های باغ را بچینند. ﴿۱۷﴾ و آن شاء الله (اگر الله بخواهد) نگفتند. ﴿۱۸﴾ پس عذابی (فراگیر) از سوی پروردگارت بر (باغ) آن‌ها فرو آمد، در حالی که همه در خواب بودند. ﴿۱۹﴾ پس آن باغ (سبز و خرم) همچون شب سیاه شد. ﴿۲۰﴾ آنگاه صبحگاهان یکدیگر را ندا دادند. ﴿۲۱﴾ که اگر می‌خواهید درو کنید، به سوی کشتزار (و باغ) خویش بروید. ﴿۲۲﴾ پس آن‌ها (به سوی کشتزار) حرکت کردند. در حالی که آهسته باهم می‌گفتند: ﴿۲۳﴾ «مراقب باشید که امروز هیچ بی‌نوا (و مسکینی) در آن (باغ) وارد نشود». ﴿۲۴﴾ و صبحگاهان با تصمیم جدی بر منع و جلوگیری (از مستمندان) بیرون شدند. ﴿۲۵﴾ پس هنگامی که آن (باغ) را دیدند، گفتند: «یقیناً ما راه گم کرده‌ایم، نه، بلکه ما (از حاصلان) بی‌بهره و محروم هستیم». ﴿۲۶﴾ یکی از بهترین آن‌ها گفت: «آیا به شما نگفتم، چرا (شکر و) تسبیح (الله را) نمی‌گویند؟!». ﴿۲۸﴾ گفتند: «پروردگار ما پاک و منزّه است، مسلماً ما ستمکار بودیم». ﴿۲۹﴾ آنگاه ملامت کنان به یکدیگر رو آوردند. ﴿۳۰﴾ گفتند: «وای بر ما که طغیان‌گر (و سرکش) بودیم، ﴿۳۱﴾ امیدواریم که پروردگارمان (مارا ببخشد و) در عوض چیزی بهتر از آن (باغ) به ما بدهد، بی‌گمان ما به سوی پروردگار خود روی آورده‌ایم». ﴿۳۲﴾ عذاب (الله در دنیا) این چنین است، و عذاب آخرت مسلماً بزرگ‌تر (و بیشتر) است، اگر آن‌ها می‌دانستند. ﴿۳۳﴾ به راستی برای پرهیزگاران نزد پروردگارشان باغ‌های پر نعمت است. ﴿۳۴﴾ آیا ما مسلمانان را همچون مجرمان (و گناهکاران) قرار می‌دهیم؟! ﴿۳۵﴾ شما را چه شده است، چگونه داوری می‌کنید؟! ﴿۳۶﴾ آیا شما کتابی (آسمانی) دارید که در آن می‌خوانید؟! ﴿۳۷﴾ و در آن (کتاب) آنچه را انتخاب کنید، برای شما (نوشته شده) است؟! ﴿۳۸﴾ یا اینکه شما بر (عهده) ما عهد و پیمان استواری تا روز قیامت دارید، که هر چه را حکم کنید، (حق) برای شما باشد؟! ﴿۳۹﴾ (ای پیامبر) از آن‌ها بیرس، کدام یک از آنان در برابر این (ادعاها) متعهد است؟! ﴿۴۰﴾ و یا اینکه آن‌ها (معبودان و) شریکانی دارند، پس اگر است می‌گویند باید شریکان (و معبودان) خویش را بیاورند. ﴿۴۱﴾ روزی که (کار بالا گیرد و) الله متعال برای داوری میان خلائق بیاید) ساق برهنه و مکشوف گردد، و (مشرکان) دعوت به سجود می‌شوند، ولی نمی‌توانند (سجده کنند). ﴿۴۲﴾

خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهْقُهُمْ ذَلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى
 السُّجُودِ وَهُمْ سَلِيمُونَ ﴿٤٣﴾ فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ بِهَذَا
 الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾
 وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ
 مِنْ مَّغْرَمٍ مُتَقَلُّونَ ﴿٤٦﴾ أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ
 ﴿٤٧﴾ فَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ
 نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾ لَوْلَا أَنْ تَدَارَكُهُ نِعْمَةٌ مِنْ
 رَبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾ فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ
 فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا
 لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ
 لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

(در حالی که) دیدگان‌شان (از ندامت و خجالت) فرو افتاده و ذلت و
 خواری وجودشان را در بر گرفته است، و یقیناً که پیش از آن (در دنیا)
 در حالی که سالم بودند به سجود فرا خوانده می‌شدند. ﴿۴۳﴾ پس (ای
 پیامبر) مرا با آن کسی که این سخن (قرآن) را تکذیب می‌کند واگذار،
 ما آنان را از آنجای که نمی‌دانند بتدریج خواهیم گرفت. ﴿۴۴﴾ و به
 آن‌ها مهلت می‌دهم، بی‌گمان مکر (و تدبیر) من استوار (و محکم) است.
 ﴿۴۵﴾ (ای پیامبر) آیا تو از آن‌ها مزدی درخواست می‌کنی، که (آن‌ها
 از ادای آن در رنجند، و) برایشان سنگین است؟! ﴿۴۶﴾ یا (اسرار) غیب
 نزد آن‌هاست، پس آنان (از آن) می‌نویسند. ﴿۴۷﴾ پس (ای پیامبر)
 برای فرمان (و حکم) پروردگارت صبر کن، و مانند صاحب ماهی (=
 یونس بن متی) مباش، هنگامی که سرشار از غم و اندوه بود (الله را) نداد
 کرد. ﴿۴۸﴾ اگر نعمت (و رحمتی) از سوی پروردگارش او را در نمی‌یافت،
 یقیناً (از شکم ماهی) به صحرای بی‌آب و علف بیرون افکنده می‌شد، در
 حالی که او بدحال (و نکوهیده) بود. ﴿۴۹﴾ پس پروردگارش او را برگزید،
 و او را از صالحان قرار داد. ﴿۵۰﴾ و (ای پیامبر) نزدیک است کسانی که
 کافر شدند، هنگامی که آیات قرآن را می‌شنوند، با چشم‌های خود تو را
 چشم زخم بزنند (و بلغزانند) و می‌گویند: «قطعاً او دیوانه است». ﴿۵۱﴾
 در حالی که این (قرآن) جز پندی برای جهانیان نیست. ﴿۵۲﴾

سورة الحاقة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَاقَّةُ ﴿١﴾ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٣﴾
 كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَأَمَّا ثَمُودُ
 فَأُهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾ وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا بِرِيحٍ
 صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَنِيَةً
 أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أُعِجَازُ
 نَحْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾

سورة حاقه

به نام الله بخشنده مهربان

(روز) واقع شدنی (رستاخیز) ﴿۱﴾ آن واقع شدنی چیست؟ ﴿۲﴾
 و تو چه دانی آن واقع شدنی چیست (و چگونه است)؟! ﴿۳﴾
 (قوم) ثمود و (قوم) عاد (قیامت) درهم کوبنده را تکذیب کردند.
 ﴿۴﴾ پس اما (قوم) ثمود، به بانگ سهمگین هلاک شدند. ﴿۵﴾
 و اما (قوم) عاد با تندبادی سرکش و سرد به هلاکت رسیدند.
 ﴿۶﴾ (الله) هفت شب و هشت روز پی در پی آن را بر آن‌ها مسلط
 نمود، پس (اگر آنجا می‌بودی) (آن) قوم را آن (تند باد) مانند
 تنه‌های پوسیده تو خالی درختان خرما، بر زمین افتاده (و هلاک
 شده) می‌دید. ﴿۷﴾ پس آیا از آن‌ها کسی را می‌بینی که باقی
 مانده باشد؟! ﴿۸﴾

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَتُ بِالْحَاطِطَةِ ﴿٩﴾
 فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخَذَةً رَابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَّا
 طَغَا الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ﴿١١﴾ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً
 وَتَعْيَهَا أَذُنٌ وَعَيْةٌ ﴿١٢﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ
 وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً
 ﴿١٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ وَانْشَقَّتِ السَّمَاءُ
 فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ﴿١٦﴾ وَالْمَلِكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَحُمِلُ
 عَرْشِ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ مَنِينٌ ﴿١٧﴾ يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ
 لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ﴿١٨﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ
 بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَؤُلَاءِ أَقْرَبُوا كِتَابِيَّةً ﴿١٩﴾ إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي
 مُلْقٍ حِسَابِيَّةٍ ﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿٢١﴾ فِي جَنَّةٍ
 عَالِيَةٍ ﴿٢٢﴾ قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ﴿٢٣﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا
 أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ
 بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أُوتِ كِتَابِيَّةً ﴿٢٥﴾ وَلَمْ أَدْرِ
 مَا حِسَابِيَّةٍ ﴿٢٦﴾ يَلَيْتَنِي كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَا أَغْنَى
 عَنِّي مَالِيَّةٌ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيَّةٌ ﴿٢٩﴾ خَذُوهُ فَعْلُوهُ
 ﴿٣٠﴾ ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا
 سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ﴿٣٢﴾ إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
 الْعَظِيمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ﴿٣٤﴾

و فرعون و کسانی که پیش از او بودند، و (مردم) شهرهای ویران شده
 (قوم لوط) مرتکب گناهان (بزرگ) شدند. ﴿۹﴾ پس آن‌ها از (فرمان)
 فرستادهٔ پروردگارشان سرپیچی کردند، آنگاه (الله) آن‌ها را به عذاب
 سختی گرفتارشان کرد. ﴿۱۰﴾ همانا هنگامی که آب طغیان کرد، شما را
 در کشتی سوار کردیم. ﴿۱۱﴾ تا که پندی برای شما قرار دهیم، و
 گوش‌های شما آن را بشنوند و به یاد بسپارند. ﴿۱۲﴾ پس هنگامی که
 یک بار در «صور» دمیده شود. ﴿۱۳﴾ و زمین و کوه‌ها از جا کنده
 شود، پس یکباره درهم کوبیده (و متلاشی) شوند. ﴿۱۴﴾ پس در آن
 روز واقعه (عظیم) قیامت به وقوع می‌پیوندد. ﴿۱۵﴾ و آسمان شکافته
 می‌شود، پس در آن روز سست می‌گردد (و فرو می‌ریزد). ﴿۱۶﴾ و
 فرشتگان بر کناره‌های آن (= آسمان) قرار می‌گیرند، و آن روز هشت
 (فرشته) عرش پروردگارت را بر فرازشان حمل می‌کنند. ﴿۱۷﴾ در آن
 روز شما (همگی برای حساب‌رسی، به پیشگاه الله) عرضه می‌شوید، و
 هیچ چیز از (کارهای) شما پنهان نخواهد ماند. ﴿۱۸﴾ پس اما کسی که
 نامه (اعمالش) را به دست راستش دهند، گوید: «بیاید نامه (اعمال) مرا
 بخوانید! ﴿۱۹﴾ من یقین داشتم که به حساب (اعمال) خودم خواهم
 رسید». ﴿۲۰﴾ پس او در یک زندگی پسندیده (و رضایت بخشی)
 خواهد بود. ﴿۲۱﴾ در بهشتی برین. ﴿۲۲﴾ که میوه‌هایش (برای چیده
 شدن) در دسترس است. ﴿۲۳﴾ (و به آن‌ها گفته می‌شود: «بخورید و
 بیاشامید، گوارای تان باد، به (خاطر) آنچه در ایام گذشته پیش
 فرستاده‌اید». ﴿۲۴﴾ و اما کسی که نامه (اعمالش) را به دست چپش
 دهند، گوید: «ای کاش هرگز نامه (اعمال) مرا به من داده نمی‌شد،
 ﴿۲۵﴾ و نمی‌دانستم حسابم چیست. ﴿۲۶﴾ ای کاش (با مرگ) همه
 چیز تمام می‌شد (و پایان کار بود). ﴿۲۷﴾ مال و دارایی ام مرا بی‌نیاز
 نکرد (و سودی نبخشید). ﴿۲۸﴾ قدرت و فرمانروایی ام (نیز) از (دست)
 من رفت (و بکلی نابود شد)». ﴿۲۹﴾ (به فرشتگان گفته می‌شود: «او را
 بگیرید، پس طوق (به گردن) او اندازید. ﴿۳۰﴾ سپس او را به (آتش)
 دوزخ بیفکنید. ﴿۳۱﴾ آنگاه او را در زنجیری که طول آن هفتاد ذراع
 است، ببندید، ﴿۳۲﴾ بی‌گمان او هرگز به الله بزرگ ایمان نمی‌آورد،
 ﴿۳۳﴾ و هرگز (مردم را) بر اطعام بی‌نوا(یان) تشویق نمی‌کرد. ﴿۳۴﴾

پس امروز در این جا دوست صمیمی (و مهربانی) ندارد (که کمکش کند). ﴿۳۵﴾ و غذایی جز از چرک و خون ندارد. ﴿۳۶﴾ (غذایی که) گناهکاران آن را نخورند. ﴿۳۷﴾ پس سوگند به آنچه می بینید، ﴿۳۸﴾ و به آنچه نمی بینید. ﴿۳۹﴾ بی تردید این (قرآن) گفتار رسول بزرگوار است. ﴿۴۰﴾ و این ها گفتار شاعری نیست، (اما شما) اندکی ایمان می آورید. ﴿۴۱﴾ و (نیز) گفتار کاهنی نیست، (لیکن شما) کمتر پند می گیرید. ﴿۴۲﴾ (این قرآن) از سوی پروردگار جهانیان نازل شده است. ﴿۴۳﴾ و اگر (پیامبر) سخنانی (به دروغ) بر ما می بست. ﴿۴۴﴾ مسلماً ما دست راست او را می گرفتیم. ﴿۴۵﴾ سپس (شاه) رگ قلبش را قطع می کردیم. ﴿۴۶﴾ پس هیچ کس از شما نمی توانست از (عذاب) او مانع شود. ﴿۴۷﴾ و یقیناً این (قرآن) پند و تذکری برای پرهیزگاران است. ﴿۴۸﴾ و ما محققاً می دانیم که برخی از شما تکذیب کنندگان (این کلام الهی) هستید. ﴿۴۹﴾ و همانا این (قرآن) بر کافران مایه حسرت و ندامت است. ﴿۵۰﴾ و بی گمان این (قرآن) حق یقین است. ﴿۵۱﴾ پس (ای پیامبر) به نام پروردگار بزرگت تسبیح گوی. ﴿۵۲﴾

سوره معارج

به نام الله بخشنده مهربان

تقاضاکننده ای، تقاضای غذایی وقوع یافتنی کرد. ﴿۱﴾ (این عذاب) برای کافران است. هیچ دفع کننده ای ندارد. ﴿۲﴾ از سوی الله صاحب مراتب و درجات است. ﴿۳﴾ فرشتگان و روح (جبرئیل) به سوی او عروج می کنند، در روزی که مقدارش پنجاه هزار سال است. ﴿۴﴾ پس تو (ای پیامبر!) صبر جمیل پیشه کن. ﴿۵﴾ بی گمان آن ها آن (روز) را دور می بینند. ﴿۶﴾ و ما آن را نزدیک می بینیم. ﴿۷﴾ (همان) روزی که آسمان چون مس گداخته شود. ﴿۸﴾ و کوه ها مانند پشم رنگین (متلاشی و پراکنده) شود. ﴿۹﴾ و هیچ دوست صمیمی (و خویشاوندی) از (حال) دوست صمیمی (و خویشاوند خود) نپرسد. ﴿۱۰﴾

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هُنَا حَمِيمٌ ﴿١٠﴾ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينَ ﴿١١﴾ لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ ﴿١٢﴾ فَلَا أَقْسَمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿١٣﴾ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٥﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُوْمِنُونَ ﴿١٦﴾ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَّا تَذْكُرُونَ ﴿١٧﴾ تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨﴾ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ ﴿١٩﴾ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٢١﴾ فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ﴿٢٢﴾ وَإِنَّهُ لَتَذْكُرَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٢٣﴾ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٢٥﴾ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ﴿٢٦﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٢٧﴾

سورة المعارج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١﴾ لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ﴿٢﴾ مِنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ﴿٣﴾ تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾ فَأَصْبَرَ صَبْرًا جَمِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَنَرَاهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْهَلِّ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ﴿١٠﴾

يُبْصِرُوهُمْ^{۱۱} يَوْمَ الْمَجْزِمْ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ
بَنِيهِ^{۱۲} وَصَحْبَتِهِ وَأَخِيهِ^{۱۳} وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُتْوِيهِ^{۱۴}
وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ^{۱۵} كَلَّا^{۱۶} إِنَّا
لَطَمُ^{۱۷} نَزَاعَةً لِلشَّوَى^{۱۸} تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى^{۱۹}
وَجَمَعَ فَأَوْعَى^{۲۰} * إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا^{۲۱}
إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا^{۲۲} وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا^{۲۳}
إِلَّا الْمُضِلِّينَ^{۲۴} الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ^{۲۵}
وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ^{۲۶} لِلسَّائِلِ
وَالْمَحْرُومِ^{۲۷} وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بَيِّمَ الَّذِينَ^{۲۸}
وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ^{۲۹} إِنَّ عَذَابَ
رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ^{۳۰} وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ^{۳۱}
إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
مُلُومِينَ^{۳۲} فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْعَادُونَ^{۳۳} وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَسَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ^{۳۴}
وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ^{۳۵} وَالَّذِينَ هُمْ
عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ تَحَافِظُونَ^{۳۶} أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ
مُكْرَمُونَ^{۳۷} فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مَهْطِعِينَ^{۳۸}
عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ^{۳۹} أَيْطَمُعُ
كُلُّ أَمْرٍ مِّنْهُمْ أَنْ يَدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ^{۴۰} كَلَّا^{۴۱} إِنَّا
خَلَقْنَاهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُونَ^{۴۲}

(در حالی که) آنان به یکدیگر نشان داده می‌شوند گناهکار
(دوست دارد و) آرزو کند خویشتن را از عذاب آن روز باز خرد
به فرزنداناش. ﴿۱۱﴾ و زنش و برادرش. ﴿۱۲﴾ و قبیله‌اش که
(همیشه) او را جای و پناه می‌داد. ﴿۱۳﴾ و همه آن‌هایی که روی
زمین اند (همگی فدا کند) سپس او نجات یابد. ﴿۱۴﴾ (اما) هرگز
چنین نیست، بی‌گمان آن شعله‌های (آتش) سوزان است. ﴿۱۵﴾
پوست از سر و صورت بر می‌کند. ﴿۱۶﴾ کسانی را که (به فرمان
الله) پشت کردند و (از حق) روی گردانند، فرا می‌خواند. ﴿۱۷﴾
و (نیز کسانی را که) اموال را جمع آوری و ذخیره کردند. (و حق
آن را نپرداختند). ﴿۱۸﴾ یقیناً انسان کم‌طاقت (و حریص) آفریده
شده است. ﴿۱۹﴾ هنگامی که بدی (و مصیبتی) به او رسد، بی‌تابی
می‌کند. ﴿۲۰﴾ و هنگامی که خوبی به او رسد، باز دارنده (و
بخیل) می‌شود. ﴿۲۱﴾ مگر نماز گزاران. ﴿۲۲﴾ همان کسانی که
بر نمازهایشان همیشه مداومت می‌کنند. ﴿۲۳﴾ و کسانی که در
اموالشان حق (معین و) معلومی است. ﴿۲۴﴾ برای گدا و محروم.
﴿۲۵﴾ و کسانی که روز جزا را تصدیق می‌کنند. ﴿۲۶﴾ و
کسانی که از عذاب پروردگارشان می‌ترسند. ﴿۲۷﴾ بی‌گمان از
عذاب پروردگارشان در امان نتوانند بود. ﴿۲۸﴾ و کسانی که
شرمگاه‌هایشان را نگه می‌دارند. ﴿۲۹﴾ مگر با همسران و کنیزانی
که مالک آن‌ها هستند که (در این صورت) ملامت و سرزنشی بر
آن‌ها نیست. ﴿۳۰﴾ پس هرکس غیر از این‌ها را بخواهد، آنان
متجاوزان هستند. ﴿۳۱﴾ و کسانی که امانت‌ها و عهدشان را
رعایت می‌کنند. ﴿۳۲﴾ و کسانی که به شهادت‌های خود متعهد
هستند. ﴿۳۳﴾ و کسانی که بر نمازشان محافظت می‌کنند. ﴿۳۴﴾
اینان در باغ‌های (بهشت) گرامی داشته می‌شوند. ﴿۳۵﴾ پس (ای
پیامبر!) کافران را چه شده که به سوی تو می‌شتابند؟ ﴿۳۶﴾ از
راست و چپ، گروه گروه (و پراکنده) می‌شوند؟! ﴿۳۷﴾ آیا هر
کدام از آن‌ها (با آن اعمال ناپسندش) طمع دارد که او در بهشت
پر نعمت (الهی) در آورده شود؟! ﴿۳۸﴾ هرگز چنین نیست،
بی‌گمان ما آن‌ها را از آنچه (خودشان) می‌دانند آفریده‌ایم. ﴿۳۹﴾

پس به پروردگار مشرق‌ها و مغرب‌ها سوگند می‌خورم که ما یقیناً قادریم. ﴿۴۰﴾ بر آن که (کسانی دیگر) بهتر از آن‌ها را جایگزین کنیم، و ما (برای این کار) عاجز و ناتوان نیستیم. ﴿۴۱﴾ پس (ای پیامبر!) آنان را به حال خود واگذار تا در باطل خود فرو روند، و بازی کنند تا به روزی که به آن‌ها وعده داده شده است برسند. ﴿۴۲﴾ (همان) روزی که شتابان از قبرها خارج می‌شوند، گویی به سوی نشانه (و بت‌ها) می‌دوند. ﴿۴۳﴾ (در حالی که) چشم‌هایشان (از شرم و وحشت) به زیر افتاده، و ذلت (و خواری) آن‌ها را پوشانده است. این همان روزی است که به آن‌ها وعده داده می‌شد. ﴿۴۴﴾

سورة نوح

به نام الله بخشنده مهربان

بی‌گمان ما نوع را به سوی قومش فرستادیم، (و گفتیم): «قوم خود را پیش از آن که عذاب دردناک به سراغ‌شان آید، هشدار ده (و بترسان). ﴿۱﴾ (نوح) گفت: «ای قوم! همانا من برای شما بیم‌دهنده آشکاری هستم. ﴿۲﴾ که الله را پرستش کنید و از او بترسید، و مرا اطاعت کنید. ﴿۳﴾ (پس اگر چنین کردید، الله) گناهان شما را می‌آمرزد، و شما را تا زمان معینی مهلت می‌دهد، زیرا هنگامی که اجل الهی فرا رسد تأخیر نخواهد داشت، اگر می‌دانید. ﴿۴﴾ و نوح (پس از نهصد و پنجاه سال نصیحت‌گری و دعوت) گفت: پروردگارا! به راستی که من قوم خود را شب و روز (به ایمان) دعوت کردم. ﴿۵﴾ اما دعوت من (در حق آنان چیزی) جز گریز نیفزود. ﴿۶﴾ و من هرگاه آن‌ها را دعوت کردم تا تو آنان را بیمارزی انگشتان‌شان را در گوش‌هایشان فرو کردند و لباس‌هایشان را (به خود) پیچیدند، و (در مخالفت) اصرار (و پافشاری) کردند و به شدت گردن‌کشی و تکبر نمودند. ﴿۷﴾ سپس من آن‌ها را با صدای بلند (و آشکار) دعوت کردم. ﴿۸﴾ آنگاه به آشکار برایشان گفتم، و در نهان برای (هر کدام از) آنان بیان کردم. ﴿۹﴾ پس (به آن‌ها) گفتم: «از پروردگار خویش آموزش بخواهید، بی‌گمان او بسیار آموزنده است. ﴿۱۰﴾»

فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَقَدِرُونَ ﴿۴۰﴾
عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿۴۱﴾
فَذَرَهُمْ خَوْضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿۴۲﴾
يَوْمَ تَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿۴۳﴾ خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهِقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَلِيلٌ أَلْيَوْمَ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿۴۴﴾

سورة نوح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۱﴾ قَالَ يَتَقَوَّمِرِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿۲﴾ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا أَمْرًا يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۳﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿۴﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا ﴿۵﴾ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصْوَابَهُمْ فِيْءِ أَذَانِهِمْ وَأَسْتَعْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ﴿۶﴾ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا ﴿۷﴾ ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿۸﴾ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿۹﴾

يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ
وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيجعل لَكُمْ أَنْهَرًا ﴿١٢﴾ مَا لَكُمْ
لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمْ
تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ
الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٦﴾ وَاللَّهُ
أَنْتَبِهُكُمْ مِنَ الْأَرْضِ أَنْبَاءًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا
وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ
بِسَاطًا ﴿١٩﴾ لَتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾ قَالَ نُوحٌ
رَبِّ إِنِّهْمْ عَصَوْنِي وَأَتَّبِعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا
خَسَارًا ﴿٢١﴾ وَمَكْرُوهًا مَكْرًا كُبَرًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا لَا
تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ
وَيَعُوقَ وَتَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ
إِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٤﴾ مِمَّا خَطِيئَتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأَذْخَلُوا نَارًا
فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوحٌ
رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ
إِنْ تَذَرَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا
كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَلَدِي وَلِمَنْ دَخَلَ
بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ
إِلَّا تَبَارًا ﴿٢٨﴾

تا از آسمان (باران) پی در پی بر شما بفرستد. ﴿۱۱﴾ و شما را با
اموال و فرزندان بسیار مدد کند، به شما باغ‌های (سرسبز) بدهد،
و برای شما نهرهای (جاری) قرار دهد. ﴿۱۲﴾ شما را چه شده
است که برای الله، عظمت (و شکوه) قایل نیستید؟! ﴿۱۳﴾ در
حالی که شما را در مراحل گوناگون آفرید. (از نطفه سپس خون
لخته شده، آنگاه تکه گوشت، تا این که انسان کامل شد).
﴿۱۴﴾ آیا نمی‌بینید چگونه الله هفت آسمان را بر فراز یکدیگر
آفرید؟ ﴿۱۵﴾ و ماه را در میان آسمان‌ها مایه روشنایی قرار
داد، و خورشید را چراغ (فروزانی) گردانید. ﴿۱۶﴾ و الله شما
را همچون گیاه و نباتی از زمین رویانید. ﴿۱۷﴾ سپس شما را
به آن (زمین) باز می‌گرداند، و بار دیگر شما را بیرون می‌آورد.
﴿۱۸﴾ و الله زمین را برای شما گسترده ساخت. ﴿۱۹﴾ تا از
راه‌های پهن‌آور آن (به سوی مقصد خود) رفت و آمد کنید.
﴿۲۰﴾ نوح گفت: «پروردگارا! بی‌گمان آن‌ها مرا نافرمانی
کردند، و از کسی پیروی کردند که مال و فرزندش چیزی جز
زیانکاری بر او نیفزوده است. ﴿۲۱﴾ و (آن پیشوایان گمراه)
نیرنگ (و مکر) بزرگی به کار بردند. ﴿۲۲﴾ و گفتند: معبودان
خود را رها نکنید. و (بخصوص) «ود» و «سواع» و «یغوث» و
«یعوق» و «نسر» را رها نکنید. ﴿۲۳﴾ و به راستی آن‌ها بسیاری
را گمراه کردند، و (تو ای پروردگارا!) ستمکاران را جز
گمراهی می‌فزا. ﴿۲۴﴾ (سرانجام) به کیفر گناهان‌شان (همگی)
غرق شدند، پس در آتش (دوزخ) درآورده شدند، و در برابر
(عذاب) الهی یاور (و مددکاری) برای خود نیافتند. ﴿۲۵﴾ و
نوح گفت: «پروردگارا! هیچ یک از کافران (و دیارشان) را بر
روی زمین باقی نگذار. ﴿۲۶﴾ چرا که اگر آن‌ها را باقی
گذاری بندگان را گمراه می‌کنند، و جز (نسلی) بدکار و کافر
به وجود نمی‌آورند. ﴿۲۷﴾ پروردگارا! مرا و پدر و مادرم را و
هر آن کس که با ایمان وارد خانه من شود، و (تمام) مردان
مؤمن و زنان مؤمن را پیامرز، و ستمکاران را جز هلاکت (و
نابودی) می‌فزا. ﴿۲۸﴾»

سورة الجن

سورة جن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَوْحَىٰ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ﴿١﴾ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ ۖ وَلَنْ نُشْرَكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ﴿٢﴾ وَأَنَّهُ تَعَلَّىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿٣﴾ وَأَنَّهُ كَانَ يَاقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ﴿٤﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ تَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿٥﴾ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ﴿٧﴾ وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلَمَّتًا حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ﴿٨﴾ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقْعِدًا لِّلسَّمْعِ ۖ فَمَنْ يَسْمَعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا ﴿٩﴾ وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرُّ أَرِيدَ يَمْنُ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿١٠﴾ وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قِدْدًا ﴿١١﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نُعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ نُّعْجزَهُ هَرَبًا ﴿١٢﴾ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا اهْدَىٰ ءَامَنَّا بِهِ ۖ فَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ ۖ فَلَا تَخَافُ خَسَفًا وَلَا رَهَقًا ﴿١٣﴾

به نام الله بخشنده مهربان

(ای پیامبر!) بگو: «به من وحی شده است که همانا گروهی از جنیان (به این قرآن) گوش فرا داده‌اند، پس گفتند: بی گمان ما قرآن عجیبی شنیدیم. ﴿۱﴾ که به راه راست هدایت می‌کند، پس ما به آن ایمان آوردیم، و هرگز کسی را با پروردگارمان شریک قرار نمی‌دهیم. ﴿۲﴾ و این که شأن و عظمت پروردگارمان بس (عظیم و) بلند است، او (هرگز برای خود) همسر و فرزندی انتخاب نکرده است. ﴿۳﴾ و این که سفیه نادان) ما (شیطان) در بارهٔ الله سخنان ناروایی می‌گفت. ﴿۴﴾ ما (چنین) گمان می‌کردیم که هرگز انس و جن بر الله دروغ نمی‌بندند. ﴿۵﴾ و این که مردانی از آدمیان به مردانی از جنیان پناه می‌بردند، پس آن‌ها به گمراهی و سرکشی‌شان افزودند. ﴿۶﴾ و این که آن‌ها گمان کردند، همان گونه که شما (جنیان) گمان می‌کردید که الله هیچ کس را (دو باره) زنده نمی‌گرداند. ﴿۷﴾ و این که ما آسمان را جستجو کردیم، پس آن را پر از محافظان نیرومند و تیرهای شهاب یافتیم. ﴿۸﴾ و این که ما پیش از این در جاهایی (از آسمان) به استراق سمع می‌نشستیم، پس اکنون هرکس (بخواهد) استراق سمع کند، شهابی را در کمین خود خواهد یافت. ﴿۹﴾ و این که ما نمی‌دانیم آیا برای اهل زمین شرّاراده شده، یا پروردگارشان خیر و هدایت آن‌ها را خواسته است. ﴿۱۰﴾ و این که در میان ما افرادی صالح و افرادی نادرستند، ما گروه‌هایی متفاوت (و گوناگون) هستیم. ﴿۱۱﴾ و این که ما یقین داریم که هرگز نمی‌توانیم در روی زمین الله را عاجز و ناتوان کنیم، و هرگز با گریز نمی‌توانیم او را ناتوان سازیم. (و راه فراری نداریم). ﴿۱۲﴾ و این که ما هنگامی که (سخن) هدایت را شنیدیم به آن ایمان آوردیم، پس هرکس که به پروردگارش ایمان آورد، نه از نقصان می‌ترسد، و نه از ستم (بیم دارد). ﴿۱۳﴾

وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمُونَ وَمِنَا الْقَاسِطُونَ ۖ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ﴿١٤﴾ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾ وَالَّذِينَ اسْتَفْتَمُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَهُمْ مَاءً غَدَقًا ﴿١٦﴾ لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾ وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ إِنِّي لَنْ يُخَيِّرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ إِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ ۚ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضَعُفٌ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ إِنْ أَدْرِي مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ﴿٢٥﴾ عَلِيمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَنْ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رَسُولَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿٢٨﴾

و این که گروهی از ما مسلمان و گروهی کافر (و ظالم) هستند، پس هر کس که اسلام آورده آنانند که راه رستگاری را جستجو کرده (و برگزیده) اند. ﴿۱۴﴾ و اما کافران (و ستمکاران) هیزم (آتش) جهنم خواهند بود. ﴿۱۵﴾ و این که اگر آن‌ها بر راه راست استقامت و پایداری کنند، البته با آب فراوان سیراب‌شان می‌کنیم. ﴿۱۶﴾ تا آن‌ها را با آن (نعمت‌ها) بیازماییم، و هر کس از یاد (و ذکر) پروردگارش روی برباید، (الله) او را به عذابی سخت گرفتار می‌سازد. ﴿۱۷﴾ و این که مساجد از آن الله است، پس کسی را با الله نخوانید. ﴿۱۸﴾ و این که هنگامی که بنده الله (محمد ﷺ) قیام کرد تا او را بخواند (و عبادت کند) نزدیک بود که (از ازدحام بر گردد او) بر سر هم فرو ریزند. ﴿۱۹﴾ (ای پیامبر! به آن‌ها) بگو: «من تنها پروردگارم را می‌خوانم، و کسی را شریک او نمی‌سازم». ﴿۲۰﴾ بگو: «بی‌گمان من نمی‌توانم به شما زبانی برسانم، و نه خیر و سودی (برسانم)». ﴿۲۱﴾ (ای پیامبر! بگو: «هیچکس مرا از (کیفر) الله پناه نخواهد داد، و غیر از او هرگز پشت و پناهی نخواهم یافت. ﴿۲۲﴾ مگر (تنها وظیفه من) رساندن پیامی از جانب الله و (انجام) رسالت‌هایش است، و هر کس نافرمانی الله و پیامبرش کند، پس بی‌گمان آتش جهنم از آن اوست جاودانه در آن خواهد ماند». ﴿۲۳﴾ (کار کفار همچنین ادامه دارد) تا زمانی که آنچه را به آن‌ها وعده داده شده ببینند، آنگاه خواهند دانست چه کسی یاورش ناتوان‌تر و جمیع‌تش کمتر است. ﴿۲۴﴾ (ای پیامبر! بگو: «نمی‌دانم آیا آنچه که به شما وعده داده شده نزدیک است یا این که پروردگارم زمانی (دور) برای آن قرار می‌دهد؟!». ﴿۲۵﴾ (الله) دانای غیب است، و هیچکس را بر (اسرار) غیب خود آگاه نمی‌سازد. ﴿۲۶﴾ مگر رسولانی که آنان را پسندیده (و برگزیده) است، پس بی‌گمان از پیش روی او و پشت سرش نگهبانی (و مراقبانی از فرشتگان) می‌گمارد. ﴿۲۷﴾ تا بداند که رسالت‌های پروردگارشان را ابلاغ کرده‌اند، و (الله) به آنچه نزد آن‌هاست احاطت دارد، و عدد هر چیز را شمارش کرده است. ﴿۲۸﴾

سورة المزل

سورة مزل

به نام الله بخشنده مهربان

ای جامه بر خود پیچیده. ﴿۱﴾ شب را جز اندکی بپا خیز (و عبادت کن). ﴿۲﴾ نیمه‌ای از آن را، یا اندکی از آن کم کن. ﴿۳﴾ یا اندکی بر (نصف) آن بیفزای، و قرآن را با ترتیل و تأمل بخوان. ﴿۴﴾ یقیناً ما به زودی سخنی سنگین بر تو نازل خواهیم کرد. ﴿۵﴾ بی گمان شب زنده‌داری (بر نفس) دشوار است و برای گفتار (و نیایش) مناسب و استوارتر است. ﴿۶﴾ یقیناً تو در روز مشغله بسیار داری. ﴿۷﴾ و نام پروردگارت را یاد کن، و تنها به او دل بند. ﴿۸﴾ (همان) پروردگار مشرق و مغرب که معبودی (بحق) جز او نیست پس او را کارساز (و نگاهبان خود) برگزین. ﴿۹﴾ و بر آنچه (مشرکان) می‌گویند، شکبیا باش، و به شیوه نیکو (و شایسته) از آن‌ها دوری کن. ﴿۱۰﴾ و مرا با این تکذیب‌کنندگان مرفه و منعم و گذار، و آن‌ها را کمی مهلت ده. ﴿۱۱﴾ بی گمان نزد ما قید (و بندهای) گران و (آتش) دوزخ. ﴿۱۲﴾ و غذایی گلوگیر، و عذابی دردناک است. ﴿۱۳﴾ روزی که زمین و کوه‌ها به لرزه درآید، و کوه‌ها (متلاشی می‌شود و) همچون توده‌شن نرم (روان) می‌گردد. ﴿۱۴﴾ یقیناً ما پیامبری به سوی شما فرستادیم که بر شما شاهد (و گواه) است، همان‌گونه که به سوی فرعون پیامبری فرستادیم. ﴿۱۵﴾ آنگاه فرعون آن پیامبر را نافرمانی (و مخالفت) کرد، پس ما او را به سختی مجازات کردیم. ﴿۱۶﴾ پس اگر کافر شوید چگونه خود را (از عذاب) در امان می‌دارید، روزی که کودکان را پیر می‌کند. ﴿۱۷﴾ (در آن روز) آسمان شکافته می‌شود، وعده او شدنی است. ﴿۱۸﴾ بی گمان این (آیات) پند (و هشدار) است، پس هر کس که بخواهد راهی به سوی پروردگارش برگزیند. ﴿۱۹﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَتَأْتِيهَا الْمَزْمِلُ ﴿١﴾ قُمْ أَلَيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢﴾ نَصِّفْهُ أَوْ أَنْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ﴿٣﴾ أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ﴿٤﴾ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا ﴿٦﴾ إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ﴿٧﴾ وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ﴿٨﴾ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ﴿٩﴾ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ﴿١٠﴾ وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِيَ النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا ﴿١١﴾ إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا وَحِمِيمًا ﴿١٢﴾ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيرًا مَّهِيلًا ﴿١٤﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا ﴿١٦﴾ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا تَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ﴿١٧﴾ السَّمَاءُ مُنْقَطِرَةٌ بِهِ ؕ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ﴿١٨﴾ إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ ؕ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿١٩﴾

﴿۱﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلَاثِ اللَّيْلِ وَنَصْفَهُ ۖ وَتُلْثُهُ ۖ وَطَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ ۚ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۚ عَلِمَ أَن لَّنْ حُصُوهَ فِتَابَ عَلَيْكُمْ ۖ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ ۚ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَّرْضَىٰ ۚ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ اللَّهِ ۚ وَآخَرُونَ يُقْتُلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ۚ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ يَّجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا ۚ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿۲۰﴾

سورة المدثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَتْلُوهَا الِّمَدَّثِرُ ﴿۱﴾ قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿۲﴾ وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ ﴿۳﴾ وَتَبَايَكَ فَطَهِّرْ ﴿۴﴾ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ﴿۵﴾ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ﴿۶﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿۷﴾ فَإِذَا نُفِرَ فِي النَّاقُورِ ﴿۸﴾ فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿۹﴾ عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ﴿۱۰﴾ ذُرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ﴿۱۱﴾ وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَّمْدُودًا ﴿۱۲﴾ وَبَنِينَ شُهُودًا ﴿۱۳﴾ وَمَهْدُتٌ لَهُ تَمْهِيدًا ﴿۱۴﴾ ثُمَّ يَطْمَعُ أَن أَزِيدَ ﴿۱۵﴾ كَلَّا ۚ إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ﴿۱۶﴾ سَأَرْهُقُهُ صُعُودًا ﴿۱۷﴾

(ای پیامبر!) یقیناً پروردگارت می‌داند که تو و گروهی از آن‌ها که با تو هستند نزدیک دو سوم شب و (یا) نصف (یا) ثلث آن را بپا می‌خیزید، و الله شب و روز را اندازه‌گیری می‌کند، می‌داند که شما نمی‌توانید حساب آن را (دقیق) محاسبه کنید، لذا شما را بخشید، پس اکنون آنچه (برای شما) میسر باشد از قرآن بخوانید، (الله) می‌داند که برخی از شما بیمار خواهند شد، و گروهی (دیگر) برای بدست آوردن فضل و نعمت الله در زمین سفر می‌کنند، و گروهی (نیز) در راه الله جهاد می‌کنند، پس آنچه میسر باشد از آن بخوانید، و نماز را برپا دارید، و زکات بدهید، و به الله قرض الحسنه (وام نیکو) دهید، و (بدانید که) آنچه از کارهای خیر پیشاپیش برای خودتان می‌فرستید نزد الله به بهترین وجه و بزرگ‌ترین پاداش خواهید یافت، و از الله آموزش بخواهید که همانا الله آموزنده مهربان است. ﴿۲۰﴾

سورة مدثر

به نام الله بخشنده مهربان

ای جامه بر سر کشیده! ﴿۱﴾ برخیز و بیم ده. ﴿۲﴾ و پروردگارت را بزرگ شمار. ﴿۳﴾ و لباس‌هایت را پاکیزه دار. ﴿۴﴾ و از پلیدی دوری کن. ﴿۵﴾ و نباید برای افزون‌خواهی چیزی را بدهی. ﴿۶﴾ و برای (خوشنودی) پروردگارت شکیا باش. ﴿۷﴾ پس هنگامی که در «صور» دمیده شود. ﴿۸﴾ آن روز، روز سخت (و دشواری) است. ﴿۹﴾ بر کافران آسان نیست. ﴿۱۰﴾ (ای پیامبر!) مرا با کسی که او را تنها آفریده‌ام واگذار. ﴿۱۱﴾ و (همان که) مال فراوانی برایش قرار دادم. ﴿۱۲﴾ و فرزندانی که همیشه (در خدمت او و) با او هستند. ﴿۱۳﴾ و همه وسایل (و امکانات) زندگی را در اختیارش قرار دادم. ﴿۱۴﴾ باز (هم) طمع دارد که (بر آن) بیفزایم. ﴿۱۵﴾ هرگز، (چنین نخواهد شد) بی‌گمان او نسبت به آیات ما دشمنی (و عناد) دارد. ﴿۱۶﴾ و به زودی او را به مشقت و سختی می‌اندازم. ﴿۱۷﴾

إِنَّهُ فَكَرَّ وَقَدَّرَ ﴿١٨﴾ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿١٩﴾ ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿٢٠﴾
 ﴿٢١﴾ ثُمَّ نَظَرَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿٢٣﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ﴿٢٤﴾
 فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَرُ ﴿٢٥﴾ إِنَّ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ﴿٢٦﴾
 سَأَصْلِيهِ سَقَرٌ ﴿٢٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرٌ ﴿٢٨﴾ لَا تُبْقَى وَلَا
 تَذَرُ ﴿٢٩﴾ لَوَاحَةٌ لِّلْبَشَرِ ﴿٣٠﴾ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٣١﴾ وَمَا
 جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً ﴿٣٢﴾ وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً
 لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزِدَّادَ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا إِيمَانًا ﴿٣٣﴾ وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ ﴿٣٤﴾
 وَلَيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا
 مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ ﴿٣٥﴾ وَمَا يَعْلَمُ
 جُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ ﴿٣٦﴾ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْبَشَرِ ﴿٣٧﴾ كَلَّا
 وَالْقَمَرِ ﴿٣٨﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا دْبَرَ ﴿٣٩﴾ وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ ﴿٤٠﴾ إِنَّهَا
 لَإِحْدَى الْأَكْبَرِ ﴿٤١﴾ نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ ﴿٤٢﴾ لِمَن شَاءَ مِنْكُمْ أَن
 يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٤٣﴾ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٤٤﴾ إِلَّا
 أَصْحَابَ الْيَمِينِ ﴿٤٥﴾ فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٤٦﴾ عَنِ
 الْمُجْرِمِينَ ﴿٤٧﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ﴿٤٨﴾ قَالُوا لَمْ نَكُ
 مِنَ الْمَصْلِينَ ﴿٤٩﴾ وَلَمْ نَكُ نَطْعُمُ الْمَسْكِينِ ﴿٥٠﴾
 وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ ﴿٥١﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بَيِّمَاتِ الدِّينِ
 حَتَّىٰ أَتَيْنَا الْيَقِينَ ﴿٥٢﴾

زیرا که او (برای مبارزه با قرآن) اندیشید، و اندازه (و محاسبه) کرد.
 ﴿۱۸﴾ پس مرگ بر او باد! چگونه اندازه (و محاسبه) کرد؟! ﴿۱۹﴾ باز
 (هم)، مرگ بر او باد! چگونه اندازه (و محاسبه) کرد؟! ﴿۲۰﴾ سپس
 نگاهی افکند. ﴿۲۱﴾ آنگاه چهره درهم کشید و روی ترش کرد.
 ﴿۲۲﴾ سپس (به حق) پشت نمود و تکبر ورزید. ﴿۲۳﴾ آنگاه گفت:
 «این (قرآن) چیزی جز جادویی که (از دیگران) آموخته شده، نیست.
 ﴿۲۴﴾ و این (چیزی) جز گفتار بشر نیست». ﴿۲۵﴾ به زودی او را به
 سقر (جهنم) درخواهم آورد. ﴿۲۶﴾ و تو چه دانی «سقر» چیست؟!
 ﴿۲۷﴾ (آتش سوزانی که) نه (چیزی را) باقی می‌گذارد و نه (چیزی را)
 رها می‌کند. ﴿۲۸﴾ پوست را (دگرگون کرده و) می‌سوزاند. ﴿۲۹﴾
 بر آن (آتش) نوزده (فرشته) گمارده شده است. ﴿۳۰﴾ و ما مأموران
 دوزخ را جز فرشتگان قرار ندادیم، و شمار آن‌ها را جز برای آزمایش
 کافران معین نکردیم، تا اهل کتاب یقین کنند، و کسانی که ایمان
 آورده‌اند بر ایمان خود بیفزایند، و اهل کتاب و مؤمنان، گرفتار شک و
 تردید نشوند، و تا کسانی که در دل‌های شان مرض است و (نیز) کافران
 بگویند: «الله از این مثل (و توصیف) چه خواسته است؟» بدینگونه الله
 هر کس را بخواهد گمراه می‌سازد، و هر کس را بخواهد هدایت می‌کند،
 و (شمار) لشکریان پروردگارت را جز او (کسی) نمی‌داند، و این جز پند
 و اندرزی برای انسان‌ها نیست. ﴿۳۱﴾ آری، (هرگز این چنین نیست که
 آن‌ها تصور می‌کنند) سوگند به ماه. ﴿۳۲﴾ و به شب هنگامی که پشت
 کند. ﴿۳۳﴾ و به صبح هنگامی که روشن شود. ﴿۳۴﴾ که آن (آتش
 دوزخ) یکی از (چیزهای) بزرگ (و هولناک) است. ﴿۳۵﴾ (ترساننده
 و) هشداردهنده برای انسان‌هاست. ﴿۳۶﴾ برای کسی از شما که بخواهد
 (در راه راست) پیش افتد، یا (از آن) عقب بماند. ﴿۳۷﴾ هر کس در
 گرو اعمال خویش است. ﴿۳۸﴾ مگر «اصحاب یمین». ﴿۳۹﴾ که در
 باغ‌های (بهشت) هستند، و می‌پرسند ﴿۴۰﴾ از گناهکاران. ﴿۴۱﴾ چه
 چیز شما را به «سقر» (دوزخ) درآورد؟ ﴿۴۲﴾ گویند: «ما از نماز گزاران
 نبودیم. ﴿۴۳﴾ و بی‌نوا (یان) را طعام نمی‌دادیم. ﴿۴۴﴾ و پیوسته همراه
 یاوه‌گویان (و اهل باطل) هم‌صدا می‌شدیم. ﴿۴۵﴾ و همواره روز جزا را
 تکذیب می‌کردیم. ﴿۴۶﴾ تا زمانی که مرگ به سراغمان آمد. ﴿۴۷﴾

پس شفاعت شفاعت کنندگان به آنها سودی نمی بخشد. ﴿۴۸﴾ پس آنها را چه شده است که از پند (و تذکر) روی گردانند؟! ﴿۴۹﴾ گویی که آنها (گور) خران رم کرده اند. ﴿۵۰﴾ که از شیر گریخته اند. ﴿۵۱﴾ بلکه هر کدام از آنها (توقع دارد و) می خواهد که (به او) نامه گشاده (و جداگانه از سوی الله) داده شود. ﴿۵۲﴾ هرگز چنین نیست (که آنان می پندارند) بلکه آنها از (عذاب) آخرت نمی ترسند. ﴿۵۳﴾ نه، حقاً که این (قرآن) پند (و یادآوری) است. ﴿۵۴﴾ پس هر کس که بخواهد آن را یاد کند (پند گیرد). ﴿۵۵﴾ و یاد نمی کنند (و پند نمی گیرند) مگر این که الله بخواهد، او اهل تقوا و اهل آمرزش است. ﴿۵۶﴾

سورة قیامت

به نام الله بخشنده مهربان

به روز قیامت سوگند می خورم. ﴿۱﴾ و به نفس ملامت گر سوگند می خورم. ﴿۲﴾ آیا انسان می پندارد که (پس از مرگ) هرگز استخوان هایش را جمع نخواهیم کرد؟! ﴿۳﴾ آری، ما قادریم که (حتی) خطوط (سر) انگشتانش را یکسان و مرتب کنیم. ﴿۴﴾ بلکه انسان می خواهد که (آزادانه و بدون ترس از آخرت) در گناه و بدکاری مداومت داشته باشد. ﴿۵﴾ (از این رو) می پرسد: «روز قیامت کی خواهد بود؟!». ﴿۶﴾ پس هنگامی که چشم خیره شود. ﴿۷﴾ و ماه تیره (و بی نور) گردد. ﴿۸﴾ و خورشید و ماه یکجا جمع کرده شود. ﴿۹﴾ آن روز انسان می گوید: «راه گریز کجاست؟!». ﴿۱۰﴾ هرگز، هیچ گریزگاهی وجود ندارد. ﴿۱۱﴾ آن روز قرارگاه (نهایی) به سوی پروردگار توست. ﴿۱۲﴾ در آن روز انسان را از آنچه پیش یا پس فرستاده است خبر داده می شود. ﴿۱۳﴾ بلکه انسان به خوبی بر خویشتن آگاه است. ﴿۱۴﴾ اگر چه (در دفاع از خود) عذرهایش را در میان آورد. ﴿۱۵﴾ (ای پیامبر! هنگام نزول قرآن) زبانت را برای (تکرار و خواندن) آن شتاب زده حرکت مده. ﴿۱۶﴾ مسلماً جمع آوری و خواندن آن بر (عهده) ماست. ﴿۱۷﴾ پس هرگاه (توسط جبرئیل) آن را (بر تو) خواندیم، خواندن او را پیروی کن. ﴿۱۸﴾ سپس بیان کردنش بر (عهده) ماست. ﴿۱۹﴾

فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ﴿۱﴾ فَمَا هُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿۲﴾ كَأَنَّهُمْ حُمْرٌ مُّسْتَنْفَرَةٌ ﴿۳﴾ فَزَتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿۴﴾ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنشَرَةً ﴿۵﴾ كَلَّا ۚ بَلْ لَا تَخَافُونَ الْآخِرَةَ ﴿۶﴾ كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرٌ ﴿۷﴾ فَمَنْ شَاءَ ذَكَّرْهُ ﴿۸﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿۹﴾

سورة القيامة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَمَةِ ﴿۱﴾ وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿۲﴾ اُنْحَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يَجْمَعَ عِظَامَهُ ﴿۳﴾ بَلَىٰ قَدِيرِينَ عَلَىٰ أَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ ﴿۴﴾ بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجَرًا مَّامَهُ ﴿۵﴾ يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ ﴿۶﴾ فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ﴿۷﴾ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿۸﴾ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿۹﴾ يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفْرُكُ ﴿۱۰﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿۱۱﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ﴿۱۲﴾ يُنَبِّئُوا الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿۱۳﴾ بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿۱۴﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُ ﴿۱۵﴾ لَا تُحْرِكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ﴿۱۶﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ﴿۱۷﴾ فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ﴿۱۸﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿۱۹﴾

هرگز چنین نیست (که شما مشرکان می‌پندارید) بلکه شما دنیا(ی) زودگذر را دوست دارید. ﴿۲۰﴾ و آخرت را رها می‌کنید. ﴿۲۱﴾ آن روز چهره‌هایی تازه (و شاداب) است. ﴿۲۲﴾ به سوی پروردگارش می‌نگرد. ﴿۲۳﴾ و در آن روز چهره‌هایی عبوس (و درهم کشیده) است. ﴿۲۴﴾ یقین دارد که آسیبی کمرشکن به او می‌رسد. ﴿۲۵﴾ آری، چون (جان) به گلوگاهش برسد. ﴿۲۶﴾ و گفته شود: چه کسی است که افسون بخواند؟ (و او را نجات دهد). ﴿۲۷﴾ و یقین کند که زمان جدایی (از دنیا) است. ﴿۲۸﴾ و ساق‌ها(ی) پایش به هم پیچد. ﴿۲۹﴾ در آن روز راندن (و مسیر همه) به سوی پروردگارت خواهد بود. ﴿۳۰﴾ پس (او) نه تصدیق کرده است و نه نماز گزارده است. ﴿۳۱﴾ بلکه (قرآن را) تکذیب کرد و (از ایمان) روی گرداند. ﴿۳۲﴾ سپس خرامان به سوی خانواده اش بازگشت. ﴿۳۳﴾ وای برتو! پس وای برتو! ﴿۳۴﴾ بازهم وای برتو! پس وای برتو! ﴿۳۵﴾ آیا انسان گمان می‌کند که (بی‌هدف و بدون حساب و جزا) به خود رها می‌شود؟ ﴿۳۶﴾ آیا (او) نطفه‌ای از منی که (در رحم) ریخته می‌شود نبود؟! ﴿۳۷﴾ آنگاه به صورت خون بسته درآمد، پس (الله او را) آفرید، و درست و استوار ساخت. ﴿۳۸﴾ پس از او دو زوج نر و ماده پدید آورد. ﴿۳۹﴾ آیا (چنین آفریدگاری) قادر نیست که مردگان را (دوباره) زنده کند؟! ﴿۴۰﴾

سورة انسان

به نام الله بخشنده مهربان

یقیناً زمانی طولانی بر انسان گذشت که چیزی (مهم و) قابل ذکر نبود. ﴿۱﴾ به راستی ما انسان را از نطفه مختلطی آفریدیم، و او را می‌آزماییم، پس او را شنوای بینا قرار دادیم. ﴿۲﴾ همانا ما راه را به او نشان دادیم خواه سپاس گزار باشد یا ناسپاس. ﴿۳﴾ به راستی ما برای کافران زنجیرها و غل‌ها و آتش سوزان مهیا کرده‌ایم. ﴿۴﴾ بی‌گمان نیکوکاران (در بهشت) از جامی می‌نوشند که آمیزه‌اش کافور است. ﴿۵﴾

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿١﴾ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢﴾
وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ ﴿٣﴾ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ ﴿٤﴾ وَوُجُوهٌ
يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ﴿٥﴾ تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٦﴾ كَلَّا
إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ﴿٧﴾ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ﴿٨﴾ وَظَنَّ أَنَّهُ
الْفَرَاقُ ﴿٩﴾ وَالْتَفَتِ الْإِسْقَ بِالْإِسْقَ ﴿١٠﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ
يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ﴿١١﴾ فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ ﴿١٢﴾ وَلَكِنْ
كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٣﴾ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَمَطَّىٰ ﴿١٤﴾
أَوَلَىٰ لَكَ فَاوَلَىٰ ﴿١٥﴾ ثُمَّ أَوَلَىٰ لَكَ فَاوَلَىٰ ﴿١٦﴾ أَتُحْسِبُ
الْإِنْسَانَ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ﴿١٧﴾ أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّنْ مَّنِيٍّ
يُمْنَىٰ ﴿١٨﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿١٩﴾ فَعَلَ مِنْهُ
الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٢٠﴾ أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ
أَنْ يُّحْيِيَ الْمَوْتَىٰ ﴿٢١﴾

سورة الإنسان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا ﴿١﴾
إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِّنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ
سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٢﴾ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ﴿٣﴾
إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَلًَا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾
إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِّنْ كَأْسٍ كَاتٍ مِّزَاجُهَا كَافُورًا ﴿٥﴾

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ﴿٦﴾ يُوفُونَ
 بِالْأَنْذَرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ﴿٧﴾
 وَيُطْعَمُونَ أَلْطَعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا
 ﴿٨﴾ إِنَّمَا نَطْعُمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا
 شُكْرًا ﴿٩﴾ إِنَّا خَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا
 ﴿١٠﴾ فَوَقْنَهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا
 ﴿١١﴾ وَجَزَلْنَهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ﴿١٢﴾ مُتَّكِئِينَ
 فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿١٣﴾
 وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلَّتْ قُطُوفُهَا تَذِيلًا ﴿١٤﴾
 وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِأَنْيَةٍ مِّنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا
 ﴿١٥﴾ قَوَارِيرًا مِّنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٦﴾ وَيُسْقَوْنَ
 فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا ﴿١٧﴾ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى
 سَلْسَبِيلًا ﴿١٨﴾ * وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّحَلَّدُونَ إِذَا
 رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا ﴿١٩﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ ثُمَّ رَأَيْتَ
 نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ﴿٢٠﴾ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٍ خُضْرٌ
 وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُوءٌ أَسَاوِرٌ مِّنْ فِضَّةٍ وَسَقْنُهُمْ رُهْمٌ شَرَابًا
 طَهُورًا ﴿٢١﴾ إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُم جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ
 مَّشْكُورًا ﴿٢٢﴾ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ﴿٢٣﴾
 فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ ءَاثِمًا أَوْ كَفُورًا ﴿٢٤﴾
 وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٢٥﴾

(از) چشمه که بندگان (خاص) الله از آن می نوشند، (هر وقت و) هر جا بخواهند آن را جاری می سازند. ﴿۶﴾ (بندگان نیکوکار) به نذر وفا می کنند و از روزی می ترسند که (عذاب و) شر آن فراگیر است. ﴿۷﴾ و غذا را با این که (نیاز و) دوست دارند به «مسکین» و «یتیم» و «اسیر» می بخشند. ﴿۸﴾ (و می گویند: «ما فقط به خاطر الله به شما غذا می دهیم، نه از شما پاداشی می خواهیم و نه سپاسی. ﴿۹﴾ همانا ما از پروردگارمان می ترسیم، روزی که عبوس و سخت و دشوار است. ﴿۱۰﴾ پس الله آنان را از (سختی و) شر آن روز نگه داشت و آن ها را شادمانی و سرور بخشید. ﴿۱۱﴾ و به (پاداش) صبری که کردند، بهشت و (لباس های) حریر (بهشتی) را به آنان پاداش داد. ﴿۱۲﴾ در آنجا بر تخت ها (ی زیبا) تکیه کرده اند، نه آفتابی در آنجا می بیند و نه سرمایی. ﴿۱۳﴾ و سایه هایش بر آن ها فرو افتاده، و میوه هایش (برای چیدن) در دسترس (و به فرمان) است. ﴿۱۴﴾ و در گرداگرد آن ها ظرف های سیمین (غذاها) و کاسه های بلورین (نوشیدنی ها) گردانده می شود. ﴿۱۵﴾ (کاسه های) بلورین از نقره که آن ها را به اندازه مناسب (پر و) آماده کرده اند. ﴿۱۶﴾ و در آنجا از جام هایی سیراب می شوند که آمیزه اش زنجبیل است. ﴿۱۷﴾ (از) چشمه، در آنجا که سلسبیل نامیده می شود. ﴿۱۸﴾ و همواره نوجوانانی جاودانه بر گردشان می چرخند که هرگاه آن ها را ببینی، گمان می کنی که مروارید پراکنده هستند. ﴿۱۹﴾ و چون (به هرسمتی) بنگری، آنجا نعمت بسیار و فرمانروایی عظیمی را می بینی. ﴿۲۰﴾ بر آنان (بهشتیان) لباس هایی سبز رنگ از دیبای نازک و دیبای ضخیم است، و با دستبندهایی از نقره آراسته شده اند، و پروردگارشان شراب پاک به آن ها می نوشاند. ﴿۲۱﴾ (و به آن ها گفته می شود: «این (نعمت ها) پاداش شماسست، و سعی و کوشش شما قدردانی شده است. ﴿۲۲﴾ (ای پیامبر!) یقیناً ما قرآن را بر تو تدریجاً نازل کردیم. ﴿۲۳﴾ پس برای حکم پروردگارت شکبیا باش، و از هیچ گنهگار یا ناسپاسی از آنان فرمان نبر. ﴿۲۴﴾ و صبح و شام نام پروردگارت را یاد کن. ﴿۲۵﴾

و (نیز) بخشی از شب برایش سجده کن (و نماز گزار) و بخش درازی از شب او را تسیح گوی. ﴿۲۶﴾ بی گمان اینان (کافران) دنیای زودگذر را دوست دارند، و روز سختی (را که در پیش دارند) پشت سر خود رها می کنند. ﴿۲۷﴾ ما آن ها را آفریدیم و پیوند (مفاصل) شان را محکم کردیم، و هر زمان بخواهیم جای آنان را به (گروه دیگری) مانندشان می دهیم. ﴿۲۸﴾ بی گمان این یادآوری (و پند) است، پس هر کس که بخواهد راهی به سوی پروردگارش برمی گزیند. ﴿۲۹﴾ و شما چیزی را نمی خواهید مگر این که الله بخواهد، بی گمان الله دانای حکیم است. ﴿۳۰﴾ هر کس را که بخواهد در رحمت خود وارد می کند، و برای ستمکاران عذاب دردناکی آماده کرده است. ﴿۳۱﴾

سورة مرسلات

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به فرشتگانی که پی در پی فرستاده شدند. ﴿۱﴾ پس سوگند به فرشتگانی که همچون تندباد می روند. ﴿۲﴾ و سوگند به فرشتگانی که (ابرها را) پراکنده می کنند. ﴿۳﴾ پس سوگند به فرشتگانی که جداکننده (حق از باطل) اند. ﴿۴﴾ و سوگند به فرشتگانی که وحی (الهی) را (به پیامبران) القا می کنند. ﴿۵﴾ برای اتمام حجت یا برای بیم و هشدار. ﴿۶﴾ بی گمان آنچه به شما وعده داده می شود، واقع خواهد شد. ﴿۷﴾ پس هنگامی که ستارگان تیره (و محو) شود. ﴿۸﴾ و هنگامی که آسمان شکافته شود. ﴿۹﴾ و هنگامی که کوه ها (از جا کنده و) پراکنده شود. ﴿۱۰﴾ و هنگامی که پیامبران را (جهت گواهی بر امت ها) وقت معین شود. ﴿۱۱﴾ این (امر) برای چه روزی به تأخیر افتاده است؟! ﴿۱۲﴾ برای روز جدایی، (و داوری). ﴿۱۳﴾ و تو چه دانی روز جدایی (و داوری) چیست؟! ﴿۱۴﴾ در آن روز (قیامت) وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۱۵﴾ آیا ما پیشینیان (مجرم) را نابود نکردیم؟! ﴿۱۶﴾ سپس دیگران را در پی آن ها خواهیم آورد. ﴿۱۷﴾ این چنین با گنهکاران رفتار می کنیم. ﴿۱۸﴾ در آن روز (قیامت) وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۱۹﴾

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلاً طَوِيلاً ﴿٢٦﴾
إِنَّ هَؤُلَاءِ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ﴿٢٧﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَلَهُمْ تَبْدِيلًا ﴿٢٨﴾ إِنَّ هَذِهِ تَذَكُّرٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٢٩﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٠﴾ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣١﴾

سورة المرسلات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ﴿١﴾ فَالْعَصْفِ عَصْفًا ﴿٢﴾ وَالنَّشْرِ نَشْرًا ﴿٣﴾ فَالْفَرْقَتِ فَرْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُلْقِيَتِ ذِكْرًا ﴿٥﴾ عُدْرًا أَوْ نُذْرًا ﴿٦﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَفْعٍ ﴿٧﴾ فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ﴿٨﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ سُفَّتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا الرَّسْلُ أُقْتَتَ ﴿١١﴾ لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ﴿١٢﴾ لِيَوْمِ الْفَصْلِ ﴿١٣﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ﴿١٤﴾ وَيَلُومُنِي لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٥﴾ أَلَمْ يُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ نَتَّبِعُهُمُ الْآخَرِينَ ﴿١٧﴾ كَذَلِكَ نَفْعِلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿١٨﴾ وَيَلُومُنِي لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٩﴾

أَلَمْ خَلَقْكُمْ مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿٢٧﴾ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿٢٨﴾ إِلَى قَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢٩﴾ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَدِرُونَ ﴿٣٠﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣١﴾ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ﴿٣٢﴾ أَحْيَاءً وَأَمْوَاتًا ﴿٣٣﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَمَخَتْ وَأَسْقَيْنَاكُم مَّاءً فَرَاتًا ﴿٣٤﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٥﴾ أَنْطَلِقُوا إِلَى مَا كُنْتُمْ بِهِ تَكْذِبُونَ ﴿٣٦﴾ أَنْطَلِقُوا إِلَى ظِلِّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ﴿٣٧﴾ لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ الْهَلَبِ ﴿٣٨﴾ إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ﴿٣٩﴾ كَأَنَّهُ جُمُلَتِ صُفُرٌ ﴿٤٠﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤١﴾ هَذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٤٢﴾ وَلَا يُؤْدِنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ﴿٤٣﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٤﴾ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ ﴿٤٥﴾ جَمَعْنَاهُ وَالْأَوَّلِينَ ﴿٤٦﴾ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ ﴿٤٧﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٨﴾ إِنَّ الْأَمْتَقِينَ فِي ظُلُلٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٩﴾ وَفَوَاكِهِ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٠﴾ كُلُّوْا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥١﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٢﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٥٣﴾ كُلُّوْا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ تُجْرِمُونَ ﴿٥٤﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٥٥﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ ﴿٥٦﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٥٧﴾ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾

آیا شما را از آبی پست (و ناچیز) نیافریدیم؟! ﴿۲۰﴾ پس آن را در (رحم) قرار گاهی محفوظ (و استوار) قرار دادیم ﴿۲۱﴾ تا زمانی معین؟! ﴿۲۲﴾ پس ما (بر این کار) توانا بودیم، و چه نیک توانا (و قدرتمند) هستیم. ﴿۲۳﴾ در آن روز (قیامت) وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۲۴﴾ آیا زمین را جایگاه (تجمع مردم) قرار ندادیم. ﴿۲۵﴾ هم در حال حیات و زندگی شان و هم مرگ شان؟! ﴿۲۶﴾ و در آن کوه های بسیار بلند (و استوار) قرار

دادیم، و آبی شیرین (و گوارا) به شما نوشاندیم. ﴿۲۷﴾ در آن روز (قیامت) وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۲۸﴾ (به آنها گفته می شود): به سوی همان چیزی بروید که پیوسته تکذیبش می کردید. ﴿۲۹﴾ بروید به سوی سایه (دو دهای آتش) سه شاخه! ﴿۳۰﴾ نه سایه افکن (و خنک) است، و نه از (گرمی) شعله های آتش جلوگیری می کند! ﴿۳۱﴾ همانا (جهنم) شراره هایی چون کوشک پرتاب می کند. ﴿۳۲﴾ گویی که آن (شراره ها) شتران زرد رنگ هستند. ﴿۳۳﴾ در آن روز (قیامت) وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۳۴﴾ این (همان) روزی است که سخن نمی گویند. ﴿۳۵﴾ و به آنها اجازه داده نمی شود تا عذر خواهی کنند. ﴿۳۶﴾ در آن روز (قیامت) وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۳۷﴾ این (همان) روز جدایی (و داوری) است که شما و گذشتگان را گرد آورده ایم. ﴿۳۸﴾ پس اگر (حیله و) نیرنگی دارید، آن را در حق من بکار گیرید. ﴿۳۹﴾ در آن روز (قیامت) وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۴۰﴾ به راستی که (در آن روز) پرهیز گاران در سایه ها و (کنار) چشمه ها قرار دارند. ﴿۴۱﴾ و میوه هایی که میل داشته باشند. ﴿۴۲﴾ (به آنها گفته می شود): گوارا بخورید و بنوشید به پاداش آنچه می کردید. ﴿۴۳﴾ ما اینگونه نیکو کاران را پاداش می دهیم. ﴿۴۴﴾ در آن روز (قیامت) وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۴۵﴾ «ای کافران! در این دنیا) اندکی بخورید و بهره گیرید، زیرا شما گناهکار هستید» ﴿۴۶﴾ در آن روز (قیامت) وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۴۷﴾ و هنگامی که به آنها گفته شود: (نماز بگزارید و) رکوع کنید، (نماز نمی گزارند و) رکوع نمی کنند. ﴿۴۸﴾ در آن روز (قیامت) وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۴۹﴾ «ای پیامبر! اگر این مردم به این قرآن ایمان نمی آورند) پس بعد از آن به کدام سخن ایمان می آورند؟! ﴿۵۰﴾

سورة النبأ

سورة نبأ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام الله بخشنده مهربان

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبِئِ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُمْ فِيهِ
 مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾
 أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا ﴿٦﴾ وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾
 وَخَلَقْنَاهُ أَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾
 وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾
 وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ﴿١٣﴾
 وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِّنُخْرِجَ بِهِ
 حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا ﴿١٦﴾ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ
 مِيقَاتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾
 وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿١٩﴾ وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ
 فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾
 لِلطَّغْيِينَ مَفَاقًا ﴿٢٢﴾ لَّيْسِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَدْخُلُونَ
 فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَاءً
 وَفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا
 بِغَايَتِنَا كَذَابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾
 فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

(کافران) از چه چیز از یکدیگر سؤال می کنند؟ ﴿۱﴾ از خبری
 بزرگ. ﴿۲﴾ همان (خبری) که آن ها در آن اختلاف دارند. ﴿۳﴾
 چنین نیست (که آن ها می اندیشند)، بزودی خواهند دانست. ﴿۴﴾ باز
 هم چنین نیست، بزودی خواهند دانست. ﴿۵﴾ آیا زمین را بستری
 (برای آسایش شما) قرار ندادیم؟! ﴿۶﴾ و کوه ها را میخ های (آن
 قرار ندادیم؟! ﴿۷﴾ و شما را جفت (نر و ماده) آفریدیم. ﴿۸﴾ و
 خواب شما را (مایه) آرامش تان قرار دادیم. ﴿۹﴾ و شب را پوششی
 (برای شما) قرار دادیم. ﴿۱۰﴾ و روز را (وسیله) برای زندگی و
 معاش قرار دادیم. ﴿۱۱﴾ و بر فراز شما هفت (آسمان) محکم بنا
 کردیم. ﴿۱۲﴾ و (خورشید را) چراغی درخشان آفریدیم. ﴿۱۳﴾ و
 از ابرهای باران را آبی فراوان فرو فرستادیم ﴿۱۴﴾ تا بدان دانه و
 گیاه بسیار برویانیم. ﴿۱۵﴾ و باغ هایی پر درخت (با آن آب پرورش
 دهیم). ﴿۱۶﴾ بی گمان روز داوری (و جدای) میعاد (همگان) است.
 ﴿۱۷﴾ روزی که در «صور» دمیده می شود، سپس شما گروه گروه
 (به محشر) می آید. ﴿۱۸﴾ و آسمان گشوده می شود، پس دروازه،
 دروازه می گردد. ﴿۱۹﴾ و کوه ها روان کرده شود، پس (چون)
 سراب گردند. ﴿۲۰﴾ و بی گمان جهنم کمین گاهی است. ﴿۲۱﴾
 بازگشت گاه برای سرکشان است. ﴿۲۲﴾ مدت زمانی دراز در آنجا
 بمانند. ﴿۲۳﴾ و در آنجا نه (چیز) خنکی می چشند و نه آشامیدنی
 (گوارایی خواهند داشت). ﴿۲۴﴾ جز آبی سوزان، و (مایعی که)
 چرک و خون (است). ﴿۲۵﴾ (این) کیفری است مناسب و در خور
 (اعمال شان) ﴿۲۶﴾ زیرا که آن ها هیچ امیدی به (روز) حساب
 نداشتند. ﴿۲۷﴾ و آیات ما را بشدت تکذیب کردند. ﴿۲۸﴾ و ما
 همه چیز را (در کتاب لوح محفوظ) بشمارش نوشتیم. ﴿۲۹﴾ پس
 (کیفر اعمال خود را) بجشید، که چیزی جز عذاب بر شما
 نمی افزاییم! ﴿۳۰﴾

بی گمان برای پرهیزگاران کامیابی است. ﴿۳۱﴾ باغ‌های (میوه) و تاکستان‌ها. ﴿۳۲﴾ و حوریانی جوان و هم سن و سال. ﴿۳۳﴾ و جام‌هایی لبریز و پیایی (از شراب پاکیزه بهشت). ﴿۳۴﴾ در آنجا نه سخن بیهوده می‌شنوند و نه دروغی. ﴿۳۵﴾ (این) پاداش از جانب پروردگار توست و عطایی از روی حساب ﴿۳۶﴾ (همان) پروردگار آسمان‌ها و زمین، و آنچه در میان آن‌هاست، (همان الله) رحمان هیچ کس (در آن روز) یارای سخن گفتن با او ندارد. ﴿۳۷﴾ روزی که روح (= جبریل) و فرشتگان به صف ایستند، هیچ کس سخن نگوید، جز کسی که الله رحمان به او اجازه داده باشد، و (او) سخن درست (و صواب) گوید. ﴿۳۸﴾ آن روز حق است، پس هر کس که بخواهد بازگشت گاهی به سوی پروردگارش برگزیند. ﴿۳۹﴾ به راستی ما شما را از عذابی نزدیک بیم دادیم، روزی که انسان آنچه را از قبل با دست‌های خود فرستاده است می‌بیند، و کافر می‌گوید: «ای کاش من خاک بود». (و برای حساب بر انگیزته نمی‌شد). ﴿۴۰﴾

سورة نازعات

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به فرشتگانی که جان‌های (کافران) را به شدت بیرون می‌کشند. ﴿۱﴾ و سوگند به فرشتگانی که جان‌های (مؤمنان) را به نرمی و آسانی می‌گیرند. ﴿۲﴾ و سوگند به فرشتگانی که شناورند. ﴿۳﴾ و سوگند به فرشتگانی که (در اجرای اوامر الهی) بر یکدیگر سبقت می‌گیرند. ﴿۴﴾ و سوگند به فرشتگانی (که به امر الهی) کارها را تدبیر می‌کنند. ﴿۵﴾ روزی که (سپس از اولین دمیدن در صور) زمین (و کوه‌ها و همه چیز) را بلرزه در آید ﴿۶﴾ رد پی آن (دمیدن دوم حشر) بیاید. ﴿۷﴾ دل‌هایی در آن روز سخت مضطرب (و ترسان) است. ﴿۸﴾ و چشم‌های آنان (از ترس و شرمساری) فرو افتاده است. ﴿۹﴾ (کافران در دنیا) می‌گویند: «آیا ما (پس از مرگ دوباره) به حال اول خود باز می‌گردانیده می‌شویم؟! ﴿۱۰﴾ آیا هنگامی که استخوان‌های پوسیده شدیم (و به خاک تبدیل گشتیم، باز هم زنده می‌شویم؟!». ﴿۱۱﴾ گویند: «اگر چنین وعده درست باشد) آنگاه آن بازگشتی زیانبار است!». ﴿۱۲﴾ پس آن (بازگشت) تنها با یک بانگ مهیب است! ﴿۱۳﴾ پس ناگهان همگی بر عرصه زمین (محشر) ظاهر می‌شوند. ﴿۱۴﴾ (ای پیامبر) آیا داستان موسی به تو رسیده است؟! ﴿۱۵﴾

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿۱﴾ حَدَاقًا وَاعْتَبَا ﴿۲﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿۳﴾ وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴿۴﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدْبًا ﴿۵﴾ جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ﴿۶﴾ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ﴿۷﴾ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا ﴿۸﴾ لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿۹﴾ ذَٰلِكَ أَلْيَوْمَ الْحَقِّ ﴿۱۰﴾ فَمَن شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا ﴿۱۱﴾ إِنَّا أَنْذَرْنَكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ تَرَبًّا ﴿۱۲﴾

سورة النازعات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ﴿۱﴾ وَالنَّشِيطَاتِ نَشْطًا ﴿۲﴾ وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ﴿۳﴾ فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ﴿۴﴾ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ﴿۵﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿۶﴾ تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿۷﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿۸﴾ أَبْصَرُهَا خَشِيعَةٌ ﴿۹﴾ يَقُولُونَ أَيْنَا لِمَرَدُّدُونَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿۱۰﴾ أَيْنَا كُنَّا عِظْمًا خِزَّةً ﴿۱۱﴾ قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿۱۲﴾ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿۱۳﴾ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿۱۴﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿۱۵﴾

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْقَدَسِ طُوًى ﴿٢١﴾ أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
 إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٢﴾ فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَىٰ أَنْ تَزْكِيَ ﴿٢٣﴾ وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ
 رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿٢٤﴾ فَأَرْبُهُ الْآيَةُ الْكُبْرَىٰ ﴿٢٥﴾ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ
 ﴿٢٦﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿٢٧﴾ فَحَشَرَ فَنَادَىٰ ﴿٢٨﴾ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ
 الْأَعْلَىٰ ﴿٢٩﴾ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ﴿٣٠﴾ إِنَّ فِي
 ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَخْشَىٰ ﴿٣١﴾ ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ السَّمَاءُ
 بَنَاهَا ﴿٣٢﴾ رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيْنَاهَا ﴿٣٣﴾ وَأَعْطَشَ لِيلَهَا
 وَأَخْرَجَ صُحُفَهَا ﴿٣٤﴾ وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَلَهَا ﴿٣٥﴾ أَخْرَجَ
 مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ﴿٣٦﴾ وَالْجِبَالَ أَرْسَنَهَا ﴿٣٧﴾ مَتَّعْنَا لَكُمْ
 وَلَا نَعْمَكُمْ ﴿٣٨﴾ فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ الْكُبْرَىٰ ﴿٣٩﴾ يَوْمَ
 يَتَذَكَّرُ الْأَنْسَنُ مَا سَعَىٰ ﴿٤٠﴾ وَبُرِزَتِ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَرَىٰ ﴿٤١﴾
 فَأَمَّا مَنْ طَغَىٰ ﴿٤٢﴾ وَءَاثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٤٣﴾ فَإِنَّ الْجَحِيمَ
 هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٤٤﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَىٰ النَّفْسَ
 عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٤٥﴾ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٤٦﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ
 السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسِنُهَا ﴿٤٧﴾ فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا ﴿٤٨﴾ إِلَىٰ
 رَبِّكَ مُنْتَهَاهَا ﴿٤٩﴾ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ مِّنْ تَخْشَاهَا ﴿٥٠﴾ كَأَنَّهُمْ
 يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا ﴿٥١﴾

آنگاه که پروردگار او را در وادی مقدس «طوی» ندا داد
 (و فرمود:). ﴿۱۶﴾ به سوی فرعون برو، که او طغیان کرده
 است. ﴿۱۷﴾ پس به او بگو: «آیا می‌خواهی پاکیزه شوی؟!»
 ﴿۱۸﴾ و من تو را به سوی پروردگارت هدایت کنم، آنگاه
 (از او) بترسی، (و فرمانیزدار شوی). ﴿۱۹﴾ پس (موسی)
 معجزه بزرگ را به او نشان داد. ﴿۲۰﴾ اما او تکذیب کرد و
 عصیان ورزید. ﴿۲۱﴾ سپس پشت کرد و به کوشش و تلاش

(علیه او) پرداخت. ﴿۲۲﴾ پس (قومش را) جمع کرد و ندا
 داد. ﴿۲۳﴾ و آنگاه گفت: «من پروردگار برتر شما هستم».
 ﴿۲۴﴾ پس الله او را به عذاب آخرت و دنیا گرفتار کرد.
 ﴿۲۵﴾ بی‌گمان در این (واقعه) عبرتی است برای کسی که
 (از الله) می‌ترسد. ﴿۲۶﴾ آیا آفرینش شما (بعد از مرگ)
 سخت‌تر است یا آسمان که (الله) آن را بنا کرد؟ ﴿۲۷﴾
 سقف آن را برا فراشت، پس به آن شکل و نظم داد. ﴿۲۸﴾
 و شبش را تاریک، و روزش را روشن گردانید. ﴿۲۹﴾ و
 زمین را بعد از آن گسترانید. ﴿۳۰﴾ و از آن آب (چشمه‌ها و
 چاه‌ها) و چراگاهش را بیرون آورد. ﴿۳۱﴾ و کوه‌ها را
 محکم و استوار (بر روی زمین) قرار داد. ﴿۳۲﴾ (همه این‌ها)
 برای بهره‌گیری شما و چهارپایان تان است. ﴿۳۳﴾ پس
 هنگامی که (آن) حادثه بزرگ (قیامت) فرا رسد، ﴿۳۴﴾ در
 آن روز انسان (تمام اعمال و) تلاش‌های خود را به یاد آورد.
 ﴿۳۵﴾ و جهنم برای هر بیننده آشکار می‌شود. ﴿۳۶﴾ پس
 آن کس که طغیان (و سرکشی) کرده باشد. ﴿۳۷﴾ و
 زندگی دنیا را (بر آخرت) ترجیح داده باشد. ﴿۳۸﴾ پس بی
 تردید جهنم جایگاه اوست. ﴿۳۹﴾ و اما کسی که از ایستادن
 در حضور پروردگارش بیمناک بوده، و نفس را از هوی (و
 هوس) باز داشته باش. ﴿۴۰﴾ پس قطعاً بهشت جایگاه
 اوست. ﴿۴۱﴾ (ای پیامبر) در باره قیامت از تو می‌پرسند، که
 در چه زمانی واقع می‌شود؟ ﴿۴۲﴾ تو را با یادآوری این
 سخن چه کار است؟ ﴿۴۳﴾ (سرانجام و) منت‌های (علم)
 آن نزد پروردگارتواست. ﴿۴۴﴾ (ای پیامبر) توتنها بیم‌دهنده
 کسانی هستی که از آن می‌ترسند. ﴿۴۵﴾ روزی که (کافران
 قیامت را) ببینند، (چنین احساس می‌کنند که) گویی (در دنیا)
 جز یک شامگاه یا چاشتگاه درنگ نکرده‌اند. ﴿۴۶﴾

سورة عبس

سورة عبس

به نام الله بخشنده مهربان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَبَسَ وَتَوَلَّى ۝١ اَنْ جَاءَهُ الْاَعْمَى ۝٢ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهٗ
يَزْكٰى ۝٣ اَوْ يَذْكُرُ فِتْنَعَهُ الَّذِي كَرٰى ۝٤ اَمَّا مَنْ اَسْتَعْتٰى ۝٥
فَاَنْتَ لَهُ تَصَدَّى ۝٦ وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزْكٰى ۝٧ وَاَمَّا مَنْ
جَاءَكَ يَسْعٰى ۝٨ وَهُوَ يَخْشٰى ۝٩ فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهٰى ۝١٠
كَلَّا اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۝١١ فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ۝١٢ فِى صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ۝١٣
مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۝١٤ بِاَيْدِى سَفَرَةٍ ۝١٥ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۝١٦
قُتِلَ الْاِنْسٰنُ مَا اَكْفَرَهُ ۝١٧ مِنْ اٰى شَيْءٍ خَلَقَهُ ۝١٨ مِنْ
نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ۝١٩ ثُمَّ السَّبِيْلَ يَسَّرَهُ ۝٢٠ ثُمَّ اَمَاتَهُ ۝٢١
فَاَقْبَرَهُ ۝٢٢ ثُمَّ اِذَا شَاءَ اَنْشُرَهُ ۝٢٣ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا اَمَرَهُ ۝٢٤
فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسٰنُ اِلٰى طَعَامِهِ ۝٢٥ اَنَا صَبَبْنَا الْمَآءَ
صَبًّا ۝٢٦ ثُمَّ شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّا ۝٢٧ فَاَنْبَتْنَا فِيْهَا حَبًّا ۝٢٨
وَعَبَبْنَا وَقَضَبًا ۝٢٩ وَزَيْتُوْنَ وَنَخْلًا ۝٣٠ وَحَدَاقٍ غُلْبًا ۝٣١
وَفَنَكِهَةً وَّابًا ۝٣٢ مَتَعًا لَّكُمْ وَلَا نَعْمَكُمْ ۝٣٣ فَاِذَا
جَاءَتِ الصَّآحَةُ ۝٣٤ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ اَخِيهِ ۝٣٥ وَاُٰمِهِ
وَاَبِيهِ ۝٣٦ وَصَحْبَتِهٖ وَبَنِيهِ ۝٣٧ لِكُلِّ اَمْرٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ
شَآءٌ يُّغْنِيهِ ۝٣٨ وُجُوْهُ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ۝٣٩ ضَآحِكَةٌ
مُّسْتَبْشِرَةٌ ۝٤٠ وُجُوْهُ يَوْمَئِذٍ عَلَيَّهَا غَبَرَةٌ ۝٤١ تَرَهَقُهَا قَتَرٌ ۝٤٢
اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجَرَةُ ۝٤٣

چهره درهم کشید، و روی بر گردانید، ﴿۱﴾ از این که (عبد الله بن ام مکتوم) نابینا به نزدش آمد. ﴿۲﴾ و (ای پیامبر) چه می دانی شاید که او پاک می شد. ﴿۳﴾ یا پند گیرد، و این پند به او نفع می داد. ﴿۴﴾ اما آن کس که مجد نیازی نمود. ﴿۵﴾ پس تو به او روی می آوری، ﴿۶﴾ در حالی که اگر او خود را (از کفر) پاک نسازد، چیزی بر تو نیست. ﴿۷﴾ اما کسی شتابان به سراغ تو می آید. ﴿۸﴾ و او (از الله) می ترسد. ﴿۹﴾ پس تو از او غافل می شوی (و به او توجه نمی کنی؟) ﴿۱۰﴾ هرگز چنین نیست، بی گمان این (سوره) تذکر و یاد آوری است. ﴿۱۱﴾ پس هر کس بخواهد از آن پند گیرد. ﴿۱۲﴾ در صحیفه های پر ارزشی (ثبت) است. ﴿۱۳﴾ بلند پایه و پاکیزه. ﴿۱۴﴾ به دست (فرشتگان) سفیران (وحی است). ﴿۱۵﴾ بزرگوار و نیکوکار. ﴿۱۶﴾ مرگ بر (این) انسان، چقدر نا سپاس است؟! ﴿۱۷﴾ (الله) او را از چه چیز آفریده است؟ ﴿۱۸﴾ او را از نطفه (نا چیز) آفریده است، آنگاه او را موزون ساخت. ﴿۱۹﴾ سپس راه را برای او آسان نمود. ﴿۲۰﴾ آنگاه (بعد از پایان عمر) او را میراند، پس او را در قبر (پنهان) کرد. ﴿۲۱﴾ سپس هرگاه که بخواهد او را (زیاده می کند و از قبر) بر می انگیزد. ﴿۲۲﴾ هرگز چنین نیست، (که او می پندارد) او هنوز آنچه را که (الله) فرمان داده، به جای نیاورده است. ﴿۲۳﴾ پس انسان باید به غذای خود بنگرد. ﴿۲۴﴾ بی گمان ما آب فراوان (از آسمان) فرو ریختیم. ﴿۲۵﴾ سپس زمین را به نیکی شگافتیم. ﴿۲۶﴾ آنگاه در آن دانه (های فراوان) رویانیدیم. ﴿۲۷﴾ و انگور و سبزی (بسیار). ﴿۲۸﴾ و زیتون و نخل. ﴿۲۹﴾ و باغ هایی (انبوه و) پر درخت. ﴿۳۰﴾ و (انواع) میوه و علوفه (پدید آوردیم). ﴿۳۱﴾ (همه این ها) برای بهره گیری شما و چهار یابان تان است. ﴿۳۲﴾ پس هنگامی که (آن) صدای مهیب (قیامت) فرا رسد. ﴿۳۳﴾ روزی که انسان از برادرش می گریزد. ﴿۳۴﴾ و از مادرش و از پدرش. ﴿۳۵﴾ و از زنش و فرزنداناش (نیز می گریزد). ﴿۳۶﴾ در آن روز هر کس را کاری است که او را به خود مشغولش دارد. ﴿۳۷﴾ چهره هایی در آن روز گشاده و روشن است. ﴿۳۸﴾ خندان و شاد است. ﴿۳۹﴾ و چهره هایی در آن روز غبار آلود است. ﴿۴۰﴾ سیاهی (و تاریکی) آن ها را پوشانده است. ﴿۴۱﴾ اینان همان کافران فاجرند. ﴿۴۲﴾

سورة التکویر

سورة تکویر

به نام الله بخشنده مهربان

هنگامی که خورشید درهم پیچیده شود. ﴿۱﴾ و هنگامی که ستارگان بی نور شوند. ﴿۲﴾ و هنگامی که کوه‌ها به حرکت درآید. ﴿۳﴾ و هنگامی که ماده شتران باردار رها شوند. ﴿۴﴾ و هنگامی که جانوران وحشی گرد آورده شوند. ﴿۵﴾ و هنگامی که دریاها (جوشان و) بر افروخته شود. ﴿۶﴾ و هنگامی که روح‌ها (با تن‌ها) قرین شوند. ﴿۷﴾ و هنگامی که از دختر زنده به گور شده پرسیده شود: ﴿۸﴾ به کدامین گناه کشته شده است؟! ﴿۹﴾ و هنگامی که نامه‌های (اعمال) گشوده شود. ﴿۱۰﴾ و هنگامی که پرده از روی آسمان برگرفته شود. ﴿۱۱﴾ و هنگامی که دوزخ افروخته (و شعله‌ور) گردد. ﴿۱۲﴾ و هنگامی که بهشت نزدیک آورده شود. ﴿۱۳﴾ (در آن هنگام) هرکس خواهد دانست چه چیزی را (برای آفرت خود) حاضر (و آماده) کرده است. ﴿۱۴﴾ پس سوگند به شارگانی که باز می‌گردند. ﴿۱۵﴾ (شتابان) حرکت می‌کنند (و از نظر) پنهان می‌شوند. ﴿۱۶﴾ و سوگند به شب، هنگامی که تاریکی‌اش کاسته شود (و) پشت کند. ﴿۱۷﴾ و سوگند به صبح، هنگامی که بدمد. ﴿۱۸﴾ بی‌گمان این (قرآن) سخن فرستاده بزرگوار (= جبرئیل) است. ﴿۱۹﴾ که (مقتدر و) نیرومند است، و نزد (الله) صاحب عرش مقام و منزلت والایی دارد. ﴿۲۰﴾ (در آسمان‌ها) مودر اطاعت (فرشتگان) و امین (وحی) است. ﴿۲۱﴾ و (ای مردم) همنشین شما (محمد ﷺ) دیوانه نیست. ﴿۲۲﴾ و به راستی او (= جبرئیل) را در افق روشن دیده است. ﴿۲۳﴾ و او بر (آنچه از طریق) غیب (به او وحی شده) بخیل نیست. ﴿۲۴﴾ و این (قرآن) گفته شیطان رانده شده نیست. ﴿۲۵﴾ پس به کجا می‌روید؟! ﴿۲۶﴾ این (قرآن) چیزی جز پند و اندرز برای جهانیان نیست. ﴿۲۷﴾ برای کسی از شما که بخواهد راه راست درپیشین گیرد. ﴿۲۸﴾ و شما نمی‌خواهید مگر آنکه پروردگار جهانیان بخواهد. ﴿۲۹﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ﴿٢﴾
وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾
وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ﴿٥﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾
وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾ وَإِذَا الْمَوْءِدَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾
بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿١٠﴾
وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ﴿١١﴾ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٢﴾
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾
فَلَا أَقْسَمُ بِالْخُنُوسِ ﴿١٥﴾ الْجَوَارِ الْكُنُوسِ ﴿١٦﴾
وَإِذَا عَسَاسٌ ﴿١٧﴾ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾
إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾
مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾
وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٣﴾ وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾
وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿٢٥﴾ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾
إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾
وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾

سورة الانفطار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ﴿٢﴾
 وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعِثَتْ ﴿٤﴾
 عَلِمْتَ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾ يَتَأَيَّهَا الْإِنْسَنُ مَا
 غَرَّكَ رَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴿٦﴾ الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ
 فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾ كَلَّا
 بَلْ تُكْذِبُونَ بِالَّذِينَ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾
 كِرَامًا كَتِبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ
 لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفَجَّارَ لَفِي حَيْمٍ ﴿١٤﴾ يَصْلَوْنَهَا
 يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾ وَمَا أَدْرَاكَ
 مَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٨﴾
 يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا ۖ وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ﴿١٩﴾

سورة المطففين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ
 يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾
 أَلَا يَظُنُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ﴿٤﴾ لِيَوْمٍ
 عَظِيمٍ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

سورة انفطار

به نام الله بخشنده مهربان

هنگامی که آسمان شکافته شود. ﴿۱﴾ و هنگامی که ستارگان پراکنده شوند (و فرو ریزد). ﴿۲﴾ و هنگامی که دریاها (به هم آمیزند و) روان گردند. ﴿۳﴾ و هنگامی که قبرها زیر و رو شود. ﴿۴﴾ (در آن هنگامی) هر کس خواهد دانست آنچه را که پیش فرستاده و آنچه را که باز پس داشته است. ﴿۵﴾ ای انسان! چه چیزی تو را (نسبت) به پروردگار کریمت مغرور ساخته است؟ ﴿۶﴾ آن که تو را آفرید، آنگاه شکل و اعضایت را تمام کرد سپس معتدل گرداند. ﴿۷﴾ و به هر شکلی (و صورتی) که خواست، تو را ترکیب نمود. ﴿۸﴾ هرگز چنین نیست (که شما گمان می کنید) بلکه شما روز جزا را تکذیب می کنید ﴿۹﴾ و بی گمان نگهبانانی (از فرشتگان) بر شما گمارده شده اند. ﴿۱۰﴾ که نویسندگانی بزرگوار هستند ﴿۱۱﴾ آنچه را انجام می دهید می دانند (و اعمال نیک و بد شما را یادداشت می کنند) ﴿۱۲﴾ مسلماً نیکان در نعمت (های بهشت) هستند. ﴿۱۳﴾ و یقیناً بدکاران در (آتش) جهنم اند. ﴿۱۴﴾ روز جزا به آن در آیند (و بسوزند). ﴿۱۵﴾ و هرگز آنان از آنجا غایب نباشند ﴿۱۶﴾ و تو چه می دانی که روز جزا چیست؟! ﴿۱۷﴾ باز تو چه می دانی که روز جزا چیست؟! ﴿۱۸﴾ روزی که هیچ کس قادر به انجام کاری برای دیگری نیست، و در آن روز حکم (و فرمان) از آن الله است. ﴿۱۹﴾

سورة مطففين

به نام الله بخشنده مهربان

وای بر کم فروشان. ﴿۱﴾ کسانی که چون (برای خود) از مردم پیمانه می کنند، حق خود را کامل می گیرند. ﴿۲﴾ و هنگامی که (می خواهند) برای آنان پیمانه یا وزن کنند، کم می گذارند. ﴿۳﴾ آیا آن ها گمان نمی کنند که (قیامت فرا می رسد و از قبرها) برانگیخته می شود. ﴿۴﴾ در روزی بزرگ؟! ﴿۵﴾ (همان) روزی که مردم در پیشگاه پروردگار جهانیان می ایستند. ﴿۶﴾

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفَجَارِ لَفِي سَجِينٍ ﴿٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا
 سَجِينٌ ﴿٨﴾ كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿٩﴾ وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
 ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بَيِّمَ الدِّينِ ﴿١١﴾ وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ
 إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ
 أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا
 يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّحَجُوبُونَ ﴿١٥﴾
 ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ
 بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿١٨﴾
 وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾ كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿٢٠﴾
 يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى
 الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ
 النَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَّخْتُومٍ ﴿٢٥﴾ خِتْمُهُ
 مِسْكٌ ﴿٢٦﴾ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَفِسُونَ ﴿٢٧﴾
 وَمَرَّا جَهُ مِنْ تَسْنِيمٍ ﴿٢٨﴾ عَيْنَا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٩﴾
 إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا
 يَضْحَكُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا
 انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣٢﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ
 قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ
 حَافِظِينَ ﴿٣٤﴾ فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ
 يَضْحَكُونَ ﴿٣٥﴾

هر گز چنین نیست (که کافران پنداشته‌اند) حقا که نامه (اعمال) بدکاران در سجین است. ﴿۷﴾ و تو چه دانی که سجین چیست؟! ﴿۸﴾ کتابی است که (اعمال) بدکاران در آن نوشته شده است. ﴿۹﴾ در آن روز وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۱۰﴾ آنان که روز جزا را (انکار و) تکذیب می‌کنند. ﴿۱۱﴾ و جز ستمکاران گنهکار (کسی) آن (روز) را تکذیب نمی‌کنند. ﴿۱۲﴾ چون آیات ما بر او تلاوت شود، گوید: «این) افسانه‌های گذشتگان است». ﴿۱۳﴾ هر گز چنین نیست (که آن‌ها گمان می‌کنند) بلکه (بسبب) آنچه کرده‌اند بر دل‌هایشان زنگار بسته است. ﴿۱۴﴾ هر گز چنین نیست (که آن‌ها می‌پندارند) بی‌گمان آن‌ها در آن روز از (دیدار) پروردگارشان یقیناً محجوب و محرومند. ﴿۱۵﴾ سپس (بعد از حساب) مسلماً وارد دوزخ می‌شوند. ﴿۱۶﴾ آنگاه به آن‌ها گفته می‌شود: «این (آتش) همان چیزی است که آن را تکذیب می‌کردید!». ﴿۱۷﴾ هر گز چنین نیست (که آن‌ها می‌پندارند) بی‌گمان نامه (اعمال) نیکوکاران در علین است. ﴿۱۸﴾ و تو چه دانی که علین چیست؟! ﴿۱۹﴾ کتابی است که (اعمال) نیکوکاران در آن نوشته شده است. ﴿۲۰﴾ که مقربان (درگاه الهی) بر آن حاضر شوند (و گواهی دهند). ﴿۲۱﴾ همانا نیکوکاران در نعمت (های بهشت) هستند. ﴿۲۲﴾ بر تخت‌ها (تکیه زده و) می‌نگرند. ﴿۲۳﴾ خرمی و نشاط نعمت را در چهره‌هایشان (می‌بینی و) می‌شناسی. ﴿۲۴﴾ آن‌ها از شراب ناب مهرشده، (نوشانده و) سیراب می‌شوند. ﴿۲۵﴾ مهری که بر آن نهاده شده از مشک است، و در این (شراب و نعمت‌هایی دیگر بهشت) مشتاقان باید بر یکدیگر پیشی گیرند. ﴿۲۶﴾ و آمیزه‌اش از تسنیم است. ﴿۲۷﴾ (همان) چشمه که مقربان (درگاه الهی) از آن می‌نوشند. ﴿۲۸﴾ همانا کسانی که جرم و گناه کردند پیوسته (در دنیا) بر کسانی که ایمان آورده بودند می‌خندیدند. ﴿۲۹﴾ و هرگاه (مؤمنان) از کنارشان می‌گذشتند با چشم و ابرو بهم اشاره می‌کردند. ﴿۳۰﴾ و چون به سوی خانواده خود باز می‌گشتند، شادمان و خندان باز می‌گشتند. ﴿۳۱﴾ و هنگامی که مؤمنان را می‌دیدند می‌گفتند: «بی‌گمان این‌ها گمراه‌اند». ﴿۳۲﴾ در حالی که آنان برای مراقبت (و نگهبانی) بر مؤمنان فرستاده نشده بودند. ﴿۳۳﴾ پس امروز کسانی که ایمان آورده‌اند به کافر می‌خندند. ﴿۳۴﴾

عَلَى الْأَرْيَافِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ تُؤْتَبُ الْأَكْفَارُ مَا كَانُوا
يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

سورة الانشقاق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ﴿١﴾ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا
الْأَرْضُ مُدَّتْ ﴿٣﴾ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾ وَأَذْنَتْ
لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾ يَتَأَيَّهَا الْإِنْسَنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَى رَبِّكَ
كَدْحًا فَمُلْقِيهِ ﴿٦﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ
﴿٧﴾ فَسَوْفَ تُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾ وَيَنْقَلِبُ إِلَى
أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ
﴿١٠﴾ فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًا ﴿١١﴾ وَيَصْلَى سَعِيرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُ
كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾ إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَخُورَ ﴿١٤﴾
بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ﴿١٥﴾ فَلَا أَقْسِمُ بِالْشفَقِ ﴿١٦﴾
وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ﴿١٨﴾ لَتَرْكَبُنَّ
طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ﴿١٩﴾ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قُرِئَ
عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿٢١﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا
يُكْذِبُونَ ﴿٢٢﴾ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢٥﴾

سورة انشقاق

به نام الله بخشنده مهربان

هنگامی که آسمان شکافته شود. ﴿۱﴾ و به (فرمان) پروردگارش
گوش دهد (و تسلیم شود) و سزاوار است (که چنین کند). ﴿۲﴾ و
هنگامی که زمین گسترده (و هموار) شود. ﴿۳﴾ و هر چه را درون
خود دارد بیرون ریزد، و تهی گردد، ﴿۴﴾ و به (فرمان) پروردگارش
گوش دهد (و تسلیم شود). و سزاوار است (که چنین کند). ﴿۵﴾ ای
انسان! بی گمان تو در راه (رسیدن به) پروردگارت سخت تلاش و
کوشش می کنی، پس او را ملاقات خواهی کرد. ﴿۶﴾ پس اما
کسی که نامه (اعمالش) به دست راستش داده شود، ﴿۷﴾ بزودی به
حسابی آسان، محاسبه می شود. ﴿۸﴾ و شاد و مسرور به سوی
خانواده اش باز می گردد. ﴿۹﴾ و اما کسی که نامه (اعمالش) از پشت
سرش به او داده شود. ﴿۱۰﴾ پس بزودی (مرگ و) نابودی را
می طلبند. ﴿۱۱﴾ و به (آتش) جهنم شعله ور در آید. ﴿۱۲﴾ بی گمان
او در (دنیا) میان خانواده خود شادمان بود. ﴿۱۳﴾ به راستی او گمان
می کرد هرگز باز نخواهد گشت. ﴿۱۴﴾ آری، همانا پروردگارش
(نسبت) به او بینا بود. ﴿۱۵﴾ پس به شفق سوگند می خورم. ﴿۱۶﴾ و
سوگند به شب و آنچه را فرو می پوشد. ﴿۱۷﴾ و سوگند به ماه چون
(فروغش) کامل شود. ﴿۱۸﴾ که شما پیوسته از حالی به حال دیگر
(منتقل) می شوید. ﴿۱۹﴾ پس آنان را چه شده که ایمان نمی آورند؟
﴿۲۰﴾ و هنگامی که قرآن بر آنها تلاوت شود سجده نمی کنند؟
﴿۲۱﴾ بلکه کسانی که کافر شدند، پیوسته (آیات الهی را) تکذیب
می کنند. ﴿۲۲﴾ و الله به آنچه در دل پنهان می دارند داناست.
﴿۲۳﴾ پس (ای پیامبر) آنان را به عذابی دردناک بشارت ده. ﴿۲۴﴾
مگر کسانی که ایمان آورده اند و کارهای شایسته انجام داده اند، که
برای آنها پاداشی قطع نشدنی است. ﴿۲۵﴾

سورة البروج

سورة بروج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ﴿١﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ﴿٢﴾
 وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ﴿٣﴾ قُتِلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ﴿٤﴾
 النَّارِ ذَاتِ الْوُقُودِ ﴿٥﴾ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ﴿٦﴾ وَهُمْ
 عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُوا
 مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٨﴾ الَّذِي
 لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 شَهِيدٌ ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ
 وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ
 عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿١٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ﴿١١﴾ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ
 ﴿١٢﴾ إِنَّهُ هُوَ يُبْدِي وَيُعِيدُ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الْغَفُورُ
 الْوَدُودُ ﴿١٤﴾ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَالٌ لِّمَا
 يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ﴿١٧﴾ فِرْعَوْنُ
 وَثَمُودَ ﴿١٨﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾ وَاللَّهُ
 مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِي
 لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ﴿٢٢﴾

به نام الله بخشنده مهربان

قسم به آسمان که دارندهٔ برجها است. ﴿۱﴾ و سوگند به روز
 موعود (= روز قیامت). ﴿۲﴾ و سوگند به شاهد (= روز جمعه)
 و «مشهود» (= روز عرفه). ﴿۳﴾ اصحاب اخدود (= خندق
 داران) به هلاکت (و نابودی) رسیدند. ﴿۴﴾ (خندق‌های)
 افروخته از هیزم‌های بسیار. ﴿۵﴾ هنگامی که بر (کنارهٔ آن
 نشسته بودند. ﴿۶﴾ و آنان آنچه را با مؤمنان انجام می‌دادند
 تماشا می‌کردند. ﴿۷﴾ و هیچ ایرادی از آنان نگرفتند، جز اینکه
 به الله پیروزمند ستوده ایمان آورده بودند. ﴿۸﴾ (همان)
 کسی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست، و الله و بر
 همه چیز گواه است. ﴿۹﴾ به راستی کسانی که مردان مومن را و
 زنان مؤمنه را شکنجه (و آزار) دادند، سپس توبه نکردند، پس
 برای آن‌ها عذاب جهنم است، و برایشان عذاب (آتش) سوزان
 است. ﴿۱۰﴾ همانا برای کسانی که ایمان آوردند و کارهای
 شایسته کردند، باغ‌هایی (از بهشت) است که نه‌رها زیر
 (درختان) آن جاری است، و این کامیابی بزرگ است. ﴿۱۱﴾
 به راستی (مجازات و) فرو گرفتن پروردگارت سخت است.
 ﴿۱۲﴾ همانا اوست که (آفرینش را) آغاز می‌کند و دوباره
 (بعد از مرگ) باز می‌گرداند. ﴿۱۳﴾ و او آمرزندهٔ دوستدار
 است. ﴿۱۴﴾ صاحب عرش مجید است. ﴿۱۵﴾ آنچه را
 بخواهد انجام می‌دهد. ﴿۱۶﴾ (ای پیامبر) آیا داستان لشکرها به
 تو رسیده است، ﴿۱۷﴾ (لشکریان) فرعون و (قوم) ثمود؟!
 ﴿۱۸﴾ بلکه کسانی که کافر شدند پیوسته در تکذیب (حق)
 هستند. ﴿۱۹﴾ و الله از هر سو بر آن‌ها احاطه دارد. ﴿۲۰﴾ بلکه
 این قرآن مجید است. ﴿۲۱﴾ که در لوح محفوظ (نگاشته شده)
 است. ﴿۲۲﴾

سورة الطارق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ۝ إِنَّ كُلَّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۝ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۝ خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ۝ تَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۝ إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۝ يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۝ فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ۝ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ۝ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۝ إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ۝ وَمَا هُوَ بِأَهْزَلٍ ۝ إِنْهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ۝ وَأَكِيدُ كَيْدًا ۝ فَمَهْلِ الْكَافِرِينَ أَهْمَلُهُمْ رُؤِيدًا ۝

سورة الأعلى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۝ الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ۝ وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى ۝ وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ۝ فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى ۝ سَنُقَرِّئُكَ فَلَا تَنْسَى ۝ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ۝ وَنُيْسِرُكَ لِلْيُسْرَى ۝ فَذَكَرِ إِنَّ نَفْعَ الدِّكْرِى ۝ سَيَذَكَّرُ مَنْ تَخْشَى ۝ وَتَاجَنَّبَهَا الْأَشْقَى ۝ الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى ۝ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ۝ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ۝ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝

سورة طارق

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به آسمان و سوگند به طارق (= آنچه در شب آید). ﴿۱﴾ و تو چه می‌دانی طارق چیست؟ ﴿۲﴾ (همان) ستاره در خشان است. ﴿۳﴾ هیچ کس نیست مگر آنکه بر او نگهبان و محافظی (از فرشتگان) است. ﴿۴﴾ پس انسان باید بنگرد که از چه چیز آفریده شده است. ﴿۵﴾ از یک آب جهنده آفریده شده است. ﴿۶﴾ که از میان پشت (مرد) و سینه (زن) بیرون می‌آید. ﴿۷﴾ بی‌گمان او (= الله) بر بازگردانیدن او (پس از مرگ) قادر است. ﴿۸﴾ روزی که نهان‌ها آشکار می‌شود. ﴿۹﴾ پس او را هیچ نیرو و یآوری نیست. ﴿۱۰﴾ سوگند به آسمان پر باران. ﴿۱۱﴾ و سوگند به زمین پر شکاف. ﴿۱۲﴾ بی‌گمان این (قرآن) سخن جدا کننده حق از باطل است. ﴿۱۳﴾ و آن (سخن) هزل و بیهوده نیست. ﴿۱۴﴾ بی‌گمان آن‌ها پیوسته حيله و نیرنگ می‌کنند. ﴿۱۵﴾ و من (هم) حيله (و تدبیر) می‌کنم. ﴿۱۶﴾ پس کافران را مهلت بده، اندکی آنان را رها کن. ﴿۱۷﴾

سورة اعلی

به نام الله بخشنده مهربان

نام پروردگار بلند مرتبه‌ات را به پاکی یاد کن. ﴿۱﴾ (همان) که آفرید پس درست و استوار ساخت. ﴿۲﴾ و (همان) کسی که اندازه گیری کرد پس هدایت نمود. ﴿۳﴾ و (آن) کسی که چراگاه را رویانید. ﴿۴﴾ سپس آن را خشک و سیاه گردانید. ﴿۵﴾ ما بزودی (قرآن را) بر تو می‌خوانیم، پس هرگز فراموش نخواهی کرد. ﴿۶﴾ مگر آنچه را که الله بخواهد، همانا او آشکار و نهان را می‌داند. ﴿۷﴾ و ما تو را برای (راه) آسان توفیق می‌دهیم. ﴿۸﴾ پس اگر پند مفید باشد، پند ده. ﴿۹﴾ بزودی کسی که (از الله) می‌ترسد، پند می‌پذیرد. ﴿۱۰﴾ و بدبخت‌ترین (مردم) از آن دوری می‌گزیند. ﴿۱۱﴾ (همان) کسی که در آتش بزرگ (جهنم) در خواهد آمد. ﴿۱۲﴾ سپس در آن (آتش) نه می‌میرد و نه زنده می‌ماند. ﴿۱۳﴾ یقیناً کسی که خود را پاک (و تزکیه) کند، رستگار شد. ﴿۱۴﴾ و (نیز کسی که) نام پروردگارش را یاد کرد پس نماز گزارد. ﴿۱۵﴾

بلکه شما (مردم) زندگی دنیا را (بر آخرت) ترجیح می‌دهید. ﴿۱۶﴾ در حالی که آخرت بهتر و پاینده‌تر است. ﴿۱۷﴾ به راستی این (فحوا) در صحیفه‌های پیشین (نیز) بود. ﴿۱۸﴾ صحیفه‌های ابراهیم و موسی. ﴿۱۹﴾

سورة غاشیه

به نام الله بخشنده مهربان

(ای پیامبر) آیا خبر غاشیه (= قیامت فراگیر) به تو رسیده است؟! ﴿۱﴾ چهره‌هایی در آن روز خوار و ذلیل خواهند بود. ﴿۲﴾ (در دنیا) پیوسته تلاش کرده (و) خسته شده (و) چون در راه حق نبوده نتیجه ندیده‌اند. ﴿۳﴾ در آتش سوزان در آیند. ﴿۴﴾ از چشمه بسیار داغ به آن‌ها نوشاند می‌شود. ﴿۵﴾ طعامی جز از ضریع (= خار خشک و تلخ) ندارند. ﴿۶﴾ که نه (آن‌ها را) فربه کند، و نه دفع گرسنگی نماید. ﴿۷﴾ (و) چهره‌هایی در آن روز شاداب و تازه باشند. ﴿۸﴾ و از سعی (و تلاش) خود خوشنودند. ﴿۹﴾ در بهشت برین هستند. ﴿۱۰﴾ در آن هیچ سخن بیهوده نمی‌شنوند. ﴿۱۱﴾ در آن چشمه (های آب) روان باشد. ﴿۱۲﴾ در آن تخت‌های (زیبای) بلند (پایه) است. ﴿۱۳﴾ و جام‌هایی (که در کنار چشمه‌ها) نهاده شده. ﴿۱۴﴾ و پستی‌ها بالش‌های منظم چیده شده، ﴿۱۵﴾ و (نیز) فرش‌های گرانها گسترده شده است. ﴿۱۶﴾ آیا (کافران) به شتر نمی‌نگرند، که چگونه آفریده شده است؟ ﴿۱۷﴾ و به آسمان (نمی‌نگرند)، که چگونه بر افراشته شده است؟ ﴿۱۸﴾ و به کوه‌ها (نگاه نمی‌کنند) که چگونه (محکم بر زمین محکم) نصب شده است؟ ﴿۱۹﴾ و به زمین (نمی‌نگرند)، که چگونه گسترده شده است؟ ﴿۲۰﴾ پس (ای پیامبر) پند بده، که تو تنها پند دهنده‌ای. ﴿۲۱﴾ تو بر آن‌ها مسلط (و چیره) نیستی (که بر ایمان مجبورشان کنی). ﴿۲۲﴾ مگر کسی که روی گرداند کافر شود. ﴿۲۳﴾ پس الله با عذاب بزرگ او را عذاب می‌کند. ﴿۲۴﴾ همانا بازگشت آن‌ها به سوی ماست. ﴿۲۵﴾ سپس بی‌گمان حساب‌شان (نیز) با ماست. ﴿۲۶﴾

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٧﴾ إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ﴿١٩﴾

سورة الغاشية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَشِيعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصَلَّى نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ عَائِيَةٍ ﴿٥﴾ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ﴿٦﴾ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ﴿٧﴾ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لَسَعِيَهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾ لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَغِيَةً ﴿١١﴾ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾ وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾ أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

سورة الفجر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْفَجْرِ ۝ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ۝ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۝
وَاللَّيْلِ إِذَا يَسِرَ ۝ هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرِ ۝
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ۝ إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ۝
الَّتِي لَمْ تَخْلَقْ مِثْلَهَا فِي الْبَلَدِ ۝ وَتَمْوَدَّ
الَّذِينَ جَابُوا الصَّخَرَ بِالْوَادِ ۝ وَفِرْعَوْنَ ذِي
الْأَوْتَادِ ۝ الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبَلَدِ ۝ فَأَكْثَرُوا
فِيهَا الْفَسَادَ ۝ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ۝
إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ۝ فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا
مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي
أَكْرَمَنِي ۝ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ
فَيَقُولُ رَبِّي أَهْنَنِ ۝ كَلَّا بَلْ لَا تَكْرُمُونَ الْيَتِيمَ
۝ وَلَا تَحْضُونَ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ۝
وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَّمًّا ۝ وَتُحِبُّونَ
الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۝ كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ
دَكًّا دَكًّا ۝ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۝
وَجِئْتَ يَوْمَ يُنْفَخُ الْيَوْمِذِ بَعْهَمَ ۝ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ
وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى ۝

سورة فجر

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به صبح. ﴿۱﴾ و به شب‌های ده گانه (ذیحجه). ﴿۲﴾ و به زوج و فرد. ﴿۳﴾ و سوگند به شب هنگامی که (حرکت می‌کند (و می‌رود. ﴿۴﴾ آیا در این (چیزها) سوگندی برای صاحب خرد نیست؟! ﴿۵﴾ (ای پیامبر) آیا ندیدی که پروردگارت با (قوم) عاد چه کرد؟ ﴿۶﴾ (همان عاد) ارم که دارای ستون‌ها (و قامت بلند) بودند. ﴿۷﴾ که همانند آن در شهرها آفریده نشده بود. ﴿۸﴾ و (نیز قوم) ثمود، آن‌هایی که صخره‌های سخت را از (کنار) وادی می‌تراشیدند (و برای خود خانه می‌ساختند)؟ ﴿۹﴾ و فرعون صاحب میخ‌ها (شکنجه‌ها و سپاه). ﴿۱۰﴾ (همان) کسانی که در شهرها طغیان (و سرکشی) کردند. ﴿۱۱﴾ پس در آن‌ها بسیار فساد به بار آوردند. ﴿۱۲﴾ آنگاه پروردگارت تازیانه عذاب را بر آنان فرو آورد. ﴿۱۳﴾ یقیناً پروردگار تو در کمین گاه است. ﴿۱۴﴾ پس اما انسان هنگامی که پروردگارش او را بیازماید و او را گرامی دارد و به او نعمت بخشد، (مغرور می‌شود و) می‌گوید: «پروردگارم مرا گرامی داشته است». ﴿۱۵﴾ و اما هنگامی که او را بیازماید، پس روزیش را بر او تنگ گیرد (نا امید می‌شود و) می‌گوید: «پروردگارم مرا خوار کرده است». ﴿۱۶﴾ هرگز چنین نیست (که شما می‌پندارید)، بلکه یتیم را گرامی نمی‌دارید. ﴿۱۷﴾ و یکدیگر را بر اطعام مستمندان ترغیب و تشویق نمی‌کنید. ﴿۱۸﴾ و میراث را حریصانه می‌خورید (و حق دیگران را نمی‌دهید). ﴿۱۹﴾ و مال و ثروت (دنیا) را بسیار دوست دارید. ﴿۲۰﴾ هرگز چنین نیست (که شما گمان می‌کنید) هنگامی که زمین سخت درهم گوبیده شود (و هموار گردد). ﴿۲۱﴾ و پروردگارت (برای دادرسی) بیاید و (نیز) فرشتگان صف در صف (بیانید). ﴿۲۲﴾ و در آن روز جهنم آورده شود، در آن روز انسان متذکر می‌شود، و (اما) این تذکر چه فایده برای او دارد؟! ﴿۲۳﴾

می گوید: «ای کاش (در دنیا) برای (این) زندگیم (چیزی از) پیش فرستاده بودم. ﴿۲۴﴾ پس در آن روز هیچ کسی همانند عذاب او (= الله) عذاب نمی کند. ﴿۲۵﴾ و هیچ کس همچون بند گشیدن او (= الله) کسی را بند نکشد. ﴿۲۶﴾ «ای روح آرام یافته. ﴿۲۷﴾ به سوی پروردگارت باز گرد، در حالی که تواز او خوشنودی و او از تو خوشنود است. ﴿۲۸﴾ پس در زمرة بندگان (خاص) من در آی. ﴿۲۹﴾ و به بهشت من وارد شو» ﴿۳۰﴾

سورة بلد

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به این شهر (مکه). ﴿۱﴾ و تو در این شهر ساکنی (و) جنگ در این شهر برای تو حلال خواهد شد. ﴿۲﴾ و سوگند به پدر (= آدم) و فرزندان. ﴿۳﴾ یقیناً ما انسان را در رنج آفریدیم. ﴿۴﴾ آیا او گمان می کند هیچ کس بر او (توانا و) قادر نیست؟ ﴿۵﴾ می گوید: «مال زیادی را تباه (و خرج) کرده ام». ﴿۶﴾ آیا می پندارد که هیچ کس او را ندیده است؟ ﴿۷﴾ آیا برای او دو چشم قرار ندادیم، ﴿۸﴾ و یک زبان و دو لب؟ ﴿۹﴾ و او را به دو راه (خیر و شر) راهنمایی کردیم. ﴿۱۰﴾ پس به گردنه (سخت) قدم نگذاشت (و نیامد). ﴿۱۱﴾ و تو چه می دانی که گردنه (سخت) چیست؟ ﴿۱۲﴾ آزاد کردن برده است. ﴿۱۳﴾ یا طعام دادن در روز قحطی (و گرسنگی)، ﴿۱۴﴾ یتیمی را از خویشاوندان، ﴿۱۵﴾ یا مستمندی خاک نشین را، ﴿۱۶﴾ آنگاه از کسانی باشد که ایمان آورده اند و یکدیگر را به صبر سفارش کرده اند، و یکدیگر را به (محبت و) مهربانی توصیه نموده اند. ﴿۱۷﴾ اینان اهل سعادتند (که نامه اعمالشان به دست راستشان داده می شوند و به بهشت می روند). ﴿۱۸﴾ و کسانی که به آیات (و نشانه های) ما کفر ورزیدند، آنان اهل شقاوتند (که نامه اعمالشان به دست چپشان داده می شود و به جهنم می روند). ﴿۱۹﴾ بر آنها (از هر سو) آتشی سر پوشیده است (که راه فرار ندارند). ﴿۲۰﴾

يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدِمْتُ لِحَيَاتِي ﴿١﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ ﴿٢﴾ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ﴿٣﴾ يَتَأْتِيهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٤﴾ أَرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً مُّرْضِيَةً ﴿٥﴾ فَأَدْخُلِي فِي عِبْدِي ﴿٦﴾ وَأَدْخُلِي جَنَّتِي ﴿٧﴾

سورة البلد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أَقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ ﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَلْحَسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُبَدًا ﴿٦﴾ أَلْحَسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ﴿١٠﴾ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ﴿١٢﴾ فَكٌ رَقَبَةٌ ﴿١٣﴾ أَوْ إِطْعَمٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ﴿١٤﴾ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿١٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ ﴿٢٠﴾

سورة الشمس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا ۝ وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا ۝ وَالنَّهَارِ
 إِذَا جَلَّهَا ۝ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ۝ وَالسَّمَاءِ وَمَا
 بَنَاهَا ۝ وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا ۝ وَنَفْسٍ وَمَا
 سَوَّاهَا ۝ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ۝ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ
 زَكَّاهَا ۝ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ۝ كَذَبَتْ ثُمُودُ
 بِطَغْوَاهَا ۝ إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ۝ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ
 اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ۝ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
 عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَسَوَّاهَا ۝ وَلَا تَخَافُ عُقْبَاهَا ۝

سورة شمس

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به خورشید و روشنی آن (به هنگام جاشت). ﴿۱﴾ و سوگند به ماه هنگامی که بعد از آن در آید. ﴿۲﴾ و سوگند به روز هنگامی که آن (=آفتاب) را روشن (و جلوه گر) کند. ﴿۳﴾ و سوگند به شب هنگامی که را بپوشاند. ﴿۴﴾ و سوگند به آسمان و به آنکه آن را بنا کرد. ﴿۵﴾ و سوگند به زمین و به آنکه آن را گسترانید. ﴿۶﴾ و سوگند به جان (انسان) و آنکه آن را (آفرید و) نیکو گردانید. ﴿۷﴾ سپس بدی‌ها و پرهیزگاری‌هایش را (به او) الهام کرد. ﴿۸﴾ محققاً هر کس که نفس خود را تزکیه (و پاک) کرد، رستگار شد. ﴿۹﴾ و یقیناً هر کس که آن را (با گناه) آلوده ساخت، نا امید (و زیانکار) شد. ﴿۱۰﴾ (قوم) نمود از روی سرکشی. (و طنبیان‌شان، پیامبرشان را) تکذیب کردند. ﴿۱۱﴾ آنگاه که شقی‌ترین‌شان (برای اقدام به جنایت) برخاست. ﴿۱۲﴾ پس پیامبر الله (صالح) به آن‌ها گفت: «ماده شتر الله را با آیشخورش و اگذارید». ﴿۱۳﴾ (ولی آن‌ها) او را تکذیب کردند، آنگاه ماده شتر را پی کردند، پس پروردگارشان به بسبب گناهان‌شان بر سرشان عذاب آورد، و با خاک یگسان کرد. ﴿۱۴﴾ و (الله) از سرانجام آن بیم ندارد. ﴿۱۵﴾

سورة لیل

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به شب هنگامی که (همه چیز را) بپوشاند. ﴿۱﴾ و سوگند به روز هنگامی که آشکار شود. ﴿۲﴾ و سوگند به آنکه نر و ماده را آفرید. ﴿۳﴾ که یقیناً سعی (و تلاش) شما مختلف است. ﴿۴﴾ پس اما کسی که (در راه الله) بخشید و پرهیزگاری کرد. ﴿۵﴾ و (سخنان) نیک را تصدیق کرد. ﴿۶﴾ پس ما او را برای (راه) آسان توفیق می‌دهیم. ﴿۷﴾ و اما کسی که بخل ورزید و بی‌نیازی طلبید. ﴿۸﴾ و (نیز سخنان) نیک را تکذیب کرد. ﴿۹﴾ پس بزوری او را به (راه) دشوار سوق می‌دهیم. ﴿۱۰﴾ و هنگامی که سرازیر (جهنم) شود، مالش به حال او سودی نخواهد داشت. ﴿۱۱﴾ مسلماً هدایت (و راهنمایی) کردن بر (عهده) ماست. ﴿۱۲﴾ و محققاً آخرت و دنیا از آن ماست. ﴿۱۳﴾ پس من شما را از آتشی شعله‌ور بیم دادم. ﴿۱۴﴾

سورة الليل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ ۝ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ ۝ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ
 وَالْأُنثَىٰ ۝ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ ۝ فَأَمَّا مَنْ أُعْطِيَ وَاتَّقَىٰ ۝
 وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ ۝ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ ۝ وَأَمَّا مَنْ
 نَحَلَ وَاسْتَعْنَىٰ ۝ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ ۝ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَىٰ ۝
 وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ ۝ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ ۝
 وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ ۝ فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ ۝

به آن (آتش کسی) جز بدبخت‌ترین (مردم) در نیفتد ﴿۱۵﴾ (همان) کسی که (آیات ما را) تکذیب کرد ﴿۱۶﴾ و بزودی پرهیزکارترین (مردم) از آن دور داشته می‌شود. ﴿۱۷﴾ (همان) کسی که مال خود را (در راه الله) می‌بخشد تا پاک شود. ﴿۱۸﴾ و هیچ کس را بر او نعمت (و حقی) نیست، تا بخواهد (با انفاق) پاداش دهد. ﴿۱۹﴾ مگر (برای) بدست آوردن رضا (و خشنودی) پروردگار برترش. ﴿۲۰﴾ و به راستی خشنود خواهد شد. ﴿۲۱﴾

سورة ضحی

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به آغاز روز. ﴿۱﴾ و سوگند به شب هنگامی که آرام گیرد. ﴿۲﴾ (که) پروردگارت تو را وا نگذاشته و (بر تو) خشم نگرفته است. ﴿۳﴾ و مسلماً آخرت برای تو از دنیا بهتر است. ﴿۴﴾ و بزودی پروردگارت به تو (آن قدر) عطا کند که خشنود گردی. ﴿۵﴾ آیا تو را یتیم نیافت، پس پناه داد؟! ﴿۶﴾ و تو را (راه نا یافته و) سرگشته یافت، پس هدایت کرد، ﴿۷﴾ و تو را فقیر یافت، پس بی‌نیاز نمود، ﴿۸﴾ پس (توهم) یتیم را میازار. ﴿۹﴾ و سؤال کننده را مران (و با او خشنونت نکن). ﴿۱۰﴾ و نعمت‌های پروردگارت را باز گوکن و سپاس گذار. ﴿۱۱﴾

سورة شرح

به نام الله بخشنده مهربان

(ای پیامبر) آیا ما سینه‌ها را برایت نگشودیم؟ ﴿۱﴾ و بار (سنگین) تو را از (دوش) تو بر نداشتیم؟ ﴿۲﴾ همان (باری) که بر پشت تو سنگینی می‌کرد (و نزدیک بود نیست تو را بشکند)؟ ﴿۳﴾ و (نام و) آوازه تو را بلند ساختم. ﴿۴﴾ پس مسلماً با (هر) دشواری آسانی است. ﴿۵﴾ مسلماً با (هر) دشواری آسانی است. ﴿۶﴾ پس هنگامی که (از کار و امور دنیا) فارغ شدی (به عبادت پروردگارت) بکوش. ﴿۷﴾ و به سوی پروردگارت راغب (و مشتاق) شو. ﴿۸﴾

لَا يَصْلِيهَا إِلَّا الْأَشْقَى ﴿۱﴾ الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿۲﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى ﴿۳﴾ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ﴿۴﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَى ﴿۵﴾ إِلَّا أَتْبَعَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ﴿۶﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَى ﴿۷﴾

سورة الضحی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالضُّحَى ﴿۱﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى ﴿۲﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى ﴿۳﴾ وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى ﴿۴﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى ﴿۵﴾ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى ﴿۶﴾ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى ﴿۷﴾ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ﴿۸﴾ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿۹﴾ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿۱۰﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿۱۱﴾

سورة الشرح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿۱﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿۲﴾ الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿۳﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿۴﴾ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿۵﴾ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿۶﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ﴿۷﴾ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿۸﴾

سورة التین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالَّتَيْنِ وَالزَّيْتُونَ ﴿١﴾ وَطُورِ سِينِينَ ﴿٢﴾ وَهَذَا الْبَلَدِ
الْأَمِينِ ﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾
ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ﴿٥﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾ فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ
بِالدِّينِ ﴿٧﴾ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ ﴿٨﴾

سورة تین

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به انجیر و زیتون. ﴿۱﴾ و سوگند به طور سینا. ﴿۲﴾ و
سوگند به این شهر امن (=مکه). ﴿۳﴾ یقیناً ما انسان را در بهترین
صورت (و هیئت) آفریدیم. ﴿۴﴾ سپس او را به پایین تر مرحله بر
گردانیدیم. ﴿۵﴾ مگر کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته
انجام دادند، پس برای آنها پاداشی قطع نشدنی است. ﴿۶﴾ پس (ای
انسان) چه چیز بعد (از این همه دلایل روشن) تو را به تکذیب (روز)
جزا و اسی دارد؟! ﴿۷﴾ آیا الله بهترین داوران (و حاکم مطلق)
نیست؟! ﴿۸﴾

سورة العلق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾
اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ﴿٣﴾ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ
مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾ كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ ﴿٦﴾
إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ ﴿٧﴾ أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ ﴿٨﴾
عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ ﴿٩﴾ أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَىٰ الْهُدَىٰ ﴿١٠﴾ أَوْ أَمَرَ
بِالتَّقْوَىٰ ﴿١١﴾ أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٢﴾ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ
يَرَىٰ ﴿١٣﴾ كَلَّا لَئِنْ لَّمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ﴿١٤﴾ نَاصِيَةٍ
كَذِيبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٥﴾ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ﴿١٦﴾ سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ﴿١٧﴾
كَلَّا لَا تَطِعَهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ﴿١٨﴾

سورة علق

به نام الله بخشنده مهربان

(ای پیامبر) بخوان به نام پروردگارت که (هستی را) آفرید. ﴿۱﴾ (همان
پروردگار که) انسان را از خون بسته آفرید. ﴿۲﴾ بخوان، و پروردگارت
(از همه) بزرگوارتر است. ﴿۳﴾ (همان) کسی که بوسیله قلم (نوشتن)
آموخت. ﴿۴﴾ به انسان آنچه را که نمی دانست آموخت. ﴿۵﴾ حقا که
انسان طغیان (و سرکشی) می کند. ﴿۶﴾ چون خون را بی نیاز ببیند. ﴿۷﴾
یقیناً بازگشت (همه) به سوی پروردگارتو است. ﴿۸﴾ (ای پیامبر) آیا
دیده ای آن کسی که باز می دارد، ﴿۹﴾ بنده را هنگامی که نماز
می خواند؟ ﴿۱۰﴾ به من خبر بده اگر این (بنده) بر (راه) هدایت باشد.
﴿۱۱﴾ یا (مردم را) به پر هیزگاری فرمان دهد (سزای کسی که او را
آزاد دهد چیست؟). ﴿۱۲﴾ به من خبر ده اگر این (شخص سرکش، حق
را) تکذیب کرد، و روی گردان شد (آیا سزاوار عذاب نیست؟). ﴿۱۳﴾
آیا نمی داند که مسلماً، الله (همه اعمالش را) می بیند؟! ﴿۱۴﴾ چنین
نیست (که او گمان می کند) اگر باز نیاید (و دست از شرارت بر ندارد)
محققاً ناصیه اش = (موی پیشانی اش) را خواهیم گرفت و کشید. ﴿۱۵﴾
(همان) پیشانی دروغگوی خطا کار را، ﴿۱۶﴾ پس باید اهل مجلسش
(و همدانش) را بخواند. ﴿۱۷﴾ ما (نیز) بزودی ماموران آتش را فرا
می خوانیم. ﴿۱۸﴾ چنین نیست (که او می پندارد) هرگز او را اطاعت
نکن، و سجده کن و (به الله) تقرب جوی. ﴿۱۹﴾

سورة القدر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۝ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۝ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ ۝ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۝

سورة البينة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۝ رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ۝ فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ ۝ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۝ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ۚ وَذَٰلِكَ دِينُ الْقِيمَةِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ أُولَٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۝

سورة قدر

به نام الله بخشنده مهربان

همانا ما آن (=قرآن) را در شب قدر نازل کردیم. ﴿۱﴾ و تو چه دانی شب قدر چیست؟! ﴿۲﴾ شب قدر، بهتر از هزار ماه است. ﴿۳﴾ فرشتگان و روح (=جبرئیل) در آن (شب) به فرمان پروردگارشان برای (انجام) هر کاری نازل می شوند. ﴿۴﴾ (آن شب) تا طلوع فجر سلامتی (و رحمت) باشد. ﴿۵﴾

سورة بينه

به نام الله بخشنده مهربان

کسانی که کافر شدن از اهل کتاب و مشرکان، (از آیین کفر) دست بردار نبودند تا اینکه برای آن‌ها دلیل روشنی بیاید. ﴿۱﴾ پیامبری از سوی الله (بیاید) که صحیفه‌های پاک را بخواند. ﴿۲﴾ و در آن (صحیفه‌ها) نوشته‌هایی استوار (و درست) است. ﴿۳﴾ و کسانی که به آنان کتاب داده شد (از یهود و نصاری) پراکنده نشدند (و اختلاف نکردند) مگر بعد از آنکه دلیل روشن برای آن‌ها آمد. ﴿۴﴾ و آنان فرمان نیافتند جز اینکه الله را پرستند در حالی که دین خود را برای او خالص گردانند (و از شرک و بت پرستی) به توحید (و دین ابراهیم) روی آورند. و نماز را بر پا دارند و زکات را پردازند، و این است آیین راستین و مستقیم. ﴿۵﴾ بی گمان کسانی که کافر شدند از اهل کتاب و مشرکان، در آتش جهنم اند که در آن جاودانه خواهند ماند، آنان بدترین آفریدگان هستند. ﴿۶﴾ همانا کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، آن‌ها بهترین آفریدگان هستند. ﴿۷﴾

پاداش آن‌ها نزد پروردگارشان باغ‌های (بهشت) جاویدان است که نهرها از زیر (درختان) آن جاری است، همیشه در آن خواهند ماند، الله از آن‌ها خشنود است، و آن‌ها (نیز) از او خشنودند، و این (مقام و پاداش) برای کسی است که از پروردگارش بترسد. ﴿۸﴾

سورة زلزله

به نام الله بخشنده مهربان

هنگامی که زمین با شدیدترین لرزه‌هایش به لرزه در آید. ﴿۱﴾ و زمین بارهای سنگینش را بیرون ریزد. ﴿۲﴾ و انسان گوید: «آن (= زمین) را چه شده است؟!». ﴿۳﴾ در آن روز (زمین) تمام خبرهایش را بازگو می‌کند. ﴿۴﴾ زیرا که پروردگارت به او (چنین) وحی (و حکم) کرده است. ﴿۵﴾ در آن روز مردم پراکنده (از موقف حساب) باز می‌گردند، تا اعمال‌شان به آن‌ها نشان داده شود. ﴿۶﴾ پس هر کس به اندازه ذره کار نیک انجام داده باشد (پاداش) آن را می‌بیند. ﴿۷﴾ و هر کس به اندازه ذره کار بد کرده باشد، (کیفر) آن را می‌بیند. ﴿۸﴾

سورة عاديات

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به اسب‌های دونده که نفس زنان (به سوی میدان) پیش می‌رفتند. ﴿۱﴾ و سوگند به اسب‌هایی که (در اثر اصطکاک سم‌شان با سنگ‌ها) جرقه (آتش) ایجاد کردند. ﴿۲﴾ باز سوگند به اسب‌های که در صبحگاهان (بر دشمن) یورش برند. ﴿۳﴾ پس در آن هنگام گرد و غبار بر انگیزند. ﴿۴﴾ آنگاه به میان جمع (سپاه دشمن) در آیند، (و آن‌ها را محاصره کنند). ﴿۵﴾ محققاً انسان در برابر (نعمت‌های) پروردگارش بسیار ناسپاس است. ﴿۶﴾ و بی‌گمان او بر این (ناسپاسی) گواه است. ﴿۷﴾ و همانا او علاقه فراوان و شدیدی به مال دارد. ﴿۸﴾ آیا او نمی‌داند که چون آنچه در گورهاست، (همه زنده و) برانگیخته شوند؟ ﴿۹﴾

جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ﴿٨﴾

سورة الزلزلة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾ وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا هَٰذَا ﴿٣﴾ يَوْمَئِذٍ تُخْبِرُ أَخْبَارَهَا ﴿٤﴾ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ﴿٥﴾ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَلُهُمْ ﴿٦﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿٧﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ﴿٨﴾

سورة العاديات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا ﴿١﴾ فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا ﴿٢﴾ فَالْغِيرَاتِ صُبْحًا ﴿٣﴾ فَأَأْتِرْنَ بِهِ نَقْعًا ﴿٤﴾ فَوْسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ﴿٥﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ﴿٦﴾ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ﴿٧﴾ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ﴿٩﴾

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۝ إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ
لَّخَبِيرٌ ۝

سورة القارعة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقَارِعَةُ ۝ مَا الْقَارِعَةُ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ ۝
يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ۝
وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ۝ فَأَمَّا
مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۝ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۝
وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۝ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ۝ وَمَا
أَدْرَاكَ مَا هِيَّةٌ ۝ نَارٌ حَامِيَةٌ ۝

سورة التكاثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْهَنَکُمْ التَّکَاثُرُ ۝ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝ کَلَّا
سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝ ثُمَّ کَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝
کَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْیَقِینِ ۝ لَتَرُونَ الْجِجَمَ
۝ ثُمَّ لَتَرُونَهَا عَیْنَ الْیَقِینِ ۝ ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ
یَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِیمِ ۝

و آنچه در سینه‌هاست (همه) آشکار گردد. ﴿۱۰﴾ یقیناً
در آن روز پروردگارشان به (وضع و حال) آن‌ها کاملاً
آگاه است. ﴿۱۱﴾

سورة قارعة

به نام الله بخشنده مهربان

فرو کوبنده. ﴿۱﴾ چیست (آن) فرو کوبنده؟ ﴿۲﴾ و تو چه
می‌دانی که (آن) فرو کوبنده چیست؟ ﴿۳﴾ روزی که مردم مانند
پروانه‌های پراکنده خواهند بود. ﴿۴﴾ و گوه‌ها مانند پشم رنگین
حلاجی شده خواهد بود. ﴿۵﴾ پس اما هر کس که (در آن روز)
کفه می‌زانش سنگین باشد. ﴿۶﴾ در یک زندگی خشنود (و
پسندیده) خواهد بود. ﴿۷﴾ و اما هر کس که کفه می‌زانش سبک
باشد. ﴿۸﴾ پس (مسکن و) پناهگاهش هاویه است. ﴿۹﴾ و تو چه
دانی که آن (هاویه) چیست؟ ﴿۱۰﴾ آتشی سوزان (و شعله‌ور)
است. ﴿۱۱﴾

سورة تکاثر

به نام الله بخشنده مهربان

افزون طلبی شما را به خود مشغول (و غافل) ساخته است.
﴿۱﴾ تا اینکه (مردید و) به گورستان‌ها رسیدند. ﴿۲﴾
هرگز چنین نیست (که شما می‌پندارید) بزودی خواهید
دانست. ﴿۳﴾ باز (هم) چنین نیست، بزودی خواهید دانست.
﴿۴﴾ چنین نیست (که شما گمان می‌کنید) اگر شما به علم
یقین (حقیقت را) می‌دانستید. (از فزون طلبی و غفلت دست
بر می‌داشتید). ﴿۵﴾ قطعاً جهنم را خواهید دید. ﴿۶﴾ سپس
محققاً آن با چشم یقین خواهید دید. ﴿۷﴾ آنگاه حتماً در آن
روز از (همه) نعمت‌ها بازخواست خواهید شد. ﴿۸﴾

سورة العصر

سورة عصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ ۝١ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۝٢ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّصَوْا بِالصَّبْرِ ۝٣

به نام الله بخشنده مهربان

سوگند به عصر. ﴿۱﴾ که انسان در (خسران و) زیان است. ﴿۲﴾ مگر کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، و یکدیگر را به حق سفارش نموده، و یکدیگر را به صبر سفارش کرده‌اند. ﴿۳﴾

سورة الهمزة

سورة همزه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ۝١ الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ۝٢ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ۝٣ كَلَّا ۖ لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ۝٤ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ ۝٥ نَارُ اللَّهِ الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ ۝٦ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ ۝٧ فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ ۝٨

به نام الله بخشنده مهربان

وای بر هر عیب‌جوی غیبت‌کننده‌ای. ﴿۱﴾ (همان) کسی که مال فراوانی گرد آورد و شمارش کرد. ﴿۲﴾ گمان می‌کند که مالش او را جاودانه می‌سازد. ﴿۳﴾ هرگز چنین نیست (که او گمان می‌کند) مسلماً در «حطمه» انداخته خواهد شد. ﴿۴﴾ و تو چه دانی «حطمه» چیست؟! ﴿۵﴾ آتش برافروخته الهی است. ﴿۶﴾ (آتشی) که بر دل‌ها چیره گردد (و بسوزاند). ﴿۷﴾ بی‌گمان آن (آتش) بر آن‌ها فرو بسته (و ازهر سو آن‌ها را محاصره کرده است). ﴿۸﴾ در ستون‌های بلند (کشیده شده) است. ﴿۹﴾

سورة الفيل

سورة فيل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۝١ أَلَمْ تَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۝٢ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝٣ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۝٤ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۝٥

به نام الله بخشنده مهربان

(ای پیامبر) آیا ندیدی پروردگارت با اصحاب فیل چه کرد؟! ﴿۱﴾ آیا (حیله و) نقشه آن‌ها را در تباهی قرار نداد؟! ﴿۲﴾ و پرنده‌گانی گروه گروه بر (سر) آن‌ها فرستاد. ﴿۳﴾ (که) با سنگ‌های (بسیار کوچکی) از سنگ گِل (که در منقار و چنگال داشتند) به سوی آن‌ها می‌انداختند (و آن‌ها را سنگباران می‌کردند). ﴿۴﴾ پس آن‌ها را همچون کاه جوییده شده قرار داد. ﴿۵﴾

سورة قريش

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا يَلْفِ قُرَيْشٍ ۝١ إِيَّاهُمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۝٢
فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝٣ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ
جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۝٤

سورة الماعون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْدينِ ۝١ فَذَلِكَ
الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ۝٢ وَلَا يَخْضُ عَلَى طَعَامِ
الْمَسْكِينِ ۝٣ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۝٤ الَّذِينَ هُمْ
عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۝٥ الَّذِينَ هُمْ يُرْءَوْنَ ۝٦
وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۝٧

سورة الكوثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٢
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝٣

سورة قريش

به نام الله بخشنده مهربان

برای (شکر) الفت و انس قریش. ﴿۱﴾ (همان) الفت آنها در
سفرهای (تجاری) زمستانی (به یمن) و تابستانی (به شام). ﴿۲﴾
پس باید پروردگار این خانه (کعبه) را پرستش کنند. ﴿۳﴾ همان
(پروردگاری) که آنها را از گرسنگی (نجات و) طعام داد، و از
ترس و خوف ایمن شان داشت. ﴿۴﴾

سورة ماعون

به نام الله بخشنده مهربان

(ای پیامبر) آیا کسی که روز جزا را تکذیب می کند
دیده ای؟! ﴿۱﴾ پس او (همان) کسی که یتیم را (با خشونت
از خود) می راند. ﴿۲﴾ و (دیگران را) به اطعام بی نوا (و
مسکین) ترغیب و تشویق نمی کند. ﴿۳﴾ پس وای بر نماز
گزاران. ﴿۴﴾ همان کسانی که از نمازشان غافلند. ﴿۵﴾
کسانی که خودنمایی می کنند. ﴿۶﴾ و (از پرداخت زکات و)
عاریت دادن وسایل ضروری زندگی دریغ می ورزند. ﴿۷﴾

سورة کوثر

به نام الله بخشنده مهربان

(ای پیامبر) به راستی که ما به تو کوثر عطا کردیم. ﴿۱﴾
پس برای پروردگارت نماز بخوان و قربانی کن. ﴿۲﴾ بدون
شک دشمن تو، بریده نسل و بی عقب است. ﴿۳﴾

سورة الكافرون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَتَّيِّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ
﴿٤﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ
دِينِ ﴿٦﴾

سورة کافرون

به نام الله بخشنده مهربان

(ای پیامبر) بگو: «ای کافران. ﴿۱﴾ من نمی پرستم آنچه را که شما می پرستید. ﴿۲﴾ و شما (نیز) نمی پرستید آنچه را که من می پرستم. ﴿۳﴾ و نه من پرستش گر آنچه شما پرستش کرده اید خواهم بود. ﴿۴﴾ و نه شما پرستش گر آنچه من می پرستم خواهید بود. ﴿۵﴾ (بنا بر این) آیین شما برای خودتان، و آیین من برای خودم». ﴿۶﴾

سورة النصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ
يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

سورة نصر

به نام الله بخشنده مهربان

(ای پیامبر) هنگامی که یاری الله و پیروزی فرا رسد. ﴿۱﴾ و مردم را ببینی که گروه گروه در دین الله داخل می شوند. ﴿۲﴾ پس به ستایش پروردگارت تسبیح گوی و از او آمرزش بخواه، همانا او بسیار توبه پذیر است. ﴿۳﴾

سورة المسد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ
وَمَا كَسَبَ ﴿٢﴾ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾
وَأَمْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿٤﴾ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّنْ
مَّسَدٍ ﴿٥﴾

سورة مسد

به نام الله بخشنده مهربان

بریده باد هر دو دست ابو لهب و هلاک باد! ﴿۱﴾ مال و ثروتش و آنچه را به دست آورده بود به او سودی نبخشید. ﴿۲﴾ بزودی به آتش شعله ور در خواهد آمد. ﴿۳﴾ و (نیز) همسرش (ام جمیل، آن) هیزم کش (وارد آتش می شود). ﴿۴﴾ در گردنش طنابی از لیف خرماسست. ﴿۵﴾

سورة الإخلاص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

سورة الفلق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۝ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝

سورة الناس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ مَلِكِ النَّاسِ ۝ إِلَهِ النَّاسِ ۝ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝

سورة اخلاص

به نام الله بخشنده مهربان

(ای پیامبر) بگو: «او الله یکتا و یگانه است.» ﴿۱﴾ الله بی نیاز است (و همه نیازمند او هستند). ﴿۲﴾ نه (فرزندی) زاده و نه زاده شده است. ﴿۳﴾ و هیچ کس همانند و همتای او نبوده و نیست.» ﴿۴﴾

سورة فلق

به نام الله بخشنده مهربان

(ای پیامبر) بگو: «به پروردگار سپیده دم پناه می برم، ﴿۱﴾ از شر تمام آنچه آفریده است، ﴿۲﴾ و از شر تاریکی شب، آنگاه که همه جا را فرا گیرد. ﴿۳﴾ و از شر (زنان جادوگر) که با افسون در گره ها می دمنند. ﴿۴﴾ و از شر حسود آنگاه که حسد ورزد.» ﴿۵﴾

سورة ناس

به نام الله بخشنده مهربان

(ای پیامبر) بگو: «به پروردگار مردم پناه می برم، ﴿۱﴾ فرمانروای مردم، ﴿۲﴾ (إله و) معبود مردم، ﴿۳﴾ از شر (شیطان) وسوسه گر باز پس رونده (به هنگام ذکر الله). ﴿۴﴾ همان که در دل های مردم وسوسه می کند. ﴿۵﴾ از جنیان (باشد) و (یا از) آدمیان.» ﴿۶﴾

۱- ابی بن کعب رضی الله عنه می فرماید: مشرکان به پیامبر الله صلی الله علیه و آله گفتند: نسبت الهی خود را برای ما بیان کن، پس الله متعال این سوره ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ را نازل فرمود. (مسند احمد: ۵/ ۱۳۳ و جامع ترمذی: ۳۳۶۴ و در باره فضیلت این سوره آمده که: ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ برابر با ثلث قرآن است.» (صحیح بخاری: ۷۳۴۷).

فهرست مضامین قرآن

تهیه شده در:

مرکز تحقیق دار السلام

باب ۱	ارکان ایمان
باب ۲	ارکان اسلام
باب ۳	بیان اوامر
باب ۴	بیان نواهی و محرمات
باب ۵	احکام و مسایل قرآنی
باب ۶	تذکره پیامبران <small>علیهم السلام</small>
باب ۷	تذکره محبوب (محمد <small>صلی الله علیه و آله</small>)
باب ۸	داستان‌های قرآنی
باب ۹	تذکره صفات صحابه گرامی <small>رضی الله عنهم</small>
باب ۱۰	متنوعات
باب ۱۱	رد کردن مذاهب باطله
باب ۱۲	نامهایی از چیزهای گوناگون
باب ۱۳	فرضیت و اهمیت دعا
باب ۱۴	دعاهای پیامبران گرامی <small>علیهم السلام</small>
باب ۱۵	دعاهای متعلق به اوقات و وضعیت‌های گوناگون
باب ۱۶	دعا و اذکارهای متنوع

شماره آيه	سوره	شماره سوره
١٩	//	٥٧
٢١	//	٥٧
٤	المجادلة	٥٨
٢٢	//	٥٨
يگانگی الله متعال		
١٣٣	البقرة	٢
١٦٣	//	٢
١٨	آل عمران	٣
١٧١	النساء	٤
٧٣	المائدة	٥
١٩	الأنعام	٦
٧٠	الأعراف	٧
٣١	التوبة	٩
٣٩	يوسف	١٢
١٦	الرعد	١٣
٤٨	إبراهيم	١٤
٥٢	//	١٤
٢٢	النحل	١٦
٥١	//	١٦
٤٦	الإسراء	١٧
١١٠	الكهف	١٨
١٠٨	الأنبياء	٢١

شماره آيه	سوره	شماره سوره
١٧٥	//	٤
٥٩	المائدة	٥
٦٩	//	٥
٨٤	//	٥
٨٨	//	٥
١٤	الأنعام	٦
٧١	//	٦
١٦٣-١٦٢	//	٦
١٥٨	الأعراف	٧
١٩-١٨	التوبة	٩
٩٩	//	٩
١٣	الكهف	١٨
١٠٨	الأنبياء	٢١
٢	النور	٢٤
٦٢	//	٢٤
٤٧	الشعراء	٢٦
٤٦	العنكبوت	٢٩
٢٥	يس	٣٦
٩	الفتح	٤٨
١٣	//	٤٨
١٥	الحجرات	٤٩
٨-٧	الحديد	٥٧

باب ١: اركان ايمان		
شماره آيه	سوره	شماره سوره
ايمان به الله متعال		
٦٢	البقرة	٢
١٣٦	//	٢
١٧٧	//	٢
١٨٦	//	٢
٢٢٨	//	٢
٢٥٧	//	٢
٢٨٥	//	٢
١٨	آل عمران	٣
٥٢	//	٣
٨٤	//	٣
١١٠	//	٣
١١٤	//	٣
١٧٩	//	٣
١٩٣	//	٣
١٩٩	//	٣
٩٣	النساء	٤
٥٩	//	٤
١٣٦	//	٤
١٥٢	//	٤
١٦٢	//	٤

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳۰	الرعد	۱۳
۳۶	//	۱۳
۲	النحل	۱۶
۲۳	الإسراء	۱۷
۱۱۰	الکھف	۱۸
۸	طه	۲۰
۱۴	//	۲۰
۹۸	//	۲۰
۲۲	الأنبياء	۲۱
۲۵	//	۲۱
۸۷	//	۲۱
۲۳	المؤمنون	۲۳
۹۱	//	۲۳
۱۱۶	//	۲۳
۲۶	النمل	۲۷
۶۴-۵۹	//	۲۷
۷۲-۷۰	القصص	۲۸
۸۸	//	۲۸
۳	فاطر	۳۵
۶۱	یس	۳۶
۳۵	الصفاء	۳۷
۶۵	ص	۳۸

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳۶	النساء	۴
۸۷	//	۴
۷۳	المائدة	۵
۴۶	الأنعام	۶
۷۱	//	۶
۱۰۲	//	۶
۱۰۶	//	۶
۱۵۱	//	۶
۵۹	الأعراف	۷
۶۵	//	۷
۷۳	//	۷
۸۵	//	۷
۱۵۸	//	۷
۳۱	التوبة	۹
۱۲۹	//	۹
۹۰	یونس	۱۰
۲	هود	۱۱
۲۶	//	۱۱
۵۰	//	۱۱
۶۱	//	۱۱
۸۴	//	۱۱
۴۰-۳۸	یوسف	۱۲

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳۴	الحج	۲۲
۴۶	العنکبوت	۲۹
۴	الصفاء	۳۷
۵	ص	۳۸
۶۵	//	۳۸
۴	الزمر	۳۹
۴۵	//	۳۹
۱۲	غافر	۴۰
۱۶	//	۴۰
۸۴	//	۴۰
۶	فصلت	۴۱
۴	المتحنة	۶۰
۱	الإخلاص	۱۱۲
بجز الله متعال کسی شایسته پرستش نیست		
۸۳	البقرة	۲
۱۶۳	//	۲
۱۷۲	//	۲
۲	آل عمران	۳
۶	//	۳
۱۸	//	۳
۶۲	//	۳
۶۴	//	۳

شماره سوره	سوره	شماره آيه
١٧	الإسراء	٩٩
٢٠	طه	٤
٢٠	//	٥٣
٢٠	//	٥٥
٢١	الأنبياء	٣٠
٢١	//	٣٣
٢٣	المؤمنون	٧٩-٧٨
٢٤	النور	٤٥
٢٥	الفرقان	٢
٢٥	//	٤٨-٤٥
٢٥	//	٥٤
٢٥	//	٦٢-٦١
٢٦	الشعراء	١٦٦
٢٦	//	١٨٤
٢٧	النمل	٦١-٦٠
٣٥	فاطر	٣-١
٣٦	يس	٨١
٣٩	الزمر	٦٢
٤٠	غافر	٦٦
٥٩	الحشر	٢٤
٦٧	الملك	٣-٢
٦٧	//	١٥

شماره سوره	سوره	شماره آيه
٥	المائدة	١٨-١٧
٦	الأنعام	٢-١
٦	//	٧٣
٦	//	٧٩
٦	//	٩٩-٩٥
٦	//	١٠٢-١٠١
٧	الأعراف	٥٤
٧	//	١٨٥
٩	التوبة	٣٦
١٠	يونس	٦-٣
١١	هود	٧
١١	//	٥١
١٣	الرعد	١٦
١٤	إبراهيم	١٩
١٤	//	٣٢
١٥	الحجر	٢٧-٢٦
١٥	//	٣٣
١٥	//	٨٦
١٦	النحل	٥-٣
١٦	//	٤٨
١٦	//	٧٠
١٦	//	٨١-٧٨

لشماره سوره	سوره	شماره آيه
٣٩	الزمر	٣-٢
٣٩	//	٦
٤٠	غافر	٣
٤٠	//	٦٢
٤٠	//	٦٥-٦٦
٤١	فصلت	١٤
٤٣	الزخرف	٨٤
٤٤	الدخان	٨
٤٦	الأحقاف	٢١
٤٧	محمد	١٩
٥٢	الطور	٤٣
٥٩	الحشر	٢٣-٢٢
٦٤	التغابن	١٣
٧٣	المزمل	٩
الله متعال خالق تمام چيزهاست		
٢	البقرة	٢١
٢	//	٢٩
٢	//	١١٧
٢	//	٢٢٨
٣	آل عمران	٦
٣	//	٤٧
٤	النساء	١

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۵۸	الذاریات	۵۱
۱۰	المنافقون	۶۳
علم غیب فقط نزد الله متعال است		
۳۳	البقرة	۲
۱۰۹	المائدة	۵
۱۱۶	//	۵
۵۰	الأنعام	۶
۵۹	//	۶
۷۳	//	۶
۱۸۸	الأعراف	۷
۷۸	التوبة	۹
۹۴	//	۹
۱۰۵	//	۹
۲۰	یونس	۱۰
۳۱	هود	۱۱
۱۲۳	//	۱۱
۹	الرعد	۱۳
۷۷	النحل	۱۶
۲۶	الکھف	۱۸
۹۲	المؤمنون	۲۳
۶۵	النمل	۲۷
۶	السجدة	۳۲

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۲۲	الرعد	۱۳
۳۱	إبراهيم	۱۴
۵۶	النحل	۱۶
۷۳-۷۲	//	۱۶
۷۵	//	۱۶
۱۱۴	//	۱۶
۳۱-۳۰	الإسراء	۱۷
۷۰	//	۱۷
۸۱	طه	۲۰
۳۵-۳۴	الحج	۲۲
۳۸	النور	۲۴
۵۴	القصص	۲۸
۶۰	العنکبوت	۲۹
۲۸	الروم	۳۰
۳۷	//	۳۰
۴۰	//	۳۰
۱۶	السجدة	۳۲
۴۷	یس	۳۶
۶۴	غافر	۴۰
۱۲	الشوری	۴۲
۳۸	//	۴۲
۱۶	الجاثية	۴۵

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۲۳	//	۶۷
۳۹-۳۸	القیامة	۷۵
۲	الأعلى	۸۷
۳	اللیل	۹۲
۲-۱	العلق	۹۶
۲	الفلق	۱۱۳
الله متعال هست که روزی می دهد		
۳	البقرة	۲
۵۷	//	۲
۱۷۲	//	۲
۲۱۲	//	۲
۲۵۴	//	۲
۳۷	آل عمران	۳
۸۸	المائدة	۵
۱۴۳	الأنعام	۶
۵۰	الأعراف	۷
۱۶۰	//	۷
۴-۳	الأنفال	۸
۲۶	//	۸
۳۱	یونس	۱۰
۹۳	//	۱۰
۶	هود	۱۱

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۲۸	المؤمنون	۲۳
۷۳-۷۲	الشعراء	۲۶
۱۱۸	//	۲۶
۱۱۹	//	۲۶
۲۱	القصص	۲۸
۱۵	العنكبوت	۲۹
۲۴	//	۲۹
۳۲	//	۲۹
۶۵	//	۲۹
۳۲	لقمان	۳۱
۷۶	الصفات	۳۷
۱۱۵	//	۳۷
۱۳۴	//	۳۷
۶۱	الزمر	۳۹
۱۸	فصلت	۴۱
۳۰	الدخان	۴۴
۳۴	القمر	۵۴
۱۱	التحریم	۶۶
ایمان به فرشتگان		
۱۷۷	البقرة	۲
۲۸۵	//	۲
۱۳۶	النساء	۴

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۸۹	//	۷
۱۴۱	//	۷
۲۲	یونس	۱۰
۲۳	//	۱۰
۷۳	//	۱۰
۸۶	//	۱۰
۹۲	//	۱۰
۱۰۳	//	۱۰
۵۸	هود	۱۱
۶۶	//	۱۱
۹۴	//	۱۱
۱۱۶	//	۱۱
۱۱۰	یوسف	۱۲
۵۶	الإسراء	۱۷
۶۷	//	۱۷
۴۰	طه	۲۰
۸۰	//	۲۰
۹	الأنبياء	۲۱
۷۱	//	۲۱
۷۴	//	۲۱
۷۶	//	۲۱
۸۸	//	۲۱

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳	سبأ	۳۴
۴۸	//	۳۴
۳۸	فاطر	۳۵
۴۶	الزمر	۳۹
۱۸	الحجرات	۴۹
۴۱	الطور	۵۲
۳۵	النجم	۵۳
۲۲	الحشر	۵۹
۸	الجمعة	۶۲
۱۸	التغابن	۶۴
۲۶	الجن	۷۲
فقط الله متعال شفا بخش هست		
۱۴	التوبة	۹
۸۰	الشعراء	۲۶
فقط الله متعال نجات بخش از دشواریهاست		
۵۰-۴۹	البقرة	۲
۴۱	الأنعام	۶
۶۴-۶۳	//	۶
۶۴	الأعراف	۷
۷۲	//	۷
۸۳	//	۷

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۷۷	//	۲
۲۸۵	//	۲
۴-۳	آل عمران	۳
۷	//	۳
۵۳	//	۳
۸۴	//	۳
۱۹۹	//	۳
۴۷	النساء	۴
۱۳۶	//	۴
۱۶۲	//	۴
۱۷۰	//	۴
۵۹	المائدة	۵
۶۶	//	۵
۶۸	//	۵
۸۳	//	۵
۸۴	//	۵
۲۰	الأنعام	۶
۹۲	//	۶
۱۰۹	//	۶
۴۰	یونس	۱۰
۹۴	//	۱۰
۱۷	هود	۱۱

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۷۷	الزخرف	۴۳
۸۰	//	۴۳
۱۸-۱۷	ق	۵۰
۲۶-۲۳	//	۵۰
۲۶	النجم	۵۳
۴	التحریم	۶۶
۶	//	۶۶
۱۷	الحاقة	۶۹
۳۱-۳۰	المدثر	۷۴
۲۱-۱۹	التکویر	۸۱
۱۲-۱۰	الانفطار	۸۲
۴	القدر	۹۷
ایمان به قرآن و کتابهای آسمانی		
۲	البقرة	۲
۴	//	۲
۴۱	//	۲
۶۱	//	۲
۸۵	//	۲
۸۹	//	۲
۹۱	//	۲
۹۹	//	۲
۱۲۱	//	۲

شماره آیه	سوره	شماره سوره
اوصاف و وظایف فرشتگان		
۳۴-۳۰	البقرة	۲
۹۸-۹۷	//	۲
۱۰۲	//	۲
۹۳	الأنعام	۶
۲۰۶	الأعراف	۷
۱۱	الرعد	۱۳
۱۳	//	۱۳
۵۰-۴۹	النحل	۱۶
۶۴	مریم	۱۹
۲۰-۱۹	الأنبياء	۲۱
۲۹-۲۶	//	۲۱
۲۵	الفرقان	۲۵
۱۹۴-۱۹۳	الشعراء	۲۶
۲۳-۲۲	سبأ	۳۴
۱	فاطر	۳۵
۳-۱	الصفات	۳۷
۱۶۶-۱۶۴	//	۳۷
۹-۷	غافر	۴۰
۳۱-۳۰	فصلت	۴۱
۳۸	//	۴۱
۵	الشورى	۴۲

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳۳-۳۲	//	۹
۳۹	//	۹
۵۷-۵۶	//	۹
۱۰۱	//	۹
۳۱	الرعد	۱۳
۹	الحجر	۱۵
۴۱	النحل	۱۶
۸	الإسراء	۱۷
۶۰	//	۱۷
۸۸	//	۱۷
۵۵	النور	۲۴
۹۳	النمل	۲۷
۸۵	القصص	۲۸
۶-۱	الروم	۳۰
۲۱	السجدة	۳۲
۱۷۵-۱۷۱	الصفات	۳۷
۵۳	فصلت	۴۱
۱۰-۷	محمد	۴۷
۳۵	//	۴۷
۱۶	الفتح	۴۸
۲۱	//	۴۸
۲۷	//	۴۸

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۶	سبأ	۳۴
۲۳	الزمر	۳۹
۲۸-۲۷	//	۳۹
۱۰	الأحقاف	۴۶
۳۴-۳۳	الطور	۵۲
۴۷-۳۸	الحاقة	۶۹
پیشگویی های قرآن		
۲۴	البقرة	۲
۱۱۴	//	۲
۱۲	آل عمران	۳
۱۱۲-۱۱۱	//	۳
۱۳۹	//	۳
۱۵۱	//	۳
۸۴	النساء	۴
۵۴	المائدة	۵
۶۷	//	۵
۳۶	الأنفال	۸
۴۰-۳۷	//	۸
۶۰-۵۹	//	۸
۶۲	//	۸
۱۵-۱۴	التوبة	۹
۲۸	//	۹

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳۶	الرعد	۱۳
۱۰۷	الإسراء	۱۷
۵۰	الأنبياء	۲۱
۵۲	القصص	۲۸
۴۷-۴۶	العنكبوت	۲۹
۷۰	غافر	۴۰
۱۵	الشورى	۴۲
۸	التغابن	۶۴
۱۲	التحریم	۶۶
دلایل بر نزول قرآن از طرف الله متعال		
۲۴-۲۳	البقرة	۲
۴۴	آل عمران	۳
۸۲	النساء	۴
۱۹	الأنعام	۶
۳۸-۳۷	يونس	۱۰
۱۴-۱۳	هود	۱۱
۴۹	//	۱۱
۱۰۲	يوسف	۱۲
۸۸	الإسراء	۱۷
۱۹۷-۱۹۶	الشعراء	۲۶
۴۹	القصص	۲۸
۴۹-۴۷	العنكبوت	۲۹

شماره سوره	سوره	شماره آيه
۱۳	الرعد	۱۷
۱۴	إبراهيم	۱۸
۱۴	//	۲۴-۲۶
۱۶	النحل	۷۵-۷۶
۱۶	//	۱۱۲
۱۸	الكهف	۳۲
۱۸	//	۴۵
۲۲	الحج	۷۳
۲۴	النور	۳۵
۲۴	//	۳۹-۴۰
۲۹	العنكبوت	۴۱
۳۰	الروم	۲۸
۳۶	يس	۱۳
۳۶	//	۷۸
۳۹	الزمر	۲۹
۴۸	الفتح	۲۹
۵۷	الحديد	۲۰
۵۹	الحشر	۲۱
۶۲	الجمعة	۵
۶۶	التحریم	۱۰-۱۲
ایمان به پیامبران		
۲	البقرة	۱۳۶

شماره سوره	سوره	شماره آيه
۴۲	الشورى	۳۲-۳۳
۵۱	الذاريات	۴۷-۴۹
۵۷	الحديد	۲۵
۷۱	نوح	۱۴-۲۰
۷۵	القيامة	۷-۹
۸۱	التكوير	۶
۸۲	الانفطار	۳
۸۴	الانشقاق	۱۶-۱۹
۸۶	الطارق	۶-۷
۸۶	//	۱۱-۱۲
۸۷	الأعلى	۴-۵
۹۶	العلق	۲
۹۷	القدر	۵
مَثَلهای عبرت انگیز قرآنی		
۲	البقرة	۱۷-۲۰
۲	//	۲۶
۲	//	۱۷۱
۲	//	۲۶۱
۲	//	۲۶۴-۲۶۶
۳	آل عمران	۱۱۷
۱۰	يونس	۲۴
۱۱	هود	۲۴

شماره سوره	سوره	شماره آيه
۵۲	الطور	۴۷-۴۸
۵۴	القمر	۴۵
۵۸	المجادلة	۲۰-۲۱
۶۱	الصف	۸-۹
۶۸	القلم	۱۶
۶۹	العلق	۱۵-۱۸
علوم عصری قرآن را تأیید می کند		
۲	البقرة	۱۶۴
۶	الأنعام	۹۵-۹۹
۷	الأعراف	۵۴
۱۳	الرعد	۲-۴
۱۶	النحل	۱۰-۱۶
۱۶	//	۶۵-۶۹
۲۱	الأنبياء	۳۰-۳۳
۲۱	//	۱۰۴
۲۳	المؤمنون	۱۲-۲۲
۲۴	النور	۴۳-۴۵
۲۶	الشعراء	۷
۲۷	النمل	۸۸
۲۹	العنكبوت	۱۹-۲۰
۳۶	يس	۳۶-۴۰
۴۱	فصلت	۹-۱۲

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳	الأنبياء	۲۱
۳۴	//	۲۱
۲۴	المؤمنون	۲۳
۳۴-۳۳	//	۲۳
۴۷	//	۲۳
۱۵۴	الشعراء	۲۶
۱۸۶	//	۲۶
۱۵	يس	۳۶
۶	فصلت	۴۱
۵۱	الشورى	۴۲
۲۴	القمر	۵۴
۶	التغابن	۶۴
۲۵	المدثر	۷۴
ایمان به روز رستاخیز		
۴	البقرة	۲
۴۶	//	۲
۶۲	//	۲
۱۵۶	//	۲
۱۷۷	//	۲
۲۲۳	//	۲
۲۲۸	//	۲
۲۸۵	//	۲

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۲۰	الفرقان	۵۲
۴۷	الروم	۳۰
۲۲	غافر	۴۰
۵۱	//	۴۰
۷۸	//	۴۰
۹	الأحقاف	۴۶
۷	الحديد	۵۷
۱۹	//	۵۷
۲۱	//	۵۷
۲۸	//	۵۷
۴	المجادلة	۵۸
۱۱	الصف	۶۱
۸	التغابن	۶۴
تمام انبیا و رسولان از جنس بشر بودند		
۷۹	آل عمران	۳
۹۱	الأنعام	۶
۲۷	هود	۱۱
۱۱-۱۰	إبراهيم	۱۴
۲۸	الحجر	۱۵
۳۳	//	۱۵
۹۴-۹۳	الإسراء	۱۷
۱۱۰	الكهف	۱۸

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۷۷	//	۲
۲۸۵	//	۲
۸۱	آل عمران	۳
۸۴	//	۳
۱۴۴	//	۳
۱۷۹	//	۳
۱۳۶	النساء	۴
۱۵۲	//	۴
۱۲	المائدة	۵
۱۹	//	۵
۱۱۱	//	۵
۳۴	الأنعام	۶
۴۸	//	۶
۱۳۰	//	۶
۵۲	الأعراف	۷
۱۲۸	التوبة	۹
۲	يونس	۱۰
۹	إبراهيم	۱۴
۱۰	الحجر	۱۵
۳۶	التحل	۱۶
۶۳	//	۱۶
۲۵	الأنبياء	۲۱

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳۱	الأنعام	۶
۳۶	//	۶
۳۸	//	۶
۷۳	//	۶
۲۹	الأعراف	۷
۵۳	//	۷
۳۵-۳۴	التوبة	۹
۴	یونس	۱۰
۳۰-۲۶	//	۱۰
۴۵	//	۱۰
۱۸	هود	۱۱
۹۸	//	۱۱
۱۰۳	//	۱۱
۵۱-۴۸	إبراهيم	۱۴
۲۵	الحجر	۱۵
۸۹-۸۴	النحل	۱۶
۵۲	الإسراء	۱۷
۷۲-۷۱	//	۱۷
۹۷	//	۱۷
۱۰۴	//	۱۷
۴۷	الكهف	۱۸
۵۳-۵۲	//	۱۸

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۷	التغابن	۶۴
۲	الطلاق	۶۵
۲۰	الحاقة	۶۹
۲۶	المعارج	۷۰
۵-۶	المطففين	۸۳
نزدیکی قیامت و علامتهای آن		
۹۹-۹۸	الكهف	۱۸
۹۶	الأنبياء	۲۱
۸۲	النمل	۲۷
۶۱	الزخرف	۴۳
۱۱-۱۰	الدخان	۴۴
۱۸	محمد	۴۷
۵۸-۵۷	النجم	۵۳
۱	القمر	۵۴
۷-۶	المعارج	۷۰
دمیدن صور و حشر و نشر		
۱۱۳	البقرة	۲
۱۴۸	//	۲
۱۷۴	//	۲
۲۱۰	//	۲
۱۰۷-۱۰۶	آل عمران	۳
۴۲-۴۱	النساء	۴

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۹	آل عمران	۳
۱۱۴	//	۳
۳۹	النساء	۴
۵۹	//	۴
۱۳۶	//	۴
۱۶۲	//	۴
۶۹	المائدة	۵
۱۹-۱۸	التوبة	۹
۹۹	//	۹
۱۹	الإسراء	۱۷
۷۴	المؤمنون	۲۳
۲	النور	۲۴
۳۶	العنكبوت	۲۹
۴	لقمان	۳۱
۳	سبأ	۳۴
۳۰	//	۳۴
۲۷	غافر	۴۰
۵۹	//	۴۰
۱۸	الشورى	۴۲
۶۱	الزخرف	۴۳
۶۶	//	۴۳
۲۲	المجادلة	۵۸

شماره سوره	سوره	شماره آيه
٦٩	//	١٣-١٨
٧٠	المعارج	١-١٤
٧٠	//	٤٣-٤٤
٧٣	المزمل	١٢-١٤
٧٣	//	١٧-١٨
٧٤	المدثر	٨-١٠
٧٥	القيامة	٧-١٣
٧٧	المرسلات	٨-١٥
٧٨	النبأ	١٧-٢٠
٧٨	//	٣٧-٤٠
٧٩	النازعات	٦-٩
٧٩	//	١٣-١٤
٧٩	//	٣٤-٤١
٧٩	//	٤٦
٨٠	عبس	٣٣-٤٠
٨١	التكوير	١-١٤
٨٢	الانفطار	١-٥
٨٢	//	١٥-١٩
٨٣	المطففين	١٥-١٧
٨٤	الانشقاق	١-٥
٨٩	الفجر	٢١-٣٠
٩٩	الزلزلة	١-٨

شماره سوره	سوره	شماره آيه
٣٢	السجدة	٥
٣٦	يس	٤٨-٦٧
٣٧	الصافات	١٨-٣٤
٣٨	ص	١٥
٣٩	الزمر	٦٧-٧٠
٣٩	//	٧٥
٤٠	غافر	١٥-٢٠
٤٢	الشورى	٤٧
٤٣	الزخرف	٦٦-٦٨
٤٤	الدخان	٤٠-٤٢
٥٠	ق	١١
٥٠	//	٢٠-٣١
٥٠	//	٤١-٤٤
٥٢	الطور	٧-١٥
٥٤	القمر	٦-٨
٥٥	الرحمن	٣٧-٤٤
٥٦	الواقعة	١-٦
٥٦	//	٤٩-٥٠
٥٧	الحديد	١٢-١٥
٦٤	التغابن	٩
٦٨	القلم	٤٢-٤٣
٦٩	الحاقة	١-٤

شماره سوره	سوره	شماره آيه
١٨	//	٩٨-١٠١
١٩	مريم	٣٧-٣٩
١٩	//	٦٨-٧٢
١٩	//	٨٥
١٩	//	٨٧
١٩	//	٩٣-٩٥
٢٠	طه	١٠٠-١١٢
٢٠	//	١٢٤-١٢٧
٢١	الأنبياء	٤٠
٢١	//	١٠٣-١٠٤
٢٢	الحج	٧٨
٢٣	المؤمنون	١٠٠
٢٣	//	١٠٣
٢٥	الفرقان	٢٢-٣٠
٢٥	//	٣٤
٢٦	الشعراء	٩٠-٩٥
٢٧	النمل	٨٣-٨٥
٢٧	//	٨٧-٨٨
٢٨	القصص	٦٢-٦٦
٢٨	//	٧٤-٧٥
٣٠	الروم	١٢-١٦
٣٠	//	٥٥-٥٧

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۲۱-۱۶	الصفات	۳۷
۲۸-۲۷	ص	۳۸
۴۲	الزمر	۳۹
۵۹-۵۷	غافر	۴۰
۳۹	فصلت	۴۱
۴۰-۳۸	الدخان	۴۴
۲۲-۲۱	الجاثية	۴۵
۳	الأحقاف	۴۶
۳۳	//	۴۶
۱۵-۲	ق	۵۰
۶-۱	الذاریات	۵۱
۱۲-۱	الطور	۵۲
۷-۱	الواقعة	۵۶
۶۲-۵۷	//	۵۶
۱۳-۳	القیامة	۷۵
۴۰-۳۶	//	۷۵
۱۳-۱	المرسلات	۷۷
۲۰-۶	النبأ	۷۸
۴۰-۳۸	//	۷۸
۱۴-۱۰	النازعات	۷۹
۴۶-۲۷	//	۷۹
۱۰-۵	الطارق	۸۶

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۲۹	الأعراف	۷
۵۷	//	۷
۴۰-۳۸	النمل	۱۶
۷۷	//	۱۶
۵۲-۴۸	الإسراء	۱۷
۹۹-۹۸	//	۱۷
۲۱	الکھف	۱۸
۶۸-۶۶	مریم	۱۹
۱۵	طه	۲۰
۱۰۴	الأنبياء	۲۱
۷-۱	الحج	۲۲
۷۲-۶۷	النمل	۲۷
۲۰-۱۹	العنكبوت	۲۹
۱۴-۱۱	الروم	۳۰
۱۹	//	۳۰
۲۷	//	۳۰
۵۰	//	۳۰
۳	سبأ	۳۴
۹	فاطر	۳۵
۳۳	یس	۳۶
۶۸	//	۳۶
۸۲-۷۷	//	۳۶

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۱-۹	العادیات	۱۱۰
۵-۱	القارعة	۱۰۱
بیان حوض کوثر		
۱	الکوثر	۱۰۸
عذاب قبر		
۲۷	إبراهيم	۱۴
۴۶	غافر	۴۰
دنایای برزخ		
۵۴	البقرة	۲
۱۷۱-۱۶۹	آل عمران	۳
۹۷	النساء	۴
۶۲	الأنعام	۶
۴۱-۴۰	الأعراف	۷
۱۰۰	المؤمنون	۲۳
۱۱	السجدة	۳۲
۴۶	المؤمن	۴۰
۳	ق	۵۰
۲۵	نوح	۷۱
ثبوت قیامت و زنده شدن مجدد		
۷۳-۷۲	البقرة	۲
۱۱۳	//	۲
۲۹	//	۲

شماره سوره	سوره	شماره آيه
٤٣	الزخرف	٧٣-٦٩
٤٤	الدخان	٥٧-٥١
٥٢	الطور	٣٨-١٧
٥٦	الواقعة	٣٧-١٢
٥٧	الحديد	٢١
٨٨	الغاشية	١٦-١٠
دوام جنت و دوزخ		
١١	هود	١٠٨-١٠٦
ديدار الهی		
١٠	يونس	٢٦
١٨	الكهف	١١٠
٢٩	العنكبوت	٥
٧٥	القيامة	٢٥-٢٢
٨٣	المطففين	١٥
ایمان به تقدیر		
٧	الأعراف	١٣١
٩	التوبة	٥١
١٠	يونس	٤٩
١٠	//	٩٨-٩٦
١٠	//	١٠٠
١٠	//	١٠٧
١١	هود	٦
١١	//	٣٤

شماره سوره	سوره	شماره آيه
اعراف و اهل اعراف		
٧	الأعراف	٤٩-٤٦
جنت، و سعت جنت و اهل جنت		
٣	آل عمران	١٣٣
٧	الأعراف	٤٤-٤٢
١٠	يونس	١٠-٩
١٣	الرعد	٢٤-٢٢
١٣	//	٣٥
١٥	الحجر	٤٨-٤٥
١٦	النمل	٣٢-٣٠
١٨	الكهف	٣١-٣٠
٢٢	الحج	٢٤-٢٣
٢٥	الفرقان	١٦-١٥
٢٩	العنكبوت	٥٨
٣٢	السجدة	١٩-١٧
٣٣	الأحزاب	٤٤
٣٤	سبأ	٣٧
٣٥	فاطر	٣٥-٣٣
٣٦	يس	٥٨-٥٥
٣٧	الصافات	٥٩-٤١
٣٨	ص	٥٤-٤٩
٤٠	غافر	٤٠

شماره سوره	سوره	شماره آيه
٩٥	التين	٨-٤
بدون اجازة الله متعال شفاعتي نيست		
٢	البقرة	٢٥٥
٤	النساء	٨٥
١٧	الإسراء	٧٩
١٩	مريم	٨٧
٧٨	النبأ	٣٨
٩٣	الضحى	٥
عذاب هولناك برای دوزخيان		
٦	الأنعام	٢٧
٧	الأعراف	٣٩-٣٨
٢٣	المؤمنون	١٠٨-١٠٤
٢٥	الفرقان	١٤-١٣
٢٦	الشعراء	١٠٢-٩٦
٣٢	السجدة	١٤-١٢
٣٣	الأحزاب	٦٨-٦٦
٣٥	فاطر	٣٧-٣٦
٤٠	غافر	١١-١٠
٤٠	//	٥٠-٤٧
٤٣	الزخرف	٧٧-٧٤
٦٧	الملک	١١-٦

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۳۰	//	۲۰
۱۳۲	//	۲۰
۲	المؤمنون	۲۳
۹	//	۲۳
۵۶	النور	۲۴
۴۵	العنکبوت	۲۹
۱۸-۱۷	الروم	۳۰
۴۰-۳۹	ق	۵۰
۱۸-۱۷	الذاریات	۵۱
۴۹-۴۸	الطور	۵۲
۱۰-۹	الجمعة	۶۲
۴-۲	المزمل	۷۳
۲۶-۲۵	الإنسان	۷۶
۱۵	الأعلى	۸۷
۶-۴	الماعون	۱۰۷
نماز های فرض پنجگانه		
۱۱۴	هود	۱۱
۷۸	الإسراء	۱۷
۱۳۰	طه	۲۰
۱۸-۱۷	الروم	۳۰
نماز جمعه و خطبه		
۱۱-۹	الجمعة	۶۲
نماز عید فطر		

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۵۸	//	۱۸
۴۰	طه	۲۰
۱۸	المؤمنون	۲۳
۲۷	//	۲۳
۴۳	//	۲۳
۲	الفرقان	۲۵
۳۸	الأحزاب	۳۳
۳۸	یس	۳۶
۳۹	//	۳۶
۴۹	القمر	۵۴
۲۳-۲۲	الحديد	۵۷
۱۱	التغابن	۶۴
۳	الطلاق	۶۵
باب ۲: ارکان اسلام		
نماز		
۴۳	البقرة	۲
۲۳۹-۲۳۸	//	۲
۱۰۳-۱۰۱	النساء	۴
۱۱۴	هود	۱۱
۷۹-۷۸	الإسراء	۱۷
۱۱۰	//	۱۷
۱۴	طه	۲۰

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳۶	//	۱۱
۱۰۹	//	۱۱
۱۱۹	//	۱۱
۱۵	یوسف	۱۲
۴۱	//	۱۲
۲	الرعد	۱۳
۸	//	۱۳
۱۷	//	۱۳
۲۶	//	۱۳
۳۸	//	۱۳
۵-۴	الحجر	۱۵
۲۱	//	۱۵
۲۴	//	۱۵
۶۱	//	۱۵
۷-۴	الإسراء	۱۷
۱۳	//	۱۷
۳۰	//	۱۷
۵۸	//	۱۷
۷۷	//	۱۷
۱۰۴	//	۱۷
۱۰۸	//	۱۷
۲۷	الکھف	۱۸

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۵۷	القصص	۲۸
۶۷	العنکبوت	۲۹
۳	التین	۹۵
انفاق (خرج کردن در راه الله متعال)		
۳	البقرة	۲
۱۷۷	//	۲
۱۹۵	//	۲
۲۱۵	//	۲
۲۱۹	//	۲
۲۴۵	//	۲
۲۵۴	//	۲
۲۶۲-۲۶۱	//	۲
۲۶۵	//	۲
۲۶۷	//	۲
۲۷۱	//	۲
۲۷۲	//	۲
۲۷۴	//	۲
۹۲	آل عمران	۳
۱۳۴	//	۳
۳۹	النساء	۴
۳	الأنفال	۸
۶۰	//	۸

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۶۰	التوبة	۹
۵۶	النور	۲۴
۶۷	الفرقان	۲۵
۳۹	الروم	۳۰
۹-۸	الإنسان	۷۶
رمضان		
تبصرة روزه، اعتكاف و شب قدر		
۱۲۵	البقرة	۲
۱۸۷-۱۸۳	//	۲
۵-۳	الدخان	۴۴
۵-۱	القدر	۹۷
حج و عمره		
مسایل حج، تبصره كعبه و مكه مكرمه		
۱۲۷-۱۲۵	البقرة	۲
۱۸۵	//	۲
۱۹۱	//	۲
۲۰۳-۱۹۶	//	۲
۹۷-۹۶	آل عمران	۳
۲-۱	المائدة	۵
۹۷-۹۴	//	۵
۳۷-۲۵	الحج	۲۲
۹۱	النمل	۲۷

شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۵-۱۴	الأعلى	۸۷
نماز عيد اضحی		
۲	الكوثر	۱۰۸
نماز جنازه		
۸۴	التوبة	۹
۱۰۳	//	۹
نماز خوف		
۲۳۹	البقرة	۲
۱۰۲	النساء	۴
نماز تهجد		
۷۹	الإسراء	۱۷
۴-۲	المزمل	۷۳
نماز استسقا		
۱۲-۱۰	نوح	۷۱
نماز مسافر		
۱۰۱	النساء	۴
نماز بیمار		
۱۰۳	النساء	۴
زکات و صدقات و مصارف آن		
۲۱۵	البقرة	۲
۲۶۷	//	۲
۲۷۴-۲۷۱	//	۲
۱۴۱	الأنعام	۶

شماره آيه	سوره	شماره سوره
١٥	السجدة	٣٢
٢١	الأحزاب	٣٣
٣٥	//	٣٣
٤٢-٤١	//	٣٣
١٨	ص	٣٨
٥٥	غافر	٤٠
٩	الفتح	٤٨
٤٠-٣٩	ق	٥٠
٤٩-٤٨	الطور	٥٢
٧٤	الواقعة	٥٦
٩٦	//	٥٦
١٦	الحديد	٥٧
١٠	الجمعة	٦٢
٩	المنافقون	٦٣
٥٢	الحاقة	٦٩
٨	المزمل	٧٣
٣	المدثر	٧٤
٢٦-٢٥	الإنسان	٧٦
١	الأعلى	٨٧
١٥	//	٨٧
٣	النصر	١١٠

شماره آيه	سوره	شماره سوره
١٩٨	//	٢
٢٠٠	//	٢
٢٠٣	//	٢
٤١	آل عمران	٣
١٠٣	النساء	٤
٦٩	الأعراف	٧
٧٤	//	٧
٢٠١	//	٧
٢٠٥	//	٧
٤٥	الأنفال	٨
٢٨	الرعد	١٣
١١١	الإسراء	١٧
٢٤	الكهف	١٨
٣٤-٣٣	طه	٢٠
١١٣	//	٢٠
١٣٠	//	٢٠
٣٧	الحج	٢٢
٤٠	//	٢٢
٥٨	الفرقان	٢٥
٦٢	//	٢٥
٤٥	العنكبوت	٢٩
١٨-١٧	الروم	٣٠

شماره آيه	سوره	شماره سوره
٥٤-٥٣	التوبة	٩
٣٩	الروم	٣٠
١٦	السجدة	٣٢
٣٥	الأحزاب	٣٣
٣٩	سبأ	٣٤
٣٠-٢٩	فاطر	٣٥
٤٧	يس	٣٦
٣٨	الشورى	٤٢
٣٨	محمد	٤٧
٧	الحديد	٥٧
١٠	//	٥٧
١١	//	٥٧
١٨	//	٥٧
١٠	المنافقون	٦٣
١٧	التغابن	٦٤
٦	الطلاق	٦٥
٧	//	٦٥
٢	المزمل	٧٣
٥	الليل	٩٢
١٨	//	٩٢
ذكر الله متعال		
١٥٢	البقرة	٢

٢٢	الحج	١
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٢٢	//	٣٢
٢٣	المؤمنون	٥٢
٢٤	النور	٥٢
٢٦	الشعراء	١٠٨
٢٦	//	١٢٦
توس از الله		
٢	البقرة	٤٠
٢	//	١٥٠
٣	آل عمران	١٧٥
٥	المائدة	٣
٥	//	٢٨
٥	//	٩٤
٦	الأنعام	١٥
٦	//	٥١
٦	//	٨١-٨٢
٧	الأعراف	٥٦
٧	//	١٥٤
٧	//	٢٠٥
٨	الأنفال	٢
٩	التوبة	١٣
٩	//	١٨

٣	//	١٠٢
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٤	النساء	١
٤	//	١٢٨
٤	//	١٣١
٥	المائدة	٣٥
٥	//	٦٥
٥	//	٨٨
٥	//	٩٣
٥	//	٩٦
٥	//	١٠٠
٦	الأنعام	٦٩
٧	الأعراف	٣٥
٧	//	٩٦
٧	//	١٢٨
٧	//	١٥٦
٨	الأنفال	١
١٣	الرعد	٣٥
١٥	الحجر	٤٥
١٦	النمل	٢
١٦	//	١٢٨
١٩	مريم	٦٣
١٩	//	٨٥

باب ٣: بيان اوامر		
شماره سوره	سوره	شماره آيه
به انجام رساندن پيمان الله متعال		
٢	البقرة	٤٠
٢	//	١٧٧
٣	آل عمران	٧٦-٧٧
٥	المائدة	٧
٦	الأنعام	١٥٢
١٣	الرعد	٢٠
١٦	النحل	٩١
١٦	//	٩٥
٥٧	الحديد	٨
پرهيز گاري		
٢	البقرة	٢
٢	//	٤٨
٢	//	١٧٧
٢	//	١٧٩
٢	//	١٩٦-١٩٧
٢	//	٢٠٣
٢	//	٢٣٣
٣	آل عمران	١٥
٣	//	٧٦

٦٦	الأنفال	٨
شماره آيه	سوره	شماره سوره
١٠٩	يونس	١٠
١١	هود	١١
٤٩	//	١١
١١٥	//	١١
٨٣	يوسف	١٢
٩٠	//	١٢
٢٢	الرعد	١٣
٢٤	//	١٣
٥	إبراهيم	١٤
١٢	//	١٤
٤٢	النحل	١٥
٩٦	//	١٥
١٢٧-١٢٦	//	١٥
٢٨	الكهف	١٨
٦٩	//	١٨
٦٥	مريم	١٩
١٣٠	طه	٢٠
١٣٢	//	٢٠
٨٥	الأنبياء	٢١
٣٥	الحج	٢٢
١١١	المؤمنون	٢٣

٥٩	الحشر	٢١
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٦٧	الملك	١٩
٧٩	النازعات	١٩
٧٩	//	٤١-٤٠
٨٠	عبس	٩
٨٧	الأعلى	١٠
٩٨	البينة	٨
بيان صبر		
٢	البقرة	٤٥
٢	//	١٥٣
٢	//	١٥٦-١٥٥
٢	//	١٧٧
٢	//	٢٥٠
٣	آل عمران	١٢٥
٣	//	١٤٢
٣	//	١٤٦
٣	//	١٨٦
٣	//	٢٠٠
٧	الأعراف	٨٧
٧	//	١٢٦
٧	//	١٢٨
٧	//	١٣٧

١٣	الرعد	٢١
شماره سوره	سوره	شماره آيه
١٤	إبراهيم	١٤
١٦	النحل	٥١-٥٠
٢١	الأنبياء	٢٨
٢١	//	٤٩
٢١	//	٩٠
٢٢	الحج	٥٤
٢٣	المؤمنون	٢
٢٣	//	٥٧
٢٣	//	٦٠
٢٤	النور	٥٢
٣٢	السجدة	١٦
٣٣	الأحزاب	٣٥
٣٣	//	٣٧
٣٣	//	٣٩
٣٥	فاطر	١٨
٣٥	//	٢٨
٣٦	يس	١١
٣٩	الزمر	١٦
٣٩	//	٢٣
٥٥	الرحمن	٤٦
٥٧	الحديد	١٦

٥	//	٩
شماره آيه	سوره	شماره سوره
٢٧	//	٩
١٠٢	//	٩
١٠٤	//	٩
١٠٦	//	٩
٦٠	مريم	١٩
١٢٢	طه	٢٠
٢٢	النور	٢٤
٣١	//	٢٤
٦	الفرقان	٢٥
٧١-٧٠	//	٢٥
٤٦	النمل	٢٧
١٦	القصص	٢٨
٦٧	//	٢٨
٧٣	الأحزاب	٣٣
٤	سبأ	٣٤
١٥	//	٣٤
٢٨	فاطر	٣٥
٤١	//	٣٥
٢٤	ص	٣٨
٣٥	//	٣٨
٤٤	//	٣٨

٥	الحجرات	٤٩
شماره آيه	سوره	شماره سوره
٣٩	ق	٥٠
٤٨	الطور	٥٢
٤٨	القلم	٦٨
٥	المعارج	٧١
١٠	المزمل	٧٣
٧	المدثر	٧٤
٢٤	الإنسان	٧٦
١٧	البلد	٩٠
توبه و استغفار		
٥٤	البقرة	٢
٥٨	//	٢
١٦٠	//	٢
١٩٩	//	٢
٢٢٢	//	٢
٥٤	آل عمران	٣
١٤٣	الأعراف	٧
١٥٣	//	٧
٣٣	الأنفال	٨
٣٨	//	٨
٧٠	//	٨
٣	التوبة	٩

٢٥	الفرقان	٢٠
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٢٥	//	٧٥
٢٨	القصص	٥٤
٢٨	//	٨٠
٢٩	العنكبوت	٥٩
٣٠	الروم	٦٠
٣١	لقمان	١٧
٣١	//	٣١
٣٢	السجدة	٢٤
٣٣	الأحزاب	٣٥
٣٤	سبأ	١٩
٣٧	الصفات	١٠٢
٣٨	ص	١٧
٣٨	//	٤٤
٣٩	الزمر	١٠
٤٠	غافر	٥٥
٤٠	//	٧٧
٤١	فصلت	٣٥
٤٢	الشورى	٢٣
٤٢	//	٤٣
٤٦	الأحقاف	٣٥
٤٧	محمد	٣١

۱۱۴	//	۱۶
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۲۱	//	۱۶
۸۰	الأنبياء	۲۱
۳۶	الحج	۲۲
۶۲	الفرقان	۲۵
۴۰	النمل	۲۷
۵۹	//	۲۷
۷۳	القصص	۲۸
۱۷	العنكبوت	۲۹
۴۶	الروم	۳۰
۱۲	لقمان	۳۱
۱۴	//	۳۱
۹	السجدة	۳۲
۹	الأحزاب	۳۳
۱۳	سبأ	۳۴
۱۵	//	۳۴
۱۹	//	۳۴
۱۲	فاطر	۳۵
۷۳	يس	۳۶
۷	الزمر	۳۹
۶۶	//	۳۹
۳۳	الشورى	۴۲

شکر گزاری		
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۲	البقرة	۲
۴۰	//	۲
۴۷	//	۲
۵۲	//	۲
۵۶	//	۲
۱۵۲	//	۲
۱۷۲	//	۲
۱۸۵	//	۲
۱۴۵	آل عمران	۳
۱۴۷	النساء	۴
۱۱	المائدة	۵
۲۰	//	۵
۵۸	الأعراف	۷
۱۴۴	//	۷
۲۶	الأنفال	۸
۳۸	يوسف	۱۲
۷-۵	إبراهيم	۱۴
۳۴	//	۱۴
۳۷	//	۱۴
۱۴	النحل	۱۶
۷۸	//	۱۶

۱۷	الزمر	۳۹
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۵۴-۵۳	//	۳۹
۳	غافر	۴۰
۷	//	۴۰
۵۵	//	۴۰
۶	فصلت	۴۱
۵	الشورى	۴۲
۲۵	//	۴۲
۱۵	الأحقاف	۴۶
۱۹	محمد	۴۷
۱۴	الفتح	۴۸
۳۳-۳۲	ق	۵۰
۱۸	الذاريات	۵۱
۱۰	الحشر	۵۹
۵-۴	التحریم	۶۶
۸	//	۶۶
۳۲	القلم	۶۸
۱۰	نوح	۷۱
۲۰	المزمل	۷۳
۲۹	الإنسان	۷۶
۳۹	النبأ	۷۸
۳	النصر	۱۱۰

۴	النساء	۸
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۴	//	۳۶
۸	الأنفال	۴۱
۱۷	الإسراء	۲۶
۲۲	الحج	۲۸
۳۰	الروم	۳۸
۵۹	الحشر	۷
۷۶	الإنسان	۸
نیکویی با همسایگان		
۴	النساء	۳۶
نیکویی با مسافرین و حاجتمندان		
۲	البقرة	۱۷۷
۴	النساء	۳۶
۸	الأنفال	۴۱
۱۷	الإسراء	۲۶
۳۰	الروم	۳۸
۵۱	الذاریات	۱۹
۵۹	الحشر	۷
۷۰	المعارج	۲۵
۹۳	الضحی	۱۰
نیکویی با فرزندان		
۲	البقرة	۱۲۴

۱۷	الإسراء	۲۶
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۳۰	الروم	۳۸
۵۲	الطور	۲۶
۵۹	الحشر	۷
نیکویی با یتیمان		
۲	البقرة	۸۳
۲	//	۲۲۰
۴	النساء	۲
۴	//	۶
۴	//	۸
۴	//	۱۰
۴	//	۳۶
۴	//	۱۲۷
۶	الأنعام	۱۵۲
۸	الأنفال	۴۱
۱۷	الإسراء	۳۴
۱۸	الکھف	۸۲
۵۹	الحشر	۷
۷۶	الإنسان	۸
۹۳	الضحی	۹
۱۰۷	الماعون	۲
نیکویی با بی نوا نان		
۲	البقرة	۸۳

۴۳	الزخرف	۱۳
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۴۵	الجاثیة	۱۲
۴۶	الأحقاف	۱۵
۵۴	القمر	۳۵
۵۶	الواقعة	۷۰
۶۷	الملک	۲۳
۹۳	الضحی	۱۱
نیکویی با والدین		
۲	البقرة	۸۳
۴	النساء	۳۶
۶	الأنعام	۱۵۱
۱۷	الإسراء	۲۳-۲۴
۱۹	مریم	۱۴
۱۹	//	۳۲
۲۹	العنکبوت	۸
۳۱	لقمان	۱۴-۱۵
۴۶	الأحقاف	۱۵
نیکویی با خویشاوندان		
۲	البقرة	۸۳
۴	النساء	۸
۴	//	۳۶
۸	الأنفال	۴۱
۱۶	النحل	۹۰

١٧	الإسراء	٥٣
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٢٠	طه	٤٤
٢٢	الحج	٢٤
٢٥	الفرقان	٦٣
٣٣	الأحزاب	٣٢
٣٣	//	٧١ - ٧٠
٣٥	فاطر	١٠
٣٨	ص	٢٠
٤١	فصلت	٣٣
٤٧	محمد	٢١
عفو و درگذر		
٢	البقرة	١٠٩
٣	آل عمران	١٣٤
٣	//	١٥٩
٥	المائدة	١٣
٥	//	٢٨
١٢	يوسف	٩٢
١٢	//	٩٨
١٥	الحجر	٨٥
٢٤	النور	٢٢
٤٢	الشورى	٣٧
٤٢	//	٤٠

٢	//	١٩٥
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٤	النساء	١٢٥
٤	//	١٢٨
٥	المائدة	٩٣
٧	الأعراف	١٦١
١٠	يونس	٢٦
١٢	يوسف	٢٢
١٦	النحل	٩٠
٣١	لقمان	٣
٣١	//	٢٢
٣٩	الزمر	١٠
٣٩	//	٥٨
٤٦	الأحقاف	١٢
٥١	الذاريات	١٦
٥٣	النجم	٦٠
٦٧	الملک	٢
٧٧	المرسلات	٤٤
خوش سخنی		
٢	البقرة	٨٣
٤	النساء	٩
٥	المائدة	٨٥ - ٨٣
١٤	إبراهيم	٢٧ - ٢٦

٢	//	١٢٦
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٢	//	١٢٩ - ١٢٨
٢	//	١٣٣ - ١٣٢
٣	آل عمران	٣٨
١٤	إبراهيم	٣٥
٢٥	الفرقان	٧٤
٣١	لقمان	١٣
٣١	//	١٩
٣٧	الصفات	١٠٠
٥٢	الطور	٢٦
نيكویی با همسر		
٢	البقرة	١٨٧
٢	//	٢٢٣ - ٢٢٢
٢	//	٢٢٨
٤	النساء	١٩
٢٣	المؤمنون	٦
٢٥	الفرقان	٧٤
٦٥	الطلاق	٢ - ١
٦٥	//	٧ - ٦
نيكویی با برده		
٤	النساء	٣٦
نيكو کاری		
٢	البقرة	١١٢

۲۱۸	//	۲
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۲۴۴	//	۲
۱۴۲	آل عمران	۳
۱۵۸-۱۵۷	//	۳
۱۶۹	//	۳
۱۷۱	//	۳
۱۹۵	//	۳
۷۱	النساء	۴
۷۷	//	۴
۸۴	//	۴
۹۵	//	۴
۱۰۴	//	۴
۳۵	المائدة	۵
۵۴	//	۵
۳۹	الأنفال	۸
۴۵	//	۸
۵۷-۵۵	//	۸
۴	التوبة	۹
۱۶	//	۹
۱۹	//	۹
۲۲	//	۹
۲۹	//	۹

۲۴	محمد	۴۷
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۷	القمر	۵۴
۲۲	//	۵۴
۳۲	//	۵۴
۴۰	//	۵۴
۲	الجمعة	۶۲
۱۱	الطلاق	۶۵
۴	المزمل	۷۳
۲۰	//	۷۳
۱۹-۱۶	القيامة	۷۵
بنای مساجد		
۱۲۵	البقرة	۲
۱۲۷	//	۲
۳۱	الأعراف	۷
۱۸	التوبة	۹
۱۱۰-۱۰۷	//	۹
۲۶	الحج	۲۲
۳۶	النور	۲۴
جهاد در راه الله		
۱۵۴	البقرة	۲
۱۹۱-۱۹۰	//	۲
۱۹۳	//	۲
۲۱۶	//	۲

۴۳	//	۴۲
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۸۹	الزخرف	۴۳
۱۴	الجاثية	۴۵
۱۴	التغابن	۶۴
تلاوت قرآن و پیروی از آن		
۱۲۱	البقرة	۲
۱۴۶	//	۲
۸۲	النساء	۴
۱۵۵	الأنعام	۶
۲۰۴	الأعراف	۷
۹۸	التحل	۱۶
۲۷	الكهف	۱۸
۳-۲	طه	۲۰
۱۲۳	//	۲۰
۹۲	النمل	۲۷
۴۵	العنكبوت	۲۹
۲	الأحزاب	۳۳
۳۴	//	۳۳
۲۹	فاطر	۳۵
۱۱	يس	۳۶
۵۵	الزمر	۳۹
۴۴-۴۳	الزخرف	۴۳

۹	الزمر	۳۹
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۸	الفتح	۴۸
۲۹	//	۴۸
۶	المتحنة	۶۰
راستگویی		
۱۷۷	البقرة	۲
۱۱۹	المائدة	۵
۱۱۹	التوبة	۹
۵۱	يوسف	۱۲
۲۹	الكهف	۱۸
۵۱	مريم	۱۹
۵۶	//	۱۹
۸۴	الشعراء	۲۶
۳	العنكبوت	۲۹
۸	الأحزاب	۳۳
۲۴-۲۳	//	۳۳
۳۳	الزمر	۳۹
۱۵	الحجرات	۴۹
۱۷	//	۴۹
۸	الحشر	۵۹
ایجاد صلح و آشتی		
۱۸۲	البقرة	۲
۲۲۴	//	۲

۱۰	الحديد	۵۷
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۲۵	//	۵۷
۲	الحشر	۵۹
۵	//	۵۹
۸	//	۵۹
۱	المتحنة	۶۰
۴	الصف	۶۱
۱۰	//	۶۱
۱۴	//	۶۱
۹	التحریم	۶۶
۲۰	المزمل	۷۳
محبت به الله متعال و امید به رحمت و رضای او		
۱۶۵	البقرة	۲
۲۰۷	//	۲
۳۱	آل عمران	۳
۵۴	المائدة	۵
۲۴	التوبة	۹
۵۱	الشعراء	۲۶
۸۲	//	۲۶
۳۸	الروم	۳۰
۱۶	السجدة	۳۲
۲۱	الأحزاب	۳۳

۳۶	//	۹
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳۸	//	۹
۴۱	//	۹
۷۳	//	۹
۸۸	//	۹
۱۱۱	//	۹
۱۲۱	//	۹
۱۲۳	//	۹
۴۰-۳۹	الحج	۲۲
۵۹-۵۸	//	۲۲
۷۸	//	۲۲
۳۷	النمل	۲۷
۶	العنكبوت	۲۹
۶۹	//	۲۹
۴	محمد	۴۷
۷	//	۴۷
۲۱	//	۴۷
۳۱	//	۴۷
۳۵	//	۴۷
۱۶	الفتح	۴۸
۲۹	//	۴۸
۱۵	الحجرات	۴۹

۵	المائدة	۹۲
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۵	//	۱۰۸
۷	الأعراف	۱۵۷-۱۵۸
۸	الأنفال	۱
۸	//	۲۰
۸	//	۱۴
۹	التوبة	۷۱
۲۴	النور	۵۲-۵۴
۲۴	//	۵۶
۲۶	الشعراء	۱۰۸
۲۶	//	۱۱۰
۲۶	//	۱۲۶
۲۶	//	۱۳۱
۲۶	//	۱۵۰
۲۶	//	۱۷۹
۳۳	الأحزاب	۳۳
۳۳	//	۳۶
۳۳	//	۶۶
۳۳	//	۷۱
۳۶	یس	۲۰-۲۱
۴۲	الشورى	۳۸
۴۲	//	۴۲

۵۹	الحشر	۸
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۶۰	المتحنة	۱۰
۷۳	المزمل	۱۹
ادای امانت		
۲	البقرة	۲۸۳
۳	آل عمران	۷۵
۴	النساء	۵۸
۲۳	المؤمنون	۸
۲۶	الشعراء	۱۰۶-۱۰۷
۲۶	//	۱۲۵
۲۶	//	۱۴۳
۲۶	//	۱۷۸
۲۸	القصص	۲۶
۳۳	الأحزاب	۷۲
۷۰	المعارج	۳۲
پیروی از الله و رسولش ﷺ		
۳	آل عمران	۳۲
۳	//	۱۳۲
۴	النساء	۱۳
۴	//	۵۹
۴	//	۶۴
۴	//	۶۹
۴	//	۷۰-۸۰

۴	النساء	۳۵
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۴	//	۱۱۴
۴	//	۱۲۸
۴	//	۱۲۹
۷	الأعراف	۳۵
۷	//	۱۴۲
۸	الأنفال	۱
۱۱	هود	۸۸
۱۱	//	۱۱۷
۲۸	القصص	۸۳
۴۹	الحجرات	۹-۱۰
هجرت		
۲	البقرة	۲۱۸
۴	النساء	۹۷-۱۰۰
۸	الأنفال	۷۲-۷۳
۱۶	التحل	۴۱
۱۹	مریم	۴۹
۲۹	العنكبوت	۲۶
۲۹	//	۵۶
۳۷	الصفافات	۹۹
۳۹	الزمر	۱۰
۵۱	الذاریات	۵۰

٢٩	العنكبوت	٤٦
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٣١	لقمان	١٧-١٣
٣٢	السجدة	٢٤
٣٣	الأحزاب	٤٧-٤٥
٣٦	يس	٢٥
٤٠	غافر	٢٨
٤٠	//	٣٨
٤٠	//	٤٣-٤١
٤١	فصلت	٣٣
٤٢	الشورى	١٥
٤٦	الأحقاف	٢٩
٥١	الذاريات	٥٥
٥٢	الطور	٢٩
٦٦	التحريم	٦
٧١	نوح	٩-١
٧٢	الجن	٢٣
٧٤	المدثر	٢
٧٩	النازعات	١٧
٧٩	//	٢٠
٨٧	الأعلى	١٠-٩
٨٨	الغاشية	٢١
٨٩	الفجر	١٨

٣	آل عمران	١٠٤
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٣	//	١١٠
٣	//	١١٤
٧	الأعراف	١٦٥
٧	//	١٨١
٧	//	١٩٩
٩	التوبة	٧١
٩	//	١١٢
٩	//	١٢٢
١٦	النحل	٩٠
١٦	//	١٢٥
١٧	الإسراء	٢٨
١٩	مريم	٣٩
١٩	//	٥٥
٢٠	طه	٤٣
٢٠	//	٤٤
٢٠	//	١٣٢
٢٢	الحج	٤١
٢٢	//	٦٧
٢٥	الفرقان	٥٢
٢٦	الشعراء	٢١٤
٢٨	القصاص	٨٧

٤٣	الزخرف	٦١
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٤٣	الدخان	١٨
٤٦	الأحقاف	٣١
٤٧	محمد	٢١
٤٧	//	٣٣
٤٨	الفتح	١٨-١٦
٤٩	الحجرات	١٤
٥٨	المجادلة	١١
٥٨	//	١٣
٥٩	الحشر	٧
٦٤	التغابن	١٢
٦٤	//	١٦
٧١	نوح	٣
چنگ زدن به ريسمان الله متعال		
٣	آل عمران	١٠٣
٣	//	١٠٥
٤	النساء	١٧٥
٢٢	الحج	٧٨
٤٢	الشورى	١٣
٤٣	الزخرف	٤٣
دعوت بسوى الله و امر بالمعروف و نهى عن المنكر		

١٥٢	الأنعام	٦
شماره آیه	سوره	شماره سوره
٢٩	الأعراف	٧
١٨١	//	٧
٧٦	النحل	١٦
٩٠	//	١٦
٢٢	ص	٣٨
١٥	الشورى	٤٢
٩	الحجرات	٤٩
٩	الرحمن	٥٥
٢٥	الحديد	٥٧
٨	المتحنة	٦٠
فیصله کردن مطابق وحی		
٥٩-٦٥	النساء	٤
١٠٥	//	٤
٥٠-٤٤	المائدة	٥
٦٦	//	٥
٥١	النور	٢٤
٧٠	القصص	٢٨
٢١	الشورى	٤٢
٢٥	الحديد	٥٧
٨	التين	٩٥
تکمیل کردن عهد و پیمان		
١	المائدة	٥

٢٧	النمل	٧٩
شماره سوره	سوره	شماره آیه
٢٩	العنكبوت	٥٩
٣٣	الأحزاب	٣
٣٩	الزمر	٣٦
٣٩	//	٣٨
٤٠	غافر	١٠
٤٢	الشورى	٣٦
٥٨	المجادلة	١٠
٦٠	المتحنة	٤
٦٤	التغابن	١٣
٦٥	الطلاق	٣
٦٧	الملک	٢٩
٧٣	المزمل	٩
باهم مشورت کردن		
٣	آل عمران	١٥٩
٢٧	النمل	٣٢
٤٢	الشورى	٣٨
٤٩	الحجرات	٧
با عدالت فیصله کردن		
٤	النساء	٥٨
٤	//	١٣٥
٥	المائدة	٨
٥	//	٤٢

٩٠	البلد	١٧
شماره سوره	سوره	شماره آیه
٩٦	العلق	١٢
١٠٣	العصر	٣-١
توکل بر الله		
٣	آل عمران	١٥٩-١٦٠
٣	//	١٧٣
٥	المائدة	١١
٥	//	٢٣
٨	الأنفال	٢
٨	//	٤٩
٨	//	٦١
٩	التوبة	١٢٩
١٠	یونس	٨٤
١١	هود	٥٦
١١	//	١٢٣
١٢	یوسف	٦٧
١٣	الرعد	٣٠
١٤	إبراهيم	١١-١٢
١٦	النحل	٤٢
١٦	//	٩٩
٢٥	الفرقان	٥٨
٢٦	الشعراء	٢١٧

۴۵	الجاثية	۱۹
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۴۷	محمد	۱۱
۶۱	الصف	۱۴
مسابقه و شتافتن بسوی عمل نیک		
۵	المائدة	۴۸
۲۱	الأنبياء	۹۰
۲۳	المؤمنون	۶۱
۳۵	فاطر	۳۲
۳۹	الزمر	۱۲
۵۷	الحديد	۲۱
۸۳	المطففين	۲۶
درک کردن به اینکه الله متعال ما را می بیند و از وضعیت ما آگاه است		
۵	المائدة	۹۷
۵	//	۹۹
۶	الأنعام	۳
۶	//	۵۹
۶	//	۶۰-۶۱
۶	//	۱۳۲
۷	الأعراف	۷
۹	التوبة	۷۸

۴۸	الفتح	۲۹
شماره سوره	سوره	شماره آیه
غلبه و سختگیری بر کافران		
۵	المائدة	۵۴
۹	التوبة	۱۲۳
۴۸	الفتح	۲۹
۶۳	المنافقون	۸
۶۶	التحريم	۹
دوستی با الله متعال، رسولش ﷺ و مؤمنان		
۵	المائدة	۵۵
۶	الأنعام	۱۴
۷	الأعراف	۳
۷	//	۱۹۶
۸	الأنفال	۴۰
۹	التوبة	۷۱
۹	//	۱۱۶
۹	//	۱۲۹
۱۰	يونس	۶۲-۶۳
۲۲	الحج	۷۸
۲۹	العنكبوت	۲۲
۳۲	السجدة	۴
۴۲	الشورى	۲۸
۴۲	//	۳۱

۱۷	الإسراء	۳۴
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۱۹	مريم	۵۴
۲۳	المؤمنون	۸
۳۳	الأحزاب	۲۳
۴۸	الفتح	۱۰
۷۰	المعارج	۳۲
همکاری و تعاون در کارهای نیک		
۵	المائدة	۲
۱۸	الكهف	۹۵
۲۸	القصص	۳۵
۴۹	الحجرات	۹-۱۰
فروتنی با مؤمنان		
۵	المائدة	۵۴
۵	//	۸۲
۱۵	الحجر	۸۸
۱۶	النحل	۴۹
۲۵	الفرقان	۶۳
۲۶	الشعراء	۲۱۵
۲۷	النمل	۳۱
۲۸	القصص	۸۳
۳۱	لقمان	۱۸
۳۲	السجدة	۱۵

۹۳	//	۲۷
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۶۹	القصص	۲۸
۸	العنکبوت	۲۹
۱۰	//	۲۹
۴۲	//	۲۹
۴۵	//	۲۹
۵۲	//	۲۹
۶۰	//	۲۹
۶۲	//	۲۹
۱۶-۱۵	لقمان	۳۱
۲۳	//	۳۱
۲۹-۲۸	//	۳۱
۳۴	//	۳۱
۶	السجدة	۳۲
سجیدن پیمانه و ترازو به عدالت کامل		
۱۵۲	الأنعام	۶
۸۵	الأعراف	۷
۵۹	یوسف	۱۲
۳۵	الإسراء	۱۷
۱۸۲-۱۸۱	الشعراء	۲۶
۹-۷	الرحمن	۵۵
اخلاص برای الله		

۷	طه	۲۰
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳۵	//	۲۰
۱۱۰	//	۲۰
۴	الأنبياء	۲۱
۴۷	//	۲۱
۷۸	//	۲۱
۸۱	//	۲۱
۹۴	//	۲۱
۱۱۰	//	۲۱
۷۰	الحج	۲۲
۷۶-۷۵	//	۲۲
۲۴	النور	۲۴
۲۹	//	۲۴
۳۰	//	۲۴
۴۱	//	۲۴
۶۴	//	۲۴
۲۰	الفرقان	۲۵
۵۸	//	۲۵
۲۲۰-۲۱۸	الشعراء	۲۶
۲۵	النمل	۲۷
۷۵-۷۴	//	۲۷
۸۸	//	۲۷

۱۰۵	//	۹
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۴۶	یونس	۱۰
۶۱	//	۱۰
۶-۵	هود	۱۱
۹۲	//	۱۱
۱۱۱	//	۱۱
۱۲۳	//	۱۱
۵۰	یوسف	۱۲
۷۷	//	۱۲
۱۱-۸	الرعد	۱۳
۳۸	إبراهيم	۱۴
۲۴	الحجر	۱۵
۱۹	النحل	۱۶
۲۳	//	۱۶
۲۸	//	۱۶
۱۳	الإسراء	۱۷
۱۷	//	۱۷
۲۵	//	۱۷
۸۴	//	۱۷
۴۹	الكهف	۱۸
۷۹	مریم	۱۹
۹۴	//	۱۹

٣٦	فصلت	٤١
شماره آیه	سوره	شماره سوره
٢٠	الدخان	٤٤
١	المجادلة	٥٨
٥-١	الفلق	١١٣
٦-١	الناس	١١٤
دافایی به امور دین		
١٢٢	التوبة	٩
٤٤-٤٣	النحل	١٦
٧	الأنبياء	٢١
١٠	//	٢١
٧٣	الفرقان	٢٥
١٤	محمد	٤٧
آزردگی از عقاید و اعمال کفار		
٤١	يونس	١٠
١٠٤	//	١٠
٥٤	هود	١١
١٠٨	يوسف	١٢
٣٦-٣٥	إبراهيم	١٤
١٦٨	الشعراء	٢٦
٢١٦	//	٢٦
٥٥	القصص	٢٨
٣٩	الزمر	٣٩

٢٥	الفرقان	٦٣
شماره سوره	سوره	شماره آیه
٢٨	القصص	٥٥
٣٢	السجدة	٣٠
٣٧	الصافات	١٧٤
٣٧	//	١٧٨
٥١	الذاريات	٥٤
٥٢	الطور	٤٥
٥٣	النجم	٢٩
٥٤	القمر	٦
٧٣	المزمل	١٠
٧٤	المدثر	٥
٧٦	الطلاق	١٧
پناه بردن به الله و یاری خواستن از او		
١	الفاتحة	٥
٧	الأعراف	٢٠٠
١٦	النحل	٩٨
١٩	مريم	١٨
٢١	الأنبياء	١١٢
٢٣	المؤمنون	٩٨-٩٧
٣٨	ص	٤٢-٤١
٤٠	غافر	٢٧
٤٠	//	٥٦

٦	الأنعام	١٦٢-١٦٣
شماره سوره	سوره	شماره آیه
٧	الأعراف	٢٩
١٠	يونس	١٠٥
٢٢	الحج	٣١
٣١	لقمان	٢٢
٣٩	الزمر	٣-٢
٣٩	//	١١
٣٩	//	١٤
٣٩	//	١٧
٣٩	//	٦٥-٦٦
٤٠	غافر	١٤
٤٠	//	٦٥
٧٦	الإنسان	٩
٩٢	الليل	٢٠
٩٨	البينة	٥
١١٢	الإخلاص	٤-١
حكم به روی گرداندن از جاهلان		
٧	الأعراف	١٩٩
١٢	يوسف	٢٩
١٥	الحجر	٩٤
١٧	الإسراء	٢٨
١٨	الكهف	١٦

شماره سوره	سوره	شماره آیه
حکم به دوری از کارهای یهوده		
۲۳	المؤمنون	۳
۲۵	الفرقان	۷۲
۲۸	القصص	۵۵
۴۳	الزخرف	۸۳
محنت و پیشه		
۴	النساء	۳۲
۲۱	الأنبياء	۸۰
۲۱	//	۸۲
۲۳	المؤمنون	۲۷
۲۸	القصص	۷۳
۳۰	الروم	۲۳
۳۴	سبأ	۱۰-۱۳
۳۵	فاطر	۱۲
۳۶	یس	۳۵
۳۶	//	۸۰
۵۵	الرحمن	۳۳
۵۷	الحديد	۳۵
۶۲	الجمعة	۹-۱۱
۷۳	المزمل	۷
۷۳	//	۲۰

شماره سوره	سوره	المائدة	۴-۵
۵	//		۸۸
۱۶	النحل		۱۱۴-۱۱۵
۲۰	طه		۸۱
۲۲	الحج		۲۸
۲۳	المؤمنون		۵۱
ترس از روز قیامت			
۲	البقرة		۴۸
۲	//		۱۲۳
۲	//		۲۸۱
۲۱	الأنبياء		۴۹
۲۴	النور		۳۷
۲۶	الشعراء		۱۳۵
۳۱	لقمان		۳۳
۳۹	الزمر		۹
۴۰	غافر		۳۲
۴۲	الشورى		۱۸
۵۲	الطور		۲۶
۷۰	المعارج		۲۷-۲۸
۷۶	الإنسان		۷
۷۶	//		۱۰
۷۹	النازعات		۴۵

شماره سوره	سوره	غافر	۶۶
۴۲	الشورى		۱۵
۴۳	الزخرف		۲۶-۲۷
۶۰	المتحنة		۴
۱۰۹	الکافرون		۱-۶
پایداری			
۱	الفاتحة		۶
۱۰	یونس		۸۹
۱۱	هود		۱۱۲
۳۰	الروم		۳۰
۳۰	//		۴۳
۴۱	فصلت		۶
۴۱	//		۳۰-۳۱
۴۲	الشورى		۱۳
۴۲	//		۱۵
۴۲	//		۳۵
۴۶	الأحقاف		۱۳
۷۲	الجن		۱۶
۸۱	التکویر		۲۸
حکم به خوردن چیزهای حلال و پاکیزه			
۲	البقرة		۱۶۸
۲	//		۱۷۲

١٩	//	٨٤
شماره آیه	سوره	شماره سوره
برتری دادن آخرت بر دنیا		
٢٠٢-٢٠١	البقرة	٢
٣٢	الأنعام	٦
٢٤	يونس	١٠
٤٦-٤٥	الكهف	١٨
١٣١	طه	٢٠
٦١-٦٠	القصص	٢٨
٧٧	//	٢٨
٨٠-٧٩	//	٢٨
٦٤	العنكبوت	٢٩
٣٣	لقمان	٣١
٢٩-٢٨	الأحزاب	٣٣
٣٩	غافر	٤٠
٢٠	الشورى	٤٢
٣٦	//	٤٢
٣٥-٣٢	الزخرف	٤٣
٣٦	محمد	٤٧
٦	المتحنة	٦٠
١١-٩	الجمعة	٦٢
١٥-١٤	التغابن	٦٤
١٧-١٦	الأعلى	٨٧

٢٦	القصص	٢٨
شماره آیه	سوره	شماره سوره
٤٢-٤١	ص	٣٨
٤٤	فصلت	٤١
بیاد بودن مرگ		
٤٦	البقرة	٢
٧٨	النساء	٤
٢	الأنعام	٦
٩٨-٩٧	الأعراف	٧
١٨٧	//	٧
٣٤	الأنبياء	٢١
٤٠	//	٢١
١٠٩	//	٢١
٨٨	القصص	٢٨
٣٤	لقمان	٣١
٣٨	السجدة	٣٢
٥٩	الدخان	٤٤
٢٧-٢٦	الرحمن	٥٥
٦٠	الواقعة	٥٦
٨٠	الجمعة	٦٢
١١-١٠	المنافقون	٦٣
٢	الملك	٦٧
٦	الانشقاق	٨٤

شماره آیه	سوره	شماره سوره
اجازه گرفتن هنگام ورود به جای		
٢٩-٢٧	النور	٢٤
٥٩-٥٨	//	٢٤
٦٣-٦١	//	٢٤
٥٣	الأحزاب	٣٣
فروپوشاندن چشم		
٣١-٣٠	النور	٢٤
حكم به تحقیق و احتیاط در هر کاری		
٩٤	النساء	٤
٢٧	النمل	٢٧
٣٥	//	٢٧
٦	الحجرات	٤٩
١٠	المتحنة	٦٠
١	الطلاق	٦٥
١٤	الجن	٧٢
٣١	المدثر	٧٤
علاج و تقویت جسم		
٣١	الأعراف	٥
٦٩	النحل	١٦
٨٠	الشعراء	٢٦

٥	//	٤٥
٦	الأنعام	١٤٠
شماره سوره	سوره	شماره آیه
٦	//	١٥١
١٧	الإسراء	٣٣
٢٥	الفرقان	٦٨
٢٨	القصص	٤
نهی از کشتن فرزندان و زنده به گور کردن آنها		
٦	الأنعام	١٥١
١٦	النحل	٥٨ - ٥٩
١٧	الإسراء	٣١
٦٠	المتحنة	١٢
٨١	التكوير	٨
اجتناب از ستمگری		
٢	البقرة	٣٥
٢	//	٩٢
٤	النساء	١٣
٤	//	٥٤
١٢	يوسف	٧٩
١٨	الكهف	٥٩
١٩	مريم	٣٨
٢٠	طه	١١١
٢١	الأنبياء	١٤

١١	هود	٨٥
١٣	الرعد	٢٥
شماره سوره	سوره	شماره آیه
١٤	إبراهيم	٣
١٨	الكهف	٩٤
٢٦	الشعراء	١٥٢
٢٦	//	١٨٣
٢٧	النمل	٣٤
٢٧	//	٤٨
٢٨	القصص	٤
٢٨	//	٧٧
٢٩	العنكبوت	٣٦
٣٠	الروم	٤١
٣٨	ص	٢٨
٤٧	محمد	٢٢
اجتناب از قتل و خونریزی		
٢	البقرة	٣٠
٢	//	٨٤
٣	آل عمران	٢١ - ٢٢
٤	النساء	٢٩
٤	//	٩٢ - ٩٣
٥	المائدة	٣٠
٥	//	٣٢

٩٣	الضحى	٤
باب ٤: بیان نواهی و محرمات		
شماره سوره	سوره	شماره آیه
اجتناب از کبایر و فحشا		
٦	الأنعام	١٥١
٧	الأعراف	٣٣
١٧	الإسراء	٣٢
٢٤	النور	١٩
٤٢	الشورى	٣٧
٥٣	النجم	٣٢
٦٠	المتحنة	١٢
اجتناب از فسادگری در زمین		
٢	البقرة	٣٠
٢	//	٦٠
٢	//	٢٠٥
٥	المائدة	٣٣
٥	//	٣٣
٥	//	٦٤
٧	الأعراف	٥٦
٧	//	٧٤
٧	//	٨٥

٥١	//	٤
٦٠	//	٤
شماره آیه	سوره	شماره سوره
١١٧	//	٤
١٢١	//	٤
١٢١	الأنعام	٦
١٤٢	//	٦
١٨	الأعراف	٧
٢٧	//	٧
٣٠	//	٧
٤٨	الأنفال	٨
٢٢	إبراهيم	١٤
٤٢	الحجر	١٥
١٠٠	النحل	١٦
حرمت تعدی و سرکشی		
١٧٨	البقرة	٢
١٩٠	//	٢
١٩٤	//	٢
٢١٣	//	٢
١٩	آل عمران	٣
٢١	//	٣
٢	المائدة	٥
٧٨	//	٥

١٤٦	//	٢
١٥٩	//	٢
شماره آیه	سوره	شماره سوره
١٧٤	//	٢
٢٨٣	//	٢
٧١	آل عمران	٣
١٨٧	//	٣
١٠٦	المائدة	٥
٩١	الأنعام	٦
اجتناب از جادوگری		
١٠٣	البقرة	٢
٧٧	يونس	١٠
٨١	//	١٠
٦٩	طه	٢٠
٢٢٢-٢٢٣	الشعراء	٢٦
٦	الجن	٧٢
٤	الفلق	١١٣
اجتناب از پیروی کردن شیطان		
١٦٦-١٦٩	البقرة	٢
٢٠٨	//	٢
٢٥٧	//	٢
٢٦٨	//	٢
٣٨	النساء	٤

٩٧	//	٢١
١٩	الفرقان	٢٥
شماره آیه	سوره	شماره سوره
١٤	النمل	٢٧
٨٥	//	٢٧
٥٩	القصص	٢٨
١٤	العنكبوت	٢٩
٣١	//	٢٩
٥٧	الروم	٣٠
٧٢	الأحزاب	٣٣
٣٢	فاطر	٣٥
٥٢	غافر	٤٠
٤٢	الشورى	٤٢
١٢	الأحقاف	٤٦
٥٩	الذاريات	٥١
٤٧	الطور	٥٢
٥٢	النجم	٥٣
١	الطلاق	٦٥
نکوهش پنهان داشتن گواهی و حق و آمیختن آن با باط		
٤٢	البقرة	٢
٧١	//	٢
١٤٠	//	٢

٢٣٣-٢٣١	//	٢
٢٤-١٩	النساء	٤
شماره آيه	سوره	شماره سوره
٤	الأحزاب	٣٣
٤-٢	المجادلة	٥٨
حرمت فرار از ميدان جنگ (جهاد)		
١٤٦	البقرة	٢
١٥٥	آل عمران	٣
١٦-١٥	الأنفال	٨
١٣	الأحزاب	٣٣
١٦-١٥	//	٣٣
٢٠	//	٣٣
١٧-١٦	الفتح	٤٨
نهي از منت نهادن بر نيکويي		
٢٦٤-٢٦٢	البقرة	٢
١٧	الحجرات	٤٩
٦	المدثر	٧٤
٦	البلد	٩٠
حرمت سود		
٢٨٠-٢٧٥	البقرة	٢
١٦١	النساء	٣
٣٩	الروم	٣٠
کافران و منافقين را دوست		

٣٤	التوبة	٩
٧٩	الكهف	١٨
شماره آيه	سوره	شماره سوره
١٩	الفجر	٨٩
حكم به اجتناب از افتادن در فتنه		
١٩١	البقرة	٢
٢١١	//	٢
٢٥	الأنفال	٨
٢٨	//	٨
٤٩-٤٧	التوبة	٩
٩٠	طه	٢٠
٢٠	الفرقان	٢٥
١٤	الأحزاب	٣٣
٤٩	الزمر	٣٩
١٤	الحديد	٥١
اجتناب از شراب، قمار، بت و تيرهای فال		
٢١٩	البقرة	٢
٣	المائدة	٥
٩١-٩٠	//	٥
حكم به اجتناب از بدسلوكي بازنها		
٢٢٩	البقرة	٢

٣٣	الأعراف	٧
١٠	التوبة	٩
شماره آيه	سوره	شماره سوره
٢٣	يونس	١٠
٩٠	النحل	١٦
٦٠	الحج	٢٢
٧٨	القصص	٢٨
٢٢	ص	٣٨
٢٤	//	٣٨
٢٧	الشورى	٤٢
٣٩	//	٤٢
٤٢	//	٤٢
٩	الحجرات	٤٩
٢٥	ق	٥٠
١٢	القلم	٦٨
حكم به اجتناب از مال حرام		
١٨٨	البقرة	٢
١٦١	آل عمران	٣
٢	النساء	٤
٣٠-٢٩	//	٤
١٦١	//	٤
٤٢	المائدة	٥
٦٣-٦٢	//	٥

۹۶	العلق	۹-۱۰
شماره سوره	سوره	شماره آیه
حکم به اجتناب از بخیلی		
۳	آل عمران	۱۸۰
۴	النساء	۳۷
۹	التوبة	۳۴-۳۵
۹	//	۶۷
۱۷	الإسراء	۲۹
۱۷	//	۱۰۰
۲۵	الفرقان	۶۷
۳۳	الأحزاب	۱۹
۴۷	محمد	۳۷-۳۸
۵۰	ق	۲۵
۵۳	النجم	۳۴-۳۵
۵۳	//	۴۴
۵۷	الحديد	۲۴
۵۹	الحشر	۹
۶۳	المنافقون	۷
۶۴	التغابن	۱۶
۶۸	القلم	۱۲
۷۰	المعارج	۲۱
۷۴	المدثر	۴۴

۴	//	۵۵
۴	//	۱۱۳
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۴	//	۱۶۰
۴	//	۱۶۷
۷	الأعراف	۴۵
۷	//	۸۶
۸	الأنفال	۳۴-۳۶
۸	//	۴۷
۹	التوبة	۹
۹	//	۳۲-۳۴
۱۱	هود	۱۹
۱۳	الرعد	۳۳
۱۴	إبراهيم	۳
۱۶	النحل	۸۸
۲۲	الحج	۲۵
۳۱	لقمان	۶
۴۳	الزخرف	۳۶-۳۸
۴۷	محمد	۱
۴۷	//	۳۲-۳۴
۴۸	الفتح	۲۵
۵۸	المجادلة	۱۶
۶۳	المنافقون	۲

تغییر		
۳	آل عمران	۲۸
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۳	//	۱۱۸-۱۲۰
۴	النساء	۸۹
۴	//	۱۳۸-۱۳۹
۴	//	۱۴۴
۵	المائدة	۵۱
۵	//	۵۷
۹	التوبة	۲۳
۱۱	هود	۱۱۳
۱۳	الرعد	۱۶
۲۵	الفرقان	۵۲
۲۹	العنكبوت	۴۱
۳۳	الأحزاب	۱
۳۳	//	۱۷
۳۳	//	۴۸
۵۸	المجادلة	۱۵
۶۰	المتحنة	۱
۶۱	الصف	۸
باز داشتن مردم از راه الله		
جرم بزرگی است		
۳	آل عمران	۹۹
۴	النساء	۴۴

۴۲	//	۴
۱۱۵	//	۴
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۷۸	المائدة	۵
۱۰۴	//	۵
۱۶۶	الأعراف	۷
۱۹۳	//	۷
۱۵	یونس	۱۰
۵۹	هود	۱۱
۶۳	//	۱۱
۱۸	الرعد	۱۳
۹۰	الإسراء	۱۷
۱۷۶	الشعراء	۲۶
۳۶	الأحزاب	۳۳
۱۳	الزمر	۳۹
۱۲	الممتحنة	۶۰
۹-۸	الطلاق	۶۵
۱۰-۹	الحاقة	۶۹
۲۱	نوح	۷۱
۲۳	الجن	۷۲
۱۶	المزمل	۷۳
۲۱	النازعات	۷۹
۲۳	عبس	۸۰

۵۹	//	۱۰
۱۸	هود	۱۱
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۵۷	النحل	۱۶
۶۲	//	۱۶
۱۱۶	//	۱۶
۴۰	الإسراء	۱۷
۷۳	//	۱۷
۵	الكهف	۱۸
۱۵	//	۱۸
۶۱	طه	۲۰
۹۱	المؤمنون	۲۳
۱۳	العنكبوت	۲۹
۶۸	//	۲۹
۱۵۹-۱۴۹	الصافات	۳۷
۳۲	الزمر	۳۹
۲۳-۱۹	النجم	۵۳
۷	الصف	۶۱
۴۷-۴۴	الحاقة	۶۹
۵-۴	الجن	۷۲
اجتناب از نافرمانی الله متعال و رسولش ﷺ		
۹۳	البقرة	۲
۱۴	النساء	۴

۱۸-۱۷	الفجر	۸۹
۸	اللیل	۹۲
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۱	//	۹۲
۷	الماعون	۱۰۷
نکوهش دروغ بافتن بر الله متعال		
۱۸۱	آل عمران	۳
۵۰	النساء	۴
۱۷۱	//	۴
۱۸-۱۷	المائدة	۵
۷۳-۷۲	//	۵
۲۱	الأَنْعام	۶
۲۴	//	۶
۹۳	//	۶
۱۱۲	//	۶
۱۳۶	//	۶
۱۳۸	//	۶
۱۴۴	//	۶
۲۸	الأعراف	۷
۳۳	//	۷
۳۷	//	۷
۱۶۹	//	۷
۱۷	یونس	۱۰

۷۲	//	۳۹
۲۷	غافر	۴۰
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳۵	//	۴۰
۴۸	//	۴۰
۶۰	//	۴۰
اجتناب از دزدی		
۳۸	المائدة	۵
۱۲	المتحنة	۶۰
تمسخر به دین کفر است		
۵۸-۵۷	المائدة	۵
۵	الأنعام	۶
۶۸	//	۶
۷۰	//	۶
۵۱	الأعراف	۷
۶۶-۶۴	التوبة	۹
۸	هود	۱۱
۳۲	الرعد	۱۳
۱۱	الحجر	۱۵
۵۶	الكهف	۱۸
۱۰۶	//	۱۸
۳۶	الأنبياء	۲۱
۴۱	الفرقان	۲۵
۶	الشعراء	۲۶

۷۶	//	۷
۸۸	//	۷
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۳۳	//	۷
۱۴۶	//	۷
۷۵	يونس	۱۰
۲۳-۲۲	النحل	۱۶
۲۹	//	۱۶
۳۷	الإسراء	۱۷
۴۶	المؤمنون	۲۳
۶۷	//	۲۳
۷۶	//	۲۳
۲۱	الفرقان	۲۵
۱۴	النمل	۲۷
۴	القصص	۲۸
۳۹	//	۲۸
۳۹	العنكبوت	۲۹
۷	لقمان	۳۱
۱۸	//	۳۱
۳۱	سبأ	۳۴
۳۳	//	۳۴
۷۶-۷۴	ص	۳۸
۶۰-۵۹	الزمر	۳۹

اجتناب از حسد و ریاکاری		
۳۲	النساء	۴
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۳۸	//	۴
۵۴	//	۴
۱۴۲	//	۴
۵۳	الأنعام	۶
۴۷	الأنفال	۸
۸۸	الحجر	۱۵
۶	الماعون	۱۰۷
۵	الفلق	۱۱۳
اجتناب از تهمت زدن		
۱۱۲	النساء	۴
۱۵۶	//	۴
۲۳-۴	النور	۲۴
۵۸	الأحزاب	۳۳
۱۲	المتحنة	۶۰
اجتناب از تکبر و خود ستایی		
۱۷۳-۱۷۲	النساء	۴
۹۳	الأنعام	۶
۱۳	الأعراف	۷
۳۶	//	۷
۴۰	//	۷
۴۸	//	۷

٢٨	القصص	٣٦
٣١	لقمان	٢١
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٣٣	الأحزاب	٦٧
٣٤	سبأ	٦٣
٣٧	الصفات	٦٩ - ٧٠
٤٣	الزخرف	٢١ - ٢٥
٥٣	النجم	٢٣
شك کردن به دين كفر است		
٦	الأنعام	٢
٩	التوبة	٤٥
١٠	يونس	٩٤
١١	هود	٦٢
١١	//	١١٠
١٤	إبراهيم	٩ - ١٠
١٩	مريم	٣٤
١٦	النحل	٦٦
٣٤	سبأ	٥٤
٤٠	غافر	٣٤
٤١	فصلت	٤٥
٥٣	النجم	١٤
٥٣	//	٥٥
٤٩	الحجرات	١٥

٥٥	الرحمن	٨
٧٨	الأنبياء	٢٢
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٧٩	النازعات	٧٣
٩١	//	١١
٩٦	//	٦
اجتناب از عداوت، بغض، كینه و عصباني شدن		
٣	آل عمران	١٣٤
٥	المائدة	٩١
٥٩	الحشر	١٠
٦٨	القلم	٤٨
اجتناب از تقلید پدران و اجداد و سرداران		
٥	المائدة	١٠٤
٧	الأعراف	٢٨
٧	//	٧٠
٧	//	١٧٣
١٠	يونس	٧٨
١١	هود	٦٢
١١	//	٨٧
١١	//	١٠٩
١٤	إبراهيم	١٠
٢٣	المؤمنون	٢٤

٣١	لقمان	٦
٣٦	يس	٣٠
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٣٧	الصفات	١٤
٣٩	الزمر	٤٨
٤٠	غافر	٨٣
٤٣	الزخرف	٧
٤٣	//	٤٧
٤٥	الجاثية	٩
حكم به اجتناب از فتنه انگیزی و غلو و سرکشی		
٥	المائدة	٦٤
٥	//	٦٨
٥	//	٧٧
٦	الأنعام	١١٠
٧	الأعراف	١٨٦
١٠	يونس	١١
١١	هود	١١٢
٢٠	طه	٨١
٢٣	المؤمنون	٧٥
٣٧	الصفات	٣٠
٣٨	ص	٥٥
٥١	الذاريات	٥٣
٥٣	النجم	٥٢

حکم به اجتناب از اسراف و ولخرجی		
۶	الأنعام	۱۴۱
شمارهٔ سوره	سوره	شمارهٔ آیه
۷	الأعراف	۳۱
۱۰	یونس	۱۲
۱۰	//	۸۳
۱۷	الإسراء	۲۶-۲۹
۲۰	طه	۱۲۷
۲۱	الأنبياء	۹
۲۶	الشعراء	۱۵۱
۳۶	یس	۱۹
۴۰	غافر	۲۸
۴۰	//	۳۴
۴۰	//	۴۳
۴۳	الزخرف	۵
۴۴	الدخان	۳۱
حکم به اجتناب از خیانت کاری		
۴	النساء	۱۰۵-۱۰۹
۸	الأنفال	۲۷
۸	//	۵۸
۸	//	۷۱
۱۲	یوسف	۵۲

۸	الأنفال	۳۰
۱۰	یونس	۲۱
شمارهٔ سوره	سوره	شمارهٔ آیه
۱۲	یوسف	۵
۱۲	//	۲۸
۱۲	//	۳۱
۱۲	//	۵۲
۱۳	الرعد	۳۳
۱۳	//	۴۲
۱۶	النحل	۲۶
۱۶	//	۴۵
۲۰	طه	۶۴
۲۱	الأنبياء	۷۰
۲۷	النمل	۷۰
۳۴	سبأ	۳۳
۳۵	فاطر	۱۰
۳۵	//	۴۳
۵۲	الطور	۴۲
۴۰	غافر	۲۵
۴۰	//	۴۵
۷۱	نوح	۲۲
۸۶	الطارق	۱۵
۱۰۵	الفیل	۲۱

۵۷	الحديد	۱۴
شمارهٔ سوره	سوره	شمارهٔ آیه
اجتناب از بدگمانی		
۶	الأنعام	۱۱۶
۶	//	۱۴۸
۲۸	القصص	۳۸
۳۳	الأحزاب	۱۰
۳۸	ص	۲۷
۴۱	فصلت	۲۲-۲۳
۴۵	الجاثية	۲۴
۴۵	//	۳۲
۴۸	الفتح	۶
۴۸	//	۱۲
۴۹	الحجرات	۱۲
۵۳	النجم	۲۳
۵۳	//	۲۷-۲۸
۵۹	الحشر	۲
۷۲	الجن	۷
باب ۵:		
احکام و مسایل قرآنی		
حکم به اجتناب از مکر و فریب		
۲	الأنعام	۱۲۴

احكام مسجد		
٢	البقرة	١١٤
٢	//	١٢٥
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٢	//	١٤٩ - ١٥٠
٢٢	الحج	٤٠
٢٤	النور	٣٦ - ٣٧
مسجد قبا		
٩	التوبة	١٠٨ - ١٠٩
نكوهش و بيم دادن به باز دارندگان از مساجد		
٢	البقرة	١١٤
بيان اذان		
٥	المائدة	٥٨
٦٢	الجمعة	٩
استقبال قبله		
٢	البقرة	١٤٤
٢	//	١٤٩ - ١٥٠
٧	الأعراف	٢٩
بيان تكبير تحريره		
١٧	الإسراء	١١١
٧٤	المدثر	٣
نذر در راه الله متعال		
٢	البقرة	٢٧٠
٣	آل عمران	٣٥

مسائل طهارت		
آب پاک و پاک کننده است		
٤	النساء	٤٣
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٨	الأنفال	١١
٢٥	الفرقان	٤٨ - ٤٩
بيان حيض		
٢	البقرة	٢٢٢
چرم، پشم و موی حیوانات حلال گوشت پاک است		
١٦	النحل	٨٠ - ٨١
بيان وضو و غسل جنابت		
٥	المائدة	٦
بيان تيمم		
٤	النساء	٤٣
٥	المائدة	٦
پاک بودن لباس از شرایط نماز است		
٧٤	المدثر	٤
پوشاندن بدن		
٧	الأعراف	٣١
٢٤	النور	٣١
پاک بودن محل نماز		
٢	البقرة	١٢٥
٢٢	الحج	٢٦

٢٢	الحج	٣٨
٦٦	التحریم	١٠
شماره سوره	سوره	شماره آيه
حكم به اجتناب از دروغگویی		
٢	البقرة	١٠
١٦	النحل	١٠٥
٢٣	المؤمنون	٩٠
٢٩	العنكبوت	٣
٢٩	//	١٢
٣٩	الزمر	٣
٥٨	المجادلة	٢
٥٨	//	١٨
٥٩	الحشر	١١
٦١	الصف	٢
٦١	//	٣
٦٣	المنافقون	١
حرمت غيب و چغلی		
٤	النساء	١٤٨
١٢	يوسف	٣٠
١٢	//	٧٧
٤٩	الحجرات	١٢
٦٨	القلم	١١

۱۶۸	البقرة	۲
۱۷۳-۱۷۲	//	۲
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱	المائدة	۵
۵-۳	//	۵
۹۰-۸۷	//	۵
۱۲۱-۱۱۸	الأنعام	۶
۱۴۵-۱۴۲	//	۶
۱۵۷	الأعراف	۷
۱۱۶-۱۱۴	النحل	۱۶
۳۰	الحج	۲۲
احکام خانوادگی (ازدواج، طلاق، خلع، عدت، مهر و شیرخوارگی)		
۲۲۱	البقرة	۲
۲۳۲-۲۲۷	//	۲
۲۳۷-۲۳۴	//	۲
۲۴۱	//	۲
۴-۳	النساء	۴
۲۵-۱۹	//	۴
۳۵-۳۴	//	۴
۱۳۰-۱۲۷	//	۴
۳	النور	۲۴
۲۶	//	۲۴

۷۴-۷۳	//	۹
۱۱۱	//	۹
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۲۶	النحل	۱۶
۴۰-۳۹	الحج	۲۲
۷۸	//	۲۲
۶۲-۶۰	الأحزاب	۳۳
۸-۴	محمد	۴۷
۱۵	الحجرات	۴۹
۱۰-۵	الحشر	۵۹
۱۱-۱۰	المتحنة	۶۰
۴	الصف	۶۱
۱۳-۱۰	//	۶۱
مسایلی از تجارت و کسب حلال		
۱۹۸	البقرة	۲
۲۷۵	//	۲
۲۸۳-۲۸۲	//	۲
۲۹	النساء	۴
۳۷	النور	۲۴
۱۰	الجمعة	۶۲
۲۰	المزمل	۷۳
مسایلی از خورد و نوش حلال و حرام		

۵۶	النحل	۱۶
۲۶	مريم	۱۹
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۲۹	الحج	۲۲
۷	الإنسان	۷۶
مسایلی از مال فی، غنیمت و اسیران جنگی		
۷۱	النساء	۴
۸۱-۷۵	//	۴
۸۴	//	۴
۹۱-۸۹	//	۴
۹۶-۹۴	//	۴
۳۵	المائدة	۵
۱	الأنفال	۸
۱۶-۱۲	//	۸
۴۱-۳۹	//	۸
۴۷-۴۵	//	۸
۶۲-۵۷	//	۸
۷۵-۶۵	//	۸
۷-۱	التوبة	۹
۱۶-۱۱	//	۹
۲۴-۲۰	//	۹
۲۹-۲۸	//	۹
۴۱-۳۶	//	۹

باب ٦: تذکره پیامبران ﷺ		
شماره آیه	سوره	شماره سوره
ابتدای آفرینش جهان و خلق آدم، خلافت وی، برتری بر فرشتگان و عداوت ابلیس و سرگذشت پیامبران ﷺ		
٣٠	البقرة	٢
٣٩	//	٢
٣٣	آل عمران	٣
٥٩	//	٣
١	النساء	٤
٢٧-٩	الأعراف	٧
١٨٩	//	٧
٤-٣	يونس	١٠
٧	هود	١١
٢٦	الحجر	١٥
٢٩	//	١٥
٤٤-٢٨	//	١٥
٦٥-٦١	الإسراء	١٧
٥٠	الكهف	١٨
١٢٤-١١٥	طه	٢٠
٨٥-٧١	الأنبياء	٢١

٢٢٦	البقرة	٢
٤	الأحزاب	٣٣
شماره آیه	سوره	شماره سوره
٤-٢	المجادلة	٥٨
مسائل قسم و كفارة آن		
٢٢٥-٢٢٤	البقرة	٢
٨٩	المائدة	٥
٢	التحریم	٦٦
مسائل حجاب		
٣١-٢٧	النور	٢٤
٦٠-٥٨	//	٢٤
٥٥-٥٣	الأحزاب	٣٣
٥٤	//	٣٣
مسائل ميراث و وصیت		
١٨٢-١٨٠	البقرة	٢
٢٤٠	//	٢
٨-٧	النساء	٤
١٢-١١	//	٤
٣٣	//	٤
١٧٧	//	٤
١٠٨-١٠٦	المائدة	٥
٧٥	الأنفال	٨

٢٨	القصص	٢٧
٣٣	الأحزاب	٣٧
شماره آیه	سوره	شماره آیه
٣٣	//	٥٠-٤٩
٣٣	//	٥٣
٦٠	المتحنة	١٠
٦٥	الطلاق	٢-١
٦٥	//	٧-٤
زنجایی که ازدواج با آن ها حرام است		
٢	البقرة	٢٢١
٤	النساء	٢٤-٢٢
عدالت میان همسران		
٤	النساء	٣
٤	//	١٢٩
بیان شیرخوارگی		
٢	البقرة	٢٣٣
٣١	لقمان	١٤
٤٦	الأحقاف	١٥
بیان خلع		
٢	البقرة	٢٢٩
مسائل لعان		
٢٤	النور	٩-٦
مسائل ایلا و ظهار		

٢٦	الحديد	٥٧
شماره آيه	سوره	شماره سوره
١٠	التحریم	٦٦
١٢-١١	الحاقة	٦٩
٢٨-١	نوح	٧١
حضرت ابراهيم عليه السلام		
١٣٢-١٢٤	البقرة	٢
١٣٦-١٣٥	//	٢
٢٥٨	//	٢
٢٦٠	//	٢
٣٣	آل عمران	٣
٦٨-٦٥	//	٣
٨٤	//	٣
٩٥	//	٣
٩٧	//	٣
٥٤	النساء	٤
١٢٥	//	٤
١٦٣	//	٤
٩٠-٧٤	الأنعام	٦
١٦١	//	٦
٧٠	التوبة	٩
١١٤	//	٩
٧٦-٦٩	هود	١١

١١	هود	٤٨-٢٥
شماره سوره	سوره	شماره آيه
١١	//	٥٨
١٤	إبراهيم	٩
١٧	الإسراء	٣
١٩	مريم	٥٨
٢١	الأنبياء	٧٧-٧٦
٢٢	الحج	٤٢
٢٣	المؤمنون	٢٩-٢٣
٢٥	الفرقان	٣٧
٢٦	الشعراء	١٢٢-١٠٥
٢٩	العنكبوت	١٥-١٤
٣٣	الأحزاب	٧
٣٧	الصافات	٨٢-٧٥
٣٨	ص	١٢
٤٠	غافر	٥
٤٠	//	٣١
٤٢	الشورى	١٣
٥٠	ق	١٢
٥٠	//	١٤
٥١	الذاريات	٤٦
٥٣	النجم	٥٢
٥٤	القمر	١٧-٩

٢٤	النور	٣٠
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٣٨	ص	٤٥
٤١	فصلت	١٢-٩
٧٩	النازعات	٣٢-٢٧
حضرت آدم عليه السلام		
٢	البقرة	٣٨-٣٠
٣	آل عمران	٥٩-٣٣
٥	المائدة	٢٧
٧	الأعراف	٢٥-١١
١٥	الحجر	٣٣-٢٦
١٧	الإسراء	٦١
١٨	الكهف	٥٠
١٩	مريم	٥٨
٢٠	طه	١٢٣-١١٥
٣٦	يس	٦٠
٣٨	ص	٧٦-٧١
حضرت نوح عليه السلام		
٣	آل عمران	٣٣
٤	النساء	١٦٣
٦	الأنعام	٨٤
٧	الأعراف	٦٤-٥٩
٩	التوبة	٧٠
١٠	يونس	٧٣-٧١

٢٥	الفرقان	٤٠
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٢٦	الشعراء	١٦٠-١٧٥
٢٧	النمل	٥٤-٥٨
٢٩	العنكبوت	٢٦
٢٩	//	٢٨-٣٥
٣٧	الصفات	١٣٣-١٣٨
٣٨	ص	١٣
٥٠	ق	١٣
٥١	الذاريات	٣٢-٣٧
٥٣	النجم	٥٣-٥٤
٥٤	القمر	٣٣-٤٠
٦٦	التحريم	١٠
حضرت اسحاق عليه السلام		
٢	البقرة	١٣٣
٣	آل عمران	٨٤
٤	النساء	١٦٣
٦	الأنعام	٨٤
١١	هود	٧١-٧٣
١٢	يوسف	٦
١٢	//	٣٨
٢١	الأنبياء	٧٢
٣٧	الصفات	١١٢-١١٣

٨٧	الأعلى	١٩
شماره سوره	سوره	شماره آيه
حضرت اسماعيل عليه السلام		
٢	البقرة	١٢٥
٢	//	١٢٧-١٢٩
٢	//	١٣٣
٢	//	١٣٦
٢	//	١٤٠
٣	آل عمران	٨٤
٤	النساء	١٦٣
٦	الأنعام	٨٦-٩٠
١٩	مريم	٥٤-٥٥
٢١	الأنبياء	٨٥-٨٦
٣٧	الصفات	١٠٠-١٠٧
٣٨	ص	٤٨
حضرت لوط عليه السلام		
٦	الأنعام	٨٦-٩٠
٧	الأعراف	٨٠-٨٤
١١	هود	٧٠
١١	//	٧٤-٨٣
١٥	الحجر	٥٨-٧٧
٢١	الأنبياء	٧١
٢١	//	٧٤-٧٥
٢٢	الحج	٤٣

١٢	يوسف	٦
شماره سوره	سوره	شماره آيه
١٢	//	٣٨
١٤	إبراهيم	٣٥-٤١
١٥	الحجر	٥١-٦٠
١٦	النحل	١٢٠-١٢٣
١٩	مريم	٤١-٥٠
١٩	//	٥٨
٢١	الأنبياء	٥١-٧٣
٢٢	الحج	٢٦-٢٧
٢٢	//	٤٣
٢٢	//	٧٨
٢٦	الشعراء	٦٩-١٠٤
٢٩	العنكبوت	١٦-٢٧
٢٩	//	٣١-٣٢
٣٣	الأحزاب	٧
٣٧	الصفات	٨٣-١١٣
٣٨	ص	٤٥-٤٧
٤٢	الشورى	١٣
٤٣	الزخرف	٢٦-٢٨
٥١	الذاريات	٢٤-٢٧
٥٧	الحديد	٢٦
٦٠	المتحة	٤-٦

٢٧	النمل	٤٥-٥٣
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٢٩	العنكبوت	٣٨
٣٨	ص	١٣
٤٠	غافر	٣١
٤١	فصلت	١٣-١٤
٤١	//	١٧-١٨
٥٠	ق	١٢
٥١	الذاريات	٤٣-٤٥
٥٣	النجم	٥١
٥٤	القمر	٢٣-٣٢
٦٩	الحاقة	٤-٥
٨٥	البروج	١٨
٨٩	الفجر	٩
٨٩	//	١١-١٣
٩١	الشمس	١١-١٥
حضرت شعيب عليه السلام و اهل مدين و ايكه		
٧	الأعراف	٨٥-٩٣
١١	هود	٨٤-٩٥
١٥	الحجر	٧٨-٧٩
٢٦	الشعراء	١٧٦-١٩١
٩٢	العنكبوت	٣٦-٣٧
حضرت داود و سليمان عليه السلام		

٤١	فصلت	١٣-١٦
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٤٦	الأحقاف	٢١-٢٦
٥٠	ق	١٣
٥١	الذاريات	٤١-٤٢
٥٣	النجم	٥٠
٥٤	القمر	١٨-٢٢
٦٩	الحاقة	٤
٦٩	//	٦-٨
٨٩	الفجر	٦-٨
٨٩	//	١١-١٣
حضرت صالح عليه السلام و قوم ثمود		
٧	الأعراف	٧٣-٧٩
٩	التوبة	٧٠
١١	هود	٦١-٦٨
١١	//	٨٩
١١	//	٩٥
١٤	إبراهيم	٩-١٧
١٥	الحجر	٨٠-٨٤
١٧	الإسراء	٥٩
٢٢	الحج	٤٢
٢٦	الفرقان	٣٨-٣٩
٢٦	الشعراء	٤١٤-١٥٩

٣٨	ص	٤٥-٤٧
شماره سوره	سوره	شماره آيه
حضرت يعقوب و يوسف عليه السلام		
٢	البقرة	١٣٢-١٣٣
٣	آل عمران	٨٤
٣	//	٩٣
٤	النساء	١٦٣
٦	الأنعام	٨٤
١٢	يوسف	٣٨
١٢	//	٤-١٠٢
٢١	الأنبياء	٧٢-٧٣
٣٨	ص	٤٥-٤٧
٤٠	غافر	٣٤
حضرت هود عليه السلام و قوم عاد		
٧	الأعراف	٦٥-٧٢
٩	التوبة	٧٠
١١	هود	٥٠-٦٠
١١	//	٨٩
١٤	إبراهيم	٩-١٧
٢٥	الفرقان	٣٨-٣٩
٢٦	الشعراء	١٢٣-١٤٠
٢٩	العنكبوت	٣٨
٣٨	ص	١٢
٤٠	غافر	٣١

٣٥-٣٦	الفرقان	٢٥
شماره آيه	سوره	شماره سوره
١٠-٦٨	الشعراء	٢٦
٧-١٤	النمل	٢٧
٣-٤٨	القصص	٢٨
٧٦-٨٢	//	٢٨
٣٩-٤٠	العنكبوت	٢٩
٢٣-٢٤	السجدة	٣٢
٧	الأحزاب	٣٣
٦٩	//	٣٣
١١٤-١٢٢	الصفافات	٣٧
١٢	ص	٣٨
٢٣-٤٦	غافر	٤٠
١٣	الشورى	٤٢
٤٦-٥٦	الزخرف	٤٣
١٧-٣٣	الدخان	٤٤
١٦-١٧	الجاثية	٤٥
١٢	الأحقاف	٤٦
١٣	ق	٥٠
٣٨-٤٠	الذاريات	٥١
٣٦	النجم	٥٣
٤١-٤٢	القمر	٥٤
٥	الصف	٦١

٧٨-٧٩	//	٥
شماره آيه	سوره	شماره سوره
٨٤-٧١	الأنعام	٦
١٤٦	//	٦
١٥٤	//	٦
١٥٩	//	٦
١٠٣-١٥٧	الأعراف	٧
١٥٩-١٦٦	//	٧
٥٢	الأنفال	٨
٥٤	//	٨
٧٥-٩٣	يونس	١٠
٩٦-٩٩	هود	١١
١١٠	//	١١
٥-٨	إبراهيم	١٤
١٢٤	النحل	١٦
٢-٨	الإسراء	١٧
١٠١-١٠٤	//	١٧
٦٠-٨٢	الكهف	١٨
٥١-٥٣	مريم	١٩
٩-٩٨	طه	٢٠
٤٨-٤٩	الأنبياء	٢١
٤٤	الحج	٢٢
٤٥-٤٩	المؤمنون	٢٣

١٠٢	البقرة	٢
شماره آيه	سوره	شماره سوره
٢٥١	//	٢
١٦٣	النساء	٤
٧٨	المائدة	٥
٨٤	الأنعام	٦
٥٥	الإسراء	١٧
٧٨-٨٢	الأنبياء	٢١
١٥-٤٤	النمل	٢٧
١٠-١٤	سبأ	٣٤
١٧-٢٦	ص	٣٨
٣٠-٤٠	//	٣٨
حضرت موسى و هارون عليه السلام و بنى اسرائيل		
١٢٣-٤٠	البقرة	٢
١٣٥-١٤٠	//	٢
٢٤٣-٢٥٣	//	٢
٨٤	آل عمران	٣
٩٣	//	٣
١٥٣-١٦٤	النساء	٤
١٢-٢٦	المائدة	٥
٣٢	//	٥
٤٥	//	٥
٥٧-٧٢	//	٥

٣٨	ص	٤٨
شماره سوره	سوره	شماره آيه
حضرت عزيز عليه السلام (در پرتو تفاسير)		
٢	البقرة	٢٥٩
٩	التوبة	٣٠
حضرت عيسى ابن مريم عليه السلام		
٢	البقرة	٨٧
٢	//	١٣٦
٢	//	٢٥٣
٣	آل عمران	٣٧-٣٥
٣	//	٦٠-٤٢
٣	//	٨٤
٤	النساء	١٥٩-١٥٦
٤	//	١٦٣
٤	//	١٧٢-١٧١
٥	المائدة	١٧
٥	//	٤٦
٥	//	٧٥-٧٢
٥	//	٧٨
٥	//	١١٨-١١٠
٦	الأنعام	٨٥
٩	التوبة	٣١-٣٠
١٩	مريم	٣٧-١٦

٢١	الأنبياء	٨٧-٨٨
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٣٧	الصافات	١٣٩-١٤٨
٦٨	القلم	٥٠-٤٨
حضرت ادریس و الیاس علیهما السلام		
٦	الأنعام	٨٥
١٩	مريم	٥٨-٥٦
٢١	الأنبياء	٨٦-٨٥
٣٧	الصافات	١٣٢-١٢٣
حضرت ايوب عليه السلام		
٤	النساء	١٦٣
٦	الأنعام	٨٤
٢١	الأنبياء	٨٤-٨٣
٣٨	ص	٤٤-٤١
حضرت زكريا و يحيى عليهما السلام		
٣	آل عمران	٤١-٣٧
٦	الأنعام	٨٥
١٩	مريم	١٥-٢
٢١	الأنبياء	٩٠-٨٩
حضرت يسع عليه السلام		
٦	الأنعام	٨٦
٨	ص	٤٨
حضرت ذو الكفل عليه السلام		
٢١	الأنبياء	٨٦-٨٥

٦٢	الجمعة	٥-٦
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٦٦	التحریم	١١
٦٩	الحاقة	١٠-٩
٧٣	المزمل	١٦-١٥
٧٩	النازعات	٢٦-١٥
٨٥	البروج	١٨
٨٧	الأعلى	١٩
٨٩	الفجر	١٤-١٠
حضرت يوشع بن نون عليه السلام (در پرتو تفاسير)		
٢	البقرة	٥٩-٥٨
٧	الأعراف	١٦٢-١٦١
١٨	الكهف	٦٥-٦٠
حضرت حزقيل عليه السلام (در پرتو تفاسير)		
٢	البقرة	٢٤٣
حضرت شمويل عليه السلام (در پرتو تفاسير)		
٢	البقرة	٢٤٨-٢٤٦
حضرت يونس عليه السلام		
٤	النساء	١٦٣
٦	الأنعام	٨٦
١٠	يونس	٩٨

٢	البقرة	٤١-٤٢
٢	//	٧٥
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٢	//	٨٩
٢	//	١٠٩
٢	//	١٤٤
٢	//	١٤٦
٣	آل عمران	٨٦
٣	//	٩٩
٦	الأنعام	٣٣
٦	//	١١٤
١٣	الرعد	٣٦
١٣	//	٤٣
٢٨	القصص	٥٢-٥٣
٢٨	//	٥٧
دلایل بر نبوت محمد ﷺ		
٣	آل عمران	١٣
٤	النساء	١٦٣
٤	//	١٦٦
٦	الأنعام	١٠-١١
٦	//	١٠٤-١٠٥
٧	الأعراف	١٨٤
١٠	يونس	١٦

٣٣	الأحزاب	٤٥-٤٧
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٣٤	سبأ	٢٨
٣٥	فاطر	٢٤
٤٨	الفتح	٨
٧٣	المزمل	١٥
باب ٧:		
تذکره محبوب (محمد ﷺ)		
پیش گویی کتابهای آسمانی به رسالت محمد ﷺ		
٢	البقرة	٨٩
٢	//	١٤٤
٢	//	١٤٦
٦	الأنعام	٢٠
٧	الأعراف	١٥٧
١١	هود	١٧
١٣	الرعد	٤٣
٢٠	طه	١٣٣
٢٣	المؤمنون	٦٩
٤٨	الفتح	٢٩
٦١	الصف	٦
اعتراف اهل کتاب و مشرکین به راستگویی حضرت محمد ﷺ		

٢١	الأنبياء	٩١
شماره سوره	سوره	شماره آيه
٢٣	المؤمنون	٥٠
٣٣	الأحزاب	٧
٤٢	الشورى	١٣
٤٣	الزخرف	٥٧-٦٤
٥٧	الحديد	٢٧
٦١	الصف	٦
٦١	//	١٤
٦٦	التحريم	١٢
دلایل بر نبوت همگانی محمد رسول الله ﷺ		
٢	البقرة	١١٩
٢	//	١٥١
٤	النساء	٧٩
٧	الأعراف	١٥٨
١٣	الرعد	٣٠
١٤	إبراهيم	١
١٦	النحل	٤٣-٤٤
١٦	//	٦٤
١٧	الإسراء	١٠٥-١٠٦
٢١	الأنبياء	١٠٧
٢٥	الفرقان	١
٢٥	//	٥٦

۱۰۹	//	۲۱
۱۱۱	//	۲۱
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۷۲	المؤمنون	۲۳
۵۸-۵۷	الفرقان	۲۵
۳	الشعراء	۲۶
۵۳	الأحزاب	۳۳
۶۳	//	۳۳
۴۷	سبأ	۳۴
۸	فاطر	۳۵
۸۶	ص	۳۸
۲۳	الشورى	۴۲
۹	الأحقاف	۴۶
۴۰	الطور	۵۲
۴	القلم	۶۸
۲۳-۲۱	الجن	۷۲
۲۷-۲۵	//	۷۲
ذکر نام پیامبر ﷺ در قرآن		
۱۴۴	آل عمران	۳
۴۰	الأحزاب	۳۳
۲	محمد	۴۷
۲۹	الفتح	۴۸
۶	الصف	۶۱
پیامبر ﷺ و خویشاوندانش		

۱۸-۵	النجم	۵۳
۸-۱	الضحی	۹۳
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۴-۱	الشرح	۹۴
۳-۱	الکوثر	۱۰۸
اخلاق زیباى پیامبر ﷺ و اوصافشان		
۱۴۴	آل عمران	۳
۱۵۹	//	۳
۱۶۱	//	۳
۱۵	المائدة	۵
۳۵	الأنعام	۶
۵۰	//	۶
۵۸-۵۶	//	۶
۹۰	//	۶
۱۸۸-۱۸۷	الأعراف	۷
۴۰	التوبة	۹
۶۱	//	۹
۱۲۹-۱۲۸	//	۹
۴۹	یونس	۱۰
۱۰۴-۱۰۳	یوسف	۱۲
۸۸	الحجر	۱۵
۶	الکھف	۱۸
۱۰۷	الأنبياء	۲۱

۱۱۱-۱۰۹	یوسف	۱۲
۴۳	الرعد	۱۳
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۰۳	النحل	۱۶
۶۸	المؤمنون	۲۳
۴۶-۴۴	القصص	۲۸
۴۷-۴۶	سبأ	۳۴
۷۰-۶۷	ص	۳۸
۴۳-۴۲	فصلت	۴۱
۴۵	الزخرف	۴۳
۲۹-۲۷	الفتح	۴۸
۴۲-۲۹	الطور	۵۲
فضیلت پیامبر ﷺ و ختم نبوت		
۸۱	آل عمران	۳
۱۱۰	//	۳
۱۱۳	النساء	۴
۱	الإسراء	۱۷
۷۹	//	۱۷
۱	الفرقان	۲۵
۵۶	//	۲۵
۴۰	الأحزاب	۳۳
۴۶-۴۵	//	۳۳
۵۶	//	۳۳

غزوات پیامبر ﷺ		
۳	آل عمران	۱۳
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۳	//	۱۲۷-۱۲۱
۳	//	۱۴۵-۱۴۰
۳	//	۱۵۵-۱۵۲
۳	//	۱۷۵-۱۶۵
۸	الأنفال	۱۸-۵
۸	//	۴۴-۴۱
۸	//	۴۹-۴۸
۹	التوبة	۲۶-۲۵
۹	//	۵۹-۳۸
۹	//	۹۶-۸۱
۳۳	الأحزاب	۲۷-۹
۴۸	الفتح	۱۲-۱
۴۸	//	۲۶-۱۶
۵۹	الحشر	۱۴-۲
باب ۸: داستان های قرآنی		
واقعہ های قرآنی و برخی از شخصیت ها		
حضرت لقمان حکیم		
۳۱	لقمان	۱۹-۱۲
حضرت ذو القرنین		
۱۸	الکھف	۹۸-۸۳

۳۳	//	۵۹
۳۹	الزمر	۶۶-۶۵
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۴۲	الشوری	۱۵
۵۲	الطور	۴۹-۴۸
۷۳	المزمل	۱۰-۱
۷۴	المدثر	۷-۱
۷۶	الإنسان	۲۶-۲۳
۹۴	الشرح	۸-۷
۱۰۸	الکوثر	۲
۱۱۰	النصر	۳
معراج پیامبر ﷺ		
۱۷	الإسراء	۱
۵۳	النجم	۱۸-۱۲
اعلان مغفرت پیامبر ﷺ از طرف الله متعال		
۳	آل عمران	۱۲۸
۴	النساء	۱۰۷-۱۰۵
۸	الأنفال	۶۸-۶۷
۹	التوبة	۴۳
۹	//	۸۴
۳۳	الأحزاب	۳۷
۶۶	التحریم	۵-۱
۸۰	عبس	۱۰-۱

نیز پابند به شریعت بودند		
۲	البقرة	۱۴۵
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۴	النساء	۸۴
۵	المائدة	۶۷
۶	الأنعام	۱۵-۱۴
۷	الأعراف	۲۰۵
۹	التوبة	۱۱۳
۱۰	یونس	۹۵-۹۴
۱۰	//	۱۰۶-۱۰۴
۱۰	//	۱۰۹
۱۱	هود	۱۱۲
۱۱	//	۱۱۵
۱۱	//	۱۲۳
۱۷	الإسراء	۷۵-۷۴
۱۷	//	۷۹-۷۸
۱۹	مریم	۶۵
۲۰	طه	۱۳۲-۱۳۰
۲۶	الشعراء	۲۱۷-۲۱۳
۲۹	العنكبوت	۴۵
۳۰	الروم	۴۳
۳۳	الأحزاب	۳۴-۲۸
۳۳	//	۵۲

٣١ - ٢٧	المائدة	٥
شماره آیه	سوره	شماره سوره
داستان حضرت خضر علیہ السلام		
٨٢ - ٦٠	الكهف	١٨
داستان ابو لهب		
٥ - ١	اللهب	١١١
داستان يك كافر		
١٦ - ١٠	القلم	٦٨
٢٦ - ١١	المدثر	٧٤
ماجرای زنده شدن مُرده‌ها		
٥٦ - ٥٥	البقرة	٢
٧٣ - ٦٧	//	٢
٢٤٣	//	٢
٢٥٩	//	٢
٢٦٠	//	٢
ماجرای گوسفندان		
٢٦ - ٢١	ص	٣٨
ماجرای اسبها		
٣٣ - ٣١	ص	٣٨
ماجرای بزها		
٧٩ - ٧٨	الأنبياء	٢١
ماجرای گاوها		
٧٣ - ٦٧	البقرة	٢
داستان تغيير قبله		

١٢٤	النحل	١٦
شماره آیه	سوره	شماره سوره
داستان قارون		
٨٣ - ٧٦	القصص	٢٨
٢٤	غافر	٤٠
داستان هامان		
٨ - ٦	القصص	٢٨
٣٩	العنكبوت	٢٩
٢٤ - ٢٣	غافر	٤٠
٣٧ - ٣٦	//	٤٠
ماجرای اصحاب اخدود		
١٢ - ٤	البروج	٨٥
داستان يأجوج و مأجوج		
١٠١ - ٩٤	الكهف	١٨
٧٩ - ٩٦	الأنبياء	٢١
داستان قوم سبأ		
٤٤ - ٢٢	النمل	٢٧
٢١ - ١٥	سبأ	٣٤
داستان قوم تَبَع		
٣٧	الدخان	٤٤
١٤	ق	٥٠
داستان طالوت و جالوت		
٢٥١ - ٢٤٦	البقرة	٢
داستان دو فرزند آدم علیهما السلام		

اصحاب كهف و رقيم		
٢٢ - ٩	الكهف	١٨
شماره آیه	سوره	شماره سوره
٢٦ - ٢٥	//	١٨
حبيب نجار و اهل انطاكيه (در پرتو تفاسير)		
٢٩ - ١٣	يس	٣٦
داستان هاروت و ماروت		
١٠٢	البقرة	٢
داستان دو باغدار		
٤٤ - ٣٢	الكهف	١٨
ماجرای باغداران		
٣٣ - ١٧	القلم	٦٨
اصحاب رس		
٣٩ - ٣٨	الفرقان	٢٥
١٢	ق	٥٠
١٤	//	٥٠
اصحاب فيل		
٥ - ١	الفيل	١٠٥
داستان اصحاب شنبه		
٦٦ - ٦٥	البقرة	٢
٤٧	النساء	٤
١٥٤	//	٤
٦٠	المائدة	٥
١٦٦ - ١٦٣	الأعراف	٧

١٣٧-١٣٥	//	٢
٢٠-١٩	آل عمران	٣
شماره آيه	سوره	شماره سوره
٦٨-٦٧	//	٣
٨٥-٨٣	//	٣
١٢٥	النساء	٤
١٢٦-١٢٥	الأنعام	٦
١٦٣-١٦١	//	٦
٣٣-٣٢	التوبة	٩
٣٦	//	٩
٤٠	يوسف	١٢
٣٠	الروم	٣٠
٤٣	//	٣٠
٢٨	الفتح	٤٨
١٧	الحجرات	٤٩
١٤-٧	الصف	٦١
٥	البينة	٩٨
تمام پیامبران در اصول دين متفق هستند		
١٨٣	البقرة	٢
٦٤	آل عمران	٣
٨٣-٨١	//	٣
٤٨-٤٦	المائدة	٥
٨٨	الأنعام	٧

١١٧	//	٩
١١٠	النحل	١٦
شماره آيه	سوره	شماره سوره
٤١-٣٩	الحج	٢٢
٥٨	//	٢٢
٢٢	النور	٢٤
٢١٩	الشعراء	٢٦
٢٣-٢٢	الأحزاب	٣٣
١٠	الفتح	٤٨
١٩-١٨	//	٤٨
٢٦	//	٤٨
٢٩	//	٤٨
١٠-٨	الحشر	٥٩
امهات المؤمنين		
٢٦-١١	النور	٢٤
٦	الأحزاب	٣٣
٣٤-٢٨	//	٣٣
٣٧	//	٣٣
٥٣-٥٠	//	٣٣
٥-١	التحریم	٦٦
باب ١٠: متنوعات		
اسلام چیست؟		
٧-٥	الفاتحة	١
١٣٢-١٢٨	البقرة	٢

١٥٢-١٤٢	البقرة	٢
شماره آيه	سوره	شماره سوره
داستان قارون و هامان		
٦	القصص	٢٨
٨	//	٢٨
٣٨	//	٢٨
٨٢-٧٦	//	٢٨
٣٩	العنكبوت	٢٩
٢٤	غافر	٤٠
٣٦	//	٤٠
باب ٩: تذكره صفات صحابه		
گرامی ﷺ		
ديانتداري صحابه ﷺ و ستودن آن ها		
١٣٧	البقرة	٢
١٤٣	//	٢
٢٧٣	//	٢
١١٠	آل عمران	٣
١٧٤-١٧٢	//	٣
٧٩	التوبة	٩
٨٩-٨٨	//	٩
٩٢	//	٩
١٠٠-٩٩	//	٩

٩٠-٩١	//	٥
١٤٥	الأنعام	٦
شماره آیه	سوره	شماره سوره
١١٥	النحل	١٦
قصاص و خونبها		
١٧٩-١٧٨	البقرة	٢
٩٢	النساء	٤
٤٥	المائدة	٥
حدود و تعزیرات حد زنا		
٢	النور	٢٤
حد کذب (تهمت به زنا)		
٥-٤	النور	٢٤
حد دزدی		
٣٩-٣٨	المائدة	٥
حد راهزنی		
٣٤-٣٣	المائدة	٥
حکم مرتد		
٢١٧	البقرة	٢
١٣٧	النساء	٤
٥٤	المائدة	٥
٣٨	الأنفال	٨
فضیلت علم		
٢٦٩	البقرة	٢
٧	آل عمران	٣

٥-٣	المائدة	٥
١٢١-١١٨	الأنعام	٦
شماره آیه	سوره	شماره سوره
١٤٥	//	٦
بیان قربانی		
١٦٢	الأنعام	٦
١٠٧	الصافات	٣٧
٢	الکوثر	١٠٨
هرچیز در اصل مباح است		
٢٩	البقرة	٢
١٤٥-١٤١	الأنعام	٦
٣٢	الأعراف	٧
رشوت و کسب از طریق ناجایز حرام است		
١٨٨	البقرة	٢
حرمت سود		
٢٧٩-٢٧٥	البقرة	٢
١٣١-١٣٠	آل عمران	٣
٣٩	الروم	٣٠
حرمت شراب، خوک، قمار، مردار و خون		
١٧٣	البقرة	٢
٢١٩	//	٢
٣	المائدة	٥

٩٠	//	٧
٣٨	یوسف	١٢
شماره آیه	سوره	شماره سوره
٣٦	النحل	١٦
٢٥-٢٤	الأنبياء	٢١
٩٢	//	٢١
٥٢	المؤمنون	٢٣
٣٧	الصافات	٣٧
١٣	الشوری	٤٢
٤٥	الزخرف	٤٣
٥٦-٣٦	النجم	٥٣
١٩-١٤	الأعلى	٨٧
در حالت جان کندن ایمان آوردن پذیرفته نمی شود		
١٨	النساء	٤
٩٠	یونس	١٠
تمسخر به شریعت کفر است		
٥٧	المائدة	٥
٦٦-٦٥	التوبة	٩
حکم اجاره (دستمزد)		
٢٦	القصص	٢٨
حکم و کالت		
١٩	الکھف	١٨
حکم ذبایح		

١٨٥	//	٣
٥٧-٥٦	النساء	٤
شماره آيه	سوره	شماره سوره
٩٨	المائدة	٥
١٤٧	الأنعام	٦
١٦٥	//	٦
٥٦	الأعراف	٧
١٥٦	//	٧
١٦٧	//	٧
٦	الرعد	١٣
٥٠-٤٩	الحجر	١٥
٥٧	الإسراء	١٧
٩٠	الأنبياء	٢١
٦٠	المؤمنون	٢٣
١٦	السجدة	٣٢
٢٩	فاطر	٣٥
٨	الزمر	٣٩
٤٣	فصلت	٤١
١٠-٧	الواقعة	٥٦
٩٤-٨٨	//	٥٦
٢٠	الحديد	٥٧
٢٥-٢٢	القيامة	٧٥
٤٢-٣٨	عبس	٨٠

١١٦	//	٤
شماره آيه	سوره	شماره سوره
كفارة گناهان بوسیله نیکی ها، توبه و شرایط قبول آن		
٢٧١	البقرة	٢
١٨-١٧	النساء	٤
٣١	//	٤
١٠٦	//	٤
١١٠	//	٤
٥٤	الأنعام	٦
١٥٣	الأعراف	٧
١٠٤-١٠٢	التوبة	٩
١١٤	هود	١١
١١٩	النحل	١٦
٦٠	مريم	١٩
٨٣	طه	٢٠
٧١-٧٠	الفرقان	٢٥
١١	النمل	٢٧
٩	التغابن	٦٤
٥	الطلاق	٦٥
لزوم ماندن در حالت ترس و امید		
١٠٦	آل عمران	٣

١٨	//	٣
١١٤	طه	٢٠
شماره آيه	سوره	شماره سوره
٢٨	فاطر	٣٥
٩	الزمر	٣٩
١١	المجادلة	٥٨
نهی از پنهان ساختن دانش		
١٥٩	البقرة	٢
١٧٤	//	٢
١٨٧	آل عمران	٣
مهمان نوازی		
٧١-٦٩	هود	١١
٥٢-٥١	الحجر	١٥
٦٩-٦٨	//	١٥
٥٣	الأحزاب	٣٣
٢٨-٢٤	الذاریات	٥١
٣٧	القمر	٥٤
حقارت شرک		
٧٣	الحج	٢٢
٤١	العنکبوت	٢٩
٢٨	الروم	٣٠
٢٩	الزمر	٣٩
برای مشرک مغفرتی نیست		
٤٨	النساء	٤

٨٩	المائدة	٥
١٣-١٢	التوبة	٩
شماره آیه	سوره	شماره سوره
٩٢-٩١	النحل	١٦
٩٤	//	١٦
٢	التحریم	٦٦
١٠	القلم	٦٨
سوگند هایى كه الله متعال یاد کرده است		
٥٣	يونس	١٠
٧٢	الحجر	١٥
٣-١	الصافات	٣٧
١	ص	٣٨
٨٨	الزخرف	٤٣
١	ق	٥٠
٤-١	الذاريات	٥١
٧	//	٥١
٢٣	//	٥١
٦-١	الطور	٥٢
١	النجم	٥٣
٧٦-٧٥	الواقعة	٥٦
١	القلم	٦٨
٣٩-٣٨	الحاقة	٦٩
٤٠	المعارج	٧٠

٣٧-٣٥	آل عمران	٣
١٩٥	//	٣
شماره آیه	سوره	شماره سوره
٦٧	المائدة	٥
٦٤	الأعراف	٧
٧٢	//	٧
٨٣	//	٧
٦٦	هود	١١
٩٤	//	١١
٧	يوسف	١٢
٢١	//	١٢
٥٧-٥٦	//	١٢
١٠١-١٠٠	//	١٢
٨٠	الكهف	١٨
٨٢	//	١٨
٨٨-٨٧	الأنبياء	٢١
٣٩	سبأ	٣٤
٤٣	ص	٣٨
٣٩	النجم	٥٣
١١-١٠	البروج	٨٥
بيان سوگند خوردن		
٢٢٥-٢٢٤	البقرة	٢
٧٧	آل عمران	٣

١٤-١٣	الانفطار	٨٢
٣٠-٢٥	الفجر	٨٩
شماره آیه	سوره	شماره سوره
٧-٦	البينة	٩٨
٨-٧	الزلزلة	٩٩
١١-٦	القارعة	١٠١
الله متعال اجر را ضایع نخواهد کرد		
١٧١	آل عمران	٣
١٧٠	الأعراف	٧
١٢٠	التوبة	٩
١١٥	هود	١١
٥٦	يوسف	١٢
٩٠	//	١٢
٣٠	الكهف	١٨
الله متعال بندگان خود، ایمان آن ها، دعا، عمل، اولاد و قربانی شان را ضایع نخواهد کرد		
١٣٧	البقرة	٢
١٤٣	//	٢
١٥٧-١٥٦	//	٢
١٥٨	//	٢
٢٧٢	//	٢

۳۳	//	۱۳
۲۱-۲۰	النحل	۱۶
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۵۶-۵۳	//	۱۶
۷۳	//	۱۶
۴۰	الإسراء	۱۷
۴۲	//	۱۷
۵۷-۵۶	//	۱۷
۶۷	//	۱۷
۳۶-۳۵	مريم	۱۹
۸۲-۸۱	//	۱۹
۹۳-۸۸	//	۱۹
۲۲	الأنبياء	۲۱
۴۳	//	۲۱
۱۰۰-۹۸	//	۲۱
۱۳-۱۲	الحج	۲۲
۷۱	//	۲۲
۷۳	//	۲۲
۹۲-۹۱	المؤمنون	۲۳
۳	الفرقان	۲۵
۵۵	//	۲۵
۶۴-۵۹	النمل	۲۷
۱۷	العنكبوت	۲۹

۱۶۷-۱۶۵	//	۲
۶۴	آل عمران	۳
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۴۸	النساء	۴
۱۱۶	//	۴
۷۲	المائدة	۵
۷۶	//	۵
۱۴	الأنعام	۶
۱۷	//	۶
۴۱-۴۰	//	۶
۶۴-۶۳	//	۶
۷۱	//	۶
۱۰۲-۱۰۰	//	۶
۱۴۰-۱۳۶	//	۶
۱۸۸	الأعراف	۷
۱۹۸-۱۹۱	//	۷
۳۲-۳۰	التوبة	۹
۱۸	يونس	۱۰
۳۵-۳۴	//	۱۰
۶۸	//	۱۰
۱۰۷-۱۰۶	//	۱۰
۱۴	الرعد	۱۳
۱۶	//	۱۳

۳۴-۳۲	المدثر	۷۴
۲-۱	القيامة	۷۵
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۶-۱	المرسلات	۷۷
۵-۱	النازعات	۷۹
۱۸-۱۵	التكوير	۸۱
۱۸-۱۶	الانشقاق	۸۴
۳-۱	البروج	۸۵
۱	الطارق	۸۶
۱۲-۱۱	//	۸۶
۵-۱	الفجر	۸۹
۳-۱	البلد	۹۰
۷-۱	الشمس	۹۱
۳-۱	الليل	۹۲
۲-۱	الضحى	۹۳
۳-۱	التين	۹۵
۵-۱	العاديات	۱۰۰
۱	العصر	۱۰۳
باب ۱۱:		
رد کردن مذاهب باطله		
رد کردن هندوئیسم، بودایی و شرک		
۴	الفاتحة	۱
۱۱۶	البقرة	۲

۱۷۲-۱۷۱	النساء	۴
۱۸-۱۷	المائدة	۵
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۷۵-۷۲	//	۵
۱۱۷-۱۱۶	//	۵
۳۴-۲۹	التوبة	۹
۳۷-۱۶	مریم	۱۹
۹۱	الأنبياء	۲۱
۶۵-۶۱	الزخرف	۴۳
۲۷	الحديد	۵۷
۱۲	التحریم	۶۶
رد کردن منافقت		
۲۰-۸	البقرة	۲
۶۳-۶۰	النساء	۴
۹۰-۸۸	//	۴
۱۴۵-۱۳۸	//	۴
۶۸-۶۷	التوبة	۹
۷۸-۷۷	//	۹
۹۷-۹۳	//	۹
۱۰۱	//	۹
۱۱۰-۱۰۷	//	۹
۱۲۶-۱۲۵	//	۹
۲۰-۱۱	الأحزاب	۳۳

۴۴	//	۲
۶۱	//	۲
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۸۰-۴۷	//	۲
۱۱۳-۸۹	//	۲
۲۳	آل عمران	۳
۷۸-۶۹	//	۳
۹۳	//	۳
۵۵-۴۴	النساء	۴
۱۶۱-۱۵۳	//	۴
۴۳-۴۱	المائدة	۵
۶۶-۵۷	//	۵
۵۶	الأنفال	۸
۳۴-۲۹	التوبة	۹
۲۷-۲۶	الأحزاب	۳۳
۵-۲	الحشر	۵۹
۱۷-۱۱	//	۵۹
۸-۵	الجمعة	۶۲
رد کردن نصرانیت		
۱۱۲-۱۱۱	البقرة	۲
۵۱-۳۵	آل عمران	۳
۵۹	//	۳
۶۴	//	۳

۴۱	//	۲۹
۶۶-۶۵	//	۲۹
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۴۰	الروم	۳۰
۱۳	لقمان	۳۱
۱۷	الأحزاب	۳۳
۲۲	سبأ	۳۴
۳	فاطر	۳۵
۱۴-۱۳	//	۳۵
۴۰	//	۳۵
۷۵-۷۴	یس	۳۶
۴-۳	الزمر	۳۹
۲۹	//	۳۹
۳۸	//	۳۹
۴۳	//	۳۹
۳۸-۳۷	فصلت	۴۱
۶-۴	الأحقاف	۴۶
۲۳-۱۹	النجم	۵۳
۲۱-۲۰	الملك	۶۷
۲۱-۲۰	الجن	۷۲
۶-۱	الکافرون	۱۰۹
رد کردن یهودیت		
۱۴	البقرة	۲

۳۶	سبأ	۳۴
۳۹	//	۳۴
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۵۲	الزمر	۳۹
۳۲	الزخرف	۴۳
۳۹	النجم	۵۳
۷	الطلاق	۶۵
۸	الإنسان	۷۶
باب ۱۲: نامهایی از چیزهای گوناگون		
نام جانوران		
۲۶	البقرة	۲
۶۵	//	۲
۶۷	//	۲
۱۷۳	//	۲
۱۴	آل عمران	۳
۱	المائدة	۵
۳۱	//	۵
۱۰۳	//	۵
۱۳۸	الأنعام	۶
۱۴۵-۱۴۳	//	۶
۱۰۷	الأعراف	۷
۱۷۶	//	۷

۵۰-۴۶	//	۳۰
۱۱	فاطر	۳۵
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۶۸-۶۱	غافر	۴۰
۳۷	فصلت	۴۱
۲۶-۲۳	الجاثية	۴۵
رد کردن مجوسیت و ستاره پرستی		
۷۹-۷۶	الأنعام	۶
۵	یونس	۱۰
۳۳	الأنبياء	۲۱
۴۰-۳۸	یس	۳۶
۵	الزمر	۳۹
۳۷	فصلت	۴۱
رد کردن کمونیزم و سوسیالیسم (در این ملکیت چیزی را ندارند)		
۴۳	البقرة	۲
۱۲-۱۱	النساء	۴
۲۰	//	۴
۱۴۲	الأنعام	۶
۶۰	التوبة	۹
۷۹	//	۹
۸۲	الکھف	۱۸

۶۱-۶۰	//	۳۳
۱۵-۱۳	الحديد	۵۷
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۹-۱۴	المجادلة	۵۸
۱۷-۱۱	الحشر	۵۹
۸-۱	المنافقون	۶۳
رد کردن قادیانیت		
۴	البقرة	۲
۴۶	آل عمران	۳
۴۹-۴۸	//	۳
۵۵-۵۴	//	۳
۱۵۹-۱۵۷	النساء	۴
۱۷۲	//	۴
۷۵	المائدة	۵
۱۱۷	//	۵
۳۱	مریم	۱۹
۴۰	الأحزاب	۳۳
۶۱	الزخرف	۴۳
رد کردن دهریت		
۶	یونس	۱۰
۱۲	الإسراء	۱۷
۴۷-۴۵	الفرقان	۲۵
۶۴-۶۰	النمل	۲۷
۲۵-۲۰	الروم	۳۰

آداب دعا کردن		
۷	الأعراف	۵۵-۵۶
شرایط دعا کردن		
۷	الأعراف	۲۹
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۴۰	غافر	۶۵
مقصد از دعا نجات از دوزخ		
۴۰	غافر	۶۰
دعا نکردن تکبر است		
۴۰	غافر	۶۰
شرایط قبول شدن دعا		
۲	البقرة	۱۸۶
دعای کافران هنگام فرارسیدن مرگ پذیرفته نمی شود		
۱۴	إبراهيم	۴۴
۴	النساء	۱۸
پس از مرگ، دعای دوزخیان بیهوده خواهد بود		
۶	الأنعام	۲۷
۱۳	الرعد	۱۴
۲۳	المؤمنون	۱۰۷
۳۲	السجدة	۱۲
۳۵	فاطر	۳۷
اسم اعظم جهت قبول شدن		

۱۰۱	القارعة	۵
نام میوه ها		
۲	البقرة	۲۶۶
۶	الأنعام	۹۹
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۶	//	۱۴۱
۱۶	النحل	۶۷
۹۵	التين	۱
نام دهکده ها		
۳	آل عمران	۱۴
۹	التوبة	۳۴
۳۴	سبأ	۱۰-۱۲
۵۷	الحديد	۲۵
نام بتها		
۵۳	النجم	۱۰-۲۰
۷۱	نوح	۲۳
باب ۱۳: فرضیت و اهمیت دعا		
احکام دعا		
۷	الأعراف	۲۹
۷	//	۵۵-۵۶
۴۰	غافر	۱۴
۴۰	//	۶۰
۴۰	//	۶۵

۷	//	۱۷۹
۱۲	يوسف	۱۳
۱۶	النحل	۸
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۱۶	//	۶۸
۲۰	طه	۲۰
۲۲	الحج	۳۶
۲۲	//	۷۳
۲۷	النمل	۱۰
۲۷	//	۱۸
۲۷	//	۸۲
۲۹	العنكبوت	۴۱
۷۴	المدثر	۵۱
۱۰۵	الفيل	۱
۱۰۵	//	۳
نام کوهها		
۲	البقرة	۶۳
۲	//	۱۵۸
۱۱	هود	۴۵
۲۷	النمل	۸۸
۷۴	المدثر	۱۷
۷۸	النبأ	۷
۸۸	الغاشية	۱۹

شنیدن دعا را دارند و نه جواب به آن را		
۳۵	فاطر	۱۴
۴۶	الأحقاف	۵
شماره سوره	سوره	شماره آیه
کسیکه از غیر الله متعال می طلبد همیشه عاجز خواهد ماند		
۳۵	فاطر	۱۳
۴۰	غافر	۲۰
این معبود آنقدر عاجز است که توان مقابله با یک مگس را هم ندارد		
۲۲	الحج	۷۳
طلب دعا از غیر الله متعال بیهوده است		
۷	الأعراف	۱۹۴
۷	//	۱۹۷
گریستن و به سجده افتادن از ترس الله متعال		
۱۷	الإسراء	۱۰۷-۱۰۹
۱۹	مریم	۵۸
باب ۱۴: دعاهای پیامبران گرامی ﷺ		
حضرت آدم و حوا ﷺ		

۱۷	بی اسرائیل	۵۸
۲۳	المؤمنون	۱۰۹
دعا کردن بوسیله اسمای حسنی الله تعالی		
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۷	الأعراف	۱۸۰
۱۷	الإسراء	۱۱۰
جواز طلب دعا کردن از نیکوکاران زند		
۲	البقرة	۶۱
۲	//	۶۸-۷۰
اهمیت دعا		
۲۵	الفرقان	۷۷
دعا عین عبادت است و روی گرداندن از آن خصلت دوزخیان است		
۴۰	غافر	۶۰
درخواست کننده دعا از غیر الله متعال نامراد خواهد گشت		
۲۳	المؤمنون	۱۱۷
درخواست از غیر الله متعال مکر و فریب است		
۳۵	فاطر	۶۰
۴۰	غافر	۴۳
معبود مشرکین نه توان		

دعا (در پرتو حدیث)		
۲	البقرة	۱۶۳
۳	آل عمران	۱-۲
۲۱	الأنبياء	۸۷
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۱۱۲	الاخلاص	۴-۱
الله متعال دعای بیچاره و ناچارگان را می پذیرد		
۲۷	النمل	۶۲
الله متعال به بنده خود نزدیک است و دعای او را می پذیرد		
۲	البقرة	۱۸۶
۱۱	هود	۶۱
دعا برای کارهای ناجایز سراسر جهالت است		
۱۱	هود	۴۶
خود از الله متعال دعا بطلب		
۲	البقرة	۱۸۶
وسيله قرار دادن ایمان و اعمال نیک درست است		
۳	آل عمران	۱۶
۳	//	۵۳
۳	//	۱۹۳
۵	المائدة	۳۵-۸۳

١١٤	المائدة	٥
حضرت محمد ﷺ		
٨٠	الإسراء	١٧
١١٢	الأنبياء	٢١
١١٨	المؤمنون	٢٣
شماره آيه	سوره	شماره سوره
٤٦	الزمر	٣٩
باب ١٥:		
دعاهاي متعلق به اوقات و وضعيتهاي گوناگون		
دعا جهت بهتر شدن دنيا و آخرت، نيكويي و فراواني رزق و روزي		
٢٠١	البقرة	٢
٢٧-٢٦	آل عمران	٣
١١٤	المائدة	٥
٢٤	القصص	٢٨
دعا جهت ثابت قدمي، و فوت شدن بر اسلام و دوستي با پرهيزگاران		
٢٥٠	البقرة	٢
١٤٧	آل عمران	٣
٨٣	المائدة	٥
١٢٦	الأعراف	٧

٨٧	الأنبياء	٢١
حضرت شعيب عليه السلام		
٨٩	الأعراف	٧
٨٨	هود	١١
شماره آيه	سوره	شماره سوره
حضرت موسى عليه السلام		
٦٧	البقرة	٢
١٥١	الأعراف	٧
١٥٦-١٥٥	//	٧
٨٨	يونس	١٠
٢٨-٢٥	طه	٢٠
١٧-١٦	القصص	٢٨
٢١	//	٢٨
٢٤	//	٢٨
٢٧	غافر	٤٠
حضرت داود و سليمان عليهما السلام		
١٥	النمل	٢٧
١٩	//	٢٧
حضرت زكريا عليه السلام		
٣٨	آل عمران	٣
٦-٤	مريم	١٩
٨٩	الأنبياء	٢١
حضرت عيسى عليه السلام		

٢٣	الأعراف	٧
حضرت نوح عليه السلام		
٢٦	المؤمنون	٢٣
١١٨-١١٧	الشعراء	٢٦
١٠	القمر	٥٤
شماره آيه	سوره	شماره سوره
٢٧-٢٦	نوح	٧١
٢٨	//	٧١
حضرت ابراهيم عليه السلام		
١٢٩-١٢٧	البقرة	٢
٤١-٣٥	إبراهيم	١٤
٨٩-٨٣	الشعراء	٢٦
١٠٠	الصافات	٣٧
٥-٤	المتحنة	٦٠
حضرت لوط عليه السلام		
١٦٩	الشعراء	٢٦
حضرت اسماعيل عليه السلام		
١٢٧	البقرة	٢
حضرت يوسف عليه السلام		
٣٣	يوسف	١٢
١٠١	//	١٢
حضرت ايوب عليه السلام		
٨٣	الأنبياء	٢١
حضرت يونس عليه السلام		

۲۵-۲۸	طه	۲۰
۱۱۴	//	۲۰
دعا برای نجات از کافران، ستمگران و دشمنان		
۱۷۳	آل عمران	۳
۷۵	النساء	۴
۲۵	المائدة	۵
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۴۷	الأعراف	۷
۸۵-۸۶	یونس	۱۰
۱۱۲	الأنبياء	۲۱
۲۶	المؤمنون	۲۳
۹۴	//	۲۳
۱۱۷-۱۱۸	الشعراء	۲۶
۱۶۹	//	۲۶
۲۱	القصص	۲۸
۲۷	غافر	۴۰
۲۰	الدخان	۴۴
۵	المتحنة	۶۰
۱۱	التحریم	۶۶
دعا برای و الدین، اصلاح بین زن و شوهر و مؤمنان		
۱۲۸	البقرة	۲
۳۸	آل عمران	۳

دخول به جنت		
۳۲	النساء	۴
۱۴۹	الأعراف	۷
۱۵۱	//	۷
۸۰	الإسراء	۱۷
۱۰	الکھف	۱۸
۸۵	الشعراء	۲۶
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۹	النمل	۲۷
۱۵	الأحقاف	۴۶
۸	التحریم	۶۶
دعاهای داوری و قضاوت بین ما و کافران		
۸۹	الأعراف	۷
۱۱۸	الشعراء	۲۶
دعا برای دوری از پریشانی، بیماری، مصیبت و غم و اندوه		
۱۵۶	البقرة	۲
۸۳	الأنبياء	۲۱
۸۷	//	۲۱
۳۴-۳۵	فاطر	۳۵
دعا برای دوری از جهالت، حصول دانش و شرح صدر		
۶۷	البقرة	۲

۱۰۱	یوسف	۱۲
۸۳-۸۴	الشعراء	۲۶
دعا برای مغفرت، توبه، دست کشی از گناهان و نجات از رسوایی و عذاب و محفوظ ماندن از دوزخ		
۲۸۶	البقرة	۲
شماره آیه	سوره	شماره سوره
۱۶	آل عمران	۳
۱۹۱-۱۹۲	//	۳
۱۹۳	//	۳
۲۳	الأعراف	۷
۱۵۵-۱۵۶	//	۷
۳۳	یوسف	۱۲
۱۸	مریم	۱۹
۱۰۹	المؤمنون	۲۳
۱۱۸	//	۲۳
۶۵-۶۶	الفرقان	۲۵
۸۷	الشعراء	۲۶
۱۶-۱۷	القصص	۲۸
۳۵	ص	۳۸
۱۰	الحشر	۵۹
دعا برای توفیق به شکر گزاری، فضل و رحمت و		

دعای حضرت شعیب <small>علیه السلام</small>		
برای توکل		
۱۱	هود	۸۸
ورد حضرت داود و سلیمان <small>علیهم السلام</small>		
جهت حمد و ستایش		
۲۷	النمل	۱۵
شماره سوره	سوره	شماره آیه
دعای ملکه سبا و اعتراف به لغزش		
۲۷	النمل	۴۴
ذکر جهت حمد و سلام		
۲۷	النمل	۵۹
ورد حضرت ابراهیم <small>علیه السلام</small> و موحدین جهت توکل		
۶۰	المتحنة	۴
حکم به ذکر و استغفار جهت تکمیل شدن تبلیغ و جهاد		
۱۱۰	النصر	۳

۱۰	یونس	۸۸
۷۱	نوح	۲۴
۷۱	//	۲۷-۲۶
۷۱	//	۲۸
دعای مغفرت برای مشرک و منافق جایز نیست		
۹	التوبة	۸۴
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۹	//	۱۱۳
۱۹	مریم	۴۷
۲۶	الشعراء	۸۶
۶۰	المتحنة	۴
باب ۱۶:		
دعا و اذکارهای متنوع		
دعاهای حضرت ابراهیم و اسماعیل <small>علیهم السلام</small> جهت قبول شدن عمل		
۲	البقرة	۱۲۷
دعای حضرت ابراهیم <small>علیه السلام</small> برای بعثت حضرت محمد <small>صلی الله علیه و آله</small>		
۲	البقرة	۱۲۹
ذکری که تمام شب را کفایت می کند (در پرتو حدیث)		
۲	البقرة	۲۸۵-۲۸۶

۱۴	إبراهيم	۳۷
۱۴	//	۴۰
۱۴	//	۴۱
۱۷	الإسراء	۲۴
۲۱	الأنبياء	۸۹
۲۵	الفرقان	۷۴
۳۷	الصفاء	۱۰۰
شماره سوره	سوره	شماره آیه
۴۰	غافر	۷-۹
۷۱	نوح	۲۸
دعا برای محفوظ ماندن از شر و وسوسه های شیطان		
۳	آل عمران	۳۶
۲۳	المؤمنون	۹۷-۹۸
۱۱۳	الفلق	۵-۱
۱۱۴	الناس	۱-۶
دعاهای روزمره قرآنی (در پرتو احادیث و تفاسیر)		
۳	آل عمران	۱۹۰-۲۰۰
۱۱	هود	۴۱
۲۳	المؤمنون	۲۹
۳۹	الزمر	۴۶
۴۳	الزخرف	۱۳-۱۴
بد دعایی		